בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

לפני כבוד השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד
כבוד השופט ירון לוי
כבוד השופט שי יניב

המאשימה: **מדינת ישראל** - ע"י עוה"ד ניסים מירום, שרון הר ציון, מיכל מזור, נתנאל בוזיו ואח'

נ ג ד

הנאשמים:

1. **יצחק אברג'יל** - ע"י עוה"ד שמשון וייס ולירז מאיר
2. **אברהם רוחן** - ע"י עוה"ד אבי כהן ואורנת קמרון
3. **מאיר אברג'יל** - עניינו הסתיים
4. **ישראל אוזיפה** - ע"י עוה"ד ניר שניידרמן ועדן פוליטקין
5. **אילן בן שיטרית** - עניינו הסתיים
6. **דוד בן שיטרית** - עניינו הסתיים
7. **סמי ביטון** (נמחק)
8. **מרדכי יאיר חסין** - עניינו הסתיים
9. **גולן אביטן** - ההליכים הותלו
10. **שמעון סבח** - ע"י עוה"ד גלאון קפלנסקי וליגל יחזקאל
11. **פטריק עמוס** - ע"י עוה"ד אביגדור פלדמן ומיקי חובה
12. **עופר בוהדנה** - ע"י עו"ד אהוד בן-יהודה
13. **יוסף לוי** ז"ל
14. **אהרן סוסן** - ע"י עוה"ד ניר אלפסה ורותם סרי
15. **משה מלול** - עניינו הסתיים
16. **אברהם לוקר** - ע"י עו"ד ירוסלב מץ
17. **יעקב בן שיטרית** - ע"י עוה"ד ליאור שטלצר ועדי אייזנר
18. **זכריה אדרי** - עניינו הסתיים

הכרעת דין

בעניינם של נאשמים 1, 2, 4, 10, 11, 12, 14, 16 ו- 17

תוכן עניינים

פתח דבר 12
ההליך הפלילי – כללי 12
השתלשלות החקירה בפרשה – קווים כלליים 14
דרך הילוכנו בהכרעת הדין 20
עדי המדינה בתיקנו 22
המישור הכללי והנורמטיבי 22
עד מדינה - דרישת הסיוע 26
קווים לדמותם של עדי המדינה, ההסכמים שנכרתו עמם והתרשמות כללית 29
כללי 29
עד המדינה ש.כ (שיכונה להלן "בומבי") 32
עד המדינה ה.צ 42
עד המדינה א.צ 53
עד המדינה י.א 56
דיון בקבלת הודעות י.א לפי סעיף 10א' 59
עד המדינה א.ג (שיכונה "טולי") ז"ל 63
עד המדינה י.מ 69
טענת "הגנה מן הצדק" ו/או "פסלות פסיקתית" 79
האזנות הסתר 94
"המלחמה הגדולה" – המאבק בארגונים אחרים 101
כללי 101
עדות עד המדינה בומבי לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים 104
עדות עד המדינה י.מ לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים 113
עדות עד המדינה טולי לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים 114
האירוע במסעדת הקשת 1.10.02 117
עדות עד המדינה ה.צ לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים 120
ראיות נוספות בהקשר למלחמה 120
גרסת זאב רוזנשטיין בקשר לסכסוך 120
קובי סידי – ניסיונות פישור לרבות בים המלח 121
גולן יפת ועופר בן -טל – מאבטחיו של רוזנשטיין 122
דברי דוד ארביב- על אודות הסכסוך 123
בחינת גרסתו של נאשם 1 באשר למאבק 123
בחינת גרסתו של נאשם 2 באשר למאבק 134
לסיכום פרק זה 142
האישום הראשון –ארגון פשיעה 148
העובדות על פי כתב האישום 148
גדר המחלוקת - תגובות הנאשמים למיוחס להם באישום הראשון 151

ארגון פשיעה – הפן הנורמטיבי 151
דברי עדי המדינה בהקשרנו 156
עדות בומבי בהתייחס לארגון..... 156
עדות טולי בהתייחס לארגון..... 160
עדות ה.צ בהתייחס לארגון..... 165
עדות י.מ בהתייחס לארגון..... 168
עדות א.צ בהתייחס לארגון..... 174
גרסת אברג'יל בעדותו בהתייחס לאישום הראשון 177
גרסת רוחן בהתייחס לאישום הראשון 182
גרסתו של אוזיפה בהתייחס לאישום הראשון 185
האם לפנינו ארגון פשיעה?..... 186
אחריותו של נאשם 1 - האם ראש ארגון פשיעה? 203
אחריותו של נאשם 2 כמנהל בארגון פשיעה 205
אחריותו של נאשם 4 210
לסיכום אישום זה 213
האישום השלישי –אירוע כיכר פלומר 215
עיקרי העובדות על פי כתב האישום 215
גדר המחלוקת..... 217
ראיות התביעה..... 218
קרות הפיצוץ, תוצאותיו ונתונים מן הזירה..... 218
תמצית גרסתו של עד המדינה ה.צ בהקשר לאישום זה..... 220
6תמצית גרסתו של עד המדינה בומבי בהקשר לאישום זה..... 223
תמצית גרסתו של עד המדינה י.מ בקשר לאישום זה..... 225
דברי עד המדינה י.א (ככל שהם מתייחסים לנאשם 4) 228
עדויות רלוונטיות נוספות 229
שיחות שנקלטו בהאזנות סתר..... 231
דיון ומסקנות..... 234
היבט כללי המשותף לכל הנאשמים..... 234
עדותו של ה.צ – התייחסות כללית..... 234
עדות שרון יוסף..... 235
עדות גל סלע לגבי ה.צ 238
עדותו בומבי – התייחסות כללית..... 241
ראיות חיצוניות נוספות התומכות בדברי ה.צ ובומבי 241
מעורבות יניב בן סימון בביצוע המעשה 242
מעורבות מיכה בן הרוש באירוע ועזיבתו הפתאומית את הארץ 243
הדיון באשמתו של נאשם 1 246
גרסת נאשם 1.... 246
דיון ומסקנות לגבי חלקו של אברג'יל באירוע..... 253

ההיבט המשפטי –רב עבריינים כמבצע בצוותא 258
ההיבט המשפטי –ניסיון רצח 261
החבלות שנגרמו לנפגעים האחרים –ההיבט המשפטי 262
מן הכלל אל הפרט (בהקשרו של נאשם 1) 263
לסיכום עניינו של נאשם 1 265
הדיון באשמתו של נאשם 4 267
גרסת נאשם 4 267
ההיבט המשפטי- סיוע לאחר מעשה 272
מן הכלל אל הפרט בעניינו של נאשם 4 274
הדיון באשמתו של נאשם 10 280
עדי הגנה מטעמו של נאשם 10 286
דיון ומסקנות 288
האם הוכחו כנגד סבח יסודות עבירת ניסיון רצח בתור מבצע בצוותא? 293
הדיון באשמתו של נאשם 11 295
גרסת נאשם 11 295
דיון ומסקנות 301
העבירה שיש לייחס לנאשם 11 בגין מעשיו 309
לסיכום אישום זה 313
האישום הרביעי – הפיצוץ ביהודה הלוי 315
עיקרי העובדות על פי כתב האישום 316
גדר המחלוקת - המענה לכתב האישום 318
הפיצוץ ונזקיו 319
תמצית דברי בומבי בעדותו בבית המשפט לגבי לאישום הרביעי 320
תמצית דברי טולי בעדותו בבית המשפט לגבי האישום הרביעי 329
תמצית דברי ה.צ בעדותו בבית המשפט לגבי האישום הרביעי 331
תמצית דברי א.צ בעדותו בבית המשפט לגבי האישום הרביעי 334
תמצית דברי י.מ בעדותו בבית המשפט ביחס לסוגיות הנוגעות לאישום הרביעי 335
תמצית גרסת י.א לגבי האישום הרביעי, בהתאם להודעותיו במשטרה 339
ראיות נוספות הנוגעות לאישום הרביעי 342
שיחת העברת המקל 342
שיחת השלד 343
דיון ומסקנות –התייחסות כללית הנוגעת לכל הנאשמים 344
אשר לנסיבות האופפות את הזמנת המטען והכנתו 344
בהתייחס לנוסח כתב האישום 345
אשר למטען גופו 346
לוח הזמנים הנוגע למטען, הרכבתו והנחתו 348
אשר למפגשים בבריסל 354
הפן המשפטי- עבירת הרצח 356

דוקטרינת הכוונה המועברת 357
יסודות עבירת הרצח 361
הדיון באשמתו של נאשם 1 באישום הרביעי 361
גרסת נאשם 1 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר) 361
דיון ומסקנות לגבי אשמת נאשם 1 - היבט עובדתי 366
מסקנות לגבי אשמתו של אברג'יל על רקע הניתוח המשפטי 372
הדיון באשמתו של נאשם 2 באישום הרביעי 373
גרסת נאשם 2 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר) 373
עדי ההגנה העיקריים שזומנו מטעמו של רוחן בהקשר לאישום הרביעי 378
דיון ומסקנות בעניינו של נאשם 2 –ניתוח עובדתי 380
מה העבירה שיש לייחס לרוחן בהסתמך על הראיות שהובאו במשפט? 388
הדיון באשמתו של נאשם 4 באישום הרביעי 391
גרסתו של נאשם 4 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר) 391
עדי הגנה מטעמו של נאשם 4 393
דיון ומסקנות לגבי נאשם 4 393
הדיון באשמתו של נאשם 10 באישום הרביעי 396
גרסתו של נאשם 10 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר) 396
דיון ומסקנות בעניינו של נאשם 10 - הפן העובדתי 399
העבירה שיש להרשיע את סבח בגין מעורבותו 404
הדיון באשמתו של נאשם 11 באישום הרביעי 405
גרסתו של נאשם 11 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר) 405
דיון ומסקנות בעניינו של נאשם 11 406
הדיון באשמתו של נאשם 12 באישום הרביעי 408
גרסת נאשם 12 לגבי האישום הרביעי (תמצית העיקר) 408
עדי הגנה עיקריים מטעמו של נאשם 12 414
דיון ומסקנות בעניינו של נאשם 12 - הפן העובדתי 414
ראיות סיוע לעדותו של בומבי כנגד נאשם 12 425
העבירה שמתגלה ממעשיו של בוהדנה 433
הדיון באשמת נאשם 14 באישום הרביעי 434
גרסת נאשם 14 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר) 434
עד ההגנה יוסי כהן מטעמו של נאשם 14 440
דיון ומסקנות לגבי נאשם 14 444
העבירה שמתגלה ממעשיו של סוסן 460
לסיכום אישום זה 462
האישום השני – העסקה הגדולה 466
מסגרת הדיון 466
האישום 468
טענת התיישנות 470

טיעוני הצדדים 471
בחינת הטיעונים 471
הראיות המרכזיות לעסקת הסמים 476
עדות טולי 476
עדות סמי ביטון 481
קו ההגנה 483
אברג'יל 483
רוחן 485
דיון והכרעה 487
עדות טולי - כללי 487
בחינת עדות טולי 488
מועד ההגעה למונטריאול 488
נוכחות סמי ביטון במעמד פתיחת הגלגל הראשון 489
מספר הגלגלים שנפתחו שעה שטולי נמצא בקנדה 491
קבלת כספים על-ידי טולי מאחיו של סמי ביטון 492
העברת הכספים מסמי ביטון לטולי 493
בחינת הסיוע הנדרש לעדות עד המדינה טולי 496
על טיבה של ראיית הסיוע הנדרשת לעדות עד מדינה 497
גדר המחלוקת 499
עדות בומבי 499
שיחות טלפון בין אברג'יל לרוחן ובין רוחן לאייבי 502
שיחת טלפון בין אברג'יל לבנו של מאיר 504
הבירור שערך רוחן אודות נסיבות מעצרם של אילן עזרן ושלומי בסה 507
שקרי רוחן 508
חלקו של משה "צ'יקו" בית עדה 514
עדות י.מ 514
אמרות עד המדינה י.א. מחוץ לכותלי בית המשפט 517
רוחן– התנועות הכספיות בחשבונו 518
גרסת הנאשמים - על שתיקה בחקירה, אי-מתן מענה לאישום והצגת גרסה כבושה 519
אברג'יל 520
רוחן 522
התמונה הראייתית הכוללת 524
כמות הסמים בעסקה ושוויה 525
ביצוע במסגרת ארגון פשיעה 530
עבירת הסחר בסם מסוכן 532
עשיית פעולה ברכוש אסור 534
המסגרת הנורמטיבית 534
מן הכלל אל הפרט 535

סוף דבר 536
אישום שישי – "הבלדרית" 537
פתח דבר 537
עובדות כתב האישום 537
המחלוקת 540
הכרעה במחלוקת 541
התשתית העובדתית 541
התשתית הראייתית: סיכום ביניים ומהימנות עד המדינה י.מ 565
גרסת אברג'יל 565
גרסת סוסן 567
ממצאי עובדה 569
הנפקות המשפטית 570
אישום שביעי – "עסקת המיליון" 572
כללי 572
כתב האישום 572
המחלוקת 573
הראיות 574
הכרעה 574
עדות עד המדינה י.מ 574
כללי 574
השיחות עם אטיאס והשתלשלות העניינים מול האופנועים 576
השיחה עם נאשם 16 577
ההיכרות בין נאשם 4 ל-י.מ 577
היקף העסקה 578
עדות י.מ – משקל ומהימנות 579
שיחות אליהן התייחס י.מ בעדותו 579
חקירתו הנגדית של י.מ על ידי הנאשמים 580
עדות שי סילם 581
כללי 581
השתלשלות חקירת סילם במשטרה 581
גרסת סילם ברענון 587
עדות סילם בבית המשפט 587
גרסתו המתכחשת של סילם בבית המשפט 588
חששו של סילם מנאשם 16 590
העדפת אמרותיו של סילם במשטרה מעדותו בבית המשפט – סיכום ומסקנות 591
שיחות שנקלטו בהאזנת סתר 592
גרסאות הנאשמים 603
גרסת נאשם 1 603

גרסת נאשם 4 611
גרסת נאשם 16 619
דיון משפטי 626
אישום שמיני – "12 טון" 628
האישום 628
גרסת עד המדינה י.מ 629
גרסת אברג'יל 631
דיון והכרעה 632
כללי 632
בחינת עדותו של י.מ 632
הסיוע – כללי 633
עדות טולי 633
שיחות הטלפון 634
שקר מהותי 639
השתיקה בחקירה וההימנעות מלהשיב לאישום 641
סוף דבר 641
האישום התשיעי 642
מסגרת הדיון 642
המסכת הראייתית 643
החיפוש 643
תכולת החבילה - כדורי סם מסוכן - כמות ומשקל 643
סוג הסם – MDMA 644
מיכה בן הרוש ("ירון") 644
שיחות הטלפון שנקלטו בהאזנות סתר – כללי 644
שיחות נאשם 6 645
שיחות נאשם 14 646
קו ההגנה 647
דיון והכרעה 648
היכן נערך החיפוש? 648
ממצאי החיפוש, בדיקת הסמים ו"שרשרת מוצג" 648
הקבלה שניתנה בסניף הדואר 648
שרשרת המוצג 649
שקילת הכדורים 650
בדיקת ד"ר קורדוניה 651
חלקו של מיכה בן-הרוש ("ירון") בפרשה 652
המאמצים לאיתור החבילה – שיחות הטלפון 654
שיחת נאשם 14 וקוקי 655
שיחות קוקי עם שמעון 657

העברת המסר לציון אלון ; שיחות נאשם 14, קוקי ואתי אלון 660
מקבץ הראיות הנסיבתיות – הפן העובדתי 665
האישום התשיעי – נוסחו 670
בחינת העבירות המיוחסות 672
ביצוע בצוותא של עבירת הניסיון לייצוא סם מסוכן 672
ביצוע בצוותא של עבירת סחר בסם מסוכן 674
ביצוע במסגרת ארגון פשיעה 676
טענת אכיפה ברנית 678
טענת התיישנות 679
אישום אחד עשר – עסקאות הסמים ביפן 681
כללי 681
המחלוקת 681
הראיות 681
הכרעה 682
מסגרת הדיון 683
כתב האישום 683
עדות י.מ 689
תמצית ממצאי מהימנות עדות י.מ 689
עסקת 60 אלף כדורי האקסטזי הלבנים 692
עסקת 90 אלף כדורי האקסטזי הצבעוניים 694
שלושה שולחנות 696
שלוש חבילות קוקאין בדואר 701
משלוחי האייס 702
גרסאות הנאשמים 703
גרסת נאשם 1 703
גרסת נאשם 4 710
גרסת נאשם 17 711
תימוכין לעדות עד המדינה י.מ 739
גרסת עד המדינה ה.צ 739
גרסת עד המדינה א.צ 740
עדות שמעון "תומס" אוחנה 741
ראיות מחזקות נוספות 743
העברת כספי העסקאות אל מחוץ ליפן 743
שיחות שנקלטו בהאזנת סתר 747
תפיסת השולחן ביפן 747
טיב הכדורים שהוברחו 748
נאשם 4 – דיון ומסקנות 748
דיון משפטי 752

סיכום – לגבי נאשמים 1 ו-17 755
אישום שנים עשר – הפגיעה בעד המדינה י.מ 757
כללי 757
העובדות 757
המחלוקת 759
הכרעה 759
עדותו של עד המדינה י.מ 759
הרקע לאירוע: הסכסוך בין י.מ לבין נאשם 15 759
טענת ההגנה כלפי עדות י.מ 764
מהימנות ומשקל עדות י.מ 765
חיזוקים לגרסת י.מ 767
עדויות הנאשמים האחרים 773
עדות נאשם 1 773
עדות נאשם 18 774
גרסת נאשם 17 ביחס לפגיעה ב-י.מ 776
כללי 776
תמצית הגרסה 776
הרקע לתקיפת י.מ את נאשם 17 777
אירוע הפגיעה בנאשם 17 בבאסטות 778
התייחסות נאשם 17 לעדי התביעה 784
נאשם 17 – סיכום ממצאי מהימנות 785
עדויות עדי ההגנה מטעם נאשם 17 786
עדות האח חיים בן שטרית 786
עדות יניב אלדר 788
עדות עו"ד רונן רבי 789
הנדרשת תוספת ראייתית לעדות י.מ? 793
ממצאי עובדה 794
דיון משפטי – חבלה בכוונה מחמירה 796
אישום שלושה עשר – עבירות המס 798
האישום 798
ראיות המאשימה 799
דיון והכרעה 799
המסגרת הנורמטיבית 799
על נסיון לביצוע עבירת סחר בסם ועל עבירת המס המיוחסת 801
האישום השני 802
אברג'יל 802
רוחן 803
האישום השמיני - אברג'יל 806

האישום התשיעי – נאשם 14 – סוסן 806
מסקנה מסכמת 806
האישום השישי 808
נאשם 1 808
נאשם 14 809
האישום השביעי 809
נאשם 1 809
נאשם 16 810
האישום האחד עשר 811
נאשם 1 811
נאשם 17 813
אחרית דבר 828
לסיכום 831

פתח דבר

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

1. ההליך הפלילי – כללי

1.1 בכתב אישום זה, הידוע גם כ-"פרשת 512", הועמדו לדין יצחק אברג'יל (להלן: "**אברג'יל**" או נאשם 1), אבי רוחן ומאיר אברג'יל יחד עם 14 נאשמים נוספים בביצוע מעשים פליליים, מן החמורים בספר החוקים, הכול במסגרת חברותם בארגון פשיעה בראשותו של אברג'יל ותחת הנהגתו והנחייתו.
כתב האישום מונה 13 אישומים שונים שבמסגרתם מיוחסים לנאשמים, כל אחד על פי חלקו, עבירות לפי חוק מאבק בארגוני פשיעה, עבירות רצח, ניסיון רצח, חבלה בכוונה מחמירה, עבירות סמים בהיקפים עצומים, הלבנת הון, עבירות מס ועוד, כפי שיפורט בעת שנדון בכל אישום בנפרד.

1.2 כתב האישום הוגש בחודש יולי 2015 לאחר חקירה מאומצת, רחבת היקף ומורכבת שהתקיימה בארץ ובחו"ל לאורך תקופה של כ- 10 שנים, כפי שעוד יורחב בהמשך. חקירה זו הניבה חומר ראיות בהיקף עצום וחסר תקדים שכלל עשרות אלפי שיחות שנקלטו בהאזנות סתר בארץ ובחו"ל, עשרות אלפי מסמכים, אינספור עדויות (כתב האישום מונה כ-650 עדים), ביניהם ששה עדי מדינה שאמרותיהם המוקלטות והמצולמות תועדו על פני עשרות קלסרים.

1.3 מסכת הראיות החלה להישמע לפני מותב זה בחודש פברואר 2017 ומאז נשמע התיק ברצף, בתדירות של 3 ימים בשבוע לאורך כ-3 שנים שבהם התקיימו כ-300 ישיבות הוכחות שתועדו על פני למעלה מ-13,000 עמודי פרוטוקול.
לצורך שמיעתו של תיק זה נערך בית המשפט היערכות לוגיסטית מיוחדת. כך למשל, הוכשר אולם מיוחד ונעשו בו סידורים שיאפשרו העדת עדי המדינה תוך שמירת ביטחונם. התבצעו באולם, במידת האפשר, שינויים מבניים למען הכלת הכמות הגדולה של הנאשמים ועורכי הדין, הותקנו מסכים שנועדו לאפשר לנאשמים ולעדים צפייה בחומר הראיות, וכן הותקנו מסכי מחשב על שולחן התביעה וההגנה על מנת לאפשר לצדדים צפייה בפרוטוקול בזמן אמת.

לאורך כל ההליך גישתנו הייתה לאפשר לנאשמים למצות, במסגרת הדין, כל קו חקירה שביקשו להעלות. כך, מעבר למקובל, אפשרנו חקירות נגדיות ממושכות תוך התרת שאלות חוזרות ונשנות, בעיקר בהתייחס לעדי המדינה שחקירותיהם נפרשו לעיתים כדי עשרות ישיבות.

חרף כל זאת, נאלצנו לעמוד בפרץ למול בקשות אינספור לדחיית דיונים ולמתן ארכות. זאת עשינו, כדי לעמוד בחובה לקיים הליך משפטי סדיר ורציני ולמנוע הארכה שלא לצורך של ההליך הממושך ועצום הממדים גם ככה, תוך פגיעה, בין השאר, בחירותם של הנאשמים שהיו נתונים במעצר עד תום ההליכים או בתנאים מגבילים.

1.4. במועדים שונים לאחר הגשת כתב האישום הסתיימו/הותלו/הופסקו ההליכים נגד שמונה מבין הנאשמים, כדלקמן:

בשלב מוקדם הופרד עניינו של **נאשם 7**, סמי ביטון, מכתב אישום זה. הוא הודה והורשע, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום שהוגש בתיק נפרד, ובהמשך זומן (בעדות מוקדמת) להעיד כעד תביעה במשפטנו.

נאשם 3, מאיר אברג'יל **ונאשם 8**, מוטי חסין, הודו והורשעו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, ודינם נגזר על ידינו בתאריך 18.7.18. אגב כך הודיעה המאשימה, בהסכמת נאשם 1, על חזרה מהאישום המיוחס לנאשם 1 באישום החמישי (רצח "דיידונה") (ראה פרוטוקול עמ' 5824).

נאשם 9, גולן אביטן, נמלט מהארץ בעת שהיה עצור תחת איזוק אלקטרוני - שממנו הצליח להשתחרר בדרכי ערמה - וההליכים נגדו הותלו בתאריך 23.10.18 (פרוטוקול עמ' 6897).

נאשם 5, אילן בן שטרית **ונאשם 15**, משה מלול, הודו והורשעו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, ודינם נגזר על ידינו בתאריך 5.4.20.

נאשם 13, יוסי לוי (ז'וז'ו) ז"ל, נפטר במקום כלאו וההליכים נגדו הופסקו בתאריך 28.4.20.

נאשם 6, דודו בן שטרית הודה והורשע בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון ודינו נגזר על ידינו בתאריך 6.7.20.

נאשם 18 זכריה אדרי, הודה והורשע בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בתאריך 3.11.20 ודינו נגזר על ידנו בתאריך 8.3.21.

1.5 כמצוות החוק אנו מודיעים כבר את שמות הנאשמים שזוכו <u>לחלוטין</u> מאחד האישומים (או יותר) ולא הורשעו באותו אישום בעבירה אחרת או חלופית:

1. זיכוי נאשם 1 מהעבירה שיוחסה לו באישום 11, לגבי עסקאות השולחן הראשון ומשלוח אייס.

2. זיכוי נאשם 4 מהעבירות שיוחסו לו באישום הראשון, באישום הרביעי, באישום השביעי ובאישום ה- 11.
3. זיכוי נאשם 11 מהעבירות שיוחסו לו באישום הרביעי.
4. זיכוי נאשם 17 באישום ה-11 ביחס לעסקאות השולחן הראשון והשלישי וכן מאישום 13.

2. <u>השתלשלות החקירה בפרשה – קווים כלליים</u>

מאחר שהאירועים שעליהם נסוב כתב האישום אירעו 12-13 שנים לפני מועד הגשת כתב האישום, נכון יהיה לפרט בקצרה את השתלשלות החקירה, תוך התמקדות בנקודות ציון רלוונטיות במהלך אותה תקופה:

2.1 לגבי החקירה והתפתחותה בפרשה מסועפת ומורכבת זו העידו לפנינו **סנ"צ יוסי בניים**, מי ששימש במהלך התקופה שבין 2002 עד 2015 ראש מחלק ואח"כ ראש מפלג ארגוני פשיעה במספר תפקידים בימ"ר ת"א וביאחב"ל (פרוטוקול, עמ' 6204 ואילך), **רפ"ק יוני חג'ג'**, שהיה ראש מחלק ביחידה המרכזית בת"א ושימש ראש הצח"מ מטעם ימ"ר ת"א בפרשת 512 (פרוטוקול, עמ' 6446 ואילך) כן סנ"צ **יובל רביבו** שהיה ממונה על תיקי הסמים בפרשה זו (פרוטוקול עמ' 5916 ואילך).

2.2. אין חולק, כמשתקף, בין השאר, מעדותו של סנ"צ בניים, כי בשנת 2002-2003 עסקה משטרת ישראל בחקירת שורה של מקרי רצח ואלימות שקורבנותיהם היו דמויות עבריינויות מוכרות למשטרה כגון פליקס אבוטבול, חנניה אוחנה, זאב רוזנשטיין ועוד. אירועים אלה נחקרו תחילה על ידי המשטרה כתיקים נפרדים, בלא שזוהה קשר ביניהם. רק לימים, הבינה המשטרה כי קיים לכאורה קשר בין האירועים השונים ואופי החקירה קיבל תפנית בהתאם, כפי שעוד ידובר בהמשך.

2.3 יוסי בניים התייחס ספציפית לאירוע הראשון שהיה בטיפולו בהקשרנו זה, והכוונה לאירוע מיום 1.10.2002 שכונה "**אירוע הקשת**", ואשר לימים התברר כניסיון לפגוע בזאב רוזנשטיין בשני מקומות שונים באותו יום; האחד במסעדת הקשת בתחנה המרכזית הישנה בתל אביב והשני - במלון הילטון בתל אביב (ראה בעניין זה גם עדותו של עד המדינה ש.כ עמ' 544 לפרוטוקול). בגין אירוע זה הועמדו לדין בשנת 2002 מאיר שלוש, יניב בן סימון, דותן שוקרון, שלמה אברג'יל, אמיר סנקר, עמית טייב ואליעזר קמאל (ראה כתב אישום בת"פ 40314/02 של בית משפט מחוזי תל אביב, שהוגש טרם שנמצאו ראיות לזהות היעד/קורבן ולמניע המדויק - **ת/213**).

2.4 לדברי סנ"צ בניים, בחודש יוני 2003, הועברה לטיפולו חקירה באירוע נוסף שעניינו ניסיון לרצוח את זאב רוזנשטיין בצהרי יום בכיכר פלומר בצפון רחוב דיזנגוף בתל אביב (להלן: "**אירוע פלומר**"). שם, מול משרדו של זאב רוזנשטיין הועמדה מכונית מסוג סוזוקי באלנו כאשר בפגוש שבחזיתה הוטמן מטען חבלה. המטען התפוצץ ופצע מספר אנשים ביניהם את זאב רוזנשטיין והמאבטחים שלו (**ראה אישום 3 לכתב האישום**). לדברי בניים, שני כיווני החקירה שנבחנו ונחקרו באותו שלב - הן סביב רכב הבאלנו שבו הוטמן המטען, והן סביב מכשיר השלט-רחוק שהפעיל את המטען ואותר בזירת האירוע, כפי שעוד יורחב – לא הניבו התקדמות משמעותית.

2.5. ב- 11 לדצמבר 2003 התרחש פיצוץ רב עוצמה ברחוב יהודה הלוי מעל משרד לחלפנות כספים (להלן: "**הצ'יינג'**"), מה שלימים כונה על ידי המשטרה "הפיגוע הפלילי" (להלן: "**אירוע יהודה הלוי**"). מדובר בניסיון התנקשות נוסף בזאב רוזנשטיין שבמהלכו נהרגו שלושה אנשים ורבים נוספים נפצעו, תוך גרימת נזק רב (**ראה אישום 4 לכתב האישום**). יוסי בניים הסביר, כי אירוע זה הועבר בתחילה לחקירת המחלק בראשותו של אפרים ברכה ז"ל, כאשר ראש צוות החקירה היה מומי משולם. תוך זמן די קצר הגיעו להבנה שמי שעומד מאחורי פיצוץ זה היא אותה חבורה שביצעה את הפיצוץ בכיכר פלומר ביוני 2003 (ואף ב"קשת" ב-2002). מאחר שכך, הוחלט לחבר בין שתי החקירות, בין שני המחלקים, ואז החלה עבודה משותפת על שני התיקים כשאפרים ברכה ומומי משולם מובילים את החקירה של אירוע יהודה הלוי ויוסי בניים מוביל את חקירת האירוע בכיכר פלומר.

2.6 לדברי סנ"צ בניים, בשלב הראשון של החקירה המשותפת הוחלט לעצור את ישי וענונו, שעל פי הראיות רכש את מכשיר השלט-רחוק שנמצא בזירת האירוע בכירה פלומר מחברת KP, בתקווה שבזכות קצה חוט זה תיפתח הדרך לשאר המעורבים. ישי וענונו נעצר בתחילת 2004 והסכים לשתף פעולה עם המשטרה לאחר שנחתם איתו הסכם לסגירת תיק זה ואחרים. הוא סיפר למשטרה שמי שביקש ממנו לקנות שלטים מחברת KP היה אדם בשם גולן אביטן (נאשם 9). בהמשך, נעשה ניסיון להפעיל את וענונו מול גולן אביטן אך ללא הצלחה. במקביל, כך לדברי בניים, נעשה ניסיון להפעיל נגד גולן אביטן את אברהם מגד, בעל הצ'יינג' שבנו, נפתלי מגד ז"ל, נרצח באירוע ביהודה הלוי, זאת לאחר שנודע שגולן אביטן שלח את וענונו לאברהם מגד כדי לקבל ממנו 10,000 ש"ח עבור רכישת השלטים.

2.7 כעבור מספר חודשים ב-12 במאי 2004 החלה חקירה גלויה בקשר לאירועים ביהודה הלוי ובכיכר פלומר עם מעצרו של גולן אביטן. כמו כן נעצר אדם בשם שמעון אמסלם על רקע מידע מודיעיני שלפיו הוא זה שגנב את רכב הסוזוקי בלאנו שהתפוצץ בכיכר פלומר והעביר אותו לאנשים בשם פטריק אלקריף ויניב בן סימון. שמעון אמסלם אמנם לא

שיתף פעולה בחקירה אך סיפר למדובב שהושם בתאו שאכן גנב את הרכב והעביר אותו לאותם אנשים. כמו כן הוברר, שטביעת אצבע שנלקחה מעל לוחית הזיהוי האחורית של רכב הבלאנו זוהתה כטביעת האצבע של שמעון אמסלם. מספר ימים לאחר מכן עצרה המשטרה את פטריק אלקריף ואת יניב בן סימון. בהמשך נעצר גם ש.כ (להלן: "בומבי") מי שלימים, בשנת 2015, הפך עד מדינה בתיקנו. בומבי נעצר למשך מספר ימים וכמו אחרים נחשד במעורבות באירועים ביהודה הלוי ובכיכר פלומר. לאחר חקירה של כמעט חודשיים משלא עלה ביד המשטרה לבסס את הראיות באופן שהספיק להגשת כתב אישום - כל העצורים הנ"ל שוחררו.

2.8 התפתחות נוספת בחקירה הייתה בשנת 2008. בשנת 2007 גויס י.מ על ידי הרשויות בארה"ב לשמש עד מדינה במסגרת חקירת עבירות סמים בהיקף גדול שהתנהלה בארה"ב. או אז, הסתבר לאמריקנים שהמידע שמסר להם י.מ עשוי לסייע גם לרשויות בישראל לחקירת עבירות שבוצעו בישראל, והם יצרו קשר עם נציגות משטרת ישראל בארה"ב. לאחר שנציג של משטרת ישראל ערך ברור ראשוני בנוגע למידע שברשותו של י.מ, נחתם עמו במהלך שנת 2008 הסכם עד מדינה מדורג והוא נחקר על ידי נציגי משטרת ישראל תחת המגבלות שהציבה הרשות האמריקנית. כך, בעקבות המידע שמסר י.מ בהודעותיו נפתח צוהר ראשוני מבחינת המשטרה להבנת מהלכי הארגון, הן בתחום עבירות הסמים והן בתחום עבירות האלימות, הכל כפי שעוד יפורט וילובן בהמשך.

בהקשר זה העיד יוסי בניים כי הוא מבחינתו נחשף להתפתחות זו בשנת 2008 בעקבות קשר שיצר עמו כורש בר-נור שהיה ראש מפלג ארגוני פשיעה ביאחב"ל. בר נור ביקש לראות את חוות-הדעת של מעבדת החבלה בתיקי פלומר ויהודה הלוי, סיפר לו על הקשר שנוצר עם י.מ (מבלי לציין את שמו) וגילה את אזנו אודות מידע שהלה מסר לגבי מעורבותו לכאורה של ה.צ כמי שבנה את מטעני החבלה, אדם שלא היה מוכר ליוסי בניים עד לאותו שלב. אותו ה.צ הפך לימים לעד מדינה בתיקנו והודה בכך שהרכיב והכין את מטעני החבלה הן באירוע פלומר והן באירוע יהודה הלוי, כפי שעוד יתואר בהמשך.

יוסי בניים הדגיש, כי בהעדר תמיכה חיצונית לדבריו של י.מ באותו שלב, בעיקר בנוגע לאירוע של יהודה הלוי, כמו גם בגלל מעמדו של הלה כעד מדינה בארה"ב, נולד ההכרח לחתום עמו על הסכם עד מדינה מדורג והתעכבה ההתקדמות בחקירה, לא כל שכן הפתיחה בחקירה גלויה.

2.9 שלב נוסף בחקירה בסוף 2011 ובמהלך שנת 2012. לדברי יוסי בניים באותה תקופה הוא החל את תפקידו כראש מפלג ארגוני פשיעה ביאחב"ל והחל להיחשף לקשר שנוצר באמצעות יאחב"ל עם י.א, ישראלי שהיה עצור באותה עת בברזיל, תוך בחינת האפשרות שהלה ישתף פעולה עם המשטרה. סנ"צ בניים העיד, כי בינואר 2012 יצא צוות לברזיל, כאשר בשלב הראשון הוא וכורש בר-נור ניהלו את החקירה הראשונית עם י.א. לדבריו,

בחקירה זו, בפעם הראשונה, קיבלה המשטרה מידע מפורט אודות אירועי האלימות המתוארים, לרבות אודות הארגון ופעילותו, מידע שניתן לתרגמו לראיות קבילות, זאת להבדיל ממידע מודיעיני שהיה ברשותה עוד בשנים 2002 ו-2003 ו-2004 ואילך. ב-10.1.12 נחתם הסכם עד מדינה מוגבל עם י.א שהוגדר כ-"מתן עדות תחת חסינות" (ראו **ת/2347**) והוסכם כי הסכם עד מדינה עתידי ייחתם עמו לפי שיקול דעת הרשויות, כפוף לבחינת עדויותיו. מכאן, בהמשך, נגבו מי.א עדויות ארוכות במסגרתן פירט אודות ארגון הפשיעה ואודות מעורבות פלילית למיניה. אליבא דברי יוסי בניים, י.א תיאר את ההתנהלות של הארגון בראשות יצחק אברג'יל, בתור מי שהיה חבר בו בתקופה מסוימת. הוא נתן למשטרה תמונה לגבי המבנה ההיררכי של הארגון כאשר הפרט המשמעותי ביותר, שסופר לראשונה, היה על אודות פגישה שהתקיימה בבלגיה שבה נכחו מספר חברים ביניהם הוא, אבי רוחן, עד המדינה בומבי, עד המדינה א.ג, אדם שכונה אכא וישראל אוזיפה כאשר במפגש זה יצחק אברג'יל סיפר שיש צ'יינג' בתל-אביב שזאב רוזנשטיין נוהג להגיע אליו באופן קבוע, שהוא רוצה לפגוע בו בצ'יינג' הזה וביקש מהחברים כסף לביצוע המשימה.

2.10 לאחר אותה נסיעה לברזיל, הוקם במשטרה צוות חקירה מיוחד שכלל חוקרים מיאחב"ל ומימ"ר תל אביב (אלה שעסקו בשעתו בחקירת אירועי פלומר ויהודה הלוי) והיה מלווה בפרקליטים מפרקליטות תל אביב ומפרקליטות מרכז. הצוות נפנה לניתוח עדויות שני עדי המדינה, לאיסוף עמדות האזנת סתר שהושמו בארץ ובחו"ל ולסיווגן מחדש, הוצאת תיקים ופרשיות ישנות שטרם פוענחו, חיקורי דין בחו"ל ופעולות חקירה נוספות (ראה עדות בניים מיום 2.9.18 עמ' 6211 ש' 27-15).

כך העיד בעניין זה יוני חג'ג' בתארו את היערכות המשטרה באותה תקופה:

"בתחילה אנחנו מתחילים להביא את כל התיקים, כי רוב התיקים היו בארכיון ובמחסנים, בבית השוטר היה שם מחסן מאוד גדול, אז אנחנו אוספים את כל החומרים, זה מאות קלטות, אודיו ווידאו, קלסרים, צריך פשוט ללכת ולשלוף את כל החומרים האלה, אלה תיקים שלא היו בעבודה בזמן הזה. אנחנו מתחילים לדלות ולסכם את כל החומר ובמקביל אני מתכונן לצאת עם צוות חקירה בליווי פרקליטות לברזיל לצורך ביצוע של חקירה. בשלב הזה אני חלק מתוך מערך שלם של מספר חוקרים שיצאו לשם (לברזיל- ג.ר)**, כאשר שוב אני אמון על התיקים..."** (עמ' 6447 ש' 10).

ובהמשך:

"החקירה מתבצעת שם (בברזיל- ג.ר) **במשך מספר שבועות, חקירה לא פשוטה בכלל בתנאים לא פשוטים..... אנחנו חוזרים חזרה לישראל ומתחילים לנתח את כל החומרים שאספנו במסגרת העדויות ומתחילים לבנות תשתית ראייתית שבנויה על שיחות והאזנות סתר שאנחנו שומעים מכל העולם, מהדברים שעלו מהעדויות, מהחומרים שאספנו משנת 2003 ו-2004"** (עמ 6447 ש' 22-17).

2.11 בהמשך, נסע צוות החקירה פעמיים, בחודשים אפריל ובאוגוסט 2012, לחקור את י.מ בארה"ב במטרה להעמיק את החקירה ולהבהיר נקודות שדרשו הבהרה, הן בקשר לפרשיות הסמים והן בעבירות האלימות (ראה עדות יובל רביבו מיום 12.7.18 פרוטוקול עמ' 5920 ש' 13 ואילך, וכן עדות יוני חג'ג' עמ' 6740-6741).

2.12 במקביל, על בסיס המידע שמסרו שני עדי המדינה הנ"ל מתבצעות פעולות חקירה שונות בארץ כגון: חיפוש אצל ה.צ (ראה קלטת חיפוש **ת/890**), חקירת נאשם 10 בנוגע להיכרותו עם מיכה הרוש וכו', כעולה מדבריו של יוני חג'ג':

"**אני ממשיך לעבוד בלהב עד סוף השנה, 2012, עד חודש דצמבר, עם הצוות. במהלך השנה הזאת אנחנו מבצעים מספר תרגילי חקירה למעורבים שהיו לנו בעקבות ההודעות, מעורבים שעלו לנו בחקירות של עדי המדינה, אנשים שדיברנו איתם דוגמת ה.צ** (התיקון שלי, במקור נאמר השם המלא) **שיש לנו עדות שמבחינתנו זה משהו שלא ידענו אותו, אנחנו עושים חקירה, חיפוש אצלו בבית על-מנת לבדוק אם הדברים שעד המדינה** (י.מ –תוספת שלי) **מסר הם נכונים, מצלמים שם, מזמינים אותו לאחר מכן לחקירה, במהלך החקירה עלו המון דברים שנתנו אותות אמת בעדות עד המדינה, למשל תרגיל של מח"ק נעדרים בעקבות אדם שנקרא מיכה, הכינוי ירון, שעלה במהלך העדויות שהוא הבחור שהפעיל את המטען בנמל, עוברים על האזנות סתר מכל העולם, לחפש חיזוקים, סיועים לעדויות של עדי המדינה, ובסוף שנת 2012 אני נקרא חזרה ליחידה, התיק נכנס למדרון אחורי, הוא ממשיך להיות מנוהל בלהב, ביאחב"ל אבל אני כבר בשלב הזה לא חלק ממנו..."** (עמ' 6447 ש' 29 ואילך).

2.13. בשלב זה המתינו רשויות החקירה להתגבשותם של שלושה תנאים מרכזיים כדי לצאת למהלך של חקירה גלויה (ראו עדות בניים מיום 4.9.18 עמ' 6315 ש' 8 ואילך): שאברג'יל יהיה בארץ (הלה היה צפוי להגיע לישראל בינואר 2014 להמשך ריצוי העונש שנגזר עליו בארה"ב לאחר שבשנת 2012 הודו הוא ונאשמים 3, 4 ו-15, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות שיוחסו להם שם); שניתן יהיה לתאם את הגעתו של י.מ לישראל; וכן - שניתן יהיה להביא את י.א מברזיל לישראל, בהינתן שהלה נדון לתקופת מאסר ממושכת בברזיל.

בהתאם לאמור לעיל, בחודש פברואר 2015 נוסע צוות לברזיל ונחתם עם י.א הסכם עד מדינה מותנה (ראו **ת/2348**), ונוהלו מגעים להסדרת העברתו לישראל לצורך החקירה הגלויה במעמדו כאסיר.

2.14 בהמשך, עם קבלת האישורים מרשויות ארה"ב וברזיל, נקבע המועד לפתיחה בחקירה גלויה לחודש מאי 2015, כאשר לפני כן נעשו ניסיונות לאסוף ראיות הן בנושא הסמים והן

בנושא האלימות. כך למשל, נעשה תרגיל חקירה ל-ה.צ בתאריך 17.5.15 עת הוצגה לו תמונה של מיכה בן הרוש בתקווה להביא לידי שיתוף פעולה מצדו (ראו **ת/901**, **ת/1400**). כמו כן, נעשה ניסיון לקדם חקירה מול רונן סויסה מי שעל פי עדותו של י.מ היה מעורב עמו בעבירות סמים (ראו עדות רביבו מיום 12.7.18 עמ' 5933 ש' 6 ואילך) – אך כל זאת ללא הצלחה משמעותית.

2.15. בתאריך 18.5.15 החלה החקירה הגלויה בפרשה (להלן: "**מועד הפרוץ**" או "**הפרוץ**"). מהעדויות עולה שמדובר היה בחקירה מורכבת ורחבת היקף שבה נטלו חלק מאות שוטרים אשר היו מחולקים למספר זרועות. נעצרו עשרות חשודים ובוצעו פעולות חקירה רבות. הדבר הצריך תיאום עם גורמים רבים ושונים, כך לצורך ביצוע עימותים, הובלת עצורים לבתי הכלא השונים תוך הפרדה ועוד... (ראה עדות חג'ג' עמ' 6451 ש' 11 ואילך).

2.16 במהלך החקירה, בהמשך לגיוסם של עדי המדינה י.מ ו-י.א, כמפורט לעיל, נחתמו הסכמי עד מדינה עם 4 חשודים נוספים אשר נעצרו במהלך החקירה בחשד להשתייכות לארגון ובמעורבות בביצוע העבירות דכאן, והסכימו לשתף פעולה עם המשטרה: ש.כ או בומבי, מי שאליבא עדותו ושאר הראיות היה מבכירי הארגון ומי שהיה ממונה על הוצאתה לפועל של התכנית לפגוע בזאב רוזנשטיין באירוע יהודה הלוי; ה.צ - שהרכיב את מטעני החבלה הן באירוע פלומר והן באירוע יהודה הלוי והיה, בין היתר, פטרונו של י.מ; א.צ - בנו של ה.צ שנטל חלק בפעולות שונות במסגרת הארגון ו- א.ג (שיכונה להלן: "**טולי**") - פעיל בתחום הסמים תחת ניהולו של נאשם 2, רוחן.

בעיקר על חמישה מתוך עדי מדינה אלה – להוציא במידה מסוימת את י.א שהמאשימה בחרה שלא לזמנו לעדות - מבססת כיום המאשימה את אשמת הנאשמים. אל עדויות אלה מצטרפות ראיות תימוכין נוספות, לרבות מאות שיחות שנקלטו בהאזנות סתר, כפי שעוד יפורט בהמשך.

אעיר כבר עתה, כי בהקשר לשיחות שנקלטו בהאזנות סתר אלה, על רקע טענות שעלו במהלך המשפט, עמדנו במסגרת הכרעת הדין בפרק נפרד על קבילותן של השיחות הנ"ל במישור הטכני. בפרק נפרד זה התייחסנו לשאלות האם האזנות הסתר בוצעו כדין, וכן, האם ההקלטות הן אותנטיות ומשקפת נאמנה את הנאמר בשיחה לרבות בהקשר לזיהוי קולות הדוברים. מסקנתנו היא, כפי שפורט שם בהרחבה, שקבילותן של השיחות במישורים אלה הוכחה במשפט.

לא מצאנו לייחד פרק נפרד וכללי בהכרעת הדין לנושא הקבילות המהותית של השיחות. הדבר מצא ביטוי ספציפי, ככל שנולד הצורך, בהקשר לשימוש הראייתי שראינו לעשות בשיחה כזו או אחרת. בדומה, לא ראינו להידרש לבקשתה/טענתה הכללית של המאשימה

לקבל כראיה קבילה שיחות שבהן איש מהדוברים בשיחה לא היה עד במשפט וזאת מכוח החריג של "שיחות בין קושרים". מצד אחד מדובר בסוגיה לא פשוטה שלא הוכרעה בפסיקה, ומן הצד השני- לא עשינו הלכה למעשה שימוש ראייתי בשיחות מסוג זה. אנו הסתמכנו לצורך הכרעת הדין רק על שיחות שלמצער אחד מדובריהם הינו נאשם או עד במשפט, ובהתאם לכללי הקבילות הנוהגים, כפי שפורט בהכרעת הדין בהקשר הרלוונטי.

2.17 הדעת נותנת שלא כל ה"אמת" העובדתית נגלתה לעיננו בתיק סבוך ורב אירועים כשלנו. שמענו על מידור בין החברים והקפדה על חשאיות. העדים העידו לפנינו ממרחק של שנים שבמהלכם, מן הסתם קהה הזיכרון. עם זאת נפרשה לפנינו מסכת עובדתית רחבה ביותר, מקיפה ורווית פרטים, שניתן ממנה להרכיב את "הפאזל הראייתי" לכלל תמונה ברורה.

בהקשר זה יש יפים דברי בית המשפט העליון: "**בהכרעת הדין אין חובה לספק הסבר לכל מה שהיה או לא היה ואין חובה לפתור את כל "החידות" העולות. מלאכת הרכבת התמונה הכוללת המצטיירת מן הראיות, איננה מחייבת שכל אבני תמונת ההרכבה "יימצאו" ויונחו במקומן. די בכך שהמעיין בתמונה המורכבת מאבני תמונת ההרכבה הקיימות, אף שאינן מלאות, יוכל לקבוע בוודאות: אני רואה בית, אני רואה עץ, אני רואה שמיים. די בכך שבית המשפט הקובע את העובדות, אף שלא כל רכיביה של תמונת ההרכבה מצויים לנגד עיניו, יהיה מסוגל להרכיב את חלקיה המהותיים של התמונה, אף שלא את התמונה המלאה לפרטי פרטים**" [ע"פ **רבינוביץ נ' מדינת ישראל** (22.4.10)].

3. <u>דרך הילוכנו בהכרעת הדין</u>

הכרעת הדין ניתנה בהסכמה, כפי שעוד יובהר בהמשך, אולם, על רקע היקפו העצום של חומר הראיות וגודל המשימה, מלאכת הכתיבה גופה - לאחר לימוד וליבון משותף - חולקה בין חברי ההרכב על פי האישומים השונים ועל בסיס הסוגיות שמתעוררות בהם, כפי שישתקף בגוף הכרעת הדין.

בחלק הראשון של הכרעת הדין יפורטו וינומקו הסוגיות הכלליות המשותפות לכלל האישומים לרבות האישום הראשון שעניינו ארגון הפשיעה. כמו כן יידונו הסוגיות והאישומים העוסקים בעבירות האלימות. המתוארים באישומים 3 ו-4. לאחר מכן, ייוחד הדיון באישומים שעוסקים בעבירות הסמים, בעבירות המס וכן באירוע התקיפה כנגד עד המדינה י.מ. (אישום 12).

לאור היקפו חסר התקדים של החומר ומתוך רצון לפשט את הדברים, נעשה על ידנו מאמץ לקצר ולרכז את הדברים ככל שניתן, כמובן מבלי לפגוע בפירוט המתחייב ובהנמקה הראויה.

עם זאת, עדיין, הכרעת הדין היא מסמך עב כרס שלא ניתן היה בפחות ממנו. לפיכך, במקביל, למען הנוחות ולמען הקורא שאינו צד להליך, ערכנו גם תקציר תמציתי. מטבע הדברים אין התמצית ממצה או מחליפה את המפורט בהרחבה בהכרעת הדין.

עדי המדינה בתיקנו

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

המישור הכללי והנורמטיבי

1.1 כידוע, גיוס עדי מדינה למען המלחמה בפשיעה אינו דבר חדש. רבות נכתב בנושא ופעמים רבות נאמר שמדובר במוסד שהוא "רע הכרחי" או "הכרח בל יגונה". הגם שמוסד עד מדינה לא זכה לאהדה יתרה, הוא התקבל כרע במיעוטו אשר יש בו לסייע למלחמה בפשיעה.
נקבע בע"פ 7450/01 **אבו ליטאף נגד מדינת ישראל**, (31.7.2007):

"המוסד של עד מדינה... התקבל כרע במיעוטו אשר יש בו לסייע למלחמה בפשיעה. באותם מקרים שאין די ראיות בידי התביעה להעמיד לדין שותפים לעבירה, וכתוצאה מכך היו אלה יוצאים כולם ללא עונש, קיים אינטרס ציבורי ליתן הבטחה לאחד מהשותפים... ובלבד שיעיד נגד השותפים האחרים, דבר העשוי להביא להרשעתם"
[בג"צ 6679/95 **אעמס ואח' נגד היועץ המשפטי לממשלה** (29.4.96)].

ככלל, המדינה אינה נוהגת לחתום הסכם עד מדינה עם העבריין העיקרי בפרשה. הדבר נובע מתחושת הצדק, שהרי קשה להלום מצב שבו העבריין העיקרי ייצא פטור בלא כלום. למדיניות כללית זו יש גם חריגים. כך, בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה נקבע חריג שלפיו, מקום שבו האינטרס הציבורי מצדיק זאת, ניתן להעניק מעמד של עד מדינה גם לשותף שחלקו אינו נופל משל שותפיו (ראו סעיף 2(ד) להנחיה 4.2201 מיום 30.8.2005). גם הפסיקה הכירה בנסיבות אשר מצדיקות עריכת הסכם עד מדינה על אף שהעד הוא מבצע עיקרי, למשל, מקום שבו הדבר נועד לאפשר פיענוח של שורה ארוכה של עבירות קשות וחמורות אשר בוצעו על ידי שורה של אנשים [(בג"צ 4085/03 **תורק נגד היועמ"ש** (16.6.2003); ע"פ 5975/14 **אגבריה נגד מדינת ישראל** (31.12.15)].

אשר להתערבות בית המשפט, נקבע לא אחת בפסיקה, כי בתי המשפט אינם נוטים להתערב בשיקול דעת רשויות התביעה לגבי כריתת הסכמי עד מדינה:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"מן המפורסמות הוא כי אין דרכו של בית משפט זה בשבתו כבג"ץ להתערב בשיקול דעת רשויות התביעה לגבי כריתת הסכמי עד מדינה ולתביעה מרחב פעולה ניכר בנשואים אלה [ראו לדוגמא בג"ץ 6410/14 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נגד פרקליט המדינה** (4.2.2015)]. **כוחו של כלל זה יפה גם מקום בו בית המשפט בוחן את הדברים בתקיפה עקיפה בשבתו כערכאה דיונית או כערכאת ערעור, כמו במקרה דנן..."** (ראו ענין **אגבריה** הנ"ל).

בית המשפט יתערב בהחלטה לכריתת הסכם עד מדינה, כאמור, רק במקרים מיוחדים שבהם נפל בהחלטה "פגם ברור וגלוי המצביע על פגיעה בטוהר המידות השלטוני או בעקרונות המנהל הציבורי התקין", כאשר הנטל להראות כאמור מוטלת על מי שמלין נגד תוקפו של הסכם כזה [ע"פ 486/16 **שירזי נגד מדינת ישראל** (13.9.18); בג"צ 6059/93 **בראון נגד שדר, פרקליט מחוז ת"א** (20.12.93)].

1.2 במקרה שלנו, המאשימה הסבירה בסיכומיה את סיבותיה ומניעיה לחתום על הסכמי עד המדינה בתיק זה כחלק מהמלחמה בפשיעה החמורה ובמטרה להשיג ראיות מפלילות נגד מה שהיא ראתה כארגון פשיעה אלים ורב זרועות. לגישת המאשימה, היא פעלה בעניין זה בזהירות המתחייבת, לאחר שבחנה גם אופציות אחרות, תוך הפעלת מלוא שיקול הדעת. בסופו של דבר הגיעה למסקנה כי פענוח הפרשה, שבמרכזה "פיגוע פלילי" שבמהלכו נרצחו חפים מפשע על מזבח השאיפה של הארגון למימון וכוח, מהווה אינטרס ציבורי מובהק ובעל חשיבות מיוחדת, אשר שקול כנגד התוצאה שמשמעותה הקלה בעונשם של עבריינים שהיו גם הם שותפים לביצוע עבירות חמורות אלה. ב"כ המאשימה עמד על כך שלא היה ניתן למצות את החקירה באפיקים "השגרתיים" על בסיס הראיות שנצברו בכל אחד מהתיקים הספציפיים. הוא הדגיש שהחתימה על הסכם עד המדינה עם מבצעים בכירים של עבירות הרצח לא נעשתה ביד קלה אלא לנוכח תרומתם המשמעותית לחשיפת המתואר בכתב האישום ולפי שהיה בידם לחשוף את אדוני העבירה (בעיקר נאשמים 1 ו-2) ולא רק את המבצעים בדרג נמוך מהם.

בעניין זה שמענו גם את עדותו של יוסי ביניים עת נשאל בחקירה נגדית האם המשטרה החליטה על חתימה עם עדי מדינה רק במצב של אין ברירה (ראו עמ' 6236 ש' 21 ואילך):

"אני אזכיר מה שאמרתי בהתחלה, זה תיק גדול ומורכב, מעשרות תיקי חקירה, בין אם זה תיקי רצח וניסיונות רצח ובין אם זה תיקי סמים, ומעל הכל הארגון בכל הסיפור הזה משנת 2002 – 2004, ההכרח מבחינתנו כדי להשלים את התמונה מבחינתנו זה לא בל יגונה, לקיים משא ומתן עם עדים רלוונטיים שישפכו אור על מה שהיה שם. בסוף בסוף ההחלטות והרצונות שלנו מגובים בפרקליטות שמלווה אותנו ואנחנו לא הולכים וחותמים שלושה, חמישה, שבעה עדים סתם כי בא לנו שנראה את התמונה... אם אתה שואל אותי כל עדי המדינה בתיק הזה מבחינתי היו צריכים לשבת פה ככל אחד מהנאשמים. לצערנו אי-אפשר להוכיח את התיק הזה ברמה הזאת במורכבות הזאת בלי

העדים... לכן יצרנו את המדרג הזה שהלך והתפתח וככל שראינו שיש אדם שיכול לשפוך אור והוא מתאים לנו ומוסכם על הפרקליטות קיימנו איתו את המשא ומתן וחתמנו על ההסכם".

ב"כ המאשימה הוסיף והסביר שהסכמי עד המדינה הראשונים נעשו באופן מדורג, רק לאחר שהתקבלה מפי עדי המדינה תמונה ראייתית לאשורה ולאחר שהיא נבחנה מול הראיות שהיו בידי רשויות האכיפה. זאת ועוד, החתימה עם עדי המדינה האחרים, הייתה פועל יוצא של הצורך לגבש ראיות תומכות לעדויותיהם של י.א ו-י.מ שלא היה בהם די להוכחת העבירות.
בהקשר להסכמים הספציפיים שנכרתו עם כל אחד מעדי המדינה עוד יורחב בפרק נפרד.

1.3 בהקשרנו, לא יכול להיות ספק לגבי חומרתן של העבירות המתוארות בכתב האישום ולגבי האינטרס הציבורי המובהק הקיים בחשיפת מבצעיהם ובהעמדתם לדין. היטב ניתן להיווכח מהשתלשלותה של החקירה, כפי שפורט קודם, שלאורך עשור שנים, למרות שכל אחד מאירועי הרצח נחקר בזמן אמת וחלק מהנאשמים והמעורבים אפילו נעצרו בעבר, לא עלה ביד המשטרה לגבש ראיות קבילות שיאפשרו העמדה לדין. ניתן לראות, שאומנם נעשה ניסיון על ידי רשויות האכיפה לאסוף ולגבש ראיות בדרך המקובלת והשגרתית בלא להיזקק לעדי מדינה, אך הדבר לא צלח. שלל חוקרים, ובשלב מסוים גם פרקליטים, נטלו חלק בחקירה סבוכה זו, כאשר פעם אחר פעם נתקלו בקיר אטום ובאי יכולת לגבש ראיות קבילות ומספיקות. זה היה למעשה המצב גם לאחר מועד "הפרוץ" בשנת 2015, גם לאחר שהוחלט לצאת לחקירה גלויה. גם אז היה קושי להתסמך רק על עדויותיהם של י.א ו-י.מ לצורך ביסוס אשמה, למצער בהתייחס לעבירות האלימות.

על פניו, מדובר בפרשה קשה לפיצוח, בעיקר לאור ריבוי המעורבים, מידור שעליו הקפידו, ניהול שיחות בקודים ושתיקה בחקירה. בעניין זה העיד יוני חג'ג' ואמר שגיוס עדי מדינה הוא לדידו הכלי החשוב ביותר שעומד לרשות המשטרה במלחמה בארגוני פשיעה על רקע מורכבות החקירה בתיקים אלה (עמ' 6737 לפרוטוקול מיום 4.10.18 ש' 20 ואילך). לאורה של מציאות זו ובלא להתעלם ממנה יש לבחון את ההחלטה לגייס את עדי המדינה בתיקנו. אין זה סוד, שלעיתים, בכדי לבסס ראיות קבילות מכלי ראשון, אין ברירה אלא להסתייע במי שמצוי במעגל הפנימי של מבצעי העבירה. כבר נפסק, שלעיתים, רק עבריין אשר מעמדו בפרשה או בחבורה העבריינית אינו שולי, יכול לספק ראיות קבילות ומספיקות למעורבותם של כל מבצעי העבירה בעבירות המיוחסות להם (ראו **עניין שירזי** הנ"ל).
זאת ועוד, בהינתן שעדות של עד מדינה, טעונה ראיית סיוע, הדבר מחייב לא אחת חתימה עם יותר מעד מדינה אחד. במקרה שלנו, ריבוי העבירות והאירועים הפליליים הכתיבו במידה רבה את מספרם הגדול יחסית של עדי המדינה.

1.4 עם כל אחד מעדי המדינה נעשה הסכם שתנאיו שונים, וטובת ההנאה שקיבל שונה, כפי שעוד יפורט בעת שנתייחס לכל אחד מהם, זאת על רקע הנסיבות הרלוונטיות לכל אחד מהם ושיקולים ספציפיים. השינויים שניתן לזהות בתנאי כל אחד מההסכמים, לרבות בהתייחס לסנקציה העונשית שעליה הוסכם, מלמדים על כך שהרשויות הפעילו שיקול דעת פרטני רלוונטי. מדרך הטבע שונה מצבם של י.מ ו-י.א שהציעו לשתף פעולה עם המשטרה בשלבים מוקדמים וחשפו מידע שלא היה ידוע למשטרה באותה עת, לבין בומבי, בקצה השני, שהסכים לשתף פעולה לאחר מועד ה-"פרוץ", לאחר שנחתמו הסכמים עם עדי מדינה קודמים והיה כבר כנגדו חשד מבוסס למעורבותו במקרה הרצח של האישום הרביעי. חלקו בעבירות כמו גם שיתוף הפעולה המאוחר מצדו גבו ממנו, יחסית, מחיר עונשי לא מבוטל.

1.5 אכן, עדי המדינה בתיק זה (כמו בדרך כלל) הם בראש ובראשונה עבריינים, חלקם כאלה שעברו עבירות חמורות ביותר. אין לכחד, שהם היו מוכנים לחצות את הקווים ולהפליל את חבריהם למען אינטרס אישי ולטובת הסדר נוח עם המאשימה.
בהתייחס למניעים של עדי המדינה ולשאלה עד כמה בחנה המשטרה את האפשרות ששיתוף הפעולה נבע ממניע אישי, העיד יוסי ביניים ואמר:
"...**לכל אחד יש אינטרסים ואנחנו עושים בסופו של דבר את האיזונים. לכל אדם שבא לשתף אתנו פעולה, עד כזה או אחר, אנחנו יודעים שהוא מונע מתוך אינטרסים. אנחנו בוחנים אותם...תוסיף על זה שכל אחד שבא לשתף אתנו פעולה לא עובר וחוצה את הקווים כאילו הוא חוצה את הכביש, זו החלטה קשה מאד מבחינתו לחצות את הקווים ולעבור לצד השני וזה בתוך הסאגה השלמה הזאת כחלק מהאינטרסים להגיע בסופו של דבר למצב אם הוא חותם אתנו או לא**" (עמ' 6219 מיום 2.9.18 ש' 23-17).

כפי שהעיד בניים, ההחלטה לשמש עד מדינה ולהפליל את חברייך -גם אם יש בצדה טובת הנאה מסוימת -כרוכה מטיבה בקושי לא מבוטל, נפשי, כלכלי וחברתי, לרבות שינוי באורח החיים, בבחינת שבצד היתרונות יש גם קשיים ובעיות. לא כלאחר יד בוחר אדם לפעול כך, כפי שהעידו עדי המדינה בתיקנו בתארם את היסוסיהם, חיבוטי הנפש והתהליך שעברו עם עצמם ועם משפחתם טרם החלטה (ראה למשל, עדות בומבי פרו' עמ' 618 מיום 25.5.17 ש' 17 ואילך) זאת ועוד: אגב הפללת האחר מודה עד המדינה מבחינתו בביצוע עבירות חמורות תוך הסכמה לקבל על עצמו עונש (גם אם מופחת) בגין ביצוען. אין זה עניין של מה בכך.

לא בכדי, בהתאם לפסיקה, אין בעצם העובדה שאדם הסכים לשמש עד מדינה ולהפליל את חבריו למען אינטרס אישי כדי להטביע א-priori דופי בנכונות גרסתו ובאמינותו. <u>את עדויותיהם של עדי המדינה בתיקנו יש לבחון לגופן, בהתאם לאופן שבו נבחנות עדויות</u>

במשפט, על פי סימני האמת שניתן לזהות בהן, בהתאם להתרשמות מהן ומאופן מסירתן, ובהתאם למכלול הראיות בתיק.

1.6 זמן ניכר הוקדש במסגרת ניהול ההליך פלילי לשמיעת עדותם של חמשת עדי המדינה. כל אחד מהם העיד ברצף לאורך ישיבות רבות, לעיתים במשך חודשים. כל אחד מהם נחקר חקירות שתי וערב לא קלות, לאורך שעות ארוכות, לעיתים תוך הצגת שאלות חוזרות ונשנות על ידי סנגוריהם של 17 נאשמים שונים. יכולנו אפוא להתרשם מכל אחד מהעדים הנ"ל באופן מעמיק ובלתי אמצעי, כפי שעוד יפורט בהמשך .

לגבי העד י.א: התביעה ויתרה על זימונו של העד כעד מטעמה וזאת לאחר שנאשמים 3 ו-8 הודו במסגרת הסדר טיעון ועניינם הסתיים. אגב כך חזרה בה המאשימה בהסכמת נאשם 1 מהמיוחס לו באישום 5 (רצח דיידונה). (ראו פירוט בהחלטה מיום 23.12.19). עד זה זומן בהמשך מטעם ההגנה, כפי שעוד יורחב בהמשך ולאחר שבחר לשתוק ולא להשיב לשאלות לגופו של עניין, עומדת על המדוכה בקשת המאשימה לקבל את הודעותיו של העד לפי סעיף 10א' לפקודת הראיות ולאמץ את תוכנן ככל שיש לדברים תימוכין בדברי עדי מדינה אחרים.

1.7 **עד מדינה - דרישת הסיוע**

מהימנותו של עד מדינה "חשודה" מראש בהיותה טבולה בטובת הנאה, אך היא נבחנת, כשלעצמה ככל עדות, על פי "**התנהגותם של העדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט**" [ע"פ 3197/07 **עיאט נ' מדינת ישראל** עמ' 7, (26.11.07)].

בהתייחס לאפשרות להרשיע אדם על סמך דבריו של עד מדינה כעדות יחידה מורה אותנו סעיף 5(א)(א) לפקודת הראיות:

"**5א (א) בית המשפט לא ירשיע נאשם על סמך עדותו היחידה של שותפו לעבירה, אלא אם מצא בחומר הראיות דבר לחיזוקה; ואולם אם היה השותף עד מדינה - טעונה עדותו סיוע; לעניין זה, "עד מדינה" - שותף לאותה עבירה המעיד מטעם התביעה לאחר שניתנה או שהובטחה לו טובת הנאה".**

על פי האמור, ראיית סיוע נדרשת בהתקיים שני תנאי בסיס; הראשון- שמדובר בעדות יחידה של שותף לעבירה והשני- שאותו עד, שותף לעבירה, הינו מי שקיבל או הובטחה לו טובת הנאה עבור עדותו.

"הסיוע על פי טיבו, הוא ראיה נוספת המסבכת את הנאשם בביצוע העבירה המיוחסת לו וכוחו של הסיוע – בהפללת הנאשם לצד העדות הטעונה סיוע" (קדמי **על הראיות** חלק ראשון בעמוד 172).

כך נקבע בהקשרנו ב- ע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' זגורי** , עמוד 70 (2.6.11):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"על מידת הזהירות הרבה שיש לנקוט בבחינת עדותו של עד מדינה עמד המחוקק בסעיף 54(א) לפקודה, כאשר על מנת שראיה תהווה סיוע עליה לעמוד בשלוש דרישות מצטברות: להיות עצמאית ונפרדת מן העדות הטעונה סיוע; להתייחס לנקודה ממשית השנויה במחלוקת בין הצדדים, גם אם המחלוקת אינה נוגעת ישירות למעשה העברייני עצמו; ולסבך, או לפחות לנטות לסבך, את הנאשם באחריות לביצוע העבירה... אם כי אין היא חייבת להתייחס לכל פרט מפרטי העדות הטעונה סיוע" [ראו גם: ע"פ 4649/01 **אסולין נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(1) 616, 622 (2001); ע"פ 5002/09 **מדינת ישראל נ' ז'אנו** (2.12.2010)].

לצד הדרישה לשלושת התנאים הללו נקבע כי הם אינם חייבים להתקיים כולם בראיה אחת ויחידה, <u>והם עשויים להתקיים בכמה ראיות נפרדות, באופן שכולן יחד מקיימות את דרישת הסיוע</u> (מאמרו של יניב ואקי "על ראיית הסיוע בפלילים: סיוע במחלוקת" בעמוד 113). ועוד נקבע: **"אין צורך כי כל ראייה תתייחס למלוא החוליות המרכיבות את האירוע ותענה בפני עצמה על כל הקריטריונים הנדרשים מראיית הסיוע. הדרישה היא כל מכלול הראיות יהווה יחד ראיית סיוע..."** (ראו ע"פ 5546/06 **מזערו נ' מדינת ישראל** (4.01.07).וכן נקבע: **"בית משפט זה קבע לא פעם כי אין הכרח שראיית סיוע אחת תגלם בתוכה את כלל התנאים הנדרשים מראיית סיוע, וניתן לענות על דרישת הסיוע באמצעות מקבץ ראיות..."** [ע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' זגורי** (2.6.11)].

ועוד נקבע כי "אין נדרשת ראיית סיוע ביחס לכל פרט בעדות הטעונה סיוע, ואף לא לכל פרט מהותי. די שראיית הסיוע תתייחס ל-..."קטע שהוא חלק ממהלך ביצוע העבירה" (ע"פ 7477/08 **איתן גץ נ' מדינת ישראל**, בעמוד 66 (14.11.11).

אשר לעוצמת הסיוע נקבע כי "**הלכה היא כי רף הסיוע הנדרש נגזר מטיבה של העדות אשר טעונה סיוע, כך שקיים בין השניים קשר הפוך: ככל שמשקלה ומהימנותה של העדות אשר טעונה סיוע עולה, כך יורד המשקל הנדרש מראית הסיוע, ולהיפך**" [ראו: ע"פ 3900/95 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(3) 104, 107 (1996); ע"פ 4009/90 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד מז(1) 292, 302 (1993); קדמי **על הראיות** חלק ראשון, 266-267 (2009)].

1.10 נקבע בפסיקה, כי כשמדובר במסכת אחת של פרשות הכוללת כמה אישומים, כאשר כל אישום עניינו בפרשה שאומנם היא נפרדת ועם זאת קשורה לפרשות האחרות, ניתן להסתפק בסיוע לאחד או לאחדים ממעשי העבירה (לכל אחד מהנאשמים) כדי לבסס הרשעה גם בקשר לפרשות האחרות המרכיבות את המסכת הכוללת... כאשר עד מדינה מספר על ביצוע כמה עבירות עם הנאשם יחד, והנאשם מכחיש את ביצוע העבירות הכחשה גורפת, די בעדות מסייעת נגד הנאשם באשר לביצועה של אחת העבירות כדי

לספק את דרישת הסיוע לכל העבירות המיוחסות לו [ע"פ 242/85 **חזן נ' מדינת ישראל**, עמוד 519 (5.3.87)].

עוד נקבע בע"פ 2801/95 **קורקין נ' מדינת ישראל** (24.3.98): "**כידוע, במקום שמדובר במסכת אחת הכוללת שורה של פרשיות, שכל אחת מהן מהווה, כשלעצמה, פרשייה "עצמאית" – אך עם זאת קשורה לפרשיות האחרות – די ב"סיוע" לפרשייה אחת, כדי לבסס הרשעה גם בקשר לחוליות האחיות המרכיבות את המסכת הכוללת**" (בעמוד 812).

1.11 ההלכה קבעה כי עדותו של עד מדינה אחד יכולה להוות ראיית סיוע לעדותו של עד מדינה אחר [ראו: ע"פ 765/84 **יוסף נ' מדינת ישראל** (9.6.85)]. על הלכה זו חזרו בתי המשפט ושנו. כך למשל בע"פ 677/84 **אמנון דוד נ' מדינת ישראל**, מא(4) 033 (1987): "**אשר לעדותו של אבוטבול, שגם הוא עד מדינה, יכולה זו, לפי ההלכה הפסוקה, לשמש סיוע לעדותו של עד-מדינה אחר**".

ובבש"פ 6206/05 **נאצר נ' מדינת ישראל**, בעמוד11 (21.8.20): "**עדותו של עד מדינה אחד יכולה להוות סיוע לעדותו של עד מדינה אחר**".

1.12 נקבע בפסיקה כי שקרי נאשם עשויים להוות ראיית סיוע לעדות עד מדינה, כך בע"פ 2854/18 **משה נ' מדינת ישראל** עמוד 30, (27.8.19): "**מושכלות ראשונים הם כי ניתן לראות בשקריו של נאשם ראייה עצמאית המהווה סיוע לראיות התביעה, מקום שבו מדובר בשקרים מהותיים; ברורים וחד-משמעיים; המכוונים לסיכול החקירה ולהטעיית בית המשפט; אשר הוכחו כשקריים באמצעות ראיה פוזיטיבית ועצמאית; ואשר קשורים לעבירה עליה נסב המשפט**".

יחד עם זאת, נקבע בע"פ 63/79 **עוזר נ' מדינת ישראל** (7.8.79): "**כשנאשם מציע לבית משפט גרסת הגנה, והגרסה כולה שקרים, הרי יש בכך כדי סיוע ממשי לגרסה המרשיעה**".

1.13 ידיעת פרטים מוכמנים על ידי עד המדינה הוכרה כראיית סיוע לעדותו:

"**עיקר פועלה של ראיית הסיוע ביצירת זיקה (ישירה או עקיפה) בין הנאשם לבין העבירה בה הואשם, אשר נועדה להפיג את החשש, במקרה של עד מדינה, כי העד העליל על הנאשם עלילת שווא תמורת טובת הנאה שקיבל לעצמו (ראה ע"פ 6147/92 מדינת ישראל נ' יוסף כהן שטרם פורס), אולם כאשר העד כולל בעדותו, הטעונה תמיכה ראייתית, פרטים שלא יכול היה לדעת אלמלא ביצע הנאשם את העבירה המיוחסת לו, וקיומם של פרטים אלה הוכח כדבעי, כי אז יש בכוחה של ידיעת הפרטים לבסס זיקה בין הנאשם לבין העבירה, ולהפיג את החשש שהעד קשר את הנאשם לעבירה שלא ביצע. ההיגיון שבכך הוא זה שגם הדריך את בית המשפט בפסיקתו לגבי נאשם שהפליל את עצמו בהודיה, בה כלל עובדות שלא יכלו להימצא אלא בידיעת מי שביצע את העבירה.**" (ראו ע"פ 5544/91 **מויאל נ' מ"י** עמוד 10, (15.2.95)).

קווים לדמותם של עדי המדינה, ההסכמים שנכרתו עמם והתרשמות כללית

2. כללי

2.1 גרסת כל אחד מעדי המדינה תמצא פירוט מעמיק בה אישום בנפרד ובהקשר פרטני לכל אחד מהנאשמים המעורבים בו.
בפרק זה תינתן התייחסות במישור הכללי יותר לגבי מיהותו של כל אחד מעדי המדינה, ההסכם שנכרת בינו לבין המאשימה, חלקו באירועים השונים הכלולים בכתב האישום, המידע שמסר בעדותו בהקשר לאישומים אלה, וכן התרשמותנו הכללית מאופן מסירת עדותו וממהימנותו.

2.2 הערה כללית: על רקע העובדה שבסיכומי ההגנה הופנינו רבות לאמרות ולציטוטים מדברי עדי המדינה בחקירותיהם השונות במשטרה וזאת במנותק ושלא אגב הפנייה לדברי העדים באותם נושאים בבית המשפט, יש צורך להבהיר: נקודת המוצא לבחינת גרסתו של עד הינה דברי העד בעדותו בבית המשפט, כפי שהדבר מוצא ביטוי בחקירה הראשית ובחקירות הנגדיות. מושכלות יסוד הן, כי כל אימת שבעל דין סבור שקיימת סתירה בין אמרות שונות שמסר העד, שומה עליו לחקור אותו בנושא בחקירה נגדית ולאפשר לו להגיב, זאת על מנת שבפני בית המשפט תהייה תמונה מלאה המשקפת את גרסתו הסופית והכוללת של העד. אי חקירת עד בנסיבות המתוארות עשויה לעמוד לרועץ לצד אשר מבקש להסתמך או להיבנות דווקא על גרסת העד במשטרה.
אמרות עד במשטרה הן בראש ובראשונה כלי בידי הסנגוריה לצורך חקירה נגדית יעילה, וכן כדי להצביע בהמשך על סתירות, פרכות, חוסר עקביות או חוסר אותנטיות בדברי העד. הפניה סלקטיבית בסיכומים לאמרה מסוימת מפי עד ללא התייחסות לגרסת העד בבית המשפט ולתשובותיו בבית המשפט בהקשר המדובר – עלולה להטעות והיא מקור לשגגה.
האמור לעיל נכון ביתר שאת בתיק שלנו על רקע ההיקף העצום של החקירות שבוצעו במשטרה לכל אחד מעדי המדינה, על רקע דברי העדים עצמם כי קיים פער אינהרנטי בין דברים שאמרו בחקירות לפני שחתמו על הסכם עד המדינה לבין הגרסה שמסרו לאחר מכן, וכן לאור הסברי העדים כי נוכח חלוף הזמן שעבר מאז האירועים שבכתב האישום הם עברו אגב החקירה הליך של היזכרות שמצא ביטוי בהתפתחות בחקירה. לא יהיה נכון מצדנו לשעות לציטוט סלקטיבי מדברי עד מדינה מסוים בחקירה מסוימת, אחת מיני

רבות, מבלי שהדברים ייבחנו מול דברי העד בבית המשפט ותשובותיו בבית המשפט בהקשר הספציפי, תוך הפנייתנו לגרסתו בבית המשפט. נזכיר בהקשר זה, כי עדויות עדי המדינה, הגם שסומנו כמוצג של התביעה, הוגשו לבקשת הנאשמים (או למצער בהסכמתם), לפעמים ממש בשלהי עדותו של העד, לאחר שקודם לכך הייתה התנגדות לכך מצד חלק מהסנגורים (ראה למשל עדות בומבי). לא מדובר אפוא בהודעות שהוגשו בהסכמה חלף חקירה ראשית. נחזור אפוא ונטעים: גרסת העד תילמד בראש ובראשונה מעדותו בבית המשפט כאשר החקירות ואמרות החוץ הם בעיקרם כלי לבחינת מהימנות העד ולצורך הערכת משקל עדותו בבית המשפט.

2.3 עוד יש לומר במישור הכללי נוכח טיעוני חלק מהסנגורים: לצורך ניתוח מהימנותו ואמינותו של כל אחד מעדי המדינה, יש בראש ובראשונה לעשות את האבחנה המתחייבת בין מסירת דבר שקר ביודעין לבין אמירה שאינה נכונה עובדתית. כך, העובדה ששני עדי מדינה מסרו תיאור שהוא שונה בפרט כזה או אחר, לא מובילה בהכרח למסקנה שאחד מהם (או שניהם) משקרים. לא מן הנמנע שהפער נובע מטעות בתום לב או מהתרשמות אישית מסוימת, תוצאה של זווית ראיה שהיא שונה מאיש לרעהו. ניסיון החיים מלמד שלא אחת יכולים שני עדים, אפילו עדים ניטראליים, לתאר אותו אירוע בצורה שונה ולעיתים אפילו סותרת. איש מהם אינו "משקר" על פי תפיסתו, וכל אחד מהם מספר את האמת שלו מזוויות הראיה שלו. ההחלטה מי מהם מדייק יותר היא עניין להכרעת בית המשפט על בסיס ראיות אחרות במשפט, נסיבות המקרה ומידת מעורבותו של העד באירוע.

הרטוריקה שהשתרשה אפוא אצל רבים מסיכומי הנאשמים תוך כינוי גורף לכל עדי המדינה, איש איש בתורו, "שקרנים" – חוטאת לאמת ולאופן שבו יש לנתח עדויות במשפט.

בכל מקרה, נקבע לא אחת בפסיקה, כי "שקר" בנקודה מסוימת או בפרט מסוים אין משמעותו פסילה אוטומטית של כל דברי העד – והדברים נכונים גם לגבי עדים שהם עדי מדינה. עד מדינה הוא בראש ובראשונה "עד" ויש לבחון את דבריו באופן שבו בוחנים עדויות במשפט. אין בעובדה שקיבל טובת הנאה מהמאשימה (ולכן עדותו, לצורך הרשעה, טעונה סיוע), כדי לשנות את הכללים שבהם בוחנים את משקל עדותו ואת מהימנותו. טענות עו"ד וייס בסיכומיו לפיהם יש לקבוע שהכלל של "פלגינן דיבורא", אינו חל לגבי עדי מדינה אין להן על מה לסמוך, ואיננו רואים סיבה והצדקה לחדש הלכה בנושא.

נכון להפנות בעניין זה לדברי בית המשפט העליון **בע"פ 511/11 מריסאת נ' מדינת ישראל** (14.3.12), בסע' 22:

"כל שופט בערכאה דיונית, מכיר את התופעה של עדים טועים, ואפילו עדים המשקרים במידה זו או אחרת, מבלי שיש בכך כדי לאיין את גרסתם בליבה העיקרית של הדברים.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

מה מביא עד לשקר או לומר דברים לא נכונים? הנושא ראוי למחקר בפני עצמו והסיבות לכך רבות ומגוונות ולא אתייחס למצותן: יש שהעד אינו זוכר וטועה בתשובתו; יש שהעד מבקש לרצות את השואל או להוכיח כי הוא יודע את כל התשובות, ולכן הוא מספר גם על דברים שלא ראה במו עיניו; לעיתים מתערבבים הדברים שראה העד עם דברים ששמע מאחרים במועד מאוחר יותר; לעיתים העד משקר כדי להרחיק ממנו חשד שהוא משקר בדברים אחרים, או כדי להרחיק ממנו חשד שתיאם את עדותו עם אחרים או שמקור ידיעתו הוא מאחרים; לעיתים העד משיב באופן לקוני, מבלי לטרוח להבהיר דבריו אם כדי להסתיר דברים שאינם קשורים לנושא המשפט, אם מתוך חשדנות בסיסית ואם מתוך מגמה של "לחסוך במידע"; יש והעד סר פנים וזועף, בשל החקירה המכבידה עליו או שמכעיסה אותו מאחר שמפקפקים ביושרו. קיצורו של דבר - לא כל עד שמשקר או טועה בחלקים מעדותו, יש לקבוע כי אינו דובר אמת בגרסתו המרכזית, ומכאן מלאכתה של הערכאה הדיונית, לבור את התבן מן הבר, ולעיתים, כשיש צורך, אף להשתמש בכלל של "פלגינן דיבורא".

ראו בעניין זה גם את דברי כב' השופט רובינשטיין בע"פ 7637/05 **יוסף נגד מדינת ישראל** (5.7.07):

"מן המפורסמות, כי יש ודבריהם של נאשמים או של עדים בחקירותיהם ובעדותם, אינם עשויים מקשה אחת. במקרים אלה שומה על בית המשפט לבחון את הדברים בזהירות מרבית, ורשאי הוא לפלג את האמירות –"פלגינן דיבורא" בניסוח שהשתרש בפסיקה הישראלית – ולקבל כעדות אמת את אשר נראה נאמן בעיניו, תוך שהוא דוחה כעדות שקר את אשר נראה בלתי מהימן" (פרשת בן סימון; ע"פ 526/90 **בלזר ואחר נגד מדינת ישראל פ"ד מה(4) 133, 185).**

לטעמי, כאשר לפנינו מספר עדי מדינה אשר מתארים אירועים רבים ומגוונים שקרו למעלה מ-10 שנים קודם לעדותם, אירועים רבי משתתפים ורווי פרטים ותתי פרטים, האפשרות שכולם ימסרו גרסה אחידה לפרטיה, ללא כל שינוי ביניהם איננה מציאותית. לא זו בלבד שכל אדם משקיף על אירוע נתון מזווית הראיה שלו ומתרשם ממנו בדרכו, אלא שגם הזיכרון האנושי בחלוף השנים אינו אחיד. יש מי שזוכר פרט אחד מתוך אירוע והאחר זוכר דווקא פרט אחר. לא נכון לבחון את ההתאמה או העדר ההתאמה בין העדים תוך התמקדות בפרטים הקטנים, או לתת משקל רב מדי לחוסר ההתאמה כנ"ל. לדידי, אילו היה מתקיים תיאום מלא בין העדויות - לא כל שכן בתיק עצום ממדים ורב פרטים כשלנו - היה הדבר אומר דרשני.
מכלול הראיות, כמו גם שורת ההיגיון והשכל הישר, הם שינחו את בית המשפט מתי ועד כמה סתירה כזו או אחרת יורדת לשורשו של עניין ולליבת האירוע.

3. <u>עד המדינה ש.כ (שיכונה להלן "בומבי")</u>

3.1 בומבי הוא יליד 1973, נשוי ואב ל-4 ילדים. את ילדותו עשה בעיר לוד וטרם מעצרו, לאורך שנים רבות, התגורר בעיר אשדוד. בומבי גדל במשפחה עניה ומרובת ילדים בשכונה מוכת פשע, שבה, כך לדבריו, מעורבות בפלילים ועימותים עם רשויות החוק לא היו מחזה נדיר. מעורבותו בעולם הפשע החלה בגיל 12-13 במעשי גניבה קטנים ולאחר מכן בגיל 15-16 החלה פעילותו בסחר בסמים. בגיל 17 נעצר ונשלח לריצוי מאסר ומאז, לאחר שחרורו, ידע עוד מספר מאסרים. מאסרו האחרון היה בשנת 1993 (ראו רשימת כליאות **ת/763**).

3.2 בומבי, אליבא עדותו, היה מקורב מאוד ליצחק אברג'יל ונחשב בעולם העברייני כ- "איש של אברג'יל". הוא השתייך לקבוצה האשדודית בארגון והיה מנהל ואיש ביצוע בתחום עבירות האלימות.
בומבי סיפר כי אל משפחת אברג'יל התוודע עוד מילדותו בלוד, כאשר את יצחק אברג'יל, נאשם 1, הכיר אישית רק לאחר שחרורו של האחרון מהכלא (בשנת 1999) באמצעות אדם בשם **יורם צאבח**, שעמו התיידד לאחר שחרורו מהכלא בשנת 1994. אותו צאבח, שהפך להיות חברו הקרוב של בומבי, נחשב באותה עת ליד ימינו של אברג'יל. היו להם עסקי קזינו משותפים, הוא תמך כלכלית באשתו של אברג'יל בעת שהלה שהה בכלא, ונחשב לדמות ידועה בלוד. לדברי בומבי בפגישתו הראשונה עם אברג'יל הוא התרשם מאדם רציני, חושב על הכל, בן אדם "מאד קרימינל" כהתבטאותו (עמ' 518 לפרוטוקול). בומבי סיפר כי באותן ימים ראשונים של הכרות המפגשים עם אברג'יל היו ברובם בערד מפני שאברג'יל היה עדיין אסיר ברישיון ונתון בתנאים מגבילים. הם היו מבלים בבתי מלון סמוכים, משתמשים בסמים ("אקסטות", כדבריו) וכך נוצרה, תחת חסותו של אברג'יל, ה-"**קבוצה האשדודית**" שבה היו חברים הוא, יורם צבאח וגולן אביטן (נאשם 9). הם היו מתפרנסים מהימורים, מכונות מזל והיו מפרישים לאברג'יל את חלקו ברווחים (עמ' 519 ש' 1-13).

בתארו את השתלשלות העניינים לאחר ההכרות וההתחברות עם אברג'יל סיפר בומבי כי בתאריך **27.7.2000**, נרצח חברו הטוב יורם צאבח כאשר יצא מאימון ספורט ונורה בידי שניים רכובים על אופנוע. לדידו של בומבי, אברג'יל עצמו עמד מאחורי רצח זה, דבר שלטענתו התחוור לו כשנתיים לאחר המקרה, כאשר אברג'יל התוודה בפניו בנושא ברגע של חולשה ותחת השפעת סמים. לדברי בומבי הוא היה המום למשמע דברי אברג'יל, ואולם באותו שלב, כשנתיים לאחר המקרה, הוא ואברג'יל כבר היו חברים טובים מאד, הוא נחשב יד ימינו בארגון ולא היה לו אלא לקבל, להשלים עם המצב ולעבור הלאה.

בומבי המשיך ותיאר בעדותו את מהלך העניינים הכרונולוגי בחייו של הארגון מתחילת שנת 2002 ואילך, כלומר מאז שוחרר מהכלא יעקב אברג'יל (אחיו של אברג'יל), תחילת ההתעסקות בהימורים ובבתי קזינו **הירצחו של יעקב אברג'יל**, "**המלחמה הגדולה**" בין אברג'יל ואנשיו לבין חבורות פשע אחרות בעקבות אותו רצח, החבירה והברית עם קבוצתו של **אבי רוחן** ובהמשך - **ניסיונות ההתנקשות בזאב רוזנשטיין** כחלק מאותה מלחמה בין הארגונים. הדברים ילובנו ויובאו ביתר פירוט בהמשך, לרבות במסגרת הדיון באישום הראשון ובאישומים 3 ו-4.

בומבי גם סיפר על **רצח פליקס אבוטבול** בידי עמית טייב בהוראת אברג'יל, על רצח פרי יחזקאל בשליחותו של אברג'יל ו- **רצח דיידונה**, הכל כפי שעוד יפורט בהמשך.

נכון לציין עתה את דבריו של בומבי לגבי מצבו של הארגון בשנים 2004-2007 לאחר חזרתו של אברג'יל ארצה וכלה בעזיבתו שלו עצמו את הארגון.

לדברי בומבי, באותה עת הקבוצה שלהם הייתה די גדולה, לא היו אירועי רציחות שידועים לו, התמקדו בכסף, כלומר בהלוואות, הימורים ובתי קזינו. כשאברג'יל חזר ארצה הוא התגורר כחודש בביתו של בומבי אח"כ שכרו לו בית באשדוד. הארגון הפך למרושת בכל הארץ ואברג'יל היה מאוד מרוצה מהכתבות עליו בעיתונות, אבל האנשים בארגון התמרמרו כי לא היה די כסף לתת לחברי הקבוצה הרבים. בעוד שמצד אחד פיטרו את שומרי הראש של כולם, חברי הארגון שמו לב לכך שרק לאברג'יל ולמאיר אברג'יל, אחיו, היו שומרי ראש והם גם החלו גם מפתחים עסקים משלהם. זה גרם לו ולאחרים להבין שהם צריכים לדאוג לעצמם ולעשות לביתם. לדברי בומבי, בתקופה זו הקשר שלו עם אברג'יל התקרר והוא מבחינתו חשב על פתיחת עסק משלו. הוא היה בקשר טוב עם יניב בן סימון שהיה מקורב לאברג'יל. באחת הפעמים יניב הזהיר אותו ואמר לו: "תיזהר לקחת מאברג'יל אוטו" (עמ' 599 ש' 28). לדברי בומבי, הוא היה המום למשמע הדברים בהבינו שאברג'יל רוצה לחסל אותו, למרות כל מה שעשה למענו - ואז החליט לעזוב את הארץ. לאברג'יל אמר שהוא צריך לעזוב את הארץ כי המשטרה עוקבת אחריו. בומבי סיפר, כי עזב עם משפחתו למקסיקו התגורר שם במשך שנתיים. שם פתח עסק של בגדים, עסק שהמשיך ופעל ממש עד מעצרו בשנת 2015. כך למעשה, לדברי בומבי, הוא התנתק מהארגון.

בומבי הוסיף בהקשר זה, כי לאחר שהפך לעד מדינה אנשי הארגון שלחו אנשים למקסיקו ולקחו את כספו. כמו כן, הוא השקיע עם שותפו אמיר דבש באולם באשדוד "בלה וידה" קרוב ל-5 מיליון ₪ שזה 50% מהבעלות. וגם את הכסף הזה אנשי הארגון לקחו.

3.3 התביעה נסמכת על עדותו של בומבי בעיקר לצורך הוכחת אישומים 1, 3 ו-4 לכתב האישום, דהיינו בהתייחס לקיומו של ארגון הפשיעה, מבנהו, אנשיו והפשעים שבוצעו על ידו אגב המלחמה בארגוני פשיעה אחרים, וכן ניסיונות הפגיעה בזאב רוזנשטיין הן באירוע בכיכר פלומר והן באירוע ברח' יהודה הלוי.

בנוסף, בומבי התייחס בעדותו גם לאירועים המתוארים באישומים 2 ו-6 שעניינם עבירות סמים שבוצעו במסגרת הארגון, אולם בשל מעורבותו השולית באירועים אלה, המידע שמסר חלקי ונקודתי, כפי שעוד יבואר בהמשך.

3.4 עם בומבי נחתם הסכם עד מדינה בתאריך 24.6.15 (ראו **ת/761**) לאחר שנעצר כחשוד בפרשה דכאן בתאריך 18.5.15 עם פרוץ החקירה הגלויה.
בומבי נחקר ארוכות במשטרה הן לפני שנחתם עמו הסכם עד מדינה (ראו **ת/784א' עד ת/804ב'**) והן לאחר החתימה על ההסכם (ראו **ת/805א' עד ת/839ג'**). אמרותיו נושאות יחד קרוב ל-1,000 עמודים והן רוויות אירועים, שמות ופרטים.
בהסכם שנחתם עם בומבי נקבע, כי כפוף לעמידה בהתחייבויות שבומבי נטל על עצמו על פי ההסכם, הוא יועמד לדין בגין חלקו ומעורבותו באירועים המתוארים באישומים 3 ו-4 לכתב האישום הנוכחי (ראו כתב אישום **ת/762**) והמאשימה תעתור להשית עליו עונש מאסר בפועל של 14 שנים.
לימים, לאחר סיום עדותו בתיקנו הורשע בומבי בתאריך 28.2.18 בעובדות כתב האישום שהוגש נגדו במסגרת ההסדר ודינו נגזר בהתאם להסכם (גז"ד **ת/1444**).

3.5 המאשימה פרטה את השתלשלות העניינים החקירתית בנוגע לבומבי ואת השיקולים שהנחו את מקבלי ההחלטות לחתום עמו הסכם מדינה. כך, כעולה מעדותו של יוני חג'ג', כבר עם פרוץ החקירה הגלויה סומן בומבי כמי שהוא בעל פוטנציאל לשיתוף פעולה וזאת משום התנתקותו מהארגון במשך השנים (ראו פרו' עמ' 6451 ש' 26 ואילך). בתאריך 14.6.15 נערך לבומבי עימות עם עד המדינה ה.צ (שעמו נחתם הסכם קודם לכן, כפי שיפורט בהמשך) (**ת/795א' ו- ת/795ב'**). במהלך העימות הטיח ה.צ בבומבי את מעורבותו בהזמנת המטען עבור הפיצוץ ביהודה הלוי (ראה ת/795א' עמ' 11 ואילך). ניכר היה שבומבי נקלע לסערת רגשות בעקבות העימות. לאחר העימות ביקש בומבי מיוני חג'ג' לשוחח עמו מחוץ לחדר החקירות והתעקש שלא לדבר בחדר. השניים אכן יצאו מחדר החקירות לפרק זמן של כ-3 דקות (ראו ת/795ב' מונה 01:02:03 עד 01:04:56 ו-ת/795א' עמ' 15 ש' 20), סיטואציה שמצאה תיעוד במזכר שרשם חג'ג' (ראו **ת/1620** וכן עדות חג'ג' 6459 ש' 26 ואילך). המשך השיחה ביניהם, לרבות בקשר לנושאים שאותם בומבי הביע נכונות לחשוף, נעשו כבר חדר החקירות ותועדו בהקלטה. בהמשך, בומבי ביקש לשוחח עם אשתו ומבוקשו ניתן לו. המגעים לקראת החתימה על ההסכם נמשכו כ-10 ימים משום שהמשטרה התעקשה על כך שעל בומבי יוטלו שנות מאסר ממושכות בעוד הוא מבחינתו ביקש להפחית מהעונש. במהלך המו"מ, לאחר שבומבי השתכנע שהפרקליטות תהא נכונה לחתום עמו הסכם, הוא פנה מיוזמתו ליוני חג'ג' בתאריך 23.6.15 ושיתף אותו בחלקו ברצח פרי יחזקאל וניסיון הרצח בכיכר פלומר, עובדות שלא היו ידועות למשטרה קודם. לאחר חשיפת עדותו המלאה של בומבי (**ת/802 א+ב**) סוכם על עונש של 14 שנים שבומבי הסכים לשאת.

המאשימה הסבירה את הטעמים לחתימה על הסכם עד מדינה עם בומבי בהדגישה שהדבר נעשה בכובד ראש ובזהירות. לגישת המאשימה, למרות שבומבי היה אחרון בשרשרת האנשים שעמם נחתם הסכם, ולמרות שעובר לחתימתו כבר היו כנגדו ראיות למעורבות בפיצוץ ביהודה הלוי, לא ניתן להמעיט בחשיבות עדותו. בומבי היה יד ימינו של אברג'יל לאורך התקופה הרלוונטית ובשיאה של המלחמה שניהל הארגון כנגד יריביו. תרומתו היא מכרעת לחשיפת התמונה במלואה באשר לארגון, מבנהו, השפעתו, דרך התנהלותו וחלקם של המנהלים בעבירות אלימות. כמו כן חשף את אופן הביצוע של העבירות באישומים 3 ו-4, שעד לעדותו נלמדו מנקודות מבטם החלקית של עדי המדינה האחרים. בהקשר זה, י.א אומנם העיד אודות הפגישה בבלגיה, אך עדותו חלקית בלבד מפני שעזב טרם שהסתיימה הפגישה משום שלא אבה ליטול חלק במימון. טולי אף הוא העיד לגבי הפגישה אך נקודת מבטו נגעה בעיקרה לצד הכספי של המימון. ה.צ, א.צ ו-י.מ העידו לגבי הרכבת המטען אך לא היו מעורבים בשלבים שקדמו לכך והיא מסתיימת עם העברת המטען הלאה. רק בומבי הוא מי שהיה מעורב בכל השלבים ויכול לתת תמונה שלמה ומלאה, לרבות המניע לתוכנית, קיומו של הסכסוך, ועד לשלב הביצוע ממש, תוך התמקדות בחלקו ומעורבותו של אברג'יל, שהיה הכוח המניע, היוזם ובהמשך גם מודע ומעורב בכל אחד מהשלבים (ראו עדות חג'ג' עמ' 6453 ש' 7-1). זאת ועוד, עדותו של בומבי תומכת ומסייעת לדברי ה.צ בנוגע לאישום השלישי. בומבי אומנם לא הופקד על הביצוע של אירוע זה ואולם נטל חלק פעיל בהוצאתו לפועל שבכך שהיה שותף להפעלת המטען. עדותו גם מאשרת את דברי עד המדינה י.מ (שהיוו עדות שמיעה) בנוגע להפעלת המטען על ידי מיכה בן הרוש. עדות בומבי הייתה עדות ישירה בנוגע לרצח דוד ביטון (דיידונה), כאשר לפניו עמדה רק עדותו של י.א שלא הייתה עדות ממקור ראשון.
המאשימה הטעימה כי העונש שעליו סוכם עם בומבי הינו עונש מאסר ממושך וחריג בחומרתו לעדי מדינה, כאשר בנוסף הוא צפוי לשאת את עול עדותו וששלכותיה עד לשארית חייו וכך גם בני משפחתו.

3.6 בומבי הסביר אף הוא בעדותו, בהזדמנויות שונות, את הסיבות שהביאו אותו לחתום על הסכם עד המדינה וכן את לבטיו והתמודדותו הנפשית בתהליך זה. הוא הטעים כי עשה את המהלך לאחר שהבין במהלך החקירות כי גורלו נחרץ, כי קיימות כנגדו ראיות מהותיות, לרבות מפי עדי מדינה אחרים, במיוחד ה.צ, שבעטין הוא עלול להישלח למאסר ממושך עד לשארית חייו. כך מדבריו בעמ' 619 ש' 7 ואילך:

"אני צריך לציין שכשנפתחה הפרשה עצרו אותי ביום לפני החתונה של הילדה שלי הגדולה, ממש באותו יום של החתונה שלה עצרו אותי והפרשה התפוצצה בתקשורת, זו הייתה התחלת המעצר. במהלך המעצר שלי בימים שאני שותק נכנסים עדי מדינה בשרשרת, כל אחד מטיח בי דברים, כל אחד קורא לי הקמב"ץ, כל אחד מאשים אותי ברציחות ובזמן הזה אני יושב בשקט ולא מדבר, בא עד המדינה האחרון, שזה ה.צ,

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

שהוא הכין את המטען של יהודה הלוי, כשהוא נכנס הבנתי שאני מפה לא יוצא, הבנתי שאני מבחינתי אם אני לא אשתף פעולה אני יוצא בתכריכים מבית-הסוהר ואני לא חושב שמישהו משם או בכלל, במיוחד אברג'יל, שווה שאני אצא בתכריכים בשבילו...אני מתחיל לדבר עם יוני, אחרי שעד המדינה נכנס אני מבקש מיוני שאני רוצה לדבר, אנחנו נמצאים בחדר, אני יודע שהחדר מוסרט ומוקלט, אני אומר לו אני רוצה לדבר, אני רוצה לצאת איתך החוצה, לא בחדר, הוא אומר לי טוב, יצאנו מחוץ לחדר, אמרתי לו תקשיב, אני רוצה לדבר, אני מבחינתי רוצה לפתוח מה שאני יודע, אמר לי מה אתה יכול לתת, אמרתי לו אני מבחינתי יכול לפענח את התיק של דיידונה, שמוטי חסין היה השותף שלי בתיק הזה, ואני יכול לפענח לכם את התיק ביהודה הלוי, כי אני הייתי אחראי שם....בשלב הזה לא התייעצתי עם אף-אחד, קיבלתי את ההחלטה לעצמי, למשפחה שלי; לילדים שלי. אחרי שיוני אמר לי מה אתה יכול לתת אמרתי לו אני יכול לפענח את התיק של דיידונה ואת התיק של יהודה הלוי, יוני אמר לי אסור לי לדבר איתך בחוץ, בוא ניכנס ונדבר ונראה מה אתה יכול לתת, עם זה אני אלך לפרקליטות ונראה מה קורה. באותו שלב ביקשתי לראות את אשתי, הסכימו שאני אפגש עם אשתי, הייתי חייב לשתף אותה בקטע שאני הולך לבחור צד והחיים שלנו אמורים להשתנות, יש לי ילדים קטנים שאני אמור להעביר אותם, אני ממש אמור להפוך להם את החיים, הייתי חייב לקבל, למרות שלא חשבתי שהיא תגיד לא, חשבתי לקבל את ההסכמה שלה, אחרי שהיא באה הביאו אותה ליאחב"ל, שיתפתי אותה, היא איתי באש ובמים, אחרי שהביאו אותה ליאחב"ל הלכתי לדבר איתה, בכיתי באותו שלב, לא האמנתי שבגיל כזה אני עומד לעשות את המהלך הזה, שיתפתי אותה שאני הולך לצאת עד מדינה, אם יסכימו בכלל שאני אצא עד מדינה, הביקור הזה התנהל במשך איזה שעתיים שאני בוכה והיא בוכה, אבל הבנתי שזה מה שאני צריך לעשות. אחרי שעליתי לחדר, יוני אומר לי או.קי, בוא תתחיל לדבר מה אתה יודע".

בומבי הדגיש יותר מפעם אחת כי ההחלטה לא הייתה קלה עבורו: "**...צריך להבין, אני 42 שנה הייתי עבריין, אני חודשיים לפני כן בחקירה שותק ולא מדבר אף מילה, מעלים עוד עד מדינה, עוד עד מדינה, בעולם העבריינים אף אחד לא מלמד אותך איך להיות עד מדינה, מלמדים אותך איך לגנוב, איך לרצוח. אף אחד לא מלמד אותך על זה. מבחינתם עד מדינה זה "מוקצה של מוקצה"...**" (עמ' 541, ש' 13).

כך גם בהמשך: "**...עדיין זו לא סיטואציה פשוטה לעמוד מול קצין משטרה ששבועיים לפני כן אתה שותק ועכשיו אתה צריך לדבר. הסכם של עד מדינה זה לא משהו של מה בכך, זה משהו שמצריך ממך הרבה כוחות נפש...**" (עמ' 1034 ש' 14-13).

לדבריו, הוא הבין שמדובר במהלך שעלול לגבות מחיר אישי ומשפחתי: "**אין פה שאלה בכלל נגד מי אתה עומד להעיד, מדובר פה באנשים שבשבילם להוציא מהלך בכל המדינה או בכל העולם זה בשיחת טלפון אחת, כשאני אומר מהלך זה לרצוח אותך, איפה שאתה תהייה, ברגע שהם יידעו איפה אתה נמצא, עם הקשרים שיש לאברג'יל**

ולמאיר אין בעיה להגיע אליך בכל העולם, אני חששתי בעיקר לילדים שלי..." (עמ' 621 ש' 4 ואילך).

בומבי הדגיש את העובדה מרגע שגמלה בו ההחלטה לשמש עד מדינה הוא שיתף פעולה באופן כן ומלא, לא כיחד מהמשטרה ומסר את מלוא האמת: **"...כשהגעתי למצב שאני באמת רואה שהדברים מתקדמים לגבי הסכם אני כן משתף לגבי הכל, לגבי כל מה שידעתי, לגבי כל מה שהייתי חלק בארגון..." (עמ' 541 ש' 19-17 וכן ש' 31-26)** ובהמשך: **"...מה שאני הבנתי שאחרי ההסכם אסור שיהיה מצב שחס ושלום אני אגיע עם איזה משהו, כמו שאתה מנסה לתאר, גופה או רצח או ניסיון רצח שאני לא משתף. אני מבחינתי, ברגע שהבנתי שאני הולך להסכם, אני שיתפתי לגבי הכל. לפני כן לא שיתפתי בכלום"** (עמ' 1034 ש' 17-15).

לדברי בומבי הוא חשף את מלוא האמת בחקירותיו גם מקום שבו נאלץ להפליל חברים קרובים שלא היה קל לו לעשות. כך למשל לגבי יוסי לוי ז"ל (ז'וזו') נאשם 13: **"...ז'וזו זה העימות הכי קשה שהיה לי...זה היה קשה כי ז'וז'ו היה חבר נפש שלי עד היום האחרון שנעצרתי, ז'וז'ו היינו יחד 24 שעות, ז'וז'ו זה כמו אח שלי הקטן אבל קרה מה שקרה והייתי צריך לבחור ובחרתי ויש בי צער גדול על זה שהוא נמצא שם ואני מבחינתי במקום אחר..."** (עמ' 629 ש' 21).

3.7 בומבי העיד לפנינו ברציפות במשך תקופה של למעלה מחודשיים, שלושה ימים בשבוע (ראה עמ' 515 עד 1734 לפרוטוקול). הוא נחקר ממושכות בחקירות שתי וערב לא קלות על ידי 17 הסנגורים של הנאשמים השונים, תוך שהוא נדרש לאינספור פרטים ומשיב שוב ושוב לשאלות דומות, בוריאציות שונות. לא זו בלבד שהייתה לנו אפשרות להיחשף לתמונה ראייתית מאד מפורטת מפיו, אלא להתרשם ממנו, מאישיותו וממהימנותו באופן מעמיק, הרבה מעבר למקובל.

על רקע כל אלה, יש לומר כבר עתה, כי עדותו של בומבי הייתה לטעמי עדות משכנעת שניכרו בה היטב אותות האמת. ניתן אפילו לומר שלא בכל יום נתקל בית משפט בעד דוגמתו. בומבי מסר את עדותו ראשון בשרשרת עדי המדינה. לא זו בלבד שבתקופה זו של תחילת המשפט, הדיונים היו ברובם סוערים ואמוציונאליים במה שנראה כניסיון להקשות על ניהול ההליך הפלילי, אלא שלא אחת הוטחו בבומבי אמירות אישיות קשות ובוטות, הן מצד הנאשמים והן מצד הסנגורים (ראו לשם הדוגמא, מיני רבות אחרות, בעמ' 524, עמ' 552, החלטה בעמ' 1055 ש' 16-6). יכולתו של בומבי לעמוד לאורך ימים ושבועות בלחץ הכבד של החקירות הנגדיות ללא ליאות, תוך שמירה על ריכוז ועל מחשבה צלולה ועקבית - אינם דבר של מה בכך והם מלמדים לא רק על חוסן נפשי, אלא על אמירת אמת ומשוכנעות פנימית. קשה היה שלא להתרשם ממחויבותו של בומבי למעמד שבו נמצא ולמתן תשובות כנות ולגופו של עניין. נדמה, שכשם שבומבי ראה עצמו בשעתו

מחויב טוטאלית לארגון ולעומד בראשו, כך עשה גם כאשר גמר אומר בדעתו לשנות כיוון ולשתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק. מכאן, בין השאר, עוצמתה של העדות.
לא למיותר להפנות בעניין זה לדברים שמסר בומבי בעת הטיעונים לעונש במשפטו (ת/1444 עמ' 14 ש' 4-1) "....**עצם העובדה שאני משמש היום עד מדינה ופירטו לכם על קצה המזלג מה ההשלכות שיש לדבר הזה, מהמקום שאני עומד, אני כאילו לא נותר לי להגיד כאילו שאני באמת מצטער על כל מה שקרה כשהייתי בארגון, ואם קצת אפילו תיקנתי משהו בזה ששימשתי עד מדינה, אז מבחינתי זה המחיר שאני צריך לשלם**".

3.8 כדברי ב"כ נאשם 12 בסיכומיו על פה, אפשר היה בנקל להתרשם כי בומבי הוא אדם נבון ופיקח - תכונות שלדאבון הלב נוצלו על ידו כל השנים לפשע. אולם, בניגוד לטענות ההגנה, איני סבורה שרק בשל תכונות אלה עלה בידו לצלוח את החקירות הנגדיות כפי שצלח. להתרשמותי, בומבי מסר עדות כנה. גרסתו העקבית לאורך ימים ושבועות היא אות לכך. גם אם בסופו של דבר, לגבי נקודות מסוימות, נגיע למסקנה שיש קושי לבסס ממצאים עובדתיים על דבריו מסיבות התלויות בעיקר במגבלות הזיכרון האנושי, הכול כפי שעוד יפורט בהקשר הרלוונטי, אין בכך לגרוע מההתרשמות שמדובר בעד אמת אשר לא מסר ביודעין ובמתכוון עדות שקר, לא כל שכן במטרה להפליל לשווא מי מהנאשמים. אפשרות זו אינה מתיישבת עם דרך מסירת העדות ועם הנסיבות הראייתיות הכוללות. בומבי מצדו עמד לא אחת על כך שדבריו הם דברי אמת,המבוססים על ידיעותיו האישיות, ושלל חד משמעית את אפשרות שהוא הפליל מי מהנאשמים לשווא. כך למשל, במענה לשאלות עו"ד דרחי ב"כ של מוטי חסין. בומבי הטעים, שגם אם היה מתחוור לו שמסירת מידע מפליל על אודות מוטי חסין עשויה לקדם סיכוי שיחתם עמו הסכם עד מדינה -לא היה הדבר מביאו בשום אופן להפללתו של מוטי חסין בכזב, שלא על בסיס עובדות האמת הידועות לו" (ראו עמ' 1096).

בומבי היה עקבי בעדות שמסר בבית המשפט ולא שינה מדבריו למרות חקירות שתי וערב ארוכות ולא קלות, זאת אפילו כאשר במהלך החקירה הנגדית ניסו להטעותו. כך למשל, במהלך חקירתו הנגדית הציג ב"כ נאשם 13 לבומבי מידע שגוי לפיו נאשם 13 היה נתון במעצר ביום הפיצוץ ביהודה הלוי החל משעה 02:00 ועד שעות הערב (שעה שלאמיתו של דבר הוא הוא שוחרר ממעצר כבר בשעות הבוקר). לא היה בנתון מטעה זה כדי לגרום לבומבי לשנות מדבריו המפלילים כנגד נאשם 13 למרות שנאשם 13 היה חברו הטוב, מי שהוא מאד הצר על הפללתו. התנהלות זו היא בהחלט אות לאמינות.

3.9 בומבי אישר, שאגב החקירה הממושכת הוא עבר אט אט תהליך של היזכרות, זאת לאחר שנבר שוב ושוב בנבכי זכרונו ושחזר את האירועים. כך הסביר שינויים מסוימים בין הודעותיו השונות. אין להתפלא על כך לאור הזמן הרב שחלף בין האירועים למועד החקירה ועל רקע הכמות הגדולה של הפרטים והשמות שלהם נדרש בומבי אגב

חקירותיו. מצב שבו הזיכרון מתעורר אגב חשיבה מעמיקה ו/או או תוך היעזרות באמירות של אחרים או בנתונים חיצוניים כגון לוח טיסות, דו"ח מעצרים, אירועים שמועדם ידוע וכו' –הוא תופעה מוכרת ומובנת, כחלק ממנגנון הזכירה האנושי. כך למשל, אין דבר בכך שבהתחלה בומבי לא זכר את העובדה שטס לבלגיה לפגוש את נאשם 1 בנובמבר 2003 יחד עם טולי ורוחן (עובדה שכיום אינה שנויה במחלוקת), ונזכר בכך רק כאשר הוצג לו דו"ח כניסות ויציאות (עמ' 1567 ש' 20-18). בדומה, בומבי לא זכר תחילה שקיבל מטולי את הכסף שעליו דובר במפגש בבלגיה בבית קפה הכוהנים (הגם שזכר את העברת הכסף כשלעצמה), ונזכר בכך בעקבות דברי טולי שהוטחו בפניו. ניסיון החיים מלמד, שלמרות שפרטים צדדיים מסוג זה עלולים להישכח בחלוף הזמן, ניתן להעיר את הזיכרון לגביהם. אין בכך בהכרח כדי לפגוע באמינות - והדברים עוד יורחבו וילובנו בהמשך על רקע טענות ספציפיות שאליהן הפנו הנאשמים.

3.10 אכן, כפי שהודגש לא אחת על ידי ההגנה, בומבי היה עבריין כבד, הוא ביצע מעשים מהחמורים בספר החוקים כפי שהודה בעצמו. בעובדה זו, היא שלעצמה, אין כדי לומר דבר לגבי מהימנותו ונכונות דבריו בתיק זה – והדברים ידועים. אחרי הכול, בומבי אינו שונה בעניין זה ממרבית הנפשות הפועלות בתיקנו, כמו גם ממרבית הנאשמים שהודו מיוזמתם בביצוע עבירות קודמות ובניהול אורח חיים עברייני. גם אלה מבקשים כי ניתן אמון בדבריהם ולא נפסול את דבריהם כבלתי מהימנים א- פריורי רק בגלל עברם הפלילי.

3.11 אין מחלוקת, שבומבי החליט לשתף פעולה ולשמש עד מדינה כדי למלט עצמו מעונש כבד מאוד שהיה צפוי לו אם היה מורשע בדין. מצב זה אינו חריג כאשר מדובר בעדי מדינה שהם בהגדרה שותפים לדבר עבירה, כפי שצוין קודם. אינטרס אישי כאמור ו/או טובת ההנאה שלה זוכה עד מדינה, הם הסיבה שבגללה, על פי הדין, עדותו של עד מדינה טעונה ראיית סיוע ואינה מספקת לבדה לצורך הרשעה.

אגב אומרנו זאת, לא ניתן להתעלם לגבי בומבי מהעובדות הבאות: בומבי לא רק חשף עבירות ועבריינים אלא התוודה בעצמו בביצוע עבירות חמורות. הוא התוודה על מעשיו ללא כחל וסרק מבלי להמעיט מהם או למזער מחלקו. הוא התוודה לגבי מעורבותו באירוע בכיכר פלומר למרות שעד המדינה ה.צ לא הפלילו באירוע זה, ולמרות שמעורבותו לא הייתה ידועה למשטרה קודם. הוא התוודה שהוא זה שהיה הממונה הישיר והמוציא לפועל של האירוע ביהודה הלוי. בומבי גם הודה בביצוע עבירות אחרות שלא פוענחו על ידי המשטרה, עבירות שהוא כלל לא היה חשוף לסנקציה עונשית בגינן. מדובר אפוא בהתנהלות שיש בה להצביע על כנות ועל אמירת אמת, שהרי חזקה היא שאין אדם משים עצמו רשע בכזב.

בנוסף, יחסית לעדי מדינה אחרים (הן בתיק זה והן בתקדימי עבר), הוא הסכים לשלם מחיר לא מבוטל של 14 שנות מאסר. לא מדובר אפוא במי שיצא פטור בלא כלום או

בעונש קל. נכונות לשלם מחיר כה משמעותי מעידה, בין השאר, על כך שמדובר בעובדות אמת ובאשמת אמת.

עוד ניתן לראות, שאגב התוודותו, בומבי הפליל חברים קרובים שלו כגון מושיקו מגידיש ויוסף לוי (ז'וז'ו) ז"ל, דבר שלא היה קל עבורו. לא בכדי, כך לדבריו, הוא המתין עד לרגע האחרון לפני שחשף את חלקם, לא לפני שהיה בטוח שייחתם עמו הסכם עד מדינה. ביודענו שבומבי לא אבה להפליל את חבריו, ובהנחה שיכול היה להמשיך ולדבוק בגרסה הראשונה שמסר בחקירות הקודמות ובכך להסוות את מעורבותם - ההחלטה לשנות מגרסתו הקודמת ולהפלילם, מלמדת על מחויבותו לתנאיי ההסכם, כדבריו: "**ברגע שהבנתי שיש הסכם אמרתי שאני לא יכול לשים את הדברים אחורה, אני חייב לפתוח ובאתי ופתחתי הכל**" (עמ' 542 ש' 10). גם בזה יש משום ביטוי לאמירת אמת ולשיתוף פעולה אמתי.

3.12 איני מוצאת לנכון לקבל את לטענה שלפיה דבריו של בומבי הם תוצאה של מידע ששאב מפי החוקרים במהלך החקירה, מידע שאותו אימץ כך סתם רק כדי לספק את רצון חוקריו.

ראשית, אפשרות זו נשללה יותר מפעם אחת של ידי בומבי עצמו (כמו גם על ידי עדי מדינה אחרים שכלפיהם הועלתה טענה דומה) באומרו: "**אתה שואל את אותו דבר לגבי סיטואציות מסוימות, אז אני עונה לך בפעם העשירית, לא ניזונתי מבחינתי מהמשטרה או ממה שהם אמרו לי, אני ניזונתי ממה שיש לי בראש ואת זה באתי ושמתי על השולחן**" (ראה עמ' 1547-8 לפרוטוקול) וכן, **שום דבר לא נטעו בי... אני מבחינתי ידעתי את כל הדברים האלה. יש דברים שלא זכרתי אותם ולא אמרתי אותם, הדברים התווספו לאחר מכן. מה שזכרתי זה מה שאמרתי**" (עמ' 1546 ש' 2-1).

תימוכין לדבריו אלה ניתן למצוא, כך למשל, בעובדה שבמהלך החקירה הוצג בפני בומבי דו"ח הקונטל מיום 2.11.03 (**ת/2197**) כהוכחה כבכול לכך שהצוות המבצע של האישום הרביעי היה בביתו של ה.צ מיד לאחר שהוא, בומבי, חזר מבלגיה. הגם שבומבי עמד על כך שהגעתו לביתו של ה.צ לאחר מפגשי בריסל הייתה רק בהקשר להכנת המטען ולא לצורך אחר, הוא לא זכר שהיה בביתו במועד שצוין בדו"ח הנ"ל והוא לא היה נכון לאשר עובדה זו שבה לא היה בטוח. הוא הדין לגבי מעורבותו של נאשם 10 באישום השלישי, שבומבי לא היה נכון לאשרה, זאת למרות שעדי מדינה אחרים מעידים אודות נאשם 10 במפורש בנושא זה. בומבי גם לא היה נכון לאשר את דברי ה.צ שהמטען היה מונח בקרטון והתעקש שהוא ראה אותו בתוך תיק צ'ימידן.

3.13 אשר לאפשרות שבומבי חזר על דברים ששמע מפי עדי מדינה: אכן, אין חולק, שעובדות מסוימות הוטחו בפניו של בומבי (ועדי מדינה אחרים) אגב החקירה. הדבר נועד, כך לדברי יוני חג'ג', כחלק ממהלך חקירה לגיטימי, כדי לגרום לבומבי להבין שקיים נגדו חומר מפליל וכי כדאי לו לשתף פעולה עם המשטרה. יוני חג'ג' הבהיר, כי ככלל מדובר

בעובדות כלליות יחסית. הוא הרשה לעצמו לזרוק מידי פעם "טיזרים" כהגדרתו, בשביל לגרום לעד להבין שהוא כחוקר אינו מטיח בו דברים בעלמא, וכי לא מדובר בשמועה או במידע מודיעיני גרידא. בכל מקרה, לגישתו, לא היו אלה נתונים מן הסוג שימנע מהעד לספר את סיפורו האישי, את הנרטיב שלו מנקודת מבטו (ראה עמ' 6477 ש' 23 ואילך).

בהקשר זה יש להפנות לדבריו של סנ"צ יוסי ביניים (עמ' 6229 ש' 28-22): **"אנחנו לא מיישרים אף אחד, הכל מוקלט, אם הכל היה מיושר אז לא היו תקלות כאלה ואחרות מבחינת הסדר של הדברים. כל עד שבא ומספר את הדברים, הוא מספר את הדברים מזווית הראיה שלו, מהקליטה שלו, מההבנה שלו את פני הדברים אחרי 10 שנים שהוא זוכר את זה. במקרה של טולי ובומבי זה עוד יותר שנים ולכן אנשים לא מדייקים אחד לאחד במה שהם אומרים כי כל אחד ראה את זה מזווית אחרת. אנחנו לא מיישרים, אם היינו מיישרים הכל היה נראה הרבה יותר יפה ממה שזה נראה ולא היו כל השאלות האלה שאתה שואל אותי עכשיו, למה זה לא נאמר ולמה זה לא נעשה ככה או אחרת, בסופו של דבר הכל מוקלט".**

האפשרות שבומבי "דקלם" דברים ששמע מעדי מדינה אחרים נסתרת מעצם העובדה, שעליה אין עוררין, שקיימים הבדלים מסוימים בין דברי בומבי לדברי עדי מדינה האחרים, כך שגרסתו, הגם שהיא תואמת בכללותה ובקוויה הכלליים לאחרים, כפי שיורחב עוד בהמשך, אינה זהה לגבי כל פרט ופרט. אילו מדובר היה בעדות שאינה אותנטית אלא פרי הכוונה, הדעת נותנת שאותם הבדלים לא היו קיימים.

לא למיותר להעיר כבר עתה, שעצם העובדה שאותן עובדות או פרטים שהוטחו בבומבי על ידי החוקרים או עדי המדינה עצמם אגב העימות הביאו את בומבי בסופו של דבר לשתף פעולה ולהפוך לעד מדינה, היא ראיה לכך שמדובר היה בעובדות שבעיניו של בומבי ועל בסיס הידוע לו היו עובדות אמת, ראיות שבעטיין הוא עלול להיות מורשע בדין. בומבי, על רקע מעמדו הבכיר וכמי שהיה מעורב בליבת האירועים, וודאי אחז במידע מכלי ראשון לגבי מרבית העובדות (הגם שאולי לא לגבי כל פרט ופרט). אילו הטיחו בו עובדות כזב שלא הלמו את הידוע לו, הרי שהטחתם בפניו הייתה משיגה, מן הסתם, את המטרה ההפוכה.

לסיכום עניין זה, עדותו המפורטת של בומבי אשר נושאת שלל עובדות ופרטים נשמעת אותנטית ואינה נראית בשום אופן כעדות מדוקלמת, שהיא חזרה גרידא על פרטים ששמע ממישהו אחר. גם אם במקרים מסוימים, שעליהם עוד אעמוד, זכרונו של בומבי ניעור בעקבות אמירות של אחרים שהוטחו בו, עדיין ניכר שבומבי לא אישר את הדברים באופן אוטומטי והסכים לעמוד רק מאחורי אותן עובדות שעלו בקנה אחד עם זכרונו העצמי, לאחר שנזכר.

3.14 עדותו של בומבי משתלבת עם עדויות עדי המדינה האחרים, לעיתים משלימה אותם ולעיתים חופפת אותם. העובדות מתוארות על ידי כל אחד מהעדים - לעיתים מנקודות

מבט שונות או בחלקי זמן שונים, ועם זאת הם מספרים סיפור שליבתו זהה ושהגרעין העובדתי בו זהה. אני מקבלת את דברי המאשימה כי דווקא חוסר ההתאמה המלאה בפרטים, כאמור לעיל, על רקע גרעין האמת האחיד, דווקא מעצים את האמינות. עדותו של בומבי לא רק נתמכת בעדויות של עדי מדינה אחרים אלא גם בראיות חיצוניות אובייקטיביות, כפי שעוד יורחב בהמשך, לרבות שיחות שונות שנקלטו בהאזנות סתר אשר תומכות בתיאור הדברים מפיו.

4. <u>עד המדינה ה.צ</u>

4.1 ה.צ היה בן 65 במועד עדותו, אב ל-4 וסב לנכדים. עובר למעצרו בתיק הנוכחי עסק, לדבריו, בעסקי פינוי בינוי. ה.צ, בהתאם לעדותו, נולד בגבעת עמל בתל אביב, למד חשמל ומסגרות בביה"ס המקצועי "שבח" ואחר כך שירת שירות צבאי בגולני. לדבריו, עשה מספר קורסים בצבא ביניהם קורס חבלה שבו למד תקופה קצרה ולא סיים. בהמשך עבד בעבודות שונות ביניהן עבודות עפר ושירותי טרקטורים, זגגות, ועוד עסקים שונים שבהם השתלב לאורך חייו – ולא אפרט (ראו עמ' 2297 ואילך).
אין חולק כי ה.צ ניהל לאורך שנות חייו אורח חיים עברייני, היה מקורב לדמויות מפתח בעולם התחתון, הסתבך לא אחת בביצוע עבירות חמורות וריצה עונשי מאסר בפועל (ראו גיליון הרשעות קודמות **ת/889ב'** וכן דו"ח כליאות **ת/889ג'**).
ה.צ הורשע בתאריך 26.7.94 בגין מעורבותו בפרשה שעניינה יבוא סמים מתורכיה, עבירה שבגינה נדון לריצוי מאסר בפועל של 10 שנים. ממאסר זה השתחרר שחרור מוקדם בחודש ינואר 2000.

4.2 עם ה.צ נחתם הסכם עד מדינה בתאריך **29.5.15** לאחר שנעצר כחשוד מיד עם פרוץ החקירה הגלויה (ראו **הסכם ת/889**). בהסכם נקבע כי יוגש נגד ה.צ כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (רצח) ומתן אמצעים לביצוע פשע (ראו כתב אישום **ת/889א'**), זאת יחד עם בקשה לעוצרו עד לתום ההליכים, בקשה שלה לא יתנגד. עוד נקבע, כי לאחר מילוי התחייבויותיו על פי ההסכם, לרבות עדותו בבית המשפט, ה.צ יודה בכתב האישום האמור, והתביעה תעתור להשית עליו עונש מאסר בפועל למשך התקופה בה שהה במעצר עד לאותו שלב.
דינו של ה.צ נגזר בתאריך **10.12.17** (לאחר סיום עדותו לפנינו) ומכאן שהלכה למעשה ריצה מאסר (בתנאי מעצר) תקופה של כ-2.5 שנים (נטו) וכן מאסר מותנה.

4.3 המאשימה תיארה את הפעולות החקירתיות שהובילו בסופו של יום למו"מ עם ה.צ וחתימה על ההסכם עמו, הכל כמשתקף מפי החוקרים ומפי ה.צ עצמו.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

שמו של ה.צ עלה לראשונה בעדויותיו של י.מ בשנת 2008 בארה"ב שכן עד לפני כן הוא לא היה ידוע למשטרה כמי שקשור לפעילות הארגון, לא כל שכן למעורבות באישומים 3 ו-4 (ראה עדות יוני חג'ג', עמ' 6452, ש' 22-17). לימים, בעקבות אותו מידע, נעשה בתאריך **4.6.12** חיפוש בביתו של ה.צ (**ת/890**) והוא נלקח לחקירה. ה.צ הודה כבר באותה שלב שביתו הפך לשמש מקום מפגש עבור עבריינים חברי הארגון, אך טען שנוכחותם המאסיבית בביתו הסבה לו חוסר נעימות (**ת/900א'** עמ' 6 ש' 37-23). הוא מסר שאברג'יל היה מגיע לביתו ומקיים שם פגישות עם עבריינים אחרים, וכי למרות שהדבר לא היה לרוחו, לא יכול היה למנוע זאת כי התבייש.

בתאריך **17.5.15**, ערב פרוץ החקירה הגלויה, בוצע כלפי ה.צ תרגיל חקירה יזום שבמסגרתו הוא הובא לתחנת המשטרה בחשד לביצוע עבירת תנועה. בחדר החקירות נתלתה תמונתו של מיכה בן הרוש (ממבצעי האירוע בכיכר פלומר שעזב את הארץ לאחר האירוע ונעלם) בתור מי שמבוקש לחקירה, זאת במטרה לבחון את תגובתו של ה.צ לכך (ראה מזכר **ת/1400** וכן עדות דן ליש עמ' 5347). תרגיל זה לא הוליד דבר באשר לא נצפתה תגובה מיוחדת מצדו של ה.צ. כפי שהוסבר על ידי ה.צ בהמשך (ואף מצא תימוכין בעדותו של בומבי), ה.צ לא פגש את מיכה בן הרוש מימיו, לא קישר אותו כמעורב באירוע מושא האישום השלישי ותמונתו לא עוררה בו עניין מיוחד.

לאחר פרוץ החקירה הגלויה ולאחר מעצרו של ה.צ בפרשה, נערך עימות בתאריך **22.5.15**, בין ה.צ ל-י.מ שבמהלכו אישר ה.צ היכרות עם י.מ העימות לווה בהאשמות קשות שהטיח ה.צ באחרון אודות התנהלותו בשנים הרלוונטיות (י.מ התגורר בביתו של ה.צ תקופה ממושכת). הוא דיבר על סכסוך שהתגלע ביניהם ועל כך ש-י.מ לקח דברים מביתו עובר לעזיבתו (ראו פרוטוקול עדותו של ה.צ עמ' 2722, ש' 20 ואילך).

תפנית בחקירת ה.צ לקראת נכונותו להפוך עד מדינה קרתה בתאריך **26.5.15**, כמתואר בדבריו של רפ"ק חג'ג' (עמ' 6459 ש' 5 ואילך וכן בדו"ח הפעולה **ת/1619**). חג'ג' הסביר, כי בכדי לרתום את ה.צ לשיתוף פעולה, הוא נתן לו להבין שבנו א.צ (שהיה אף הוא עצור בפרשה) מבקש לשתף פעולה. תגובתו הצפויה של ה.צ הייתה "**אם הילד מדבר אני בפנים**". ה.צ ביקש לפגוש את בנו כדי לאמת את הדבר - וכך היה (ראו מפגש **ת/920 ו-ת/920א'**). מפגש זה, שבו התחוור ל-ה.צ כי בנו מעוניין לשתף פעולה בחקירה, פתח את הפתח גם מצדו לנהל משא ומתן, מתוך רצון שלא להפקיד את בנו ולהבטיח את ביטחון שניהם ושאר בני משפחתו.
ה.צ ניהל משא ומתן שארך 3 ימים שבמהלכם מסר תחילה רק את עיקרי הדברים ושמות המעורבים, עמד על מצבו הבריאותי וניסה להשיג הקלות ככל שניתן (**ת/923** ו- **ת/926**). רק לאחר החתימה על ההסכם מסר הודעה מפורטת ומלאה (**ת/927** וההודעות שלאחר מכן).

4.4 המאשימה נימקה כך את שיקוליה לחתום על הסכם עם ה.צ: המאשימה הסבירה שאכן, אין זה דבר נפוץ לחתום הסכם עד מדינה עם מי שבנה במו ידיו מטעני חבלה קטלניים שהביאו למותם של אנשים חפים מפשע, אלא שלדידה מדובר בהכרח בל יגונה למען האינטרס הציבורי שהיה גלום בחשיפת הדרג הבכיר בארגון שעמד מאחורי קבלת ההחלטות לבצע את עבירות האלימות הקשות. הסבריה של המאשימה כי הייתה חשיבות ראייתית לעדותו של ה.צ למען קשירת החוליות החסרות בין דבריו של י.א (לגבי הפגישה בבלגיה והתוכנית הפלילית במישור הכללי) לביו דבריו של י.מ (אודות הכנת המטענים על ידי ה.צ) מתיישבים בהחלט עם המצב הראייתי עובר לחתימה על ההסכם. אכן, בהינתן ש-י.מ לא היה מעורב בפעילות האלימה של הארגון וידיעותיו אודות מעשיו של ה.צ היו כשל צופה מן הצד, עדותו בנושא היא חסרה ולא בהכרח מדויקת (ראו גם עדות יוסי ביניים עמ' 6272 ש' 8-3). זאת ועוד, נכונים גם דברי המאשימה כי באותו שלב לא היו די ראיות להעמדת ה.צ עצמו לדין, זאת בהעדר סיוע לעדותו של י.מ, כך שללא שיתוף פעולה עמו, הוא היה יוצא פטור בלא כלום (ראה סיכומי המאשימה עד' 134 סעיף 39). הצורך שבשיתוף פעולה עמו כמו גם התרומה שהייתה לכך לפיענוח הפרשה הוא נכון אפוא.
בדומה, לא ניתן לשלול כבלתי סבירים את הסברי המאשימה בהתייחסה לעונש המתון יחסית שעליו הוסכם עמו, בטענה שלא היו כנגדו ראיות מספיקות מבלעדי הודאתו וכן שלקחה בחשבון גם את גילו המבוגר, מצבו הבריאותי הלא שפיר והעובדה שהתנתק מעולם הפשע.

4.5 ה.צ התייחס בעדותו לשיקוליו לחתום על הסכם עד מדינה ולהלך הנפש בו היה נתון בהקשר לכך. הוא תיאר את המפגש שלו עם בנו א.צ ואת סערת הרגשות שהדבר עורר בו. כך מתוך דבריו בבית המשפט (עמ' 2387, ש' 29):

"ראיתי אותו שבור, גמור, וזהו, אני דאגתי לו, דאגתי לו. זה הכל. אז החלטתי שזהו, שאני אשתף איתם פעולה, לגמור את הפרשה הזאת, רציתי להתנקות, זהו, מפני שאני הבאתי את הצרה הזאת לבן שלי (העד מתאפק שלא לבכות)... הוא היה שבור, הוא היה מסריח מרוב שהוא לא התרחץ, וזה שבר אותי, הרג אותי. זהו".

זה הזמן לציין, את מערכת היחסים שבין ה.צ לבנו ואת הרגישות המיוחדת מצד ה.צ לגבי בנו מתוך תחושת אשם שלפיה היה אחראי במידה רבה להתדרדרותו של זה לפלילים. ראשית, הייתה זו תקופת מאסרו הממושכת של ה.צ שכפתה מציאות חיים קשה על המשפחה. אחר כך, הפעילות הפלילית בביתו של ה.צ, עת התיר לאנשי הארגון להפוך את המקום למקום מפגשם. כל אלה חשפו את א.צ לסביבה עבריינית והביאו בין השאר להסתבכותו בתיק הנוכחי.

כך או כך, בהקשרנו, העובדה ש-ה.צ החליט או הסכים להפוך לעד מדינה כדי לעמוד לצד בנו שהחליט בדומה, אינה צריכה לעמוד לו לרועץ בעת שאנו באים לבחון את אמינותו. המציאות מלמדת שתמיד קיים מניע או טריגר כלשהו שבגללו אדם מחליט להפוך ולהיות עד מדינה. אצל אחד זה הוא החשש מעונש מכביד, אצל אחר המניע הוא כלכלי ואצל ה.צ הייתה זו ההתחשבות בבנו. מן הסתם ה.צ הבין שסירוב מצדו לשתף פעולה עם המשטרה עלול לשים לאל את רצון בנו לעשות כן, שכן להבדיל מבנו שצפה על מרבית האירועים מן הצד, הוא, ה.צ היה מסוגל למסור עובדות מכלי ראשון כמי שהיה בליבת האירועים. בין רצונו המובן של ה.צ לעמוד לצד בנו ולא לעמוד מנגד שעה שהלה הביע רצון לשתף פעולה עם המשטרה, לבין אמירת כזב והפללת אחרים בכזב, כפי שנטען מטעם ההגנה – המרחק רב מאד.

בכל מקרה, לא קיימת אינדיקציה ראייתית כלשהי לטענות ההגנה שהועלו במהלך ניהול ההוכחות כאילו הסכם עד המדינה שנחתם עם ה.צ היה במסגרת איזו "עסקת חבילה" או כפי שהדבר כונה "שניים במחיר אחד". הדברים הוכחשו על ידי ה.צ ואנשי צוות החקירה והם לא משתקפים בראיות או בהסכמי עד המדינה שכל אחד מהם חתם.

לא קיימת גם אינדיקציה ראייתית כלשהי לאפשרות ש-ה.צ ו-א.צ תיאמו ביניהם גרסאות. בהתאם לראיות, בין ה.צ ל-א.צ התקיים מפגש בודד במהלך החקירה, טרם החתימה על הסכמי עד מדינה, בתאריך 27.5.15 כאשר חלקו הראשון נערך מחוץ לחדר החקירות והוא מתועד בקלטת **ת/919** וחלקו בחדר החקירות שתועד בקלטת **ת/920.** עיון ב- ת/919 מלמד שהשניים הוזהרו על ידי יוני חג'ג' שלא לדבר אודות התיק והם לא עשו כן, אלא רק דרשו אחד בשלום השני (עמוד 19 ואילך בתמליל). כל המהלך הוקלט ואין בו כל אינדיקציה לתיאום גרסאות (ראה עדות חג'ג', עמ'6724, ש' 10 ואילך).

האפשרות שהועלתה אגב הניהול הוכחות שלפיה נערכו בין ה.צ ל-א.צ פגישות נוספות שלא תועדו, נשללה הן על ידי ה.צ (עמ' 2726, ש' 1 ואילך) והן על ידי יוני חג'ג' (עמ' 6726 ש' 23 ואילך) והיא נעדרת אינדיקציה ראייתית כלשהי. מפגש כזה בין שני העדים לא רק שלא הוכח, אלא שהוא לא מתיישב לכאורה עם העובדה שלא קיימת התאמה מלאה בין גרסאות השניים. א.צ התייחס לנושא והעיד (עמ' 3426 ש' 3-1) : "**אז אני אומר שעד היום אני לא יודע מה הגרסה של אבא שלי ומה הוא דיבר במשטרה, ויכול להיות שאני גם סותר אותו**".

עוד נטען או נרמז אגב החקירות הנגדיות, כי נמסר ל-ה.צ מידע ראייתי רלוונטי על ידי יוני חג'ג' בעת ששניהם יצאו מחוץ לחדר החקירות מיד לאחר המפגש המתואר בין ה.צ לבנו. אין חולק כי אכן לאחר הפגישה שהתקיימה בין ה.צ ל-א.צ יצאו ה.צ והחוקר יוני חג'ג' אל מחוץ לחדר החקירות, והדברים אף תועדו כחלק מהקלטה שהתבצעה בחדר החקירות

(**ת/920 ו-ת/920 א'**). דע עקא, למרות שלדברי יוני חג'ג' הוא הקליט גם את השיחה שמחוץ לחדר החקירות, הקלטה זו לא יצאה לפועל והשיחה ביניהם לא תועדה מסיבה כלשהי. הסיבה למחדל זה לא הובררה די הצורך והדבר אכן מעורר תמיהות, ואולם, מאידך לא ניתן בשל מחדל זה, תמוה ככל שיהא, לקפוץ למסקנה שאליה מכוונת ההגנה כאילו במסגרת שיחה זו נמסרו על ידי יוני חג'ג' לעד עובדות וראיות על מנת שישרת אותו לצורך מסירת גרסה. אין כל תשתית ראייתית לקבוע או להניח כאמור, מה עוד שהדברים נשללו מפורשות הן על יוני חג'ג' והן על ידי ה.צ עצמו (עמ' 2726, ש' 29 עד 2727, ש' 17). האזנה להקלטה שהתבצעה בחדר החקירות (**ת/920א'**) מלמדת שהסיבה שבגללה ה.צ ביקש לצאת החוצה, תוך שהוא ממש דוחק ביוני לעשות כן (ולא להיפך), הייתה רצונו לוודא את זכויותיו בהליך וכיצד יגן על עצמו ועל בני משפחתו. הוא רצה לעשות זאת שלא לאוזני מכשירי ההקלטה. כך או כך, בטרם יציאתם החוצה ניתן לשמוע את יוני חג'ג' אומר לצורכי תיעוד: "**אם מישהו חושב אז אני עם מוסקו, אם זה מעניין מישהו**". יוני חג'ג' הסביר בעדותו כי מוסקו הוא איש מ"ט שעבד בימ"ר באותם ימים, והוא השתמש בקוד זה כדי להסביר שהוא נושא עמו מכשיר הקלטה (עמ' 6883 ש' 4-1 לפרוטוקול). כאמור, ההקלטה לא שרדה ואולם הדעת נותנת שאילו הייתה מאחורי כל המהלך איזו קונספירציה שלילית, יוני לא היה אומר בחדר החקירות תחת הקלטה שהוא יוצא החוצה עם מכשיר הקלטה.

זאת ועוד, חג'ג' הבהיר בחקירתו, במענה לשאלותיו של ב"כ נאשם 10: "**שמתי מכשיר הקלטה, יצאתי החוצה, הפסיקו אותו עוד לפני שהתחלנו. ביקשו שנכנס לחדר החקירה. המכשיר היה על גופי כל הזמן...**" (עמ'6724, 27). על פי עדותו, נראה כי משך הזמן ששהו יחד בחוץ היה קצר ביותר, כך שבלאו הכי בלתי סביר כי בזמן קצר זה הספיק יוני חג'ג', להעביר פרטי מידע או ראיות מתוך התיק לאוזני ה.צ, לא כל שכן פרטים רבים, על מנת שיתאים את גרסתו.

4.6 התביעה נסמכת על עדותו של ה.צ להוכחת אישומים 1, 3, 4, 6, 11 ו-12, כפי שעוד יפורט בהמשך. במסגרת הדיון באישומים אלה נתייחס, ככל שיידרש, גם למערכת היחסים בין ה.צ לבין שאר הנאשמים בתיקנו.

בקווים כלליים ייאמר, כי לגבי אישומים 3 ו-4, בהמשך לפנייתו של אברג'יל בשאלה אם הוא יכול להכין מטעני חבלה, ה.צ גויס לטובת הרכבת מטעני חבלה עבור פעילות אברג'יל ואנשיו. כך היה הדבר לצורך הוצאתה לפועל של התוכנית העבריינית ב-"אירוע פלומר" באמצעות יניב בן סימון ואנשיו, ובהמשך - לצורך הוצאתה לפועל של התוכנית ב- "אירוע יהודה הלוי" באמצעות בומבי ואנשיו.

בהתייחס לאישום השישי העיד ה.צ אודות קשר פלילי שנקשר בין עד המדינה י.מ לבין יניב בן סימון ואהרון סוסן לייבא סם מסוג קוקאין מדרום אמריקה לאירופה באמצעות בלדרית. כמו כן העיד לגבי מעורבותו לפתרון סכסוך שהתגלע בין י.מ אחיו נאשם 15

ואחרים בהקשר לעסקאות הסמים ביפן, ולכן לגבי הפגיעה בעד המדינה י.מ כמתואר באישום 12.

4.7 ה.צ תיאר את קורותיו וצמתים בחייו. מדבריו אנו למדים על הנסיבות שבהן הכיר לראשונה את יצחק אברג'יל, כמו גם חלק מהנאשמים בתיקנו ודמויות רלוונטיות נוספות, דבר שהוביל לימים למעורבותו באישומים 3 ו-4 ובארגון הפשיעה בכלל.
בשלב זה תתואר בתמצית תחילת ההיכרות עם אברג'יל ועם אחדים מהנאשמים כפי שתואר על יד ה.צ בחקירה ראשית. בנושא זה עוד יורחב באישום השלישי, אגב ליבון גרסת אברג'יל בהקשר להכרות זו. כמו כן יפורטו קשריו או היכרותו של ה.צ עם עדי המדינה האחרים בתיקנו. אשר לקשריו עם שאר הנאשמים – הדיון ייעשה במסגרת האישומים הרלוונטיים.

4.7.1 כך, לדברי ה.צ במהלך מאסרו האחרון המתואר, כאשר שהה באבו כביר הכיר ה.צ את **אהרון סוסן** (נאשם 14) **וציון אלון**. בהמשך, כשעבר לכלא ניצן התוודע לראשונה ליצחק אברג'יל (שלתאו הגיע כעובד חוץ בתחום עבודות אינסטלציה). כמו כן התוודע שם **לשמעון סבח** (נאשם 10) **ולגולן אביטן** (ר' עמ' 2300). לדבריו, בתקופת השיקום בכלא פגש אדם בשם **איציק קיסוס** והלה הכיר לו את **יניב בן סימון.**
ה.צ העיד, כי לאחר שחרורו מן הכלא הוא הכיר אדם בשם צחי בן עטיה שבאמצעותו הכיר גם את הרב פינטו. לימים, בעקבות בקשת הרב פינטו הוא התערב כדי לפתור בעיה כספית שהייתה לאותו **צחי בן עטייה**, מה שהוביל בהמשך לניסיון לפתח עסקים שונים עם אותו צחי בן עטייה (עמ' 2301). הלה שכר שטח של אלף דונם בקיבוץ אליפז והם החלו לעבוד בחקלאות. אחר כך, בעצת בחור בשם אייל עודד, ניסה ה.צ לייצא אבטיחים ליפן בשותפות משפחת אייזנברג, אך העסק כשל כתוצאה ממכירת האבטיחים לסיטונאות המקומית. הכישלון בעסקים גרר את הצורך לנכות שיקים דחויים וכך הגיע ה.צ אל מכרו משכבר הימים מאיר עמר (להלן: **"מריקו"**), בחור צעיר ממנו ב-10 שנים, שפתח באותה תקופה עסק לפריטת שיקים בבת ים (צ'יינג'). לדברי ה.צ, באחד הימים פגש בצ'יינג' הנ"ל את אברג'יל ו-ה.צ הזכיר לו שנפגשו בכלא, זאת למרות שאברג'יל גילה כלפיו חשדנות באותו עיתוי. בהמשך, לאחר שפגש את אברג'יל אצל מריקו פעם נוספת כעבור כחודש, התפתחה ביניהם שיחה, הוא נתן לאברג'יל את מספר הטלפון שלו והציע לו לקפוץ לביקור כשיזדמן לו. ה.צ הסביר שהוא חפץ בקרבתו של אברג'יל וחשב שהכרות עמו תסייע לעסקיו. כעבור זמן לא רב אברג'יל אכן הגיע אליו לביקור והתפעל מאוד ממבנה הבית שלו שהיה למעשה מתחם בן 3 דונם מוקף חומה בגובה 3 מ' ומאובטח במצלמות. המתחם כלל מספר מבני מגורים שבהם התגוררו הוא, הוריו וילדיו הבוגרים (ראו סרט המתעד חיפוש בביתו של ה.צ - **ת/890**).

אין חולק, כי ביתו המתואר של ה.צ הפך לימים למקום מפגש קבוע עבור אברג'יל וחברים נוספים בארגון. בבית זה, במחסן, הרכיב ה.צ את מטעני החבלה ששימשו לביצוע המעשים המתוארים באישומים 3 ו-4, כפי שעוד יורחב בהמשך.

לדברי ה.צ, לאחר פעם או פעמיים שאברג'יל ביקר בביתו הוא הגיע יחד עם יניב בן סימון והציג אותו באומרו: "**יניב זה אני**" שהכוונה היא שאם הוא, אברג'יל, לא נמצא אז יניב בא במקומו, בבחינת שהוא ואברג'יל היינו הך הם (עמ' 2305).

ה.צ סיפר שלאחר שאברג'יל הגיע לביתו עם יניב, הם נפגשו בביתו עוד 3-4 פעמים עד אשר אברג'יל נעלם לפתע והוא למד מיניב שהוא נסע לחו"ל. מאותו שלב ואילך הגיעו רק יניב בן סימון ונאשם 10. יוער כבר עתה, נוכח דברי ב"כ נאשם 1 בסיכומיו, כי ה.צ השיב יותר מפעם אחת שהוא מתקשה לזכור את העיתוי המדויק של המפגשים עם אברג'יל בתקופה שעד לנסיעתו של האחרון לחו"ל. בכל מקרה, הוא עמד על כך שאברג'יל הגיע לביתו 4-5 פעמים טרם נסיעתו (לדבריו, המפגשים ביניהם תכפו לאחר שהלה חזר ארצה שאז היה מגיע לביתו בתדירות של כמה פעמים בשבוע). בתקופת היעדרותו של אברג'יל המשיכו להגיע לביתו אנשים כמו נאשם 14, נאשם 11, נאשמים 5 ו-6 ואולי עוד אנשים שאינו מכיר או זוכר. בחלק מהפגישות הוא ישב עמם ובחלק לא היה נוכח אלא התעסק בענייניו ולא שמע על מה דיברו.

לדברי ה.צ כבר באותם מפגשים ראשונים עם אברג'יל, טרם נסיעתו, הלה דיבר לא אחת על זאב רוזנשטיין, אמר עליו דברים קשים וקילל אותו. הוא מצדו לא רצה לגלות לאברג'יל את העובדה שבעבר היה שותף של רוזנשטיין, ולכן אמר שהיה להם תיק משותף וכי כיום הוא מנותק ממנו (עמ' 2305). ה.צ סיפר, כי בפגישותיו אלה עם אברג'יל הוא סיפר לו מה עשה בחייו והיכן שירת. באותה הזדמנות אברג'יל שאל אותו אם הוא יודע להכין מטעני חבלה והוא השיב בחיוב. ה.צ הסביר כי בגלל שרצה בקרבתו של אברג'יל הוא התרברב לפניו והפגין ידע ויכולות בהפרזה. בינו לבינו חשב, שיש לו את הידע הבסיסי לבצע זאת, בין השאר בזכות ידיעותיו בתחום החשמל. לאחר נסיעתו של אברג'יל לחו"ל הקשר ביניהם היה טלפוני, בתדירות נמוכה, פעמים ספורות בלבד (עמ' 2308).

כאמור, הקשרים עם אברג'יל התהדקו לאחר חזרתו ארצה. באותו שלב מעמדו של ה.צ בארגון התחזק בזכות מעורבותו בסכסוך עם רוזנשטיין. ה.צ העיד כי אברג'יל זימן אותו לפגישה בבניין האופרה בתל אביב, נישק אותו והודה לו על חלקו בניסיונות הפגיעה ברוזנשטיין (עמ' 2339 ש' 17-21). מאותו שלב, אברג'יל החל להגיע לביתו בתדירות גבוהה כשהוא מלווה לא אחת בנאשם 5, 10, 6, יניב בן סימון, נאשם 8 ודותן שוקרון, הכל כפי שעוד יפורט בהקשרים הרלוונטיים.

4.7.2 **<u>קשריו של ה.צ עם עד המדינה י.מ</u>**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

אליבא עדותו של ה.צ הוא הכיר את י.מ דרך אחיו משה מלול (נאשם 15) בעת שזה התקשר אליו וביקש את עזרתו בפתרון בעיה שהתעוררה אצלם עם בחור בשם צ'רלי אדרי שלקח מהם כסף (עמ' 2352 לפרוטוקול). הסתבר שמלול ו-י.מ נתנו כסף לאחיהם וזה השקיע אותו אצל אותו אדרי שמתעסק בקרקעות, אך הלה לקח את הכסף ונעלם. לדברי ה.צ, את נאשם 15 הוא הכיר בשעתו באמצעות חתנו סהר שמרלינג שהוא חבר ילדות של נאשם 15. ה.צ הסביר, כי בעת שבנו א.צ היה בר מצווה והוא שהה בבית הכלא, אשתו שלחה את בנו לדוד שלה בארה"ב. מאחר שמדובר היה באדם מבוגר הציע חתנו שהוא וחברו נאשם 15 ייקחו את הבן לטיולים – וכך היה.

ה.צ תיאר בעדותו את השתלשלות העניינים בהתייחס לבקשת מלול לסייע בפתרון הבעיה עם אדרי ואת מעורבותו בנושא – ולא נפרט (עמ' 2352 ואילך). בעקבות אותו עניין, התפתחה חברות בין ה.צ ל-י.מ שבעקבותיה עבר י.מ להתגורר בביתו של ה.צ . י.מ, שהיה באותם ימים עבריין סמים והיה שותף לעסקים אלה עם אחיו נאשם 15, שיתף את ה.צ ונעזר בו לפתרון בעיות שהתעוררו בעסקיו. כך, לדברי ה.צ, הוא סייע בפתרון עסקה כלשהי ביפן שהשתבשה, תמורת סכום של 5,000 ₪, היה מעורב בעניין עסקת הבלדרית ועוד, כפי שיפורט בהקשר הרלוונטי.

במקביל, על רקע העובדה ש-י.מ התגורר בביתו של ה.צ, בית ששימש, כאמור, מקום מפגש עבור אברג'יל ואנשיו, נוצרו קשרים/הכרויות בין י.מ לבין אותם אנשים, לרבות יניב, נאשם 10 ונאשם 14. הדבר התפתח לכך ש-י.מ הפך להיות מעורב בפעילות הסמים של חברי הארגון וזכה להכיר את אברג'יל ובהמשך גם להיפגש עמו, כפי שעוד יובהר. כך, החלה, התבשלה והשתכללה עסקת הבלדרית בין יניב, סוסן ו-י.מ בנסיבות אלה של מגורים משותפים י.מ היה עד לשיחות, למפגשים ולמעשים שביצע ה.צ ואחרים בקשר לעבירות האלימות, שבהם לא נטל חלק ישיר– כפי שעוד יורחב.

במסגרת עדותו ה.צ מפרט עניינים שונים שאינם נוגעים ישירות לאישומים מושא כתב האישום, והם משקפים את מערכת היחסים המקיפה והסבוכה בינו לבין י.מ אשר סבבה בעיקר סביב עניינם פליליים. כך הדבר לגבי שני מטענים שהכין לבקשת י.מ שמטרתם הייתה בעיקר להפחיד. כמו כן סיפר אודות אמל"ח שהובא אליו על ידי י.מ כדי שישמש את הארגון אשר כלל בין השאר טילים שיניב בן סימון בחר ליטול באמצעות שליחיו. האמל"ח הנותר הוחבא בסופו של דבר על ידי א.צ בבית סבתו בקרית שלום (חמותו של ה.צ) ונתפס על ידי המשטרה במהלך החקירה. ה.צ התייחס לעסקת שאליה נכנס י.מ בחוף הקשתות בשותפות עם אלי גרין ועל הסתבכותו בעניין זה עם משפחת חרירי, דבר ש-ה.צ סייע בפתרונו בזכות אזכור שמו של אברג'יל והקשר עמו. ה.צ גם נטל חלק וסייע בסכסוך שהתגלע בין י.מ לבין אחיו נאשם 15.

לדברי ה.צ בשלב מסוים על רקע הסכסוך שבין י.מ לאחיו, עזב י.מ את ביתו של ה.צ כשהוא נוטל ממנו, לדבריו, כסף ותכשיטים ללא רשות. ה.צ הדגיש כי הוא כועס מאוד על

י.מ שהוא חש שהוא לא החזיר לו טובה כנגד טובה. הוא עזב מבלי להחזיר את המניות לאלי גרין. לדבריו, הקשר עם י.מ נותק לחלוטין למעט שתי שיחות טלפון תמוהות שהלה עשה עמו (עמ' 2368). מפגשם הבא היה במהלך החקירה בתיק זה כשהוברר ש-י.מ הוא עד מדינה.

ייאמר כבר עתה, כי עדויותיהם המפורטות והארוכות של ה.צ ו-י.מ בעניינים רבים ומגוונים הכוללים אינספור פרטים, כל אחד על פי חלקו ובהתאם לידוע לו, תואמות בעיקרן ומשתלבות זו בזו, למצער לגבי ליבת הפעילות הפלילית המשותפת. כאמור, אין להתעלם משינויים כאלה ואחרים בגרסאות השניים - והדברים יפורטו וילובנו בהמשך.

4.7.3 **<u>יחסיו של ה.צ עם בומבי</u>**

לדברי ה.צ הוא שמע על בומבי אגב קשריו עם הארגון ואולם התוודע אליו אישית רק בהקשר לאירועי האישום הרביעי. למרות שבומבי סיפר שהיה מגיע למפגשים בביתו של ה.צ עוד טרם לאירוע יהודה הלוי, ה.צ מסר שאינו זוכר שראה את בומבי בביתו. בכל מקרה, אין מחלוקת שלא התקיים ביניהם שיח ישיר באותו שלב, כך שלא מן הנמנע שבומבי לא נכרת בזיכרונו של ה.צ (עמ' 2478 ש' 16).
כך או כך, בהתייחס לאישום הרביעי, עדויות שניהם מתיישבות זו עם זו באשר לליבת הדברים. שניהם מתארים באופן דומה את השתלשלות העניינים הרלוונטית, את האינטראקציה ביניהם בהקשר לאירוע, את המשימה שהוטלה על ה.צ ועוד. אין ספק ששניהם מתארים באופן דומה אירוע אחד המוכר לשניהם, הגם שניתן להבחין בשינויים בפרטים כאלה ואחרים, כפי שעוד יורחב.

4.8 ה.צ העיד לפנינו ברציפות תקופה של כחודש וחצי (עמ' 2888-2295 לפרוטוקול) ואמרותיו במשטרה הוגשו כראיה, הן ההודעות שלפני החתימה על הסכם עד המדינה (**ת/900 עד ת/927**) והן לאחריה (**ת/928 עד ת/946**).
מהימנותו ואמינותו של העד נתקפו בעיקר מטעמו של נאשם 10, כפי שעוד יפורט בהקשרו של נאשם 10, תוך שב"כ מכנה אותו לא אחת, לרבות בסיכומיו על פה "שקרן פתולוגי". מנגד, חלק מהנאשמים דווקא עתרו לאמץ את גרסתו של ה.צ וייחסו לו אמירת אמת. על פניו, קיומו של פער בין הנאשמים השונים לגבי מהימנות גרסתו של העד, מלמד שהכינוי "שקרן פתולוגי", אינו הולם את העד ואת המקרה.
נכון לומר בעניין זה באופן כללי כבר עתה: מבלי להתיימר ולנתח את אישיותו של ה.צ ניתן להניח שאורח חייו והנורמות שבמסגרתן פעל הביאו לכך שלאורך חייו לא תמיד האמת הייתה נר לרגליו. מדובר בעבריין ותיק אשר עיקר פעילותו לאורך השנים הייתה בדברים שהשתיקה יפה להם. לאורך חייו נזהר מרשויות אכיפת החוק ושמר על שתיקה. הדבר בוודאי נכון בעת שנחקר כחשוד בתיק אחרים ואף בתיק הנוכחי לפני שנחתם עמו

הסכם עד מדינה, כפי שהסביר בעצמו. נקל להתרשם שמדובר באדם מתוחכם, זהיר שמודע לאינטרסים שלו, וכך התנהל לאורך שנים. על רקע האמור, הניסיון לחפש או להתמקד באמירות שקריות כאלה ואחרות שהשמיע ה.צ בנסיבות שונות בעברו, ללא קשר לאירועים מושא תיק זה - סוטה מהרלוונטיות, ואינו מלמד דבר.

כך הדבר בהקשר לשירות הצבאי של ה.צ: ה.צ אישר בעצמו כי הגזים בתארו את "קרביות" התפקיד שמילא בגולני, זאת מתוך התרברבות גרידא. אולי לא נאה, אך גם לא מלמד דבר בהקשרנו. הוא הדין בהפניה חוזרת ונשנית לתיק הסמים משנת 1993 שבגינו נדון ה.צ לריצוי 10 שנות מאסר, זאת בהקשר להתבטאויותיו של ה.צ בחקירה בתיקנו כי הורשע כביכול לשווא. לא זו בלבד ש-ה.צ הסביר בעדותו שהוא מקבל את הקביעות השיפוטיות באותו הליך - כאשר התחושות הקשות שביטא בחקירה נגעו בעיקרן לעונש שהושת עליו שהיה קשה מידי לטעמו - אלא שתהא התייחסותו להליך ההוא אשר תהא, מה נוכל ללמוד מכך לגבי מהימנותו בתיקנו? אחרי הכל, גם נאשמים מסוימים בתיקנו, עת התייחסו להליכים קודמים בעברם, טענו שהורשעו לשווא ואפילו שהודו לשווא. כך ניתן לומר גם לגבי אמרותיו בוועדת הכנסת בהתייחס לפינוי המתחם בגבעת עמל ולמאבק שניהל לגבי השטח שעליו נמצא ביתו (עמ' 2707 ש' 23 ואילך). לגישת ההגנה ה.צ שיקר שם בנוגע למועד פטירת אחיו וטען טענות הגנה שונות לא נכונות. לא זו בלבד שאין לפנינו ראיה שהדברים שיוחסו ל-ה.צ על ידי ב"כ נאשם 10 אכן נאמרו מפיו באותו מעמד, אלא שמדובר בעניין צדדי ושולי, נעדר כל רלוונטיות לענייננו.

מושכלות יסוד הן שחקירתו של עד מוגבלת לשאלות שהן רלוונטיות לעניין הנדון, כלומר כאלה שתורמת ענינית לפתרון הנקודות השנויות במחלוקת - והדבר נכון גם לגבי שאלות/ראיות שמכוונות כל כולן לתחום המהימנות והאמינות (ראו למשל, קדמי **על הראיות** חלק רביעי, עמ' 1962-3). בענייננו, בעת ש-ה.צ נשאל אודות עניינים רחוקים בעברו, נמנענו מלפסול את שאלות ב"כ נאשם 10 על הסף על מנת לאפשר להגנה את מלוא יריעת הטיעון– ואולם, סופו של יום, שאלות אלה לא הולידו דבר.

בכל מקרה, בין "השקרים" לכאורה שעליהם הצביעה ההגנה לבין הכינוי "שקרן פתולוגי" המרחק רב מאוד. יש ממש אפוא בטיעוני המאשימה בסיכומים, כי העיסוק הנרחב של ההגנה, בעיקר מטעמו של נאשם 10, בשקריו לכאורה של ה.צ מעברו הרחוק, לרבות מרחק 50 שנה בואכה שירותו הצבאי - חרג מפרופורציה.

4.9 ייאמר כבר עתה, כי לא מצאתי כל תימוכין ראייתיים לאמור בסיכומי נאשם 10 (עמ' 30 סעיף 11) לגבי הקווים באישיותו של ה.צ, לא כל שכן בנוגע לטענה שאי אמירת אמת מצדו הינה כרונית, פתולוגית או מהווה פן באישיותו.

בהחלט אפשר לומר שחלק מהפרטים ה.צ לא זכר בחלוף השנים - ואין להתפלא. כידוע לא כל אחד ניחן ביכולת זיכרון טובה, לא כל שכן לאור גילו המתקדם של ה.צ.

כמו כן, לא הונחה תשתית ראייתית אמינה ומספקת לטענה שהשבץ המוחי שעבר ה.צ בשנת 2012 פגע משמעותית בזיכרונו, אם בכלל, ובוודאי לא לאפשרות שהדבר גרם לו לתעתועים ולתיאור עובדות שלא קרו. אכן, ה.צ במהלך החקירה במשטרה, בעיקר טרם החתימה על הסכם עד מדינה, נטה לתלות באותו אירוע מוחי את העדר היכולת לזכור פרטים מסוימים, אך בעדותו לפנינו הודה בעצמו שהיה זה לא יותר מאשר תירוץ שבחר לספק לחוקריו כדי להימנע מלהשיב לגופו של עניין (עמ' 2705 ש' 28 ואילך). כבר עתה יש לומר כי חוות דעתה של גב' גל סלע שהוגשה מטעמו של נאשם 10 נעדרת כל נפקות וביסוס ואין לשעות אליה. לא זו בלבד שהמסמך שאותו ערכה אינו יכול להיחשב "חוות דעת מומחה" כהגדרתה בחוק זאת מפני שגב' גל, על פי הכשרתה הפורמאלית, איננה "מומחית" לנושא שעל אודותיו התיימרה לחוות את דעתה, אלא שהיא חיוותה דעתה על אדם שכלל לא נפגשה עמו, לא ערכה לגביו מבדקים ואפילו לא שוחחה עמו, זאת בניגוד לכללים או לשיטות העבודה שהיא עצמה הציבה כהכרחיים. בנושא זה עוד יורחב וידובר בעת שאתייחס באישום השלישי לפרשת ההגנה מטעם נאשם 10.

בדומה, איני מוצאת בסיס לטענה המפורטת בסעיף 163 לסיכומי נאשם 10 שלפיה מצבו הבריאותי של ה.צ והעובדה שהוא לוקה באוסטאופורוזיס והתקשה לשבת שעות ארוכות, פגעה באפשרות להתרשם מדבריו ולרדת לחקר האמת. אין דבר בכך שמטעמי התחשבות במצבו הבריאותי של ה.צ (על סמך תעודה רפואית שהונחה לפנינו) קוצרו שעות הדיון והסתיימו בערך בשעה 14:00, מעט מוקדם מהמקובל. לא זו בלבד שלא ברור מדוע יש בעובדה זו כשלעצמה כדי להשפיע על האפשרות להתרשם מהעד ומאמינותו, אלא שבהינתן שעדותו של ה.צ התפרסה על פני 13 ישיבות רצופות, והיא נושאת מאות עמודי פרוטוקול שבהן תועדו חקירות נגדיות ממושכות מצד סנגורים רבים, הרי שלבית המשפט הייתה גם הייתה אפשרות להתרשם ממנו ומעדותו הרבה מעבר למקובל בתיקים אחרים. נכון לה לטענה כזו שלא הייתה מועלית.

4.10 את מהימנותו של ה.צ יש לבחון בעיקר בהיבט הרלוונטי לתיקנו, על רקע הנסיבות הרלוונטיות ועל רקע אופן מסירת עדותו, כפי שעוד יורחב ויפורט בהקשרים הספציפיים. באופן כללי ייאמר, שלא התרשמתי שמדובר בעד מדינה שהעיד ביודעין ובמופגן דברי כזב נגד הנאשמים רק כדי לרצות את חוקריו תוך הפללתם לשווא, או כי בדה את האירועים השונים ממוחו הקודח. אולי, כפי שנרמז, ה.צ לא פתח את מלוא סגור ליבו בפני רשויות החקירה וחשף רק את המינימום המתחייב משיתוף הפעולה שלו בפרשות דכאן. ככל שבעשותו כן הוא נמנע מלספר ולהפליל אנשים מסוימים, הוא גרע מראיות התביעה אך לא פגע בהגנת הנאשמים. כאמור, לא מצאתי כל תימוכין לאפשרות שהפליל מי מהנאשמים לשווא, לא כל שכן שלא מצאתי לכך מניע או היגיון. ההתרשמות דווקא הייתה ש-ה.צ היה מאד זהיר ומצמצם בדיבורו.

לא זו בלבד שגרסתו של ה.צ מצאה תימוכין בראיות אובייקטיביות ואף בעדויותיהם של עדים אחרים, כפי שיפורט בהמשך, אלא שאגב הפללת אחרים, הוא הודה בעצמו בביצוע מעשים חמורים והיה נכון לשאת בגינם בעונש (גם אם מתון יחסית) זאת, בעיתוי שבו עדיין לא היו כנגדו ראיות לצורך הרשעתו בדין.

4.11 לסיכום הערכת עדותו של ה.צ ניתן לומר כי מדובר במי שבשלב גיוסו כעד מדינה הביא לפריצת דרך בפיענוח האישומים שעניינם ניסיונות החיסול של זאב רוזנשטיין, מידע שעד לאותו שלב היה חסר. עדותו בבית המשפט שהכילה עובדות רבות ופרטים רבים פרטים הייתה עדות קוהרנטית ועקבית. ניכר היה, שלמרות חלוף הזמן הרב, ולמרות שפרטים מסוימים הוא התקשה לזכור, עדיין, אין ספק שעדותו הייתה רווית פרטים ונתונים שנכרתו בזיכרונו בצורה בהירה ותוארו על ידו בצורה אותנטית. פרטים אלה אף מצאו תימוכין בראיות חיצוניות. בשום אופן לא מדובר בעדות שטחית או מינימליסטית של מי שזכרונו מצומצם ולקוי, אלא עדות בעלת משקל ונפח. דבריו - למרות שינויים מסוימים שעליהם עוד אעמוד - השתלבו היטב בעדויות של עדי מדינה אחרים.

5. <u>עד המדינה א.צ</u>

5.1 א.צ, בנו של ה.צ, הוא יליד 1982 נשוי ואב לילדה. א.צ סיפר על עצמו שלמד 11 שנות לימוד, כאשר במקביל ללימודי התיכון למד במכללת ר"ג טכנאי PC ורשתות, ועובר למעצרו בתיק זה היה בעלים של חברה בתחום התקשורת.
כעולה מהראיות, א.צ גדל בבית אביו בגבעת עמל שלא במנותק הסביבה העבריינית של אביו אשר לאורך מרבית שנות ילדותו היה בבית הסוהר. כפועל יוצא מכך הסתבך א.צ מגיל צעיר בעבירות של סחר בסמים והימורים. בהמשך, בסוף שנת 2002 ואילך, לאחר שאביו עזב את עסקי החקלאות בדרום והחלו להגיע עבריינים מאנשי אברג'יל לביתו, הוא נחשף לפעילותם ולעבירות שבוצעו על ידי אביו ואחרים. א.צ נעצר ונחקר בשנת 2012 בעקבות גרסתו של י.מ בחשש להחזקת אמל"ח, הכחיש כל מעורבות בחקירה וסופו של דבר שוחרר.
עם זאת, עובר למעצרו בשנת 2015, עם פרוץ החקירה הגלויה בתיק זה, הוא כבר היה לאחר הליך שיקומי משמעותי, הוא נישא, שינה את אורחות חייו ועבד בעבודה מסודרת. המעצר הפתאומי לאחר חלוף זמן כה רב היווה משבר אישי ומשפחתי. הקושי, שהתבטא בחקירותיו, הוביל אותו בסופו של דבר, כפי שיפורט להלן, לבחור לשתף פעולה ולהפוך לעד מדינה.

5.2 א.צ סיפר בעדותו כי כבר מהשלבים הראשונים של החקירה הוא העלה בראשו את האפשרות להיות עד מדינה. לדבריו, תקופת המעצר הייתה קשה עבורו לאחר שכבר

התנתק מהעולם העברייני, אשתו עמדה ללדת את בתם הבכורה והוא חש שאינו מסוגל לשהות במעצר, וכדבריו: "**...אחרי הרבה זמן ואני אדם נורמטיבי, לא בנוי לזה, לא משקר, זה משהו שאני לא בנוי לזה, כל יום הגעגועים, לחזור למוקם הנורמטיבי שלי, העבודה שלי, זה מה ששבר אותי...זה היה חג שבועות נדמה לי, הייתי עצור בכלא ניצן באיזה אגף בסוף כזה ממש חדר קטסטרופאלי, לא היו חלונות, הייתה לי רק מגבת ועוד איזה בחור, כנראה פסיכוטי, בצד שמאל שכל הלילה צעק ואמרתי די, אני לא בנוי לזה, זה לא בשבילי, לא בשבילי וזה באמת מה ששבר אותי...**" (עמ' 3322 ש' 6 ואילך). א.צ שלל את האפשרות שהטריגר להחלטתו זו היה העימות שנערך בינו לבין עד המדינה י.מ בתאריך 22.5.15, (עמ' 3339 ש' 18-21) הגם שבהחלט בעימות זה (ראו **ת/1167** החל מעמוד 25), הטיח בו י.מ עובדות פרטים אודות מעורבותו באירוע יהודה הלוי ובעניינים אחרים.

לדברי א.צ, מיד לאחר חג השבועות הוא פנה לאסי גרוסמן בנושא, ובעקבות זאת הגיע אליו יוני חג'ג', הם שוחחו באוטו ואז הוא אמר ליוני שהוא מעוניין לשתף פעולה (הדברים מוצאים ביטוי גם בדו"ח שערך רס"ל גרוסמן מיום 25.5.15 נ/99). באותו שלב, יוני ביקש לדעת מה המידע שהוא יכול לספק. א.צ הסביר שלאורך כל המשא ומתן הוא ידע והעריך שאבא שלו ילך בעקבותיו יעשה את הצעד הזה עבורו "**...ידעתי את זה כי ידעתי כמה אני חשוב לו ולכן לכל האורך ידעתי שאחרי שאני אחתום על ההסכם ואתן את עדות הניקיון שלי, ידעתי באיזה מקום שגם כאילו אבא שלי יעשה את זה וידעתי מה יש לו לתת בסופו של דבר...ואז אני זוכר שנפגשנו עם יוני חג'ג' עם אבא שלי, בהתחלה אם אני לא טועה זה היה בעץ למטה שם, איפה שהיו החקירות ביחב"ל ואז עלינו לחדר חקירות ובחדר אמרתי לאבא יאללה, לך עם יוני, משהו כזה, לך לך עם יוני וככה זה נסגר**" (עמ' 3322 ש' 16 ואילך).

5.3 עם א.צ נוהל משא ומתן לקראת הסדר במשך חמישה ימים. א.צ הסביר כי בהתחלה התקשה לתת אמון בחוקריו ולכן מסר עדות אמת רק לאחר החתימה (עמ' 3322 ש' 29 ואילך. עוד אמר במסגרת החקירה הנגדית כי המשא ומתן ארך משום שחשב תחילה שעדותו המפלילה בנוגע לאביו תספיק ואביו לא יידרש למסור עדות עצמאית, עד שהבין שלא כך (עמ' 3383 ש' 31).

כאשר נשאל בחקירה נגדית לגבי אמירתו בחקירה מיום 29.5.15, סמוך לפני החתימה על ההסדר" "**אני הולך לספר צמרמורת יהיה לכם, יהיה לכם ממה שאני הולך לספר**" - עובדה שאינה מדויקת לאור מה שנאמר בעדות הניקיון וחלקו המצומצם באירועים - הוא השיב שבמהלך המשא ומתן קצת הגדיל את חלקו כדי לעורר עניין ומעבר לכך הוא תמיד לקח בחשבון שאבא שלו בסוף ייצא אף הוא עד מדינה. הוא הדגיש עם זאת, שהיה ברור גם לחוקרים שהוא אינו יכול לתרום יותר מידי והם רצו את אבא שלו יותר ממנו (עמ'3383 ש' 25 ואילך).

5.4 עם א.צ נערך הסכם עד מדינה בתאריך 29.5.15 (ראה **ת/1154** +**נספח ת/1154א'**), לאחר 5 ימים של משא ומתן, כפי שעוד יפורט. בהתאם לתנאי ההסכם, כפוף לשיתוף פעולה מצד העד עם רשויות אכיפת החוק, יוגש נגדו כתב אישום בגין עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע (רצח) בצירוף בקשה למעצר עד תום ההליכים, שלה לא יתנגד, כאשר המעצר יהיה בתנאי מעצר בית במיקום שייקבע על ידי הרשויות. סופו של דבר מעצר הבית היה במסגרת הרשות להגנת עדים. עוד סוכם על פי ההסכם, שבתום מסירת העדות א.צ יודה ויורשע בעובדות כתב האישום והצדדים יעתרו במשותף להשתת עונש של מאסר על תנאי.

5.5 המאשימה הסבירה את שיקוליה בחתימה על הסכם עד מדינה עם א.צ בכך שהייתה ל-א.צ תרומה בחשיפת התנהלותו של ארגון הפשיעה מנקודת מבטו, מעורבותו ומעורבות אחרים בעת הכנת מטעני החבלה בידי אביו ובחשיפת חלקו של אביו כבונה המטענים. גם אם לא הייתה זו לדידה של המאשימה תרומה דרמטית, הרי שהיא היוותה אישור ותמיכה לעדויות אחרות ובעיקר עדותו של י.מ וכן תרמה לחתימת הסכם עד מדינה עם אביו. המאשימה הטעימה, כי חוקרי המשטרה קיוו במהלך המו"מ שהתקדמות עם א.צ תוביל גם להסכמת ה.צ לשתף פעולה, ואולם גם אם לא כך היה קורה, הם ראו חשיבות בדבריו של א.צ הם כשלעצמם כתמיכה לעדויות אחרות (ראה סנ"צ ביניים עמ' 6379 וכן עדות חג'ג' עמ' 6739 ש' 20 ואילך).

המאשימה הסבירה כי פרטי ההסדר והעונש שהוסכם משקפים את חלקו המצומצם באירועים ואת העובדה שעובר למעצר כבר שינה לחלוטין את אורחות חייו.

5.6 לדבריו של א.צ אתייחס ביתר הרחבה עת אדון באישום הראשון ובאישום הרביעי. בקצרה ייאמר כבר עתה, כי מדבריו עלה שבסוף שנת 2002 ותחילת 2003 החלו להגיע לביתם, בתדירות גבוהה חבריו של אביו בין היתר ראה את נאשם 1, נאשם 10, נאשם 14, יניב בן סימון, עד המדינה י.מ, עדי טייב ועמית טייב ועוד רבים שלא ידע לנקוב בשמותיהם. (עמ' 3299, ש' 15 ואילך). א.צ תיאר את אנשי הארגון ואפילו את הקבוצות שזיהה בו כפי שיפורט בהמשך. א.צ הסביר את יכולתו לנקוב בתקופת הזמן שבה החלו הפגישות הנ"ל בהינתן שאביו שוחרר מהכלא בשנת 2000 וחזר לתל אביב לאחר עבודה בחקלאות בקיבוץ אליפז בסביבות סוף שנת 2002. יצוין, כי דבריו אלה מאמתים את דברי ה.צ ובומבי לפיהם המפגשים בביתו של ה.צ החלו עוד לפני קרות האירוע המתואר באישום השלישי (יוני 2003).

עוד הסביר, כי הבחירה בבית אביו ככתובת לפגישות קשורה לכך שמדובר היה במתחם גדול מגודר ומאובטח. לדבריו, הוא לא היה שותף לשיחות עצמן, בעיקר שיחות בענייני סמים וזונות, הגם ששמע את שנאמר. תפקידו הסתכם בעיקר בהגשת קפה מפני שבעצם היה עוד צעיר לימים. הוא אישר שפה ושם התבקש על ידי יניב בן סימון ו-י.מ לבצע משימות נקודתיות ועשה זאת בתור "שליח" (עמ' 3300).

5.7 אכן תרומתו הראייתית של א.צ, כמי שהתבונן על הדברים יחסית מן הצד ולא היה מעורב באופן משמעותי, היא מצומצמת בעיקרה. היא בעלת ערך לחיזוק ולתמיכה בעדויות עדי המדינה האחרים, בעיקר אביו ו-י.מ, כפי שיפורט בהמשך.
עדותו של א.צ לא עוררה שאלות או טענות מתחום האמינות. ניתן היה להתרשם כי הלה העיד בכנות, מתוך אחריות וזהירות וכמיטב יכולתו וידיעותיו - וכך גם יש להעריך את דבריו. ניכר היה שמדובר בעדות עצמאית שבנויה על זיכרון עצמאי ואישי ללא השפעה זרה. עם זאת, דבריו משתלבים עם עדויות עדי המדינה האחרים בין לגבי פרטים שאינם נוגעים לליבת העניינים - אך מלמדים על אמינות כל אחד מהעדים - ובין לגבי עניינים שבליבת האירועים. דבריו גם נתמכים בראיות חיצוניות דוגמת שיחות טלפון בינו לבין נאשם 1, וכן, בין נאשם 1 לאחרים תוך אזכור שמו של א.צ (**ת/1860ג' ו- ת/1860א'**) המאשרים את מידת היכרותו עם הנפשות הפועלות ומידת ידיעותיו אודות הפעילות העבריינית שהתרחשה בביתו לנגד עיניו. כמו כן, א.צ הוביל את המשטרה למיקומן של המזוודות שבהם הוטמן אמל"ח שרכיביו דומים לאלה ששימשו את אביו לבניית המטענים באישום השלישי והרביעי (כך כעולה גם כמחוות דעת מומחה **ת/1516**).
כפי שכבר נאמר קודם עת דנתי באמינותו של ה.צ - ואין סיבה לחזור על כך - לא נמצאו תימוכין כלשהם לכך ש-א.צ תיאם גרסאות עם אביו עובר למסירת הודעותיו במשטרה.

6. <u>עד המדינה י.א</u>

6.1 י.א, יליד 1971, הוא מבחינה כרונולוגית עד המדינה השני שגויס בתיק זה, לאחר י.מ.
גיוסו של י.א כעד מדינה נעשה במסגרת הסכם דו שלבי. תחילה נחתם עמו בתאריך **10.1.2012** "הסכם למתן עדות תחת חסינות" (**ת/2347**), ובהמשך, בתאריך **12.2.2015**, נחתם עמו הסכם מותנה למתן עדות עד מדינה (**ת/2348**), שהתנאים להתממשותו תלויים בהעברתו לישראל מברזיל שם שהה במאסר באותה עת. המאשימה הסבירה כי ההסכמים נוסחו באופן זה הן מושם שעדותו של א.י סיפקה מידע שהיה חדש לרשויות האכיפה (והיה צורך לבחנו) והן לנוכח ייחודיות מעמדו ומצבו באותה תקופה.

6.2 המאשימה מפרטת בסיכומיה את קורות חייו של העד החל משנת 2002 ואת השתלשלות העניינים והמגעים לקראת ההסכם עמו, כפי שהדברים משתקפים בהודעת העד **ת/2335** ובעדויותיהם של יוסי ביניים ורפ"ק יוני חג'ג'. דברי העד בהקשר זה לא הובאו לפנינו בעדות, אך נדמה שאינם שנויים במחלוקת – ולכן יאוזכרו להלן בקצרה:

החל מ-26.12.02 ועד שלהי 2003 שימש העד כמקור מודיעיני מוגבל אשר סיפק מספר ידיעות מודיעיניות מצומצמות שאף אחת מהן לא עסקה בפעילות ארגון הפשיעה הנטען

דכאן. בתאריך 11.12.03, מועד הפיצוץ ביהודה הלוי, כמתואר באישום הרביעי, ובעקבות אותו אירוע, טס העד ללוס אנג'לס אלא ששם התחוור לו שמתנהלת חקירה בעניינו בפרשות סחיטה שאירעו בארה"ב בשנת 2003 (פרשה שלימים גם נאשם 1 הועמד לדין בגינה), ולכן נמלט לברזיל ומשם המשיך לאורוגוואי, אלא ששם נעצר לבקשת שלטונות ארה"ב. באוקטובר 2005 נמלט י.א מבית הכלא באורוגוואי לברזיל ובחודש דצמבר 2006 נעצר בברזיל לבקשת רשויות ארה"ב ואורוגוואי. בתקופת שהייתו בכלא בברזיל פנה י.א למשטרת ישראל והתנהל מולו מו"מ על ידי גורמים מיאחב"ל שבמסגרתו הביע רצון לשתף פעולה עם רשויות האכיפה בישראל, ואולם מו"מ זה לא התקדם נוכח העובדה שרשויות ברזיל דחו את בקשת ההסגרה של ארה"ב ואורוגוואי ו-י.א, שכבר לא עמד בפני סכנה, בחר להשתקע עם משפחתו בריו דה ז'נרו.

בשנת 2011 נעשה ניסיון נוסף על ידי רשויות האכיפה לחדש עמו את הקשר ללא הצלחה, ואולם בשנת 2012, כאשר נעצר בברזיל בחשד למעורבות בארגון פשיעה הלבנת הון, רצח ויבוא מכוניות שלא כדין, הוא פנה שוב לרשויות בישראל. כך בשנת 2012, לאחר שנציג משטרת ישראל קיבל מהעד מידע ראשוני, נסע לברזיל צוות של חוקרים ופרקליטים, כעולה בין השאר מעדויותיהם של יוסי ביניים ורפ"ק חג'ג. נגבו מי.א הודעות (**ת/2273-ת/2305**, חקירות שהיוו בסיס לחתימת ההסכם השני עמו בשנת 2015. באותה שנה נחקר העד שוב בברזיל (**ת/2306-2308**), ובהמשך, הוא נחקר כאשר רשויות האכיפה של ברזיל אפשרו את הגעתו של י.א לישראל במעמדו כאסיר לצורך שלב החקירה הגלויה. סמוך לאחר החקירה הגלויה הושב הלה לברזיל לצורך המשך ריצוי מאסרו שם. י.א שוחרר ממאסר בשנת 2017, ולאחריו מכן שהה בחזקת הרשות להגנת עדים.

לאחר ש-י.א מסר את הודעותיו שהתווספו לעדות י.מ ולראיות נוספות, בתאריך 18.5.15, יצאו רשויות האכיפה בחקירה הגלויה. זולת התיק דכאן, עדותו של י.א שימשה ראייה במספר תיקים פליליים שנחקרו במסגרת הפרשה המורחבת 512, ונוהלו במקביל להליך בתיקנו. סוכם עמו כי ישמש עד מדינה מרכזי גם בתיק כנגד אסי אבוטבול (ת"פ 32423-07-15) המתנהל בבית המשפט המחוזי מרכז. בתיק הנ"ל מסר י.א עדות לאחר שהסתיימה שמיעת הראיות בתיקנו.

6.3 על פי עובדות כתב האישום, י.א עמד בראש קבוצה עבריינית ביחד עם גיסו שמעון זריהן, קבוצה שעסקה בעבירות של ניהול מקומות הימורים, וחברה לארגון אברג'יל במהלך שנת 2002. נטען, כי י.א מימן חלק מפעילותו הפלילית של הארגון, ובהיעדרו של נאשם 1 מן הארץ שימש כמנהל בכיר בזרוע הישראלית.

לטענת המאשימה, עדויות העד במשטרה חושפות את קרבתו של י.א למשפחת אבוטבול עד לשנת 2002. לאחר מכן, על פי הנטען הוא "חצה את הקווים" וחבר לארגון אברג'יל. עוד טוענת המאשימה כי עדויות העד במשטרה מצביעות על קרבתו הרבה של י.א לנאשם 1 ועל רקע זה נחשף ואף היה מעורב במעשים פלילים שבוצעו במסגרת הארגון בתחום האלימות ובתחום הסמים.

6.4 בתאריך 26.6.18 הודיעה המאשימה כי היא מוותרת על הבאתו של י.א לעדות מטעמה. המאשימה הסבירה את החלטתה בכך שההליכים נגד נאשמים 3 ו-8 הסתיימו בהודייתם במסגרת הסדר טיעון, כך שעדותו של י.א שהייתה חיונית לצורך הרשעתם (בעיקר בקשר לאישום שעניינו רצח דיידונה) כבר לא נדרשה, כאשר מנגד, עדותו של העד עתידה הייתה לגזול זמן ניכר ולהכביד על ההליך הפלילי דכאן. המאשימה סברה שדי לה בראיות שהובאו עד כה וכי ניתן לוותר על עדותו בתיקנו ולהותירו חופשי להעיד בהליך שהתנהל במקביל בעניינו של אסי אבוטבול. כך או כך, המאשימה הצהירה כי לא תתנגד להגשת כל אמרות העד במשטרה לנכונות תוכנן, וכן לזימונו של העד כעד הגנה, ככל שההגנה תחפוץ בכך.

<u>נכון כבר עתה להעיר לגבי עצם ויתור התביעה על זימון העד</u>: תרעומת רבה הושמעה לפנינו בנושא על ידי חלק מהסנגורים. ברי שלהחלטת המאשימה לוותר על עד שמצוי ברשימת עדיה קיימת משמעות ראייתית, ואולם באשר לעצם ההחלטה - מדובר בפררוגטיבה של המאשימה, כאשר לבית המשפט בהליך הפלילי אין עמדה או מעמד בנושא. כידוע כל צד במשפט רשאי לזמן עדים על פי שיקול דעתו ולשאת בתוצאות הראייתיות שנלוות להחלטתו. ההוראה היחידה בסדר הדין הפלילי בנושא אומרת שבמצב שבו המאשימה ויתרה על עד מעדיה רשאית ההגנה לזמנו מטעמה, ובמקרה כזה ההגנה תוכל לחקור את העד בדרך של חקירה נגדית (סעיף 178 לחוק סדר הדין הפלילי).

6.5. לאור הודעת המאשימה כאמור, זומן י.א לעדות כעד הגנה מטעמו של נאשם 4 בתאריך 8.12.19 . דע עקא, שעוד קודם לכניסת העד לאולם הדיונים הסתבר שהוא אינו מוכן לשתף פעולה כעד מטעם ההגנה וכי אין בדעתו להשיב לשאלות לגופו של עניין. עמדה זו ביטא הן בשיחתו עם ב"כ נאשם 4 והן עם ב"כ המאשימה. לאור הנסיבות שנוצרו התגבשה הסכמה דיונית בין התביעה לבין נאשם 4 - זאת על דעת ב"כ נאשמים 1 ו-2 (וללא התנגדות שאר הנאשמים) - כי כל אמרות העד במשטרה תוגשנה (לעצם מסירתן) ואולם הן תשמשנה כראיה לנכונות תכנן רק לגבי נאשם 4 (ראו עמ' 11973 ואילך).

6.6 לאחר שהודיעו הצדדים על ההסכמות הנ"ל, הביע לפתע נאשם 1 (בעצמו) מורת רוח וכעס על כך ש-י.א אינו מעיד פיזית במשפט. לדבריו, הלה מסר במשטרה גרסת שקר הסותרת עדויות אחרות, והוא עתר לאפשר לו לזמן את י.א שוב, הפעם מטעמו. למרות ששלב הבאת הראיות מטעמו של נאשם 1 כבר הסתיים באותו עיתוי (ועדות י.א מטעמו לא התבקשה בעיתוי הרלוונטי) ולמרות שהוסבר על ידנו לנאשם 1 שכל עוד ש- י.א לא העיד במשפט, הרי שגרסתו, בין אם אמתית ובין כוזבת, אינה ראיה במשפט, אפשרנו לנאשם 1, לפנים משורת הדין, לזמן את העד בשנית מטעמו על מנת שלא תקופח חלילה הגנתו. גם הפעם סרב י.א להשיב לגופו של עניין לשאלות שהופנו אליו הן מטעם ההגנה (על ידי ב"כ

נאשם 1 ו- 2) והן מטעם התביעה, ואף סרב להסביר את המניע לשתיקתו למרות שהדיון התקיים בדלתיים סגורות. יותר מכך: קיימנו בהסכמת הצדדים ברור בפורום מצומצם שכלל את העד, ב"כ נאשם 1 ונציג התביעה בלבד בניסיון לברר את מניעיו של העד לנהוג כך, אך הלה סרב לפתוח את סגור ליבו. בכל מקרה, חרף סירובו כאמור, העד הדגיש יותר מפעם אחת כי הדברים שמסר במשטרה הם אמת.

באופן מפתיע, לא עתרו ב"כ נאשמים 1 ו-2, נוכח עמדת העד להגשת אמרותיו במשטרה ואפילו הביעו לכך סירוב מפורשת כאשר הבקשה הועלתה על ידי המאשימה. המאשימה מצדה, עתרה במהלך החקירה הנגדית, לקבל את אמרות העד (שהוגשו כבר קודם לעצם מסירתן) כראיה קבילה בהתאם לסעיף 10א' לפקודת הראיות ולהלכות העד השותק. בנוסף, במסגרת סיכומיה, עתרה המאשימה להסתמך על דברי העד במשטרה כראיה לחובת הנאשמים. המאשימה הוסיפה כי בנסיבות העניין ולנוכח ההיקף והמורכבות של דברי העד, היא מגבילה את עצמה ועותרת לעשות שימוש בדבריו רק מקום שבו דבריו עולים בקנה אחד עם ראיות או עדויות אחרות (ראו עמ' 249 לסיכומי המאשימה).

6.7 התנהלות נאשמים 1 ו-2 לגבי זימונו והעדתו של י.א ראויה להתייחסות כבר עתה: במועד הרלוונטי שבו הובאו עדי הגנה מטעמם של נאשמים 1 ו-2 לא התבקש זימונו של י.א מטעמם. לעובדה זו מצטרפת העובדה שהעד נפגש עם ב"כ נאשם 2 ורואיין על ידו במטרה לשקול הבאתו לעדות, אך כאמור, בסופו של דבר בחר נאשם 2 שלא לעשות כן - וטעמיו עמו. י.א זומן לעדות על ידי נאשם 4 אשר ביקש לעשות שימוש בדבריו במשטרה לצורכי הגנתו, ובהתאם גם גובשה הסכמה עם המאשימה כאמור לעיל. המאשימה הביעה נכונות עקרונית לפעול כאמור גם לגבי נאשמים אחרים, ככל שהיו חפצים בכך.

הדעת נותנת, שאם נאשם מבקש לזמן עד במשפט – לא כל שכן עד שגרסתו ידועה לפרטיה באמרותיו במשטרה - הרי זה משום שהוא סבור שיש בדבריו כדי להועיל להגנתו. אילולא חשב כך, מה טעם לזמן את העד? הדבר נכון שבעתיים מקום שבו ההגנה הייתה מודעת לסירובו של העד להעיד כעד הגנה. כך או כך, הדעת נותנת שאם למרות הכל בחר נאשם לזמן את העד מטעמו, חרף העדר הציפיה לשיתוף פעולה מצדו, הוא יעתור נוכח שתיקתו להגיש את הודעותיו במשטרה כדי שניתן יהיה להסתמך עליהן כראיה. חוסר התכלית הראייתית בהתנהלות נאשם 1 אומרת דרשני ונותנת פתח למחשבה שלא שיקול ראייתי הנוגע להליך הנוכחי עמד מאחורי זימונו של העד.

התמיהה מקבלת משנה תוקף לאור העובדה שנאשם 1, מי שעתר לזימונו של העד, עותר כיום בסיכומיו להימנע מלתת משקל ראייתי כלשהו לדברי העד במשטרה. מנגד, נאשם 2 שבחר אף הוא שלא לזמן את העד מטעמו (לאחר שב"כ ראיין את העד ושוחח אתו) ואפילו התנגד יחד עם נאשם 1 להגשת אמרותיו, מפנה ללא הרף בסיכומיו לדברי העד, טוען כי דברי העד במשטרה תומכים בחפותו, ומבקש לעשות בהם שימוש ראייתי (סלקטיבי), כפי שעוד יורחב בהמשך.

עוד יצוין בהקשרנו - עובדה שנודעה לנו בדיעבד - כי בא כוחו של נאשם 2 הצטרף במפתיע לצוות ההגנה של אסי אבוטבול במשפט שמתנהל כנגדו בבית המשפט המחוזי מרכז, ואגב כך חקר את י.א בין השאר בסוגיות רלוונטיות לתיקנו. עובדה זו הסתברה בעקבות בקשה שהוגשה מטעם ב"כ נאשם 2 - לאחר סיום שלב הראיות במשפטנו ולאחר שכבר הוגשו סיכומי המאשימה - לשוב ולזמן בשלישית את י.א. בקשה זו סורבה בהחלטה מנומקת (ראה החלטה מיום 5.8.20). לא למיותר לציין, כי במסגרת תגובתה לבקשה הביעה המאשימה נכונות לקבל כראיה את פרוטוקול חקירתו הנגדית של י.א בתיק נגד אסי אבוטבול, ואולם הצעה זו לא זכתה להתייחסות, לא כל שכן שלא נענתה בחיוב על ידי ב"כ נאשם 2.

6.8 <u>אשר לבקשת המאשימה לקבל את אמרות י.א לפי סעיף 10א לפקודת הראיות:</u>

תחילה יצוין, כי בקשה זו, אשר נתקלה בזמן אמת בהתנגדות נחרצת מטעם ההגנה (התנגדות שבעטיה קבענו שנכריע בסוגיה במסגרת הכרעת הדין וכי הצדדים רשאים לסכם בנושא), לא זכתה בסופו של יום להתייחסות בסיכומי הנאשמים השונים. יתרה מזאת: ב"כ נאשם 1, עו"ד וייס, טען בסיכומיו כי הוא אינו מתנגד לקבלת אמרות העד כראיה קבילה בהתאם לסעיף 10א' ואולם לשיטתו משקל דבריו של העד הוא אפסי מאחר שלא העיד במשפט, אמינותו לא נבחנה וראוי שבית המשפט לא יסתמך על דבריו (עמ' 13233 לפרוטוקול). ב"כ נאשם 2 מצדו טען כי מדובר באמרות חשובות מבחינת נאשם 2 והירבה לצטט בסיכומיו מאמרות העד במשטרה כאילו קבלתן לפי סעיף 10א' היא עובדה מוגמרת שאין צורך להכריע בה.

6.8.1 לאור עמדת ההגנה, כאמור, אין למעשה מחלוקת כי בנסיבותינו יש לקבל את אמרות העד כראיה קבילה לפי סעיף 10א, ואולם לא אפטור עצמי מלהתייחס בקצרה רבה לסוגיה מבחינה משפטית:

אכן, כפי שציינה המאשימה, בהתאם להלכת ע"פ 71/76 **מרילי ואח' נ' מדינת ישראל** (24.6.76), מקום שבו מאשר עד את נכונות דבריו במשטרה מתייתר הצורך לעשות שימוש בסעיף 10א' לפקודת הראיות וניתן לקבל את אמרותיו לתוכנן, ואולם להבדיל מהמקרה באותו פסק דין, שבו ניתנה הזדמנות לצדדים לחקור את העד, הרי במקרה שלנו י.א סרב להשיב לשאלות ולמעשה לא הייתה אפשרות אפקטיבית לחקור אותו בחקירה נגדית. למרות שלא התכחש לאמרותיו, בנסיבות התנהגותו מוצדק כי הנושא ייבחן לפי סעיף 10א' לפקודה.

על מנת שניתן יהיה לקבל אמרה לפי סעיף 10א' יש להוכיח שלושה תנאים מצטברים: א) מתן האמרה הוכח במשפט; ב) נותן האמרה הוא עד במשפט (אלא אם כן מניע פסול מנע ממנו מלהגיע לעדות או להשיב); ג) העדות שונה בפרט מהותי מן האמרה, או שהעד מכחיש את תוכן האמרה או טוען שאינו זוכר את תכנה.

הפסיקה התייחסה למצב שבו עד שותק או "מקשקש" ואינו משיב לגופו של עניין וקבעה כי במצב כזה מתקיים התנאי שנקבע בסעיף ג' לעיל, שכן התנהגות כזו מצד העד יוצרת הלכה למעשה מצב שבו אמרתו שונה בפרט מהותי.

6.8.3 במקרה שלנו, נקל לראות שמתקיימים שלושת התנאים אמורים: ברי, שמתן האמרות הוכח במשפט. לא זו בלבד שהעד אישר את מתן האמרות ואת נכונותן אלא שגם ההגנה, מעצם נכונותה לקבל את האמרות לעצם מסירתן, אישרה פרט זה ולא נדרשת הוכחה נוספת בדרך של זימון גובה האמרות.
אשר לתנאי השני, הלכה היא שדי בכך שהעד עומד על דוכן העדים כדי למלא את התנאי השני, ואין נפקא מינה מה טיבן של תשובותיו. נקבע כי מעמדו של אדם כעד אינה נמדדת ונבחנת לפי תוכן תשובותיו אלא עובדתית על פי מעמדו בכתב האישום, זימונו והתייצבותו על דוכן העדים [ראו (דנ"פ 4390/91 **חג' יחייא נ' מדינת ישראל**, (5.7.93)].
אשר לתנאי השלישי, מרגע ש-י.א עלה על תוכן העדים אך סרב להשיב לגופו של עניין הוא שקול לעד השותק - ובכך מתמלא גם התנאי השלישי.
אכן, המקרה שלנו, שבו הסיטואציה היא שהמאשימה היא שמבקשת להגיש מכוח סעיף 10א' את אמרותיו של עד מדינה עד שלא זומן על ידה אלא דווקא על ידי ההגנה היא בהחלט יוצאת דופן, ואולם לא מצאתי אסמכתא לכך שהדבר אינו אפשרי או אינו עומד בדרישות החוק. לא זו בלבד שעד מדינה כמוהו ככל עד ולכן לכאורה גם את אמרותיו אפשר לקבל כראיה מכוח סעיף 10א', אלא ששימוש בסעיף זה אינו מוגבל לצד כזה או אחר.

6.8.4 אוסיף ואומר, כי בהתאם לחוק, בית המשפט רשאי (אך לא חייב) לסמוך ממצאיו על אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה (או על חלקה). לצורך כך עליו לשקול את נסיבות העניין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט, התנהגות העד במשפט ואותות האמת שנתגלו במהלך המשפט –וטעמיו לכך יירשמו.
זאת ועוד, החוק קובע כי לא יורשע אדם על סמך אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה אלא אם יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה.

6.9 לאור האמור, דין בקשת המאשימה לקבל את אמרותיו של י.א כראיה קבילה לפי סעיף 10א' לפקודת הראיות, להתקבל. עם זאת, אין משמעות הדבר כי יש לסמוך על דבריו של י.א במשטרה או לאמצם כראיה במשפט, כפי שיפורט להלן:

י.א נחקר ארוכות במשטרה. אמרותיו הרבות (**ת/2273א** – **ת/2336ב**) מתפרשות על פני מאות רבות של עמודים ומתייחסות לפרטים ואירועים רבים. האמרות הנ"ל נגבו בשלבים שונים של המו"מ עם המאשימה, חלקן טרם החתימה על הסכם או בשלבים שונים של ההסכם המדורג. מדובר בחקירה מתפתחת כאשר קיימים הבדלים בין אמרותיו השונות,

זאת בדומה למצב שאליו נחשפנו אצל עדי המדינה האחרים בתיקנו. להבדיל מעדי המדינה האחרים, במקרה של י.א אותם סתירות או שינויים לא זכו להסבר מתאים מפי העד. לפני בית משפט לא הונחה עדות סדורה שמגלמת בצורה ברורה את גרסתו הסופית והמלאה של העד, גרסה שגם נבחנה בחקירה נגדית. לבית המשפט לא הייתה כל אפשרות להתרשם מהעד, מאמינותו ומאותות האמת שבדבריו, בין באופן כללי ובין לגבי סוגיות ספציפיות. בתיק עב כרס ורווי פרטים ואירועים כשלנו לעובדה זו משמעות רבה.

כאמור, המאשימה ויתרה, משיקוליה, על הבאתו של י.א לעדות ומכאן שהיא ויתרה במודע על ראיות שיכול היה לספק לטובתה כנגד הנאשמים. ברי, שאלמלא הובא י.א לעדות על ידי נאשם 1 (ושתק) לא הייתה המאשימה מבקשת (וגם לא הייתה יכולה לבקש) לקבל את הודעותיו כראיה במשפט, לא כל שכן לעשות בהן שימוש ראייתי. גם אם נכונה הטענה שהמאשימה העמידה מראש את ההגנה על כוונתה לעתור לקבלת הודעות העד בנסיבות שנוצרו בעקבות זימון העד על ידי נאשם 1, וגם אם נאשם 1 יכול להלין על עצמו בלבד עת זימן עד שאינו מסייע להגנתו, במצב שבו אין לו כלל רצון להסתמך על דבריו - עדיין אין פירוש הדבר שבנסיבות העניין נכון שבית המשפט יעשה שימוש ראייתי בדברי עד המדינה מבלי ששמע את עדותו. ודוקו: לא מדובר בעדות קצרה נקודתית או טכנית, אלא במאות עמודים של חקירות ותמלילים, גרסה שגם אליבא המאשימה היא מורכבת. מדובר בעד המספר אודות אירועים מלפני למעלה מעשור כאשר לא מן הנמנע שגם אילו העיד היה נדרש לבחון את דבריו בקפידה ואולי לעשות שימוש בכלל של "פלגינן דיבורא". הסייג שקבעה המאשימה לעצמה כי תבקש לעשות שימוש בדבריו רק אם הם נתמכים בראיות אחרות, אין בו לרפא את החסר. אחרי הכל, מראש מדובר בעד מדינה שעדותו לצורך הרשעה טעונה סיוע, ואף טעונה חיזוק לפי סעיף 10 א'.

<u>לאור זאת, בהינתן שלא יכולנו להתרשם מהעד ולגבש ממצאי מהימנות לגביו, אני סבורה שיש להימנע ככל האפשר מלעשות שימוש בגרסתו, לא כל שכן כאשר הדבר נדרש אך ורק כדי לתמוך בראיות המאשימה. כמובן שהדבר אינו מתייחס לנאשם 4 שלגביו גובש הסדר ספציפי, כאמור.</u>

6.10 אשר לבקשת נאשם 2 להסתמך על דברי העד: כאמור, ב"כ נאשם 2 הפנה רבות בסיכומיו לדבריו של י.א בחקירות במשטרה אלא שמתחוור שמדובר בהפניות או בציטוטים סלקטיביים, כאשר לא מובאת מלוא התמונה הראייתית, או מלוא גרסת העד בנושא מסוים. יש לחזור ולומר, כי על פניו דברי ב"כ נאשם 2 בסיכומים - בחוזרו פעם אחר פעם על הטענה שדברי י.א במשטרה תומכים בחפותו של נאשם 2 אינם מתיישבים לכאורה עם התנהלות נאשם 2 בהתייחס לזימונו והעדתו של העד. בכל מקרה, למקרא מכלול הודעות העד במשטרה, לא ניתן <u>בשום אופן</u> להגיע לאותה מסקנה גורפת שלה טוען ב"כ נאשם 2. מסקנות ב"כ נאשם 2 בנסותו לפרש את דברי העד אינן המסקנה היחידה האפשרית, כפי שעוד יפורט וינומק בהקשר הרלוונטי.

7. <u>עד המדינה א.ג (שיכונה "טולי") ז"ל</u>

7.1 טולי, יליד 1952, תושב תל אביב ונשוי אב לילדים היה כרונולוגית עד המדינה השלישי שעמו חתמה המאשימה הסכם. טולי השתייך לקבוצה העבריינית שבראשה עמד נאשם 2 אבי רוחן, קבוצה אשר על פי הנטען, חברה לארגונו של אברג'יל בשנת 2002. טולי שימש כאיש ביצוע בתחום הסמים וכאיש כספים, וככזה הוביל מספר עסקאות בתחום הסמים, ביניהן "העסקה הגדולה" המפורטת באישום השני ועסקת ה-12 טון חשיש המפורטת באישום השמיני. כמו כן טולי נכח בפגישות בבלגיה כחלק מביצוע ההתנקשות ברוזנשטיין, כמתואר באישום הרביעי, וכן היה עד לחלקים שונים של הפעילות העבריינית הנטענת בתיק זה.

כפי שהודע לנו על ידי המאשימה, טולי נפטר בתאריך 3.3.20 לאחר מאבק ממושך במחלה קשה.

7.2 בעדותו תיאר טולי את קורות חייו מגיל 15 שאז לדבריו החל לראשונה להסתבך בפלילים, בעיקר בעבירות התפרצות. הוא גויס לצה"ל, לחיל התותחנים, אך מהלך שירותו הצבאי לווה במעצרים עקב נפקדות, עריקות ועבירות סמים והוא אף ריצה עונש מאסר בכלא צבאי.

לדברי טולי לאחר שחרורו מצה"ל הוא טס לקרוביו בגרמניה והתחיל לעבוד שם, אלא שלאחר תקופת מה בגרמניה הסתבך גם שם בפלילים, תחילה בביצוע עבירות רכוש ומרמה ובהמשך גם בעבירות סחר בסמים. מעצרו הראשון בגרמניה היה בגין מכירת סם מסוג חשיש לסוכן משטרתי, עבירה שבעטיה נדון לריצוי מספר חודשי מאסר בפועל. לאחר שחרור ממאסר, למרות מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו, החל להתעסק בסחר בהרואין, מה שהוביל בהמשך למעצרו ואף למאסר ממושך של 7 שנים. טולי סיפר כי לאחר שחרורו מהמאסר בגרמניה הוא חזר לישראל, אך לאחר מספר חודשים טס לצרפת ושם חבר לאנשים שאותם הכיר בתקופת שהייתו בגרמניה והם הציעו לו להעביר על גופו סמים מתאילנד לאירופה. ההצעה קסמה לו והוא טס והביא עמו בטיסה 4 ק"ג הרואין כשהם מוסלקים בבקבוקי ספריי. לדברי טולי, מכאן נפתחה עבורו הדרך לביצוע עסקאות יבוא נוספות. טולי תיאר יבוא קוקאין, מצרפת לאנגליה, עסקה שהשתבשה בעקבות מעצר הבלדרית בשדה התעופה היתרו. בגין עסקה זו הוא נדון בשנת 1986 לריצוי מאסר בן 10 שנים באנגליה.

וכך המשיך ותיאר טולי את נסיבות חייו:

"תוך כדי המאסר באנגליה, בשנת 1987 הכרתי שם בחור בשם אליעזר קמל, שמכונה קוני, לאחר כמה שנים שישבתי שם הכרתי שם כל מיני אנשים, אנגלים, איריים,

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ערבים, לאחר כמה שנים העבירו אותי לבית-סוהר אחר, שממנו הצלחתי לברוח בעזרת אסירים שהיו איתי לפני זה במאסר איתי. ..הצלחתי לברוח מבית-הסוהר, אספו אותי עם רכב, הגעתי ללונדון, הייתי אצלם בערך שבועיים בלונדון, במשך השבועיים האלה הוצאתי דרכון, דרכון מזויף... החברים שלי באו, אספו אותי עם הדרכון, לקחו אותי לריץ' באנגליה, ומשם עם המעבורת הגענו להולנד. הייתי בהולנד קצת, הסתובבתי, משם המשכתי לפריז, בפריז נתקעתי בלי כסף בלי כלום, הלכתי לשגרירות הישראלית בפריז ואמרתי להם תשמעו אני איבדתי את הדרכון, אין לי כסף, אין לי כלום, אני רוצה לחזור לארץ...נתנו לי נייר כזה עם תמונה לסה פסה, טסתי, הגעתי לארץ, לא עצרו אותי לא כלום. אני לא מצאתי את עצמי בארץ, למה לא חייתי פה איזה 20 ומשהו שנה, לא מצאתי את עצמי, בגיל 40 ישנתי על ספה אצל ההורים שלי בבית, לא היה לי כלום, לא כסף שום דבר, אז אבא שלי בא, נתן לי איזה 5,000 דולר, אמר לי אם אתה רוצה תיסע. טסתי לצרפת, הכרתי שם איזה מישהי, קרובת משפחה, התחלתי לצאת איתה והתחלתי לעבוד בשווקים בבסטות, למכור בשווקים, טקסטיל. לאחר כמה חודשים הכרתי שם כמה אנשים שהתחלתי להתעסק איתם בחשיש. התחלתי לנסוע להולנד, הייתי נוסע הולנד-פריז ומביא חשיש מהולנד לפריז ומוכר. לאחר מכן הכרתי שם בחור בשם יצחק, איציק רפפורט, שבשנות השמונים הכרתי אותו בגרמניה והוא היה חי בארה"ב, פגשתי אותו והוא אמר לי בוא אני מתעסק בקוקאין, בוא תהיה איתי אם אתה רוצה לעבוד איתי. אמרתי לו בסדר. התחלנו למכור קוקאין מפריז ללונדון. הוא היה מקבל את הקוקאין מהקולומביאנים, היו שם קולומביאנים בפריז שהוא היה מקבל מהם את הקוקאין ואנחנו היינו נותנים את זה לקבוצה אנגלית שהם היו באים לשוק הסיטונאי בצרפת, מקבלים שם את הקוקאין, מעבירים במשאיות של בשר או ירקות, כל מיני, מסליקים את זה שם ומעבירים את זה לאנגליה. היינו עושים את זה שבועית....בין 5 ל-10 קילו כל שבוע...אני מדבר על 1994-1993" (עמ' 1781 מש' 11 ואילך) .

בהמשך תיאר טולי בעדותו את עומק פעילותו בתחום היבוא והסחר בסמים מסוכנים באירופה במהלך שנות התשעים. טולי דיבר תחילה על חבירה לאדם בשם איציק רפפורט. לאותו איציק הייתה דרך להעביר סמים מדרום אמריקה לאנטוורפן דרך הים. היו מדביקים את הקוקאין לדפנות האוניה בסיוע צוללנים, ואחר כך בהגיע האוניה לנמל באנטוורפן היו מוציאים את הסמים באותה שיטה. איציק הציע לו להצטרף אליו ולמכור את הסמים בבלגיה - וכך היה. בשלב מסוים איציק נעצר ואז טולי בסיוע חבר מאנגליה לקח על עצמו את קו היבוא מדרום אמריקה באותה שיטה והפעם לאנגליה באמצעות אנשי הקשר הקולומביאנים של איציק. בהמשך מספר טולי על פעילות סמים מול סוחרי סמים סורינמים בשיתוף חברים הולנדים - ותקצר היריעה מלפרט את שלל העסקאות שבהן היה מעורב לאורך השנים. מדבריו של טולי מתקבלת תמונה של סוחר סמים

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

בינלאומי שהיה מעורב בעסקאות בכמויות של עשרות קילוגרמים של סמים, ואשר קשריו ועסקיו באותם ימים היו חובקי עולם.

בשלב מסוים, כך לדברי טולי, הוא חזר לישראל יחד עם קוני ואז פנה אליו, באמצעות קוני בחור בשם איל שטרית מטבריה והציע לשניהם להיכנס אתו בשותפות. לדברי טולי הוא מבחינתו התנגד לעסקה כי לא האמין בחבורה הנ"ל, אך מאחר שקוני הכיר את שטרית, טולי הביע הסכמה להצטרף אך רק מאחורי הקלעים, כמשקיע. דובר היה שהם ייכנסו בהשקעה של 50 ק"ג קוקאין ועוד 50 ק"ג בקרדיט. בסופו של דבר, כך הסתבר, אותם חברים לא "סיפקו את הסחורה", ולמעשה מעלו בכספם. כעבור כמה חודשים במסגרת אותה פרשיה שכונתה על ידי המשטרה "בדק בית" טולי ואחרים נעצרו בטבריה. מדובר היה בפרשה כוללת של 1.2 טון קוקאין. בעקבות זאת טולי נדון בשנת 1998 לריצוי 3 שנות מאסר בגין ביצוע עבירה של קשירת קשר.

לדברי טולי, בשנת 1999 בעת שהיה במעצר בגין התיק האמור הוא הכיר בכלא ניצן את אבי רוחן.

וכך המשיך ותיאר טולי את הקשר שנולד והתפתח עם אבי רוחן עד כדי שותפות מלאה בעסקים ויצירת קבוצה עבריינית שבראשה רוחן (עמ' 1785 ש' 6 ואילך): "**בתקופת מעצרי בשנת 1999, הייתי בהעמדה לדין בניצן, שם הכרתי את אבי רוחן. היינו מדברים מה נשמע, מה עניינים, מה קורה, הוא היה עצור על איזו פרשיה, ניסיון לרצח עם יוסי הררי ויוני הררי, לא זוכר, היינו מדברים כשנצא נעשה משהו ביחד וכל מיני דברים, הוא השתחרר לפניי, אני בשנת 2000 במאי סיימתי את המאסר שלי, הוא בא לפגוש אותי בכלא צלמון, השתחררתי מכלא צלמון, הוא בא לפגוש אותי עם האחיין שלו, עם משה בית עדה, צ'יקו, ודותן שוקרון, הם באו, חיכו לי, השתחררתי, אספו אותי משם, משם הלכנו למסעדה, דיברנו. אחרי כמה ימים נפגשנו עוד הפעם, מה עושים, מה לא עושים, אמרנו אנחנו הולכים לפתוח קרמיקה, הכוונה לפתוח עסק של אריחים....פתחנו ביחד את העסק של הקרמיקה, בבני-ברק. פתחנו את הקרמיקה, התחלנו לעבוד, התחלנו לקנות במקום בארץ וגם התחלנו לעשות ייבוא מטורקיה ומספרד. לאחר כמה חודשים הופיע אצלנו במקום שם בחור בשם שלווה, אני לא הכרתי אותו, שלווה הכיר את אבי רוחן ואת שאר החבר'ה, אני לא הכרתי אותו, זו פעם ראשונה שראיתי אותו, והוא הציע לפתוח קזינו. אמרנו לו בסדר, אבי אמר בסדר בוא נפתח קזינו, 50-50 באחוזים, הכוונה 50 לאנשים שלו ו-50 לאנשים שלנו, לי, לאבי רוחן, לצ'יקו ולדותן**".

ובהמשך:

"**...התחלנו לעבוד שם בקזינו, ובמקביל אנחנו בקרמיקה, התחלנו לעבוד גם באישורים. אישורים זה שחקן שאין לו כסף אז מלווים לו כסף והוא ממשיך לשחק ומשלם על זה אחוז ריבית מסוים. הקזינו הזה היה בבן אביגדור בת"א. אחרי תקופה, לא זוכר כמה**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

זמן, חודשים או חצי שנה, סגרו את המקום, זה היה מפקד מחוז ת"א שהוא סגר לנו את המקום ושם פלומבה. אנחנו אחרי זה מצאנו מקום אחר, ליד באותו רחוב, פתחנו מקום אחר יותר קטן. כשאני אומר מקום אחר אני מתכוון לקזינו. שאני עליו שילמתי כמה שנים על כבלים של "יס" 3 שנים למרות שהמקום היה סגור. התחלנו להתעסק שם גם באישורים, בקזינו, פתחנו קו יומיות...זה הלוואות בריבית יומית, נותנים למישהו 5,000 ש"ח, הוא כל יום מחזיר לנו 200 שקל, זה קו יומיות. אז היה לנו את קו היומיות ואת האישורים....היה לנו את זה בת"א בהתחלה, לאחר מכן פנה אלינו בחור בשם יוסי אלפסי, אמר לנו שיש לו עסק באילת של ירקות ופירות אם אנחנו רוצים להיכנס איתו, אמרנו לו בסדר, נכנסנו איתו בשותפות והיה איתו בחור בשם הוסם ג'רושי, עבדנו איתם תקופה מסוימת באילת ולאחר מכן הוסם ג'רושי יצא מהשותפות ובמקביל פתחנו שם קו יומיות, כמו בתל-אביב אבל באילת, הלוואות יומיות" (שם, משורה 26).

טולי הדגיש כי בקבוצה שלהם שמנתה את אבי רוחן, צ'יקו בית עדה, דותן שוקרון והוא עצמו, כאשר החלוקה הכספית הייתה שווה בשווה.

לדברי טולי, בשלב מסוים, לקראת שנת 2001 ביקש ממנו רוחן לפגוש אדם בשם אלי לוי ולנסות לפתח עמו עסקי סמים עבור הקבוצה. רוחן הסביר כי אין לו ידע בתחום הסמים וביקש מטולי להידבר עם אותו אלי לוי. בפגישה משולשת שהתקיימה ביניהם הציג רוחן את טולי כ-"איש שלו. דובר על העברת כמות של 800-700 ק"ג קוקאין מדרום אמריקה. לדברי טולי הוא העדיף שהסם יועבר לאירופה שכן שם, בזכות קשריו, הוא יכול למכור את הסם במהירות. התכנית הייתה להביא את הסם לספרד, אלא שעד מהרה הסתבר שהעסקה כרוכה בלוגיסטיקה מסובכת, בצורך לאחסן את הסמים באירופה, וטולי הבין שאין ביכולתם להרים את העסקה לבד. זה השלב שבו נכנס מאיר אברג'יל לתמונה ובעקבותיו גם יצחק אברג'יל. טולי הסביר שהעדיף שגם יצחק אברג'יל יהיה שותף בעסקה בזכות כוחו ומעמדו, וכן כדי להבטיח שמאיר אברג'יל לא ימעל בכספם.

טולי העיד כי בשנת 2002 נכרתה ברית בין הקבוצה של אבי רוחן לקבוצה של אברג'יל שלמעשה הפכה להיות קבוצה בתוך ארגונו של אברג'יל, כפי שעוד יורחב בפרקים הבאים.

טולי סיפר כי לאחר סיום "העסקה הגדולה" הוא ביצע מספר עסקאות סמים נוספות במסגרת הקבוצה של נאשם 2, עד למאסרו בגין תיק של הימורים בלתי חוקיים (פרו' עמ' 1838, ש' 15-8). לאחר שחרורו ונוכח העובדה שלא קיבל חלק מרווחי אותה פעילות של הימורים בגינה ריצה מאסר, החליט טולי לשנות כיוון בחייו ופתח בית קפה. בהמשך, בשנת 2009, טולי היה מעורב בהתפרצות שבמהלכה גנבו הוא ושותפיו סכום של כ- 9 מיליון יורו. טולי סיפר כי משנודע הדבר לחברי קבוצתו לשעבר, הם דרשו ממנו כספים

מתוך רווחי אותה עבירה, אותם טולי שילם בסופו של יום (פרו' עמ' 1840). לאחר שהורשע בביצוע עבירה נוספת שבוצעה בשנים 2006- 2007 וסיים לרצות את מאסרו, שינה טולי כיוון בחייו והפך ב- 2010 למקור משטרתי כאמור, עד למעצרו במסגרת חקירת הפרשה הנוכחית ב-2015.

7.3 טולי נעצר בתיקנו בתאריך 18.5.15 עם המעבר לחקירה הגלויה. טולי סיפר כי הופתע מהמעצר, חווה משבר ובעקבות זאת מצבו הבריאותי, שגם ככה היה לא היה שפיר, הידרדר עוד יותר. בחקירתו הראשונה עם מעצרו הכחיש כל מעורבות באירועים (**ת/851א'- ת/852א'**). עם זאת, המחשבה להיות עד מדינה התגבשה אצלו די בהתחלה, כבר למחרת מעצרו אחר שמעצרו הוארך ולאחר שהבין שקיימות ראיות נגדו: "**אז אני כבר אמרתי לאט לאט, אם אני כבר מקור וכל זה, תכננתי כבר להיות עד מדינה, בראש שלי כבר התחלתי לחשוב על זה. לאחר מכן קיבלתי עוד אירוע שם במעצר, זה אירוע שקיבלתי חיידק אלים, לא יודע מאיפה, מהמים, הייתי מאושפז קרוב לשבוע בטיפול נמרץ מונשם וירדתי 15-14 קילו תוך שבוע ימים לאחר מכן המשיכו החקירות ואני הייתי גם מותש וגם עם החיידק הזה, סובל מהריאות, קיבלתי טיפול הולם אבל אחרי זה הייתי במח"ש, ואחר-כך גם קיבלתי עוד התקף לב, הייתי עוד הפעם מאושפז**" (החל מ1841 ובעמ' 1842, ש' 3).

טולי העיד כי היה נרגש מאד מעצם ההחלטה לשמש עד מדינה. למרות שהיה כבר קודם מקור משטרתי, מעולם קודם לא שיתף פעולה בחקירה ותמיד שמר על זכות השתיקה. הוא סיפר כי הדבר לא היה קל עבורו נפשית ובריאותית (עמ' 1842 ש 11). הוא נועץ בעניין זה עם אשתו ועם עורכת דינו (ת/853א' עמ' 7 ש' 36).

בתאריך 20.5.15 מסר טולי את עיקרי הפרטים הידועים לו בקשר לאירועים הנחקרים (ת/856א') ובעקבות זאת, בתאריך **3.5.15** נחתם עמו הסכם עד מדינה.

יצוין, כי לאחר החתימה על ההסכם מסר טולי את גרסתו המפורטת לאורך מספר רב של הודעות (**ת/858א'** עד **ת/884א'**). אשר כללו גם "הודעות ניקיון" שבמהלכן חשף את כל פעילותו העבריינית במרוצת השנים. כמו כן ערך טולי עימותים עם נאשם 1 (**ת/285ב'**), נאשם 2 (**ת/310ב'**), נאשם 3 (**ת/330א'**), נאשם 4 (**ת/881א'**) וכן עם אילן אורן ושלומי באסה.

7.4 בהסכם עד המדינה שנחתם עם טולי (**ת/838**) נקבע, כי כפוף לעמידה בהתחייבויות שטולי נטל על עצמו על פי ההסכם, הוא יועמד לדין בגין חלקו ומעורבותו באירועים המתוארים באישומים 2 ו-4 לכתב האישום הנוכחי (ראו כתב אישום **ת/839**). בד בבד המאשימה תבקש את מעצרו עד תום ההליכים והוא ייעתר לכך. הוסכם, כי לאחר סיום עדותו בתיקנו טולי יודה ויורשע בעובדות כתב האישום ועתירת הצדדים תהא להשית עליו עונש מאסר של 3 שנים מיום מעצרו. במסגרת ההסדר נקבע כי לטולי ולבני משפחתו תינתן

הגה מלאה וכי לאחר עדותו יושבו לידיו כספים ונכסים שנתפסו במהלך החקירה, חלקם כספים שהיו שייכים לרעייתו.

לימים, לאחר סיום עדותו בתיקנו הורשע טולי בעובדות כתב האישום שהוגש נגדו במסגרת ההסדר (ת"פ 24652-07-17) ודינו נגזר בהתאם להסכם בתאריך 9.8.17 (גז"ד **ת/1442**). טולי שוחרר מהמאסר בתאריך 14.8.17 לאחר ריצוי 2/3 של העונש.

7.5 המאשימה הסבירה את שיקוליה בעריכת הסכם עד המדינה עם טולי וכן בסנקציה העונשית שנקבעה על פי ההסכם. לדברי ב"כ המאשימה בעיתוי שבו נחתם ההסכם עם טולי, לרשות רשויות החקירה עמדה רק גרסתו של י.א אודות המפגשים בבלגיה שהיוו תשתית לאירוע ביהודה הלוי ומכאן החשיבות בקבלת גרסתו של טולי בנושא. כמו כן, טולי, אליבא עדותו, מסר לבומבי כספים שהתקבלו עבור הוצאתו לפועל של מבצע ההתנקשות המתואר. שנית, חשיבותו של טולי הייתה בכך שהוא השתייך לקבוצה העבריינית שבראשה עמד נאשם 2, קבוצה שחברה לארגון. טולי איפשר למשטרה להיחשף לנבכי הקבוצה שלו אשר היוותה חלק משמעותי מכוח הביצוע של הארגון, לרבות במלחמה נגד רוזנשטיין. לדברי ב"כ המאשימה, המאשימה הביאה בגדר שיקוליה חשבון את העובדה שבכל הקשור לעבירות האלימות שבכתב האישום טולי לא מילא חלק מרכזי בעבירה, ופעילותו התרכזה בפן הכלכלי כאשר הוא פועל בעצם בשמו ומטעמו של נאשם 2.

7.6 גרסתו של טולי במשטרה נפרשה על פני מספר רב של הודעות ונמסרה לאורך תקופה של למעלה מחודש וחצי וזאת תוך שהוא עובר אגב כך תהליך של היזכרות. תהליך היזכרות כזה הוא מובן, פועל יוצא של חלוף הזמן שעבר וריבוי האירועים שעברו על העד במהלך השנים. בעניין זה הוא לא היה שונה מעדים אחרים בתיקנו. כך תיאר טולי את תהליך ההיזכרות: "**...אחרי כל ההטחות האלה שהטיחו בי וכל הדברים אני לאט לאט התחלתי להיזכר בדברים, לאט לאט**" (עמ' 1918 ש' 27), ובהמשך (עמ' 1925 ש' 27: "**היו דברים שזכרתי והיו דברים שלא זכרתי, אז חזרתי עם הזמן, אני עומד מול חקירות של שעות על גבי שעות...אני אמרתי אני חייב להיזכר, אני לא יכול לשלוף אתה דברים מהמותן, אני חייב להיזכר בדברים מסוימים ולאט לאט אני אזכר ואני אגיד לכם, זה הטחות משנים 2002-2003, אני אתחיל לספר סיפורים? אני חייב להיזכר**".

ככל גם במהלך החקירות טולי הדגיש לא אחת כי הוא מנסה להיזכר ולמסור תיאור מפורט שניתן. ניכר היה שטולי נזהר לקפוץ למסקנות והקפיד לדייק. כך למשל דבריו **בת/857א'** עמ' 5 ש' 15 ואילך: "...**קשה לי להיזכר, סתם אני לא רוצה להגיד**".

מחויבותו של טולי לאמת ורצונו לדייק ככל שניתן אגב הליך ההיזכרות ניכרה בכך שלא היה נכון לאשר אוטומטית דברי אחרים שלא התאימו לזיכרונו. כך למשל ב-**ת/879א'** עמ' 32-36 כאשר הוטחה בטולי גרסתו של ביטון, נאשם 7 באשר לפגישה שהתקיימה ביניהם,

עמד טולי על דעתו שלא התקיימה פגישה כזו. כמו כן כאשר הוטחה לפני גרסתו של י.א לגבי הפגישות בבלגיה נמנע מלאמץ את פרטי דבריו אלא מסר את הדברים ואת מהלך הפגישות בהתאם לאופן שבו הוא זכר אותן.

7.7 טולי העיד לפנינו ברציפות במשך כחודש ימים ועדותו אשר נושאת כ-500 עמודים רוויה פרטים ועובדות שעליהן העיד טולי בבהירות ובצורה קולחת. טולי נחקר חקירה נגדית אינטנסיבית על ידי מרבית הסנגורים באופן שאיפשר התרשמות בלתי אמצעית ממנו. למרות מצבו הבריאותי הלא שפיר, נקל היה להתרשם מעדות בוטחת, הגיונית ואותנטית כאשר טולי עקבי בדבריו ונאמן לגרסתו לאורך כל הדרך.

טולי שלל מכל וכל את האפשרות שהודרך על ידי ב"כ המאשימה במהלך הכנתו לעדות והסביר כי גם אם מסר פרטים נוספים במהלך הריענון, הדבר היה מיוזמתו ופרי זיכרון אישי שלו (עמ' 2096 ש' 18).

תוכן גרסתו של טולי לגבי על אחד מהאישומים יידון בהרחבה הקשר הרלוונטי ואולם כבר עתה ניתן לומר כי דבריו בכללותם זוכים לתימוכין בדברי עדים נוספים ובראיות אובייקטיביות. כך, לגבי המפגשים בבלגיה כמתואר באישום הרביעי, עדותו של טולי מתיישבת בקווים כלליים עם דברי בומבי ו-י.א. כך גם בנוגע לעסקה הגדולה כאשר דבריו של טולי תואמים את גרסתו של סמי ביטון (נאשם 7) וכן את דבריו של י.א. הוא הדין לגבי עסקת ה-12 טון חשיש כאשר דבריו עולים בקנה אחד עם דבריו של עד המדינה י.מ דבריו של טולי מתיישבים גם עם האמור בהאזנות הסתר –כפי שעוד יובהר בהקשר הרלוונטי.

7.8 במהלך חקירתו של טולי נטען על ידי ההגנה כי יש כביכול לתמוה על כך שלמרות שטולי היה מקור משטרתי בין השנים 2010-2015 הוא לא מסר למפעיליו ידיעות המתייחסות לאירועים שבתיקנו, מה שכביכול פוגע באמינותו. בעניין זה הסבירה המאשימה בסיכומיה כי באופן טבעי הצפייה ממקור מודיעיני היא לספק ידיעות שמתייחסות לזמן אמת ולא לאירועי עבר שבהם היה מעורב בעצמו. שאחרת היה הופך מ"מקור" ל-"עד" ומחייב פתיחה בחקירה גלויה עד כדי "שריפתו" כמקור. מדובר בהסבר הגיוני. לכאורה זה הוא ההבדל שבין "מקור" מודיעני שאמור לספק מידע גרידא לבין עד או עד מדינה שאמור להעיד בבית המשפט. העובדה שטולי היה נכון בתקופה מסוימת לשתף פעולה עם המשטרה במישור המודיעיני שונה מנכונות מצדו למסור ראיות לגבי עבירות שעבר בשותפות עם אחרים שנים קודם.

8. <u>עד המדינה י.מ</u>

8.1 י.מ, יליד 1968, הוא בן למשפחה ברוכת ילדים המונה 12 אחים ואחיות, בהם גם נאשם 15, משה מלול (להלן גם: "**מלול**"). י.מ גדל בטירת הכרמל ובהמשך בשכונת בת גלים שבחיפה, שירת בצה"ל, ולאחר שחרורו עבד כקבלן ניקוי חול וצבע (עמ' 3612, ש' 30-32 עד עמ' 361, ש' 1).

8.2 כפי שתואר בפרק המבוא, י.מ היה עד המדינה הראשון שגויס בפרשה, ובשונה מיתר עדי המדינה שיתוף הפעולה בינו לבין רשויות אכיפת החוק היה תולדה של פנייתו היזומה לרשויות אכיפת החוק בארצות הברית, אליהן פנה עקב חשש לחייו, בעקבות הפגיעה בו על ידי אנשי הארגון. הכל, כפי שיתואר בהרחבה בהמשך.

8.3 לדברי העד הוא החל לעסוק בסחר בסמים בין השנים 1997-1998, תקופה שבה נמצא במשבר גירושין והעסק שבבעלותו נקלע לקשיים. אז לדבריו – לבקשת אחיו מלול שעסק בסחר בסמים באותה עת – טס לאמסטרדם, חבר לעברייני סמים והחל לשתף פעולה עם מלול ביצוא סמים מהולנד לצפון אמריקה (עמ' 3613, ש' 4-6; עמ' 3614, ש' 10; עמ' 3613, ש' 20-32). בשנת 2000 נעצר י.מ באמסטרדם, הורשע בעבירות סמים וריצה מאסר בכלא ההולנדי (ת/1194; עמ' 3613-3614). לדברי י.מ, גם בתקופת מאסרו המשיך לעסוק בסחר בסמים (עמ' 3614).

<u>היכרותו קשריו של י.מ עם ה.צ</u>

8.4 לאחר שהשתחרר מהמאסר הגיע י.מ לישראל על מנת לטפל בהשבת כספים מאדם בשם צ'רלי אדרי, שלדבריו רימה את אחיו, צביקה מלול, וקיבל לידיו מאות אלפי שקלים מכספי י.מ ומלול (עמ' 3614-3617). סביב הטיפול בהשבת הכספים, וכפי שתואר לעיל, פגש י.מ את ה.צ, מי שהפך לימים לפטרונו בארגון, בביתו התגורר תקופה מסוימת ומי שקישר בינו לבין גורמים בארגון שעמם שיתף י.מ פעולה בעבירות סמים.

8.5 י.מ העיד שקשר קשרי חברות עם ה.צ, וכי, בין היתר, סיפר לו על עסקי הסמים בהם היה מעורב עם אחיו מלול; על שוד של כ-200 אלף כדורי אקסטזי שנשדדו מהשניים בארצות הברית; על היכרותו עם סוחרי סמים מרוקניים ועל כוונתו לנסוע לאירופה להיפגש עמם (עמ' 3617, ש' 20-23; עמ' 3624).

<u>היכרותו וקשריו של י.מ עם חברי הארגון, לרבות אברג'יל</u>

8.6 לדברי י.מ, ה.צ הציע לו לפגוש "בחור טוב" (עמ' 3618, ש' 6) והכיר לו את יניב בן סימון, אותו הכיר י.מ באותו שלב כ"אריק". ה.צ הציג את י.מ בפני בן סימון כבעל קשרים במרוקו (עמ' 3618, ש' 9-10). י.מ העיד שבמועד ההיכרות סיפר לו בן סימון כי יש בידיו כ-800

קילו קוקאין המצויים בדרום אמריקה וכי הוא מחפש דרך להכניסם לאירופה. י.מ הציע לבן סימון לשלוח את הסמים למרוקו ולהכניסם דרך מרוקו לאירופה באמצעות מכריו המרוקניים (עמ' 3618 ש' 12-16). בן סימון מצא עניין ברעיון והציע ש-י.מ ייפגש בספרד עם שותפו של בן סימון וישוחח עמו ביחס ל"דלת הכניסה" למרוקו (עמ' 3618).

8.7 י.מ העיד שלאחר שעניין את מכריו המרוקניים בעסקת הסמים ודיווח על כך לבן סימון, הציע לו בן סימון לטוס לספרד ולהיפגש עם שותפו ביחס לעסקת הסמים. י.מ העיד שה.צ, ששמע על נסיעה המתוכננת, אמר לו שהשותף אותו יפגוש בספרד "אם הוא יידלק עליך אז הוא יוכל לעזור לך גם בנושא הזה של השוד שקרה לכם" (עמ' 3624, ש' 16-17). בעצת בן סימון ו-ה.צ טס י.מ לעיירת החוף פוארטו בנוס בספרד, שם אסף אותו ציון אלון, בביתו התגורר במהלך שהותו בספרד.

8.8 בעת שהותו בביתו של ציון אלון בפוארטו בנוס פגש י.מ לראשונה את אברג'יל: "הגיע לבד, בחור עם מכנסיים קצרים ועם סכין מין אולר כזה שהיה תקוע לו בצד המכנס עם תיק צד, נכנס ציון אלון אמר לו: תגיד מה אתה משוגע? מה באת לבד? אז אותו אדם אמר לו: באתי לראות מי זה הצדיק הזה שהגיע אלינו. "הצדיק הזה" הכוונה אלי" (עמ' 3624, ש' 29-32). י.מ הוסף ופירט: "שיחה ברומו של עולם עם אותו אדם, הרבה פילוסופיה, על ההוויה העבריינית בארץ [...] כעבור זמן מה הוא וציון אלון צחקו והוא שאל אותי: אתה יודע מי אני? ואני אמרתי לא. אז הוא אמר לי: אני יצחק אברג'יל. ואמרתי לו: אהלן יצחק אברג'יל" (עמ' 3625, ש' 1-4). לדברי י.מ, עזב אברג'יל את ביתו של אלון "לא לפני שהוא נותן לי נשיקה בראש" (עמ' 3625, ש' 5-6).

8.9 לגרסת י.מ, למחרת המפגש הראשון עמו הגיע אברג'יל לביתו של אלון מלווה בפטריק טייב ובאדם שכונה "אכא". לדברי י.מ, באותו יום שוחח עם אברג'יל שיחה ארוכה לצד הבריכה. בשיחה ביקש י.מ את עזרתו של אברג'יל בעניין כדורי האקסטזי שנשדדו ממנו וממלול בארצות הברית. בהמשך עסקה השיחה בעסקת הסמים במסגרתה ביקש בן סימון לייבא לאירופה 800 ק"ג סם מסוג קוקאין. י.מ העיד שאברג'יל סיפר לו שבן סימון הוא "כמו אח בשבילו, ושהם היו יחד בדרום אפריקה" (עמ' 3625, ש' 14-15). עוד שוחחו השניים על היחסים עם אחיהם, שיחה במסגרתה אברג'יל שיתף אותו בקשייו של אחיו המבוגר, מאיר, לקבל את מרותו של אברג'יל כעומד בראש עסקי הסמים במשפחה (עמ' 3625, ש' 9-16; עמ' 3636, ש' 10-15; עמ' 3721). כמו כן שיתף אברג'יל את י.מ בכאבו על רצח אחיו יעקב וסיפר לו שמי שיזם את הרצח היו זאב רוזנשטיין ופליקס אבוטבול "ובגלל זה אני במלחמה איתם" (עמ' 3722, ש' 1-13).

8.10 לדברי י.מ, בהמשך לאותו ביקור בפוארטו בנוס טס י.מ לספרד מספר פעמים נוספות, במחצית השנייה של שנת 2003, במהלכן, בין היתר, נפגש עם אברג'יל (עמ' 3625; עמ'

3640). בתארו את קשריו עם אברג'יל באותה תקופה מסר: "אני עד היום לא מצליח להבין את הפתיחות הזאת שהוא ישב ודיבר איתי, זה בגדר נעלם מבחינתי, אבל הוא נתן בי אמון, וכשהגיעו סוחרי סמים אז ישבנו ודיברנו, כל אחד בתחום שלו" (עמ' 3641, ש' 14-16).

8.11 י.מ העיד שבמהלך המחצית השנייה של שנת 2003 היה מעורב בקידום מספר עסקאות סמים ביחד עם יניב בן סימון, ה.צ, אברג'יל וגורמים נוספים בארגון, בהן גם עסקאות שלא מצאו ביטוי בכתב האישום, אך היוו חלק מפעילות הארגון. בין העסקאות ש-י.מ סיפר שנטל בהן חלק באותה תקופה: ניסיון להעביר 100 ק"ג חשיש ממרוקו לאיים הקנריים עם יניב בן סימון (עמ' 3227-3628); תכנון העברת 800 ק"ג קוקאין מדרום אמריקה לאירופה דרך מרוקו, עסקה אותה קידם עם בן סימון ועם אברג'יל (עמ' 3625). המאשימה ביקשה לקשור עדותו של י.מ ביחס לעסקה זו באירועים נושא האישום השני, אך ראו הדיון באישום השני); ניסיון לייצא 12 טון חשיש ממרוקו לאירופה, עסקה אותה קידם עם אברג'יל (עמ' 3625; עמ' 3632-3634. ראו גם דיון באישום השמיני); העברת מיליון כדורי אקסטזי מהולנד לאוסטרליה, עסקה שבה לא היה י.מ מעורב בראשיתה אך עורב בה בהמשך (עמ' 3625; עמ' 3644-3651. ראו גם דיון באישום השביעי); ניסיון העברת 12,000 כדורי אקסטזי מאמסטרדם לניו-זילנד באמצעות בלדרית (עמ' 3644-3645); העברת 30 אלף כדורי אקסטזי מהולנד לניו זילנד ו-90 אלף כדורי אקסטזי שיועדו לאוסטרליה אך נתפסו בהולנד (עמ' 3625; עמ' 3720). בהמשך אותה תקופה לקח י.מ חלק בעסקה במסגרתה תוכנן להעביר 18 ק"ג קוקאין לפרו באמצעות בלדריות, בה היו מעורבים י.מ, נאשם 14 ובן סימון. בסופו של יום הועברו לפחות 9 ק"ג של קוקאין ללונדון, על ידי בלדרית שגייס י.מ, אשר ברחה עם הסמים ולא אותרה (להלן: "עסקת הבלדרית". להרחבה ראו דיון במסגרת האישום השישי. ראו גם עמ' 3635, ש' 19-30; עמ' 3659-3676). סביב עסקת הבלדרית הכיר י.מ את בומבי, שהתערב בעסקה מטעמו של בן סימון, כשזה נעצר (עמ' 3670).

<u>מעורבות י.מ בארגון הפשיעה</u>

8.11 י.מ העיד שבאותה תקופה ראה עצמו כחבר הארגון. לכן, בין היתר, רכש אמל"ח עבור הארגון ("קניתי לבנות חבלה, קניתי נפצים, קניתי טילי לאו, רימונים, עשרות רימונים, אקדחים, 16M", עמ' 3724, ש' 7-8; עמ' 3749-3750). בנוסף, לבקשת ה.צ, ליווה את בנו א.צ, לרכוש שלטים, פטרל סביב ביתו של ה.צ בעת בניית מטענים ושינע אמל"ח עבור הארגון ממקום למקום (עמ' 3724; עמ' 3742-3743; עמ' 3749). י.מ העיד שידע שבחלק

מהכספים שקיבל מצ'רלי אדרי והעביר ל-ה.צ נעשה שימוש למימון "המלחמה" ברוזנשטיין (עמ' 4159-4160).

8.12 לגרסת י.מ, בתקופה שבה שהה בביתו של ה.צ נחשף לפעילות במסגרת הארגון, לרבות להרכבת מטענים על ידי ה.צ. לגרסת י.מ, בדיעבד, ובעקבות שיחותיו עם ה.צ, הבין י.מ שבניית המטענים קשורה לניסיונות ההתנקשות בזאב רוזנשטיין, בהם לא היה מעורב ישירות, ואשר ידונו בהרחבה במסגרת האישומים השלישי והרביעי (עמ' 3725-3726 ; עמ' 3731 ; עמ' 3744).

8.13 מעדות י.מ עולה כי עסקת הבלדרית (אישום ששי) היוותה נקודת שבר ביחסיו עם הארגון. בעקבות כישלון העסקה ואבדן הסמים, אשר יוחסו ל-י.מ על ידי חברי הארגון, נפגע מעמדו בארגון עד כדי חשש ממשי לחייו (עמ' 3672-3676). מהתשתית הראייתית עולה שבעקבות התערבותם של מלול ושל ה.צ לטובת י.מ, ובסיועו של בומבי, הגיע י.מ להסכמה עם הארגון לפיה ישלם קנס בגין חלק מהכספים שאבדו כתוצאה מבריחת הבלדרית ובהמשך יבצע עסקאות סמים, ביחד עם מלול, שחלק מרווחיהן יועברו לארגון, עד שישלם את מלוא החוב בגין אבדן הסמים (עמ' 3672-3675 ; עמ' 3768-3770).

8.14 המשך להסכמה זו היה י.מ מעורב בהוצאתן לפועל של עסקאות הסמים ביפן, כפי שיפורט בהרחבה במסגרת הדיון באישום האחד עשר. באותה תקופה התגורר י.מ בבלגיה ולאחר מכן, עקב מעצרי גורמים מטעם הארגון בבלגיה ובאירופה, עבר להתגורר בישראל (עמ' 3765 ש' 17 עד עמ' 3770, ש' 26 ; עמ' 3798, ש' 19 עד עמ' 3799, ש' 13).

8.15 על רקע עסקאות הסמים ביפן נתגלע סכסוך בין י.מ לבין מלול באשר לחלוקת תמורת מכירת הסמים, כאשר י.מ חשד כי נאשם 15 מסתיר חלק מרווחי תמורת מכירת הסמים מ-י.מ וכפועל יוצא מכך אף מארגון:

"לימים, אני תיכף אספר, אני בעצם גיליתי שאח שלי גונב את הארגון [...] באותם ימים הגעתי לבית של ה.צ, ה.צ היה עצבני ואמר לי שיצחק אברג'יל אומר שבעצם האחים מפגיזים את טוקיו [...] מפגיזים עם סמים, גם אייס, גם מריחואנה, גראס, בעצם השתלטנו על טוקיו. [...] אני מדי פעם, פעם בחודש, הייתי נותן ל-ה.צ 5,000 דולר, הייתי אומר לו אח שלי שלח 10 אלף דולר, זה מה שקיבלתי באותם ימים מאח שלי והאמנתי לו, אמרתי לו: לא יכול להיות ה.צ, תקשיב, תשמע, יצחק בסדר, כל הכבוד, אבל אולי זאת שמועה, אולי זה, אני יודע שהגיע לשם 40 קילו ואתם מתחילים לדבר איתי על משלוחים שהגיעו לטוקיו יפן שאני לא מודע להם בכלל. נפגשתי עם יצחק בבית אצל ה.צ ושם יצחק אמר לי: או שאח שלך גונב אותו ואותך או שבעצם אתה ואח שלך גונבים אותי ותחליט באיזה צד אתה" (עמ' 3799 ש' 4-22).

8.16 לגרסת י.מ, בעקבות זאת, ובתמיכת ה.צ, אכא ואברג'יל, הוסכם שגורמים בארגון "יפרקו" את מלול, וכי לאחר מכן י.מ ישתלט על עסקי הסמים ביפן מטעם הארגון. בהמשך להסכמה זו נסע י.מ ליפן שם ה"חיכיתי משהו כמו חודש ימים ביפן [...] שיחסלו את אח שלי" (עמ' 3801, ש' 7-9), אך החיסול, כפי ששמע מ-ה.צ, התעכב. לאחר מכן חזר י.מ לארץ. באותה תקופה שמע מאכא שהוא וחברי ארגון נוספים "נסעו לבית של אח שלי בבת גלים, דרך המרפסת זרקו לו איזה פרי שהיה מונח סמוך לחלון [...] כשהוא יצא ירו עליו אבל הוא התחבא מאחורי אשתו" (עמ' 3801, ש' 21-22).

8.17 לאחר ניסיון ההתנקשות הכושל סיכמו י.מ, אקא ו-ה.צ ש-י.מ ייסע ליפן ביחד עם נאשם 18 ומאיר איפרגן, על מנת להשתלט יחד בכוח על עסקי הסמים ביפן, אשר באותה עת ניהל נאשם 15 באמצעות נאשם 17 (פרו' עמ' 3802-3800). אלא שביפן גילה י.מ שאנשי הארגון אינם מגבים אותו. בעת שהותו שם נפגש עם נאשם 17, בהנחייתו של ה.צ, אז, במהלך עימות בין השניים, חתך אותו נאשם 17 בצווארו והותירו על הקרקע שותת דם כאשר גם האחרים שהיו איתו, נאשם 18 ואיפרגן, נמלטו מהמקום. י.מ הצליח להימלט מהמקום לבית חולים ובהמשך שב ארצה (עמ' 3808-3807).

בעקבות זאת חש י.מ נבגד על ידי הארגון. בעודו פצוע התקשר י.מ ל-ה.צ, שהכחיש כי היה מעורב במעשה והזמין אותו לביתו ללבן את הדברים עם אברג'יל (עמ' 3808, ש' 4-7; עמ' 3809). לאחר חזרתו ארצה נפגש י.מ עם אברג'יל בביתו של ה.צ. בפגישה ניסו אברג'יל ויתר הנוכחים להרגיע את י.מ:

"בבית אצל ה.צ אני רואה את יצחק אברג'יל, ה.צ, אקה, א.צ, משה בר מוחא, מוטי חסין, ושם יצחק קורא לי ואומר לי: 'תראה לי תראה לי' ואז ככה אני מסיר את התחבושת אז הוא אומר לי: תגיד, מה אח שלך דפוק? מה הוא ניסה לפרק אותך? אמרתי להם שמקסימום צריך לשבור להם את הרגליים, והוא צוחק, תביא לי תביא לי את הטלפון אני רוצה לדבר עם אח שלך. ובאמת יצחק לוקח את הטלפון ואני שומע אותו מדבר, אני לא יודע אם הוא דיבר עם אח שלי אבל הוא כן דיבר לטלפון ואמר: מה אתה השתגעת לגמרי? מה ניסית לרצוח את אח שלך? באותה פגישה שאלו אותי מה אני הולך לעשות, אמרתי להם שאני טס לקנדה, אני רוצה ליצור קשר עם הקבוצה הסינית ולפתח את עסקי הסמים ..." (עמ' 3808 ש' 25-32).

י.מ העיד שבפגישה זו הבין שהארגון תומך באחיו ולפיכך קיים חשש לחייו, בעקבות זאת לקנדה עם בני משפחתו ופנה לאמריקאים לשם קבלת הגנתם (פרו' עמ' 3810-3808; עמ' 3606, ש' 18-21).

<u>פנייתו של י.מ לרשויות אכיפת החוק</u>

8.18 לדברי י.מ, בהמשך לכך היגר לקנדה ושבמהלך שהותו שם פנה, מיוזמתו, אל הרשויות האמריקניות והציע להן לשתף עמן פעולה כנגד הארגון בהתייחס לאירועים שהתרחשו בארצות הברית ואינם נוגעים לכתב האישום שבפנינו:

"אני נכנס לשגרירות האמריקנית בונקובר קנדה, [...], פונה לנציג שם שמסדר את התורים [...] אמרתי שיש לי מידע שקשור למשהו שקרה, אירוע שקרה בארה"ב, שהוא על רקע פלילי, ואני מבקש לדבר עם סוכני FBI. באמת ירדו שני סוכני FBI, העלו אותי לחדר צדדי שם, שם לקחו ממני טביעת אצבע, צילמו אותי, שמעו מה שהיה לי להגיד, אמרו תשאיר לנו מספר טלפון אנחנו נחזור אליך, וכך היה, אחרי מספר חודשים הם חזרו אלי. [...], הם חזרו אלי לאחר כמה חודשים, לאחר בדיקות שהם עשו, והם אמרו לי שהם מעוניינים לשמוע מה יש לי להגיד" (עמ' 3847, ש' 19-28).

י.מ העיד שפנה לרשויות האמריקניות מטעמו, כשלאמריקאים לא היה כל חשד כנגדו ואף מבלי שחתם עימם הסכם כלשהו (עמ' 3606-3607). לדבריו, פנייתו נבעה מרצונו להגן על חייו ועל בני משפחתו ולהתקבל לרשות להגנת עדים שם. הוא הוסיף שבאותה עת חש חוסר אמון כלפי רשויות החוק בישראל, שלא האמין שיהיו מסוגלות להגן עליו מפני הארגון (עמ' 3606-3607).

8.19 בהמשך לכך, ולאחר שנבחן המידע הראשוני שמסר י.מ, הועבר העד ביחד עם משפחתו לארצות הברית. במהלך שנת 2007 הוא עבר סדרת ראיונות אצל סוכני DEA במסגרתה מסר מידע מודיעיני (ראו ת/1259 עד ת/1290). י.מ העיד כי הוא ומשפחתו הוכנסו לתכנית להגנת עדים האמריקאית לאחר שנחשף שמו במסגרת הליך הסגרת הנאשמים בתיק האמריקאי (פרו' עמ' 3845, ש' 29-30 ; עמ' 3847 ; עמ' 3854, ש' 26 עד עמ' 3855, ש' 4 ; עמ' 4102-4103). בהמשך הפר י.מ את כללי ההתנהגות של התכנית האמריקאית ובעקבות כך הוצא ממנה (עמ' 3609 ש' 4-8).

לגרסת י.מ, בעת פנייתו לרשויות האמריקניות לא תכנן לשתף פעולה עם משטרת ישראל, אך בהמשך נתבקש על ידי הרשויות האמריקניות להיפגש עם נציג משטרה ישראלי, תת ניצב סיימון פרי, עמו נפגש י.מ. פעמיים למשך יומיים (עמ' 3869 ; ראו גם עדות פרי בעמ' 11814-11820).

8.20 כשנה וחצי לאחר שפנה י.מ לרשויות החוק הישראליות ולאחר משא ומתן, ביום 7.7.2008, נחתם עם י.מ הסכם עד מדינה (ת/1193), במסגרתו נקבע כי י.מ יקבל סכומי כסף לצרכי מחיה וכלכלה בגובה של עשרות אלפי דולרים, באופן מדורג ובהתאם להתקדמות החקירה. ההסכם חולק למספר שלבים, כשלצד כל שלב נקבע סכום התמורה שתשולם ל-י.מ (ראו בסעיפים 11-14 לת/1193. ראו גם הסכם עד מדינה מיום 7.7.2008, ת/1193, ונספחים להסכם מימים 1.4.2012, ת/1193א', ו-10.12.2014, ת/1193ב').

8.21 לאחר החתימה על ההסכם נחקר י.מ במשטרת ישראל, חקירה שהתמקדה באירועי יהודה הלוי (ראו דיון במסגרת האישום הרביעי). באותו שלב הייתה תרומתו המרכזית של י.מ לחקירת המשטרה בכך שהצביע על ה.צ, שלא היה מוכר לחוקרים כמעורב בפרשה באותה עת, כמי שבנה את מטעני החבלה באירועי פלומר ויהודה הלוי. כפי שתואר לעיל, באותה עת, עקב קושי לאמת את גרסתו של י.מ, לא התקדמה החקירה. לאחר שבשנת 2012 נחקר עד המדינה השני בתיק, י.א, הוקם צוות חקירה נרחב והוחלט להעמיק את החקירה בנושא עבירות הסמים, האלימות והארגון (ראו עדות בניים, עמ' 6211).

8.22 י.מ נחקר ארוכות על ידי משטרת ישראל בזמן ניהול החקירה הסמויה, בין השנים 2008-2012, בארה"ב ובישראל (ת/1294 – ת/1344ב'). עם פרוץ החקירה גלויה, ביצע עימותים עם חלק מהנאשמים (ת/275א' – ת/275ג'; ת/336א' – ת/336ג'; ת/342א' – ת/342ג'; ת/437א' – ת/437ג'; ת/468א' – ת/468ג'; ת/476א' – ת/476ג'; ת/505א' – ת/505ג'; ת/513א', ת/513ב'). חלק מהעימותים המתוכננים לא בוצעו בשל הגבלות שהוטלו באותה העת על הוויזה של י.מ בארה"ב (ראו עדות ביניים, עמ' 6314). בהמשך מסר י.מ השלמות חקירה נוספות (ת/1345 – ת/1362א').

8.23 י.מ העיד ארוכות בבית המשפט, במשך 26 ישיבות בית המשפט, שנמשכו למעלה מחודשיים (חקירה ראשית, עמ' 3840-3592; חקירות נגדיות, עמ' 3845-5130; חקירה חוזרת, עמ' 5143-5131). משך עדותו הארוכה והממושכת, שעמדה בחקירות שתי וערב, ועומתה עם שלל ראיות אובייקטיביות, התאפשר לבית המשפט, לעמוד באופן מעמיק על קנקנו של י.מ.

8.24 הפירוט הנרחב שהעניק י.מ בעדותו להתרחשויות ולאירועים נושאי האישומים הוא חריג באיכותו בקרב עדים בכלל ועדי מדינה. במסגרת עדותו הצליח י.מ לתאר התרחשויות משמעותיות, יותר או פחות, באופן מעמיק, כשהוא דולה מזיכרונו פרטים על גבי פרטים, וזאת בדרך של תיאור ציורי שנראה אותנטי.

כך לדוגמה, תיאר י.מ את פגישתו הראשונה עם אברג'יל בביתו של ציון בפוארטו בנוס, כאילו הוא חי את הזיכרון מחדש במוחו, כפי שתואר לעיל ("הגיע לבד, בחור עם מכנסיים קצרים ועם סכין מין אולר כזה שהיה תקוע לו בצד המכנס עם תיק צד, נכנס ציון אלון אמר לו: תגיד מה אתה משוגע? מה באת לבד? אז אותו אדם אמר לו: באתי לראות מי זה הצדיק הזה שהגיע אלינו. "הצדיק הזה" הכוונה אלי" (עמ' 3624, ש' 32-29)).

יכולת של י.מ לגולל במוחו אירועים אלו ולשתף בפרטים הקטנים והרבים של כל התרחשות מרשימה במיוחד לאור העובדה שחלף למעלה מעשור מקרות האירועים. י.מ

הפגין יכולת עומדים לנגד זו לא פעם אחת, ונראה היה כי לגבי מרבית האישומים תמונות הזיכרון עדיין עיניו.

8.25 נחקר ניכר אפוא כי י.מ ניחן ביכולת זיכרון מרשימה, אך לא פחות מכך, ניתן לומר על עדותו שהייתה עקבית. הוא חזר על גרסתו, במשך חקירות שהתפרסו לאורך שנים רבות. י.מ ארוכות על ידי משטרת ישראל, בפרקי זמן ממושכים לאורך שנים, משנת 2008 ועד 2015, זאת בנוסף לחקירות נוספות שהתבצעו ע"י הרשויות האמריקאיות לפני כן. י.מ ביצע עימותים רבים עם מעורבים אחרים בתיק והעיד ונחקר ארוכות במשך 26 ישיבות בבית המשפט, וכל אותה העת – בליבתה, ובפרטיה המהותיים - עדותו נותרה עקבית.

8.26 קיבל שלא מסר י.מ העיד על האירועים וההתרחשויות אותן חווה במסגרת פעילותו בארגון, לעיתים כדרג זוטר המשקיף מהצד ולעיתים כשותף מוביל, מתוך מקומו ומעמדו כסוחר סמים אשר את תמיכת הארגון לפעילותו, ונתן מרווחיו לארגון בתמורה.
י.מ העיד בהתייחס לאישומים רבים המתפרשים על פני מספר שנים ולעיתים אף התרחשו במקביל. אין ספק שרוחב יריעה זה שהעד נדרש אליו, השפיע לעיתים על יכולת הזכירה בהתייחס לכל אחד מהאירועים.
מטבע הדברים, באשר לאירועים בהם י.מ לא נכח באופן ישיר או ביחס להתרחשויות נטל בהן חלק או לא היה שותף פנימי להן, אלא רק צופה מהצד, או שותף כדרג זוטר, י.מ את התייחסותו הסובייקטיבית או את פרשנותו לאירועים, באופן שלעיתים נתגלו סתירות בדבריו. בענין זה עמדנו בהרחבה באישום הרביעי.

8.27 פריפריאליים עקיפה או להטעות או והפרטים, בכל מקרה יוטעם כי הרושם המתקבל הוא כי אי הדיוקים – שזוהו בהיבטים של העדות, או במקומות בהם העיד על התרחשויות שמעורבותו בהן הייתה שולית, כפי שידון במסגרת האישומים הרלוונטיים – לא נבעו מתוך כוונה להסתיר מידע, אלא מתוך בלבול פועל יוצא של חלוף הזמן, ריבוי האירועים ורמת מעורבותו הנמוכה של י.מ באירועים נקודתיים אלו.

פרטים עסק יתרה מזו, טבעי שבמוחו של י.מ נצרבו ונחרטו זיכרונות שהותירו בו חותם רגשי, כמו זיכרון "השיחה ליד הבריכה", כפי שעוד יפורט, ולא אירועים אזוטריים יחסית כגון טכניים (תאריכים, מקומות או כמויות) בנוגע לעסקת סמים אחת מני רבות שביצע עת בסחר בסמים.

8.28 תימוכין משמעותי למסקנה בדבר משקל מהימנות ליבת גרסת י.מ ניתן למצוא בשלל חיזוקים ראייתיים המאמתים את עדותו ואת מהימנותה, ובראשם עדויות עדי המדינה הנוספים. מדובר בחיזוקים אובייקטיבים ומשמעותיים המהווים במרבית המקרים סיוע

בעוצמה הנדרשת, כאשר הם בעלי משקל רב ומשתלבים בעדויות ובראיות נוספות, כפי שעוד יורחב באישומים הספציפיים.

חיזוק נוסף למהימנות גרסת י.מ, נמצא בראיות אובייקטיביות התומכות בגרסתו, בשלל האישומים, כך למשל, השיחות המבוקרות שביצע בתקופתו בארה"ב או מסמכים ששמר לאורך השנים (כך, למשל, באישום 12 המסמכים הרפואיים ת/1488 מחזקים את גרסת י.מ, במיוחד בכל הנוגע לדבריו על רצונו לעזוב את יפן לאלתר, בניגוד לתכנון המקורי. באישום 6 שיחות הטלפון הרבות בין המעורבים לעסקה הן ראיה אובייקטיבית עוצמתית לגרסת י.מ). התשתית הראייתית הרחבה שנפרסה בפני בית המשפט מובילה למסקנה כי במקרים רבים נמצאו חיזוקים ראייתיים למכביר שהם בבחינת תוספת ראייתית ברמה הנדרשת.

8.29 התקופה שגרתי.

כאמור, י.מ העיד ארוכות וממושכות, על אודות האירועים אליהם נתבקש להתייחס, תוך שהופנה לאמירות בחקירות קודמות, לפני שנים רבות. למרות רוחב היריעה, משך והיקף האירועים אליהם נדרש י.מ להתייחס, התרשמותנו היא ש-י.מ הוא עד לא ניכר כי י.מ ניחן בזיכרון יוצא דופן, וביכולת נדירה לשחזר אירועים, תוך תיאורם לפרטי פרטים. רובן המכריע של הסתירות שנמצאו בדברי י.מ מצויות בשולי האירועים, ולמרות החקירות הנגדיות הצולבות, נותרה ליבת גרסתו של י.מ איתנה, משכנעת ומהימנה.

<u>טענת "הגנה מן הצדק" ו/או "פסלות פסיקתית"</u>

(מטעם נאשמים 4.10. 12. 14 ו-17)

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

1. עדותם של עדי המדינה בתיקנו וההסכמים שנחתמו עימם כפי שפורט בפרק הקודם, היוו בסיס לטענה שעלתה בסיכומים מצד נאשמים 4, 10, 12, 14 ו-17 שלפיה, כך בקווים כלליים, יש לקבוע כי עדויות עדי המדינה, בעיקר של בומבי, ה.צ, טולי ו-י.מ, כל אחת בהקשר הרלוונטי, נגועה כלפיהם בחוסר הגינות בסיסי ובפגיעה בחוש הצדק בהיות עדי המדינה עבריינים בכירים אשר העידו והפלילו נאשמים, שהם, על פי הנטען, זוטרים מהם. בנסיבות אלה, העתירה היא לפסול את עדויותיהם המפלילות של עדי המדינה הנ"ל כנגד הנאשמים שצוינו לעיל, וזאת בין מכוח הדוקטרינה של "הגנה מן הצדק", ובין מכוח הלכת הפסילה הפסיקתית [ע"פ 5121/98 **יששכרוב נגד התובע הצבאי** (4.5.2006)], כפי שעוד יורחב.

2. <u>**תמצית טענות כל אחד מהנאשמים**</u>

2.1 **ב"כ נאשם 4** התייחס בטיעוניו לעדותם של עדי המדינה בומבי, טולי, ו-י.מ, מי שהם בכירי הארגון, לשיטתו. הוא הטעים, כי קשירת הסכמי עדי מדינה עם "מבצעים עיקריים" מהווה מראש מעשה חריג, והדבר נכון על אחת כמה וכמה במקרה שלנו בהיות עדי המדינה בכירים בארגון אשר נושאים באחריות לתכנון העבירות והוצאתן לפועל. לטענתו, גם אם עדי המדינה גויסו על מנת לחשוף את "אדוני העבירה", הרי שעדותם בסופו של יום התייחסה גם ל"משרתי העבירה", כלשונו. לטענת הסנגור, מצב דברים זה, מנוגד למהותו של מוסד עד המדינה, מוסד שההצדקה לו נעוצה בהבטחת העמדתו לדין ועניישתו של מי שקיים לגביו אינטרס ציבורי משמעותי. לדבריו, עיון בפסיקה הרלוונטית מלמד כי שאלת ההיררכיה שבין עד המדינה לבין השותף לעבירה שהוא מפליל, היא שאלה מרכזית ביותר בעת בחינת סבירות הסכמי עדי מדינה, כאשר ההלכה היא שיש למצוא פסול בכריתת הסכם עד מדינה עם מבצע עיקרי על מנת שיעיד כנגד מי שחלקו בעבירה קטן יותר.
לאור האמור, טען נאשם 4, כי מכוח הלכת יששכרוב עדותם של עדי המדינה בומבי, טולי ו-י.מ <u>איננה קבילה</u> כלפיו, ועתר לפסול את החלקים הרלוונטיים בעדותם המתייחסים אליו. לחלופין, עתר הסנגור לפסול את העדויות כלפיו מכוח דוקטרינת הגנה מן הצדק,

נוכח תוצאה מפלה בינו ובין העדים שהם בכירי הארגון (ראו עמ' 86-85 לסיכומי נאשם 4).

2.2 **ב"כ נאשם 10** טען במסגרת סיכומיו בכתב באופן כללי בהתייחסות לכל עדי המדינה (הגם שרק ה.צ מפליל את מרשו). לדבריו, העובדה שעדי המדינה הם בכירים בארגון מובילה לתוצאה קשה ולתחושה של פגיעה בהוגנות ובחוש הצדק ולכן יש לפסול את עדותם בין מכוח כלל הפסילה הפסיקתי ובין מכוח דוקטרינת הגנה מן הצדק. בסיכומיו על פה הוסיף והדגיש ב"כ נאשם 10 את מעמדו העברייני הבכיר כביכול של ה.צ ביחס לנאשם 10 (פרוטוקול עמ' 13017).

2.3 **ב"כ נאשם 12** מיקד התייחסותו לעדותו של בומבי. על פי הנטען בסיכומי ב"כ נאשם 12, בצורה לאקונית, קיים פגם בכך שנאשם 12 הועמד לדין בעבירות חמורות מאלה שעליהן הועמד בומבי לדין. מכל מקום, לטענתו, גם אם נאשם 12 יורשע בעבירה הרי שלא ניתן להטיל עליו עונש שעולה על העונש שנגזר על בומבי במסגרת הסכם עד המדינה עמו (ראו עמ' 6 לסיכומים).

2.4 **ב"כ נאשם 14** טען, כי הרשעת הנאשם באישום הרביעי ברצח על בסיס עדותו של העבריין המרכזי, בומבי, תהיה בלתי הוגנת באופן קיצוני כלפיו. על כן, בנסיבותינו, יש לפסול את עדותו של בומבי כנגד נאשם 14 וזאת, בין מכוח כלל הפסילה הפסיקתי ובין מכוח דוקטרינת הגנה מן הצדק. ב"כ הנאשם הדגיש את פסיקת בית המשפט העליון שלפיה קיים פסול בעריכת הסכמי עד מדינה עם המבצע עיקרי המעיד כנגד זוטר ממנו, והטעים כי חתימת הסכמי עדי מדינה מן הסוג הזה עשויה להיות מנוגדת למוסד "עד המדינה" והדבר עלול להוביל לשימוש בלתי ראוי בו. בענייננו, כך נטען, אין חולק, אליבא עדותו של בומבי עצמו, כי נאשם 14 היה מבצע זוטר ממנו אשר מצוי בדרגה נמוכה בהיררכיה הביצועית של אירוע יהודה הלוי ועל כן יהא זה בלתי הוגן באופן קיצוני לאפשר הרשעה ברצח משולש כנגדו.

2.5 **ב"כ נאשם 17** התייחס בסיכומיו, בין השאר, ליחס שבין דוקטרינת ההגנה מן הצדק לבין כלל הפסילה הפסיקתי. לדבריו, דוקטרינת ההגנה מן הצדק מאפשרת לבית המשפט להתערב במצבים שבהם הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. לעומת זאת, כלל הפסילה הפסיקתי הוא קונקרטי יותר, ויש להעניק לו עדיפות כאשר הפסול בהתנהגותן של הרשויות דבק בשלב איסוף הראיות, בשונה מפגמים שעניינם עצם העמדה לדין וניהול ההליך הפלילי. [לתמיכה בטיעון זה הפנה ב"כ הנאשם לע"פ 2868/13 **חייבטוב נ' מדינת ישראל** (2.8.18)]. לשיטתו, מדובר בהבחנה סמנטית או רעיונית. עצם ההחלטה לגייס את עד מדינה, י.מ,

וההחלטה להעמיד לדין את נאשם 17 על בסיס עדותו – מהווה איסוף ראיות, כשם שהיא מהווה החלטה מנהלית – ועל כן, ניתן לבחון שימוש בשתי הדוקטרינות. תחילה תוך בחינת הטענה במישור העקרוני – קביעה האם ניהול ההליך עומד בניגוד לעקרונות של צדק והגינות משפטית. לאחר מכן, או לחילופין, תוך בחינת השלכת ההיקשרות בהסכם והפגיעה בהליך באמצעות פסילת החלקים המפלילים בעדות כנגד הנאשם, כאשר לשיטת ההגנה ניתן להורות על ביטול האישומים הן מכוח דוקטרינת ההגנה מן הצדק והן מכוח כלל הפסילה הפסיקתי. בעניינו, נוכח עבירות חמורות ביותר בהן הודו עדי המדינה, בכלל זה עבירת הרצח, ההחלטה להעמיד לדין את נאשם 17 בגין העבירות המיוחסות לו – עבירות סמים בודדות – במקומות ובמועדים שבינם ובין אירועי הרצח אין קשר, היא החלטה שאיננה סבירה באופן קיצוני. כל זאת ביחס לחלקו של עד המדינה העיקרי כנגדו, י.מ, שהיה רב מעללים ומעשיו עולים בהרבה על מעשי הנאשם.

3. **<u>תשובת המאשימה בתמצית</u>**

במסגרת השלמת הסיכומים על פה השיב ב"כ המאשימה לנטען (עמ' 12811). ראשית טען, כי מדובר בטענה שצפה ועלתה לראשונה במסגרת הסיכומים, שעה שנכון היה להעלותה עוד קודם, למצער טרם שמיעת עדותו של בומבי (מי שהיה עד המדינה הראשון). היה ראוי לתקוף את הנושא בתקיפה ישירה בבג"צ. עוד טען, כי מדובר בטענה שראשיתה ענייני עובדה, שכן היא נעוצה בשיקול הדעת של הרשות המנהלית הרלוונטית, דבר שראוי היה לבסס טרם העלאת הטיעון. לגישת ב"כ המאשימה מדובר בטענות נעדרות בסיס משפטי. ב"כ המאשימה הסביר, שאומנם אין מחלוקת שככלל אין מקום לגייס עדי מדינה על מנת שיפלילו את הזוטרים מהם, אלא שלא זה המצב בענייננו. עדי המדינה בתיקנו לא גויסו כדי להפליל את הזוטרים מהם אלא כדי לחשוף את התמונה הראייתית במלואה לגבי ארגון הפשיעה והעומד בראשו ולגבי האירועים שבהם היו אנשי הארגון מעורבים.

אשר לכל הפסילה הפסיקתית, הרי שלגישת המאשימה הוא נעדר תחולה בענייננו. ככל שלגישת ההגנה נפל פגם בהסכמי עדי המדינה ומכוח זה בהודעות שנגבו מעדי המדינה במשטרה, היה מקום להעלות את הטענה טרם שהעידו בבית המשפט והראיה הפכה קבילה במשפט. העדויות עצמן קבילות וכשרות ובית המשפט אינו יכול להתעלם מהן. בנוסף, בהתאם לדיני הראיות, מרגע שהראייה היא קבילה, הרי שהיא קבילה כלפי כולי עלמא ולא ניתן להתייחס אליה כראיה קבילה כנגד נאשם X ולא כנגד נאשם Y.

זאת ועוד, לגישת התביעה, במסגרת האיזונים שנדרש לבצע חובה לבחון את עוצמת הפגם למול ערכה הראייתי של הראייה. במקרה שלנו, חשיפת הארגון ופעילות הנאשמים במסגרת הארגון הוא שגובר. כך גם במישור הפרקטי: כאשר מדובר בארגון פשיעה היררכי ורב זרועות משמעות קבלת הטענה ופסילת העדות כלפי הנאשמים להבדיל מראשי הארגון תביא לכך שלעולם לא ניתן יהיה למגר ארגוני פשיעה. לא די בהבאת ראשי הארגון לדין ללא המערך השלם והפועל של ארגון הפשיעה, וכלשונו של הפרקליט "**... אותו ארגון**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

שהיה קיים ימשיך להיות חי, הוא חי, הראש שלו אולי, יזוז... אבל כל הדרג הפעיל בארגון ימשיך לפעול".

לגישת ב"כ המאשימה, במקרה שלנו תחושת הצדק איננה מתקוממת. הטענה שעסקינן בהליך לא צודק היא טענה אמורפית. היא מסתכמת אולי בתחושת אי נוחות על כך ש"החיילים" בארגון נותנים את הדין שעה שעם בכירים מהם בארגון נעשה הסכם עד מדינה. אלא שלא מדובר במקרה שבו, למשל, אחד הנאשמים "החיילים" ביקש לשתף פעולה ולספר את סיפורו בעוד שהמאשימה העדיפה לחתום הסכם עד מדינה עם בכיר ממנו. ה"חיילים" עמדו כולם בשורה אחת ושמרו על זכות השתיקה מה שאילץ את הרשויות לגייס עדי מדינה, לרבות אנשים בכירים בארגון, כדי לחשוף את הפרשה.

<u>דיון ומסקנות</u>

4. בטרם אדרש לגופו של טיעון ולניתוח המשפטי הרלוונטי ראוי לציין באופן כללי: העיתוי המאוחר שנבחר להעלאת הסוגיה, לראשונה בסיכומים, הוא תמוה ובעייתי בנסיבותינו, כאשר לגבי "כלל הפסילה הפסיקתית" הוא אפילו קריטי, כפי שעוד יוברר.

כידוע, טענת "הגנה מן הצדק" נמנית על הטענות המקדמיות. אומנם מדובר בטענה ייחודית שניתן להעלותה גם בשלבים אחרים של ההליך, ואולם, בנסיבותינו, מאחר שהעובדות הרלוונטיות המבססות את הטענה היו ידועות למן ההתחלה, לא הייתה סיבה לכאורה שלא להעלותה בתחילת המשפט. קשה למצוא תכלית או היגיון בניהול הליך הוכחות ארוך ומייגע, ורק בסופו להעלות טענה שהיא טענת סף במהותה. הדבר בוודאי נכון ומובהק לגבי האישום הרביעי ובהתייחס להפללתם של נאשמים 4, 12, 13 ו-14 על ידי עד המדינה בומבי, אשר גם בהתאם לעובדות כתב האישום הוא הוגדר כמי שהיה אחראי על המבצע המפורט באישום זה.
בנוסף, יש ממש בטענת המאשימה שמראש היה נכון לבחון את שיקול הדעת המנהלי הקשור לפגם הנטען בדרך של תקיפה ישירה על ידי הגשת עתירה לבג"צ.

אשר לכלל הפסלות הפסיקתית: "הראיה" שאותה מבקשים הנאשמים לפסול היא עדות עדי המדינה בבית המשפט. להבדיל ממצב שבו בית המשפט מתבקש לפסול ראיה מחמת פגמים שנפלו בדרך השגתה על ידי היחידה החוקרת, זאת טרם שהראיה הוגשה כראיה במשפט, הרי שבמקרה שלנו מבוקש לפסול בדיעבד עדות שכבר נשמעה בבית המשפט במסגרת הליך כדין. בנושא זה עוד יורחב בהמשך, ואולם כבר עתה יצוין, כי איש מהסנגורים לא עמד על הקושי המשפטי הטמון בבקשה לפסול עדות שנשמעה בבית

המשפט, וגם לא הסביר מדוע הבקשה לא הועלתה טרם שנשמעו לפנינו עדויות עדי המדינה.

בנוסף, ההכרעה בטענה שהועלתה לפנינו, אשר מצריכה התחקות אחר שיקולי הגופים הרלוונטיים תוך בחינת מכלול הנסיבות הצריכות לעניין, כוללת בחובה גם פן עובדתי, לרבות בהקשר הספציפי של כל אחד מהנאשמים. טרם שהועלתה הטענה לפנינו, לראשונה בסיכומי ההגנה, לא מוצה הברור העובדתי בדרך של פנייה לרשות ואפילו לא התבקשה התייחסותה המוקדמת של המאשימה. לא זו בלבד שהעלאת הטענה בעיתוי כה מאוחר מנעה את האפשרות התיאורטית מצד המאשימה להביא ראיות בנושא, אלא שככלל, הסדר הרגיל מחייב כי העלאת טענה מסוג זה כנגד התנהלות גופים מנהליים תועלה רק לאחר קבלת התייחסות של הגופים המנהליים. זאת ועוד: הטענה שלפיה עדי המדינה בתיקנו הם "בכירים" לנאשמים דכאן (ומכאן כביכול חוסר הצדק בהסתמכות על עדותם) נטענה על ידי מרבית הנאשמים באופן כללי וגורף בלא שתיעשה אבחנה בין עדי המדינה לבין עצמם, בין כל אחד מהם לבין הנאשם שאותו הוא מפליל וכן אגב התייחסות פרטנית לאישומים השונים. לא זו בלבד ששאלת מעמדו או בכירותו של עד המדינה צריכה להיבחן בראש ובראשונה במישור העבירה המסוימת שעליה הוא מעיד, כלומר מתוך השוואת חלקו בעבירה לחלקו של הנאשם המופלל על ידו באותה עבירה, אלא שבהתאם להנחיות היועמ"ש, כאשר מדובר בחבורה עבריינית, הפסול קיים רק כאשר עד המדינה הוא ראש הכנופיה העבריינית או מי שהוא בגדר "מנהיג מובהק", כפי שעוד יורחב.

5. <u>**"הגנה מן הצדק"**</u>

5.1 <u>ההיבט הנורמטיבי</u>:

דוקטרינת ההגנה מן הצדק מעוגנת בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב -1982 (להלן – חסד"פ), היא מצויה תחת הכותרת "טענות מקדמיות" ולשונה: **"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי, עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית"**.

דוקטרינה זו, שהורתה ולידתה במשפט האנגלי, נקלטה במשפט הישראלי עוד טרם חקיקת החוק וזאת ב- ע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ (2) 221, 230 (1996) (להלן: "**פרשת יפת**"), בו נקבע המבחן להפעלת הדוקטרינה וגבולותיה, כדלקמן:

"המבחן הקובע, כפי שאני רואה לאמצו, הוא מבחן ה'<u>התנהגות הבלתי נסבלת של הרשות</u>', היינו התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם... המדובר במקרים שבהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלית נפגעת,

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

דבר שבית המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסובלו. ברי כי טענה כגון זו תעלה ותתקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשגרה ובענייני דיומא סתם" (ההדגשה לא במקור).

מאז **פרשת יפת**, קנתה לה הדוקטרינה אחיזה במשפט הישראלי, ויושמה במקרים שונים: מקום בו הנאשם הועמד בפני כפל דין, בשל שיהוי משמעותי בהגשת כתב אישום, אי גילוי או אובדן של חומר חקירה החיוני להגנת הנאשם, ועוד [(לעניין זה ראו י. נקדימון **הגנה מן הצדק** בעמוד 22 (הוצאה לאור 2003)].

עם זאת, בכל מקרה הדגישה הפסיקה חזור והדגש את מעמדה השיורי והמיוחד של הדוקטרינה, ואת יישומה רק במקרים יוצאי דופן ונדירים [ראו: בג"ץ 1563/96 **כץ נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד נה (1) 529 (21.5.97); ע"פ 568/99 **עסאף נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה (4) 374, 381 (19.6.01); ע"פ 6471/00 **הר-שפי נ' מדינת ישראל**, נו (3) 756, 763 (26.3.02)]

גבולותיה של הדוקטרינה האמורה הורחבו בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776 (2005) שם קבע בית המשפט העליון כך:

"**ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל יידרש הנאשם להראות, שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגותן הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו, עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגינות תיוחס, לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא, למשל, לרשלנותן, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל-עיקר אך המחייבות ומבססות בבירור את המסקנה, כי במקרה הנתון לא ניתן יהיה להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות. אך נראה כי מצב-דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר**" (להלן: "**הלכת בורוביץ**").

בהלכת **בורוביץ** הוסיף בית המשפט וקבע מבחן תלת שלבי לבחינת טענה של הגנה מן הצדק: **בשלב הראשון**, על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו נגד הנאשם, אם נפלו פגמים כאלו, ולעמוד על עוצמתם, זאת במנותק משאלת אשמתו או חפותו של הנאשם. **בשלב השני**, שומה על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי, חרף הפגמים שנתגלו, יש משום פגיעה חריפה בתחושות הצדק וההגינות. בשלב זה על בית המשפט לאזן בין אינטרסים שונים: מחד גיסא, אינטרסים התומכים בקיום ההליך הפלילי, ובהם: האינטרס הציבורי בעשיית צדק; העמדת עבריינים לדין; גילוי האמת, קיום מנגנוני גמול, הרתעה וענישה; שמירה על בטחון הציבור והגנה על זכויותיו של הקורבן. ומאידך גיסא, אינטרסים השוללים, במקרה הקונקרטי, את קיומו של ההליך, ובהם: הגנה על זכויות היסוד של הנאשם; פסילת מהלכה של הרשות והרתעתה מפני

נקיטת מהלכים דומים בעתיד ושמירת אמון הציבור במערכת המשפטית. **בשלב השלישי**, משכונע בית המשפט כי קיומו של ההליך כרוך בפגיעה חריפה בתחושות הצדק וההגינות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב האישום.

מהלכת **בורוביץ** עולה כי תחולתה של ההגנה מן הצדק אינה מצומצמת עוד למקרים בהם הפסול בהעמדה לדין נבע מהתנהגותה השערורייתית של הרשות החוקרת ותחת זאת, יש לערוך בחינה תכליתית ומהותית של כלל הנסיבות: האם, בנסיבות המקרה, ניתן יהיה להבטיח לנאשם משפט הוגן, והאם בקיום ההליך הפלילי לא תהא פגיעה ממשית בתחושות הצדק וההגינות.

<u>עם זאת, גם משהורחבו גבולות הדוקטרינה בהלכת **בורוביץ**, עדיין נותרה התפיסה לפיה השימוש בדוקטרינה הוא קיצוני, וייעשה במקרים חריגים ביותר.</u>

בעניינו ראויים לציטוט גם דברי בית המשפט בע"פ 4596/05 **זאב רוזנשטיין נ' מדינת ישראל**, פ"ד ס(3) 353 (2005):

"ההצדקה המרכזית לשימוש בסמכות זו היא הרצון להבטיח כי רשויות החוק ינהגו באופן ראוי, כמתחייב ממעמדן כגוף שלטוני. היא נועדה לשמש בלם לפעילות אכיפה שלוחת-רסן, עיוורת לאינטרסים זולתה, המתכחשת לזכויות הנאשם ולערכים של שלטון-חוק. זוהי סמכות יוצאת דופן, וכך גם הנסיבות המצדיקות את הפעלתה. היא משלבת בתוכה מארג מורכב של ערכים מתחרים: קידום האינטרס הציבורי שבהעמדה לדין של עבריינים, בצד ההכרח להקפיד בזכויות הנאשם; הרצון להגיע לחקר האמת, אך לא בכל מחיר; הגנה על ביטחון הציבור, בצד החובה לשרש שימוש לרעה בכוח שלטוני. על בית-המשפט, הבוחן אם קמה לנאשם הגנה מן הצדק במקרה פלוני, ליתן דעתו לאיזון עדין ומורכב זה, שעל עיקריו עמדנו לא מכבר בפרשת בורוביץ".

5.2 <u>מן הכלל אל הפרט:</u>

5.2.1 בדוננו בטענה של "הגנה מן הצדק" שאלה ראשונה שיש לשאול בהקשרנו היא האם נפל פגם –לא כל שכן פגם משמעותי ובעל עוצמה – בעצם גיוסם של עדי המדינה בתיקנו במישור הכללי הנוגע לכלל הנאשמים. המענה לשאלה זו הוא בהכרח שלילי ולו מן הטעם שאיש מהנאשמים לא העלה טענה כללית מסוג זה, כפי שעוד יפורט.

בפרק שדן בעדי המדינה –פרק כללי (שם סעיפים 1.1, 1.2 ו-1.3) כבר עמדתי על הפן הנורמטיבי של גיוס עדי מדינה, לרבות על הנחיות היועץ המשפטי לממשלה החולשות על הנושא, וכן הפסיקה הרלוונטית. עמדתי על התערבותו המצומצמת מאוד של בית המשפט בשיקול דעת הרשות בנושא. כמו כן התייחסתי להסברים שניתנו על ידי עדי התביעה והמאשימה לגבי נסיבות גיוס עדי המדינה בתיקנו - ולא אחזור על הנאמר שם.

בפן הנורמטיבי ראוי עוד לציין כי הנחיות היועמ"ש לגבי התקשרות בהסכמי עד מדינה מדברות על מכלול של שיקולים רלוונטיים, שיקולים שנועדו לאזן זה את זה, כאשר מעמד עד מדינה ומרכזיותו הוא רק אחד מהם. בתוך כך גם הודגש, שכאשר מדובר למשל בפיצוח פעילות של ארגון פשיעה אין לשלול חתימת הסכם עם עבריין מרכזי שאיננו העבריין העיקרי, וכן שניתן להעניק מעמד של מדינה לשותף אשר חלקו אינו נופל מזה של שותפיו.

בהקשרנו, לא יכולה להיות מחלוקת על כך שהחקירה נועדה לפענח ביצוע עבירות חמורות ביותר, ביניהן מעשי רצח שגרמו לזעזוע בציבור ואשר במהלכם, על רקע מאבק בין ארגוני פשיעה, מצאו את מותם אנשים חפים מפשע. בכך לא סגי. מדובר היה בחקירה שנסובה לכאורה סביב פעילות מאורגנת ושיטתית של ארגון פשיעה כאשר עבירות הסמים הבינלאומיות שביצע הארגון סיפקו מקור הכנסה שהניע את עבירות האלימות, ואילו עבירות האלימות בוצעו למען חיזוק מעמדו וכוחו של הארגון. בין עבירות האלימות לעבירות הכלכליות שביצע הארגון התקיים היזון הדדי כך שהאינטרס החקירתי לא היה רק לפצח את עבירות הרצח והאלימות, כפי שטען ב"כ נאשם 17, אלא לגדוע את פעילות הארגון באשר הוא על מכלול העבירות שבוצעו במסגרתו. יש לזכור בהקשר זה שלא כל עדי המדינה סיפקו מידע מפליל לגבי כל האירועים וכל הפרשות שנחקרו. כל אחד מהם מסר מידע כמידת מעורבותו ומעשיו בארגון, כאשר חלקם היו מעורבים בעבירות האלימות וחלקם דווקא סיפקו ראיות לגבי עבירות הסמים.

לא נסתרו הסברי המאשימה ועדי התביעה שלפיהם ההחלטה לגייס את עדי המדינה התקבלה בהעדר אפשרות אחרת לפצח את העבירות, לאחר שמוצו אופציות חקירתיות אחרות. מדובר היה בחקירה סבוכה ומורכבת שארכה כ-10 שנים כאשר לאורך השנים לא ניתן היה להשיג פריצת דרך חקירתית, בעיקר על רקע המידור שהיה קיים בארגון וקיומו של קשר שתיקה. בגיוס עדי המדינה הראשונים בשרשרת (י.מ ו-י.א) פעלו רשויות האכיפה בזהירות, עקב בצד אגודל, כאשר תחילה נחתמו הסכמים מדורגים עם י.מ וי.א במטרה להבטיח את נכונות המידע שמסרו בהמשך, ההסכמים שנקשרו עם עדי המדינה המאוחרים יותר (טולי ה.צ א.צ ובומבי) נדרשו על רקע שתיקת כל הנאשמים בחקירה וכדי לתמוך ראייתית בעדויות עדי המדינה י.א ו-י.מ.

זאת ועוד, ב"כ המאשימה הדגיש שלגבי עבירת הרצח, החתימה על הסכם עד המדינה עם מי שניתן לראות בו מבצע בכיר או ישיר בביצוע עבירה זו (והדבר נכון בעיקר, או רק, לגבי בומבי) לא נעשתה ביד קלה אלא לנוכח התרומה המשמעותית שהייתה לכך לחשיפת העבירות הנ"ל. ואכן, אין ספק שלבומבי ול-ה.צ שעימם נחתמו הסכמים לאחר פרוץ החקירה, יש תרומה ראייתית משמעותית ביותר. נזכיר שוב כי כל הנאשמים בתיקנו שמרו על זכות השתיקה. הם אומנם היו רשאים כדין לעשות זאת, ואולם הדבר הכתיב במידה רבה את צורכי החקירה וחייב בין השאר עיבוי הראיות וגיוס עדי מדינה רבים יחסית.

לא בכדי אפוא, איש מהנאשמים לא השיג, לא בתקיפה ישירה ואף לא בהליך זה, כנגד עצם גיוס עדי המדינה בתיקנו במישור הכללי. כאמור, הטענה שלפנינו היא ספציפית ונוגעת רק לנאשמים מסוימים על רקע זוטריותם לכאורה.

5.2.2 על רקע האמור, נשאלת שאלה נוספת: האם נפל פגם באופן שבו נחקרו עדי המדינה, בכך שהם התבקשו לספק ראיות גם נגד הנאשמים שבשמם הועלתה הטענה חרף האפשרות שחלקם קטן יחסית אליהם? גם על שאלה זו יש להשיב בשלילה.

טענת המאשימה שלא נסתרה היא שהמטרה בגיוס עדי המדינה לא נועדה ספציפית או בהכרח להפללת הנאשמים הנוכחיים. עדי המדינה נדרשו לפרט את כל שידוע להם אודות העבירות מושא כתב אישום ואודות פעילות הארגון. אגב כך מסרו הודעות מפלילות נגד שורה של אנשים ביניהם ראש הארגון, מנהליו, פעיליו ועבריינים שעבדו בשירותו. עדי המדינה נחקרו ארוכות במשטרה והתבקשו להרחיב ולפרט, ככל שזיכרונם מאפשר, כדי לספק סיפור מלא ושלם ככל שניתן. לא הגיוני ולא נכון היה לבקש מהעדים לעצור את סיפור המעשה על מנת שלא לכרוך לתוכו אנשים שאולי הם זוטרים מהם. נדמה שהייתה קמה זעקה גדולה מצד ההגנה אילו היחידה החוקרת הייתה נמנעת מלברר את מכלול העובדות הרלוונטיות ומותירה סיפור קטוע וחלקי של ההתרחשות, תוך התעלמות ממעשי חלק מהמעורבים באירוע. מרגע שהוחלט לגייס את עדי המדינה על מנת שיספקו ראיות רלוונטיות לגבי האירועים הנחקרים, ברי שהיה צורך לחקור אותם לגבי מכלול הנסיבות ולגבי כל האנשים שנטלו חלק בעבירות.

לא ניתן לומר אפוא שנפל פגם לגבי אופן חקירת עדי המדינה, בבחינת שהיה על היחידה החוקרת לנהוג אחרת בהליך גביית ההודעות.

5.2.3 האמור לעיל מוביל לשאלה הבאה: האם, בהינתן שאגב מסירת מידע רלוונטי אודות העבירות שנחקרו עדי המדינה הפלילו בחקירותיהם גם עבריינים זוטרים מהם, נפל פגם אצל המאשימה בכך שהחליטה להעמיד לדין גם את הנאשמים דכאן. במילים אחרות, האם נכון היה שהמאשימה במקרה שלנו, חרף הראיות שנצברו בתיק, תסגור את התיק נגד הנאשמים ותמנע מהבאתם לדין.

אומר כבר עתה כי איני סבורה שיש להשיב בחיוב לטענה זו, וזאת הן על רקע נסיבות התיק והאינטרס הציבורי הכולל, והן באופן ספציפי המתייחס למצבו, חלקו ונסיבותיו של כל אחד מהנאשמים. במקרה שלנו, לא ניתן לראות בעצם ההעמדה לדין של הנאשמים דכאן התנהגות פסולה ונפסדת מצד המאשימה, לא כל שכן התנהגות בלתי נסבלת אשר פוגעת בתחושת הצדק כפי שיוברר. למיותר לחזור ולציין שסעד מכוח טענת הגנה מן הצדק, בהתאם לפסיקה, ניתן במצבים חריגים ביותר.

כפי שהסביר ב"כ המאשימה, מנקודת מבטו של האינטרס הציבורי, לא היה די בהבאתם לדין של בכירי הארגון וראשיו בלבד, בעוד שהפעילים, מי שביצעו את העבירות בפועל, ייצאו פטורים מהעמדה לדין. בדרך זו אפשר שלא היה ניתן להביא להפסקת פעילות

הארגון, שהרי כידוע, לצערנו, לא אחת ארגוני פשיעה ממשיכים לפעול למרות שראשיהם נתונים מאחורי סורג ובריח. בדומה, החלטה כזו הייתה מחטיאה העברת מסר מרתיע כנגד העבריינות המאורגנת. ארגון היררכי כדוגמת ארגון פשיעה שבו לכל אחד יש תפקיד לא יתקיים ללא אותם "חיילים" שנשלחים למשימות הביצוע. מתן פטור או הקלה לאותם פעילים שהם בדרגה היררכית נמוכה יחסית עלולה להחטיא את מטרת המאבק בארגוני הפשיעה.

זאת ועוד, לא ניתן להתעלם בהקשרנו מכך שהנחיות היועמ"ש לגבי גיוס עדי מדינה אינן שוללות מיניה וביה גיוס עדי מדינה אשר חלקם בעבירה אינו נופל מהנאשם שהופלל על ידם. עוד נאמר, שכאשר עסקינן בארגון פשיעה ההנחיה שוללת התקשרות בהסכם רק עם עד מדינה שהוא ראש הארגון או מי שהוא בגדר "מנהיג מובהק".

5.2.4 במקרה שלנו, שאלת "הבכירות" הנטענת של עדי המדינה אינה מובהקת ואיננה חד משמעית, כפי שיפורט להלן:

<u>אשר לנאשם 4</u>: לנאשם 4 יוחסה עבירה של מנהל בארגון פשיעה. גם אם בסופו של דבר המסקנה תהא שאין די ראיות לקבוע כי שימש כמנהל בארגון, ברי שהוא לא היה זוטר בארגון ולא היווה דמות שולית בו. לא ניתן לומר שעדי המדינה י.מ, טולי או י.א (שמפלילים אותו) הם בכירים ממנו הן בארגון והן בהקשר לעבירות הספציפיות שמיוחסות לו. בכלל, י.מ טולי, ו- י.א היו גם הם חברים מן השורה בארגון, איש מהם לא היה ראש קבוצה, לא כל שכן "מנהל מובהק". זאת ועוד: במסגרת האישום השלישי, שבו יוחסה לאוזיפה עבירה של סיוע לאחר מעשה, עדי המדינה שמספקים ראיות לחובתו הינם י.א ו-י.מ. לגבי י.א אוזיפה איננו מעלה טענה כלשהי, שכן הוא דווקא מבקש להסתמך על דבריו. לגבי י.מ הרי שהלה כלל לא נטל חלק בעבירה שבאישום השלישי, בבחינת שאיננו שותף לעבירה.

<u>אשר לנאשם 10</u>: ה.צ, עד המדינה הרלוונטי בהקשרו של נאשם 10 היה, כאמור, מי שהכין את מטעני החבלה באישומים 3 ו-4, ואולם למרות היותו עבריין ותיק, הוא היה דמות חיצונית לארגון הפשיעה. הוא נתן שירותים לארגון, לרבות כתובת להתכנסויות, אך איש אינו מגדיר אותו כחבר ארגון מובהק ואין אינדיקציה שביצע עבירות נוספות במסגרת הארגון. כך או כך, ברי שלא ניתן להגדיר אותו כ-"מנהל", או כמי שנותן הוראות בארגון. נאשם 10 לעומת זאת היה חבר ארגון, פעיל מרכזי בקבוצה של יניב בן סימון שעסקה בעבירות אלימות, כאשר באישום 3 מיוחס לו שעסק, יחד עם ה.צ, בהרכבת המטען לתוך פגוש מכונית התופת, ואילו באישום הרביעי הוא היווה חוליה מקשרת בין ה.צ לבין האנשים שביצעו פיזית את מעשי האלימות. לא ניתן לומר שמדובר בסיטואציה מובהקת שבה עד מדינה מפליל שותף זוטר ממנו, הן בהקשר לביצוע העבירות הספציפית והן בהקשר למעמדו בארגון.

<u>אשר לנאשמים 12 ו-14 בהתייחס לאישום הרביעי</u>: אכן, עד המדינה בומבי אשר מפליל את נאשמים 12 ו-14 היה דמות בכירה בארגון, מי שעליו הוטל לעמוד בראש מבצע ההתנקשות המתואר באישום הרביעי. עם זאת לא ניתן להתעלם משתי נסיבות רלוונטיות: האחת, שבומבי אף הוא היה "ממלא הוראות" כמי שפעל בשליחותו ובהוראתו של ראש הארגון. בומבי לא פעל על דעת עצמו, לא פעל מכוחו של מניע או אינטרס אישי, אלא כנושא תפקיד בארגון ועל רקע "מלחמה" שאותה יזם והכווין ראש הארגון, כפי שעוד יוברר וינומק.

לא בכדי בומבי נסע לבלגיה כדי לקיים פגישות פנים אל פנים עם נאשם 1 טרם שהמבצע יצא לפועל. נסיבה שניה שיש לקחת בחשבון טמונה בכך שבהתייחס לעצם ביצוע העבירה, נאשמים 12 ו-14 הם על פי הנטען "מבצעים בצוותא" יחד עם בומבי. לא מדובר בשותפים צדדיים לעבירה אלא במי שנכללו במעגל הקושרים לביצוע העבירה והיו חלק מהחוליה שעל חבריה הוטלו פעולות שונות לצורך הוצאת המשימה לפועל. כאמור, הנחיות היועמ"ש לגבי גיוס עדי מדינה אינן שוללות גיוס עדי מדינה אשר חלקם בעבירה זהה לנאשם שמופלל על ידם.

<u>אשר לנאשם 17</u>: מעורבותו באישום 11, כפי שעוד יפורט, איננה מלמדת על זוטריות יחסית לעד המדינה י.מ ברי שלא כך הדבר בהקשר לאישום 12 ששם י.מ העיד על תקן "נפגע" או "מתלונן" וסיפר על אודות פגיעה פיזית שביצע בו נאשם 17. איני מוצאת ממש בטיעוני ב"כ נאשם 17 שלפיהם מאחר ש-י.מ תיאר בעדותו את מעורבותו העמוקה בביצוע עבירות סמים חובקות עולם, הדבר הופך אותו בהכרח לעבריין רב מעללים ובכיר מנאשם 17. איש מהנאשמים ואיש מעדי המדינה בתיקנו אינם "טלית שכולה תכלת". אין אנו באים לחלק ציונים או דרגות למידת עבריינותו של אדם. הדבר נכון בהכרח במצב שבו, להבדיל מהמידע המפורט שנחשף במשפט מפי עדי המדינה לגבי עברם ומעורבותם בפלילים, המידע שמצוי ברשותנו לגבי עברם הפלילי של הנאשמים הוא מצומצם ומסתכם באותם דברים שהם בחרו לחשוף בעדותם. ההשוואה בין אלה לאלה חסרה ואיננה מדויקת. זאת ועוד, המבחן לבכירותו או מעמדו של עד המדינה בהשוואה לנאשם שהוא מפליל מתייחסת לעבירה הנדונה או לקבוצה העבריינית שבמסגרתה פעל בהקשר למקרה הנתון, ולא להיסטוריה העבריינית שלו באשר היא.

5.2.4 לאור כל האמור לעיל, בנסיבות התיק שלפנינו, לא אוכל לקבוע כי המאשימה פעלה באופן פסול או נפסד בעצם העמדתם לדין של הנאשמים דכאן. יש מי שיאמר להיפך - שאלמלא העמידה המאשימה לדין את הנאשמים בגין ביצוע עבירות כה חמורות, ביניהן עבירות רצח שעוררו זעזוע קשה בציבור, חרף הראיות שקיימות נגדם - היא הייתה חוטאת לתפקידה על פי דין.

5.2.5 גם אם לא דקתי פורתא במסקנה דלעיל, וגם אם היינו אומרים שדבק פגם כלפי נאשמים 12 ו-14 בכך שנעשה שימוש כנגדם בדבריו של בומבי – הוא היחיד מבין עדי המדינה שניתן לראות בו, במידה מסוימת בכיר יחסית לנאשמים – לא מתקוממת תחושת הצדק מהעמדתם לדין של הנאשמים.

כפי שנקבע בפס"ד בורוביץ, גם מקום שבו התגלו פגמים בעבודת הרשות, על בית המשפט לאזן בין אינטרסים שונים. הפגיעה או הפגם אינם עומדים בפני עצמם בחלל ריק, או כשיקול יחיד. למול הצורך להבטיח את זכויות הנאשם, לפסול מהלכים נפסדים של הרשות ולשמור על טוהר ההליך השיפוטי, ניצב האינטרס של העמדת עבריינים לדין ומיצוי הדין עמם, שמירה על ביטחון הציבור, הוצאת האמת לאור וכן הגנה על זכויות הקורבנות.

על בית המשפט לשקול בין היתר את חומרת העבירה המיוחסת לנאשם, עוצמת הראיות נגדו וכן נסיבות אשמתו, ומנגד את מידת האשם הרובץ לפתחה של הרשות שפגעה בהליך או בנאשם, וכן מידת הפגיעה ביכולתו להתגונן.

במקרה שלנו דן האישום הרביעי בפיצוץ מטען חבלה רב עוצמה במרכזה של העיר תל אביב שבעקבותיו מצאו את מותם שלושה אנשים תמימים, רבים אחרים נפצעו ונזק רב נגרם לרכוש. מדובר באירוע שזכה לכותרת "פיגוע פלילי", אירוע פלילי מן החמורים שידעה המדינה. נאשמים 12 ו-14, גם אם נאמר שבהיררכיה הארגונית מעמדם היה פחות משל בומבי, עדיין מדובר בעבריינים שעיסוקם בפשע, מי אשר חברו לארגון הפשיעה על כל המשתמע מכך, והיו נכונים לכאורה לתת את ידם למעשה התנקשות בחיי אדם. הם בהחלט היו ערים לפוטנציאל ההרסני של מטען החבלה ולאפשרות האינהרנטית של פגיעה בחפים מפשע. מאחורי העמדת המבצעים לדין ומיצוי הדין עמם עומד אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה. הצדק במקרה זה צריך להיעשות גם עם נפגעי העבירה אשר מצפים כי ימוצה הדין עם מי שפגע בהם.

בכל מקרה, אין חולק שלא היה בפסול הנטען, גם בהנחה שהתקיים, כדי לפגוע בעצם הגנת הנאשמים בהליך הפלילי.

אם נתרגם את אותו "חוסר צדק" שלו טוענים נאשמים 12 ו-14 הרי שהוא טמון בכך שלדידם, עד המדינה, למרות היותו אחראי על הוצאת המבצע לפועל זכה לטובת הנאה בזכות היותו עד מדינה, עד המדינה לא הורשע בביצוע עבירת רצח, בעוד שהם, זוטרים ממנו לכאורה, עומדים לדין בגין ביצוע עבירה זו. מבלי לזלזל בתחושת "חוסר הצדק" הסובייקטיבית - אין היא חזות הכל. הסכם עם עבריין על מנת שישמש עד מדינה מלווה מאליה בחוסר צדק כלפי אותו שותף לעבירה שהופלל על ידי עד המדינה, ובכל זאת מוסד עדי המדינה הוכר והוכשר בפסיקה. תחושת חוסר צדק ו/או חוסר הגינות שיש בהם כדי לבסס טענה של "הגנה מן הצדק" הם במישור אחר. מעבר לכך, אסור לשכוח כי במקרה שלנו בומבי, הגם שלא הורשע בביצוע רצח, נדון בכל זאת לריצוי עונש מאסר ממושך

כאשר בנוסף, עליו ועל בני משפחתו להתמודד עם המחיר הנלווה לבחירתו לשמש עד מדינה, על כל המשמעויות הכרוכות בכך.
לא למיותר להוסיף בעניינו, שההחלטה לגייס את בומבי כעד מדינה לא נעשתה בלב קל ולא בגלל שהמאשימה או המשטרה חפצו ביקרו על חשבון הנאשמים. הנאשמים מצדם סכרו את פיהם, שמרו על זכות השתיקה והעדיפו שלא לשתף פעולה בחקירה.

5.2.6 למרות קביעותיי דלעיל שלפיהן לא מצאתי כי נפל פגם בהתנהלות הרשויות, לא כל שכן פגם שבאיזון הראוי מהווה נסיבה להענקת סעד מן הצדק, לא אפטור עצמי מלהתייחס גם לטענה שהועלתה על ידי ב"כ נאשם 12 שלפיה נכון להרשיע את נאשם 12 בעבירה פחותה מזו שיוחסה לו ולגזור עליו עונש שאינו עולה על עונשו של בומבי.

שאלה דומה התעוררה בע"פ 5975/14 **אגבריה נגד מדינת ישראל** (31.12.15), שם חיוותה כב' השופטת ברק ארז את דעתה (בדעת מיעוט) כי היא סבורה שהגיעה העת לקבוע שכאשר מועלית טענה של הגנה מן הצדק, מקום שבו מתעוררת וקיימת הפלייה קיצונית בין הנאשם לבין עד המדינה, רשאי בית המשפט להמיר הרשעה אחת בהרשעה בעבירה אחרת, פחותה ממנה.
כאמור, מדובר בחוות דעת שניתנה בדעת מיעוט כאשר באותו פסק דין לא התקבלה הטענה. באותו מקרה נקבע בדעת הרוב שאין מקום לבחון נקיטה בסעד בנסיבות המקרה שם, לא כל שכן על רקע העובדה שמדובר בעבירת רצח. עוד נאמר, שסעד כזה חותר תחת הבסיס מאחורי מוסד עד המדינה שבלעדיו לא היו מפוענחים פשעים. בפסיקה מאוחרת יותר (ע"פ 4039/19 **נחמני נגד מדינת ישראל** (17.3.21)) לא ראה בית המשפט צורך להידרש לסוגיה והיא הושארה בצריך עיון. בכל מקרה, גם לשיטתה של כב' השופטת ברק ארז בפס"ד אגבריה הנ"ל, צריכות להתקיים נסיבות מיוחדות על מנת שתהיה הצדקה להעניק סעד כזה ולהרשיע בעבירה בדרגת חומרה פחותה. לא כל שוויון או אפליה יהלום נקיטה בצעד כזה. נזכיר, כי באותו מקרה דובר על שני שותפים לעבירת רצח, כאשר עד המדינה לא הורשע בגין חלקו בעבירה ולא קיבל כל עונש. הסכם עד המדינה נחתם על רקע הבטחת עד המדינה לספק מידע שיאפשר את מציאת הגופה, כאשר בסופו דבר לא עמד בהתחייבותו ועל המדוכה עמדה שאלת ביטול ההסכם עמו. באותו מקרה תחושת חוסר השוויון קיבלה אפוא משמעות נוספת על רקע אי עמידה בהסכם מצד עד המדינה.
לא כך במקרה שלנו. לא זו בלבד שמדובר בעבירה שבוצעה על ידי ארגון פשיעה, פיצוחה של הפרשה וגיבוש הראיות נגד הנאשמים התאפשר בעיקר בזכות עדותו של עד המדינה שעמד במחויבותו מכל בחינה. כמו כן, עד המדינה לא הופטר מהעמדה לדין ואף קיבל עונש לא מבוטל.

6. <u>כלל הפסילה הפסיקתית</u>

6.1 <u>ההיבט הנורמטיבי</u>:

כידוע בהתאם להלכת יששכרוב, פסילת קבילותה של ראייה בפלילים בשל דרך השגתה, תלויה בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: האחד – כי הראייה הושגה שלא כדין; והשני – כי קבלת הראייה במשפט תפגע בזכותו של הנאשם להליך הוגן.

לצורך הכרעה בשאלה האם ראוי לפסול ראייה, על בית המשפט לבחון מגוון רחב של שיקולים ולאזן ביניהם, בהתאם לכל מקרה ונסיבותיו: אופייה וחומרתה של אי החוקיות הכרוכה בהשגת הראייה; מידת ההשפעה של אמצעי החקירה הפסול על הראייה שהושגה; הנזק מול התועלת החברתיים הכרוכים בפסילת ראייה.

הפסיקה התייחסה ליחס ולמתח שבין נתיבי טענות ההגנה כאשר עסקינן זכויות נאשמים/חשודים. כך למשל נקבע: "**מעניין יהא להשוות בין טענת ההגנה מן הצדק ובין הלכת הפסילה הפסיקתית בפסק דין...שניהם עומדים על הדרישה לנהל משפט צודק והוגן לנאשם... השוני ביניהם בא לידי ביטוי במושא הבחינה: בעוד פסק הדין בעניין ישששכרוב מתמקד בדיני הראיות וקבילותן, טענת ההגנה מן הצדק בוחנת את ניהול ההליך בכללותו. אם תרצו, פסילת ראיה לעומת פסילת הליך**" [רע"פ 1201/12 **קטיעי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 09.01.2014)].

בע"פ 2868/13 **חייבטוב נגד מדינת ישראל** (2.8.2018) עמד כב' שופט מלצר על השוני שבין שני המסלולים:

"**הפסילה הפסיקתית היא <u>מכוונת ראיות</u>, ואילו ההגנה מן הצדק היא <u>מכוונת הליך</u> ועל פי הלכת בורוביץ היא צריכה לצלוח שלושה שלבים כדי שתתקבל (זיהוי הפגם וסיווג עוצמתו כחמור, שקילת האיזון בין האינטרסים הרלבנטים הנוגדים והעדפת עקרונות של צדק והגינות משפטית על פני הצורך במיצוי הדין, והתאמת הסעד לליקוי)....מעבר לכך ההגנה מן הצדק מכוונת עצמה לנאשם, להגינות ההליך כלפיו ולצדק, ונותנת עדיפות לערכים אלה על פני הצורך בהרשעה**".

.....

"**הפסילה הפסיקתית נושאת פניה <u>לעבר</u> (נסיבות ההודאה, או דרך השגת הראיה) ואילו ההגנה מן הצדק יוצאת לדרך ממה שקרה, אך מדגישה את ההשלכות של הדבר על התנהלותן של הרשויות <u>בהווה</u> ועל תדמית מערכת המשפט <u>בזמן נתון ובעתיד</u>**" (ההדגשות במקור).

במסגרת אותו הליך, גם כב' השופטת ברק ארז עמדה על ההבחנה שבין דוקטרינת ההגנה מן הצדק לבין כלל הפסילה הפסיקתית, ואולם לשיטתה ההבחנות ביניהן נדרשות לדיון נוסף: "**אף אני מוצאת חשיבות רבה בשימוש בהגנה מן הצדק במקרים המתאימים (ראו למשל: חוות דעתי בע"פ 5975/14 אגבריה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2015); ע"פ 7621/14 גוטסדינר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 42-69 לפסק דיני (1.3.2017)). אולם, בנסיבות העניין אני מבקשת להשאיר בצריך עיון חלק מן ההבחנות**

שעליהן עמד חברי המשנה לנשיאה, הבחנות שלא התלבנו כל צורכן בהליך שבפנינו. הטעם לדבר נעוץ בכך שלצד ההיבטים המשותפים לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית ולדוקטרינת ההגנה מן הצדק – הנובעים מכך ששתיהן מכוונות להגנה על זכויות יסוד ועל הגינות ההליך – ההבחנות ביניהן נדרשות לדיון נוסף. במובן מסוים, ניתן לומר שדוקטרינת הפסילה הפסיקתית היא כלל קונקרטי יותר, שעל פני הדברים יש לתת לו עדיפות כאשר הפסול בהתנהגותן של רשויות התביעה דבק בשלב של איסוף הראיות, להבדיל מפגמים שעניינם עצם ההעמדה לדין וניהול ההליך הפלילי".

6.2 <u>מן כלל אל הפרט:</u>

6.2.1 הדברים שפורטו לעיל בהתייחס להגנה מן הצדק רלוונטיים מאליו גם לצורך הסתמכות על כלל הפסילה הפסיקתית. משלא התקבלה טענת ההגנה שלפיה נפל פגם בהתנהלות הרשות במהלך איסוף הראיות, וכן, שאין סיבה לומר שבאיזון הראוי נפגעה זכותו של הנאשם להליך הוגן - הרי שגם מכוח כלל הפסילה הפסיקתית דין הטענה להידחות.

6.2.2 בהקשרנו יש להוסיף נימוק נוסף: כפי שצוטט קודם, אחת האבחנות בין הגנה מן הצדק לכלל הפסילה הפסיקתית, הוא שבעוד הראשונה מתייחסת לפגם שנפל בהליך הפלילי ו/או בהעמדה לדין, השנייה עוסקת בפגם שנפל בשלב איסוף הראיות.
במקרה שלנו, בעיתוי הנוכחי, הראיה שאותה מבקשת ההגנה לפסול היא "עדות" בבית המשפט. עדות מעצם טיבה אינה מתייחסת לשלב איסוף הראיות.
סעיף 56 לפקודת הראיות קובע כי ניתן להתעלם לצורך הוכחה במשפט אך ורק מראיה שאיננה קבילה. עדויות עדי המדינה בתיקנו מהוות ראיה קבילה. לא בכדי לא הצביעו הסנגורים על פסיקה שבה נפסלה עדות בבית המשפט מכוח כלל הפסילה הפסיקתית – ואף אנו לא מצאנו דוגמא לכך. זאת ועוד, צודק ב"כ המאשימה כי מרגע שהנאשמים לא חלקו על כך שעדויות עדי המדינה קבילות נגד חלק הנאשמים, לא ניתן לפסול מטעמי העדר קבילות רק את אותו חלק שנוגע לנאשמים שבשמם הועלתה הטענה.

7. סופו של דבר, דין טענות הנאשמים דכאן להידחות, וזאת בין מכוח דוקטרינת ההגנה מן הצדק, ובין מכוח כלל הפסילה הפסיקתית.

האזנות הסתר

השופט שי ניב:

כללי

1. בפרשת התביעה הוגשו על-ידי המאשימה הקלטות של שיחות רבות, אשר הוקלטו על-ידי גורמי החקירה בדרך של האזנת סתר בישראל, בלגיה, ספרד והולנד. בחינת קבילותן של ההקלטות מחייבת הידרשות לשלושה מישורים: **ראשית**, אם האזנת הסתר בוצעה כדין. **שנית**, אם ההקלטה אותנטית בפן **הטכני**, משקפת נאמנה את השיחה, ובכלל זה את **זיהוי** קולות הדוברים. **שלישית**, אם התוכן **המהותי** של ההקלטה עומד במבחני הקבילות. בפרק מקדמי זה נידרש ל**שני** המישורים **הראשונים**.
המישור **השלישי** מצריך התייחסות קונקרטית, ככל שהדבר שנוי במחלוקת בין הצדדים, והדבר ייעשה, **ככל שיידרש לצורך הכרעה**, בעת בחינת הראיות באשר לכל אחת מהעבירות המיוחסות לנאשמים. כך, **לא** ראינו צורך להכריע בעתירת התביעה לקבילות תוכן שיחה בין דוברים, שלא העידו לפנינו, כחריג לכלל הפוסל עדות שמיעה, במסגרת הכלל בדבר "אמרת קושר במהלך הקשר ולשם קידומו" (לקשיים בטיעון התביעה ראו: ע"פ 7253/14 **פינקלשטיין נ' מדינת ישראל**, כב' השופט עמית בפסקאות 45-46, כב' השופט רובינשטיין בפסקאות ו-ח לפסק הדין (פורסם ביום 16.11.2015)). מנגד, כפי שיבואר להלן, נדרשנו והכרענו במחלוקת בין הצדדים בשאלת קבילות דבריו של מי שאינו עד במשפט - בשיחתו עם נאשם במשפט - **לעצם אמירת הדברים** ועל-מנת שתתחוור משמעות ותוכן **דברי הנאשם** באותה שיחה (וראו: סעיף 32 לדיון באישום התשיעי).

האזנות הסתר – התשתית הנורמטיבית ויישומה הקונקרטי

2. במישור **הראשון**, לפי שההקלטות נעשו במסגרת חקירות שנערכו במדינות שונות, על כל הקלטה לעמוד בדרישות הדין **במדינה בה נערכה** (וראו: ע"פ 331/88 **חלובה נ' מדינת ישראל**, פד מד(4) 141, 144-145 (1990)) (להלן: "עניין **חלובה**").
צווי האזנת הסתר שהוצאו ע"י שופט בספרד, בלגיה והולנד הוגשו במסגרת פרשת התביעה כ"תעודות ציבוריות".

ב"כ נאשם 14, עו"ד אלפסה, הציג בסיכומיו הסתייגות באשר לקבילות ההקלטות במישור זה באשר ל"עמדות **בלגיה**" **בלבד** (ראו עמ' 14 לסיכומיו). מענה התביעה לכך

הוא, שצווי האזנת הסתר, שהוצאו בבלגיה, הם "מעשה שיפוטי", כאשר בגוף כל אחד מהצווים שהוגשו מצויה הפנייה "לסעיפי החוק הרלוונטיים בדין הזר", כאשר על הנוהל הנוהג העיד ראש צוות החקירה רודי ואן-פול (עמ' 13,039 לפרוטוקול). לפיכך, כך נטען, הובאו אפוא על-ידה "ראיות לכאורה והנטל עובר להגנה לסתור" (עמ' 13,040 לפרוטוקול; והשוו עניין **חלובה**, בע' 145; ע"פ 639/79 **אפללו נ' מדינת ישראל**, פ"ד לד(3) 561, 573 (1980)).

יתר על כן, במענה לשאלות בית המשפט, הביאה התביעה לידיעת בית המשפט, כי אותן הקלטות, שהושגו בדרך של האזנת סתר בבלגיה, עמדו בבסיס הרשעת הנאשמים 1 ו-4 "בתיק הבלגי" (קרי: הליך, שהתנהל בבלגיה, בין היתר, כנגד נאשמים 1 ו-4 בשל פעילות בארגון פשיעה בינלאומי, שעסק בסחר בסמים בקנה מידה רחב, בעיקר בכדורי אקסטזי. אין חולק, כי באותה פרשה הורשעו נאשמים 1 ו-4, בהעדרם, בעבירות שיוחסו להם בדבר חברות בארגון פשיעה והובלתו של הארגון ונדונו לעונשי מאסר לריצוי בפועל – ראו: ע"פ 6717/09 **אוזיפה נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פיסקה 165 (פורסם ביום 6.12.2010)). כך באו הדברים לידי ביטוי בפרוטוקול:

> **"כב' השופטת רביד:**
> **אותם הצווים שימשו גם בתיק הבלגי?**
> **עו"ד בוג'ו:**
> **בוודאי, אלה הצווים המקוריים.**
> **כב' השופטת רביד:**
> **כלומר מכוחם הורשעו הנאשמים?**
> **עו"ד בוג'ו:**
> **בוודאי, ומעבר לזה, יש התייחסות, בית-המשפט בבלגיה התייחס לסוגיה ונסמך על הדברים האלה.**
> **עו"ד מירום:**
> **זה לא עמדות נפרדות, מאותן עמדות אנחנו משכנו את החומר ששימש את הבלגים בהליך שלהם"**
> (פר' עמ' 13,039, ש' 28-15).

בסופו של יום, בעקבות הערות בית המשפט, הבהיר ב"כ נאשם 14, שלאחר שבחן את הדברים "לאורך ולרוחב ולא מצאתי שיחה ממשית שאני רוצה להתנגד לה או לנסות ולעתור כנגד קבילותה" (עמ' 13,116 לפרוטוקול) הוא מסיר את הסתייגותו במישור זה: "**אני לא טוען עוד טענה לעניין הקבילות הטכנית**" (עמ' 13,116 לפרוטוקול).

3. למען שלמות התמונה נציין במאמר מוסגר, כי בשלביו הראשונים של המשפט הושמעו הסתייגויות שונות באשר לקבילות האזנות הסתר גם מפי ב"כ נאשמים 1, 5 ו-6. עניינם

של נאשמים 5 ו-6 הסתיים זה מכבר בהודאה בכתב אישום מתוקן. אשר לנאשם 1 – בא-כוחו, עו"ד וייס, העלה התנגדות להגשת ההקלטות מעמדות **בלגיה וספרד**. אשר להקלטות בבלגיה – הוצגה ההתנגדות במעמד הגשתן, בטיעון שלפיו נדרשת "הוכחה של הדין הבלגי, אם זה חופף על השמירה על הזכויות של הנאשמים בישראל" (עמ' 5,148 לפר', ש' 24-27. כן ראו הערת ב"כ נאשם 1 בישיבה שלאחר מכן - פר' עמ' 5,207; ובעת חקירתו של עד המדינה טולי - עמ' 1,820). אשר להקלטות בספרד – הוצגה ההתנגדות בעת חקירתו של עד המדינה טולי: "אני לא יודע מה מקור הסמכות של השלטונות בספרד להוציא צווים, אם הם צווים קבילים, ... בסמכות או בחוסר סמכות, התביעה תצטרך להוכיח את זה לפני שנגיש איזושהי ראיה בעניין הזה" (פר' 1,805, ש' 8-1).

ברם, בהמשך המשפט, בחקירתו הראשית של נאשם 1, **ביוזמתה** השמיעה ההגנה שיחות שהוקלטו בהאזנות הסתר על-מנת לבסס את קו הגנתה, ונאשם 1 נדרש לתוכן השיחות לגופן, תוך מתן הבהרות והסבר לתוכן השיחות, שלהן היה שותף (פר' עמ' 7,053 – התייחסות לתמליל שיחה - נ/15, ולתמליל שיחה נ/160; פר' עמ' 7,055 – התייחסות לתמליל שיחה נ/68). בהתאמה ובהמשך לכך, בסיכומיו נדרש ב"כ נאשם 1 לראיות גופן, מבלי שהעלה עוד כל טיעון באשר לקבילות ההקלטות.

4. **ייאמר מיד, כי האזנות הסתר הן פרי צווים שיפוטיים במדינות השונות, המהווים "תעודה ציבורית", שכן הצווים הוצאו על-ידי "בית משפט ... או גוף אחר בעל סמכות שיפוטית ... של ישראל או ...שמחוץ לישראל" (חלופה (2) להגדרת "תעודה ציבורית", לפי סעיף 29 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות)). דין הוא, שחזקה על "תעודה ציבורית", "כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר", שהתעודה "הנחזית שנערכה רשמית בידי אדם פלוני ובנסיבות פלוניות - היא אמנם נערכה כך" (סעיף 34(4) לפקודת הראיות).**

בעבר, בת"פ (ת"א) 40020/02 **מדינת ישראל נ' פוגל** (פורסם ביום 3.10.2002) (להלן: "עניין **פוגל**") הועלה הטיעון, שבהגשת צווי האזנות סתר כ"תעודה ציבורית" מבקשת התביעה, למעשה, לא רק להציג ראייה לקיום הצווים ואמיתותם ככאלה, אלא גם להוכיח את **תוכן** ואמיתות **הפרטים** הנקובים בצווים. נטען, כי לכך נפקא מינה, שכן לפני למעלה ממחצית המאה, נקבע שלצורך הוכחת אמיתות תוכן המסמך אין די בעמידה בתנאי סעיף 29 לפקודת הראיות ויש לעמוד בתנאים נוספים שגובשו במשפט המקובל ואשר אומצו בפרשת **פרידמן**: א. הרישום במסמך נעשה מכוחה של חובה מפורשת שבדין. ב. המסמך מתייחס לעניין ציבורי; ג. הרישום נועד להישמר לעתיד. ד. הרישום עומד לעיון הציבור (ע"פ 135/50 **היועץ המשפטי נ' פרידמן**, פד ה 567; יעקב קדמי **על הראיות** חלק שני (2009) 641).

אולם, כפי שמציין כב' השופט קדמי בספרו, כאשר מדובר ב"מעשה שיפוטי", קרי: פרוטוקול דיון, **צו**, החלטה שיפוטית ופסק דין, אלה "**משמשים ראיה לעצם קיומם**

ואמיתותם בתור שכאלה, להבדיל מאמיתות הפרטים הנקובים בהם, <u>ועל כן, קבילותם בתור שכאלה, אינה טעונה עמידה בתנאי פרשת פרידמן</u>" (קדמי **על הראיות** (חלק שני, 2009) 635).

למעלה מן הצורך נציין, במאמר מוסגר, כי זה מכבר נקבע, שהתנאי הרביעי הנקוב בפסק דין **פרידמן** אינו נוגע לקבילות הראייה, אלא למשקלה בלבד (ע"פ 347/88 **דמיאניוק נ' מדינת ישראל** פד מז(4) 221, 304, 306 (1993)). הדברים באו לידי ביטוי בעניין **פוגל** הנזכר לעיל, שבמסגרתו נדונה בקשה דומה לזו שלפנינו להגשת צווי האזנות סתר שהוצאו במדינות שונות באירופה. בעניין **פוגל**, קבע כב' השופט קרא **לגוף העניין**: "**שוכנעתי כי <u>אין</u> מדובר בצווים בעלי תוכן כזה שיש צורך להוכיח את נכונותו**". בנוסף, **למעלה מן הצורך**, נקבע על-ידי כב' השופט קרא, כי מובן ש**מתקיימים** שלושת התנאים הראשונים שאוזכרו בעניין **פרידמן**, ואילו התנאי הרביעי **אינו** נוגע לקבילות הראייה, אלא למשקלה בלבד. לא זו אף זו. המגמה הכללית של מעבר מכללי קבילות הראייה לבחינת משקלה באה לידי ביטוי ביתר שאת בפרשת **איזמן**, כאשר נקבע: .. אין להתייחס אל ארבעת התנאים ...כאל תנאי קבילות, אלא כאל אמת מידה למשקל ראייתי בלבד..." (כב' השופט קדמי בע"פ 236/88 **איזמן נ' מדינת ישראל** פד מד(3) 485, 520 (1990); כב' הנשיא שמגר, המפנה להערת כב' השופט קדמי, בעמ' 515).

5. **עיקרו של דבר, כעולה מן האמור, התביעה עמדה בדרישות הדין בהוכיחה, כי האזנות הסתר בוצעו על-פי צווים שיפוטיים במדינות השונות, המהווים "תעודה ציבורית".** כאמור, התביעה נקטה גישה של הצגת "ראיות לכאורה והנטל עובר להגנה לסתור" (פר' עמ' 13,040), והדבר עומד בדרישות הדין. אולם, כמובא לעיל, לא הסתפקנו בצווים ובהפניה המצויה בהם להוראת החוק המסמיכה; ובמענה לשאלות בית המשפט, הובא בפנינו, כי הקלטות אלה, שהושגו מכוח אותם צווים, אף עמדו בבסיס הרשעת הנאשמים 1 ו-4 "בתיק הבלגי" [והשוו לכך, שבפרשת **חלובה** הוצג דבר החקיקה המסמיך לביצוע האזנת הסתר בהולנד ותרגומו (פיסקה 3 לפסק הדין בעניין **חלובה**). הדעת נותנת, כי לו התביעה היתה נוהגת בדרך דומה בהליך שלפנינו היה מתייתר הדיון בסוגיה זו].

<u>אותנטיות ההקלטה</u>

6. השיחות אשר הוקלטו **בישראל** התקבלו ללא התנגדות לשאלת קבילותן "הטכנית" (למעט הסתייגות ב"כ נאשם 6 בשאלת זיהוי הדוברים - עמ' 5,861 לפרוטוקול) והוגשו באמצעות סנ"צ רויטל צפריר, אשר שירתה בתקופה הרלוונטית כראש מפלג סיגינט, תפקיד הכולל אחריות על האזנות הסתר ביחידת להב (עמ' 5860, ש' 14-8).

אשר לשיחות שהוקלטו בחו"ל -

עד התביעה, רודי ואן פול, ראש צוות החקירה **בבלגיה**, אשר בעת הרלוונטית היה אחראי, בין היתר, לביצוע של צווי האזנות הסתר (ת/1381, ש' 18-19) ציין, כי ההקלטה נעשית לאחר חיבור לספק התקשורת "והמידע נשלח לשרת הגדול בבריסל **באופן אוטומטי בלי שום התערבות**" (ת/1381, ש' 44-43), וכי לא ניתן "לגעת או לשנות את התוצר שמגיע מהספק" (ת/1381, ש' 46-47). המערכת "היא לחלוטין חסינה וממוחשבת", ולפיכך "מהרגע שבו פג תוקף צו האזנת סתר, המערכת ... מידית מפסיקה ... לא ניתן להאזין יותר" (פר' עמ' 5210, ש' 23-22).

עד התביעה, מנואל לופז גרסיה, שבעת הרלוונטית, היה ממונה על צוות החקירה הרלוונטי **בספרד** ("הייתי אחראי על כל האזנות הסתר, על כל החקירות ועל כל המסירות לאוטוריטה המשפטית" (עמ' 6,402)), ציין שאותם ימים ההקלטה פעלה במערכת אנלוגית **אוטומטית** (עמ' 6,404 לפרוטוקול), שהקליטה את השיחה "**ואי-אפשר היה לנגוע בזה**, זה היה סגור לגמרי... לא ניתן היה לשנות או להיכנס לסרט הזה" (עמ' 6,402 לפרוטוקול).

אשר להקלטות שבוצעו בהולנד - עד התביעה, **אלברט בלומנדל**, אשר בתקופה הרלוונטית היה רכז במחלקת החקירה הפלילית במשטרת הולנד, העיד בפני בית המשפט, כי הוא היה בצוות שהאזין לשיחות (עמ' 6,419 לפרוטוקול). הסנגור היחיד, שחקר עד זה בחקירה נגדית היה עו"ד אלפסה, ב"כ נאשם 14, אשר **לא** העלה בסיכומיו כל הסתייגות במישור זה, להבדיל מטיעונו באשר ל"קבילות **המהותית**" (עמ' 21-14 לסיכומיו).

7. התנאים לקבילותה הטכנית של הקלטה הוצבו במשפט הישראלי במחצית המאה הקודמת, בעקבות הפסיקה בארצות הברית אותם ימים (ע"פ 28/59 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פד יג' 1205 (1959)). ששת התנאים המצטברים שהוצבו היו אלה: **א**. מכשיר ההקלטה פועל כהלכה; **ב**. האדם המטפל בהקלטה מיומן; **ג**. ההקלטה מהימנה ונכונה; **ד**. לא נעשו בסרט ההקלטה שינויים; **ה**. זיהוי הדוברים; **ו**. הדברים המושמעים נאמרו מרצונם הטוב של הדוברים, ללא כפייה או פיתוי (שם, בעמ' 1208-1209). במשך השנים הובהר, כי התנאי השישי הנדרש לתוכן ההקלטה רלוונטי למשקל הראייה "וזאת בלבד, ולא על קבילותה" (ע"פ 4481/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פיסקה 33 (פורסם ביום 16.11.2016)). אף באשר לתנאים האחרים נקטה ההלכה הפסוקה גישה מרוככת (ראו: ע"פ 639/79 **אפללו נ' מדינת ישראל** פ"ד לד(3) 561 (1980); ע"פ 869/81 **שניר נ' מדינת ישראל**, פד לח(4) 169, 197-198 (1984); ע"פ 331/88 **חלובה נ' מדינת ישראל**, פ"ד מד(4) 141, 146 (1990); ע"פ 4178/10 **פרג' נ' מדינת ישראל** 197-198 (פורסם ביום, 19.8.2013)). הוטעם, כי במוקד הדברים "השאלה היא של נאמנות ואמינות של מה שהוקלט" (עניין **שניר**, בע' 196). לפיכך, "השאלה העיקרית היא תמיד זו, אם ההקלטה משקפת נאמנה את האירוע, ואם התשובה על כך היא בחיוב, כי אז הונח היסוד לקבילותה" (עניין **אפללו**, בע' 572). לפני כארבע שנים נעשתה כברת דרך נוספת עת נאמר על-ידי בית המשפט העליון, מפי כב' השופט א' שהם, כי בחינת הדברים על רקע ההתפתחות הטכנולוגית

מחייבת "לנסח מחדש את התנאים המרכזיים לקבילותה של הקלטה, באופן שבתי המשפט יעמדו על קיומם של שני תנאים מרכזיים: הוכחת מהימנותה של ההקלטה כמשקפת את אשר נאמר...; וזיהוי כהלכה של הדוברים" (ע"פ 4481/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פיסקה 35 (פורסם ביום 16.11.2016). כך, בפן הפרקטי הבהיר כב' השופט שהם, כי לשיטתו "ברירת המחדל כיום היא כי מכשירי ההקלטה הדיגיטליים... הינם תקינים לצורך הקלטה" (שם). הערות אלה טרם הוליכו לשינוי ההלכה, שכן עמיתיו למותב ציינו, שהגם "שהכיוון" שעליו הצביע כב' השופט שהם נראה "מתבקש", לא הושמע "טיעון מקיף" מפי הצדדים (עניין **פלוני**, הערת כב' השופטת ברק-ארז, פיסקה 2) והדבר לא נדרש לצורך הכרעה באותה פרשה (עניין **פלוני**, הערת כב' השופט פוגלמן).

8. **בהליך שלפנינו, בסופו של יום, איש מהסנגורים לא חלק בסיכומיו על קבילות ההקלטות במישור זה.** עם זאת, למען שלמות התמונה נזכיר, שבמהלך שמיעת הראיות, ציינה באת-כוח נאשם 6, כי אין בידה לאשר את זיהוי קולות הדוברים בשיחה. עו"ד עורקבי הטעימה: "אני מוכנה שהשיחות האלה יהיו מוגשות אבל אני לא יכולה לאשר במה דודו (נאשם 6 – הערת בימ"ש) דובר ובמה לא" (עמ' 6,093 לפרוטוקול). באותו מעמד, אף צוין דבר קיומן של שיחות, שבהן נפלה טעות בזיהוי הדובר (עמ' 6,096 לפרוטוקול). בעקבות האמור, הודיעה התביעה, שככל שתועלה הסתייגות לגבי זיהוי הדובר בשיחה קונקרטית – תיבחן ההקלטה פעם נוספת על-ידה (עמ' 6,095) והציעה, שבהעדר הסכמה בין הצדדים על זהות הדובר – הדבר יובא להכרעת בית המשפט (שם).

במהלך שמיעת הראיות, השיחות המרכזיות הוצגו לנאשמים בחקירותיהם, הראשיות והנגדיות, והם התייחסו לתוכנן. לפנינו לא הוצגה כל בקשה קונקרטית להכריע במחלוקת בין הצדדים באשר לזיהוי הדוברים בשיחות הטלפון. באשר למקצת השיחות הוצג סימן שאלה, כאשר נאשם 6 ציין שאינו מזהה את קולו (עמ' 9,749 ואילך). התביעה טענה, כי המדובר בניסיון התחמקות של נאשם 6 מראיות מפלילות. התביעה הצביעה על כך, שנאשם 5 (אחיו של נאשם 6) זיהה את קולו של נאשם 6 כדובר בשיחה (עמ' 9184 לפרוטוקול), וכי אף לא נעשתה אליה כל פנייה פורמלית מצד ההגנה לבחון את הזיהוי פעם נוספת. בסופו של יום לא נדרשנו להכריע בכך, שכן עניינו של נאשם 6 הסתיים זה מכבר בהודאה בכתב אישום מתוקן ודינו נגזר; ואילו מפי יתר הנאשמים (ובכלל זה נאשמים אשר מיוחסים להם אישומים, בצוותא עם נאשם 6, על בסיס אותה מסכת ראייתית) לא הועלה כל טיעון לגבי טעות בזיהוי הדוברים (למעט מקרים בודדים, שבהם תוקנה הטעות, בהסכמה – ראו על דרך הדוגמא: פר' עמ' 10,595, ש' 27).

9. זאת, ואף זאת. עת הוצגו השיחות המרכזיות לנאשמים, בחקירותיהם הראשיות והנגדיות, התייחסו הנאשמים באופן מפורט ומבואר לשיחות גופן. אף מזווית בחינה זו הונח היסוד לקבילותן. כך, בע"פ 2801/95 **קורקין נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(1) 791 (1998) לא הוכחו התנאים הנדרשים לקבילות תמליל שיחה שהוקלטה בין הנאשם לבין

אחר. אולם, בית המשפט העליון, מפי כב' השופט קדמי, פסק כי **התמליל קביל כראייה**, שכן:

> "המערער, בחקירתו הנגדית, אינו טוען שהשיחה המתומללת...לא התקיימה או שתוכנה 'עוות' או 'בושל'. אדרבא, המערער מתייחס אל השיחה המוקלטתכאל שיחה שהתקיימה **כפי שהיא מופיעה בתמליל**, והוא עושה כמיטב יכולתו על-מנת **ליתן לתוכנה 'הסבר'**, העולה בקנה אחד עם טענתו...הנה-כי-כן: התמליל גופו אינו מעורר חששות **לתקינות ההקלטה**, ואילו המערער עצמו מתייחס אל תוכנו, כמציג **תמונה אמינה** של השיחה המוצגת בו" (שם,בע' 804; ההדגשות במקור).

לימים, עמד על כך כב' השופט אור בע"פ 6411/98 **מנבר נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה (2) 150, 187 (2000):

> "המערער לא הכחיש את קיום השיחות, לא טען כי הדברים המופיעים בתמלילי השיחות שעליהם נחקר לא נאמרו על-ידיו ולא טען לשיבושים שנפלו בתמליל. ביחס לכל שיחה שלגביה נשאל, ניסה המערער לתת פירוש לדברים שונים שהופיעו בתמלילי השיחות, לעתים פרשנות מפורטת ולעתים התחמקות בטענה שאינו יודע למה התכוון. אולם אף באותם מקרים שבהם התחמק המערער ולא נתן פירוש לדברים שצוטטו מהתמלילים, הוא לא טען כי השיחה לא התקיימה. אשר-על-כן, דעתי היא כי תמלילי השיחות... שבהם המערער הוא אחד הדוברים, קבילים כראיה. יודגש, תמלילי השיחות הקבילים כראיה הם רק אלה שהוצגו בפני המערער והוא התבקש להתייחס אליהם ועשה כן תוך שהוא מתייחס לאמור בהם כמשקף שיחות אמת שבהן נטל חלק. לא כן השיחות אשר תמלילים שלהם הוצגו ..., ובהן המערער אינו אחד מהדוברים, וממילא לא היה יכול לאשר את האותנטיות שלהן."

זה המקום לציין, כי אמצעי עזר להוכחת תוכנה של ההקלטה הוא תמליל ההקלטה. הצדדים בחנו את התמלילים שהוגשו כראייה ותיקנו את הנדרש, כפי שתיאמו ביניהם. לעת הזאת, אין מחלוקת, כי התמלילים העדכניים שהוגשו לשיחות משקפים את הנאמר בהקלטות, למעט מילים או התבטאויות שאינן ברורות ולא פוענחו על-ידי הצדדים (וראו: ע"פ 869/81 **שניר נ' מדינת ישראל**, פד לח(4) 169, 200-201 (1984).

10. כמובא בפרק המבוא, הידרשות לשאלת **קבילות** התוכן **המהותי** של ההקלטה תיעשה, ככל שהדבר יידרש, בעת הדיון בכל אחת מהעבירות המיוחסות לנאשמים.

"המלחמה הגדולה" – המאבק בארגונים אחרים

(הרקע לאישומים 1, 3 ו-4)

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

1. **כללי**

1.1 על פי הנטען, בעקבות רצח יעקב אברג'יל ז"ל (להלן גם: "**יעקב**") בתאריך 22.6.2001, הכריז יצחק אברג'יל (בשיתוף אחיו מאיר אברג'יל) על סכסוך מול קבוצות עברייניות אחרות ביניהם זאב רוזנשטיין (להלן גם: **רוזנשטיין**), משפחת אבוטבול ומשפחת אוחנה. על יסוד האמור, פתח ארגון הפשיעה בראשותו של יצחק אברג'יל, יחד עם אבי רוחן ואנשי קבוצתו, במלחמת חורמה נגד אותן משפחות יריבות. מלחמה אלימה זו גבתה קורבנות בנפש משני הצדדים, לרבות מותם של אנשים חפים מפשע.

עיקר הדגש הושם במסגרת תיקנו למאבק בזאב רוזנשטיין כאשר בהתייחס למלחמה הרחבה יותר נגד משפחת אבוטבול ואוחנה, הגם שהובאו לפנינו עדויות בנושא, לא יוחסה לאיש מהנאשמים עבירה.

המלחמה נגד זאב רוזנשטיין שבמסגרתה, כך בהתאם לעדויות, נעשו מספר ניסיונות לחסלו, מצאה את ביטוי בכתב האישום הנוכחי באישומים 3 ו-4 שעניינם ניסיונות החיסול בכיכר פלומר וביהודה הלוי. אשר למלחמה הנטענת נגד הקבוצות העברייניות האחרות, הרי שהיא מהווה רקע לצורך הבנת התמונה הכוללת ולהבנת דרך התנהלות ארגון הפשיעה כמיוחס באישום הראשון.
בנסיבות אלה, בהיות "המלחמה" הנטענת בסיס לדיון באישומים 1, 3 ו-4, נכון לייחד לה פרק נפרד כהקדמה לאישומים אלה.

1.2 לצורך הוכחת טענות המאשימה בהקשרנו, עדותו של בומבי היא נדבך מרכזי. כמי שהיה אחד מהאנשים הקרובים לאברג'יל, מי שאליבא עדותו, עליו הוטלה המשימה לבצע את ההתנקשות ברוזנשטיין באירוע יהודה הלוי (אישום רביעי) וכן, כמי שהיה אחראי למעשי רצח נוספים כחלק מהמלחמה בארגונים אחרים, כפי שעוד יפורט – חלק ניכר מהעובדות הרלוונטיות הנוגעות לענייננו מצויות בידיעתו האישית. אל עדותו מצטרפות עדויותיהם של עדי המדינה ה.צ, י.מ וטולי, כל אחד בהתאם לחלקו וידיעותיו, וכן ראיות תומכות נוספות שיפורטו. לצורך הבהרת ההנמקה יפורטו בתמצית גרסאות עדי המדינה בהתייחס לאותה "מלחמה" נטענת, מושא דיוננו.

יצוין, כי המאשימה בסיכומיה הפנתה גם אל דבריו במשטרה של עד המדינה י.א שתומכים אף הם, לכאורה, בדברי בומבי והאחרים אודות המלחמה הנ"ל ויעדיה. כנאמר קודם, י.א לא העיד במשפט לאחר שהמאשימה ויתרה על עדותו. הוא מצדו סירב להשיב לגופו של עניין כאשר זומן כעד הגנה. מאחר שכך, בהינתן שלא יכולנו להתרשם ממנו ומאמינותו, לא יהא זה נכון לעשות שימוש באמרותיו במשטרה רק כדי לתמוך בראיות המאשימה, כפי שכבר פורט בפרק הקודם שעניינו "עדי המדינה".

1.3 בהקשרנו, למול ראיות התביעה, נאשמים 1 ו-2 הציגו חזית מחלוקת רחבה, כפי שעוד יפורט. לראשונה במסגרת עדותם בבית המשפט - וגם זאת באופן כללי בלבד - הם כפרו בקיומה של ברית ביניהם, בחבירה משותפת למלחמה כלשהי כנגד קבוצות עברייניות אחרות, לרבות רוזנשטיין, וכן בקיומם של אויבים כלשהם שכנגדם היה נכון להילחם. המאשימה מצדה מבקשת לראות בגרסת כל אחד מהם גרסה מופרכת ובלתי הגיונית, היתממות גרידא שאינה מתיישבת עם הראיות ואינה מתמודדת עמן.

<u>שתיקת הנאשמים בחקירה</u>:

1.4 זו ההזדמנות להתייחס בקצרה, מן הפן הנורמטיבי – והדברים יפים לגבי כל האישומים - למשמעות הראייתית שקיימת לשתיקת הנאשמים בחקירה ולאי מסירת תגובה עניינית לכתב האישום, בין אי מסירת תגובה כלל ובין כפירה כללית ובלתי מפורטת.

נושא זה מצדיק התייחסות נורמטיבית כללית בהינתן שכל הנאשמים בתיקנו שתקו בחקירתם במשטרה, כאשר גם במסגרת ההליך הפלילי, גרסתם לגופו של עניין נשמעה לראשונה רק לאחר סיום פרשת התביעה במהלך עדותם.

נאשם 1 מצדו לא מסר כלל תגובה לכתב האישום למרות ארכות רבות שניתנו לו ולמרות שהוסבה תשומת ליבו ותשומת לב סנגורו למשמעויות הראייתיות שעלולות להיות לכך (ראו למשל עמ' 514).

נאשם 2 (כמו גם נאשמים נוספים),מסר כפירה כללית ללא התייחסות לגופן של טענות בכתב האישום.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

1.4.1 בהתייחס לשלב החקירה: נקבע לא אחת בפסיקה כי קיימת משמעות ראייתית לשתיקת נאשם בחקירה. כך, בע"פ 11068/08 **מדינת ישראל נ' אמיר סנקר** (12.07.2010) נקבע: "**אף שאין השתיקה מהווה ראיה עצמאית, יש בה כדי להשליך על מהימנות השותק, והיא אף מהווה ראיה המחזקת את ה"יש הראייתי"** (ראו גם יעקב קדמי **על הראיות** חלק שני, עמ' 307-308 (2009)). כך נאמר מפי כב' השופטת שטרסברג-כהן בע"פ 230/84 **חג'בי נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל"ט(1) 785, 789 (1985):

"אולם מששתק במקום שנתבקש הסבר, אין שתיקתו זו עולה בקנה אחד עם ציפיותיו שיאמינו לו, כאשר יעלה את גרסתו לראשונה בשלב של עדויות הגנה. כאשר נאשם טוען לחפות מוחלטת, והוא מעומת על ידי חוקריו במשטרה עם חומר המעיד על מעורבותו בפשע, כיצד יצפה שיאמינו לו, אם נמנע מלפקוח עיני חוקריו כשמטיחים הם בפניו את העובדות".

בע"פ 4456/14 **אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.2015) ציין בית המשפט את העובדה שכאשר צ'רני נשאל בחקירתו במשטרה אם העביר כספים לאולמרט, הוא השיב "אין לי תגובה". על בסיס זה קבע בית המשפט: **"לאמור, העדר תשובה שהיא תשובת התשובות, [צ'רני] למעשה הודה, כי העביר כספים לעד המדינה לצורך שיחוד [אולמרט]"** (עמוד 115).

1.4.2 אשר להליך הפלילי: סעיף 152 לחוק סדר הדין הפלילי אומנם מתיר לנאשם שלא להשיב לאישום ואף לא לשאלות בית המשפט, אך מאידך, הימנעות כזו עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה.

כך, נאמר בבש"פ 6071/17 **מדינת ישראל נ' רונאל פישר** (27.08.2017):

"לאי חשיפת קו הגנה כבר בשלב המענה להקראת כתב האישום, עשוי להיות מחיר ראייתי נוסף. בדומה לנאשם השומר על זכות השתיקה ואינו מעיד במשפטו, הדבר עלול להוות חיזוק לראיות התביעה, נוכח הוראת סעיף 152(ב) לחסד"פ.... ודוקו: אכן, סעיף זה אינו מתייחס ישירות לקו הגנה, אך ברי כי למתן תשובה לאישום ולשאלות הבהרה של בית המשפט יש זיקה קרובה והדוקה לקו ההגנה של הנאשם. כשלעצמי, לא אכחד כי איני מייחס חשיבות כה רבה לזכותו הדיונית של הנאשם שלא לחשוף את קו הגנתו, וזאת מטעם נוסף. נאשם אשר ממתין לסוף שמיעת ראיות התביעה עד להצגת קו הגנתו, מסתכן בכך שבית המשפט יראה בכך ניסיון להתאים את גרסתו בדיעבד לעדויות שנשמעו" (וראו: יצחק עמית "על הצורך בשינוי בהליך הפלילי" הסניגור 83 5, 8 (2004))

בע"פ 6792/09 **פרנסואה אבוטבול נ' מדינת ישראל** (27.02.2012) קבע בית המשפט: **"אין אלא להסיק כי מסירת תשובת המערער לכתב האישום בתום פרשת התביעה, מטרתה אחת הייתה - להתאים את תשובתו לראיות התביעה כפי שנפרסו בפרשת התביעה,**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ולאחר שלהגנה ניתנה ההזדמנות לחקור את העדים חקירה נגדית ולהעריך את סיכוייה... מיותר לציין, כי התנהלות זו אינה מחזקת את חפותו הלכאורית של המערער (ראו והשוו סעיף 152(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, לפיו אם סירב נאשם לענות לכתב האישום, וככל שהזהיר אותו בית המשפט מההשלכות שיהיו לכך, יכול הדבר לשמש חיזוק לחומר הראיות נגדו; באותו עניין ראו גם ג' הלוי תורת הדיון הפלילי כרך ב -623 622 (תשע"א): "ההנחה בבסיס הסדר דיוני זה היא, כי נאשם שאינו חף מפשע ייטה לשתוק ולא יזדעק נוכח אישומו על לא עוול בכפו"; דברים אלה מיוסדים אף הם על השכל הישר וניסיון החיים)".

2. **<u>עדות עד המדינה בומבי לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים</u>**

2.1 לדברי בומבי, בראשית שנת 2002 הייתה כבר חבורה גדולה, שהוא בתוכה, שהתקבצה סביב אברג'יל כראש הקבוצה (עמ' 526 ש'18). באותה עת, יעקב, אחיו של אברג'יל, היה כבר משוחרר ממאסר והחל לעסוק בעסקי קזינו, לרבות פתיחת קזינו באשדוד. אגב כך התעורר מעין סכסוך בין יעקב לבין ארגון פשיעה אחר, משפחת ג'רושי שניסו להיכנס בכוח לעסק שלו. במקביל, באותה עת, נרצח אחד מבני משפחת ג'רושי ולאברג'יל היה חשוב לשכנע אותם שידו של יעקב לא הייתה במעל, כדי לא לפתוח חזית מולם. על רקע זה, נעשו פגישות פיוס בין אברג'יל ומאיר אברג'יל ובין משפחת ג'רושי שבסופם הייתה לכאורה הבנה בין הצדדים שיעקב אינו קשור לאותו רצח (עמ' 530 לפרוטוקול).

2.2 למרות אותה "סולחה" לכאורה, בתאריך **22.6.2002** נרצח יעקב. השאלה מי אחראי לרצח העסיקה את משפחת אברג'יל בכלל ואת אברג'יל, בפרט. לדברי בומבי, אברג'יל החזיק וטיפח את הדעה שבני משפחת ג'רושי לא אחראים לרצח - הן בגלל הסולחה שעשו והן משום שלדידו "הג'רושים "לא באים לרצוח עם אקדח אלא עם רובה" – והוא הפנה את החשד כלפי פליקס אבוטבול, עבריין מנתניה שלא היה מוכר לבומבי עד לאותו שלב (עמ' 530ש' 20). לדברי בומבי, אברג'יל אמר לו גם בהמשך, יותר מפעם אחת ש- **"פליקס צריך ללכת"** (עמ' 535 ש' 16).
לדברי בומבי, בדיעבד, הוא ואחרים בארגון הבינו שרצח יעקב אברג'יל לא היה מעשה ידיו של פליקס אבוטבול, אלא דווקא של הג'רושים, כאשר ההחלטה של אברג'יל לראות באבוטבול אחראי לכך נבעה משיקולים טקטיים. להערכתו של בומבי, אברג'יל העדיף להילחם בעבריינים היהודים מאשר במשפחת ג'רושי (עמ' 533 ש' 6-1).

בומבי סיפר בחקירה הראשית (כמו גם במשטרה) כי שמע מאברג'יל אודות חשדותיו כלפי משפחת אבוטבול ורצונו להילחם בהם במהלך השבעה למותו של יעקב, בביתו של יעקב ברחובות. לעומת זאת, במהלך החקירה הנגדית, כאשר הוטחה בבומבי העובדה שאברג'יל לא שהה בארץ בעת הירצחו של יעקב ובמהלך "השבעה" אלא היה בדרום אפריקה לצורך טיפול באזניו, השיב בומבי שהתמונה שמקובעת בזיכרונו היא שהשיחות שלו עם אברג'יל

בנושא זה התקיימו בעת כינוס שהיה קשור לפטירתו של יעקב, אירוע שבו אברג'יל אמר קדיש. בומבי הסביר שאפשר שלא היה זה בשבעה אלא אולי באירוע ה"שלושים" למותו (ראו עמ' 943-944).

<u>על "השבעה" לפטירת יעקב אברג'יל:</u>

2.3 עוד טרם שנידרש להמשך גרסתו של בומבי בסוגיה ולגרסאות הנאשמים ועדיהם אודות המלחמה הנטענת, אני מוצאת לנכון להתעכב כבר עתה על סוגית "השבעה", קרי העיתוי שבו שוחח בומבי עם אברג'יל בנושא המלחמה נגד אבוטבול, סוגיה אשר זכתה להתייחסות נרחבת הן בפרשת ההגנה ואף בסיכומים בניסיון לקעקע את אמינותו של בומבי. העובדה שבומבי מיקם את שיחותיו הנטענות עם אברג'יל במהלך ה"שבעה" על אחיו, בעוד שקיימות ראיות לכך שבאותה עת אברג'יל שהה בדרום אפריקה, היוותה לדידה של ההגנה "שקר" מוכח שמשליך על מכלול גרסתו של בומבי ומלמד שלא ניתן לסמוך עליו ולבסס ממצא כלשהו על דבריו. בנקודה זו אפילו הובאו 3 עדי הגנה מטעמו של אברג'יל כדי להראות שאכן הוא לא היה בארץ במועד הפטירה והשבעה וגם כי לא קיים "שבעה" על אחי במועד מאוחר יותר עם שיבתו ארצה.

<u>על כך יש לומר</u>: ראשית, הגם שמובנת התמקדות נאשם 1 בנקודה זו במטרה לכרסם במהימנותו של בומבי, עדיין, ברי שמדובר בפרט שולי וצדדי יחסית. לא זו בלבד שהשיחה שעליה דיבר בומבי נסובה אודות כוונה לפתוח במלחמה נגד משפחת אבוטבול (שאינה במוקד התיק ובאישומים הספציפיים), אלא שהשאלה היכן ומתי בדיוק שיתף נאשם 1 את בומבי בתחושותיו, לרבות בדבר הצורך לצאת למאבק נגד אבוטבול, מהווה פרט צדדי נעדר משמעות ראייתית כשלעצמו. החשיבות היא בתוכן הדברים שנאמרו בשיחה ולא במיקום או במועד המדויק שבו התקיימה. שיחה כזו בין בומבי לאברג'יל הרי יכלה לכאורה להתקיים בכל מקום ובכל זמן, במיוחד נוכח דברי בומבי שהוא נהג לדבר ולהיפגש עם אברג'יל כדבר שבשגרה. גם אם בומבי לא היה מציין שאברג'יל אמר את הדברים במהלך השבעה ולא היה נוקב במועד ספציפי להתרחשותה, לא היה בכך כדי לשנות מתוכן דבריו. מאחר שלא הייתה לבומבי סיבה למקם את השיחה דווקא בשבעה, הרי שגם לא הייתה לו סיבה נראית לעין לשקר במתכוון לגבי פרט פריפריאלי זה. בומבי העיד שבזיכרונו מקובעת תמונה שלפיה השיחות התקיימו באירוע שקשור למותו של יעקב והוא אפילו זכר ספציפית שאברג'יל אמר קדיש. אין סיבה, לכאורה, שלא להאמין לו שכך הוא זוכר את הדברים מבחינתו. לפיכך, גם אם מדובר בנתון שאינו נכון עובדתית, אין בכך לטעמי כדי להצביע על אמירת שקר מכוונת, לא כל שכן לגבי תוכנה של השיחה. מכל מקום, אין האמור לעיל מהווה הצדקה לקביעה גורפת, שלפיה אין לתת אמון בדברי בומבי באשר הם, לגבי כל דבר ובכל עניין, כפי שעתר ב"כ נאשם 1.

זאת ועוד: מבחינה עובדתית, התביעה הצביעה על אינדיקציות לכך שגם אם אמנם אברג'יל לא שהה בארץ בשבוע שלאחר רצח אחיו, התקיימה מעין "שבעה" שלא

במשמעותה ההלכתית לאחר חזרתו ארצה, כך שלמעשה זכרונו של בומבי לא בגד בו. בעניין זה הפנתה המאשימה לפרוטוקול וועדת השחרורים מיום 20.3.03 שהתכנסה לדיון בהפקעת הרישיון של אברג'יל בעקבות הפרותיו את תנאי הרישיון, ולטיעוני עו"ד פנינה דבורין שייצגה אותו באותו הליך: "**היה לו למעשה היתר לצאת לחו"ל, אמרו לו שזה בוטל ולא בוטל. הוא יכול היה למעשה לעזוב מיד לאחר השבעה, ימי האבל על אחיו**".
מדברי עו"ד דבורין עולה לכאורה ש"שבעה" בנוכחות אברג'יל, בעיתוי כזה או אחר, התקיימה גם התקיימה. אמנם מדובר בטיעון מפי עורכת הדין ולא בדברים מפי אברג'יל, ואולם לא זו בלבד שטיעוניו של עורך דין משקפים את עמדת מרשו ואין להפריד ביניהם (מה עוד שהדברים נאמרו בדיון בנוכחותו של אברג'יל), אלא שלאמירות אלה לא נמצא הסבר אחר. עו"ד דבורין לא הובאה לעדות מטעמו של אברג'יל למרות הצהרתו הברורה בחקירה נגדית שבכוונתו לזמנה (עמ' 7499 ש' 23 ו-29). ברי שאי זימונה של עדה זו במטרה לסתור או להסביר אמירות חד משמעיות המשתקפות בפרוטוקול הועדה – משמשים לחובת ההגנה.

כמו כן, הפנתה התביעה לשיחה **ת/1721** שבה משיח אברג'יל ארוכות עם אחרים, ביניהם חברו משה ואומר: "**אשתו** (של יעקב אברג'יל – ג.ר) **הייתה אצלי בבית איזה שבוע, אני לא מדבר איתה, אני לא יכול לדבר איתה, מה אני אגיד לה? שהרגו את בעלה בגללי?**" (עמ' 12 לאותה שיחה). המאשימה הצביעה על כך שבחקירה הנגדית, עובר להגשת השיחה כראיה במשפט, אברג'יל נשאל אם אשת אחיו יעקב שהתה בביתו בלוד במשך שבוע ימים כאשר חזר ארצה - והוא השיב בשלילה (עמ' 7450 ש' 9-6). לגישת המאשימה, תשובה זו, אשר עומדת בסתירה לדברים המפורשים שאותם אמר אברג'יל בשיחה תמימה שניהל עם חבר, מלמדים על כך ששיקר בעדותו במתכוון. הדבר מלמד שהיה לו מה להסתיר לגבי נוכחות אשת אחיו המנוח בביתו במשך שבוע. לגישת המאשימה, עצם העובדה שגיסתו של אברג'יל שהתה בביתו במשך שבוע מתיישבת עם קיומה של מעין שבעה לאחר חזרתו ארצה.
תהא אשר תהא המסקנה משיחה זו, העובדה שאברג'יל לא אמר אמת במשפט בנוגע לגיסתו, בהכחישו ללא הסבר את שהייתה בביתו -עובדה "תמימה" וניטרלית כשלעצמה – אומרת דרשני.

תימוכין נוספים לאפשרות שאכן, כטענת בומבי והמאשימה, אברג'יל קיים בכל זאת איזה טכס אבלות על אחיו גם בארץ וקיבל מנחמים (גם אם אין לקרוא לזה "שבעה" במשמעות ההלכתית), ניתן למצוא בטיעוני ההגנה כלפי ה.צ.
כך, בניסיון לסתור את דברי ה.צ שלפיהם, עוד לפני האירוע בכיכר פלומר (אישום שלישי) הוא היה בקשר עם אברג'יל ואירח אותו בביתו, הטיחה ההגנה בה.צ את העובדה שלא הגיע לנחם את אברג'יל על רצח אחיו (עמ' 2438 לפרוטוקול). בהמשך, הדבר הודגש גם בסיכומים (עמ' 13159 ש' 27 ואילך).

<u>על כך יש לומר:</u> מעבר לעובדה שאליבא גרסת א.צ, בנו של ה.צ (שהיה ממוקד יותר בזמנים מ-ה.צ) ההתקרבות לאברג'יל והביקורים של אברג'יל בביתו של ה.צ החלו בשלהי שנת 2002, ככל הנראה רק אחרי רצח יעקב (ראו עדות א.צ עמ' 3299 ש' 13-12), הרי שאם כטענת אברג'יל הוא כלל לא קיים "שבעה" ולא קיבל מנחמים, לא במועד המקורי ולא לאחר מכן, למה להתפלא על כך ש-ה.צ לא הגיע לנחמו? ודוקו: העובדה ש-ה.צ לא הגיע לנחם את אברג'יל נעדרת לטעמי משמעות, לא כל שכן לצורך הוכחת מועד היווצרות הקשר בין ה.צ לאברג'יל (שהרי יכולות להיות להיעדרותו מניחום האבלים סיבות רבות הגיוניות ומתקבלות על הדעת -כאשר ה.צ מבחינתו לא זכר לומר מדוע), ואולם, עצם אזכור העניין מטעמו של אברג'יל והדגשתו בסיכומים, משליכים מאליו על השאלה: הייתה "שבעה" או לא הייתה? הייתה קבלת מנחמים או לא הייתה?

יצוין, כי מטעמו של אברג'יל הובאו לעדות 3 עדים (יפה אברג'יל, אשתו של יעקב, מירי אוחיון, אחותו של אברג'יל ואבי חיון, גיסו של אברג'יל) כדי לשלול את דברי בומבי שלפיהם השיחה המדוברת התקיימה בתקופת השבעה על יעקב.
בהתייחס לעדים אלה יצוין: אכן, קיים טעם לפגם בכך שעדים אלה ישבו יחד ורוענו בצוותא טרם העדות. כך מפורשות העיד אבי אוחיון עצמו (עמ' 11342 ש' 24). זאת ועוד: מדובר בעדים מעוניינים שהם בני משפחתו ומקורביו של אברג'יל. עדותם ממרחק השנים היא עדות כבושה שנמסרה לראשונה בשלב פרשת ההגנה, לאחר שמסכת העדויות כולה פרושה במשפט. על פניו מדובר בעדים שיש להתייחס לדבריהם בזהירות המתחייבת.

כך או כך, כאמור, השאלה הרלוונטית בהקשרנו היא האם יש להאמין לדברי בומבי באומרו שאברג'יל שיתף אותו במחשבותיו נגד משפחת אבוטבול. השאלה אם השיחה ביניהם התקיימה בתקופת השבעה או בזמן אחר ובמקום אחר, אינה מעלה או מורידה. מדובר פרט שולי שאינו בליבת המחלוקת. לטעמי, דברי בומבי בנוגע לעצם קיומה של שיחה כאמור עם אברג'יל, יהא עיתויה אשר יהא, ראויים לאמון ואין סיבה שלא לקבלם.

<u>רצח פליקס אבוטבול</u>

2.4 דבריו של בומבי בנוגע לרצונו של אברג'יל לצאת למאבק מול משפחת אבוטבול מצאו ביטוי מעשי זמן קצר לאחר מכן, כאשר בתאריך 11.8.2002 נרצח בפראג פליקס אבוטבול, ראש המשפחה.
לדברי בומבי, אודות הירצחו של פליקס אבוטבול בפראג הוא למד מהעיתון. בינו לבינו הוא אמנם חשד שידו של אברג'יל במעשה, זאת על רקע התבטאויות אברג'יל כאמור, אבל לא הייתה לו ידיעה של ממש והוא גם לא עודכן בנושא מראש. בומבי הסביר בהקשר זה, בהזדמנויות שונות, כי למרות בכירותו בארגון ולמרות שבשלב מסוים (בעיקר בתקופה שלאחר רצח פרי יחזקאל) הוא נחשב יד ימינו של אברג'יל, אברג'יל הקפיד על מידור, ורק

מי שנמנה על מבצעי משימה מסוימת, ידע עליה. אומנם היו שיחות או התייעצויות בפורומים גדולים יותר, ואולם כאשר הדבר הגיע לעניינים אופרטיביים, לא שותף איש בסוד העניין, למעט מי שהיה קשור ישירות למשימה.

בומבי סיפר, כי יומיים או שלושה לאחר רצח פליקס אבוטבול, כאשר נסע לאברג'יל לערד, נסיעה שגרתית כמנהגו, הוא פגש בביתו של אברג'יל את עמית טייב, חבר טוב של אברג'יל שהיה חלק מהחבורה. אברג'יל לא היה בבית באותה שעה, ובומבי מתאר שיחה שהתפתחה באותו מעמד בינו לבין עמית טייב: "**אמרתי לו: מה רצחו את פליקס? הוא אמר לי כן, אני מפחד שאין לי טביעת אצבע על האופניים, כל יום גונבים לי אופניים. הייתי המום שעמית שיתף אותי ברצח שעשה...אחרי שעה וחצי שעתיים יצחק מגיע עם בחור בשם יניב, יניב בן סימון...יניב בן סימון אז באותה תקופה אני יודע שהביאו ואתו מדרום אפריקה בשביל לעזור ליצחק בכל המלחמה, יניב ידוע בתור איש שרוצח, רצח, הביאו אותו במיוחד בשביל יצחק שיעזור לו במלחמה...אחרי שעתיים שאני יושב עם עמית ואנחנו מדברים, יצחק בא עם יניב ואז יצחק בצחוק עושה לי תנועה של אקדח עם היד, אומר לי ראית את האופניים, ככה מפרקים היום, צחקנו ארבעתנו ופה הסתיימה השיחה. אני יצאתי בתחושה מהאירוע שמי שרצח את פליקס זה עמית ויניב...**" (עמ' 534-5, ש' 18).

בומבי הוסיף בהקשר זה, כי לא זו בלבד שנקל היה מבחינתו להבין מהאופן שבו התנהלה השיחה שעמית ויניב ביצעו את המעשה, אלא שמדבריו של אברג'יל, מהתנהגותו בתארו את אופן החיסול כמו גם מהעובדה שאברג'יל דיבר עוד קודם לכן רבות על פליקס אבוטבול ועל כך שהוא "צריך ללכת" - היה ברור לבומבי שהרצח הנ"ל בוצע בהוראת אברג'יל.

זאת ועוד: לדברי בומבי, מאותו שלב ואילך מעמדו של עמית טייב בארגון השתנה מהקצה אל הקצה. מנער שליחויות של אברג'יל, על תקן של "לך תביא" הוא הפך להיות "איש של אברג'יל", החל מצטרף לפגישות, אברג'יל היה מהלל ומשבח אותו, והוא הפך למה שמכונה "בחור רציני" (עמ' 535 ש' 26-23). בהתייחסות ליניב בן סימון בומבי ציין כי באותה תקופה זכור לו שהוא היה מגובס (עמ' 535).

<u>רצח פרי יחזקאל 20.8.02</u>

2.5 בומבי העיד, כי לאחר רצח פליקס אבוטבול כולם בחבורה הבינו ש-"נפתחה חזית" מול משפחת אבוטבול וכי הם כולם חלק מהסכסוך. באחד הימים, כך לדבריו, פנה אליו אברג'יל וסיפר לו אודות בחור בשם פרי יחזקאל מקריית מלאכי שצריך לחסל אותו משום שהוא עוזר ל'אבוטבולים', כלומר "מוציא להם שחקנים" בבתי הקזינו ומביא להם כלי נשק. לדברי בומבי, מאחר שהוא גר בסביבתו של פרי יחזקאל, אברג'יל הטיל עליו את המשימה לבדוק כיצד ניתן להוציא את העניין לפועל. בומבי הסביר שמבחינתו זו הייתה פעם ראשונה שאברג'יל ביקש ממנו לרצוח בן אדם והדבר במידה מסוימת החמיא לו.

הוא הבטיח "לסדר" זאת. הוא פנה לאדם בשם מושיקו מגידיש, חברו מאשדוד, והלה נרתם למשימה לאחר ששמע שזה "בשביל אברג'יל", זאת למרות שלא היה לו קשר אישי לאברג'יל. התקבל מידע שפרי יחזקאל נוהג לרדת לים כמה פעמים בשבוע עם קטנוע ים ולכן הוחלט שהרצח יתבצע באזור הים. מגידיש רכש בהוראת בומבי קטנוע תמורת 4,000-5,000 ₪ שבומבי נתן לו. קסדות ואקדחים היו להם, שכן, לדברי בומבי כל עבריין דואג שיהיו ברשותו כמה אקדחים. התוכנית הייתה, כך לדברי בומבי, להגיע עם רכבו של בומבי לים ואז, אם וכאשר יאתרו במקום את פרי, יחנו את הרכב, ייקחו את האופנוע שהוחנה בקרבת מקום מבעוד מועד, ובעת שפרי יחזקאל ייצא מהים בדרכו הביתה, יבצעו את החיסול כשהם רכובים על האופנוע – וכך היה. בומבי מפרט את המהלך העניינים, המרדף אחר הטנדר שבו נסע פרי יחזקאל עד מושב שתולים, העובדה שנורה על ידי מגידיש שם, וכן את פעולות ההסוואה לאחר מכן לרבות שריפת בגדיהם – ולא אפרט (עמ' 536 -538).

לדברי בומבי, יום יומיים אח"כ הוא פגש את אברג'יל והוא הביע מרוצות רבה מכך שעוד אחד מהאבוטבולים "התפרק" (חוסל). בומבי הוסיף ואמר כי: **"זה בשבילו (בשביל אברג'יל) עוד תמונה בעיתון"** (עמ' 539 ש' 17), בעוד שהם, מצדם, בתור "ילדים של אברג'יל" שמחו לעשות את מה שביקש. לדברי בומבי לא היה תגמול כספי ספציפי עבור המעשים. הם נהנו בארגון יחד מהכסף שאברג'יל היה מביא. אברג'יל לא שילם לאדם 'פר משימה' אלא העניק את ההרגשה שכולם בארגון שותפים בכסף וכולם ביחד גם בבעיות (עמ' 540).

יצוין, כי בומבי אישר בעדותו, כי בתחילת החקירה, טרם החתימה על הסכם, הוא לא סיפר על מעורבותו האישית ברצח וכן על מעורבות חברו מגידיש, אלא ייחס את המעשה לשלומי ואזנה (שאינו בין החיים). לדבריו הוא חשש באופן טבעי להפליל את עצמו ברצח שעה שלא היה בטוח שיחתם עמו הסכם עד מדינה. לגבי מגידיש הוא הסביר שלא זו בלבד שהיה חברו הטוב, הרי שמדובר באב ל-13 ילדים. לא קל היה לספר אודותיו, לא כל שכן טרם הסכם. ואולם, עם התקדמות המו"מ, ברגע שאכן נחתם עמו הסכם, הוא אמר את האמת הן לגבי עצמו והן לגבי האדם שבאמת נטל עמו חלק ברצח של פרי יחזקאל (עמ'541).

<u>רצח גיא יחזקאל -7.10.03</u>

2.6 להשלמת התמונה בהקשר לפן זה של המלחמה יצוין, כי אליבא עדותו של בומבי, גיא יחזקאל, אח של פרי, נרצח לימים בחו"ל בשליחות הארגון, מעשה שבוצע על ידי ריקו שירזי. לדברי בומבי, אברג'יל שיתף אותו בשיחה שהייתה לו עם ריקו שירזי שבמהלכה הלה מסר לו אינפורמציה שלפיה גיא יחזקאל מתוך רצון לנקום על רצח אחיו פנה לקבלת עזרה מחבר של ריקו שירזי כדי שיסייע לו בכך:

"גיא יחזקאל זה אח של פרי יחזקאל, שדאגנו לרצוח אותו באשדוד. הייתה איזו פגישה בין ריקו ליצחק, שזה מה שיצחק שיתף אותי ואמר לי, שריקו בא אליו, נפגש איתו ואמר לו שיש בחור בשם גיא יחזקאל, ששואל על הכיוון של יצחק כי הוא יודע שמי שרצח את אח שלו זה יצחק וזה הכיוון של יצחק, כאילו זה אנחנו, והבחור הזה ביקש עזרה מחבר של ריקו איך לנסות לרצוח את יצחק ואותנו. ריקו פנה עם האינפורמציה הזאת לאברג'יל והוא אמר לו שהוא, ריקו, מסדר לו את הסידור הזה בחו"ל, לסדר לו את הסידור זה לרצוח לו בחוץ לארץ, וזה מה שיצחק אמר לי ואחר-כך שמעתי שכן רצחו את הבן-אדם הזה בחוץ לארץ" (עמ' 571, ש' 31).

<u>החבירה לאבי רוחן ולאנשיו</u>

2.7 לדברי בומבי, בשלב מסוים, אברג'יל חבר בברית משותפת עם קבוצה עבריינית אחרת שבראשה עמד נאשם 2, אבי רוחן. זאת קרה זמן מה לפני ניסיון הפגיעה בזאב רוזנשטיין **ב-"מסעדת הקשת"** באוקטובר 2002 באירוע שכונה "אירוע הקשת", כפי שעוד יתואר.

בומבי סיפר, כי התוודע אל אבי רוחן בביתו של אברג'יל, וכדבריו: **אבי רוחן הוא ראש קבוצה שאני הכרתי אותו בתור ראש קבוצה, שהייתה לו קבוצה עם הרבה אנשים, טולי, צ'יקו, דותן, שלומי בסה, אני הכרתי אותם בבית של יצחק, אחרי שיצחק אמר שאנחנו עשינו ברית איתם, זו פעם ראשונה שהכרתי את אבי ואת תולי ואת כולם, זה היה בערד. זה היה לפני 13-14 שנה, בסגנון הזה, לפני כל הפרשה, לפני הפיגוע, לפני יהודה הלוי ולפני הקשת"** (עמ' 533, ש' 14).

לדברי בומבי כחלק ממערכת היחסים עם אבי רוחן התקיימו עשרות מפגשים אתו ועם אנשיו **"היו לנו עשרות פגישות עם כולם, היינו נפגשים עם אבי, עם דותן, עם כולם. לא היינו מדברים על עסקים, היינו מדברים רק <u>את מי צריך לרצוח, את מי שיצחק רוצה שנרצח</u>"** (עמ' 534, ש' 4).

בהתייחס למעורבות רוחן ב -"אירוע הקשת" (אירוע שאודותיו למד בומבי בדיעבד ולא שותף בו בזמן אמת) אמר בומבי:

"היה איזה מהלך לפגוע בזאב רוזנשטיין בת"א, שבאותה סיטואציה נעצרו הקבוצה של אבי (רוחן – ג.ר) **נעצר קוני, נעצר דותן, נעצרו חלק מהקבוצה של אבי. לפני כן אני זוכר שהיינו בבית של יצחק, <u>יצחק אמר לי תכיר, אנחנו איתם, הם איתנו, מה שאנחנו צריכים הם יתנו, מה שהם צריכים אנחנו ניתן, אנחנו ביחד בכסף, במלחמה, בהכל..."</u>** (ההדגשה שלי, עמ' 533, ש' 24).

<u>רצח דוד ביטון המכונה "דיידונה" -14.1.2003 (אישום 5 בכתב האישום)</u>

2.8 לדברי בומבי, באחד הימים שבהם ביקר את אברג'יל בערד, אמר לו אברג'יל שיש איזה בחור, "דיידונה, ש-"מלכלך" על הארגון וצריך לרצוח אותו. אברג'יל סיפק עליו פרטים: גר בכפר שלם ויש לו וולבו. בומבי הציע ששלומי לוי, חברו מאשדוד, יבצע את הרצח כיוון שהוא, בומבי, נתון במעקב של המשטרה. לדברי בומבי, שלומי לוי סיפר לו שכבר רצח בעבר ושהוא ומוכן לעשות זאת עבור אברג'יל. שלומי מבחינתו לא הכיר את דיידונה כלל ואליו בומבי הכיר אותו רק שטחית ממועדונים באשדוד. עם זאת, בומבי הטעים כי גם אם אברג'יל היה אומר לו, "הבלורית שלו לא לטעמי", היה מבצע עבורו את המעשה. עד כדי כך הייתה השפעתו של אברג'יל (עמ' 545 ש' 32).

לדברי בומבי הוא הסביר לאברג'יל שאין לו די מודיעין על אותו דיידונה וגם כי אין לו נהג, ואז אברג'יל הפנה אותו למוטי חסין. אברג'יל אמר שהוא כבר דיבר איתו בנושא והוא, מוטי חסין, יעזור במציאת נהג וגם ידאג להביא את דיידונה לפגישה. בומבי סיפר, כי בהנחיית אברג'יל הוא פנה למוטי חסין, שכבר ידע במה מדובר, והלה הבטיח כי ייצא עם אותו דיידונה לבילוי במועדון ושם יבוצע הרצח. התכנית הייתה שמוטי ייתן לדיידונה לשתות במועדון ולפני שהם יצאו מהמועדון מוטי יודיע לבומבי ולשלומי לוי, וככה מוטי יסדר לו "כיפה אדומה". כעבור כמה ימים שלומי אמר שמצא נהג. לדברי בומבי, הוא מצדו לא ידע את זהות הנהג וגם לא רצה לדעת, אבל לימים הסתבר לו שהיה זה אח של שלומי לוי, ז'וז'ו (נאשם 13), אשר התוודה בפניו שהוא היה הנהג ברצח דיידונה. בומבי תיאר את מהלך העניינים ביום הרצח (14.1.03) בהדגישו שברגע הרצח הוא עצמו לא נכח בזירה. לדבריו, לאחר שהתקבל טלפון ממוטי חסין לפיו הוא ודיידונה יוצאים מהמועדון, הוא מבחינתו עזב את המקום ונסע לביתו. כאמור, נאשם 8 מוטי חסין הודה והורשע בגין אירוע זה בעבירה של קשירת קשר לבצע פשע ולכן לא נדרשת הכרעתנו בנושא.

בומבי הוסיף, כי לאחר רצח זה שלומי לוי יצא מהארגון משום שהבין שאחרת יהפוך לרוצח עבור אברג'יל. לימים, בשנת 2013, שלומי לוי עצמו נרצח.

<u>רצח חנניה אוחנה -5.3.03</u>

2.9 אגב תיאור המלחמה שהתנהלה בין הקבוצות העברייניות השונות, בומבי הזכיר בעדותו גם את רצח העבריין חנניה אוחנה כחלק מאותה מלחמה, ואולם דבריו בעניין זה היו כלליים כמי שלא היה מעורב ו/או מצוי בסוד העניינים (עמ' 544 ש' 7-6). לשאלות ב"כ נאשם 3 אודות אדם בשם שמעון זריהן הוא השיב שככל שידוע לו היה לו חלק ברצח חנניה אוחנה (עמ' 1449).

2.10 לדברי בומבי, כאמור, מדובר היה במלחמה כוללת נגד גורמים עברייניים נוספים כגון חנניה אוחנה וזאב רוזנשטיין. אליבא בומבי, המלחמה החלה בעיקר לאחר רצח יעקב, אירוע שהיווה טריגר והציב מטרה משותפת שקל היה וטבעי לאנשים להתלכד מולה,

אלא שברקע הדברים עמד גם מניע כלכלי ומאבקי כוח ושליטה. לדברי בומבי ההכרה בכך שהמניע לא היה רק מציאת האחראים לרצח יעקב, חדרה לתודעתו אט אט ובראיה שבדיעבד.

"באותה תקופה אנחנו מסוכסכים עם כל המדינה. מבחינת יצחק לכולם היה חלק ברצח של אח שלו יעקב שזה מדובר בפליקס אבוטבול, חנניה אוחנה שהיינו נפגשים איתו, מיכה אסלן שהיינו נפגשים איתו, אחרי שהיינו נפגשים איתו, היינו נפגשים איתם, יצחק היה אומר אלה מניאק, אלה עושים לי משחק, הם גם שותפים ברצח של אחי יעקב ובזמן הזה אנשים נרצחים, מיכה נרצח, חנניה נרצח, יש תגובה מהצד של האבוטבולים שבאו לפרק את שמעון זריהן שאז היה אתנו כאילו מלחמה, מלחמה, אנחנו מבחינתנו מלחמה עם כל המדינה כמעט, בגלל שיצחק בא לו..." (עמ' 544, ש' 1).

ובהמשך, בהתייחסות לזאב רוזנשטיין (עמ' 559 ש' 24 ואילך):

"בפגישות שלי עם יצחק תמיד דיברנו על זה שזאביק צריך להירצח ועל הדרך גם לקחת לו את הקזינואים, ובאותה תקופה, לפני שיצחק נסע, היו פגישות ממש אינטנסיביות לגבי איך קורה ומה קורה ואיך עושים ואיך מתקדמים לגבי זאביק...".

לדברי בומבי שיחות בנושא זה לא היו רק בינו לבין אברג'יל אלא בפורום נרחב יותר, בעיקר בנוכחות עמית טייב ויניב בן סימון. הוא הסביר כי כאשר היה מדובר בעניינים של אסטרטגיה או שיתוף במידע מודיעיני, לא שמרו על "שו"-"שו" כהתבטאותו (עמ' 559 ש' 30 ואילך):

"ואז יניב בא עם אינפורמציה שזאביק צריך להגיע לאיזה מקום בגני התערוכה, זה משרד שלו ששם הוא מגיע...הוא הביא את האינפורמציה הזאת בזמן שהיינו בפגישה עם יצחק ואז יצחק שואל יאללה בוא נסיים איתו עם המניאק הזה, כאילו בצורה כזאת, וזה היה לפני שיצחק נסע. עד אותו יום אחרון שיצחק נסע היו פגישות לגבי הנושא הזה, לגבי זאביק שהוא צריך ללכת. יצחק התעורר עם זאביק וישן עם זאביק בכל המובנים, רוצה להרוג את הבן אדם, רוצים לקחת לו את הקזינואים, הם רואים כבר איך הם משתלטים על כל המדינה בקזינואים שהם לוקחים לזאביק. ואז אמרנו שכאילו בזמן שאתה תיסע, אנחנו נדאג לעשות את זה...".

בומבי הסביר כי "המלחמה" הייתה למעשה מלחמתו של אברג'יל שאליה אברג'יל רתם את חברי הארגון. לדבריו, האנשים נרצחו רק על סמך מה שאברג'יל רצה. אף אחד אחר מחברי הארגון לא בא עם יוזמה אישית או דיבר על סכסוך אישי עם אדם כזה או אחר. לדברי בומבי הלכה למעשה לא היו בכלל סכסוכים, הכול היה בעצם "חרטא", כהתבטאותו, רק אינטרס כלכלי של אברג'יל (עמ' 545 ש' 11 ואילך).

כתימוכין לטענתו שהמניע למלחמה נגד זאב רוזנשטיין נשאה גם אופי עסקי הנוגע לבתי הקזינו שלו, בומבי הפנה לשיחה שקיים בנושא עם מאיר אברג'יל. היה זה לאחר שהוא, בומבי, כבר מונה להיות המוציא לפועל של ההתנקשות בזאב רוזנשטיין וכולם ידעו על כך. באחת הפעמים, כך לדבריו, פנה אליו מאיר ושאל אותו "**מה קורה עם השמן**", זה הכינוי שהודבק לרוזנשטיין. כאשר השיב למאיר שהוא עובד על כך וצריך עוד אינפורמציה, אמר לו מאיר: "**יש לי את המקום הזה בצ'יינג', בטוח הוא מגיע לשם, יש שם את הכסף, בטוח הוא מגיע לשם, נסיים את הבן זונה הזה וניקח לו את הקזינו**..." (עמ' 573, ש' 32).

2.11 בומבי העיד, כי בחודש אפריל 2003 אברג'יל עזב את הארץ. באותה תקופה הם היו קבוצה גדולה וחזקה. האנשים הדומיננטיים בארגון - שהיו גם הכי קרובים לאברג'יל וניהלו אתו תקשורת קרובה, בין טלפונית ובין בנסיעות אליו לחו"ל - היו הוא עצמו, עמית טייב ויניב בן סימון. שלושתם, לדברי בומבי, היו מי שניהלו בארץ את מלחמותיו של אברג'יל כאשר אברג'יל מעודכן בכל (עמ' 539 ש' 16).

המשכה של המלחמה הייתה, כך לדברי בומבי בניסיונות ההתנקשות בזאב רוזנשטיין בכיכר פלומר וביהודה הלוי כמפורט באישומים 3 ו-4. עדותו של בומבי בהקשר זה תפורט באופן ספציפי, עת אדון באישומים אלה.

3. עדות עד המדינה י.מ לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים

3.1 במסגרת עדותו מספר י.מ אודות שיחה אישית שניהל עם אברג'יל בפוראטו בנוס בספרד בביתו של ציון אלון. לדבריו, באחד הימים התפתחה שיחה אישית בינו לבין אברג'יל, כשכל אחד מהם דיבר על אחיו ועל מערכת היחסים המשפחתית וכדבריו:

"...ואז הוא שואל אותי: תגיד את יעקב הכרת? אמתי לו שלא, אז הוא אמר לי, יעקב אחי, אתה יודע שהוא נרצח? אמרתי לו, לא, לא ידעתי. הוא אמר לי חבל, חבל שיעקב נרצח, כי את יעקב באמת הערצתי...הוא אומר לי: אחרי הרצח של אח שלי יעקב יצאה שמועה שהג'רושים קשורים לפירוק שלו, קשורים "לכפה אדומה" שעשו לו, והג'רושים שמעו את זה, את השמועה הזאת והם פנו למאיר, אח שלי בארץ והם באמת נפגשו עם אח שלי....ויצחק מספר לי שהג'רושים בפגישה אומרים למאיר, מה פתאום, לא רק שאנחנו לא קשורים לפרוק של אח שלך יעקב...הציעו לנו כסף לפרק אותו...יצחק אמר לי שאחרי בדיקה וברורים שהוא עשה הוא גילה שמי שהציע את ההצעה הזאת לג'רושים היה זאב רוזנשטיין ופליקס אבוטבול, וככה בכעס הוא אומר לי ובגלל זה אני במלחמה איתם..." (הדגשה שלי, עמ' 3722, ש' 13-1).

דברי י.מ כאמור, בצטטו את אברג'יל, תומכים לא רק בסיפור המעשה שסיפר בומבי אודות החשדות שהופנו כלפי משפחת ג'רושי בהתחלה, המפגש עימם והסולחה, אלא מבסס את דבריו בדבר קיומה של מלחמה שהכריז אברג'יל כנגד זאב רוזנשטיין ומשפחת אבוטבול.

בהמשך, נשאל י.מ במה באה לידי ביטוי המעורבות שלו עצמו בסכסוך והשיב **עמ' 3724,** ש' 4-13:

"המעורבות שלי, קודם כל אני רוצה לציין שאת זאביק רוזנשטיין אני לא מכיר בכלל, לא דיברתי איתו מעולם, לא רבתי איתו ולא היה לי שום סכסוך איתו. אבל, א-מה-מה, נתתי 30 אלף שקלים שחשבתי שאני נותן אותם לטובת עזרת במציאת אותו נוכל, צ'רלי אדרי, ו-ה.צ אמר לי שקונים בזה אמל"ח כי יש מלחמה, אחר-כך קניתי אמל"ח, קניתי לבנות חבלה, קניתי נפצים, קניתי טילי לאו, רימונים, עשרות רימונים, אקדחים, M16, בין היתר ה.צ ביקש ממני ללכת עם א.צ ולקנות שלטים, במקרים מסוימים הלכנו לחנויות מסוימות וקנינו שלטים. בשני מקרים יוצאי דופן מבחינתי באותה שנה, אני סוחר סמים, אמנם רכשתי אמל"ח אבל גם נתבקשתי על-ידי ה.צ לטייל מסביב לביתו של בגבעת עמל, לשמור בעת בניית מטעני חבלה על-ידי ה.צ, ובין היתר גם ברבות השנים שינעתי גם אמל"ח עבור הארגון לקחת אותם ממקום למקום".

3.2 חיזוק לדבריו של י.מ והוכחה לכך שהוא היה מודע למאבקים המתוארים, לרבות בהקשר למשפחת אבוטבול, ניתן למצוא בהאזנת סתר **ת/1198** מיום 7.9.2003 שבמסגרתה מספר י.מ לאברג'יל בשיחת טלפון ביניהם (בנוכחות ציון אלון) כי אסי אבוטבול שכינויו "התינוקת" נמצא כנראה בקזבלנקה באיזו וילה. בעת שי.מ נדרש בעדותו להסביר את השיחה, הוא העיד שהוא וחברו סידני נפגשו במסעדה בקזבלנקה ואז ראו במקום אדם שמקורב למשפחת אבוטבול וחשדו שאסי נמצא בקזבלנקה באיזו וילה. השיחה בין אברג'יל לציון אלון וכן המשך השיחה בנושא בין י.מ לבין אברג'יל נועדו להעביר לאברג'יל את המסר (עמ' 3638 ש' 4).

4. <u>עדות עד המדינה טולי לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים</u>

4.1 בהתייחס "למלחמה" נגד זאב רוזנשטיין העיד גם עד המדינה טולי, מאנשי קבוצתו של נאשם 2.

טולי סיפר על התקופה שלאחר רצח יעקב אברג'יל ועל מה שהוא כינה "קונפליקט" שהתפתח בעקבות אותו רצח אגב רצונם וניסיונם של יצחק +אברג'יל ומאיר אחיו להתחקות אחר האחראים לכך. דבריו שיצוטטו להלן, תומכים בדבריו של בומבי ו-י.מ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

אודות המלחמה שתוארה, לרבות העובדה שאברג'יל הוא שהוביל אותה ממניעיו של אברג'יל (פרוטוקול עמ' 1791 ש' 11 ואילך):

"....אח של יצחק אברג'יל, יעקב אברג'יל, נרצח....הם רצו לדעת מאיפה, איך הוא נרצח. כשאני אומר הם אני מתכוון ליצחק אברג'יל ולאח שלו מאיר וכל המשפחה שם רצו לדעת מה קורה. הם בהתחלה חשדו בג'רושים, לאחר בירורים שהם עשו, ממה שאני שמעתי, שהם נשבעו להם בקוראן שאין להם יד בזה. ואז הם המשיכו לברר והם טענו שזה בא מהכיוון של רוזנשטיין ואבוטבול.

ש. ממי אתה שמעת את זה?

ת. שמעתי את זה ממאיר, מיצחק.

ש. וברגע שנאמר לך שהכיוון זה מאבוטבול ורוזנשטיין, אז מה זה אומר? מה המשמעות?

ת. זה אומר שצריך להילחם איתם, המשמעות היא שצריכים להילחם איתם. אנחנו היינו מחוברים הרי, אני אבי רוחן צ'יקו ודותן, ביחד עם יצחק, אז נעשתה מלחמה ביחד עם כולנו, היינו צריכים להילחם נגדם, נגד פליקס ונגד זאביק.

ש. מה זה אומר שאתה אומר להילחם?

ת. להילחם זה להרוג אותם.

ש. בוא תסביר מה מקור הסכסוך של הקבוצה שלכם, של אבי, שלך, של צ'יקו ושל דותן, עם רוזנשטיין.

ת. לנו לא היה סכסוך איתו, מי שהיה לו את הסכסוך איתו זה היה יצחק, לנו לא היה סכסוך עם זאביק, אבל ברגע שאנחנו איתו ביחד אז הסכסוך הוא איתנו, זה או שאנחנו איתו או שנגדו, ואנחנו איתו אז באופן אוטומט המלחמה היא איתנו גם.

ש. בהתנהלות מי יכול להכריז על סכסוך כזה שמאחד את כולם?

ת. יצחק.

ש. ומה ידוע לך על החיבור בין הקבוצה שלכם לקבוצה של יצחק בהקשר הזה?

ת. זה חיבור לצאת למלחמה נגדם, מי שמחבר את זה זה אבי ויצחק

ש. למה זה אבי ויצחק?

ת. אבי רוחן הוא הראש של הקבוצה שלנו, הוא הקובע אצלנו.

ש. אז מה נקבע לגבי מה שאתם מקדמים?

ת. אנחנו מקדמים את המלחמה הזאת ביחד..."

הנה כי כן, מדברי טולי עולה לא רק אודות החבירה של רוחן וחבורתו לאברג'יל אלא גם שהמלחמה כוונה על ידי אברג'יל כלפי משפחת אבוטבול וזאב רוזנשטיין, ברוח דבריו של בומבי.

4.2 טולי העיד, בין השאר, לגבי ניסיונות לרצוח את רוזנשטיין. לדבריו היו מספר ניסיונות שקדמו לאלה של כיכר פלומר ויהודה הלוי. מדובר במעשים שלדבריו בוצעו גם על ידי חבריו לקבוצה העבריינית של רוחן. (עמ' 1792 ואילך).

"...ואז לקראת קיץ 2002 נדמה לי, משהו כזה, היה ניסיון חיסול ראשון של זאביק, ממה שידוע לי, עם טיל לאו בפ"ת, ליד אולם ה"רויאל גארדן".

ש. אתה אמרת עכשיו שזה ניסיון חיסול ראשון.

ת. זה מה שידוע לי.

ש. על כמה ניסיונות חיסול אתה יודע?

ת. אני יודע על שלושה או ארבעה ניסיונות חיסול, ניסיון החיסול ברויאל גארדן, ניסיון חיסול ליד הבית שלו בהוד-השרון, ניסיון חיסול בהילטון והיה את ניסיון החיסול ביהודה הלוי..."

ובהמשך, בעת שנשאל לגבי הניסיון במלון הילטון (שהוא חלקו המקביל של האירוע במסעדת הקשת, כפי שיובהר),אמר טולי (ראו עמ' 1793, ש' 9):

ש. "מה אתה יודע לגבי הניסיון השלישי?

ת. הניסיון השלישי זה היה ניסיון הילטון בת"א, שיצאו לשם דותן שוקרון ואליעזר קמל, קוני, אני הייתי בדירה ברעננה, אני לא זוכר אם הגעתי לשם בבוקר או שישנתי לילה לפני זה, ואז הגיע לשם אליעזר קמל, בא עם נשק עליו, ודותן, דותן לקח את הנשק שהיה מתחת לספה, ואז הם דיברו ביניהם שהם יוצאים לאיזה חיסול, אבל אני לא ידעתי בדיוק לאיזה חיסול הם יצאו, הם יצאו מהדירה ואחרי זה באותו יום בתקשורת דובר על שני ניסיונות חיסול של זאביק רוזנשטיין, אחד במסעדה, ליד מסעדה בתחנה המרכזית הישנה ואחד במלון הילטון בת"א. במלון הילטון בת"א נעצרו אליעזר קמל ודותן שוקרון. ובתחנה המרכזית הישנה נעצר שם שי אברג'יל, אייבי אברג'יל, יניב בן סימון, עמית טייב, סנקר ומאיר שלוש אני חושב, לא זכור לי בדיוק.

ש. לגבי קוני, למי הוא היה קשור?

ת. אלינו, זהות. קוני אני חושב שהוא היה קשור לאברג'יל, אני לא יודע, הוא לא היה קשור אנחנו בדיוק השלמנו אז, הוא גם סידרתי לו תעודת זהות. קוני היה מבוקש, אז הוא אמר לי שהוא מבוקש ושהוא צריך תעודת זהות ואני סידרתי לו תעודת לפני זה לא דיברנו, היינו בסכסוך ואז פנה אלי מאיר ואמר בואו תעשו סולחה אתם חברים של שנים, אז אני ואליעזר קמל, קוני, עשינו סולחה, נשארנו סוף שבוע ברעננה בדירת מסתור, אני והוא לבד, דיברנו בינינו ואז הוא אמר לי שהוא מבוקש, אמרתי לו אני אסדר לך תעודת זהות. ואז סידרתי לו תעודת זהות על שם אח שלי, ניסים ...".

טולי הדגיש, כי באירועים הקודמים שבהם נטלו חלק אנשיו של רוחן, הרי שרוחן היה מי ששלח אותם למשימה. לדבריו, אין לדבר על אופציה אחרת שכן רוחן הוא ראש הקבוצה שלהם ורק הוא יכול לשלוח אנשים למשימות (עמ' 1794 ש' 16-15).

האירוע במסעדת הקשת 1.10.02

4.3 דבריו של טולי, כמצוטט לעיל ,בנוגע לניסיון ההתנקשות במלון הילטון, מתייחסים לניסיון ההתנקשות בזאב רוזנשטיין בתאריך 1.10.02 בשני מקומות במקביל, הן במסעדת הקשת והן במלון הילטון בתל אביב.

אירוע, זה, אשר כונה "**אירוע הקשת**", הוזכר גם על ידי בומבי בהקשר לניסיונות חיסולו של רוזנשטיין, כפי שפורט קודם וזו העת להתייחס ביתר הרחבה אל נסיבותיו ואל ראיות התביעה שהובאו לגביו:

נזכיר: האירוע המדובר אינו חלק מהאישומים בכתב האישום, אלא היה נושא לכתב אישום נפרד שהוגש בשנת 2003 (ראו **ת/231א'**). הוא קדם כרונולוגית לאירועי פלומר ויהודה הלוי. כך, בשעות אחה"צ של יום 1.10.02 נעצרו מאיר שלוש, שלמה (שי) אברג'יל, אמיר נסקר ועמית טייב כשהם מתצפתים לעבר מסעדת הקשת בדרום תל אביב שבה שהה אותה עת זאב רוזנשטיין, כשהם מצוידים באמצעי ירי כלומר אקדח ותת מקלע. במקביל נעצרו דותן שוקרון ואליעזר קמאל (קוני) כשהם מתצפתים לעבר הכניסה למלון הילטון, מקום שאליו נהג רוזנשטיין להגיע באופן קבוע (ואף התכוון להגיע לשם באותו יום), כשהם מצוידים באקדח ואמצעי הסוואה.

ששת המעורבים הנ"ל הורשעו על פי הודאתם, במהלך ניהול ההוכחות נגדם, בכתב אישום מתוקן שהוגש כנגדם במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע עוון והחזקת נשק. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, אותם נאשמים קשרו

קשר לפגוע באדם אחר, על ידי כך שיעקבו אחריו במקומות שונים בתל אביב, כאשר לצורך כך נשאו אמל"ח מסוגים שונים כמתואר שם.
התביעה מבקשת לראות באירוע זה -שאין חולק לגבי עצם התרחשותו וזהות מבצעיו- נדבך רלוונטי להבנת התמונה הראייתית, וכתימוכין לדברי עדי המדינה אודות המלחמה שהוכרזה נגד זאב רוזנשטיין.

כאמור, אירוע הקשת, אליבא עדותם של בומבי וטולי היה חלק מהתוכנית שנרקמה נגד זאב רוזנשטיין, אירוע שקדם לאירועי פלומר ויהודה הלוי. טולי, כך אליבא עדותו, ידע על המעשה בזמן אמת ואף סייע בהשגת תעודת זהות עבור קוני.
גם אם אירוע זה אינו חלק מכתב האישום אלא הוא מובא כסיפור רקע, הרלוונטיות שלו ברורה לענייננו. מדובר באירוע שעצם התרחשותו וזהות מבצעיו הוכחה במסגרת הליך אחר, כאשר על פי המתואר מפי עדי המדינה הוא קשור קשר בל ינתק לאירועים המפורטים באישומים 3 ו-4. כישלונו הוליד למעשה את המשך ניסיונות ההתנקשות המתוארים באישומים 3 ו-4.

4.3.1 כתימוכין לדברי עדי המדינה לפיהם היעד לפגיעה באירוע הקשת היה זאב רוזנשטיין, מפנה המאשימה בראש ובראשנה לדבריו של זאב רוזנשטיין עצמו בהודעתו במשטרה אשר הוגשה לפי סעיף 10א' לפקודת הראיות **(ת/233(1)** עמ' 1), עת תיאר את מעשיו והתנהלותו באותו יום. די לנו לצורך עניינו להפנות לדבריו שם – שאין סיבה לפקפק באמיתותם- לפיהם הוא אכן הגיע עם רכבו באותו יום וסעד במסעדת הקשת מקום בו הוא נוהג לשבת בדרך כלל, משם נסע למלון הילטון, מקום שבו הוא נוהג לקיים ישיבות עסקים בלובי. העובדה שרוזנשטיין נכח בשני המקומות שתוצפתו במקביל, מקומות שאליהם היה נוהג להגיע תדיר וכחלק משגרת חייו - בהחלט מהווה חיזוק לדברי עדי המדינה לגבי היותו של רוזנשטיין היעד לפגיעה ולכך שמדובר היה באירוע מתוכנן מראש, כחלק ממזימה משותפת.

לא למיותר להדגיש כבר עתה, את שעוד יעלה בהמשך, כי המעורבים באירוע, בעצם הודייתם בעובדות כתב האישום המתוקן, אישרו את העובדה שטיבו של האירוע היה קשר שנרקם לפגוע באדם אחר, לאחר מעקב אחריו, כאשר בשום שלב לא נטען ואף לא יוחס להם כי קשרו קשר לבצע עבירה אחרת (למשל גניבה או שוד).
בהקשר אחרון זה הפנתה המאשימה ל- **ת/2377** ממנו עולה כי יניב בן סימון, אחד מהמבצעים שנעצר ליד מסעדת הקשת, התאמן בירי במטווח בבת ים יומיים לפני האירוע, מה שתומך במסקנה שהשימוש בכלי ירי היה חלק מהותי ונדבך במסגרת התכנית.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

4.3.2 תימוכין נוספים לדברי עדי המדינה לפיהם אירוע הקשת בוצע כחלק מהמאבק שהכריז אברג'יל נגד זאב רוזנשטיין מבקשת המאשימה לראות בדאגה של אברג'יל ורוחן לאותם אנשים שהיו שותפים בביצוע המעשה, הכל כמשתקף בשיחות טלפון רבות שבהן נשמעו השניים מברכים ומוודאים שאנשים אלה "מטופלים" וכי דואגים לרווחתם ולייצוג משפטי עבורם. דאגה מצד אברג'יל לאנשיו מבין עצורי אירוע הקשת לא הוכחשה על ידי אברג'יל בחקירה נגדית. הוא אישר שווידא שיכניסו להם אוכל וידאגו להם לקנטינות דרך סוסן (עמ' 1-7870). אברג'יל הסביר דאגה זו לשי, עמית ומאיר שלוש בכך שהוא תמיד דואג לחברים שלו וכן אישר שהורה לאבי רוחן לדאוג לקוני כי את קוני הוא הכיר באמצעותו. את דאגתו לשי אברג'יל נימק בכך שהוא בן אחיו, אבל לא הסביר לשם מה היה צריך לדאוג לו ולרצות אותו כאשר בא בדרישות ותביעות כספיות, מה עוד שאביו, מאיר היה בארץ, ויכול היה לדאוג לו.

בהתייחס לדאגה זו לעצורים הפנתה המאשימה לשיחות בהאזנות סתר. כך למשל ל-**ת/1875כ'** (עמ' 2 ש' 18 ואילך) שיחה שהתקיימה ערב ההגעה להסדר טיעון בתיק **ת/231א** הנ"ל, שיחה בין אבי רוחן, צ'יקו בית עדה ואבי לוקר "העורב" (נאשם 16), שבה מספר רוחן ש"החבר" קרי אברג'יל, ביקש ממנו להגיע ולפגוש אותו בחו"ל אבל הוא מבחינתו לא ייסע עד אשר יוודא שהכול בסדר עם המעורבים בתיק הקשת וכי התיק מגיע לסיומו: **"אני אמרתי לו קודם כל תן לי לראות כולם נכנסים בפנים, וכולם זה....אני אעזוב אותם ככה פה עכשיו אחי?"**

בדומה, הוראות שנתן אברג'יל לדאוג לכסף ולדירה לשי אברג'יל נוכח תלונותיו בהיותו במעצר. כך ב-**ת/1862א'** שיחה בין אברג'יל לעדי טייב שם הלה מספר על שיחה שקיים עם שי ועל בקשת האחרון שידאגו לו לבית. בשיחה הנ"ל אברג'יל נותן את אישורו לבקשה ואומר שידאגו לו לבית ולכסף. כך גם **בת/1862ב'** אברג'יל אומר לעדי לתת לשי 500 דולר לצורך שכירות וכן לכיסוי חובותיו. **בת/1862ד'** מתנהלת שיחה בין אברג'יל לשי עצמו שם אברג'יל מרגיע אותו באומרו: **"שי אל תדאג, אנחנו דואגים לך וגם לחובות שלך, תהייה רגוע".**

התביעה מפנה גם ל-**ת/1867** שבה מדברים אברג'יל ורוחן אודות פטריק, אביו של עמית טייב, ואת הבושה שהם חשים מולו על מעצר בנו.

יש בהחלט קושי ליישב את תוכן השיחות הנ"ל, על רקע נסיבות המקרה, עם גרסת אברג'יל שלפיה עסקינן בלא יותר מאשר דאגה של חבר לחבריו העצורים, מה עוד שהדבר לא מסביר את הדאגה של רוחן לאותם עצורים (**ראה ת/1873 י"ג ות/1874 כ'**). דאגה כזו מתיישבת בהחלט עם הסולידריות שאודותיה העיד בומבי ואשר במסגרתה איש מאנשי הקבוצה אומנם לא קיבל גמול או תשלום על משימות שביצע , אבל נהנה מתמיכה כספית שוטפת ודאגה לו ולמשפחתו בעת צרה, כפי שעוד יפורט בפרק המתייחס לאישום הראשון.

5. <u>עדות עד המדינה ה.צ לגבי המלחמה שהוכרזה כנגד ארגונים אחרים</u>

5.1 גם בפני עד המדינה ה.צ ביטא אברג'יל את טינתו כלפי רוזנשטיין, כפי שהלה העיד (עמ'2305 ש' 22 ואילך):

ש. "ועל מה אתם מדברים במפגש הזה? במפגשים?

ת. ישבנו, דיברנו, צחקנו ונכנסנו לכל מיני שיחות, בין היתר דיברנו על זאב רוזנשטיין. אני ידעתי שיש בינו ובין זאב רוזנשטיין בלגן ולא רציתי שייוודע לו שאני בעצם הייתי פעם שותף של רוזנשטיין ולא אמרתי לו. אז אני באותו מפגש אמרתי לו שהיה לי תיק עם זאב רוזנשטיין וסיפרתי לו את הכל ושאני מנותק היום ממנו.

ש. ומה הוא אמר על זאב רוזנשטיין?

ת. הוא התחיל לקלל אותו, הוא לא השאיר קללה שהוא לא קילל אותו, הוא אמר שהוא מכניס ערבים לא מכניס אותנו שותפים, זה היה מדובר על אותה שיחה על בית קזינו שהיה בראשון.

ש. מה עוד הוא ככה מדבר?

ת. מקלל אותו כל מיני קללות שאני לא רוצה לחזור עליהן".

הנה כי כן, מדברי ה.צ עולה בברור שאכן התקיים מאבק מול זאב רוזנשטיין, שאברג'יל ביטא כלפי רוזנשטיין טינה ברורה וכן שסכסוך זה נשא גם אופי עסקי ו/או ניזון ממניע עסקי הנוגע לקזינו של רוזנשטיין.

<u>ראיות נוספות בהקשר למלחמה</u>

6. <u>גרסת זאב רוזנשטיין בקשר לסכסוך</u>

6.1 זאב רוזנשטיין, מי שהיה לכאורה היעד לניסיונות החיסול נחקר על ידי המשטרה סמוך לאירועים. בעת שהובא להעיד במשפט (26.3.17) הוא היה שפוט למאסר ממושך של 17 שנים. בעדותו (עמ' 355 ואילך) רוזנשטיין סרב לשתף פעולה עם המאשימה, לתאר את האירועים השונים הנוגעים לניסיונות לחסלו ולא אבה לדבר על אויביו או חשדותיו – והדברים אינם מפתיעים. עם זאת, רוזנשטיין אישר את נכונות ההודעות שמסר במשטרה ואלה הוגשו כראיה (**ת/233 1-48**). בנסיבות אלה, יש בסיס לקבל את בקשת המאשימה ולאמץ את אמרותיו של רוזנשטיין במשטרה, הן מכוח העובדה שאישר את נכונותן (ראו ע"פ 2725/03 **עובדיה נגד מדינת ישראל**) והן מכוח סעיף 10א' לפקודת הראיות – ולמעשה לא הוצבה בעניין מחלוקת של ממש מטעמה של ההגנה.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

לעמדת המאשימה, למרות שגם במשטרה העד לא היה נכון לאשר שיש לו אויבים וטען שאין לו סכסוך עם משפחת אברג'יל, הרי שמבין השיטין ובאופן מרומז הוא אישר שמבקשים את רעתו, כי 'די לחכימא' וכי הרקע לזה הוא "שנאת חינם", כהתבטאותו [**ת/233(34)** עמ' 11]:

"חוקר: עזוב, זה לא מתאים לאדם במעמדך להגיש תלונה, אין לי הסבר לזה של אחד שמחפשים אותו כל כך הרבה פעמים על סכסוכים.....אבל אתה רואה עד שהם לא יראו אותך בסוף, הם לא...לא נרגעים. אז אין לך סכסוך עם אברג'יל, למה דווקא אותך? למה אותי לא מחפשים אין מה....מספיק אינטליגנט כדי להבין את זה.

רוזנשטיין: אתה גם מספיק אינטליגנט בשביל להבין את זה.

חוקר: למה יש 400 אחרים שלא שונאים אותם דווקא אותך (לא נשמע) וכמה פעמים עצרנו את זה לפני?

רוזנשטיין: אתה יודע בית המקדש על מה נחרב? שנאת חינם".

גם אם לא נפרש את דברי רוזנשטיין כאישור לקיומו של סכסוך עם אברג'יל, ברי שגם לא ניתן ללמוד מדבריו את ההיפך. אחרי הכל, תהא זו תמימות לחשוב רוזנשטיין היה סוטה מהקודים המקובלים בעולמו, היה מודה בכך שאברג'יל הוא אויבו והיה משתף פעולה עם המשטרה והתביעה בהפללתו.

מדבריו ניתן ללמוד בכל זאת שהוא היה מודע לקיומם של חורשי רעתו בגלל מה שהוא הגדיר כקנאה וצרות עין. הדברים מתקשרים גם עם דבריו בבית המשפט עת אישר שהסתובב עם מאבטחים (עובדה שהוכחה גם באמצעות מאבטחיו שהעידו במשפט).

7. **<u>קובי סידי – ניסיונות פישור לרבות בים המלח</u>**

המאשימה הפנתה לכך שעם כישלון הניסיון לחסל את רוזנשטיין באירוע הקשת, החלו ניסיונות מצד גורמים שונים לתווך בין הצדדים ולהביא לידי פתרון מוסכם שימנע אולי את המשך שפיכות הדמים. לגישת המאשימה, מעצם העובדה שנעשו ניסיונות פישור יש ללמוד על קיומו של סכסוך.

קובי סידי, איש עסקים שאינו מעורב בפלילים, היה חברו של זאב רוזנשטיין בתקופה הרלוונטית. נהג ללוות אותו בעסקים ובבילויים באופן תדיר, לרבות בנסיעות לחו"ל. קובי סידי לא העיד במשפט ואמרותיו במשטרה הוגשו כראיה בהסכמת הצדדים (**ת/702א+ב ו- ת/703 א+ב**).

קובי סודרי נחקר בנושא בתאריך ב-31.5.04 ונשאל לגבי הסכסוך עם רוזנשטיין וניסיונות החיסול שבוצעו כלפיו. הוא אישר שמדובר בסכסוך שבו נטלו חלק יצחק אברג'יל ואנשיו. הוא תיאר בחקירתו ניסיונות שנעשו לפשר בין הצדדים וטען כי לפחות מצדו של רוזנשטיין, הייתה לכך נכונות מלאה - אך זה לא הלך, כדבריו.

במהלך חקירתו הארוכה, הוא נאות אט אט לשתף את חוקריו עם מספר ניסיונות פיוס שידועים לו:

כך בדבריו ב- **ת/702** עמ' 6:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"**אני יכול לספר רק שפעם אחת לפני שנתיים או משהו כזה, היה ניסיון אחד שקפצו עלינו גם שוטרים, ישבנו בקפולסקי בבת ים עם נציג של יצחק...ושאלו אותי אם אני יכול להביא למצב שהם ידברו ביניהם**". לשאלה מי היה הבחור הזה, נציגו של אברג'יל הוא השיב: "**צרפתי אחד, אני יודע, מישהו מערד או מהדרום, אני לא זוכר**". באותו מעמד, כך לדברי סידי, אברג'יל ורוזנשטיין דיברו ביניהם בטלפון, אך זה לא יסתדר כי אברג'יל לא ויתר והתוצאה היא ש"**זאביק עדיין ממשיך להתבצר עם שומרים**".

כמו כן דיבר על מפגשים נוספים שידועים לו: מפגש שהיה בים המלח לאחר אירוע הקשת, בין השאר בנוכחות אברג'יל עצמו, מפגש במלון אינטר-קונטיננטל בתל אביב עם מאיר אברג'יל עוד לפני אירוע הקשת וכן מפגש בהילטון עם גולן אביטן לאחר הקשת (עמ' 45 ואילך).

לדברי סידי, ראשיתו של הסכסוך בשנת 2002 (שנתיים לפני מועד חקירתו). כאשר נשאל לגבי המניע לסכסוך, השיב: "**תאוות השתלטות, השתלטות, כוח, כסף, קזינו**" (**ת/702** עמ' 18). בד בבד הוא הדגיש שרוזנשטיין מצדו אינו צריך להשתלט, כי יש לו הכל.

8. **<u>גולן יפת ועופר בן-טל – מאבטחיו של רוזנשטיין</u>**

בהמשך לדברי סידי אודות פגישת פישור בין רוזנשטיין לבין אברג'יל בים המלח, הובאו עדויותיהם של **גולן יפת ועופר בן טל**, מאבטחיו של רוזנשטיין באותה עת.

הודעות גולן יפת **ת/206- ת/208** הוגשו בהסכמה חלף חקירה ראשית ואילו הודעותיו של עופר בן טל **ת/204 ו-ת/205** הוגשו מכוח סעיף 10א' לפקודת הראיות מאחר שלא זכר דבר מהאירוע. יחד עם זאת, בן טל אישר שבמשטרה מסר דברי אמת ועמד מאחורי דבריו שם (ראו עדות פרוטוקול עמ' 343 ואילך).

עופר בן טל תיאר בחקירתו נסיעה של רוזנשטיין לפגישה בים המלח, נסיעה שבה רוזנשטיין היה מלווה בארבעה מאבטחים שהוא ביניהם. כמו כן הצטרף אליהם גם "עופר", מאבטח ממונה מטעם חברת האבטחה. ניכר היה לדבריו שמדובר היה בנסיעה שהצריכה אבטחה גבוהה. לדבריו, בראשון לציון הם אספו אדם מסוים אשר במהלך הנסיעה ביצע שיחות תיאום בטלפון לגבי המפגש המיועד. בן טל זיהה שלא בוודאות אדם זה בתמונה שהוצגה לו (מספר 8 בלוח התמונות –ת/205), והוסיף שנדמה לו ששמו היה גולן. לדבריו, אותו אדם חבש "כובע של חוזרים בתשובה" וגם דיבר במהלך הנסיעה על עניני דת וחזרה בתשובה. לדברי בן טל הוא הבין שתחילה הם היו אמורים לנסוע למקום מסוים בערד ואחר כך השתנה היעד לים המלח. בהגיעם למלון בים המלח רוזנשטיין נפגש עם כמה אנשים מאנשי הקבוצה השנייה שכבר נכחו במקום כשהם מלווים במאבטחים. רוזנשטיין והאחרים שוחחו מחוץ ללובי במדשאה בעוד שהמאבטחים המתינו בפנים. לא ניתן היה להאזין לשיחה.

בן טל התבקש בחקירה לנסות ולזהות את הנוכחים בפגישה הנ"ל מתוך לוח תמונות שהוצג לו. הוא זיהה את יצחק אברג'יל שאותו לדבריו ראה קודם לכן בעיתון, וכן את חנניה אוחנה בציינו שהלה נילווה אליהם בנסיעה חזרה.

9. **<u>דברי דוד ארביב- על אודות הסכסוך</u>**

הודעותיו במשטרה של דוד ארביב - עבריין שנטל תפקיד ניטרלי ולא נחשב מקורב לאיש מהצדדים הניצים- הוגשו בהסכמה וההגנה ויתרה על חקירתו הנגדית (**ת/259ב – ת/264**). לגישת המאשימה, למרות שעד זה לא שיתף פעולה עם המשטרה בחקירה, הוא אישר אגב חקירתו עובדות רלוונטיות לענייננו. כך, אישר הכרות עם נאשם 1 ועם רוזנשטיין. אישר קיומם של מפגשים בביתו בין הצדדים היריבים, וזאת מאחר שביתו היווה מקום ניטרלי. לדבריו, הוא עצמו נטל חלק בשיחות הגישור/פישור לפני שבכלל היה איזשהו פיצוץ (**ת/260** עמ' 14-11). כמו כן, אישר קיומו של מפגש שהוא ארגן בביתו בין גולן אביטן לרוזנשטיין בשנת 2003 (ת/259 עמ' 14-11).

לגישת המאשימה, גרסתו המכחישה של אברג'יל בהתחלה לגבי קיומם של מפגשים כלשהם, שעה שאלה הוכחו על ידי עדים אחרים, מחזקים אף הם את דברי עדי המדינה לגבי קיומו של הסכסוך. זאת ועוד, מעצם העובדה שארביב הגדיר את דירתו כ"מקום ניטרלי", ניתן ללמוד על העדר ניטרליות של גורמים עבריינים אחרים ועל כך שהיה קיים סכסוך בין הקבוצות השונות.

10. **<u>בחינת גרסתו של נאשם 1 באשר למאבק</u>**

10.1 בד בבד עם כפירה מוחלטת בקיומה של מלחמה נגד קבוצות עברייניות אחרות ביניהן רוזנשטיין, אישר אברג'יל שאומנם, אחרי רצח אחיו, השאלה מי ביצע את המעשה העסיקה אותו באופן טבעי, וכדבריו (עמ' 7026 ש' 1 ואילך):

"**מאיזה כיוון זה יכול לבוא? מי, מו, למה, יעקב גם לא היה מל"ו צדיקים, הוא גם פגע באנשים, יעקב נרצח בגיל 47 ז"ל והוא גם פגע בהרבה אנשים, לך תדע מי עשה את זה, זאת אומרת יכול להיות אחד שחיכה לזמן הנכון ואחרי 10 שנים עשה את זה, יש אחד שיחכה אחרי 5 שנים לעשות את זה, אי-אפשר לדעת...לדעת מאיזה כיוון, ריבונו של עולם אני צריך להיזהר, מאיזה כיוון, אני לא יכול להיות במצב של להיזהר מכולם, אבל זה המצב שהייתי...**"

לשאלת סנגורו אילו פעולות החל לעשות כדי לברר, השיב: "**ליצור קשרים עם עבריינים, בד"כ הרוצחים, השודדים וסוחרי הסמים. למה? הם בדרך כלל יש להם את האינפורמציות. אמרתי לך, שודדים מתחברים לשודדים, שודד יודע מי עשה את העבודה ההיא שם ומי עשה את העבודה שם ובין הרוצחים פחות או יותר יודעים מי**

הורג שם, יודעים, העולם העברייני, אלא אם כן זה בן אדם סודי ששמר את הדברים לעצמו ונקם עקב מעשה שהוא עשה לו" (שם, ש' 10).

אברג'יל לא השיב מה העלה בחכתו בעקבות הברור שערך, ומה היו ההשלכות של ברור זה על המשך התנהלותו. כמו כן, בהינתן שלפי גרסתו לא היו לו עסקים משותפים עם אחיו יעקב כאשר בתקופה שקדמה לרצח הוא אפילו לא דיבר אתו במשך 3 חודשים, אברג'יל לא הסביר מדוע חש שהוא עצמו נתון בסכנה לאחר אותו אירוע, ומדוע בחר להיעזר במאבטחים ולנוע ולנוד בעולם כשהוא נשמר וחושש לחייו .

זאת ועוד, דבריו אודות מערכת היחסים עם יעקב אחיו והעדר קשר עסקי ו/או אחר עמו, אינם מתיישבים לכאורה עם השיחה **ת/1721** שבה אברג'יל נשמע אומר: **"אני לא מדבר איתה** (עם אשתו של יעקב – ג.ר) **אני לא יכול לדבר איתה, מה אני אגיד לה? שהרגו את בעלה בגללי?"** (עמ' 12 לאותה שיחה).

בחקירה נגדית כאשר התבקש אברג'יל להסביר סתירה פנימית זו השיב שהוא חש אשמה על כך שלא דיבר עם יעקב עובר לרציחתו, שאם היה מדבר אתו יכול היה אולי להדריך אותו כיצד להישמר. לדבריו, יעקב השתחרר זה מקרוב מהכלא ולא הייתה לו יד מכוונת (עמ' 7504 ש' 9). אברג'יל לא נתן הסבר מניח את הדעת לשאלה מדוע, גם בהנחה שכך, הדבר מצדיק אי נעימות כל כך גדולה כלפי גיסתו והולם את האמירה **"שהרגו את בעלה בגללי".**

10.2 אברג'יל טען כי מעולם לא היה לו סכסוך עם רוזנשטיין- להיפך. הוא הדגיש את העובדה שאחיו מאיר היה חבר של רוזנשטיין. אברג'יל לא השיב כיצד הדבר מתיישב עם העובדה שמאיר אחיו נשמע בשיחה **ת/1623** כשהוא מכפיש את רוזנשטיין וקורא לו **"מלשין"** (ראו עמ' 7109 החל משורה 26 ועד 7110 ש' 8):

ש.	**"איך זה מסתדר שמאיר החבר הטוב אומר על רוזנשטיין שהוא המלשין הכי גדול של משטרת ישראל, שאתה כמובן מעריך מאוד מלשינים של משטרת ישראל, איזה חבר? "מדהים".**
ת.	**בגלל זה אני אמר לך, שמאיר יהיה כאן תשאל אותו איך הוא יכול ללכלך על חברים שלו, תשאל אותו איך יש לו את העוז ואת החוצפה ללכלך על חברים שלו, מה אתה שואל אותי? אני מדבר איתך עלי, אבל תשמיע את ההקלטה מה אני אומר על רוזנשטיין .**
ש.	**אני אשמיע הכל. ....**
	.....
ת.	**תשאל אותו.**
ש.	**אתה תביא את מאיר לעדות?**

ת. אני אביא את מאיר לעדות."

אברג'יל העיד שרוזנשטיין היה בחתונת בנו של מאיר ואז אף נישק אותו עצמו על ראשו. ואולם בהינתן שחתונת בנו של מאיר הייתה בשנת 2002 לפני רצח יעקב, לא ברורה הרלוונטיות של הדברים, גם אם הם נכונים.

אברג'יל הוסיף וסיפר אודות חברות שקיימת לכאורה בין רוזנשטיין לבין גולן אביטן.

<u>על כך יש לומר</u>: ראשית, יש לתמוה מדוע חברות לכאורה זו עם גולן אביטן לא הוצגה לרוזנשטיין בחקירה נגדית לצורך התייחסותו. שנית, אין ללמוד דבר מעצם העובדה שרוזנשטיין קיים בזמנים כלשהם מערכות יחסים טובות עם חלק ממי שעל פי הראיות היו מעורבים במלחמה נגדו. המציאות בתיקנו מלמדת שההתחברויות, הבריתות ומערכות היחסים היו תלויות אינטרסים ואלה השתנו לפרקים. כך, טולי העיד בהקשרנו כי מרגע שהוא ואנשי קבוצתו חברו לאברג'יל, מלחמותיו הפכו למלחמותיהם. בדומה, אין חולק שי.א טרם שהצטרף לאברג'יל, היה קשור למשפחת אבוטבול. יש להפנות שוב לדבריו של ה.צ בספרו שהסתיר מפני אברג'יל את העובדה שרוזנשטיין היה פעם שותפו, משום שבעת הרלוונטית החבירה לאברג'יל שירתה את מטרותיו: "**אני ידעתי שיש בינו ובין זאב רוזנשטיין בלגן ולא רציתי שייוודע לו שאני בעצם הייתי פעם שותף של רוזנשטיין ולא אמרתי לו. אז אני באותו מפגש אמרתי לו שהיה לי תיק עם זאב רוזנשטיין וסיפרתי לו את הכל ושאני מנותק היום ממנו".** עיננו הרואות, שאותה שותפות קודמת לא הפריעה ל-ה.צ להרכיב מטען חבלה שיועד לרוזנשטיין, כך אליבא גרסתו.

10.3 בניסיון להתמודד עם הטענה שהמניע למלחמה היה בין השאר מניע כלכלי, רצון להשתלט על בתי הקזינו של רוזנשטיין, העיד אברג'יל בחקירה ראשית כי לא היה לו כל רצון וצורך בקזינו וכי למעשה, בשלב מסוים לאחר שחזר ארצה מהחיפוש אחר רוצחי אחיו, הוא החליט להיפטר מכל בתי הקזינו שלו (עמ' 7026 ש' 16 ואילך):

"אחרי איזה חודש ככה, אחרי שנחתתי בארץ כבר לא עניין אותי הביזנס, כי ידעתי שאני לא יכול להיות בביזנס, אתה לא יכול ללכת למקום עבודה, אתה בסיכון. יצא חוק שהימורים נהפך לפשע, ועל פשע אפשר להפקיע לך שליש ברישיון, אז יש לי שליש של 5 שנים, 4.5 שנים, אם אני מעשן ג'וינט אני נכנס ל-4.5 שנים בבית-סוהר, לא, ג'וינט זה עוון, אם אני עושה איזה פשע קטן אני נכנס ל-4.5 שנים בבית-סוהר. .. באתי לאודי ראובן, אמרתי לו תשמע אני יוצא מהקזינו. אודי ראובן היה שותף שלי לקזינו בירושלים. אמרתי לו אני סוגר את הקזינו. לגבי המכונות, את המכונות של ירושלים אתה תיקח, את המכונות באשדוד אני אסדר שמישהו ייקח אותן, לבינתיים תשמור את זה ככה עד שאני נמצא מישהו. עכשיו עשיתי ניתוחים וניתוחים, למי אני יכול לתת את המכונות באשדוד? למי אני יכול למכור אותן? אמרתי לעצמי תשמע, גולן חזר בתשובה,

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

הוא לא יסכים, זאת אומרת למי תיתן אותן? לא הכרתי את הדור הצעיר האלה, את אלה לא הכרתי, הכרתי את סמיקו והכרתי את בומבי, וחברים של יורם שאני לא מסמפט, אבל עכשיו זה ביזנס. באתי לבומבי, אמרתי לו תקשיב, יש בין 150 ל-160 מכונות, יש כאלה שעולות 2,000 דולר, יש מכונות שעולות 1,700, 1,500, יש ב-800, אמרתי לו אני לא אכנס איתך לפרטים, אני רוצה 150 אלף דולר על המכונות האלה. אתה מוכן לקנות אותן? עם המקום, עם כל המקומות שלהן, איך שהן מפוזרות, את כל האופרציה אני משאיר לך. הוא אומר לי בטח יצחק אבל אין לי 150 אלף דולר. אמרתי לו בסדר, עצם זה שאני יודע שאתה מוכן לקחת אותן, לקנות אותן, על ה-150 אלף דולר אני לא אלחיץ אותך, אתה חייב לי 150 אלף דולר. הוא אמר לי מקובל עליי, סבבה, על הכיפאק".

בהמשך הוסיף, כי לא זו בלבד שניסה להיפטר מבתיי הקזינו שלו, לא הגיוני שהיה הולך ורב עם "גולייתי" האדם הכי חזק בשוק, בעוד שיכול היה בקלות רבה לקחת בתי קזינו של אחרים שדי בכך שהיא עושה להם "פף- פף", כהתבטאותו, והיה משתלט עליהם (עמ' 7032).

יצוין בהקשר לטענה זו: בומבי נחקר בנושא בתי הקזינו בחקירה נגדית ושלל את האפשרות שקיבל מאברג'יל את הפעלת מכונות המזל, לא כל שכן שהלה ניסה להיפטר מהן מיוזמתו (עמ' 669 ש' 6 ואילך):

ש. "אתה יודע להגיד לי אם בשלב מסוים יצחק העביר לך את המכונות? אמר לך שתתעסק עם זה לבד?

ת. אם הוא נתן לי את המכונות?

ש. כן, אמר לך תתעסק עם זה לבד, לא רוצה את זה.

ת. לא אני לא זוכר דבר כזה.

ש. אני אזכיר לך, הוא היה לפני בבעיות קצת עם השליש, הוא לא רצה להתעסק עם פשעים כדי שלא יפקיעו לו את השליש.

ת. אה ולרצוח כן הימורים לא?

ש. אני אגיד לך את זה פעם אחת, מי שרוצח פה זה אתה, אתה זה שרצחת, אתה זה שהנחת מטענים, אתה זה שהלכת והרגת אנשים אז אל תגיד את זה עליו כי הוא עדיין לא הורשע ואתה זה שכרגע עומד פה כעד מדינה, אז לפזר מילים זה קל.

ת. שים ליצחק טלית.

ש. אני שואל שוב, אתה נזכר בעניין הזה?

ת. אם הוא נתן לי את המכונות ואמר לי אתה תתעסק בהן? אני זוכר שכבר התחילה המשטרה להרים לנו את המכונות ושזה היה כבר לא כלכלי וזה נגמר. זה לא משהו שהוא אמר לי קח את זה מתנה או קח את זה אליך, זה נגמר כתוצאה מהמשטרה שהיו באים למקומות ופושטים ולוקחים את המכונות."

והנה - למרות שבומבי נחקר לגבי האפשרות שקיבל מכונות משחק מאברג'יל (ושלל זאת), לא הוצגה להתייחסותו הטענה שהוא חייב לאברג'יל כסף עבור קניית המכונות ממנו. גרסתו של אברג'יל לא הוטחה אפוא בבומבי ועלתה לראשונה בעדותו של אברג'יל ללא כל תימוכין נוספים. הימנעות ההגנה מלשאול את בומבי בנושא אומרת בהחלט דרשני, שכן יש הבדל ניכר בין הטענה שלפיה אברג'יל אמר לבומבי לקחת את המכונות ו"להתעסק" איתן לבדו, כפי שהדבר הוצג לבומבי (וממילא הוכחש), לבין שמכר לו אותן ויצר חוב לטובתו אצל בומבי.

10.4 <u>אשר לאירוע הקשת</u>: כשם שאברג'יל כפר בסכסוך כלשהו עם רוזנשטיין, כך גם שלל קשר לאירוע הקשת. ואולם, אברג'יל לא הסתפק בשלילת מעורבותו באירוע, אלא העלה בעדותו גרסה חדשה (שלא מצאה ביטוי בראיה כלשהי לפני כן) שלפיה התכנית מאחורי אירוע הקשת הייתה בעצם ביצוע "שוד" או כהתבטאותו "עבודה" שאותה יזמו אמיר סנקר ומאיר שלוש ללא כל קשר לזאב רוזנשטיין. אגב כך, כפי שיצוטט להלן, אישר אברג'יל את העובדה שמרבית המעורבים באירוע הקשת, שנתפסו בכף, הם חבריו ומקורביו, וחלקם נמנים על אנשים המקורבים לרוחן.
כך מדבריו בחקירה ראשית (עמ' 7030, ש' 13):

ש. "אני רוצה לקחת אותך ל-1 לאוקטובר 2002, מי מהחברים שלך נעצר ומה אתה יודע על הסיפור?

ת. נעצר בן אחי הבכור מאיר, שי, נעצר עמית הבן של פטריק, חבר שלי, נעצר אמיר סנקר, נעצר מאיר שלוש, נעצר יניב בן סימון בזמן שהוא היה עם גבס. זהו, זה מה שאני זוכר. נעצרו, חשדו בהם בקטע של אירועי הקשת כאילו הם באו לרצוח את זאביק רוזנשטיין.

ש. מה ידעת על העניין הזה?

ת. קודם כל בא אלי גולן, בא אלי עצבני, הסתכלתי עליו אמרתי לו תגיד אתה מטומטם? אני יודע שזאביק חבר שלך, אני יודע שזאביק חבר של מאיר, מה לי ולו? אני לא מכיר אותו, אין לי שום אינטרס איתו, אף-פעם לא דיברתי איתו, כלום, אין לי שום דבר עם הבן-אדם הזה. חוץ מזה שאני נותן לו כבוד בגלל שאני יודע שהוא חבר של חברים. זאת אומרת אם אני אפגש איתו, אם תצא סיטואציה כזו, אני אתן לו את הכבוד שמגיע לו שאני נותן לכבוד של חבר, זהו, זה מה שיש לי עם דוד.

ש. אבל לא הבנתי למה גולן אביטן כעס עליך.

ת. כי זאביק חשב שכאילו באו לפגוע בו, זה היה בכל הכתבות בתקשורת, זה היה כל הרעש, שכאילו שתי כנופיות, שתי יחידות חיסול, בהתחלה אמרו שלוש ארבע, אני לא יודע הפסקתי לספור, שזה בכלל לא קשור, אמרתי לגולן אני אברר את העניין, מה אתה לחוץ? הוא אמר לי שהוא חבר שלו, אמרתי

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

שאני יודע שהוא חבר שלך, אבל אתה מכיר את מאיר שלוש, מאיר שלוש מעניין אותו הדברים האלה? יניב היה עם גבס. ביררתי את העניין, מפה לשם, עוד לא לעומק, בדרך לא דרך הגעתי לכך שהמטרה הייתה עבודה. (ההדגשה שלי- ג.ר).

ש. למה הכוונה עבודה?

ת. למאיר שלוש כשאתה אומר לו עבודה אתה מתכוון לשוד, אותו מעניין כסף. באותו יום עצרו גם את קוני ואת דותן, היו בגן העצמאות.

ש. איך אתה יודע את כל זה?

ת. די, כל המדינה יודעת, לא לזלזל באינטליגנציה, אם יש משהו שאני אוהב לקרוא חוץ מדברים שמגרים את האינטלקט זה העולם העברייני, כל התקשורת, כל הזה. הם בכלל נעצרו בגן העצמאות, מה הם חיכו, מה המטרה שלהם, מה היה האינטרס שלהם, אני לא יודע, קוני אז היה דרוש בכלל. הבנת? צירפו אותם, עשו אותם כאילו יחד (עמ' 7030)."

בהמשך, בחקירה נגדית, השיב אברג'יל לשאלות התביעה בנושא זה. הפעם סיפק פרטים רבים אודות מהלך ההתרחשות ומעשי המעורבים, עובדות שמשום מה לא פרט בחקירה ראשית, תוך התייחסות ממש לפרטים קטנים לרבות הדיון בבית המשפט העליון. (עמ' 7859, ש' 7):

ת. "...אירוע הקשת, מאיר שלוש ואמיר סנקר הלכו לשדוד, בגלל שהאופנוע היה חוקי, המראה נפלה, הוא שם אותה בבגז', קרא לשי שישים אותה בבגז', שי ואלה באו עם עמית, אחרי זה התעצבנו למה לקחו את האופנוע של מוטי, של אח של עמית, יש לו אופנוע חוקי. מאיר שלוש אמרנו זה עניין של שניות, זה הוויכוח שם, מאיר שלוש אחרי זה הם היו רעבים הוא נכנס לחנות איפה שזאביק רוזנשטיין היה, הוא היה שם, הזמין אוכל, רואים במצלמות.

ש. אתה ראית?

ת. לא אני, השופטים בעליון ראו. רואים את זה, זאת אומרת אין קשר לזאביק, העניין הוא שמאיר שלוש היה מקבל 7-8 שנים ואמיר סנקר איזה 5 שנים, כשהגיעה עסקת הטיעון אז עשו אותה לגבי כולם. אלה השניים קוני ודותן זה בכלל לא קשור זה לזה."

ובהמשך כך אמר בחקירה נגדית:

ש. "אתה העדת בבית-המשפט איך הבנת שהקשת זה "עבודה" ואמרת "בדרך לא דרך הגעתי לכך שהמטרה הייתה עבודה".

ת. בהקשר למה?

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ש. בהקשר לקשת.

ת. אם אתה רוצה להסתלבט אז בסדר, אם אתה רוצה להגיד לי בהקשר למה.

ש. בהקשר לאירוע הזה שנתפסו החבורה סביב רוזנשטיין.

ת. אה אתה מדבר בהקשר לקשת, על זה דיברתי, ביררתי דרך אנשים, מה מו מי.

ש. לא מבין את השפה.

ת. אתה גם לא מבין את דרך הפעולה לא רק את השפה, אתה גם לא יודע איך לגשת לדברים האלה, אני כן יודע.

ש. אז תסביר לי איך.

ת. לא רוצה להגיד לך איך, הגעתי דרך אנשים, דרך צינורות שלי, מה היה העניין, עוד כשהם היו עצורים, העניין היה עבודה.

ש. מה היו הצינורות?

ת. לא רוצה להגיד לך, אתה רוצה לדעת מה מקורות המידע שלי? מי מביא לי משהו? או מי מביא מידע?

ש. אתה לא רוצה לשתף אותנו?

ת. בכלל לא. אתה היית משתף אותי אם יש לך איזה מלשין? או יוני חג'ג' היה משתף אותנו?"

עיננו הרואות, שאליבא דבריו של אברג'יל עצמו, הוא אחז במידע לא מבוטל לגבי האירוע והשתלשלותו, לרבות פרטים קטנים ושוליים, למשל שנפלה המראה, שהיה צריך שים אותה בבגאז',שמאיר שלוש הזעיק את שי ואחר כך הלך לאכול במסעדה טרם שנתפס, לרבות האינטראקציה בזמן אמת בין המעורבים. כמו כן ידע על מהלך הדיונים בבית המשפט העליון. זאת, למרות שלשיטתו כלל לא היה מעורב באירוע ולא הייתה לו כל נגיעה או קשר אליו.

השאלה שהוצגה לאברג'יל לגבי המקור לידיעותיו המופלגות הייתה אך מתבקשת בנסיבות העניין (במיוחד שהטענה שעסקינן בשוד לא עלתה בשום שלב קודם), והיא הצדיקה כי יינתן מצדו מענה רציני, כן ולא מתחמק, כפי שצוטט.

בניגוד לכל היגיון אברג'יל עשה כל מאמץ שלא לחשוף את המקור לידיעותיו. בחקירה ראשית דיבר על מידע מהתקשורת ועל מאמצי בירור ב-"דרך לא דרך", ואילו בחקירה נגדית מסר תשובות מתחכמות ומתריסות. התנהלות זו היא בהחלט תמוהה ואינה מתיישבת עם העובדה שמבצעי האירוע רובם ככולם הם חבריו ומקורביו, אנשים ששמותיהם צפים ועולים לא אחת בהאזנות הסתר ושטביעות אצבעותיהם ניכרות בעניינים רבים. כך למשל, יניב בן סימון מעורב על פי הראיות באירוע התנקשות נוסף בזאב רוזנשטיין ואילו עמית טייב נקשר, כדברי בומבי, לרציחתו של פליקס אבוטבול. להזכיר, כי על פי עדות בומבי, לאחר אותו רצח, מעמדו של עמית טייב התחזק והוא זוהה כי מי שהיה קרוב לאברג'יל. בהנחה שאמת בפיו של אברג'יל והתכנון המקורי היה לבצע שוד, האם רוצה אברג'יל שנאמין שהמבצעים לא גילו לו את "האמת" והוא היה צריך

לברר "בדרך לא דרך"? זאת ועוד: בהינתן שהמעורבים בפרשה כבר נתנו את הדין בגין המקרה (ולא ניתן להעמידם לדין בשנית) כאשר במקביל תקופת ההתיישנות חלפה, הדעת נותנת שאין סיבה להסתיר את מקורות המידע מפנינו. התחמקותו של אברג'יל מלהשיב ישירות וגלויות אומרת דרשני ומציבה סימן שאלה לגבי נכונות הסיפור.

<u>עדות מאיר שלוש:</u>

10.4.1 בכך לא היה די. מטעמו של אברג'יל, בניסיון לתמוך בגרסתו שלפיה מדובר היה באירוע שוד, הובא לעדות מאיר שלוש. אקדים ואומר, כי מדובר היה בעדות מעורפלת, מתחמקת ונעדרת היגיון שלא ניתן לתת בה כל אמון.

מאיר שלוש הציג עצמו כמי שמכיר את אברג'יל מילדות וכמי שעיקר פעילותו הפלילית בתחום עבירות רכוש למיניהן. לדבריו, בתקופה הרלוונטית, הוא היה "נוהג" עבור אברג'יל, כלומר מסיע אותו ממקום למקום. בהתייחס לאירוע הקשת הוא העיד בחקירה ראשית "**אני, בקטע של רוזנשטיין -לא מכיר אותו בכלל. אני באתי לשם בכלל לעשות "עבודה".** השימוש בביטוי "עבודה", כך נזכיר, זהה לזה שהשתמש בו אברג'יל כדי להגדיר "שוד". ואז הרחיב שלוש והסביר: "**אני מתכוון ב-"עבודה" לסוג של שוד, סוג של גניבה, סוג של פשע**..." –אמירה כללית בלתי מחייבת הכוללת בחובה אינספור אפשרויות. לאורך כל עדותו בחקירה הראשית, למרות שהיה מצופה ממנו להרחיב ולהסביר, למענו של אברג'יל חברו, מאיר שלוש נמנע מלומר במפורש מה בדיוק תוכנן במסגרת אותה "עבודה" והותיר מסך של ערפל. ניכרה בעדותו המגמה לפרט כמה שפחות לבל ייתפס באמירת שקר. לדבריו, הוא קבע ליד מסעדת הקשת עם 4-5 חברים לבצע את "העבודה". כאשר נפגשו במקום ביושבם על ספסל בגינה, הוא שרטט על החול עבור על אחד מהם את תוכנית העבודה שלו (מבלי לפרט לפנינו). שלוש לא הזכיר בשום צורה את העובדה שבמקביל, היה צוות של אנשים שהמתינו ליד מלון הילטון והתחמק כליל מפרק זה של הסיפור. בהמשך, כך לדבריו, מאחר שהיו להם 4-5 דקות הפסקה, וכהתבטאותו: "תזמון מסוים של <u>לעשות משהו</u>" (הדגשה שלי)", הוא הלך לקנות סנדוויץ' במסעדת הקשת, ואז שוטרים קפצו עליו כאשר היה במרחק קטן מהמסעדה.

לשאלה מדוע הודה בעובדות כתב האישום המתוקן כי פעל מתוך רצון לממש פגיעה באחר, השיב (עמ' 11381 ש' 5 ואילך):

ת. "עסקה, יש עסקה עשיתי עסקה, מאיפה אני יודע? הציעו לי עסקה הלכתי על עסקה, נתפס כמה דברים הייתי חייב לעשות עסקה.

ש. למה פגיעה באדם אחר? מה פירוש פגיעה?

ת אם אני נכנס לצורך העניין לא משנה אם זה שוד או גניבה ויש התפתחות של משהו, אני לא אפגע בבן אדם? זו פגיעה, לא חייב פגיעה פיזית."

בחקירה נגדית נאות העד לאשר כי ניתן להגדירו לא רק כמי "שנוהג" עבור אברג'יל אלא כחבר של אברג'יל שעמו נהג לצאת לבילויים. בהמשך, לשאלות ב"כ המאשימה, השיב שהכוונה הייתה לבצע "שוד או גניבה" נגד חלפן כספים בצ'יינג'. העד סירב להשיב היכן בדיוק נמצא אותו צ'יינג' (למעט אמירה כללית שהוא ברחוב מקביל) ומי הוא חלפן הכספים. הוא נימק זאת בכך שאינו רוצה להפליל את עצמו שמא יתברר שבאותו מקום בוצע לימים שוד אחר ועלולים לייחס זאת לו. גם כאשר התובע הציע להעניק לו חסינות מפני הפללה עצמית כזו- לא השתכנע להשיב. גם הסברי בית המשפט כי הוא הוזמן על מנת לשכנענו בגרסתו וכי אי מתן תשובה עלולה לפגוע במי שהזמין אותו לעדות- לא הועילו (עמ' 11388 ואילך). כך גם בהמשך, לאורך חקירה ארוכה שתקצר היריעה מלפרט, כאשר שב ונשאל שאלות רלוונטיות לגבי פרטי האירוע, שאלות שנועדו לבחון את אמינותו ואת נכונות סיפורו –סרב למסור תשובות והסברים, והיה נכון לומר רק דברים כלליים ו/או פרטים שבלאו הכי היו ידועים מחומר החקירה בתיק שבו הורשע.

לא יכול להיות ספק, שעצם העובדה שבאירוע כולל זה היו שתי חוליות נפרדות האחת בקשת והשנייה בהילטון, שמה לאל את סיפור "השוד" ואינה מתיישבת עמו. קיומן של שתי חוליות נפרדות שביצעו מעקב משותף אחר אותו אדם אינו יכול להיות שנוי במחלוקת, לא רק משום שהמעורבים נתפסו בכף והראיות בתיק האחר משקפות זאת נאמנה, אלא אף לאור עובדות כתב האישום המתוקן בתיק 4013/02 **(ת/213)** שבו הודו כל הנאשמים והורשעו על פיו. כאמור, תוך ניסיון לעקוף סוגיה זו שלוש התעלם לחלוטין מאזכור הצוות האחר במהלך החקירה ראשית, ואילו בחקירה נגדית, לשאלות ב"כ המאשימה, כפר בכך שהיה צוות נוסף. כאשר הוטח בפניו שעל פי חומר הראיות היה לו קשר טלפוני בזמן אמת עם דותן שוקרון, אחד משני האחרים ששהו במארב במלון הילטון, הכחיש שנשא עמו טלפון, תוך התעלמות מהעובדה שהטלפונים נתפסו על גופו ועל גוף דותן בעת תפיסתם בכף, כאשר בהמשך, נמצאו ראיות לכך שנוהל ביניהם קשר טלפוני בזמן אמת (ראו **ת/2373, ת/2374 ו-ת/2376).** מדובר אפוא בשקרים בוטים שנועדו להסוות את הקשר עם החוליה השנייה ולבסס את סיפור השוד.

כאשר נשאל שלוש לגבי האנשים שאותם בחר כשותפיו לביצוע "העבודה", אנשים שלגישת המאשימה אינם מתמחים בעבריינות רכוש וביצוע מעשי שוד, התחמק מלהשיב מדוע נזקק לשירותיהם ורק אמר "שהם אנשים אמינים". הוא סרב לספר, בלא נימוק, מה היה חלקו של כל אחד מחבריו במשימה, התנהגות תמוהה בהינתן ששאר המעורבים כבר עמדו לדין ולא ניתן להרשיעם בשנית. חוסר הנכונות לגלות ולפרט נעדרת הסבר הגיוני מניח את הדעת, אלא אם כן עסקינן בסיפור בדים שכל פירוט והרחבה לגביו, עלולים להביא להסתבכות בשקרים ללא מוצא.

כך או כך, ברי שאין בכוחה של עדותו המופרכת והנפתלת של שלוש כדי לשכנע בנכונות גרסתו אשר סותרת חזיתית את הודאתו בבית המשפט ואת הרשעתו בדין ואף אינה מתיישבת עם ההיגיון הסביר.

10.4.2 הנה כי כן, גרסתו של אברג'יל שהועלתה לראשונה בפרשת ההגנה נותרה גם לאחר עדותו של מאיר שלוש גרסה סתמית, בלתי משכנעת ולא הגיונית שאין כל דרך או סיבה לקבוע שהיא גרסת אמת. ודוקו: לראשונה בחלוף 15 שנה מהאירוע עולה הטענה שמדובר היה בעצם בתוכנית לבצע שוד, סיפור שאינו הולם את ממצאי החקירה הקודמת כמו גם את הודאת הנאשמים בכתב האישום דאז. מדובר בסיפור שעל פניו אינו מתיישב עם הנסיבות האובייקטיביות כגון העובדה שהיו שני צוותים בשני מקומות שונים, מקומות שבהם ביקר רוזנשטיין באותו יום (וגם בדרך כלל). המבצעים הצטיידו פרט לאקדחים גם בתת מקלע, עובדה אינה מתיישבת לכאורה עם תכנית לבצע גניבה או שוד, שהרי בנסיבות כאלה אין בדרך כלל כוונה לקטול חיים אלא לכל היותר להתגונן מפני התנגדות. העד מאיר שלוש שנבחר לשמש עד הגנה במטרה לתמוך בגרסת אברג'יל ולשכנענו שמדובר לכאורה בגרסת אמת - סירב לתת תשובות בחקירה נגדית ועטף את סיפורו במסך עשן. כשם שברי שלא ניתן לייחס כל משקל לדברי העד, כך, בהתאם, גם לא לגרסת אברג'יל.

10.5 בהתייחסות לדברי בומבי אודות רצח פליקס אבוטבול ורצח פרי יחזקאל ודיידונה, הדגיש אברג'יל בראש ובראשונה, כי לא היה חבר של בומבי. לטענתו מערכת היחסים ביניהם לא הייתה כזו שהוא היה מתוודה בפניו על ביצוע עבירות כלשהן. אברג'יל אפילו שלל את האפשרות שהשתמש בסמים "אקסטות", כהתבטאותו. כמו כן, שלל את הטענה שהוא ביקש מבומבי לבצע מעשי רצח עבורו.

"בומבי הוא לא מהחברים שלי, החברים שלי, אתה רואה את אילן בן שטרית? (מצביע) או את דודו בן שטרית? אלה חברים שלי. כל השאר פה לא חברים. ישראל בן-אדם שעשה לי הרבה טוב אבל לא חבר. אחי מאיר לא חבר. סתם יושבים פה אנשים. עכשיו בומבי הוא עוד אחד מהסתם האלה, מבחינתי בומבי הוא כלום בשלב הזה (התקופה בה נרצח אחיו –ג.ר) **כלום. הבנת? לא דיברתי איתו, לא כלום, הוא לא היה בשלושים, לא היה בשבעה, אם הוא היה, אני לא הייתי אני לא יכול להגיד שהוא לא היה, אלא אם כן הוא בא עם פאה ושם תלתלים, כי אנשים לא ראו אותו בשבעה. אם הוא שם תלתלים אז הוא היה. אבל תכל'ס, אני צריך כומר? מי הוא בכלל שאני אגיד לו?... אני לא שונא אותו, אני בשלב הזה עדיין כועס עליו, עליו ועל כל אלה שהיו מסתובבים עם יורם ז"ל..."** (עמ' 7028 ש' 18 ואילך).

אברג'יל שלל את דבריו של בומבי אודות אירוע שבו בומבי פגש בביתו בערד את עמית ואת יניב בן סימון ודובר שם על רצח פליקס אבוטבול. לדבריו, לא זו בלבד שלו עצמו לא היה כל קשר לרצח אבוטבול, אלא שמדובר לדידו בסיפור שכולו מצוץ מהאצבע שכן בומבי ויניב בן סימון כלל לא נפגשו לפני שהוא חזר מחו"ל ביוני 2004 (עמ' 9-2078).

בדומה, אברג'יל שלל את האפשרות שביקש מבומבי לרצוח את פרי יחזקאל באומרו:
"אני לא מכיר את יחזקאל פרי ולמה הוא נרצח אני לא יודע, בחיים לא דיברתי איתו, בן כמה הוא היה אני לא יודע, אם בחור צעיר, אין לי שום קשר, שום מגע, הוא לא קילל אותי לא קיללתי אותו, הוא לא נתן לי מכות לא נתתי לו מכות, לא היה ריב, אין לי שום עסק איתו, אני לא יודע מאיפה בא השם הזה יחזקאל פרי שאברג'יל ירצה לרצוח אותו. מאיפה הדמיון הזה אני לא יודע..." (עמ' 7029, ש' 27).

כך גרס גם לגבי רצח דיידונה. לדברי אברג'יל, הוא כלל לא הכיר את האיש ולכן לא הייתה לו כל סיבה לבקש להתנקש בחייו. אם היה רוצח כל אחד שקילל אותו, היה צריך לרצוח חצי מדינה. מדובר לדבריו בטענה מופרכת.

<u>על כך יש לומר</u>: לטעמי, ניסיונו של אברג'יל להתרחק מבומבי בניסיון להגדיר מחדש את המילה "חבר" נראה מלאכותי ולא משכנע. שמו של בומבי ומעמדו הבכיר בקבוצה עולים וצפים מתוך הראיות, לרבות מדברי עדי המדינה האחרים, כפי שעוד יורחב בהמשך. הניסיון להתכחש לכך ולהציגו כמי שאינו "חבר", זאת להבדיל מחברי הילדות שבהם נקב אברג'יל - אין בו ממש. המחשה אחת מיני רבות להיות בומבי "איש של אברג'יל" כפי שהגדיר זאת בומבי, ניתן למצוא באחת מהאזנות הסתר (ראו **ת/1873** יג') שבה נשמע אברג'יל משוחח עם רוחן ערב הגעתו לפגישה בבלגיה. שם, אברג'יל מכנה את בומבי **"הקרחת שלי"**. מה אם לא הביטוי "שלי" שמלמד על השייכות והקשר של בומבי לאברג'יל? באותו נושא ניתן להפנות לשיחה **ת/1830**, שיחה בין אברג'יל לבין עדי טייב שבה אברג'יל מדבר על זה שבומבי ומשפחתו אמורים לעשות אצלם שבת. הדברים מתיישבים היטב עם דברי בומבי שסיפר על ארוחות שבת שעשה עם משפחתו של אברג'יל.
זאת ועוד, מן הראיות עולה שלא צריך היה להיות "חבר נפש" כדי שמידע אודות פשעים שכבר בוצעו יעבור מאברג'יל לאחרים. להבדיל ממידור שבו הקפיד אברג'יל טרם ביצוע עבירה, הרי שלאחריה, הדברים נודעו בקרב חברי הקבוצה, לרבות מפי אברג'יל עצמו כחלק מהתרברבותו. ראו לדוגמא את דברי י.מ אודות שיחה אישית שקיים עם אברג'יל. גם אם לדידו של אברג'יל היה הבדל בין מערכת היחסים שלו עם בומבי לבין זו של דודו בן שטרית שהיה חבר ילדות שלו, אין זה אומר שהשיחה שאותה תיאר בומבי לא התקיימה ביניהם.
בנוסף, בהתאם לגרסתו של בומבי, הסיבה שבגללה נולד הרעיון או הצורך לחסל אחרים נבעה מיריבויות, אינטרסים, נקמות, חששות, וכו'. לצורך כך לא נדרשה בהכרח היכרות אישית עם הקורבן.

10.6 <u>המפגש עם רוזנשטיין בים המלח</u>:

בעדותו בבית המשפט אישר אברג'יל את דבר קיומו של מפגש עם רוזנשטיין בים המלח וזאת קרה לדבריו לבקשת גולן אביטן ובנוכחות רוחן. אליבא גרסתו של אברג'יל, הוא הגיע לפגישה בשמם של שלוש, סנקר, שי אברג'יל ועמית טייב (נאשמים 1-4 בכתב האישום ת/231) ואילו רוחן הגיע מטעמם של דותן וקוני (נאשמים 5 ו-6 לאותו כתב אישום). לדברי אברג'יל, המטרה הייתה לשכנע את רוזנשטיין שלא הייתה כוונה לפגוע בו באירוע הקשת, וכדבריו **(עמ' 7030 – 7031):**

ש. "מה קורה כשגולן פונה אליך?

ת. הוא אומר לי שזאביק רוצה לשבת ולברר את העניין.

ש. למה שזאביק ירצה לברר את העניין?

ת. ...., אתה פוחד, אתה נזהר, הוא שומע ככה, רואה את כל כלי התקשורת ככה. בקיצור הוא ביקש פגישה להבהיר את העניין. ירדנו לים המלח, גולן בא אלי אמר לי פגישה ככה וככה, אמרתי אדרבא אני אביא גם את אבי רוחן, להראות לו שאין כלום, כי דותן היה עצור עם אבי. בא זאביק, ישבנו, אמרתי לו זאביק, אני לא חייב לך כלום, אין לי שום יד בזה, אני אומר לך ואני נותן לך מילת כבוד שזה לא לכיוון שלך בכלל, גם אל תחשוב על זה בכלל. אמרתי לו תשמע, אני לא אחד שעושה טעויות, במיוחד לא עם אנשים שקרובים אלי, יענו גולן הוא חבר מגיל 9-10, אנחנו יחד, היינו גונבים פלאפל ומתחלקים בו חצי מנה חצי מנה. אין מצב כזה. אבי רוחן גם אמר לו אין מצב כזה שדותן לשנייה יחשוב לבוא לכיוון שלך, תוציא לך את זה מהראש. עכשיו אם לא תוציא לך את זה מהראש אנחנו נתחיל להרגיש לא נוח. זה נגמר בחיבוקים, נגמר בזה, להתראות, להתראות, כל אחד לדרך שלו. זהו, זאת הפגישה היחידה שהייתה לי עם זאביק."

בהינתן שזו גרסת ההגנה, אברג'יל לא ידע להשיב על השאלה כיצד הדבר מתיישב עם האופן שבו הוצג הדבר לרוזנשטיין בחקירה הנגדית מטעמו, כאילו לא התקיימו ביניהם פגישות מעולם. במקביל, גרסתו לגבי טיבה ומהותה של הפגישה בים המלח לא הוצגה להתייחסותו של רוזנשטיין. אברג'יל תלה את הדבר בהחלטת בא כוחו (עמ' 7551).

בדומה לא ידע להסביר מדוע, אם עצם קיום הפגישה אינו שנוי במחלוקת, מדוע מהאופן שבו עופר בן טל נחקר בחקירה נגדית ניתן להבין שנוכחות אברג'יל בפגישה מוכחשת (עמ' 347).

11. <u>בחינת גרסתו של נאשם 2 באשר למאבק</u>

11.1. רוחן כפר בקיומו של סכסוך אישי כלשהו עם רוזנשטיין. לדבריו, לא זו בלבד שלא היו לו קשרים מיוחדים עם אברג'יל למעט ידידות כללית, כפי שעוד יורחב בהמשך, אלא הוא

שמע על קיומו של סכסוך לכאורה בין אברג'יל לרוזנשטיין מהתקשרות בלבד (עמ' 7984, ש'11- 17):

ש. "אני אנסח אחרת, אתה יודע משהו על זה שיצחק מחפש את רוזנשטיין?
ת. מה שידעו כולם מהתקשורת אני ידעתי.
ש. ולא שאלת את יצחק שאלות?
ת. לא שאלתי אותו שאלות ולא התייחסתי.
ש. מבחינתך האישית היו השלכות לאירועים האלה, הכוונה לאירועים של רוזנשטיין בתקשורת, על החיים שלך?
ת. לא."

ובהמשך בעמ' 7989, ש' 13-21:

ש. "אנחנו טוענים שהחל מהתקופה הזאת, לאחר הרצח של יעקב, מתחילה להתנהל מלחמה בין שני צדדים יריבים, אתה מודע לזה? מכיר את זה?
ת. אמרתי לך, הכל מהתקשורת, מעבר לזה כלום.
ש. אנחנו אומרים שהראיות מלמדות שאתה פועל בשיתוף פעולה מלא עם יצחק כל מהלך התקופה, אתה וטולי עוזרים לו בכסף, אתם דואגים לחיילים בארץ, אתם חוברים לקבוצות נוספות, אתם דואגים לו בייצוג משפטי לחיילים, אתם נותנים עצות, אתם שותפים להחלטות . התייחסותך?
ת. יכול להיות שעצות נתתי אבל לא דאגתי ולא שום דבר, לא לחיילים לא לאף-אחד. עצות בקשר לעורך-דין, כמו שיש לך את זה."

11.2 בהתייחס לאירוע הקשת, הרי שלדברי רוחן הוא לא ידע על אודותיו בזמן אמת אלא התבשר למחרת כאשר המעורבים נעצרו. לדבריו, לא זכור לו מי סיפר לו אודות המקרה. על אודות מעורבותו החלקית של טולי, כלומר על כך שערב המקרה הוא היה עם קוני ודותן, למד רוחן לדבריו רק מהראיות בתיק.

כך מעמ' 8005, 2-24:

ש. "אירוע הקשת. תספר לי עליו.
ת. מה אתה רוצה שאני אספר לך?
ש. מה אתה יודע, מאיזה שלב אתה יודע, למה אתה נכנס.
ת. אירוע הקשת אני לא יודע, כמו שסיפר לך טולי שפעם ראשונה ראיתי את זה בראיות, שטולי מספר לך שהוא ישן עם קוני ועם דותן בבית, והם היו עם נשק, ואת כל זה ראיתי רק בראיות ולא ידעתי שטולי היה איתם ביחד.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ש. בזמן אמת אתה לא יודע שהם עושים את הקשת?

ת. לא.

ש. ובדיעבד אחרי?

ת. בדיעבד אחרי ידעתי.

ש. מתי?

ת. למחרת .כשהם נעצרו אני ידעתי.

ש. ממי ידעת?

ת. לא זוכר.

ש. אתה מדבר איתם, שומע את הגרסה, את הסיפור שלהם?

ת. של מי?

ש. של השניים שנעצרו, קוני ודותן?

ת. לא. אני אשאל אותך שאלה, טולי אומר לך שם שהוא היה איתם והוא לא יודע כלום.

ש. מה זה קוני בשבילך? מי הוא?

ת. קוני הוא חבר.

ש. מה זה חבר? תגדיר.

ת. חבר. חבר שלי, הכרתי אותו יחד עם טולי, הם היו ביחד באותו תיק של העסקה הגדולה בטבריה, הם ישבו ביחד, והם היו ביחד, הכרתי אותם בניצן."

למיותר לציין, שרוחן לא הסביר כיצד אפשרי שטולי, יד ימינו ומקורבו, לא גילה את אוזנו בזמן אמת ואפילו לא בדיעבד מה בדיוק קרה. האם הגיוני שהוא נזקק להליך הפלילי הנוכחי כדי לגלות את העובדות?

מדובר בגרסה שעל פניו איננה מתיישבת עם השכל הישר, זאת על רקע מארג היחסים שמשתקף מהראיות והקשרים בין הנפשות הפועלות. היא גם איננה מתיישבת עם השיחות בין רוחן לאברג'יל בהאזנות הסתר שמהן עולה בברור שרוחן היה גם היה בסוד העניינים.

כך, כאשר רוחן נשאל אודות השיחה (**ת/1867ה** החל מעמ' 59), שיחה עם אברג'יל שבה דיברו, בין היתר, על פטריק אביו של עמית טייב ועל חוסר הנוחות כלפיו בגין מעצרו של עמית, השיב רוחן בחקירתו הנגדית (בעמ' 8332, ש' 1):

ש. "מה שעולה בשיחה זה שיצחק אומר לך שהוא מתבייש מפטריק, אבא של עמית, בגלל שעמית נעצר בגללו בעצם, ואתה אומר לו: גם אני. תסתכל בעמ' 59 למטה, אתה שואל אותו בשורה 30: כמה חסר לך פטריק? חסר המון. הוא אומר לך: אני לא מתקשר אליו. למה כפרה עליך? אין לי, אין לי ראש, הנשמה שלי, אבי הנשמה שלי כואבת. אתה אומר לו: לא כפרה עליך, זה מעל הראש, מעל הראש

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

שלי. אתה אומר: אם יש בן-אדם שאני מתבייש ממנו זה הוא. גם אני למה מה קרה ל, שתדע לך, מה קרה לך פטריק זה לא רק שמתביישים, חולים עליו, הייתי אצלו בפגישה, השבוע, בדיכאון אני, בדיכאון, איך אני מתקשר כשהילד שלו שם ככה (עמ' 40 שורה 12). למה אתה צריך להתבייש מפטריק על המעצר של עמית?

ת. אני מתבייש מפטריק בגלל שראיתי אותו אדם מבוגר, וכבוד, זה הכל.

ש. יצחק קושר את הבושה שהוא חש לעובדה שעמית עצור בקשת, כך הוא אומר: איך אני אתקשר כשהילד.

ת. הוא אומר לי זה הוא, אני אומר לו זה פטריק זה פטריק.

ש. אבי אל תקשיב, תסתכל בשיחה ,לא צריך את העזרה של אף אחד. אתה אומר אם יש בן-אדם שאני מתבייש ממנו זה פטריק. מה שאומר לך, יצחק קושר את זה למעצר של עמית, הוא מתבייש מאבא של עמית בגלל המעצר של עמית בקשת. אני שואל אותך למה אתה מצטרף לדבר הזה, למה אתה קשור?

ת. אני לא קשור.

ש. אז למה אתה מצטרף?

ת. אז אמרתי שאני מתבייש, לא יודע. זה אתה רוצה לקשור אותי לקשת?"

בהמשך נשאל רוחן בחקירה נגדית אודות שיחה **(ת/1873יג')** שבה הוא משוחח עם אברג'יל ביום חמישי שלפני נסיעתו לבלגיה (שתוכננה ליום שני שלאחר מכן). במהלך אותה שיחה (בעמ' 5) אברג'יל שואל את רוחן לגבי מצבם של שי ועמית וניכר היטב שרוחן מעודכן במצבם.

תשובותיו המתפתלות של רוחן בחקירה נגדית (ראו עמ' 8269-8268) שלפיהן הוא שהה עמם במעצר אינן מתיישבות עם העובדות האובייקטיביות ועם מועדי מעצרו. ראו בעמ' 8268, ש' 15:

ש. "....הדבר האחרון שעסקנו בה זו שיחה ת/1873יג, שיצחק שואל אותך מה עם החבר'ה, נותן שני שמות של שי ועמית ואתה עונה הכל בסדר.

ת. אני אומר לך הייתי עצור שם 3 ימים עם רונן לוריאני.

ש. השיחה היא מה-14 לנובמבר 2003, כמה זמן קרוב לשיחה היית עצור?

ת. 3 ימים אני אומר לך הייתי שם.

ש. מתי זה ביחס לשיחה?

ת. אני לא זוכר.

ש. אם אתה מדווח ליצחק שמצבם בסדר.

ת. אז כשהייתי שם סימן שהייתי איתם.

ש. אז זה קרוב לשיחה?

ת. כנראה.

ש. כנראה שאתה משקר. אתה יודע מתי היית עצור ב-2003? לא היית עצור ב-2003.

ת. הייתי עצור 3 ימים.

ש. המעצר האחרון שלך הוא מאוקטובר 2002.

ת. שהם היו עצורים שם? אני אומר לך כשהם היו עצורים אני הייתי שם.

ש. 2003 אין לך שום מעצר, זאת אומרת איך שלא ייצא, הדיווח שלך בנובמבר 2003 לא יכול להסתמך על מעצר שהיה שנה לפני זה, לא יכול.

ת. אז אני אומר לך שהם היו עצורים שם, אני הייתי שם 3 ימים.

ש. מתי זה היה?

ת. לא זוכר את התקופה, לא זוכר, כשהם היו עצורים בתיק הזה אני הייתי עצור על משהו אחר והייתי איתם שלושה ימים שם.

ש. יצחק שואל אותך מה מצבם של החבר'ה, אתה עונה לו בנובמבר 2003, אתה נותן דיווח ליצחק ששנה שעברה, כי המעצר האחרון שלך הוא מה-6 לאוקטובר 2002, אתה לא אומר לו שלפני שנה שהייתי איתם היה בסדר, אתה אומר שמצבם בסדר, אתה מדווח ליצחק על בסיס שנה קודם? קח את פלט המעצרים שלך, תגיד לי על איזה מעצר אתה מדבר.

ת. אני אומר לך שאני הייתי איתם, אני לא משקר אותך, כמו שאמרתי לך על השוטר שרצה לשים לי מטען ולא הבנת והנה יש לך את ההוכחות.

ש. זאת אומרת שהדיווח שלך בנובמבר 2003 הוא על בסיס משהו שראית שנה קודם.

ת. לא, לא יכול להיות.

ש. אני מסכים איתך שזה לא הגיוני.

ת. אני אומר לך שהייתי עצור איתם.

ש. אז יכול להיות שהיית עצור איתם באוקטובר 2002 אבל לא זה מה שאתה מדווח ליצחק, כי אז היית אומר שלפני שנה שהיית איתם מצבם היה בסדר. אני מסכים איתך שזה לא הגיוני, ולכן בהכרח כשדיווחת לו שמצבם בסדר, "הכל בסדר אצלם אחי", זה על בסיס משהו שבדקת לפני השיחה.

ת. יכול להיות, אני לא זוכר."

עינינו הרואות, כאשר קרס במהלך החקירה הנגדית התירוץ שלפיו רוחן שהה במעצר עם עמית ושי באותה תקופה, הוא נאלץ לאשר, גם אם בשפה רפה, שלא מן הנמנע שהוא אכן בירר ספציפית אודות מצבם של החברים ודיווח על כך לאברג'יל. יש בכך בהחלט כדי לתמוך בדברי עדי המדינה אודות החבירה של רוחן לאברג'יל, אודות מעורבותו במתרחש ומחויבותו לדאוג למבצעי האירוע, לרבות לאנשיו של אברג'יל שעה שהאחרון היה בחו"ל.

11.3 <u>אשר למפגש עם רוזנשטיין בים המלח</u>: במסגרת החקירה הראשית רוחן אישר שנכח במפגש כנ"ל, תוך שהוא מאמץ (נדמה כי בלית ברירה) את גרסתו של אברג'יל לגבי עצם נוכחותו במקום. בחקירה הראשית רוחן לא הרחיב בנושא ולא פירט דבר למעט אמירה שזה היה מפגשו היחיד עם רוזנשטיין" **"פגשתי אותו פעם אחת בים המלח, זה שיצחק סיפר לך, מעבר לזה כלום"** (עמ' 7995, ש' 28).

בחקירה הנגדית נשמעה לראשונה מפי רוחן גרסה עובדתית לגבי אותו מפגש (עמ' 8045 , ש' 20 עד 8046):

ש. "תספר לי על המפגש בים המלח עם רוזנשטיין.

ת. אני קודם כל לא ידעתי שום דבר על המפגש, ביקש ממני יצחק להגיע לערד, הגעתי לערד, הגעתי לערד הוא לא היה שם, הרמתי לו טלפון, אמר לי תבוא לים המלח, הגעתי לים המלח, כשהגעתי לים המלח ראיתי את הפגישה הזאת כמו "כיפה אדומה", כן, נכנסתי, דיברתי עם זאביק, אמרתי לו אני לא מכיר אותך, הוא אמר לי אני גם לא מכיר אותך, יש לך עניין לשאול? תביא את קוני, תביא את דותן ותשאל אותם. אני לא יודע מה הם עשו שם איפה שהם נתפסו. מעבר לזה לא היה לי כלום איתו.

ש. ממתי אתה זוכר את המפגש הזה בים המלח?

ת. האמת ששכחתי מזה.

ש. מתי נזכרת בו?

ת. כשיצחק סיפר על זה פה נזכרתי. לא חשבתי על זה בכלל, זה לא היה לי בראש.

ש. זאת אומרת עד השלב שיצחק מעיד אתה בכלל לא זוכר?

ת. כן, לא חשבתי על זה בכלל, לא זוכר אותו.

ש. לא זוכר שהיה?

ת. נכון, לא זכרתי את זה."

מדברי רוחן, כאמור, עולה שמדובר היה מבחינתו במפגש לא מתוכנן עד שאפילו חשב שעשו לו "כיפה אדומה". זאת ועוד, בחקירה הראשית הוא סיפר כי כלל לא זכר את המפגש עד אשר אברג'יל הזכיר לו זאת בעדותו בבית המשפט. דע עקא, שגרסה זו שלפיה רוחן נזכר במפגש זה רק בעקבות עדותו של אברג'יל השתנתה במהלך החקירה הנגדית (עמ' 8126, ש' 17).

ש. "נזכרת במפגש ים המלח רק בגלל עדותו של יצחק בבית-המשפט, כן או לא?

ת. נזכרתי בזה גם לפני.

ש. אתה רוצה לתת לנו גרסה שנלך איתה או שאתה כל הזמן ממציא גרסה?

ת. גם לפני אני נזכרתי."

בין אם אברג'יל היה המקור לאותו זיכרון שניעור, ובין אם רוחן זכר את המפגש עוד קודם לכן, כך בהתאם לגרסתו המשופרת, נקל לראות שגרסתו של רוחן כלל אינה תואמת את גרסתו של אברג'יל לגבי השתלשלותו של המפגש. רוחן המשיך ונשאל בנושא בחקירה נגדית, תוך שב"כ המאשימה מפנה תשומת ליבו לכך שאיש מעדי התביעה, לרבות המאבטחים, לא מדבר עליו כמי שנכח באותה פגישה. התובע רימז בשאלותיו לכך שרוחן כלל לא נכח בפגישה וכי אברג'יל כרך אותו לתוכה רק כדי לבסס את טענתו השקרית שמטרת המפגש הייתה לשלול בפני רוזנשטיין, בשמם של מבצעי האירוע, שהוא, רוזנשטיין, היה היעד לפגיעה. תשובותיו של רוחן, כפי שיצוטט להלן (מעמ' 8109 ש' 27 ואילך) אינם מספקים מענה רלוונטי והגיוני, למכלול התהיות שעולות מגרסתו ומגרסת אברג'יל באותו נושא.

ש. "אני חושב שיצחק בעדות שלו עשה לך מארב. מה המארב? דחף אותך לפגישה הזאת בעדות. תשים לב, תסמוך עלי כמה אני רוצה לברר את האמת, תסתכל שאני מוציא אותך מהפגישה הזאת, אני מנסה להראות לך שאולי אתה בכלל לא שם, אם אתה שם תהיה איתן בדעתך, אם אתה לא שם אל תפחד, תצא, אני מחפש את האמת. אתה זוכר ששאלתי אותך על המסגרת שהציב לך יצחק, זה במסגרת המסגרת. להערכתי, ואני לא הייתי שם, יצחק עשה לך מארב, הוא הכניס אותך לפגישה הזאת בלי שהראיות דיברו בכלל, יצחק היה צריך את זה לאינטרסים שלו, מה פתאום יצחק אברג'יל לוקח אחריות על דותן וקוני? הרי

זה חייב לא הגיוני, הוא אמר אני לא בקבוצה שלהם, אני לא עם רוחן, ולכן הוא היה להכניס אותך לפגישה, אתה תיקח אחריות על קוני ודותן, יצחק ייקח אחריות על החמישייה, ולכן הוא דחף אותך לתוך הפגישה הזאת כדי שאתה תיקח אחריות על השניים שבכלל נעצרים במקום אחר והוא ייקח אחריות על החמישייה שנעצרים במקום אחר.

ת. בוא אני אחדש לך, אני הגעתי לשם, אני לא לקחתי אחריות לא על דותן ולא על אף אחד.

ש. אני נותן לך את מה שהראיות אומרות, שבכלל לא היית שם.

ת. לא, הייתי שם, באתי, אמרתי לו אני לא מכיר אותך, אתה לא מכיר אותי, יש לך משהו לדבר עם דותן או עם קוני? תקרא להם. מעבר לזה לא היה כלום."

ובעמ' 8111, ש' 17:

ש. "בוא נישאר עם הגרסה שלך, למה אתה הולך לזה? אני לא מצליח להבין, אני אתאר לך מה אתה תיארת עד עכשיו, אתה לא מנהיג קבוצה, אין קבוצה, אתה

לא הבוס של קוני ודותן, אתה לא יודע אם באמת הם עשו את זה או לא עשו את זה, למי הם חיכו ולמי לא חיכו. אתה לא יודע לשיטתך, נכון?

ת. נכון.

ש. זאת אומרת שבשלב שאתה נקרא לפגישה אתה יודע שאתה הולך להיפגש עם רוזנשטיין?

ת. לא.

ש. יצחק עושה לך מארב.

ת. בדיוק. כן. הגעתי לערד, תגיע, לא ידעתי כלום.

ש. אתה גם לא יודע, כשאתה מגיע לשם, בנקודת הזמן הזו של הפגישה, אתה בכלל לא יודע מה קרה, אם הם עשו, אם הם לא עשו, נכון?

ת. נכון. גם בנקודת הזמן הזו אני לא יודע, אני לא שואל שאלות.

ש. ולכן הוא לוקח אותך איתם.

ת. אני לא יודע מה הוא ראה, הוא הזמין אותי לשם אני לא יודע על מה. אבל אמרתי לך משהו, דותן בפני עצמו, צ'יקו בפני עצמו, קוני בפני עצמו.

ש. אבי, אני לא סתם ניסיתי לחפש את האמת בשאלה אם אתה נוכח או לא, הנוכחות שלך בפגישה היא או שאתה באמת ראש קבוצת אלה: קוני דותן וכל אלה, או שאתה לא צריך להיות שם, ואני אסביר לך למה. אתה צריך להגיע לפגישה ולהגיד לו: אחי, מה זה?

ת. מה אמרתי לך פה? שהביאו אותי לכיפה אדומה, שהרגשתי שהביאו אותי לכיפה אדומה.

ש. רגע, הביאו אותך לכיפה אדמה זאת אומרת שמה שעושה לך יצחק זה מערבב אותך בסכסוך לא לך בכלל.

ת. אני כעסתי על יצחק שהוא הביא אותי לשם, כן, אני כעסתי עליו.

ש. זאת אומרת, מה שעושה יצחק, מעמיד אותך, עכשיו אם לא היה סכסוך אז יהיה לך משהו מול רוזנשטיין ישירות.

ת. הם מכירים אותי והוא יודע שאין לי שום סכסוך איתו.

ש. עזוב את מה שהוא יודע, זו לא שאלה לך, בעולם שלך הוא בעצם מעמיד אותך בסכנה מול רוזנשטיין.

ת. הוא לא יכול להעמיד אותי בפני אף אחד, הוא לא יכול להעמיד אותי.

ש. אתה יודע בדיוק מה חושב רוזנשטיין עליך?

ת. אני בטוח, הוא בחור מאוד חכם, תאמין לי."

הנה כי כן, רוחן סותר את גרסתו של אברג'יל לגבי סיבת הגעתו למקום וגם לגבי תוכן הדברים שאמר לרוזנשטיין באותה פגישה. בעוד שאליבא גרסתו של אברג'יל רוחן אמר לרוזנשטיין שאין כל סיכוי שדותן התכוון לפגוע בו באירוע הקשת, הרי שרוחן מצדו – על מנת להרחיק עצמו מכל קשר לאירוע הקשת או ממידע אודותיו - שלל את דברי אברג'יל כאמור בטענה שלא לקח אחריות על דותן וקוני וטען בפני רוזנשטיין שאינו יודע דבר על מעשיהם. (עמ' 8131 ש' 3 ואילך):

ש. "תראה מה יצחק אומר על המפגש, הוא אומר בעמ' 7031 שורה 28: אבי רוחן אמר לו, גם אמר לו, אין מצב כזה שדותן לשנייה יחשוב לבוא לכיוון שלך, תוציא לך את זה מהראש. נאמר או לא נאמר?

ת. אני לא אמרתי ככה, אמרתי לו במילים האלה: אני לא יודע מה הם עשו שם, אתה רוצה לשבת לדבר איתם? תביא אותם אליך, תדבר איתם, תשאל אותם מה שאתה רוצה.

ש. אבי אתה לא טיפש, אתה חכם, האם המשפט הזה...

ת. אני אומר לך, אתה מנסה להכניס לי דברים של יצחק, זה לא מעניין אותי מה יצחק אמר.

ש. אם יצחק דיבר אמת, מה שקרה פה במשפט הזה אתה לפי המשפט הזה לוקח אחריות על מה שדותן עשה.

ת. אם יצחק דיבר אמת, אני אמרתי לך את מה שהיה ואמרתי לך כל מה שאמרתי לו.

ש. מי לקח אחריות על קוני? יש את החמישייה שיצחק לוקח עליה את האחריות, אתה לוקח אחריות על דותן, מי לוקח אחריות על קוני?

ת. אני לא לוקח אחריות על אף אחד, לא על דותן, לא על קוני, לא על אף אחד."

נקל לראות אפוא שלא רק שגרסאות אברג'יל ורוחן, כל אחת כשלעצמה, היא גרסה כבושה שעלתה לראשונה בפרשת ההגנה לאחר שנחשפו כל הראיות במשפט, אלא שהן סותרות זו את זו בנקודה מהותית שנוגעת לליבת הסכסוך עם רוזנשטיין, כמו גם לטיבה של מערכת היחסים בינם לבין עצמם.

<u>לסיכום פרק זה</u>

12.1 אודות ה-מלחמה" שהתקיימה בין אברג'יל ואנשיו לבין קבוצות עברייניות יריבות, ביניהן זאב רוזנשטיין, הובאו לפנינו עדויותיהם הברורות והחד משמעיות של ארבעת עדי המדינה שדבריהם פורטו לעיל. דברי עדי המדינה משתלבים זה בזה ומסייעים ראייתית זה לזה, ואין סיבה שלא לתת בהם אמון מלא.

12.2 מדברי בומבי, אשר נתמכים גם בדבריו של ה.צ וקובי סידי, הרי שמאחורי המלחמה הנ"ל היה מניע כלכלי וכוונה, בין השאר, להשתלט על בתי הקזינו של רוזנשטיין.
זה המקום לדחות טענה שהועלתה בסיכומי נאשם 1 שלפיה לא הובאה כל ראיה לקיומה של מריבה או מחלוקת ספציפית בין אברג'יל לבין רוזנשטיין, לא כל שכן ראיה לניסיון מצדו להשתלט על אחד מבתי הקזינו של רוזנשטיין. לגישת ההגנה דברי בומבי בעניין זה נותרו כאמירות בעלמא ללא ביסוס.
ראשית, כפי שראינו לעיל, דברי בומבי נתמכים בעדויות נוספות, הן לגבי עצם הסכסוך והן לגבי מניעיו והם אינם בבחינת עדות יחידה. שנית, אם נתייחס לאופן שבו תיאר בומבי את הדברים אין עסקינן במריבה נקודתית שניתן להניח עליה את האצבע . יסודותיה בחשדות למעורבות ברצח יעקב אברג'יל, והמשכה במאבקי כוח ושליטה בעולם התחתון במישור היותר רחב. שלישית, מרגע שניסיונות ההתנקשות ברוזנשטיין נכשלו, מאליו גם האפשרות להשתלט על בתי הקזינו שלו לא מומשה. רביעית- יהא המניע למלחמה ברוזנשטיין אשר יהא, אין הוא מהווה יסוד מיסודות העבירה ואין הוא מצריך הוכחה במשפט. ככל שמסקנתנו תהא שיש די ראיות להרשעת אברג'יל והאחרים לביצוע עבירות אלימות כלפי רוזנשטיין כמיוחס בכתב האישום, הרי שגם אם בומבי פירש לא נכון את המניעים או המטרות של אברג'יל שעמדו מאחורי ביצוע מעשים אלה - אין בכך כדי לשנות.

<u>אומר יותר מכך</u>: הדעת נותנת שרב הנסתר על הגלוי לגבי מקורו של הסכסוך ולגבי מכלול נבכיו. מן הסתם מדובר במלחמה שהיו בה אינטרסים מורכבים ושלל שיקולים ומניעים. כאמור, אין הדבר נדרש הוכחה. מכל מקום דבריו של בומבי לפיהם בבסיס העניין עמדו אינטרסים כלכליים מוצאת תימוכין בראיות נוספות – ודי לנו בכך.

12.3 מעדותם של בומבי וטולי עולה בברור כי בין אברג'יל לבין רוחן נכרתה ברית של שיתוף פעולה סמוך לאחר רציחתו של יעקב. ברית זו כללה, מאליה, גם חבירה למלחמה המתוארת. אויביו של אברג'יל הפכו בהגדרה להיות גם אויביהם של רוחן ואנשיו, כפי שהסביר זאת טולי וצוטט לעיל. מדובר היה בברית שהוגדרה על ידי בומבי: "**<u>אנחנו איתם, הם איתנו, מה שאנחנו צריכים הם יתנו, מה שהם צריכים אנחנו ניתן, אנחנו ביחד בכסף, במלחמה, בהכל</u>**".
דבריהם של בומבי ושל טולי בעניין זה לא רק תואמים ומסייעים זה את זה, אלא מדובר בגרסאות אשר משתלבות עם מכלול הראיות בתיק. אין אפוא סיבה שלא לאמץ את דבריהם.

<u>אשר לעתירת המאשימה לקבוע שמעשי הרצח הנוספים בוצעו על ידי הארגון:</u>

12.4 כאמור, בומבי ואחרים העידו לגבי מעשי רצח נוספים שבוצעו כחלק מהמלחמה שהכריז אברג'יל נגד קבוצות פשע יריבות, דהיינו משפחות אבוטבול ואוחנה. אין חולק שמדובר במעשים שלא יוחסו לאיש מהנאשמים בתיק זה, לרבות לא לאברג'יל.

ארגון הפשיעה שמתואר בכתב האישום איננו אישיות משפטית, ולכן, בקשת המאשימה כי ייקבע שמעשי רצח נוספים אלה בוצעו על ידי "הארגון" או כחלק מפעילותו, נעדרת נפקות אלא אם כן קיימות ראיות מספיקות לקבוע מי ביצע את המעשה, וכן, שאותו אדם עשה זאת בשליחות או במסגרת אותה קבוצה שלאחר כניסתו של חוק המאבק לתוקף ניתן יהיה להגדיר כארגון פשיעה.
ככל שהדבר מתייחס לרצח פליקס אבוטבול, דברי בומבי לגבי מבצעי המעשה, כמו גם מעורבות אברג'יל בו, הם מסקנה שהסיק מדברים מרומזים שנאמרו לו ומראיות נסיבתיות. גם אם נקבע שאמת דיבר בומבי בספרו על המפגש והשיחה שקיים עם עמית טייב ועם אברג'יל בביתו של אברג'יל בערד, אין די בדבריו בכדי שאפשר יהיה לייחס בעטיים בלבד את ביצוע המעשה למאן דהוא. בהקשר זה אומר, את שנאמר כבר קודם, שאיני רואה מקום לעשות שימוש בדבריו של י.א שלא העיד במשפט.
הוא הדין לגבי רצח גיא יחזקאל ורצח חנניה אוחנה. עדויותיהם של בומבי ו-י.מ בנושא היו כלליות מידי, שלא מכלי ראשון, באופן שאין די בו כדי לקבוע ממצא עובדתי לגבי זהות המבצע וכפועל יוצא מזה גם לגבי השתייכותו לארגון.
לא כך הם פני הדברים לגבי רצח פרי יחזקאל ורצח דיידונה שלגביהם הודה בומבי שהוא זה שביצע את מעשי הרצח. בומבי לא הועמד לדין בגין מעשים אלה כחלק מהסכם עד המדינה שנחתם עמו, בין היתר, לנוכח דברי ב"כ המאשימה כי לא היו כנגדו ראיות טרם הודאתו ואפילו לא מידע אודות מעורבותו. עם זאת, אין סיבה שלא לקבוע כי הודאתו היא הודאה, ולהודאה זו מצטרף "דבר מה נוסף", שהרי אין מחלוקת שמעשי הרצח התרחשו. מכאן, שאת בומבי ניתן היה תיאורטית למצוא אשם בביצוע עבירות אלה. בומבי, אליבא עדותו ועדויות שאר עדי המדינה, כפי שעוד יתברר בפרק הבא, היה דמות בכירה בארגון בתקופה המדוברת. הוא היה שותף, על פי הודאתו, לביצוע עבירות רצח נוספות המתוארות באישומים 3 ו-4 במסגרת הארגון וכחלק מהמלחמה. עדותו לגבי עצם חברותו בארגון באותה תקופה מסתייעת בעדויות עדי המדינה האחרים ובראיות נוספות.
לפיכך, הראיות שהוצבו לגבי שני מקרי רצח אלה יוכלו לשמש ראיה רלוונטית להוכחת התבנית המתמשכת והשיטתית, זאת לצורך הוכחת קיומו של "ארגון פשיעה" לפי חוק המאבק, כפי שעוד יורחב ויפורט באישום הראשון.

12.5 <u>עדויות ארבעת עדי המדינה מוצאות תימוכין בראיות נוספות</u>:

12.5.1 קיומו של סכסוך בין אברג'יל ואנשיו לבין רוזנשטיין משתקף היטב בדבריו של קובי סידי, איש עסקים נורמטיבי שהיה באותם ימים מקורב לרוזנשטיין. ניסיונות הפישור שהלה

תיאר בין רוזנשטיין לבין אברג'יל ו/או אנשיו מלמדים בהכרח על קיומו של סכסוך. סידי מספק הסבר מטעמו לאותו סכסוך ודבריו תואמים את דברי בומבי. גם הוא תולה את הסכסוך במאבקי שליטה וכוח. לדבריו, יוזם הסכסוך או הסיבה להימשכותו נעוצה באברג'יל ולא ברוזנשטיין שהרי לזה האחרון "היה הכל", כהתבטאותו.
הדברים מתיישבים בהכרח גם עם דברי דוד ארביב, כפי שפורט לעיל. הלה דיבר על מפגשים שהתקיימו בביתו בין הקבוצות השונות, אפילו לפני "הפיצוצים", כפי שהגדיר זאת, מה שמלמד על "היסטוריה" של מחלוקות ומאבקי כוח שהאירועים מושא כתב האישום היו רק חלק מהם.

12.5.2. אין עוררין שהן אברג'יל והן רוחן הסתובבו עם אבטחה צמודה בעת הרלוונטית, נשמרו לנפשותיהם והיו מודעים לצורך להיזהר ולהימצא רק במקומות "בטוחים". על פניו הדעת נותנת שהייתה סיבה לזהירות זו, שהרי אין אדם נוקט בה סתם. אברג'יל תלה מציאות זו בחשש שמא הגורם שרצח את אחיו ייפרע גם ממנו, ואולם תשובה זו אינה הולמת את דבריו שלפיהם לו ולאחיו לא היו עסקים משותפים ואף לא אויבים משותפים. מנגד, התנהלות כזו בהחלט תומכת בדברי עדי המדינה אודות סכסוך עם קבוצות עברייניות אחרות ועם קיומם של אויבים.

12.5.3 אין חולק כי בין רוזנשטיין לבין אברג'יל ורוחן, בנוכחות אחרים, התקיימה פגישת פיוס בים המלח לאחר אירוע הקשת. על פניו, עצם קיומה של פגישת מסוג זה (שאליה הגיעו הצדדים במיוחד כשהם מלווים באבטחה כבדה) מעיד על קיומו של סכסוך. הסבריו של אברג'יל לגבי הסיבה למפגש הנ"ל משוללים היגיון. יותר מכך, הם אינם משתלבים בקו ההגנה שלו ואף לא בגרסתו של רוחן. ראשית, אילו כדברי אברג'יל לו עצמו לא היה כל קשר לאירוע הקשת שקדם לאותו מפגש, ואילו יש אמת בדבריו שהאנשים שנטלו בו חלק לא נשלחו על ידו ולא היו חלק מארגונו, מדוע הוא ורוחן לקחו על עצמם להסביר לרוזנשטיין בשמם של המבצעים שהוא, רוזנשטיין, לא היה היעד לפגיעה? הפטרונות שאברג'יל נטל על האירוע באומרו שהוא בא מטעמם של שלוש, סנקר, שי אברג'יל ועמית טייב. תוך שהוא מזמין את רוחן להיות נציגם של קוני ודותן, אינה מתיישבת עם גרסה זו. שנית, אילו אכן זו הייתה מהותו של המפגש ובהתאם גם תוכן השיחה עם רוזנשטיין, היה מתבקש לאמת את הדברים מול רוזנשטיין בחקירה נגדית ולזכות לאישורו. אחרי הכל רוזנשטיין לא שיתף פעולה עם רשויות החקירה והתביעה, ואין סיבה למחשבה שאילו דברי אברג'יל היו נכונים, הוא לא היה מאשרם. לא זו בלבד שהדבר לא נעשה, אלא שקו ההגנה של אברג'יל -כפי שהשתקף מהחקירה הנגדית שחקר את רוזנשטיין ואת המאבטח עופר בן טל- היה הפוך, דהיינו שכלל לא היו מפגשים בינו לבין רוזנשטיין. שלישית, כנאמר קודם, הטענה שמאחורי אירוע הקשת עמדה כוונה לבצע שוד כנגד חלפן כספים נשמעת על פניו מופרכת, לא כל שכן חסרת בסיס ראייתי. קשה להאמין שהייתה לאברג'יל מחשבה שניתן להפיס את דעתו של רוזנשטיין בתירוץ מעין זה. בהנחה

שרוזנשטיין אינו אדם תמים, האם באמת אברג'יל סבר שרוזנשטיין יאמין לסיפור שמבצעי האירוע (אנשים שקרבתם לאברג'יל ולרוחן ידועה), אנשים שנתפסו אורבים עם כלי נשק בשני מקומות שונים שבהם רוזנשטיין ביקר באותו יום, התכוונו בעצם לבצע שוד נגד חלפן כספים ברחוב מקביל למסעדת הקשת?
לא למיותר להזכיר שוב, כי מעבר לכל האמור, הרי שגרסאות רוחן ואברג'יל לגבי אותו מפגש בים המלח ולגבי הדברים שנאמרו בו, סותרים זה את זה.

12.5.4. כאמור, שמענו מפי עדי המדינה טולי ובומבי אודות האירוע שכונה על ידנו "אירוע הקשת" והקשר שלו למאבק נגד רוזנשטיין. עצם התרחשותו של האירוע והאופן שבו בוצע (למעט זהות הקורבן) וזהות האנשים שהיו מעורבים בו אינם שנויים במחלוקת. האירוע הרי היה נושא לתיק קודם ולהכרעה שיפוטית. על פי עובדות כתב האישום המתוקן באותו תיק, שבו הודו המעורבים, הם קשרו קשר לעקוב אחר אדם מסוים (שזהותו לא צוינה בכתב האישום) כדי לפגוע בו, וזאת בדרך של ביצוע תצפיות/מארבים וזאת בשני אתרים נפרדים. מדובר בקביעה עובדתית חלוטה ואין מקום לשעות לטענה שנשמעה מפי שלוש כאילו מדובר היה בהודאת סתמית כחלק מהאינטרס שלו לסיים את התיק בהסדר טיעון. הודאתו של נאשם בעובדות כתב אישום מחייבת אותו על פי דין, על כל המשמעויות הנובעות מכך, ועקרונית אין לשמוע טענה שלפיה הודיה לחוד ואמת לחוד. על כך יש להוסיף את שנאמר כבר קודם לגבי מופרכות הגרסה.
כאמור, בהתאם לראיות שהונחו לפנינו, לרבות מדברי רוזנשטיין עצמו, בשני המקומות שתוצפתו על ידי הנאשמים באירוע הקשת, שהה רוזנשטיין באותה עת. מדובר במקומות שבהם הוא נהג לבקר באופן קבוע. הנאשמים שהורשעו בגין אירוע הקשת הם אנשים שחלקם מקורבים לאברג'יל וחלקם ולרוחן. אחד מהמעורבים הוא בנו של מאיר אברג'יל, אחיינו של יצחק אברג'יל, והשאר הם אנשים ששמותיהם צפו ועלו לא אחת בהאזנות הסתר כמי שהיו חלק אינטגראלי מאנשי הקבוצה. זאת ועוד, על פי הראיות יניב בן סימון היה דמות מפתח בקבוצה, מי שעל פי הנטען היה האחראי על ביצוע האירוע בכיכר פלומר. דאגתם של אברג'יל ורוחן לאותם נאשמים לאחר מעצרם, דאגה שהתבטאה בכסף, דיור, ייצוג משפטי וכו', אינה יכולה להיות מקרית. היא אינה מצטיירת בשום אופן כדאגה גרידא לחבר בצרה.
כל האמור לעיל תומך בהכרח בדברי עדי המדינה הן לגבי עצם קיומו של סכסוך והן לגבי היעד או זהות היריב.

12.6 <u>סופו של דבר</u>, על יסוד כל האמור לעיל הוכחה טענת המאשימה כי בעת הרלוונטית הייתה קיימת "מלחמה" (או מאבק) בין אברג'יל ואנשיו בשיתוף רוחן ואנשיו לבין קבוצות עברייניות אחרות, ביניהן רוזנשטיין. הוכח שבמאבק זה - שגבה קורבנות בנפש כפי שתואר לעיל ועוד יתואר בפרקים הבאים - חבר רוחן לאברג'יל בברית של שיתוף פעולה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

בומבי נקב ברצח יעקב אברג'יל כנקודת התייחסות, כמועד שממנו הסלים המאבק והפך נחלת אנשי הקבוצה, אך לא מן הנמנע שהוא החל עוד לפני כן בדרך כזו או אחרת, כאשר רציחתו של יעקב הייתה בעצם אחד מנדבכיו.

קיומה של המלחמה בעולם התחתון כמתואר לעיל מהווה רקע להבנת שאר האישומים בכתב האישום, וכל האמור לעיל כוחו יפה גם לאישומים הבאים.

<u>האישום הראשון –ארגון פשיעה</u>

(מיוחס לנאשמים 1, 2, ו-4)

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

1. במסגרת האישום הראשון – שמהווה גם מעין מבוא או מסגרת לכתב האישום כולו - מיוחס לכל הנאשמים כי פעלו במסגרת ארגון פשיעה בעת שעברו את העבירות שיוחסו לכל אחד מהם באישומים האחרים בכתב האישום.
<u>באופן ספציפי,</u> באישום זה יוחסה לנאשם 1, יצחק אברג'יל , עבירה של עמידה בראש ארגון פשיעה בניגוד לסעיף 2(א) לחוק מאבק בארגוני פשיעה התשס"ע-2003 (להלן: "**חוק המאבק**"). לנאשם 2, אבי רוחן - עבירה של מנהל ומממן פעילות בארגון פשיעה לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק הנ"ל, ואילו לנאשמים 3-6 עבירה של מנהל בארגון פשיעה לפי סעיפים 2(א)(1) לאותו חוק.

עניינם של נאשמים 3, 5 ו-6 הסתיים, לאחר שהודו בכתבי אישום מתוקנים במסגרת הסדרי טיעון שנחתמו עמם, ונותר אפוא, בהתייחס לעבירות הספציפית של אישום זה, להכריע באשמתם של נאשמים **1, 2 ו-4.**

2. **<u>העובדות על פי כתב האישום</u>**

על פי הנטען בעובדות כתב האישום, בתקופה הרלוונטית, היו כל הנאשמים ומעורבים נוספים מאוגדים בארגון פשיעה בינלאומי בראשו עמד נאשם 1. הארגון פעל בישראל ובמדינות שונות בעולם כתבנית מאורגנת, היררכית ושיטתית, למצער החל משנת 2002 ועד שנת 2006 (להלן: "**הארגון**").
במסגרת הארגון, חברו הנאשמים יחד למטרות פליליות שכללו בין היתר יבוא, יצוא, סחר והספקה של סמים בהיקפים נרחבים בין מדינות שונות בעולם - כמשתקף בין השאר באישומים אחרים בכתב האישום - וכן בביצוע עבירות אלימות חמורות בישראל אשר נועדו לבסס את השפעתו ועוצמתו של הארגון כנגד יריביו.
נטען, כי במסגרת הארגון ולשם קידום מטרותיו ניהלו הנאשמים מערך לוגיסטי בינלאומי מסועף שכלל זרועות בבלגיה ובספרד (להלן: "**הזרוע האירופאית**"), במזרח הרחוק וביפן (להלן: "**הזרוע היפנית**") ובישראל (להלן: "**הזרוע הישראלית**"). הארגון הורכב מקבוצות

עברייניות שונות אשר ביצעו פעילות עצמאית לצד פעילות לקידום הארגון ומטרותיו. בראש כל קבוצה עבריינית, כאמור, עמד מנהל שהיה בקשר ישיר עם נאשם 1, קיבל ממנו הנחיות ופעל לקידום מטרות הארגון. במקביל, מקום שבו נדרש הדבר, קיבלה הקבוצה העבריינית את התמיכה והעוצמה של הארגון כלפי אחרים וזאת לצורך קידום פעילותה העצמאית. בין הקבוצות העברייניות נשמר מידור כך שהאחד לא ידע על תפקידו של האחר, או את פרטי מלוא פעילות הארגון בקידומה הוא שותף.

על פי המתואר, במהלך שנת 2002, במועד לא ידוע, חברו אל הארגון קבוצה עבריינית בראשותו של אבי רוחן שעסקה, בין היתר, בעבירות סמים, וכן קבוצה עבריינית בראשותם של עדי המדינה י.א ושמעון זריהן שעסקה בעבירות של ניהול מקומות הימורים, וזאת לצורך מימון פעילות הארגון במאבק הדמים.

נטען, כי ברקע לחלק מהמעשים הפליליים שביצעו חברי הארגון עמד סכסוך שעליו הכריזו נאשם 1 ואחיו נאשם 3 בשנת 2002 בין הארגון לבין גורמים עבריינים אחרים, כלומר: העבריין זאב רוזנשטיין (להלן: "**רוזנשטיין**"), עבריינים ממשפחת אוחנה (להלן: "**משפחת אוחנה**") והעבריינים פליקס ואסי אבוטבול (להלן: "**משפחת אבוטבול**"), זאת הן על רקע חשדו של נאשם 1 כי היריבים הללו חברו יחד נגד הארגון והיו אחראים לרצח אחיו יעקב אברג'יל ז"ל, והן, כחלק ממאבקי כוח ושליטה בעולם העברייני, למען ביסוס מעמדו של הארגון (להלן: "**הסכסוך/המלחמה**"). בהקשר זה נטען, כי כחלק מאותו סכסוך רצחו חברי הארגון את פליקס אבוטבול, את דוד ביטון (דיידונה) ואת חנניה אוחנה וגיסו. כמו כן ניסו לרצוח במספר הזדמנויות את זאב רוזנשטיין, כפי שישתקף בהמשך באישומים 3 ו-4 לכתב האישום, ניסיונות שבמסגרתם נפצעו עשרות אזרחים חפים מפשע ונרצחו נפתלי מגד ז"ל, רחמים צוריה ז"ל ומשה מזרחי ז"ל.

למימון פעילותו עסק הארגון, בין היתר, בעסקאות סמים מסוגים שונים בכללם קוקאין ו-MDMA בכמויות עצומות, העברתם ממדינות דרום אמריקה והפצתם במדינות אירופה, ארה"ב, קנדה, אוסטרליה, יפן וישראל וזאת בסכומים של לפחות 227,949,856 כפי שיפורט באישומים שבכתב אישום זה.
מתוך רווחי הפעילות הפלילית של הארגון רכש הארגון והחזיק כלי נשק שונים, מטעני חבלה, רימונים, טילי לאו ואמצעי לחימה אחרים. כמו כן, נהגו מנהלי הארגון להעביר מתוך רווחי הארגון תשלומים עבור רכישת צרכי הארגון ובכללם תשלום לאנשי הביצוע של הארגון, תשלום לדירות מסתור, שכירת כלי רכב, רכישת כרטיסי טיסה ודרכונים מזויפים, רכישת מכשירי טלפון ניידים או כרטיסי סים על מנת לדאוג לתחלופה גבוהה שלהם, תשלום עבור שכר טרחת עורכי דין ו/או דאגה לייצוג משפטי עבור חברי הארגון, הפקדת כספים עבור חברי הארגון שהיו עצורים או אסירים.

<u>על פי הנטען, הארגון פעל במבנה היררכי בו לכל נאשם תפקיד מוגדר</u>:

יצחק אברג'יל עמד בראש הארגון, ניהל ארגן והנחה את הכפופים לו, כיוון ופיקח על פעילותם הכל כדי לקדם את פעילותו של הארגון. אברג'יל הכווין את הפעילות הכלכלית של הארגון, קבע את חלוקת הרווחים, הורה על השימוש שייעשה בכספים, ואף הורה לנקוט בפעולות אלימות כנגד המשפחות היריבות כחלק מהסכסוך שעליו הכריז. אברג'יל עשה זאת תוך שימוש במוניטין שצבר כעבריין בכיר ואלים. הוא רכש את נאמנותם של חברי הארגון מכוח אישיותו הכריזמטית והכוחנית בה ניהל את הארגון תוך הטלת אימה ושררה.

<u>יניב בן סימון</u> (שיכונה גם **יניב" או "בן סימון"**) שימש כמנהל בארגון וכאיש אמונו של אברג'יל הכווין וניהל את פעילותו הפלילית של הארגון בתחום עבירות הסמים והאלימות.

<u>אבי רוחן</u> שימש כראש קבוצה עבריינית אליה השתייכו עד המדינה א.ג -אשר שימש כאיש ביצוע לעבירות הסמים והעברת הכספים – משה (צ'קו) בית עדה, דותן שוקרון ושלומי באסה ששימשו אנשי ביצוע. רוחן והקבוצה ובראשותו ביצעו במסגרת הארגון פעילות פלילית בתחום הסמים, הלבנת הון ואלימות ומימנו במישרין או בעקיפין את פעילותו הפלילית של הארגון, בכלל זה את הרצח ברחוב יהודה הלוי המפורט באישום הרביעי.

<u>נאשם 3</u>, **מאיר אברג'יל** : אחיו נאשם 1, כיוון ופיקח על פעילותו הפלילית של הארגון בתחום הסמים והכספים, לרבות כספים ששימשו לפעילות האלימה של הארגון וזאת באופן שיש בו לקדם את פעילותו הפלילית של הארגון.

<u>נאשם 4</u>, ישראל אוזיפה (שיכונה גם "**אוזיפה**") וציון אלון (שיכונה גם: "**ציון**") שימשו, על פי הנטען, כמנהלים בארגון בזרוע האירופאית והכווינו את הפעילות הפלילית והכלכלית בתחום עבירותה סמים. חברי הארגון ביצעו על פי הנחייתם עבירות שונות לצרכי הארגון ופעלו על פי הנחייתם לקידום מטרות הארגון. כך, במסגרת תפקידו, החזיק נאשם 4 בדירת מסתור בבלגיה ובדירת מסתור בספרד אשר שימשו כמקום מפגש לקידום מטרותיו של הארגון.

<u>עד המדינה י.א</u>: שימש כראש קבוצה עבריינית, מימן את פעילותו הפלילית של הארגון ושימש בהעדרו של נאשם 1 כמנהל בכיר בזרוע הישראלית.

<u>עד המדינה ש.כ</u> (להלן: "**בומבי**"): שימש כמנהל בארגון, הכווין את פעילותו בתחום מעשי האלימות כממונה על אנשי הביצוע של הארגון שביצעו על פי הנחייתו עבירות שונות לצורכי הארגון ופעלו לקידום פעילותו הפלילית של הארגון במסגרת הסכסוך.

<u>נאשמים 5-6</u>: הינם אחים ובמועדים הרלוונטיים לכתב האישום ועד סוף שנת 2006 שימשו כמנהלים בארגון בזרוע האירופאית והיפנית בתחום עבירות הסמים.

עדי המדינה ה.צ, א.צ ו-י.מ :היו חברים בארגון ופעילים מרכזיים בתחום עבירות הסמים ועבירות הנשק ובכללן ייצור מטעני חבלה לצורך פעילותו הפלילית של הארגון במסגרת הסכסוך. **ביתו של ה.צ בשכונת בבלי בתל אביב שימש כמקום מפגש בישראל עבור חברי הארגון.**

סמי ביטון: אזרח ישראלי לשעבר עתיר נכסים שמתגורר בקנדה. חבר לארגון והעמיד לרשותו את משאביו וקשריו בקנדה וביצע עבור הארגון פעילות בתחום הסמים והלבנת הון בהיקפי ענק. הכספים שהעביר סמי ביטון לטובת פעילותה ארגון שימשו בין היתר למימון מעשי האלימות והרצח במסגרת הסכסוך.

נאשמים 8-14 וכן עמית טייב, פטריק אלקריף ושלומי ואזנה היו, על פי הנטען, פעילים בארגון ושימשו אנשי ביצוע בכירים ואלימים של הארגון. במסגרת זו ביצוע מעשי רצח וניסיונות רצח עבור הארגון. נאשם 8, מוטי חסין, היה פעיל בארגון ומקורב לנאשם 1 ושימש כאיש אמונו. נאשם 14 עסק במסגרת פעילות זו גם בתחום הסמים.

נאשמים 15-18: היו על פי הנטען פעילים בארגון בתחום הסמים. נאשם 15 הינו אחיו של עד המדינה י.מ והיה שותף עמו בתחום עסקי הסמים וריכז עבור הארגון את המסחר בסמים בזרוע היפנית.

3. גדר המחלוקת - תגובות הנאשמים למיוחס להם באישום הראשון

3.1 נאשם 1 נמנע מלמסור תגובה לכתב האישום למרות שניתנו לו ארכות רבות לעשות כן, ולמרות שהוסברה לו המשמעות הראייתית של מהלך זה. גם במהלך עדותו לא נמסרה על ידו תגובה מפורטת, למעט כפירה כללית, לרבות בהתייחס לטענה שעמד בראש ארגון פשיעה.

שאר הנאשמים, במענה בכתב שמסרו לכתב האישום, כפרו כפירה כללית בעובדות המפורטות באישום הראשון וכפרו בין השאר בקיומו של ארגון פשיעה.

4. ארגון פשיעה – הפן הנורמטיבי

4.1 חוק מאבק בארגוני פשיעה נחקק בתאריך 17.6.2003 בהמשך לאמנת פלרמו משנת 2000, היא אמנת האו"ם נגד הפשע המאורגן אשר אושרה בישראל בהחלטת ממשלה 8346. האמנה פירטה את מטרותיה העיקריות ובהן קידום שיתוף הפעולה הבינלאומי במניעת פשיעה מאורגנת, מאבק בפשיעה זו והתאמת הדינים כך שיוכל להינתן מענה לפעילות הענפה של ארגוני הפשיעה השונים. המדינות החתומות על האמנה נדרשו לקבוע, במסגרת חוק, כי פעילויות שונות הקשורות לארגוני פשיעה הינן עבירות פליליות וכן נדרשו לאמץ הסדרי חילוט רכוש שמקורו בעבירות אלה.

כאמור, בשנת 2003 נחקק חוק מאבק בארגוני פשיעה כאשר -בהתאם לייעודיו על פי הצעת החוק - שתי מטרות עיקריות עמדו מאחוריו: הראשונה, מאבק בפשיעה המאורגנת

והשנייה- מתן כלים לפתרון קשיים משפטיים/ראיתיים אשר מקורם במבנה ההיררכי של ארגוני הפשיעה והריחוק בין ראש הארגון לבין חברי הארגון מבצעי העבירות (ראה גם ע"פ 2996/09 **דבור נגד מדינת ישראל** (11.5.2011) (להלן: "**פרשת שורפי**")).

4.2 סעיף 1 לחוק מגדיר מה הוא ארגון פשיעה כך:

"ארגון פשיעה" – חבר בני אדם, מואגד או בלתי מואגד, שפועל בתבנית מאורגנת, שיטתית ומתמשכת לעבירת עבירות שלפי דיני ישראל הן מסוג פשע או עבירות המנויות בתוספת הראשונה, למעט עבירות מסוג פשע המנויות בתוספת השנייה; לעניין זה אין נפקא מינה –

(1) אם חברי הארגון יודעים את זהות החברים האחרים אם לאו;

(2) אם הרכב חברי הארגון קבוע או משתנה;

(3) אם העבירות כאמור ברישה נעברות או מיועדות להיעבר בישראל או מחוץ לישראל, ובלבד שהן מהוות עבירות הן לפי דיני ישראל והן לפי דיני המקום שבו נעברו, או שלפי הדין הישראלי חלים עליהן דיני העונשין של ישראל אף אם אינן עבירות לפי דיני אותו מקום;

(4) אם הארגון מבצע גם פעילות חוקית ואם הוא פועל גם למטרות חוקיות;"

על פי לשון החוק, הגדרת "ארגון פשיעה" היא כללית, גמישה ורחבה. כך, לצורך ההגדרה, אין נפקא מינה מה הן מטרות הארגון, למשל, האם הוא עוסק בין השאר גם בפעילות לגיטימית לצד עיסוקיו הפליליים, מהי דרך ההתאגדות, מהו הרכב החברים בארגון והאם חבריו הם קבועים או משתנים, וכן מה מקום ביצוע העבירות, בישראל או בחו"ל - ובלבד שמתקיימת בארגון **תבנית מאורגנת שיטתית ומתמשכת**.

[ראו ע"פ 6785/09 **זוארץ נגד מדינת ישראל** (2.2.11) פסקה 57].

יש להפנות בעניין זה לדבריו של כב' השופט עמית **בע"פ 9093/08 נאצר** (7.12.2011) (ראה פסקה 15):

"כלליותה של הגדרת ארגון פשיעה בחוק המאבק לא נוצרה אלא כדי לייתן בידיהן של רשויות האכיפה והתביעה כלים גמישים אשר יאפשרו התמודדות עם התפתחותן האבולוציונית של ארגוני הפשע המקומיים....מטבעם של ארגוני הפשיעה, שאלה נוטים למצוא כל פרצה וכל סדק בחוק המאפשרים להם להמשיך ולשרוד כארגון ולהמשיך לצבור את כוחם, ומכאן ההגדרה הרחבה והגמישה בחוק...המחוקק הישראלי ראה לנגד עיניו את ארגוני הפשיעה המקומיים ותפר את החוק למידותיהם. במסגרת התאמה זו ובכוונת מכוון, הושמטו מאפיינים מחמירים כגון היררכיה, ניתוק מעמדי וחדירה למוסדות שלטוניים, כפי שמופיע באמת פלרמו ובחוקי מדינות אחרות... והתקבלה

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

הגדרה רחבה וגמישה יותר. ההגדרה של תבנית 'מאורגנת שיטתית ומתמשכת' מותאמת למאפייני התארגנות הפשיעה בישראל ולהתמודדות עם מנעד רחב של אופני התארגנות ושיטות עברייניות".

4.3 במשך השנים נבחנו מאפייני ארגון הפשיעה, כפי שהוגדרו בסעיף 1 לחוק, על ידי בתי המשפט השונים. כך, ב**פרשת זוארץ** קבע ביהמ"ש העליון, כי המונח "ארגון פשיעה" יכול להתייחס למגוון של פעילויות עבריניות, שאינן בהכרח בעלות עשייה עבריינית בעצימות זהה. נקבע, כי הדרך הנכונה לבחון האם התארגנות מסוימת עולה כדי ארגון פשיעה, הינה בחינה של מספר מאפיינים, כאשר שניים מהם הכרחיים: **קיום עצמאי (או יסוד סינרגטי) והמשכיות,** והיתר הינם מאפייני עזר, אשר יש בקיומם כדי לתמוך במסקנה שאכן ההתארגנות עולה כדי ארגון פשיעה, ומאז, הלכו בתי המשפט השונים בעקבות הלכה זו.

התנאי של "קיום מוסדי עצמאי" נועד לבחון האם ארגון הפשיעה קיים באופן שאינו תלוי בפעילות עבריינית ספציפית אלא מתקיים בצורה שנותנת לארגון ערך מצרפי מוסף מעבר לפעילות קונקרטית. התנאי השני, המדבר על "המשכיות" נועד להבטיח שמדובר בארגון שפעילותו למשך זמן, מעבר לקיומה של עבירה ספציפית או לצרכיה בלבד.

כך פסק בהקשר זה כב' השופט א. לוי ב**פרשת זוארץ** (פסקה 63 לפסה"ד):

"... מגוון של מאפיינים מקנים להתארגנות עבריינית את צביונה כארגון פשיעה, אך אין הכרח כי כולם כאחד יופיעו במקרה נתון, וממילא ברי כי כל מאפיין עשוי להתגלות במידה מובהקת יותר או פחות. על כן נכון יהיה לתאר את המונח "ארגון פשיעה" כמתייחס לקשת של מצבים שעמם מבקש הדין להתמודד. ומשכך, תחת פנייה לרשימה סגורה ומתחייבת של תכונות, נכון יהיה לדבר ב"מתחם" של מאפיינים, אשר כל התארגנות הבאה בגדרו – לארגון פשיעה תחשב..... מאפיין מובהק של ארגון פשיעה הוא בהיותו <u>מסגרת שלה קיום מעבר לכל אחד ממעשי הפשיעה בהם שלחו אנשיה את ידם</u>..... מרכיב יסודי שני הוא <u>ההמשכיות בפעילות המשותפת, ולכל הפחות כוונה ליצור מסגרת שפעולתה משתרעת אל מעבר להוצאתו של הפועל של מעשה עבירה יחיד...</u>"

(ההדגשה שלי).

לדברים אלה הוסיף כב' השופט י. עמית בע"פ 9093/08 הנ"ל (ראה סעיף 19):

"...מאפיינים אלה, מתבטאים במסגרת ארגונית שהיא יותר מאשר סכום חלקיה, מסגרת שיש לה קיום מעבר לכל עבירה ועבירה שביצעו אנשי הארגון, ואשר הערך המצרפי של הפעילות המשותפת באותה מסגרת – אם בהיבט של תועלת כלכלית, מוניטין, תחושת השתייכות, יוקרה וכיו"ב - הוא יותר מאשר צירוף של כל עבירה ועבירה בנפרד. מסגרת ארגונית שיש לה דפוס פעולה מתמשך לאורך זמן. בכך נבדל הארגון מהכנופיה, שזו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

האחרונה עשויה לבצע שורה של עבירות ספורדיות, כמו עבירות שוד וגניבה, אך כל אחת מהעבירות ניצבת לעצמה, היא פרי הזמנה או תכנון אד-הוק בהתאם להזדמנות, לצורך, להיצע או לביקוש. לא כך הארגון, אשר מבקש לקיים את עצמו כמסגרת, וככזה, הוא מבצע את העבירות ברציפות, באופן שוטף ועל דרך העיסוק, מאתר ומחפש קורבנות או לקוחות או ספקים בכדי לקיים ולהזין את עצמו".

4.4 מטרותיו של כל ארגון הן <u>השאת הרווחים והעצמת כוחו</u>, וקיומו של הארגון תלוי בהגשמת מטרות אלה באמצעות האורגנים הפועלים במסגרתו.
שני מאפיינים מובהקים המהווים אינדיקציה חזקה לקיומו של ארגון פשיעה, הגם שאינם הכרחיים לצורך הגדרה, הם, <u>היררכיה</u> <u>והתמקצעות</u>. **היררכיה**, היא המסגרת הארגונית שבה פועלים החברים, בהם חברים דומיננטיים יותר, אשר בדרך כלל מהווים את מרכזה של ההתארגנות, וסביבם מתפתח ארגון הפשיעה; **התמקצעות וחלוקת תפקידים**, אלה ייבחנו תוך סקירת חברי הארגון ותפקידו של כל אחד במסגרת ההתארגנות הכללית, כאשר לעיתים ניתן יהיה לראות חפיפה ומעבר בין תפקידים.

יפים לעניין זה דברי כב' השופט א. לוי **בפרשת זוארץ**, בפסקה 65:

"...קיומה של המסגרת וכושרה להתמיד בפעילות לאורך זמן עשויים להיות חשובים אף יותר מהרכב החברים המסוים בכל עת. כפי שמוכיח ניסיון העבר, "מאסר, מוות או יציאת דמות דומיננטית מהארץ לא קטעה את המשך פעילותם הפלילית" (סגן-ניצב גדי אשד "הפשיעה המאורגנת בישראל והעולם – מגמות ותהליכים" המשפט 19, 14 19 (2005)). מתבקש הוא, עם זאת, להניח כי משקלן של דמויות המפתח בכל התארגנות יהא ניכר, באשר הן הציר שסביבו מתפתח ומתנהל ארגון הפשיעה. לא אחת אף קושרים ביניהם קשרים משפחתיים, קשרי חברות או מוצא משותף, שהם המסד עליו צומחת התארגנותם יחד. ממקומם המרכזי של פעילים אלה מתבקשת, דרך כלל, מידה של היררכיה בין חברי הארגון, אך אין להפריז בחשיבותה של זו או לדרוש כי תהא דומה בממדיה לזו המתקיימת במסגרות ממוסדות כרשות מנהלית או ארגון מסחרי. דומה הוא הדבר באשר להתמקצעות ולחלוקת התפקידים בין חברי ההתארגנות, ובתוך כך ייתכן בהחלט כי צמרת הארגון תיטול חלק פעיל במעשי העבירה הקונקרטיים בהם שולח הארגון את ידו תחת הסתפקות במעמד של מפקחת-על. בעניין זה כבר נפסק בבית-משפט זה כי: "בהחלט ייתכן כי הוכחת היותו של פלוני פעיל בארגון פשיעה תתבצע על דרך הוכחת חלקו בעבירות ספציפיות המבוצעות במסגרת הארגון, ואשר לגביהם הוא יואשם לפי <u>סעיף 3</u> לחוק. כך למשל, אם מוכח כי פלוני ביצע שורה של עבירות ספציפיות במסגרת ארגון פשיעה, וכי בעת ביצוע עבירות אלו הוא תיפקד כמנהלה וכמארגנה של הפעילות העבריינית, ניתן יהיה להאשימו אף בעבירה לפי סעיף 2 לחוק"
[בש"פ 2557/04 **מדינת ישראל נ' בן ציון**, פ"ד נח(4) 83, 86 (השופט א' גרוניס) (2004)]

4.5 בנוסף, הוגדרו בפסיקה מאפייני עזר נוספים אשר יש בקיומם כדי לבסס את קיומו של ארגון הפשיעה. מאפיינים אלה אינם תנאים הכרחיים או מובהקים, אך קיומם מסייע למקם את ההתארגנות הפלילית על מתחם מאפייני ארגון הפשיעה ויסייע במענה לשאלה האם לפנינו ארגון עצמאי ובר קיימא (ר' **פרשת שורפי**, פסקה ל"ה).
מאפיינים אלה כוללים בין היתר את **תכניה של הפעילות העבריינית** (הנעשית לרוב בחשאיות); **השקעת מאמצים להפקת רווח כספי**, בין אם מדובר בהפקת רווח מפעילות עבריינית ובין אם מפעילות חוקית; **הלבנת הון**, הנעשית גם על ידי חדירה לעסקים לגיטימיים; **ערבות הדדית וכלכלית** (כגון - גביית חובות משותפת, גם כאשר החוב אינו שייך לחברי הארגון באופן אישי, ואחריות לגורלם הכלכלי של חברי הארגון); **הגנה על ראשי הארגון ומנהליו ודאגה לחברי הארגון אשר נכלאים מעת לעת**; הקמת **מנגנוני משמעת** פנים-ארגוניים; **שימוש באלימות או איום בהפעלתה**, בהתנהלות שוטפת של הארגון ובמנגנוני גביית חובות; **ניסיון לחדור לזרועות השלטון** (מוסדות שלטון מקומיים/ארציים); **קבלת סיוע מבעלי תפקידים מקצועיים**; **יריבות אל מול ארגונים נוספים** וחתירה לסילוקם מהשטח; **שמירה על מוניטין הארגון וחבריו** ועוד.

4.6 **<u>אשר לנפקותם של מעשים שבוצעו טרם כניסתו לתוקף של חוק המאבק</u>:**

ברי שמועד כניסתו לתוקף של חוק המאבק מכתיב את האפשרות להעמיד לדין ולהטיל אחריות בגין עבירות שבוצעו טרם כניסתו לתוקף, ואולם, החוק קובע, כי לצורך הוכחת התבנית המתמשכת והשיטתית, כחלק מדרכי ההוכחה לעצם קיומו של ארגון ולצרכים ראיתיים בלבד, ניתן לקחת בחשבון גם מעשים שבוצעו על ידי הקבוצה העבריינית טרם כניסת החוק לתוקף: כך קובע סעיף 31 לחוק:

"לצורך הוכחת התבנית המתמשכת והשיטתית שבה פועל ארגון כאמור בהגדרת "ארגון פשיעה" שבסעיף 1, ניתן להביא ראיות בדבר עבירות שנעברו ומעשים שנעשו טרם תחילתו של חוק זה ובלבד שמובאות ראיות על התמשכות פעילות הארגון גם לאחר תחילתו של חוק זה".

יש להפנות בהקשר זה גם לדברי בית המשפט העליון בבש"פ 2557/04 **מדינת ישראל נגד בן ציון**, נ"ח (4) 83, 89:

"חוק מאבק בארגוני פשיעה נכנס תוקפו ביום 17.6.03. מובן שלא ניתן להאשים את המשיבים על פי החוק עובר ליום תחילת תוקפו. עם זאת, אין בכך כדי לחייב התעלמות מפעילותו של הארגון בתקופה הנזכרת. על פי סעיף 31 לחוק, ניתן לצורך הוכחת התבנית המתמשכת והשיטתית שבה פועל הארגון להביא ראיות בדבר פעילותו של הארגון טרם תחילתו של החוק. התנאי לכך הוא כי מובאות ראיות על התמשכות

פעילותו של הארגון אף לאחר שהחוק נכנס לתוקפו..." (ראו גם בע"פ 9093/08 **נאצר** הנ"ל , פסקה 21).

מן הכלל אל הפרט

5. דברי עדי המדינה בהקשרנו

לנוחות ההבהרה וההנמקה נכון לטעמי לפתוח בפירוט דברי עדי המדינה בהתייחס לנושא שבנדון, כולם אנשים שעל פי דבריהם והגדרתם היו שייכים לקבוצה/ארגון דכאן וביצעו עבירות ומעשים במסגרת זו.
להנמקת אישום זה אפנה לדוגמאות מדברים שמסרו עדי המדינה בהקשר הספציפי לאישום הראשון. אין בכך למצות את מלוא דבריהם של עדי המדינה בנושא, כאשר אמירות נוספות מפי העדים שיכולות אף הן להשליך על שאלת קיומו של הארגון, יובאו אגב הדיון באישומים האחרים, זאת משום היות האישומים השונים כרוכים ושלובים זה בזה, בעיקר בהתייחס ליצחק אברג'יל.
על מנת שלא לחזור על דברי העדים שוב ושוב, אתמקד לגבי כל אישום בדוגמאות מסוימות ומבוהקות, שכמובן לא יהא בהן למצות.

5.1 עדות בומבי בהתייחס לארגון

5.1.1 על גרסתו של בומבי אודות המאבק שהוכרז כנגד ארגוני פשיעה אחרים, לרבות רוזנשטיין, כבר עמדתי בפרק הקודם והם כמובן יפים גם לענייננו – ולא אחזור. יש גם בהם כדי לשמש אינדיקציה רלוונטית להתנהלות הקבוצה העבריינית שאותה מבוקש להגדיר כארגון פשיעה.

5.1.2 כעולה מדבריו של בומבי, עוד בהיות יצחק אברג'יל בכלא (שוחרר ב-3.2.99- **נ/42**) הוא נחשב לאיש בעל עוצמה והשפעה בעולם התחתון. לדברי בומבי, בעת שהוא, בומבי, הכיר את יורם צבאח וחבר אליו, כמה שנים לפני שחרורו של אברג'יל מהכלא, צבאח כבר נחשב באשדוד "איש של אברג'יל", עסק בעסקי קזינו והפריש כסף לבני משפחתו של אברג'יל. היכרות אישית בין בומבי לאברג'יל הייתה רק לאחר שחרורו של האחרון מהכלא וזאת באמצעות אותו צבאח (עמ' 518). **מדברי בומבי עולה אפוא שניצניה של אותה קבוצה עבריינית שהתגבשה במשך השנים החלו עוד בעת שאברג'יל היה בכלא וטרם שחרורו.**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

לדברי בומבי, בתקופה הראשונה של היכרותם, כלומר בין מועד שחרורו של אברג'יל מהכלא (כשהוא נתון במעצר בית בביתו בערד כחלק מתנאי השחרור) ועד הירצחו של יורם צבאח ב-27.7.2000, אנשי הקבוצה האשדודית שהוא נמנה עליה, יחד עם יורם צבאח וגולן אביטן, עסקו בעיקר בהימורים והיו מפרישים לאברג'יל כסף (עמ' 519). מדברי בומבי הסתבר שכבר באותה תקופה היית קיימת חבורה גדולה תחת הנהגתו של אברג'יל: **"...והיינו קבוצה די גדולה באשדוד, קבוצה די גדולה בערד, ובכלל היינו קבוצה די גדולה כשיצחק השתחרר, ואנחנו כולנו חיכינו למוצא פיו של יצחק שיגיד לנו מי רצח את יורם כי יצחק הבן אדם הכי מעורב במדינה..."** (עמ' 520 ש' 11 ואילך).

בהמשך, ולאורך כל עדותו מתאר בומבי מציאות שבה יותר ויותר אנשים מתכנסים תחת הנהגתו של אברג'יל ונוצרות קבוצות שפועלות בערים שונים. בומבי השתמש לא אחת בעדותו בטרמינולוגיה של "ארגון" כאשר דיבר על הפעילות העבריינית שבה נטל חלק עם אחרים: **"...הגדרנו את עצמנו וגם הגדירו אותנו בכך שאנחנו קבוצה מאד מאד חזקה בארץ ואז יצא החוק הזה של ארגוני פשיעה, שהיינו מסתלבטים על יצחק שהוא מתקן חוקים במדינה ואז יצא החוק הזה של ארגוני פשיעה ואז הבנו שאנחנו ארגון פשיעה לכל דבר..."** (עמ' 608 ש' 26-24).

ובהמשך...

"היינו קבוצה בכל הארץ, קבוצה מאד מאד חזקה, המון המון אנשים, תחת מרותו של יצחק אברג'יל, בכל מקום כמעט בארץ הייתה לנו קבוצה שהייתה שייכת לקבוצה של יצחק" (עמ' 608 ש' 30-28).

5.1.3 <u>בומבי מנה את הקבוצות העיקריות</u> (עמ' 611-610): **הקבוצה האשדודית** אשר מנתה אותו, את ז'וז'ו (נאשם 13) עופר בוהדנה (נאשם 12) מושיקו, שלומי לוי ז"ל, וכן את גולן אביטן (נאשם 9) הגם שזה האחרון לא הסתובב איתם מבוקר עד לילה. **הקבוצה האילתית** מנתה את אילן בן שטרית (נאשם 5) דודו בן שטרית (נאשם 6) ושלומי ואזנה. **הקבוצה בערד** מנתה את עמית טייב, עדי טייב, עמית סנקר ויחיאל (ששם משפחתו לא זכר). **הקבוצה בבת ים** מנתה את יניב בן סימון, אהרון סוסן (נאשם 14), שמעון סבח (נאשם 10), פטריק אלקריף, משה חסונה, פטריק עמוס (נאשם 11). פרט לכך בומבי מנה שורה של אנשים שנחשבו אומנם כפעילים בארגון, אך בשגרת היום יום תפקדו קצת מבחוץ כגון: מריקו, מוטי חסין, אכא ועד המדינה ה.צ. כמו כן הייתה גם **הקבוצה של אבי רוחן** שמנתה את רוחן, טולי, דותן, שלומי בסה וצ'יקו בית עדה.

בומבי הסביר את הסיבה שבגללה חילק את האנשים לפי ערים שונות:

"יצחק תמיד הייתה לו אסטרטגיה שאנחנו נשתלט על כל המדינה, אם זה בתחום האפור, הכוונה לשוק האפור, אם בהימורים, אם בהכל, זו האסטרטגיה שלו, הוא תכנון באסטרטגיה הראשונית שלו שמבחינתו הוא ישתלט על כל המדינה, שבכל עיר יהיו לו נציג משלו ודרכו ננהל את כל הדברים של ההלוואות, של ההימורים, ובכל עיר שציינתי

מהשמות האלה, יש את האיש הדומיננטי מביננו, לגבי אשדוד שזה אני, לגבי אילת זה אילן, לגבי בת ים זה יניב בן סימון, לגבי תל אביב זה אבי רוחן. אלה האנשים שהיינו מקבלים החלטות....מבחינתי, כל אחד בעיר שלו דאג לקבל אישור מיצחק ומפה להתקדם קדימה" (עמ' 614 ש' 16 ואילך).

5.1.4 בומבי נשאל לגבי **<u>המקורות הכלליים</u>** של הארגון וציין שחלק הגיע מההלוואות והימורים אבל היו גם עסקאות סמים שלגביהם הוא לא היה מעודכן בפרטים כי לא עסק בכך (עמ' 614 ש' 28 ואילך). לדברי בומבי מרבית העסקים היו בלתי לגיטימיים, אם כי לו עצמו היה עסק לגיטימי של צעצועים שבו אברג'יל היה שותף ברווחים. בומבי התייחס גם לעסק של בקבוקים למחזור שעל פי התוכנית אברג'יל היה אמור לפתוח בשיתוף עם מוטי חסין ולהתפשט עם עיסוק זה בכל הארץ, בשיתוף חברי הארגון (ראו גם שיחה בין אברג'יל למוטי חסין **ת/776א+ב-** וכן פרוטוקול עמ' 615 ש' 9 ואילך).

בומבי הסביר, כי הייתה מתקיימת התחשבנות כספית בין הקבוצות השונות. כך, כאשר הוא היה זקוק לכסף כדי לשחרר קונטיינרים של צעצועים, למשל, הוא קיבל כסף מטולי שאליו הגיעו כספים מרווחי הסמים. בומבי התייחס בהקשר זה לשיחה שקיים עם אברג'יל (**ת/777א+ב** עמ' 12 ואילך) שבה הוא נשמע אומר לאברג'יל שהוא לחוץ בכסף, שטולי (שכונה "הגמד") לא העביר לו את חלקו ולכן הוא מצדו יממן בינתיים את שחרור הקונטיינרים ואחרי זה יתקזז עמו (עמ' 616 ש' 1 ואילך).

בומבי הסביר שהיו הרבה מצבים שבהם היה מתחשבן עם טולי לגבי כספים שהיה אמור לקבל כחלק מרווחי הארגון, בהדגישו: **"טולי היה אחראי מהצד של אבי רוחן לגבי הכסף"** (עמ' 797 ש' 24-23).

בומבי דיבר גם על האופן שבו אברג'יל העביר לו כספים: **"זה לא חריג שהייתי מקבל מיצחק כסף, הייתי מקבל ממנו עשרות אלפי דולרים...זה לא משהו חריג, הוא קבוע היה דואג לי לכסף, הוא היה מעביר לי עשרות אלפי דולרים**...". במענה לשאלה כיצד אברג'יל היה מעביר את הכסף, השיב: **"בכל מיני דרכים, לא היינו מעבירים את זה בבנקים, או שללכת למישהו לקחת או פעם לטולי או פעם לזה, כל פעם הוא מצא סידור איך לקבל את הכסף, זה לא היה בהעברות בנקאיות או משהו כזה"** (עמ' 572 ש' 29 ואילך).

5.1.5 בומבי דיבר על <u>כלי נשק</u> שהיו בשימוש הארגון: לדבריו, כל אחד מהחברים דאג להצטייד באקדח ואולם בתקופת "המלחמה" היו קונים הרבה אמל"ח, כל מה שניתן להשיג לרבות לבנות חבלה, טילים, רימונים וכו'. לדבריו, אברג'יל מצדו ידע מה יש לכל אחד, ומה ארסנל הנשק שנמצא לשימושם (עמ' 616 ש' 17 ואילך). בומבי העיד, כי חלק מתפקידו של שלומי ואזנה היה להחזיק עבור הארגון אמל"ח ונשקים: **"שלומי יודע כאפסנאי שתמיד יש לו נשקים, לבנות חבלה, נפצים..."** (עמ 578 ש' 4-3).

5.1.6 בומבי התייחס **<u>לעניין המידור</u>** שהיה קיים בארגון וכך השיב (עמ' 617 ש' 12 ואילך):

"מבחינת הארגון, מבחינת הפגישות שהיו לנו, היינו נפגשים הרבה אנשים, היינו נפגשים אני, הקבוצה של אבי רוחן, עם הקבוצה של אילת, עם הקבוצה של בת-ים, כשאני מדבר על הקבוצות אני מדבר בעיקר על האנשים הדומיננטיים שכן יכולים להוציא מהלכים, והיינו מדברים על כל מי שצריך להתפרק, מי יש לו עזרה, מי מעביר לזאביק כספים, מי מעביר לאבוטבולים את המכוניות, כל אחד היה בא עם אינפורמציה מסוימת לגבי את מי צריך להרוג, את מי צריך לרצוח, והשיחות היו מתבצעות בצורה כזאת שכולנו ידענו את מי צריך לרצוח, את מי צריך לפרק, אבל במקרה של יצחק, אם היינו עושים פגישה והיינו מדברים את מי צריך לרצוח ואז הוא היה תופס אותי בצד, לדוגמא היה אומר לי שצריך לרצוח את הבן-אדם הזה, בוא נדאג לו לסידור, זה לא בהכרח שהוא היה משתף את אבי רוחן והיה אומר לו בומבי הולך לעשות, היה סוג של כאילו שזה גם מבחינתנו עבריינים זה משהו שמתאים לנו שלא ידעו שזה אנחנו לפני שאנחנו הולכים לבצע איזה פשע. ואצל יצחק אתה לא שומע עד לאחר כן, זה לא משנה אם היו עשר ביחד, ושניים הלכו לרצוח מישהו אחד ושניים הלכו לרצוח מישהו אחר, זה לא ידע על זה. יכול להיות שידעו אחר-כך...".

מדבריו של בומבי, כמצוטט לעיל, וכן במקומות רבים נוספים בהמשך, הדרג הבכיר בארגון היה מודע לאסטרטגיה הכללית או לנושאים הכלליים שעניינו את הארגון, ואולם נשמר מידור ככל שהדבר התייחס לביצוע עבירה ספציפית. על מעשה ספציפי ידעו מבצעיו בלבד והוא לא נחשף ברבים לפני ביצועו. דברים כאלה היו נסגרים בחשאיות מול אברג'יל.

פן נוסף של מידור וחשאיות שעליו עמד בומבי התייחס <u>לטלפונים מבצעיים</u> שהיו ברשות חברי הארגון. הוא סיפר שלכל אחד בארגון היו מינימום שניים-שלושה טוקמנים שהיו נזרקים כעבור שבוע-שבועיים (עמ' 618 ש' 1 ואילך). הנחת המוצא הייתה שיש האזנות של המשטרה. גם לפגישות אנשים היו מגיעים ללא טלפונים, כאשר הפגישות היו בדרך כלל במקומות פתוחים, פארקים וכו'.

5.1.7 בומבי התייחס גם לנושא של **<u>דאגה לייצוג משפטי</u>** ולכך שהיו קיימים עורכי דין קבועים שייצוג את חברי הארגון. הוא התייחס למעצרו בשנת 2004 וסיפר שנשלח לייצגו עו"ד שרון נהרי, זאת מטעם הארגון וללא מעורבותו האישית: **"..זה ידוע שמי שנעצר מבחינת הקבוצה, מבחינת הארגון, דבר ראשון יצחק שולח את שרון נהרי לייצג אותם, זה מה שקרה במקרה שלי. אני לא התקשרתי אליו ולא כלום, הוא בא לבית המשפט...."** (עמ' 593 ש' 1 ואילך). בומבי הוסיף, שמי שמשלם את שכר הטרחה הוא אברג'יל.

5.1.8 לדברי בומבי, המנהלים והבכירים הסתובבו עם **<u>אבטחה</u>** שמומנה על ידי הארגון, כך מדבריו בעמ' 598, שורות 23-25:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"באותה תקופה היינו הולכים עם שומרי ראש....ומי שהיה משלם את השומרים זה היה בד"כ מהקופה של הארגון, מאיר היה משלם, יצחק היה משלם, היה משלם על כולם".

ובהמשך, בחקירה נגדית ובהרחבה (1453-1455):

ש. "עכשיו תאמר לי בבקשה, עם כמה מאבטחים הסתובב באותה תקופה מאיר אברג'יל?

ת. מאיר היה מסתובב עם הרבה מאבטחים כמו שיצחר היה מסתובב עם הרבה מאבטחים.

.....

ש. כמה מאבטחים היו לך?

ת. שניים.

ש. מי מימן אותם?

ת. מאיר.

ש. כמה כסף עלה כל מאבטח?

ת. בסביבות 10 אלף ₪.

ש. זאת אומרת שמאיר אברג'יל נתן לך בסביבות 20 אלף ₪ לחודש למאבטחים?

ת. לא רק לי, גם ליניב בן סימון, הוא היה משלם את השומרים של כולם.

ש. איפה יניב בן סימון היה ב-2004?

ת. בזמן שהיינו בחוץ, שיניב גם כן היה מסתובב עם מאבטחים, גם אני הייתי מסתובב עם מאבטחים, ומי שהיה אחראי לתשלום של המאבטחים של יצחק, שלנו, זה היה מאיר."

אבטחה זו שיקפה הן את החשש מפני אויבים, פועל יוצא מהמלחמה שהוכרזה נגד ארגונים אחרים, כאמור, לעיל והן את הסולידריות ואת הדאגה של הארגון לראשיו ולמנהליו.

5.2 **<u>עדות טולי בהתייחס לארגון</u>**

5.2.1 כפי שנאמר קודם, טולי היה שייך לקבוצתו של רוחן, שהיה בעצמו ראש קבוצה, והיווה בתוך הארגון של אברג'יל מעין קבוצה בתוך קבוצה. הם חברו לאברג'יל ולאנשיו בעקבות אותה ברית שנכרתה בין אברג'יל לרוחן, כפי שתואר בפרק על "המלחמה הגדולה". לדברי טולי, החבירה לקבוצה של אברג'יל הייתה בשנים 2001-2 לאחר שהוא, בשליחותו של רוחן, לא הצליח לפתח את קשרים לוגיסטיים מספיקים לצורך ייבוא סמים מחו"ל, תוכנית שהם קידמו באותה עת. או אז נוצר הקשר עם יצחק אברג'יל באמצעות מאיר אברג'יל במטרה להיעזר בקשריו.

טולי, כך לדבריו, מילא תפקיד של איש הכספים בקבוצתו של רוחן ובין השאר ניהל רישומים לגבי הכספים שהתקבלו מרווחי הסמים ולגבי חלוקתם. חלק מהסכום הופרש, בהתאם לחלוקה מוסכמת, לטובת הארגון, ואילו החלק היחסי שנותר לקבוצת רוחן, חולק שווה בשווה בין אנשי הקבוצה.

טולי נשאל לגבי הקבוצה של אברג'יל ונקב במספר שמות שזכורים לו, הגם שלדבריו היו רבים נוספים (ראה **ת/489** וכן פרוטוקול עמ' 1826 ש' 1 ואילך): יצחק אברג'יל, מאיר אברג'יל, אייבי, עמית טייב, עדי טייב, שמעון אכא, בומבי, האחים שטרית, ישראל אוזיפה י.א, ציון אלון בספרד, גבי בן הרוש, יניב בן סימון ומריקו (בסימן שאלה) בהתייחסות לאנשי הקבוצה שלו בראשות רוחן הוא השיב:

ת. "המבנה היה אבי רוחן, אני, צ'יקו בית עדה, דותן שוקרון, היה איתנו שלומי באסה, זה המבנה של הארגון שלנו.

ש. מי עומד בראש של הקבוצה?

ת. אבי רוחן.

ש. במה זה בא לידי ביטוי?

ת. הוא קובע, הוא קובע את האחוזים, קובע חלוקת כספים.

ש. איך אתם התנהלתם מבחינת כספים בתוך הקבוצה שלכם?

ת. שווה בשווה.

ש. מה זה אומר?

ת. זה אומר שאם נגיד היה 100 שקל, זה התחלק בין ארבעתנו 25, 25, 25, 25. החלוקה הייתה שווה בשווה.

ש. מאיפה היה מגיע הכסף לקבוצה?

ת. היה לנו את הקרמיקה בהתחלה, אחרי זה היה לנו את הקזינו, היה לנו את היומיות, היה לנו את ההלוואות, היה לנו את הירקות, הסמים."

בהתייחס להבדל או לשוני שבין הקבוצה של אברג'יל לקבוצה שלהם השיב טולי שההבדל הוא בעיקר בגודל כאשר לאברג'יל **"היו לו גם מלא אנשים, כשנחקרתי הראו לי מלא אנשים שאני לא מכיר אותם אפילו, וההבדל בינינו לבינו שהוא הייתה לו מערכת גדולה ואנחנו היינו רק חמישה אנשים"** (עמ' 1827 ש' 4).

5.2.2 טולי העיד ארוכות לגבי עסקאות סמים בינלאומיות שבהן נטל חלק. על מנת שלא לחזור על דברים אשר יפורטו בעתיד באישומים הספציפיים, לא אפרט עתה. לצורך פרק זה

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ייאמר באופן כללי, שמדברי טולי עולה בברור שהארגון התעסק ביבוא והפצת סמים בהיקפים גדולים מדרום אמריקה לאירופה מקנדה, יפן וכו' (ראו עמ' 1788 ואילך).

הרווחים ממכירת הסמים, היו לדברי טולי, חלק ממקורות המימון של הארגון ושימשו בין היתר גם למימון הסכסוך והמלחמה עם קבוצות עברייניות אחרות.

5.2.3 טולי התייחס **<u>למקורות המימון של הארגון</u>**: לדבריו, מימון הנסיעות לחו"ל, המימון השוטף , האבטחה ושכירת כלי רכב עבור אברג'יל ורוחן נעשתה <u>מתוך כספי הסמים</u> שבהם התקיימה חלוקה בין כולם. אגב כך דיבר על כך שגם לו, גם לרוחן וגם לדותן הייתה אבטחה אישית צמודה בגלל הסכסוכים (עמ' 1810 ש' 8 ואילך):

ש. "מה אתה יכול לומר לגבי תשלום על טיסות? מה אתה יכול לומר מידיעה אישית לגבי תשלום על טיסות?

ת. לי הייתה סוכנת נסיעות שאני הרבה פעמים דרכה הזמנתי את הטיסות, קוראים לה סילביה, היא נמצאת ברח' הברזל בתל-אביב בבניין "עתידים".

ש. ואיזה רכישות של טיסות ביצעת דרכה?

ת. היו טיסות לבלגיה, היו טיסות לספרד.

ש. לא, אני מתכוונת עבור מי.

ת. עבורי ועבור הקבוצה, האנשים בקבוצה.

ש. ומאיזה כסף זה שולם?

ת. מהכסף של הסמים."

ובהמשך,

ש. "אמרת אבטחה קודם, אתה יכול להסביר מה זאת אומרת אבטחה?

ת. היינו מסתובבים עם מאבטחים, היו לנו מאבטחים.

ש. למה?

ת. בגלל הסכסוכים שהיו.

ש. מי זה היינו מסתובבים?

ת. אני היה לי מאבטח, לאבי היה מאבטח, לצ'יקו היה מאבטח, לדותן היה מאבטח.

ש. ומאיזה כסף זה שולם?

ת. מהכסף של הסמים. ולפני זה, לפני הסמים זה שולם מהקזינו, מהיומיות, מההלוואות.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ש. דיברת על רכבים.

ת. גם רכבים, היו רכבי השכרה וגם אבי בזמנו הזמין ב.מ.ו, שני רכבים הם הזמינו, הוא אחד ויצחק אחד.

ש. ומאיזה כסף שולמו הרכבים?

ת. מהכסף של הסמים."

ראו עמ' 1810 ש' 28:

"...חוץ מזה, מהקטע של העסקה הזו, זה לא שהלך בפרטי כל הכסף, היו הוצאות, היו טיסות, היו אבטחה, היו דירות למסתור, היה אמל"ח, היו עוד הרבה הוצאות מסביב, רק הטיסות, אם אני פה מראה בפלט של הטיסות במשך חודש וחצי 4 טיסות לספרד, זה לא מהכיס הפרטי שלי".

בנוסף, טולי העיד לגבי האופן שבו אברג'יל חילק כסף לאנשים או התנהל כלכלית מול שאר חברי הארגון (עמ' 1825 ש' 25 ואילך):

"אני העברתי לו כספים וההתנהלות שלו... חלק מהכסף הוא היה שם על הטלוויזיה בספרד, אני ראיתי, והוא אמר מי שצריך כסף שייקח. במרבע למשל, אנשים שהיו בספרד, למשל היה שם שמעון אכא, היה שם בומבי, היה שם י.מ, היה שם ציון אלון, אז הוא היה שם את זה שם, אני ראיתי את זה פעם אחת, הוא היה שם מעל הטלוויזיה חבילה של יורואים והיה אומר מי שצריך כסף שייקח..."

טולי סיפר על כספי סמים שהעביר לבומבי, לרבות לצורכי המלחמה הגדולה בעקבות הפגישה שהתקיימה בבלגיה עובר לאירוע יהודה הלוי, כפי שעוד יפורט בהרחבה באישום הרביעי. קיומה של הפגישה איננו שנוי במחלוקת אך הנאשמים נותנים לכך הסבר אחר, שעליו עוד ידובר. לצורך פרק זה, חשוב להדגיש את דבריו של טולי כי רווחי הסמים מהעסקאות שבוצעו על ידי רוחן ואנשיו הוקצו למימון צורכי הארגון, לרבות מימון המלחמה ברוזנשטיין: להלן יצוטטו דבריו בעניין זה (עמ' 1817 ש'25 ואילך):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ת. **"פגשתי אותו בבית-קפה הכוהנים, ברח' יגאל אלון והעברתי לו את הכסף שדובר להעביר לו כסף, שדובר בפגישה בבלגיה להעביר לו כסף, הגענו לארץ ואחרי שבוע עשרה ימים העברתי לו בין 60 ל-70 אלף יורו, העברתי לו את הכסף במעטפה.**

ש. **מאיזה חלק הכסף שהעברת לו?**

ת. **זה הכסף של כולנו מהסמים.**

ש. **כשאתה אומר כולנו?**

ת. **של הקבוצה שלנו של אבי רוחן, של הקבוצה של יצחק אברג'יל וגם החלק של מאיר אברג'יל היה שם. אני הייתה לי רשימה של כל הכספים שקיבלתי, וגם להוצאות שהיו לי או שהוצאתי...אני ניהלתי בפתק הזה את כל מה שהייתי ומוציא, זאת אומרת שגם הכסף הזה זה חלק מהנגלה של הסמים...** מקבל

ש. **בעצם למה היה צריך אותך בפגישה בבלגיה?**

ת. **הוא ביקש ממני להגיע לשם, ברגע שהיה עניין של כספים אז אני הייתי יודע מתי מגיע כסף, מתי צריך לתת כסף, כל הדברים האלה, אז הוא ביקש ממני ולהיות נוכח שם."** לבוא

5.2.4 טולי התייחס <u>למידור</u> שהיה נהוג בארגון והשיב (עמ' 1823 ש' 10 ואילך):

ת. **"יצחק היה הראש, הוא דומיננטי, הוא יודע לשכנע, הוא יודע למדר אנשים כשהוא צריך.**

ש. **מה זה אומר למדר?**

ת. **אם הוא רוצה שמישהו אחר לא יידע על איזה אירוע פלילי או על איזו עסקה אחרת, אז הוא ידע למדר את זה.**

ש. **איך אתה יודע את זה?**

ת. **הייתי רואה אותו יוצא מהבית ומדבר איתם לבד, הולך איתם לבד."**

בנוסף, טולי דיבר על חשאיות וזהירות מפני האזנות (עמ' 1823 ש' 17 ואילך):

ת. **"...כשהייתי איתו בבריסל, אני נפגשתי איתו הרבה פעמים, בבלגיה, נפגשתי איתו בספרד 4 פעמים, נסענו, יצאנו מספרד לכיוון פורטוגל, הייתה איזשהי בעיה בספרד שהוא חשד שבאו מתנקשים לשם להתנקש בו או משהו, עזבנו יצאנו ממרבע, אמרתי יש איזה ריזורט על גבול פורטוגל, שזה 2-3 ק"מ מפורטוגל, ואז הזמנו שם מלון ונסענו לשם, היינו שם איזה יומיים בערך, וגם אמרתי לו הכי**

טוב זה שאתה יוצא לכיוון פורטוגל, זה 3 ק"מ ואז אתה עושה גם את השיחות שלך משם, כאילו שאתה דובר מפורטוגל.

ש. למה זה חשוב הטלפונים?

ת. שלא יהיו האזנות, היו טלפונים היו סימים, כל פעם מחליפים את הסים. ש. מה אתה יכול לספר על אופן ההתנהלות של יצחק ובכלל בארגון בכל הנוגע לשיחות טלפון?

ת. תראי, אצלנו היינו מחליפים טוקמנים, סימים, יצחק היה לו כל הזמן סימים וטוקמנים, זה מה שעניין אותו כל הזמן שיהיה לו תמיד סימים וטוקמנים, כל הזמן להטעין את הטלפון, וגם רכבים, היו משכירים רכבים, היו מדברים בקודים, כל מיני קודים, עלי למשל: טולטול, הגמד, על אוזיפה "הגבוה", אברג'יל הוא "החבר", כסף היינו אומרים "ניירת", כל מיני קודים.

ש. למה בעצם עשיתם את השימוש הזה בקודים?

ת. בהאזנות שלא ידעו על מה מדובר, ובכל זאת האזינו."

המידור שבו נקט אברג'יל היווה, לדברי טולי, אחת הסיבות מדוע את חלק מהנאשמים בתיק זה הוא איננו מכיר ואינו מזהה, כך בדבריו בעמ' 1837 ש' 14:

"כפי שסיפרתי, אני הרבה אנשים לא הכרתי, לא הכרתי הרבה אנשים, סיפרתי בהתחלה שיצחק היה ממדר למשל כשהוא עשה עסקאות או משהו או דברים פליליים שאני לא ידעתי עליהם, הוא היה ממדר את האנשים, לא כל אחד ידע או הכיר, לכן אני גם לא מכיר את האנשים האלה."

5.3 **<u>עדות ה.צ בהתייחס לארגון</u>**

5.3.1 עדותו של ה.צ בהתייחס לפרק זה בדיוננו הייתה קצרה וכללית יחסית. הסיבה לכך נעוצה לדברי ה.צ בכך שהוא מילא תפקיד ספציפי, (הרכבת מטעני החבלה ששימוש באירועים של ככר פלומר ויהודה הלוי), תפקיד שהיה חסוי יחסית ושלא היה בידיעת חלק ניכר מהחברים. ה.צ דיבר על זה שאברג'יל רצה להסוות את חלקו ו"שמר" על חסיונו . כך מעמ' 2385, ש' 28 ואילך:

ש. "סיפרת לנו על זה שיש קבוצה, מה החלק שלך, מה המעמד שלך בתוך הקבוצה הזאת? מה הקשרים שלך עם האנשים?

ת. אני הייתי מכין להם את המטענים, אני הכנתי להם את המטענים, ולא כולם הכירו מה אני עושה, לא כולם ידעו מה אני עושה, היו כמה מצומצמים שידעו, היתר לא ידעו מה אני עושה. אני לא הסתובבתי איתם, לא הלכתי איתם, אני

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

הייתי יותר בפינה כזה. כולם הכירו אותי מפני שהיו באים אלי וכל זה, אבל לא הייתי מסתובב איתם.

ש. היה לך איזה כינוי בקבוצה?

ת. אה... אני יודע שהיו קוראים לי "הזקן"."

אין חולק שביתו של ה.צ שימש מקום מפגש עבור אברג'יל וחברים נוספים, אך אליבא דבריו, הוא עצמו לא נטל חלק במרבית השיחות, כמו כן בפעילות העבריינית שמחוץ לענייני הרכבת המטענים שתוארו לעיל. כך התייחס בעניין זה גם לשאלות ב"כ נאשם 1 בחקירה נגדית (עמ' 2484 ; 17-13):

ש. "אני תוהה למה, אדם שכביכול הכין מטענים עבור יצחק, אדם שכביכול מקורב ליצחק, באים נכנסים אליו הביתה אנשים, עבריינים, מגיעים עם מכוניות, מקיימים אצלך מפגשים בבית ואתה לא שותף לאף אחת מהשיחות שמקיימים אצלך בבית?

ת. לא. אני לא שותף, גם לא כולם ידעו מה אני עושה בשביל הקבוצה בכלל, לא כולם ידעו מה אני עושה, אלא אם הוא, יצחק, סיפר להם."

5.3.2 ה.צ הדגיש לא אחת בעדותו את חלקו ומעמדו של אברג'יל כראש הקבוצה, האדם שלדבריו על פיו יישק דבר. וכך אמר, בין השאר (עמ' 2357, ש' 32-23):

ש. "למה בכלל שיפנו ליצחק, למה בכלל מנסים לפנות ליצחק? לדעתך כמובן..... למה אתה מנסה לפנות ליצחק בהתחלה? למה בכלל מערבים את אברג'יל בכלל?

ת. אף-אחד לא יכול לפתור את הבעיה הזאת, רק יצחק.

ש. למה?

ת. מפני שהוא ראש הקבוצה, מה שהוא יגיד ככה יהיה, וככה זה היה, הוא החליט שהוא ישלם רק את הקרן אז הוא שילם רק את הקרן."

וכך בעמ' 2376, 6-1:

ת. "אנחנו היינו קוראים לו "החבר", י.מ ואח שלו היו משתמשים ב"עסבנה".

ש. מה אתה יכול להגיד לי על המעמד שלו בתוך הקבוצה שלכם? אמרת שהוא בראש הקבוצה, אבל תסביר מה המעמד, במה זה בא לידי ביטוי.

ת. הוא בעצם ראש הקבוצה, מה שהוא יגיד ככה יהיה, אם יש בעיות הוא פותר, מה שהוא אומר ככה יהיה."

ועוד בעמ' 2376 שורות 18-14:

ש. "מה אתה יכול לספר לי על ההתנהגות שלו, למה אנשים הולכים אחריו?
ת. הוא כריזמטי, אנשים מתאהבים בו צ'יק-צ'ק, הוא יודע איך לדבר עם האנשים, האנשים אוהבים אותו.
ש. מה ידעת עליו בתקופה שהוא מבקר אצלך מבחינת המעמד שלו, מה אתה ידעת?
ת. הוא אברג'יל, הוא השם שרציתי להתקרב אליו, הוא ראש הקבוצה, זה מה שאני יודע עליו".

5.3.3 ה.צ התבקש להתייחס אל חברי הקבוצה ואל מעמדם, אנשים שאותם זיהה גם בתמונות שהוצגו לו (**ת/898 (1) עד (24)**). ה.צ זיהה את מרבית הנאשמים בתיקנו (למעט נאשמים 3 12, 13, 16 ו-17). לגבי נאשם 2 ציין שהוא מכיר אותו לא באופן אישי, מהעיתונים, לא זכור לו שראה אותו בביתו. ה.צ נקב באנשים שעימם הייתה לו אינטראקציה באירועי פלומר ויהודה הלוי ו/או כאלה שביקרו בביתו כחלק מחברי הקבוצה. בהקשר זה ציין כי אינו זוכר את כל האנשים שהגיעו לביתו (עמ' 2539 ש' 15 ; עמ' 2607 ש' 1-5 ;עמ' 2609 ש' 11). מדבריו ניתן היה להבין שמעצם העובדה שלא ראה אנשים מסוימים בביתו או אינו זוכר שראה אותם, אין להסיק בהכרח שהם לא היו שם. לדבריו, הוא לא תמיד נטל חלק במפגשים ולעיתים אנשים היו מגיעים לביתו מבלי שהיה מודע לכך.
כמו כן ה.צ התייחס לאנשים נוספים, דמויות ששמם צף ועלה בהקשרים שונים של הפעילות העבריינית: ה.צ הזכיר את **<u>יניב בן סימון</u>** והגדיר אותו אדם "חזק מאוד", מתחת לאברג'יל. הוא הדין לגבי **<u>בומבי</u>** שהיה באותו מעמד של יניב בן סימון (עמ' 2377 ש' 22 ואילך).
ה.צ נקב בשמו של **<u>ציון אלון</u>** וידע לקשור אותו לפעילות העבריינית בציינו שהוא גיסו של אהרון סוסן. זיהה את **<u>שלומי ואזנה</u>** וידע לומר עליו שהוא מאילת. לדברי ה.צ, ציון אלון היה מודע לחלקו בהכנת המטענים ואפילו ביקש ממנו לחוות דעתו לגבי תקינותו של מטען מסוים, זאת במועד שלאחר האירועים מושא כתב האישום.
לגבי **מריקו** סיפר ה.צ שהוא מכיר אותו מאז שהיה בן 15 ושהוא נהג לפרוט אצלו שיקים אבל לדבריו הוא לא היה מעורב באירועים הפליליים מושא כתב האישום, זאת ידע לומר בגלל דברים שמסור לו מריקו. ה.צ התייחס ל- **אכא** וסיפר שהלה לן בביתו תקופה מסוימת לצורכי גמילה מסמים.

5.3.4 ה.צ אישר כי הארגון הצטייד באמל"ח כחלק משגרת פעילותו, שלא בהכרח למטרה קונקרטית (כלומר במובחן מלבנות החבלה שבהן השתמש להכנת המטען בפלומר וביהודה הלוי שהובאו על ידי יניב ובומבי, כפי שעוד יובהר). יצוין, כי ה.צ התייחס לנושא לראשונה במענה לשאלות בחקירה נגדית בעת שעומת עם דברי י.מ בנושא. לדברי ה.צ, באחד הימים, הגיע אליו י.מ וסיפר על אדם מסוים שחייב לו כסף אך מציע לשלם

באמל"ח במקום במזומן. י.מ התעניין אצלו לדעת האם הארגון זקוק לאמל"ח מסוג זה. לדברי ה.צ הוא אמר ל-י.מ שיבדוק את הנושא ופנה ליניב בן סימון ששהה באותה עת בכלא - והלה השיב בחיוב. למחרת י.מ הגיע עם שני צ'ימידנים גדולים שבכל צ'ימידן שניים או שלושה טילים ועוד שקית שהכילה לבנות חבלה ואמל"ח מסוגים שונים. הציוד הוטמן בסככה מאחורי ביתו של ה.צ. לדברי ה.צ למחרת הגיעו שני בחורים שיניב שלח ולקחו רק את הצ'ימידנים ואילו את השקית השאירו אצלו. (עמ' 2358 ש' 8 ואילך).
ה.צ סיפר שלימים הוא עשה שימוש בחלק מהאמל"ח להכנת שני מטענים קטנים לצורכי הפחדה שביקש ממנו י.מ עבור אחיו, ועוד מטען קטן עבור בנו. לדבריו, לאחר תקופה, כאשר ראה שלא באים לאסוף את האמל"ח שנותר אצלו והוא חש לא בנוח להמשיך ולהחזיק אותו בחצרו, והוא ביקש מבנו א.צ לזרוק את השקית לירקון. לדברי ה.צ עד החקירה בתיקנו הוא לא היה מודע לכך שבנו למעשה לא נפטר מהציוד אלא הטמין אותו בבוידם בבית סבתו דייזי בקריית שלום (חמותו של ה.צ). עוד יותר הוא הופתע, לדבריו, מכמות האמל"ח שנתפסה על ידי המשטרה באותו בוידם.

5.4 **<u>עדות י.מ בהתייחס לארגון</u>**

5.4.1 לאורך כל עדותו השתמש י.מ תדיר במילה "ארגון" כדי לתאר את הקבוצה העבריינית שאליה השתייך. לדידו, הוא היה שייך לארגון פשיעה ולא פחות מכך, והרטוריקה שלו בעניין זה הייתה מאד ברורה וחד משמעית, ללא קשר להגדרה המשפטית.
י.מ היה סוחר סמים שפעל בארץ ובחו"ל יחד עם אחיו נאשם 15 עוד טרם חבירתו לאברג'יל ולאנשיו. גם בהמשך עיסוקו במסגרת הקבוצה, היה פעיל בתחום הסמים. חבירתו לאברג'יל התאפשרה, כך לדבריו, בזכות קרבתו ל-ה.צ אשר קישר בינו לבין יניב בן סימון וציון אלון בקשר לביצוע עסקת 800 ק"ג קוקאין. וכך, בביתו של ציון אלון הוא הכיר את אברג'יל.

י.מ הדגיש יותר מפעם אחת בעדותו שגם אם נכון הדבר שהוא חבר לאברג'יל בשלב מאוחר של חייו, לאחר פעילות ענפה בתחום הסמים, הוא הפך להיות חלק מהארגון וזאת לא רק בתחום הסמים. ראויים לציטוט בעניין זה דבריו בחקירה נגדית לב"כ נאשם 1 (עמ' 3993, ש' 21 -28):

ש. "שאתה השתמשת בארגון, אלה עסקאות שלך ואתה קיבלת שקט כי זיהו אותך עם הארגון?

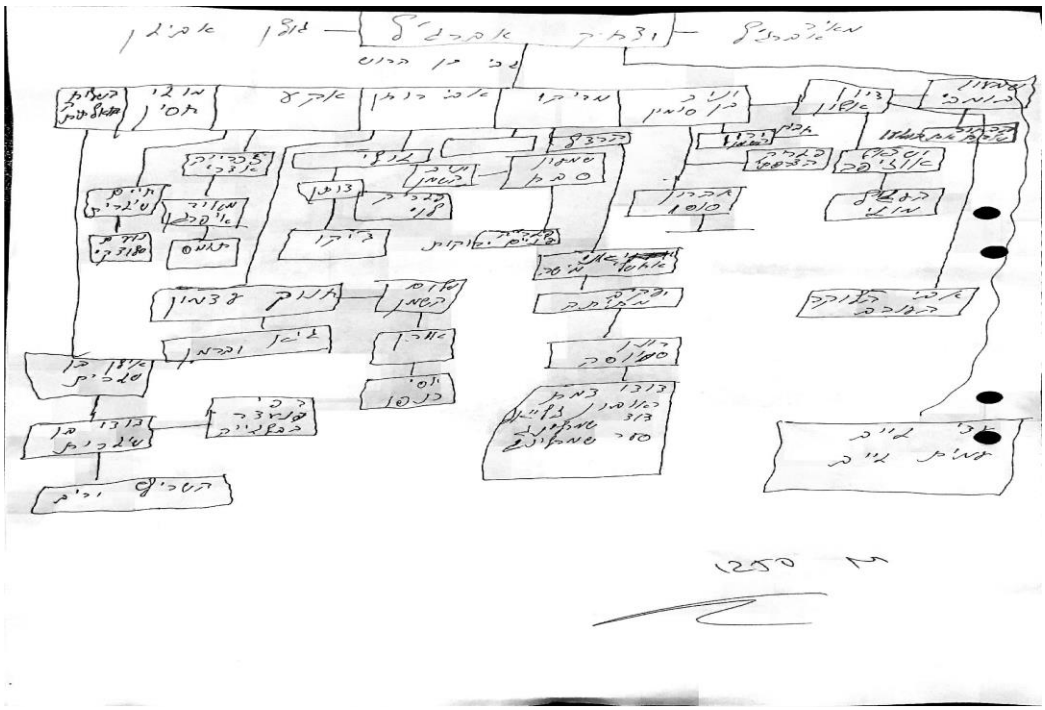
ת. אדוני, אני הייתי חבר בארגון של יצחק אברג'יל, חברי הארגון ידעו את זה, אני עשיתי את זה, כל מה שסיפרתי לחוקרי משטרת ישראל זה דברים שאני עשיתי במסגרת הארגון של יצחק אברג'יל, זה דברים שאני ראיתי במסגרת הארגון של יצחק אברג'יל, זה דברים שאני שמעתי כשנוכחתי ביחד בפגישות ביחד עם יצחק אברג'יל ועוד חברים נוספים בארגון של יצחק אברג'יל, אני הייתי חלק

מהארגון, כשיצחק אברג'יל מבקש ממני לקנות אמל"ח ומבקש ממני להיפגש עם סוחר סמים קנדי ואחר-כך מביא לי את דודו בן שטרית כשהוא טוען שלא התקיימו עסקאות הסמים האלה, איך קוראים לזה?"

נקל היה להתרשם ש- י.מ הוא אדם סקרן, אדם שמטבעו אזניו כרויות לדברים שהתרחשו בסביבתו. בזכות התעניינותו, רצונו לקלוט מידע וזכרונו הטוב, הוא זכר רבות מההתרחשויות גם בחלוף השנים. דע עקא, שלגבי פעילות שלא היה מעורב בה באופן ישיר ואשר לגביה לא היה מודע למכלול הנסיבות, לפעמים הבנתו, או פרשנותו, את מהלך העניינים אינה מדויקת, גם אם לא מתוך כוונה לשקר.

ככל שעסקינן במבנה הארגון י.מ נתן בעדותו אינדיקציה ברורה מתי עדותו מסתמכת על ידיעות ברמה הכללית יותר ומתי היא מבוססת על מידע אישי ספציפי, והוא עשה בהקשר זה את האבחנות המתאימות. הוא גם הסביר שהתרשים ההיררכי שערך לגבי מבנה הארגון – שעליו עוד ידובר - הוא תוצאה של הבנתו והתרשמותו, כאשר לא תמיד הכיר את האנשים אישית.

5.4.2 כאמור, במהלך עדותו בחקירה ראשית התבקש עד המדינה י.מ לשרטט על דוכן העדים תרשים כללי של מבנה הארגון והדמויות העיקריות הנוגעות לענייננו. לשם הנוחות והבנת המבנה, מצ"ב תצלום השרטוט (**ת/1250**):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

בהתייחס לשרטוט ת/1250 יוער: י.מ לא הכין את עצמו לבצע שרטוט כזה על דוכן העדים והצורך לעשות זאת בא עליו בהפתעה. מראש, היה בדעת ב"כ המאשימה להגיש כראיה את התרשים ששורטט על ידי העד בחקירה במשטרה ולבקש את הסבריו בהתייחס לאותו תרשים. דע עקא, שלאחר שהתרשים מתוך תיק החקירה הוגש וסומן כראיה ללא כל התנגדות, הביעו לפתע חלק מהסנגורים התנגדות להגשתו, ולכן, בצעד חריג, על מנת שלא ללכוד את ההגנה בהסכמתה, הוצא המוצג מהתיק והוחזר לידי המאשימה. העד התבקש לשרטט בשנית, מעל דוכן העדים, את מבנה הארגון כפי שהוא ראה אותו והבינו (פרוטוקול עמ' 3826). בהמשך הוגשו בהסכמה כל אמרות העד במשטרה, לרבות השרטוט שערך במהלך החקירה, כך שכיום מונחים לפנינו כראיה גם התרשים שערך באולם וגם התרשים שההגנה התנגדה להגשתו בשלב החקירה הראשית (ראו מצורף כחלק מ-**ת/1310**).

על רקע האמור לעיל ולאחר עיון בשני המסמכים, נקל לראות שקיימת התאמה רבה ביניהם, הגם שלא זהות מלאה. התרשים שעשה י.מ בבית המשפט מפורט יותר. מסקנה מכך היא, בראש ובראשונה, ש-י.מ לא למד על פה את התרשים הקודם ולא חזר אחריו כ"תוכי", אלא שרטט את הדברים באולם בית המשפט באופן אותנטי. שנית, ההתאמה בין שני השרטוטים ועצם יכולתו של העד ממרחק השנים לתאר את הדברים - היא אות הן ליכולת הזיכרון שלו והן לאמינותו.

לצורך מיקומם של האנשים במבנה ההיררכי, י.מ ידע להבחין היטב בין מידע שקלט מהסביבה מהיותו חבר בארגון, לבין מידע מכלי ראשון. הוא הקפיד לאבחן בין השניים. העד מיקם את האנשים בתרשים כפי שהבין את חלקם בפעילות הארגונית ובהתאם להתרשמותו אודות מעמדם והשפעתם בארגון.

יש לומר כבר עתה כי להבדיל מהאפשרות לסמוך על דברי י.מ לגבי עצם קיום הקבוצה/הארגון, זהות האנשים שפעלו ומעמדו של אברג'יל, הרי שלגבי ההיררכיה הפנים ארגונית או ההשתייכות המדויקת של כל פעיל לקבוצה כזו או אחרת בתוך הארגון - אין לראות בדבריו "זה ראה וקדש".

אומר יותר מכך: מאחר שאין עסקינן בגוף רשום או מאוגד שבו הוענק לכל אחד תפקיד פורמאלי ומוגדר, ומאחר שנשמר מידור שמנע מכל אחד מהפעילים לדעת במדויק אודות הפעילות של חברו, הרי שמראש לא ניתן לדבר על "עץ ארגון" מדויק שהוא זהה בעיני הכל.

5.4.3 במסגרת הסבריו לשרטוט **ת/1250** הטעים י.מ כי מדובר "**בארגון של יצחק אברג'יל**". לדבריו, אברג'יל, שעמד בראש הארגון והיה כתובת לכל עניין ובעיה: "**הוא ראש הארגון, בכל בעיה כמו שנתתי את הדוגמא של ה-11 קילו של הבלדרית שנעלמה לנו באנגליה וזה משהו שהיה צריך לפתור, בסופו של דבר זה התנקז לראש הארגון, יצחק אברג'יל. כשיצחק אמר שאנחנו משפחה גדולה ושצריך לקדם עסקאות סמים, זה היה במסגרת היותו ראש ארגון פשע, ככה ראיתי אותו**" (עמ' 3828 ש' 29 ואילך).

מנהיגותו של אברג'יל והדומיננטיות שלו מוצאים ביטוי לאורך כל עדותו של י.מ הוא הדגיש יותר מפעם אחת שהיה צורך לקבל אישור מאברג'יל עבור כל עניין ופעולה. אישור כזה היה מתקבל "בשרשרת הפיקוד", כאשר הוא מבחינתו היה פונה לצורך כך תחילה ל-ה.צ פטרונו (ראו למשל עמ' 4093 ש' 26 ואילך).

דוגמא לכך נתן י.מ בספרו על סכסוך אישי שלו שגם לגביו נדרש אישורו של אברג'יל עמ' 4095 ש' 8 ואילך:

"אני באופן אישי נפגעתי מעבריין שקוראים לו חיים שטרית, ביקשתי מ-ה.צ בוא נלך לפרק אותו ביחד, אנחנו שותפים, בוא נלך לפרק אותו, אבל יצחק אמר שלא, אז ככה, הנה לכם דוגמא אגרסיבית שבה שאני רוצה לפגוע בעבריין אחר ואני פונה ומה ש-ה.צ יחליט, ברור שההחלטה של יצחק תמיד נעצרת אצל ה.צ".

5.4.4 בהתייחס למאיר אברג'יל אמר י.מ כי כלל לא הכיר אותו ולא ידע על מעשיו. הוא הסביר את הצבתו בתרשים בצד אברג'יל, במיקום עליון בהיררכיה, מעצם היותו אחיו של אברג'יל ובהסתמך על דבריו של אברג'יל בשיחתם בפואטו בנוס אודות המחלוקת שהייתה לו עם מאיר על הנהגת הארגון. גם לגבי גולן אביטן הסביר י.מ כי לא הכיר אותו ולא פגש אותו מעולם. הצבתו בתרשים בצד אברג'יל היא פועל יוצא מהתרשמותו, על בסיס אמירות של ה.צ ואברג'יל, כי מדובר באדם בכיר, שיש לו אנשים משלו וכי "הגיע הזמן" שיתרום את חלקו לארגון (עמ' 3829 (ש' 13 ואילך).

5.4.5 י.מ הסביר כי בשורה השנייה הוא הציב אנשים מאד חשובים בארגון, שלכל אחד מהם היה תפקיד מהותי בארגון, כגון יניב בן סימון שמתחתיו הציב את אהרון סוסן. בדומה שם את ציון אלון, ואת מריקו מאחר שלהתרשמותו, מריקו היה אדם שתחתיו שורה של אנשים שתמיד חיכו לקבל ממנו הוראות.
אשר לאבי רוחן, לדברי י.מ, הוא הבין מאברג'יל שהוא מהווה שלוחה של ארגון פשע עצמאי בתוך הארגון של אברג'יל. לדבריו, הוא היה דמות מאד חשובה כאשר מתחתיו היו טולי, דותן, צ'יקו, וחנוך עצמון. לדברי י.מ, כשם ש-ה.צ היה "האבא" שלו בארגון, כלומר פטרונו, כך רוחן היה ה"אבא" של טולי בארגון (עמ' 3834 ש' 17) .
בחקירה נגדית הוסיף ואמר י.מ לגבי רוחן, כי בהשוואה לקשר שהיה לו עם חברי הארגון, האינטראקציה עם אבי רוחן לא הייתה מרובה והוא נפגש עמו רק מספר פעמים. הוא זוכר שהייתה לו שיחת טלפון אחת עמו. הוא מנה מספר פגישות עמו, ביניהן פגישות בביתו של ציון אלון,בספרד. יחד עם אברג'יל, ובחוף בתל ברוך. לדבריו הוא היה בביתו של רוחן פעם אחת כאשר דותן עמד להסגיר את עצמו. הוא תיאר אירוע שבו נסע עם א.צ לפגוש את אבי רוחן ברעננה ושם שוחחו על פרשת הבלדרית שנמלטה עם ה-11 קילו.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

לדברי י.מ, רוחן אמר לו שהוא מאמין לגרסתו ונתן לו את מס' הטלפון של אברג'יל. זאת ועוד, בצומת רעננה, הוא העביר לרוחן אקדח. י.מ הוסיף והדגיש כי רוחן, על פי התנהלותו בארגון, היה להבנתו דמות בכירה מאד (ר' עמ' 4235 – 4245).

י.מ נקב גם באכא כדמות חשובה בארגון ומתחתיו הוא שם את זכריה אדרי, מאיר איפרגן, תומס, חיים שטרית, נעם סלוצקי. מדובר לדבריו בשלוחה הירושלמית שעסקה בסחר בסמים, כאשר אכא מצדו התעסק גם בסחיטות.

י.מ הציב גם את בומבי בשורה השנייה של הבכירים כאשר שמתחתיו ציין את עמית ועדי טייב. לדברי י.מ הוא לא הכיר היטב את בומבי. הוא פגש בו לראשונה רק כאשר הגיע לחו"ל בעקבות סיפור הבלדרית. ידוע לו שבומבי לקח את הפיקוד על כל מיני מבצעים שיניב בן סימון היה צריך להוציא לפועל. י.מ סיפר שאברג'יל ביטא בנוכחותו יחס של כבוד או קירבה לבומבי ויצא להגנתו (עמ' 3831 ש' 22 ואילך) : **"...דרך אגב, גם כשנפגשתי עם יצחק אברג'יל באנטוורפן אמרתי לך (כשהוא פונה לאברג'יל) מי זה 'בומבי הזה', מאיפה הוא בא? אמרת לי שלא תעז לדבר על 'ה-בומבי הזה'..."**.

לגבי י.א ציין י.מ כי פגש בו רק פעם אחת בעניין איזו עסקת סמים עם סוחר מצרי. מכל מקום, משיחה שהייתה לו עם אברג'יל הוא הבין שי.א הוא אדם שאברג'יל נהג להשתמש בשירותיו. מדובר באדם שהיה בתקופות מסוימות דמות חשובה בארגון אבל אחרי שניצלו אותו למטרות הארגון, "הוא הפך לסמרטוט", כהתבטאותו של י.מ (עמ' 3835 ש' 14 ואילך).

לגבי עד המדינה א.צ הסביר י.מ כי מדובר במי שהיה שייך לקבוצה שלו ושל ה.צ. הוא היה גונב אופנועים עבור הארגון ומסליק אמל"ח, דהיינו שהיה עושה שירותים קטנים עבור הארגון.

י.מ התייחס לציון אלון וסיפר כי כאשר היה בפוארטו בנוס ראה שציון אלון הוא זה שנותן הוראות לאבי לוקר, ל"עגיל" ולאחרים ובעצם מרכז אליו את הפעילות של חברי הארגון על פי הוראת אברג'יל.

לגבי אהרון סוסן הסביר י.מ כי פגש אותו לראשונה ביבנה יחד עם יניב בן סימון כאשר הוא מצדו נסע למקום עם ששמעון סבח. הוא הבין שאהרון סוסן הוא "תחת ידיו" של יניב, בדומה לפטריק הצרפתי שהיה בעצם תחת פיקודו של יניב.

י.מ נדרש לשאלה מדוע בשרטוט הקודם שביצע במשטרה לא הופיע שמו של זכריה אדרי וניכר היה שהופתע מאי הכללתו על ידו (עמ' 3830 ש' 16 ואילך). בכל מקרה, לדבריו, מדובר במי שללא עוררין היה שייך לארגון.

י.מ התייחס לשלוחה האילתית שבה נכללו אילן ודודו בן שטרית וה-"שריף" יריב .

אשר למריקו: לדברי י.מ מדובר היה בדמות מרכזית בארגון. זאת הסיק לדבריו מכך שראה אותו כ-"צומת" להעברת מידע, זאת מאחר שנאמר ליניב בן סימון לא להגיע ל-ה.צ כדי לא לחשוף אותו. לדבריו, שמעון סבח העביר לא אחת ידיעות ממריקו ל-ה.צ ובחזרה. מריקו, כך לדברי י.מ, היה חלק מהשלוחה החיפאית שעליה נמנו הוא עצמו, ה.צ, משה מלול, רונן סויסה, דודו צמח, ראובן זלאיט ודוד שמרלינג.

לגבי פטריק עמוס (שאותו כינה פטריק עיניים ירוקות) סיפר שראה אותו בביתו של ה.צ מספר פעמים (עמ' 3833 ש' 16 ואילך).

5.4.6 ככל שהדבר מתייחס לפעילות הארגון, הזכיר י.מ את העובדה שרבים השתמשו בדרכונים מזויפים (עמ' 3838, ש' 18):

"ציון אלון אני ראיתי את הדרכון המזויף שלו הדרום אפריקני שלו, לי היה דרכון מזויף, לאח שלי משה היו כמה וכמה דרכונים מזויפים, לא אחד ולא שניים, לעודד עזריאל זייפנו דרכון כדי להבריח אותו מהארץ בעקבות ירי שהוא ירה על מישהו ופצע אותו בחיפה. יצחק הזכיר בפגישה שהייתה לנו בבית של ה.צ משהו ש-ה.צ עשה לו, דרכון מזויף. רונית יהודה אשתו של אח שלי משה מלול זייפנו לה תעודת זהות כדי שהיא תפתח חשבון בנק לא על שמה, על שם יהודית יהודה. אבי העורב היה צריך חותמות בדיוק כמוני, כי גם הוא השתמש בדרכון מזויף, ועוד אנשים נוספים".

5.4.7 י.מ דיבר על אופן ההתנהלות מול אברג'יל בשרשרת הפיקוד. לדבריו, הוא מעולם לא היה חבר של אברג'יל. ההיררכיה בארגון הייתה כזו שלא בנקל עלה בידי כל אחד לשוחח עם אברג'יל, לא כל שכן להתקשר אליו ישירות. כך היה גם לגביו, למרות שמבחינה אישית חש קרבה לאברג'יל לאחר שהלה שיתף אותו וחלק עמו סודות (עמ' 4041 ש' 1 ואילך).

"...אני מבחינתי יצחק אברג'יל דיבר איתי על דברים שאני חזרתי ל-ה.צ ואמרתי אותם גם בחקירות, האמת היא שאני באמת לא יודע למה יצחק אברג'יל באמת דיבר איתי על הדברים האלה, והוא לא סיפר לי אדון וייס, יצחק אברג'יל לא סיפר לי, הוא אמר לי, ישבנו בשיחה, זה דברים שהוא אמר. כבודכם, כשאני הגעתי לפגישה עם יצחק אברג'יל ככה התנהלו תמיד, ההתנהלות שלי בתוך הארגון מול יצחק אברג'יל תמיד הייתה כזאת, מעולם יצחק אברג'יל לא אמר לי: קח מספר טלפון ותתקשר אלי, זה לא קרה ואני לא אומר את זה בחקירות שלי, אבל אני כן אומר שכדי להשיג את יצחק אברג'יל אני צריך לעבור כמה שלבים מסתבר בגלל ההיררכיה, אמנם הרגשתי מאוד קרוב ליצחק אברג'יל כי דיברתי איתו על דברים מאוד רגישים, אבל כדי להשיג את יצחק אברג'יל ולקבוע איתו פגישה זה היה דרך ציון אלון, זה היה דרך ישראל אוזיפה, זה היה דרך אבי רוחן פעם אחת, דרך מריקו, דרך ה.צ ככה זה עבד".

5.4.8 כפי שכבר פורט באריכות לעיל בעת שדובר על הסכסוך והמלחמה בין הארגונים, י.מ העיד כי רכש אמל"ח עבור הארגון – ולא אחזור על דבריו (פרוטוקול מ3748- 3751). לדבריו, בחלק מהפעמים הדבר היה לבקשת אברג'יל (עמ' 2351 ש' 11).

5.4.9 י.מ דיבר על העובדה שהארגון סיפק הגנה וגיבוי גם לעסקים הפרטיים של חברי הארגון ואגב כך "השתלט" על עסקים אלה. כך למשל סיפר י.מ על פיתוח החוף הדרומי בשנת

2005, חוף שהיה שייך בשעתו לרוזנשטיין. כך, בסיוע דוד שמרלינג מניות חברת החוף הדרומי שהיו בנאמנות אדם בשם אלי גרין הועברו לידי י.מ שהחל לנהל ולקדם במקום מיזם של קיט ונופש. מדובר היה לדברי י.מ בפרויקט שבו הושקעו משאבים גדולים והיה מלווה בעו"ד רבי (ראו מסמכים מתוך ההודעות **ת/1236 עד ת/1246).** בשלב מסוים בני משפחת חרירי רצו להשתלט על החוף ואז נרתם אברג'יל ואנשי הארגון לעזרה. בין היתר, נשלח ל-ה.צ רובה אמ-16 מדרום הארץ. כאשר בני משפחת חרירי הבינו שיש ל-י.מ גיבוי של אברג'יל והארגון שבראשות, הסו נסוגו מדרישותיהם. י.מ אישר שלאורך כל הדרך הוא אישית לא שוחח עם נאשם 1 או נאשם 2 לגבי העזרה שהוענקה לו והתקשורת בעניין זה התנהלה מול ה.צ, ואולם לימים, כך לדברי י.מ, כאשר חזר מיפן הוא נפגש עם אברג'יל בביתו של ה.צ ואז אברג'יל התבטא ואמר: **"אתה יודע, חוף הים הזה שלי"**, בבחינת שריווחי החוף הוא מגיעים לארגון בהוסיפו: **"אני מנהל, יש לי הוצאות, יש לי מלחמות ופתאום אנשים מתחילים לקחת כל מיני עסקים שקשורים לרוזנשטיין, אז החוף הזה שלי רק שתדע**..." (עמ' 3795).

יצוין, כי בהתייחס לחוף הדרומי דברי י.מ מוצאים תימוכין ברורים גב בעדותו של ה.צ (עמ' 4-2363).

5.5 **<u>עדות א.צ בהתייחס לארגון</u>**

5.5.1 כאמור, מעורבותו של א.צ בפעילות העבריינית של אברג'יל ו/או אנשיו הייתה מצומצמת יחסית והתבטאה בעיקר, כפי שגם י.מ העיד, בפעולות סיוע ספציפיות שאותן התבקש לעשות, בעיקר עבור י.מ ויניב בן סימון. עדותו של א.צ היא בעיקר כשל מי שהתבונן על הדברים מהצד, כמי שהתגורר בבית והיה עד להתרחשויות בו.

5.5.2 לדברי א.צ בסוף שנת 2002 ותחילת 2003, לאחר שאביו חזר מדרום הארץ להתגורר בבית המשפחה בתל אביב, החלו להגיע לביתם, בתדירות גבוהה, אנשים רבים שהוא הגדיר כחברים של אביו, ביניהם נאשם 1, נאשם 10, נאשם 14 יניב בן סימון, עד המדינה י.מ, עדי טייב ועמית טייב ועוד רבים שלדבריו, אינו יכול לנקוב בשמותיהם. (עמ' 3299 ש' 15 ואילך).

בהתייחס **<u>ל-י.מ</u>** סיפר א.צ שהלה היה חבר טוב מאד של אביו, "כמו משפחה", היה מגיע אליהם הרבה לביתם כאשר הוא, א.צ, ישב רבות במחיצתו (עמ' 3308 ש' 15-13). הקשר הקרוב התבטא בכך שאביו היה "שומר" על י.מ, כלומר כאשר ל-י.מ הייתה בעיה הוא היה פונה לאביו והלה היה הולך עמו לפגישות ומגבה אותו. עיסוקו של י.מ היה בסמים יחד עם אחיו משה מלול והיה להם "שם חזק" בתחום. א.צ אישר כי ביצע משימות עבור

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

י.מ, כגון שנהג עבורו, היה עמו לרכישת שלטים, תיווך מטעמו בזיוף דרכונים וכו'. לדברי א.צ, מדובר היה במשימות שי.מ עשה עבור אחרים.

בהתייחסות **ליצחק אברג'יל** אמר א.צ כי מדובר בחבר של אביו. לדבריו, הוא היה מגיע לחצר ביתם החל מסוף שנת 2002 תחילת 2003 (עמ' 3318 ש' 31). הוא היה מגיע עם עמית טייב, עדי טייב, יניב בן סימון שמעון סבח, פטריק עמוס, פטריק אלקריף. למיטב זכרונו הוא היה מגיע עם ג'יפ ב.מ.וו כסוף ומלווה בשומרים. לדברי א.צ, זכורות לו ספציפית שלוש פעמים שבהם ראה את אברג'יל בביתם, אבל לא מן הנמנע שהיו אף יותר. כל האנשים האחרים שעמם הגיע אברג'יל היו "תחת המטרייה שלו", כהתבטאותו של א.צ, כלומר נקל היה להבחין בדומיננטיות שלו, בכבוד שכולם רוחשים לו. לדבריו, הדבר היה בולט ביותר (עמ' 3319 ש' 8 ואילך).

א.צ התייחס **ליניב בן סימון**, לגבי בכירותו בארגון ולגבי פעולות שביצע עבורו. להלן יובאו הדברים מפי אומרם: (עמ' 3316 ואילך):

"יניב היה מגיע עם כל החברים של אבא שלי. יצחק היה מגיע אז יניב היה מגיע אחריו, יניב היה מגיע כמו שאמרתי עם שלומי סבח, עם פטריק עמוס, עם ירמי, אהרון סוסן מדי פעם...יניב באמת היה בין היחידים שהיה נחמד, היה מדבר איתי, הוא גם ביקש ממני כמה דברים נקודתיים שעשיתי בשבילו, וככה הכרתי את יניב בן סימון, הייתי רואה אוות עם כל החבר'ה אז ידעתי למי הוא שייך...יניב היה מאוד בכיר בארגון, כשאני אומר מאוד בכיר יכולתי לראות את הדברים האלה לפי הכבוד שהיו רוחשים ליניב, הוא היה הבכיר, כמובן שהוא לא היה יותר מיצחק, יצחק זה היה יצחק באותה תקופה, אבל גם יניב היה בכיר בארגון הזה, עם כל החברים, יניב היה מאוד דומיננטי....יניב אני זוכר שהוא פנה אלי, אני לא זוכר כמה פעמים, לתיווך דרכונים מזויפים, ליניב עשיתי גם דרכונים מזויפים, לא לו עצמו אבל הוא הביא לי דרך אנשים. יניב בשבילו גנבתי, אני זוכר פעם אחת ספציפית אבל למיטב זיכרוני הוא הזמין אצלי שני אופנועים גנובים. אני זוכר שהוא שילם לי על זה 5,000 ₪ והבאתי לו אופנוע אחד, אני לא זוכר מה היה עם השני. אני זוכר שנסעתי או בקוסובסקי בבבלי או ברמת אביב והבאתי לו אופנוע, אה קטנוע, לא ידעתי לגנוב אופנועים ידעתי לגנוב קטנועים, והבאתי ליניב בן סימון. אני זוכר שהבאתי ליניב לאחר שבוע או שבועיים, משהו כזה, אני זוכר שקראתי באינטרנט בתקשורת שהיה את הפיצוץ בנמל עם הזריקת רימון, עם האופנוע, שני אנשים, משהו כזה, בגלל שמכרתי ליניב את האופנוע אז פחדתי שיש טביעת אצבע שלי על האופנוע. ואז לקחתי את הטלפון שלי ונסעתי לחבר שלי בפתח-תקווה, הייתי אצלו כמה ימים, לא ראיתי בזה סוג של בריחה כי אמרתי שאני אתרחק טיפה, הייתי שם כמה ימים, חזרתי, ובזה נגמר. דרך אגב גם נהגתי ליניב על האופנוע שלי הפרטי לדירה ברמת-גן...".

א.צ נשאל והתייחס גם **<u>לשמעון סבח</u>** באומרו שהלה היה מגיע רבות לביתם. היה חבר מאד טוב של אביו. לגבי **<u>פטריק עמוס</u>** הוא ידע לומר שהלה סוחר מכוניות מחולון, שהיה מגיע עם שמעון סבח ועם יניב בן סימון, וכדבריו (עמ' 3319 ש' 25 ואילך):

"...כאילו יכולתי לראות את זה כתת קבוצה בתוך קבוצה, היה את הקבוצה של יניב בן סימון שתחתיו היה שמעון סבח, פטריק עמס, אהרון סוסן שהיה בא איתם מידי פעם, ירמי ופטריק אלקריף. היה את המעטפת של כולם שזה יצחק, עמית טייב, אבל הם היו כאילו המעטפת, יצחק היה המעטפת של כולם. יניב היה בכיר אבל היה תת קבוצה בתוך הקבוצה, אז היית יכולה לראות את זה ככה באוויר בחצר, יכולת להרגיש את זה, את הכבוד את הדומיננטיות".

א.צ נשאל לגבי **<u>אכא</u>** ואמר שהלה היה מגיע גם לביתם יחד עם החברים. שהה בביתם תקופת של כמה חודשים לצורך גמילה מסמים.
בהתייחס **<u>לבומבי</u>** אמר א.צ שלא הכיר אותו היכרות אישית והדבר נכון גם לגבי גולן אביטן ומאיר אברג'יל.

5.5.3 א.צ תיאר בעדותו, כי כחלק מהפעילות העבריינית י.מ הביא לבית אביו אמל"ח רב שכלל לבנות חבלה, רימונים טילי לאו וכו' (עמ' 3309 ש' 4 ואילך):

"....עם י.מ גם יום אחד שהגעתי לחצר הוא הביא אמל"ח, כשאני אומר אמל"ח זה טילי לאו או לבנות חבלה, רימונים, אקדחים. אני זוכר שיום אחד הגעתי לחצר, אני לא זוכר איך הוא הביא את זה, אני לא זוכר איך זה הגיע אלינו לחצר אבל אני זוכר שראיתי קופסה גדולה בחצר בסככה ליד עץ התותים, היו שם לבנות חבלה, חומרי נפץ, זה אותו דבר מבחינתי, רימונים, אקדחים, טילי לאו, ואז אני זוכר ש-י.מ ביקש ממני לעזור לו לנקות את טביעות האצבע מהאמל"ח.....החבאנו אותו בסככה בחוץ, וכל מה שניקינו שמנו בסככה, החבאנו את זה שם בגינה, וזהו, את טילי הלאו אני זוכר ששמנו בחצר.... לפי מה ש-י.מ אמר לי אני יודע שהוא קנה את האמל"ח מבחור בשם מישל אבוקסיס מבאר-שבע שעבר לקיסריה, זה מה שאני זוכר שהוא אמר לי, אני ראיתי את האמל"ח כבר בבית....לאחר תקופה שהוא היה שם, לא יודע להגיד בדיוק כמה, אני זוכר שלקחתי אותו ושמתי אותו פשוט אצל סבתא שלי בבוידעם, במחבוא. היא גרה בקרית-שלום. לקחתי את כל האמל"ח, שמתי את זה שם בבוידעם באמבטיה....אבא שלי ביקש ממני להחביא את זה, הוא ביקש ממני להחביא, את האמת אני חשבתי על מה המקום הכי טוב שיהיה, שמתי את זה אצל סבתא שלי".

בחקירה נגדית הדגיש א.צ בוודאות שלא מדובר באמל"ח ששימש לאירוע יהודה הלוי (עמ' 3332 ש' 29). יצוין בהקשר זה, כי א.צ העיד שבזמן אמת הוא לא ידע על כך שאביו מכין מטען חבלה עבור הפיצוץ שאירע ביהודה הלוי והדבר נודע לו לאחר מעשה. כשבועיים לאחר מכן הוא הבין זאת מדברים שאמר לו אביו (עמ' 3333 ש' 17 ואילך).

א.צ הוסיף לגבי אמל"ח זה שהיה רב ומגוון הוכנס בשתי מזוודות. לאחר שא.צ חתם הסכם על עד המדינה הוא גילה למשטרה אודות הימצאות האמל"ח בדירת סבתו וזה נתפס על ידי המשטרה.
כמו כן סיפר א.צ על כך שנסע עם י.מ למקום מסוים באבן גבירול ושם רכשו שלטים וערכות לרכב. כעבור זמן, הגיע י.מ ונתן לו את הערכות יחד עם רימון הלם עטוף בגרב וביקש ממנו להחביא זאת. לדברי א.צ הוא נסע לדירה שהחזיק חברו אסי - מקום שבו נהגו החברים לשבת ולעשן - והחביא את החבילה שם בדירה, בתוך תקרה אקוסטית באמבטיה. לימים הסתבר שבחיפוש בביתו של אסי הדברים נמצאו ואסי הועמד על כך לדין וריצה 6 חודשי עבודות שירות.

6. <u>גרסת אברג'יל בעדותו בהתייחס לאישום הראשון</u>

כנאמר לעיל, נאשם 1 לא מסר גרסה במשטרה ואף לא מסר מענה לכתב אישום. התייחסות ראשונה מצדו נשמעה רק בעדות בית המשפט לאחר שמכלול העדויות והשיחות נחשפו במשפט. בנסיבות אלה, מראש, משקלה של עדותו אינו רב ויש להתייחס לדבריו בזהירות. על חלקים מדבריו של אברג'יל כבר עמדנו בפרק שהתייחס למלחמה בין הארגון לבין קבוצות עברייניות אחרות. בהתייחס לאישום הראשון, גרסת נאשם 1 בכללותה היא כפירה כללית בקיומו של ארגון, לא כל שכן ארגון שהוא עמד בראשו. אגב כך, בטענה שעדי המדינה העידו שקר, הרחיק את עצמו מהכרות ומקשר עמם והציג בדרך אחרת את מערכת היחסים עמם. כך גם לגבי מערכת היחסים עם שאר הנאשמים ועם דמויות נוספות ששמותיהם עלו בהקשר לארגון שאת כולם הציג כחברים, מכרים, ואפילו שותפים לביצוע עבירות שאין בינן לבין האישומים בתיק זה ולא כלום.

על גרסתו של אברג'יל בהקשר לבומבי ולהכרות עמו, כמו גם לגבי המאבק מול רוזנשטיין כבר עמדתי בפרק אודות "המלחמה הגדולה והדברים יפים גם לענייננו. כך הדבר גם לגבי קשריו עם נאשם 2. גרסתו של אברג'יל לגבי קשריו ויחסיו עם עד המדינה ה.צ תפורט בעת שאדון באישום השלישי, וכך אעשה גם בהתייחס לגרסתו אודות מערכת יחסיו עם נאשם 4, עם יניב בן סימון, ציון אלון ומיכה בן הרוש.
לגבי הפעילים אחרים שהמאשימה הגדירה כ- "חיילים בארגון" כגון נאשמים 10, 11, 12, 13 ו-14 הדבר יימצא ביטוי עת אדון באישום הרביעי.

כבר עתה אומר, כי גרסתו של אברג'יל לגבי מערכות היחסים עם האנשים שפורטו לעיל - אנשים שמעורבותם בקבוצה העבריינית צפה ועולה באופן מובהק מן הראיות השונות - הייתה גרסה מיתממת ולא משכנעת. בעת שבמסגרת החקירה הנגדית הוטחו בו דברי עדי המדינה אודות הדומיננטיות שלו כמי שנתן את הטון בפעילות הארגון – התקשה לתת מענה משכנע. לדידו עדי המדינה הם שקרנים - הא ותו לא. ניכר היה ניסיונו להלך בין

הטיפות בניסיון מצד אחד לתת מענה כלשהו בחקירה הנגדית ומצד שני לא להסתבך באמירות שיפלילו את עצמו ואת האחרים. בסופו של דבר התקבלה גרסה שאין בה כדי להתמודד עם דברי עדי המדינה שנתמכים זה בזה ובראיות אחרות. גרסה זו גם איננה מתיישבת עם השיחות שנקלטו בהאזנות הסתר ועם התמונה הכללית המצטיירת מתוך מכלול הראיות. לא אחת היא לא התיישבה עם גרסאותיהם של הנאשמים האחרים.

<u>לצורך פרק זה תפורט ותנותח גרסתו של נאשם 1 בהתייחס להיכרותו או לקשריו עם עדי המדינה י.מ ו-טולי</u>

6.1 **<u>גרסת אברג'יל לגבי יחסיו וקשריו עם י.מ</u>**

בדומה לניסיונו להתרחק מעדי המדינה בומבי ו-ה.צ ולצייר את מערכת היחסים בינו לבינם כשטחית ומרוחקת ואותם כשקרנים - כך הדבר גם לגבי י.מ.
לגישתו של אברג'יל י.מ הוא אדם שמלכתחילה נראה לו נוכל. לדבריו, הוא אפילו פיתח אליו ממש שנאה בגלל "דבר נורא שהלה עשה", מעשה שאודותיו סרב לפרט, ולכן ניתק כל מגע עמו ויעץ גם לאחרים כך לעשות. לדבריו, לימים הוא שמע רעות אודות י.מ מאחיו, נאשם 15, שעמו ישב בכלא בארה"ב 22 חודשים.

נזכיר, כי אליבא י.מ ההכרות בינו לבין לאברג'יל באה בעקבות קשריו עם ה.צ אשר קישר בינו לבין יניב בן סימון. אליבא עדותו של י.מ, בהמשך לכך, הוא טס לבד לספרד, לפורטו בנוס, שם אסף אותו ציון אלון, המכונה "בוזגלו" ולקח אותו לביתו. אז לראשונה הבין שציון אלון שהוא למעשה שותפו של יניב בן סימון. לאחר מספר שעות שבהן שהה בביתו של ציון אלון הגיע לבית אדם שהזדהה בפניו כיצחק ל אברג'יל, ניהל אתו שיחה פילוסופית עמוקה –וזו הייתה למעשה פגישתם הראשונה. כאשר נפרד לשלום מאברג'יל טרם עזיבתו את הבית של ציון אלון אברג'יל נתן ל-י.מ נשיקה בראש, כמחווה שהייתה תמוהה בעיניו באותה עת (עמוד 3625 שורה 1 ואילך).
לדברי י.מ, ביום שלמחרת, שב אברג'יל לבית של ציון אלון עם אכא ופטריק טייב, ובאותה פגישה, הוא ביקש ממנו להתלוות אליו החוצה: "**...יצאנו החוצה מביתו של ציון אלון ושם ישבנו אני ויצחק אברג'יל דיברנו על כמה נושאים. נושא אחד שדיברנו עליו, זה הנושא שאני ואח שלי משה מלול היינו צריכים כסף מאותם עבריינים ששדדו לנו את כדורי האקסטזי בלוס אנג'לס. נושא אחר, דיברנו על עסקת ה800 ק"ג קוקאין, יצחק אברג'יל סיפר לי <u>כמה אריק, יניב בן סימון, הוא כמו אח בשבילו</u> ושהם היו יחד בדרום אפריקה...**" (עמ' 3625, ש' 17-9).

לאחר אותו מועד, כך לדברי י.מ, הוא פגש את אברג'יל בפורטו בנוס מספר רב של פעמים, כאשר באותן פגישות השיחות נסובו סביב מספר עסקאות סמים שעמדו על הפרק באותה

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

תקופה, ובין היתר, עסקה של ה-800 ק"ג, העסקה של 12 טון חשיש ועסקות נוספות לרבות העסקה עם הבלדרית" (עמוד 3625, ש' 30-19).

לגישת המאשימה, קשריו של י.מ עם ה.צ והיות האחרון מעין פטרון או "אבא" של י.מ הם שהיוו עבור אברג'יל גושפנקא שמדובר באדם שניתן לסמוך עליו ולקיים עמו עסקים. במקביל, מאחר שאברג'יל היה מעוניין לקרב אליו את ה.צ ולשמור על מערכת יחסים תקינה איתו משום שהיה אמון על הכנת מטעני החבלה, הוא שימר את הקשר עם י.מ למרות, אולי, חוסר נחת שהיה לו מהתנהלותו. לגישת המאשימה, לא בכדי עשה אברג'יל כל מאמץ בעדותו לנתק בין ההיכרות עם י.מ להיכרותו עם ה.צ.

לעומת זאת, לגרסת אברג'יל, הוא פגש לראשונה את י.מ באקראי בביתו של ציון אלון בפוארטו בנוס באחד הימים במהלך החודשים שבין יוני לאוגוסט 2003 בנוכחות 6-7 אנשים ביניהם אבי רוחן וטולי, מבלי שבכלל ידע על הקשר בינו לבין ה.צ. לדבריו, באותה הזדמנות י.מ התפאר בקשרים עסקיים שיש לו במרוקו, ומשכך אברג'יל ביקש ממנו לשכור עבורו מקום מגורים בטנג'יר באומרו שתכנן טיול במרוקו עבור משפחתו יחד עם אחותו וגיסו (עמ' 7045, ש' 32-24). אברג'יל תמך יתדותיו בעניין זה בין השאר על האמור בשיחה **ת/1197** שבה הוא נשמע משוחח עם י.מ אודות וילה/בית בטנג'יר.
לדברי אברג'יל, באותה הזדמנות שבה פגש את י.מ כאמור, ביקש ממנו י.מ לשוחח אתו ביחידות בחוץ. הוא שאל אם אותו הוא מכיר בחור בשם סמי אטיאס אשר "שדד" ממנו 300 כדורי אקסטזי, והאם יוכל לעזור לפתור את העניין. לדברי אברג'יל, הוא שיקר ואמר ל-י.מ שאינו מכיר את סמי הנ"ל למרות שלמעשה הכיר אותו כחבר או מכר של "במבו", אביו של מוטי חסין. הוא הסביר כי לא חש בטוח לשתף את י.מ : **"..בן אדם שתי שניות מדבר איתי, שתי שניות מכיר אותי, מדבר איתי על שודים, מדבר איתי על זה, אני כולה רציתי שישכיר דירה..."** (עמ' 7046, ש' 16).
בנוסף, כך לדברי אברג'יל, י.מ אמר שיש לו כמות של חשיש במרוקו ושאל האם אברג'יל יוכל לסייע לו למכור את הכמות ואברג'יל השיב תחילה בשלילה. בהמשך, מאחר שטולי גילה עניין בעסקה כזו הוא "שידך" בין טולי ל-י.מ.

לדברי אברג'יל, זמן מה לאחר אותה פגישה שתוארה על ידו, התקשר אליו אותו במבו (אביו של מוטי חסין) וסיפר לו "שפירקו" את סמי אטיאס. לדברי אברג'יל הוא מיד חשד שידו של י.מ במעשה והוא התרשם מיכולותיו, וכדבריו (עמ' 7047 ש' 15) :

"מאותו רגע אמרתי: יצחק, לקחת את הבן-אדם צ'יפס יתפספס לך בין הידיים, בוא תתחיל להתקדם אליו, אם בן-אדם נמצא בספרד ומצליח להוציא רצח באמריקה ולשבת לו בספרד, זאת אומרת זה בן-אדם שיש לו אופרציה רצינית, זה לא עוד איזה אחד, צריך להיות בחור מאוד רציני. אמרתי תתחיל להתקדם אליו. כשאני אומר להתקדם אליו אני

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

מתכוון להתחבר אליו. אמרתי לך כבודה, רוצחים יודעים פחות או יותר כנופיות כאלה, נוכלים מכירים נוכלים, שודדים מכירים שודדים, אם בן-אדם כזה נמצא במדינה כזאת ומסוגל להוציא ביצוע במדינה אחרת, וזה אמריקה, זה לא צחוק".

כבר עתה יש לומר שגרסתו של אברג'יל מעוררת תמיהה ולוקה בסתירות פנימיות. ראשית, קשה להאמין שציון אלון היה חושף את אברג'יל למפגש אקראי עם י.מ (ובדי שגם אברג'יל לא היה מגיע למפגש כזה) אלא אם כן י.מ קיבל הכשר, או גושפנקא של אמינות, בזכות קשריו עם ה.צ. האפשרות שאברג'יל לא ידע דבר על קשריו של י.מ עם ה.צ איננה הגיונית בעיני. שנית, האפשרות ש-י.מ ייזום שיחה ב-4 עיניים עם אברג'יל ויבקש את מעורבותו בעניין רגיש כבר במפגש הראשון ביניהם נשמעת הרבה פחות סבירה מתיאור הדברים מפי י.מ שלפיהם מי שיזם את השיחה היה אברג'יל, וזאת לאחר פגישה ביניהם יום קודם שבה ניהל אתו שיחת היכרות עמוקה. עוד פחות סביר שאברג'יל יציע לטולי להתקשר בעסקת סמים עם י.מ, אדם שאותו פגש לראשונה מבלי לדעת עליו דבר.

זאת ועוד: אם נקבל את דבריו של אברג'יל שתחילת ההתקרבות שלו ל- י.מ החלה למעשה רק לאחר הירצחו של סמי אטיאס ובעקבות הירצחו, דהיינו רק לאחר תאריך **31.8.03** (ראו דברי ב"כ נאשם 1 לפיהם סמי אטיאס נרצח ב-31.8.03 (עמ' 4104 ש' 7), הרי שהדברים אינם מתיישבים עם תוכנה של שיחה שהתקיימה בין אברג'יל לבין י.מ בתאריך 7.9.03, כשבוע לאחר הרצח (**ת/1198**). בשיחה זו מדברים אברג'יל ו-י.מ בקודים אודות עניינים/עסקאות משותפות שהשתיקה יפה להם. נקל להתרשם שבין הדוברים כבר קיימת מערכת יחסים מבוססת ובשלה שבגדרה עסקים משותפים פעילים, שיחה שמתנהלת במילות קוד כאשר כל אחד מבין את האחר. לא נראה בשום אופן שמדובר בקשר שתחילתו שבוע קודם.

גרסת אברג'יל אף איננה מתיישבת עם העובדה שעוד בחודש יולי 2003 נסע י.מ עם ציון אלון לשדה התעופה במלגה להביא את "ירון", הוא מיכה בן הרוש, שעזב בפתאומיות את הארץ לאחר האירוע בכיכר פלומר. באותה הזדמנות י.מ קיבל משימה לצאת עם מיכה לבית בושת כדי שהלה "יבלה".

בנוסף, בעדותו הפנה אברג'יל לשיחה **ת/1201** מיום 16.9.03 שהתקיימה בינו לבין ציון אלון שבה הם שוחחו, לדבריו, אודות י.מ והעלו חשדות וספיקות לגבי אמינותו. לדברי אברג'יל במועד שיחה זו התחיל משבר האמון מול י.מ (עמ' 7418, ש' 10). היעלה על הדעת שתוך שבועיים בלבד השתנתה ההתייחסות ל-י.מ מהקצה אל הקצה כלומר, מהערכה רבה ורצון לשתף פעולה למסקנה שמדובר באדם בעייתי?

בהתייחס לגרסת אברג'יל שלפיה שיחתו עם י.מ במפגש הראשון נסבה על שכירת וילה בטנג'יר, הרי ש- י.מ שלל את הדברים מכל מכול. לדבריו השיחה המשתקפת ב- **ת/1197** כלל לא נסובה על בתים או "וילות" אמתיות, אלא דיברה על התנאים להכנסת הקונטיינר

של ה-800 ק"ג קוקאין. לדברי י.מ מדובר בשיחה שהתנהלה כולה במילות קוד כאשר המילה "וילה" הייתה שם קוד לקונטיינר גדול ואילו "בית" משמעותו משלוח קטן יותר. במילה "מנקה" הכוונה הייתה למוכסים, "בחורה מבשלת" הכוונה הייתה לעלות העסקה כולל המוכסים במרוקו. כאשר דיברו על "מכונית גולף" הכוונה הייתה לקוקאין ולעלותו.

בהתייחס לסמי אטיאס, סיפורו של י.מ הוא שונה משל אברג'יל והגיונו בצדו. בניגוד לדברי אברג'יל, י.מ העיד שלאחר שהוא סיפר לאברג'יל על כך שסמי אטיאס "שדד" או הונה אותו ואת אחיו, היה זה דווקא אברג'יל שהציע לחסל אותו באמצעות אנשים שיתחפשו לסוכני FBI. לדברי י.מ הוא השיב לאברג'יל שאין בכך צורך כי אחיו, נאשם 15 מטפל בעניין. י.מ הפנה בהקשר זה לשיחה **ת/1998** והסביר שבשיחה זו פונה אליו אברג'יל מיוזמתו ושואל אותו אודות האדם שעליו שוחחו (סמי אטיאס") ואילו הוא משיב לו ש"הבעיה נפתרה". או אז ממשיך אברג'יל ואומר: "**זה זה מהצד שלנו החזירו את הכסף?..מהצד שלך, שלי, שלנו, זה אותו הדבר**". כאשר י.מ עונה "**זה הצד שלי**", משיב לו אברג'יל "**בסדר, שלך זה שלי אחי היקר**" (עמ' 5).
מה יותר מזה מלמד, על הקרבה, השותפות ועל השתייכותו של י.מ לקבוצתו של אברג'יל, זאת ללא קשר לסמי אטיאס.
אברג'יל הופנה בחקירה הנגדית לשיחה ת/1641 **(שהיא למעשה ת/1678)** מיום **12.10.03** שבה הוא אומר לציון אלון להעביר, באמצעות גיסו, כסף עבור י.מ. בשיחה זו ניתן למצוא אינדיקציה לכאורה הן לעצם העובדה שי.מ ביצע עבירות במסגרת הארגון וקיבל כסף מהארגון, והן שהקשר עמו עדיין המשיך להתקיים בחודש אוקטובר 2003. תשובתו של אברג'יל לשיחה זו הייתה שאינו מכיר את השיחה ואין לו הסבר לנאמר בה. לטענתו הוא לא נתן ל-י.מ כסף מעולם, ומדובר בשיחה מפוברקת (עמ' 7191, ש' 20).
עיננו הרואות, אפוא, שלא נמצא בסיס ראייתי לניסיונותיו של אברג'יל להטיל דופי באמינותו של י.מ . הצגתו של י.מ כאדם שלילי ו"נורא" נותרה כאות מתה שכן אברג'יל נמנע מלחשוף את המעשה הנורא ש-י.מ עשה כביכול, ואף לא היה נכון לומר דבר על פרשת הבלדרית שבה היה מעורב י.מ לעומת זאת, גרסתו של אברג'יל בנוגע לנסיבות ההיכרות עם י.מ נסתרים בראיות ובשיחות, כפי שפורט לעיל.

המסקנה היא אפוא שאין סיבה לא לתת את מלוא המשקל הראייתי לדבריו של י.מ אודות השתייכותו לארגון, קשריו עם האנשים השונים, היכרותו עם אברג'יל וכו', כפי שפורט קודם, דברים שנתמכים בעדויות עדי המדינה האחרים ובראיות חיצוניות.

6.2 <u>גרסת אברג'יל בהתייחס לקשר עם טולי</u>

לדברי אברג'יל הוא הכיר את טולי לאחר רצח אחיו יעקב, בפגישה יחד עם רוחן, דותן וקוני, בניסיון לשאוב מידע על רצח אחיו.

אברג'יל כפר בכך שביצע עסקאות סמים יחד עם טולי, או כי היה לו קשר פלילי אחר עמו, לא כל שכן במסגרת הארגון. אברג'יל כפר בכך שקיבל כספי סמים מטולי או מרוחן.
עם זאת, אברג'יל אישר את מעורבותו בעסקת ה-800 ק"ג קוקאין אלא שלדבריו הוא בסך הכל גישר בעניין זה בין אחיו מאיר לבין טולי. אברג'יל גם אישר, כאמור, כי בפוארטו בנוס בביתו של ציון אלון הוא תיווך בין י.מ לבין טולי לצורך עסקת סמים כלשהי.
למול דבריו של אברג'יל המתארים היכרות סתמית או עקיפה עם טולי יש להפנות לשיחות הבאות אשר נותנות אינדיקציה הפוכה. השיחות שאליהן אפנה הן בבחינת דוגמא בלבד שאין בה כדי למצות.

כך למשל שיחה שהתקיימה בין אברג'יל לטולי בדצמבר 2002 (**ת/1737**). לא זו בלבד שטולי מתקשר ישירות לאברג'יל (שכפי ששמענו לא לכל אחד הייתה גישה ישירה לאברג'יל), אלא ברי שהם מדברים בעניינים שהשתיקה יפה להם.

מעורבותו של אברג'יל בעסקת החשיש שבין טולי ציון אלון ו-י.מ משתקפת בשיחות **ת/1199, ת/1704, ת/1705** שבהם משוחח אברג'יל עם ציון אלון בנושא, אברג'יל מתעניין, מעודכן ומגלה בקיאות ומעורבות. מצד אחד אברג'יל העיד שאין לו התנגדות עקרונית לבצע עסקאות בסם חשיש משום שמדובר בסם קל, ומצד שני, הוא אינו מאשר את מעורבותו. תשובותיו המתחמקות בעניין זה בחקירה נגדית, שתקצר היריעה מלפרט, אינן משכנעות בלשון המעטה (עמ' 7422-7407).

גם השיחה (**ת/1723**) מיום 7.8.03 בין אברג'יל לטולי מלמדת על עומק הקשר והמעורבות ביניהם. אומנם הדובר בשיחה לא זוהה בתמליל, אך אברג'יל ובא כוחו אישרו שמדובר בטולי (עמ' 7528 לפרוטוקול). השניים מדברים בקודים אודות עניינים שהשתיקה יפה להם תוך שאברג'יל מעלה חשדות ומזהיר את טולי ואת רוחן מפני אדם/אנשים. בחקירתו הנגדית, אברג'יל לא ידע לומר באיזה נושא דובר בשיחה וטען שאינו זוכר. יהיו הדברים אשר יהיו, לצורך עניינו די בה כדי להעיד לגבי הקשר עם טולי ולגבי מידת המעורבות של האחרון בענייני קבוצתו של אברג'יל.
כך הדבר גם לנוכח העובדה שאברג'יל שולח את טולי (ואת אבי רוחן) לדבר עם עו"ד נהרי ולפטר אותו בגלל שלא התייצב בעצמו לדיון מעצר של בומבי, כמשתקף בשיחה **ת/1781.** הדבר מעיד על עומק המעורבות של טולי בעניינים הנוגעים לחברי הקבוצה של אברג'יל ועד כמה אברג'יל סמך עליו.

7. <u>גרסת רוחן בהתייחס לאישום הראשון</u>

7.1 גרסתו של רוחן כוללת כפירה כללית ומלאה לגבי השתייכותו לארגון או חבירה לארגונו של אברג'יל. אם לסכם בקצרה, רוחן שלל את האפשרות שלפיה שכר כלי רכב, דאג לחברי

הארגון, רכש טלפונים וכרטיסי סים (עמ' 7939). לדבריו, גם אם המליץ על עורכי דין, מעולם לא שילם עבורם ולא העביר כספים למשפחות חברי הארגון. לגבי ההיכרות עם אברג'יל, רוחן העיד כי פגש בו לראשונה לאחר רצח אחיו יעקב ביוני 2003 (עמ' 7947), ראה אותו פעמים ספורות ומעבר לכך אין לו איתו כלום.לדבריו, כל שידע אודותיו ואודות מעורבותו בעולם הפשע היה מהתקשורת. רוחן שלל את הטענה לפיה החליף את אברג'יל בתפקידו כראש הארגון כאשר הלה היה בחו"ל.

לגבי האנשים שלגביהם נטען שהם שייכים לקבוצתו העיד רוחן שטולי ודותן הם חברים בלבד ואילו צי'קו בית עדה הוא אחיינו. לדבריו, אנשים אלה היו שותפיו בעסקי קרמיקה, רחיצת מכוניות ושיווק ירקות, אבל כל אחד מהם היה אחראי לעצמו (עמ' 7940).

לגבי טולי הוסיף, כי הלה ביצע פשעים מיוזמתו האישית מבלי לערב אותו ואף נתן את הדין בחו"ל על פשעים שם ללא קשר אליו (עמ' 7965). לדבריו, הוא ידע שטולי מתעסק בסמים. לדברי רוחן, בשנת 2004 הוא ניתק עם טולי לגמרי את הקשר.

7.2 למעשה, אין סיבה להרחיב את הדיבור לגופה של גרסת נאשם 2 בהקשרנו הספציפי– שכן הדברים עוד יפורטו בהמשך באישומים אחרים. לא למיותר להזכיר את הצהרת בא כוחו של רוחן בסיכומים כי רוחן שיקר בעדותו בבית המשפט. אילולא יכולנו להתרשם בעצמנו משקריו, הנה באה הצהרה זו כגושפנקא ואסמכתא לכך שאין סיבה לסמוך על דברי רוחן.

<u>עדות גל סלע:</u>

7.3 בניסיון להצדיק את שקריו של רוחן, הרחיקה לכת ההגנה כאשר הביאה לעדות מטעמו את גב' גל סלע (מי שהתיימרה לחוות את דעתה גם אודות עד המדינה ה.צ, כפי שעוד יורחב באישום השלישי). וכך כתבה גב' סלע בחוות דעתה לגבי רוחן (ראו חוות דעת **נ/238** עמ' 24):

"מדובר באדם שעבר טיפולי קרינה לאזורים מוחיים טמפורליים....קרינה ממושכת באזור זה יכולה לפגוע ביכולת הזיכרון וביכולת שליפת המידע מהמחסנים עד לרמה של חוסר תפקוד...בנוסף עבר מר רוחן גם טיפול כימותרפיה. השילוב בין טיפולי קרינה וטיפולים כימותרפיים מגדיל את הירידה הקוגניטיבית....שילוב כל הנאמר לעיל מעמיד <u>בסימן שאלה</u> (הדגשה שלי- ג.ר) את תפקודו הקוגניטיבי של מר רוחן ובפרט את מהימנותו ואת יכולת הזיכרון שלו....ניתן להגיד בלשון המעטה כי יכולת הזיכרון של מר רוחן אינה מהימנה".

בהמשך, במהלך החקירה הנגדית כאשר הוצגה לגב' סלע השאלה האם משמעות דבריה היא שכשרוחן העיד בבית המשפט זה היה "**חרטוט חירטוטי**" כהגדרת ב"כ המאשימה, והיא השיבה: "**יש להניח שזה המצב**" (12153 ש' 1).

<u>הנה כי כן, גם אליבא העדה שהובאה על ידי ההגנה רוחן "קישקש" בעדותו ואין סיבה לשעות לדבריו, לא כל שכן לסמוך עליהם.</u>

<u>זה המקום לומר לגבי חוות הדעת הנ"ל ועדותה של גב' סלע</u>:

ראשית, יש להבחין לענייננו בין חוסר זיכרון של אדם, או פגיעה בזיכרונו, לבין אמירת שקר. מצופה ממי שאיננו זוכר לומר שאינו זוכר ולא למסור מידע שקרי או חסר בסיס לבית המשפט כדי לשרת את הגנתו.
זאת ועוד, מהימנותו של עד היא עניין המסור לבית המשפט תוך שבית המשפט מאמץ כללים ראייתית/משפטיים, ביניהם התרשמותו מהעד ומדרך מסירת העדות, הנסיבות השונות ומכלול הראיות. השימוש שעשתה המומחית במילה "מהימנות" איננו הולם אפוא, מה עוד שהיא לא שמעה את עדות רוחן ואף אינה מכירה את הראיות במשפט.

לעומת גב' גל שהכרותה עם רוחן היא שטחית מאוד, מבוססת על קריאה של חלק קטן מאמרותיו במשטרה, כאשר אפילו לא טרחה להיפגש עמו ולשוחח עמו – רוחן העיד לפנינו לאורך שעות ארוכות באופן שניתן היה להתרשם ממנו באופן בלתי אמצעי. יותר מכך, מדובר בנאשם שאליו נחשף בית המשפט לאורך למעלה מ-3 שנים של דיונים רצופים. אין כל יתרון לעדה זו על בית המשפט לצורכי קביעת מהימנותו של רוחן. זאת ועוד: לא זו בלבד שרוחן לא אמר דבר בעדותו לגבי פגיעה בזיכרונו ואף לא תיאר פגיעה קוגניטיבית כלשהי (שאחרת היה מצופה שתתקבל בעניינו חוות דעת רפואית מגורם מוסמך), אלא שבשום אופן הוא לא נראה ולא נישמע כאדם אשר סובל מפגיעה קוגניטיבית, או כמי שאינו יודע מה הוא סח. סימן השאלה שהציבה עדת ההגנה לגבי הקוגניציה של רוחן מוצאת מענה הפוך בהתרשמותנו, התרשמות שלא הופרכה על ידי ראיה קבילה מצד גורם מוסמך.

גב' סלע הציגה עצמה כפסיכולוגית שיקומית, בעלת תואר שני בפסיכולוגיה, העוסקת באבחון נוירופסיכולוגי ומתמחה בתחום הזיכרון. אין חולק שגב' סלע אינה אוחזת בתעודה המגדירה אותה כ"מומחית" בתחום הזיכרון, מומחיות שהיא מתחום מדע הרפואה ושמורה לרופאים נוירולוגיים (עמ' 12179 ש' 18-13) .
גב' גל התבקשה על ידי ההגנה, בין השאר, להעריך את השינויים הקוגניטיביים והשינויים ביכולת הזכירה של נאשם 2 לאור טיפולים כימותרפיים וטיפולי קרינה שעבר וכן שימוש בסמים.
אכן, אין חולק כי במהלך שנת 2016 התגלה גידול ממאיר בצווארו של רוחן בגינו עבר טיפולים כימותרפיים והקרנות למקום הגידול. בהמשך, בהיותו במעצר בתיקנו, נערכו לו בדיקות תקופתיות שמהן הסתבר שמצבו הרפואי תקין. הוא התייצב באופן סדיר למשפטו, ולא נטען לפנינו (לא כל שכן שלא הוכח) כי מצבו הבריאותי אינו מאפשר לו

לקיים משפט כסדרו. לא הובאה מטעמו חוות דעת רפואית המלמדת על המיקום מדויק של ההקרנות שבוצעו לו אגב הטיפול בסרטן שהתגלה בגרונו, ולכן הטענה כאילו ההקרנות פגעו באזור הטמפורלי במוח לא הוכחה. ההנחה של גב' גל סלע כי רוחן עבר הקרנות שפגעו באזורים במוחו אשר רלוונטיים לאגירת הזיכרון, נעדרת אפוא ביסוס רפואי מספק. אין מקום לעיסוק בספקולציות על בסיס נתונים משוערים וחלקיים, כאשר דרך המלך הייתה בהבאת מסמכים רפואיים וחוות דעת של מומחים ברי סמכא.

נדמה שיותר משהועילה גב' גל להגנתו של רוחן, היא הזיקה לה. לא זו בלבד שעדותה הייתה עדות מביכה כשלעצמה, כפי שעוד יפורט בהמשך עת אדון בעניינו של נאשם 10, עדות שמשקלה אפסי, אלא מעצם העובדה שההגנה לא הצליחה להביא לפנינו ראיות מצד אנשי מקצוע ברי סמכא, לא כל שכן רופאים שטיפלו ברוחן, וראתה לנכון לפנות לגב' גל שנעדרת מומחיות פורמלית המקנה תוקף ראייתי לחוות הדעת שנתנה בתחום הזיכרון– אומרת בהחלט דרשני.

7.4 גרסתו של רוחן שלפיה, כך בקווים כלליים, הוא עסק רק בעניינים לגיטימיים ונפגש עם אברג'יל וחבריו לצורכי בילוי גרידא, היא גרסה מיתממת, שאינה מתמודדת עם הראיות השונות. בשום אופן לא ניתן לתלות את שקריו של רוחן בהעדר זיכרון או בפגיעה קוגניטיבית, לא רק משום שהדבר לא הוכח, אלא גם משום שהדבר אינו מתיישב עם הגיונם של דברים. גרסתו של רוחן הייתה גרסה מתוכננת ומובנית (להבדיל ממבולבלת) שנולדה לאחר שמיעת מכלול הראיות בניסיון לתת להם מענה בלתי מפליל. דע עקא שטיבם של שקרים שהם צפים על פני המים, מה שאילץ גם את ההגנה להודות בסופו של יום שרוחן שיקר בבית המשפט. הניסיון מצד ההגנה לתרץ את השקרים באמצעות חוות הדעת הלא מבוססת של גב' סלע, נועדה לכישלון.

8. <u>גרסתו של אוזיפה בהתייחס לאישום הראשון</u>

8.1 לדברי אוזיפה במסגרת החקירה הראשית, היכרותו עם אברג'יל החלה בסוף שנת 2002 תחילת 2003 באמצעות אדם שכונה פופה. לדבריו, כאשר אברג'יל עזב את הארץ באפריל 2003, לאחר תקופה שבה שהה בספרד, הוא יצר עמו קשר ועבר להתגורר עמו, כאשר כל אחד מהם ניהל את ענייניו וחי את חייו. אוזיפה אישר כי אברג'יל הרבה להשתמש בטלפון שלו ,אולם לדבריו לא יכול היה לסרב לו הלה כי חי אצלו (עמ' 6504).
לדברי אוזיפה, בכל אותה תקופה הוא התפרנס מעסקי בגדים מזויפים, יהלומים וגם לא משך ידו מעסקי סמים, אבל ללא קשר לאברג'יל או לארגון (עמ' 8646). "**הוא לא סמך על כל אחד ואני לא יודע מאיפה כאילו, זה טביעת עין שלו, הוא האמין בי שאני לא אמכור אותו, כאילו לא אגיד לאנשים שהוא נמצא אצלי בבית, לא אלך ואספר ברחוב שיצחק חי אצלי בבית, הוא חי את החיים שלו**" (שם, ש' 21).

8.2 אוזיפה כפר מכל וכל בכך שהחזיק דירת מסתור בבלגיה או בספרד. לדבריו הדירה בבלגיה שבה אירח מידי פעם אנשים הייתה דירה שלו, בחוזה על שמו. לדבריו, מדובר היה בדירה גלויה שהמשטרה ידעה עליה ושאליה גם הביא את בתו לביקורים אצלו (עמ' 8482).

8.3 אוזיפה התייחס בחקירה הראשית לשיחות רבות שבהן הוא נשמע מעביר שאת השיחה לאברג'יל ו/או משוחח בעניינים שקשורים לחברי הקבוצה או מעביר מסרים. אין חולק, כי חלק ניכר מתשובותיו בעניין זה, שתקצר היריעה מלפרט, הן לא יותר מאשר פרשנות של שיחות קיימות ולא עדות פרי זיכרון אישי, על בסיס עובדות שזכורות לו (פרוטוקול עמ' 8513 ש' 21 ואילך). פרשנות זו אינה טובה יותר מפרשנותנו או מפרשנות עדי המדינה.

8.4 ההגנה לא חלקה על כך אוזיפה הורשע בעבר בבלגיה על בסיס הודאתו בחברות בארגון פשיעה בתיק שבמסגרתו הורשעו גם נאשמים 1, 5 , 6, 15 ו-17 בתיקנו (ראה סעיף 56 לסיכומים וכן עמ' 8756 ש' 9). לדברי אוזיפה מדובר בהודאה כחלק מהסדר טיעון שעליו בחר לחתום. הוא לא אישר לפנינו חברות בארגון פשיעה כלשהו.
יצוין כבר עתה, כי להודאה זו קיימת לטעמי משמעות ראייתית בענייננו, למצער לגבי אמינותו של אוזיפה ומשקל עדותו, זאת על רקע השאלות השנויות במחלוקת והאופן שבו הציג אוזיפה את מערכת היחסים בינו לבין הנאשמים האחרים.

9. <u>האם לפנינו ארגון פשיעה?</u>

9.1 אומר כבר עתה כי על רקע דברי עדי המדינה כמובא לעיל, וכן על בסיס מכלול הראיות, <u>המענה לשאלה זו הוא בהכרח חיובי</u>. חמשת עדי המדינה שהעידו לפנינו היו תמימי דעים באשר להתנהלות שאפיינה את החבורה. התמונה הזהה שהציגו – שאין סיבה לפקפק באמיתותה - מציבה מענה ברור וחד משמעי. על יסוד דברי עדי המדינה יש בסיס ראייתי איתן לקבוע שהקבוצה דכאן עונה על הגדרת "ארגון פשיעה", הכל בהתאם למבחנים שנקבעו בחוק ובפסיקה, כפי שינומק בהמשך.

9.2 אומר יותר מכך: יש ממש בדברי המאשימה כי גם מבלעדי בחינה פרטנית של התנאים והמבחנים שנקבעו בחוק ובפסיקה (שלא אפטור עצמי מלבוחנם), בראיה אינטואיטיבית שמבוססת על הכרות מעמיקה עם חומר הראיות והפעלת שכל ישר והיגיון סביר - נקל להגיע למסקנה חיובית זו. אכן, כפי שהגדירה זאת המאשימה בסיכומיה, **"מה שנראה כברווז, הולך כברווז ומגעגע כברווז, הוא בהכרח ברווז"**.

קביעה עובדתית על בסיס התבוננות והסקת מסקנות בהתאם למבחני השכל הישר, הוכרה בפסיקה כאופציה רלוונטית, ואפילו מתבקשת, לצורך לגיבוש מסקנה בהקשרנו, וכדברי בית המשפט העליון בעניין **זוארץ הנ"ל** (פס' 63):

"**התארגנויות אלו חולקות, למצער, גרעין של מאפיינים דומים שעליהם יש לעמוד. אך קודם שאעשה כן, אטעים את מה שהוא, להשקפתי, מובן מאליו, והכוונה היא כי גם בסוגיה זו אין לך תחליף למבחנו של השכל הישר. לא אטעה אם אעריך, כי את מרביתם של ארגוני הפשיעה הבאים בגדרו של החוק, ניתן יהיה לזהות באמצעות התבוננות באורח פעולתם**".

הנה כי כן: התבוננות על דרכי הפעולה של הארגון – כך למשל מעמדו הבלתי מעורער של יצחק אברג'יל, הכמות הרבה של הפעילים/חברים שהנאשמים שלפנינו הם רק חלק מהם, קיומה של תכנית עבריינית סדורה, קיומן של קבוצות נפרדות אשר פעלו כזרועות מסונכרנות של אותו גוף במקומות שונים בארץ במטרה לבסס שליטה גאוגרפית, עסקאות סמים בינלאומיות ומאחזים במקומות שונים בחו"ל ועוד כהנה וכהנה, כפי שיפורט בהמשך – נותנים מענה ברור. כך הדבר גם מהתבוננות על מערכת היחסים והדינמיקה שבין הנאשמים ובאי כוחם, בינם לבין עצמם, במהלך ניהול ההליך הפלילי הממושך, כגון: שיתוף הפעולה, ההדדיות, ההתחשבות זה בזה, העובדה שהסנגורים החליפו זה את זה תדיר במעין ייצוג משותף, העובדה שסנגורים חקרו את עדי המדינה בעניינים שכלל לא נוגעים ללקוחותיהם, טענו בעניינים או בסוגיות משפטיות לו להם וכיוצ"ב. כל אלה מובילים למסקנה בילתה אין. כל אלה נותנים מענה חד משמעי לעיני כל המתבונן. לא אחטא לאמת אם אומר שגם הנאשמים עצמם לא באמת האמינו לאותה מנטרה שעליה חזרו שוב ושוב, כמעין מס שפתיים: "לא היה ארגון".

9.3 כאמור, שני תנאים הכרחיים לקיומו של ארגון פשיעה: **<u>קיום עצמאי</u>** (או מוסדי) **<u>והמשכיות.</u>**

<u>היסוד הראשון</u>, אשר נועד לסייע לאבחנה שבין "כנופיה" או חבורה עבריינית "רגילה" לבין ארגון פשיעה, מדבר על קיומו של גוף עצמאי ובר קיימא שכוחו בכך שהוא אינו מוגבל לביצוע עבירה/עבירות מסוימות. ערך זה יכול לבוא לידי ביטוי על דרך של צבירת כוח, מוניטין, השפעה או משאבים כלכליים. <u>היסוד השני</u>, שהוא פן אחר של אותו רעיון, מדגיש את דפוסי הפעולה המתמשכים של ארגון הפשיעה גם בעתות של הפוגה מהפעילות העבריינית [ראה ע"פ 3745/17 **אלבז נגד מדינת ישראל** (10.3.19) פסקה 72].

במקרה שלנו - אליבא דברי עדי המדינה שהובאו לעיל ולא נסתרו, כמו גם שאר הראיות, לרבות השיחות שנקלטו בהאזנות סתר - ברי שמדובר היה בחבורה שהתלכדותה יחד לא נועדה רק למען מעשה מסוים, יחיד או ספורדי. מדובר ב"מוסד" שבראשו מנהל, ראשי קבוצות, נושאי תפקידים ייעודיים והתמחויות, ושמאחוריו אסטרטגיה, מטרות ויעדים. הוא שימש פלטפורמה לביצוע עבירות שונות על ידי חבריו/פעיליו, ואלה נועדו לא רק להשגת רווח כלכלי בגבולות העבירה הספציפית, אלא להתעצמות, השתלטות, הגברת

השפעה, כוח ומוניטין. כך, למען השגת רווחים ומימוש האינטרסים של הקבוצה נעשה שימוש בכוח הזרוע ובאלימות הן כדי להטיל מורא והן כדי להיאבק בקבוצות עברייניות מתחרות ולתפוס את מקומן. הפעילות האלימה חיה וניזונה מרווחי הסמים, ההימורים או העסקים הנורמטיביים שעליהם הניחו ידיהם. כל אלה התרחבו והתעצמו בזכות ההתנהלות האלימה - וכך הלאה בהיזון חוזר. די להפנות שוב בהקשרנו לדברי י.מ בצטטו את נאשם 1: "**אני מנהל, יש לי הוצאות, יש לי מלחמות ופתאום אנשים מתחילים לקחת כל מיני עסקים שקשורים לרוזנשטיין, אז החוף הזה שלי רק שתדע**".

מן האמור לעיל ברי שעסקינן בפעילות ארגונית **שנועדה להתקיים לאורך זמן ובאופן מתמשך ורציף**. לארגון הייתה זכות קיום משל עצמו וקיום זה נמשך לאורך שנים ונועד להימשך לאורך שנים. כך למשל, המאבק האלים והמתמשך שתואר בפרק הקודם שנועד להגברת כוחו והשפעתו של הארגון היה חלק מאסטרטגיה, תפיסת עולם שכל מהותה להתרחב, להתפשט ולהמשיך את פעילות הארגון להבא.

למען המשך פעילות רציפה ומתמשכת שאינה תלויה בהכרח בעניין ספציפי, נכרתו בריתות ושיתופי פעולה (כך למשל עם קבוצתו של נאשם 2). בריתות אלה פעלו לאורך זמן ומתוך מחויבות לשיתוף פעולה ארוך טווח (ראו עדות טולי).

על מנת להיות מוכנים לכל מצב הארגון הצטייד באמל"ח שלא נועד בהכרח לעניין מסוים אלא כחלק מהצטיידות כללית לעת הצורך ולעתיד לבוא. כך העידו מפורשות טולי, בומבי, ה.צ ו-י.מ הארגון גם הצטייד בערכות להפעלה מרחוק. בעניין זה העיד **ישי וענונו** כי רכש 10 מערכות הפעלה אלחוטיות (של חברת KP) בהזמנת נאשם 9. (עמ' 446-445). מערכות אלה נשמרו אצל נאשם 9 לעת מצוא והיו מוכנות לשימוש כל אימת שיהיה צורך, למשל באישומים 3 ו-4 כפי שעוד יוברר.

בסוגיית ההצטיידות באמל"ח נכון לפתוח סוגריים ולהתייחס כבר עתה לחוסר הלימה בין דברי י.מ שתיאר מספר רכישות אמל"ח שאותן ביצע לדבריו בהוראת אברג'יל ולפעמים בהוראת ה.צ, לבין דברי ה.צ שדיבר רק על אירוע אחד, שתואר לעיל, ולא אישר את השאר. לסתירה זו אין נפקות רבה לענייננו שכן, ראשית, לא יוחסה עבירה לאיש בנושא. שנית, גם אליבא דבריו המצומצמים של ה.צ ברי שהאמל"ח שאודותיו העיד נועד עבור הארגון ונלקח על ידי פעילי הארגון בהוראת יניב בן סימון. נמצא אפוא שדבריו תומכים בדברי י.מ, טולי ובומבי לגבי עצם העובדה שהארגון הצטייד באמל"ח כחלק משגרת פעילותו. בעניין זה קיימת הלימה ותמימות דעים בין כל עדי המדינה. לעובדה ש-ה.צ לא אישר אפיזודות נוספות של רכישות אמל"ח שאותן תיאר י.מ יכולות להיות סיבות שונות, ואין מקום להעלאת השערות. המסקנה הראייתית מהעדר הלימה כאמור היא שאין מקום לקבוע שעסקינן באמל"ח שהגיע לארגון או נרכש עבורו. כך או כך, מאחר שמדובר בסתירה/שוני בעניינים צדדיים שאינם בלב המחלוקת בתיקנו, איני סבורה שהיא משליכה על מהימנות העדים באופן כללי או על האפשרות לסמוך על דבריהם בעניינים אחרים.

הפעילות הבינלאומית של הארגון בתחום הסמים, בהיקפים חסרי תקדים הייתה פעילות מתמשכת ונועדה להיות כזו. לא בכדי הוקם מערך לוגיסטי בינלאומי מסועף שהצריך קשרים, אחסנה ושינוע. עסקו בכך אנשים ופעילים שזה היה תחום התמחותם. הדבר לא נועד לעסקת סמים ספורדית וחד פעמית.

מעבר לאישומים הספציפיים שעניינם עסקאות סמים חובקות עולם, כפי שיידון בהמשך, י.מ תיאר התנהלות קבועה, שיטתית ומתמשכת, בניסיון לקדם ולבצע עסקאות סמים ברחבי העולם. דוגמא קטנה לצורת ההתנהלות ולהלך הרוח בדבריו הבאים של י.מ:
"בשנת 2003 באחת מהטיסות כשהגעתי לפואטו בנוס, שם שהה יצחק אברג'יל, לנתי בבית של ציון אלון, שם ציון אלון פנה אלי ושאל, ואמר בעצם, בגלל שהעסקאות הגדולות שמתנהלות מתעכבות אז אולי יש איזה משהו קטן חמוד, ככה הוא הגדיר את זה, שיוכל לעשות משהו מהיר, ואמרתי לו דווקא שכן, יש סוחר סמים חיפאי, חבר ילדות שלנו, בשם עודד עזריאל שנמצא באמסטרדם ועודד עזריאל שלח כבר בלדרים עם גופיה עם 12 אלף כדורי אקסטזי, ושיש אפשרות להוציא בלדרית לניו-זילנד, המחירים היו אטרקטיביים שם לכדורי אקסטזי בזמנו..." (עמ' 3644 ש' 24 ואילך).
אגב כך תיאר י.מ עסקה של העברת 30.000 כדורי אקסטזי מאמסטרדם לניו זילנד באמצעות בלדרית (ראו גם מסמכים מחו"ל **ת/1489** א-ה) וזאת כחלק מעסקאות נוספות שאומנם לא מצאו ביטוי בכתב האישום, אך אליבא דבריו היו גם היו חלק מפעילות הארגון. כך סיפר י.מ על ניסיון להעברת כ-90,000 כדורי אקסטזי מהולנד לאוסטרליה באמצעות בלדרית (עמ' 3720), עסקה בשיתוף עם ציון אלון ונאשם 1 ואשר נכשלה לאחר שהסוחר התורכי נתפס עם הכדורים (ראה **ת/1607**). בדומה, ניסיון להעברת 100 ק"ג חשש ממרוקו לאיים הקנריים בשיתוף עם יניב (עמ' 3627), העברות חשיש ממרוקו לדנמרק ונורבגיה בשיתוף נאשמים 4, 5, 6, 17 ואחרים (עמ' 3756 עד 3761), ניסיון להעברת 11 ק"ג סם מסוג "ספיד" במשאית מאנטוורפן לאנגליה בשיתוף עם נאשם 6 (3765 ש' 5 ואילך).

9.4 כאמור, בנוסף לשני תנאים ההכרחיים שפורטו לעיל מנתה הפסיקה שני תנאים נוספים, **<u>היררכיה והתמקצעות</u>**, שגם אם אינם מחויבי מציאות, הם מהווים בדרך כלל מאפיינים מובהקים שניתן לזהותם בארגוני פשיעה.

<u>ההיררכיה</u>, כפי שהדבר מצא ביטוי בפסיקה, התייחסה לקיומן של דמויות מרכזיות שסביבן נע ומתנהל ארגון הפשיעה. לא מדובר בהגדרות דיכוטומיות, בבחינת שלא ייתכן שהעומדים בראש ארגון יעסקו גם בעשייה עבריינית, וכן, לא מדובר בהיררכיה שהיא דומה בהכרח לזו המתנהלת ברשות ציבורית או בחברה עסקית. מדובר בעיקר בקיומו של

ציר מרכזי או יד מכוונת של הפעילות, מבנה היררכי שמאפשר מידור ונתק בין ראשי הארגון לבין הדרג הביצועי.

ראו בעניין זה בפרשת שורפי פסקאות לד' ו-מ').
"מסגרת ארגונית בה ישנן דמויות מפתח המהוות ציר סיבבו מתפתח ומתנהל ארגון הפשיעה...היררכיה פירושה יד מכוונת, עין צופיה ופה המחלק הוראות על ציר מרכזי שסביבו מתנהלים הדברים..."

וכן בעניין בן שטרית עמ' 390 :
"מאפיין ההיררכיה מתייחס למסגרת ארגונית בה ישנן דמויות מרכזיות אשר סביבן מתפתח ומתפקד ארגון הפשיעה. בדברי ההסבר להצעת החוק הוזכרה דרישה זו, דובר על כך שהמבנה ההיררכי מאפשר מידור ונתק בין ראשי הארגון לבין דרג הביצוע..."

<u>אשר להתמקצעות</u> : בהינתן שהתנאים המרכזיים לקיומו של ארגון הם היותו גוף עצמאי הנמשך לאורך זמן, הרי שהתמקצעות וחלוקת תפקידים, הם פועל יוצא מכך. אין פירושו של דבר שלא ייתכנו מעברים בין התפקידים או כי יתקיימו תחומי עיסוק חופפים.

<u>במקרה שלנו</u>, כל הראיות מצביעות על כך שהתקיימה הן היררכיה ברורה והן התמקצעות וחלוקת תפקידים. מעדויות עדי המדינה, בעיקר בומבי ו-י.מ כפי שפורט קודם, עולה שתחת ראשותו של יצחק אברג'יל שעמד בראש הארגון ניצבה בשורה הראשונה קבוצה, שמנתה אנשים שהיו מקורבים לאברג'יל, נאמנים לו וכפופים לו ישירות. אלה קיבלו הוראות ישירות מאברג'יל והיו בעלי גישה ישירה אליו. לפעילי השטח לא היה בדרך כלל קשר טלפוני ישיר לאברג'יל ולעיתים אפילו לא הכרות. עם אנשי השורה הראשונה, בדרג המנהלים, התקיימו פגישות קבועות שבהם נדונו תכניות ברמת הכללית, הוחלף מידע ודובר על אסטרטגיה. יתר חברי הארגון היו מסודרים בקבוצות תחת הנהגתו של אחד מהמנהלים הבכירים. מרבית הקבוצות חולקו על בסיס טריטוריאלי.
אפשר בהחלט להבחין בהתמקצעות ובחלוקת תפקידים בין אנשי הארגון, הגם שהיא לא הייתה נוקשה. כך למשל, בומבי שהיה מנהל ואיש ביצוע בתחום האלימות ונטל חלק פעיל במלחמה ובמאבקי השליטה, לא היה מעורב בעסקאות הסמים ולא היה מודע לפרטיהם. מעורבותו נדרשה רק לצורכי פתרון סכסוכים. הוא הדין בטולי ו-י.מ שתחום התמחותם היה בעיקר סמים ולא היו מעורבים באופן כללי בענייני האלימות, אלא לצרכים מסוימים (רכישת אמל"ח או סיוע אישי). לעומת זאת, יניב בן סימון שהיה שייך לזרוע האלימות, לא משך ידיו גם מענייני סמים.

<u>כאמור, הארגון התחלק לקבוצות על פי השתייכות טריטוריאלית</u> : <u>הקבוצה הבת ימית</u> הונהגה על ידי יניב בן סימון שהובא במיוחד מדרום אפריקה על ידי נאשם 1 לצורך ביצוע

עבירות האלימות (ראה עדות בומבי לעיל). השתייכו אליה שמעון סבח (נאשם 10) פטריק עמוס (נאשם 11) אהרון סוסן (נאשם 14) ירמי, פטריק אלקריף. מדובר בקבוצה שעסקה הן בעבירות אלימות (אישומים 3 -4 ואירוע הקשת) והן בעבירות סמים (האישום השישי).

הקבוצה האשדודית הונהגה על ידי בומבי ותחתיו היו זו'זו' (נאשם 13) עופר בוהדנה (נאשם 12) מושיקו ושלומי לוי ועיסוקה בעיקר בעבירות האלימות (אישום רביעי).

קבוצת אילת בראשות נאשמים 5 ו-6 יחד עם שלומי ואזנה. נאשמים 5 ו-6 עסקו בעיקר בסחר בינלאומי בסמים, שלומי ואזנה היה מעורב באלימות. כמו כן עסקו בהחדרת הארגון לתחומי עיסוק לגיטימיים של ירקות ואיסוף בקבוקים.

הקבוצה הירושלמית בראשה עמד אכא ובמסגרתה פעלו זכריה אדרי (נאשם 18) מאיר איפרגן , תומס, חיים שטרית, נועם סלוצקי ועיסוקה בסמים (ראה עדות י.מ)

הקבוצה החיפאית: לדברי י.מ מדובר בקבוצה שכללה אנשים שהתגוררו במקור בחיפה, ביניהם הוא כרך גם את עצמו (למרות שהיה איש של ה.צ), ואשר כללה בין השאר את נאשמים 15 ו-17 ועיסוקה בעיקר בסמים.

קבוצת ערד ומקורבי אברג'יל: מדובר באנשי אמונו של אברג'יל, אנשים שביצוע משימות ספציפיות בהוראתו כגון גולן אביטן (שהיה בתוקפה מסוימת חבר בארגון ולאחר מכן התרחק ונוצר נתק עמו), עמי ועדי טייב, מאיר עמר (מריקו), מאיר שלוש, אמיר סנקר. בהקשר זה נזכיר גם את סמי חסין, נאשם 8 שהיה איש אמונו של נאשם 1 ובזכות כך הוקנה לו מעמד מיוחד בארגון, הגם שלא השתייך אליו בתקופה הרלוונטית.

בקטגוריה זו נזכיר גם את ה.צ, בכיר בארגון שהתמחה בהכנת המטענים שבהם נעשה שימוש באירועי פלומר ויהודה הלוי. ביתו שימש מקום מפגש עבור פעילי הארגון. תחת חסותו הופעל גם בנו א.צ.

קבוצת רוחן: קבוצה נפרדת בראשות נאשם 2 שחברה לארגון ובה נכללו גם טולי, ציקו בית עדה ושוקרון

פעילי חו"ל: **נאשם 4** השתייך לזרוע האירופאית של הארגון, היה מקורב לאברג'יל ובהתאם לעדויות לא היה לו תפקיד ברור אלא סייע ועסק בעיקר בתחום הסמים.

על קבוצת חו"ל נמנו גם **ציון אלון,** נאשם 7, אזרח ישראלי שהתגורר בקנדה חבר לארגון וביצע עבורו פעולות בעיקר בהלבנת הון ובעסקת הסמים הגדולה.

ציון אלון/"בוזגלו" גיסו של נאשם 14 ששימש כמנהל בזרוע האירופאית והכווין פעילות בתחום הסמים. אתו נמנו גם **מוטי אטיאס (העגיל) ואבי לוקר**(נאשם 16).

נאשם 3 היה בבחינת קטגוריה מיוחדת בתור מי שהיה אחיו הבכור של נאשם 1 ,בעל זכויות מיוחדות ומי שפעל בארגון בעיקר בתחום הכספים וחסה בצילו של נאשם1.

יצוין, כי רשימת הפעילים דלעיל, שאליה נמנו כל הנאשמים בתיקנו, איננה משקפת את מלוא חברי הארגון אלא את המרכזיים שבהם, את אלה שהיו בקשר או בידיעת עדי המדינה שהעידו בפנינו. ברור מדברי עדי המדינה שהיו עוד רבים אחרים, "חיילים" של

הארגון ששמותיהם לא נזכרו לעיל. בומבי הדגיש לא אחת שמדובר היה בארגון גדול שהיו לו חברים רבים.

<u>מאפיינים נוספים לכך שמדובר בארגון פשיעה:</u>

9.5 בענייננו, ניתן להצביע על התקיימותם של <u>מאפיינים נוספים</u> אשר הוכרו בפסיקה ככאלה שעשויים להוות אבן בוחן לקיומו של "ארגון פשיעה", מאפיינים שניתן לזהות לא אחת בארגוני פשיעה. לא מדובר ברשימה סגורה וגם לא במאפיינים שקיומם הכרחי, ואולם בעצם קיומם, בצירוף כל האמור לעיל , יש משום אינדיקציה נוספת לכך שעסקינן בארגון פשיעה, זאת כתוספת לאינדיקציות שפורטו קודם.

9.5.1 <u>תחומי העיסוק של הארגון</u>, מדובר בתחומי עיסוק שמקובל למצוא בפעילות של ארגוני פשיעה, עיסוקים שנועדו הן להשגת רווחים בהיקפים גדולים והן, במקביל, לפתרון סכסוכים, הטלת מורא והשתלטות. הכוונה בעניין זה לפעילות אקטיבית בעבירות אלימות קשות בצד עיסוקים עתירי רווחים כגון סמים בהיקפים גדולים ובינלאומיים הימורים והלוואות.

9.5.2 <u>הגדרה כמשפחה</u>: הארגון ראה את עצמו כמשפחה אחת גדולה כאשר כל אחד מהפעילים הוא אחד מבניה. ראו בעניין זה שיחה בין נאשמים 1 ו-2 **(ת/1719)** שבה הם מגדירים את עצמם כמשפחה אחת גדולה. אברג'יל מדבר על כאלה שראוי לתת בהם אמון, להבדיל מאחרים, ומזכיר בהקשר זה את המשפחה הפרטית שלו וכן את "**המשפחה הגדולה של כולנו**" (עמ' 5 ש' 21 לתמליל) ורוחן מסכים עמו ומאשר.

כך גם שיחה שהתנהלה בין י.מ לציון אלון שבה הראשון אומר שהוא מבקש לפגוש מישהו מ"המשפחה" (**ת/1213** עמ' 3-2). בעדותו הסביר י.מ שהכוונה במילים "משפחה שלנו" היא לחברי הארגון שהם בבחינת משפחה אחת, וכדבריו: "היינו משפחה" (עמ' 3705 ש' 19-21).

העובדה שחברי הארגון ראו עצמם כמשפחה אחת גדולה באה לידי ביטוי לא רק בדאגה זה לזה במישור של פעילות הארגון אלא גם בעניינים אישיים. אברג'יל הקפיד לתחזק את הקשר האישי, את הדאגה לפרט, את תחושת השייכות ואת הביטחון שהדאגה למשפחותיהם האישיות הם חלק מחובות הארגון. בשיחות רבות נשמע אברג'יל שהוא מתעניין אצל חברי הארגון מה שלום נשותיהם וילדיהם, מוודא שהחברים אינם מזניחים את נשותיהם ואפילו מציע לטובת רווחת המשפחה סיוע כספי. כך למשל **ת/1867ה'** שיחה שבה נאשם 1 משוחח עם נאשם 2 אודות האפשרות שאשתו של נאשם 2 תצטרף אליו לנסיעה ומציע שייקח גם את אשתו ליאת. ב- **ת/1877 ט"ו** משוחח אברג'יל עם נאשם 6 וכאשר שומע ממנו שאשתו צפויה להגיע לבקרו מתעניין אם יש ברשותו מספיק כסף, אומר לו לא להגביל את עצמו ומציע עזרה כספית מצדו. **בת/1871 ל"ו** משוחח אברג'יל עם

י.א ובחור נוסף בשם יוני ומברר שיוני דואג כלכלית להוריו ולא מזניח אותם. אברג'יל ממש לוחץ עליו לדאוג להוריו ומברר מה עושה למענם (שם בעמ' 7-6).

בדומה, ניתן להפנות לעובדה שהייתה דאגה לסייע לנרקומנים מבין חברי הארגון ולגמול אותם מסמים. דוגמא מובהקת בעניין זה היא אכא והעובדה שבכל תקופת גמילתו הארוכה הארגון דאג לו ולרווחתו.

9.5.3 <u>חלוקת רווחים, שיתוף כלכלי:</u> בין הפעילים התנהלה חלוקה של הרווחים בהתאם לצרכים, ועל פי החלטת אברג'יל. לא מדובר היה בשכר או בגמול עבור השתתפות במשימה ספציפית (ראה עדות בומבי). מדובר בשותפות גורל שבמסגרתה התקיימה חלוקת נטל וחלוקת רווח. כך למשל נרכשו כרטיסי טיסה באופן מאורגן, החברים דאגו זה לזה למקום מגורים וכו'.

9.5.4 <u>ערבות הדדית בעזרה משפטית:</u> חברי הארגון ובעיקר העומדים בראשו ראו חובה לדאוג לפעילים שנעצרו או הואשמו בעקבות פעילותם בארגון. הכוונה לדאגה לביקורים והכנסת ציוד וכסף לכלא, דאגה למשפחות, דאגה לייעוץ משפטי. בתוך כך היו קבוצה קבועה של סנגורים שאליהם פנה הארגון לצורך סיוע.

יש להפנות בעניין זה, בין השאר, לדבריו של י.מ בספרו שלאחר מעצרו של נאשם 1 הוא הגיע למשרדו של שרון נהרי ונתן לו מעטפה ובה 2,000 יורו חלק מהתמורה עבור ייצוגו של נאשם 1 וזאת מכספים שלו ושל נאשם 15 (עמ' 3739 ש' 30 ואילך). י.מ העיד בנוסף על כך שבעת מעצרו של נאשם 17 בבלגיה הוא העביר 5,000 יורו לעורך דינו, דאג להעביר קנטינה לנאשם 17 (עמ' 4918 ש' 14 ואילך).

דוגמא נוספת לאמור לעיל ניתן למצוא בדאגתו של אברג'יל לבומבי לאחר שהלה נעצר בשנת 2004 בחשד למעורבות באירוע יהודה הלוי. אברג'יל נמשע מנהל שיחות טלפון מחו"ל בנושא וכן דואג לבומבי לייצוג משפטי **(ת/1770-ת/1781)**. יש להפנות בעניין זה גם לדברי בומבי כמצוטט בסעיף 5.1.6 לעיל. **ת/1781** הוא תמליל שיחה שבה מביע נאשם 1 חוסר נחת מכך שעו"ד שרון נהרי שלח לדיון מתמחה תוך שהוא מנסה לברר אם ניתן לשלוח את עו"ד אלי כהן. אברג'יל באותה שיחה הדגיש באוזני נאשם 2 שמלכתחילה ביקש לשלוח לבומבי את עו"ד שפטל.

בהקשר זה יצוין, כי כעולה מדברי בומבי ו-י.מ בדרך כלל הארגון השתמש בשירותיו של <u>עו"ד קבוע, או מספר עורכי דין קבועים</u>. כך, לדברי בומבי, נשלח לייצגו עו"ד נהרי שנמנה על עורכי הדין הקבועים של הארגון, כפי שצוטט לעיל. כמו כן יש להפנות לדברי י.מ שסיפר כי פנה לעו"ד שרון נהרי משום שהוא היה עורך הדין של הארגון (עמ' 3740 ש' 5 ואילך).

כתימוכין לאמור לעיל הפנתה המאשימה לעובדה שבתיקים אחרים שבהם היו מעורבים חברי הארגון ייצגו שוב ושוב אותם עורכי דין. כך למשל, באירוע הקשת בת"פ 40314/02

(ת/1869א') הנאשמים יוצגו בין היתר על ידי עו"ד נהרי ושפטל; בת"פ 4225/03 (**ת/1869ג'**) נגד פטריק אלקריף הוא יוצג על ידי עוה"ד נהרי ושפטל; בת"פ 5442/06 (**ת/1869ד'**) נגד עמית טייב ואחרים בגין ניסיון חיסול של אסי אבוטבול ייצגו בתיק, בין היתר, עו"ד שרון נהרי ועו"ד שפטל; ב-ת"פ 40339/03 (**ת/1869ה'**) הגד אייבי אברג'יל בגין ניסיון פגיעה ברוזנשטיין יוצג על ידי עוה"ד נהרי ופלדמן; בתיק 40153/07 (**ת/1869ח'**) נגד אמיר סנקר יוצג בין השאר על ידי עו"ד שפטל.

9.5.5. <u>ערבות הדדית בחילוץ מצרה ובהעלמת ראיות</u>: כאשר נאשמים 4 ו-5 נעצרו בשדה התעופה בבריסל עקב חשד שדרכוניהם מזויפים, הופעל מערך של אנשים להעלים ראיות מפלילות, תוך שנאשם 1 מעודכן בנושא (ראו **ת/2053א' עד 2053** ט"ו).

9.5.6 <u>מידור וחשאיות</u>: מאמצים לשמירה על חשאיות הוכרו בפסיקה כמאפיין עזר לזיהוי ארגון פשיעה (ראו תפ"ח 26879-11-12 **אילן בן שטרית ואח'** עמ' 396 לפסק הדין).

כעולה מדברי בומבי ו-י.מ- כפי שפורט וצוטט לעיל ולא אחזור - הייתה הקפדה רבה על מידור בין חברי הארגון. לא זו בלבד שרק לקבוצה מסוימת של בכירים היה קשר ישיר עם אברג'יל ורק הם היו נוכחים בפגישות שבהן נדונו ענייני הארגון שעל סדר היום, אלא שגם מקבוצת הבכירים נשמר מידור, ככל שעסקינן בפרטי הביצוע או זהות המבצעים של משימה ספציפית. טרם ביצוע משימה ידעו עליה רק מבצעיה ומי שהיה חייב לדעת עליה. כך למשל העיד בומבי לגבי המידור שנשמר גם מפניו בעניין חיסולו של פליקס אבוטבול וכן אי ידיעתו לגבי אירוע הקשת בזמן אמת. בדומה סיפר ה.צ על כך שעצם מעורבותו בארגון, כמו גם חלקו בהכנת המטענים, הייתה ידועה למעטים. בנוסף, מעורבותו של ה.צ באירוע פלומר נשמרה בסוד גם מפניו של בומבי הגם שנטל חלק באירוע (אך לא היה האחראי על על הביצוע). לבומבי נודע הדבר רק בדיעבד.

גם לאחר ביצוע משימה מסוימת הקפידו המבצעים לא לנהל שיח מיותר לגבי מה שאירע. כך, לדברי בומבי, לאחר כישלון האירוע ביהודה הלוי, כאשר הוא מצדו האשים את אהרון סוסן במחדל בכך שלא שכר דירה, אמר לו שלומי ואזנה: "**שקט, שקט לא מדברים על זה, זהו נגמר, נגמר, נגמר ברמות האלה לא מדברים על זה...**" (עמ' 583, ש' 22).

דוגמא מובהקת נוספת ניתן למצוא בדבריו של בומבי אודות מעורבותו של נאשם 13 בחיסולו של דיידונה. בומבי העיד שעל אף יחסיו הקרובים עם נאשם 13 ועל אף שהוא מצדו נטל חלק מרכז באירוע, הוא לא ידע שנאשם 13 צורף למשימה על ידי שלומי אחיו והדבר נודע לו רק לאחר שנים. הנה כי כן, נאשם 13 עצמו, למרות קרבתו לבומבי ,שמר עובדה זו בסוד מפניו של בומבי.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

חברי הארגון הקפידו באופן טבעי גם על חשאיות כלפי חוץ. חשאיות זו באה לידי ביטוי בפגישות באוויר הפתוח, השארת טלפונים ניידים מחוץ לפגישות והחלפה טלפונים בתדירות גבוהה, כפי שהעיד בומבי. כמו כן, בעת ביצוע משימות/עבירות היה נעשה שימוש בטלפונים מבצעיים מסוג טוקמנים, בלתי מזוהים שהיו מוחלפים תדיר.

גם מהשיחות שנקלטו בהאזנות סתר עולה הצורך בהחלפת טלפונים. כך, **בת/1878ז'** (עמ' 1-2) משוחחים אהרון סוסן וגיסו ציון אלון על הצורך להחליף טלפונים לאחר מעצרו של יניב בן סימון. ב- **ת/1952** , שיחה שמקיים נאשם 4 הוא מדבר על האפשרות שיחליף טלפון, ב-ת/**2107** משוחח נאשם 6 על הצורך לזרוק את הטלפונים בעקבות מעצרו של אחיו נאשם 5. ב-**ת/1710** משוחח אברג'יל עם יניב בן סימון ואומר לו להחליף טלפון כי שלו "הרוס". יניב מעדכן כי מחר יביא לו את המספר החדש שלו.

התנהלות מסוג זה עקב החשש מהאזנות אינה שנויה למעשה במחלוקת והיא אושרה בעדויותיהם של מספר נאשמים. כך למשל, נאשם 1 אישר בעצמו כי הנחת המוצא שלו הייתה שהוא וחבריו מואזנים ובהתאם הייתה התנהלותם. נאשם 1 הוסיף שהוא האמין שהמשטרה עוקבת אחריו ומאזינה לו (עמ' 7042 לפרוטוקול) ומכאן הזהירות שנקט בה, לרבות בהחלפת טלפונים בתדירות גבוהה. בהמשך אישר שהחשש היה מהאזנות בכלל, ולא רק מצד המשטרה. הוא אישר את דברי בומבי שבפגישות חשובות לא מכניסים טלפונים או מוציאים את הבטרייה. (עמ' 7791 ש' 8-7).

השמירה על חשאיות באה לידי ביטוי גם בשימוש במילות קוד ובכינויים. כפי שניתן ללמוד הן מדברי עדי המדינה והן מדברי הנאשמים עצמם, רבים מהם אחזו בכינויים שבהם השתמשו עבור אנשים מסוימים. כך, כינויו של יצחק אברג'יל היה בדרך כלל "**החבר**". חברי הארגון נהגו לכנות את עד המדינה ש.כ "**בומבי**" או "**הקרחת**", עד המדינה א.ג כונה "**טולי**" או "**הגמד**", אבי לוקר כונה "**העורב**", דודו בן שטרית כונה "**צ'רלי**", יניב בן סימון כונה "**אריק**", ה.צ כונה "**משקפיים**" או "**הזקן**", י.מ כונה "**חביתה**", י.א כונה "**הפצוע**", גולן אביטן כונה "**גילה**" אהרון סוסן כונה "**הגיס**" בהיותו גיסו של ציון אלון, ציון אלון כונה "**בוזגלו**" ואילו ישראל אוזיפה כונה "**הגבוה**".

מקריאה והאזנה למאות שיחות שנקלטו בהאזנות סתר, נקל להיווכח שבדרך כלל הדוברים ניהלו שיח מוסווה תוך שימוש ברמזים ובמילות קוד שרק הדוברים יכלו להבינו. למעשה עצם השימוש בקודים לא הוכחש על ידי הנאשמים, כאשר לדידו של נאשם 1 הוא נהג כך כדבר שבשגרה, ללא קשר למהות השיחה (עמ' 7068 ש' 11). דבריו של אברג'יל לפיהם תמיד ניהל שיח מוסווה אומר כשלעצמם דרשני, ואולם נקל להיווכח שלא בדיוק כך. כאשר השיחה נסובה על עניינים ניטרליים או יומיומיים, או במקרים שהיה דווקא רצון להטעות את המשטרה -התנהלה שיחה רגילה שמובנת לכולי עלמא. כך למשל, כאשר נאשם 1 שוחח עם מריקו על עסקים כשרים של בגדים וירקות דיבר באופן ברור, כולל שימוש בשמות מלאים של האנשים שעסקו בכך (**ת/1629**). כאשר נאשם 1 שוחח עם אשתו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ורצה לזרוע דיסאינפורמציה, ביטא סימפטיה כלפי רוזנשטיין לרבות בהקשר לאירוע ההתנקשות בו (ראו שיחות **1858ד'** ו-**ת/1859א'**).

חלק מהקודים היו קבועים (למשל: "כלבת" כינוי למשטרה, "ניירת" כינוי לכסף) וחלק מהם היו נקודתיים, נכון לאותה שיחה והם הובנו על ידי הצד השני מתוך ההקשר ומתוך ידיעת העובדות.

לצורך המחשה שהיא בבחינת "טיפה בים" אפנה להלן למספר דוגמאות שעלו מעדותו של י.מ שגם פירש ותירגם את מילות הקוד:

- כאמור, בשיחה **ת/1197** משוחחים נאשם 1 ו-י.מ אודות עסקת ה-800 ק"ג קוקאין. בשיחה מדובר לכאורה בבתים או וילות יפות בטנג'יר, ואולם למעשה השיחה נסובה על עניינים אחרים לגמרי. י.מ העיד כי בשימוש במילה "בית" או בתים" הכוונה הייתה לקונטיינרים של סמים. בביטוי "הבחורה שמנקה ומבשלת" הכוונה הייתה למוכסים ואילו מכונית גולף פירושה קילו קוקאין (עמ' 3635 ש' 28).

- **בת/1248**, שהיא שיחה מבוקרת שעושה י.מ כחלק מהחקירה הוא מדבר על עסקת סמים תוך שהוא משתמש במילים "פטמות" "שחורות", "לבנות" לצורך אבחנה בין סוגי הכדורים של סם מסוג "אייס" (פרוטוקול עמ' 3813 ש' 5-1).

- **ת/1198**, היא שיחה שהתקיימה בין נאשם 1 ל-י.מ באותה שיחה דיווח י.מ לנאשם 1 אודות העובדה שראה את אסי אבוטבול בקזבלנקה. לדברי י.מ הוא השתמש במילה "תינוקת" לצורך כינויו של אסי אבוטבול .

הצורך בשמירה על חשאיות בא לידי ביטוי גם בשכירת דירות מסתור בארץ ובחו"ל. כך, טולי העיד כי הארגון עשה שימוש בדירת מסתור ברעננה, שמומנה מכספי הארגון, שבה היו החברים מתכנסים ובין היתר צורכים סמים. דירה זו שימשה, כך לדברי טולי, גם לצורך התארגנות לאירוע הקשת (עמ' 1792 ש' 25 ואילך).
כך גם לגבי דירות שהושכרו בחו"ל. י.מ העיד כי כאשר עבר להתגורר באנטוורפן סייע לו נאשם 6 לשכור דירה, כמו גם לאחיו משה ולנאשם 17. מדובר היה בדירות מוסוות או דירות מסתור שכן הן הושכרו על ידי שימוש בשמות בדויים. הסכם השכירות של דירתו של י.מ היה תחת השם "חיים בן שטרית" בצירוף תעודת זהות מזויפת של נאשם 17 (ראה עדות רודי ואן פול עמ' 7-5156 וכן **ת/1388**). כך גם דירתו של נאשם 6 אשר הושכרה תחת השם צ'רלי אלימלך (ראה עדות פול קלייס עמ' 5608 , חוזי שכירות **ת/1461**, **ת/1462** וכן עדות נאשם 6 עמ' 9393 ש' 32-31).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

פילוסופיית החיים של אברג'יל לגבי שמירה על חשאיות באה לידי ביטוי מובהק בשיחה שקיים עם אדם בשם יוני שם הוא מדריך אותו כיצד עליו להתנהל (**ת/1971ל**"ו עמ' 9):

"יוני, לשמור זה לשמור וגם כשאתה הולך לבית שאף אחד לא ידע לאיפה אתה הולך לפני, אף אחד אף אחד לא צריך לדעת לפני לאיפה אתה הולך אתה לא יכול להגיד לבן אדם אני אבוא אליך עוד שעה, איפה אתה? הוא אומר לך אני במסעדה זאת וזאת, אתה אומר בסדר אני אתקשר אליך אחרי שתגמור, פתאום אתה בא למסעדה...הכל תמיד להפתיע, אף אחד אף אחד לא צריך לדעת לאיפה אתה הולך או איפה תהייה, אין דבר כזה, גם אתה עצמך, אתה צריך לפעול ספונטני, ספונטני, אתה הולך לבית מלון פתאום תק משנה כיוון, הולך לשם, וצ'יק, משנה – הבנת?"

בדומה, התבטאה החשאיות בשימוש <u>בדרכונים מזויפים</u>, כפי ששמענו מפי עדי המדינה י.מ וא.צ ופורט לעיל. דברים דומים עלו בעדותו של שמעון אוחנה "תומס" בספרו על מקרה שבו נאשם 15 שילם לו 2000 ₪ תמורת הדרכון שלו לצורך נסיעה ליפן (עמ' 5426 ש' 8-1).

שימוש בדרכונים מזויפים עלה גם בשיחות בהאזנות סתר: ב- **ת/1701** מציע אברג'יל לאדם בשם סימבה לדאוג לו לדרכון מזויף (עמ' 2 ש' 10). מסוגלותו של אברג'יל לסדר דרכון מזויף בקלות ובמהירות עולה גם בשיחה בינו לבין רותי, אשתו של אייבי אברג'יל (**ת/1878ט"ז** עמ' 5 ש' 28).

נאשמים 4, 5, 6 ו-17, אישרו שנהגו להשתמש בדרכונים מזויפים ולצאת באמצעותם את הארץ. הם תלו זאת בנימוקים שונים: כך למשל, נאשם 4 הסביר שמאחר שעסק בין היתר בסמים וידע שבעת שהייתו בחו"ל יתעסק בדברים לא כשרים, דאג שיהיה לו דרכון מזויף לכל צרה (עמ' 9013 ש' 9-3). גם נאשם 5 אישר שבמרבית המקרים השתמש בנסיעותיו בדרכון מזויף. לדבריו, הצטייד בדרכון מזויף לכל "מקרה חירום" (עמ' 9096 ש' 18). בכל מקרה, גם אליבא הסבריהם, ברי שהשימוש בדרכון מזויף היה פועל יוצא של התנהלות לא חוקית והוא נועד להסוות את זהותם ולהערים על רשויות החוק.

9.5.7 <u>שמירה על ראש הארגון ועל בכיריו</u>:

שמירה על בכירי הארגון ואבטחתם הינו כמובן אינטרס מובהק של הארגון, והוא מהווה אחד מהמאפיינים שניתן למצוא בהתנהלותו של ארגון.

כפי ששמענו מפי עדי המדינה ופורט לעיל, אברג'יל, רוחן, מאיר אברג'יל, יניב בן סימון ובומבי טולי ואח' היו מתהלכים עם שומרי ראש שהיו ממומנים על ידי הארגון וזאת כדי להבטיח את שלומם של ראשי הארגון ובכיריו.

בנוסף, אברג'יל דאג מבחינתו להימצא במקומות בטוחים. לא בכדי החליט להפוך את ביתו המאובטח של ה.צ כמקום מפגש, הדברים עולים גם מדברי אברג'יל עצמו, בתארו את הבית של ה.צ ומדוע הוא קסם לו (עמ' 7064, ובש' 22):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"... רחבה פי שתיים מזה, וחומות בגובה של פי שתיים מזה, הכל מעגל סגור טלוויזיות, עצי תותים, תותי בר, עצי לימונים, יש שם פינה של ישיבה, סבבה כזה, מצלמות, אתה מחנה עם האוטו, עם השומרים, אתה בסדר, בית שאפשר לנצל אותו. אז היה לי שומרים, עד שלקחתם להם את הנשקים. הייתי בא, עושה פגישות".

הדאגה לביטחונו של אברג'יל עולה גם מראיות נוספות: כך למשל תיאר י.מ סיטואציה שבה נתקל באברג'יל בפעם הראשונה בביתו של ציון אלון בפוארטו בנוס ואת תגובתו של ציון למראה אברג'יל כשהוא ללא מאבטחים:

"אחרי מספר שעות נכנס אדם לבית של ציון אלון, הגיע לבד, בחור עם מכנסיים קצרים ועם סכין מין אולר כזה שהיה תקוע לו בצד המכנס עם תיק צד, נכנס, ציון אלון אמר לו: תגיד מה אתה משוגע? מה באת לבד?" (עמ' 3624, 31-30).

בדומה, ניתן למצוא דוגמאות לדאגה של אברג'יל לביטחונם של בכירים אחרים בארגון: כך, בשיחה **ת/1909** שיחה בין אברג'יל לאבי רוחן בדבר הצורך למגן רכבים:

"יצחק: תשמע תשמע תשמע תשמע, אני רוצה ככה שתעשה, אוקי?
אבי: מה?
יצחק: אני רוצה שתעשה ככה, קח את הבי אם ווה השחורה שים אותה במיגון,
אבי: כפרה עליך,
יצחק: שים אותה במיגון,
אבי: אוקי אני,
יצחק: שים אותה במיגון, תשמע אשתי לא צריכה אוטו כזה...."

כך גם ב- **ת/1871לו'**: שיחה בין אברג'יל ל- י.א ואדם נוסף בשם יוני שם בוטאה דאגה לביטחונו של אברג'יל וניתן ביטוי לציפייה/הערכה של אברג'יל שהחברים הם ששומרים עליו (עמ' 11 בתמליל). באותה שיחה מפציר אברג'יל ביוני שידאג מבחינתו לשמור על י.א ובומבי.

"י.א אמן אמן, ג ם אתה תשמור על עצמך כפרה.
יצחק: השם שומר על כולנו, אתם צריכים לשמור עליי, לא אני עליכם.
י.א: בטח שאנחנו שומרים עליך אבל אתה צריך לשמור.
יצחק: האמת אתם שומרים עליי, השם שומר עליי זה מספיק לי אחי".

9.5.8 <u>מוניטין הארגון והעומד בראשו</u>:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

הפסיקה הכירה במוניטין שיצא לקבוצת עבריינים או לעומד בראשה, לרבות השימוש במוניטין זה לצורכי הקבוצה, כאחד מהמאפיינים להגדרתו של ארגון כארגון פשיעה [ראו תפ"ח-(באר שבע) 20623-11-12 **מדינת ישראל נגד שמואל גרימברג** (29.6.16)]:

"למוניטין שיצא לקבוצה וביחוד לראשיה...יש משקל ראייתי התומך בקיומו של ארגון".

במקרה שלנו, נדמה שאין חולק על המוניטין שיצא ליצחק אברג'יל כבעל השפעה וכוח בעולם התחתון. אברג'יל לא חלק על כך "ששמו הלך לפניו", ואולם לדבריו, הדבר דווקא עמד לו לרועץ. לדבריו, לא זו בלבד שהמוניטין שדבק בו מגיל צעיר הביא אותו להשתמש בעצמו באותו מוניטין למרות ששינה דרכיו בכלא, אלא שבגלל המוניטין ייחסו לו בתקשורת מעשים שלא ביצע ולא אחת נעשה שימוש בשמו על ידי אחרים שלא על דעתו. הוא עתר לפנינו שלא נשעה לאותם פרסומים ולא נזקוף לחובתו את המוניטין הנ"ל.

<u>זו הזדמנות לשוב ולהבהיר</u>: מונחות לפנינו הראיות שנצברו בתיק, והם ורק הם ישמשו להכרעתנו. ראיות אלה אינן מסוג ידיעות בתקשורת ו/או רכילות. אלה עדויות של אנשים שהיו בעלי תפקידים בכירים בארגון, עדים שיודעים ומסוגלים לתאר את שהתרחש מכלי ראשון, כמי שביצעו בעצמם ובמו ידיהם עבירות חמורות לטובת הארגון ותחת חסותו. אל עדויות אלה מצטרפות שיחות רבות בהאזנות סתר שגם מהן מתקבלת תמונה ברורה גבי התנהלות חברי הארגון והתנהלותו של אברג'יל.
יתכן שכדברי אברג'יל עברו הפלילי, מעשיו בילדות והמוניטין שצבר בכלא, הכתיבו את האופן שבו תפסו אותו בתקשורת, ואולם לכך אין כל נפקות או רלוונטיות לצורך קביעת אשמתו בביצוע העבירות שיוחסו לו בתיקנו. הכרעתנו תיקבע בהתאם לראיות הרלוונטיות ולהן בלבד.
גם אם, כדברי אברג'יל, קרה שאנשים עשו שימוש בשמו תוך שהם מתייצגים בכזב כמקורבים אליו (הגם שלא הובאו לפנינו ראיות ספציפיות לכך), אין בכך ללמד על הכלל. בהקשר זה לא למיותר להפנות לדבריו של ה.צ באומרו שאברג'יל ידע היטב אם למשל הוא, ה.צ, השתמש בשמו כדי לקדם עניין כזה או אחר. לדבריו, בעולם שאליו השתייכו שניהם היטב היה ידוע מי נחשב מקורב לאברג'יל ומי נחשב "איש של אברג'יל" ולא היה די בהתהדרות שבהבל פה (ראו עדות ה.צ עמ' 5-2444).
למיותר לומר, שטענת אברג'יל שאנשים ראו שנכון להתהדר בקשר עמו או להזכיר את שמו, היא הנותנת לגבי המוניטין שיצאו ולו ולארגון.

מן העבר השני, יש ראיות לקבוע שאברג'יל לא עבר בשתיקה על שימוש לא מותר בשמו ופעל כנגד מי שעשה זאת. דוגמא לכך ניתן למצוא **ב-ת/1731,** שיחה בין אברג'יל לבין

שלומי ואזנה שבה האחרון מספר אודות אדם שעשה שימוש בשם אברג'יל שלא בהיתר וטופל בהתאם.

זאת ועוד, מדברי בומבי עולה, כי לא זו בלבד שאברג'יל לא בחל בתקשורת ולא נרתע ממנה, אלא דווקא שמח על היותו מפורסם באמצעי התקשורת, וכשדברי בומבי (עמ' 539, ש' 19):

" ...כי יצחק כל מה שהוא רצה זה לראות את עצמו בעיתון, יצחק לא היה יוצא מהבית בלי לקרוא עיתונים, בלי לראות אם שמו עליו תמונה בעיתון, אם באינטרנט שמו עליו תמונה כזאת, אם לא היו שמים עליו תמונה הבן-אדם היה מתעצבן".
נדמה אפוא שהפרסום עליו דיבר אברג'יל בהקשר לביצוע עבירות כאלה ואחרות לא זו בלבד שלא היה למגינת ליבו אלא שירת, כך בעיניו, את המוניטין שטיפח ואת המשך האדרת שמו ועוצמתו. למוניטין שלילי זה (בעיני החוק) היה ערך מוסף בעולם שבו התנהל.

<u>נפנה אפוא לאותן ראיות שמעידות על המוניטין שנצבר לארגון ולעומד בראשו, וזאת לשם הדוגמא ובקליפת אגוז.</u>

שמענו מפי ה.צ, כפי שפורט קודם, כי שמו של יצחק אברג'יל היה הייתה הסיבה העיקרית, אם לא היחידה לרצונו להתקרב אליו ולחבור לארגון.
"הוא אברג'יל, הוא השם שרציתי להתקרב אליו, הוא ראש הקבוצה, זה מה שאני יודע עליו" (עמ' 2376 ש' 18-17).
הנה כי כן, ה.צ, עבריין רב מעללים שעד שנת 2002, טרם ההכרות עם אברג'יל, ביצע עבירות חמורות עם עבריינים בכירים אחרים, חשב ששמו של אברג'יל יהווה עבורו כרטיס ביקור ויוכל לשרת את מטרותיו ולהעניק לו כוח ועוצמה. למען הרצון להסתופף תחת כנפיו של אברג'יל הסכים ה.צ להכין את מטעני חבלה רצחניים, למרות שלפני חבירתו לאברג'יל לא עסק בכך.

כשעולה מדברי י.מ ומוצא ביטוי גם בדברי ה.צ, כפי שפורט קודם, די היה בשמו של אברג'יל ובהכרזה ש-י.מ משתייך לחבורתו כדי לגרום למשפחת חרירי לסגת לאחור ולוותר על רצונם להשתלט על החוף הדרומי. זה מה שאפשר למעשה ל-י.מ, כך לדבריו, להמשיך בייזום הפרויקט.

יפים בענייננו זה גם דבריו של טולי (עמ' 1791 ש' 6-4):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"**התפקיד של יצחק זה תפקיד שהוא הכוח וגם לשמור שלא ימעלו אותנו וגם אם תהייה איזו בעיה עם אלי לוי, למה אלי לוי לא קיבל שקל, אם תהייה בעיה והוא יביא אנשים או משהו, אז יצחק יוכל להתמודד עמו**".

הראיות מצביעות על כך שבמקרים שבהם התגלע סכסוך עסקי שאנשי הארגון לא הצליחו לפתור בעצמם, התבקשה מעורבותו של אברג'יל כדי להפעיל את השפעתו ואת כובד משקלו: כך העיד י.מ (עמ' 3628):
"**היה לנו שוב פעם אינטרס, חיפשנו את הקרבה ליצחק אברג'יל, היינו צריכים אותו בשביל השוד הזה שקרה לנו בארה"ב**".

9.5.9 <u>ריחוק הדרג המנהל מהביצוע</u>:

כעולה מהפסיקה, הפרדה בין הדרג המנהל לדרג המבצע היא אחד מהמאפיינים לארגון פשיעה. צמרת ארגון הפשיעה הומשלה בפסיקה לתמנון רב זרועות המבצע את המעשים "בשלט רחוק" על ידי הפעלת חברי הארגון.
יפים בעניין זה דבריו של כב' השופט רובינשטיין בעניין שורפי הנ"ל:
"**...לפי תפיסה זו ראש הארגון הוא מי שהוגה במוחו עבירות שונות או מאמץ אותן, והוא מניע אותן על ידי העברת פקודות מדוקדקות לביצוען במורד ההיררכיה הארגונית שבראשה הוא עומד. עבריין-העל אינו מבצע את העבירות במו ידיו, אך הוא מורה על ביצוען ומנצח על חלוקת התפקידים בין הפעילים המבצעים...**"

נקל לראות - למצער ככל שהדבר מתייחס לאברג'יל - כי נשמרה הפרדה ברורה בין הדרג המנהל לבין הדרג המבצע , קרי, בינו לבין אותם אנשים שביצעו פיזית את העבירות ועמדו בשורה הראשונה, או במעגל הראשון, של הביצוע.
למרות שמדברי העדים עולה בברור שאברג'יל היה מעורב בכל ושלט בכל, הרי שהוא עצמו ועמו חבריו לצמרת הארגון, בעיקר נאשמים 2 ו-3, הקפידו להתרחק מהזירה עצמה או מהעיסוק היומיומי ובתוך כך מהאפשרות שיזוהו כמבצעי המעשה.

9.5.10 <u>הלבנת הון</u>:

אחד מהמאפיינים הבולטים לפעילותם של ארגוני פשיעה הינו הלבנת הון, פועל יוצא מהצורך למצוא נתיב שיאפשר את השימוש והניצול של אותם כספים רבים שהושגו בפשע.

במקרה שלנו, לא זו בלבד שבפעילות הארגון השתלבו גם עסקים לגיטימיים (עסקי ירקות של נאשמים 5 ו-6, צעצועים של בומבי, מחזור בקבוקים וכו') שהיוו על פניו מקור להלבנת

הון, אלא שהארגון הפעיל חלפני כספים (צ'יינצ'ים) ביניהם מריקו ונאשם 10 וכן פעל בדרכים עקיפות ובאמצעות בלדרים להעברת כספים.

על הדרכים העקיפות להעברת כספים שמענו מפי בומבי, כפי שצוטט קודם (סעיף 5.1.3 לעיל). לדבריו, אברג'יל נהג להעביר לו סכומי כסף גדולים ותמיד מצא את הדרכים הלא מוסדיות לעשות כן.
כך, הארגון עשה שימוש בבנק הדואר או בווסטרן יוניון להעברת כספים, תוך שימוש בחשבונות תחת שמות אחרים: **ב-ת/1979י'** משוחחים נאשם 4 וצ'יקו אודות העברת כספים לחשבון על שם צילה מור. ב-**ת/1875טו'** שיחה בן נאשם 6 לציון אלון אומר נאשם 6 כי הוא צריך שציון יעביר לו כספים שהשאיר אברג'יל בווסטרן יוניון. ב-**ת/1871כז** (עמ' 6) משוחחים נאשם 4 ואברג'יל אודות העברת סכומים של 2,500 דולר לעדי ולאכא.

מדברי טולי עולה, כי חלק מכספי העסקה הגדולה הועברו לישראל במזומן באמצעות אדם חרדי. מדובר בסכום של 400,000 דולר שהובאו על ידי אותו חרדי בשקית, וחלק באמצעות העברות בנקאיות (ראו עמ' 1897). כדי למנוע את האפשרות להתחקות אחר מקור הכספים ערך טולי חוזים פיקטיביים עם סמי ביטון, נאשם 7, שנועדו להציג מצג שווא כאילו נאשם 7 חייב לו כספים (**ת/23** עד **ת/27**). בעניין זה יש להפנות גם לדבריו של נאשם 7 בת/12 עמ' 13 בספרו על הקנוניה עם טולי כאמור.

כאמור, שימוש בעסקים לגיטימיים לצורכי הארגון במקביל לעיסוק בפשע, מהווה אחד מהמאפיינים המזוהים עם ארגון פשיעה. עסק לגיטימי לא רק מהווה כסות לפעילות הפלילית אלא הוא מכשיר להלבנת הון. הדבר נכון במיוחד לגבי עסקים שמאופיינים בעסקאות במזומן, בתזרים מזומנים גדול באפשרויות לחמוק מדיווח מס. לא בכדי העסקים שבהם היו מעורבים פעילי הארגון היו ירקות, צעצועים ועיסקי מחזור בקבוקים.

9.6 <u>סיכום ביניים</u>

לאור כל האמור, נקל להשיב בחיוב על השאלה אם לפנינו ארגון פשיעה. כפי שפורט והובהר לעיל, המסקנה העולה מן הראיות היא ברורה וחד משמעית.

הוכח שעסקינן בארגון פשיעה רב עוצמה, ששלח זרועות בארץ ובחו"ל, שכלל פעילים רבים שהיו מאוגדים בתת קבוצות ואשר פעל לאורך שנים כמערכת עצמאית ובת קיימא. הוא עסק במקביל בהימורים, סחר בינלאומי בסמים בהיקפים עצומים ואגב כך ביצע עבירות אלימות מתוכננות ושיטתיות כדי להילחם באויביו או מתחריו. הוא שלח ידו גם בעסקים לגיטימיים ובהלבנת הון.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

הארגון היה בעל מבנה היררכי, היה מחולק לקבוצות שפעלו במעוזים שונים בארץ תחת הנהגתו של ראש קבוצה. מרבית ראשי הקבוצות היו עבריינים בעלי כוח ועוצמה משל עצמם ושלטו בעולם העבריינות באזור שעליו חלשו. לחברי הארגון היו תפקידים שונים והתמקצעות. כל אחד פעל במסגרת תפקידו, לטובת קידום הפעילות העבריינית ומקסום רווחי הארגון. מדובר בארגון פשיעה שפעילותו נועדה להתקיים לאורך זמן, בדרך של פעילות שיטתית ומאורגנת. הארגון התקיים במנותק מאותן עבירות ספציפיות שבוצעו על ידו ופעל כל העת על מנת להמשיך את פעילותו, בייחוד פעילותו הכלכלית וכל זאת תוך העלמות מס והלבנת ההון ותוך שימוש באלימות. המוניטין של הארגון ושל חבריו היה ידוע למרחוק. מוניטין זה היה חלק מארגז הכלים של הארגון, ושימש כזרז וכמסייע להוצאה לפועל של העבירות השונות. חברי הארגון פעלו לאורך כל הדרך כקבוצה מלוכדת, שמרו זה על זה והיו ערבים זה לזה. לאנשי הארגון היו מקומות מפגש קבועים (ביתו המאובטח של ה.צ) וכן דירות מסתור. הארגון דאג למנהליו לאבטחה ולכלי רכב ממגונים וכן דאג להצטייד באמל"ח רב.

יש ראיות לקבוע כי כל אחד מהנאשמים בתיקנו היה חבר בארגון. חלקם של הנאשמים השונים ופעילותם במסגרת הארגון תתברר עת נדון בכל אחד מהאישומים בהתאם למיוחס לכל אחד מהם.

באומרי כל זאת, הרי שככל שיובאו ראיות, לגבי הנאשמים או חלקם לביצוע עבירה במסגרת הארגון, הרי מתקיים בהקשרנו גם היסוד הנפשי להרשעה, כפי שקבע כב' השופט עמית בעניין נאצר (פסקה 22):

"....מטבע הדברים ארגון פשיעה אינו מכריז על עצמו ככזה, ואינו מבקש מהרשות אישור או רישיון לפעול כארגון פשיעה. די בכל שהנאשם מודע למערכת העובדתית הרלוונטית, ואם העובדות מצביעות על פעולה במסגרת עצמאית וברת קיימא- ייחשב הנאשם כמי שפעל במסגרת ארגון פשיעה. ודוק: דרגת המודעות הנדרשת יסודות העבירות עצמן עומדת בעינה, אולם המסגרת של ארגון פשיעה, היא המעטפת, ומשנקבע כי מתקיימים התנאים לקיומה של אותה מעטפת, די בכך שהנאשם מודע להתקיימותם של אותם תנאים, ואין צורך להוכיח שהוא יודע שתנאים אלה יוצרים "ארגון פשיעה" כמשמעותו בחוק".

10. <u>אחריותו של נאשם 1 - האם ראש ארגון פשיעה?</u>

10.1 ראש ארגון פשיעה – הפן הנורמטיבי.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ראש ארגון פשיעה ומנהל בארגון פשיעה הוגדרו בסעיף 2 לחוק המאבק כך:

"(א) העומד בראש ארגון פשיעה, או העושה אחד מאלה באופן שיש בו כדי לקדם את פעילותו הפלילית של ארגון פשיעה, דינו –מאסר 10 שנים;

(1) מנהל, מארגן, מכוון פעילות בארגון פשיעה או מפקח עליה, והכל במישרין או בעקיפין;

(2) מממן במישרין או בעקיפין פעילות של ארגון פשיעה או מקבל מימון לצורך הפעלת הארגון, או מחליט בעניין חלוקת כספים בארגון".

החוק מטיל אפוא אחריות בפלילים על העומד בראש ארגון פשיעה וכן על דרג הניהול כמפורט בסעיף, בתור שכאלה, ללא קשר לביצוע עבירה ספציפית. נפנה בעניין זה לדברי בית המשפט העליון בע"פ 6785/09 בעניין **זוארץ** הנ"ל (פסקה 43):

"הטלתה של אחריות פלילית על מי שעומד בראשו של ארגון פשיעה, מכוון את פעולתו, מייעץ לו או עוסק בכספיו, והעמקתה של האחריות המוטלת על מי שמבצע עבירות במסגרת הארגון, אינן חותרות – כך במודל שאומץ במשפטנו – תחת עקרון היסוד של הדין העונשי, ולפיו כל אדם אחראי אך למעשים שבהם הוא נטל חלק ישיר – בשידול, בסיוע או בביצוע ממש. מקום בו לא הוכחה מעורבות ישירה של צמרת הארגון במעשים הפליליים שביצעו הכפופים לה, לא תוטל על אנשיה אחריות למעשים אלה. הדין יבוא עמם חשבון אך על מעשיהם שאִפשרו את קיומו של הארגון".

10.2 עובדת היותו של יצחק אברג'יל ראש ארגון הפשיעה שתואר לעיל הוכחה מעל לכל ספק סביר אליבא דברי כל עדי המדינה ומכלול הראיות שפורטו לעיל - ואין סיבה לחזור על הדברים.

יצחק אברג'יל או בכינויו על ידי חברי הארגון "החבר" היה הרוח החיה, מי שהכווין את פעילות הארגון והגדיר את יעדיו. המוניטין של הארגון היה המוניטין של העומד בראשו. עוצמתו של אברג'יל, הדומיננטיות שלו, מעמדו, הכבוד שרכשו לו והיותו השליט הבלתי מעורער של הארגון, מצאו ביטוי נרחב בכל העדויות, הראיות והשיחות שנקלטו בהאזנות הסתר - וניתן היה לחוש בדבר גם במהלך ניהול ההליך הפלילי.

עיון בהאזנות הסתר ובמיוחד בשיחות שבהן דובר אברג'יל עם אחרים בארגון, אינו משאיר מקום לספק מי "הבוס" ומי האדם שהיה נותן את ההוראות בארגון. דוגמאות לכך הובאו קודם ודוגמאות נוספות עוד יובאו בהמשך בעת שנדון באישומים הספציפיים – ולא ארחיב בשלב זה על מנת למנוע חזרה על דברים.

יצוין אך זאת: העובדה שאברג'יל עמד בראש, היה ה'מוציא והמביא' בארגון ומי שהכתיב את צעדיו מוצאת ביטוי, בין השאר, בשיתופי הפעולה ובבריתות שכרת עם קבוצות אחרות. לצורך כך הוא 'נידב' את אנשי הארגון לשימושם של אחרים. הדבר משתקף

בשיחה שקיים עם דומרני (**ת/1766**) שהיא גם שיחה ת/1716), שבה אומר לו שאבי (רוחן) טולי, בומבי ואחרים עומדים לשירותו (עמ' 5). כמו כן נקל לראות בשיחות הנ"ל שאברג'יל מקבל דיווחים שוטפים אודות ענייני הארגון שעל סדר היום, לרבות מצבם של חברי הארגון, רווחתם, עיסוקיהם וכו'. נקל לראות שידו בכל ויד כל בו, וכי חברי הארגון דואגים לעדכנו בכל עניין, לקבל ממנו הנחיות ולשמוע בעצותיו.

לסיכום נחזור ונפנה לדבריו של א.צ, אשר פגש את אברג'יל כאשר היה בחור צעיר לימים, בעת שהאחרון הגיע לביתו כתור חבר של אביו (עמ' 3319 לפרוטוקול שורה 13 ואילך):

"...הוא היה מגיע אז היו רואים את הדומיננטיות שלו באוויר, את הכבוד שהיו רוחשים לו כולם, היית יכולה לראות את זה פשוט באוויר, בחצר, את הכבוד שכולם רוחשים לו, שיניב היה רוחש לו, שאבא שלי היה רוחש לו, שכל מי שהיה פשוט בחצר, היית מרגיש את הכבוד שהיו רוחשים לו".

כפירתו הגורפת של אברג'יל וניסיונו להציג את קשריו עם הדמויות השונות בתיקנו כחברות גרידא, סתם התעניינות חברית או בילויים משותפים היא התייחסות מיתממת ולא משכנעת שאין בכוחה להתמודד עם ה-"יש" הראייתי.

<u>יש אפוא לטעמי לקבוע את אשמת נאשם 1 בעבירה שיוחסה לו.</u>

11. <u>אחריותו של נאשם 2 כמנהל בארגון פשיעה</u>

11.1 כאמור, לנאשם 2 מיוחסת על פי כתב האישום עבירה של מנהל בארגון פשיעה בהתאם לסעיף 2 לחוק המאבק, בכך שארגן והכווין פעילות או פיקח עליה במישרין ובעקיפין וכן מימן במישרין ובעקיפין פעילות של הארגון.

אקדים ואומר, את שעוד יפורט וינומק בהמשך, כי קיים בסיס ראייתי איתן לקבוע שמעשיו והתנהלותו של נאשם 2 מבססים כנגדו את העבירה שיוחסה לו לעיל.

בהתאם לראיות, נאשם 2 שימש כראש קבוצה עבריינית אשר חברה לארגון בשנת 2001-2. נאשם 2 היה לא רק הרוח החיה, הקובע ובר סמכא עבור אנשי קבוצתו המצומצמת, אלא תיפקד כאחד מבכירי הארגון, הכווין פעילות, היה אדם שאברג'יל העריך והחשיב, כאשר לא אחת הוא שימש כממלא מקומו של אברג'יל לצרכים מסוימים בעת שאברג'יל שהה בחו"ל, בעיקר בפן של הדאגה לפרט.

בטרם דיון לגופם של דברים אין מנוס מלציין לגבי הסיכומים מטעמו של נאשם 2 - והדברים יפים גם לגבי האישומים האחרים: לאחר בחינת חומר הראיות בקפידה הרי שיש ממש בדברי ב"כ המאשימה בהלינו כנגד סיכומי נאשם 2 והקושי להתייחס לאמור בהם (עמ' 12853 ואילך). אכן, סיכומי ההגנה מטעמו של נאשם 2 אינם יכולים להוות כלי

עזר. יש בהם חוסר דיוק, בלבול והעלאת טענות שאינן מבוססות על הראיות במשפט. גם במהלך הסיכומים על פה ביקשנו לא אחת מב"כ נאשם 2 כי יפנה אותנו לחומר המבסס את טיעוניו תוך שהוער לו שדבריו אינם מדויקים. ב"כ נאשם 2 לא שעה לכך ואפילו סרב להפנותנו באופן מופגן (ראו עמ' 12880- 12884). בצער יש לומר, כי זר שאינו מצוי בחומר הראיות רב ההיקף וברזיו של התיק המורכב דכאן – בהחלט עלול להיות מוטעה או מולך שולל למקרא הנטען בסיכומים אלה.

11.2 חלקו ומעמדו של רוחן בצמרת הארגון עולים ברורות מעדויותיהם של בומבי, טולי ו-י.מ, כפי שפורט לעיל בפרק זה ואף בפרקים הקודמים.
טולי, מאנשיו הקרובים של רוחן אמר דברים ברורים אודות רוחן ואודות חבירת קבוצתם לארגון אברג'יל – ואין סיבה לפקפק בדבריו (ראה סעיפים 5.1.1-5.3 לעיל). לדברי טולי כאמור, רוחן ואנשי קבוצתו חברו לארגון אברג'יל בשנת 2001-2002 על רקע הרצון לפתח באמצעות טולי את עסקי הסמים, זאת משנולד הצורך להיעזר באברג'יל לצורך כך. עד לאותה עת עסקו רוחן ואנשיו כקבוצה עבריינית בהלוואות ובהימורים. מדברי טולי עולה בברור כי רוחן היה ראש הקבוצה שלו, אדם שנתן את ההוראות לאנשי הקבוצה והדמות הקובעת בה. עוד עולה מדברי טולי, כי מהשלב שבו חברה קבוצתם לאברג'יל ואנשיו, הם הפכו לחלק מהארגון לכל דבר ועניין, בבחינת שמלחמותיו של אברג'יל היו מלחמותיהם. מעורבות רוחן ואנשיו "במלחמה הגדולה" כבר הודגשה בפרק הקודם – ולא אחזור. טולי סיפר, כי בתור איש הכספים של רוחן היה מעביר כספים מרווחי הסמים לטובת הארגון במסגרת התחשבנות שהייתה בין הקבוצות.

גם בומבי דיבר על רוחן כראש קבוצה עבריינית נפרדת שחברה לארגון בהתייחסו אליו ואל אנשיו כעל חלק אינטגרלי מחברי הארגון. לדברי בומבי, זמן מה לפני ניסיון הפגיעה בזאב רוזנשטיין ב-"מסעדת הקשת" באוקטובר 2002 אברג'יל חבר בברית משותפת עם קבוצה עבריינית אחרת שבראשה אבי רוחן. כפי שתואר קודם בפרק "המלחמה הגדולה" (סעיף 1.7) בומבי סיפר, כי התוודע אל אבי רוחן בביתו של אברג'יל - ונחזור ונפנה לדבריו:

"אבי רוחן הוא ראש קבוצה שאני הכרתי אותו בתור ראש קבוצה, שהייתה לו קבוצה עם הרבה אנשים, טולי, צ'יקו, דותן, שלומי בסה, אני הכרתי אותם בבית של יצחק אחרי שיצחק אמר שאנחנו עשינו ברית איתם..."

לדברי בומבי כחלק ממערכת היחסים עם אבי רוחן התקיימו עשרות מפגשים אתו ועם אנשיו שבכולן נדונו ענייני הארגון ובעיקר ענייני המאבק בארגוני הפשיעה האחרים כחלק מהמלחמה הגדולה (עמ' 533 ואילך).

מדברי בומבי וטולי עולה כי רוחן הגיע לבלגיה כדי להיפגש עם אברג'יל ועם בכירי הארגון האחרים סמוך לפני האירוע ביהודה הלוי כפי שעוד יוברר בעת שנדון באישום הרביעי – עובדה שכיום איננה שנויה במחלוקת הגם שניתן לה הסבר אחר, כפי שעוד יוברר.
השתייכותו של רוחן לארגון, כמו גם מעמדו הבכיר מסתברים גם מעדותו של י.מ שידע לשרטט היטב את מיקומו בעץ הארגון, זאת בהסתמך על דברים ששמע מפי אברג'יל עצמו. י.מ אישר שראה את רוחן פעמים ספורות בלבד, ועם זאת לאור התנהלותו והתנהגותו התרשם כי מדובר באדם חשוב מאוד בארגון. הוא תיאר גם אינטראקציות ספציפיות עם רוחן, לרבות פגישה שבה דיבר י.מ עם רוחן על בעיותיו בארגון בעקבות כישלון עסקת הבלדרית והלה אמר שהוא מאמין לו.

בעצם העובדה ש-ה.צ ו-א.צ לא הכירו אישית את רוחן אין כדי ללמד דבר בנסיבותינו. אין בכך כדי לגרוע או לפגוע בעדויותיהם הברורות של שלושת עדי המדינה האחרים.
כידוע, חלקו של ה.צ בפעילות הארגון הייתה מוגבלת, והתמצתה בהכנת המטענים. ה.צ לא היה מעורב בפגישות של ראשי הארגון. לדבריו, הוא אפילו לא התערב ולא נטל חלק במרבית הפגישות שהתקיימו בביתו. על פי העדויות, רק מעטים ידעו על חלקו ומעורבותו של ה.צ בהכנת המטענים, באשר מעורבותו הוסוותה במתכוון. אפילו בומבי התוודע אל ה.צ רק בשלב מאוחר יחסית. ה.צ לא התערב ולא התערה בין חברי הארגון וניכר ששמר על פרופיל נמוך. גם לרוחן, מצדו, לא הייתה סיבה לקיים אינטראקציה כלשהי עם ה.צ שהרי לא היו להם נקודות חיכוך משותפות. למרות שלרוחן יוחסה שותפות בביצוע המעשה המתואר באישום הרביעי, אין חולק שלא היה לו תפקיד ביצועי שהצריך קשר כלשהו עם ה.צ, לא כל שכן עם א.צ.
זאת ועוד, שמענו רבות הן על ההיררכיה והן על המידור שהיו נהוגים בארגון. כשם שמעורבותו של ה.צ נשמרה בסוד, כדי להגן עליו, כך גם הייתה סיבה שלא לחשוף את רוחן באופן שעלול לסבך אותו או לקשר אותו עם המבצעים הישירים של הפיצוץ. בהעדר פעילות עבריינית משותפת בין רוחן ל-ה.צ לא הייתה למעשה כל סיבה שרוחן יגיע לביתו של ה.צ או ייפגש עמו. עם זאת, לאור בכירותו ומעמדו של רוחן, שמו בהחלט הגיע לאוזניו של ה.צ, כפי שהעיד לפנינו.

11.3 דבריהם של שלושת עדי המדינה, בעיקר טולי ובומבי המדברים אודות מעורבותו, חלקו ומעמדו של רוחן מוצאים ביטוי ספציפי באישום 4 שעוסק באירוע יהודה הלוי וכן באישום 2 שעניינו העסקה הגדולה – ולא ארחיב בשלב זה. בנוסף, כפי שפורט בפרק שדן במלחמה הגדולה, טביעות אצבעותיו של רוחן, באמצעות אנשיו, ניכרת גם באירוע הקשת- ניסיון קודם להתנקש בחייו של רוזנשטיין.
תימוכין לדברי עדי המדינה הנ"ל ניתן למצוא בשיחות רבות שנקלטו בהאזנות סתר. האזנה לשיחות שבין אברג'יל לרוחן אינה מותירה ספק לגבי מידת הקרבה ביניהם, הקשר האמיץ, שותפות הגורל וכן מעמדו וחלקו המהותי של רוחן בצמרת הארגון. להלן

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

יובאו מספר דוגמאות ממחישות בהקשרנו, שאין בהן כדי למצות. יצוין, כי דוגמאות אלה באות על רקע הכחשתו הגורפת של נאשם 2 וטענתו כי כלל לא היה חלק מהארגון, לא היה ראש קבוצה, לא היה מקורב לאברג'יל, אלא עסק בעסקי קרמיקה ותו לא.

ת/1719, שיחה שכבר דובר בה בהקשר להיות הארגון משפחה אחת, היא שיחה שהתנהלה בין אברג'יל לרוחן שבה אומר אברג'יל לרוחן שהוא צריך לחשוד בכולם, למעט "המשפחה".

"יצחק: תחשוד בכולם

אבי: המשפחה,

יצחק: זהו.

אבי: חוץ מהמשפחה

יצחק: זהו, זהו. ותסתכל אורגינל אה, אבי

אבי: כן

יצחק: חוץ מהמשפחה שלי, המשפחה עם, המשפחה הגדולה שלנו כולנו

אבי: רק המשפחה אחי".

הדברים מדברים בעד עצמם ושוללים מיניה וביה את טענת נאשם 2 כי לא היה שייך לארגון ובכלל, כי לא היה מקורב לאברג'יל.

ת/1749 שיחה בין אברג'יל לבין רוחן מיום 7.5.03 שבה מדריך אברג'יל את רוחן לגבי משמעות תפקידו בהעדרו. אברג'יל מנחה את רוחן לדאוג לאנשים, להעניק תשומת לב לפעילים ולדרוש בשלומם. הנאמר מהווה המחשה שאין טובה ממנה לגבי המעמד, הותק, והבכירות של רוחן. אברג'יל אשר ראה כחלק מתפקידו לדאוג לפעילים ולהוות מעין "אבא" של כולם, הנחה את רוחן לעשות כן בהיעדרו. רוחן היה הדמות המתאימה לכך בגיל, בניסיון ובמעמד.

"יצחק: שתתקשר אליו, תרים לו טלפון, מה העניינים, מה שלומך, קצר אבי, כפרה עליך, אתה אבי אתה צריך אבי ללקט, ללקט

אבי: כן אחי

יצחק ולהרים טלפון להוא, להרים טלפון להוא, לדבר עם ההוא

אבי: יש לך פה ים ריצות, יש לך פה ים(מילה לא ברורה)

יצחק: אין מה לעשות אבי

אבי: יש ימים ש...

יצחק: תעשה חלוקת,

אבי: יש ימים שצריך לעזוב את הבית ולצאת, אתה מבין?

יצחק: בסדר, אבי

אבי: מה עכשיו אני צריך חשב לו שלא באתי אליו?

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

יצחק: אבי, אבי נשמה שלי אתה מסכים איתי שלא בפה אני עבדתי בימים האלה לא פחות ממך..

אבי: אני יודע אח שלי, אני יודע

יצחק: הבנת? ובכל זאת הוא מרים טלפון שם מרים טלפון פה, פה, פה, פה ,פה אין מה לעשות אנשים ככה. בן אדם (מילה לא בוררה) מעצר בית...תגיד לי נו מה, מה עם אייבי?"

בשיחה **ת/1927** משוחחים אברג'יל ורוחן אודות עניינים משפטיים של חברי הארגון, כאשר רוחן מדווח לאברג'יל אודות ההליך המשפטי והמעצר. העובדה ששניהם חולקים אותו עניין אותן אינטרס ברורה ועולה על פני הדברים.

בשיחה **ת/1875כ'** שעליה דובר בפרק המלחמה הגדולה, נשמע רוחן כשהוא דואג לעצורי הקשת ובגלל זה דוחה נסיעתו לחו"ל.

בת/1905 משוחחים אברג'יל ורוחן בקודים אודות עניינים שונים שצריך להסדיר וקובעים שרוחן יגיע לאברג'יל ואז ידברו עד "שיצא עשן לבן".

בשיחה ת/1872כה משוחח רוחן עם אייבי, אחיו של אברג'יל אודות עניינים הקשורים לאברג'יל, לאייבי, למאיר ולרוחן. השיחה מתנהלת בקודים ושניהם אומרים כי ייפגשו בהמשך לשיחה בארבע עיניים. ברי שארבעתם חולקים עניינים שהשתיקה יפה להם.

<u>על רקע העובדה שהדוברים מדגישים את הצורך לדבר פנים אל פנים, נכון להזכיר</u>: השיחות שנקלטו בהאזנות סתר הן קמצוץ בלבד מתוך האינטראקציה שבין המעורבים השונים במסגרת התנהלותם ופעילותם בארגון. שמענו מפי כל עדי המדינה, לרבות מפי אברג'יל עצמו, על החשאיות שנקטו כולם ועל החשש מפני האזנות. אלה הכתיבו את התנהלות אנשי הארגון לרבות בשימוש בטלפונים לא מזוהים, העברת מסרים על פה, שיחות פנים אל פנים וכו'. אין לשעות לטענה שהשיחות שנקלטו בהאזנות משקפות את כל שנאמר והוחלף בין חברי הארגון בבחינת שאם פרט מסוים שעליו העידו עדי המדינה אינו מוצא ביטוי בשיחות - משמע שהוא איננו נכון או איננו קיים.

שיחה ת/1930 בין ציון אלון לרוחן. רוחן אומר לציון שמאוחר יותר ייצור איתו טולי קשר ואומר לו שאם יזקק לכסף, הוא ידאג לו: **"עכשיו אתה תצטרך כסף. יש פה, אני אדאג לך לכסף, אני אדאג לך להכל, מה שאתה צריך, אל תדאג".**

בשיחה **ת/ 1740** מברר אברג'יל עם רוחן מה בנוגע לכסף (ניירת) שהיה צריך להגיע והלה אומר לו שעוד לא הגיע. אברג'יל גוער בו על העיכוב ומסביר את הצורך של הפעילים בכסף כדי להתקדם "**לא, כי הילדים צריכים שמה זה לזוז**..."

הנה כי כן, בשתי שיחות אחרונות אלה יש תימוכין ברורים לדבריו של טולי אודות סכומי כסף שוטפים שהעביר רוחן לצורכי הארגון. בהקשר זה, מעשיו בהחלט עונים על הגדרת מממן פעילות בארגון פשיעה.

11.4 למול העדויות והראיות דלעיל הציג רוחן קו הגנה מיתמם שלא ניתן לתת בו אמון. כפי שכבר נאמר, די להפנות לדברי בא כוחו של רוחן בסיכומים בהם אישר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים - באופן חריג וחסר תקדים יש לומר - כי רוחן שיקר בעדותו בבית המשפט וכי אין לסמוך על דבריו (עמ' 13-14 לסיכומים בכתב ועמ' 12854 ש' 8-16 ו-12895 ש' 9-16 לסיכומים על פה). אומנם נעשה ניסיון על ידי ההגנה להסביר בסיכומים את הסיבה לאי אמירת האמת בבעיות זיכרון, בטיפולים כימותרפיים שעבר, בגלל הדנ"א העברייני שהכתיב לויאליות כלפי נאשמים אחרים, בצורך להגן על חפותו (בכזב?), בניסיון להשלים פרטים על בסיס חומר הראיות ועוד. ואולם, בהקשרנו, די בכך שלא הוצבה מצדו של רוחן גרסה שניתן לתת בה אמון למול הראיות שהביאה התביעה. אין אפוא כל סיבה שלא לתת את מלוא המשקל הראייתי לעדויות התביעה בהקשרנו.

11.5 סיכומו של דבר, על בסיס העדויות והראיות ניתן לקבוע שרוחן, פרט להיותו ראש קבוצה בארגון, נשא תפקיד מפתח בארגון, נמנה על שורת מקבלי ההחלטות, הכווין פעילות וכן מימן פעילות בארגון. **<u>כל אלה מבססים כנגדו את העבירה של מנהל בארגון פשיעה</u>.**

12. <u>אחריותו של נאשם 4</u>

12.1 כאמור, לנאשם 4, ישראל אוזיפה, יוחסה בכתב האישום עבירה של מנהל בארגון פשיעה. לגישת המאשימה תפקידו של אוזיפה כמנהל בארגון התבטאה בניהול שוטף של האירועים המרכזיים והרגישים בארגון, משימות שהוטלו עליו בהתאם ליכולתו ותפקידו כמנהל ואיש אמונו של אברג'יל. זאת ועוד, אוזיפה היה מנהל בתחום עבירות סמים בתור מי שהוציא לפועל עסקאות בתחום הסמים בחסות הארגון ואף היה מעורב ופעל לפתרון עסקת הבלדרית, הגם שלא היה מעורב בה מלכתחילה.
כך למשל, לגישת המאשימה, ביתו שימש דירת מסתור עבור אברג'יל בעת שחשש לחייו לאחר רצח אחיו. הוא מבחינתו שימש מעין "שומר סף" "מגן חיצוני" ומתווך בין אברג'יל לאחרים בארגון, לרבות הבכירים שבהם. אוזיפה היווה מעין סנן שיחות עבור אברג'יל רל"ש שמנהל את יומן השיחות שלו. כמו כן, אברג'יל השתמש לא אחת בטלפון של אוזיפה לצרכיו. אוזיפה היה אחראי על משימות מיוחדות כגון השמירה על מיכה בן הרוש "ירון", משימה רגישה המלמדת על מעמדו. בתוך כך הוא פעל על מנת למצוא לו מקומות דיור ופתרונות שונים ואפילו לגבי שליחתו לתאילנד. עוד טענה המאשימה כי ביתו שלא אוזיפה היה מרכז הפגישות של חברי הארגון בבלגיה לרבות אחד ממפגשי הפסגה שהתקיימו לצורכי ניסיון ההתנקשות ביהודה הלוי. לגישת המאשימה אוזיפה היה מעורה בפרטים לגבי המלחמה ברוזנשטיין ומעורב בניסיונות גיוס הכסף למטרה זו כמו גם בהעברת מסרים ומידע. כך פעל גם בקשר לעסקאות סמים, לרבות בעסקת הבלדרית. לגישת המאשימה, אוזיפה תיפקד כיד ימינו של אברג'יל, מעין מנכ"ל להתנהלות שוטפת,

איש אמון שידו בכל, במידע בדיווחים, בהסדרת פגישות. בדאגה למקומות מסתור וכיוצ"ב.

12.2 מנגד, טענת בא כוחו של אוזיפה כי אין בחומר הראיות כל אינדיקציה להיות אוזיפה מה שניתן להגדיר על פי החוק "מנהל בארגון פשיעה". לדבריו, לא זו בלבד שאיש מעדי המדינה לא ייחס לאוזיפה מעמד של מנהל ו/או עשייה של "מנהל", אלא מהשיחות שאליהן הפנתה המאשימה אין ללמוד אלא שאוזיפה עשה שליחויות או משימות אישיות עבורו של נאשם 1 כמעין נהג או שליח, היפוך גמור מדמות של מכווין פעילות או מארגן פעילות.

בעדותו בבית המשפט אישר אוזיפה שאברג'יל לן בביתו תקופה מסוימת בעת שהיה בבלגיה, אם כי בדרך כלל העדיף להתגורר אצל נאשם 6. הוא אישר שאברג'יל השתמש בטלפון שלו אך לדבריו עשה זאת בפן חברי, משום שלא יכול היה לסרב לו: "**הוא חי אצלי, הוא השתמש בטלפונים שלי הרבה, אני לא אמרתי לו לא אל תיקח, מתי שהוא רצה הוא לקח**".

12.3 אומר כבר עתה את מסקנתי, כי לאור דברי עדי המדינה ולמקרא השיחות שאליהן הפנתה המאשימה, לא הוכח מעבר לספק סביר כי מעשיו של נאשם 4 מבססים כנגדו עבירה של "מנהל בארגון פשיעה", ולטעמי יש לזכותו מעבירה זו כפי שינומק בהמשך.

12.4 אכן, כל עדי המדינה התייחסו אל אוזיפה כאל חבר בארגון, אפילו חבר חשוב, ועם זאת - אולי בשל העובדה שמרכז חייו היה בבלגיה - איש מהם לא ידע לומר עליו הרבה, למעט שביקרו בביתו בבלגיה ושהיה "איש אמון" של אברג'יל וכי- "דיברו חופשי" במחיצתו.

כך למשל, לדברי בומבי:

"**ישראל אוזיפה היה חי בבלגיה, אני הכרתי אותו שם, לא יודע להצביע על משהו ספציפי לגבי מה שהוא עשה, התנהל, כאילו לא יודע להצביע עליו על נושא מסוים, הוא היה חבר של יצחק, חבר שלנו, הוא היה משתתף אתנו בשיחות, היינו מדברים לידו חופשי, וככה הכרתי אותו**" (עמ' 618 ש' 14).

טולי דיבר על כך שאחת הפגישות שהתקיימו עובר לאירוע יהודה הלוי הייתה בביתו של אוזיפה – הא ותו לא.

"**זה ישראל אוזיפה, המכונה "הגבוה", אצלו הייתי בדירה בבריסל, אה סליחה באנטוורפן. הוא קשור ליצחק**" (1835, ש 25-23).

י.מ סיפר על כך שאוזיפה הסיע אותו למקומות כאלה ואחרים, אך הוא לא ייחס לו מעשים שאופייניים למנהל. זאת ועוד, בתרשים שערך ת/1250, אותו עץ ארגון, לא מיקם את אוזיפה במיקום גבוה בהיררכיה.

גם י.א שדבריו במשטרה בהתייחס לאוזיפה הוגשו כראיה לנכונות תכנם – זאת בהתאם להסכמה דיונית בין אוזיפה למאשימה, ראה עמ' 5-11974- לא ידע לומר עליו הרבה, אלא זאת שהיה איש אמון של אברג'יל (ת/2312א' עמ' 19-17).

12.5 אכן, בחלק מהשיחות שאליהן הפנתה המאשימה נראה שאוזיפה עונה ומעביר שיחות לאברג'יל (**ת/1981, ת/1982, ת/1983**), שאברג'יל משתמש בטלפון של אוזיפה (**נ/166, ת/1880י'**) וכן שאנשים מתקשרים לאוזיפה כדי לחפש את אברג'יל וכו', אבל נדמה שהמאשימה מבקשת להסיק משיחות אלה יותר מאשר ניתן להסיק מהן בוודאות הדרושה במשפט פלילי. בהינתן שאין חולק שאוזיפה היה מאד אמין על אברג'יל, שאברג'יל התגורר תקופה מסוימת בביתו, אין פלא ששוחח מהטלפון שלו או שנתן את הטלפון שלו לאחרים כדי שיתקשרו אליו. אין בדוגמאות שהביאה התביעה כדי לומר מעבר לכך.
הוא הדין לגבי הטענה שביתו באנטוורפן שימש מקום מפגש עבור חברים בארגון. הפיכת ביתו הפרטי של מאן דהוא למקום מפגש עבור החברים איננה בהכרח אות להיותו "מנהל".

12.6 בהתאם לראיות המאשימה, אכן יש אינדיקציה לכך שאוזיפה היה מעורב בדרך כזו או אחרת, כפי שיוברר, בשמירה על "ירון" לאחר שהלה נטל חלק בניסיון ההתנקשות בכיכר פלומר ועל כך יוחסה לאוזיפה עבירה ספציפית באישום 3. גם בהנחה שכך היה, וגם בהנחה שאוזיפה המשיך ודאג לירון בניסיון למצוא לו דירה אחרת וכו', ברי שעשה כן שלא על דעתו בלבד. רק משום העובדה שהוטלה עליו משימה רגישה כזו - משימה שהיא בהחלט אות לאמון שרכשו לו -אין כדי ללמד שמעמדו היה כשל "מנהל בארגון" בהתאם להגדרה שבחוק. כפי שעוד יוברר בהמשך, מהשיחות שהתנהלו בהקשרו של ירון בין אוזיפה לציון אלון נדמה ששניהם היו יותר ממלאי הוראות מאשר נותני הוראות.

12.7 לטענת המאשימה, תפקידו הניהולי של אוזיפה בא לידי ביטוי בכך שהוציא לפועל עסקאות סמים בחסות הארגון וזאת לא רק בעסקאות שבהן נטל חלק ואשר מיוחסות לו בכתב האישום, אלא, שמתוקף תפקידו כרל"ש הוא התערב בעסקאות לא לו. דוגמא לכך, לטענת המאשימה בעסקת הבלדרית שבה היה מעורב כדי לפתור את הבעיה שנוצרה עם הבלדרית. אין דעתי כדעת המאשימה. גם בהנחה שאוזיפה היה מעודכן לגבי פרשת הבלדרית ואולי ביצע פעולות כאלה ואחרות בנושא לטובת הארגון או לבקשתו של י.מ (הגם שלא יוחסה לו אשמה ספציפית בכתב האישום), אין במעשיו כדי להעיד על היותו דמות בדרג המנהל. הוא לא תפקד כאדם שהאחריות רובצת לפתחו, כלומר כאדם שנותן הוראות להבדיל ממבצע הוראות. דווקא הדוגמא שאליה הפנתה המאשימה מדברי אוזיפה ב-**ת/1215**, (סעיף 465 לסיכומים), מעידים שתפקידו של אוזיפה לא היה ניהולי,

קרי של מי שקיבל את ההחלטות בעניינו של י.מ, או שעמו נועצו לצורך פתרון הבעיה, אלא כמי שהעביר הלאה את דברי י.מ על מנת שאחרים יתנו את הדעת.

12.8 לסיכום נושא זה יש לומר: אכן בחומר הראיות קיימות שיחות רבות שבהן אוזיפה נוטל חלק עם אנשים שונים בקשר לעניינים שונים בחיי הארגון תוך העברת מסרים מאברג'יל לאחרים, וניכר שהוא מעודכן ומעורה בפרטים רבים הנוגעים לארגון. ניכר שאוזיפה שימש כתובת ליצירת קשר עם אברג'יל, היה מעודכן כיצד ניתן להשיג אותו והיה איש אמונו. בדומה, אוזיפה, כאיש שאברג'יל סמך עליו והאמין בו, ידע רבות על ענייני הארגון ואנשים דיברו בנוכחותו באופן חופשי. <u>מבחינה זאת, גרסתו של אוזיפה לגבי מערכת היחסים שלו עם אברג'יל ושיחותיו עם אחרים בארגון הייתה מיתממת במידה רבה</u>. יש גם אינדיקציה בשיחות לכך שאוזיפה היה מעורב בפעילות הסמים בארגון. עם זאת, אין אינדיקציה לומר, על פי חומר הראיות שמונח לפנינו, שהוא היה בין מקבלי ההחלטות, שנמנה על אותו דרג בארגון שעל פיו נקבעו או נעשו פעולות, או כי היו תחתיו אנשי ביצוע שנשמעו לו. אין ראיה לכך שהכווין פעילות או פיקח על פעילות ברמה המהותית. ודוקו: כאשר החוק מדבר על הכוונת פעילות, על ארגון פעילות או על פיקוח על פעילות כחלק מהגדרתו של "מנהל" או ראש ארגון", אין הכוונה להכוונת פעולות ברמה הטכנית של אדם שמנהל יומן פגישות, מעביר טלפונים או עושה תפקיד של מזכיר/ה - אלא ברמה המהותית. הכוונה לאדם שמכוח מעמדו הוא שנותן את ההוראות לביצוע, מארגן ומפקח על ביצוען ברמת הניהול.

13. <u>לסיכום אישום זה</u>

הוכח שהנאשמים שבכתב האישום היו מאורגנים בארגון פשיעה רב עוצמה, ששלח את זרועותיו בארץ ובחו"ל, שכלל פעילים רבים שהיו מאוגדים בתת קבוצות ואשר פעל לאורך שנים כמערכת עצמאית ובת קיימא. הארגון עסק במקביל בהימורים, בסחר בינלאומי בסמים בהיקפים עצומים ואגב כך ביצע עבירות אלימות מתוכנות ושיטתיות כדי להילחם באויביו או מתחריו. הוא שלח ידו גם בעסקים לגיטימיים ובהלבנת הון.
הארגון היה בעל מבנה היררכי, היה מחולק לקבוצות שפעלו במעוזים שונים בארץ תחת הנהגתו של ראש קבוצה. מרבית ראשי הקבוצות, ביניהם נאשם 2, היו עבריינים בעלי כוח ועוצמה משל עצמם ושלטו בעולם העבריינות באזור שעליו חלשו.
המוניטין של הארגון ושל חבריו היה ידוע למרחוק. מוניטין זה היה חלק מארגז הכלים של הארגון, ושימש כזרז וכמסייע להוצאה לפועל של העבירות השונות.

בראש הארגון עמד נאשם 1 אשר שלט בו שלטון ללא מצרים ועל פיו נשק דבר. הוא זה שהכווין את פעילות הארגון והגדיר את יעדיו. המוניטין של הארגון היה המוניטין של

העומד בראשו. עוצמתו של אברג'יל, הדומיננטיות שלו, מעמדו, הכבוד שרכשו לו והיותו השליט הבלתי מעורער של הארגון, מצאו ביטוי נרחב בתיקנו.
הוכח, על בסיס העדויות והראיות, כי נאשם 2 פרט להיותו ראש קבוצה בארגון, נשא תפקיד מפתח בארגון, נמנה על שורת מקבלי ההחלטות, הכווין פעילות וכן מימן פעילות בארגון. כל אלה מבססים כנגדו את העבירה של מנהל בארגון פשיעה.

לגבי נאשם 4, למרות קרבתו לראש הארגון והיותו איש אמון, אין בראיות שהובאו כדי לבסס כנגדו עבירה של מנהל בארגון פשיעה.

<u>לאור כל האמור לעיל, אציע לחברי</u>:

לזכות את נאשם 4 מהעבירה של מנהל בארגון פשיעה שיוחסה לו בכתב האישום לפי סעיף 2(א)(1) לחוק המאבק בארגוני פשיעה, התשס"ע-2003.
להרשיע את נאשם 1, יצחק אברג'יל, בעבירה של ראש ארגון פשיעה בהתאם לסעיף 2(א) לחוק המאבק.
להרשיע את נאשם 2, אבי רוחן - בעבירה של מנהל ומממן פעילות בארגון פשיעה לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק המאבק.

<u>האישום השלישי –אירוע כיכר פלומר</u>

(מיוחס לנאשמים 1, 4, 9-11)

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

1. עניינו של האישום השלישי באירוע שהתרחש בתאריך **30.6.03** בסמוך לשעה 12:50 בכיכר פלומר שבאזור גני התערוכה הישנים בנמל בתל אביב, שעל פי הנטען הינו פרי קשר פלילי, במסגרת הארגון, להתנקש בחייו של זאב רוזנשטיין בדרך של פיצוץ מטען חבלה שהוטמן ברכב ממולכד שחנה בסמוך למשרדו של רוזנשטיין במיקום הנ"ל.
בגין מעורבות באירוע זה הועמדו לדין בתיקנו נאשמים **1, 9, 10 ו-11** בביצוע העבירות של ניסיון לרצח במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיפים 305(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק, חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 329 ל(א)(1)+(3) לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק, קשירת קשר לבצע פשע לפי במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 499 לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק וגרימת חבלה של ממש במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 380 לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק.
נאשם 4 הועמד לדין באישום זה בגין ביצוע עבירה של סיוע לאחר מעשה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 260 לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק.

מאחר שהליכים הפליליים נגד נאשם 9 הותלו – **נותר בשלב זה להכריע באשמתם של נאשמים 1, 4, 10- ו-11.**

2. **<u>עיקרי העובדות על פי כתב האישום</u>**

על פי המתואר בכתב האישום, במהלך התקופה שבין מרץ 2000 ל-דצמבר 2001 לערך, במסגרת הארגון, נרכשו מחברת KP שבפארק התעשייה בתפן שמונה (8) ערכות שמכילות מכשירי שלט-רחוק ומשדרים שבאמצעותם ניתן להפעיל מטעני חבלה (להלן: "**ערכות הפעלה**"). ערכות ההפעלה נרכשו בהוראת נאשם 1 על ידי נאשם 9 וישי וענונו אשר התייצג לצורך כך בכזב בשם "רוני אבן חן".
בהמשך, במועד לא ידוע, עובר לאירוע בכיכר פלומר קשר נאשם 1 קשר עם יניב בן סימון (שיכונה להלן גם "**יניב**") ועד המדינה בומבי לרצוח את רוזנשטיין זאת על רקע סכסוך/עימות בין ארגוני פשיעה (להלן: "**הקשר**").

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

במסגרת הקשר ולשם הוצאתה לפועל של התכנית לרצוח את רוזנשטיין נקשר קשר, על דעת נאשם 1, בין יניב, נאשמים 9, 10, 11 וכן עד המדינה ה.צ –שעל פי בקשת נאשם 1 נטל על עצמו להרכיב מטעני חבלה עבור הארגון- שלפיו יתקין ה.צ בכלי רכב מטען חבלה רב עצמה שיופעל באמצעות מכשיר שלט –רחוק (או "שלט"). על פי התוכנית, המטען יורכב בביתו של נאשם 11 כאשר השלט יסופק על ידי נאשם 9.

בהמשך, לבקשת יניב ופטריק אלקריף, בזמן לא ידוע בין 22.5.03 בשעה 20:30 לבין 23.5.03 בשעות הבוקר, גנב אדם בשם שמעון אמסלם (להלן: "**אמסלם**") רכב סוזוקי בלאנו מ.ר 6807128 השייך לבת שבע ראובני מרח' ישעיהו הנביא 3 במודיעין. בהמשך, זייף אמסלם את סימני הזיהוי של הרכב הנ"ל בכך שהתקין עליו לוחית זיהוי מזויפת שמספרה 977-77- 28 באופן הנחזה להיות כאילו הרכב שייך לענבל זכאי, בעלת רכב במספר זה. הרכב הנ"ל הועבר על ידי יניב, בעצמו או באמצעות אחר, לחנייה בביתו של נאשם 11 ברחוב גאולים 37 בחולון (יוער כבר עתה, כי במהלך המשפט הסתבר כי הכתובת הנ"ל היא שגויה, וכי הכתובת הנכונה צריכה להיות ארלוזורוב 50 בחולון, כפי שיפורט ויוסבר בהמשך).

מספר ימים לפני מועד האירוע פעלו הקושרים כדי לקדם את התוכנית. כך, בין השאר, בהתאם לסיכום ביניהם, באחד הימים נסעו יניב ו-ה.צ בכלי רכב נפרדים לביתו של נאשם 11 שם המתינו להם נאשמים 10 ו-11. יניב נשא עמו תיק שהכיל אמצעי לחימה שביכולתם להמית וכן מערכת הפעלה שאותה קיבל מבעוד מועד מנאשם 9. בהגיעם לביתו של נאשם 11 משהתברר ש-ה.צ כי אינו יכול לבצע את מלאכת הרכבת המטען בעוד הרכב חונה בחנייה, פירקו נאשמים 10 ו-11 את הפגוש של הרכב המבצעי והעלו אותו לדירתו של נאשם 11. בנוכחותם ובסיועם של יניב ונאשמים 10 ו-11 הכין ה.צ את המטען ובהמשך הטמין אותו בנוכחותם בחלקו הפנימי של הפגוש. המטען הכיל 4 לבנות חבלה תקניות במשקל של חצי ק"ג כל אחת, 4 אצבעות חומר נפץ ונפצים. בהמשך, נאשמים 10 ו-11 יחד עם ה.צ ערכו ניסוי לבדיקת תקינות המשדר ואחר כך החזירו נאשמים 10 ו-11 את הפגוש ובתוכו המטען לרכב. בסיום מלאכת ההרכבה כאמור ה.צ עזב את המקום בהותירו את הרכב בחנייה בהשגחת נאשמים 10 ו-11.

בתאריך 29.6.03 במסגרת הקשר ולשם קידומו קשרו קשר יניב, בומבי ומיכה בן הרוש (שיכונה גם "מיכה" או "ירון") שלפיו יועבר הרכב הממולכד סמוך למשרדו של רוזנשטיין כפי שאכן בוצע על ידי מיכה. בתאריך 30.6.03 בשעות הבוקר, בהתאם למסוכם בין השלושה, הגיעו יניב ובומבי לאזור המשרד שם כבר שהה ירון בנקודת תצפית בהמתנה להגעתו של רוזנשטיין. יניב ובומבי החזיקו ברשותם את השלט המפעיל את מערכת ההפעלה במטען. עם הגעתם למקום ערכו יניב ובומבי סיורים ברחובות הסמוכים למשרד בהמתנה להודעה מירון על הגעתו של רוזנשטיין. סמוך לשעה 12:50 הגיע רוזנשטיין

למשרד ברכב מסוג מרצדס מלווה ב- 3 מאבטחיו. או אז הודיע ירון ליניב על הגעתו של רוזנשטיין וזה האחרון לחץ אל השלט והפעיל את המטען. בעקבות הפעלת המטען אירע פיצוץ רב עוצמה שכתוצאה ממנו נחבל רוזנשטיין, נפגעו מאבטחיו: משה בוסקילה, דוד יוסף, וזוהר בוניס ועוברת אורח בשם עדי חן וכן נגרם נזק לכלי הרכב, למשרד ולחזית המבנה כמתואר בכתב האישום. לאחר הפיצוץ נמלטו בומבי, יניב ומיכה מהאזור כשהם מותירים מאחוריהם את השלט וכן את רכב המילוט שעמו הגיעו.

סמוך לאחר הפיצוץ קשר נאשם 1 קשר עם יניב, ציון אלון (שיכונה גם "ציון") ונאשם 4 להבריח את מיכה מהארץ מחשש שיסגיר את מעורבות הארגון באירוע המתואר ובמטרה לשבש את חקירה פלילית צפויה. כך, בתאריך 2.7.03 עזב מיכה את הארץ בהוראתו ובסיועו של יניב, על דעת נאשם 1, הוטס לספרד לדירת המסתור של ציון. במשך כשנה וחצי לאחר האמור שמרו ציון ונאשם 4 על ירון בהוראתו של נאשם 1 ולבקשת יניב ביודעם שירון היה מעורב בהפעלת המטען וסייעו לו בכוונה להימלט מעונש ומחשש שיסגיר את המעורבים האחרים.

3. <u>גדר המחלוקת</u>

3.1 כפי שכבר פורט קודם, **נאשם 1** יצחק אברג'יל לא מסר מענה לכתב האישום. עם זאת, בא כוחו העביר הודעה לבית המשפט בתאריך 8.12.16 שבה אישר כי אין מחלוקת אודות עצם קרות הפיצוץ הנטען.

נאשם 10, שמעון סבח (שיכונה להלן גם: "**סבח**") במענה בכתב לכתב האישום (מיום 11.9.17) לא אמר דבר לגבי עצם קרות הפיצוץ, אך מנוסח תגובתו, כמו גם מהאמור בסיכומים, נראה שלא הציב מחלוקת בנקודה זו. בכל מקרה, הוא הכחיש באופן גורף כל מעורבות באירועים ואת כל המעשים שיוחסו לו.

נאשם 11, פטריק עמוס (שיכונה להלן גם "**עמוס**") אישר במענה לכתב כתב האישום את עצם קרות הפיצוץ והנזקים שנגרמו בעקבותיו (ראה תגובה מיום 8.1.17 וכן מיום 8.12.16), אך כפר באופן גורף בהאשמות המיוחסות לו.

נאשם 4, ישראל אוזיפה (שיכונה להלן גם: "**אוזיפה**") במענה לכתב לכתב האישום כפר מחוסר ידיעה בעובדות והכחיש את מעורבותו ואת המיוחס לו. יחד עם זאת לא כפר בנזקים שנגרמו לאנשים המזכרים בסעיף 12 לכתב האישום.

מהאופן שבו נוהלה ההגנה נראה שפרט להכחשת המעורבות באירוע, איש מהנאשמים לא הציב מחלוקת של ממש לגבי עצם קרות הפיצוץ והנזקים/פגיעות שנגרמו בעקבותיו. בכל מקרה, מאחר שנכון בהקשרנו לפרט את הממצאים מזירת האירוע בהיות להם נפקות ראייתית כחיזוק לגרסת עדי המדינה - אתייחס בקצרה גם לראיות המתייחסות לעצם קרות האירוע ולתוצאותיו.

גרסתם של הנאשמים הועלתה <u>לראשונה</u> בעדותם בבית המשפט והיא תפורט לגבי כל אחד מהם עת אדון בשאלת אשמתו.

<u>ראיות התביעה</u>

בתת פרק זה תינתן סקירה קצרה ותמציתית של הראיות <u>העיקריות</u> שהובאו מטעם המאשימה להוכחת אשמת הנאשמים בהתייחס לאישום השלישי. לא יהא בכך כדי למצות את מכלול הראיות שעליהן מסתמכת המאשימה בסיכומיה - ואלה יאוזכרו במידת הצורך בהקשר הרלוונטי אגב התייחסות לנושאים ספציפיים או לטענות ההגנה.

4. <u>קרות הפיצוץ, תוצאותיו ונתונים מן הזירה</u>

4.1 כאמור, הפיצוץ בחזית משרדו של זאב רוזנשטיין בכיכר פלומר בתל אביב, באזור גני התערוכה התרחש ב-**30.6.2003 בשעה 12:50** לערך.
בעניין זה הוגש דו"ח ביקור ראשוני בזירה שנערך על ידי חגי וקס (**ת/166**) וכן דו"ח תפיסה (**ת/168**). דו"ח הביקור הראשוני מתאר כי רכב מסוג סוזוקי בלאנו חשוד כגנוב נשמצא בזירה כשהוא פגוע בחזיתו. ברחוב סמוך נמצאו כפפות בתוך פח אשפה. כמו כן נתפסה לוחית זיהוי של רכב הסוזוקי. סמוך למקום נמצא שלט רחוק אלחוטי. מהזירה נאספו מוצגים שכללו, בין היתר, שרידי מתכת, שרידי מוליכים חשמליים, שרידי רכיבים חשמליים ואלקטרוניים, חלקי פלסטיק וגומי וכן מכשיר אלקטרוני שנראה כמשדר אלחוטי. תמונות מזירת האירוע שנלקחו סמוך לאחר הפיצוץ משקפות את מצב הזירה והנזקים הרבים (ראו **ת/766א'** עד **ת/766ד'**).

4.2 המוצגים שנתפסו בזירה נבחנו והיו נושא לחוות דעת מז"פ ערוכה על ידי **חן לוין** (**ת/1515**+**ת/1515א'**) <u>שהוגשה בהסכמה</u>. בהתאם לחוות דעת זו הפיצוץ נגרם כתוצאה מהתפוצצות מטען חבלה מאולתר שהכיל חומר נפץ מרסק שהוטמן בפגוש הקדמי של רכב סוזוקי בלאנו אפור (להלן: "**הרכב הממולכד**") שנשא לוחית זיהוי מספר **28-979-77** הפיצוץ אירע כאשר חזית הרכב מכוונת לעבר דלת המשרד של רוזנשטיין, במרחק של כ-2 מ' ממנו.
עוד יצוינו הפרטים הבאים מתוך חוות הדעת: לצורך הפעלה מטען החבלה נעשה שימוש במערכת הפעלה הכוללת מקלט ומשדר אלחוטיים של **חברת KP**. המשדר אותר ברח' התערוכה לא הרחק ממקום הפיצוץ. המטען הופעל באמצעות סוללה ששרידיה נמצאו בזירה. נעשה שימוש במוליכים חשמליים חד סיביים בצבעים ורוד, אפור ושחור וכן מוליכים רב סיביים בצבעים אדום ושחור. נעשה שימוש בסרט דביק בצבע כחול.
המומחה קבע כי עסקינן במטען חבלה <u>שעלול לגרום למוות בעת התפוצצותו</u>.

מלוחית הזיהוי של רכב הסוזוקי ניטלו טביעות אצבע אשר זוהה על פי חוות דעת מז"פ שהוגשה בהסכמה (**ת/172**) כטביעות אצבע של **שמעון אמסלם.**

4.3 בנושא מערכת ההפעלה, התקיימה חקירה הן לצורך הבנת המערכת והן בניסיון לאתר את רוכשה. (ראה עדות יוסי ביניים עמ' 6206 ש' 2 ואילך). בעניין זה נחקרו נושאי תפקידים בחברת KP והסתבר כי רוכש המערכות היה אדם שהוברר להיות ישי וענונו, כפי שעוד יפורט.

4.4 בחוות דעת משלימה מיום 14.6.15 של ערן סולומון (שהוגשה בהסכמה (**ת/1516**), התבקש המומחה להתייחס לשאלה האם קיימים למטען מאפיינים ייחודיים שעשויים לשמש כפח"מים, וכן התבקש להשוות בין המטענים שנמצאו בזירת פלומר לזירת יהודה הלוי. כך קבע המומחה:

א. העובדה שמטען החבלה היה מורכב משני מטענים עיקריים המופעלים במקביל על ידי מערכת הפעלה אחת הינו **מאפיין ייחודי מאד**.

ב. נעשה שימוש בנפצים אזרחיים וצבאיים, כאשר השימוש בנפץ השהייה חשמלי אזרחי אינו נפוץ בשימוש במטעני חבלה לצרכים פליליים. זאת ועוד, נפץ השהייה חשמלי אזרחי דומה תפס גם בתיק חקירה 247549 דהיינו בחיפוש שנערך בבית סבתו של א.צ. עוד קבע המומחה, כי מערכת הפעלה של חברת **KP הינה ייחודית**.

ג. נעשה שימוש במפסק חשמלי טוגל. מפסק דומה נמצא באירוע פיצוץ מטען חבלה באירוע יהודה הלוי.

ד. בזירה נמצא שריד של **קפיץ מתכת** שככל הנראה מקורו באנטנה של המקלט. דומה נתפס גם בזירת הפיצוץ ביהודה הלוי. סליל

ה. נעשה שימוש בסרט **דביק כחול** שכמוהו אותר גם במטען שהופעל באירוע יהודה הלוי.

ו. נעשה שימוש במחבר תקני מסוג "נועל כבל", כאשר המוליך הולחם למחבר.

ז. מקור המתח היה סוללה.

4.5 העיד רס"ב **בועז מור**, שוטר באת"ן תל אביב, והודעתו הוגשה בהסכמה (**ת/161**) בלא שנחקר בחקירה נגדית. לדבריו, ביום האירוע, כאשר היה בנסיעה על אופנוע באזור האירוע, כ-50מ' לפני צומת הרחובות התערוכה-דיזנגוף, ניגשה אליו אישה כשהיא אוחזת מגבת שבתוכה שלט-רחוק, ואמרה שמצאה זאת בקרבת מקום. המגבת והשלט נתפסו על ידי השוטר כמשתקף במזכר **ת/159** וכן בתמונות **ת/160א' ו-ת/160ב'**).

4.6 בחקירתו במשטרה מיום 4.7.03 (שהוגשה יחד עם שאר הודעותיו מכוח סעיף 10א') אישר זאב רוזנשטיין כי הפיצוץ אירע בעת שהיה בדרכו למשרדו ביחד עם מאבטחיו, מקום שבו הוא מבקר מידי יום. הוא הסביר, כי בדרכו מהמקום שבו החנה את רכבו לכיוון המשרד הוא נפגש עם אדם בשם דוד יוסף. כאשר התקדמו רגלית וחלפו על פני דלת המשרד אירע הפיצוץ שכתוצאה ממנו שניהם עפו קדימה [**ת/233(6)** עמ' 9-8 וכן עמ' 28-24]. הנזקים הגופניים שנגרמו לרוזנשטיין מוצאים ביטוי בדו"ח סיכום אשפוז (**ת/1473**) שלפיו נגרמו לו פצעים בידיו ורגליו כתוצאה מהפיצוץ.

4.7 במהלך הפיצוץ נפגעו אנשים נוספים שהודעותיהם והתיעוד הרפואי לגביהם הוגשו בהסכמה. כך, **ת/84 ו-ת/285** בעניינו של מאיר בוסקילה; **ת/36, ת/37 ו-ת/38** בעניינו של דוד יוסף ו- **ת/190 ו-ת191** בעניינו של זוהר בוניס.

4.8 הרכב הממולכד שהושחת בפיצוץ הוא רכב שמספרו המקורי הינו **28-071-68** והוא שייך לבת שבע ראובני. רכב זה נגנב מראובני בין התאריכים **22.5.03 ל-25.5.03** בעת שחנה ליד ביתה במודיעין (ראה הודעות **ת/136, ת/137 ו-ת/138**).
על גבי הרכב הממולכד הורכבה לוחית זיהוי מזויפת שמשויכת במקור לרכב סוזוקי בבעלות ענבל זכאי (ראו הודעת אביה איתן זכאי – **ת/133** ו-**ת/134**).

5. **<u>תמצית גרסתו של עד המדינה ה.צ בהקשר לאישום זה</u>**

5.1 נזכיר, כפי שפורט קודם הן בפרק שעסק במלחמה הגדולה והן בפרק שעסק בעדי המדינה (סעיף 3.7.1), כי לדברי ה.צ בינו לבין יצחק אברג'יל נוצרה הכרות ואף התפתחה מערכת יחסים מסוימת בתקופה שלפני עזיבתו של אברג'יל את הארץ באפריל 2003. לדבריו, היו ביניהם עד לעזיבתו 4-5 פגישות.
לדברי ה.צ, זמן קצר לאחר תחילת הקשר כאמור, הגיע אברג'יל יחד עם יניב בן סימון והציג אותו במילים "**יניב זה אני**". ה.צ הסביר, כי משמעות הדברים בעיניו הייתה שיניב ואברג'יל חד המה וכי הלה משמש ידו הארוכה (עמ' 2305 ש' 21). כבר באותו מעמד ה.צ למד מאברג'יל אודות טינתו לזאב רוזנשטיין ואודות קיומו של סכסוך עמו. כמו כן, לדברי ה.צ, הוא נשאל על ידי אברג'יל במסגרת אותה שיחה משותפת, <u>בנוכחות יניב</u>, אם הוא יודע להכין מטעני חבלה והאם הוא נכון להכין כזה, והוא השיב בחיוב (עמ' 2307 ש' 16). ה.צ הסביר כי הביע נכונות לכך משום שרצה להתקרב לאברג'יל. לדבריו, הוא אומנם התרברב והגזים ברמת ידיעותיו בנושא, אבל הוא לא ראה קושי טכני לבצע זאת.

5.2 לדברי ה.צ, באחד הימים בשנת 2003, אחרי תקופה מסוימת שבה אברג'יל חדל להגיע אליו ויניב המשיך לבקר בגפו (בדיעבד הובהר לו שאברג'יל עזב את הארץ), הגיע אליו יניב ושאל האם הוא יוכל להכין מטען שיורכב במכונית. ה.צ השיב בחיוב שכן, מבחינתו,

בקשת יניב הייתה בקשתו של אברג'יל (עמ' 2311 ש' 3). בנקודה זו חידד ה.צ בחקירה נגדית בהשיבו לשאלות בא כוחו של אברג'יל, כי לא היו לו עם יניב קשרים שהם נפרדים מאברג'יל וכי אם יניב היה מבקש ממנו לבצע מעשה פלילי עבור עצמו, בנפרד מאברג'יל, לא היה נעתר לו (עמ' 2466 ש' 30 ואילך). ה.צ הדגיש בנוסף, כי הלכה למעשה ליניב לא היו עסקים או עניינים בנפרד מאברג'יל (2467, ש' 8-27), וכי יניב פנה אליו במסגרת הארגון (2480 ש' 14 ואילך).

לדברי ה.צ הוא לא ידע באותו שלב כנגד מי מיועד המטען והעדיף לא לשאול. זהות היעד נודעה לו בדיעבד (עמ' 2314 ש' 9 ואילך). בעת שהשיב בחיוב לבקשת יניב, ה.צ ביקש כי ידאגו לו ללבנות חבלה, נפצים, שלט רחוק וסוללה. ה.צ הוסיף, כי יניב אמר לו שיש ברשותו נפצים "ישנים" ואז ה.צ ניסה אחד מהם בחצר ביתו על ידי שחיבר אותו לסוללה ונוכח לדעת שהוא תקין ומתפוצץ.

5.3 למחרת אותה שיחה, כך לדברי ה.צ, הגיע אליו יניב ואמר לו לנסוע אחרי מכוניתו. הם הגיעו לבית מסוים בעיר חולון. מדובר היה בדירה בבניין דירות, למיטב זכרונו בקומה הראשונה. בדירה נכחו באותה עת פטריק עמוס ושמעון סבח. מדובר בדירה שנאמר לו שהיא דירתו של עמוס וכך גם הבין מהתנהגותו של עמוס עצמו. ה.צ לא זכר את כתובת המקום, ואולם לשאלות ב"כ של סבח בחקירה נגדית השיב שהוא זוכר כיצד להגיע לדירה ומוכן לצאת ולהצביע על המקום (עמ' 2748 ש' 29 ואילך). לדברי ה.צ, בהיותם בדירה, יניב פתח תיק פלסטיק (צ'ימידן) שבתוכו היו לבנות חבלה, נפצים מכמה סוגים (כאלה בעלי חוט בצבע שחור ואדום, וכאלה שהיה להם חוט שחור בלבד) וכן היו שם חומר נפץ פלסטי, שלט רחוק וסוללה של וספה (עמ' 2309 וכן 2315 ש' 29) . לדברי ה.צ הוא הרכיב את המטען תוך שהוא משתמש רק ב-4 לבנות חבלה מתוך הכמות שהובאה. אז ירדו ארבעתם לחניון של הבניין ושם הראו לו את המכונית שיש למלכד, מכונית משפחתית מסוג שאינו זכור לו. לדברי ה.צ, מאחר שהבקשה הייתה שהוא ירכיב את המטען בפגוש הקדמי של אותה מכונית, הוא ביקש שיפרקו את הפגוש ויעלו אותו לדירה משום שאין הוא מסוגל להתכופף ולבצע את העבודה בחניון –וכך נעשה על ידי עמוס וסבח.

לדברי ה.צ, באותו שלב יניב שאל אותו אם נוכחותו עדיין נחוצה וכאשר השיב בשלילה, יניב עזב את המקום והשאיר אותו יחד עם עמוס וסבח. לאחר שעמוס וסבח פירקו את הטמבון והעלו אותו לדירה, הוא החל בהרכבת המטען. ה.צ תיאר בהרחבה את האופן שבו ביצע את העבודה, האופן שבו חיבר את חוטי החשמל ללבנות החבלה ולשלט. לדבריו הוא הניח בכל אחד מצדי הטמבון שתי לבנות חבלה, הרכיב את הנפצים ועליהם שם חומר נפץ פלסטי, הרכיב את השלט למפסק וחיבר את הכל עם סרט הדבקה (שאותו כינה נייר דבק של המלחמה). בהמשך ביצע בדיקת תקינות באמצעות נורת חשמל (עמ' 2315 ש' 1 עד עמ' 2316 ש' 12). ה.צ הוסיף כי המלחם, הבדיל וסרט ההדבקה היו שלו שהביא מביתו, בעוד שאת שאר הפריטים המתוארים הביא יניב.

לגבי חלקם של סבח ועמוס בשלב ההרכבה הסביר ה.צ, כי הם סייעו לו בכך שאחזו, כל אחד בעתו, את הטמבון שלא יזוז (עמ' 2316 ש' 3). זאת ועוד, לדברי ה.צ, בתום ההרכבה, הוא הסביר לסבח ולעמוס כיצד יש להפעיל את המטען והיכן יש ללחוץ.

לאחר השלמת משימת ההרכבה, כך לדברי ה.צ, הם ירדו שלושתם למטה. הוא ירד בקומת הכניסה ונסע לדרכו, ואילו שני הנאשמים המשיכו וירדו לחניון כדי לחבר את הטמבון הממולכד אל הרכב. לדבריו, הוא הסביר לשניהם כיצד פועל המפסק שאותו הרכיב בקצה של הטמבון (עמ' 2316 ש' 12-11). עוד מסר ה.צ בהקשר להדרכתם של נאשמים 10 ו-11 כי אמר להם שכאשר הם מגיעים למקום הפיצוץ עליהם לפתוח את כפתור המפסק וכי מי שצריך ללחוץ על השלט-רחוק כדי להפעילו, צריך להתרחק מהמקום (עמ' 2322 ש' 5 ואילך).
לדברי ה.צ כעבור יום-יומיים הוא למד מהתקשורת אודות הפיצוץ שאירע בכיכר פלומר, ואז גם נודע לו שהיעד היה זאב רוזנשטיין.

5.4 בחקירה נגדית מטעמו של נאשם 11 ה.צ נחקר אודות נסיעתו לדירתו של נאשם 11 ותיאר את דרך נסיעתו ואת הדירה (עמ' 2656 ואילך, ובעמ' 2657, ש' 3):
"....אתה בא נגיד מהכיכר הזאת של משרד הרישוי, אתה ממשיך ישר, יש את הרחוב הראשי, זה רח' ויצמן אם אני לא טועה, אז אתה ממשיך איתו ישר ללמעלה, שם..... אני יכול להגיד לך דבר אחד, נגיד אנחנו באים מהרחוב הזה, שבאים מלמעלה, אני פניתי ימינה ברחוב הזה ותיכף בצד שמאל יש את הבניין".
ה.צ הסביר כי מדובר בבניין שבו מעלית, כאשר דירתו של נאשם 11 הייתה, למיטב זכרונו, בקומה הראשונה. החנייה התת קרקעית שייכת לבניין והוא ירד אל החניה עם המעלית.
ל-ה.צ הוצגו תמונות שעל פי הצהרת עו"ד חובה , ב"כ נאשם 11, מתעדות את הבית ברח' גאולים 37 בחולון. הסנגור הציג תמונות אלה בפני העד כביתו של נאשם 11, אלא ש- ה.צ אמר שהתמונות אינן תואמות את המקום שבו היה (**נ/75(1) עד נ/75(14)**).

5.5 ה.צ העיד, כי מספר ימים לאחר קרות הפיצוץ ביקרו אותו יניב וסבח. באותה הזדמנות יניב אמר לו: **"אתה רואה אם היית שם אז היה קורה לו משהו, ככה לא קרה לו כלום, הוא רק נשרט..."**. ה.צ הגיב על כך באומרו שכנראה סבח או עמוס לא לחצו בזמן. התשובה הייתה שבחור אחר הוא שלחץ על השלט. ה.צ הבין מהשניים שאותו בחור הוא חבר של יניב וסבח ושיש כוונה להוציאו מהארץ לחו"ל מפני שהראה סימני בהלה (עמ' 2321-3). עוד סיפר ה.צ בהקשר זה, כי לימים סיפר לו י.מ כי פגש בביתו של ציון אלון בספרד את אותו בחור שלכאורה היה מעורב בפיצוץ בפלומר, וכי אותו בחור כל הזמן בכה והתגעגע לחברה שלו.

6. **<u>תמצית גרסתו של עד המדינה בומבי בהקשר לאישום זה</u>**

6.1 לדברי בומבי, עוד טרם נסיעתו של אברג'יל לחו"ל באפריל 2003, בהמשך לשיחות רבות קודמות עם אברג'יל על כך שיש להיפטר מרוזנשטיין, הגיע יניב בן סימון עם מידע אודות משרד שיש לרוזנשטיין בגני התערוכה הישנים באזור נמל תל אביב שאליו הוא מגיע פעמיים בשבוע (עמ' 560-559). מידע זה הביא את אברג'יל להחליט שזה המקום שבו יש לפעול בניסיון להתנקש בחייו של רוזנשטיין, אך מכיוון שאברג'יל עמד לעזוב את הארץ לחו"ל, יניב ובומבי לקחו על עצמם את המשימה בהעדרו. וכך המשיך ותיאר בומבי:

"כשהחלטנו לנסות לרצוח את זאביק בגני התערוכה אז יניב היה האיש הדומיננטי בכל הקטע הזה ואני אסביר את ההשתלשלות של הדברים, איך זה קרה. התכנון היה לשים רכב ממולכד לזאביק במשרד בזמן שהוא בא למשרד הזה, התכנון היה למלכד אותו ובזמן שהוא יבוא היינו אמורים ללחוץ על השלט ולרצוח אותו. לגבי כל ההתנהלות של הדבר הזה יניב היה איש דומיננטי מאוד מאוד, שהוא דאג לכל הדברים, הוא דאג לאוטו, הוא דאג ללבנות, הוא דאג לשלט" (עמ'560, ש' 23 ואילך).

בומבי הסביר שאומנם הוא היה בסוד העניינים באופן כללי, אך מאחר שיניב היה אחראי על ארגון המבצע, הוא, בומבי, לא היה מעורב בכל הפרטים, לרבות לגבי זהות האנשים שפעלו להשגת הרכב ולמילכודו. בומבי לא ידע אפוא מי השיג את הרכב גם לא ידע בזמן אמת ש-ה.צ היה אחראי על הכנת המטען וכי המטען הורכב בביתו של נאשם 11 יחד עם נאשם 10.

בומבי עמד על כך שאברג'יל היה מעודכן בפרטי הביצוע של האירוע למרות שעזב את הארץ: **"יצחק ידע איך אנחנו הולכים לעשות את זה. אברג'יל ידע שאנחנו נעשה את זאביק שם..."** (עמ' 751 ש' 30 ואילך). לשאלת ב"כ של אברג'יל השיב בומבי כי אברג'יל קיבל עדכונים שוטפים לגבי המתרחש בדרכים שונות, לרבות באמצעות חברי ארגון נוספים שנסעו לחו"ל באותה תקופה. לדבריו הייתה ממש "רכבת אווירית" לאברג'יל (עמ' 767 ש' 207). בעניין זה הפנתה המאשימה ללוח הטיסות של אנשיו של אברג'יל כגון עדי טייב, נאשם 2, נאשם 3, נאשם 6 וכו' (ראו **ת/227מב, ת/227ב', ת/229ג', ת/227ה' ת/227ז'**).

6.2 לדברי בומבי, באחד הימים שבהם ביקר אצל יניב (שהיה נתון באותה עת במעצר בית), הלה הראה לו תיק ספורט שבו היו לבנות חבלה ואביזרים נוספים, אמר לו שהכול כבר מוכן ואפילו הרכב כבר ממולכד.

וכך המשיך ופרט בומבי (עמ' 563 ש' 22 ואילך):

"....יום לפני האירוע באתי ליניב הביתה והוא אמר לי הכל מוכן, היינו אני הוא ומיכה. מיכה זה חבר של יניב שהיה כאילו מושפע כזה, ילד מושפע כזה, חבר של יניב,

מיכה....מיכה בן הרוש אני חושב. הייתי אצל יניב באותו יום בערב, ירדנו מהבית של יניב, יניב אמר לי הכל מוכן, היינו אני הוא ומיכה, מיכה היה אמור לנסוע עם האוטו ואנחנו היינו אמורים לאסוף אותו מגני התערוכה בזמן שהוא נוסע לגני התערוכה בסביבות 23:00-24:00 בלילה כשתתרוקן שם החניה, והוא היה אמור לשים את האוטו דבוק ממש לדלת של המשרד והיינו אמורים לאסוף אותו, באותו לילה מיכה נכנס לאחת החניות...(זה היה-ג.ר) **סוזוקי בלאנו, אם אני זוכר. מיכה נכנס לאחת החניות, הביא את האוטו, נסענו אחריו, לא תמיד נסענו דבוק אליו, הגענו לגני התערוכה, הוא הניח את האוטו בדיוק איפה שרצינו שהוא יניח את האוטו, שזה היה בגני התערוכה ממש דבוק לפתח של המשרד של זאביק... מיכה שם שם את האוטו, אנחנו נסענו בחזרה לכיוון בת-ים, התכנון שיניב תכנן זה היה שהיה לנו באותו זמן טלפונים מבצעיים, שדאגנו שיהיו לנו טלפונים מבצעיים, התכנון היה שמיכה יישאר תצפיתן באזור שזאביק אמור להגיע ואני ויניב אמורים להיות בקרבת מקום עם השלט וברגע שהיינו מקבלים טלפון ממיכה היינו צריכים ללחוץ על השלט".**

בומבי זיהה בתמונות שצולמו בזירת האירוע את רכב הסוזוקי (**ת/766א'**) שחנתה ליד דלת המשרד (ראו עמ' 564).

6.3 לדברי בומבי, בבוקר האירוע, בהתאם לסיכום בינו לבין יניב, הוא הגיע לאסוף את יניב מביתו בערך בשעה 9:30-10:00 כשהוא נוהג ברכב וולוו ששייך לחברו שלומי לוי. מיכה באותו זמן היה בתצפית בזירת האירוע. בהגיעם למקום, כך על פי תיאורו של בומבי, הוא ויניב הסתובבו עם הרכב ברחובות הסמוכים במעין פטרול, כאשר לפתע התקבל טלפון ממיכה שרוזנשטיין הגיע למשרד וכי יש ללחוץ על השלט. יניב לחץ על השלט ואז נשמע פיצוץ אדיר. לדברי בומבי, יניב העביר אליו את השלט שהיה עטוף במגבת, הוא ניקה ממנו ט.א ואז השליך אותו מבעד לחלון הוולוו אל מתחת לאחת המכוניות החונות. לדבריו, הוא המשיך לנסוע עוד כ-5 מ' ואולם במקום נוצר פקק תנועה גדול בגלל הפיצוץ, ולא ניתן היה להתקדם בנסיעה. באותו שלב יניב ביקש לרדת מיד מהרכב והתרחק מהמקום רגלית ואילו הוא , בהעדר אפשרות להתקדם, עזב את רכב הוולוו על המדרכה הסמוכה והתרחק רגלית לכיוון המנוגד ליניב. לדברי בומבי משם הוא הגיע לביתו במונית. אשר למכונית הוולוו, היא נאספה מהמקום בהמשך על ידי שלומי לוי, לא לפני שניתן כנגדה דו"ח חניה בסכום של 1,000 ₪.

בומבי זיהה בתמונה שצולמה מתוך זירת האירוע את רכב הוולוו הלבן שהוא עומד על המדרכה ליד העץ (**ת/766ד'**). כמו כן זיהה בומבי את מכשיר השלט רחוק (**ת/160**) במעין מסדר זיהוי מכשירי שלט -רחוק שנערך לו במשטרה (**ת/765א' ו-ת/765ב'**).

בומבי יצא עם אנשי משטרה <u>להצבעה שתועדה בצילום</u> ואשר במסגרתה הצביע על המקומות שאודותיהם העיד (**ת/774**).

6.4 אשר ליניב בן סימון, לדברי בומבי הלה לא חזר לביתו לאחר האירוע משום שנודע לו שהגיעה לביתו משטרה. יניב ירד למחתרת ו"ברח" מביתו למרות שהיה אמור לשהות במעצר בית.
לדברי בומבי הוא פגש את יניב יומיים-שלושה לאחר האירוע והלה הביע תסכול מכך ששוב ניסיון ההתנקשות לא צלח, ואמר שצריך לבחון כיוון אחר. כבר אז הוא ציין שיש איזה צ'יינג' בתל אביב שבו נוהג רוזנשטיין לבקר, ויש לבחון את האפשרות לבצע את המעשה שם (עמ' 567).

6.5 בומבי העיד, כי יומיים שלושה לאחר שביקר את יניב, כאמור, הוא טס לספרד (בטיסת המשך משוויץ) כדי לפגוש את אברג'יל. לאחר עיון בלוח הטיסות שלו (**ת/767**) הוא אישר שנסע ב-3.7.03 ושהה בחו"ל עד 28.7.03.
לדברי בומבי, אברג'יל הגיב במעין צחוק לכישלון ניסיון ההתנקשות ככר פלומר באומרו: "**איזה מזל יש למניאק הזה**", "**מתי ניפטר ממנו כבר**" (עמ' 568, ש' 4). הוא לא נתן לו הרגשה שהוא כועס או מאוכזב מאופן הביצוע. בומבי הסביר, שאברג'יל הרי ידע שאם לא הצליחו בפעם הזו יצליחו בפעם הבאה (עמ' 568 ש' 4 ואילך).
בומבי הוסיף וסיפר, כי בעת שביקר את אברג'יל בספרד היו שם באותו זמן גם אבי רוחן, טולי, מריקו, עדי טייב ואביו של עדי, פטריק טייב.

6.6 לגבי מיכה בן הרוש העיד בומבי, כי יומיים שלושה לאחר האירוע, כאשר נפגש עם יניב בן סימון, הוא התעניין לדעת אצל יניב מה עם מיכה שכן הייתה אווירה של הרבה "לחץ" בארץ בעקבות האירוע, ואז אמר לו יניב שהוא מתכוון "להזיז" אותו ולשלוח אותו לחו"ל לאברג'יל. לדברי בומבי, לימים, בהיותו בתאילנד הוא ראה את מיכה בביתו של אברג'יל. כעבור זמן, נעלמו עקבותיו של מיכה ולא מוצאים אותו עד היום. בומבי העריך שהוא חוסל בידי הארגון.

6.7 בהתייחס לנאשם 11 בומבי העיד כי מכיר אותו מבת ים, כי היו מבלים ביחד וכי ראה אותו לא אחת אצל יניב בן סימון, אבל לא היה לו איתו משהו מיוחד (עמ' 614 ש' 13-14). נזכיר, כפי שפורט בדברי בומבי באישום הראשון, כי לדידו של בומבי נאשם 11 היה חבר בארגון ונמנה על הקבוצה הבת ימית של הארגון (עמ' 609).

7. **<u>תמצית גרסתו של עד המדינה י.מ בקשר לאישום זה</u>**

7.1 י.מ, כפי שכבר נאמר קודם, לא נטל חלק ישיר באירוע המתואר האישום השלישי ולכן אין בידו למעשה לספק ראיה מכלי ראשון לגבי נסיבות ביצוע האירוע. עם זאת, י.מ ידע בדיעבד על מעורבות הארגון בנושא, וכן ידע למסור מידע לגבי מיכה בן הרוש או כפי

שהוא כינה אותו "ירון" שאותו פגש בפוארטו בנוס בספרד בביתו של ציון אלון. י.מ לא ידע את שמו האמתי של "ירון" אך זיהה אותו בתמונה (**ת/1224**, וכן תמונה 81 המצורפת להודעה **ת/1302**). **למעשה אין מחלוקת בין הצדדים ש- "ירון" ומיכה בן הרוש חד המה**.
לדברי י.מ, באחת מטיסותיו הרבות לפוארטו בנוס, כאשר היה בביתו של ציון אלון, התקבלה עבור ציון אלון, בנוכחותו, שיחת טלפון מאוזיפה שהתגורר כידוע בבלגיה. לדברי י.מ הוא הבין מאותה שיחה שאוזיפה מבקש מציון אלון לאסוף מאן דהוא משדה התעופה במלגה. בעקבות שיחה זו הצטרף י.מ לציון אלון ושניהם נסעו לשדה התעופה במלגה ושם אספו את "ירון" שהגיע בטיסה מבלגיה. י.מ המשיך ותיאר, כי כמה שעות לאחר שהגיעו חזרה לביתו של ציון אלון עם אותו ירון (מיכה) התקבלה עבור ציון אלון שיחת טלפון מאברג'יל שלפיה הוא, אברג'יל, מבקש לשוחח עם ירון ביחידות. ציון אלון התנצל בפני י.מ וביקש מ-י.מ להשאיר אותם לבד ו-י.מ יצא מהבית ונסע העירה. בחוזרו חזרה בערב פגש את אותו ירון שהתמקם לשינה בחדר שבו הוא ישן. י.מ המשיך וסיפר כי למחרת קיבל ציון אלון, בנוכחותו, שיחה מיניב בן סימון שאותו י.מ כינה "אריק". בעקבות אותה שיחה, אמר לו ציון שצריך להוציא את ירון לבלות קצת, **"שיהיה עם בחורות"** ושאל אותו אם יוכל לקחת את ירון לבית בושת במלגה –וכך היה. י.מ סיפר כי הוא שילם עבור הבילוי וציון אמר לו כי יתחשבן אתו מאוחר יותר. לדברי י.מ במהלך הנסיעה חזרה מהבילוי הוא שאל את ירון אם הוא מכיר את "אריק" והלה השיב בחיוב. אגב כך נודע ל-י.מ ש-"אריק" הוא כינויו של יניב בן סימון. ירון סיפר לו שהוא ויניב גרו באותו בניין, כי אמא שלו ואמא של יניב הן כמו אחיות וכי הם עצמם כמו אחים.

נכון כבר עתה להעיר, כי י.מ לא חלק על כך שבהודעה שמסר במשטרה בשנת 2008 (**ת/1294א'** עמ' 32) הוא אמר לחוקר שאינו יודע מי התקשר לציון אלון כדי לאסוף את מיכה משדה התעופה. י.מ הסביר סתירה זו בכך שבשנת 2008 מדובר היה בחקירה ישראלית ראשונית והוא נמנע מלספר לחוקרים הישראלים אודות דברים/אנשים שקשורים גם לתיק האמריקאי (עמ' 4307 לפרוטוקול).
כמו כן, י.מ אישר את דבריו במשטרה שלפיהם בהתחלה ציון אלון ואוזיפה לא ידעו מה בדיוק עשה ירון, כלומר מה העבירה שביצע (עמ' 4317 לפרוטוקול).

7.2 עוד סיפר י.מ, כי לימים, בנסיעה אחרת לפוארטו בנוס, לאחר שמיכה כבר התגורר תקופה לא קצרה אצל ציון אלון, הוא היה עד לסיטואציה שבה מיכה משוחח מטלפון ציבורי בקרבת מתחם המגורים של ציון אלון. כאשר התקרב אל מיכה הוא שמע אותו בוכה ממש בקול רם, משוחח עם בחורה כלשהי ותוך כדי בכי מנסה להסביר לה למה אינו יכול לחזור לארץ, כי אינו יכול לספר לה למה אבל מגיע לו הרבה כסף. י.מ הסביר כי נחרד ונבהל למשמע השיחה משום שמדובר באדם שגר איתם, שומע על עסקאות סמים ועל פרשות שונות והתנהגותו נראתה כזאת שעלולה לסכן את כולם, לרבות אותו עצמו. הוא סיפר זאת לציון אלון וגם הלה נחרד: **"ציון אלון אומר לי תשמע צריך לדבר עם החבר. הוא**

מתקשר ליצחק אברג'יל, יצחק באמת מגיע לבית בפוארטו בנוס ושם ציון אומר לי' תספר, תספר לחבר' ואני מספר ליצחק אני אומר לו: 'מיד זה הירון הזה? הוא ישן איתי בחדר, אנחנו מדברים פה על דברים אללה יסטור והבן אדם בוכה בטלפון אני לא יודע למי הוא לא יכול לחזור, שחייבים לו כסף'. אני זוכר שיצחק התעצבן ובכעס אמר שהוא הבטיח ליניב בן סימון שכרגע לא עושים כלום עם הבחור והוא התעצבן והצביע על בוזגלו ואמר לו: 'אני אמרתי לך לא לזוז ממנו ולא לעזוב אותו אפילו לשנייה'. אני, אחרי הפגישה הזאת כיניתי את אותו בחור ירון "החוליה החלשה והמסוכנת שיכולה להיקרע מתי שהוא ולפגוע בכל השרשרת הזאת שזה יצחק, אני, ציון אלון..." (עמ' 3738 ש' 21 ואילך).

7.3 לדברי י.מ, לימים הוא שוחח גם עם ה.צ בנושא, תיאר בפניו את התנהגותו של אותו ירון בפוארטו בנוס ואז ה.צ סיפר לו שירון הוא זה שלא לחץ בזמן על השלט באירוע של כיכר פלומר (עמ' 4662 ש' 9 ואילך).

7.4 עוד סיפר י.מ בנושא, כי באחת מפגישותיו עם אוזיפה בדירתו של אוזיפה באנטוורפן הוא שוחח עמו אודות ירון והתנהגותו התמוהה ואז, כך לדבריו, אוזיפה היה עצבני, שאל אותו אם דיבר בנושא עם "החבר" וכאשר השיב בחיוב אמר אוזיפה: **"מי זה האנשים המטומטמים האלה שמשתמשים באנשים האלה כל הזמן, למה הם עושים את זה? <u>כשהוא היה אצלי תקופה מסוימת...</u>"** (עמ' 3739 ש' 5 ואילך –ההדגשה שלי).

7.5 י.מ נשאל והשיב בעדותו לגבי שיחה שהתקיימה בנושא השמירה על מיכה בן הרוש והתייחס לפרשנותה.

כך, בשיחה **ת/1226** ציון אלון ואוזיפה משוחחים בין השאר אודות מיכה בן הרוש (המכונה שם "חביתי" או "הילד") ועל כך שצריך לשמור עליו. אוזיפה נשמע אומר כך לציון אלון (עמ' 3 ש' 29) **"אני רוצה שתבוא בכל מקרה גם הוא רוצה שתבוא בכל מקרה בלי שום...שום קשר לזה רק הוא(לא מובן) מה יהיה עם הילד ההוא"**. כאשר ציון משיב שיש בעיה עם "הילד", שהוא ייעזב לבד אם הוא יגיע אליו לבלגיה ממשיך אוזיפה ואומר: **"נו והילד שלך מה אתה עוזב לו את ה...זה לא טוב. תעשה חשבון אתה יעני, אתה כאילו הזה שלו...הביברון שלו ואם זה הוא ירצה לנסוע או משהו..."**. ציון ממשיך ומציין שישאיר לילד כמה לירות ואז ממשיך אוזיפה ואומר: **"לא לא עזוב כסף אם הוא ירצה פתאום ל..ל..לחזור לאמא שלו"**.

י.מ הסביר שכוונה במילה "ביברון" היא לדרכון וההצעה הגלומה בכך הייתה לקחת למיכה את הדרכון כדי שלא יוכל לעזוב ולחזור לישראל. עוד הסביר כי כאשר באותה שיחה השניים מדברים על "הילד השני" הכוונה לבנו של ציון אלון שבאותה תקופה היה אתו שם.

יצוין כבר עתה, כי אוזיפה עצמו אישר כי הכוונה בשיחה זו הייתה לדרכון של מיכה כפי שעוד יפורט בהמשך.

8. **<u>דברי עד המדינה י.א (ככל שהם מתייחסים לנאשם 4)</u>**

8.1 בחקירתו במשטרה (**ת/2273** עמ' 51 ואילך, וכן **ת/2267** עמ' 13-14 **ת/2278** עמ' 12-19) מתייחס י.א למיכה ולשמירה עליו. לדבריו, הוא ראה את מיכה בבלגיה וגם היה עד לשיחות אודותיו לרבות להתנהגותו שנראתה ילדותית ולא מקובלת, בכך שהתלונן, בכה ודיבר על חברה שלו.

8.2 י.א ידע לספר שמיכה נטל חלק באירוע בגני התערוכה, כי הובהר מארץ בהוראת אברג'יל ויניב לאחר מעשה, וכי יש צורך לשמור עליו. לדברי י.א הוא שמע על כך הן מאוזיפה, הן מציון אלון והן מאברג'יל עצמו (ת/2273 עמ' 53).

כך, בהודעה **ת/2273** עמ' 51 הוא אומר:

"**הבנתי שהוא חבר של יניב בן סימון, יניב בן סימון השתמש ברכב שלו...לפיצוץ של...גני התערוכה....ראיתי אותו בהמשך היום שם, היה נודניק כל היום רוצה את החברה שלו".**

כאשר נשאל י.א האם הבין זאת מיניב בן סימון הוא השיב: "**לא מיניב בן סימון, אני מבין מישראל, ישראל אומר לי צריך לשמור עליו כי.. יניב ביקש".** כאשר י.א נשאל על ידי החוקר למה לשמור, הוא השיב: **בגלל שהוא השתמש ברכב שלו בזמן יענו ההפעלה או שהוא השתמש ברכב שלו לפיצוץ עצמו".**

בהמשך, בעמ' 52 הוא נשאל איפה ראה את אותו בחור והוא עונה: "**הוא בבית של ישראל, ישראל קיבל תפקיד לשמור עליו".** כאשר נשאל מי קיבל את התפקיד הוא עונה "**הוא ואלון, ההוא אלון לשמור עליו**", והוסיף כי ההנחיה התקבלה מיניב ואברג'יל". כאשר נשאל האם שמע את יניב ואברג'יל אומרים זאת או שאוזיפה אמר לו הוא השיב: "**הא כן, ישראל אומר לי...יענו דואגים לו כמו ילד כזה.. אתה מבין דואגים לו**".

בהודעה **ת/2279א'** עמ' 12-19 הוא הוסיף כי אומנם ראה את הבחור בביתו של אוזיפה אבל הוא נמצא עם ציון אלון. י.א הוסיף ואמר שירון הנ"ל נראה לו ילד טוב כזה, לא קשור, שעשו בו שימוש כלשהו באירוע של גני התערוכה ולכן אינו יכול לחזור לארץ לחברה שלו שמא המשטרה "תעלה עליו" ותשאל שאלות. י.א הסביר שירון היה בבית של אוזיפה אולי יומיים-שלושה ואחר כך הלך עם ציון אלון. לדבריו, לא ראה את ירון יוצא מהבית, משום שהוא לא יכול היה לצאת מהבית ואף הבין שאסור לו לצאת לבד. י.א הסביר לחוקר שלא היה בטוח שירון דיבר מטלפון שהיה שייך לו: "**הוא היה בשמירה, תיקח את זה בצורה כזאת**".

י.א הוסיף וציין כי הוא במעמדו לא יכול היה לשאול שאלות מיותרות לגבי ירון וכך גם אוזיפה (עמ' 19).

9. **<u>עדויות רלוונטיות נוספות</u>**

9.1 **ישי וענונו,** הוא האדם שזוהה כמי שרכש את מערכות ההפעלה של חברת KP. ישי וענונו העיד תחת הסכם חסינות (**ת/716**) וכן הוגשו בהסכמה תמלילי הודעותיו במשטרה חלף חקירה ראשית (**ת/719-ת/760א'** ופרו' עמ' 514). אליבא דברי וענונו, גולן אביטן (נאשם 9) פנה אליו וביקש ממנו לרכוש את מערכות ההפעלה בטענה שזה עבור טיסנים. גולן הנחה אותו לפנות לחברת KP וכן הנחה אותו להשתמש בשם בדוי. הוא אישר שהשתמש בשם רוני אבן חן לצורך רכישת המערכות.

9.2 **יורם קניג** מנכ"ל חברת KP אישר כי המכשיר שנתפס בזירת האירוע (ערכת משדר ומקלט) הוא מכשיר מתוצרת החברה וכי ניתן להפעיל בעזרתו כל מעגל חשמלי לרבות לצורך הפעלת מטען חבלה וזאת ברדיוס של עד 3 ק"מ בשטח עירוני (ראו ת/243 וכן פרוטוקול עמ' 376 ש' 33 ואילך). קניג זיהה את המכשיר שנתפס בזירה כמכשיר תוצרת החברה והוסיף שהמכשיר שנתפס בזירה היה במצב הרוס.
כהשלמה לכך מסר מנהל המשרד של חברת KP בפתח תקווה, מר **רמי גלבנד** כי אדם בשם רוני אבן חן רכש בחודש מרץ 2000 עשר מערכות הפעלה מתוצרת החברה, ביניהן את מערכת ההפעלה ששימשה לצורך הפיצוץ בכיכר פלומר (**ת/706** וכן עמ' 392 עד 399). מאחר שלא אותר אדם בשם רוני אבן חן על פי הכתובת שצוינה בהזמנה, התקשרה חוקרת משטרה לטלפון שהופיע בחשבונית הרכישה ונענתה על ידי אדם שהציג עצמו בשם ישי. במהלך החקירה הוברר שאותו רוני אבן חן הינו למעשה אדם בשם **ישי וענונו.**

9.3 **שמעון אמסלם:** שמעון אמסלם לא שיתף פעולה בחקירה במשטרה ולפיכך הוכנסו מדובבים לתאו שגם הקליטו את דבריו. אמסלם התוודה בפני מדובב כי היה מעורב בגניבת הרכב שמולכד יחד עם יניב בן סימון ופטריק אלקריף. לדבריו הרכב נגנב זמן רב יחסית לפני האירוע. הוא הוסיף, כי בעוד שהוא לא השתמש בכפפות (ומכאן טביעות אצבעותיו) הרי שהאחרים היו מצוידים בכפפות. אמרותיו של שמעון אמסלם במשטרה (**ת/525 עד ת/532**) כמו גם הודעות המדובבים (**ת/533 עד 694ב'**) **הוגשו בהסכמה** (פרוטוקול עמ' 392 ש' 17).

9.4 **ליליאנה בן סימון** היא אמו של יניב בן סימון. הוגשה בהסכמה הודעה שנגבתה ממנה בערב האירוע 30.6.03 בשעה 18:00 לערך (**ת/699**). גב' בן סימון, שהייתה אחת מהמפקחות על יניב במסגרת תנאי מעצר הבית שבו היה נתון באותה עת, נדרשה לחקירה בעקבות ביקור שערכה המשטרה בביתו של יניב ביום האירוע בניסיון לאתרו. לדבריה,

היא ראתה את יניב לאחרונה בשעה 06:00 בבוקר בהיותה במטבח ואחר כך הוא חזר לישון. בהמשך, היא נסעה לקניות במרכז המסחרי וכנראה שאז יניב יצא מהבית. בשעה 13:45 לערך היא נכנסה לחדרו וגילתה שהוא לא נמצא. היא ניסתה להשיג אותו בטלפון הנייד שלו אבל הוא לא ענה. לכן, לדבריה, היא התקשרה לחברו מיכה בן הרוש והלה ענה ואמר לה שאם יניב לא בבית אז כנראה שהלך לעורך הדין שלו. לדבריה, היא התקשרה גם לשמעון סבח אך לא היה מענה.

9.5 **קורל פרי**: העידה כי בשנת 2003 בהיותה בת 16-17 הייתה בת זוגו של מיכה בן הרוש במשך כ-4 שנים. לדבריה, ביום בהיר אחד, ללא אתראה מוקדמת הוא נעלם, כאשר גם בתקופה שקדמה לכך הוא לא התנהג כתמול שלשום, היה לחוץ, מסוגר, יוצא בלילות ולא אומר לאן, מסתובב עם אנשים לא מוכרים לה וכו'. כאשר שאלה לגבי חבריו אמר לה את השם "יניב" מבלי לפרט מעבר לכך (עמ' 272 ש'21 ואילך). לדבריה, באחד הימים התקשר אליה חבר של מיכה בשם ירמי, ביקש ממנה לרדת למטה, אמר לה שמיכה היה צריך להסתלק, נתן לה מכשיר טלפון ואמר לה שמיכה יתקשר אליה לאותו מכשיר.
קורל הדגישה כי טרם הסתלקותו מיכה לא אמר דבר לגבי נסיעה אפשרית לחו"ל והדבר לא היה מתוכנן. לדברי קורל, כאשר מיכה התקשר אליה לאותו טלפון הוא לא מסר לה מידע על מעשיו ולא ענה לשאלה מדוע נסע מהארץ. היא מבחינתה הייתה מבולבלת וכעוסה. לדברי קורל, באחת השיחות אמר לה מיכה: '**שמעת מה קרה?' שאלתי אותו מה קרה והוא אמר לי ראית בחדשות או קראת בעיתון, אני לא זוכרת באיזה מילים הוא השתמש, אני רק זוכרת שבאותה תקופה היות שאצלי בבית כל הזמן חדשות נשמעות היה בחדשות על ניסיון לפגוע בזאב רוזנשטיין**" (עמ' 273 ש' 23 ואילך).
עוד סיפרה קורל כי מיכה נשמע בשיחות שקיים איתה מיואש, במצוקה, בוכה, אפילו פעם אחת בכה בדמעות ממש. פעם אמר לה שהוא נמצא בדרום אפריקה, בהזדמנות אחרת אמר שהוא בתאילנד. לדברי קורל במהלך כל שיחותיה אתו היא ניסתה לקבל תשובות לגבי התנהגותו, מדוע אינו מתקשר ישירות לביתה וכו', אך לא קיבלה כל תשובה. לדברי קורל בשלב מסוים מיכה נעלם לחלוטין ועד היום לא ידוע מה עלה בגורלו. היא עצמה עזבה את הארץ בשנת 2004 ללימודים ואין לה כל קשר לנושא.

נכון לציין כבר עתה, לאור טענות ב"כ נאשם 4 בסיכומיו, כי דבריה של קורל ככל שהם מתייחסים להתנהגותו של מיכה, ללחץ שביטא ולבכיו אינם בבחינת עדות שמיעה. מדובר בחוויה או התרשמות שעליה מעידה קורל מכלי ראשון. הדבר נכון גם לגבי אמירות מסוימות ששמעה מפי מיכה ואשר עליהן העידה. הכלל הפוסל עדות מפי השמועה מתייחס למצב שבו מתבקשת הוכחת אמרת חוץ לעצם תוכנה שלא מפי מי שמסר אותה. עדותה של קורל אודות דברים ששמעה מפי מיכה אינם עדות מפי השמועה אלא אם כן יש כוונה להוכיח את נכונות העובדות שמסר. לא כך במקרה שלנו. לדברי קורל, מיכה לא

אמר לה דבר לגבי המעשה שביצע או לגבי נסיבות הימצאותו בחו"ל. הדבר היחידי ששמעה ממנו היה "ראית בחדשות?". מדובר באמירה שמובאת לעצם אמירתה ולא לנכונות תכנה, ולכן היא קבילה. את הקשר בין אמירה זו לאירוע בכיכר פלומר קורל היא זו שעשתה, תהא המשמעות הראייתית לכך אשר תהא.

9.6 **דורון בן הרוש**: אחיו הצעיר של מיכה בן הרוש העיד כי מאז 2005 לא שמעו ממיכה, כאשר בשיחת הטלפון האחרונה עמו אמר שהוא נמצא בדרום אפריקה. לדבריו, מיכה נסע לחו"ל במפתיע והדבר נודע למשפחה בשיחת טלפון שעשה. יומיים קודם לאותה שיחת טלפון ממיכה מחו"ל הגיעה משטרה לביתם וחיפשה את מיכה. לדברי דורון בן הרוש, כאשר סיפר למיכה על ביקור המשטרה בביתם, הלה השיב **"אל תדאג אני מסדר כמה דברים".** בפעם האחרונה שהתקיים עמו קשר טלפוני אמר מיכה שהוא בדרום אפריקה ומתגורר בבית חב"ד. דורון סיפר כי לאורך השנים התקיים קשר טלפוני עם מיכה ותמיד אמר שהוא בסדר ויחזור. לדבריו, מיכה היה מתקשר רק לטלפון שלו. מדובר היה בטלפון מסוג מירס שדורון המשיך ושמר, לדבריו, רק משום שמיכה היה מוכן להתקשר רק לטלפון הזה. דורון תיאר את השיחה האחרונה שלהם בשנת 2005: **"ישבתי בבית, אני חושב קצת לפני פסח, הוא התקשר, אמר לי אני עובר מקום, שבוע שבועיים גג אני מתקשר ואומר איפה התמקמתי? אמרתי לו אל תעבור מקום, תבוא לפה לארץ אמא משתגעת, לא ישנה בלילות. אז הוא אמר לי כן כן, אני משם איפה שאני הולך אני בא ישר לארץ"** (עמ' 267 ש' 29 ואילך). מאז נעלמו עקבותיו.

הודעה על היעדרותו של מיכה נמסרה למשטרה על ידי האם חנה בן הרוש ז"ל בתאריך 16.6.04 (ראו עדות שוטרת בדימוס שושנה פלדמן עמ' 264 וכן הודעות של גב' בן הרוש **ת/152 ו-ת/153**).

10. **<u>שיחות שנקלטו בהאזנות סתר</u>**

השיחות שייסקרו להלן נוגעות בעיקרן לענייננו של מיכה בן הרוש, להוצאתו מן הארץ והשמירה עליו והן יפורטו <u>בסדר כרונולוגי</u>:

10.1 **ת/1988** (עמדת ציון אלון), שיחה מיום **24.7.2003** בין ציון אלון לבין ישראל אוזיפה. מדובר בשיחה שהתנהלה במילות קוד על עניינים שונים, ואולם בשלב מסוים אומר אלון לאוזיפה כי הביאו לו את "הבחור ההוא", "החבר של זה" לפני שבועיים. המועד בו נקב, "שבועיים" מתאים לפלט היציאות של מיכה בן הרוש **(ת/155)** ממנו עולה שעזב את ישראל בתאריך 2.7.03.

10.2 **ת/1690** (עמדת ציון אלון) שיחה מיום 16.9.03 בין אברג'יל לבין ציון אלון. בשיחה זו אברג'יל מדבר על כך שהוא לא יכול להגיע לאזור מגוריו של ציון אלון כי יש שם "צוותות" כלומר משטרה, ואז ציון אלון אומר שאולי כדאי שגם הוא יזוז מהמקום. עולה האפשרות שציון ייסע ל"גבוה" הוא אוזיפה. או אז ציון מציף את הבעיה שקיימת עם מיכה בן הרוש המכונה "השמן". אברג'יל אומר לו לקחת אותו אתו. כאשר ציון אומר שלא נעים לו מהגבוה, עונה אברג'יל שאו ששניהם יגורו אצל אוזיפה או שישכרו דירה אחרת. בהקשר זה יצוין, כי אוזיפה לא שלל שבמילה "הגבוה" הכוונה אליו (פרו' 8831 ש') ואילו אברג'יל אישר כי מיכה בן הרוש כונה "השמן" (עמ' 7316 ש' 13). באותה שיחה אברג'יל וציון מזכירים מישהו שצריך להגיע בעוד שבוע –שבוע וחצי, כאשר ככל הנראה הכוונה ליניב בן סימון.

10.3 שיחה **ת/1689** (עמדת ציון אלון) מיום **16.9.03** בשעה 14:21 בין ציון אלון לאוזיפה. מדובר בשיחה שעל פי עיתויה ותוכנה היא המשכה של השיחה הקודמת בין ציון לאברג'יל. בשיחה זו מספר ציון לאוזיפה שאליבא דברי אברג'יל המקום שבו הוא שוהה "נעשה חם", כלומר לא בטוח וכי הוא צריך לעזוב. הם מדברים אודות מיכה והעובדה שצריך לשמור עליו. ציון אומר לאוזיפה שאברג'יל הורה לו לא לעזוב את מיכה ולהישאר צמוד אליו. ציון מדבר על כך שאין לו ברירה ומדבר על אפשרות לשכור דירה בבלגיה. אגב השיחה אוזיפה מציע/מביע הסכמה לכך שציון יבוא עם מיכה אליו, למצער לתקופת ביניים. ציון אומר לאוזיפה שכדאי שישכרו דירה שבה הוא יתגורר יחד עם מיכה וביקש מאוזיפה לסייע לו בהשגת דירה. אוזיפה מדבר על אפשרות שישכרו סטודיו רק עבור מיכה כדי שלא יהיה צורך להיות צמוד אליו ואף אומר שהוא לא רוצה אותו בתור "ירושה". אז משיב ציון שהוא מחכה להגעתו של "אריק" (יניב בן סימון) בעוד שבוע-שבוע וחצי שאז הלה "**ייקח אותו איתו יעשה משהו**".

10.4 **ת/1991** (עמדת ציון אלון) מיום **17.9.03** בין ציון לאוזיפה. השניים משוחחים אודות ענייניים שונים, מדווחים זה לזה בקודים אודות נושאים ואנשים מחיי הארגון ובין היתר ציון אומר לאוזיפה שכולם עזבו אותו ורק הוא נשאר עם מיכה ש"הודבק אליו". הוא אומר לאוזיפה: "**מצחיק לאללה זה, תאמין לי, וואללה אני פחדתי שהוא ישאר איתך, שלא ידביקו לך אותו, הדביקו לי אותו**". ציון ממשך ומתלונן על נוכחותו של מיכה בחייו, מציין שהלה ישן כל היום ואפילו לא מסדר את החדר, אך מדגיש אין לו ברירה. שוב הוא מציין את ההמתנה ליניב בן סימון שיגיע ויחליט מה לעשות עם מיכה.

10.5 שיחה **ת/1693** (עמדת בלגיה) מיום **8.11.03** בין אוזיפה וציון אלון. הם מדברים על עניינים שונים ביניהם על אברג'יל ועל העובדה שהוא נמצא בבריסל יחד אחיו נאשם 3. הם נשמעים מתלוננים זה באוזני זה. בהמשך אוזיפה שואל אודות "השמן" ומאיץ בציון לדבר עם אברג'יל. מדברי אוזיפה עולה שגם הוא דיבר עם אברג'יל בנושא. ציון מדבר על כך

שהוא צריך 3,000 דולר כדי לשכור בית בבריסל ואוזיפה עונה לו, כנראה בהתייחסות לאברג'יל: **"אתה רוצה להגיד לי שהוא לא יכול לסדר שלוש אלף דולר בשביל לבדוק?"**

10.6 שיחה **ת/1694** (עמדת בלגיה) מיום 11.11.03 בין אוזיפה לציון אלון. אוזיפה שואל את ציון מה קורה עם החבית (כינוי למיכה) ולאחר שהוא מבין שעדיין העניין לא נפתר לגביו, מציע לציון ששניהם יבואו אליו.

10.7 שיחה **ת/1226** מיום 17.11.03 בין אוזיפה לציון. מדובר בשיחה שכבר הוזכרה קודם ואשר במהלכה מציע אוזיפה לקחת את הדרכון של מיכה ולהשאיר אותו בספרד בהשגחת בנו של ציון. בהמשך אומר אוזיפה שאולי כדאי לשכור לו איזה סטודיו ב300-400 יורו בבלגיה ולקחת לו את הדרכון. אוזיפה אומר שהוא ידבר בנושא עם "החבר" כלומר עם אברג'יל.

10.8 שיחה **ת/1695** (עמדת בלגיה) מיום 17.11.03 בין אוזיפה לציון. מדובר בשיחה שהיא המשכה הישיר של השיחה הקודמת. אוזיפה אומר לציון שהוחלט לסדר למיכה סטודיו ב- 300-400 יורו וכי שוחח בנושא עם החבר והלה אישר שייקחו ממיכה את דרכונו.

10.9 שיחה **ת/1696** מיום 18.11.03 בין אוזיפה לציון. ציון מדווח לאוזיפה כי הוא עומד לצאת אליו בטיסה לבלגיה. שניהם משוחחים אודות מיכה. אוזיפה אומר לציון ששוחח בנושא עם אברג'יל וכי הלה אומנם לא אמר "לא" לרעיונות הקודמים אבל תהה לגבי הכוונה להשאיר את מיכה בספרד. ציון הסביר שהוא השאיר למיכה קצת כסף, אבל אוזיפה הדגיש שאברג'יל מעדיף שהלה יגיע עם ציון לבלגיה וישכרו לו בית.

10.10 **שיחה ת/1697** מיום 18.11.03 בלילה. מדובר בשיחת המשך לשיחה הקודמת מאותו היום כפי שפורט לעיל. <u>בשיחה משולשלת זו בין אוזיפה, ציון אלון ואברג'יל</u>. אוסר אברג'יל בצורה מפורשת להותיר את מיכה ללא פיקוח: **"אחי היקר, אתה לא מצפה להשאיר את חברה שלך שם נכון?!...בסדר תגיע זה לא שייך נשמה שלי, אבל אתה לא יכול להגיע לבד"**. בהמשך: **"אני מפחד שהיא אה..ת..תברח"** וכן **"אין לי כוח לעוד קיבוץ, אין לי כוח"**. אין חולק כי המילה קיבוץ משמעותה "כלא".

10.11 שיחה **ת/1992** מיום 24.11.03 בין דודו בן שטרית לאוזיפה. דודו מתקשר לאוזיפה לברר אם יכול להגיע אליו ושואל מי נמצא אצלו. אוזיפה אומר שנמצא אצלו ציון אלון וכי הם מחכים למיכה "הילד הדובון" והם מחפשים בית.

10.12 שיחה **ת/1698** מיום 2.12.03 בין אברג'יל לאוזיפה שבה הורה אברג'יל לאוזיפה להגיע אליו לתאילנד ולקחת אתו גם את מיכה "החבית". בשיחה למחרת אברג'יל מאיץ באוזיפה לשלוח את מיכה עוד באותו לילה כדי שיגיע אליהם לתאילנד לכבר מחרת.

לגישת המאשימה, הדחיפות שביטא אברג'יל לשלוח את מיכה עוד באותו יום נבעה מהעובדה שעל סדר היום עמדה הוצאתו לפועל של האירוע ביהודה הלוי, כאשר ההנחה הייתה שהוא יגרור חקירות משטרתיות. מכאן הרצון להבריח את מיכה למקום בטוח יותר.

<u>דיון ומסקנות</u>

<u>היבט כללי המשותף לכל הנאשמים</u>

11. כאשר בוחנים את עדותם שני עדי המדינה המרכזיים לאישום זה בומבי ו-ה.צ - מי שהיו במוקד הפעילות העבריינית הנוגעת לאישום השלישי; האחד בהכנת מטען החבלה והשני כאחד מהמבצעים הישירים בזירת האירוע - נקל לראות שעדויותיהם תואמות ומשלימות זו את זו. כל אחד מהם, מזווית הראיה שלו ובתחום פעילותו, מתאר סיפור שמבוסס על אדנים זהים. כך הדבר לגבי יוזם/מזמין ההתנקשות (אברג'יל), המניע להתנקשות (המלחמה והסכסוך עם רוזנשטיין), איש הביצוע האחראי (יניב בן סימון) ואופן הביצוע (מכונית שבה הוטמן מטען חבלה שיופעל באמצעות שלט).

11.1 <u>עדותו של ה.צ – התייחסות כללית</u>

11.1.1 דברי ה.צ לגבי הנסיבות הנוגעות להכנת המטען על ידו מוצאים חיזוק בראיות רבות, כפי שתואר לעיל. ה.צ מסר תיאור מאוד מפורט לגבי האופן שבו הכין והרכיב את המטען. ניכר היה שלמרות חלוף הזמן הרב הוא זכר היטב את פעולותיו ואת הנסיבות שאפפו את הרכבת המטען. עדותו בהקשר זה הייתה קולחת ובהירה.

11.1.2 אקדים ואומר, נוכח טענות ב"כ נאשם 10 בסיכומיו, כי האפשרות שלא ה.צ הוא שהכין את המטען ששימש לפיצוץ בכיכר פלומר, או שאולי באופן היפותטי המטען שהכין ה.צ על פי דבריו אינו המטען שהתפוצץ בפועל - נעדרת היגיון וסבירות בעיני, לא כל שכן ביסוס עובדתי.

<u>ראשית</u>, מבחינת הגיונם של דברים: ה.צ התוודה במשטרה לגבי מעורבותו באירוע זה בעת שלא היו ברשות המאשימה ראיות כנגדו. גם אם נכון שבזכות שיתוף הפעולה מצדו הוא זכה לעונש מתון יחסית, עדיין האפשרות שהוא יתוודה על מעשה שלא עשה ויסכים לשהות במאסר, ארוך או קצר, על לא עוול בכפו, לא כל שכן במצב שבו לא היה כלל חשוף להרשעה - איננה סבירה. הדעת נותנת, אפוא, ש-ה.צ לא הפליל את עצמו בכזב, ובהעדר ראיה לסתור את מעורבותו - אין סיבה שלא לקבל את דבריו. גם אם נכון ש-ה.צ לא היה בסוד הביצוע ואפילו לא היה נוכח בעת שפגוש הרכב שאותו מלכד חובר חזרה לרכב, הרי שלאחר מעשה – גם אם נניח באופן היפותטי שהוא תמה בינו לבין עצמו אם המטען שהכין שימש לאירוע זה - ספק זה הוסר מאליו כאשר הגיעו אליו יניב וסבח מספר ימים

לאחר האירוע ויניב, בנוכחות סבח אמר לו שחבל שהוא, ה.צ, לא נטל חלק בביצוע שאז לא היו מפספסים את רוזנשטיין. באותו מעמד הוסיפו ואמרו לו השניים שבניגוד למה שחשב, סבח ונאשם 11 שלא הם שלחצו על השלט אלא אדם שלישי. על כך סיפר ה.צ בהמשך ל-י.מ כפי שהלה העיד לפנינו.

<u>שנית</u>, אליבא עדותו של בומבי, מספר חודשים לאחר האירוע בכיכר פלומר הוא פנה ל-ה.צ כדי שיכין מטען עבור האירוע ביהודה הלוי, כפי שעוד יתואר בהקשר לאישום הרביעי. זאת עשה כאשר למד לדעת ש-ה.צ הכין את המטען עבור האירוע בכיכר פלומר וכי ניתן לפנות אליו בנושא. הנה כי כן, גם מפיו אנו יודעים על מעורבותו של ה.צ באירוע של כיכר פלומר ועל כך שהוא היה "איש החבלה" של הארגון באותה תקופת זמן. למיותר לומר שעצם מעורבותו של ה.צ באירוע ביהודה הלוי (מעורבות שאודותיה קיימות יותר מעדות אחת) תומכת בדבריו אודות מעורבותו באירוע הנוכחי.

<u>שלישית</u>, ה.צ נקשר להכנת מטענים עבור הארגון גם על ידי העדים י.מ וא.צ. גם אם עדים אלה לא ידעו לקשור את המטענים שהכין ה.צ בביתו דווקא למטען בכיכר פלומר, הרי שדבריהם מחזקים את דברי ה.צ לגבי פעילותו בתחום מטעני החבלה.

<u>רביעית</u>, דבריו של ה.צ לגבי תיאור רכיבי המטען ואופן הרכבתו מוצאים תימוכין בממצאים מזירת האירוע ובחוות דעת המומחים מטעם התביעה כפי שפורט בסעיף 5 לעיל – ולא אחזור. דבריו מוצאים תימוכין אף בזהות שנמצאה בין רכיבי המטען באישום הנוכחי לאלה של אירוע יהודה הלוי, וזאת כמשתקף בחוות דעתו של המומחה סלומון שהוגשה בהסכמה. נזכיר, כי לגבי אירוע יהודה הלוי אין טענה ש-ה.צ לא היה מי שהכין את המטען, מה עוד שדבריו בעניין זה מוצאים אישור גם בעדותו של בומבי שהוציא לפועל את האירוע הנ"ל. כמו כן, נמצאה התאמה בין שרידי המטען שנמצאו בזירת האירוע לבין אמל"ח שנמצא בדירת חמותו של ה.צ והוטמן שם על ידי בנו א.צ.

<u>עדות שרון יוסף</u>

11.1.3 בהקשר זה, אין מקום לשעות לעדותו של מומחה ההגנה עו"ד **שרון יוסף**, שלפיה קיימות כביכול אי התאמות בין דברי ה.צ לגבי אופן הכנת המטען והרכבתו, לבין הממצאים בשטח, כמו גם לגבי האופן שבו התרחש הפיצוץ. **בכל מקרה, גם המומחה אישר כי אין באפשרותו לקבוע פוזיטיבית ש- ה.צ לא היה מי שהרכיב את המטען שהתפוצץ באירוע.**

לטעמי, חוות דעתו של שרון יוסף נסמכה על עובדות לא מבוססות וחלקיות, תוך התעלמות מחומר ראיות רלוונטי ומנתונים רבים אחרים שדווקא מצביעים על התאמה בין דבריו של ה.צ לבין הממצאים בזירה. גם הניסוי שערך העד לוקה בחוסר דיוק ובאי הקפדה על הפרטים.

לא אאריך באזכור כל הכשלים שניתן למצוא בחוות הדעת, הכל כמשתקף בחקירה הנגדית של המומחה, ואתמקד רק בעיקרים. כך, שרון יוסף ביסס את מסקנותיו על בדיקה שעשה בשנת 2017 לבקשת עוה"ד שפטל ושגב כחלק מההערכות שלהם לחקירתו הנגדית של ה.צ, כאשר את בדיקתו עשה בהסתמך על חומר חקירה חלקי שניתן לו באותה עת על

ידי ההגנה. כך למשל, אחת מההנחות שעשה לצורך חוות דעתו הייתה שעל פי גרסת ה.צ הוא הניח את לבנות החבלה בשני קצוות הטמבון (מרחק של למעלה ממטר זו מזו). לאמיתו של דבר ה.צ לא אמר כך בדיוק באף אחד מהודעותיו. מדובר בפרשנות אישית, השערה גרידא, שאולי הייתה יפה לצורכי חקירה נגדית של ה.צ, אבל בוודאי לא הולמת לצורך ביסוס "חוות דעת מומחה" שכל יעודה מציאת אי התאמות בדברי ה.צ.
על בסיס הנחה מוטעית זו ביסס המומחה את המסקנה שקיימת כביכול אי התאמה בין המקום שבו הניח ה.צ את לבנות החבלה לבין מוקד הפיצוץ. מעבר לתמיהה על עצם הפרשנות הלא מבוססת של דברי ה.צ במשטרה, לא ברור מדוע המומחה לא ראה לנכון לעדכן את מסקנותיו לאחר עדותו של ה.צ בבית המשפט, ולאחר שניתנה על ידי ה.צ תשובה ברורה (ואחרת) בנושא. כאמור, בהתאם לעדות של ה.צ הוא מיקם את הלבנות במרחק של 50-60 ס"מ זו מזו, <u>באופן שתואם למעשה את הפיצוץ שאירע ואינו סותר אותו</u>.

זאת ועוד, המומחה התייחס לכך שלא נמצאו בזירה שרידים של מצבר דוגמת זה שתיאר ה.צ. על בסיס זה נתון זה הוא קבע שכנראה נעשה שימוש במקור מתח אחר. חשוב לציין, כי ה.צ עצמו לא נשאל בעניין זה דבר ולא עומת עם השערת המומחה כאמור.
לטעמי, מעצם העובדה שלא נמצאו שרידים של מצבר בזירה קשה להסיק מסקנה כלשהי. לכך יכולות להיות סיבות שונות שלא ניתן לשלול את היתכנותן, כגון שהשרידים הועפו למרחק, שאולי הושמדו ללא הכר, שאולי נאספו על ידי עוברי אורח (בדומה לשלט רחוק) וכיוצ"ב . ככל שניתן להיווכח, זה איננו הפריט היחיד שמצופה היה למצוא בזירה והוא לא אותר בה. שמענו שחלקי רכב הועפו למרחק של עשרות מטרים. כאמור, אי מציאת המצבר, היא כשלעצמה, אינה יכולה ללמד על כך שלא היה מצבר ושלא נעשה שימוש במצבר כמקור מתח. בשום אופן לא ניתן לבסס מסקנה שלפיה ה.צ לא דיבר אמת באומרו שחיבר את המטען למצבר, מה עוד שהוא לא נשאל על כך.

בדומה, המומחה הסיק שדברי ה.צ באומרו שהצמיד את לבנות החבלה למקלט, אינם תואמים את הממצאים בשטח וזאת לנוכח העובדה שהמקלט נפגע כביכול בצורה מינורית בלבד. ראשית, ה.צ לא אמר מפורשות <u>שהצמיד</u> את המקלט ללבנות החבלה ואין סיבה לייחס לו אמירה כזו. ה.צ אמר שהכניס "את הכל" לתוך הפגוש -הא ותו לא. שנית, לא מדויק לומר שהמקלט נפגע בצורה מינורית בלבד, ודי להפנות לדברי מר יורם קניג באומרו שהחלק הדיגיטלי המפענח הושמד כמעט לחלוטין (ראו **ת/245** דברי מנכ"ל חברת KP מר יורם קניג).

מומחה ההגנה טען לאי התאמה בין דברי ה.צ שאמר שהצמיד את מפסק הביטחון לקצה הפגוש, לבין העובדה שמבדיקה שערך אין אפשרות טכנית להצמיד את מפסק הביטחון לקצה הפגוש משום שהפגוש צמוד בקצהו לשלדת הרכב . <u>על כך יש להשיב</u>: אין חולק

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

שאת מסקנתו ביסס מומחה החבלה (שאינו מומחה לרכב) על בדיקת רכב אקראי שמצא ברחוב (עמ' 12533 ש' 30), רכב שאינו זהה לדגם הרכב בענייננו. התשובה אולי הייתה משתנה אם מדובר היה בדגם זהה. בנוסף, מדבריו של ה.צ לא ברור מהו המיקום המדויק שבו הרכיב את מפסק הביטחון על גבי הפגוש, כאשר השימוש שעשה במילה "קצה" סובלת יותר מאפשרות אחת. לא זו בלבד שבשפת הדיבור היומיומית המילה "קצה" איננה משקפת בהכרח את הפינה הקיצונית ביותר של הפגוש, אלא שלא ידוע לנו האם המפסק הותקן בחלק העליון של הפגוש או בחלק התחתון. מצופה היה שההגנה תבקש מ-ה.צ להצביע על המיקום המדויק שבו קבע את המפסק - אך הוא לא נשאל על כך ולא התבקש להסביר. זאת ועוד, במקרה שלנו, בהתאם לעדויות, פגוש הרכב פורק טרם ש-ה.צ הרכיב את המפסק ולכן, מן הסתם, בעת ההרכבה הייתה ל-ה.צ גישה לכל חלקי הפגוש ללא הפרעה.

אי התאמה נוספת בין הממצאים בזירה לעדות ה.צ מצא המומחה בכך שלא אותרו בממצאי הזירה נעלי כבל או צומת חוטים שהולחמו. עם זאת, בחקירה נגדית אישר המומחה כי נעלי כבל הם פריט בעל גודל מזערי (2.5 ס"מ), שיכול להתפרק בפיצוץ ואף לעוף למרחק ולהיעלם מן העין (עמ' 12548 ש' 29).

על כל אלה יש להוסיף את העובדה, שהמומחה ביסס את מסקנותיו על נתונים חלקיים מחומר הראיות, חומרי חקירה סלקטיביים שההגנה ראתה לנכון לספק לו, נתונים שגם אותם לא פירט בצורה מלאה וסדורה בחוות דעתו. הוא לא פרט בחוות דעתו אילו פרוטוקולים קיבל לעיונו, לא ציין את השתלשלות מעורבותו בתיק, דהיינו את העובדה שתחילה נשכר כדי לסייע לעו"ד שפטל בחקירה נגדית ולא כעד מומחה, כאשר את הניסוי שאותו תיאר בחוות דעתו הוא ערך בשנת 2017 טרם עדותו של ה.צ כחלק מאותו יעוץ מקדמי להגנה. כמו כן לא ציין שנכח בבית המשפט בחלק מהישיבות שבהן העיד ה.צ (ורק בחלקן). בנוסף, ניתן לראות שהמומחה לא היה מודע למכלול חוות הדעת שהוגשו מטעם התביעה, לרבות חוות דעתו של סלומון, והתעלם מממצאים שתואמים את עדות ה.צ באופן מובהק, לרבות התאמתם לאירוע ביהודה הלוי ולאמל"ח שנמצא בדירת חמותו של ה.צ והוטמן שם על ידי בנו.

זאת ועוד: בשנת 2017 בעת שהמומחה ערך את הניסוי, הוא השתמש לצורכי הדגמה ברכב סוזוקי בלאנו שנת ייצור 1997-8. לדבריו, הוא למד על שנת הדגם של הרכב הממולכד לאחר שהציג את תמונת הרכב מהזירה לעובדי מוסך מסוים בחיפה ומהם למד מה היא שנת הדגם. קשה שלא לתהות לגבי דרך נפתלת זו לברור שנת הדגם של הרכב, בהינתן שמדובר בנתון שהיה קיים בחומר הראיות. מחומר הראיות עולה ושמדובר ברכב משנת 2001.

המסקנה היא, אפוא, שאין בדברי מומחה ההגנה כדי לשנות או לכרסם במשקל הראיות האחרות שתומכות באופן ברור ומובהק בדברי ה.צ לגבי הכנת המטען ששימש לאירוע בכיכר פלומר.

סופו של דבר, יש לדחות את ההיפותזה שהועלתה בסיכומי ב"כ נאשם 10 שלפיה אפשר שבפיצוץ בכיכר פלומר לא התפוצץ המטען שאותו תיאר ה.צ בעדותו, בין משום ש-ה.צ שיקר או לא זכר, ובין משום שאולי מישהו אחר, אלמוני, הוא שהכין את המטען בפלומר. נאמר לא אחת בפסיקה, כי כאשר בית המשפט, בוחן את הראיות, הוא אינו אמור לשעות להיפותזות או לתיאוריות דמיוניות שהיתכנותן רחוקה עד אפסית. הספק שאותו מבקשת ההגנה לטעת צריך להיות "ספק סביר" (ראו הלכה ע"פ 728/84 **חרמון נגד מדינת ישראל** (19.7.8; ע"פ 6251/94 **בן ארי נגד מדינת ישרא**ל (17.5.95)). במקרה שלנו, אין לטעמי כל סיבה להטיל ספק כלשהו בדבריו של ה.צ, שמתיישבים עם מכלול הראיות, שלפיהם הוא זה שהכין את המטען שהתפוצץ בכיכר פלומר.

<u>עדות גל סלע לגבי ה.צ</u>

11.1.4 בהקשרנו, ראויה להתייחסות חוות דעתה של גב' גל סלע, שאף היא, בדומה לזו של שרון יוסף הובאה על ידי נאשם 10 במטרה לכרסם במהימנותו של ה.צ <u>באופן כללי</u>, ושלא בהקשר לגרסתו באישומים הספציפיים.

נזכיר: גל סלע הוזמנה כעדת הגנה מטעמו של נאשם 10 ואולם הגישה חוות דעת שהוזמנה במשותף על ידי ב"כ נאשמים 2 ו-10 (**נ/238**). באשר לעדותה הנוגעת לנאשם 2 כבר ניתנה התייחסות באישום הראשון. כפי שכבר צוין בהקשרו של נאשם 2, מדובר במי שהציגה את עצמה כפסיכולוגית שיקומית שעוסקת בתחום השיקום הנוירופסיכולוגי. היא אינה אוחזת בתעודה המקנה לה אפשרות להיקרא מומחית בתחום הזיכרון, מומחיות הנתונה לרופא מומחה בנוירולוגיה.

גב' סלע ערכה חוות דעת בנוגע למצב זיכרונו של ה.צ בניסיון לשכנע שזכרונו נפגע משמעותית בעקבות אירועים מוחיים שעבר, ולכן, לגישתה, אינו יכול למסור עדות מהימנה אודות פעילותו בארגון. מסקנתה על פי חוות הדעת הייתה (עמ' 21-20): "**יש סיכוי ברמת סבירות גבוהה שיכולת הזיכרון של ה.צ לגבי אירועים מתחילת שנות ה-2000 הינה פגומה ועדותו על האירועים מאותה תקופה עלולה לכלול מידע ופרטים שאינם תואמים את אשר אירע**".

אין חולק כי גב' סלע לא בדקה את ה.צ ולא נפגשה עמו מעולם. היא גם לא נחשפה למלוא חומר הראיות אלא לחלקים סלקטיביים שהועברו אליה מטעם ההגנה, דהיינו לפרוטוקול עדותו של ה.צ בבית המשפט משנת 2017, לסרטונים נבחרים שהועברו אליה על ידי ב"כ נאשם 10 ולהודעה אחת של ה.צ במשטרה (עמ' 12158 ש' 25-17). היא לא ביקשה ולא קיבלה מעבר לכך. לדבריה, היא לא נחשפה לפרטים מוכמנים ש-ה.צ מסר בחקירה,

להתאמה בין דבריו לנתונים מן הזירה, זאת למרות שאף לדבריה יש לכך משמעות לכך לצורך בחינת הזיכרון (עמ' 12126 ש' 1 ואילך).

אגב חקירתה הנגדית אישרה גב' סלע שהחלק התיאורטי שנוגע לזיכרון האנושי שאותו פירטה בחוות דעתה לקוח מאתר ויקיפדיה, וכדבריה (עמ' 12182, ש' 12): "**אני לא העתקתי מתוך ויקיפדיה, לקחתי משם את החלקים הראשונים שמדברים על הזיכרון הכללי כי זה נותן איזושהי סקירה בסיסית טובה ועליה הוספתי עוד דברים**" (שם, ש' 26). לשאלה מדוע לא פנתה למאמרים עצמם שהרי אין זה מקובל שמומחה מעתיק מוויקיפדיה, היא השיבה: "**זה נותן איזושהי סקירה מאוד כללית שיכולה להתקבל גם לאנשים שהם לא מקצועיים בתחום... אני פניתי גם למאמרים עצמם, לי בחלק הזה היה חשוב לתת משהו שהוא מאוד מאוד בסיסי**" (שם, ש' 30).

נקל לקבוע כי מדובר בחוות דעת נעדרת תוקף מדעי שאין כל דרך וסיבה לקבלה. אומר יותר מכך: חוות דעת כזו ראוי היה לה שלא הייתה מוגשת לבית המשפט על ידי ההגנה. ראשית, מבלי להמעיט מהכשרתה וניסיונה המקצועי הפורמלי של גב' סלע, מדובר בחוות דעת של פסיכולוגית שיקומית שאיננה אוחזת במומחיות הנדרשת בכדי לספק חוות דעת מומחה כהגדרתה בחוק לגבי פגיעה בזיכרונו של אדם. שנית, גב' סלע לא בדקה את ה.צ ולא ערכה לו את אותם מבדקים שהיא נוהגת בשגרה לערוך למטופל שפונה אליה בגלל בעיית זיכרון, כך על פי דבריה. ודוקו: טיפול שיקומי מן הסוג שמעניקה גב' סלע, שבמהלכו היא גם מבצעת מבחנים ומבדקים, הוא פועל יוצא של בעיה/ תלונה ספציפית. האדם הוא שמכוון את המטפל לבעיות שמהן הוא סובל ולסימפטומים שהוא חווה, שהרי זהו כלל בסיסי היפה לכל תהליך של אבחון. אבחנה רפואית אינה עניין תיאורטי/אקדמי. כיצד יעלה על הדעת לחוות דעה לגבי מצב הזיכרון של אדם שלא זו בלבד שלא העלה בעיה כלשהי בתחום הזיכרון בפני שום גורם רפואי או טיפולי, להיפך אמר שזכרונו "בסדר גמור", אלא שנותן חוות הדעת גם לא נפגש עמו ולא בדק אותו?

יצוין, ש-ה.צ אומנם טען בחקירותיו הראשונות, <u>בעת שעדיין היה חשוד</u> וטרם שנחתם עמו הסכם עד המדינה, כי "אינו זוכר" וכי היה לו אירוע המוחי, אך בעדותו הסביר הסבר היטב כי הייתה זו רק אמתלה כדי לחמוק מלהשיב לשאלות בחקירה.

אם לא די בכך, הרי שגב' סלע לא עיינה בכל חומר הראיות שבתיק על מנת שתוכל אולי לגבש איזו התרשמות או עמדה מושכלת ממכלול אמירותיו והתבטאויותיו של ה.צ, תוך השוואתם לממצאים אובייקטיביים. אגב עדותה, גב' גל הפנתה למקרים מסוימים שבהם השיב ה.צ בעדותו שאינו זוכר עובדות מסוימות שעליהן נשאל, וזאת מבלי לתת את הדעת לטיבו של הפרט שנשכח. אין דומה שכחה של אירוע דרמטי כמו הכנת מטען חבלה שנועד להתפוצץ באמצע עיר סואנת, לשכחה של תאריכים, שמות או עניינים יומיומיים רוטיניים, שהם חלק ממגבלות הזיכרון האנושי הרגיל. ידוע לכל, שיש אנשים שניחנים

בזיכרון מאד משובח גם לפרטים, ויש כאלה שנוטים לשכוח פרטים קטנים, בוודאי תאריכים. כדי לדעת עד כמה מדובר בשכחה שמהווה שינוי במצבו של אדם מסוים או חריגה מהנורמה הכללית יחסית לגילו של אותו אדם, היה על גב' סלע להיפגש עם ה.צ, לאבחן אותו וללמוד אודותיו, ואודות יכולותיו - מה שכאמור לא עשתה. לא זו אף זו, גב' סלע התעלמה מדברי ה.צ עצמו כאשר נשאל והתייחס בעדותו למצב הזיכרון שלו: "**...לפרטי פרטים אני באמת לא זוכר. אני יכול לציין דברים גדולים אבל דברים קטנים יכולים לברוח לי מהראש...הדברים הגדולים אני זוכר במדויק...**" (עמ' 2706 ש' 30-24). ועוד אמר בתשובה לשאלת עו"ד קפלנסקי שניסה להטיל דופי ברמת הזיכרון שלו: "**הזיכרון שלי בסדר גמור לדעתי, בשביל הגיל שלי...גם אתה לא תזכור כל דבר...**" (עמ' 2707 ש' 18). כמו כן התעלמה מהעובדה ש-ה.צ נחקר במשטרה בשלב שבין האפיזודה הראשונה של האירוע המוחי הראשון לאפיזודה השנייה, ולא בדקה האם ניתן למצוא שוני בין שתי התקופות.

יצוין, כי גב' סלע כבר זכתה לביקורת מצד בית משפט זה במותב אחר (תפ"ח (תל אביב) 57564-112-15 **בעניין גרנות**) על כך שהסתמכה אך ורק על אבחונים שעשתה לנאשם ולא עיינה בחומר הראיות. כעת הגדילה שאת ולא עשתה לא את זה ולא את זה.

כאמור, גב' סלע קבעה בחוות דעתה כי קיימת סבירות גבוהה שבעקבות האירועים המוחיים שעבר ה.צ נגרמה לו פגיעה בזיכרון. לא זו בלבד שאף לדידה אנו מצויים בתחום ההסתברות וההשערה (בבחינת שאפשר שכך ואפשר גם שלא), אלא שאת קביעתה זו עשתה לא על סמך בדיקתו של ה.צ, לא על סמך תלונתו, לא בהסתמך על ממצאים רפואיים ישירים (למעט העובדה שעבר אירוע מוחי), ואף לא על בסיס עיון בכל חומר הראיות, למעט חומרים בודדים וסלקטיביים שנבחרו על ידי ההגנה. ברי שלא ניתן לשעות לחוות דעת כזו.

בשולי הדברים יוער, כי אין זה ראוי, במסגרת חוות דעת שמיועדת לבית המשפט, לצטט מתוך ויקיפדיה, תוך מחשבה שדי לספק לבית המשפט ידע "מאד מאד בסיסי", כהתבטאותה של העדה.

11.1.5 בפרק הכללי שדן בעדי המדינה כבר הובעה התייחסות ארוכה למהימנותו השל ה.צ ולטענות כלליות שהועלו בהקשר זה על ידי עו"ד קפלנסקי. אין לי אלא לחזור על כך שלא מצאתי כל הצדקה לקביעה גורפת שלפיה מדובר בעד שאינו ראוי לכל אמון ואשר לא ניתן לבסס ממצא עובדתי על דבריו. כפי שכבר צוין אז, ההתמקדות מצד ב"כ נאשם 10 בסוגיית מהימנותו של ה.צ - שלא בהקשר לאירועים הספציפיים הנוגעים לכתב האישום ולא לצורך התמודדות עם דבריו לגופו של עניין - חרגה לא אחת מכללי הרלוונטיות, מהכלל של סופיות תשובות העד בעניינים צדדיים, ובכלל - חרגה מכל פרופורציה. אשוב

ואומר, דבריו של ה.צ והמשקל שיש להעניק להם ייבחנו על פי הקשר הדברים והסוגיה הנדונה. בענייננו, בהתייחס לאישום השלישי, עדותו של ה.צ הייתה לטעמי ברורה, קולחת וקוהרנטית והיא מצאה תימוכין ברורים הן בעדותו של בומבי והן במכלול של ראיות חיצוניות כפי שנאמר לעיל.

11.2 **<u>עדותו בומבי – התייחסות כללית</u>**

11.2.1 בדומה ל-ה.צ, גם דברי בומבי בהתייחס לאירוע גופו ולאופן התרחשותו, זוכים לתימוכין בראיות חיצוניות. כאמור, בומבי סיפר כי הגיע למקום האירוע ברכב וולוו של שלומי לוי. פרטים מוכמנים אלה לא היו ידועים למשטרה עובר למסירת הודעתו והם אומתו בדיעבד הן לגבי רכב הוולוו שאכן אותר בתצלומי הזירה כשהוא חונה בהתאם לדברי בומבי (ראו תמונות מהזירה **ת/766ד'**), והן לגבי פרטי הבעלות של הרכב הנ"ל שהוברר כרכב שהיה שייך לשלומי לוי בין התאריכים 4.5.03 ל-29.8.03 (**ת/764ג'**).

כאמור, בומבי העיד כי נעשה שימוש במערכת הפעלה אלחוטית וכי השליך את השלט-רחוק לאחר האירוע כשהוא עטוף במגבת. מדובר ללא ספק בפרטים מוכמנים. ואכן, אנו יודעים שהמטען הופעל באמצעות מערכת הפעלה אלחוטית וכי שלט רחוק כשהוא עטוף במגבת אותר בזירה על ידי עוברת אורח ונתפס על ידי המשטרה. השלט זוהה בהמשך על ידי בומבי (ראה מסדר זיהוי שלטים **ת/765**). זאת ועוד, בומבי העיד, כי לצורך הפעלת השלט נדרשת לחיצה בו זמנית על שני כפתורים (עמ' 1725 ש' 14 ואילך) והדבר תואם את עדותו של יורם קניג שאמר: **"רק לחיצה על שני הכפתורים האדום והירוק יוצא שידור"** (עמ' 738 ש' 26). בומבי העיד כי מיד לאחר האירוע ברח יניב בן סימון, לא חזר לביתו וירד למחתרת. הדברים מוצאים ביטוי בראיות נוספות, כפי שעוד יוברר.

כנאמר קודם, בומבי עשה שחזור של האירוע והוביל את המשטרה במסלול נסיעתו עד לפיצוץ ולאחריו. צפייה בסרט מלמדת שהובלתו של בומבי את השוטרים בזירה הייתה מאוד בוטחת ולא מהוססת, גם ממרחק השנים. נקל להתרשם מהאותנטיות של ההובלה והשחזור וכן ממידת בקיאותו ואמינותו של בומבי.

11.3 **<u>ראיות חיצוניות נוספות התומכות בדברי ה.צ ובומבי</u>**

11.3.1 קיימות ראיות חיצוניות אשר תומכות הן בדברי בדברי ה.צ ובומבי ומחזקות את דבריהם שמדובר באירוע שבוצע במסגרת ארגון הפשיעה ועל ידי אנשים ששייכים לארגון, בבחינת שלא מדובר במעשה שהוא פרי "יוזמה פרטית".
הנה כי כן, כפי שפורט קודם, מערכת ההפעלה שבה נעשה שימוש לצורך הפיצוץ, נרכשה יחד עם עוד 9 מערכות נוספות על ידי ישי וענונו (שהתחזה בשם בדוי) וזאת על פי הזמנתו

של נאשם 9. עדותו של וענונו לא נסתרה ואין סיבה לא לקבל את דבריו לגבי נסיבות רכישת מערכות ההפעלה. עדותו של ישי יענונו עלתה בקנה אחד עם פרטים מאומתים מרשומות חברת KP ועם עדותו של אברהם מגד שממנו נטל כסף לרכישת הערכות בהוראת נאשם 9 (**ת/1149** עד **ת/1153**).

11.3.2 ראיה תומכת נוספת מצויה בנסיבות גניבתו של רכב הסוזוקי בלאנו שבו הוטמן מטען החבלה. כפי שפורט קודם, מדובר ברכב שנגנב על ידי שמעון אמסלם והועבר לחברי הארגון יניב בן סימון (מי שארגן את הפעולה) ופטריק אלקריף כחודש לפני המקרה. אודות השתייכותו של אלקריף לארגון שמענו מפי עד המדינה י.מ (ראו גם **ת/1250**) וכן מפי בומבי שסיפר, בין השאר, כי כאשר טס לדרום אפריקה בשנת 2015 לפגוש את יניב בן סימון, מי שקיבל את פניו היה אלקריף (עמ' 1047 ש' 13). עוד יצוין, כי נאשם 10 אישר בעדותו כי אלקריף הינו חברו של יניב בן סימון (עמ'10026 ש' 24), וגם נאשם 11 אישר שפגש את אלקריף אצל יניב בן סימון (עמ' 10220ש' 10 ואילך).
תימוכין נוספים לדברי עדי המדינה בקושרם את האירוע לפעילות הארגון מצויים בקורותיו של מיכה בן הרוש לאחר האירוע, ומעורבות חברי הארגון בהגנה ושמירה עליו, כפי שיפורט בהמשך.

11.4 **<u>מעורבות יניב בן סימון בביצוע המעשה</u>**

11.4.1 כאמור, אליבא דברי ה.צ, האדם שפנה אליו בבקשה להכין את המטען היה יניב בן סימון כשלוחו של אברג'יל. גם על פי עדותו של בומבי האדם שהיה ממונה על הוצאת האירוע לפועל היה יניב בן סימון. הוא היה האדם שטיפל בהשגת הרכב שבו הוטמן המטען, כאשר על כך שמענו גם מפי שמעון אמסלם (שדבריו בפני המדובב הוגשו כראיה). יניב בן סימון אף נטל חלק פעיל בביצוע עצמו , כפי שהעיד בומבי.
יניב הוא שגייס לעניין גם את מיכה בן הרוש מקורבו באותם ימים, כפי שעוד יורחב כאשר אתייחס לענייננו של מיכה בן הרוש. עדויות שני עדי המדינה ה.צ ובומבי בהתייחס ליניב, תואמים אפוא ומשתלבים זה בזה.
מעורבותו של יניב בן סימון באירוע צפה ועולה גם מהאזנות הסתר בהקשר לשמירה על מיכה בן הרוש שהוברח לחו"ל בעקבות האירוע. כפי שפורט קודם, ציון אלון בשיחותיו עם אוזיפה, מזכיר את שמו של יניב בן סימון (או אריק בכינויו), כמי שביקש לשמור על מיכה. ציון אלון ציין בשיחותיו כי הוא ממתין להגעת יניב לספרד כדי ייקח פיקוד על מיכה ועל הדאגה לו.

קיימות ראיות נסיבתיות נוספות שמלמדות על הקשר של יניב לאירוע: כך, יניב בן סימון, שהיה נתון בתקופה הרלוונטית בתנאים מגבילים של מעצר בית, לא חזר לביתו ביום האירוע וירד למחתרת. על כך אנו למדים הן מדברי בומבי והן מדברי אמו של יניב, ליליאנה, כפי שפורט בסעיף 10.4 לעיל. עצם בריחתו של יניב ונכונותו להפר בגלוי את תנאי מעצר הבית שבהם היה נתון, מחזקים את הטענה שהיה לו ממה לחשוש ושהיה לו מה להסתיר.

לא ניתן בהקשרו של יניב בן סימון להתעלם מהעובדה שהוא נטל חלק גם באירוע הקשת שכוון אף הוא לפגיעה בזאב רוזנשטיין, כפי שכבר פורט בפרק על המלחמה הגדולה - והדברים כמובן קשורים ונכרכים זה בזה.

11.5 **<u>מעורבות מיכה בן הרוש באירוע ועזיבתו הפתאומית את הארץ</u>**

11.5.1. על מעורבותו באירוע של מיכה בן הרוש, המכונה ירון, אנו למדים בראש ובראשונה מעדותו של בומבי. אליבא בומבי, מיכה צורף לצוות המבצע על ידי יניב בן סימון, ותפקידו, על פי התוכנית, היה, להסיע את הרכב הממולכד בלילה שלפני האירוע ולהעמידו צמוד לפתח הכניסה של משרדו של רוזנשטיין. לאחר מכן, בבוקר האירוע עצמו, תפקידו היה לתצפת אל עבר משרדו של רוזנשטיין ולהודיע טלפונית לבומבי וליניב, שהיו בקרבת מקום, כאשר רוזנשטיין יתקרב למקום על מנת שילחצו על השלט שמפעיל את מטען החבלה במכונית הממולכדת.

למעשה, די בדבריו של בומבי כדי לקבוע את עובדת מעורבותו של מיכה באירוע שכן, כידוע, דברי עד מדינה נזקקים לתוספת ראייתית של סיוע <u>רק</u> כאשר הם משמשים /נדרשים לצורך הרשעה. מיכה בן הרוש אינו נאשם ואין אנו עוסקים בשאלת הרשעתו בדין.
בין כך ובין כך, לעדותו של בומבי מצטרפות מספר ראיות תומכות, חלקן נסיבתיות, כפי שיפורט.

אתייחס בהקשר זה לטענה שעלתה במהלך חקירתו הנגדית של בומבי על ידי ב"כ נאשם 14 שלפיה מיכה לא יכול היה לכאורה להימצא בכיכר פלומר בעת הפיצוץ, משום שבאותו יום בשעה 12:29 יצאה שיחת טלפון לחברתו קורל מאחד ממכשירי הטלפון הנייד שהיו רשומים על שמו, כאשר מכשיר זה אוכן בבת ים (הפיצוץ אירע בשעה 12:50). לטעמי אין ללמוד דבר מעובדה זו. ראשית, לדברי בומבי, הוא ושני חבריו השתמשו בשעת מעשה בטלפונים מבצעיים (טוקמנים), כך שהטלפון של מיכה לא היה אמור להימצא כלל במחיצתו. מדובר בשגרת ביצוע שאודותיה שמענו גם במקרים אחרים והיא מתיישבת עם ההיגיון הסביר. שנית, קורל לא נשאלה דבר בעניין זה על ידי ההגנה ולכן גם לא יכלה להתייחס לסוגיה ולתרחישים היפותטיים בהקשרה.

מנגד, מן הראיות עלה, כך באופן כללי, שמיכה נהג להשתמש ביותר מטלפון אחד קבוע, ועוד הוברר, לרבות מפי הנאשמים עצמם, כי חברי הארגון נהגו כדבר שבשגרה להשתמש בטלפונים האחד של השני, כנראה כדי להסוות פעילות.
האפשרות אפוא שמיכה נתן את הטלפון שלו לשימושו של אדם אחר איננה בלתי מתקבלת על הדעת. לא בלתי מתקבל על הדעת שאותו אחר התקשר לקורל לבקשתו של מיכה כדי למסור הודעה ממנו. כאמור, אפשרויות היפותטיות אלה ונוספות דוגמתן לא זכו לליבון מחמת שקורל לא נחקרה בנושא על ידי איש מהסנגורים. טענת ההגנה שלפיה לא היה מקום לשאול את קורל בנושא מאחר שבלאו הכי לא הייתה זוכרת - לאו תשובה היא.
כך או כך, דברי בומבי אודות שימוש בטלפונים מבצעיים חסויים בזמן הביצוע, שומטת את הקרקע מתחת לטענה שהימצאות הטלפון הקבוע של מיכה במקום מסוים, מעידה בהכרח גם על הימצאותו של מיכה עצמו באותו מקום.

11.5.2 תימוכין לדברי בומבי ניתן למצוא בדבריו של ה.צ אשר שמע מנאשם 10 ומיניב על כך שאדם אחר נוסף היה מעורב בפיצוץ, אדם שיש תכנית להוציא אותו מהארץ. עם אותו אדם נפגש י.מ סמוך לאחר מכן בפוארטו בנוס. י.מ פגש בפוארטו בנוס את מיכה (שאותו הכיר בשם ירון) סמוך לאחר האירוע, היה עד להתנהגותו הלא שגרתית שאותה תיאר, שוחח אודותיו עם אברג'יל והבין מאברג'יל שצריך לשמור עליו ולפקח על צעדיו, בציינו: "**והוא (** יצחק- ג.ר) **התעצבן והצביע על בוזגלו ואמר לו: 'אני אמרתי לך לא לזוז ממנו ולא לעזוב אותו אפילו לשנייה**".
בהמשך, בשיחה בין ה.צ ל-י.מ, כפי ששניהם העידו, נקשרו החוטים לכדי הבנה מצד כל אחד מהם, כי האדם שהשתתף באירוע והוברח לחו"ל היה אותו אדם שי.מ פגש בפוארטו בנוס. באותו עניין מסר עד המדינה י.א באמרותיו במשטרה שפגש את מיכה בבלגיה עם אוזיפה, שוחח אודותיו עם אוזיפה ועם אברג'יל היה עד לשיחות בהקשרו. על סמך שיחותיו אלה הוא ידע לומר שאותו מיכה היה מעורב באירוע בכיכר פלומר. אומנם, המידע שאחזו שלושת עדי המדינה לגבי חלקו הספציפי של מיכה בביצוע העבירה לא היה מדויק -כטיבן של עובדות שמגיעות מכלי שני - ואולם יש בדבריהם בהצטרפם יחד כדי להוות חיזוק ותמיכה לדבריו של בומבי.

11.5.3 הדברים משתלבים, בנוסף, עם מערכת היחסים הקרובה שהייתה קיימת בין מיכה ליניב שאודותיה הובאו ראיות מכיוונים שונים לרבות מפי עד הנאשמים 10 ו-11. לא בכדי, בשעות צהריים של יום האירוע, כאשר אמו של יניב בן סימון גילתה שהוא איננו בבית ואינו עונה לטלפון הנייד, היא התקשרה, מבין כל חבריו **למיכה ולסבח** (ראו סעיף 10.4 לעיל). מן הסתם היא ידעה מי נכלל בחבורה הקרובה הצמודה לבנה.

11.5.4 מן הראיות הובר שלאחר הפיצוץ עזב מיכה את הארץ באופן מפתיע, מבלי לומר דבר לבני משפחתו ולבת זוגו קורל פרי שאליה היה מאד קשור (ראו **ת/155** דו"ח ביקורת גבולות שמתייחס למיכה, וכן עדויות אחיו וקורל פרי). עצם עזיבה פתאומית זו היא ראיה נסיבתית התומכת בדברי בומבי אודות מעורבותו של מיכה באירוע.
עזיבה מהירה וחשאית אינה מהלך שגרתי (במיוחד לא לאדם כמו מיכה שהעזיבה הייתה קשה לו, כפי ששמענו), והיא בהחלט מתיישבת עם מעורבותו במעשה כה חמור והחשש להיעצר ולהיחקר. הצורך הדחוף מבחינתו להימלט מאימת הדין לא נבע מחשש תיאורטי, שכן מן הראיות עולה, שכבר ביום שלמחרת האירוע הגיעה משטרה לביתו של מיכה בחיפוש אחריו, ומאז היה למעשה מבוקש על ידי המשטרה. (ראו **ת/217** מיום 1.7.03).

קורל פרי העידה על האופן הלא רגיל שבו נודע לה עזיבתו של מיכה באמצעות חבר בשם ירמי ועל כך שנתן לה טלפון חסוי שרק באמצעותו תקשרה עם מיכה. אודות היותו של ירמי חבר של יניב שמענו גם מפי נאשם 10 (עמ' 9893 ש' 2). בהקשר זה העיד גם אחיו של מיכה, דורון הרוש, אודות עזיבתו הפתאומית של מיכה ועל כך שהוא היה היחיד שתקשר עמו משום שהיה ברשותו טלפון טוקמן בלתי מזוהה. ניכר אפוא שהייתה כוונה להסתיר את עקבותיו של מיכה אפילו מבני משפחתו, וכוונה זו אינה יכולה להיות מקרית. התנהלות זו, כשלעצמה, היא ראיה נסיבתית לקשר של מיכה לאירוע.

11.5.5 על הקשר שבין השתתפותו של מיכה באירוע לבין העזיבה את הארץ שמענו גם מפי בומבי. לדבריו, כמה ימים לאחר הפיצוץ, על רקע אוירה של לחץ בארגון נוכח הפרסומים בתקשורת, הוא למד מיניב על ההחלטה לשלוח את מיכה לאברג'יל שהיה באותה עת בספרד (עמ' 568 ש' 7). כך העיד גם ה.צ אשר שמע אף הוא דברים דומים מפי יניב וסבח מיד לאחר האירוע.

11.5.6 יש בהחלט אינדיקציות לומר שמיכה היה במצב של מצוקה בהיותו בחו"ל. לא זו בלבד שקורל העידה לגבי מצבו הנפשי שהשתקף בשיחותיהם, אלא שמענו על כך גם מ-י.מ שהיה עד להתנהלותו ולבכיו. יש גם ראיות לקבוע שהוטלה משימה לשמור על מיכה מפחד שייעצר ובכך יסכן הן את עצמו והן את הארגון ואת אברג'יל, זאת משתקף באופן ברור הן מדבריו של י.מ, כאמור, והן משיחות בהאזנות הסתר, כפי שעוד יורחב.
ככל שניתן לראות, מיכה המשיך ונסע בין מדינות בחו"ל עד היעלמותו בשנת 2005 כשהוא מלווה או מצוי במחיצת אנשים מהארגון.

11.5.7 כך הוברר, בין השאר, מפי עדי מדינה אשר נתקלו במיכה בחו"ל כשהוא נע ונד בין מדינות יחד עם אחרים, בדרך כלל במקומות שבהם אברג'יל שהה. כך, מפי בומבי הוברר, שלימים פגש את מיכה בעת שביקר אצל אברג'יל בתאילנד כשהוא יחד עם חברי הארגון. י.מ העיד כי פגש את מיכה תחילה בספרד ואחר כך בבלגיה יחד עם ציון אלון ואוזיפה, באותה עת שאברג'יל היה שם. גם י.א מסר שפגש את מיכה בבלגיה יחד עם ציון אלון ואוזיפה.

11.5.8 ניתן אפוא לקבוע כעובדה שמיכה בן הרוש היה אחד מהאנשים שהיו מעורבים בביצוע הפיצוץ בכיכר פלומר, וכי שלושה ימים לאחר האירוע, ובעקבותיו, הוא עזב את הארץ בפתאומיות וללא הודעה למשפחתו ומאז לא שב ארצה. בשנת 2005 נמסרה על ידי אמו הודעה למשטרה על היותו נעדר, ומאז הוא לא נראה ולא אותר.
ניתן לקבוע, כפי שעוד יורחב, כי מיכה בן הרוש, בעת שהייתו בחו"ל היה תחת משמורת או תחת פיקוח של אנשים מהארגון וזאת כדי להבטיח את אי מעצרו, למען הימלטותו מהדין.

12. הדיון באשמתו של נאשם 1

12.1 גרסת נאשם 1

12.1.1 כחלק מכפירתו בסכסוך כלשהו עם רוזנשטיין, לא כל שכן בהחלטה להתנקש בחייו, כפר אברג'יל במעורבות כלשהי פיצוץ בכיכר פלומר. לדבריו, ככל שבומבי ויניב ביצעו מעשה כזה הרי שזה לא היה על דעתו ולא בשיתוף פעולה עמו.

לדברי אברג'יל, מרגע שעזב את הארץ, באפריל 2003, ועד הפיצוץ בפלומר ביוני 2003 לא היה לו שום קשר עם בומבי, עם יניב בן סימון ועם ה.צ (עמ' 7036, ש' 15-13).
לדבריו, הוא שמע על הפיצוץ בכיכר פלומר כמו שכל הציבור שמע על כך, בתקשורת: "**אני בספרד, מקריאים לי כתבות, פה שם, זהו. זה מה שאני יודע**" (עמ' 7041, ש' 15-12, ראו גם עמ' 7086, ש' 30), ומכל מקום, לדבריו, מאחר שאין לו כל סכסוך עם רוזנשטיין אין סיבה כי ישלח אנשים לחסלו. כמו כן שלל אברג'יל את האפשרות כי נתן לאדם אחר אישור או הוראה לחסל את רוזנשטיין עקב סכסוך ביניהם. אברג'יל הסביר כי גולן אביטן הוא חבר טוב שלו וגם חבר טוב של רוזנשטיין ולכן לא היה עושה זאת ולו מן הטעם הזה: "**אתה רוצה להוציא אותי מניאק עם חבר שלי?**" (עמ' 7040, ש' 12 – 15).

12.1.2 לדברי אברג'יל, לאחר האירוע בכיכר פלומר היו שמועות שבומבי הוא שביצע את ניסיון החיסול הנ"ל. לדבריו מדובר בשמועה שהגיעה מכל מיני אנשים, אך אין באפשרותו להצביע על בומבי כמי שביצע את המעשה (עמ' 7284, ש' 8-1). לשאלת התובע האם הוא

חשד שבומבי הוא שביצע את המעשה ביהודה הלוי, השיב אברג'יל כי אינו רוצה לספר על חשדות שלו, לדבר על ספקולציות או מחשבות שלו. אברג'יל טען כי הוא חשד בכמה אנשים, ואולם סרב להשיב לשאלת התובע מי הם אותם אנשים שבהם חשד (עמ' 7284, ש'31 ואילך). בדומה לכך, במענה לשאלת התובע האם הוא סבור שיניב הוא זה שביצע את הפיצוץ בכיכר פלומר השיב אברג'יל: **"בחיים לא. אני לא רואה תיאוריה כזו"** (עמ' 7313, ש' 21-24).

תשובתו הנחרצת של אברג'יל שבה שלל אפשרות שיניב בן סימון היה מעורב במעשה קיבלה תפנית בהמשך. הביטחון המוחלט בחפותו של יניב הוחלף בהתרחקות ובחוסר ידיעה (עמ'7857 ש' 30 ואילך):

ש. "יכול להיות, ברמה התיאורטית, שיניב בן סימון יזם את פלומר ואת יהודה הלוי? יכול להיות?

ת. יכול להיות שניסים מירום גם עשה את זה, יכול להיות... אני לא יודע מי עשה, גם כשבומבי אמר פה שהוא עשה את זה, אני לא יודע בוודאות של מאה אחוז שהוא עשה את זה."

12.1.3 אברג'יל שלל את האפשרות שפנה או דיבר עם ה.צ אודות בניית מטען חבלה. לגרסתו פגש בו לראשונה כשבועיים שלפני נסיעתו לחו"ל באפריל 2003 יחד עם מריקו כדי לבדוק אפשרות שה.צ יסדר עבורו מקום שהייה בדרום אמריקה. אברג'יל הסביר, כי היה חייב לעזוב את הארץ, או יותר נכון הוגלה מן הארץ כחלק מסיכום שהיה לו עם וועדת השחרורים בעקבות הליך שנפתח נגדו בחשד להפרת תנאי השחרור המוקדם. אברג'יל כינה כשקר את דברי ה.צ לגבי נסיבות היכרותם וכך גם את דברי ה.צ שלפיהם טרם נסיעתו לחו"ל אברג'יל ביקר בביתו 4-5 פעמים.

בהקשר זה טען עו"ד וייס בסיכומיו, כי כאשר בוחנים את עדותו של ה.צ, נקל לראות שדבריו לא ייתכנו. עו"ד וייס הסביר, שמצד אחד ה.צ תיאר מפגש בציינג' של מריקו עם אברג'יל זמן מה לאחר שחרורו מהכלא בשנת 2000 ומאידך הוא סיפר שזמן קצר לאחר אותו מפגש אברג'יל נסע לחול. לשיטתו של הסנגור, ביודענו שאברג'יל נסע לחול באפריל 2003 הדברים אינם מתיישבים, ואין זאת אלא ש-ה.צ משקר. זאת ועוד, האפשרות שאברג'יל יעמוד ויחכה בתור כאחד האדם בציינג' הוא תרחיש כל כך מופרך שמלמד על כך שלא ניתן לסמוך על ה.צ.

להלן יצוטט מעדותו של אברג'יל בחקירה הראשית לגבי היכרותו עם ה.צ (עמ' 7034, ש' 13 ואילך):

ת. "אני עוזב את הארץ ב-1 לאפריל.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ש. בשלב הזה מה הקשר שלך ל -ה.צ, עד המדינה? מה ידעת עליו?

ת. ידעתי שהוא חבר טוב טוב טוב של מריקו, ותו לא.

ש. כמה פעמים פגשת אותו לפני זה?

ת. אף-פעם.

ש. מתי בכל זאת אתה פוגש אותו בפעם הראשונה?

ת. בין שבוע לשבועיים לפני שאני טס.

ש. לגירוש?

ת. כן. נגמר לי הזמן, פניתי לכל מיני חברים, פניתי למריקו. תבין, כל מה שאני מספרלכם אני באווירה שאני לא יודע מי רצח את אחי ואני בזהירות. עכשיו אני מכיר רק עבריינים, 13 שנה אני מכיר רק עבריינים, בשכונה שלי הכרתי רק עבריינים, אני לא מכיר אנשים נורמטיביים שאני יכול להיעזר בהם. פניתי למריקו, אמרתי לו מה עניינים? מריקו זה אחד האנשים שאני סומך עליו, אמרתי לו אני צריך איזה מישהו לנחות באירופה או באפריקה או לא משנה איפה כדי להעביר את הגירוש שלי, להעביראת הזמן. מריקו אומר לי: וואלה יצחק אין לי. אני שואל אותו אם אין לך משפחה, משהו, הוא אומר לי לא. הוא אומר לי אבל: ה.צ אתה זוכר א ה.צ שהייתי מספר לך עליו? אמרתי לו כן, הוא אומר לי: בוא נקפוץ אליו. אמרתי לו בוא. נסענו, יש בירקון תחנת דלק שם, ישבנו שם, הוא התקשר ל-ה.צ

ש. איפה בירקון?

ת. איפה בירקון שיש תחנת דלק. ישבנו שם, הוא התקשר ל-ה.צ ו-ה.צ הגיע דיברנו מה עניינים נעים מאוד מה שלומך, איך אתה מרגיש, שמעתי על הגירוש, דיברנו על זה, שיחת חולין של דקה, מריקו אומר לו: תשמע, יצחק צריך עוד שבועיים נגמר לו הזמן, יצחק רוצה ללכת לאיזה מישהו או באירופה או באמריקה או בכל מקום, לא משנה, אבל מישהו אמין שאנחנו יכולים לסמוך עליו, שלא ימכור אותו. אז הוא אמר לו: יש לי חבר בקולומביה. יש לו חבר בקולומביה, הוא אומר לי חבר טוב טוב, אני אצור אתו קשר, עד אז תיסע אליו. אמרתי לו בסדר, וואלה תודה, באמת תודה, אנילא אשכח לך את זה. זהו. זו השיחה היחידה שהייתה לי. אני בתוך הראש שלי שהוא אמר לי קולומביה ישר פסלתי את זה, בראש, לא אמרתי, למה פסלתי את זה. אני לא יודע אולי אנשים נורמטיביים יש להם את האומץ לנסוע לקולומביה, קולומביה דרום אמריקה נשמע מפחיד, לי בכל אופן זה היה נשמע מפחיד, שם החיים זה לא ערך עליון. זהו.

ש. ומאז הפגישה הזאת עם ה.צ ועד שאתה חוזר מהגירוש, כמה פעמים דיברת עם ה.צ?

ת. אף פעם אחת לא דיברתי איתו, גם לפני כן לא דיברתי איתו.....

.....

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ש. הפעם השנייה שהוא מספר שהוא פוגש אותך זה כשאתה מגיע לצ'יינג' של מריקו, הוא יושב שם מקשיב לשיחה ביניכם ואתה מגיש לו את אחת מהאוזניות שלך בצורה ככה צינית, אם הוא רוצה להקשיב. מה יש לך להגיד על זה?

ת. דבר כזה עושים לבן-אדם שחושדים בו שהוא מלשין, אז אתה מוציא את האוזניה בזה רואים ו-"קח", אבל אני גם לא יכול להגיד את זה, למה אז הייתי מתבייש שהייתי לקוי שמיעה, היה לי את המכשירים שזה בתוך האוזן, שלא אותם, ואיתם הייתי מתנהל כאילו אני בסדר, אני לא אוציא, אם זה משהו שאני מסתיר זה לא הגיוני שאני אוציא.

ש. ובכלל על הטענה שפגשת אותו בצ'יינג' של מריקו?

ת. פגשתי אותו או שלא פגשתי אותו, אני לא יודע, זה אנשים באים, פורטים שיקים.

ש. מה תגיד על הטענה של ה.צ שאתה הגעת אליו מספר פעמים, בין פעם לשלוש, לפני הגירוש ושם אתה הגעת אליו ביחד עם יניב בן סימון ושאלת אותו, או שיניב שאל, אם הוא יודע להכין מטענים?

ת. תקשיב, לגבי עדי המדינה אני אגיד לך שקרנים, הם בעזות ובחוצפה להוציא את עצמם ולהכניס אחרים. ה.צ עבר אירוע מוחי כל-כך קשה שאני לא יודע אם הוא אומר את זה בגלל שהוא עבר את האירוע המוחי, או בגלל שאמרו לו להגיד את זה, כי אני ויניב בן סימון, אני בכל אופן את הבית של ה.צ שיקחו אותי לפוליגרף,שיקחו אותי למה שרוצים, כל בדיקה אפשרית, אני לא הכרתי, את הבית של ה.צ לפני הגירוש לא הכרתי, לא ראיתי, לא ידעתי איפה הוא גר. גם הפגישה הייתה בתחנת דלק.

ש. מהרגע שאתה עוזב את הארץ באפריל 2003 ועד מה שמכונה הפיצוץ בפלומר ב-30 ליוני, איזה קשר היה לך עם הדמויות שאני עכשיו אגיד לך: עם שמעון כהן, עם יניב בן סימון או עם ה.צ.

ת. שום קשר."

בהקשר זה התייחס אברג'יל לשיחה **נ/160** מיום 13.11.03 שלשיטתו מבססת את גרסתו שלפיה הוא הכיר את ה.צ באמצעות מריקו בפגישה בתחנת דלק. בשיחה זו נשמע אברג'יל משוחח עם מריקו אודות ה.צ .תוך שהוא מכנה אותו במילת קוד **"ההוא עם הדלק".** באותה שיחה אברג'יל שואל את מריקו מדוע ה.צ אינו יכול להגיע אליו לחו"ל ואז עונה לו מריקו שיש לו בעיה, שרוצים לפנות אותו מהבית והוא מנהל על כך משפט. לדברי אברג'יל העובדה שהוא מתייחס בשיחה ל-ה.צ כאל "ההוא עם הדלק" מחזקת את דבריו אודות נסיבות היכרותם בתחנת הדלק. לדברי אברג'יל, הסיבה שבגללה רצה ש-ה.צ יגיע אליו הייתה ההכרות שיש ל-ה.צ בקולומביה בתקווה שיכול לסדר לו מגורים שם.
לאברג'יל לא היה הסבר של ממש מדוע ה.צ לא נחקר לגבי התרחשותה של פגישה בתחנת הדלק ותלה זאת בהחלטת בא כוחו. במקביל, אישר כי סיפר אודות פגישה זו לבא כוחו

(עמ' 7133 ש' 27 ואילך). נזכיר, כי ה.צ נחקר לגבי האפשרות שאברג'יל ביקש ממנו לבחון קשר בקולומביה (ושלל זאת מכל וכל), אך לא נשאל דבר לגבי מפגש בתחנת הדלק ולא עומת עם גרסתו של אברג'יל (עמ' 2471).
אעיר כבר עתה כי גם לשיטתה של התביעה, הכינוי "זה עם הדלק" מתייחס ל-ה.צ (ראו גם עדות י.מ עמ' 3716 ש' 29 ואילך). ואולם לדידה, אין בכך להעיד דבר לגבי המקום שבו נפגש ה.צ עם אברג'יל. את העובדה שאברג'יל רצה לפגוש את ה.צ בחודש נובמבר 2003 יש להסביר לגישת המאשימה, בהכנות לקראת האירוע ביהודה הלוי (שהתרחש בדצמבר 2003).

12.1.4 אברג'יל אישר כי בחודש יולי 2003 התגורר בספרד. לדבריו תחילה התגורר בבית של גבי בן הרוש ולאחר מכן ציון אלון שכר עבורו בית באיזו עיירה בקוסטה דל סול. הוא התייחס בחקירה הראשית לטענה שבומבי הגיע אליו לספרד כמה ימים לאחר הפיצוץ בכיכר פלומר והשיב על כך באופן מתחמק בניסיון להלך בין הטיפות עמ' 7042 ש' 30 ואילך):

ש. "בומבי אומר שכעבור כמה ימים לאחר הפיצוץ בפלומר הוא מגיע אליך לספרד, מה אתה זוכר על העניין הזה? מי מגיע אליך באותם ימים לספרד? אני מדבר על תחילת חודש יולי 2003.

ת. אני חושב שמריקו ועדי הגיעו לספרד, לא בומבי. אני מקווה שהזיכרון לא מתעתע בי.

ש. מה אתה יודע להגיד על בומבי?

ת. מה אני יודע להגיד על בומבי? שהוא חייב לי 150 אלף דולר.

ש. מה אתה אומר על זה שהוא פגש אותך בספרד? כך הוא אומר.

ת. הוא גם אומר שהוא פגש אותי בשבעה."

12.1.5 בהתייחס להיכרות עם <u>אוזיפה</u>, אברג'יל העיד כי הכיר אותו בטיול לפריז באמצעות אדם בשם פופה ומאז הם התחבבו זה על זה. לדבריו, הוא סמך על אוזיפה וידע שאצלו בבית יכול להרגיש בטוח. אברג'יל שלל את האפשרות שאוזיפה היה מעין קמב"צ שלו ואמר שהסיבה שכולם חיפשו אותו אצל אוזיפה הייתה שבניגוד לו, אשר החליף טלפונים באופן תדיר, אוזיפה היה כל הזמן אם אותו טלפון שכולם הכירו (עמ' 7050 ש' 12 ואילך).

12.1.6 <u>אשר ליניב בן סימון</u>: לדברי אברג'יל הוא הכיר והתחבר עם יניב בן סימון בביתו של ציון אלון בדרום אפריקה בעת ששהה בדרום אפריקה לצורכי הניתוח באוזניו. למעשה, שם גם הכיר את ציון אלון עצמו, את אבי לוקר את מוטי אטיאס ("העגיל") ועוד אנשים. לדבריו, חודשיים וחצי לאחר שאחיו יעקב נרצח (בחודש יוני 2002), קשריו עם יניב בן סימון ניתקו (עמ' 7033, ש' 10). הקשר חודש רק כאשר חזר ארצה בשנת 2004.

על רקע דבריו אלה הוטחה בפני אברג'יל בחקירה נגדית שיחה **ת/1868** (עמדת אברג'יל ספרד), מיום 18.8.03 שבה, כאשר אברג'יל נמצא עם טולי בספרד, הוא מדבר עם צ'יקו בית עדה בישראל ואומר לו להעביר ממאן דהוא שהוא מכנה "הילד שלי" "החברה שלי" סכום של 20,000 במטבע לא ידוע. בהמשך, אברג'יל מעביר את השיחה לטולי (איש הכספים) שממשיך לשוחח באותו נושא עם צ'יקו ואומר לצ'יקו שהכסף הוא עבור "אריק", כלומר יניב בן סימון. אברג'יל נשאל אפוא כיצד הוראתו להעביר כסף ליניב בן סימון, שאותו הוא מכנה "הילד שלי" "החברה שלי" עולה בקנה אחד עם דבריו כי לא היה בקשר אתו באותו זמן. אברג'יל התקשה לתת מענה סדור (עמ' 7267 עד 7271). תחילה אמר כי הכסף היה מיועד באמת לחברה שלו באותה עת, חברה שסרב לנקוב בשמה. אחרי שהופנה לכך שצ'יקו וטולי הזכירו את השם "אריק" אמר שאולי הלווה כסף ליניב בן סימון לבקשתו שכן מדובר באדם שהוא אוהב ואדם שעזר לו מאוד בתקופת האבל על אחיו.

בהמשך תיקן אברג'יל את דבריו לגבי הקשר עם יניב ואומר: "**ת. אני לא זוכר אם ראיתי אותו, אולי פעם אחת באתי, אל תתפוס אותי במילה, לא זוכר, אולי פעם באתי לראות אותו, לא אבל אין לי זיכרון...לא מאז הקשת, מאז בית משפט העליון, שם לא ראיתי אותו יותר...** " (7311, ש' 5). לדברי אברג'יל, אפוא, הוא פגש את יניב בבית המשפט העליון בקשר למעצרו עם האחרים באירוע הקשת ומאז, כך לדבריו, לא ראה אותו עד שובו ארצה (7311-12).

אזכיר כי אירוע ההתנקשות בזאב רוזנשטיין במסעדת הקשת היה באוקטובר 2002 כאשר לעצם מעורבות יניב בן סימון באירוע זה יחד עם אנשיו של רוחן לא ניתן הסבר משכנע מצדו של אברג'יל.
אברג'יל הוסיף ואמר כי אינו יודע לומר מה עשה יניב מסוף שנת 2002 ועד לאירוע פלומר (עמ' 7430, ש'14-22).

12.1.7 בעדותו בחקירה ראשית, כאשר נשאל אברג'יל אודות היכרותו <u>עם מיכה בן הרוש</u> או "ירון" הוא השיב כי הכיר אותו בבית של ציון אלון, בית שהיה מעין "טיילת" עבור ישראלים. היה סוג של דייר קבוע שם בדומה ל- י.מ לדבריו, כולם היו מרכלים על ירון "**כל הזמן היו מתבכיינים עליו, שהוא אוכל הרבה ושהוא חזיר ושהוא קנאי, ושהוא רודף שמלות כל היום, ושהוא ככה, כל מיני דברים כאלה, אז הייתי רואה אותו מדי פעם, אהלן, אהלן מה נשמע**" (עמ' 7061 ש' 7). בחקירה ראשית העיד אברג'יל כי מיכה לא היה דרוש בארץ וכי הוא נסע עם הדרכון שלו לאפריקה (עמ' 7062, ש' 23). אברג'יל סיפר, כי אגב שיחותיהם, מיכה שכנע אותו שהוא יודע אנגלית, דבר שבדיעבד התברר כלא נכון, ולכן, כאשר נסע לתאילנד, הוא הזמין את מיכה לשם על מנת שיעזור לו להסתדר עם

השפה. אברג'יל לא הסביר מדוע היה צריך דווקא את מיכה כדי לסייע באנגלית שעה שאוזיפה (שגם אותו הזמין) דובר היטב את השפה.

תחילה אברג'יל שלל את הטענה שמיכה היה תחת שמירה ולא יכול היה לנוע כרצונו:

'**ירון אין מה לשמור עליו, הוא אחד שיוצא, הוא אחד שהולך לקנות, יש לו כסף בכיס, יש לו דרכון בכיס, כשהוא נעצר הוא גם נעצר והוא גם משתחרר וכולם היו עצורים, ירון נסע לאפריקה, לא היה מי שיגיד לו לנסוע לאפריקה, לא היה מי שיגיד לו משהו, הוא על דעת עצמו נסע לאפריקה. ירון לא היה שבוי של אף-אחד, ירון אף-אחד לא כפה עליו להיות עם מישהו. ירון היה אצל מי שהוא רוצה, הוא הלך לאן שהוא רוצה. כשאתה מדבר איתי על לשמור על בן-אדם, זה לקחת לו דרכון ,לקחת לו דברים ,לשמור עליו שלא יזוז. זה לא המצב. זה לא המצב. הבן-אדם חוץ מלשכב עם נשים ולאכול, שיהיה בריא, זה מה שמעניין אותו**" (עמ' 7079 ש' 26).

בחקירה הנגדית שינה את גרסתו לגבי מיכה וטען שהלה, כפי שנודע לו מציון אלון, הגיע לספרד עם דרכון מזויף (עמ' 7333 ש' 17 ואילך). לדברי אברג'יל, הוא ידע שמיכה דרוש וכי צריך לשמור עליו במצוות ציון אלון, אך לא ייחס לכך חשיבות (עמ' 7334 ש' 17).

12.1.8 אברג'יל נחקר לגבי שיחות שנקלטו בהאזנות הסתר שפורטו לעיל:

בהתייחס לשיחה **ת/1740** שמתקיימת בין אברג'יל לרוחן בתאריך 7.5.03, (סמוך לפני אירוע פלומר) בגדרה מברר אברג'יל עם רוחן מה עם ה-"ניירת" (כסף) "**כי הילדים צריכים שמה זה לזוז**". אברג'יל שלל את דברי ב"כ המאשימה בחקירה נגדית כי מדובר בכסף שדרוש עבור הוצאתו לפועל של הפיצוץ בכיכר פלומר. לדבריו, אינו זוכר את השיחה אך מה שבטוח השיחה אינה עוסקת באירוע פלומר או בסמים. לדברי אברג'יל מעולם לא דיבר עם רוחן על עסקת סמים, וייתכן שמדובר בכסף עבור משהו אחר (עמ' 7603-7604).

בהתייחס לשיחה **ת/1690** שפורטה לעיל ואשר בה נשמע אברג'יל אומר לציון אלון לקחת את מיכה אתו כאשר הוא טס לאוזיפה, לא סיפק אברג'יל מענה ישיר. בניגוד להשתלשלות העניינים בשיחות שאליהן הפניתי לעיל, הרי שלדברי אברג'יל מיכה הגיע מישראל לציון אלון לבלגיה יחד עם עוד ישראלי, כאשר הוא מבחינתו ראה אותו אצל ציון אלון (עמ' 7273 ש' 14).

אברג'יל נדרש בחקירה הנגדית לשיחה **ת/1697** שפורטה לעיל ושבה הוא נשמע אומר לציון אלון שלא להשאיר את מיכה לבד, שהוא מפחד שהוא יברח ושאין לו כוח לעוד "קיבוץ". בתשובותיו הנפרשות על למעלה מ-10 עמודי פרוטוקול (רווי הפרעות מצד בא כוחו) שתקצר היריעה מלפרט, אברג'יל אינו מצליח לספק הסבר מניח את הדעת לאמירותיו אלה (ראו עמודים 7358 עד 7370). אחרי התפתלויות רבות הוא אישר שהכוונה בשיחה זו היא אכן למיכה. הוא אישר שהלה היה מבוקש ועוד אמר: "**אני דואג יותר לקטע של ירון, שלא יעשה שטויות**" (עמ' 7366 ש' 2 ואילך).

ובהמשך (שם, שורה 17 ואילך):

ש. "כל העניין הוא בין בוזגלו לבין ירון, אתה בכלל יועץ וחבר ואהבה וחברות ודואג לירון.

ת. כן.

ש. למה אתה מורה לבוזגלו או לבוא עם החבית או...

ת. בוזגלו טיפוס לא זהיר, הוא לא חשדן, הבית שלו טיילת, אתה לא יודע מי מודיע, מי לא מודיע, אני אומר לו: בוזגלו, הבן-אדם דרוש, חראם."

לא מיותר לציין כבר עתה, כי אוזיפה, בעת שנשאל אודות שיחה זו, אישר שהוא ואברג'יל חששו שמיכה יברח, משום שאם יברח הדבר עלול להוביל למאסרו של אברג'יל, כפי שעוד יפורט (פרו' 8874 ש' 27).

12.2 **<u>דיון ומסקנות לגבי חלקו של אברג'יל באירוע</u>**

12.2.1 כפי שפורט לעיל, על פי עדותו של ה.צ, מי שהזמין ממנו את הכנת המטען היה אברג'יל ולא אחר. למרות שיניב היה האדם שפנה אליו ושוחח עמו, הרי שהוא, ה.צ, ראה בו את שליחו של אברג'יל.
אלמלא מדובר היה בבקשה של אברג'יל ואלמלא היה ברור לו שאברג'יל עומד מאחורי הבקשה, הוא לא היה נכון לבצע את המעשה. לדבריו, לו וליניב לא הייתה הכרות קודמת ואף לא דבר במשותף.
ה.צ הדגיש כי אברג'יל הוא שהכיר לו את יניב והציג אותו בתור נושא דברו וידו הארוכה באומרו **"יניב זה אני"**. לדבריו, יניב לא היה מבקש ממנו לבצע מעשה כזה עבור עצמו וגם הוא מצדו לא היה נעתר.

12.2.2 זה הזמן להתייחס לטענת ב"כ נאשם 1 שפורטה קודם ואשר לפיה דברי ה.צ אודות נסיבות היכרותו עם אברג'יל, אינם מתיישבים על העובדות האובייקטיביות. <u>לא כך לטעמי</u>: טענת ההגנה שלפיה נובע מדברי ה.צ שהוא הכיר את אברג'יל לאחר שחרורו של אברג'יל מהכלא בשנת 2000, היא פרשנות לא נכונה של דברי ה.צ.

בפרק על עדי המדינה סעיף 4.7.1 נסקרה עדותו של ה.צ באשר לנסיבות היכרותו עם אברג'יל. ה.צ לא נקב בתאריכים או בזמנים מדויקים, ואולם מהכרונולוגיה שתיאר ברי שהפגישה שתיאר בצ'יינג' של מריקו לא הייתה סמוך לשחרורו מן הכלא. ה.צ תיאר כיצד הכיר את צחי בן עטיה, הלך לעבוד עמו בחקלאיות, ניסה לייצא אבטיחים וכו', הכל בניסיון לבנות עסקים בדרום הארץ.

באותה תקופה לא התגורר בביתו בתל אביב. לא יכול להיות ספק ש-ה.צ מתאר כרונולוגיה של מספר שנים ולא של מספר שבועות או חודשים. הדברים מובהרים ברוח זו בעדותו של א.צ (עמ' 3299) אשר מספר שאביו לא התגורר בבית לאחר שחרורו מהכלא וחזר הביתה רק בשנת 2002. לדברי א.צ, זו הייתה התקופה הרלוונטית לחבירתו של ה.צ לאברג'יל ולאנשי הארגון (ראו גם בפרק על המלחמה הגדולה סעיף 2.3).
לפיכך, אין כל סתירה או אי בהירות בדבריו של ה.צ, ובהנחה שאכן ההתחברות בינו לבין אברג'יל הייתה בזמן כלשהו בשלהי 2002, אך סבירים הם דבריו, שעד לעזיבת אברג'יל את הארץ הוא נפגש עמו מספר מצומצם של פעמים בביתו. ה.צ הסביר שפתאום, בשלב מסוים, הפסיק אברג'יל להגיע, יניב היה מגיע לביתו בגפו או עם סבח, ואז נודע לו שאברג'יל נסע.

לעומת זאת, דבריו של אברג'יל באומרו שלפני נסיעתו לחו"ל נפגש עם ה.צ פעם אחת בלבד יחד עם מריקו בתחנת דלק לא הוצגה כלל להתייחסותו של ה.צ בחקירה נגדית. מנגד, האפשרות שאברג'יל ו-ה.צ דיברו על כך ש-ה.צ יסדר לאברג'יל מגורים בקולומביה הוכחשה על ידי ה.צ מכל וכל. לא זו אף זו, גרסתו של אברג'יל לגבי אותו מפגש בתחנת הדלק ומטרותיו לא זכתה לתימוכין כלשהם, באשר מריקו, שהיה כביכול שותף לאותו מפגש, לא זומן לעדות על ידי אברג'יל (או על ידי נאשם אחר). הימנעות מזימון עד שיכול לתמוך בגרסתו של צד, עומדת לו כמובן לרועץ.

12.2.3 דבריו של ה.צ, לגבי מעורבותו של אברג'יל בהזמנת המטען משתלבת בדבריו של בומבי שתיאר את אברג'יל כיוזם האירוע, כמי שתכנן את הוצאתו לפועל וכמי שהיה מעורב בכל שלבי התכנון.
מבחינת בומבי, אירוע זה הוא אחד מרצף של אירועים כחלק מהמלחמה שהכריז הארגון על ארגונים אחרים ביניהם רוזנשטיין, כפי פורט בפרק על "המלחמה הגדולה" ולא אחזור.

12.2.4 דבריו של ה.צ באומרו שהפנייה אליו להכין את המטען הגיעה מצד אברג'יל ולא מיניב בן סימון כגורם עצמאי, לא רק משתלבים בדבריו של בומבי כאמור, אלא נושאים הגיון פנימי ומתיישבים עם השכל הישר. לא יכול להיות ספק שיניב היה חבר הארגון והיה מזוהה כלפי כולי עלמא עם הארגון. מראש, האפשרות שהוא ייזום התנקשות באדם כמו רוזנשטיין, איש בעל מעמד ועוצמה בעולם התחתון, על דעת עצמו במנותק מהארגון שאליו השתייך וללא גיבויו של אברג'יל, איננה מתקבלת על הדעת ואינה מתיישבת גם עם תבנית הארגון ועם היות אברג'יל הגורם הקובע בארגון, מי שעל פי יישק דבר. היעלה על הדעת שיניב יפעל על דעת עצמו ובכך יכרוך את הארגון ואת העומד בראשו למלחמה עם רוזנשטיין?

לא זו אף זו, לא הובאו כל ראיות לכך שליניב היה סכסוך אישי או אינטרס אישי בהקשר לרוזנשטיין במנותק מהארגון ומפעילותו. הניסיון מצד ב"כ נאשם 1 להעלות אפשרות שיניב ביצע מעשה כזה באופן עצמאי אינו מתיישב אפוא עם השכל הישר ועם הראיות.

לא למיותר להדגיש בהקשר זה, כי עדותו של אברג'יל לגבי מעורבותו של יניב באירוע לא הייתה עקבית, כפי שצוטט קודם.
בהתחלה, הוא שלל מכל וכל את האפשרות שיניב היה מעורב במעשה זה באומרו ש-"**אין תיאוריה כזאת**", אך בהמשך, תוך שינוי קו ההגנה שלו ובניסיון להותיר אופציה כזו, או גדר של ספק, הוא הציג עמדה פחות מחייבת. עדיין, לא הפנה במישרין אצבע מאשימה כלפי יניב.
זאת ועוד: באירוע בכיכר פלומר נטלו חלק פרט ליניב (ולאנשים שמזוהים עם קבוצתו) גם בומבי שהוא בוודאי "איש של אברג'יל" ולא אדם שנתון למרותו של יניב. העובדה שבומבי היה אף הוא בין המבצעים מהווה ראיה נוספת לכך שמדובר במעשה במסגרת הארגון ושוללת את התזה כי מדובר ביוזמה פרטית של יניב.

תימוכין נוספים לאמור לעיל מצויים בעצם העובדה שיניב נקשר גם לניסיון ההתנקשות ברוזנשטיין באירוע הקשת. באירוע זה לא זו בלבד שהיו מעורבים גם אנשים של רוחן (שעמם כרת הארגון ברית) אלא שאברג'יל נכרך אישית בניסיונות הגישור והפישור בים המלח מול רוזנשטיין, כפי שתואר בפרק על המלחמה הגדולה.
כמו כן, אין מקום לנתק את אירוע פלומר מאירוע יהודה הלוי שבא בעקבותיו, שבו המארגן והרוח החיה היה דווקא בומבי לאחר שהאחריות עברה מיניב אליו בעקבות מעצרו של הראשון. נזכיר בהקשר זה כי בהתייחס לאישום הרביעי אמר בומבי שהרעיון לחסל את רוזנשטיין בצ'יינג' היה של יניב וכי "**שנינו עשינו את זה בשביל יצחק**" (עמ' 785 ש' 18). מדובר אפוא בשורה של מעשי התנקשות, שגם אם כל אחד מהווה מעשה עבירה נפרד, הרי שהם קשורים ונכרכים זה בזה מבחינה מהותית ורעיונית, על רקע האינטרס הארגוני שפורט בפרק "המלחמה הגדולה".
כמו כן, יש להפנות להשתלשלות העניינים לאחר האירוע בכיכר פלומר והשמירה על מיכה בן הרוש בחו"ל על ידי חברי הארגון, אנשים הקרובים לאברג'יל ומזוהים עמו, כל זאת תוך התערבות ישירה של אברג'יל, כפי שפורט קודם ועוד יורחב להלן:

12.2.5 כאמור, העובדה שאברג'יל קשור לאירוע בכיכר פלומר נלמדת גם מהתנהלות הארגון בקשר להברחתו מהארץ של מיכה בן הרוש והשמירה עליו. מיכה בן הרוש היה מבוקש על ידי המשטרה בעקבות האירוע, שהרי כבר למחרת הגיעה משטרה לביתו בניסיון לאתרו. יש להניח שהוא, כבחור שניסיונו בפשע לא היה רב, גילה אותות בהלה. אברג'יל ויניב זיהו שמדובר במי שאולי לא יעמוד בחקירה משטרתית ובכך עלול לסכן גם את עצמו וגם אחרים, ביניהם את אברג'יל. גם אם נניח לצורך העניין שמיכה לא עזב את הארץ בכפיה

ובניגוד לרצונו, וגם אם לא נקבע פוזיטיבית שבמהלך כל זמן שהייתו בחו"ל, לאורך שנתיים, הוא היה תחת שמירה הדוקה ונשלל ממנו חופש התנועה או הרצון החופשי, עדיין ברי שהיה אינטרס מובהק של אברג'יל ואנשיו לשמור עליו ולוודא "שלא יעשה שטויות" אשר עלולות להביא לכדי מעצרו. כמובן שאינטרס זה לא בא במקום האינטרס של מיכה עצמו להימלט מאימת הדין ואינו שולל אותו. במקביל לאינטרס המובן של מיכה שלא להיעצר, זיהו אנשי הארגון, כפי שהעיד י.מ, שמדובר בבחור חסר ניסיון שההתנהלות בעולם העברייני קשה עליו. העובדה שמיכה לא חדל מלהתבכיין על מר גורלו ועל הפרידה מבת זוגו, גרמה לאנשים בארגון לתהות עד כמה אפשר לסמוך עליו שלא יישבר, יחליט לחזור ארצה ואז ייתפס ועלול הסגיר את האחרים. מכאן ההחלטה לשכן אותו תחילה בביתו של ציון אלון בספרד (מדינה שבה שהה אברג'יל באותה עת), מקום שבו יהיה מצוי במחיצת אנשים נוספים מהארגון, ואגב כך לדאוג לצרכיו לעודד את רוחו (למשל הוצאתו לבילוי בבית בושת). בהמשך, הוא נויד למקומות אחרים בעולם, בהתאם למסעותיו של אברג'יל ולמרכז פעילות הארגון. ניכר היה שמדובר במשימה שאיש לא נהנה ממנה (כעולה מהשיחות בין אוזיפה לציון אלון) אבל ההוראה שניתנה בעניין זה מצד אברג'יל הייתה ברורה וחד משמעית שיש לשמור עליו שמא עלול לסכן את אברג'יל. טביעות אצבעותיו של אברג'יל במתן ההוראה לפקח על מיכה משתקפת פעם אחר פעם בשיחות שבין אוזיפה לציון אלון. כמו כן ראוי להפנות לשיחה **ת/1690** שיחה מיום 16.9.03 בין אברג'יל לבין ציון אלון, שם אומר אברג'יל לציון אלון שעליו לקחת את מיכה איתו אם הוא נוסע לבלגיה. כך גם בשיחה **ת/1697** שבה מדבר אברג'יל עם ציון אלון כשהוא במכונית עם אוזיפה על כך שציון אלון אינו יכול להרשות לעצמו להשאיר את ירון בספרד בעוד שהוא יעבור להתגורר בבלגיה. מדובר בשיחה שהטון שלה מצד אברג'יל תקיף, אסרטיבי ואינו פותח פתח להשגה או לוויכוח לגבי האופן שבו מצופה מציון לנהוג. דבריו של אברג'יל "**אני מפחד שהיא אה..ת..תברח**", וכן, "**אין לי כוח לעוד קיבוץ, אין לי כוח**" אינם מותירים ספק בכך שאברג'יל חשש שמיכה עלול "לברוח" וכי הדבר עלול לפגוע בו ואפילו לסכן אותו עצמו בשליחה לכלא.
אין הוכחה טובה מזו למעורבות של אברג'יל במעשה שביצע מיכה ואף להלך הנפש שלו בהקשר זה, דהיינו, הכרה מצדו שאם מיכה ייעצר גם הוא עלול להסתבך.

דברים אלה מצטרפים לדברים שמסר י.מ בנושא, לרבות בנוגע לשיחה שהייתה לו עם אברג'יל שבה הוא העלה בפניו את חששותיו מפני אותו ירון עקב התנהגותו. לדברי י.מ, אברג'יל מאד כעס, מה שהיווה אולי סיבה להגברת חוסר האמון במיכה ולכך שהוחלט לקחת את דרכונו.

אשר לגרסתו של אברג'יל בנושא: כפי שפורט קודם, במהלך עדותו הראשית ניסה אברג'יל להרחיק עצמו באופן מקסימלי ממיכה. הוא טען שהכיר אותו בבית של ציון אלון ומבחינתו הוא היה עוד אורח בבית ללא כל קשר אליו. בחקירה הנגדית, לאחר שהושמעו לו שיחות הטלפון המפלילות, שינה את גרסתו וטען כי מיכה הגיע לספרד עם דרכון מזויף, עובדה שנודעה לו מפי ציון. אגב כך, בניגוד לגרסתו הקודמת, אישר כי ידע שצריך לשמור על מיכה במצוות ציון, אך הוא מבחינתו לא ייחס לכך חשיבות.
אברג'יל הסביר את שינוי הגרסה בתובנות חדשות מצדו בעקבות ההיחשפות לשיחות בהאזנות הסתר. מדובר אפוא בגרסה שגם אליבא אברג'יל איננה אותנטית, אינה פרי ידע אישי או זיכרון אישי, אלא תובנה מאוחרת בהתאם לראיות שהובאו במשפט.

זאת ועוד, על פניו מדובר בגרסה שאינה מתיישבת עם הראיות וקשה ליישבה עם ההיגיון הסביר. לאור יחסי הכוחות בארגון לא מתקבל על הדעת שציון אלון החליט החלטות או ביצע מעשים שלא על דעת אברג'יל או במצב שבו לאברג'יל לא היה אכפת. יותר מכך, בשיחות בין ציון לבין אוזיפה הוא נשמע לא אחת מתלונן על הצורך לשמור על מיכה כאשר את ההוראה והחובה לעשות כן הוא מקבל ישירות מאברג'יל.

כאמור, אברג'יל טען כי מיכה היה חופשי לנוע כרצונו וכפר בכך שנטלו את דרכונו. לדבריו, הוא השאיר לו כסף זמין שיכול היה לקחת. לא זו בלבד שהדברים אינם מתיישבים עם השיחות בהאזנות סתר שמהן משתקפת בברור הכוונה ליטול את דרכונו של מיכה, כך גם מדבריו של אוזיפה עצמו, אלא שקשה שלא לתהות על דבריו של אברג'יל לפיהם השאיר למיכה כסף. בהחלט יש לתמוה מדוע שאברג'יל ישאיר כסף עבור אדם שהוא פוגש במקרה אצל ציון אלון, אדם שאינו קשור לארגון או אליו. בהקשר זה לא משכנעים דברי אברג'יל כי ראה לנכון לעזור למיכה משום ש"היה "דרוש".

12.2.6 ניסיונותיו של אברג'יל להתרחק מכל האנשים הפעילים בארגון ולהציג את מערכת היחסים עמם נטולת כל גוון פלילי היא מיתממת ולא משכנעת בלשון המעטה. אברג'יל התקשה להתמודד עם העדויות הברורות נגדו, ולכן עשה כל מאמץ להרחיק עצמו מאנשי הארגון, במיוחד מאלה שעשו במלאכה. דע עקא שניסיונות התרחקות מאולצים אלה, בניגוד לשכל הישר ולראיות, הם ההוכחה שכנראה לא היה בידו לתת הסברים טובים יותר.
כך, בהקשר לבומבי, לא התמודד אברג'יל עם עובדת הגעתו אליו לספרד כשלושה ימים לאחר האירוע בטענה שאינו זוכר, או אינו בטוח. הוא תיאר את מערכת היחסים ביניהם כרחוקה וסתמית זאת למרות שכל הראיות מצביעות על כך שבומבי היה מבכירי הארגון ומי שנחשב יד ימינו, מי שהוציא לפועל את האירוע המתואר באישום הרביעי שעליו עוד אעמוד.

לגבי אוזיפה ההתייחסות אליו הייתה כאל חבר גרידא מבלי להתמודד עם הראיות המצביעות על המעורבות הרבה של אוזיפה בענייניו שהתגלתה בשיחות.
לגבי יניב בן סימון הרחיק אברג'יל לכת באומרו שלאחר שחזר ארצה מדרום אפריקה בשנת 2002 לא היה בקשר עם יניב עד 2004. אגב כך הוא לא יכול היה להסביר את השיחה **ת/1868** מיום 18.8.03 שבה, כאשר הוא נמצא עם טולי בספרד, הוא מדבר עם צ'יקו בית עדה בישראל ואומר לו להעביר 20,000 למי שהגדיר "החברה שלי" אך הסתבר עד מהרה להיות יניב.
אברג'יל התקשה לתת מענה סדור לשיחה זו. תחילה אמר שהכסף היה מיועד באמת לחברה שלו שסרב לנקוב בשמה. אחר כך, כשהסתבר לו שצ'יקו וטולי בשיחה עוקבת הזכירו את השם "אריק" אמר שאולי הלווה כסף ליניב בן סימון לבקשתו שכן מדובר באדם שהוא אוהב ואדם שעזר לו מאוד בתקופת האבל על אחיו (ראו גם סעיף 12.6 לעיל). כאמור, אין בגרסתו של אברג'יל, כמשתקף בדברים שפורטו לעיל, כדי להתמודד בהצלחה עם הראיות המפלילות כנגדו ועם עדויות עדי המדינה שלא מצאתי סיבה והצדקה להטיל בהם ספק.

12.3 **<u>ההיבט המשפטי –רב עבריינים כמבצע בצוותא</u>**

12.3.1 סיווג אחריותו הפלילית של צד לעבירה במסגרת פשיעה מאורגנת, עלה לדיון לא אחת – הן בספרות המקצועית והן בפסיקה. בפרט עלתה השאלה ביחס לסיווג מעשיו של רב העבריינים או ראש הארגון כאשר ידיו לא הוכתמו במעשה העברייני עצמו, זאת בהינתן שאחד המאפיינים המובהקים והבולטים של הפשיעה המאורגנת הינו ריחוק של העבריין העומד בראש ארגון הפשיעה. מציאות עבריינית שבה לרוב העבריין הראשי אינו "מלכלך את ידיו" בביצוע העבירות, בעוד עבריינים זוטרים מבצעים אותם עבורו, אינה מתאימה בהכרח למושגים הרגילים של דיני השותפות.

12.3.2 בהתאם לחוק המאבק והפסיקה בעקבותיו, אחריותו של המנהיג מיוחסת לו מכוח תרומתו לתשתית הארגונית ולא בשל אחריותו למעשים הפליליים שנעברו על ידי אחרים. על מנת לחייב את המנהיג הארגוני גם במעשים הפליליים עצמם, מעבר למיוחס לו לפי חוק המאבק, הרי שיש להוכיח את מעורבותו הישירה באותם מעשים. בכך, לא חורג הטיפול בו מעקרון האחריות האישית שעוגן לאחר תיקון 39 ל<u>חוק העונשין</u>.
נקבע, כי הוראותיו של חוק המאבק משלימות את הקונסטרוקציה הקבועה בדיני השותפות, כאשר כל אחד משני התחומים מסמן מרכז כובד אחר במלאכת האכיפה. אין האחד מוציא את רעהו, ומקרה כמו זה שבפנינו, החוסה תחת קורתן של צמד האכסניות – דיני השותפות ודיני ארגוני הפשיעה כאחד, יהיה נתון במקביל למרותן של שתי מערכות הדינים" [ע"פ 9093/08 **נאצר נ' מדינת ישראל** (7.12.11)].

בהתייחס לדיני השותפות הועלתה השאלה האם יש לראות ברב העבריינים/ראש הארגון "מבצע בצוותא" או "משדל". נקבע, כי ההבחנה בין משדל למבצע בצוותא אינה נובעת מהסטטוס של רב העבריינים ככזה, והקביעה תעשה בהתאם לתפקידו ולרמת מעורבותו במקרה הספציפי. אפשר כי במקרים מסוימים יקבע כי רב העבריינים נותן פקודות הדומות באופיין לשידול ואפשר כי פעולותיו יעלו לכדי ביצוע בצוותא, הכל בהתאם לנסיבות המקרה [ראו בהקשר זה ניתוח מאת יורם רבין ויניב ואקי **דיני עונשין** כרך א', מהדורה שלישית (2014)].

12.3.3 מבצע בצוותא מוגדר בסעיף 29(ב) לחוק כך: "**המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקא מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר**".

כידוע, בראש הדירוג של הצדדים לעבירה רבת-משתתפים עומדים המבצעים בצוותא. הם השותפים הראשיים בביצוע העבירה והם משמשים גוף אחד לביצוע המשימה העבריינית" [ראו ע"פ 2796/95 **פלונים נגד מדינת ישראל**, פ"ד נא(3) 388, 402 (1997) – להלן: **עניין פלונים**]. הסעיף מציג נקודת מבט רחבה באשר לאופי של הפעילות העבריינית המבוצעת בו זמנית ובצוותא חדא בידי כמה מעורבים אשר נוטלים בה מכוח תכנית משותפת. על פי הסיפא של הסעיף, אין נפקא מינה אם כל אחד עשה מעשה אשר כשלעצמו אינו ממצה את העבירה המושלמת, אלא עיקרו של דבר הוא **שכל משתתף כזה הוא חיוני להגשמת התכנית המשותפת.**
החוק בהקשר זה רואה את המבצעים בצוותא כגוף אחד, הפועל באמצעות מספר זרועות, כאשר פעולתה של כל זרוע משויכת לגוף כולו, ולכל אחד ממשתתפיו. כידוע, כל אחד מן המבצעים בצוותא נושא במלוא האחריות בגין העבירה כאילו היה מבצע יחיד, ללא כל חלוקה של האחריות הפלילית ושל מידת העונש (שם, בעמ' 402).

לצורך סיווג חלקם הפלילי של הצדדים לעבירה, הפסיקה קבעה מבחנים שונים, והם שמנחים אותנו האם במבצע בצוותא עסקינן או במבצע עקיף: "**<u>מבחן השליטה</u>**", בוחן את השאלה עד כמה שולט המשתתף, ביחד עם אחרים, על ביצוע העבירה, והאם הוא מהווה אדון לפעילות העבריינית או חלק עיקרי מהתכנית המשותפת לביצוע העבירה, ופועל יחד עם האחרים להגשמתה [ראו למשל: ע"פ 7637/05 **יוסף נ' מדינת ישראל** (5.7.07)]. "**<u>המבחן הפונקציונאלי</u>**" עניינו בשאלה עד כמה נטל המשתתף חלק מהותי בביצוע העבירה גופה, והאם אין מדובר, אך ורק, בפעולות עזר החיצוניות לעבירה. וכן "**<u>המבחן המשולב</u>**" שבמסגרתו נערך איזון בין הרכיב ההתנהגותי שביסוד העובדתי לבין היסוד הנפשי; כך שלמעשה קיימת מעין "**מקבילית כוחות**" ביניהם, באופן שככל שהיסוד הנפשי של עושה העבירה הוא בעל עוצמה מבחינת מידת העניין שיש לו בביצועה, כך ניתן להסתפק בדרגה נמוכה יותר של מעורבות במסגרת היסוד הפיזי-העובדתי, ולהיפך [ע"פ

8573/96 **מרקדו נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(5) 481, פסקה 88 לחוות דעתו של כב' השופט א' גולדברג (1997)].

כמו כן, נקבע בפסיקה כי בהתייחס למבצעים בצוותא, השתתפות בביצוע העבירה אינה מחייבת נטילת חלק בעשיית מעשה העבירה, אלא יכולה לבוא לידי ביטוי בתכנון ובניהול הפעולה שבמסגרתה מתבצעת העבירה [ע"פ 2592/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (06.07.2016)]. מקום שכמה בני-אדם חוברים יחד לביצועה של עבירה, כאשר לכל אחד מהם "תפקיד" בביצוע - נושא כל אחד מהם באחריות לביצועה כ"מבצע בצוותא", ואין נפקא מינה, מהו אופיו של ה"תפקיד" שאותו הוא ממלא במסגרת ביצועה של העבירה [ע"פ 2801/95 **קורקין נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(1) 791 (1998)].

12.3.4 בע"פ 1362/95 **משולם נ' מדינת ישראל**, פ"ד מט (5) 534 (1996) וכן בהמשך דנ"פ 1294/96 **משולם נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(5) 1 (1998) עלתה גם שאלת סיווג אחריותו הפלילית של רב העבריינים, האם משדל או מבצע בצוותא, והוחלט שם בדעת רוב כי יש לראות ברב העבריינים **כמבצע בצוותא**. כך, לדוגמא, מפי כב' השופט קדמי בדנ"פ משולם:

"כאשר מדובר במנהיג – או ראש חבורה – המציג לנוהגים אחריו ולעושי דברו תכנית קונקרטית לביצועה של עבירה, כאשר זו כוללת חלוקת תפקידים ומתן הנחיות בדבר אורח הביצוע, לא יכול להיות ספק כי לא במשדל המדובר, אלא במנהיג שהשתתפותו בביצוע באה לכלל ביטוי במעשה התכנון האמור. מעשה של תכנון – להבדיל ממעשה של שידול – מהווה מעשה של השתתפות בביצוע..."

וראו גם דברי כב' השופט מצא: **"לדידי, יש לראות במשתתף כזה – שבידו שליטה מלאה על הביצוע ושעשייתו כוללת לא רק פעולת שידול והכנה, אלא גם הנחיית העבריינים הפועלים ופיקוח על פעילותם – מבצע בצוותא לכל דבר..."** (שם, בעמ' 27).

להשלמת התמונה ראו גם בע"פ 4720/98 **מדינת ישראל נ' כהן**, תק-על 99(2) 51, 57 (1999):

"מנהיגה של חבורה, היוזם והמוביל ביצועה של עבירה ע"י חבורתו, נמנה בין מבצעיה. המנהיג משתתף בביצוע העבירה במשמעות שיש לדרישה זו בסעיף 29 לחוק העונשין. גורלו קשור בגורלם של המבצעים בפועל; הוא נושא באחריות לביצוע כאילו היה לצידם של המבצעים בשעת הביצוע. זה דינו של המנהיג וזה דינם של המתכננים וממלאי תפקידים חיוניים אחרים, שתרומתם לביצוע מסתיימת אמנם פורמלית לפני תחילתו, אך היא נותרת חלק בלתי נפרד ממנו. גורלם של אלה – המנהיג, המתכנן ודומיהם – קשור בגורלם של המבצעים בפועל: הם מהווים גוף אחד, שכל איבריו נושאים באחריות

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

למעשים שעושות ידיו... מנהיג של חבורה שחברה לביצועה של עבירה, אינו משדל של חבריו לחבורה, אלא מי שעומד בראשם ומוביל אותם להגשת מזימתם המשותפת".

12.4 **<u>ההיבט המשפטי –ניסיון רצח</u>**

12.4.1 העבירה מוגדרת בסעיף 305 לחוק העונשין **כניסיון שלא כדין לגרום למותו של אדם.**

<u>היסוד העובדתי</u> מתגבש כאשר המעשה שבוצע יצא מגדר פעולות הכנה והוא מהווה חוליה בשרשרת מעשים שנועדו להביא לביצועה של העבירה המושלמת (ראו 4711/03 **אבו זייד נגד מדינת ישראל** (15.1.2009)).
<u>היסוד הנפשי</u> הנדרש מחייב הוכחת שלושת חלקיו של היסוד הנפשי בעבירת רצח דהיינו החלטה להמית, הכנה והעדר קינטור (ראו ע"פ 1474/14 **פלוני נגד מדינת ישראל** (15.12.15)).

יסוד "ההחלטה להמית" מדבר על רכיב נפשי ובמסגרתו נדרשת הן צפיית אפשרות התרחשותה של התוצאה הקטלנית, והן חפץ בגרימת תוצאה זו.
נקבע, כי את יסוד ההחלטה להמית ניתן ללמוד גם באמצעות ראיות נסיבתיות וגם תוך שימוש בחזקת הכוונה, דהיינו החזקה שאדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו (ראו למשל: [ע"פ 10110/03 **גמליאל נגד מדינת ישראל** (11.12.06); 2721/11 **מדינת ישראל נגד אוחיון** (3.9.12)]

וכך נקבע בע"פ 229/89 **מדינת ישראל נגד שניר,** עמ' 744 (1.9.93)**:**

"גיבושה של כוונת קטילה או תהליך נפשי כמוס ועל קיומה לומד בית המשפט לרוב מאופי המעשה שהביא למות הקורבן ובחינתו לאור ההנחה שחזקה על אדם שהתכוון לתוצאות הטבעיות שנבעו ממעשהו. אין זו אלא חזקה ראייתית הנלמדת מניסיון החיים בדבר קיומו של מצב נפשי סובייקטיבי.... ככל שהמעשה הממית בוטה יותר, מתחזק המשקל הראיתי של חזקת הקטילה שבכוחו להקים כנגד הנאשם..."

כך בהקשרנו בבע"פ 4972/05 **קלינינא נגד מדינת ישראל** (10.5.07):

"ראיה לכוונת קטילה שכזו לא תימצא לנו ברובם של מקרים בוידויו המפורש של המבצע או המבצעים בצוותא אלא ניתן להסיק את קיומה ממעשיו והתנהגותו עובר למעשים מהאמצעים, מסוג הכלים ומעוצמת האלימות בהם אחז כלפי הקורבן וחפצו המשתמע של המבצע או המבצעים בצוואת בהשגת תוצאת הקטילה".

12.5 **<u>החבלות שנגרמו לנפגעים האחרים –ההיבט המשפטי</u>**

כתב האישום מייחס לנאשם1 (ולאחרים) עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעי329(א)(1)+(3)בהתייחס לפגיעה במאבטחיו של רוזנשטיין ועבירה של גרימת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לגבי הפגיעה הגב' עדי חן.

סעיף 329 בסעיפים הקטנים הרלוונטיים בענייננו, קובע:

"(א) העושה אחת מאלה <u>בכוונה</u> להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה, או להתנגד למעצר או לעיכוב כדין, שלו או של זולתו, או למנוע מעצר או עיכוב כאמור, דינו – מאסר עשרים שנים:

(1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא דין.

(3) גורם שלא כדין להתפוצצותו של חומר נפיץ".

הפתיח של הסעיף מלמד כי מדובר בעבירת "כוונה" (להטיל מום או לגרום חבלה חמורה) כאשר כל אחד מהסעיפים הקטנים שבעבירה מגדיר את היסוד העובדתי הדרוש להרשעה. מבין כל החלופות רק החלופה שבסעיף קטן (1) הינה עבירה תוצאתית – **גרם פציעה או חבלה חמורה**- ולעניינה של "כוונה" זו חלה הוראת סעיף 20(א) לחוק [בנסיבות סעיף 20(ב)] האומרת כי ראייה מראש את התרחשות התוצאות כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן.

וכך נאמר בהקשרנו ברע"פ 9818/01 **ביטון נגד סולטן**, נ"ט (6) 554 (2005):

"ה"כוונה" המלווה את מעשה הפציעה או את מעשה החבלה החמורה, שולטת בה הוראת סעיף 20(ב) של <u>חוק העונשין</u>. נדע מכאן כי אדם יחויב בביצועה של העבירה אם לעת שעשה את מעשה הפציעה או החבלה ראה, כאפשרות קרובה לוודאי, כי יוטלו בקורבן נכות או מום, או כי תיגרם לו חבלה חמורה. כך הוא בעבירה של פגיעה בגוף האדם, וזה דבר החוק..."

בהתייחס לחלופה (1) הנ"ל אין החוק קובע דבר באשר לטיבה של "ההתנהגות" הגורמת לפציעה או לחבלה חמורה ויכולה על כן להיות כל התנהגות מכל סוג שהוא אם במעשה או במחדל.

יוער, כי החלופות האחרות של סעיף 329(א) לחוק הינן עבירות התנהגותיות, שלגביהן, בהיבט של הרכיב הנפשי, חלה הוראת סעיף 90א(2) לחוק שלפיה המונח "כוונה" יתפרש כמניע שמתוכו נעשה המעשה, או במטרה להשיג יעד כפי שנקבע בעבירה. נקבע, כי

בהקשר זה הלכת הצפיות הפסיקתית (להבדיל מזו שבסעיף 20(א) לחוק) תחול בהתאם לנסיבות המיוחדות (ראו 217/04 **אלקורעאן נ' מדינת ישראל** (29.6.05).
כמובן ש"כוונה" ככל הלך נפש ניתנת להוכחה בעדות ישירה, בראיות נסיבתיות או באמצעות חזקת הכוונה שלפיה אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו.

עוד יש לציין בהקשרנו את ההגדרות הבאות שבחוק:
"**חבלה חמורה**" –חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האברים, הקרומים, או החושים החיצוניים או הפנימיים.

"**פצע**" – חתך או דקירה המבתרים או בוקעים כל קרום חיצוני של הגוף ולעניין זה קרום חיצוני הוא כל קרום שאפשר לנגוע בו בלי לבתר או לבקוע כל קרום.

12.6 **<u>מן הכלל אל הפרט</u> (בהקשרו של נאשם 1)**

12.6.1 הקביעות העובדתיות בפרקים הקודמים הן בדבר היותו של אברג'יל ראש ארגון הפשיעה והן לגבי העובדה שבתקופה הרלוונטית התנהל מאבק בין הארגון שבהנהגתו לבין ארגוני פשיעה אחרים, ביניהם זאב רוזנשטיין, יפה כמובן גם לענייננו – ולא אחזור.

12.6.2 מדברי בומבי ו-ה.צ עולה כי ההתנקשות בזאב רוזנשטיין בכיכר פלומר הייתה יזומה על ידי אברג'יל כחלק מהמלחמה שהכריז כנגד רוזנשטיין במסגרת המאבק בארגונים אחרים. מדובר היה באירוע מתוכנן מראש, חלק מהתוכנית להתנקש בחייו של רוזנשטיין ולהביא להירצחו. כך התבטא אברג'יל וכך התבטאו גם אחרים בארגון באשר לרצון ולשאיפה להביא למותו של רוזנשטיין, לרבות במטרה להשתלט על עסקיו כפי שפורט בפרק על המלחמה הגדולה. המעשה דכאן נולד בעקבות כישלון ניסיון/ניסיונות קודמים, לרבות זה שתואר באירוע הקשת. כחלק מהתוכנית, אברג'יל פנה באופן אישי ל-ה.צ על מנת לרתום אותו להכנת מטעני חבלה עבור הארגון. אברג'יל זה שהכיר ל-ה.צ את יניב בן סימון שעליו היה מוטל להוציא את התוכנית לפועל ברמת הביצוע.

מדברי בומבי עולה בברור, כפי שכבר פורט, שאברג'יל היה מודע לכל פרטי התכנית ומעורה בכל, לרבות המיקום שנבחר לפיצוץ והאופן שבו ייגרם הפיצוץ. אוסיף לדבריו שצוטטו קודם, גם את תשובתו של בומבי לשאלת עו"ד וייס בחקירה נגדית (עמ' 751):

ש. "אתה אומר שלא יושבים עם סטופר. בחקירה שלך מיום ה-1 ליולי 2015, מס' 3318, עמ' 20, שו' 1 עד 5, שואל אותך יוני: "או.קי. ברמה, אבל השאלה שלי, אני יודע אני יודע את התשובה, אני שואל ברמה כזאת שומע יצחק המטען מוכן מחכים, עכשיו מעבירים את האוטו, הוא בחניה". ברמה הזאת הוא יודע? ואתה עונה לו: "ברמה שיושבים על זאביק.

ת. יוני שאל שם לגבי אם אני מדבר איתו לגבי נקודות ספציפיות, אם זה מטען באוטו, דברים כאלה, אני התכוונתי לאותו שלב של השאלה ואני אמרתי כן, שיצחק מעורה בהכל, זה מה שהתכוונתי, יצחק מעורה בהכל, הוא ידע בדיוק איך הולכים לעשות את זאביק."

12.6.3 בנסיבותינו, אין ממש בטענה שמעצם העובדה שאברג'יל היה בחו"ל, הוא לא יכול היה להיות מעורה ומעורב בכל שהתרחש. כאשר בוחנים את התנהלות הארגון בראשותו של אברג'יל, מעמדו ועוצמתו של אברג'יל, כמשתקף בין השאר בשלל השיחות שנקלטו בהאזנות סתר, ניתן לראות עד כמה היה מעודכן ומעורב בעניינים השוטפים ברמה היומיומית. אם כך בדרך כלל, מקל וחומר בעניין כה משמעותי ורציני, חלק ממאבק שהוא יזם, כלומר הוצאה לפועל של התנקשות בעבריין כמו רוזנשטיין, על כל המשתמע מכך וההשלכות של מהלך כזה על התנהלות הארגון ואנשיו.

ככל שניתן לראות ולהתרשם, הריחוק מן הארץ לא הפריע ולא פגע בתקשורת שהייתה לאברג'יל באופן רציף עם כל גורם שנולד הצורך לכך. העזיבה את הארץ אולי הייתה חלק מההסדר שאליו הגיע אברג'יל בעקבות הפרת תנאי הרישיון של שחרורו המוקדם, אך במקביל היא אפשרה לאברג'יל הן לשמור על ריחוק מהמשטרה בארץ, שלא חדלה לעקוב אחר פעולותיו, והן מייחוסו למעשי האלימות שבוצעו בארץ על ידי שלוחיו. הלכה למעשה ריחוקו לא מנע את המשך הפעילות העבריינית, לרבות בקשר למאבק בין הארגונים.

אשר לתקשורת בין הפעילים לבין אברג'יל: כפי שכבר הערתי קודם, השיחות שנקלטו בהאזנות הסתר היו חלק קטן בלבד ובלתי ממצה מהתקשורת שהתקיימה בין חברי הארגון. לא זו בלבד שרק חלק מהטלפונים הקבועים היו תחת האזנת סתר, אלא שבשגרה, אנשי הארגון השתמשו בטלפונים של זולתם, החליפו תדיר טלפונים ניידים והשתמשו בטלפונים מסוג טוקמנים. העברת מסרים לאברג'יל וממנו לאחרים הייתה חלק משגרת ההתנהלות. דוגמא לכך באישום הנוכחי באותן שיחות שניהל אוזיפה עם ציון אלון שבהם הועברו אל האחרון מסרים מאברג'יל וממנו חזרה, כפי שאוזיפה הודה בעצמו.

פרט לכך, פעילים ונושאי תפקידים בארגון הגיעו אל אברג'יל באופן שוטף כדי לבקרו במקום הימצאו בחו"ל. בומבי הגדיר את הטיסות אל אברג'יל כ"רכבת אווירית",

בהסבירו שחלק מהמידע הרלוונטי, לרבות לצורך האירוע הנוכחי הגיע לידיעת אברג'יל גם באמצעות כל אלה שביקרו אצלו.

יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בדנ"פ 1294/86 **משולם נגד מדינת ישראל,** פ"ד נ"ב (5) 1998 לפיהם נוכחות בזירת העבירה אינה מהווה תנאי להטלת אחריות של נאשם כמבצע בצוות:

"**ואכן, בעידן המודרני אין צידוק ענייני לדרישת הנוכחות. הפיתוח הטכנולוגי מאפשר לעבריין להשתתף בביצוע עבירה, ואף לשלוט בנעשה בזירת ביצועה הלכה למעשה, בלי להתקרב למקום הביצוע בעצמו: באמצעות הטלפון, המחשב, הפקסימיליה ואפילו באמצעות האינטרנט. ואם הוא מצויד באמצעי הנדרש, יכול הוא ליזום ולהנחות את ביצוען של עבירות אפילו מבין כותלי הכלא שבו הוא נתון במעצר או במאסר. לא כל שכן שבהיותו חופשי, בידו לבצע מעשים הרחק מהזירה, כדי לאפשר לחבריו, הפועלים איתו בעצה אחת ובתיאום מראש, לעשות מעשים בזירה עצמה. נמצא שהנוכחות בזירת העבירה אינה אלא בגדר נסיבה עובדתית שלעתים נודעת לה משמעות ראייתית ולעתים היא אף חסרת משמעות כזאת, אך בשום מקרה אין לייחס לה משמעות לעניין סיווגו הנורמאטיבי של צד לעבירה כמבצע בצוותא**" (שם, בעמ' 30).

מעורבותו של אברג'יל באירוע בכיכר פלומר משתקפת גם <u>לאחר</u> האירוע. ראשית, לא בכדי, בומבי הגיע אל אברג'יל למקום מושבו בספרד שלושה ימים לאחר האירוע. כמה ימים לאחר האירוע הגיע גם מיכה בן הרוש לספרד (דרך בלגיה), ואברג'יל נפגש עמו ביחידות בביתו של ציון אלון. ההתעסקות של אברג'יל בעניינו של מיכה לאחר האירע אף היא אינה מקרית והיא מלמדת על האינטרס הישיר שהיה לו בשמירה עליו. אברג'יל הבין, מן הסתם, שמעצר של מיכה עלול לסבך גם אותו אם חלילה הלה לא יעמוד בלחץ החקירה ויסכים חלילה לשתף פעולה עם חוקריו. אין טוב מזה כדי ללמד אותנו שגם לדידו של אברג'יל החוטים עלולים להוביל אליו.

12.7 <u>**לסיכום עניינו של נאשם 1**</u>

12.7.1 כאמור, מסקנתי היא שיש לתת אמון בדברי עדי המדינה שעדויותיהם מסייעות זו לזו ואף מוצאות חיזוק בראיות חיצוניות.

יש לדחות את גרסתו של אברג'יל בבית המשפט. לא זו בלבד שמדובר בגרסה כבושה שעלתה לראשונה בעדותו ואף השתנתה בעניינים מסוימים בין החקירה הראשית לנגדית לנוכח ראיות שהוטחו בפניו, אלא שמדובר היה בגרסה מיתממת ומתחמקת שאינה מתמודדת כהוא זה עם מכלול הראיות המפלילות.

12.7.2 לטעמי, על רקע הראיות המלמדות על מידת מעורבותו של אברג'יל בייזום האירוע ובתכנונו, ועל רקע החוק הפסיקה שפורטו קודם, ניתן לקבוע את אחריותו של אברג'יל כמבצע בצוותא, כמי שנכלל במעגל הפנימי של מבצעי העבירה. עבירה זו לא הייתה יוצאת לפועל אלמלא הוראתו, אלמלא המלחמה שהכריז נגד רוזנשטיין, אשר אירוע זה היה אחד מנדבכי. אברג'יל הוא זה שאחז במניע להתנקש בחייו של רוזנשטיין כחלק מהאסטרטגיה והיעדים של הארגון. התוכנית גובשה על ידו במשותף עם אנשיו, לאחר שעלה הרעיון לבצע את המעשה במשרדו של רוזנשטיין שאליו נוהג להגיע בקביעות. במסגרת הקשר הפלילי שנקשר, אברג'יל שוחח אישית עם ה.צ כדי להבטיח את שיתוף הפעולה שלו לצורך הכנת המטען. אברג'יל אומנם שלח את אנשיו לביצוע המשימה גופה, אך היה מעורה בתכנית ובפרטיה ונתן לה את אישורו. מבחינה מהותית ולאור חלקו ומעורבותו, הן לפני האירוע והן אחריו – נכון לראות באברג'יל "מבצע בצוותא".

12.7.3 מעשיו של אברג'יל מבססים כנגדו את העבירות שיוחסו לו בכתב האישום:
לגבי העבירה של ניסיון רצח, הוכחו הן היסוד הפיזי והן היסוד הנפשי הדרוש להרשעה. כוונת הקטילה הוכחה נוכח התבטאויות ישירות מצד יצחק אברג'יל באשר לחפצו להביא למותו של רוזנשטיין וזאת הן לפני האירוע והן לאחריו כאשר התברר שהמשימה נכשלה, הכל כפי שצוטט ופורט לעיל מפי עדי המדינה. האמצעי שנבחר לביצוע משימת הקטילה, מטען חבלה שהוטמן במכונית ממולכדת על מנת לפוצצו בקרבתו של רוזנשטיין, אך צפוי שהוא יביא לתוצאה בה חפץ. מעשה זה בוצע במסגרת ארגון פשיעה.

אשר לפגיעות בקורבנות האחרים: איש מהנאשמים לא העלה טיעון באשר למהותן של הפגיעות הגופניות שנגרמו למשה בוסקילה, דוד יוסף וזוהר בוניס. הסנגורים לא דנו בשאלה הספציפית האם, בהתאם לתיעוד הרפואי (שהוגש בהסכמה), נגרמו במקרה זה חבלות חמורות או פצעים כהגדרתם בחוק. בהקשר זה, יש לדחות את הפרשנות שניתנה בסיכומי חלק מהנאשמים ליסודות העבירה לפי סעיף 329(א)(1) שלפיה יש להראות שבפועל נגרמה תוצאה של חבלה חמורה או מום. הדגש בסעיף 329(א) הוא על קיומה של "כוונה" מיוחדת לגרום למום או לחבלה חמורה, ללא קשר לשאלה אם היא נגרמה בפועל אם לאו. לצורך חלות הסעיף, ככל שהוכחה הכוונה, די שנגרמה פציעה בהתאם לסעיף קטן (1).

לאחר עיון בתיעוד הרפואי שהוגש: בוסיקלה **(ת/258)**, דוד משה **(ת/38)** וזוהר בוניס **(ת/190)** אכן אין אינדיקציה לומר שנגרמו להם חבלות מן הסוג שניתן להגדיר כ-"חבלה חמורה", עם זאת יש בסיס לקבוע כי נגרמו להם פציעות כהגדרתם בחוק.

מכאן אפוא שמתקיימות הנסיבות המפורטות בסעיף קטן(1) של סעיף 329(א)לחוק שלגביו, ה"כוונה" היא זו המפורטת ברישא של סעיף 20(א) לחוק.

לטעמי, מי שמבצע מעשה דוגמת זה שלנו, כלומר, פיצוץ מטען חבלה שמוטמן במכונית ממולכדת ומניח אותה בפתח משרדו של רוזנשטיין כדי לגרום למותו, יכול לצפות בהסתברות גבוהה שתיגרמנה חבלות חמורות למאבטחיו הצמודים של רוזנשטיין. אחרי הכל, מטען החבלה שהונח כאמור נועד לקטול חיים (של רוזנשטיין), ולכן הצפייה שלמאבטחיו שעומדים בסמוך לו תיגרם חבלה חמורה, היא צפייה ברמת הסתברות גבוהה השקולה לכוונה לגרום לתוצאה זו.

מאחר שהלכה למעשה נגרמה תוצאה של פציעה כדרישת סע"ק (1), הרי שהוכחו יסודות העבירה ויש בסיס להרשעה בעבירה זו כלפי מאבטחיו של רוזנשטיין.

בנוסף, לגבי גב' עדי חן יש בסיס להרשעת נאשם 1 בעבירה לפי סעיף 380 לחוק.

13. <u>הדיון באשמתו של נאשם 4</u>

13.1 <u>גרסת נאשם 4</u>

13.1.1 אליבא גרסתו של אוזיפה בחקירה הראשית, הוא שמע על אירוע פלומר לראשונה רק בעת מעצרו בתיק זה (עמ' 8840 וכן עמ' 9493 ש' 11). כמו כן, הוא שלל את הטענה שידע על הכוונה לחסל את רוזנשטיין ויתרה מכך, לשיטתו, אף אחד לא היה מדבר על ידו או במחיצתו "דיבור מסוג זה" (עמ'8486, 23-21). עם זאת אישר כי שמע בשעתו על אירוע הקשת וזאת מהתקשורת (עמ' 8839).

13.1.2 אוזיפה כפר בכך שניסה להבריח את מיכה בן הרוש או כי שמר עליו. הוא אישר שיצא לו לפגוש אותו (8484 ש' 12 ואילך), לרבות בעת שביקר את ציון אלון בין 30.7.03 ל-4.8 בספרד (עמ' 8861). לגרסת אוזיפה, מיכה מעולם לא חי אצלו. אפשר שהוא ישן אצלו יום-יומיים, אך מעולם הוא לא היה איתו לבד בבית (עמ' 8561, ש' 21-15).

בהתייחס לגרסתו של י.א שלפיה אוזיפה שמר על ירון השיב אוזיפה: "**הוא (י.א –ג.ר') אומר שהוא ראה את ירון ישן אצלי בבית יומיים ומי שקיבל את המשימה זה ציון אלון, וגם אני** (אוזיפה –ג.ר) **וגם ציון לא יכולים לשאול למה שומרים עליו, והוא היה אצלי בסך הכל יומיים והוא נסע**" (עמ' 8574, ש' 16-12). מכל מקום, לדבריו, איש מעולם לא אמר לו לשמור על "הילד", מעולם לא קיבל פקודה כזו, וגם אם מיכה ישן בביתו "**מי שקיבל את המשימה לשמור עליו בפועל זה ציון אלון**" (עמ' 8809, ש' 1). בדומה לכך, שלל אוזיפה כי יניב בן סימון ביקש ממנו לשמור על מיכה וטוען: "**יניב לא ביקש ממני, אני כמעט אין לי שיחות איתו...**" (עמ' 8809, ש'19-18).

13.1.3 <u>אשר להיכרות עם ציון אלון</u>: אוזיפה סיפר בחקירה ראשית כי הקשר נוצר בזכות העובדה שציון אלון התגורר בעבר עם חבר משותף שלהם בשם עופר סויסה. לדבריו, לו עצמו לא

היה שום עניין מיוחד עם ציון ואף לא עסקים משותפים "**אולי לפעמים מריחים ביחד, לפעמים בחורות ביחד, שום דבר מיוחד**". לדבריו אולי ביקר אצלו פעם אחת בספרד אבל לא מעבר לכך (עמ' 8470). רק בחקירה הנגדית אישר אוזיפה שהגיע אל ביתו של ציון בספרד בסוף חודש יולי 2003

אוזיפה סיפר כי ציון פנה אליו בשלב כלשהו וביקש ממנו לסייע לו לשכור דירה בספרד בסיוע אדם בשם עבדול – הא ותו לו.

13.1.4 אוזיפה טען בעדותו במסגרת החקירה הראשית כי הכיר את יניב בן סימון רק בשנת 2004 או 2005 ואולם בהמשך, בחקירה הנגדית, חזר בו מאמירה זו והסביר שגם קודם ידע מי הוא יניב בן סימון. הוא גם אישר ששאל או התעניין לגבי מעצרו באוקטובר 2003 (ראו עמ' 8856 ש' 19 ועד עמ' 8857 ש' 14).

13.1.5 לגרסתו של אוזיפה, הוא ידע שיש איזו בעיה עם "ירון" אבל לא שאל ולא ברר בנושא (עמוד 8556, שורה 1):

ת. "אני אגיד לך, אני ידעתי שיש עם הבחור הזה בעיה, מה הבעיה שלו לא ידעתי, לא שואלים בן אדם שאני מבין שיש איתו בעיה ואני לא שואל שאלות, אז אני לא אשאל שאלות ואני לא רוצה בן אדם עם בעיה אצלי בבית."

לשאלת בית המשפט מה גרם לו להבין שיש בעיה הוא השיב, בשורה 7:

ת. "הבנתי שאיך שהוא הגיע נסעו איתו לספרד ואתה שומע שיש איתו בעיה.
ש. מה אתה שומע? איזה סוג בעיה?
ת. לא שאלתי
ש. אז איך הבנת שיש לו בעיה, אדם שמגיע לבלגיה ולנסוע לספרד, יש איתו בעיה?
ת. בא לבלגיה, ציון אלון אמר שצריך לשמור עליו, שיש לו בעיה, וזהו, לא שאלתי, לא שואלים.
ש. אז מזה הבנת שיש לו בעיה?
ת. כן
ש. למה לקחת לו את הדרכון?
ת. כי הבנתי שהם לא רוצים שהוא ייסע, אז אם הם לא רוצים שהוא ייסע אז תיקחו את הדרכון."

במקום אחר באותו נושא אמר אוזיפה: "**אז אולי החזיקו אותו שלא ייסע, שכנעו אותו לא לנסוע. יכול להיות שהוא רצח, יכול להיות שלא יודע מה, ברגע שידעתי שיש בעיה איתו לא רציתי שום קשר איתו**" (8561 ש' 7).

13.1.6 אוזיפה אישר כי בשנת 2004 נעצר בבלגיה בדירתו של דוד בן שטרית יחד עם מיכה בן הרוש (עמ' 8878, ראו גם **ת/1465ב'**)

13.1.7 לגבי שיחות שבהן נשמע אוזיפה מדבר בנושא של מיכה הסביר אוזיפה לאורך עדותו כי כל שעשה בהקשרו של מיכה, היה להעביר מסרים מאברג'יל, כאשר המשימה לא הוטלה עליו במישרין ולא הוא זה שביצע אותה. כך למשל אומר: "**אני לא רציתי לשמור עליו, ואמרתי לך, אם העברתי מסרים, אז העברתי מסרים, אני לא מכחיש...**" (עמ' 8876, ש' 9-8), ועוד אמר "**...המסר שמעבירים לי אני מעביר, אל תשאיר את ירון לבד, כן תשאיר את ירון לבד, מסרים שהעבירו לי אני מעביר...**" (פרו', עמ' 8,558 ש' 19 עד ש' 20). הדברים יפורטו בדוגמאות מטה:

13.1.8 <u>**התייחסות פרטנית מצד נאשם 4 לחלק מהשיחות**</u>

ת/ 1698: שיחה מתאריך 2.12.03 בין אוזיפה לאברג'יל שנמצא בתאילנד באותה עת. על פי אותה שיחה אברג'יל אומר לאוזיפה להגיע לתאילנד ולהביא עמו את "החבית"/ירון. אוזיפה אישר כי במענה לדברי אברג'יל הוא אמר "בסדר", אך בפועל הוא לא נסע לתאילנד. לדבריו הוא לא התכוון להביא עמו מיכה אלא לפנות לציון אלון כדי שהוא זה שיביא אותו, כפי שאכן ארע בפועל. לטענת אוזיפה עולה לכאורה בשיחה כאילו "קשרו" את מיכה, אבל למעשה אם הוא רצה, הוא היה חופשי לטוס לאן שרצה ולא הוחזק על ידם בכוח ואף אחד לא קשר אותו. (עמ' 8560, ש' 1 ואילך).

ת/1699: שהיא שיחת המשך לשיחה הקודמת. אוזיפה הסביר כי אומנם דיבר עם אברג'יל לגבי שליחתו של מיכה לתאילנד, אבל הלכה למעשה מיכה לא היה אצלו, אלא אצל ציון אלון.
"**אנחנו מדברים, אני אומר לו אתה רוצה שאני אשלח את החבית?, את ירון, והוא אמר לי כן תקנה דברים כאלה ותיתן לו, אבל פיזית ירון לא היה אצלי, ירון היה אצל ציון ואני הייתי אומר לציון שיקנו לו כרטיס וישלחו אותו**" (עמ' 8561, ש' 27) .
שיחה **ת/1693** שהוזכרה בסעיף 11 לעיל, שיחה שבה משוחחים אוזיפה וציון אלון אודות ירון והבעיה עמו ואוזיפה מפנה את ציון לשוחח בעניין עם אברג'יל המכונה ה-"חבר", לרבות על מנת שייתן כסף לשכירת דירה.

אוזיפה נחקר בנושא ארוכות ותשובתו הנפתלת ראויה לציטוט מלא (עמ' 8868 ש' 15 ואילך):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ש "אתה אומר לו למה אתה לא מדבר עם החבר. למה בוזגלו צריך לדבר עם החבר? לקבל אישור ממנו?

ת. אני לא יודע, הוא מתלונן לי על משהו כנראה.

ש. מתלונן על השמן.

ת. לא יודע, אני לא קראתי את כל השיחה.

ש. אני אומרת לך.

ת. אם את אומרת שהוא מתלונן על השמן ואני אומר לו לדבר עם החבר, אז יכול להיות זה חבר שלו, אני יודע איזה חבר? חבר שלו, אם זה אריק אם זה שלמה, החבר שלו שידבר איתו. לא ידע, מי שהפנה אותו אליו, אני לא יודע.

.....

ש. "... אתה אומר לציון אלון למה אתה לא מדבר עם החבר, בוזגלו אומר: אין, לא ברור, ואז אתה אומר: אמרתי לו היום אמרתי לו היום. מה יש לדבר? אבל מהשאתה אומר זה מה זה מה? אתה רוצה להגיד לי שהוא לא יכול לסדר 3 אלף דולר בשביל לבדוק? עם מי דיברת? אתה אומר: היום אמרתי לו. למי אמרת?

ת. למי שביקש ממני להגיד.

ש. מי?

ת. לא יודע, תסתכלי בשיחות.

ש. באמת?

ת. כן ,אני רציני, אמרו לי בשיחות להגיד למישהו ואמרתי לאותו בן-אדם, זה ברור, מה את רוצה שאני אגיד שֶם? לא.

ש. אתה אמרת: אמרו לי להגיד.

ת. כן.

ש. אבל בשיחה אף אחד לא אומר לך פה להגיד, אתה מציע לציון אלון לדבר עם החבר.

ת. נכון.

ש. ובהמשך שתי שורות אחרי אתה אומר אמרתי לו אמרתי לו, אז אני מבינה שאתה אמרת לחבר.

ת. כשציון בוכה שהוא לא רוצה שהוא יישאר אצלו.

ש. כשציון בוכה לך, איזה חבר אתה אומר שציון בוכה לך?

ת. ליצחק. זה ברור, יש שיחות, למה אתם רוצים כאילו בכוח את זה? סתם זה מיותר. זה מיותר, מה להגיד שמות? יש לכם שיחות, זה הכל ברור, אם יוצא מהשיחה שאני אומר ליצחק אז מהשיחה אני אומר ליצחק.

ש. כדי לשמוע את השם יצחק היינו צריכים עכשיו לעבור סיבוב כזה מיותר לחלוטין.

ת. נכון, צודקת.

ש. ....אני רוצה לדעת למה אתה צריך להגיד ליצחק.

ת. סתם, אמרתי לו, כי הוא נשאר שם איתו.

ש. מי זה מי?

ת. ציון ביחד עם ירון.

ש. הוא בוכה לך, אתה מעדכן את יצחק.

ת. הוא רוצה לבוא לבלגיה, אז אמרתי ליצחק שהוא רוצה לבוא לבלגיה.

ש. כי הוא צריך לבקש רשות מיצחק?

ת. לא יודע, כי אין לו כסף אז הוא רצה לבוא, משה הפדחן רצה לארגן לו שם איזו עבודה, אין לו כסף. אני ארגנתי לו את הכסף מיצחק.

ש. למה יצחק?

ת. יש שיחות שהוא רוצה כסף והוא ביקש ממני לבקש כסף מיצחק. תראה את השיחות ניסים, אחרי זה, לפני זה, לא זוכר, יש שיחות שהוא ביקש ממני לבקש כסף מיצחק.

ש. אבל למה יצחק?

ת. כי הוא צריך לשלוח לו כסף.

ש. למה? מי זה יצחק? למה יצחק? למה לא דודו? למה לא אריק? למה יצחק?

ת. כי יצחק היה צריך לעזור לו, אני יודע למה?

ש. בתור מה?

ת. בתור חבר שלו.

ש. בתור פילנתרופ?

ת. לא יודע. הוא עזר לו בשכירות שלו הרבה, הוא רצה לבוא, הוא ביקש ממנו, זהו, הוא עזר לו.

ש. השאלה המתבקשת היא למה היינו צריכים עכשיו רבע שעה לשאול את כל השאלות האלה אם בסופו של דבר מה שאנחנו מקבלים זה שיצחק עוזר לחבר. מה היינו צריכים את כל הפיתול הזה?

ת. סתם. טעיתי, טועים."

שיחה ת/1697 מיום 18.11.03 (שפורטה בסעיף 11 לעיל). נזכיר, כי בשיחה זו מתקשר אוזיפה לציון אלון כאשר הוא נמצא במהלך נסיעה יחד עם אברג'יל, ומעביר את השיחה לאברג'יל. השיחה נסובה בנושא הגעת ציון לבלגיה ומה יעשה עם ירון באותה עת.
בחקירה נגדית אוזיפה מאשר שמדובר בשיחה שמתבצעת עם ציון כאשר הוא, אברג'יל ובומבי בנסיעה יחד במכונית. הוא מאשר שהשיחה נסובה על מיכה, שאברג'יל אומר לציון לא לנסוע בלעדיו, שהוא חושש שמיכה יברח, שהוא לא סומך, וכי אין לו כוח לכלא. אוזיפה מאשר שידע שמיכה מסובך במשהו, ולכן לא רצה קשר איתו (עמ' 8874, ש' 25):

ש. "אז בשיחה הזאת כשאתם בנסיעה באוטו, זאת השיחה שיצחק אומר לבוזגלו: אתה לא בא בלי החברה שלי, אתה בא איתה ואיתה, אני לא רוצה שהיא תברח

כי אין לי כוח לעוד קיבוץ, זאת תמצית של השיחה הזאת. השיחה הזאת מתבצעת כשאתה באוטו שומע את זה.

ת. כן.

ש. שליצחק אין כוח לעוד קיבוץ, קיבוץ זה כלא.

ת. נכון.

ש. בגלל הסיפור הזה של החבית, שהיא לא תברח.

ת. כן.

ש. אז אתם יודעים שהיא מסובכת באיזה משהו ואתם לא רוצים שהיא תברח.

ת. לא שאני לא רוצה שהיא תברח, אני מהתחלה אמרתי שאני יודע שהוא מסובך באיזה משהו, לא הרגע אני אומר את זה, כל הדרך אני אומר שאני יודע שהוא מסובך באיזה משהו ואני רוצה להיות רחוק ממנו בגלל שהוא מסובך באיזה משהו."

13.2 <u>ההיבט המשפטי- סיוע לאחר מעשה</u>

13.2.1 כאמור, לאוזיפה מיוחסת באישום זה עבירה של סיוע לאחר מעשה בהתאם לסעיף 260 לחוק העונשין.

סעיף 260(א) לחוק העונשין קובע: "**<u>היודע</u> שפלוני עבר עבירה ומקבל אותו או עוזר לו <u>בכוונה</u> שיימלט מעונש, הריהו מסייע לאחר מעשה, זולת אם היה בן זוגו, הורהו, בנו או בתו של העבריין...**"

<u>מבחינת היסוד העובדתי</u>, נקבע בפסיקה כי מדובר בעבירה התנהגותית, שמבצעה, היודע כי פלוני עבר עבירה, מעניק לו סיוע במטרה שהלה יימלט מעונש. היסוד העובדתי של העבירה מתקיים כאשר המסייע לאחר מעשה "**קיבל**" את פלוני (משמע, העניק לו מחסה) או "**עזר" לו".** מדובר בשתי חלופות לגבי היסוד העובדתי: קבלת העבריין או מתן עזרה. כאשר טיבו של המחסה או הסיוע הניתן אינו מוגבל לתווי אופי פורמליים, והם יכולים להיות מכל טיב או סוג, ובלבד שהמסייע יהיה מוכן לסייע לעבריין להימלט מעונש (תפ"ח (מחוזי ת"א) 1021/06 **מדינת ישראל נ' דוידוב** (10.9.07) (להלן: "**עניין דוידוב**"); ראו גם יעקב קדמי **הדין בפלילים חוק העונשין** חלק שלישי, 1622 (2006)).

<u>היסוד הנפשי</u> של העבירה כולל את מודעות המסייע להתנהגותו המסייעת, וכן מודעות לעובדה שמקבל הסיוע עבר עבירה. לפי הפסיקה, אין די באמונה שהאדם אשר לו מסייעים עבר עבירה, אלא יש צורך בידיעה (ראו עניין דוידוב לעיל, וכן ע"פ 533/69 **שניר נ' מדינת ישראל**, כד(1) 185 (1970)).

במילים אחרות, מדובר בעבירה התנהגותית, ובצד המודעות לטיב ההתנהגות, ולקיום הנסיבות, הוספה הדרישה כי העושה פעל "בכוונה [שהעבריין] יימלט מעונש". זוהי מחשבה פלילית מסוג "מטרה", מבלי שנדרש, כיסוד תוצאתי שהעבריין אכן יימלט מעונש ((ת"פ (מחוזי מרכז) 21262-03-16 מדינת ישראל נ' תוראק (31.12.17).
יצוין כי בהקשרנו חלה החזקה שעל פיה אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות הצפויות של מעשהו, אלא אם כן הצליח המסייע לאחר מעשה לסתור את החזקה. (ת"פ (מחוזי חיפה) 228/99 **מדינת ישראל נ' עבדאללה** (12.7.2000).

ולעניין הידיעה שפלוני עבר עבירה, נפסק כי יש צורך בידיעה שפלוני עבר עבירה, כאשר מספיק שאדם סביר, שומר חוק צריך היה להבין את תוצאותיה (ת"פ (מחוזי חיפה) 228/99 **מ"י נ' עבדאללה** (12.7.00)).

13.2.2 אשר לשאלה אם יש צורך לדעת מה הן פרטי העבירה הספציפית שאותה האחר ביצע, או שדי בידיעה שהאחר ביצע עבירה מבלי לדעת את טיבה המדויק:

עיון בפסיקה הרלוונטית הנוגעת ליסודות העבירה של סעיף זה, מלמד כי ברוב המכריע של המקרים הייתה קיימת מודעות של ממש למעשה העברייני אותו האחר ביצע, אף אם לא לפרטי פרטים. כך היה כאשר מבצע העבירה סיפר לחברו על העבירה אותה ביצע. לעיתים, הסיטואציה הייתה כזו שמראש המידע שאחז ברשותו המסייע לאחר מעשה נלמדה מעצם פעולות הסיוע הברורות אותן ביצע – כגון: ניקוי כלי נשק, עזרה בהחבאת הגופה, נסיעה ברכב אחרי הרוצח ברכב נוסף על מנת למלטו, סיוע ביצירת אליבי כוזב ועוד (לצורך הדוגמא, ראו בהשוואה עניין עבדאללה לעיל, ע"פ 5579/19 **מ"י נ' מוחמד מלחם** (9.2.20); בע"פ 6162/16 **תופיק דלו נ' מדינת ישראל** (04.02.2018) ובע"פ 7365/00 **פרחאת נ' מדינת ישראל** (11.8.2003) ועוד).
דומה שהפסיקה לא דנה באופן מעמיק בסוגיה שהוצבה לעיל, כנראה משום שברוב המקרים שאלת רמת הידיעה והיקפה לא הצריכה דיון.

עיון בספרות המקצועית מתאר את עבירת "הסיוע לאחר" מעשה בזו הלשון" **כאשר אדם מתדפק באישון לילה על דלת בית חברו ומבקשו להסתירו בביתו מאימת רשויות אכיפת החוק המבקשת ללוכדו לאור ביצועה של עבירה פלילית זמן קצר לפני כן, וזאת ללא תכנון מוקדם וללא כל תיאם ביניהם, המדובר הוא בסיוע לאחר מעשה**" (גבריאל הלוי **תורת דיני העונשין** כרך ב, 806 (2009)). הנה כי כן, "הסיטואציה הקלאסית" של עבירת הסיוע לאחר מעשה היא דווקא כאשר המסייע נכנס לתמונה העבריינית בשלב מאוחר יותר של ביצוע העבירה, ללא תכנון מוקדם וללא כל תיאום עם המבצע העיקרי. בסיטואציה הזו בדרך כלל קשה לדבר על קיומה של ידיעה קונקרטית מעמיקה לגבי העבירה אותה האחר ביצע.

עוד צריך לציין, כי בפסקי הדין שבהם נעשה ניתוח של יסודות העבירה "סיוע לאחר מעשה" ההסתמכות הייתה על פסיקה מן העת הישנה, עוד טרם חקיקת חוק העונשין, זאת למרות שהעבירה ידעה במהותה שינוי משמעותי בחוק העונשין.

טרם חקיקת חוק העונשין עבירה של "סיוע לאחר מעשה" התקבלה בישראל במסגרת סימנים 26, 27 לפקודת החוק הפלילי כחלק מהפרק "צדדים לעבירה" וכותרתה הייתה נקראה "**שותפים לאחר מעשה**". על פי המצב דאז, המסייע לאחר מעשה הוגדר כאחד השותפים לביצוע עבירה, ולא בכדי נדרש כי יוכח קיומה של מודעות מלאה לעבירה שבוצעה (גם אם לא למלוא פרטיה).

לעומת זאת, העבירה של "סיוע לאחר מעשה", באופן שבו נקלטה לחוק העונשין, נכללה בפרק ט' לחוק תחת הפרק של עבירות של שיבוש משפט ולא כחלק מדיני השותפות (ראו ספרו של גבריאל הלוי לעיל). מדובר אפוא בעבירה נפרדת וספציפית שהמוקד שבה הוא בסנקציה כנגד מי שנותן מתן מחסה או סיוע למי שעבר עברה על מנת לסייע לו להימלט מעונש, להבדיל מראייתו כשותף לאחריות לביצוע העבירה (י' קדמי **על הדין בפלילים** כרך שלישי, 1623 (2006)).

השאלה שהוצבה דכאן התעוררה בין השאר בת"פ (מחוזי תל אביב) 1021/06 **מדינת ישראל נ' דוידוב** (10.9.07) (הערעור לבית המשפט העליון נדחה בהסכמה). באותו מקרה דובר בנאשם שאיפשר למבצע העיקרי לקבל טיפול רפואי בסמוך לאחר ביצוע העבירה תוך שימוש בשמו, על מנת לסייע למבצע לטשטש את מעורבותו באירוע אלים שבמהלכו נפצע. בפסק דין זה נקבע בדעת רוב (כב' השופט שהם וכב' השופטת שבח) כי המסייע לאחר מעשה אינו צריך להיות מודע לטיב העבירה אותה ביצע האדם הנזקק לעזרתו, אלא די שידע כי הוא נותן יד למי שביצע עבירה. בית המשפט עשה שימוש **בסעיף 20(ג)(1)** לחוק העונשין כדי לקבוע כי <u>עצימת עיניים לשאלת המעשים שביצע מבצע העבירה שקולה לידיעתו אותם</u>.

הדברים מקובלים עלי, עם כל הכבוד. מיקומה של העבירה בפרק של שיבוש הליכי משפט, כמו גם העונש בצדה (שאינו קשור או מותנה בעונשו של מבצע העבירה, כפי שהיה בעבר) מלמדים כי הדגש מושם על עצם הסיוע לעבריין להימלט מאימת הדין, כחלק מהמדיניות להבטיח הבאת העבריין לדין. גם אנוכי סבורה שעל מנת לבסס הרשעה בעבירה של "סיוע לאחר מעשה" אין בהכרח צורך להוכיח שהמסייע לאחר מעשה היה מודע למהותה של העבירה שבוצעה, להבדיל מעצם ביצועה (עבירה שבדיעבד יוכח שהיא פשע או עוון), לא כל שכן מקום שבו קיימות ראיות לכך שהמסייע עצם את עיניו מלברר את העובדות שבהן חשד. ההחלטה תלויה כמובן בנסיבות כל מקרה ועל רקע מכלול הראיות.

13.3 **<u>מן הכלל אל הפרט בענייננו של נאשם 4</u>**

13.3.1 כפי שפורט קודם, מבחינה עובדתית הוכח שמיכה בן הרוש נטל חלק באירוע בכיכר פלומר ועזב את הארץ בפתאומיות משום מעורבותו באירוע, ועל רקע היותו מבוקש על ידי המשטרה. הלכה למעשה , מיכה נמלט מישראל ומרשויות החוק כאשר עזב את הארץ ולא שב. הובאו ראיות לכך שבהוראת יצחק מיכה שהה בתקופת הימלטותו תחילה אצל ציון אלון בספרד, אחר כך המשיך יחד איתו לבלגיה ובהמשך, טס לתאילנד מקום בו שהה יצחק באותה עת. גם אחר כך הוא המשיך לנוע ולנוד בעולם כשהוא מצוי כל העת במחיצת מי מאנשי הארגון.

בהקשרנו, במענה לטענת ב"כ נאשם 4 יש להדגיש: עצם העובדה שפרט לרצון הטבעי של מיכה שלא להיעצר היה קיים גם אינטרס של אברג'יל ואנשי הארגון שכך ייעשה מחשש שמעצרו עלול לסכן גם אחרים, נעדרת משמעות לצורך יסודות העבירה. העובדה שאברג'יל הורה לאחרים "לשמור" על מיכה כדי למנוע את אפשרות מעצרו אינה משנה את העובדה שמי שפעל לשם כך, בעקבות אותה הוראה ו/או על רקע אותו אינטרס, סייע למיכה להימלט מהדין.
בנוסף, אין משמעות לשאלה עד כמה הדוקה הייתה השמירה על מיכה, האם נהגו עמו כבמעין אסיר והוא לא היה רשאי לנוע בחופשיות, או שלא ממש כך. לא מן הנמנע שהשמירה שהייתה הדוקה בהתחלה לא נמשכה באותה מידה לאורך כל התקופה. בכל מקרה, אין הדבר מעלה או מוריד לענייננו ולצורך בחינת אשמתו של אוזיפה.

13.3.2 בטרם אתייחס לגופה של העבירה שמיוחסת לאוזיפה, ראוי להתייחס לעדותו בבית המשפט. אוזיפה, כמו שאר הנאשמים, שתק בחקירתו כך שגרסתו בבית המשפט היא עדות כבושה שמשקלה מראש נמוך. אוזיפה ניסה לשוות לדבריו נימה של כנות, של שיתוף פעולה ושל חשיפת האמת, אך למעשה אין לפנינו עדות אותנטית. מדובר בעדות שתוכננה ונבנתה לא על סמך עובדות פרי הזיכרון האישי, אלא על בסיס היכרות מעמיקה עם חומר הראיות. בקיאותו של אוזיפה בנבכי התיק רחב ההיקף הייתה לשם דבר ובלטה לאורך כל מהלך ההוכחות. ככל שרצינותו זו ראויה להערכה כשלעצמה, הרי כאשר מדובר בעדות, שכל מהותה היא עובדות שמעיד אדם על בסיס ידע אישי או זיכרון אישי, יש קושי לבחון עד כמה כנים ואמיתיים דבריו שנושאים אופי של סיכומים.
זאת ועוד, ככל שניתן היה להתרשם, אוזיפה ניסה להרחיק עצמו באופן מלאכותי מאנשים שונים בארגון תוך שהוא נצמד לחצאיי אמיתות. כך למשל לגבי ההיכרות עם יניב בן סימון, לשאלות סנגורו בחקירה ראשית, השיב אוזיפה כי בכלל לא הכיר את יניב עד שנת 2004-5. בחקירה הנגדית הסתבר שלא כך בדיוק. אוזיפה נאלץ לאשר שידע גם ידע מי הוא יניב בן סימון, שהתעניין לדעת לגבי מעצרו של הלה באוקטובר 2003 וכן שהיו להם שיחות טלפון (אם כי "כמעט לא" כהתבטאותו). הוא הדין לגבי ציון אלון. למרות שלמשמע השיחות בין אוזיפה לציון אלון ניכר שהשניים מקורבים עד מאד ומשתפים פעולה זה עם זה, הרי שבעדותו ניסה אוזיפה להרחיק עצמו ממנו ולתת את הרושם כי

מדובר במכר רחוק ומזדמן: "**אולי לפעמים מריחים ביחד, לפעמים בחורות ביחד, שום דבר מיוחד**". מידה רבה של היתממות ניתן למצוא גם לגבי מערכת היחסים שאותה צייר אוזיפה בינו לבין אברג'יל, כפי שכבר פורט בפרק שדן בארגון הפשיעה. לאורך עדותו נקל היה להתרשם שאוזיפה מתמרן תשובותיו על מנת שלא להפליל את אברג'יל, ודוגמא טובה לכך מצויה בתשובותיו לשיחה **ת/1693** והתפתלויותיו בנושא כפי שפורט קודם (סעיף 13.1.8). מיתממים היו גם דבריו של אוזיפה כי עד לניהול ההליך בתיקנו לא שמע על הפיצוץ בכיכר פלומר כפי שעוד יורחב בהמשך.

13.3.3 מבחינת הרכיב <u>העובדתי</u> של העבירה יש ראיות לקבוע שאוזיפה ביצע פעולות שניתן להגדירן כפעולות סיוע בהתאם לחוק. לצורך העניין אין צורך להראות שאוזיפה היה הממונה הישיר או העיקרי על שמירתו של מיכה, או כי קיבל אותו למשמורתו היחידה. הפעולות שמגדירות "סיוע" הן רבות ומגוונות והן בוודאי יכולות להיעשות בשיתוף עם אנשים נוספים.

מעורבותו של אוזיפה במשימת השמירה על מיכה - משימה שעיקר הנטל בה נפל על ציון-משתקפת היטב בשיחות השונות. הנה כי כן, ציון אלון נשמע חולק עם אוזיפה את "צרותיו" בהקשר למיכה, מבקש ממנו עזרה במגורים ו/או במציאת פתרונות דיור ורותם אותו לעניין. אוזיפה מצדו משתף עמו פעולה, מתעניין, פונה לאברג'יל בנושא, מעביר מסרים לאברג'יל, וממנו חזרה, ומציע לציון אלון את עזרתו, לרבות בכך שיתגוררו בדירתו באנטוורפן. הוא מתעניין ופועל לגבי שכירת דירה, פועל לשכנע את אברג'יל שאולי מיכה יגור בדירת סטודיו לבדו, ולמעשה נרתם לפתרון "הבעיה" ששמה ירון, בין משום שהיא הוטלה עליו במפורש ובין משום שהתנדב לסייע. אוזיפה אישר בעצמו שאירח את ציון ומיכה בדירתו באנטוורפן פרק זמן קצר של כמה ימים. הוא גם אישר כי כאשר נעצר בשנת 2004 על ידי הרשויות בבלגיה הוא שהה יחד עם מיכה. אין חולק שלאחר עזיבת אברג'יל לתאילנד, כנראה על רקע החשש שיימצא באירופה, אוזיפה התבקש <u>אישית</u> על ידי אברג'יל להגיע ולהביא איתו את מיכה לתאילנד ובהמשך אפילו הוזעק לשלוח את מיכה מיידית עוד באותו ערב. הנה כי כן, בולטות טביעות אצבעותיו של אוזיפה בפעולות עזרה וסיוע בעניין ששמו "מיכה בן הרוש". אין נפקא מינה לצורך ביסוס העבירה אם העזרה נמשכה לכל אורך השנה וחצי שעד היעלמותו של מיכה או זמן פחות מכך, או אפילו לסירוגין.

על רקע אותה מעורבות מצד אוזיפה ותחושת שותפות הגורל שחלק עם ציון אלון, כפי שמשתקף מהאזנה לשיחות, לא מיותר להפנות לדברי ציון אלון בשיחה **ת/1991** שבה אומר ציון לאוזיפה "**מצחיק לאללה זה, תאמין לי, וואללה אני פחדתי שהוא ישאר איתך, מצחיק, שלא ידביקו לך אותו, הדביקו לי אותו**" (ראו סעיף 11.4 לעיל). מכך אפשר להבין שהייתה כנראה מחשבה או אופציה להשאיר את מיכה אצל אוזיפה בבלגיה, מקום שאליו טס תחילה טרם שהועבר לספרד. הדברים מתיישבים לכאורה היטב עם העובדה

שמיכה שהה מספר ימים בבלגיה בין מועד עזיבתו את הארץ ב-3.7 ועד הגיעו לספרד לקראת 10.7.

13.3.4 לשיטת המאשימה, על רקע האמור לעיל, מעורבותו של אוזיפה בעניינו של מיכה החלה ממש לאחר בריחתו של מיכה מהארץ. בעניין זה הפנתה המאשימה לעדותו של י.מ שלפיה אוזיפה הוא שהתקשר לציון אלון ואמר לו שיש לאסוף את מיכה משדה התעופה במלגה, לשם נחת בטיסה מבריסל, וכן לשיחה **ת/1988** מיום **24.7.03** שבה מדברים ציון אלון ואוזיפה על כך שהוא כבר שבועיים אצל ציון בספרד, דהיינו שהגיע לספרד לקראת 10.7, כשבוע לאחר עזיבתו.

לעומת זאת, ב"כ נאשם 4 בסיכומיו הפנה לבעייתיות שקיימת לקבל את דברי י.מ בנקודה זו הן משום חוסר העקביות בדבריו, לאחר שבחקירה משנת 2008 מסר שאינו זוכר מי האדם שהתקשר לציון אלון (ראו הסברו של י.מ לכך –סעיף 8.1 לעיל), והן מתוכנה של השיחה **ת/1988** הנ"ל, שמעידה לשיטת ההגנה על כך שאוזיפה לא ידע כך שמיכה נמצא אצל ציון אלון - עובדה שאיננה מתיישבת לכאורה עם הטענה שהוא זה שהתקשר לציון והורה לו לקבל אותו בשדה התעופה.

להלן יצוטט הקטע הרלוונטי משיחה ת/1988 הנ"ל:

"ישראל:	**מה איך אתה עם ג'ובות**
ציון:	**הנה הביא לי אתמול. אני פה יש לי את הבחור ההוא**
ישראל:	**איזה בחור?**
ציון:	**בחור ההוא שאז רציתי להגיד לך, הביאו לי אותו, כבר פה איתי איזה שבועיים**
ישראל:	**אה, נו?"**

<u>על כך יש לומר</u>: ראשית, מהדברים שצוטטו לעיל מפיו של ציון אלון קשה להסיק בהכרח את המסקנה שאותה מבקשת ההגנה להסיק. מדובר בשיחה ארוכה יחסית שבה מדברים אוזיפה וציון במילות קוד וברמזים אודות עסקאות ואנשים שאוזן זר לא תבינם. נראה לכאורה שאוזיפה לא הבין ברגע הראשון, על פי הקשר הדברים, מי הוא הבחור שאליו התכוון ציון, ואולם, לאחר שציון אמר "**הבחור ההוא שאז רציתי להגיד לך הביאו לי אותו כבר איתי איזה שבועיים...**" הבין אוזיפה גם הבין במי מדובר. מעצם העובדה שאוזיפה הבין את הדברים לאחר משפט די סתמי, ניתן להסיק שהסיפור מאחורי מיכה לא היה זר לו. מעבר לכך: מהאופן שבו נאמרו הדברים על ידי ציון לא משתמע בהכרח שהוא סיפר לאוזיפה עובדה שאוזיפה לא ידע. בהחלט אפשר להבין זאת כדרך התנסחות מרומזת שנועדה להסביר לאוזיפה בדרך מוסווית למי הוא, ציון, מתכוון, בבחינת "זה הבחור שהביאו לי אותו ונמצא אצלי שבועיים". זאת ועוד, גם אם נפרש את דבריו של ציון באופן שאליו חותרת ההגנה, כלומר שהוא מספר לאוזיפה עובדות שלא ידע עליהן,

אין בזה, בהכרח, כדי לסתור את דברי י.מ שלפיהם שיחת הטלפון לאסוף את מיכה משדה התעופה התקבלה מאוזיפה. יש פער בין הידיעה שאוזיפה אחז שלפיה מיכה מגיע לספרד וציון נדרש לאסוף אותו משדה התעופה, לבין הידיעה מה קרה לאחר מכן, כלומר שמיכה המשיך להתגורר כל השבועיים בביתו של ציון אלון. אחרי הכל בספרד שהה גם אברג'יל והיו אופציות נוספות לשיכונו של מיכה.

כך או כך, גם אם נניח לצורך העניין שלא אוזיפה הוא שהתקשר לציון אלון כדי להודיע לו לאסוף את מיכה משדה התעופה, ברי, שכמה ימים לאחר מכן, הגיע אוזיפה לציון לספרד ובילה כמה ימים בביתו. מן הסתם התוודע שם אל מיכה באופן אישי ולמד לדעת אודותיו. יוער בעניין אחרון זה, כי בחקירה הראשית, כנראה לא בכדי, אוזיפה נמנע מלאשר שנסע אל ציון לספרד באומרו שאינו זוכר, אך בסופו של דבר נאלץ לאשר שאכן ביקר את ציון אלון בסוף חודש יולי 2003. <u>הניסיון הראשוני להרחיק עצמו מנסיעה זו אומר דרשני</u>.

13.3.5 מן הראיות הובהר חד משמעית, לרבות מדברי אוזיפה עצמו, שהוא היה מודע לצורך לשמור על מיכה. אינדיקציה לכך קיימת בשיחות שצוטטו לעיל וכן מדבריהם של י.א ו-י.מ מדובר היה בהוראה ברורה וישירה מצד אברג'יל כמשתקף בשיחות שהוחלפו בין אוזיפה לציון. אם לא די בכך, הרי שבנוכחות אוזיפה, אברג'יל גער בציון והורה בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים שהוא אינו יכול לעזוב את מיכה.
לא יכול להיות ספק לטעמי שאוזיפה הבין את מניעיו של אברג'יל במתן ההוראה שמאחוריה הסתתר החשש שמיכה ייעצר. אחרי הכל אברג'יל לא הותיר מקום לספק לגבי מניעיו או חששותיו כאשר הודיע "**אני מפחד שהיא תברח, אין לי כוח לעוד קיבוץ**", כלומר לעוד כלא. לא בכדי העלה אוזיפה בפני ציון את הרעיון לקחת למיכה את ה"ביברון" שלו, משמע את דרכונו על מנת שלא יוכל לטוס חזרה לישראל. לא ניתן לפרש אחרת את הרעיון לקחת ממיכה את דרכונו אלא כרצון למנוע את האפשרות שהוא יעזוב, יברח "**לאמא שלו**", כהתבטאותו של אוזיפה, כלומר יברח לישראל, שאז הוא עלול להיתפס ולהיעצר, מעצר שעלול לסכן את אברג'יל ולהביא להפללתו.

13.3.6 אשר למודעותו של אוזיפה לטיב העבירה שביצע מיכה: על פניו, על רקע הגיונם של דברים ומערכת היחסים בין אוזיפה לאברג'יל, יש קושי רב לקבל את דברי אוזיפה שהוא לא שמע עד לתחילת המשפט דכאן אודות הפיצוץ מושא דיוננו. הדבר נשמע בלתי מתקבל הדעת ואינו מתיישב עם התנהלותו של אוזיפה, עם התעניינותו ומעורבותו, עם רמת הידע שלו, עם היותו איש אמון קרוב של אברג'יל. הדבר אינו מתיישב ועם דברי בומבי לפיהם **דיברו ליד אוזיפה חופשי**. אוזיפה, מתוך רצון כנראה להרחיק את עצמו מהעבירה שיוחסה לו, הרחיק לכת באומרו שכלל לא שמע עד למשפט על האירוע בכיכר פלומר. יתכן שעל כיכר פלומר לא שמע, אבל על הפיצוץ בגני התערוכה (זה הכינוי שהיה שגור

דאז), נדמה שהוא שמע גם שמע. מדובר בפיצוץ שהסעיר את המדינה כפי שהעידה קורל פרי, צעירה בת 17 שאיננה מחוברת לפשע. האפשרות שלא שמע על כך איש ארגון כמו אוזיפה שידע, אליבא דבריו, על אירוע הקשת ואשר נמצא בקשר הדוק באותה תקופה עם אברג'יל ואנשי ארגון אחרים - אינה כובשת את הלב בלשון המעטה.
בדומה, הדעת נותנת שאוזיפה ידע גם על העובדה שמיכה היה מעורב באירוע בכיכר פלומר. יתכן, כפי שהעיד י.מ, אוזיפה לא ידע על כך למן הרגע הראשון, ואולם כשם שלא רחק היום והדבר נודע לאחרים, ביניהם י.מ ו- י.א, כפי שסיפרו –ההיגיון אומר שהוא לא נעלם גם מידיעת אוזיפה.

13.3.7 כך או כך, כפי שנאמר בעת שדנתי בהיבט המשפטי של העבירה, גם אם נניח לצורך העניין שבשום שלב, עד הסוף, אוזיפה לא ידע מה טיבה המדויק של העבירה שביצע מיכה, אין בכך כדי לשלול את אשמתו בביצוע עבירה של "סיוע לאחר מעשה".

במקרה שלנו, כך למצער, יש בסיס לקבוע שאוזיפה ידע שמיכה מעורב בביצוע מעשה עבירה. אפשר אפילו לומר 'עבירה חמורה', כזאת שעלולה לסבך את אברג'יל במאסר.
הנה כי כן, אוזיפה עצמו אישר כי הבין שיש "בעיה" עם מיכה. הוא התחמק מלהשיב כיצד ידע שיש עמו בעיה ומה היא הבעיה, כאשר תשובותיו הנפתלות בעניין זה מפורטות בסעיף 16.1.5 לעיל –ולא אחזור. אוזיפה העיד שלמרות שהבין שיש עם מיכה בעיה הרי שלא שאל ולא בירר, כי "לא שואלים", כהתבטאותו. גם אם נאמין לאוזיפה שלא שאל ולא הקשה, הרי שתשובתו כשלעצמה אומרת דרשני. מדבריו עולה שהוא פעל מכוח קוד התנהגות שאומר שלא שואלים ולא מקשים בעניינים מסוג זה, עניינים שבדרך כלל השתיקה יפה להם. בהינתן שאוזיפה השתייך לארגון פשיעה שעיסוקו בפשיעה, ברי שעניינים שהשתיקה יפה להם ו"לא שואלים לגביהם" הן עבירות. מן הסתם הבין אוזיפה שמאחורי ההתנהלות סביב מיכה מסתתרת עבירה, מעשה פלילי שהלה ביצע .
יותר מכך: יש להפנות לדבריו של אוזיפה באומרו: "**יכול להיות שהוא רצח, יכול להיות שלא יודע מה, ברגע שידעתי שיש בעיה איתו לא רציתי שום קשר איתו...**" (8561 ש' 8).
הנה כי כן, לא רק שאוזיפה הבין שיש עם מיכה "בעיה", לא רק שטען שלא רצה כל קשר עמו בגלל אותה בעיה, אלא אפילו העלה את האפשרות שהוא ביצע מעשה רצח. למרות כל זאת, מצד אחד בחר לדבריו לא לברר, ומצד שני - לא נמנע מלעשות את כל פעולות הסיוע שעליהן עמדתי קודם.
לא מיותר להפנות גם להתבטאותו של אוזיפה בפני י.מ, בעת שהלה דיבר איתו אודות התנהגותו הלא מקובלת של מיכה: "**מי זה האנשים המטומטמים האלה שמשתמשים באנשים האלה כל הזמן, למה הם עושים את זה? כשהוא היה אצלי תקופה מסוימת...**" (עמ' 3739 ש' 5). אמירה זו מלמדת בהחלט על כך שאוזיפה היה מודע לכך שהשתמשו בשירותיו של מיכה לביצוע משימה עבריינית, תוך שהוא מביע תמיהה על שיקול הדעת

של מי שהשתמש באדם כזה שאינו מתאים לכאורה למשימה ואינו בנוי להתמודד עם השלכותיה.

סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין קובע כי רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר קיום הנסיבות, כמי שהיה מודע להם אם נמנע מלברר – והדברים יפים לענייננו. מדברי אוזיפה, כך למצער, עולה שהוא הבין שיש בעיה עם מיכה, שהוא חשד שהדבר נובע מהסתבכותו בעבירה כלשהי, שהוא העלה את האפשרות שמיכה אפילו ביצע רצח ולמרות זאת, כך לדבריו, נמנע מלשאול ולברר את הפרטים לאשורם. במקרה כזה –גם אם נאמין לדבריו –הרי שבהתאם לחזקה שבחוק יש לראות אותו כמי שהיה מודע לנסיבות.

13.4 **<u>לסיכום עניינו של נאשם 4</u>**

לאור כל האמור לעיל, המסקנה היא שהוכחה כנגד נאשם 4 העבירה של סיוע לאחר מעשה במסגרת ארגון פשיעה, ויש בסיס למצוא אותו אשם בביצועה.

14. **<u>הדיון באשמתו של נאשם 10</u>**

14.1 **<u>גרסת נאשם 10</u>**

14.1.1. יותר משסבח סיפק הסברים או מידע, הוא חזר שוב שובו על המנטרה "שקרנים" כלפי עדי המדינה, אפילו שלא בהקשר לשאלות שנשאל. ראוי לצטט מדבריו בחקירה הראשית את הקטע הבא, אחד מיני רבים, המדבר בעד עצמו. נקל לראות שמדובר באמירות סתמיות שאין מאחוריהן ממש (עמ' 9864 ש' 11).

ש: "התכנסנו פה למעשה בעניין אישומים שמייחסים לך, שני אישומים, ואני
רוצה שתיתן את תגובתך לאישומים.
ת: שקרנים.
ש: עוד לא שמעת מה.
ת: הם שקרנים, בלי שאני אשמע. שקרנים.
ש: שנייה. שנייה. שמעון.
ת: למה הקריבו אותי? לא צריך יותר. לא יודע, שאל את ניסים.
ש: תראה, באישום השלישי – זה אותו ניסיון רצח בפלומר, ב־30.6 – אומרים שאתה התארגנת יחד עם יניב בן סימון, ה.צ, גולן אביטן ופטריק עמוס, וקשרתם קשר, על דעתו של יצחק אברג'ל ,שלפיו בבית של פטריק יותקן מטען חבלה רב־עוצמה. מה יש לך להגיד על זה?

ת: שקר! שקרנים. כולם שמה שקרנים. כל מי שאמר את זה עליי שקרן. הקריבו אותי ואת פטריק בעבור מה – אני לא יודע. החברים של הילד שלו שם? שהיו מסתובבים איתו ו... לא יודע.

ש: שמעון ,בסעיף 6ג אומרים שאתה, כמה ימים לפני שלושים ביוני, המתנת ברחוב גאולים 37 בחולון ביחד עם פטריק עמוס, ולשם הגיעו יניב ו ה.צ.

ת: שקרנים.

ביהמ"ש: מי זה שקרנים?

ת: שקרנים – כל מי שאמר את זה עליי, הוא שקרן. לא היה ולא נברא.

סנגור: רק בן־אדם אחד אומר את זה. –

ת: מי?

ש: ה.צ.

ת: אה.

ש: רק ה.צ אומר את זה.

ת: שקרן. שקרן, נוכל, נבל."

סבח הכחיש מכל וכל מעורבות כלשהי באירוע בכיכר פלומר. לאורך כל עדותו לא חסך בביטויים קשים נגד עד המדינה ה.צ. כך למשל בעמ' 9865, ש' 2, ובשורה 22: "**שקרן. שקרן, נוכל ונבל...שקרן. חוץ מלהעיד פה על הדוכן "שמעון סבח", הוא לא זוכר מתי הוא נולד; הוא לא יודע מתי שנת הלידה שלו; הוא לא זוכר בן כמה הילד שלו. הוא בא רק להגיד 'שמעון סבח'**...". סבח הכחיש את דבריו של ה.צ, לפיהם הגיע לביתו, בין השאר למטרות פליליות וטען כי ה.צ הקריב אותו ואת נאשם 11 כדי להגן על הבן שלו (עמ' 9862, ש'26-24).

14.1.2 לדברי סבח, בתקופה הרלוונטית לאירוע הוא מבחינתו ניהל אורח חיים בלייני והשתמש בסמים (עמ' 9827), הוא היה נוהג לבלות עם מריקו, יניב בן סימון ונאשם 11 במועדוני חשפנות (עמ' 9835, ש' 19).

<u>אשר למריקו</u>: לדברי סבח, שניהם חברים מגיל מאוד צעיר כאשר ניתן לומר שהוא היה בן חסותו של מריקו. הלה דאג לו, לרבות שלא ישתמש בסמים (עמ' 9829, ש' 4-1). לדבריו, בערך בשנת 2000-2001 הוא החל לעבוד אצל מריקו בניכיון שיקים בצ'יינג' שהיה בבעלותו (עמ' 9829), אלא שמריקו נאלץ לפטר אותו יותר מפעם אחת משום שלא התמיד להגיע לעבודה בגלל שימוש בסמים עמ' 9835, ש' 30-17).

<u>בנוגע ליניב בן סימון</u>: סבח העיד כי הכיר אותו באמצעות אחיו של מריקו, יוסי עמר. לדבריו הוא התיידד עם יוסי עמר בשנים 7-1996 בעת שעבד בבסיס צריפין כחלק מהליך שיקומי שעבר בכלא. יוסי שרת אותה עת בצריפין ויניב בן סימון שהיה חברו הטוב הגיע לבקרו וכך יצא שהוא ויניב התיידדו.(עמ' 9836, ש' 4 ואילך). סבח אישר, כי בתקופה שיניב היה במעצר בית בגין אירוע הקשת, הוא ביקר אותו בביתו פעמים רבות והיה שם

ממש "בן בית". סבח אישר כי ידע שיניב עצור בגין אירוע הקשת ואף התלווה אליו לדיונים, וכך הכיר למעשה את יתר הנאשמים שנטלו חלק באירוע זה (עמ' 9837 -9838, ש' 10, ראו גם בחקירתו הנגדית עמ' 1013-10012). עוד הדגיש כי על אף שהיה חבר קרוב של יניב, לא התעניין במעשיו: "**אני בצד כל הזמן, אני לא אוהב לשמוע ולא אוהב לחוות דעה...**" (עמ' 9838, ש' 12-11).

אשר לנאשם 11 לדברי סבח הוא הכיר את פטריק עמוס דרך חבר משותף, חיים בוזגלו ז"ל, ושניהם התיידדו מאד לאחר שאותו חבר קרוב התאבד. לדבריו, הם נהגו להשתמש יחד בסמים ולבלות בבתי זונות. עמוס התלווה אליו לפגישות עם חבריו וכך הכיר את מריקו, את יניב בן סימון ואת כל השאר (עמ' 9853, ש' 31 ואילך). בדומה התלווה אליו גם לביתו של ה.צ כאשר בתקופה הרלוונטית היו ביניהם גם שיחות טלפון רבות.

14.1.3 סבח תיאר בחקירה הראשית מקומות בהם עבד בתקופה הרלוונטית: כאמור בערך בשנת 2000-1 החל לעבוד אצל מריקו בניכיון שיקים בצ'יינג' שהיה בבעלתו, ועבד שם בערך עד שנת 2003 אז העסק נקלע לבעיות עם מס הכנסה ונסגר. לדבריו, תפקידו בצ'יינג' היה לארח את באי הצ'יינג', להכין קפה ולבצע שליחויות. לאחר שהעסק של מריקו נסגר המשיכו הוא ומריקו, החל משנת 2004 לערך, לעבוד באותו מקום שבינתיים החליף ידיים ועבר לניהולו של מרדכי בנבנישיתי. העסק החדש היה כבר עסק לגיטימי שנוהל כחוק. לדברי סבח הוא קיבל משכורת מהעסק אבל בנוסף קיבל עוד סכומים של 1,000-2,000 ₪ לחודש שלא דווחו. לגבי כלי רכב שהיו ברשותו הוא העיד, כי בזמן כלשהו קיבל מאחיו רכב סובארו, בהמשך נרשם על שמו רכב סובארו ג'סטי של הצ'יינג' של מריקו, ולאחר מכן הוא קנה רכב מאזדה 323 (עמ' 9935). סבח אישר שאברג'יל נהג להגיע לצ'יינג', אך לדבריו אברג'יל אף פעם לא לקח ממריקו כסף בנוכחותו. הוא לא זוכר שראה את אוזיפה בצ'יינג', אך מאשר שייתכן שהוא הגיע לפרוט שיק. סבח אישר שראה בצ'יינג' את אבי רוחן, דותן שוקרון, בומבי, ה.צ, עופר בוהדנה, ז'וז'ו, גולן אביטן, שלומי וזנה (עמ' 9943). סבח העיד, כי במועד שבו התרחש הפיצוץ בכיכר פלומר סבח עבד, כך למיטב זכרונו, בעסק של מריקו (עמ' 9839, ש' 4). סבח אישר, שבחקירתו במשטרה ביוני 2004, סיפר שהחל לעבוד רק בשנת 2004 מבלי להזכיר את עבודתו בצ'יינג' של מריקו, אך זאת עשה לדבריו משום שמדובר היה בעסק שלא היה חוקי (עמ' 9829 ש 5 ואילך).

14.1.4 לדברי סבח, ביום שבו אירע הפיצוץ בפלומר הוא שהה במהלך היום בעבודה ובשעות הלילה של אותו יום היה בביתו (עמ' *9999*, ש' *9-1*). הוא כפר בכך שביום הפיצוץ הוא ברח או נעלם, שכן לדידו היה זה עבורו יום עבודה רגיל. כאשר סבח הופנה בחקירה הנגדית למזכר מתאריך 1.7.03 (**ת/1372** וכן גם **ת/216**) שלפיו ניסו לאתר אותו יום לאחר הפיצוץ, ויצרו קשר טלפוני עם אמו שאמרה שלא ישן בבית ולא היה בבית כל הלילה, הוא התמיד בגרסתו, והתקשה לתת הסבר לדברי אמו. הוא המשיך וגרס שהיה חייב להגיע בבוקר לעבודה ולכן לא יתכן שהיה אחרת (עמ' *9998*, ש' 14 ואילך).

14.1.5 סבח התייחס הן במסגרת החקירה הראשית והן בחקירה הנגדית למפגשים או לפעילות עם יניב בן סימון בתקופה הסמוכה לאירוע פלומר:

כך, בהתייחס לטענה שלפיה בתאריך 26.06.03 הוא נעצר ביחד עם יניב בן סימון, (שהיה נתון במעצר) כשהם נוסעים ברכב בשעה 3.20 לפנות בוקר (ראו דו"ח פעולה **ת/221**), טען סבח שהם היו בדרך ל"זונות" כהתבטאותו. לדבריו, רכב הטויוטה בו נסעו, היה ככל הנראה רכב שהיה באותה עת בשימושו של יניב (עמ' 9838 ש' 32).

לגבי התקופה שלאחר אירוע פלומר כאשר יניב היה בסטטוס של "בריחה", הרי שלדברי סבח בתקופה של שבוע - עשרה ימים הראשונים הוא לא חש בדבר חריג ולא ידע מה קורה. רק אחרי 10 ימים התקשר אליו יניב מטלפון לא מזוהה ואמר לו שייפגש עמו מתחת לבית אמו. שם, לדבריו, יניב ביקש ממנו לעלות לאמו ולהגיד לה שהכל בסדר איתו ושלא תדאג – וכך עשה (עמ' 9839, ש' 19-24). לדברי סבח, מדובר היה בשיחה קצרה ביותר שהתקיימה מתחת לבית אמו של יניב, ומעבר לכך יניב לא שיתף אותו בדבר. בהקשר זה הופנה סבח בחקירה הנגדית לכך שבחקירתו במשטרה בתאריך 10.6.04 **(ת/430)** כאשר נשאל אם פגש עם יניב מאז הפיצוץ בפלומר והשיב **"לא שזכור לי"**. סבח הסביר כי דבריו בעדות בבית המשפט הם האמת וכי אינו זוכר את החקירה המדוברת. כך או כך, הוא שלל את האפשרות שהסיבה לכך ששיקר במשטרה נבעה מהרצון להרחיק את עצמו מהאירוע בפלומר ומיניב בן סימון. בהמשך הסביר כי הוא רואה שקר כזה במשטרה כ- "שקר לבן" (עמ' -10001-10000).

בחקירתו הנגדית, נשאל סבח על אודות דברים שמסר במשטרה בחקירה **(ת/428)** מתאריך 29.6.03, חקירה שנולדה בעקבות הימצאותו יחד עם יניב בן סימון בתאריך 26.6.03 בלילה. בחקירה זו מסר סבח שיניב לא הרגיש טוב ולכן הוא הסיע אותו לבית החולים. סבח אישר כי מדובר היה <u>בגרסת שקר</u> וכי האמת הייתה שהוא וסבח נסעו לבית זונות. עוד אישר שהוא ויניב תיאמו גרסאות ומסרו שקר זהה. הסיבה לתיאום, כך לדברי סבח היא שיניב, ששהה במעצר בית, לא יכול היה לבקש מהוריו לקחת אותו לזונה ולכן שניהם תיאמו גרסה למקרה שייתפסו. סבח שלל את האפשרות כי שיקר כדי לחפות על יניב שהיה מעורב באותה עת בתכנון האירוע בכיכר פלומר.

להלן יצוטטו תשובותיו בנושא (עמ' 9907, ש' 25, עד עמ' 9908, ש'25):

מבינה,
ש. "תקשיב, עכשיו מילא אי אפשר להגיד להורים שלו שהולכים לזונה, אני אולי, אבל למשטרה מה הבעיה?

ת. למשטרה מה הבעיה? אני לא יודע, שחררו אותי באותו רגע. אני לא יודע אם שחררו אותו גם באותו רגע, או שהוא נעצר, אני לא זוכר.

ש. אבל למה לך בכלל לשקר? אתה הרי יודע לשתוק, כשאתה לא רוצה לדבר עם המשטרה אתה שותק, אז למה אתה לא שותק? זה הדבר הכי פשוט לך, כך אתה עושה בדרך כלל, נכון?

ת. נכון.

ש. אז מה פה? היית צריך לתאם עם יניב?

ת. מה את עושה לי מבחן זיכרון, אני לא מבין מה את עושה, יש לך כתב אישום את מאשימה אותי באישומים מסוימים, תחקרי אותי, תטיחי בי האשמות, מה עשיתי עם יניב עם זונה מה לא עשיתי עם יניב עם זונה? תגיעי לכתב האישום.

.....

ש. תקשיב, יש לנו את יניב בן סימון, אנחנו יודעים מה הוא בשבילך, מי הוא בשבילך, חבר טוב, ובשבילו אתה משקר כי אתה רוצה לעזור לו.

ת. תגידי, על מה עצרו אותנו? לא הבנתי בדיוק, מה היה שם? מה נתפס לי באוטו? איזה משהו לא חוקי? מה קרה שם בדיוק? חקירה בגין הפרת תנאים של יניב בן סימון. נו?

ש. אז פתאום אין לך בעיה כאזרח המצטיין לשתף פעולה עם המשטרה? יניב בן סימון זה שעושה ביום למחרת את פלומר, זה שאתם כבר בניתם את המטען שלושה ימים קודם, ביחד עם ה.צ.

ת. לא היה ולא נברא.

ש. תסתכל על התאריך.

ת. מעולם לא היה, לא מטען ולא.

ש. אתה כאן בחודש יוני, יום לפני אתה יודע שיש לך כבר מה שנקרא "מטען על הגריל", כבר יש לך מטען בתוך אוטו, האוטו חונה כמעט מול הבניין, הפגוש מורכב עם הפצצה, אתה הרכבת אותו, ברור שאתה צריך להגן על יניב פה.

ת. לא, זה תזות שלך, אני לא יודע".

לדברי סבח, הוא המשיך לשמור על קשר עם יניב גם לאחר שהלה נעצר בתאריך 1.10.03. גם לאחר שיניב נשפט ונאסר הוא התקשר אליו מספר פעמים מהכלא. הם שמרו על קשר גם לאחר שיניב השתחרר מהכלא. לדברי סבח, לאחר שיניב טס לחו"ל, הוא נסע אליו פעם אחת לדרום אפריקה בערך בשנים 2006-7 ושניהם נסעו ביחד לברזיל. יניב הוא שמימן את הנסיעה (עמ' 9840, ש' 30, ועד 9841 ש' 10-).

14.1.6 אשר <u>לעד המדינה ה.צ</u>: לגרסת סבח הוא הכיר אותו בשנים 96-97 בכלא מעשיהו, כאשר היה בשיקום. מריקו הוא שיצר את הקשר בין שניהם באומרו שיש לו שם איזשהו חבר שצריך לדאוג לו. סבח אישר שנהג לבקר בביתו של ה.צ בתדירות גבוהה. לדבריו, הם היו משתמשים בסמים יחד יושבים בביתו יחד עם בני עם משפחתו. כמו כן, אישר כי היה עם

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

יניב בן סימון אצל ה.צ שם היו מדברים על כוס קפה, עוגיות ויושבים עם המשפחה שלו, אך לא מעבר לכך (9841, ש'31-26).

14.1.7 לגבי מיכה בן הרוש, סבח העיד כי הכיר את מיכה כאחד מהצעירים בשכונה או שאולי פגש בו בבית של יניב בן סימון. מיכה היה חבר טוב של יוסי עמר אך חוץ משלום-שלום לא הייתה ביניהם כל אינטראקציה.

לא כך גרס בהודעתו במשטרה בחודש יולי 2003 (**נ/244** עמ' 3 ש' 15) שם אמר: "**מכיר מיכה, אני לא יודע שם משפחה בן הרוש, הוא חבר שלי ושל יניב, הוא בחור בן 22-23 משהו כזה, הוא גר ליד יניב**" (הדגשה שלי).

כמו כן, לדברי סבח בעדות בבית המשפט, הוא לא ידע שום דבר ספציפי על הקשר של מיכה עם יניב בן סימון. "**הוא היה מבקר שם מדי פעם, הייתי רואה אותו מדי פעם. שלום-שלום. לא מעבר לזה...**" (עמ'9848, ש' 7).

בהתייחס לקיומן של התקשרויות טלפוניות בינו לבין מיכה בן הרוש כמשתקף בפלט השיחות (**ת/1557ב**), לא הייתה לסבח תשובה (עמ' 9848, ש' 26 ואילך):

ת. "**.....יכול להיות שהוא חיפש מישהו ספציפי, יכול להיות... לא אני, בכל אופן, הכתובת. לא אני הוא חיפש. יכול להיות שהתקשר מישהו מהטלפון שלי אליו ...**

ש. **בוא תגיד מה יכול להיות.**

ת. **לא יודע, אין לי מושג. אני לא זוכר.**

ש. **הבנתי. אבל למה שלא יתקשרו לאנשים ספציפית? למה דווקא אליך?**

ת. **יכול להיות שמישהו התקשר מהטלפון שלי, יכול להיות – לא יודע, אני באמת לא יודע...הטלפון שלי היה כמו זונה סליחה על הביטוי...**"

בהתייחס לשיחות טלפון שהתקיימו בינו למיכה בן הרוש בליל ה-26 ביוני, לאחר שיניב בן סימון נעצר, השיב סבח שייתכן שהוא ביקש ממיכה לדאוג ליניב לציוד. סבח לא ידע להסביר את השיחות בינו לבין מיכה ביום הפיצוץ בכיכר פלומר, ולדבריו, הוא לא זוכר שהוא התקשר אליו (עמ' 10009).

עדותו השניה והנוספת של סבח:

14.1.8 לבקשת ההגנה ובצעד חריג ניתנה לסבח רשות להשלים באופן ממוקד את עדותו, על מנת שיוכל להתייחס לחומר שהועבר להגנה בשלב מאוחר ושלא עמד לנגד עיניו במועד עדותו. מדובר בחומר ראיות מתיק החקירה שנפתח בשעתו נגד יניב בן סימון בחשד להפרת תנאי מעצר הבית שלו. חלק מחומר זה כלל גם הודעה שנגבתה מסבח עצמו.

עדות נוספת זו נועדה, כך בנימוקי ההגנה, להתייחס לדברים שמסר סבח בהודעה שנגבתה ממנו במשטרה בתאריך 6.7.03 **(נ/244)** ובעיקר בהתייחס למקום עבודתו באותה עת. סבח נדרש לסתירה שקיימת בין דבריו באותה הודעה שם אמר שאינו עובד, לבין הדברים שמסר בעדותו בבית המשפט לגבי עבודתו בציינג' של מריקו. הוא הסביר שבאותה עת לא רצה לומר הוא עובד בצ'יינג' מאחר שמדובר היה בעסק לא חוקי. בדומה הסביר מדוע לא רצה לומר דבר לגבי רכב הג'סטי שלו שהיה רכב של העסק.

סבח נחקר ממושכות בחקירה נגדית על מנת שיסביר את הסתירות בגרסאותיו בשאלה אם עבד או לא עבד בעת הרלוונטית, לרבות את העובדה שהסבריו אינם מתיישבים עם דברי אחיו, הרצל שמסר במשטרה שסבח לא עבד באותה עת. תקצר היריעה מלפרט את השתלשלות החקירה הנגדית ואת תשובותיו הנפתלות של סבח. ייאמר אך זאת, שסבח התקשה מאד לתת תשובות ולא אחת אמר שאינו זוכר. כך, התקשה להסביר את העובדה שהסתיר מאחיו את מקום עבודתו. הוא התקשה להשיב כיצד הסבריו דלעיל -שלפיהם הסיבה שלא חשף את עבודתו בצ'יינג' נובעת מכך שמדובר במקום עבודה שאינו חוקי - מתיישבת עם העובדה שדווקא סיפר במסגרת אותה חקירה שעבד כשומר בקזינו, אף הוא מקום עבודה שאינו חוקי.
זאת ועוד, סבח נדרש בחקירה נגדית להסביר את הסתירה שבין הגרסה שמסר בעדותו הראשונה לפנינו אודות מעשיו ביום הפיצוץ (הלך בבוקר לעבודה ובערב ישן בביתו) לבין הגרסה שמסר בנושא זה בהודעה **נ/244** (ששלפיה הוא היה ביום האירוע בים ואחר הלך לבלות במועדון באלנבי 40). תשובתו הייתה: "**לא יודע לא זוכר... לא יודע אין לי מושג, אני לא זוכר. אני לא זוכר**" (עמ' 12367, ש' 16), וראו גם בעמ'12,367, ש' 31-26).
ובהמשך, בעמ' 12373, ש'33 ואילך:
"**יכול להיות, אני אגיד לך, גם אם שיקרתי שם זה שירת את האינטרס שלי, זה היה מקור הפרנסה שלי ומקום העבודה שלי. גם אם שיקרתי שם ב-2003 בעדות הזאת זה שירת את האינטרס שלי זה היה מקור הפרנסה היחידי שלי. גם עשו לי טובה שהעסיקו אותי שם בכלל**".

14.2 <u>עדי הגנה מטעמו של נאשם 10</u>

14.2.1 מרבית עדי ההגנה מטעמו של נאשם 10 הובאו בניסיון לכרסם בעדותו של ה.צ, לפעמים תוך הפרת כלל סופיות תשובות העד בעניינים צדדים. בעניין זה, לרבות בהקשר למומחה שרון יוסף ולגב' גל סלע, כבר עמדתי קודם – ולא אחזור.

14.2.2 באותו הקשר הובאו כעדי הגנה גם **תנ"צ יואב תלם** ששימש בתפקיד ראש זרוע החקירות ביאחב"ל והממונה המקצועי בפרשה 512 , **רפ"ק רפי נוריאל** אשר שרת ביחידת להב 433, ונכון למועד עדותו עבד במטה האח"מ של היחידה וכן **פקד ניר שדה** שהיה אחראי על

חקירותיו של ה.צ . העדים זומנו על ידי נאשם 10 בעיקר כדי להתייחס להסכם עד המדינה שנחתם עם ה.צ, בניסיון להראות שכבר בחקירה שיקר ה.צ לחוקריו, וכי לחוקרים היה ברור, כביכול, שמדובר באדם לא אמין אשר גם סובל ממחלות קשות.
בהקשר לעדי הגנה אלה יש לומר: בניגוד לטענות ההגנה העדים דווקא תתמכו עקרונית בעמדה האומרת שלא נפל כל פגם בהתנהלותו של ה.צ בחקירותיו, או בהערכת החוקרים את אמינותו.
תנ"צ תלם התייחס לתמיהה שהועלתה מטעם ההגנה שלפיה בהסכם עד המדינה עם ה.צ, להבדיל מההסכמים שנחתמו עם עדי המדינה האחרים, צוינו במפורש שמות האנשים שלגביהם הוא ימסור מידע מפליל, ביניהם נאשם 10. תלם הסביר כי לא מדובר בתוספת חריגה או לא מקובלת בהסכמי עד מדינה, וכי לא אחת הדבר מוצא ביטוי בנספח נפרד להסכם. הדבר נועד לעגן את ההסכמות בין הצדדים ולתאם ציפיות. השמות שנרשמו במקרה זה הם תולדה של דברים שמסר ה.צ בשלבי חקירתו השונים, ולאחר בחינת מכלול הראיות שתומכות בדבריו.

14.2.3 **יורם שטרית** (עמ' 12,267), אחיו של נאשם 17, נקרא לעדות מטעם הנאשם. הוא נשאל לגבי מיזם ה"לונה פארק" בו היה מעורב ה.צ בשנת 1993, אך השאלות בנושא זה נפסלו לאור כלל סופיות העד בעניינים צדדיים. כמו כן נשאל העד אודות באי ביתו של ה.צ וסיפר כי לביתו של ה.צ הגיעו עבריינים ידועים, כגון: הררי, מריקו ואלפרון.

14.2.4 **מרדכי בנבנישתי** הובא לעדות מטעמו של סבח על רקע טענתו שהוא עבד בצ'יינג' שניהל העד. בנבנישתי העיד כי פתח את הצ'יינג' ברחוב החרושת 1 בבת ים. מדובר בעסק שפעל במשך שנתיים – שלוש, החל מאמצע או סוף 2004 (עמ' 12260, ש' 26). מדובר היה לדבריו בעסק שפעל ברישיון כדין, כאשר סבח ומריקו עובדים בעסק. סבח עבד כמעין שליח של העסק ואילו מריקו היה מעין סוכן שמביא עבודה לחברה. לדבריו סבח היה מגיע מוקדם בבוקר לעבודה ומקבל את משכורתו בדרך כלל במזומן ,אבל עם תלוש מסודר.
העד לא נחקר בחקירה נגדית על ידי המאשימה בטענה שעדותו איננה מתייחסת לתקופה הרלוונטית לתיקנו.

14.2.5 **ניסים סבח** אחיו של נאשם 10 העיד לגבי עבודתו של שמעון סבח בצ'יינג'. לדבריו מדובר בצ'יינג' שפעל ברחוב החרושות בבת ים כאשר תפקידו של שמעון סבח היה שליח בצ'יינג', בבחינת "הולך לבנקים, נוסע ומביא כסף". נסים סבח אישר כי בשנת 2003, הוא עצמו היה מצוי בהליך של גמילה מסמים, ולכן הקשר בינו לבין אחיו היה מצומצם: "**פחות בדקתי מה הוא עושה ומה לא**" (עמ' 12335, ש' 10).
כאשר נשאל בחקירה הנגדית ספציפית לגבי חודש יולי 2003 ועומת עם דברים שמסר אחיו הרצל בשנת 2003, שלפיהם נאשם 10 לא עבד באותה עת, השיב: "**אני בתקופה**

הזאת התנקיתי בדיוק מסמים... ואני לא בדיוק זוכר איפה עבד שמעון סבח..אבל אני יכול להגיד לך בוודאות ששמעון בתקופה הזו עבד בצ'יינג'" (12336, ש'11).

14.3 **<u>דיון ומסקנות</u>**

14.3.1 אין חולק שהמעשים שמיוחסים לנאשם 10 בהקשר לאירוע בכיכר פלומר מתייחסים למעורבותו במלכוד מכונית הסוזוקי שהתפוצצה באירוע בכיכר פלומר וזאת בשיתוף עם יניב בן סימון, נאשם 11 ו-ה.צ אשר הכין את המטען – הכל כפי שהעיד ה.צ ופורט לעיל.

בגין מעשיו אלה המאשימה מייחסת לו את ביצוע העבירות שפורטו בכתב האישום כמבצע בצוותא.

14.3.2 כנאמר קודם, עדותו של ה.צ בהתייחס למכלול העובדות שאותן תיאר בהקשר לאישום השלישי זוכה לתימוכין הן בראיות אובייקטיביות והן בעדויות של עדים נוספים, בעיקר בומבי. כוחן של אותן ראיות מחזקות, שמלמדות על נכונות גרסתו של ה.צ בכללותה, יפה גם בהתייחס לאפיזודה הספציפית שאותה תיאר הנוגעת להרכבת המטען בדירתו של נאשם 11.

יותר מכך: נכון לומר באופן ספציפי, כי הקטע בעדותו של ה.צ שבו תיאר את השתלשלות האירועים הנוגעת להרכבת המטען, נשמע אותנטי ומשכנע במיוחד ובמובהק. ניכר היה ש-ה.צ זוכר היטב את ההתרחשות ותיאורו היה קולח, רווי פרטים ואמין. האפשרות שמדובר בסיפור בדים שאותו טווה מדמיונו בהמציאו את כל השתלשלות האירועים -למן הגעתו של יניב לביתו, נסיעתם המשותפת לדירה בחולון שהוברר לדידו להיות דירתו של נאשם 11 ומעשיו באותה דירה יחד עם נאשמים 10 ו-11 – אינו סביר בעיני.

מעבר לכך: נאשמים 10 ו-11 לא נקבו במניע אפשרי מצדו של ה.צ להפלילם לשווא. סבח אישר בעצמו שהיה מבאי ביתו של ה.צ, ממש כבן בית. הייתה ביניהם מערכת יחסים קרובה, לרבות בזכות הקשר למריקו. ה.צ ראה בסבח איש אמון ולא בכדי בחר בו להיות נוכח בעת העברת המטען באישום הרביעי, כפי שעוד יוברר. לא שמענו על מריבה או על סכסוך בין ה.צ לסבח, להפך. כך הדבר גם לגבי פטריק עמוס שהגיע לא אחת לביתו של ה.צ.

הסברה שהועלתה מפי סבח שלפיה ה.צ החליט לטפול עליו עלילת שווא (ובמקביל גם על נאשם 11) על מנת לחפות על העבריין האמתי (אולי בנו), נשמעת בלתי משכנעת בלשון המעטה. ראשית ועיקר - בשביל להימנע מלהפליל אדם כלשהו לא היה כל צורך לסבך במקומו את נאשמים 10 ו-11. די היה מבחינת ה.צ בהפללת אברג'יל ויניב בן סימון כדי לצאת ידי חובה ולהביא לכך שייחתם עמו הסכם עד מדינה. אחרי הכל, למשטרה לא היה מידע קודם לגבי האופן שבו התרחשו הדברים, לא כל שכן שלגבי המקום או האופן שבו הורכב המטען במכונית. לו רצה לשקר, מה מנע מ-ה.צ לומר שהרכיב את המטען בביתו,

לבדו, או בסיוע יניב? קשה גם להניח שסבח ו/או ונאשם 11 היוו יעד עבור המשטרה בבחינת שהסיבה להפללתם נעוצה ברצונו של ה.צ לרצות את חוקריו.

זאת ועוד, איש מהנאשמים לא הניח תשתית רלוונטית לביסוס האפשרות שהיה קיים אדם אחר שבאופן היפותטי יכול היה להיות מעורב במעשה ואשר עליו ביקש ה.צ לחפות במחיר הפללתם של נאשמים 10 ו-11. האפשרות שאותו אדם הוא בנו של ה.צ – טענה שנזרקה לחלל על ידי סבח בעלמא - אינה עולה בקנה אחד עם מיהותו של א.צ, עם מעורבותו העבריינית הקלושה, עם רצונו של ה.צ להרחיק את בנו מפעילות עבריינית, ובעיקר עם גרסתו שלו עצמו שלא נסתרה בחקירה נגדית ואף מצאה תימוכין ברורים בדברי עד המדינה י.מ. א.צ אישר שאומנם שביצע עבור י.מ שליחויות עבריניות מסוימות ואף היה מעורב בגניבת אופנוע/ים, ואולם לדבריו ועל פי כל שאר הראיות, חיבורו לפעילות הארגון, או לאנשי הארגון, הייתה רחוקה ושולית. זאת ועוד, אסור לשכוח כי עם א.צ נחתם הסכם עד מדינה על כל המשמעויות הנובעות מכך לגבי העונש שיוטל עליו ולכן, יש קושי לייחס ל-ה.צ אינטרס מאוד חזק לחפות על בנו במחיר הפללתם של חפים מפשע. עסקינן אפוא בטענה בעלמא, תזה שנעדרת בסיס ראייתי ורחוקה מהיתכנות.

בנוסף, תזת ההגנה אינה מתיישבת עם העובדה ש-ה.צ ניקה מאשמה את נאשם 11 בהתייחס לאישום הרביעי ואמר שאינו קשור לאותו אירוע, זאת למרות עדותו המפלילה של י.מ כנגד נאשם 11. יש בזה בהחלט כדי ללמד על כנותו ואמינותו של ה.צ ועל העדר מגמת הפללה, בניגוד לטענת הנאשמים.

אשוב ואומר: להתרשמותי, עדותו של ה.צ בהקשר לחלקם ולמעורבותם של נאשמים 10 ו-11 היא עדות בעלת עוצמה והיא ראויה לכל אמון.

14.3.3 אין חולק, כי עדותו של ה.צ טעונה סיוע. לגבי הדרישות מראית סיוע כבר עמדתי במסגרת הפרק על עדי המדינה ולא אחזור. אפנה שוב בהקשרנו לאמור בסעיף 1.9 שם, לגבי רף הסיוע הנדרש : "**הלכה היא כי רף הסיוע הנדרש נגזר מטיבה של העדות אשר טעונה סיוע, כך שקיים בין השניים קשר הפוך: ככל שמשקלה ומהימנותה של העדות אשר טעונה סיוע עולה, כך יורד המשקל הנדרש מראית הסיוע, ולהיפך**".

<u>כאמור, במקרה שלנו מדובר בעדות שמשקלה בהקשר לעניין הספציפי היא גבוהה ביותר.</u>

אומר כבר עתה, כי לטעמי יש בראיות שהובאו במשפט כדי להוות, בין בהצטרפן יחד ובין לחוד, סיוע לעדותו של עד המדינה, כפי שיפורט בתתי הסעיף הבאים. בהקשר זה יוטעם שוב את שנקבע בפסיקה :

"**אין צורך כי כל ראייה תתייחס למלוא החוליות המרכיבות את האירוע ותענה בפני עצמה על כל הקריטריונים הנדרשים מראיית הסיוע. הדרישה היא כל מכלול הראיות יהווה יחד ראיית סיוע**" (ראו ע"פ 5546/06 **מזערו נ' מדינת ישראל** (4.01.07)**... וכן: "בית משפט זה קבע לא פעם כי אין הכרח שראיית סיוע אחת תגלם בתוכה את כלל התנאים**

הנדרשים מראיית סיוע, וניתן לענות על דרישת הסיוע באמצעות מקבץ ראיות..." [ע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' זגורי** (2.6.11)].

14.3.4 הקשר הקרוב וההדוק בין סבח ליניב בן סימון אינו שנוי במחלוקת ולא הוכחש, זאת הגם שסבח ניסה לצקת לתוכו תוכן חברי בלבד שהתמצה בבילויים משותפים בבתי בושת. אין חולק שקשר קרוב זה התקיים הן לפני האירוע והן לאחריו ואף בתקופה שבה היה יניב שהה במעצר בית. סבח אישר שליווה את יניב לאורך הדיונים באירוע הקשת, משמע שידע על המעורבות שלו בניסיון התנקשות קודם ברוזנשטיין. לעומת הנופך החברי שאותו הדגיש סבח, הרי שאליבא דברי כל עדי המדינה סבח היה חבר בארגון הפשיעה. והשתייך על פי העדויות לקבוצה הבת ימית בראשותו של יניב בן סימון. להתרועעותם הקבועה היה פן שמעבר לבילויים גרידא, אלא כחלק מחבורה עבריינית שהסתובבה כל העת יחד. בהתאם לראיות, כפי שפורט, המשימה להוציא לפועל את אירוע בכיכר פלומר הוטלה על יניב. אך טבעי שיטיל על אנשיו חלק בביצוע המשימה.

גרסתו של ה.צ לגבי מעשיו ופעולותיו של סבח, כאמור לעיל, מתיישבים אפוא עם מהלך העסקים הרגיל ועם מערכת היחסים שבין סבח ליניב.

עצם הקשר של סבח לארגון ולקבוצתו של יניב בן סימון, עובדות שעליהם העידו עדי מדינה נוספים, מהווה סיוע לדברי ה.צ.

14.3.5 בהתייחס למערכת היחסים עם יניב בן סימון סבח אישר שלא מסר אמת במשטרה בעת שנחקר ביוני 2004 (**ת/430ב'** עמ' 18ש' 36 ואילך). אז, הוא השיב בשלילה לשאלה אם היה בקשר עם יניב בן סימון לאחר ניסיון הרצח בכיכר פלומר (עמ' 10,000 ש' 30 ואילך), והוסיף שלא היה בקשר עמו במשך למעלה משנה לאחר אותו אירוע. ברי שתשובה זו אינה עולה בקנה אחד עם הראיות. היא גם איננה מתיישבת עם הדברים שמסר סבח בעדותו בבית המשפט שלפיהם הוא נפגש עם יניב 10 ימים לאחר האירוע מתחת לביתו, כאשר זה ביקש ממנו להודיע לאמו שלא תדאג.

העובדה שסבח שיקר בנקודה זו מהותית זו מעידה לא רק על כך שלא ניתן לתת אמון בדבריו, אלא על האינטרס שלו להתרחק מקשר וממעורבות עם יניב בן סימון, מי שהוציא לפועל את האירוע- וכנראה לא בכדי.

כידוע, שקרים מוכחים מצד נאשם לגבי נקודה מהותית במשפט עשויים להוות סיוע.

14.3.6 מן הראיות עולה שסבח היה מקורב גם למיכה בן הרוש, אף הוא אחד מאנשי קבוצתו של יניב ומי שנטל חלק בגרימת הפיצוץ בזירת העבירה. ואולם, בניגוד לראיות, ובניגוד לדבריו בהודעה מיום 6.7.03, (**נ/244**) שם הגדיר את מיכה "חבר", סבח עשה כל מאמץ בעדותו להרחיק את עצמו ממיכה, טען שאינו חבר שלו ושאין ביניהם דבר, ובכך נקלע לאי אמירת אמת ולסתירות בין גרסאותיו.

בהקשר זה לא למיותר לציין את העובדה שבתאריך 26.6.03, בשעה 03:20, מועד בו עוכב סבח עם יניב על רקע הפרת תנאי מעצר הבית של האחרון, האדם שאליו התקשר סבח היה לא אחר מאשר מיכה בן הרוש וזאת בשעה 03:38. בהמשך, התקשר אליו עוד מספר פעמים באותו לילה (**ת/1557**). סבח לא ידע להסביר שיחות אלה. תחילה טען שלא הוא שהתקשר אל מיכה וכי לא מן הנמנע שיניב התקשר מהטלפון שלו, אבל כאשר הוצג לו על ידי התובעת שבאותה עת ממש שבה בוצעו השיחות יניב היה עדיין עצור/מעוכב, הסתבך סבח בתשובותיו, אמר שאינו זוכר ושאולי ביקש ממיכה להביא ליניב ציוד (עמ' 10007 ש 8-22).

בדומה יש להפנות לשיחה מתאריך 30.6.03 בשעה 03:02 שמשקפת תקשורת טלפונית בין מיכה לסבח בליל האירוע בכיכר פלומר. נזכיר כי מדובר בלילה שלפני קרות הפיצוץ, בשעה שבהתאם לתוכנית שתיאר בומבי, מיכה היה אמור להחנות את הרכב הממולכד בזירה. גם לשיחה זו ולנסיבותיה לא ניתן הסבר על ידי סבח .

תקשורת זו בין מיכה לסבח בנקודות זמן חשובות מבחינת האירוע העברייני והקבוצה העבריינית מלמדת על הזיקה ועל הקשר בין סבח למיכה, שאותו סבח ניסה להסתיר.

14.3.7 הובאה אינדיקציה ראייתית לכך שסבח לא שהה בביתו בערב הפיצוץ כלומר בלילה שבין 29.6.03 ל-30.6.03 וגם בימים שלאחר מכן (ראו למשל דברי אמו במזכר ת/216 שהוגש בהסכמה).

לא זו בלבד שעובדה זו, היא כשלעצמה, מסבכת את סבח באירוע ומסייעת לעדותו של ה.צ אלא שבניסיון להסתיר עובדה זו הסתבך סבח באמירת שקר ובמתן גרסאות סותרות, כפי שיפורט, באופן שמהווה סיוע נוסף לעדות עד המדינה.
הנה כי כן, תחילה טען סבח בחקירה נגדית, כפי שיצוטט להלן, כי <u>בליל האירוע ולאחריו היה בביתו</u> (עמ' 9998 ש' 1 ואילך). הוא התמיד בגרסה זו למרות שעומת עם דברי אמו בנושא ולמרות מזכר האומר שהמשטרה ביקרה בביתו והוא לא נמצא בבית (**ת/216**):

ש. "ואם אנחנו כבר מדברים על ה-30 ביוני, לאן ברחת אחרי הפיצוץ?
ת. לאן ברחתי? לשום מקום.
ש. היה יום רגיל?
ת. כן.
ש. מה עשית בלילה?
ת. בבית. אם אני לא טועה הייתי בבית.
ש. אז למה אמא שלך אומרת שלא היית בבית?
ת. אמא שלי אומרת שלא הייתי בבית?
ש. נכון.
ת. לא יודע. לא יודע מאיפה הבאת את זה.

ש. אני מקריאה לך משהו שאמא שלך אומרת כי אני מניחה שאמא שלך אישה שדוברת אמת.

ת. נכון."

לעומת זאת, סבח גרס בעדותו (הראשונה) כי ביום האירוע היה בעבודתו במשך כל היום (עמ' 9999 ש' 9-1). הוא הרחיק לכת והיקשה מדוע המשטרה לא חיפשה אותו בעבודה (עמ' 9866 ש' 10 ואילך). זאת אמר בניגוד לדבריו בהודעה **נ/244** שלפיהם בתאריך 29.6.03 הלך לים ואחר כך בילה כל הלילה, נסיבות שבגללן ישן לדבריו כל היום בביתו (מבלי שיזכיר כלל עבודה). לעומת כל אלה, בעדות המשלימה בבית המשפט אמר שאינו זוכר את מעשיו היום הקונקרטי (עמ' 12368 ש' 20 ואילך).

בהתייחס לעצם עזיבתו את הבית לאחר האירוע: בניגוד לדבריו של סבח בעדות הראשונה כפי שפורט לעיל, הרי שבעדות המשלימה, במענה לשאלה (מדריכה) של סנגורו - כנראה כדי להתאים את גרסתו לדברים שמסר בהודעה **(נ/244)** – אמר סבח שלא הגיע לביתו במשך 6 ימים לאחר האירוע משום ששהה אצל ידידה רוסיה בתל אביב שאת פרטיה לא מסר בתואנה שאין לה היתר שהייה בישראל (עמ' 12350 ש' 28-14, ש' 24 ואילך).

עיננו הרואות אפוא שלא זו בלבד שסבח, כך לדבריו, עזב את ביתו לפרק זמן של כמה ימים לאחר האירוע - עובדה מסבכת כשלעצמה – אלא שמסר שלל גרסאות סותרות וכוזבות למשטרה ולבית המשפט בנקודה זו.

בהקשר זה קשה שלא לציין את פילוסופית החיים שביטא סבח לפנינו בנוגע לאמירת שקר לרשויות אכיפת החוק. כך, לגבי שקריו במשטרה ביקש סבח להגדיר אותם כ- "**שקר לבן**" (עמ' 10001 ש' 24). במקום אחר, כאשר התבקש להסביר מדוע שיקר באומרו שזרק את הטלפון שלו לים השיב: "**כולם משקרים**" (עמ' 9950, ש' 32 ואילך). הוא גם אמר ששקר שנועד לשרת את האינטרס שלו הוא לכאורה לגיטימי "**יכול להיות, אני אגיד לך, גם אם שיקרתי שם זה <u>שירת את האינטרס שלי</u>** (הדגשה שלי), **זה היה מקור הפרנסה שלי ומקום העבודה שלי. גם אם שיקרתי שם ב-2003 בעדות הזאת זה שירת את האינטרס שלי...**" (בעמ' 12373, ש'33 ואילך).

<u>מדובר אפוא במי שגם לשיטתו אינו מרגיש מחויב לאמת – מה שמלמד שאין סיבה כלשהי לסמוך על דבריו.</u>

העובדה שסבח עזב את ביתו ביום האירוע ולא שב במשך 6 ימים מקבלת משמעות מיוחדת לנוכח העובדה שיחד עמו "נעלמו" מביתם גם יניב בן סימון ומיכה בן הרוש. היעלמות משותפת זו מצביעה על הקשר ביניהם, ומבחינתו של סבח מעידה על אי חפות.

14.3.8 סיוע לדבריו של ה.צ בהקשרו של סבח מצוי בעובדה שסבח היה מעורב גם באישום הרביעי, נדבך נוסף בשרשרת ניסיונות ההתנקשות בזאב רוזנשטיין, הכל כפי שעוד יובהר בעת שאדון באישום הרביעי.

14.3.9 המאשימה מבקשת למצוא סיוע לעדותו של ה.צ כנגד סבח ונאשם 11 בפרט המוכמן שמסר ה.צ בתארו את דירתו של נאשם 11, תיאור שהולם את המציאות. בעניין זה, הדברים יפורטו וילובנו בהמשך בעת שאדון בשאלת אשמתו של נאשם 11. ואולם, ברי, שככל שהמסקנה תהא שמדובר בראיית סיוע לעדותו של ה.צ היא תקפה לא רק כלפי נאשם 11 אלא גם כנגד נאשם 10.

14.3.10 שקריו של נאשם 10 מהווים אף הם בנסיבותינו ראיית סיוע בהכחשתו הכירות וקשר עם כל הדמויות המרכזיות בתיק זה, לרבות נאשם 1.
על שקריו לגבי יניב בן סימון כבר עמדתי לעיל, ולגבי שקריו הנוגעים לדמויות אחרות בארגון, אתייחס עת אדון באישום הרביעי.

14.4 <u>האם הוכחו כנגד סבח יסודות עבירת ניסיון רצח בתור מבצע בצוותא?</u>

14.4.1 בהתאם לעדותו האמינה של ה.צ, תפקידו של סבח באירוע היה משמעותי וקרדינאלי. הוא השתתף במלכוד מכונית התופת שהייתה אמורה להתפוצץ ליד משרדו של רוזנשטיין. מדובר ב-"כלי הנשק" ששימש לאירוע ואשר בלעדיו לא היה האירוע יוצא לפועל. משימה כה חשובה, תפקיד רגיש מעין זה, מוטל מדרך הטבע על גורם פנימי, אדם אשר משתייך לצוות המבצע ונמנה על המעגל פנימי של מבצעי עבירה. לא זו אף זו, סבח (יחד עם עמוס) קיבל תדרוך ישירות מ-ה.צ כיצד יש לנטרל את המפסק וכיצד יש להפעיל את המטען, זאת מתוך הנחה של ה.צ שסבח יהיה אחד מהאנשים שיבצעו את המעשה בשטח. תדרוך זה סבח העביר מן הסתם לאותם מבצעים שפעלו בזירה, שאחרת לא היו אלה יודעים כיצד להפעיל את המטען. הקשר של סבח אפוא למבצעים בשטח היה מובהק וישיר.

ממכלול הראיות, לרבות מעדויותיהם של עדי מדינה נוספים, עולה שסבח היה חבר ארגון, חבר בקבוצה הבת ימית של יניב בן סימון. זאת ועוד, יש אינדיקציה לומר שסבח היה מאד מעורה ומוטמע בפעילות הארגון. כאמור, הוא היה מקושר ליניב בן סימון, ובנוסף גם מקושר למריקו ו-ל-ה.צ. הוא היה חברו הטוב של מיכה בן הרוש שנטל חלק פיזי בביצוע. סבח היה מודע לאירוע הקשת, נדבך קודם במלחמה נגד רוזנשטיין, כמי שליווה את יניב במהלך משפטו. לא בכדי, על רקע מעורבותו כאמור, הוא גם התבקש בהמשך על ידי ה.צ ליטול חלק באירוע ביהודה הלוי ולהוות מבחינתו איש קשר לחוליה המבצעת. מן הראיות עולה, שסבח עזב את ביתו למשך מספר ימים לאחר האירוע (בדומה ליניב

ולמיכה), מה שמצביע על הקשר הפלילי ביניהם, על היותם שותפים לדבר עבירה, ועל כך שסבח עצמו ראה עצמו כאחד מהצוות שעלול להימצא בסכנת מעצר.
עוד עולה מדברי ה.צ, כי סמוך לאחר האירוע הגיעו אליו יניב וסבח, בצוותא, כדי לדבר עמו על כישלון המבצע. באותו מעמד גם נודע לו מפי שניהם שלא סבח ועמוס הם שנכחו בזירה אלא אדם אחר שיש רצון להוציאו מהארץ. התנהגותו והתנהלותו של סבח לאחר האירוע, לרבות התלוותו ליניב כדי לדבר עם ה.צ, מלמדת על מידת מעורבותו ועל היותו חלק אינטגראלי ממבצעי העבירה.

14.4.2 אשר לרכיב הנפשי בעבירה: על מודעותו של סבח למאבק נגד רוזנשטיין ולכך שיש כוונה לפוצץ מטען חבלה כחלק מתכנית להתנקש בחייו ניתן ללמוד לא רק מעצם קרבתו וצמידותו של סבח ליניב אשר היה האחראי על ביצוע התכנית, אלא גם ממכלול של ראיות שמחייבות מסקנה זו, כפי שכבר פורט קודם ואחזור: ראשית, אין חולק שסבח היה מודע למעורבותו של יניב באירוע הקשת, שהיה ניסיון קודם להתנקש ברוזנשטיין כחלק מהמאבק של הארגון נגדו. סבח ליווה את יניב לדיונים המשפטיים והיה ער לנסיבות. שנית, כאמור, כמה ימים לאחר שבוצע ניסיון ההתנקשות בכיכר פלומר, הגיעו יניב וסבח אל ה.צ, ושלושתם שוחחו על כישלון חיסולו של רוזנשטיין. באותה הזדמנות סופר ל-ה.צ אודות מיכה, מבלי לנקוב בשמו, בתור מי שלחץ על השלט ועל כך שמוציאים אותו מהארץ. ברי מאופן התנהלות השיחה ומתוכן הדברים שנאמרו בה, שסבח היה בסוד העניינים, היה מודע למכלול הנסיבות ולתכנית העבריינית ואפילו לתכנית להוציא את מיכה מהארץ. רמת המעורבות והידע של סבח שבאה לידי ביטוי מיד לאחר האירוע מהווה אינדיקציה גם לידיעותיו לפני האירוע ומלמדת שסבח לא היה ממודר על ידי יניב. שלישית, התנהגותו של סבח מיד לאחר האירוע כלומר היעלמותו מהבית למשך מספר ימים, בדומה ליניב ולמיכה, מלמדת על מודעותו. בהקשר אחרון זה, שקריו של סבח לגבי היעלמותו כפי שפורט קודם, לא כל שכן הטענה המאוחרת שדווקא בעיתוי זה התגורר אצל איזו ידידה רוסיה שפרטיה לא נמסרו - אינם ראויים לאמון. רביעית, מעורבותו של סבח באישום הרביעי, כפי שעוד יוברר ויפורט, מלמדת אך היא על רמת מעורבותו ומודעותו לגבי המאבק בזאב רוזנשטיין ותכנית הארגון להתנקש בחייו. זאת ועוד, לאחר שנכשל גם ניסיון ההתנקשות הנוסף ביהודה הלוי אמר סבח ל-ה.צ, כעולה מעדותו של האחרון: **"... תראה כמה נשמות יש לו, עוד פעם לא קרה לו כלום"** (עמ' 2569, ש' 6-5).
מה יותר מכך מלמד על היותו של סבח מודע לכל השתלשלות האירועים, לניסיונות הקודמות לכישלונות הקודמים ולמטרה הכללית להתנקש בחייו של רוזנשטיין. כל האמור לעיל מלמד לא רק על מודעותו של סבח, אלא גם על חפצו של סבח בתוצאה שנגרמה.
לא זו אף זו, כלל הוא שאדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו. מי שממלכד מכונית על ידי הנחת מטען חבלה רב עוצמה בתוכה מבין את התוצאות שעלולות לנבוע מפיצוץ מכונית כזו, מעיד על עצמו שהוא חפץ בתוצאה זו.

14.4.3 לאור כל האמור לעיל, נחה דעתי כי יש בסיס להרשיע את נאשם 10 בביצוע עבירה של ניסיון רצח כמיוחס לו בכתב האישום וכן בשאר העבירות הנלוות כפי שפורט ונותח בעניינו של אברג'יל.

15. <u>הדיון באשמתו של נאשם 11</u>

15.1 <u>גרסת נאשם 11</u>

15.1.1 אליבא עדותו של פטריק עמוס (להלן: "עמוס") הוא הכיר את שמעון סבח באמצעות חבר משותף בשם חיים בוזגלו שאותו הכיר בצבא. בוזגלו מצדו הכיר את סבח בכלא. לדברי עמוס, בשנת 2000 בוזגלו התאבד, אירוע שהיה מאד טראומתי עבורו וגם עבור סבח וכתוצאה מכך הם התקרבו מאוד. קצת לפני כן הוא עצמו התגרש מאשתו הראשונה נעמי שלה היה נשוי 8-9 חודשים וכן עבר לדירה חדשה שרכש ברח' ארלוזורוב 50 בחולון. עד אותה עת במשך 6 שנים התגורר בדירה שכורה ברח' הקונגרס בחולון, כאשר הדירה שנקובה בכתב האישום ככתובתו, ברח' גאולים 37, הינה כתובת אמו. לדברי עמוס לאחר שחרור מצה"ל הוא החל לעסוק בסחר במכוניות, לרבות ממכרזים של צה"ל, וזה גם היה עיסוקו בתקופה הרלוונטית (10135 ואילך).

15.1.2 עמוס העיד, כי בערך החל מאמצע שנת 2000 החלה תקופה שהוא מגדיר כתקופת הוללות. הייתה לו דירה יפה, כסף ואז החלו בילויים עם נשים ושימוש בקוקאין. הוא ערך מסיבות בדירתו, שכללו נערות ליווי ברמה גבוהה ושימוש בסמים. סבח שהחל מאד להתקרב אליו באותה תקופה התחיל לעבוד אצל מריקו. לדברי עמוס, אט אט מצבו הכלכלי התדרדר והוא נקלע לקשיים ואז הציע לו סבח להכיר את מריקו שיוכל לעזור לו במתן הלוואה. כך הוא הכיר את מריקו שהיה מוכן לתת הלוואה של 50,000 ₪ ולא דיבר על ריבית או על אופן ההחזר (עמ' 10137 ואילך).

"בקצור....כשבאתי להחזיר לו את הכסף אחרי כמה חודשים, 3-4 חודשים, אמרתי לו: מה מגיע לך? הוא אמר לי: הכל בסדר, לא צריך שום דבר. כששאלתי מה מגיע לך התכוונתי על ההלוואה. זהו, סיכמנו שאני לא אשלם כלום ולא זה, נעשה איזה ערב אחד ככה לפנתיאון...זונות, סמים, שתייה...עם מריקו ועם שמעון, אצלי בבית, עם מנקה שבאה לנקות בבוקר, עם כל החבילה, עם 5-6 בחורות...אני ומריקו התחברנו, נעשינו בקשר טוב, הלכנו, היינו מסתובבים המון ביחד..." (עמ' 10138, ש' 21).

15.1.3 לדברי עמוס, בעקבות הקשר הקרוב עם מריקו הוא החל להכיר אנשים שונים שהיו מגיעים לצ'יינג'. עם זאת, לדבריו, למעט את סבח, לא הכיר איש מהנאשמים בתיקנו (עמ'

10141, ש' 30). מריקו הוא זה שלקח אותו בפעם הראשונה ל-ה.צ ובהמשך הגיע לשם עוד מספר פעמים עם סבח. לדבריו יצא לו להגיע ל-ה.צ עם מריקו 3-4 ועוד מספר פעמים זהה עם סבח, כלומר פחות מ-10 פעמים באופן כולל (עמ' 10139, ש' 30 ואילך).

15.1.4 עמוס העיד לגבי הקשר/המפגשים עם יניב בן סימון, שאותו הכיר באמצעות סבח ומריקו. לדבריו, הוא הגיע לביתו של יניב כ- 5-6 פעמים, בדרך כלל עם סבח ועם מריקו, וזאת בתקופה שבה יניב היה נתון במעצר בית. לדבריו, בהתחלה לא ידע בגין מה יניב עצור, אבל בהמשך הבין שזה קשור לרוזנשטיין, לאירוע במלון הילטון, שרק במהלך המשפט למד שמכנים אותו אירוע הקשת. בהמשך, הקשר עם יניב התפתח לבילויים משותפים ולביקורים של יניב בביתו: "**הסתובבנו המון ביחד, גם בתקופה שהוא היה במעצר בית וגם הייתה איזו תקופה שהוא כבר לא חזר לבית למעצר הבית שלו...ואז הוא היה מגיע אלי הביתה...הוא כבר לא היה, הוא לא גר, אני לא נסעתי אליו יותר, הוא היה בהפרת תנאים, אני לא נסעתי אליו הביתה, הוא היה מגיע אלי הביתה: בוא נעשה סיבוב, עושים סיבוב בכיכר אתרים, הולכים לבחורות, הוא אמר לי ככה, אף פעם לא בדקתי את זה, אף פעם לא ראיתי את זה, הוא ישן באיזו דירה קרוב לידי, קרוב לאיפה שאני גרתי בחולון**" (החל מעמ' 10144, ש' 17 ואילך, ובעמ' 10145, ש' 12).

15.1.5 אשר לבומבי: לדברי עמוס לא היה לו כל קשר עם בומבי. לדבריו, הוא אומנם נתקל בו, אולי פעם במשרד של מריקו כאשר בא לפרוט שיקים ואולי פעם מתחת לבית של יניב, אבל מעולם לא דיבר איתו. לדבריו, הוא ידע מי זה בומבי כי "כולם ידעו מי זה הבחור עם הצלקת על הפנים" (עמ' 10146, ש' 11 ואילך). עמוס תיאר סיטואציה שבה התקשר אליו אדם שזהותו אינה זכורה לו, אולי מריקו, ושאל אותו נשאר לו קוקאין מהמסיבות שערך וכאשר השיב בחיוב הוא התבקש להגיע למלון הילטון ולתת את זה שם למאן דהוא. כאשר הגיע למלון ירד בחור ולקח אתה סמים ואמר שזה עבור בומבי.

15.1.6 לדברי עמוס בסוף שנת 2004 או תחילת 2005 הוא מכר את הדירה ברח' ארלוזורוב 50 בגלל קשיים כלכליים ושכר דירה במרינה בהרצליה. באוגוסט 2005 הוא עזב את הארץ לניו יורק, עבד במכירת מוצרים בעגלות ואף נישא לאשתו הנוכחית. לדבריו הוא חזר ארצה בשנת 2007, התגורר תקופה אצל אמו ברח' גאולים 37, ואחר כך שכר דירה ברח' ארלוזורוב 30, שם התגורר עד לפני זמן לא רב (עמ' 10149).

אשר לדירה ברח' ארלוזורוב 50 שבה התגורר בתקופה הרלוונטית לאישום זה: עמוס שלל את האפשרות ש-ה.צ ביקר בדירה זו, לא כל שכן לצורך הרכבת המטען. בחקירה הראשית הדגיש עמוס שמדובר היה בדירה מעוצבת בצורה יוקרתית עם רצפת פרקט, דירה שמי שהיה בה לא יכול לשכוח אותה. הבניין עצמו היה בניין עם מעלית וחניה תת קרקעית.

עמוס לא ידע לתת הסבר אפשרי לשאלה מדוע ש-ה.צ ימציא את הסיפור שהיה בדירתו והכין בה את המטען (החל מעמ' 10170):

"אין לי מושג למה הוא אמר את זה, זה לא היה ולא נברא אבל אין לי מושג למה הוא אמר את זה, לא היה, לא נברא, לא היה אירוע כזה, ה.צ לא היה אצלי בבית, אם הוא היה אצלי בבית הוא היה מתאר את הבית בצורה הכי ברורה שבעולם. רגע, אני יודע שאתה אומר לי ככה, רגע, אי-אפשר להיכנס לבית שלי ולא לזהות אותו, הוא חרוט בזיכרון. אני מדבר על הדירה שגרתי בארלוזרוב 50 ששם יש חניון ויש מעלית, אי אפשר להתבלבל עם בית אחר, זאת הייתה דירת רווקים, זאת הייתה דירה שהיא נראית כמו דירה של מגזינים, כל הבית פרקט, בית שהיה עשוי בצורה, לא בית סטנדרטית ושגרתי שנכנסים ורואים בתים כאלה. זה בית שצולם אפילו למגזין בניין ודיור, הדירה הזאת, זו דירה מאוד מאוד יפה ומושקעת, אי-אפשר להתבלבל, גם אם בן-אדם יהיה אפילו שיכור או משהו כזה, הבית הזה אפשר לזהות אותו..." (עמ' 10171, ש' 21).

במסגרת החקירה הנגדית חודדה הנקודה והוא התבקש להתייחס לתיאור שמסר ה.צ.

ש. "בוא נדבר קצת על התיאור של ארלוזרוב 50, מבחוץ הבניין נראה איך? בניין על עמודים?

ת. אני כל יום עובר שם.

ש. בניין על עמודים?

ת. בניין על עמודים. יש שני עמודים.

ש. יש מעלית?

ת. יש מעלית, יש חניה.

ש. הכוונה חניון?

ת. חניון עם שער חשמלי, כן.

ש. חניון תת קרקעי?

ת. כן.

ש. יש מעלית בבניין?

ת. גם נכון.

ש. גרת בקומה ראשונה?

ת. גרתי בקומה ראשונה מתוך שתי קומות." (עמ' 10182, ש' 4).

עמוס אישר תמונה של הבניין שהוצגה לו על ידי המאשימה – **ת/2191.**

וכן בעמ' 10183, ש' 1 ואילך:

ש. "אני אספר לך סיפור קצר של מה שאומר ה.צ על הבית שבו הוא בונה את המטען, הוא מספר שזה בניין דירות בחולון בקומה ראשונה, שהייתה בו מעלית, שהיה בו חניון תת קרקעי, הוא מתאר את הרחובות שמתאימים באמת לאזור הספציפי הזה, מרחוב ויצמן, כיכר משרד הרישוי, איך נוסעים, הוא מתאר שיש חניון של חצי קומה שיורדים למטה, ואני רוצה לשאול אותך מאיפה לדעתך ה.צ, ששמענו ממך שאצלך בבית לא היה, יודע כל-כך הרבה פרטים שמתאימים גם לבית שבו אתה נמצא?

....

ת. אין לי מושג, אני לא ראיתי אותו אצלי, אני לא יודע להגיד איך הוא יודע, הי פעמים, הייתה פעם אחת בוודאות שאני זוכר שנסעתי לאילת והשארתי מפתח שם, יש ארונית קטנה מחוץ לדלת, שם הייתי שם את המפתח, יכול להיות שבזמן הזה אולי הוא היה אצלי, מישהו הביא אותו, אני לא יודע, אולי, אולי חגגו שם, לא יודע, הבית הזה זה לא בית של משפחה אישה וילדים, אבל אני מניח, אני מניח שאם הוא היה בבית בדירה עצמה הוא היה זוכר את הבית כי הבית הזה היה ייחודי ומיוחד עם דלת אחרת, דלת כניסה אחרת מכל דלת של בניין אחר, הכל שם היה דברים שהם חרוטים בזיכרון. יכול להיות שהוא פעם בא עם מריקו, היה איתו למטה, דיבר, לא שאני יודע, לא שאני ראיתי, יכול להיות. אצלי בבית ביחד איתי ועם שמעון הוא לא היה, חד משמעית."

עמוס נשאל מדוע לאורך כל המשפט לא אמר אף פעם, לרבות במענה לכתב האישום, שבתקופה הרלוונטית לא התגורר ברח' גאולים 37 (היא כתובת אמו הנקובה בכתב האישום) אלא ברח' ארלוזורוב 50 ,והשיב שזה היה שיקול של עורכי דינו. הוא לא זכר לומר האם ציין במשטרה את כתובת מגוריו באותה עת.

15.1.7 עמוס נדרש בחקירה ראשית לשיחות טלפון שהתבצעו מהטלפון שלו אל בומבי ואל אחרים מבין הנאשמים (עמ' 10151 ואילך, ובעמ' 10152, ש' 9):

ש. "יש לך הסבר לכך שיש בשנת 2003 בערך בחודש אחד, באוקטובר, איזה 17 – 20 שיחות עם הטלפון שמשויך לבומבי ועוד 3 שיחות ביולי? יש לך הסבר?

ת. אני לא דיברתי עם בומבי בחיים שלי, בחיים, אמרתי את זה מקודם. לא בטלפון לא פנים מול פנים. אולי מישהו שהיה איתי.

ש. מי יכול היה? זה שיחות יוצאות, אמנם שניות אבל שיחות יוצאות ממך, מי יכול היה?

ת. כל מי שהיה איתי, כל מי שהיה מסתובב איתי, מריקו, שמעון, לא יודע שמעון גם לא, אם לשמעון הייתה היכרות עם בומבי הייתי יודע את זה כי שמעון היה הרבה איתי. אבל אם היה מהטלפון שלי אני לא מתכחש לזה שזה היה.

ש. ואותה שאלה, אמרת שאתה לא מכיר פה אף אחד, איזה הסבר יש לך, אם יש לך, לכך שיש כ-10 שיחות בחודש אוגוסט עם ז'וז'ו, יוסי לוי, מהטלפון שלו אל הטלפון שלך?

ת. מהטלפון של ז'וז'ו אלי?

ש. כן, בחודש אוגוסט 2003 ב-1, ב-5 וב-8.

ת. אני לא יכול לתת לך על זה תשובה ואני אגיד לך למה, כי אני בחיים שלי לא דיברתי עם ז'וז'ו, לא יודע מי זה.

ש. אני אצהיר לפרוטוקול שאין שיחה של יותר משנייה. בכל אופן תתאמץ, אתה לא צריך לשער אבל תן לי איזה הסבר, אתה חיית שם, זה טלפון שלך, האם מסרת את הטלפון שלך לאדם אחר אי פעם? תתאר לי את ההתנהלות שלך, איך זה קורה, איך זה יכול לקרות שזה מישהו אחר?

ת. זה קורה, זה פשוט קורה.

ש. תסביר איך ומה.

ת. מי שצריך טלפון, בתקופה הזאת לאנשים היה טוקמנים עם כרטיס ושמים מגרדים מקלידים את המספר, אתה יודע מה זה טוקמן, נגמרות השיחות, או שלא רוצים לדבר מהטלפון משהו כזה, לא רוצים לדבר מהטלפון שלהם, מריקו רצה להתקשר למישהו שחייב לו כסף, סתם דוגמא, והוא רוצה שהוא יענה לו ממספר אחר כי אולי למריקו הוא לא יענה, התקשרו מהטלפון שלי."

15.1.8 לדברי עמוס מעולם לא היה לו קשר עם מיכה בן הרוש, לא שמע את שמו ולא הכיר אותו. על האירוע בכיכר פלומר שמע וידע מהתקשורת, ובאופן זה גם למד שהיעד להתנקשות היה רוזנשטיין. לדבריו מדובר היה ביום רגיל בחייו שהוא עשה במסגרתו פעולות יומיומיות רגילות. כאשר נדרש להסביר כיצד אותרה שיחת טלפון יוצאת מהטלפון שלו למיכה בן הרוש השיב שאין לו מושג, כי בטוח שהוא לא התקשר, ואינו יכול אפילו לשער מי ביצע שיחה כזו מהטלפון שלו. לדבריו, כל שהוא יכול לומר זה בנושא זה שבאותם ימים הסתובב עם סבח, מריקו ויניב (עמ' 10156-7).

עמוס נשאל לגבי שיחות טלפון שהתבצעו מהטלפון שלו לעו"ד שרון נהרי בלילה של 30.6.03, הוא היום שבו התפוצץ המטען בכיכר פלומר. לדבריו מעולם לא התקשר לעו"ד שרון נהרי ואינו יודע מי התקשר. לדבריו, לימים למד לדעת ששרון נהרי ייצג את יניב בן סימון באירוע הקשת ואולי בדרך זו ניתן להסביר את שיחות הטלפון שיצאו מהטלפון שלו אבל לא על ידו (עמ' 10167).

15.1.9 עמוס נשאל לגבי מעצרו בתיק זה והעובדה ששמר על זכות השתיקה. לדבריו, בהתחלת החקירה שיתף פעולה ודיבר על עצמו אבל כאשר נשאל לגבי ה.צ ומריקו הוא הניח שהחקירה ביחידת יהלום, שהיא יחידה כלכלית, והחליט לשמור על זכות השתיקה. עמוס אישר שנפגש עם עו"ד חצרוני לפני החקירה והלה יעץ לו לשמור על זכות השתיקה. בכל זאת, לדבריו, מסר פרטים שנוגעים אליו אישית והכחיש היכרות עם האחרים, למעט עם סבח שהוא חבר נפש שלו. זאת עשה, לדבריו על מנת שלא יידרש לדבר עליהם ובכך לסבך אותם (עמ' 9-10178).

עמוס נחקר ארוכות בחקירה נגדית בעניין זה ותקצר היריעה מלפרט את תשובותיו והסבריו. די אם נסכם את הגרסה, כפי שאישר לשאלות התובעת (עמ' 10247, ש' 1 ואילך):

בצורה אתה

ש. "קראתי את מה שדיברת עד כה ואני רק רוצה להבין, לא נכנסנו לזה עדיין מפורטת אבל בחקירה הראשונית של ה-18 למאי, שאתה מדבר בתחילתה, מאשר שאתה מכיר את שמעון סבח.

ת. נכון.

הייתה

ש. הסברת גם פה שהוא חבר נפש שלך, חבר מאוד טוב, אתה אוהב אותו, ולא לך שום סיבה להסתיר את ההיכרות ביניכם.

ת. נו?

ש. מה התשובה?

ת. לא הסתרתי.

לסבך

ש. לגבי מריקו אמרת שהשבת בשלילה לגבי ההיכרות ביניכם כי מריקו הוא איש כספים, חקירה בלהב, נניח שאני מסכימה איתך, פחדת שזה עלול איכשהו אותו בענייני כספים ולכן אמרת לא מכיר.

ת. נכון.

ש. לגבי יניב אמרת שמדובר בעבריין, אני לא רוצה לסבך אותו, אני לא יודע מה רוצים, אמרתי לא מכיר לא רוצה להיכנס לזה, נכון?

ת. גם נכון.

ש. לגבי פטריק אלקריף הסברת שרק יכול להיות שהיה ביניכם שלום שלום ולכן כששאלו אותך אם אתה מכיר את אלקריף אז אמרת שאתה לא מכיר כי באמת לא באמת הכרת.

ת. נכון.

.....

ש. לגבי ה.צ, סיפרת: לא סיפרתי שאני מכיר את ה.צ, או למעשה אמרת לא מכיר את ה.צ, כי ה.צ זה מריקו.

ת. נכון.

ש. ואמרת אם אני אגיד שאני מכיר את ה.צ אז יכולים להגיע משם למריקו לעסקים בצ'יינג' וכמו שהסברתם לכם אני לא רוצה שמריקו נגיע לזה.

ת. נכון.

ש. אז אני שואלת אותך, סבח זה לא מריקו? סבח עובד אצל מריקו, סבח עובד בצ'יינג'.

ת. סבח זה לא מריקו. סבח זה לא מריקו מבחינתי, סבח חבר אישי שלי, סבח חבר שלי, ה.צ לא חבר שלי, אני מכיר את סבח ממזמן."

15.1.10 עמוס התבקש להתייחס למניע אפשרי מצדו של ה.צ להפליל אותו לשווא ולקשור אותו לאירוע בכיכר פלומר, זאת למרות שלא קשר אותו לאירוע ביהודה הלוי. עמוס שלל סכסוך כלשהוא עם ה.צ ולא יכול היה להצביע על מניע ספציפי (10301 ש' 15 ואילך). כך ענה על השאלה (עמ' 10303 ש' 8):

"אין לי מה להגיד, אין לי משהו שאני יודע בידיעה שלי יש סכסוך איתו או משהו כזה, שהוא ירצה לעשות לי משהו רע, אולי תחושה שהוא עשה כזה "העתק הדבק", אין לי על זה ראיות אין לי הרבה מה להגיד, לא יודע....לא יודע, לא יודע, החליף אותי במישהו במשהו שנוח לו, אולי, אולי, לא יודע, לא מתחייב.... אמרתי אולי, אני לא בטוח בזה, כאילו בתחושה שלי שיש פה איזה משהו שלא מסתדר, כי אני לא הייתי עם ה.צ אצלי בבית אז מה לעשות עם זה? אה, ולמה הוא כאילו מנקה אותי באישום 4? אין לי מושג, תשאלי אותו, אין לי מושג. אולי הוא שנא אותי 50 אחוז, לא יודע, אין לי מושג."

לשאלת בית המשפט האם ל.צ יש סיבה לשנוא אותו השיב עמוס בשלילה.

15.2 <u>דיון ומסקנות</u>

15.2.1 לגבי משקל עדותו של ה.צ כבר עמדתי קודם בעת שדנתי בעניינו של נאשם 10 והדברים יפים כמובן גם לגבי עמוס. אין סיבה לחזור על הנימוקים שבעטים גובשה מסקנתי שמדובר בעדות אמינה שמשקלה רב. אינני יכולה בשום אופן לקבל את טענות ב"כ נאשם 11 בסיכומים כי מדובר היה "בעדות מבולבלת, לא יציבה, הססנית שמקבלת שינוי צורה ומתיחת פנים בהתאם לזהות השואל" (עמ' 40 לסיכומים בכתב). להתרשמותי- ההפך הוא הנכון!

כשם שקבעתי שאמת דיבר ה.צ בהתייחס לסבח, כך הדבר גם לגבי עמוס. כשם שלא מצאתי סיבה מדוע ה.צ ישרבב לשווא את שמו של סבח לאירוע, כך הדבר גם לגבי עמוס.

למיותר להזכיר שבאי כוחו של עמוס דווקא מבקשים לתת אמון בדברי ה.צ בהתייחס לאישום הרביעי שם ניקה את עמוס מאשמה.

15.2.2 ה.צ מסר תיאור סדור ובהיר לגבי ההתרחשות שהייתה בדירה. בניגוד לנאמר בסעיף 191 לסיכומי ההגנה, הוא הסביר היטב כיצד ידע שמדובר בדירתו של עמוס. ראשית, לדבריו, כך אמר לו יניב בעת שנסעו לדירה. שנית, כפי שהסביר, עמוס נהג בדירה מנהג בעלים, למשל, כאשר ה.צ רצה כפפות, הלך עמוס והביא לו מהמטבח. (עמ' 2657, ש' 2 ואילך). שלישית, כפי שיובהר בהמשך, התיאור שמסר לגבי מסלול הנסיעה, המיקום ומבנה הבניין אכן הולמים את מקום מגוריו דאז של עמוס, כפי התיאור שהוא עצמו מסר.

בהתאם לתיאור שמסר ה.צ לגבי ההתרחשות בדירתו של עמוס, הרי שמעשיהם של סבח ועמוס היו זהים לדידו, ולא ניתן היה לאבחן ביניהם. לדבריו, שניהם ביצעו את אותם מעשים פחות או יותר, כאשר הוא מבחינתו לא עשה אבחנה ביניהם. בא כוחו של עמוס ניסה להביא את ה.צ לאשר שחלקו של עמוס היה פאסיבי יותר, שהוא עמד כביכול מן הצד - אך ה.צ לא היה נכון לאשר אפשרות זו בהסבירו שכל אחד מהשניים, בעתו, עשה ותרם את חלקו. ההסברים שנתן ה.צ בעדותו בהקשר זה טבעיים והגיוניים, שהרי ברי שלא בכל רגע נתון שני הנאשמים עשו בדיוק את אותו הדבר. לא מן הנמנע שבנקודת זמן מסוימת עמוס עמד קצת בצד, כשם שאפשר שבנקודת זמן אחרת דווקא סבח עמד מן צד. ה.צ הסביר ששניהם היו בדירה, שניהם תרמו את חלקם, שניהם עזרו לו והוא אינו יכול לעשות אבחנה של ממש לגבי מידת מעורבותם.

לא אוכל לקבל את טענות ב"כ נאשם 11 בסיכומים, במה שנראה כניסיון מלאכותי לפרק את ההתרחשות בדירה לפרודות ולנקודות זמן קטנות, כאילו כל אחת עומדת בנפרד מהשנייה. כך למשל הוא התמקד בשאלה מה בדיוק עשה עמוס ברגע הרכבת המטען, מה עשה ברגע שבו ה.צ הכניס את המטען לפגוש, מה עשה בדיוק ברגע שבוצע הניסוי וכיוצ"ב. כאמור, אין ציפייה שכל אחד מהנאשמים יהיה פעיל בכל רגע נתון במהלך ההתרחשות, ואין בהבדלים אלה, כשלעצמם, כדי להעיד דבר.

בהקשר זה, אינני מוצאת ממש בעובדה ש-ה.צ, במהלך חקירתו במשטרה, טעה כשנקב בשם "יניב" במקום "פטריק". ה.צ הסביר כי מדובר בטעות, פליטת פה שגויה שאין דבר בינה לבין טעות לגבי זהות האדם שאליו התכוון. מדובר בטעות שאותה תיקן בהמשך דבריו.

15.2.3 לעומת גרסתו המהימנה של ה.צ, גרסתו של עמוס לא הייתה עקבית ושיתוף הפעולה שלו בחקירה היה סלקטיבי ומגמתי. בחקירה הראשונה מיום 18.5.15 (**ת/440ב'**) הוא השיב חלקית לשאלות, כלומר רק לשאלות שניתן להגדירן "ניטרליות" ונמנע מלהשיב לשאלות "מפלילות", כלומר לשאלות האם הוא מכיר שורה ארוכה של חברי ארגון שהוצגו לפניו. הוא היה נכון להשיב בחיוב רק לגבי היכרותו עם נאשם 10, כאשר גם לגביו סרב לענות

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

לשאלות ספציפיות יותר לגבי מעשיו ופעילותו. עמוס הסביר כי בחר לנהוג כך על מנת למנוע מצב שבו יידרש לדבר על אותם אנשים ובכך לסבך אותם (עמ' 9-10178). בהנחה שעמוס הוא אדם נורמטיבי שאינו מעורב בפשע, כטענתו, לא ברור כיצד הודאה בהיכרות עם אותם אנשים עלולה לסבך אותם, להבדיל מאותו עצמו. זאת ועוד, כשם שהשיב בחיוב לגבי היכרות עם סבח ונמנע לענות על שאלות נוספות לגביו, כך יכול היה לכאורה לנהוג לגבי אחרים למשל מריקו, יניב, ה.צ, כלומר לאשר היכרות ולא להרחיב. אין זאת אלא שהנאשם סבר שעצם ההיכרות עם אותם אנשים תחייב הסבר ועלולה להפלילו. בחירתו זו מעידה על התנהלות טקטית שיש לה השלכה לגבי מהימנותו.

בהמשך חקירותיו שמר עמוס על זכות השתיקה ולא שיתף כלל פעולה עם רשויות החקירה.

בא כוחו של עמוס טען בסיכומים שלא ניתן לומר שעמוס שתק בחקירה הראשונה שכן עוד קודם, בתשאול שקדם לחקירה, הוא השיב על אותן שאלות וסבר כי מיותר לשוב ולחזור על הדברים, מה עוד שהיה עייף לאחר טיסה ו-72 שעות של אי שינה. עוד נטען כי עמוס פעל למעשה בעצת עורך דינו שיעץ לו לשמור על זכות השתיקה.

<u>על כך יש לומר:</u> בעיקרון אין מקום לעשות הפרדה מלאכותית בין נאשם לבא כוחו. לא זו בלבד שעצתו של עורך דין איננה בחלל ריק אלא לאחר שיחה וברור עם לקוחו, אלא שהחלטה של נאשם לפעול על פי עצת בא כוחו היא החלטתו על כל המשמעויות הנובעות מכך והמחיר הראייתי הנלווה לכך –והדברים ידועים. אשר לעייפותו של הנאשם, עיון בחקירה מלמד שהוצע לנאשם להפסיק את החקירה כדי שינוח. העובדה שנדרש לחזור על תשובות שכבר השיב, גם בהנחה שכך בדיוק היה, היא אולי לא נעימה ומטריחה, אך לא ניתן לראות בכך נימוק או הצדקה שלא להשיב שוב, אם כך מתבקש. יתכן שהאופן שבו דיברו אל הנאשם בחקירה לא היה יאה ואפשר היה לנהוג אחרת, אבל לא נטען שיש קשר בין התנהגות זו לבין התנהלותו של הנאשם. בכל מקרה, לא ניתן להתעלם מכך שעל חלק מהשאלות השיב הנאשם ועל חלק בחר שלא להשיב באופן שנראה מחושב ולא מקרי. זאת ועוד, הנאשם העיד ארוכות וסיכם את הסיבות שהביאו אותו שלא לחשוף את ההיכרות שלו עם אנשים מסוימים. מדבריו עולה שהייתה זו החלטה מושכלת ובחירה שלו, שאם לסכם זאת בקצרה היא נבעה מרצון שלא להידרש להשיב לשאלות קשות או "להיכנס לפינות" כפי שהגדיר זאת. זה כשלעצמו אומר דרשני ואיננו מתיישב עם התנהלות תמת לב וכנה.

נקבע בפסיקה ששתיקת נאשם ואי מסירת גרסה בחקירה, מעלה חשש להתנהלות טקטית והיא מהווה חיזוק לראיות התביעה ונדבך נוסף מכלול הראיות נגד הנאשם [ע"פ 3452/11 **שאלתיאל נגד מדינת ישראל** (18.7.2013)].

15.2.4 אכן, אין חולק כי לצורך הרשעת עמוס עדותו של ה.צ טעונה סיוע, כאשר עוצמת ראיית הסיוע, היא במקרה שלנו ביחס הפוך לעוצמתה הגבוהה של עדות עד המדינה. כמו כן, כפי שכבר נאמר בפרק שדן בעדי המדינה, קיומה של ראיית הסיוע מושפע מרוחב יריעת המחלוקת בין התביעה להגנה. ככל שהכחשתו של הנאשם היא גורפת וכללית יותר, כך היקפה של דרישת הסיוע עשוי להיות מצומצם יותר (ע"פ 9608/11 **מדינת ישראל נגד פלוני** (7.7.2014)).

לטעמי, כפי שיפורט להלן, קיימות כנגד עמוס ראיות שניתן להגדירן כסיוע לעדותו של עד המדינה, לא כל שכן <u>בהצטרפן יחד</u>.

15.2.5 ה.צ לא רק נקב בשמו של עמוס כמי שנטל חלק יחד עמו ועם סבח בהרכבת המטען, אלא גם העיד שפעולה זו בוצעה בחניון ביתו ובדירתו של עמוס בחולון. מכאן, ש-ה.צ לא רק העיד על עמוס כמי שנטל חלק באירוע, אלא "הצביע" גם על דירתו של עמוס כמקום שבו בוצע המעשה. מדובר בפרט עובדתי נפרד ועצמאי אשר יש בו, כשלעצמו, כדי לקשור את עמוס להתרחשות, ולהוות ראיה מסבכת כנגדו. דירתו של עמוס, ללא קשר לעמוס, מסבכת את עמוס בעבירה, שכן חזקה עובדתית היא שאדם אחראי למה שמתרחש בדירתו ועליו הנטל לסתור. זאת ועוד, תיאורו ומיקומו של הבניין בו נמצאה דירתו של עמוס היא פרט שניתן להגדירו כפרט מוכמן, כלומר פרט ש-ה.צ לא יכול היה לדעת ולתאר, אלא אם כן דבריו אמת. <u>ויודגש</u>: לדברי ה.צ מעולם קודם לא היה בדירתו של עמוס, בהוסיפו שזה היה למעשה מפגשם הראשון –ודבריו לא נסתרו. ה.צ גם הדגיש שאינו מכיר היטב את אנשי חבורתו של עמוס (עמ' 2656, ש' 15 ואילך).

יפים בעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בפסק הדין בעניין מויאל הנ"ל (ראה גם סעיף 1.13 לפרק על עדי המדינה):

"עיקר פועלה של ראיית הסיוע ביצירת זיקה (ישירה או עקיפה) בין הנאשם לבין העבירה בה הואשם, אשר נועדה להפיג את החשש, במקרה של עד מדינה, כי העד העליל על הנאשם עלילת שווא תמורת טובת הנאה שקיבל לעצמו (ראה ע"פ 6147/92 מדינת ישראל נ' יוסף כהן שטרם פורסם), אולם כאשר העד כולל בעדותו, הטעונה תמיכה ראייתית, פרטים שלא יכול היה לדעת אלמלא ביצע הנאשם את העבירה המיוחסת לו... כי אז יש בכוחה של ידיעת הפרטים לבסס זיקה בין הנאשם לבין העבירה, ולהפיג את החשש שהעד קשר את הנאשם לעבירה שלא ביצע".

מן הראיות עולה ש-ה.צ מסר תיאור נכון של הבניין ברח' ארלוזורוב 50 בחולון, מקום שבו עמוס אישר שהתגורר באותה עת. כלומר, ה.צ צדק באומרו שעמוס התגורר באותה עת בעיר חולון, הוא תיאר בניין על עמודים הכולל מעלית וחניה תת קרקעית במפלס של חצי קומה למטה, כאשר הדירה המדוברת ממוקמת בקומה הראשונה – פרטים שהוברר

כנכונים. כמו כן ה.צ תיאר את מסלול הנסיעה שלו לבניין באופן שהולם את המציאות. אין חולק כי הבניין הנ"ל ברח' ארלוזורוב 50 היה בניין חדש ומודרני יחסית לאותם ימים, בבחינת שאין לומר שהתיאור שמסר ה.צ הוא של בניין שבלוני ורגיל שהולם את כל הבניינים באותה סביבה. ודוקו: ה.צ לא ידע לנקוב בכתובת שבה מצויה הדירה, כאשר הכתובת שצוינה בכתב האישום היא הכתובת שנלקחה מרישומי משרד הפנים והייתה למעשה בית אמו של עמוס.

בניסיון לסתור את טענת ה.צ כי ביקר בדירתו, טען עמוס שמדובר היה בדירה מיוחדת, מאובזרת ברמה גבוהה, פרקט על הרצפה, כך שמי שביקר בה לא ישכח אותה. דע עקא שלגבי פנים הדירה ה.צ לא נשאל דבר ולא התבקש לתאר. אין כל אינדיקציה לומר שאילו נשאל לא היה יודע להשיב. לא עבור כל אדם עיצוב הפנים או רמת האבזור הם פרט חשוב שראוי לציון באופן מיוחד ושלא אגב שאלה ספציפית. העובדה ש-ה.צ לא ציין זאת מיוזמתו, אינה אומרת דבר. אילו האמינה ההגנה ש-ה.צ לא יוכל לתאר את פנים הדירה המיוחדת הנ"ל, משום שלכאורה לא היה בה, היה ראוי להציג לו שאלות ישירות בנושא, לא כל שכן תמונות. ב"כ נאשם 11 ציין בסיכומים כי ה.צ ציין פרט שגוי באומרו שחלל הסלון שבו הרכיב את הפגוש הוא חלל קטן, ואולם איני רואה כיצד ניתן להסיק דבר מאמירה זו. ראשית, ה.צ אמר את הדברים שלא במענה לשאלה ישירה המתייחסת לגודל הסלון, אלא במענה לשאלה היכן עמד עמוס בסלון, זאת לאחר שהוטח בו שעמוס היה <u>מרוחק</u> ועמד מן הצד. שנית, לא הוכח לפנינו שדבריו של ה.צ שונים במובהק מהמציאות. גודל סלון דירתו של נאשם 11, לא כל שכן מבנה הדירה, לא הוכח. הדברים לא חודדו מול ה.צ – שהרי שאלות של "גדול" ו-"קטן" הם עניין יחסי - וגם לא הוצגו כראיה לפנינו. בדומה, דברי הנאשם בעדותו בדבר היות הדירה כביכול מיוחדת, דירה שהופיעה במגזינים - לא הוכחו בראיות, וזאת מבלי לתת לכך הסבר.

ההגנה הדגישה בסיכומיה את מחדל רשויות החקירה והתביעה בכך ש-ה.צ לא נלקח למעין שחזור כדי להצביע על הדירה. לדבריה, אם כך היה נעשה לא זו בלבד שניתן היה לבחון את דבריו של ה.צ, אלא שגם היה מתחוור בזמן אמת שהכתובת שננקבה בכתב האישום ככתובת שבו התבצע המעשה, ברח' גאולים 37, היא דירת אמו ולא הייתה דירת מגוריו של נאשם 11 באותה עת.

<u>על כך יש לומר</u>: אכן, שגו רשויות החקירה והתביעה בכך ש-ה.צ לא נלקח עוד בשנת 2015 להצבעה על הבניין/דירה (למרות חלוף הזמן הרב מאז אירע המקרה). מדובר בפעולה שהייתה מתבקשת בנסיבות העניין, במיוחד במצב שבו ה.צ לא ידע לנקוב בכתובת המדויקת, והתיאור שמסר אינו הולם על פניו את הבניין ברח' גאולים 37. בדיקה כזו הייתה בוודאי מעמידה את המאשימה על טעותה לגבי הכתובת הנכונה.

ואולם, בראיה לאחור, איני סבורה שנגרם נזק ראייתי, כלומר שמחדל זה פגע בהגנת הנאשם פגיעה שלא ניתן היה לתקנה לו רצה הנאשם. רוצה לומר: במהלך חקירתו הנגדית של ה.צ, לשאלות ב"כ נאשם 10, אמר ה.צ מפורשות כי הוא זוכר היטב את המקום וכי הוא מסוגל גם כעת לצאת ולהצביע על הבניין. יש אפוא לתמוה על כך שההגנה לא הרימה את הכפפה. אם כטענתה סיפורו של ה.צ הוא סיפור בדים, ושקר בפיו באומרו שהיה בדירת נאשם 11, הרי שלמען הוצאת "האמת" לאור, היה מתבקש שההגנה היא שתיזום מהלך כזה.

לא זו בלבד שלא כך נעשה, אלא שבמקום להציג ל-ה.צ תמונות מהבניין ו/או מהדירה ברח' ארלוזורוב 50, שם התגורר נאשם 11 באותה עת, כדי לחשוף את שקריו כביכול, הוצגו לפניו תמונות של הבניין ברח' גאולים 37, זו הכתובת הרשומה בכתב האישום, תוך הצגת מצג מטעה כאילו זה בניין המגורים של נאשם 11. <u>ה.צ לא נפל בפח</u>! הוא השיב כי אינו מזהה בתמונות את הבניין שבו ביקר. "התרגיל" שביקשה ההגנה לעשות ל-ה.צ - הוכיח למעשה את ההיפך. לא זו בלבד שהייתה זו הוכחה ברורה לאמינותו ומהימנותו של ה.צ, אלא גם אינדיקציה לכך שלנגד עיניה של ההגנה לא עמד הרצון להוכיח את גרסת הנאשם, שאחרת היה מוצגת ל-ה.צ תמונת הבניין האמתי ברח' ארלוזורוב 50, במטרה ש-ה.צ לא יזהה אותו.

לא למיותר להעיר שעד לשלב עדותו בבית המשפט נאשם 11 לא תיקן מיוזמתו, למצער במענה לכתב האישום, את הטעות שנפלה בכתב האישום לגבי כתובת מגוריו דאז. כאשר התבקש לתת הסבר לשתיקתו, השיב שזה היה שיקול של עורכי הדין שלו. גם בחקירותיו במשטרה לא מסר בשום שלב את הכתובת בארלוזורוב 50. כאשר נשאל היכן התגורר טרם נסיעתו לארה"ב ב-2005 הוא אמר במרינה בהרצליה -דירה שכורה שבה התגורר מספר חודשים - ולא ציין דבר לגבי הדירה ברח' ארלוזורוב 50 שהייתה בבעלותו לאורך התקופה הרלוונטית לאירוע. גם אם לא ניתן לקבוע פוזיטיבית שהנאשם שיקר או התחמק במתכוון, בהינתן שהוא לא נשאל מפורשות לגבי כתובת מגוריו בשנת 2003, הדבר מסביר, למצער, את המקור לאותה שגגה בכתב האישום שם אוזכרה הכתובת הרשומה במשרד הפנים.

נדמה, שגם נאשם 11 הבין שקשה למצוא הסבר מניח את הדעת לשאלה כיצד ידע ה.צ לתאר את ביתו אם לא ביקר בו מעולם. או אז העלה תרחיש שלפיו אפשר שפעם כאשר הוא עצמו נסע לאילת והשאיר מפתח של הדירה בארונית קטנה מחוץ לדלת, מישהו הביא את ה.צ לביתו. אפשרויות אחרת שהעלה היו שאולי חגגו בדירתו והזמינו את ה.צ או שאולי מריקו הביא את ה.צ לסביבה, שניהם עמדו במקרה מחוץ לבניין ומריקו אמר ל-ה.צ שהוא, נאשם 11, גר שם.

מדובר בתיאוריות בעלמא, השערות נעדרות כל ביסוס ראייתי -ולטעמי גם נעדרות היגיון. לא זו בלבד ש-ה.צ לא עומת עם אפשרות כזאת, אלא שגם לא הובאה ראיה אחרת שתומכת בהשערות רחוקות כנ"ל . מריקו לא הובא לעדות, איש מבאי ביתו של עמוס לא הובא לעדות ואפילו סבח לא נשאל בנושא. זאת ועוד: כידוע, ה.צ מבוגר בכמעט 20 שנה מעמוס,

אדם שלא נמנה על חוג החברים שלו. לדברי ה.צ, הוא פגש את עמוס לראשונה ביום שבו הורכב המטען וגרס שאינו יודע מי הם אנשי חבורתו. אליבא כל הראיות, ה.צ לא הסתובב ולא בילה עסחברי הארגון והיה מרוחק מפעילות הארגון, למעט הכנת מטעני החבלה. ה.צ גם לא הצטייר כטיפוס בליין שהסתובב במסיבות. למרות שמתחם ביתו הגדול של ה.צ הפך, בזכות תנאיו המתאימים, מקום מפגש עבור חברי הארגון, הוא עצמו -בהתאם לדבריו שלא הופרכו- כמעט שלא השתתף במפגשים אלה. אין סיבה אפוא לשעות לספקולציות שהעלה עמוס ולהתייחס אליהן ברצינות.

<u>כאמור, העובדה ש-ה.צ ידע לתאר את ביתו של נאשם 11, מקום שבו לא ביקר קודם מהווה ראיית סיוע לעדותו של ה.צ, ראיה חיצונית אשר מסבכת ישירות את נאשם 11 במעשה שיוחס לו.</u>

15.2.6 נאשם 11 שיקר במשטרה לגבי מידת היכרותו ומערכת היחסים עם יניב בן סימון ועם ה.צ, שקרים שבהם הודה, הלכה למעשה, בעדותו בבית המשפט. כך, לגבי יניב בן סימון טען נאשם 11 בחקירה **ת/440ב'** כי שמע את שמו של יניב אך אינו מכיר אותו. בעדותו בבית המשפט אישר כי הדבר רחוק מאד מכך. עמוס הודה בעדותו שהוא היה מקורב מאד ליניב בן סימון באותה תקופה, היה ביניהם קשר חברי, הוא בילה עמו רבות במחיצתו והתקיימה ביניהם תקשורת טלפונית קבועה (ראו פלט **ת/1559א'**). עמוס אפילו הודה שביקר את יניב בתקופה שבה היה "בבריחה" לאחר האירוע בכיכר פלומר, כלומר, ביודעו שיניב ירד למחתרת חרף היותו מחויב לשהות במעצר בית. הסבריו של עמוס לסיבה לאמירת שקר לגבי היכרותו עם יניב היו בלתי משכנעים בעליל: **"אני לא יודע, הוא לא בארץ, למה אני עכשיו אתחיל לסבך עניינים?"** (עמ' 10180, ש' 26).

הוא הדין לגבי היכרותו עם ה.צ. בחקירתו במשטרה, כאשר נשאל עמוס אם יש לו "זיכרון מינימלי של היכרות" עם ה.צ, הניד בראשו (**ת/440ב'** ש' 13 ש' 8-7). בעדותו בבית המשפט, על רקע מכלול הראיות, לרבות עדויות שביקר לא אחת בביתו של ה.צ, נאלץ להודות שהכיר את ה.צ ואף ביקר בביתו יחד עם סבח ועם יניב, משמע שהוא שיקר בחקירתו. הוא הסביר את דבריו במשטרה בכך שלא ידע אילו עניינים כספיים יש ל-ה.צ ולמריקו ולא רצה "**להיכנס לפינה הזאת**". מדובר בתשובה בלתי משכנעת בעליל. עמוס לא העיד שהוא ידע על עסקים כלשהם בין ה.צ למריקו. למעשה, אם נקבל את דבריו לגבי מידת מעורבותו בחיי אנשים אלה, הוא לא היה אמור לדעת וגם לא לחשוד שיש קשר כזה. זאת ועוד, הסבר זה אינו הולם את העובדה שעמוס אישר את היכרותו עם סבח למרות שאין חולק שסבח עבד אצל מריקו ולבטח היה קשור לכספים שעברו תחת ידיו. המסקנה היא ששקרי הנאשם בעניין זה נועדו להסתיר את הקשר עם ה.צ - וכנראה לא בכדי.

שקרים מוכחים אלה בעניינים מהותיים לענייננו, הנוגעים לאנשים שהיו בליבת העשייה הפלילית יחד עם נאשם 11, בלא שניתן לכך הסבר משכנע שמתיישב עם חפות - מהווים סיוע לראיות התביעה.

15.2.6 המאשימה מבקשת למצוא סיוע בעצם העובדה שבשעות הלילה של יום האירוע התקשר עמוס שלוש פעמים ברציפות אל עו"ד שרון נהרי (ראו פלט שיחות **ת/1559א'**), אשר באותה תקופה –כך על פי שורה של ראיות, לרבות דברי בומבי (עמ' 592, ש' 31 ואילך) - היה אחד מעורכי הדין שייצגו את חברי ארגון.

איני רואה עין בעין עם טענות ההגנה כי אין בעובדה זו כדי להעיד דבר. כידוע, עמוס הציג את עצמו כאדם נורמטיבי שלא היה מעורב מעולם בביצוע עבירות. עמוס שלל כל מעורבות באירוע פלומר, טען שהופלל לשווא וכי לא ידע דבר על התכנית העבריינית. אין זה טבעי שאדם כמוהו יבצע שלוש שיחות טלפון בשעות לילה מאוחרות (21:05, 22:51 ו-22.55) לעורך דין פלילי, לא כל שכן עורך דין שנהג לייצג את חברי הארגון, והכל באותו יום שבו אירע פיצוץ מטען החבלה (שבוצע על ידי חברי הארגון), פיצוץ שלדבריו אינו קשור אליו כלל. התנהלות כזו בהחלט מהווה ראיה נסיבתית מסבכת, והיא מצדיקה הסבר שיהא בו כדי להסיר את החשד שנילווה אליה.

אשר להסבר: בחקירותיו במשטרה, כאשר עמוס נשאל בעניין זה הוא בחר לשתוק (**ת/448ב'** עמ' 5, ש' 32 ואילך וכן **ת/449ב'** עמ' 7, ש' 23). מדובר בהתנהלות שאומרת דרשני כשלעצמה. אם דברי הנאשם אמת ומעולם לא שוחח עם עו"ד שרון נהרי, היה מתבקש שישיב כך באופן פוזיטיבי ומיידי, ואין לכאורה סיבה לשתיקה. למיותר לומר שעמוס לא הצליח להסביר את שתיקתו: "**מה זה קשור אם זה משמעותי או לא, כשאני שותק אני לא מדבר כשאני לא מדבר אני שותק**" (עמ' 10306, ש' 17 ואילך).

בעדותו בבית המשפט עמוס שלל מכל וכל את הטענה ששוחח עם עו"ד נהרי באותו לילה. תחילה טען כי אין לו הסבר לשיחות אלה בהשיבו: "**אין לי מושג, אני לא יודע להסביר לך את השיחה הזאת, אני לא התקשרתי מעולם לעורך דין שרון נהרי**..." (עמ' 10169, ש' 6-4). בהמשך, במענה לשאלה מדריכה מצד סנגורו בזו הלשון: "**אתה זוכר אולי מישהו התקשר לידך?**" השיב עמוס שאם יצאה שיחת טלפון כזו מהטלפון שלו כנראה שהיה אתו מישהו. הוא רמז שאפשר שהיה זה יניב בן סימון, שכן בדיעבד הסתבר לו שהלה היה מיוצג על ידי עו"ד שרון נהרי באירוע הקשת. לדבריו, כדבר שבשגרה, הוא איפשר לחבריו לעשות שימוש בטלפון שלו כל אימת שהתבקש. עמוס אפילו אמר מיזמתו במהלך העדות שהוא מציע להזמין את עו"ד שרון נהרי ולברר עמו (עמ' 10170, ש' 10). יש בהחלט לתמוה שלא עשה כן. אם צודק הנאשם באומרו שלא הוא זה ששוחח עם עורך הדין נהרי, היה מצופה שיתמוך את דבריו ויביא את עו"ד נהרי כעד מטעמו. טרונייתו של ב"כ הנאשם בסיכומים על עצם העלאת האפשרות לזמן את עו"ד נהרי, ועל כך שהמאשימה אזכרה את שמו של עו"ד נהרי

כמי שייצג בעבר את ארגון הפשיעה בטענה לפגיעה בפרנסתו, היא תמוהה ולא ברורה. עו"ד נהרי, עו"ד ותיק וידוע, מיצג בבתי משפט ולאור יום עבריינים שביצעו מעשים חמורים, חלקם קשורים לארגוני פשיעה, ואינו מסתיר את עיסוקו. גם החשש שזימונו של עו"ד נהרי עלול לסכן את חייו נשמע חסר פרופורציה ולא הולם את נסיבותינו. לא ברור כיצד זימון עורך הדין להגיע לבית המשפט רק כדי לאשר את דברי נאשם 11 שמעולם לא שוחח עמו, לרבות במועד שצוין, מסכנת את חייו של עורך הדין. נזכיר, כי חסיון עורך דין לקוח חל לגבי כל אחד בארגון שעו"ד נהרי ייצג (ולכן אין פוטנציאל להפללת נאשמים אחרים), ואינו חל כלפי עמוס אם נכונה טענתו והוא לא היה לקוחו (מה עוד שהוא רשאי מצדו לוותר על החיסיון). לטעמי, זימונו של העד הנ"ל כדי להוכיח את טענת הנאשם, ככל שהיא נכונה ומדויקת, הייתה אך מתבקשת, והימנעות מעשות כן אומרת דרשני.

אשר לאפשרות שלא עמוס אלא אדם אחר דיבר מהטלפון שלו: הנאשם רמז שאפשר שמדובר ביניב בן סימון נוכח העובדה שהלה היה מיוצג על ידי שרון נהרי. דע עקא שבעניין זה מצביעה המאשימה על איכוני טלפונים שמציגים תמונה שונה: השיחה הראשונה משעה 21:05 שיצאה מהטלפון של עמוס אל עו"ד שרון נהרי בוצעה באנטנה הממוקמת בלוד בעוד ששתי השיחות האחרות בוצעו באנטנה הממוקמת באורט חולון (פלט מיקומים **ת/1559א'**). באותם זמנים בדיוק ובהתאמה, ממוכן סבח אף הוא בלוד ובאורט חולון (**ת/1557ב'**) מה שמלמד על כך שהם היו יחד – והדבר לא הוכחש ולא נסתר. מאידך, יניב בן סימון (**ת/1569א'**) לא מאוכן עמם בהתאמה.

אלא שבשעה 21:05:48, בדיוק בזמן שהתבצעה השיחה הראשונה עם עו"ד נהרי, שוחח סבח עם פטריק אלקריף (טלפון 0547389441) במשך 58 שניות, מה ששולל לכאורה את האפשרות שהוא זה ששוחח באותו רגע ממש עם עו"ד נהרי. נותר אפוא רק נאשם 11 כדובר רלוונטי, כאשר הוא מצדו לא הרים את הנטל להוכיח תרחיש אחר ו/או לנקוב בשמו של אדם ספציפי אחר שדיבר מהטלפון שלו. בכך, הוא לא סתר את החזקה העובדתית שלפיה שיחה שיוצאת מטלפון של אדם משויכת לאותו אדם.

15.2.7 לסיכום ביניים: בדומה לנאמר בעניינו של נאשם 10, יש לקבוע כממצא עובדתי שנאשם 11 ביצע את המעשים שייחס לו ה.צ בעדותו, אשר נתמכת בראיות חיזוק וסיוע. הוכח כי עמוס פעל לצדו של ה.צ, יחד עם סבח, בעת ש-ה.צ הרכיב את המטען. כך, עמוס פירק את פגוש הרכב יחד עם חבריו, סייע ל-ה.צ לאחוז בפגוש כדי לאפשר לו להטמין בתוכו את לבנות החבלה, השתתף בניסוי עם ה.צ כדי לוודא שהמערכת "עובדת" ואחר כך היה עם סבח בעת שהפגוש הממולכד חובר חזרה לרכב.

15.3 **<u>העבירה שיש לייחס לנאשם 11 בגין מעשיו</u>**

15.3.1 למרות המעשים הזהים שביצעו סבח ועמוס, כאמור, קיים פער ראייתי ביניהם ככל שהדבר מתייחס לרכיב הנפשי של העבירה. בעוד שסבח היה איש ארגון מובהק שקשור משכבר ליניב בן סימון, למריקו למיכה בן הרוש ול-ה.צ ואף מודע "למלחמה" מול רוזנשטיין – הרי שהראיות לא מלמדות כך לגבי עמוס. אין חולק שהיכרותו של עמוס עם דמויות אלה הייתה בעקבות החברות שנוצרה בינו לבין סבח וזאת במהלך תקופה מסוימת ומוגדרת של חייו. למעט דברי ה.צ כאמור, לא הוכח החיבור של עמוס לפעילות העבריינית כחלק מהמעגל הפנימי של מבצעי העבירה.

15.3.2 כאמור, לגבי סבח נמצאו ראיות שבעטין מצאתי לקבוע את אשמתו כשותף לניסיון רצח. פרט ליסוד העובדתי (שזהה לזה של עמוס) הוכח לגבי סבח גם היסוד הנפשי הנדרש לעבירה על רקע מודעותו לסכסוך עם זאב רוזנשטיין כמו גם לתכנית להתנקש בחייו באירוע הנטען.
לגבי עמוס הדברים הם מעט שונים. נכון שעמוס היה בקשר קרוב לסבח והיה גם בקשר עם יניב בן סימון. הוא ביקר בביתו של יניב בעת שהלה היה במעצר בית בגין אירוע הקשת. קיים יותר מחשד שהוא שמע וידע אודות מעורבותו - ואולם ראיה חד משמעית לכך לא הובאה. הנה כי כן, ה.צ לא ידע לומר הרבה על עמוס ולמעשה לא הכיר אותו לפני אותו ביקור בדירתו לצורכי הכנת המטען. גם בומבי לא ידע לקשור את עמוס לאירוע - ובכלל ידע לספר עליו מעט מאד. גם אם על רקע מעשיו, קשריו והתנהלותו של עמוס יש בסיס לחשד שידיעותיו ומעורבותו גדולות ממה שמשתקף בראיות, עדיין הספק הסביר לגבי רמת מודעותו ולגבי חפצו בביצוע העבירה לא הוסר והוא צריך לפעול לטובתו. אין אפוא די אינדיקציה ראייתית מספקת לייחס לעמוס עבירה כמבצע בצוותא בדומה לסבח.

השאלה שתיבחן להלן היא האם בהתאם לראיות שהובאו, יש בסיס להרשעת עמוס בעבירה פחותה מזו שיוחסה לו, כאמור, קרי עבירה של סיוע לניסיון רצח.

15.3.3 <u>סיוע לניסיון רצח - הפן הנורמטיבי:</u>

ראשית יובהר, כי בהתאם לפסיקה, אין מניעה עקרונית להרשיע נאשם ב"סיוע" לעבירה של "ניסיון רצח" (ראו ע"פ 3725/93 **חמאד נ' מדינת ישראל** (31.3.96)).
"מסייע" מוגדר בסעיף 31 לחוק העונשין: "**מי אשר, לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע, גילוי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה, הוא מסייע**".
<u>אשר ליסוד העובדתי</u>: ההתנהגות המסייעת היא התנהגות אשר יש בה ליצור את התנאים לביצוע העבירה על ידי המבצע העיקרי באחת הדרכים המנויות בסעיף 31. בהקשר זה נקבע, כי אין החוק דורש שאלמלא הסיוע לא הייתה מתגבשת העבירה העיקרית. יתרה

מכך, אין כל הכרח כי בהתנהגותו ירים המסייע תרומה אפקטיבית לביצוע העבירה העיקרית. הדרישה היא, כך נפסק, להתנהגות הנושאת את הפוטנציאל לסייע בביצוע העבירה; כלומר התנהגות שמסוגלת לסייע בביצועה (ע"פ 11131/02 **אנג'ליקה יוסופוב נ' מדינת ישראל**, נח(3) 917 (2004)).

אשר ליסוד הנפשי: היסוד הנפשי הנדרש הינו עשיית מעשה של סיוע מתוך מודעות לכוחו המסייע של המעשה לביצוע העבירה, ולכך שהעבריין מבצע או עומד לבצע מעשה עבירה, וכל זאת כדי או מתוך מטרה לסייע לעבריין בביצוע העבירה. נקבע כי לעניין המודעות הנ"ל די להראות מודעות לכך שהמבצע העיקרי מבצע או עומד לבצע עבירה, הגם שלא נדרשת מודעות לכל פרט מפרטיה.

נקבע, כי המודעות – הן לטיב ההתנהגות המסייעת והן לנסיבה של ביצוע העבירה העיקרית – יכול שתהיה מוחלפת בחשד באשר לטיבה המסייע של ההתנהגות יחד עם מודעות לאפשרות התקיימות הנסיבה של ביצוע העבירה על־ידי העבריין העיקרי, הכל בהתאם להוראת **סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין**. בנוסף, לפי "הילכת הצפיות", יסוד המטרה לסייע מתקיים אף מקום שבו אין תכליתו של המסייע לסייע לעבריין העיקרי, ואולם הוא מודע לכך שהתנהגותו עשויה, בהסתברות של קרוב לוודאי, להרים תרומה לביצוע העבירה על־ידי המבצע העיקרי [ש"ז פלר **יסודות בדיני עונשין** כרך ב, 264- 263 (1987)]. וכן ראו עניין **יוספוב** לעיל; להלכה בעניין עבירת הסיוע, ראו פרשת **פלונית** בע"פ 320/99 **פלונית נ' מדינת ישראל** פ"ד נה(3) 22 (2001)].

15.3.4 מן כלל אל הפרט: מעשיו של עמוס ממלאים בהחלט את הרכיב הפיזי של העבירה. העמדת חניון ביתו ודירתו לרשות מבצעי העבירה, כמו גם עזרה בהרכבת המטען כפי שתיאר ה.צ מהווים מעשה שהיה בו כדי לסייע באופן משמעותי לביצוע העבירה. מתן אפשרות להעמדת הרכב שיועד להתפוצץ בחניון מקורה, מוגן ומוסתר מן העין, הן לפני שהוכנס המטען לפגוש והן לאחר מכן, כמו גם סיוע ל-ה.צ בזמן אמת בעת מלאכת ההרכבה, תרם תרומה משמעותית לביצוע העבירה. מדובר בפעולות סיוע שהן בליבת המעשה הפלילי.

מבחינת היסוד הנפשי: הדעת נותנת כי עמוס הבין היטב את כוחם המסייע של מעשיו. בכל מקרה, בהתאם להלכת הצפיות, עמוס וודאי היה מודע לכך שהתנהגותו עשויה, בהסתברות של קרוב לוודאי, להרים תרומה לביצוע עבירה. עמוס ידע על כך שחבריו הם עבריינים, כך לגבי סבח כך לגבי יניב בן סימון וכך לגבי ה.צ. עמוס היה עד להרכבת המטען שהכיל לבנות חבלה ונפצים. הוא ידע שהמטען הורכב בפגוש של רכב אשר הובא לחניון ביתו מראש. הוא היה עד לתדרוך שנתן ה.צ לגבי אופן הפעלת המטען ולנטרול המפסק. מכאן, שהוא ידע שהכוונה היא לפוצץ את המטען יחד עם המכונית הממולכדת בדרך של הפעלה מרחוק. בהינתן שעסקינן בפעילות שבוצעה על ידי עבריינים, מן הסתם לא היה לעמוס בסיס לחשוב שעסקינן, למשל, בניסוי מדעי. בכל מקרה, הוא לא העיד כי

הייתה לו מחשבה תמימה אחרת בנושא. נזכיר כי עמוס כפר לחלוטין בקיומה של ההתרחשות והרחיק עצמו מכל קשר אליה בהציבו חזית מחלוקת מקסימאלית.

זאת ועוד, סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין קובע: "**רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם אם נמנע מלבררם**". נוכח הראיות המלמדות על כך שעמוס נכח בעת מלכוד המכונית והיה ער להתרחשות בדירתו, לרבות להנחיות כיצד יש להפעיל את המטען, הדעת נותנת שהוא היה מודע ער לפוטנציאל הנלווה לכך, דהיינו שההתפוצצות מטען בתוך רכב תגרום לפגיעה פיזית קטלנית. לא נטען על ידי עמוס שהוא בדק או ברר אחרת טרם שהסכים לסייע לחבריו, שהרי לדידו, כך בהתאם לקו ההגנה שלו, המעשה כלל לא התרחש בביתו ובנוכחותו.
לא למיותר להזכיר, כי התנהלותו של עמוס אחרי האירוע, בערב האירוע עצמו, קרי שיחת הטלפון לעו"ד נהרי שלא הוסברה כן התנהלותו בחקירה כפי שפורט. כל אלה מעידים אף הם על הלך הנפש שלו ועל מודעותו.

15.3.5 למעלה מן הצורך וכדי להפיס את הדעת אומר, כי לא מתעורר קושי משפטי בעניינו להרשיע את נאשם 11 בעבירה החלופית של סיוע לניסיון רצח, שהיא פחותה מזו שיוחסה לו מלכתחילה. כידוע בהתאם לסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח חדש) תשמ"ב - 1982, לבית המשפט סמכות להרשיע נאשם בעובדות שהוכחו לפניו גם אם לא נטענו בכתב האישום, ומקל וחומר להרשיע בעבירה שונה (וקלה) על בסיס עובדות כתב האישום. המבחן הוא ההזדמנות הסבירה שניתנה לנאשם להתגונן, כאשר הבסיס מצוי בתשובה לשאלה כיצד ההגנה הייתה משתנה אילו ידע הנאשם על אפשרות הרשעתו באשמה/עבירה חלופית. במקרה שלנו, קו ההגנה של הנאשם היה הכחשה גורפת ושלילת כל מעשה שיוחס לו בטענה שהוא קורבן לעלית שווא. אין יסוד להניח כי הוא היה סוטה מקו הגנה זה, אילו ידע שהעבירה שמיוחסת לו היא קלה יותר (כך לשם השוואה ע"פ 9902/04 **פלוני נ' מדינת ישראל** (16.7.07)).
זאת ועוד, נקבע כי כאשר העבירה האחרת בגינה מבקש בית המשפט להרשיע מהווה ביטוי קל יותר של עובדות כתב האישום, מאשר הביטוי ניתן לאותן עובדות בהוראות החיקוק – אין לומר שלא הייתה לנאשם הזדמנות להתגונן (ראו קדמי **על סדר הדין בפלילים** חלק שני, 1520 (2009)). כך הוא המקרה שלנו.

15.3.6 לאור כל האמור לעיל מסקנתי היא שהונח בסיס ראייתי להרשעת נאשם 11 בביצוע עבירה של סיוע לניסיון רצח, וכפועל יוצא מכך גם סיוע לשאר העבירות שנעברו אגב ביצוע המעשה.

16. **<u>לסיכום אישום זה</u>**

16.1 האירוע המתואר באישום השלישי, כך בתמצית, הוא המשכו של ניסיון התנקשות קודם בזאב רוזנשטיין וחלק מהמאבק שהוכרז נגדו על ידי ארגון הפשיעה בראשות יצחק אברג'יל. מדובר היה ב"קפיצת מדרגה" מבחינת אופן הביצוע ועוזות הביצוע. כך, הועמדה מכונית תופת ממולכדת במרכז העיר תל אביב, סמוך למשרדו של רוזנשטיין, בשעות היום ובמקום שוקק חיים, כאשר בתאריך 30.6.03, עם הגעתו של רוזנשטיין למשרד, הופעל מנגנון הפיצוץ באמצעות שלט רחוק. כתוצאה מכך אירע פיצוץ עז שגרם לחבלות גופניות לרוזנשטיין, למאבטחיו: משה בוסקילה, דוד יוסף, וזוהר בוניס, וכן נפגעה עוברת אורח, עדי חן. בנוסף נגרם הרס רב לסביבה ופגיעה בכלי רכב חונים. כל זאת נעשה בעזות מצח ולמרות אפשרות קרובה לוודאי של פגיעה בחפים מפשע. מכונית התופת הממולכדת הייתה מכונית שנגנבה כחודש לפני האירוע על ידי פעילי הארגון, כאשר לוחית הזיהוי של המכונית הוחלפה בלוחית זיהוי של מכונית אחרת מאותו דגם.

האנשים שנטלו חלק בתכנית העבריינית המתוארת באישום זה הם יצחק אברג'יל (נאשם 1) - יוזם התכנית, הוגה הרעיון ו"המוח" מאחורי רעיון חיסולו של רוזנשטיין; יניב בן סימון –ראש קבוצה עבריינית, מנהל בארגון שהיה ממונה על הוצאתה של התכנית לפועל ומי שלחץ על השלט רחוק שהפעיל את המטען; עד המדינה בומבי - שפעל לצדו של יניב בזירת האירוע; מיכה בן הרוש, חבר בקבוצה העבריינית של יניב אשר שימש תצפיתן ודיווח ליניב עם הגעתו של רוזנשטיין למשרדו. שמעון סבח (נאשם 10) חבר בקבוצה העבריינית של יניב בן סימון אשר במסגרת תפקידו בצוות המבצע נטל חלק בהרכבת מטען החבלה שהוכן על ידי עד המדינה ה.צ והוטמן במכונית הממולכדת ו-פטריק עמוס (נאשם 11) שסייע לסבח ולאנשי הקבוצה בהרכבת המטען, על ידי העמדת חניון ביתו ודירתו לצורך הרכבת המטען וכן בסיוע ל-ה.צ ולסבח בעת הרכבת המטען.

לאחר האירוע נמלט מיכה בן הרוש מהארץ ומן הדין בהוראת אברג'יל ויניב בן סימון והוטס דרך בלגיה לספרד. מיכה בן הרוש התברר להיות "חוליה חלשה" מי שעלול לחשוף את זהות המבצעים והמעורבים אם ייעצר על ידי רשויות החוק בישראל. לפיכך הוא שהה בחו"ל תחת חסות אנשי הארגון והיה מצוי תחת שמירה ופיקוח. האנשים שנטלו חלק בשמירה ובפיקוח על מיכה בן הרוש, ובכך סייעו להימלטותו מהדין, היו פעיל הארגון ציון אלון, וישראל אוזיפה (נאשם 4).

מסכת הראייתית נסקרה לעיל וכן הסוגיות המשפטיות שהתעוררו במסגרתה, ולאור המפורט, אני מציעה לחברי להרשיע את הנאשמים באישום זה בעבירות כדלקמן:

א. את נאשם 1, <u>יצחק אברג'יל</u> בעבירות הבאות: **ניסיון רצח** לפי סעיף 305(1) לחוק; **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 449(א) לחוק; **חבלה בכוונה מחמירה** לפי

סעיף 329א(1)+(3) (**שלוש עבירות**) לחוק, **וחבלה של ממש** לפי ס' 380 לחוק; והכל במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 3 לחוק המאבק.

ב. את נאשם 4, ישראל אוזיפה בעבירות הבאות: **סיוע לאחר מעשה** במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 260 לחוק בצירוף סעיף 3 לחוק המאבק.

ג. את נאשם 10, שמעון סבח בעבירות הבאות: **ניסיון רצח** לפי סעיף 305(1) לחוק; **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 449(א) לחוק; **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329א(1)+(3) (**שלוש עבירות**) לחוק, **וחבלה של ממש** לפי ס' 380 לחוק; והכל במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 3 לחוק המאבק.

ד. את נאשם 11, פטריק עמוס בעבירות הבאות: - **סיוע לניסיון רצח** לפי סעיף 305(1) ביחד עם סעיף 31; **סיוע לחבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329(א)(1) (+ ס' 31 לחוק **(שלוש עבירות)**; **וסיוע לחבלה של ממש** סעיף 380 לחוק, הכל במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 3 לחוק המאבק.

האישום הרביעי – הפיצוץ ביהודה הלוי

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

1. עניינו של האישום הרביעי בפיצוץ רב עוצמה שהתרחש בתאריך **11.12.03** בשעה **12:30** לערך, **ברח' יהודה הלוי 47 בתל אביב** (להלן: "**אירוע יהודה הלוי**"). על פי הנטען, מדובר בקשר פלילי במסגרת ארגון הפשיעה, להתנקש בחייו של זאב רוזנשטיין - זאת בהמשך לניסיונות הכושלים הקודמים שתוארו לעיל - בדרך של פיצוץ מרחוק של מטען חבלה שהוטמן על גג מבנה של עסק להמרת מטבע שנמצא בכתובת הנ"ל (להלן: "**הצ'יינג'**"), מקום שאותו נהג זאב רוזנשטיין לפקוד באופן קבוע.
כתוצאה מהפיצוץ הנ"ל נגרם מותם של **נפתלי מגד** ז"ל, **רחמים צרויה** ז"ל **ומשה מזרחי** ז"ל (להלן: "**הקורבנות**") וכן נפצעו 53 אנשים (להלן: "**הנפגעים**") ביניהם זאב רוזנשטיין ומאבטחיו. כמו כן נגרם נזק כבד לצ'יינג' ולבתי עסק נוספים סמוכים.
מדובר אפוא באישום שהוא המשך כרונולוגי של הפרקים הקודמים, כך שכל האמור בפרקים הקודמים מהווה נדבך ראייתי רלוונטי גם להבנת האישום הנוכחי.

בגין מעורבות באירוע זה הועמדו לדין בתיקנו נאשמים **1, 2, 9, 10, 11, 12, 13 ו-14** בביצוע עבירות של רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק בצירוף סעיף 20(ג)(2) (שלוש עבירות), חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 329(א)(3) לחוק יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק (3 עבירות), פציעה בנסיבות מחמירות במסגרת ארגון פשיעה, עבירה לפי סעיף 335+334(א)(2) לחוק יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק (ריבוי עבירות), גרימת חבלה של ממש במסגרת ארגון פשיעה, עבירה לפי סעיף 380 לחוק יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק (ריבוי עבירות) וקשירת קשר לביצוע פשע, במסגרת ארגון פשיעה, עבירה לפי סעיף 499(א) לחוק יחד עם סעיף 3 לחוק המאבק.
נאשמים **3 ו-4** הועמדו לדין בעבירות של סיוע לרצח במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 300(א)(2) יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין וסעיף 3 לחוק המאבק, סיוע לפציעה בנסיבות מחמירות במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיפים 335+334 יחד עם סעיף 31 לחוק ויחד עם סעיף 3 לחוק המאבק, סיוע לגרימת חבלה של ממש במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 380 יחד עם סעיף 31 לחוק, ויחד עם סעיף 3 לחוק המאבק וסיוע קשירת קשר לביצוע פשע, במסגרת ארגון פשיעה, עבירה לפי סעיף 499(א) יחד עם סעיף 31 לחוק ויחד עם סעיף 3 לחוק המאבק.

עניינו של נאשם 3 הסתיים בהסדר, ההליכים נגד נאשם 9 הותלו לאחר שנמלט מן הדין ואילו ההליכים נגד נאשם 13 ז"ל הופסקו עקב פטירתו.
נותר אפוא להכריע בעניינם של נאשמים 1, 2, 4, 10, 11, 12 ו-14.

<u>יש לומר כבר עתה, כי לגישתי, יש מקום לזכות את נאשמים 4 ו-11 מהעבירות שיוחסו להם באישום זה.</u>

ראיות התביעה בהקשרנו הן בעיקרן עדויותיהם של עדי המדינה בומבי, ה.צ, א.צ, י.מ וטולי שעדותם נשמעה במשפט וכן דברי עד המדינה י.א בחקירותיו במשטרה (במגבלות שפורטו בפרקים קודמים). למען הבהרת התמונה יפורטו בתמצית עדויותיהם של עדי המדינה הנ"ל וכן ראיות נקודתיות שראוי להרחיב בהן את הדיבור. שאר הראיות הרלוונטיות יפורטו אגב דיון באשמתם הספציפית של כל אחד מהנאשמים.

2. <u>עיקרי העובדות על פי כתב האישום</u>

2.1 על פי הנטען בכתב האישום, בעקבות כישלון החיסול של רוזנשטיין במשרד בכיכר פלומר, המשיכו חברי הארגון באיסוף מידע אודות תנועותיו ושגרת יומו כדי למצוא שעת כושר נוספת לגרום למותו, בהתאם להנחיות נאשם 1 ועל רקע המתואר בפרקים הקודמים.
כך, בתאריך בלתי ידוע עובר ליום 17.11.03, בזמן שהייתו בבלגיה, זימן נאשם 1 את נאשם 2, בומבי, טולי וי.א לפגישה בבלגיה אשר מטרתה לקדם את תכנית הארגון לגרום למותו של רוזנשטיין.
בתאריך 17.11.03 טסו נאשם 2 יחד עם בומבי וטולי מישראל לבלגיה על מנת להיפגש עם נאשם 1 בביתו של נאשם 4 באנטוורפן ובמקומות נוספים בבלגיה, כפי שנדברו מבעוד מועד (להלן: "**המפגשים**"). במועדים שונים בין התאריכים 17.11.03 ל-19.11.03 נועדו נאשמים 1, 2, בומבי, טולי, וי.א במספר הזדמנויות וקשרו קשר לגרום למותו של רוזנשטיין, כאשר בשלב מסוים חבר אליהם גם נאשם 3 (להלן: "**הקושרים**").
על פי תכנית הקשר, כוונת הקושרים הייתה לגרום למותו של רוזנשטיין בצ'יינג' האמור, זאת לאחר שנאשם 1 עדכן אותם שרוזנשטיין מגיע בקביעות לצ'יינג'. בהמשך הורה נאשם 1 לקושרים להעביר לידיו כסף למימון החיסול מכספי העסקה הגדולה (ראה אישום שני) וזאת לצורך רכישת אמל"ח, איסוף מודיעין, ותשלום לפעילי השטח. באותו מועד הביע י.א את מורת רוחו מכך שלא שותף ברווחי העסקה הגדולה וסרב להשתתף במימון התכנית הנ"ל. בעקבות דבריו, הורה נאשם 1 ל-י.א להתרחק ולא ליטול חלק בדיון אודות החיסול. כחלק מאותם מפגשים, במפגש שהתקיים מחוץ לביתו של נאשם 4, אמר נאשם 1 לנוכחים, כי עם הגעתם ארצה ימסור טולי לבומבי, על דעת נאשם 2, כסף מזומן למימון החיסול. על רקע סירובו של י.א להשתתף במימון, עשה נאשם 4 מאמצים לאיתור מקורות כספיים חלופיים.

2.2 על פי הנטען, סמוך לאחר מכן קשרו קשר נאשמים 9-14 יחד עם בומבי ו-ה.צ, על דעת נאשם 1, להוציא לפועל את תכנית החיסול באמצעות מטען חבלה רב עוצמה שיונח על גג הצ'יינג'. בתאריך 20.11.03 לערך, בהמשך להוראת נאשם 1, עם חזרתו ארצה נסע בומבי בלוויית נאשמים 12 ו-14 לביתו של ה.צ על מנת לשוחח עמו אודות המטען שהוא מתבקש להכין במסגרת הקשר כאמור. בהמשך, בתאריך 3.12.03 לערך, בהתאם להוראת נאשם 1 ועל דעת נאשם 2, פגש טולי את בומבי בבית קפה הכוהנים ברח' יגאל אלון בתל אביב ומסר לו סך של כ-60,000 אירו במזומן, כסף שמקורו בעסקה הגדולה ואשר הועבר לישראל באמצעות סמי ביטון והולבן על ידו, וזאת לצורך קידום תכנית החיסול (להלן: **"הכסף"**).

בנוסף, במסגרת הקשר, במועד בלתי ידוע עובר למועד הפיצוץ, פנה בומבי לנאשם 9 בידיעתו של נאשם 1 ובשליחותו וביקש לקבל ממנו שלט להפעלת המטען. בהמשך לכך, נועדו בומבי, נאשם 9 ו-ה.צ בפגישה שהתקיימה סמוך לקאנטרי "דקל" בשכונת בבלי לצורך הערכות להכנת המטען. בהמשך לפגישה הנ"ל, וכפי שסוכם על רקע בקשת ה.צ, הונח סמוך לביתו של ה.צ תיק שהכיל אמצעי לחימה ונועד להרכבת המטען (להלן: **"התיק"**).

2.3 לאחר קבלת התיק הרכיב ה.צ את המטען והכניסו לתוך קופסת קרטון (להלן: **"המטען"**).

אותה עת שהה י.מ עם נאשמים 10 ו-11 בביתו של ה.צ ובסיום הרכבת המטען קיבל נאשם 10 את המטען מ-ה.צ ועזב את ביתו יחד עם נאשם 11 בידיעה שהמטען שבידיהם ישמש להמתת רוזנשטיין.

בשלב מאוחר יותר מסר נאשם 10 את המטען לנאשם 13 אשר הגיע לאסוף אותו בהוראת בומבי.

במועד שאינו ידוע, בסמוך לאחר מכן, במסגרת תכנית החיסול, על דעת נאשם 1 הונח המטען על גג הצ'יינג' בידי נאשם 12 ושלומי ואזנה, בסיועו של בומבי וזאת במטרה לגרום למותו של רוזנשטיין.

2.4 כשבועיים לאחר שהמטען הונח בצ'יינג' יצר בומבי קשר עם ה.צ וטען שהמטען אינו תקין וכי יש צורך בהחלפת סוללה. השניים סיכמו שהמטען יוחזר ל-ה.צ על מנת שהלה יבדוק ויתקן במידת הצורך.

לאחר שהמטען הוחזר ל-ה.צ כפי שסוכם, הלה החליף למטען מצבר של רכב בעל הספק גדול יותר על מנת להאריך את משך יכולת השימוש (להלן: **"המטען המתוקן"**).

בהתאם לסיכום שבין ה.צ לבומבי, נמסר המטען המתוקן לנאשם 13 אשר הגיע לביתו של ה.צ כדי לאספו וזאת בנוכחות א.צ, י.מ ונאשם 10.

במועד בלתי יודע, במסגרת הקשר, הונח המטען המתוקן על גג הצ'יינג' על ידי נאשם 12 וואזנה בסיועו של בומבי כדי לגרום למותו של רוזנשטיין.

2.5 במהלך מספר ימים עובר ליום הפיצוץ קיימו בומבי ואזנה ונאשמים 14-12 תצפיות לעבר הצ'יינג' בהמתנה להגעתו של רוזנשטיין על מנת להפעיל את המטען המתוקן בהתאם לתכנית.
בתאריך 11.12.03 בשעה 12:30 לערך הגיע רוזנשטיין לצ'יינג' נלווה במבטחיו עופר ורסנו, רמי גרוסמן, חיים אמינוב וגולן יפת (להלן: "**המאבטחים**"). אותה עת שהה נאשם 13 בעמדת התצפית ווזאנה המתין בקרבת מקום כששלט המטען בידו.
כאשר זיהה נאשם 13 כי רוזנשטיין הגיע לצ'יינג' הודיע על כך לוזאנה והלה לחץ על השלט וכתוצאה מכך אירע פיצוץ רב עצמה. המטען, אשר בכוחו להמית, הכיל כארבעה ק"ג לבנות חבלה, צבעות נפץ ורסס.

2.6 כתוצאה מהפיצוץ נגרם מותם של שלושת הקורבנות שפורטו לעיל וכן נפצעו 53 אנשים ששהו בסמוך בהתאם לרשימה שצורפה לכתב האישום.

2.7 <u>יצוין כבר עתה</u>, כי המאשימה אישרה בסיכומיה (עמ' 716 ואילך) כי נפלו פגמים בניסוח עובדות כתב האישום בעיקר בהתייחס לעובדות המפורטות בסעיפים 6, 11 , 14 ו-7 וזאת מחמת טעות של מנסחי כתב האישום. לגישתה, הלכה למעשה, עדי המדינה לא שינו במהלך עדויותיהם מגרסאותיהם במשטרה. המאשימה עותרת אפוא לכך שבית המשפט יבסס את ממצאיו על הראיות שהוכחו לפניו גם אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום. לגישת המאשימה, מתקיים במקרה שלנו התנאי שנקבע בסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב-1982 (להלן "חסד"פ"), כן המבחנים שנקבעו בפסיקה, דהיינו שניתנה לנאשמים הזדמנות סבירה להתגונן. לדברי ב"כ המאשימה, לא זו בלבד שהמצע העובדתי הרלוונטי עמד לעיני ההגנה למן ההתחלה כמשתקף בעדויות השונות ועל כך גם בוססו חקירות העדים, אלא שבמקרה זה העדויות שהובאו במשפט מטיבות עם הנאשמים יחסית לנטען בכתב האישום.

3. <u>גדר המחלוקת - המענה לכתב האישום</u>

נאשם 1 לא הגיש מענה לכתב האישום, וכפר כפירה כללית גם בהתייחס לאישום זה. עם זאת, כפי שכבר נאמר, בתאריך 8.12.16 הועברה הודעה מטעמו לבית המשפט בגדרה אישר כי אין מחלוקת ביחס לעצם קרות הפיצוצים, הן בפלומר והן ביהודה הלוי.
נאשם 2 במסגרת המענה לכתב האישום (מתאריך 2.1.07) כפר בכל המיוחס לו באישום הרביעי, ואולם אישר כי אכן נסע לבלגיה באותם ימים (בין התאריכים 17.11.03-20.11.03), אך נוכח חלוף הזמן הממושך, אינו זוכר באילו מקומות שהה. כמו כן <u>אינו זוכר</u>

אם ביקר בביתו של נאשם 4. נאשם 2 אישר כי מהראיות עולה פגיעתם של הנוכחים באירוע כמפורט בטבלה שבסעיף 17 לאישום זה. עוד במסגרת המענה טען ב"כ נאשם 2 כי בכל מקרה, עובדות אישום זה מקימות עבירה של קשירת קשר לפשע בלבד.

נאשם 4 כפר בכל המיוחס לו באישום הרביעי מחוסר ידיעה (ראו מענה מיום 4.1.2017). יחד עם זאת לא כפר בפגיעות שנגרמו לאנשים כמתואר בסעיף 17 לאישום זה.

נאשם 10 הכחיש במענה לכתב האישום את מעורבותו באירוע נושא האישום הרביעי. כך הכחיש כי קשר קשר עם נאשמים 9,11-14, בומבי, ו-ה.צ כדי להוציא לפועל את תכנית חיסול נגד רוזנשטיין כמפורט בסעיף 5 לאישום הרביעי. הכחיש כי שהה עם י.מ ונאשם 11 בביתו של ה.צ בזמנים הרלוונטיים, בכלל זה הכחיש כי בסיום הרכבת המטען הראשון קיבל את המטען מ-ה.צ ועזב את הבית ביחד עם נאשם 11, וכי בשלב מאוחר יותר מסר את המטען לידיו של נאשם 13. עוד הכחיש נאשם 10 כי נכח בבית של ה.צ בזמן מסירת המטען המתוקן לנאשם 13. יחד עם כל זאת, אישר כי ביקר בשנים הרלוונטיות בביתו- חצרו של ה.צ וניהל שם מפגשים חברתיים עם אנשים שהכיר (ראו מענה מתאריך 11.9.17).

נאשם 11 הכחיש במענה לכתב האישום את כל המיוחס לו באישום הרביעי. יחד עם זאת, נאשם 11 לא כפר בעצם קרות הפיצוץ וכן בממצאי הזירה, בתוצאות האירוע ובפגיעות שנגרמו לקורבנות האירוע כמפורט בסעיפים 16-17 לכתב האישום (ראו מענה מתאריך 8.12.16). כמו כן, נאשם 11 הצהיר כי במסגרת קשרי החברות שלו עם נאשם 10 נכח בביתו של ה.צ לא יותר מארבע פעמים ובאף אחד מהן לא ארע דבר מהמתואר באישום הרביעי (ראו תגובה נוספת לכתב האישום מתאריך 8.1.17).

נאשם 12 הודיע במענה לכתב האישום כי הוא מכחיש כי נטל חלק באירוע בכלל, ובפרט בתצפיות בהעברת המטען או הטמנת המטען (ראו מענה מתאריך 30.8.17).

נאשם 14 הכחיש את המעורבות המיוחסת לו באישום הרביעי, אולם הודיע כי אינו חולק על התרחשות הפיצוץ ביהודה הלוי במועד אשר כתוצאה ממנו נהרגו 3 ונפצעו 53 כמפורט בסעיף 17 לעובדות האישום הרביעי (ראו הודעה מטעם נאשם 14 לכתב האישום מתאריך 6.12.2016).

3.1 גרסתם של הנאשמים לגבי האירוע שתואר באישום הרביעי הועלתה <u>לראשונה</u> בעדותם בבית המשפט היא תפורט לגבי כל אחד מהם עת אדון בשאלת אשמתו.

4. <u>הפיצוץ ונזקיו</u>

4.1 כאמור, אין מחלוקת לגבי עצם קרות הפיצוץ ונזקיו, כאשר מרבית המוצגים הרלוונטיים לנושא הוגשו בהסכמה.

א. דו"ח פעולה, סרט מהזירה וכן צילומים מהזירה על ידי רפ"ק חגי וקס ומורדי בן חמו – **ת/165, ת/164, ת/170, ת/173 ת/174 ת/175.**

ב. תיעוד הפיצוץ בזמן אמת במצלמת אבטחה במשרדי הצ'יינג' – **ת/151**. אודות מהלך העניינים, כמשתקף בסרט האבטחה, שמענו תיאור והסבר מפי בני ברטל, עובד הצ'יינג', בתארו את ההתרחשות, את מהלך העניינים ואת הפגיעות הקשות שנגרמו למשה מזרחי ז"ל ולנפתלי מגד ז"ל, שמצאו את מותם באירוע (עמ' 201 ש' 18-21).

ג. מומחה החבלה צביקה וסרמן מסר חוות דעת **ת/163** ואף העיד במשפט. מחוות הדעת עולה, כי ככל הנראה לצורך מטען החבלה המאולתר נעשה שימוש בחומר נפץ מרסק, כאשר הוספו לו גם מסמרי מתכת. המטען הונח, כנראה, בתוך תיק ניילון/פלסטיק ששימש להסוואה. בזירה נמצאו חלקיקי מתכת שמקורם ככל הנראה בפירוק מסגרת הגגון. בחקירה הנגדית עמד וסרמן על ההבדל שבין רסס עיקרי ורסס משני, בהסבירו שכאשר מצמידים חומר נפץ לגוף מתכתי שאינו חלק מהמטען, הוא יכול להפוך לרסס (עמ' 309 ש 17-18). כאשר נשאל האם, אילמלא הוספו מסמרים למטען, היה נגרם מותם של הקורבנות, השיב שאינו יכול לקבוע חד משמעית, אבל יש סבירות גבוהה להניח שכן (עמ' 311).

ד. חקירותיו של רוזנשטיין במשטרה שהוגשו מכוח סעיף 10א'-**ת/233(16)** עד **ת/233(45).** רוזנשטיין אישר את נכונות דבריו במשטרה לרבות התיאור שמסר לגבי סדר יומו ביום הפיצוץ, הגעתו לצ'יינג' ופציעתו בפיצוץ. בכל מקרה, לא הוצבה מחלוקת על ידי ההגנה לגבי היותו של רוזנשטיין היעד לפגיעה ולגבי מהלכיו באותו יום.

ה. עדותו של אברהם מגד, בעל הצ'יינג' אשר שכל באירוע את בנו נפתלי ז"ל. העד תיאר את אירועי אותו יום, אישר שרוזנשטיין היה לקוח של הצ'יינג' ונהג לפרוט כסף במקום באופן קבוע. סיפר כי ביום האירוע רוזנשטיין הגיע לצ'יינג' בלוויית חבר וכאשר החל לעזוב את המקום, אירע הפיצוץ.

ו. הודעות כל הפצועים ותעודות רפואיות שהוגשו בעניינם – **ת/29** עד **ת/34** וכן **ת/39** עד **ת/123.** הודעות ותעודות רפואיות של מאבטחי רוזנשטיין – **ת/155** עד **ת/157** . וכן **ת/296** עד **ת/208** .

ז. תעודות רפואיות וחוות דעת פתולוגיות שהוגשו בהתייחס לקורבנות שמצאו מותם באירוע -**ת/124** עד **ת/129.**

5. <u>תמצית דברי בומבי בעדותו בבית המשפט לגבי לאישום הרביעי</u>

5.1 כפי שתואר באישום השלישי, לאחר הפיצוץ בכיכר פלומר, יניב בן סימון ירד למחתרת תוך הפרת תנאי מעצר הבית שלו. נזכיר, כי לדברי בומבי, כאשר נפגש עם יניב לאחר האירוע בכיכר פלומר, יניב ציין לראשונה את האפשרות לבצע את התכנית להתנקש ברוזנשטיין בצ'יינג' שאליו נוהג רוזנשטיין להגיע: **"הוא אמר לי הפעם שהוא יבוא נזיין**

אותו, שאלתי אותו איפה, הוא אמר יש איזה מקום, צ'יינג' בתל אביב, שזאביק מגיע לשם ושם אנחנו נעשה אותו ושם הפעם הוא לא יוכל לצאת מאתנו" (עמ' 567, מש' 4-1).
לדברי בומבי בהעברת המידע הראשוני הנ"ל הסתכם למעשה חלקו של יניב באירוע יהודה הלוי, ומכאן ואילך יניב יצא מהתמונה (עמ' 784).

5.2 מספר ימים לאחר האירוע בכיכר פלומר בין התאריכים 3.7.03 ועד 28.7.3 טס בומבי לבקר את אברג'יל בספרד. שם, כאשר עדכן את אברג'יל לגבי כישלון האירוע בפלומר גם סיפר לו על ההצעה של יניב לחסל את רוזנשטיין בצ'יינג' שבו הוא נוהג לבקר, ומאותו הרגע, כך לדברי בומבי, הנושא עלה על סדר היום והחלו לדבר בו. בומבי הסביר: **יצחק זה בן-אדם שקם מהבוקר עד שהוא הולך לישון מדבר מלחמה, את מי צריך להרוג, למה צריך להרוג, ההוא צריך להרוג, זה הבן-אדם, יש שיחות מהבוקר עד הלילה לגבי רציחות, צריך לרצוח ככה, צריך לעשות ככה, זה הבן-אדם, מהבוקר עד הלילה הוא רק חושב את מי להרוג, איך להרוג ולמה להרוג. זו הייתה התקופה שהייתי בספרד, הוא יודע שיש את המקום הזה, הצ'יינג', ששם אני צריך מבחינתי ללכת לנסות עוד הפעם לרצוח את זאביק, וזו הייתה הפעם הראשונה שיצחק שמע על הצ'יינג' ואחר-כך דברים התגלגלו..."** (עמ' 572 ש' 21 ואילך). בומבי הוסיף, כי מריקו ששהה באותה עת בספרד ונכח בפגישתו עם אברג'יל חיזק את הדברים ואישר שאכן זאביק מגיע לאותו צ'יינג'.

5.3 לדברי בומבי, מכאן ואילך השרביט לביצוע המשימה עבר אליו. הוא הסביר: "**אחרי שאני חוזר לארץ אחרי 3 שבועות, יניב בבריחה, אי-אפשר לדבר איתו, אי-אפשר לתפוס אותו, אי-אפשר כלום, הוא מרגיש שהמשטרה יושבת לו על הזנב, הוא ירד למחתרת, עד שהוא נעצר ולא ראיתי אותו כמעט, פעמים בודדות שראיתי אותו"** (עמ' 573 ש' 6 ואילך).
בנושא זה, בומבי הדגיש במענה לשאלות ההגנה, כי יניב אינו מי שעמד מאחורי המשימה או התכנית של יהודה הלוי, אלא הוא היה מי שעליו הוטלה המשימה והוא זה שפעל במצוות אברג'יל ולמענו. בומבי הדגיש, שלאורך כל הדרך הוא ויניב, פעלו למענו של אברג'יל. (עמ' 785, ש' 18).
לדברי בומבי, עם הגיעו ארצה מספרד הוא החל לעשות פעולות למען הוצאתה לפועל של התכנית החדשה: "**אחרי שאני חוזר לארץ, אנחנו מבררים כל הזמן לגבי מה קורה עם זאביק, אנחנו חיים אותו 24 שעות, רוצים לדעת מה קורה איתו, איפה הוא, איפה הוא נמצא, איפה נעשה אותו, יש לנו הנחיה, אנחנו מבחינתנו צריכים לעשות את זאביק בכל מצב זו לא פקודה או הוראה, זה חברי, בוא נגמור אותו, ניקח לו את הקזינואים ..."** (עמ' 753, ש' 18-16).

5.4 לדברי בומבי, כעבור מספר חודשים שבהם התבצעו פעולות הכנה כאלה ואחרות התקשר אליו אברג'יל וביקש ממנו להגיע אליו לביקור בבלגיה, שם שהה באותה עת: "**במהלך התקופה הזאת שאני חוזר מספרד, כולם יודעים שאני צריך לעשות את זאביק ולסיים**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

איתו. היה איזה יום אחד אחרי כמה חודשים משחזרתי מספרד, יצחק מתקשר אלי, אתה בא? אמרתי לו כן אני בא. נסעתי אליו לבריסל". לשאלה מדוע אברג'יל החליט לזמן אותו, השיב בומבי: **זה בעיקר לגבי עדכונים, מה קורה, איפה אנחנו עומדים. זה מבחינת יצחק כשאתה בא אליו"** (עמ' 574 ש' 19 ואילך).

בומבי הוסיף, כי יחד עמו טסו לאברג'יל גם רוחן וטולי. לדבריו, מלכתחילה הוא לא זכר את העובדה שהם היו יחד עמו באותה טיסה, אבל כאשר הנושא עלה בחקירה (בהתאם ללוח הטיסות של שלושתם) - הוא נזכר בכך.

5.5 בומבי תיאר מפגשים שהתקיימו בין חברי הארגון שהתקבצו יחד בבלגיה כאמור. המפגשים התקיימו בביתו של אוזיפה, במלון מסוים וכן ברחוב (עמ' 903). בומבי לא פירט או דקדק לגבי הדברים שנאמרו או סוכמו ספציפית בכל אחת מהפגישות, אלא דיבר באופן כללי. הוא הדגיש, כי למרות שחיסולו של רוזנשטיין בציינג'ן עלה עוד קודם לאותה נסיעה לבלגיה, כאשר הוא מבחינתו פעל לאורך כל התקופה לקידום המשימה, כפי שתואר קודם, עדיין רק לאחר אותה נסיעה המשימה נכנסה להילוך גבוה, רק אז הוא מצדו החל בפעילות נמרצת שמשמעותה שהוא "על העניין" יומם ולילה.

"**מבחינתי זו הייתה שיחה ששם נסגרו דברים, יאללה בומבי לך לארץ תגמור אותו, כאילו יאללה תסיים את הדבר הזה כבר. כי יצחק כל התקופה הזאת חשב שאני יושב על זאביק ואני כל היום מנסה לרצוח אותו ועברו הרבה חודשים מאז שהייתי אצלו בספרד ועד המקרה עצמו עברו המון חודשים, אז לגבי המקרה של הפגישה הזאת, זו הפגישה שמבחינתי חזרתי והתחלתי לעבוד במאה אחוז על זאביק, שזה משתמע להתחיל לעבוד, זה מלארגן את המטען, תצפית, מי ילחץ, הכל"** (עמ' 575 ש' 26).

ובמקום אחר...

"היינו בבית אני, אבי, תולי, י.א, ישראל אוזיפה ואכא, היינו בבית, ואז כרגיל, כמו בשיטה של יצחק, יצחק כל היום מדבר מלחמה, כל היום מדבר את מי להרוג, אני לא יודע אם זה היה ביום הראשון של בריסל או ביום השני של בריסל, אנחנו יושבים, מדברים על כל הפירוקים, על כל זה, איך הלך מיכה, איך הלך חנניה, מה עם אסי, כל מיני דיבורים רק על רציחות ורק על מי שצריך להירצח. הייתה פגישה אחת בבריסל, שבה ישבנו, אני, מה שאני זוכר, היינו אני, אבי רוחן, טולי, אברג'יל, אני לא זוכר אם ישראל ישב ואם אכא ישב או עם י.א ישב, אלה אנשים שהיו בבית... כולם עבריינים, כולם יודעים את המלחמה, כולם מבינים מה קורה מסביבם. באחת הפגישות בבריסל, תוך כדי דיבור שאנחנו מדברים, אבי רוחן אומר לי "מה קורה איזה מזל יש לו המניאק הזה השמן, כאילו איך הוא מתפקשש כל פעם, ואז אני אומר לו הפעם הוא לא יצא ממני, כאילו הפעם אני לא משחרר אותו, הפעם הוא מתפרק. ואז אברג'יל אומר, חברה צריך לארגן כסף, כאילו מדבר עם טולי...למלחמה צריך כסף, זה לא ספציפית בשביל

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

הפיגוע או משהו כזה, צריך כסף ואז טולי אמר לי עוד כמה ימים משתחרר כסף אני אדאג לכסף. ואז אמרתי לאבי הפעם הוא לא יוצא ממני, הפעם אני הולך מזיין אותו, ברמות כאלה. זאת הייתה הפגישה שמבחינתנו זו הייתה פגישה אחת גדולה עם כולם לגבי זאביק" (עמ' 575, ש' 3 ואילך). ובהמשך הסביר: **"זו הפגישה שהייתה בבריסל, אני לא יודע לקרוא לזה החלטה, החלטה סופית, לבצע את הפיגוע, מבחינתי זו הייתה שיחה ששם נסגרו דברים... זו הפגישה שמבחינתי חזרתי והתחלתי לעבוד במאה אחוז על זאביק, שזה משתמע להתחיל לעבוד, זה מלארגן את המטען, תצפית, מי ילחץ, הכל"** (שם, ש' 25).

בחקירה הנגדית נשאל בומבי רבות על אודות הפגישות בבריסל, בעיקר זו שאליבא דבריו התקיימה בדירתו של אוזיפה. כך למשל נטען כי לא יתכן שנפגשו בדירתו של אוזיפה משום שהלה לא גר בבריסל אלא באנטוורפן. בומבי הסביר כי לא נתן דעתו למיקום הגאוגרפי המדויק. מבחינתו הוא נחת בבלגיה ולא עשה אבחנה. **"איפה הוא היה גר? בבלגיה? ... כאילו, בבלגיה, בבריסל, זה שם. איפה הוא היה גר? באנטוורפן? אני זוכר שנסעתי לבריסל, כן. לבלגיה, סליחה. אני יודע שהייתי בבית של ישראל"** (עמ' 769, ש' 27-32, עמ' 923). בחקירה הנגדית הוא חידד שבדירת אוזיפה נכחו ביחד איתו: **"אברג'יל, י.א, אבי רוחן, טולי, אכא וישראל".**

כמו כן נשאל ארוכות בדבר האפשרות שהמטען הונח בצ'יינג' לפני אותה נסיעה לבריסל ובומבי שלל זאת חד משמעית בהדגישו: **"לא היה ולא נברא שהיה ל-ה.צ מטען... מבחינתי אני ושלומי הבאנו לו את המטען וזה המטען שהיה של יהודה הלוי"** (עמ' 1706 ש' 25-27).

אליבא עדותו של בומבי, באותה פגישה האנשים הדומיננטיים פרט לו היו: אברג'יל, אבי וטולי. טולי דיבר על הכסף ואמר שידאג לכך. אבי רוחן מצדו אמר **"בוא נגמור איתו עם המניאק הזה, בוא נסיים עם זה"**. בומבי הדגיש כי י.א, אוזיפה ואכא היו אף הם נוכחים בדירה, אך לא ידע לומר אם ישבו יחד איתם.

ביחס לחלקו של אברג'יל ורמת מודעתו בומבי הבהיר כי במסגרת ביקורו בבלגיה אברג'יל בירר עמו אם הכל מאורגן לצורך החיסול ובומבי עדכן אותו בפרטים: **"אמרתי לו אני מאורגן בלבנות, בנפצים, במטען, אני מאורגן בהכל, אברג'יל שואל אותי מי כאילו, אמרתי לו ה.צ. לא היה לנו אז מישהו בארגון שיודע להכין מטענים, אף-אחד לא ידע להכין מטענים...."** (עמ' 576, ש' 10).

אברג'יל, כך לדברי בומבי, היה גם מודע לזהותם של האנשים שנמנו על החוליה המבצעת. **"...מי שהיה בכל העניין הזה של הפיגוע ביהודה הלוי היינו אני, שלומי ואזנה, אהרון סוסן, עופר בוהדנה, וז'וז'ו שהצטרף לאחר מכן. מבחינתנו אלה הקבוצה שאברג'יל ידע עוד כשהלכתי אליו, הוא יודע שאני עם ז'וז'ו מהבוקר עד הלילה, הוא ידע שאני עם עופר** (בוהדנה – ג.ר)**... את אהרון** (סוסן- ג.ר) **הוא הכיר דרך יניב"** (עמ' 579, ש' 22). ובהמשך: **"**(אברג'יל –ג.ר) **ידע מלכתחילה עם מי אני מסתובב, ידע עם מי אני עושה את**

זה, ידע את הכל. הוא לא ידע מי יושב בתצפת ומי לוחץ, הוא לא יודע שמי שלחץ זה שלומי, שלא שיתפתי אותו עם מי אני נמצא 24 שעות, אבל הוא ידע שזו הקבוצה שעובדים על זה" (1553, ש' 7-5).

בהתייחס לקבוצה המבצעת שנמנתה לעיל הוסיף בומבי כי שלומי וזאנה שהיה שייך במקור לקבוצה האילתית, עבר להתגורר באשדוד לצורך המשימה ואף הושכרה עבורו שם יחידת דיור (עמ'577 ש' 28).

יצוין, כי העתקת מקום מגוריו של ואזנה לטובת המשימה דווחה לאברג'יל בשיחה שקיים עם בומבי בתאריך 21.11.03 (ראו שיחה, **ת/773א'** עמ' 2).

5.6 לדברי בומבי, לאחר שובו ארצה, בתאריך **20.11.03,** החל לעבוד על התכנית מבחינה מבצעית. תחילה הגיע אל ה.צ, ביקש ממנו כי יכין מטען ובירר עימו מה הוא צריך כדי לבצע את המשימה. ה.צ ביקש לבנות חבלה, נפצים ושלט רחוק איכותי. לדברי בומבי, ה.צ ידע שהמטען נועד להתנקשות ברוזנשטיין, אך הוא מצדו לא שיתף אותו היכן המטען ימוקם. לדבריו, הוא אמר ל-ה.צ שהם יכניסו את המטען לתוך פח אשפה (עמ' 576, ש' 22 ואילך). בומבי סיפר, כי במקביל פנה לגולן אביטן כדי לקבל ממנו שלט רחוק, ואכן הלה סיפק לו שלט, אותו שלט ששימש בכיכר פלומר (577 ש' 1). הוא הוסיף, כי בעת שאברג'יל הפנה אותו לאביטן לצורך קבלת השלט, אברג'יל ביקש ממנו שלא לעדכן את אביטן לגבי היעד להתנקשות, ואולם נוכח התעקשותו של אביטן לדעת, בומבי גילה לו שהיעד הוא רוזנשטיין. שלומי ואזנה שהיה ידוע כאפסנאי של הארגון הוא שהביא את לבנות החבלה והנפצים. לדברי בומבי, הוא העביר את חומרי הנפץ ל-ה.צ, והלה הבטיח כי תוך כמה ימים יכין את המטען.

5.7 במהלך אותם כמה ימים בהם המתין בומבי להכנת המטען, בהמשך למימון הכספי שסוכם בפגישות בבלגיה, הוא נפגש עם טולי בתל אביב ושם טולי העביר לו סך של בערך 50-70 אלף דולר או אירו שהיה נחוץ לצורכי התארגנות: **"וזה מבחינתי היה משהו שאנחנו צריכים להתחיל לזוז, שיהיה לנו כסף לכל הקבוצה איך לזוז ואיך להתארגן לגבי הדברים האלה, אם צריך מכוניות, טלפונים, אוכל, שתייה, בתי מלון, זה בסוף מה שהכסף הזה שימש"** (עמ' 579, החל משי' 1).

בחקירה הראשית בומבי לא העיד לגבי מיקום הפגישה עם טולי. בחקירה הנגדית, לשאלות ב"כ נאשם 2, אישר שאפשר שהיה זה בבית קפה הכוהנים, כפי שהעיד טולי. לדבריו, אינו זוכר במדויק מה היה הסכום שקיבל באותו מעמד בגלל חלוף, הזמן וכן משום שנפגש עם טולי יותר מפעם אחת בנסיבות דומות ואף ישב יותר מפעם אחת בבית קפה הכוהנים.

לדברי בומבי, לאחר קבלת הכסף מטולי ערכו הוא ושלומי ואזנה סיורים סביב הצ'יינג' ביהודה הלוי וזאת כדי לראות וללמוד את תנועותיו של זאביק במקום. ואכן באחת הפעמים ראו שזאביק מגיע לצ'יינג' (עמ' 579, ש' 25-18).

5.8 כעבור מספר ימים, כאשר הודיע ה.צ שהמטען מוכן, **שלח בומבי, לדבריו, את ז'וז'ו (נאשם 13) אל ה.צ כדי לאסוף את המטען.** ז'וז'ו נסע למקום על אופנוע ששייך ל-י.א, ולאחר שנטל את המטען החביא אותו בדיונות באשדוד. בומבי תיאר את תכנית הפעולה ואת הנחת המטען: "**הייתה לי עבודה שהייתי מוכר צעצועים בשווקים, לחברה שעבדתי קראו "ג'וקר", והייתה לנו משאית איסוזו גדולה, התכנון שלי ושל שלומי שאנחנו ניסע עם המשאית, נידבק כמה שיותר לכיוון הרמפה, לכיוון המשרד איפה שזאביק צריך להגיע, היה גג והיינו אמורים להניח את המטען בפנים הגג**" (עמ' 580). בומבי המשיך והסביר, כי במהלך הסיורים בזירה הוא שם לב לכך שבסביבה יש הרבה דירות ומשרדים להשכרה וביקש מסוסן לדאוג לשכירת מקום שישמש לתצפית "**שיהיה לנו איפה לשבת, כי אין לנו איפה לשבת שם, צריך תצפיות ואני לא יודע מתי זאביק יבוא**". עוד הסביר בומבי שלכל החבורה, דהיינו לסוסן, בוהדנה ושלומי היו טלפונים מבצעיים ורק איתם היו מתנהלים. לדברי בומבי, סוסן, שנטל על עצמו את משימת שכירת הדירה, דיווח לו שהוא מצוי בקשר עם משכיר רציני וכי "הדבר סגור" ועל בסיס דבריו החליט להניח באותו שלב את המטען במקום שיועד לכך על גג הצ'יינג'. כך התבצע הדבר לדברי בומבי: שלומי נהג במשאית כאשר עופר בוהדנה נוסע עמו. בומבי נסע אחריהם עם הרכב של ז'וז'ו מסוג ב.מ.ו. כאשר הגיעו לאזור הצ'יינג' שלומי בנסיעה לאחור נצמד למבנה הצ'יינג'. מאחר שמדובר במשאית עם ארגז גבוה, בוהדנה הרים את שלומי על כתפיו ושלומי היה מספיק גבוה כדי להניח את המטען על גג הצ'יינג'. משם הם חזרו חזרה לאשדוד, כאשר התכנית הייתה שהחל מיום למחרת הם כולם יישבו בתצפית בהמתנה לרוזנשטיין. דע עקא, למחרת הסתבר שהבטחותיו של סוסן לשכור דירה לא קוימו. "**למחרת אני מדבר עם אהרון, אני אומר לו מה קורה עם המקום, אהרון אומר לי תשמע, הבן-אדם לא נראה לי רציני, יש בן-אדם אחר, היום הוא גם יבוא, היום זה, היום אני סוגר איתו, אמרתי לו אהרון אנחנו כבר שם, אנחנו מבחינתנו מאורגנים הכל, תדאג למקום הזה, הוא אמר לי בסדר, אני דואג**". בדיעבד הוברר שסוסן כשל בניסיונותיו לשכור מקום, עובדה שבה תולה בומבי, בין השאר, את כישלון המבצע.

בומבי הסביר, שלמרות שלא הושכרה דירה, הרי בהינתן שהמטען כבר הונח במקום, הוחלט בכל זאת להתחיל ולקיים תצפיות. סוכם, שבומבי יתצפת באזור שקרוב למשרד ושלומי, שתפקידו היה להפעיל את המטען באמצעות השלט-רחוק, יעמוד באזור מעט מרוחק יותר. התכנית הייתה שבומבי יתקשר לשלומי כאשר רוזנשטיין נראה נכנס לצ'יינג' על מנת לאותת על הגעתו, ויתקשר שוב עם יציאתו מהצ'יינג' על מנת לסמן שיש ללחוץ על השלט. לדברי בומבי, הוא בילה מספר ימים, למעט שבת, בתצפית על המקום בערך משעה 10:30 בבוקר ועד 15:00 בצהריים, **כאשר במקביל המשיך לברר עם אהרון סוסן לגבי ההתקדמות בשכירת מקום לתצפית** (ראו עמ' 581-580, עמ' 1651, החל מש' 1; עמ' 1660, ש' 25).

בומבי הוסיף, כי באחד הימים, שבהם הוא ושלומי שהו בתצפית הגיע רוזנשטיין למקום, אך לדבריו הוא לא הספיק להודיע לשלומי וזאנה בזמן והעניין התפספס. בומבי הסביר בחקירה הנגדית כי באותה הזדמנות **רוזנשטיין נכנס לצ'יינג' ויצא מיד** (עמ' 1366 ש' 18). עוד סיפר על מקרה נוסף שבו, סמוך למועד הפיצוץ, הגיע רוזנשטיין **לאזור יהודה הלוי אך חלף ברחוב וכלל לא נכנס לצ'יינג'.**

5.9 לדברי בומבי, בהמשך, לאחר כמה ימים שבהם תצפתו על המקום, וזאנה הביע חשש מהאפשרות שהסוללה התרוקנה במהלך הימים ולא ניתן יהיה להפעיל את המטען, והציע להחליף לסוללה גדולה יותר (עמ' 581, 20-14). בחקירה נגדית בומבי שלל את האפשרות שהצעת וזאנה נולדה לאחר שהלה ניסה להפעיל את המטען באמצעות השלט ונוכח שהוא לא פעל (עמ' 1663 -1664). לשאלות ההגנה בחקירה נגדית השיב בומבי כי הוא ושלומי ביצעו מספר ימי תצפית בודדים (3-4 ימים) בטרם שהחליטו על החלפת הסוללה (עמ' 1379 ש' 11-10).

על רקע האמור, בומבי פנה ל-ה.צ וביקשו להחליף סוללה והלה הביע הסכמתו. לדברי בומבי באותו ערב או למחרת, הם נסעו לצ'יינג' כדי להוריד ממנו את המטען, הכל באותה שיטה שבה הותקן: "**באותו ערב או למחרת הגענו עם אותו צוות לכיוון הצ'יינג', אני, עופר, ואהרון, אה אני עופר ושלומי, הורדנו את המטען באותה צורה עם המשאית. הפעם השנייה שהיינו אמורים להוריד את המטען זה היה באותה פרוצדורה עם המשאית, לבוא, עופר ירים את שלומי, שלומי ירים את המטען, עזבנו את המשאית בצ'יינג', נסענו עם האוטו, אני לא זוכר איזה אוטו, אם עוד פעם האוטו של ז'וז'ו, נסענו לבית של ה.צ, שלומי הרים את המטען בתיק. גם טענתי את זה בחקירה שאני מבחינתי רואה את אהרון שם, או שאהרון היה איתי באותו יום של הפירוק של המטען או שאהרון היה איתי בבית של ה.צ, אני לא יודע להצביע בדיוק אבל הוא כן היה איתי בזמן שהחלפנו את המטען. ה.צ אמר: עוד יום יומיים המטען יהיה מוכן תבואו תיקחו אותו. במהלך הזמן הזה אני מבקש מאהרון מה קורה עם הדירה, מה קורה עם המשרד, עוד הפעם הוא השיב היום, מחר, בן-אדם יורד, לא יורד, כן יורד, וככה זה נגרר. אנחנו מבינים שהיום או מחר הבן-אדם סוגר חוזה כאילו, זה מה שהבנו. עוד הפעם אנחנו לוקחים את המטען מהבית של ה.צ, היינו אני, עופר ושלומי, ועוד הפעם אני אומר שאני לא זוכר את אהרון במאה אחוז, אני זוכר שאהרון היה או בבית של ה.צ או שהוא היה איתנו, אנחנו חוזרים למקום לצ'יינג', עוד הפעם אותו סידור, עופר מעלה את שלומי, שם את המטען...**" (עמ' 581, ש' 24 ואילך).

מדברי בומבי עולה, אפוא, שאת את המטען המתוקן הגיעו למסור ל-ה.צ הוא, עופר ושלומי, כאשר זכור לבומבי שגם סוסן היה נוכח באותו שלב, אלא שלא זכר לומר האם הוא הגיע איתם לביתו של ה.צ או שכבר היה בבית של ה.צ

5.10 לדברי בומבי, לאחר החלפת המטען, בהתאם לסיכום, הם המשיכו לתצפת על המקום כאשר כל אחד נוטל חלק בתצפיות לסירוגין: "...**אני זוכר שאחרי שהחזרנו את המטען בפעם השנייה, אני זוכר שגם עופר ישב, אני זוכר שגם אהרון ישב יום אחד, אני כמעט בטוח בזה שהם ישבו יום, ויום, אני זוכר את זה, אני זוכר שהם כן היו חלק מהמערך של התיצפות, אני זוכר שהם כן ישבו שם, וכל הזמן הזה אני רוצה מאהרון את המשרד שיהיה לנו איפה לשבת. אין לנו מקום איפה לשבת, אנחנו מסתובבים שם, שלא תהיה תנועה חשודה**" (עמ' 582, ש' 13-9). בחקירה נגדית אישר בומבי לשאלות ההגנה שאכן, בחקירה במשטרה הוא אמר שאינו בטוח במיליון אחוז שבוהדנה וסוסן ישבו בתצפית, בהוסיפו שגם כיום אינו יכול להעיד כך בוודאות של "מיליון אחוז" כהתבטאותו, למרות שכך זכור לו (עמ' 1402 ש' 29 ואילך).
עוד הבהיר בחקירה נגדית כי בין מועד תיקון המטען והחזרתו עד להפעלתו ביום הפיצוץ (11.12) הם תצפתו מספר ימים ספורים (פרו' עמ' 1377 ש' 17-15).

5.11 לדברי בומבי, בדרך מקרה יצא שביום הפיצוץ הוא לא נכח בזירה ולא השתתף בתצפית. לדבריו, ערב קודם הוא ביקש מז'וז'ו שיחליף אותו בעמדת התצפית מאחר שהוא היה צריך לנסוע ביחד עם עופר בוהדנה לפגישה הנוגעת להשכרה של חנות צעצועים בראשון לציון. לדברי בומבי, הוא הסביר לז'וז'ו איפה לשבת, ומתי להתקשר לוזאנה כדי שילחץ על השלט למקרה שרוזנשטיין יגיע. כך קרה שדווקא באותו יום שבו החליף אותו ז'וזו בתצפית, בתאריך 11.12.03, סמוך לשעה 12:30, הגיע רוזנשטיין לצ'יינג' והופעל המטען.
לדברי בומבי הוא שמע ברדיו בערך בשעה 13:00-14:00 שהיה פיצוץ ביהודה הלוי וכי יש הרוגים, ובהמשך דווח בתקשורת שרוזנשטיין עצמו לא נהרג. בומבי הוסיף כי למרות הידיעה הדבר לא שיבש את התכניות שנקבעו לאותו היום והסביר:
"**צריך לחיות ליד אברג'יל כדי להבין את מה שאני אומר. צריך לקבל את הכוחות שלו ולהבין ממנו מה זה בן אדם, מה זה חיי נפש, זה כלום, זה כולה עוד בן אדם, זה לא משהו. ואני הייתי גם בהתלהבות שלי, שכן אני עושה בשביל אברג'יל, וגם מבחינתי, זה להיות מישהו שאני שותף לו ברמה כזו גדולה, לאברג'יל אין בעיה עם זה וזה מה שהוא משדר לכולם...אמרתי אנשים נהרגו-נהרגו...**" (עמ' 583, ש' 9-5).

עוד סיפר בומבי, כי לאחר האירוע ולאחר שסיימו את עיסוקיהם בראשון לציון, הוא ובוהדנה נסעו לאשדוד ופגשו שם את שלומי שהיה נראה לחוץ וסהרורי. בומבי העיד שהוא הודיע לכולם שיש לשמור על שקט, דממת אלחוט בנושא. לדברי בומבי, בשעות הערב כאשר נפגש עם אהרון סוסן, הוא צעק עליו והטיח בו האשמות על כך שאם היה מוצא מקום לתצפית בהתאם לתכנית, כל זה לא היה קורה (שם, ש' 22-21). באותו מעמד, כך לדברי בומבי, קישר אותו סוסן, באמצעות טלפון מובחר, ליניב בן סימון שהיה עצור באותה עת. לאחר מכן ולהבא, הם לא שוחחו יותר בנושא הפיצוץ עם איש (עמ' 583 ש' 24 ואילך).

5.12 בומבי נשאל והתייחס למסמרים שבהתאם לממצאי הזירה נמצא בתוך המטען: בומבי שלל את האפשרות שהוא הוסיף מסמרים למטען או שביקש שיוספו. הוא לא ידע לומר כיצד הגיעו המסמרים למטען (עמ' 590, ש' 27). בחקירתו הנגדית השיב שאינו זוכר שאמר ל-ה.צ לשים ברגים ומסמרים במטען או כי דיבר אתו בנושא. לדבריו, לא היה לו מושג בעניין. בומבי שלל את האפשרות שעמדתו המכחישה נובעת מכך שאם היה מודה ששם מסמרים הייתה לכך השפעה על תנאי הסכם עד המדינה, שהרי בין כך ובין כך אנשים נהרגו (עמ' 804, ש' 16 ואילך; 1622, ש' 18). עוד הוסיף, כי מעולם לא הוטח בפניו על ידי ה.צ שהוא, בומבי, אמר לו להוסיף מסמרים למטען, שהרי ה.צ עצמו לא זכר מי הורה לו כך (עמ' 1622, ש' 32-29).

5.13 לבומבי הוצגו במהלך החקירה הנגדית שאלות רבות בניסיון להראות שלוח הזמנים שהציג אינו אפשרי משום שבין התאריכים **27/11/03** ו**עד 30/11/03** רוזנשטיין שהה בחו"ל (**ת/ 232**), כאשר עם חזרתו ארצה הוא נעצר מיד ושהה במעצר עד ליום **7.12.03.** לדברי בומבי, המידע אודות מעצרו של רוזנשטיין היה ברשותם בזמן אמת, וניתן להניח בביטחון שהם לא ישבו בתצפית בימים שבהם היה עצור. עדיין, לדבריו, בטווח הימים מאז שהוחלט להתחיל ולתצפת על הצ'יינג' הדברים התנהלו כפי שתיאר (עמ' 1380 ואילך).

"אני אמרתי שבסך-הכל זה קרה במהלך של 10 ימים, שבועיים, זה כל הזמן שקרה משהנחנו את המטען בפעם הראשונה עד הפיצוץ עצמו, באחד המצבים היה שגם אהרון ישב וגם עופר ישב וגם ז'וזו' ורוב הימים אני ישבתי....אני מבחינתי אמרתי ליוני מלכתחילה שכל סדר הגודל היה 10 ימים, שבוע, שבועיים, אין לי יום, אני לא יודע להצביע לך אם זה היה 12.5 יום או 13.5 יום, מבחינתי אני אמרתי ליוני שזה סדר הגודל, שבוע, עשרה ימים, 12 יום, זה מבחינתי סדר הגודל שקרה מה שקרה" (עמ' 1378, ש' 6)

5.14 לדברי בומבי, חודש חודשיים לאחר הפיצוץ ביהודה הלוי, אברג'יל הזמין אותו לבקר אצלו בתאילנד. כך, בתאריך 13.3.04, הוא טס לתאילנד יחד עם סמיקו אחיינו, עם שלומי, בוהדנה וז'וז'ו. הם שהו שם תקופה שבין שבועיים לחודש, כאשר כרטיסי הטיסה היו על חשבון הארגון. לדברי בומבי, בתאילנד זו הייתה ההיכרות הראשונה של אברג'יל עם ז'וזו' ובוהדנה שכן עובר לאירוע יהודה הלוי בוהדנה וז'וז'ו לא היו חברים בארגון אלא רק חברים אישיים שלו (עמ' 1384, ש' 22).

5.15. בומבי נשאל לגבי האפשרות שסמיקו היה מעורב באירוע (הלה נעצר בשלבים הראשונים של החקירה הגלויה). הוטח בבומבי, שבמהלך החקירה הוא עשה כל מאמץ להוציא מהתמונה את סמיקו ובמקומו בחר להפליל את עופר בוהדנה. בומבי שלל טענה זו

בהדגישו, שאם היה מקום להפליל את סמיקו הוא היה עושה כן, אלא שהאמת היא שהוא לא היה מעורב (עמ' 1677, ש' 9). בומבי אישר שסמיקו הוא אדם שמאוד חשוב לו ולכן בהתחלה, כחלק מהמשא ומתן שלו לחתימה על הסכם עד מדינה, ניסה להכניס גם אותו לתוכנית להגנת עדים שמא ייחסו לו עבירה על רקע העובדה שנעשה שימוש ברכבו – אך המשטרה לא נאותה לעשות כן. כך או כך, לדברי בומבי, סמיקו לא היה מעורב באירוע, לא היה בסוד התכנית ולא ידע לשם מה השתמשו ברכב שלו. בהקשר זה אף נשאל על ידי ב"כ נאשם 12 אם שיתף פעולה עם המשטרה לצורך שחרורו של סמיקו, ותגובתו: **אתה מסתלבט עלי? אני מרגיש בשאלה שלך כאילו אתה מסתלבט, כאילו אני סגרתי משהו לגבי סמי? מה נראה לך זה ארגון פשיעה? זה משטרה, מה יש לי לסגור איתם? בו אני אענה לך בבירור – לא היה ולא נברא...**" (עמ' 1316, ש' 22-20).

6. <u>תמצית דברי טולי בעדותו בבית המשפט לגבי האישום הרביעי</u>

6.1 כידוע, טולי לא נטל חלק בצד הביצועי של אירוע יהודה הלוי והמידע שאחז ברשותו לגבי האירוע נוגע לטיסה לבלגיה בין התאריכים 17.11.03 ל- 20.11.03 ולמפגשים שהתקיימו שם, ובהמשך -להעברת כסף לבומבי לצורך הוצאת המבצע לפועל.

6.2 לדברי טולי, הוא ואבי רוחן טסו לבלגיה בהתאם להוראת אברג'יל, לאחר שהודיע לרוחן שהוא מבקש שיגיעו. הם טסו בתאריך 17.11.03 יחד עם בומבי באותה טיסה, עובדה שאותה לא זכר תחילה אך היא משתקפת בלוח הטיסות שהראו לו (**ת/227**). בהקשר זה יש להפנות גם ל- **ת/1035** (נספח ר.ה 5) מסמכי הזמנת כרטיסי הטיסה עבור רוחן בומבי וטולי אשר נרכשו ושולמו על ידי טולי.

לדברי טולי, שלושתם נחתו בבריסל ובהמשך הגיעו לאנטוורפן לביתו של אוזיפה. טולי הבהיר כי אינו זוכר אם הגיעו ישירות משדה התעופה לביתו של אוזיפה, או שאולי נסעו קודם לבריסל, ואולם לדידו אין ספק שהם הגיעו באותו יום לביתו של אוזיפה. לדבריו, המרחק בין בריסל לאנטוורפן הוא בערך 40 דקות נסיעה, ולכן לא הייתה למעשה כל בעיה להגיע לשם בערב מהמלון בבריסל (ראו עמ' 1815 ש' 32-25, עמ' 1852 ש' 24-23, 2087 ש' 31). טולי התייחס בעניין זה גם לשיחה **נ/16** (מתאריך 16.11.03) שהתקיימה יום לפני טיסתם שבה הוא נשמע אומר לאברג'יל "**אתה יודע בעיר הבירה שמה אני נשאר שמה, במלון, לקחתי... זה כולה כמה, שעה ממך...**" (שם, עמ' 5).

לדברי טולי, בדירת אוזיפה נכחו פרט לו גם אברג'יל, רוחן, בומבי, אכא, י.א והאח הצעיר למשפחת בן שטרית (נאשם 6). בעת שישבו כולם בדירה של אוזיפה, אברג'יל אמר בין השאר ש- "**צריכים כסף למלחמה נגד רוזנשטיין, צריך לארגן כסף...**" (עמ' 1815).

לדברי טולי, בשלב מסוים במהלך אותו מפגש, אברג'יל ביקש לדבר אתו בארבע עיניים ושניהם ירדו למטה ושוחחו ביחידות. אברג'יל ביקש ממנו כסף עבור המלחמה

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ברוזנשטיין, התעניין לגבי עסקת הסמים ביוגוסלביה, כאשר הוא מצדו עדכן את אברג'יל שהכספים מעסקאות הסמים ממשיכים להגיע.
טולי התייחס לסיבה שבגללה הוא נדרש להגיע לבלגיה והשיב כי הוא היה איש הכספים והיה מעורה בחשבונות השונים, ולכן, מאחר שהכוונה הייתה לבקש כסף למימון המבצע, הייתה משמעות להגעתו (עמ' 1818). עוד הסביר טולי, כי רוחן מצדו נדרש אף הוא להגיע כי "**אבי רוחן זומן כדי להיות נוכח בפגישה, לדבר על דברים שצריכים לתת, הוא שותף וחלק גם מהעסקה והוא גם חלק מהארגון**" (עמ' 1819 ש' 5 ואילך).

6.3 לדברי טולי, באותו ערב, הוא הלך לישון בבית-מלון ששכר בבריסל ולא נשאר לישון בביתו של אוזיפה. למחרת נפגשו החברים שוב: "**אחרי הצהריים כזה נפגשנו בבית-מלון, אני אבי רוחן יצחק אברג'יל ובומבי, ישבנו בבית-מלון שהיה בית-קפה כזה בחוץ, גינה כזאת ישבנו שם ונדמה לי שגם י.א היה שם, אני לא זכור לי אם הוא היה, ויצחק ביקש גם מ-י.א כסף, ו-י.א לא רצה לתת, אמר שהוא לא רוצה לתת, ואז יצחק ביקש ממני להעביר כסף לבומבי. ישבנו שם אני, הוא, אבי רוחן ובומבי, הוא ביקש ממני להעביר לו כסף לשמעון**" ובהמשך, "**נאמר לתת כסף, לתת כסף למלחמה נגד זאב רוזנשטיין, זה היה בנוכחות אבי רוחן, בומבי ויצחק אברג'יל ואני**" (עמ' 1816, משי' 5).

6.4 לדברי טולי, כשבוע לאחר חזרתם ארצה מהנסיעה לבריסל הוא פגש את בומבי: "**...אחרי שבוע ימים, לא זוכר, כמה ימים, לא זוכר כמה זמן זה היה, פגשתי את ... בומבי ברחוב יגאל אלון בת"א בבית-קפה הכוהנים, פגשתי אותו שם והעברתי לו מעטפה עם כסף, בין 60 ל-70 אלף יורו... העברתי לו את הכסף שדובר להעביר לו כסף, שדובר בפגישה בבלגיה... הגענו לארץ ואחרי שבוע-עשרה ימים העברתי לו בין 60 ל-70 אלף יורו, העברתי לו את הכסף במעטפה...זה הכסף של כולנו מהסמים**" (עמ' 1817, ש' 26-17).

בהקשר זה הבהיר טולי לשאלות ההגנה בחקירה נגדית, כי לא נכון לומר שהכסף שהעביר לבומבי כאמור היה כסף ששייך רק לאברג'יל, כלומר מתוך חלקו של אברג'יל בתמורה לעסקת הסמים. מדובר היה לדבריו ב-"כסף של כולם" בבחינת שכל אחד מהנוכחים דלעיל השתתף במימון המבצע, וזאת מחוץ למסגרת חלוקת הכספים הרגילה (עמ' 1961-2).
לדברי טולי, כשבועיים לאחר שהעביר את הכסף לבומבי, אירע הפיצוץ. לדבריו, הוא לא ידע בזמן אמת מה האופן שבו תתבצע ההתנקשות ברוזנשטיין, ונחרד לגלות שכך בחרו לפעול.

6.5 טולי נדרש במהלך החקירה הנגדית לדברים שמסר במשטרה שלפיהם המפגש בביתו של אוזיפה חל ביום שישי למרות שבתקופה שבין 17.11 ל- 20.11 לא חל יום שישי. טולי הסביר, כי בחקירותיו במשטרה התבלבל בין שתי טיסות שונות לבלגיה, האחת שתוארה

לעיל, והאחרת נסיעה מאוחרת יותר כאשר טס עם אבי רוחן מדנמרק לבלגיה. לדבריו, מאחר שבשתי הנסיעות הוא טס עם אבי רוחן ובשתיהן התקיימה פגישה בביתו של אוזיפה יחד עם אותם אנשים, הוא התבלבל בין שתיהן וסבר בטעות שהמפגש שהתקיים בנסיעה הנוכחית חל ביום ששי. טולי הסביר פעם אחר פעם בחקירה הנגדית כי היו שתי נסיעות נפרדות לבלגיה. הפגישה הראשונה בדירת אוזיפה הייתה בנובמבר 2003 עם אבי רוחן ובומבי, ובפעם השנייה כחודש או חודשיים לאחר מכן, בערך בדצמבר 2003 או בתחילת 2004, <u>לאחר הפיצוץ ביהודה הלוי,</u> שאז הגיע עם אבי רוחן לבלגיה מדנמרק לפגישה חברית בלבד שלא לצורכי עניינים פליליים, ופגישה זו התקיימה ביום שישי (ראו חקירה בעמוד 1848-1849).

7. <u>תמצית דברי ה.צ בעדותו בבית המשפט לגבי האישום הרביעי</u>

7.1 לדברי ה.צ, מספר חודשים לאחר האירוע בכיכר פלומר הוא קיבל שיחת טלפון מיניב או אברג'יל, אינו זוכר מי מהם, ונאמר לו שיגיעו אליו שני בחורים. למחרת אותה שיחה התקשר אליו בומבי והם קבעו להיפגש בתחנת הדלק "פז" שנמצאת בגשר הירקון. בומבי הגיע לפגישה עם גולן אביטן, אלא שהוא, ה.צ, סרב לדבר באותו מקום ושלושתם נסעו למגרש החניה של "קאנטרי קלאב בבלי". שם בומבי וגולן ביקשו ממנו להכין מטען "**לזאב רוזנשטיין, שהם רוצים לשים את זה בתוך פח זבל, זה מה שהם אמרו לי**" (עמ' 2327, ש' 18 וכן עמ' 2392, ש' 29 ואילך). לדברי ה.צ מפגש היה למעשה היכרות ראשונה שלו עם בומבי, כאשר גם בהמשך, הוא פגש אותו פעם או פעמיים נוספות בלבד (עמ' 2478, ש' 9-11, עמ' 2507, ש' 5). במענה לשאלות ההגנה לגבי האפשרות שבומבי הגיע אליו בשליחותו של מריקו, השיב ה.צ שבומבי נשלח אליו על ידי אברג'יל ולא על ידי מריקו, כפי שבומבי גם ציין במפורש עם הגעתו (עמ' 2508, ש' 10). מכל מקום, לדבריו, מריקו כלל לא היה קשור לפיצוץ ביהודה הלוי. ה.צ הדגיש כי נעתר לפניותיו של בומבי רק משום שהוא נשלח על ידי אברג'יל: "**אין לו שום עניין עם בומבי ולא עם גולן, אם לא יצחק נתן להם את הטלפון. בומבי אמר לי שיצחק נתן לו את הטלפון**" (עמ' 2338, ש' 10-9).

לדברי ה.צ, באותה פגישה הוא אמר להם מה נחוץ לו לצורך הרכבת המטען, כגון לבנות חבלה, נפצים ומכשירי שלט רחוק מן הסוג ששימוש אותו באירוע בכיכר פלומר, כאשר גולן מצדו אישר כי יש ביכולתו להביא לו שלט רחוק כזה.

לדברי ה.צ, באותו מעמד, ביקשו ממנו בומבי וגולן להוסיף למטען מסמרים וברגים, אך הוא סרב לכך, לדבריו, ולא שם שום רסס במטען. על העובדה שלמטען הוספו מסמרים הוא שמע לראשונה רק במהלך החקירה: "**אני יודע שאני לא שמתי, מה עשו אחרי זה אני לא יודע**" (עמ' 2509, ש' 21). <u>במענה לשאלות ההגנה, ה.צ הכחיש שהתוודה בפני י.מ ששם מסמרים במטען.</u>

7.2 ה.צ העיד, כי לאחר השיחה הנ"ל הוא הראה לבומבי את הדרך לביתו וסיכם עמו היכן יש להניח עבורו את חומרי הנפץ המיועדים להרכבת המטען, והם קבעו מועד ומקום שבו יונח כל הציוד הדרוש כנ"ל. לדברי ה.צ, בומבי אמר לו שיגיע איזה בחור על אופנוע כדי להעביר אליו את הציוד. למחרת אותו יום, או סמוך לכך, כפי שקבעו מראש, הונח בכניסה האחורית של ביתו צ'ימידן ובתוכו כל שדרוש להכנת המטען, לדברי ה.צ הוא העביר את הציוד למחסן בביתו, שם ביצע את מלאכת ההרכבה.

7.3 בתארו את בניית המטען סיפר ה.צ כי: "**הבאתי את הלבנות, שמתי בהן את הנפצים, עם החומר הפלסטיק למעלה, וחיברתי את הכל לבסיס של השלט, וחיברתי את זה לבטרייה, זהו, הם הביאו לי בטרייה של וספה, מה שביקשתי מהם, חיברתי את הכל**" עמוד 2328 שורות 17-15).

ה.צ הסביר בעדותו בפירוט רב כיצד הרכיב את המטען שהכיל, בין היתר, 6-8 לבנות חבלה במשקל חצי ק"ג ליחידה, מצבר של וספה, שלט ומפסק ביטחון. כמו כן סיפר שהכניס את המטען לתוך קופסת קרטון, חיבר את חלקו המרכזי של השלט למפסק ביטחון, הלחים את החלקים, השתמש בנעלי כבל ובאיזולירבנד וסגר את קופסת הקרטון הרמטית עם מסקינטייפ או כהגדרתו "**נייר הדבק של המלחמה**" (עמוד 2328 שורה 22, ראו גם שרטוט שצייר ה.צ בעדותו – **ת/ 892**). עוד סיפר ה.צ, כי המטען היה תואם למטען שהרכיב באירוע בכיכר פלומר: "**הוא בנוי בדיוק כמו המטען של גני התערוכה, בדיוק אותו דבר רק מבחינת הכמות של לבנות החבלה, ביהודה הלוי היו יותר לבנות. אבל מבחינת הבנייה של המטען הוא היה אותו דבר**" (עמוד 2333 שורות 21-20).

7.4 בהמשך, כך לדברי ה.צ, הוא ביקש משמעון סבח להיות בביתו בזמן שיגיעו ליטול את המטען המוכן: "**...אני ביקשתי שיהיה שמעון סבח מפני שלא רציתי להכיר את הבחור שצריך לבוא לקחת, אז באמת שמעון היה אצלי, ואני הרכבתי את הכל בתוך קרטון**" (עמ' 2328, ש' 13-9; ראו גם עמ' 2396-2395).

לדברי ה.צ, לאחר שסיים להרכיב את המטען, העביר את קופסת הקרטון לסבח, שהעביר אותה הלאה. "**שמעון סבח היה אצלי בסלון יושב ומחכה...אני לא ישבתי איתו, הכנתי את המטען במחסן, באתי הבאתי אותו ונתתי לשמעון**" (עמ' 2396, ש' 25, 31).

כמו כן, לדברי ה.צ, הוא הדריך את סבח לגבי תפעול כפתור הביטחון (עמ' 2329, ש' 21; 2397 ש' 32).

7.5 לדברי ה.צ, באחד הימים, זמן מה לאחר שמסר את מטען החבלה באמצעות סבח, הוא קיבל שיחת טלפון מבומבי שביקש לפגוש אותו. כשבומבי הגיע לביתו, הוא סיפר שהם ניסו להפעיל את המטען אך המטען לא עבד. ה.צ הסיק, כך לדבריו, שעם הזמן הבטרייה נגמרה ולכן ביקש מבומבי להביא אליו את המטען בחזרה בצירוף בטרייה גדולה יותר

והוא יבצע את ההחלפה (עמ' 2334, ש' 6 ; עמ' 2398, ש'1). ה.צ העיד, כי למיטב זכרונו עוד באותו היום הוחזר המטען והונח ליד הכניסה האחורית של ביתו על ידי בחור שבומבי שלח, בחור שאינו מכיר. לדברי ה.צ הוא שוב העביר את המטען למחסן בביתו, נוכח לדעת שאכן הסוללה התרוקנה והחליפה בסוללה של רכב שהיא גדולה יותר. בסיום הכניס את המטען לקופסת קרטון גדולה יותר מקודמתה, וגם הפעם ביקש מסבח להיות נוכח בעת מסירת המטען (עמ' 2399, ש' 12). לדבריו, על מנת להתמודד בנקל עם תקלות נוספות אפשריות, כדי שלא יהיה צורך לקרוע את קופסת הקרטון שוב, הותיר ה.צ את הקופסה פתוחה ולא סגר אותה עם נייר דבק. ה.צ הבהיר, כי בשתי הפעמים שבהן טיפל במטען עבד עם כפפות גומי.

7.6 כך העיד ה.צ לגבי השלב שבו נלקח ממנו המטען בפעם השנייה לאחר החלפת הסוללה: "**שמתי את זה בחוץ במרפסת, בכניסה לבית מאחורה, ואמרתי לשמעון סבח שזה מוכן, היו שם עוד אנשים, לא ידעתי מי בסוף לקח את זה**" (עמ' 2234, ש' 31-29 ; 2399).

ועוד בהמשך: "**... אני שמתי את זה, אחרי התיקון, בכניסה לבית בחצר, היה שם שמעון ועוד כמה אנשים, אמרתי להם שזה מוכן, שאפשר להוציא את זה לבחור...**" (עמ' 2620, ש' 15-11).

בחקירה הנגדית חידד ה.צ והסביר כי בפעם הראשונה שבה העביר את המטען, סבח היה לבד מולו במעמד ההעברה, ואולם בפעם השנייה, היו במתחם ביתו אנשים נוספים, שאינו זוכר את זהותם (עמ' 2397, ש' 6 ואילך עד עמ' 2399 וכן בעמ' 2733). ה.צ הבהיר, כי לגבי הפעם השנייה אינו זוכר מי נטל את המטען משום שהניח את המטען בחצר, כאשר סבח נוכח במקום: "**...בפעם השנייה מישהו מאלה שישבו בסלון הוציא את זה לבחוץ, בכניסה לבית שלי, ולקחו את זה משם, אני לא יודע מי מהם לקח**" (עמ' 2738, ש' 15-16).

7.7 במסגרת החקירה הנגדית נשאל ה.צ ארוכות לגבי לוח הזמנים, לרבות משך הזמן שחלף בין המטען הראשון לשני, וכן נדרש לאמירותיו במשטרה בנושא זה: "**אולי לא הסברתי את עצמי טוב, התכוונתי שמההתחלה ועד הפיצוץ עברו אולי שלושה שבועות...אני זוכר בגלל שהייתי צריך להחליף את המצבר, אני זוכר שבערך שבוע-וחצי שבועיים, ואחרי שבוע זה קרה, זאת אומרת שביחד זה שלושה שבועות, בערך...אז התכוונתי שלושה שבועות בסך-הכל, זו הייתה הכוונה שלי**" (עמ' 2414-2145– הדגשה שלי) ; ראו גם עמ' 2621, ש' 15 ; עמ' 2626).

כמו כן נשאל בחקירה הנגדית על כך שבומבי סיפר בעדותו שהמטען היה בתוך צ'ימידן ולא בתוך קופסת קרטון והשיב: "**יכול להיות שהם שמו את זה אח"כ בצ'ימידן**" (2568, ש' 20).

בנוסף, ה.צ זיהה את מכשיר השלט רחוק במעין מסדר זיהוי תמונות – **ת/893**, וכן זיהה את המפסק– **ת/897**.

7.8 לדברי ה.צ, כשבוע לאחר שהעביר את המטען המתוקן, שמע בתקשורת שאירע פיצוץ, כך בדומה לאופן שבו נודע לו על האירוע בגני התערוכה (עמ' 2338). לדבריו, הוא הופתע מכך שהמטען הופעל במקום הומה אדם, שעה שנאמר לו שהוא יונח בתוך פח אשפה. הוא ביטא רוגז על האופן שבו הדבר בוצע וכינה זאת, בלשונו: "**רימו אותי**". לדבריו, הוא לקח קשה את עובדת מותם של חפים מפשע, הוא נקלע לדיכאון ואף החל להשתמש בסמים, עד שנשלח לגמילה על ידי משפחתו בים המלח (2339-2338; ראו גם בחקירה נגדית עמ' 2407, ש' 3; 2828-2827; 2831).

ה.צ הוסיף, כי באחד הימים, בחלוף תקופה מסוימת, התקשר אלו מאן דהוא בבקשה שיגיע לבניין האופרה בתל אביב כדי להיפגש עם אברג'יל שחזר מחו"ל –וכך היה. באותו מעמד אברג'יל הודה לו על כך שהרכיב את המטענים באירועים ביהודה הלוי ובגני התערוכה ואמר לו "**אני לא אשכח לך את זה**" (עמ' 2339, ש' 20). ה.צ הבהיר כי: "**אם זה לא לו (יצחק אברג'יל – הערה שלי), לא הייתי עושה לאף-אחד אחר**" (שם, 24). לדברי ה.צ, מכאן ואילך חודש הקשר שלו עם אברג'יל והלה המשיך להגיע לביקורים בביתו בתדירות של פעמיים – שלוש בשבוע, ביחד עם אנשים נוספים ביניהם, שמעון סבח, אכא, יניב בן סימון והאחים מאילת – אילן ודודו בן שטרית (נאשמים 6-5). לדבריו, בין המבקרים היו אנשים נוספים אך הוא לא יכול היה לנקוב בשמותיהם, הן משום שלדבריו לא היה מקורב אליהם והן משום שלא נהג להשתתף בשיחות שאברג'יל נהג לקיים עם אנשים אחרים שהתלוו אליו באורח תדיר. לדברי ה.צ, בעוד שלפני נסיעתו לחו"ל ביקר אצלו אברג'יל פעמים ספורות בלבד, הרי שלאחר חזרתו ארצה היה מגיע אליו בתדירות גבוהה (עמ' 2341, ראו גם 2483-2481).

7.9 ה.צ לא ידע לומר דבר לגבי מעורבות נאשמים 12 ו-14 באירוע. לגבי נאשם 11 העיד ה.צ פוזיטיבית שהוא לא היה מעורב באירוע ביהודה הלוי (עמ' 2678, ש'15-13).

8. <u>תמצית דברי א.צ בעדותו בבית המשפט לגבי האישום הרביעי</u>

8.1 לדברי א.צ, על אודות אירועי האלימות השונים שמוצאים ביטוי בכתב האישום הוא למד בעיקרון מהתקשורת, ועם זאת, לדבריו, את האנשים ששמם עלה בפרסומים השונים, יצא לו לפגוש בביתו (עמ' 3303 ש' 8).

על אודות האירוע ביהודה הלוי ידע א.צ לספר שבוקר אחד, בסביבות השעה 10:00, אביו ביקש ממנו להיות בחצר כי אמור להגיע "איזה בחור" (עמ' 3303 ש' 19 ואילך). לדבריו, הוא ישב בחצר, מתחת לסככה ליד עץ התותים יחד עם י.מ ועוד אנשים - וכך הוא המשיך ותיאר: "**לאחר בערך שעה-שעתיים אני זוכר שהגיע בחור מהשער האחורי, אני לא זוכר**

אם הוא צפצף או אם הוא התקשר, אני לא זוכר, אני זוכר שאני פתחתי את השער, פתחתי את השער והוא הגיע עם אופנוע, נכנס איתו עד השער האחורי, עד המבואה, הייתה לנו שם מבואה כזאת שהוא נכנס עד בפנים, אני זוכר שהלכנו לכיוון עץ הגויאבות, הוא עמד בעץ הגויאבות, ואני המשכתי ישר לכיוון המחסן, היה לנו את החדר/מחסן בבית, הייתה לנו כניסה דרך החצר האחורית/המחסן, אני זוכר שאבא שלי היה שם במחסן, דפקתי לו בדלת, אמרתי לו הבחור הגיע, והלכתי פשוט בחזרה לחצר, הייתה לנו שם נדנדה, אז ישבתי ודיברתי והתעסקתי בעיסוקים שלי. זהו, אני זוכר שראיתי את הבחור עם האופנוע, כשאני אומר הבחור עם האופנוע, ב-2003 לא ידעתי את השם שלו ואז בבית-המשפט כבר ידעתי את השם שלו, את ז'וז'ו" (עמ' 3303 ש' 22 ואילך).

א.צ המשיך וסיפר כי אותו בחור, שלא הכיר קודם ולא ראה קודם, נטל איזו קופסת קרטון ויצא, אך לא זכר לומר מי נתן לו את הקרטון, האם היה זה הוא עצמו, אביו או מישהו מהנוכחים במקום (עמ' 3304 ש' 9 ואילך).

א.צ העיד כי בזמן אמת לא ידע את שמו של הבחור אבל זיהה אותו במהלך המעצר ב-2015 ואז גם נודע לו שמו (ז'וז'ו).

8.2 לדברי א.צ, בחלוף שבוע או שבועיים מאז שראה את שתואר לעיל, הוא שמע בתקשורת על קרות האירוע ביהודה הלוי, על כך שהתפוצץ מטען ונהרגו אנשים. לדבריו הוא שמע שיחה בביתו, כנראה בין אביו ל-י.מ, שבה אביו התבטא ואמר משהו כמו: "**תראה את הדפוקים האלה מה הם עשו**" (עמ' 3305 ש' 4). א.צ הסיק, לדבריו, שהמטען שאותו בחור לקח מביתו, היה המטען שהתפוצץ ביהודה הלוי. לדברי א.צ בזמן אמת לא ידע שאביו הכין את המטען ולא ידע מה עשה במחסן, אבל בדיעבד למד לדעת שהוא זה שהרכיב את המטען.

8.3 לדברי א.צ, לאחר האירוע ביהודה הלוי, אביו נכנס לדיכאון, התחיל להשתמש בסמים קשים, קוקאין וקריסטל, הוא היה רואה אותו יוצא עם שקיות זבל שבתוכן ניירות ספוגים בדם. המצב הלך והידרדר עד שזה ממש הפריע למשפחה. בשלב מסוים, כך לדברי א.צ, הוא יזם שיחה עם אביו ובהמשכה לקח את אביו, יחד עם י.מ, לגמילה בים המלח, שם שהו כשבועיים. א.צ הוסיף כי באחד הימים סבח הגיע לים המלח לבקר את אביו, ביקור בן יום, אך הדבר היה למורת רוחו משום שחשש שסבח יביא לאביו סמים.

9. <u>תמצית דברי י.מ בעדותו בבית המשפט ביחס לסוגיות הנוגעות לאישום הרביעי</u>

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

9.1 כפי שנאמר בפרקים הקודמים, לעד המדינה י.מ לא הייתה מעורבות ישירה באירועי האלימות המתוארים באישומים 3 ו-4 וידיעותיו המוגבלות בנושא הם תוצאה של קרבתו ל-ה.צ ולעובדה שהתגורר בביתו בתקופה הרלוונטית, מה שחשף אותו למידע שאותו קלט מהסביבה.

בנוגע למטעני החבלה שראה בביתו של ה.צ, י.מ התייחס לשתי אפיזודות שלהן היה עד לדבריו, אפיזודות שלא ידע לנקוב במועד המדויק של התרחשותן, למעט שמדובר היה בשנת 2003, כפי שיפורט להלן:

9.2 כך תיאר י.מ את האפיזודה הראשונה: לדבריו, במועד בלתי ידוע בשנת 2003, הוא קיבל שיחת טלפון מ-ה.צ, או מבנו, שבה הוא התבקש להגיע לביתו של ה.צ. כאשר הגיע לבית הבחין בשמעון סבח ובפטריק עמוס שישבו באותה עת בסלון (י.מ כינה את פטריק "פטריק עיניים ירוקות מיאמי", והצביע עליו באולם בית המשפט – עמ' 3724). לדבריו, עם הגיעו למקום הוא שאל את א.צ היכן אביו והלה השיב שהוא ממתין לו ב"מתפרה". כאשר נכנס י.מ למתפרה הבחין בקופסת קרטון שהייתה מונחת על השולחן כאשר בתוכה, בתוך שקית ניילון פתוחה, היו לבנות חבלה, חוטים, וחבקים. לדברי י.מ, הוא חשב תחילה שמדובר בחבקים שהוא רכש בשעתו יחד עם א.צ לבקשת ה.צ, בהוסיפו: "**האמת היא שקצת נבהלתי, זו פעם ראשונה שאני בעצם מבין שאני רואה הרכבה של מטען**" (עמוד 3725 שורות 9-8). י.מ ציין ש- ה.צ נראה לחוץ והיו לו חתיכות איזולירבנד על אצבעות הידיים.

לדברי י.מ, ה.צ אמר לו שהוא קרא לו לעזרה משום שאינו רוצה שבנו יתקרב למחסן. הוא ביקש ממנו לצאת ולפטרל יחד עם א.צ מסביב לבית כדי לוודא שלא מגיעה למקום "כלבת" (משטרה). לדברי י.מ, בהתחלה הוא יצא לפטרל לבדו לאחר שעשה סיבוב אחד סביב לבית, וחזר לסלון שם עדיין ישבו שמעון סבח ופטריק עמוס. לדברי י.מ, סבח שהוא אדם רגוע בדרך כלל, היה הפעם עצבני ודרש מ-א.צ לזרז את אביו. י.מ פנה ל-ה.צ ואמר לו: "**תקשיב, הפשלוכט, זה היה הכינוי של שמעון סבח ש-ה.צ כינה אותו, הפשלוכט עצבני והם רוצים לדעת מה קורה**..." (עמוד 3725 שורות 23-22). לדברי י.מ, ה.צ התרגז למשמע הדברים, אמר ש- "**זה לא משחק ילדים**" והורה ל-י.מ לשוב לפטרל. י.מ חזר ומסר לסבח ופטריק שעליהם להמתין, לקח עמו את א.צ ושניהם יצאו יחד לפטרל מסביב לבית. י.מ סיפר, כי לאחר סריקות נרחבות באזור הוא חזר לביתו של ה.צ, ניסה לברר עמו כמה זמן זה עוד ייקח, והלה אמר לו שהוא מסיים עוד מעט וביקש מ-י.מ לחכות עם האחרים בסלון, וכאשר יקרא לו עליו להוציא את סבח מהסלון אל מאחורי הבית –וכך היה: "**באמת אחרי זמן מה ה.צ קורא לי... אני קורא לשמעון סבח, אומר לו: בוא. אנחנו הולכים, יוצאים דרך הפרוזדור לחצר האחורית... שם ה.צ מחכה לו...אני מכניס את שמעון סבח ... וחוזר לסלון עדיין א.צ עומד, פטריק עדיין היה ישוב על הספה...אני מסתכל בחוץ ואני רואה את שמעון סבח מחזיק את הקרטון הזה שהיה בבית של ה.צ במתפרה, לוקח אותו ומכניס אותו לתוך הרכב שלו, למאזדה...שמעון סבח הלך קצת**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

יותר מהר, נעמד ככה מבחוץ, קרא לפטריק, אמר לו: יאללה בוא הולכים", פטריק קם, יצא החוצה, הם הלכו לכיוון האוטו, נכנסו לרכב... ונסעו" (עמ' 3726-3725).

9.3 את הפעם השנייה שבה נחשף י.מ למטען חבלה שהכין ה.צ מיקם י.מ בציר הזמן שסמוך לפני נסיעתו לחו"ל לצורך הטיפול בפרשת הבלדרית. לדבריו, באותו מקרה, הוא הגיע לביתו של ה.צ וראה שם **את אהרון סוסן, את שמעון סבח**, את א.צ ועוד אנשים שאינו זוכר את זהותם (עמ' 3726 – 3727). כאשר שאל את א.צ היכן אביו, הלה הפנה אותו למתפרה והוסיף שאמור להגיע בחור מטעמו של בומבי. "**הלכתי שוב פעם, הפעם דפקתי בדלת... ה.צ פתח את הדלת, שוב פעם עם איזולירבנד על כל אצבע, מכניס אותי פנימה, הפעם ראיתי שהוא גם הזיע, ותוך כדי הליכה אומר לי: המטומטמים של גולן אביטן בגללם אני צריך לתקן את המטען ...**" (עמ' 3726, ש' 32-29).

לדברי י.מ, הוא ראה במתפרה על השולחן שקית פתוחה ששוליה מופשלים וכן את המלחם של ה.צ, חבקים, חוטים, ולבנות חבלה שעליהן מלופף איזולירבנד. לדבריו: "**הפעם בתוך השקית הזו ראיתי מטען יותר גדול**" (פרו' עמ' 3727 ש' 3). לדבריו, ה.צ אמר לו שקרא לו מאחר שהוא רוצה שהוא יפטרל עם א.צ - וכך עשו השניים. לדברי י.מ לאחר שהמטען היה מוכן, ו-ה.צ הודיע "שהכל בסדר" הוא המתין יחד עם א.צ בחוץ לבחור מטעמו של בומבי. בסופו של דבר, הגיע לחלקו האחורי של הבית, דרך כביש הכורכר בחור רכוב על אופנוע - אדם שאותו ראה י.מ לראשונה. לדברי י.מ, הוא ראה את ה.צ מוסר את המטען לאותו בחור עם האופנוע בתוך שקית. עוד סיפר, כי **אהרון סוסן לחץ לאותו רוכב אופנוע את היד** (עמ' 3727, ש' 20 – עמ' 3728, ש' 1).

יוער, כי בהמשך זיהה י.מ את רוכב האופנוע כיוסף לוי (נאשם 13), וטען כי ראה אותו בשלב מאוחר יותר בתאילנד "**ואני זוכר שאני אומר לאח שלי משה מלול בערבית: זה, זה הבחור שלקח את המטען מהבית של ה.צ שהתפוצץ שם ונהיה בלגן**" (ראו זיהוי **בת/1223** ועמ' 3731 בפרוטוקול).

י.מ הוסיף וסיפר, כי כאשר היה בסלון ביחד עם א.צ ואהרון סוסן, הגיע ה.צ, הצביע על סבח ואמר בהקשר אליו : "**יא חתיכת פשלוכט", הוא ופטריק לא רצו ללכת לקחת את המטען... בסוף אני הייתי צריך ללכת לקחת**" לדברי י.מ, ה.צ התבטא בצחוק, מעין בדיחה ועשה עם ידו תנועה כאילו לוקח משהו מלמטה ואז שמעון סבח אמר: **זה חתיכת מטורף על כל הראש, זה חתיכת משוגע, בטח מפחד**" וכולם צחקו (עמ' 3728, ש' 8-1, וכן 3730, ש' 21-19). בהמשך, כך לדברי י.מ אמר לו ה.צ: "**הפעם הולך להיות קטלני, הפעם יוסיפו ברגים ומסמרים, וכשתגיע לספרד אתה כבר תקרא...**" (עמ' 3731, ש' 1).

9.4 <u>בקשר לעדותו של י.מ יש לומר כבר עתה</u>: אין סיבה להטיל ספק בדבריו של י.מ לגבי עצם העובדה שראה את ה.צ מכין מטען/מטעני חבלה בביתו (עובדה שכאמור מקבלת אישור הן מדברי ה.צ עצמו, הן מדברי א.צ והן מדברי בומבי). הוא הדין בהתייחס לדבריו שלפיהם הוא היה עד להתרחשות כזו או אחרת בהקשר להכנת המטענים בביתו של ה.צ.

הדעת נותנת ש-י.מ לא המציא את הדברים כך סתם ממוחו הקודח, מה עוד שיש להם בסיס ראייתי מסוים.

עם זאת, פרט לאמור לעיל, נקל להיווכח שדבריו של י.מ בהתייחס לשתי האפיזודות שתיאר, אינם מתיישבים עם דברים ששמענו בעדויות אחרות. נדמה ש-י.מ ערבב בין דברים שראה בפעם הראשונה לבין אלה שראה בפעם השנייה, ובנוסף לכך עשה הקשרים שגויים בין הדברים שראה במו עיניו לבין מידע שקיבל בדיעבד אודות שני הפיצוצים מושא האישומים 3 ו-4. באופן זה התקבל סיפור אשר חוטא למציאות. מסקנה זו נובעת גם מדברי י.מ עצמו אשר התוודה בעדותו שמתוך רצון למסור מידע רב ככל שניתן לחוקריו, הוא חיבר בין "תמונות" שצפו בזיכרונו עם מידע שנודע לו בדיעבד, הקשרים שאותם עשה בניסיון להתחקות אחר האמת, כך למיטב הבנתו.

"אני אמרתי כמה וכמה דברים בחקירה שקשורים למטענים האלה...ניסיתי בחקירות שלי להבהיר, שוב פעם, ניסיתי לקשר בין ההרכבה של המטען לפיצוצים, זה מה שניסיתי לעשות בחקירות שלי... אבל לבוא ולהגיד שהמטען ששמעון סבח ופטריק עיניים ירוקות לקחו מהבית של ה.צ שימש ליהודה הלוי – אני לא יודע, אני לא שינעתי את המטענים האלה, זה ניסיון שלי, אני, אני החמור פה שניסיתי לאורך כל השנים למקם את זה... זה חלק מניסיון של מצוינות, לבוא ולהיות מושלם בחקירות שלי, להשלים את הכל, לנסות לראות איפה, איפה אני יכול, אולי בכל זאת..." (עמ' 4675, ש' 24).

ובמקום אחר,

"כל פעם שקפץ לי חלון, אני קורא לזה קפץ לי חלון ואני מתכוון שאצלי ככה עבד הזיכרון, יש לי חלונות בראש בדיוק כמו שפותחים לכל מחשב ועובדים עם תכנית חלונות, לי יש אירועים, האירועים האלה הם חלונות בתוך ראשי שבתוך החלונות האלה יש דמויות שעל כל דמות אחת כזאת נפתח לי עוד חלון ואז אני קופץ שוב פעם בכלל לאירוע אחר, כשחוקרים משטרת ישראל מנסים למקד אותי באותם שני אירועים, אני פשוט אומר להם שפשוט לא נותנים לי לדבר בצורה חופשית כמו שהתרגלתי לדבר עם האמריקנים". (עמ'3931, ש' 17).

י.מ אישר מפורשות כי החיבורים שעשה בין הרכבת המטענים שראה בביתו של ה.צ לבין הפיצוצים שעליהם שמע בדיעבד הם פרי השערות שלו: "**אני ראיתי הכנה של מטען אצל ה.צ בשנת 2003, ה.צ אמר לי תטוס לספרד, תקרא, הולך להיות משהו יפה. אני קורא, רוזנשטיין נפצע לא מת. אני חוזר חזרה לארץ, ה.צ אומר לי לא לחצו בזמן, רוזנשטיין לא מת. אני לוקח את התמונה של מה שראיתי של הרכבת המטען ואני לוקח את התמונה של מה שראיתי שקראתי על הפיצוץ ואני מקשר ביניהם, אני מחבר אותם בחקירות שלי, למרות שבתחילת החקירה שלי ב-2008 אני אומר שאני לא יכול למקם ושיש לי בעיה למקם את היחס בין הפיצוצים של מה שקראתי להרכבת המטענים, באיזו טיסה, מתי, ובהמשך אני אסביר את זה, לכל אורך החקירות ניסיתי להסביר, וחבל שעשיתי**

את זה" י.מ מסביר מדוע ניסה לקשר בין הדברים: **"כי זה מבחינתי היה נעלם, זה משהו שניסיתי להשלים בעצמי בראש שלי, אני כן ראיתי הרכבה של מטען, וכן ה.צ אמר לי תטוס ותקרא ובאמת קראתי ומבחינתי זה היה מין הרכבה של פאזל כזאת חלק כזה שתמיד ניסיתי למצוא שחסר לי בתוך הפאזל הזה, שזה היה האירועים למקם אותם על ציר הזמן"** (עמ' 3744, ש' 10, וראו גם מ' 4606, ש' 17 , ש' 27).

ובהמשך...

"**באמת לא ידעתי איזה מטען הלך לאיזה פיצוץ, אני שיערתי, אני קישרתי, אני חיברתי בין דברים שנאמר לי, אני חיברתי בין דברים שראיתי, זה מה שעשיתי**" (עמ' 4607, ש'13-12).

התוצאה היא אפוא, אליבא י.מ עצמו, ששתי האפיזודות שאותן תיאר בבית המשפט כפי שפורט לעיל, גם אם הן כוללות פרטים נכונים ש-י.מ חווה וראה במו עיניו, הן יוצרות בסך הכל תמונה לא מדויקת, ערבוב בין אירועים שונים ובסדר כרונולוגי לא נכון, שאינו מתיישב עם עדויותיהם של בומבי ו-ה.צ (מי שנטלו חלק פעיל וישיר באירוע יהודה הלוי), ואף לא עם לוח הזמנים האובייקטיבי.

התייחסות פרטנית לתוכן דבריו של י.מ ועד כמה ניתן לעשות בהם שימוש ראייתי ייעשה אגב ההתייחסות לכל אחד מהנאשמים ולפי ההקשר.

9.5 בהקשרנו יש לציין, כי בעדויותיו במשטרה מסר י.מ שמי ששם את המסמרים במטען היה ה.צ, ואולם במהלך חקירתו הנגדית באר את הדברים ותיקן: **" ה.צ אמר לי שהפעם זה הולך להיות קטלני כי <u>ישימו</u> מסמרים וברגים לזיכרוני, אני זוכר מסמרים וברגים...אני ברענונים שלי, ואחרי ששמעתי את החקירות שלי, זה לא היה מדויק... אני לא דייקתי... התיקונים האלה נבעו מהרצון שלי, וזה היה מבחינתי הדבר הנכון לעשות לפני העדות שלי בבית המשפט ובעצם לומר את האמת. האמת היא ש-ה.צ אמר <u>לי "שישימו מסמרים וברגים</u>"** (עמ' 4147, ש' 1 -2, וכן ש' 12-7).

10. <u>תמצית גרסת י.א לגבי האישום הרביעי, בהתאם להודעותיו במשטרה</u>

10.1 כזכור י.א לא העיד במשפט בנסיבות שפורטו כבר קודם ולא אחזור. דבריו במשטרה בהתייחס לנאשם 4 התקבלו לנכונות תכנם כחלק מהסכמה דיונית בין הצדדים. התביעה מצדה הפנתה בסיכומיה לחלק מאמרות שמסר י.א גם מעבר להסכמה דיונית זו בהקשרים שונים, בטענה שהם תומכים בדברי עדי מדינה אחרים. אלא שכפי שכבר אמרתי קודם, השימוש הראייתי שניתן לעשות באמרותיו של י.א, הוא מצומצם ומוגבל, אם בכלל, לאור העובדה ש-י.א לא העיד לפנינו ולא נחקר.

ויודגש: לאחר עיון בהודעות י.א במשטרה ניתן לומר כי הימנעות מצדנו מלתת משקל ראייתי לדבריו של י.א (למרות קבילותם מכוח סעיף 10א' לפקודת הראיות) פוגעת בעיקר במאשימה. כאמור, נוכח ויתור המאשימה על עדותו של עד זה - אשר אלמלא הוזמן

להעיד מטעם נאשם 1 (בנסיבות תמוהות האומרות דרשני), לא הייתה מונחת לפנינו גרסתו כלל –ההגינות כלפי הנאשמים מחייבת שכך ננהג.
למרות הקושי האינהרנטי בנסיבותינו להעניק משקל ראייתי ממשי לדבריו של י.א, הרי שלאור טענות ב"כ נאשם 2 בסיכומיו ונוכח הסתמכותו הסלקטיבית על דבריו של י.א - לא אפטור את עצמי מלפרט את גרסתו בהקשר לאישום הרביעי ולפגישות בבריסל- על מנת שהדברים ימצאו ביטוי עובדתי מדויק, וזאת לצורך בחינת טענות ההגנה ומעורבותו של נאשם 2.

10.2 בהודעה **ת/2273** מיום 10.1.2012 (עמ' 74-68) מספר י.א כי ידע עוד טרם הפיצוץ ביהודה הלוי על כך שהוא עומד להתרחש, וזאת לאור הדברים ששמע מאברג'יל במהלך הפגישות בבריסל. לדברי י.א, בעת שהם ישבו במלון, כלומר, הוא, אברג'יל, רוחן, בומבי אכא ואולי גם ישראל אוזיפה, אברג'יל עשה "את ההצגות שלו" ואמר שצריך כסף. לדבריו, אברג'יל ניסה לגייס כסף גם ממנו, אבל הוא מצדו סרב משום שלא שיתפו אותו בעסקת ה-800 ק"ג ("העסקה הגדולה" - אישום שני). או אז אברג'יל אמר לו: **"טוב, אתה תצא מהתמונה".** באותה הזדמנות, כך לדברי י.א, אברג'יל סיפר שיש איזה מקום שאליו נוהג זאב רוזנשטיין להגיע ושם יבצעו את החיסול. י.א ידע לומר שבאותו מקום שהוזכר הם אכן הניחו את מטען החבלה, אך על כך הוא למד בדיעבד (עמ' 70 ש' 1). לדברי י.א, באותה פגישה הוא הבין שגם גולן בתמונה, שיניב השתתף בעניינים מסוימים גם שעשו משמרות/תצפיות ממול למקום. לדברי י.א, באותם מפגשים אברג'יל ובומבי ממש תכננו את הפעולה, קבעו מי האנשים וכו' (עמ' 74).

10.3 **ת/2276א(1)** מיום 16.1.12: י.א מדבר שוב בחקירה על הפגישה במלון (עמ' 16 ואילך). חוזר ומציין שדובר על כך שצריך "**לפרק את זאביק".** באותה הזדמנות דובר על זה שצריך לגייס כסף, שכל אחד ישים כסף בקופה כי אין כסף והמצב קשה. לדברי י.א, הוא מבחינתו אמר שאין לו כסף ואז אברג'יל אמר לו שהוא יכול לקום וללכת. למרות זאת, הוא שמע את הדיבורים על זאביק וגם ראה את אברג'יל ובומבי עושים הליכות מחוץ למלון הלוך וחזור, כאשר הוא מצדו יחד עם אכא הולכים במרחק מה מאחוריהם.

10.4 **ת/2282א'** מיום 17.1.2012: לדברי י.א, עוד לפני שאירע הפיצוץ ביהודה הלוי הוא שמע, שבמהלך התקופה שישבו בתצפית, שלומי וזאנה פספס את רוזנשטיין ולא לחץ בזמן על השלט (עמ' 8 לתמליל). י.א לא זכר לומר מי סיפר לו עובדה זאת. תחילה אמר שיצחק אברג'יל אמר לו זאת, אך בהמשך חזר בו באומרו שזה לא יכול להיות אברג'יל משום שלא פגש אותו לאחר הפגישות הנ"ל בבריסל. לדבריו אפשר שהיה זה מוטי חסין שסיפר לו. בהמשך, כאשר ניסה לשחזר את מהלכיו, חזר ואמר שבכל זאת כנראה למד זאת מאברג'יל, מפני שלאחר שבומבי חזר מבלגיה לישראל, הוא עצמו עדיין נשאר בחו"ל וכנראה נפגש או שוחח עם אברג'יל בנושא (עמ' 27). ניכר ש-י.א משער השערות ואינו יודע

דברים לאשורם. מכל מקום, ברי שאף לדידו, התצפיות והשלב האופרטיבי של התכנית היו <u>לאחר</u> המפגש בבריסל ולא לפניו.

10.5 **ת/2307** מיום 11.2.15: י.א חוזר ומונה את האנשים שהשתתפו בפגישה בבלגיה (ראה עמ' 15 ואילך), כלומר, הוא עצמו, אברג'יל, אכא, אוזיפה, רוחן, טולי ובומבי. לדידו מטרת הפגישה הייתה לשבת ולדבר עם בומבי וכן לארגן כסף, בשביל להרים את הפרויקט של יהודה הלוי. לדבריו, הוא ידע על מטרת הפגישה טרם שהגיע. לדבריו, אינו יכול לומר אם כל מי שהיה שם ידע על מטרת הפגישה אבל לבטח ידעו זאת בומבי, טולי ורוחן. וזאת הוא יודע לומר, לדבריו, משום שהם הגיעו למטרה זו (עמ' 16 ש' 72). בפגישה דובר על מימון הפיצוץ. כל אחד היה צריך "לשים" מאה אלף דולר, ורוחן וטולי הסכימו לכך (עמ' 20 ש' 183). בומבי לא היה צריך לשים כסף כי הוא "חייל" של אברג'יל. דובר ש"השמן", כלומר רוזנשטיין, צריך להגיע למקום ששם יניחו את המטען (עמ' 18). לשאלת החוקר האם נאמר בפגישה שיכינו מטען חבלה השיב י.א: "**ברור**" ואפילו הוסיף, שדובר על כך שישימו את המטען מתחת לסככה (עמ' 17 ש' 88). לדברי י.א אפילו היה דיבור על כך שיהיו המון נפגעים, לרבות המאבטחים של רוזנשטיין. לשאלה מדוע עזב את הארץ שעתיים אחרי הפיצוץ השיב שפחד שיעצרו אותו.

10.6. **ת/2309** מיום 15.2.15: י.א חוזר ומדבר על המפגש בבריסל. לדבריו בעת שכל האחרים הגיעו לבריסל הוא כבר היה במקום עם אברג'יל. אברג'יל הוא שקרא לכל השאר להגיע, כאשר הוא מבחינתו לא ידע על כך מראש. לדברי י.א שגרת פעילות הארגון היא שקציני המבצעים, במקרה זה בומבי, הם שצריכים לבצע אבל כל השאר יושבים בפגישות כדי לסגור עניינים ולצורך המימון (עמ' 13 ש' 15). במלון, אחרי שאברג'יל דיבר עם בומבי הוא הושיב את כולם לשולחן, כלומר את אבי, טולי ואותו עצמו, רביעייה, כדי לסגור ולגייס מימון (עמ' 14 ש' 32). כאשר י.א נשאל לצורך מה יש לגייס כסף הוא השיב: "**בשביל לעשות את החיסול של זאביק רוזנשטיין...זה מערכת, זה...צריך...להכין מטענים...זה תצפיות...זה**..." (עמ' 15 ש' 1 ואילך). י.א הדגיש שאבי רוחן הסכים לשלם ואפילו אמר שהוא בפנים (עמ' 16 ש' 30). לדברי י.א, טולי ואבי רוחן הם "אותו צד".

בהמשך הסביר י.א שהגיוני בעיניו שבין המפגש בבריסל לפיצוץ חלפו 3 שבועות בערך, כיוון שהדברים היו בחלקם מאורגנים כבר קודם, כלומר ישבו על המקום והיו מעקבים (עמ' 20 ש' 8).

בהמשך מספר י.א כי אוזיפה היה בין השבעה שהיו במפגש אבל לא ישב ליד השולחן (עמ' 28 ש' 16-15). לדבריו, אוזיפה ידע על הכל כי הוא נאמן של יצחק, צמוד ליצחק.

ל-י.א הושמעה שיחה בהאזנת סתר בין אוזיפה לבין ציון אלון מתאריך 20.11.03, יום לאחר המפגש במלון, שבה נשמע אוזיפה אומר "הפצוע לקח רוורס". במענה לכך אישר י.א את האפשרות שמדובר בו, על כך שהוא לא הסכים לתת כסף למבצע (עמ' 29).

10.7 **ת/2313** מיום 16.5.15: י.א מתאר את האופן שבו בדרך כלל, בהתאם לשגרת פעילות הארגון, מתופעל מבצע כמו זה של יהודה הלוי. תחילה מובא מודיעין לגבי המקום שבו כדאי לבצע את החיסול, אחר כך יש מעקבים, תצפיות. יש צורך לארגן דירת מסתור שממנה יוצאים לתצפיות, מכוניות, טלפונים וכו', כאשר לצורך כך דרוש כסף. כמו כן דרוש כסף גם לכלכלה ולהחזקה של האנשים המבצעים שהם כולם "חיילים של יצחק" ויש לתת להם כסף לכל מה שדרוש להם (עמ' 4-3).
לדברי י.א בפגישה במלון, לאחר שאברג'יל ובומבי דיברו ביחידות זה עם זה, אברג'יל קרא לטולי ולאבי רוחן, שהיו בחדר במלון, לרדת למטה בשביל לשבת ולסגור את עניין המימון (עמ' 5 ש' 21). י.א הסביר שברגע שאברג'יל משתף את אבי וטולי במבצע, המשמעות היא שהוא, רוחן, משתתף בכסף. י.א הוסיף שרוחן הוא למעשה ראש ארגון בפני עצמו וכאשר הוא חבר לארגון של אברג'יל המשמעות היא שאברג'יל עוזר לו בבעיות שיש לו, לרוחן, מול יוסי הררי, ואילו הוא, רוחן הוא חלק מהמלחמה של אברג'יל מול רוזנשטיין.

11. <u>ראיות נוספות הנוגעות לאישום הרביעי</u>

<u>שיחת העברת המקל</u>

11.1 שיחה **ת/1710**- מיום 24.7.03 בין יניב בן סימון, המכונה בשיחה אריק, לבין אברג'יל, שיחה שכונתה על ידי המאשימה "**שיחת העברת המקל**" ואשר בה רואה המאשימה אימות לטענת בומבי על אודות העברת ההובלה של המלחמה ברוזנשטיין מידי יניב בן סימון לידיו. כל זאת, קרה על רקע העובדה שיניב ירד למחתרת לאחר האירוע בכיכר פלומר, כך שלא ניתן היה להמשיך במשימה בהנהגתו. עולה מהשיחה, כי כחלק מהאינטרס להמשיך בתוכנית העבריינית ולא לעצור אותה, ביקש אברג'יל מיניב שלא להפריע לבומבי, המכונה בשיחה "הקרחת" ולאנשיו להמשיך במשימה. כך נשמעים הדברים בשיחה:

יצחק: "תשמע, אבל אל תעצור את ההמשכיות עם החברים של ההוא, של "הקרחת".
הבנת?
אריק: כן, כן
יצחק: אל תתקע לו ברקס,
אריק: אני בדיוק חשבתי על זה.
יצחק: רגיל

<u>שיחת השלד</u>

11.2 שיחה **ת/1214** מיום 18.10.03 בין אברג'יל לבין אהרון סוסן, המכונה "הגיס", שיחה שכונתה במהלך המשפט כ- "**שיחת השלד**": מדובר בשיחה אשר לגישת המאשימה מהווה ראיית סיוע משמעותית לעדותו של בומבי כנגד אברג'יל וסוסן, נאשמים 1 ו-14 . מדובר בשיחה שהתנהלה במילות קוד בין אברג'יל - אשר על פי עדותם של בומבי ו-ה.צ היה המנוע מאחורי תוכנית החיסול של רוזנשטיין ומי ששלט במבצע "מרחוק" -לבין נאשם 14 שעל פי עדותו של בומבי, היה אחד מאנשי חבורתו שעסקו בהוצאתה לפועל של תכנית החיסול.

בשלב מסוים של השיחה, לאחר שאברג'יל אומר לסוסן שהוא ישאיר עבורו "ניירת" (כסף), אצל בומבי (החל מעמ' 6 בתמליל), מעלה סוסן את שמו של ה.צ שכונה על ידו באותה שיחה "האבא" או "האבא של החביתה" ("החביתה" הוא י.מ), ואומר שהוא מתכוון להגיע אל ה.צ ולדבר עמו לגבי "החביתה". נזכיר, כי באותם ימים, סוסן היה מוטרד מכישלון עסקת הבלדרית ומהתנהלותו של י.מ. מהשיחה נובע שסוסן מעוניין לערב את ה.צ שיפעיל את השפעתו על בן חסותו. לעומת זאת, ניכר מהשיחה שאת אברג'יל הטריד עניין אחר, נושא אחר שבו היה מעורב ה.צ. במהלך השיחה הוא מנסה לברר שוב ושוב עם סוסן, תוך שימוש במילות קוד, האם יש התקדמות באותו נושא אחר. לגישתה של המאשימה, אותו נושא אחר, אשר כונה בשיחה "השלד" הוא הוא "המטען" ש-ה.צ היה אמור להכין עבור הארגון. נקל לראות כי במהלך השיחה, בעוד שסוסן חוזר שוב ושוב לנושא שהוגדר על ידי אברג'יל כ- "הכלכלי" ומבקש להתייחס ל-י.מ, הרי שאת אברג'יל עניין דווקא "הנושא האחר" תוך שהוא חוזר ומנסה לברר אצל סוסן האם יש התקדמות באותו נושא אחר. במקביל, כמשתקף בשיחה, אברג'יל חולק עם סוסן את מדיניותו, או השקפת עולמו, מדוע אין מקום לפעול אצל ה.צ בעניינו של י.מ בעיתוי הנוכחי, בהדגישו כי "**זמן לכל ועת לכל חפץ**" וכי תגיע גם העת לפתור נושא זה, שאז הוא יסביר ל-ה.צ שצריך "**לעשות מהחביתה שקשוקה**", כהתבטאותו. לגישת המאשימה, הסיבה להתנהלותו של אברג'יל בהקשר ל-י.מ וההמתנה שגזר על עצמו נובעת מהרצון לשמור על יחסים טובים עם ה.צ, פטרונו של י.מ, על מנת שלא לטרפד את תכנית החיסול ש-ה.צ היה אמור למלא בה תפקיד משמעותי בהכנת המטען. הנה כי כן, במהלך השיחה הופתע אברג'יל לגלות שגם באותו נושא אחר, במובחן מהנושא הכלכלי, לא הייתה התקדמות וכי ה-"שלד" לא הושם, זאת בניגוד למה שהוא הבין, אליבא דבריו, מ"הילד שאיתו", הוא עדי טייב. אברג'יל הבהיר בשיחה לסוסן שהוא לא מודאג לגבי הנושא הכלכלי, שכן בקרוב אמור להיכנס כסף לארגון. במהלך השיחה סוסן הביע הבנה והסכמה לכך שיש לחכות בעניינו של י.מ ואפילו אמר שגם הוא בעצמו חשב על כך.

לגישת המאשימה, בעקבות שיחה אברג'יל הבין שאין התקדמות משמעותית באותו "נושא אחר" שקשור ל-ה.צ, מה שהביא אותו לכנס את מפגש הפסגה בבריסל ב-17.11.03 במטרה לקשור בין הקצוות, לקדם את העניין ולגייס כסף למבצע.

יצוין, כי בומבי נשאל ארוכות לגבי שיחה זו בחקירתו במשטרה (ראו **ת/819ב'** עמ' 33) ומסר, לאחר האזנה למלוא השיחה, כי אברג'יל וסוסן מדברים לגבי שני עניינים שונים. האחד, עסקת סמים שבה היו מעורבים סוסן, י.מ ויניב בן סימון והשני – המטען ש-ה.צ אמור להכין עבור הארגון. לדברי בומבי, במילה "שלד" הכוונה למטען.
בומבי <u>לא</u> נשאל בנושא בחקירה הראשית שהרי לא היה צד לשיחה וגם לא יכול היה להעיד לגבי תכנה מידיעה אישית. דא עקא, שבומבי נחקר בנושא בחקירה נגדית ממושכת על ידי באי כוח נאשם 9 (עמ' 1699-1703), וזאת כחלק מקו הגנה שנועד לשכנע שהמטען ביהודה הלוי הונח עוד לפני הפגישה בבריסל. הוטח בבומבי שהפרשנות שהוא מצדו נתן לשיחה זו במשטרה, משמעותה אישור מפיו שהמטען הונח לפני הנסיעה לבריסל (זאת בניגוד לגרסתו בבית המשפט). כחלק מקו הגנה זה ההגנה לא חלקה על כך שהמילה "שלד" משמעותה "מטען". במענה לתזה זו, בומבי חזר ועמד על דעתו שהמטען הונח על גג הצ'יינג' לאחר הנסיעה לבריסל. עוד אמר, שהוא מצטער על כך שנאות לפרש במשטרה שיחה שהוא אינו צד לה, כאשר לדבריו, מראש הוא לא התחייב שהשיחה נסובה על המטען ביהודה הלוי: **"במשטרה עלה יהודה הלוי? במשטרה עלה הצ'יינג'? אני סך הכל פירשתי במשטרה שהם מדברים על שלד שהם מדברים על מטען.**
<u>בכל מקרה, בעדותו לפנינו בומבי לא חזר בו מהפרשנות האומרת שהמילה "שלד" משמעותה מטען.</u>
<u>גם י.מ נשאל והעיד לגבי שיחה זו</u> באומרו שאברג'יל וסוסן דברו אודות עסקת הבלדרית שבה הוא עצמו היה מעורב יחד עם יניב בן סימון ואהרון סוסן (עמ' 3708).

לעדותם ולהסבריהם של הנאשמים בהקשר לשיחה זאת תינתן התייחסות בהמשך בעת שאדון באשמת כל אחד מהם.

12. <u>דיון ומסקנות –התייחסות כללית הנוגעת לכל הנאשמים</u>

12.1 <u>אשר לנסיבות האופפות את הזמנת המטען והכנתו</u>

ככל שניתן לראות, עדויותיהם של עדי המדינה בומבי ו-ה.צ לגבי נסיבות הפנייה ל-ה.צ לצורך הכנת המטען, לגבי נסיבות הכנתו, נסיבות החלפתו ובכלל - השתלשלות האירועים המתייחסת לאותו חלק במבצע שבו היה מעורב ה.צ - תואמות בכללותן ומשלימות זו את זו. גם אם קיימים ביניהם הבדלים מסוימים, מדובר בהבדלים לא מהותיים, לטעמי,

שהם אך סבירים על רקע חלוף הזמן הרב שעבר מאז האירוע. אין בהבדלים הללו כדי לשנות מהתמונה הכוללת המתארת, אליבא שניהם, סיפור עובדתי זהה. שני עדים אלה היוו את הציר שסביבו התנהל המבצע. בומבי היה המוציא לפועל והממונה על ביצוע תכנית ההתנקשות, ואילו ה.צ היה מי שהכין במו ידיו את מטען החבלה. מדובר בעדים שאין טוב מהם כדי לספק מידע עובדתי מכלי ראשון לגבי האירוע. דבריהם מבוססים על ידע אישי של מי שהיו במוקד העניין והעשייה. העובדה שבומבי ו-ה.צ –אנשים שהקשר האישי ביניהם מאוד נקודתי ומצומצם הן לפני האירוע והן לאחריו - מספרים סיפור עובדתי שהוא זהה בקווים כלליים, היא אות לאמינות כל אחד מהם ולאמיתות דבריהם.
זאת ועוד, דברי כל אחד מעדים אלה זוכים לחיזוק ולתמיכה גם בראיות חיצוניות או בעדויות אחרות: כך הדבר לגבי אופן הכנת המטען מצד ה.צ התואם את הממצאים בזירה ואף תואם לממצאי הזירה באירוע בכיכר פלומר. כך לגבי אריזתו של המטען, כאשר מבחינת ה.צ הוא הונח בקופסת קרטון כפי שגם העידו א.צ ו-י.מ, ואילו מבחינת בומבי הוא הונח על גג הצ'יינג' בתוך תיק, כעולה גם מהממצאים שבחוות הדעת. כך לגבי האופן שבו יש להפעיל את מכשיר השלט-רחוק שאותו ידע לתאר בומבי, בהתאם לתדרוכו של ה.צ (עמ' 1726 ש' 10-4), כאשר הכל תואם את עדותו של יורם קניג בעלי חברת KP.
יצוין, כי גם העובדות שתיאר בומבי לגבי חלקים אחרים בסיפורו שאינם חופפים את חלקו של ה.צ, כפי שעוד יפורט, מוצאים חיזוק ותמיכה בעדויות או ראיות נוספות.
אינני רואה אפוא כל סיבה שלא לתת אמון בסיסי בגרסאותיהם של בומבי ו-ה.צ. **יש לקבוע, כי העובדות שניתן להסיק דברי שניהם הן עובדות אמת, למצער כך לגבי עיקרן.**

12.2 **<u>בהתייחס לנוסח כתב האישום</u>**

ככל שהדבר נוגע לנסיבות העברת המטען מ-ה.צ לבומבי ובחזרה ולמעורבות נאשמים 10. 11, ו-14 בשלבים השונים - הדברים ילובנו עת אדון באשמת כל אחד מהם.
באופן כללי אומר בהקשר זה, שאכן, כפי שגם התביעה אישרה בעצמה, התיאור העובדתי בכתב האישום הנוגע להשתלשלות העניינים וסדר קרותם בקשר לקבלת המטען ולהעברתו, איננו מדויק ואיננו תואם באופן מלא את עדויותיהם של עדי המדינה ה.צ ובומבי. לא העדים הם ששינו את גרסתם, אלא מדובר, כך לטענת המאשימה, בשגגה מצדה. המאשימה הסבירה, שלמרות שבשלב מסוים של ההליך, על רקע העדויות שנשמעו, הוברר לה הטעות בנוסח כתב האישום, היא לא ראתה הצדקה לבקש את תיקון כתב האישום משום שגרסאות עדי המדינה לא הפתיעו למעשה את ההגנה. זאת ועוד, עדויות עדי המדינה יחסית לנוסח כתב האישום הטיבו עם הנאשמים ולא החמירו עימם.

ב"כ נאשם 11 טען בסיכומיו כי לטעמו לא מדובר בטעות מצד המאשימה אלא בנוסח שנבחר במתכוון על ידי המאשימה על בסיס גרסתו של י.מ - עד מדינה שמראש המאשימה

לא התכוונה להסתמך על דבריו לצורך אישום זה - במטרה לבסס אשמה נגד נאשם 11, שאחרת לא היה כלל מקום לכלול אותו כנאשם באישום זה.
מדובר בטענה שהיא בבחינת ספקולציה, שהרי לא הובאה אינדיקציה ראייתית לסברה שהמאשימה, בניגוד לטענתה, פעלה מתוך כוונת מכוון ולא מתוך טעות. רק מעצם העובדה שהמאשימה לא ביקשה את תיקון כתב האישום לא ניתן להסיק את מה שמבקש הסנגור להסיק, מה עוד שהמאשימה הסבירה מדוע לא ראתה הכרח בתיקון כתב האישום.
כך או כך, מדובר בטענה הנוגעת להתנהלות המאשימה במישור המנהלי, התנהלות אשר בנסיבותינו אין לה השלכה ראייתית לצורך קביעת אשמת נאשם 11. במצב כזה, מראש, אין הצדקה שמותב זה יידרש לה. הנאשם יורשע או יזוכה בהתאם לעובדות שיוכחו במשפט. ככל שבהקשרו של נאשם 11 יסתבר שלא הונח בסיס ראייתי להרשעתו- למשל, בגלל הסתמכות המאשימה על דבריו הלא משכנעים של י.מ - התוצאה תהא זיכויו.

כידוע, בהתאם לסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי, בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בהתאם לעובדות שהוכחו במשפט גם אם אלה לא נטענו בכתב האישום, כאשר המבחן הקובע, בהתאם לפסיקה, הוא ההזדמנות שניתנה לנאשם להתגונן (ראה גם אישום 3 סעיף 13.3.9 וכן באישום התשיעי). במקרה שלנו, נקל לקבוע כי התנאים שנקבעו על פי המבחן מתקיימים. לא זו בלבד שגרסאות העדים השונים עמדו לנגד עיני ההגנה מאז ראשית ההליך, ועל בסיסן גם נחקרו העדים השונים בבית המשפט לאורך חקירות מעמיקות וממושכות, אלא שהסנגורים היו היטב ערים לכך שכתב האישום אינו עולה בקנה אחד חלק מגרסאות אלה. הדברים אף עלו בהזדמנויות שונות במהלך המשפט ונענו על ידנו שאנו נבסס את הכרעתנו על העובדות שיוכחו לפנינו. זאת ועוד, איני רואה כיצד הנאשמים - לא כל שכן על רקע קו ההגנה המגלם בחובו כפירה גורפת וחזית מחלוקת רחבה מאד - היו מכלכלים את הגנתם אחרת אילו כתב האישום היה מנוסח אחרת. למעט טענה כללית, כאמור, איש מהסנגורים לא הסביר או נימק באיזה אופן התקפחה הגנת מרשו, וכיצד היה פועל אחרת אילו כתב האישום היה מנוסח באורח אחר. במקרה שלנו, הכרעה עובדתית על סמך העדויות שהוכחו במשפט לא תעשה עוול כלשהו למי מהנאשמים. זאת, הן משום שעובדות אלה עמדו לנגד עיני הצדדים למן ההתחלה, או למצער מהשלבים ההתחלתיים של ההליך הפלילי וזכו לבחינה מלאה בחקירות נגדיות ממושכות של עדי המדינה, והן משום שדברי עדי המדינה מטיבים בעיקרון עם הנאשמים, או עם רובם, יחסית לנטען בכתב האישום.

12.3 **<u>אשר למטען גופו</u>**

אופן הרכבת המטען על ידי ה.צ תואר בסעיף 7.3 לעיל ולא אחזור. ה.צ הדגיש, כי בנה את המטען באותו אופן שבו נבנה המטען ששימש בכיכר פלומר, אלא שהפעם הניח יותר לבנות חבלה. דבריו מוצאים תימוכין בחוות הדעת של ערן סולומון **ת/1516** שמצא

התאמות ברורות בין המטען בכיכר פלומר לזה של יהודה הלוי (ראה אישום שלישי סעיף 4.4). ה.צ העיד, כי את המטען המורכב הניח בתוך קופסת קרטון. דבריו אלה נתמכים בדברי א.צ (עמ' 3304 ש' 9-11) ובדברי י.מ (עמ' 3724 ש' 30 ואילך), תוך שהם מתייחסים לכך שראו שהמטען ש-ה.צ הכין היה בתוך קופסת קרטון.

מאידך, בומבי העיד, כי המטען הועבר ממקום למקום באמצעות תיק (עמ' 1376 ש' 30 ואילך), כאשר דבריו אלה זוכים לתימוכין בחוות דעת המומחה וסרמן שלפיה נמצאו בזירה שרידי פלסטיק המעידים על כך שהמטען היה מונח בתוך תיק, כנראה לצורך הסוואה.

השוני הנ"ל בין ה.צ שדיבר על "**קופסת קרטון**" לבין בומבי שדיבר על "**תיק**" זכה לחקירות נגדיות ארוכות ואפילו להדגמות באמצעות תיקי צ'ימידן בגדלים שונים שהובאו לאולם בית המשפט, ואולם, בסופו של יום ברי שאין ממש בשוני זה. בהינתן שבומבי לא היה האדם שקיבל את המטען ישירות מ-ה.צ, כאשר אנשים נוספים "טיפלו" בו עד לשלב הנחתו, הרי שבומבי לא חייב היה לדעת (לא כל שכן לזכור) שהמטען הונח על ידי ה.צ בשלב הכנתו בתוך קופסת קרטון. מאידך, נזכיר, שגם לדברי ה.צ. הוא קיבל את לבנות החבלה והנפצים כשהם בתוך תיק צ'ימידן, בבחינת שגם אליבא דבריו יש אינדיקציה לכך שהצוות עשה שימוש בתיק נשיאה. ואכן, הדעת נותנת שלצורך ניוד המטען הלוך ושוב היה נוח יותר להשתמש בתיק מאשר בקופסת קרטון. לא מן הנמנע שקופסת הקרטון שבה הונח המטען על ידי ה.צ הוכנסה לתוך תיק, או שהמטען הוצא מקופסת הקרטון והונח בתוך התיק. כך או כך, מדובר בשאלה צדדית, שאין בה להעיד דבר לגבי המטען, לא כל שכן לגבי אמינותם של עדי המדינה.

למיותר לומר, שההיפותזה שהועלתה בסיכומי נאשם 2 ,ללא הנמקה, לפיה אפשר שהמטען ש-ה.צ בנה לא היה המטען שהתפוצץ באירוע יהודה הלוי, משוללת כל בסיס ראייתי ואינה עולה בקנה אחד עם מכלול העדויות והראיות.

מסמרי מתכת

נושא "הרסס" או ליתר דיוק המסמרים שהוכנסו למטען זכה לחקירות נגדיות ולהתייחסות בסיכומים. אין מחלוקת, כי בהתאם לממצאים בזירה, למטען הוכנסו מסמרי מתכת. ה.צ העיד כי בפגישה הראשונה התבקש על ידי בומבי או גולן אביטן (אינו זוכר מי מהם) להוסיף מסמרים או ברגים לתוך המטען, אך הוא סרב לכך. בניגוד לנטען בסיכומי נאשם 10, דבריו הנ"ל של ה.צ אינם נסתרים על ידי י.מ, שכן, כפי שכבר נאמר לעיל, י.מ הבהיר בעדותו בבית המשפט ש-ה.צ לא אמר לו שהוא הכניס מסמרים למטען אלא אמר "שהפעם ישימו מסמרים וברגים" (עמ' 4658 ש' 9). בומבי מצדו לא אישר שהוא ביקש שיניחו חומר רסס ולא ידע לומר דבר בנושא.

במצב דברים זה, לאור הכחשת בומבי ו-ה.צ, ובהינתן ש-ה.צ ובומבי לא היו היחידים שטיפלו/העבירו/הניחו את המטען, אין לפנינו תשתית ראייתית לקבוע מי אחראי להוספת המסמרים שנמצאו בזירה. בהקשר זה צריך לזכור את דברי ה.צ כי השאיר את קופסת

הקרטון פתוחה. לא ניתן להגיע למסקנה, שאותה מבקש ב"כ נאשם 10 להסיק שדווקא ידו של ה.צ הייתה במעל. קיימת אפשרות היפותטית שהיה זה ואזנה, או אפילו כל אחד מהנאשמים שנשאו או העבירו את המטען.

זאת ועוד: להוספתם של מסמרים למטען, יהא הדבר חמור ככל שיהיה, אין למעשה נפקות בעניננו, שהרי לא הונחה תשתית ראייתית כלשהי לקיומו של קשר סיבתי רפואי בין עצם גרימת המוות של שלושת הקורבנות לבין המסמרים שהוספו למטען, בבחינת שמותם נגרם אך ורק בגלל אותם מסמרים. חוות הדעת הרפואיות והפתולוגיות לגבי הקורבנות הוגשו בהסכמה, לא התבקשה חקירת הרופאים ואף לא הוגשה חוות דעת נגדית. דבריו הלאקוניים של ב"כ נאשם 2 בסעיף 272 לסיכומים, לפיהם "יתכן מאד" שאלמלא הרסס שהוסף לא היה נגרם מותם של הקורבנות, כמו גם דברי ב"כ נאשם 10 בסיכומיו באותה הרוח, הן טענות בעלמא שלא ניתן להתייחס אליהן - מוטב גם שלא היו נטענות. ראשית, יש להפנות לאבחנה שעשה המומחה וסרמן בין רסס עיקרי לבין רסס משני שהיה תוצאה של התפרקות גגון הצ'יינג' שהיה עשוי מתכת. נובע, שגם אם יש אינדיקציה לכך שהקורבנות נפגעו מ"רסס", אין פירושו בהכרח שהם נפגעו מהמסמרים, להבדיל מאותם חלקי מתכת שהתפזרו לכל עבר כתוצאה מפירוק גגון המתכת. שנית, עסקינן בשאלה רפואית/פתולוגית שהיה צריך לטעון ולשכנע בראיות. ככל שההגנה סברה שיש בטענה כדי לשרת את הגנת הנאשמים, היה עליה לחקור את נותני חוות הדעת הפתולוגיות ו/או להביא חוות דעת רפואיות מטעמם. אין זאת אלא שגם ההגנה הבינה שאין תוחלת לטענה כזו, שהרי לקורבנות נגרמו פגיעות רב מערכתיות, הן כתוצאה מההדף והן כתוצאה מהרסס על סוגיו השונים.

לא למיותר לציין, שאיש מהסנגורים גם לא הסביר מה הנפקות המשפטית שקיימת לטענה כזו על רקע העבירה המיוחסת לנאשמים תוך שימוש בדוקטרינת הכוונה המועברת, כפי שעוד יפורט, ובאיזה אופן הייתה משתנה התוצאה המשפטית אם היה מסתבר שהקורבנות נפגעו מהמסמרים. אסור לשכוח, <u>שהמטען, עם מסמרים או בלעדיהם, היה בעל פוטנציאל קטלני משמעותי כשלעצמו</u>, כפי שחיווה מומחה התביעה וסרמן, ודבריו לא נסתרו.

<u>מדובר אפוא בסוגיה שנטענה לראשונה בסיכומים ללא כל ביסוס עובדתי וגם ללא כל התייחסות משפטית רלוונטית.</u>

12.4 **<u>לוח הזמנים הנוגע למטען, הרכבתו והנחתו</u>**

כפי שניתן לראות, לא בומבי ולא ה.צ יכלו לנקוב במועדי זמן מדויקים, כלומר במועד המדויק שבו פנה בומבי ל-ה.צ, המועד שבו מסר ה.צ את המטען הראשון, המועד שבו הוחלף המטען וכו'. לא בכדי כך היה, כפי שציינו העדים בעצמם, לנוכח חלוף הזמן הרב שעבר בין המקרה למועד חקירתם ועדותם. מראש לא סביר היה לצפות שעדי המדינה יהיו מסוגלים כעבור כ- 12-15 שנים לנקוב בזמנים מדויקים, עד לרמה של המספר

המדויק של הימים שחלפו בין שלב לשלב. לכן, יש להתבונן על דבריהם כאל <u>הערכה ברמה הכללית יותר</u>. חרף זאת, ניתן לראות שהן בומבי והן ה.צ נקבו בלוח זמנים כללי דומה מאד.

ביודענו שהפגישות בבריסל התקיימו בין 17-19 לנובמבר 2003 והאירוע ביהודה הלוי התרחש ב-11 לדצמבר 2003 הרי שחלפו בין שתי התקופות שלושה שבועות. זהו בדיוק סדר הזמנים שעליו מעיד ה.צ באומרו שמתחילת הכנת המטען על ידו ועד לפיצוץ בפועל חלפו בסך הכל כ-שלושה שבועות, כאשר ממועד הכנת המטען עד לתיקונו עברו שבוע וחצי- שבועיים, ועוד כשבוע עד לפיצוץ (ר' עמ' 2405 ; 2409-2415).
הערכתו של בומבי באותו עניין הייתה שבין המועד שבו הניחו את המטען הראשון על גג הצ'יינג' ועד לפיצוץ עצמו עברו בערך 10 ימים עד שבועיים, כאשר מהמועד שבו פנה ל-ה.צ להכנת המטען ועד שהלה מסר להם אותו, חלפו כמה ימים. גם פה, מדובר בפרק זמן דומה שמשתרע על שבועיים וחצי-שלושה.
אם נשווה את דברי השניים לדבריהם של א.צ וטולי, נראה שגם פה הדברים תואמים "בגדול". כך, לדברי א.צ חלפו שבוע-שבועיים מהמועד שבו ראה את מסירת המטען ליוסף לוי (ז'וז'ו) ועד למועד הפיצוץ. טולי מצדו אמר ששבוע לאחר שובם מבריסל העביר לבומבי כסף בבית קפה הכוהנים, ואחר כך חלפו עוד כשבועיים עד לפיצוץ, והנה אנו שוב בטווח הזמנים של שלושה שבועות.

12.5 ייאמר כבר עתה, כי איני מוצאת בסיס ראייתי לקבוע, כנטען על ידי חלק מהנאשמים (בעיקר מטעמו של נאשם 2), שהמטען הונח על גג הצ'יינג' עוד לפני הפגישות בבריסל, זאת בניגוד לעדותו המפורשת של בומבי.
התזה שלפיה המטען כבר היה מוכן ומונח לפני הנסיעה לבריסל נולדה מתוך רצון להרחיק את רוחן מהתוכנית העבריינית שאודותיה דובר באותם מפגשים בבלגיה, ואולם אותן ראיות שעליהן הצביעה ההגנה כתימוכין לתזה האמורה, כפי שיפורט עוד בהמשך, אינן מובילות בהכרח למסקנה המתבקשת. אין בראיות הנטענות כדי לסתור את דבריו של בומבי (הנתמכים מבחינת לוח הזמנים בדברי עדי המדינה האחרים) ולהוביל למסקנה שתיאור הדברים מפיו אינו נכון. רוצה לומר, למול דברי בומבי שמעיד על הדברים מכלי ראשון ומידיעה אישית, על הגיונם הפנימי כפי שעוד יוברר, הציב ב"כ נאשם 2 טיעונים ספקולטיביים, חלקם לא מדויקים, על בסיס ראיות שניתן להסבירן בדרכים רבות אחרות.
אתחיל ואומר, בהמשך לדברים קודמים שנאמרו אודות עדותו של בומבי, שמדובר בעד שהוא אמין בעיני. דבריו אודות קיומם של המפגשים בבריסל אינו שנוי עוד במחלוקת (למרות הכחשות קודמות). דבריו באשר לתכנן ולמהותן של השיחות באותם מפגשים בבלגיה ועל כך שהן נסובו, בין השאר, על התכנית לחיסולו של רוזנשטיין, נתמכים בדברי טולי (כאשר דברי שניהם מוצאים אישור גם בדברי י.א). בהינתן כל זאת, ולאור דברי

בומבי שהוא שקד על תכנית החיסול חודשים ארוכים לפני הנסיעה לבריסל, קשה להעלות על הדעת סיבה מדוע ישקר דווקא לגבי מועד הנחת המטען. בומבי נחקר בעניין זה ארוכות ועמד על דעתו שהמטען הונח רק לאחר שובו ארצה מבריסל, זאת חרף העובדה שהוצג לו הנתון שבחלק מהתקופה הנ"ל רוזנשטיין היה בחו"ל ובמעצר.

לעומת ההסתמכות על דברי בומבי, כאמור, האפשרות האחרת האומרת שהמטען כבר הונח לפני אותה נסיעה, איננה מתיישבת עם לוח הזמנים הכללי (שלושה שבועות) שאודותיו העידו ארבעה עדי מדינה, ולטעמי – היא גם איננה מתיישבת עם הגיונם של הדברים.

ראשית, על פניו, אם המבצע היה מוכן ובשל לחלוטין, עד לרמה מבצעית ממש, בבחינת שהמטען כבר היה מונח במקומו בהמתנה לשעת כושר, לשם מה היה צורך לזמן את בומבי לבריסל? בומבי הרי שייך לדרג המבצע ונוכחותו נדרשת מטבע הדברים במקום הביצוע. מבומבי לא נדרש להשתתף במימון המבצע, כך שאם המטרה הייתה בין השאר לגייס כסף, אפשר היה להסתפק בכל שאר המוזמנים ללא בומבי. **שנית,** היעלה על הדעת שבעוד שהמטען מונח על גג הצ'יינג', על כל המשמעויות הנובעות מכך, לרבות תצפיות לעבר המקום, דווקא אז ייסע בומבי לחו"ל, לא כל שכן ללא הצדקה מבצעית? **שלישית,** שמענו בשיחה **נ/160** מיום 13.11.03 שהתקיימה בין אברג'יל למריקו ארבעה ימים לפני הנסיעה לבריסל, כי אברג'יל היה מעוניין שגם ה.צ יגיע לבריסל (אלא שהדבר לא יצא לפועל משום ש-ה.צ לא יכול היה לעזוב את הארץ בגלל בעיות משפטיות הקשורות לביתו). לשם מה היה צורך לזמן את ה.צ (שכל חלקו הוא בהכנת המטען) אם המטען כבר מוכן? בהקשר זה איני מתעלמת מדבריו של אברג'יל כי רצונו לזמן את ה.צ נועד לנסיעה לקולומביה, אך לדידי מדובר בגרסה שלא ניתן לתת בה אמון, כפי שעוד יוברר.

<u>כאמור, הגיונם של דברים ולוח הזמנים שהוצג על ידי שאר עדי המדינה תומך בהחלט בעמדתו של בומבי ולא בעמדה האחרת.</u>

כפי שהצביעה התביעה בסיכומיה, בתרשים שערכה על בסיס לוח השנה (עמ' 711 לסיכומים), בתוך תקופת הזמן האמורה של שלושה שבועות ממועד החזרה מבריסל ועד הפיצוץ היו 10-13 ימים שבהם ניתן היה עקרונית לבצע תצפיות, זאת גם בהנחה שהתצפיות לא התקיימו בשבת (ראו לוחות שנה **נ/46א' ו-נ/46 ב'**). רוזנשטיין טס לחו"ל בערב יום חמישי של 27.11.03, כך שעד לנסיעתו היו מספר ימים שבהם ניתן היה עקרונית לקיים תצפיות. רוזנשטיין שהה בחו"ל 4 ימים, סוף שבוע ארוך שהסתיים ביום א' בערב 30.11.03. לא מן הנמנע שהמבצעים לא היו מודעים לנסיעה זו ולכן לא מן הנמנע שהתקיימו תצפיות גם בימים ה',ו' ו-א' שבהם רוזנשטיין לא היה בארץ. רוזנשטיין היה עצור מתאריך 1.12.03 ועד 7.12.03 ובומבי אישר שהדבר היה ידוע בזמן אמת. הדבר גם מתיישב עם האמור בשיחה **ת/1984**, המעידה על מסר שאוזיפה קיבל מהארץ בתאריך 1.12.03 אודות מעצרו של רוזנשטיין תוך בקשה להודיע זאת לחברים בחו"ל. כאמור,

רוזנשטיין היה עצור עד ליום 7.12.03, כך שממועד שחרורו עד למועד הפיצוץ היו עוד ארבעה ימי תצפית.
לדברי בומבי במהלך כל התקופה שבה ישבו בתצפיות הם ראו את רוזנשטיין פעמיים. פעם אחת כשהוא רק מגיע לסביבה אך לא נכנס לצ'יינג', ופעם אחת כשהוא נכנס לצ'יינג' ויוצא מיד, שאז ואזנה פספס אותו ולא לחץ על השלט בזמן.
רוזנשטיין בחקירתו אמר שביקר באזור הצ'יינג' כיומיים לפני הפיצוץ אך לא נכנס לצ'יינג' **(ת/233 (31)** עמ' 16). עוד מסר, שאין הוא מגיע למקום בתדירות קבועה, לפעמים כל כמה ימים ולפעמים לא מגיע חודשים. הוא אמר שאיננו זוכר לומר במדויק מתי היה במקום לפני הפיצוץ, אך להערכתו "**בערך חודש או גם פחות קצת**" (**ת/233(26)** עמ' 3 ש' 2).

בנוגע להערכתו של רוזנשטיין שלפיה לא ביקר בצ'יינג' כחודש או פחות מכך לפני האירוע (דברים אשר נתמכים בהערכה גסה גם על ידי מגד בעל הצ'יינג') יש לומר: ראשית, רוזנשטיין הדגיש כי הדברים אינם זכורים לו במדויק ומדובר בהערכה בלבד. שנית, לדברי בומבי, רוזנשטיין נראה נכנס לצ'יינג' ויוצא מיד (עמ' 1366 ש' 18). לא מן הנמנע שכלל לא קיבל שירות במקום, ואולי בכלל לא פגש את אברהם מגד. לכן, אפשר שביקור מזדמן זה לא נחשב מבחינתו של רוזנשטיין כביקור בצ'יינג', ואולי אפילו לא נחרט בזיכרונו. בכל מקרה, לטעמי, לא ניתן לבנות דבר על השערות והערכות גסות אלה, ובעטיין לקבוע כי גרסת בומבי לגבי השתלשלות האירועים איננה ראויה לאמון.
כאמור, המאשימה הציגה בסיכומיה תרחיש משוער אפשרי, גם אם לא הכרחי, כדי להראות, שדברי בומבי הם ברי היתכנות. מנגד, אין בטיעוני ההגנה שיפורטו להלן כדי לסתור את דברי בומבי, או אפילו להטיל בהם ספק.

א. ב"כ נאשם 2 הפנה בסיכומיו לדברי בומבי בעמ' 877 ש' 17-8 שם לטענתו אישר בומבי שהמטען היה מוכן לפני בריסל. עיון בפרוטוקול מלמד כי בומבי אמר היפוכם של דברים, ובמילותיו: "**עדיין לא היה לנו מטען מוכן**" (שם בשורה 4). בומבי הבהיר והדגיש כי באומרו לאברג'יל ש"הכל מאורגן" כוונתו הייתה לכך שבאותו שלב היו לו כבר לבנות ונפצים ולא מעבר לכך (שם, שורה 3).

ב. כך הדבר גם לגבי שיחה **ת/1703** מיום 23.11.03 (שבועיים לפני הפיצוץ) שאליה הפנתה ההגנה בסיכומיה (נרשם בטעות בסיכומים ת/1073). בשיחה זו אברג'יל משוחח עם בומבי ושניהם מדברים על כך שהם חולים (במועד השיחה). כמו כן בומבי מציין בשיחה שהוא מקווה להגיע אל אברג'יל לתאילנד ב"שבוע הבא". האזנה ועיון בתמליל השיחה הנ"ל מלמדים שאין בה כדי לשרת את תזת ההגנה שלפיה שהמטען היה מונח לפני המפגשים בבריסל. אכן, במועד שיחתו עם

אברג'יל בומבי ביטא תקווה שהוא יצליח להוציא לפועל את הפיצוץ בימים הקרובים (וזה גם המסר שניסה להעביר לאברג'יל), אלא שכידוע, המבצע התעכב מסיבות שונות לרבות היעדרותו של רוזנשטיין שעליה שמענו, פספוס שעת כושר, הצורך להחליף את המצבר וכו'. אחרי הכל, גם אליבא דברי בומבי ו-ה.צ המטען הוזמן מיד לאחר השיבה מבריסל והיה מוכן בימים שלאחר מכן, כך שאלמלא העיכובים שפורטו לעיל, אפשר שתקוותו של בומבי, כפי שהציג לאברג'יל, שהמבצע ייצא לפועל כבר בשבוע שלאחר 23.11.03 הייתה מתממשת. זאת ועוד, שלא כנטען בסיכומי נאשם 2 (עמ' 78), בשיחה זו לא אומר בומבי לאברג'יל שהוא שוכב חולה מאז חזרתו מבריסל. כל שאמר הוא שקם עם חום באותו בוקר של יום 23.11.03. אברג'יל הוא זה שאמר לבומבי שמאז שנפרד מהחברים בבריסל הוא שוכב חולה. מכאן, שלכאורה לא הייתה מניעה מצד בומבי לבצע את כל הפעולות שעליהן העיד.

על כל אלה, לא למיותר להדגיש, שבומבי עצמו לא נשאל בנושא זה דבר ולא התבקש להסביר.

ג. לא אוכל לקבל את הטענה שהשיחה שכונתה -"שיחת השלד" והוזכרה לעיל מהווה אינדיקציה לכך שהמטען היה מונח לפני הפגישות בבריסל. הדבר היחיד שניתן להסיק משיחת השלד הוא שבמועד השיחה עם סוסן, כחודש לפני הפגישות בבריסל, אברג'יל סבר (בטעות) שהמבצע נמצא בשלב מתקדם יותר מכפי שהיה בפועל, כאשר במהלך השיחה נוכח לדעת שלא כך הדבר. לא מן הנמנע שזו הייתה הסיבה לזמן את בומבי אליו. אחרי הכל, גם לדברי בומבי הוא שקד על התכנית ועשה פעולות הכנה כאלה ואחרות גם לפני הטיסה לבריסל, לרבות מעקבים, הצטיידות בלבנות חבלה והתחקות אחר רוזנשטיין, כך שאין סיבה להתפלא על עצם העלאת הנושא על ידי אברג'יל חודש לפני הפגישות בבריסל.

ד. איני מוצאת קשר בין האמור בשיחה **ת/1710,** שיחה בין יניב בן סימון לאברג'יל שבה אמר אברג'יל ליניב שלא לעצור את ההתקדמות עם בומבי, לבין הטענה שהמטען היה מונח לפני הטיסה לבריסל.

ה. איני רואה כיצד העובדה שבומבי ידע כבר אחרי האירוע בכיכר פלומר ש-ה.צ היה מי שהכין את מטען החבלה עבור הפיצוץ בכיכר פלומר, או העובדה שביקר בביתו של ה.צ באותה תקופה, מהווה תימוכין לתזת ההגנה שלפיה המטען הוכן לפני הפגישות בבלגיה. מה בין היכרות וידיעה לבין פנייה להכנת מטען נוסף? מה תכלית לפנות ל-ה.צ לפני שהמבצע הופך אופרטיבי ולפני שהוכשרה הקרקע לביצועו?

זאת ועוד: יש לזכור את דברי ה.צ שלפיהם גם אם אפשר שבומבי ביקר בביתו, הוא לא הכיר אותו אישית ולא היה ביניהם כל קשר, אלא לראשונה באותו מפגש שבו התבקש להכין את המטען עבור יהודה הלוי. בנוסף, ה.צ הדגיש, כי את המטען הוא הכין לא לבקשת בומבי, אלא לבקשת אברג'יל באמצעות בומבי. בומבי, בשם עצמו וללא קבלת אור ירוק מאברג'יל, לא היה פונה כלל אל ה.צ, והלה גם לא היה נעתר לבקשתו.

ו. כפי שכבר נאמר קודם, איני סבורה שנכון לשעות או להסתמך על גרסתו של י.מ לצורך קביעת לוח הזמנים בהקשרנו. י.מ אישר בעצמו שדבריו מבוססים על השערות לא מדויקות והוא הצר על כך שנגרר בחקירה לניסיון לשחזר את הדברים. אכן דברי י.מ מעוררים קושי. כאמור, י.מ דיבר על שתי אפיזודות שבהן ראה את ה.צ מכין או מתעסק עם מטען בביתו ומוסר אותו לאחרים. על פניו לא ניתן לשייך את אחת מהאפיזודות לאירוע בכיכר פלומר שכן באותו מקרה המטען הורכב בדירתו של פטריק עמוס ולא בביתו של ה.צ. ב"כ נאשם 2 הפנה ללוח הטיסות של י.מ שממנו נובע שבתאריך 25.11.03 הוא טס לחו"ל וחזר רק בחודש פברואר 2004 לאחר האירוע ביהודה הלוי. בהנחה שהמטען הוכן לאחר הפגישות בבריסל, דהיינו לכל המוקדם ב-20.11.03 ניתן להציב סימן שאלה בפני האפשרות שבפרק זמן של 4 ימים הצליח י.מ לראות אצל ה.צ גם את המטען הראשון (המקורי) וגם את המטען השני (המתוקן), זאת לאור לוחות הזמנים שעליהם העידו ה.צ ובומבי. לא הונח לפנינו מענה חד משמעי שיכול ליישב קושי זה, בעיקר משום ש-י.מ העיד שאינו זוכר, ואפילו אינו יכול להבטיח שמה שראה אצל ה.צ קשור בהכרח לאירוע יהודה הלוי. כל הסבר שניתן להעלות על הדעת כדי ליישב בעייתיות זו הינו בגדר ספקולציה. מכל מקום, המסקנה שאותה מבקשת ההגנה להסיק מעדותו של י.מ שלפיה המטען הונח לפני הפגישות בבלגיה היא בעיני דווקא האופציה הפחות סבירה, אופציה שהיתכנותה רחוקה. לא זו בלבד שהיא אינה מתיישבת עם דבריו הברורים והחד משמעיים של בומבי בנושא (שמתיישבים עם לוחה זמנים שנקבע על ידי שאר עדי המדינה) אלא גם עם הרציונל שמאחורי זימון המפגשים בבלגיה.

ז. לא אוכל לקבל את הטענה שלפיה בדברי י.א יש משום אישור לסברה שהמטען כבר היה מוכן לפני הפגישות בבריסל. פרשנותו של ב"כ נאשם 2 את דברי י.א איננה נכונה והיא מתעלמת ממכלול דבריו המשתרעים על מספר הודעות. אכן, י.א העיד כי שמע עוד לפני קרות הפיצוץ שוזאנה פספס את רוזנשטיין ולא לחץ על השלט בזמן (עובדה שמוצאת אישור גם בדברי בומבי), אלא שהוא לא ידע לומר במדויק מי סיפר לו זאת ומתי, הכל כפי שתואר קודם עת סקרתי את גרסתו של י.א. בכל מקרה, למקרא כל חקירותיו של י.א, כמו גם התלבטויותיו

בשאלה אם למד על כך מאברג'יל או ממישהו אחר, נובע שהנחת המוצא של י.א הייתה שהמטען הוכן והונח לאחר המפגשים בבריסל ולא לפני כן, ומכאן גם נבעה התלבטותו מי סיפר לו זאת.

ח. אשר לאפשרות שבמהלך תקופת התצפיות בומבי נסע לאילת: בניגוד לנטען בסיכומי נאשם 2 (עמ'78) בומבי לא אישר עובדה זו, אלא אמר שאינו זוכר נסיעה לאילת. אומנם הטלפון של בומבי אוכן באילת ביום ה' בלילה של תאריך 4.12.03, (ת/1576א'), אך לדברי בומבי ניתן להסביר זאת בכך שוזאנה, שהוא תושב אילת, לקח את רכבו שבו מותקן טלפון קבוע על שמו. כך או כך, בהינתן שבתאריך 4.12.03 שהה רוזנשטיין במעצר (דבר שהיה ידוע לצוות המבצע), אין בעובדה זו, גם בהנחה שבומבי נסע לאילת, כדי להעלות או להוריד.

בכל מקרה, ולמעלה מן הצורך אומר כבר עתה, שגם אילו חשבתי שיש ממש בתזת ההגנה שלפיה המטען הונח לפני הפגישות בבריסל, לא היה בכך כדי לשנות מבחינתו של נאשם 2. לא היה בכך להפריך את הטענה העקרונית והבסיסית לגבי מהותם של המפגשים בבריסל, לגבי תוכן השיחות ולגבי הסיכומים שהושגו שם, הכל כפי שעוד יפורט בהמשך.

12.6 **<u>אשר למפגשים בבריסל</u>**

כאמור, בעיתוי הנוכחי לא קיימת מחלוקת שהתקיימו מפגשים בבריסל במועדים שצוינו לעיל, בנוכחות נאשמים 1, 2 ו-4 ועדי המדינה טולי, בומבי ו-י.א. לגבי נסיבות הגעתם של הנוכחים, ולגבי המשמעות שיש למפגשים הנ"ל לביסוס אשמת כל אחד מהנאשמים, אתייחס עת אדון ספציפית בענייני של כל אחד מהם. במישור הכללי יש לומר כבר עתה, שאינני רואה כל סיבה שלא לקבל את דברי שני עדי המדינה בומבי וטולי (הנתמכים גם בדברי י.א) שלפיהם במסגרת מפגשים אלה דובר על התוכנית לחיסולו של רוזנשטיין ועל הצורך במימון מבצע זה, וזאת בין אם הייתה זו העילה היחידה לזימונם של הנוכחים, ובין אם הצטרפו לכך סיבות או מטרות נוספות.

אם מצרפים יחד את דברי שלושת עדי המדינה שנכחו בפגישות המסקנה המתקבלת היא שבמהלך הימים שבין 17 עד 19 לנובמבר התקיימו שני מפגשים עיקריים. עובדה זו מוצאת אישור מסוים גם בדבריו של נאשם 1 המדבר על יותר ממפגש אחד של כל החבורה, כפי שעוד יורחב בהמשך. בומבי מצדו לא דקדק, לא הפריד ולא פרט מה נאמר בכל מפגש, אלא העיד על תוכן השיחות באופן כללי. בכל מקרה, לדבריו, התקיים מפגש בדירתו של אוזיפה, התקיים מפגש במלון והם גם נפגשו ושוחחו בחוץ/ברחוב. גם טולי דיבר על מפגש בביתו של אוזיפה אך ידע לדייק בפרטים ולאבחן יותר בינו לבין מפגש

אחר שהתקיים במלון. י.א מצדו זכר לציין רק את המפגש במלון. עיננו הרואות אפוא שדברי טולי - שעדותו היא המפורטת מבין שלושת עדי המדינה – מוצאים תימוכין הן בדברי בומבי (לגבי דירת אוזיפה ולגבי המלון גם יחד) והן בדברי י.א (לגבי בית המלון). אין אפוא סיבה שלא לקבל כנתון שבמהלך אותם ימים נפגשו הנוכחים גם שם וגם שם, כלומר <u>גם בדירתו של אוזיפה וגם במלון</u>.

איני מוצאת ממש בטענות ההגנה שלפיהן אין לתת אמון בדברי בומבי משום שהתייחס אל דירתו של אוזיפה כאילו היא ממוקמת בבריסל שעה שהיא נמצאת באנטוורפן. בומבי נתן הסבר לכך באומרו שהוא טס לבלגיה ונחת בשדה התעופה בבריסל, ולא נתן דעתו למיקום הגאוגרפי של דירת אוזיפה שנמצאת במרחק של לא יותר מ- 40 דקות נסיעה מהעיר בריסל. בומבי לא נסע עצמאית לדירתו של אוזיפה, היה מי שהוביל אותו לשם, ולכן האפשרות שלא היה ער לכיוון הנסיעה או ליעד המדויק מתקבלת על הדעת, במיוחד כאשר מדובר באדם שאינו מתמצה באזור. אפשרות זו היא סבירה עוד יותר אם נקבל את האפשרות, שאליה התייחס טולי, שלפיה הם כולם נסעו לאנטוורפן היישר משדה התעופה מבלי להיכנס כלל לעיר בריסל. בדומה לא מצאתי ממש בכך שבומבי לא זכר באיזו קומה הייתה ממוקמת הדירה (למרות שידע לומר שזה בניין דירות), כמה חדרים היו בדירה, באיזו שעה של היום התכנסו בבית והאם ישבו בסלון או במרפסת. בומבי אישר שאינו זוכר פרטים אלה ואפילו אינו זוכר כיצד נראית הדירה. לטעמי, בחלוף 15 שנים, אין בכך להעיד דבר.

כך הדבר גם לגבי דבריו של טולי. אינני סבורה שמתעורר ספק לגבי אמיתות דבריו רק משום שתחילה טעה ואמר שהפגישה הנ"ל בדירת אוזיפה התקיימה ביום שישי בשבוע (שעה שלא חל יום שישי באותם שלושה ימים). טולי נחקר בעניין זה ארוכות והסביר כי טעה בפרט זה משום שהתקיימה פגישה נוספת בדירת אוזיפה (לאחר אירוע יהודה הלוי), פגישה בנוכחות רוחן ואברג'יל אשר חלה ביום שישי. הסבריו של טולי היו כנים וברורים ולא ניתן לשלול את הגיונם.

לעומת זאת, קבלת טענת ההגנה שלפיה הנוכחים כלל לא נפגשו בדירתו של אוזיפה משמעותה קביעה שבומבי וטולי טעו שניהם או שיקרו שניהם. שתי האופציות אינן סבירות בעיני. אשר לאפשרות שמדובר בטעות: לגבי בומבי, יש קושי להניח שהוא בלבל בין דירה פרטית למפגש במלון שכן ידע לציין שנפגשו גם פה וגם פה. לא הובאה אינדיקציה ראייתית לאפשרות שהתקיימה בין הנוכחים פגישה בדירה של אדם אחר, שאפשר שבומבי טעה לחשוב שהיא של אוזיפה. אין גם טענה שבומבי ביקר אצל אוזיפה בהזדמנות אחרת, בבחינת שהתבלבל בין פגישה זו לאחרת. אשר לטולי, הלה גילה בקיאות לגבי מיקום דירתו של אוזיפה וידע לאבחן היטב בין שתי הפגישות השונות שהתקיימו אצלו, כאשר טעותו לגבי היום בשבוע שבו חלה הפגישה, איננה מהותית כשלעצמה. אשר לאפשרות שעסקינן בשקר: האפשרות ששני עדי המדינה בומבי וטולי, ללא תיאום ביניהם, שיקרו בנקודה זו ומיקמו בכזב את אחת הפגישות דווקא בדירתו של

אוזיפה, איננה סבירה בעיני. ראשית, לדירתו של אוזיפה בתור שכזו אין משמעות או "תפקיד" באירוע ואין היא מהווה פרט מהותי בסיפור, שכן עקרונית ניתן לקיים שיחות מן הסוג שקוימו בכל מקום, ולראיה שהנוכחים נפגשו ודנו בעניינים הפליליים המתוארים גם במקום אחר, דהיינו בבית המלון וברחוב. שנית, אם היה רצון למי מעדי המדינה לכרוך בכזב את אוזיפה לתכנית העבריינית נגד רוזנשטיין, היה ניתן לעשות זאת לכאורה ללא קשר למיקום המפגש וגם מבלי לומר שנפגשו בדירתו. והנה, בניגוד להיפותזה שאולי עסקינן בשקר מכוון שנועד להפליל את אוזיפה, נקל לראות שאצל איש מעדי המדינה לא ניכרה מגמת הפללה כלפי אוזיפה, איש שמהם לא טען שהיה לו תפקיד מיוחד בשיחה ואיש לא ייחס לו התבטאות מפלילה כזו או אחרת.

דברי בומבי וטולי אודות הפגישה בדירת אוזיפה מתיישבת עם העובדה, שאותה אישר אוזיפה, שבתקופה הרלוונטית התגורר אברג'יל דרך קבע בדירתו, כאשר רק למשך ימי הביקור הנ"ל הוא שכר חדר במלון בבריסל (ראו עדות אוזיפה עמ' 8516 ש' 10). האפשרות אפוא <u>שבשעות הבוקר</u> של 17/11 עת נאספו בומבי טולי ורוחן משדה התעופה על ידי אוזיפה ואברג'יל ברכבו של אוזיפה (כפי שהעיד אברג'יל) הם נלקחו תחילה לדירתו של אוזיפה, היא בהחלט אפשרות הגיונית בהינתן ששעת הקבלה במלון היא בדרך כלל מהצהריים. מאידך, גם לא מן הנמנע, שכולם הגיעו לדירתו של אוזיפה מאוחר יותר במהלך היום, שהרי המרחק בין בריסל לאנטוורפן הוא כ-40 דקות.

עוד יש לציין בהקשר זה: בעוד ששני עדי המדינה הדגישו כי הם משוכנעים בכך שאחת הפגישות התקיימה בבית אוזיפה, אוזיפה מצדו לא זכר לומר מי מבין הנוכחים הנטענים (למעט אברג'יל) ביקר אצלו אי פעם, אם בכלל. הוא הדגיש יותר מפעם אחת כי אינו זוכר את הדברים, וכי הוא נסמך בעיקר על האזנות הסתר (עמ' 8487).

<u>לאור כל האמור לעיל איני רואה סיבה להטיל ספק בכך שאחת הפגישות התקיימה בדירתו של אוזיפה ולקבוע כך כממצא עובדתי.</u>

13. <u>הפן המשפטי- עבירת הרצח</u>

13.3 כאמור, כתב האישום מייחס לנאשמים 1, 2, 10, 11, 12 ו-14, בין השאר, עבירה לפי סעיף 300(א)(2) בצירוף סעיף 20(ג)(2) לחוק העונשין (3 מקרים), היא העבירה שחלה במועד ביצוע העבירות.

בהקשרנו, הצדדים אינם חולקים, שהרפורמה בעבירות המתה שנכנסה לתוקפה ביום 10.1.2019 עם תיקון 137 לחוק איננה משפיעה לקולא על מצבם של הנאשמים, כפי שאף הודיע ב"כ המאשימה במעמד הדיון ביום 15.7.19, בציינו, כי בנסיבותינו אין ברפורמה משום "דין מקל".

ואכן, סעיף 301א(א) לחוק לאחר תיקונו קובע עונש מאסר עולם <u>חובה</u> למי שגרם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המנויות שם, ובהקשרנו רלוונטיים שני הסעיפים הקטנים הבאים:

סעיף 300א (א)(1) מדבר על גרימת מוות <u>בכוונה</u> כאשר המעשה נעשה לאחר תכנון או לאחר הליך של שקילה וגיבוש החלטה להמית.

סעיף 300א(א)(11) אשר מדבר על מעשה שבוצע במסגרת פעילותו של ארגון פשיעה כהגדרתו בחוק המאבק.

כאמור, שני סעיפים קטנים אלה חלים בהקשרנו והמסקנה הנובעת מהם היא שגם על פי הדין החדש, העונש הצפוי לנאשמים דכאן במידה שיורשעו, הוא עונש של מאסר עולם חובה, בדומה למצב שהיה קיים טרם תיקון 137.

13.2 **<u>דוקטרינת הכוונה המועברת</u>**

המאשימה מייחסת לנאשמים ביצוע עבירה של רצח בכוונה תחילה כלפי נפתלי מגד ז"ל, רחמים צרויה ז"ל ומשה מזרחי ז"ל, בהתאם לדוקטרינה של "**כוונה מועברת**" המגולמת בסעיף 20(ג)(2) לחוק העונשין. על פי הסעיף הנ"ל, "**אין נפקא מינה אם נעשה המעשה באדם אחר או בנכס אחר מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות**".

בבסיס העניין מונחת הטענה כי אצל הנאשמים שלהם יוחסה עבירת רצח, התגבשה כוונת קטילה כלפי רוזנשטיין, מי שהיה היעד לחיסול, וכוונה זו יש להעתיק לשלושת הקורבנות אשר מצאו את מותם מחמת החטאת הקורבן המיועד. בעשותה כן, המאשימה לא ייחסה לנאשמים עבירה של ניסיון רצח כלפי רוזנשטיין.

אקדים ואומר, שלמעט ב"כ נאשם 2 (וגם זאת שלא במסגרת הסיכומים בכתב אלא אגב הטיעון על פה באופן מאוד כללי ושטחי), איש מהנאשמים האחרים לא טען דבר בהקשר הנדון <u>ולא חלק על חלותה של הדוקטרינה האמורה על המקרה שלנו</u>, דהיינו, לא הייתה מחלוקת על כך שככל שתוכח מעורבות מי מהנאשמים בתוכנית לבצע רצח כלפי רוזנשטיין, אין מניעה להרשיעו ברצח שלושת הקורבנות שמצאו את מותם תחתיו בגלל החטאת היעד המקורי. נכון להעיר, שגם המאשימה סיכמה בנושא משפטי זה בקצרה רבה ובאופן לא ממצה.

<u>בכל זאת, לא אפטור עצמי מלהתייחס לסוגיה המשפטית הנ"ל.</u>

דוקטרינת "הכוונה המועברת", ששורשיה עוד במשפט המקובל יושמה לראשונה בהתייחס לעבירת רצח בע"פ 406/72 **שניר נגד מדינת ישראל** (10.12.73) פ"ד כח(1) 234 ולאחר מכן אושרה בפסקי דין מאוחרים יותר, למשל בע"פ 414/78 **פלוני נגד מדינת**

ישראל, (22.11.78), פ"ד לב(3) 753, ע"פ 6059/92 **שיבאם נגד מדינת ישראל** (29.12.93), ע"פ 887/96 **בטון נגד מדינת ישראל** (9.3.97), עד אשר עוגנה בסופו של דבר בסעיף 20(ג)(2) לחוק העונשין במסגרת תיקון 39.

וכך סוכמו הדברים בע"פ 295/10 **פלוני נגד מדינת ישראל**, (2.4.12), שבו התייחס בית המשפט העליון לדוקטרינה (שם בסעיף 72 מפי כב' השופטת ארבל):

"הדוקטרינה בדבר "כוונה מועברת" (או "כוונה מועתקת") נועדה להתמודד עם מצבים בהם התקיימו כלל רכיבי המחשבה הפלילית ביחס לאובייקט מיועד של העבירה, אולם בפועל רכיבי היסוד העובדתי של אותה עבירה התקיימו כלפי אובייקט אחר שלא במתכוון. במצב זה על פי הדוקטרינה, הכוונה שהתגבשה בקרב המבצע כלפי האובייקט המיועד "תועתק" אל האובייקט שנפגע בפועל, והמבצע יורשע בביצועה של העבירה המושלמת, כעבירה אחת ויחידה. הסטייה ממסלול העבירה יכולה להתייחס לפגיעה באדם אחר, או לפגיעה בחפץ אחר מן היעד המקורי. כך למשל, מקום בו אדם התכוון לרצוח בירייה את א', אך הכדור פגע והרג את ב' (טעות באדם), על פי דוקטרינת הכוונה המועברת תועבר הכוונה מ-א' ל-ב', והמבצע יורשע בעבירה המושלמת והיחידה של רצח. כך גם במקרה בו אדם התכוון לשרוף את שדהו של חברו, אך האש התפשטה לכיוון הנגדי וכילתה שדה סמוך (טעות בחפץ) ניתן לעשות שימוש בדוקטרינת הכוונה המועברת, ולהרשיע את המבצע בעבירה האחת המושלמת.....הנחת מוצא המונחת בבסיס הדוקטרינה היא כי מטרתם של דיני העונשין להגן על ערכים חברתיים באשר הם, ומשכך אין נפקא מינה מבחינת האינטרס הנפגע אם האובייקט בפועל הוא אינו האובייקט בכוח (גבריאל הלוי תורת דיני העונשין ב 279 (התשס"ט) (להלן: הלוי ב)".

סעיף 20(ג)(2) הנ"ל יוצר חזקה משפטית חלוטה שלפיה ההתנהגות העבריינית תיראה כעבירה אחת ולא תתפצל לניסיון ולעבירה אחרת כאשר המושא בפועל שונה מהמושא המיועד אם בגלל טעות ואם בגלל החטאת הפעולה. עוד נקבע, כי החלתה של הדוקטרינה בשיטת המשפט הישראלית אינה מוגבלת רק לעבירות תוצאתיות הדורשות יסוד נפשי של כוונה, אלא גם על עבירות התנהגותיות ועל כל סוגי המחשבה הפלילית.

גבולות החלתה של הדוקטרינה ומכלול הסוגיות המשפטיות שמתעוררות ביישומה לא התבהרו לחלוטין בפסיקה. בקרב מלומדים מסוימים הועלתה ביקורת לגבי קושי ביישום ההלכה במצבים מסוימים (ראו חאלד גנאים ומרדכי קרמניצר "טעות בזהות והחטאת הפעולה-האומנם מחשבה פלילית מועברת?" **דין ודברים** א' (תשס"ה), וכן שחר אלדר "ביצוע רב עברייני והחלפת אובייקט העבירה", **משפטים**, מ"ד 2013), כאשר עד כה בתי המשפט פטרו את עצמם מהצורך להתמודד עם חלק מסוגיות בעייתיות אלה בנימוק שהמקרה שנדון לא הצריך זאת.

בע"פ 295/10 הנ"ל התעוררה סוגיה של חוסר זהות בין התוצאה בפועל לבין התוצאה המקווה, שכן שם כוונת הנאשם הייתה לרצוח את הבנות בדרך של הרעלה, ובגלל החטאת היעד נפצעה אימן. בית המשפט פסק שתנאי לחלותה של הדוקטרינה הוא קיומה של זהות איכותית בין התוצאה שנגרמה לתוצאה שבה חפץ הנאשם ולכן לא ראה להחיל את הדוקטרינה, וקבע שיש להרשיע את הנאשם בעבירה של ניסיון רצח כלפי הבנות, ובעבירה הנוספת שנגרמה בפועל לאם (בהתאם למחשבה הפלילית הרלוונטית). במסגרת אותו דיון, השאיר בית המשפט בצריך עיון את השאלה מה הדין במקרה שבו הנזק שנגרם חמור מזה שלו התכוון המבצע, למשל, אם כוונת העבריין הייתה לחבול ובפועל נגרם מוות.

במקרה שלנו, ככל שיימצא בסיס ראייתי להרשעת מי מהנאשמים בתכנון ובחפץ לרצוח את רוזנשטיין, קיימת זהות בין העבירה המתוכננת לבין העבירה שנעברה, שתוצאתה הייתה קטילת חיים. במצב כזה לא מתעוררת שאלה של העדר זהות איכותית בין העבירה המתוכננת למבוצעת. עם זאת, מתעוררת שאלה לגבי היקף הנזק, שכן בעוד שלכאורה התכנית הייתה לרצוח אדם אחד, בפועל נגרם בשל אותו מעשה מותם של שלושה.

למעלה מן הצורך יצוין בהקשרנו, כי מעצם העובדה שסעיף 20 (ג)(2) לחוק נוקט בלשון יחיד, אין ללמוד דבר, שכן בהתאם לסעיף 5 לחוק הפרשנות תשמ"א-1981 "**האמור בלשון יחיד - אף לשון רבים במשמע, וכן להיפך**".

הסוגיה הנ"ל, שטרם הוכרעה בפסיקתנו, הועלתה בסיטואציות שונות בפסיקה זרה סביב שני תרחישים: במקרים שבהם הנזק שנגרם כתוצאה מההתנהגות היה רב יותר מאשר הנזק שאליו התכוון המתנהג, לדוגמה אדם מתכוון לחבול באדם אחד אך גורם בפועל למותו של אחר. תרחיש אחר היה כאשר נפגעו יותר מושאי עבירה מאשר מושאי עבירה שאליהם התכוון המתנהג, כלומר, למשל, אדם מתכוון לפגוע באדם אחד אך בפועל פוגע בשלושה אחרים. כל אימת שעלו שני סוגים אלה לדיון נקבע כי חזקת המחשבה הפלילית המועתקת תקפה לגביהם. נקבע כאמור, כי חזקת המחשבה הפלילית המועתקת רלוונטית גם במקרים שבהם הנזק שנגרם כתוצאה מההתנהגות היה רב יותר מאשר הנזק שאליו התכוון המתנהג לרבות במקרים שבהם נפגעו יותר מושאי עבירה מאשר התכוון המתנהג.
הרציונל המרכזי לתחולתה של המחשבה הפלילית המועתקת במקרים מעין אלה היה נעוץ בציפייתו של המתנהג את הנזק הרב או המספר הרב של הנפגעים (ראו גבריאל הלוי, **תורת דיני עונשין** כרך ב', עמ' 265-6 (2009) (להלן: "**גבריאל הלוי**") והערות השוליים שם.

לגישתו של גבריאל הלוי, ברציונל זה אין למעשה חידוש שכן כל אימת שהתגבשו הרכיבים הרלוונטיים של המחשבה הפלילית כלפי מושא עבירה אחד, ניתן ליחסם למושא העבירה האחר אם מתקיימים יסודות חזקת המחשבה הפלילית המועתקת.

מקרה דומה לזה שלנו התעורר בבית המשפט העליון של קונטיקט: State v. Hinton 227 Conn. 301, 630 A.2d 593 (1993).
בית המשפט שם קיבל את עמדת המדינה והרשיע ברצח של שלושה לאחר שהוחטא היעד האחד שאותו התכוונו לרצוח. וכך אמר בית המשפט:

"We agree with the state…. The clear meaning of the statute leads to the result that, when a person engages in conduct with the intent to kill someone, there can be a separate count of murder for every person actually killed by the conduct." (page 7).

ובהמשך,

'Human beings are not fungible. Therefore, a separate injury to each constitute separate crime, and the law does not give the defendant a discount on the second and subsequent victims of his intentional [***15] conduct. See *State v. Lytell,* 206 Conn. 657, 666, 539 A.2d 133 (1988). Viewed through this prism, it is clear that, as to each person killed, the defendant had the "intent to cause the death of another person," and, acting with that intent, he "caused the death of . . . a third person" . . . ." (page 8)

הדברים האמורים והרציונל מאחוריהם יפים והולמים את המקרה שלנו –ואף ביתר שאת.
על פניו, בפן העקרוני, יש קושי לקבל תוצאה שלפיה, אם למשל, במקומו של רוזנשטיין היה מוצא את מותו רק אדם אחד אחר, היה ניתן מכוח דוקטרינת הכוונה המועברת להרשיע את המבצעים ברצח, בעוד שאם נפגעו 3 אנשים, הדוקטרינה לא תחול ואז ייצא העושה פטור כליל מהרשעה ברצח. בדומה, גם לא מתקבלת על הדעת האפשרות שמותו של אחד מבין הקורבנות ייחשב "רצח" ואילו לגבי האחרים ניתן יהיה להרשיע רק בעבירה אחרת (למשל הריגה), שהרי אין דמו של האחד סמוק משל האחרים, ואין אפשרות לעשות את האבחנה ביניהם.
כל האמור לעיל נכון ביתר שאת במקרה כמו שלנו, שבו ננקטה דרך פעולה דרסטית וקיצונית לצורך ההתנקשות בחייו של אדם אחד. כאשר משתמשים במטען חבלה זורה הרס, במצב שבו אין לעושה שליטה על תוצאות הפיצוץ וכמעט שלא ניתן למקד את הפגיעה ליעד ספציפי, הנחת המוצא היא פגיעה באנשים נוספים. במקרה שלנו נוכחותם

של אנשים נוספים בזירה הייתה ידועה מראש, שכן לא זו בלבד שרוזנשטיין היה תמיד מוקף במאבטחים, אלא שהפיצוץ תוכנן להתרחש בבית עסק שבו נכחו עובדים. זאת ועוד, מדובר היה במרכזה של העיר תל אביב, מקום סואן והומה אדם באמצע יום עבודה. קשה מאד התוצאה ששלושה מצאו את מותם (ורבים נוספים נפצעו), אך בנסיבותינו יכלו בהחלט להיהרג גם יותר.

לאור כל האמור לעיל, מסקנתי היא שככל שלגבי הנאשמים, כולם או חלקם, יבוססו יסודות עבירת הרצח כלפי רוזנשטיין, ניתן יהיה להרשיעם ברציחתם של שלושת הקורבנות שמצאו את מותם באירוע תחתיו של רוזנשטיין.

13.3 <u>יסודות עבירת הרצח</u>

במקרה שלנו אין מחלוקת כי מתקיים הרכיב התוצאתי של היסוד העובדתי עקב מותם של נפתלי מגד, ז"ל רחמים צוריה, ז"ל ומשה מזרחי, ז"ל ואין חולק שמותם נגרם כתוצאה מפיצוץ מטען החבלה שהונח על גג הצ'יינג' ביהודה הלוי.

כאמור, לצורך הוכחת **היסוד הנפשי** בעבירת רצח יש להוכיח שלושה: **החלטה להמית, הכנה והעדר קינטור.**

הרכיב של "החלטה להמית" או "כוונת קטילה" מצריך כי אצל העושה התקיימה הן **צפיית האפשרות** להתרחשותה של התוצאה הקטלנית והן **חפץ בהתקיימותה** של תוצאה זו.

(ראה בעניין זה אישום שלישי דכאן 12.4.1 לעיל והפסיקה שם – ולא אחזור).

14. <u>הדיון באשמתו של נאשם 1 באישום הרביעי</u>

14.1 <u>גרסת נאשם 1 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר)</u>

14.1.1 כפי שכבר נאמר קודם, אליבא גרסתו הכללית של אברג'יל, לא היה לו כל סכסוך עם זאב רוזנשטיין ולא הייתה לו כל סיבה לרצות להתנקש בחייו. כך הדבר, לדידו, גם בהקשר לאירוע המתואר באישום הרביעי.

14.1.2 לדברי אברג'יל בחקירה הראשית, את הפגישה בבריסל יזם בעצם טולי אשר התקשר אליו וביקש להגיע אליו.

"טולי חיפש אותי, התקשר אלי, מה עניינים יצחק, מה נשמע, מה מו מי, הכל בסדר, הכל בסדר, מדברים, צוחקים על הידיים שלו, לא צוחקים, כואב לי באמת, הוא בן-אדם מאוד סימפטי, מאוד חביב כזה...הוא התקשר אלי אמר לי יצחק אני צריך לבוא לראות

אותך ליום יומיים, זה היה תחילת שבוע, הוא אומר לי ליום יומיים לסגור איזה כמה דברים פלומבה. אמרתי לו תבוא היום, תבוא מחר, ניפגש כמה שיותר מהר. אני לא צריך להגיד לו למה. הוא אמר לי לקראת סוף השבוע או בתחילת השבוע הבא. עשיתי חישוב, אמרתי לו בסדר, שאלתי אותו אם הוא לא יכול לבוא מחר, לזרז, הוא השיב לי שלא, סוף שבוע או תחילת שבוע" (עמ' 7052 ש' 19 ואילך).

לדברי אברג'יל, תימוכין לדבריו אלה ניתן למצוא בשיחה **נ/15** מיום 9.11.03 (שסומנה גם **ת/1880י'**) אשר לפי האמור בה טולי הוא שמודיע לו שיגיע אליו לבריסל בשבוע הבא.

14.1.3 במסגרת הכחשתו לגבי מהות הפגישות בבלגיה טען אברג'יל כי ניסיונו לזמן את ה.צ לפגישה, כמשתקף למשל בשיחה בינו לבין מריקו מיום 13.11.03 (ראו **ת/1812** שסומנה גם **נ/160**), נבע מהרצון לנסוע יחד עם ה.צ לדרום אמריקה, שם יש ל-ה.צ חבר: "**אני רציתי ש-ה.צ יבוא אלי, אמרתי לו את זה גם: תביא את ה.צ אלי ושאני ו-ה.צ ביחד ניסע לחבר שלו בקולומביה. למה? כי אם אני ביחד נוסע עם החבר שלו ואני חודש וחצי-חודשיים, קולומביה זה לא אירופה או יוון, זו נסיעה של חודשיים שלושה, חודשיים, חודש**" (עמ' 7054 ש' 23).

14.1.4 לדברי אברג'יל, הוא ביקש מרוחן להביא גם את בומבי לפגישה בבריסל משום שבומבי חייב לו כסף: "**בומבי היה חייב לי 150 אלף דולר, הבאתי אותו פעם אחת הוא בא אלי לספרד, אמרתי לו מה עם הכסף? אמרתי לך שאני אתן לך חבל, אוויר, אבל חלאס, עברה כבר חצי שנה, שמונה חודשים, הוא אומר לי יצחק אל תשאל היו פשיטות היו זה, היו כל מיני דברים, אמרתי לו בומבי, מכרתי לך אותם, לא מכרתי לך אותם ואם היו פשיטות לא תצטרך לשלם, מכרתי לך אותם זה שלך עכשיו תשלם, הוא אומר לי: לא יצחק, הכנסתי אותך שותף בג'וקר, הוצאנו כבר שלושה קונטיינרים, הבאנו שלושה קונטיינרים, עכשיו נכנס הכסף, מוציאים. זה מה שהוא אמר לי**" (עמ' 7056 ש' 14 ואילך).
יצוין בהקשר זה, כי בומבי שלל את הטענה שאברג'יל מכר לו מכונות מזל וכי הוא חייב לו כסף. <u>לגבי האפשרות שהוא הגיע לפגישה בבריסל בהקשר לחוב הנטען – בומבי כלל לא נשאל.</u>

14.1.5 אברג'יל התייחס להשתלשלות העניינים בין התאריכים 17-18.11.03:
"**איך שהם הגיעו לשדה התעופה לקחנו אותם, אני וישראל נהג, היה לו אוטו גדול, באנו לקחנו אותם למלון, הכנסנו את הדברים למלון, הם ישבו במלון, צחקנו, זה זה, ירדנו למטה, הייתה מסעדה, התיישבנו, אמרתי לטולי בוא, לקחתי אותו לצד, אני והוא טיילנו, מה עניינים טולי? הוא אומר לי: תשמע אחיך מאיר חושב שיש בלגן רציני, אחיך מאיר חושב שאני מועל אותו. אמרתי לו תשמע, אחי מאיר ואתה דיברתם אז על**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

800 קילו, אחי מאיר אומר שאתה אמרת לו שיש 480 קילו, איך נעשה המצב הזה? איך נעלם כל הדברים האלה? כל הסיפורים האלה. זה מה שטולי מספר, הוא אומר לי: יצחק היו גלגלים ריקים, היו גלגלים מקולקלים, כל אחד סיפר את הסיפור שלו. אמרתי לו: יש לך הוכחות לגלגלים הריקים ולגלגלים המקולקלים ולכל הדברים האלה? הוא אמר לי שהוא יביא הוכחות, אמרתי לו כשתביא הוכחות ניפגש אני אתה ומאיר, תיפגשו ותגמרו את הסיפור, זו השיחה". כאשר עומת אברג'יל עם הטענה שכל ענין הגלגלים כבר הסתיים בפגישה בספרד, הוא השיב: "**לא, בספרד פתרנו את העניין של הגלגלים, פה נעשתה בעיה של מעילה בכספים, זה משהו אחר וזה משהו אחר**" (עמ' 7057 ש' 5).

לדברי אברג'יל, לאחר שסיים לשוחח בנושא עם טולי, הם ישבו עוד קצת במסעדה וכאשר קמו ללכת הוא התקדם בהליכה יחד עם בומבי במטרה לשוחח עמו לגבי החוב ולא להביכו בפני כולם. באותה שיחה בומבי הבטיח שבקרוב יגיעו כספים והוא, אברג'יל יקבל משכורת חודשית מג'וקר, משהו כמו 7,000-8,000 ₪ בחודש (שם, ש' 19 ואילך). לאחר מכן, לדברי אברג'יל הם עלו למלון, לקחו ויאגרות, אקסטות, קריסטל "**כל השטויות האלה**", כהתבטאותו, ואחר כך יצאו לבלות הוא, אבי רוחן ואכא. אברג'יל העיד כי למיטב זכרונו בומבי לא היה איתם באותה הזדמנות למרות שבמהלך כל אותם ימים נפגש איתו שוב, אבל רק לצורכי בילוי. טולי לא יצא לבלות איתם כי הייתה לו בעיית עור בידיים ו-י.א הוא "שמן דובון" ולא מתאים לצאת איתו לדיסקוטק.

אברג'יל כפר מכל וכל באפשרות שהם נפגשו כולם בבית של אוזיפה ושוחחו על חיסול רוזנשטיין או על גיוס כספים למטרה זאת וכינה זאת "אגדה" (עמ' 7058 ש' 7). לדבריו לא הגיוני בכלל שדיברו על עניינים כאלה בבית פרטי, לא כל שכן בבית של אוזיפה כיוון שהם מודעים לכך שיש עליהם האזנות. זאת ועוד, לדבריו, רוחן וגם בומבי מעולם לא היו בבית של אוזיפה (עמ' 7058 ש' 25-23).

לגבי יום המחרת, ה-18.11.03 הרי שלדברי אברג'יל הם עשו אותו דבר כלומר, בילויים, סטלות מין וכו', כאשר ב-19.11.03 הם כבר החזירו את כל החבורה לשדה התעופה ונפרדו לשלום.

14.1.6 אברג'יל שלל את האפשרות שביקש מטולי להעביר כסף לבומבי לטובת מבצע חיסול רוזנשטיין: "**אתה מסתלבט עלי? בומבי אומר שהוא לקח את הכסף ושם אותו בארון מטבח. אין כסף, אין בטיח. אני לא ביקשתי מטולי כלום. ואני אגיד לך, אני אם הייתי מרגיש חופשי, יכולתי להרגיש חופשי עם אילן לבקש כסף, מדודו לבקש כסף, מאכא לבקש כסף, לא מהאנשים האלה. מישראל אני יכול לבקש, פה 3,000, 4,000, מציון אלון, אבל לא מהחבר'ה של טולי ואבי, לא היינו בקטע של כסף**" (עמ' 7059 ש' 15).

14.1.7 לדברי אברג'יל, אודות הפיצוץ ביהודה הלוי שמע באמצעי התקשורת, בטלוויזיה, בעת שהיה בתאילנד. במענה לשאלה מה חשב על כך אמר: "**מה בן-אדם חושב על דבר כזה?**

שרק חלאות יכולים להניח מטען כזה". לדבריו, כבר באותו יום שבו נודע על הפיצוץ נאמר בתקשורת שידו הייתה במעשה, ללא כל ראיה ולמרות שאינו קשור לכך.

14.1.8 אברג'יל אישר שבהיותו בתאילנד, בתחילת שנת 2004, הגיעו אליו הרבה חברים: "**כולם, כל הישראלים החברים שלי שאני מכיר, ידידים, אחותי, אריה גבריאלי, בני הדייג, גיסי, דודו בן שטרית, בומבי, אח שלו בבר חצי, בן אחותו סמיקו, עופר בוהדנה, ז'וז'ו, ישראל אוזיפה. בקיצור כל מי שלפני פסח, חודש לפני פסח, רוצה לעשות טיול בתאילנד, הגיע".** (עמ' 7061 ש' 1 ואילך). לדברי אברג'יל, את בוהדנה ואת יוסף לוי (ז'וז'ו) הכיר לראשונה שם בתאילנד.
אגב כך אישר אברג'יל שהגיע לתאילנד גם מיכה בן הרוש, אותו הכיר אצל ציון אלון בספרד, כפי שכבר פורט באישום השלישי.

14.1.9 במסגרת החקירה הנגדית התבקש אברג'יל להסביר את הנאמר בשיחה **ת/1214** בינו לבין סוסן, היא שיחת "השלד". שוב ושוב הוא השיב, במענה לחלק מהשאלות, שהוא אינו מוכן להתייחס לעסקת הבלדרית. באומרו כך, אישר למעשה אברג'יל שחלקים מהשיחה הנ"ל מתייחסים לעסקת הבלדרית (שאודותיה, כאמור, לא היה נכון לפרט).
כאשר נשאל האם ליניב בן סימון היו עסקים עם י.מ, סרב להשיב (עמ' 7196 ש' 20) וכן סרב להשיב על כל עניין שקשור ל-י.מ ולעסקאות עמו.
במענה לשאלה מה הוא אותו עניין אחר המופיע בשיחה, אותו "שלד", הוא השיב שאינו זוכר: "**ניסיתי לנתח את זה, ניסיתי להיכנס למוח שלי, ניסיתי בכל צורה אפשרית, מה שבטוח במיליארד אחוז שזה לא פשע, שזה לא מטען ולא זה ולא סמים ולא כלום, זה בטוח במיליארד אחוז, אבל מה זה השלד אני לא יודע**" (עמ' 7197 ש' 30).
כאשר נשאל למה העביר כסף לסוסן באמצעות בומבי השיב שעשו מגבית למען חתונתו של סוסן, כל אחד נתן כמה אלפי שקלים (7198 ש' 20). כאשר נשאל מדוע בחר לעשות זאת באמצעות בומבי ומהיכן ידע שבומבי מכיר את סוסן, השיב שלמד זאת מציון אלון.
אברג'יל התקשה להסביר מדוע צריך להעביר את הכסף דרך בומבי שכביכול, אינו קשור לסוסן, כפי שנטען, מאשר דרך מריקו שנמצא עמו בקשר קבוע (עמ' 7199).
בהמשך, כאשר התובע המשיך והיקשה בנושא ה"שלד" השיב אברג'יל כך: "**אולי זה שבוזגלו רצה לקנות בית לאשתו וזה השלד, אולי, אני לא זוכר, אני יודע שהוא רצה לקנות לה בית, הוא היה צריך לקבל 200 אלף דולר, עכשיו אני מתחיל להיזכר, ואני אמרתי לו ציון הכסף הזה שלי, זה לא שלך, הכסף הזה שלי, אתה תקנה איתו בית, זה של אשתך, למה אם ציון היה מקבל כל חודש 10 אלף דולר אז היה נותן לזה ונותן לזה ואשתו הייתה נשארת ברחוב. הבנת? אני רציתי שיהיה לו בית לאשתו ולילדים, זו האופציה היחידה של השלד**" (עמ' 7200 ש' 18 ואילך).

ובהמשך החקירה (עמ' 7201 ש' 9 ואילך):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ש. "....כי מה קשור ה.צ לבית של בוזגלו? מה קשור? תקשיב, השיחה הולכת ככה: אהרון סוסן אומר לך אני הולך לאבא של החביתה, אבא של החביתה עסוק בימים האלה מבחינתך בהכנת המטען של יהודה הלוי, אתה שואל אותו על השלד, איך הוא קשור לבית של בוזגלו? קח את השיחה ותראה לי בוזגלו.

ת. אם תעשה פוזה כזאת ועוד פוזה כזאת בכתב זה לא יעשה כהוא זה, אבל בוא אני אסביר לך מי זה ה.צ .ה.צ כל האלומיניום בבית שלי הוא בנה אותו...ה.צ ידו בכל ויד כל בו, ב.צ מתעסק בנדל"ן, בפינוי בינוי, ה.צ מתעסק, בכל דבר הוא מתעסק.

ש. זו הגרסה הכי הזויה ששמעתי EVER, אתה יודע למה? ה.צ העיד פה יומיים לחקירה של עורך-דין וייס, זה סיפור מדהים ש-ה.צ שלא קשור לבית של בוזגלו, אהרון סוסן הולך עליו תשאל אותו על השלד של בוזגלו? ולא מציגים ל-ה.צ את זה? מה תגיד עכשיו?

ת. אולי זה ברח לאנשים מהראש. לא הצגתי לו גם שהוא שם לי אלומיניום בבית.

ש. מה קשור אלומיניום בבית? אתה סיפרת על השלד לשמשון וייס?

ת. לא סיפרתי את זה אבל יש הרבה דברים שלא סיפרתי, אתה לא יכול לזכור את הכל, אתה לא קומפיוטר.

ש. סיפרת לוייס על זה שהשלד מתייחס לבית של בוזגלו, ש-ה.צ יעשה את הבית? עוד אין בית, יעשה את האלומיניום.

ת. אני זוכר שניסיתי לשבור את הראש ועד עכשיו אני שובר את הראש מה זה השלד וזו האופציה היחידה".

14.1.10 אברג'יל נשאל בחקירה נגדית לגבי השיחה **ת/1710** השיחה שכונתה על ידי המאשימה שיחת "העברת המקל" מיניב לבומבי, וכך השיב (עמ' 7430 ש' 9 ואילך):

"...**יניב בן סימון לא צריך אישור לא שלי ולא של אף-אחד ויניב בן סימון לא מקשיב לאף-אחד, ובומבי לא צריך אישור שלי ולא של אף-אחד, ולפי מה שאתה טוען הרי בומבי בא לבלגיה אחרי 8-10 חודשים, לא יודע כמה חודשים, בשביל לבקש ולעשות**

תוכנית לפרק את זאביק רוזנשטיין. זאת אומרת התוכנית לא הייתה לפני, זה מה שאתה טוען, אתה טוען פה לכל בית-המשפט שהייתה פסגה, ישיבת הפסגה, היא ההחלטה להוציא את הרצח של רוזנשטיין שאין לי איתו שום סכסוך, היא ההחלטה זה מה שאתה טוען. עכשיו אתה בא ואומר רק רגע, אני רוצה לתקן את התזה שלי, ההחלטה התקבלה לפני כן. ניסים, ספר את הסיפורים האלה לילדים בגן לא לאנשים נורמטיביים".

אברג'יל לא נתן הסבר אחר לשיחה ולא הסביר מה בעצם אמר ליניב בן סימון ומה הפירוש של "**אל תעצור את ההמשכיות עם הקרחת**".

14.2 <u>דיון ומסקנות לגבי אשמת נאשם 1 - היבט עובדתי</u>

14.2.1 יש לחזור ולהדגיש את שנאמר גם לגבי האישום השלישי כי גרסת נאשם 1 היא גרסה כבושה שמשקלה מראש נמוך. במקרה שלנו, לא זו בלבד שנאשם 1 שתק בחקירותיו במשטרה, לא מסר תגובה לכתב האישום, למעט כפירה כללית במשתמע, אלא שאפילו לא ניתן היה, מתוך השאלות שהוצגו לעדי התביעה, להתחקות אחר קו ההגנה שלו, לא כל שכן אחר קיומו של קו הגנה סדור וקוהרנטי. מדובר בגרסה שנולדה לקראת העדות, לאחר שמסכת הראיות נפרשה ובניסיון לתת לראיות מענה בלתי מפליל. גם אז, נותרו הדברים ללא מענה משכנע, וחלקם ללא מענה כלל. לא אחת סרב אברג'יל להשיב לשאלות בחקירה הנגדית באומרו שאין הוא מוכן לדבר בנושא "הבלדרית". בהינתן שפרשת הבלדרית, לרבות ההשלכות שהיו לכישלונה, חופפת את התקופה הרלוונטית לאישום הנוכחי, נמצא שהשתיקה שאברג'יל הכריז בנושא (עניין בעייתי כשלעצמו) שימשה בעקיפין גם כדי לחמוק מתשובות הנוגעות לאישום הנוכחי. הימנעות מלהשיב לשאלות ובחירת הנושאים שאליהם מוכן עד להתייחס, היא לא רק התנהלות חריגה כשלעצמה, אלא היא בעלת השלכות ראייתיות נכבדות. יש בכך כדי להציב סימן שאלה על פני כל גרסתו.

לסיכום, כפי שגם נאמר בפרקים הקודמים, עדותו של אברג'יל הייתה עדות מתחמקת אשר כשלה מלהתמודד עם הראיות הברורות כנגדו ולתת להן מענה המתיישב עם חפות.

14.2.2 כאמור, בהתאם לעדויותיהם של בומבי ו-ה.צ, אברג'יל הוא שעמד מאחורי התוכנית לרצוח את רוזנשטיין בצ'יינג' ביהודה הלוי. בומבי העיד כי המשימה הוטלה עליו לאחר כישלון החיסול בכיכר פלומר, כחלק מהמאבק ברוזנשטיין, בחוזרו שוב ושוב על כך שהוא לדידו פעל כחבר הארגון, עבור אברג'יל וללא כל אינטרס אישי נגד רוזנשטיין.
לדברי בומבי, אברג'יל היה מעורב בכל פרטי התוכנית וכן היה מודע לאנשים שאמורים להשתתף בה. הוא הדגיש שאברג'יל ידע היטב מי הם אנשי הקבוצה שהיוותה את החוליה

המבצעת, לרבות חלקו של שלומי וזאנה. תימוכין לדברי בומבי בנקודה אחרונה זו בשיחה **ת/773א'** שבה בומבי נשמע מדווח לאברג'יל על כך שהושכרה דירה עבור שלומי, שמתגורר דרך קבע באילת (ראו שם בעמ' 2).

הוא הדין לגבי ה.צ אשר העיד שאברג'יל פנה אליו בין אישית, בין באמצעות יניב, לגבי המטען ביהודה הלוי ואמר לו שישלח אליו שני אנשים, כפי שאכן קרה. לדברי ה.צ הוא לא היה מסכים לבצע את הפעולה אלמלא ידע שהיא עבור אברג'יל, ועוד אמר, כי לאחר שאברג'יל חזר ארצה, הם נפגשו ליד בניין האופרה בתל אביב ואברג'יל הודה לו על הכנת המטענים באומרו: "**אני לא אשכח לך את זה**" (עמ' 2339, ש' 20).

טולי מצדו התייחס, כפי שפורט קודם, לפגישות שהתקיימו בבריסל: הוא סיפר, שהוא ואבי רוחן טסו לבלגיה בהוראת אברג'יל. הוא העיד, שבשיחות שם, אברג'יל העלה באופן מפורש את נושא חיסולו של רוזנשטיין ואת הצורך לגייס כסף כאשר אמר: "**צריכים כסף למלחמה נגד רוזנשטיין, צריך לארגן כסף...**" (עמ' 1815).

הנה כי כן, שלושת עדי המדינה שהעידו במשפט קושרים באופן ישיר וברור את אברג'יל לאירוע כמי שיזם אותו, תכנן אותו והיה מודע ומעורה בכל פרטיו. <u>עדויותיהם מסייעות זו לזו.</u>

למען הסר ספק יובהר, כי י.א אינו גורס אחרת ואין בדבריו כדי לסתור את דברי האחרים, ואולם, כפי שאמרתי קודם, לא אעשה שימוש בדבריו כדי להוסיף על ראיות התביעה.

14.2.3 על אודות טענת נאשם 1 שלפיה לא היה לו כל סכסוך עם רוזנשטיין, כבר עמדתי בפרקים הקודמים, הן בפרק המתייחס ל"מלחמה הגדולה" והן באישום השלישי, ואין מקום לחזור על הדברים. קיומו של סכסוך בין אברג'יל והארגון שבראשותו לבין רוזנשטיין הוכח גם הוכח, והוא מוצא ביטוי במעורבות אברג'יל ואנשי הארגון הקרובים לו בניסיונות קודמים לחסל את רוזנשטיין, כפי שכבר נקבע בפרקים הקודמים.

14.2.4 כאמור, אברג'יל מצדו נמנע מלומר שבומבי הוא שביצע את המעשה ביהודה הלוי, הגם שלדבריו הוא חשד בכך. בכל מקרה, לדבריו, בהנחה שבומבי אכן ביצע את המעשה, הרי שהוא עשה זאת על דעת עצמו וממניעיו שלו.

מדובר בטענה שאין בסיס ראייתי לקבלה. ראשית, בומבי היה חבר ארגון, כך לדבריו וכך גם אליבא כל עדי המדינה. פועל יוצא מכך שהוא לא פעל על דעת עצמו לחיסול מתנגדים או יריבים של הארגון, אלא בהתאם לאינטרסים של הארגון ולהוראות ראש הארגון. שנית, אין כל אינדיקציה לומר שלבומבי היה סכסוך אישי או אינטרס אישי בחיסולו של רוזנשטיין. שלישית, כפי שהובהר הן מדברי בומבי והן מדברי ה.צ, לא הייתה בין שניהם היכרות קודמת, לא כל שכן קשר שהיה בכוחו להוליד חבירה לתכנית עבריינית ולכך ש-

ה.צ יכין את מטען החבלה עבור בומבי. ה.צ הדגיש יותר מפעם אחת שהוא התייחס אל בומבי כשלוחו של אברג'יל, כי קדמה לפגישתם שיחת טלפון מאברג'יל וכי לא היה מסכים לבצע את המעשה אלמלא ידע שזה עבור אברג'יל. זאת ועוד, התרחשותן של הפגישות בבריסל, בפורום האנשים שהוכח, אינה עולה בקנה אחד עם האפשרות שמדובר ביוזמה פרטית של בומבי.

14.2.5 שיחה **ת/1710** בין אברג'יל ויניב בן סימון, שכונתה על ידי המאשימה שיחת "**העברת המקל**" מהווה בהחלט סיוע לדברי בומבי ו-ה.צ לכך שאברג'יל הוא שעמד מאחורי תכנית יהודה הלוי.

כישלון התוכנית לחסל את רוזנשטיין בכיכר פלומר, יחד עם העובדה שיניב בן סימון לא היה יכול להמשיך ולעמוד בראש מבצע חיסול נוסף לאחר שירד למחתרת ונמלט מהרשויות (ראו **ת/212** הפרת מעצר בית שלו, **ת/1371** ניסיונות האיתור שלו ולימים מעצרו בחודש אוקטובר 2003), חייבה את העברת הטיפול במשימה לידי בומבי. נזכיר, כי עד לאותה עת יניב בן סימון היה ראש הזרוע האלימה של הארגון ומי שהיה אחראי להוצאתם לפועל של אירועי ההתנקשות הקודמים נגד רוזשנטיין. בתאריך 24.7.03 - סמוך לאחר כישלון האירוע בכיכר פלומר **ובעת שבומבי נמצא יחד עם אברג'יל** בספרד - מתקיימת השיחה **ת/1710** הנ"ל שבה אומר אברג'יל ליניב בן סימון: "**תשמע, אבל אל תעצור את ההמשכיות עם החברים של ההוא, של "הקרחת", הבנת?**" והלה ענה לו **שגם הוא חשב על זה.** כידוע, הקרחת הוא כינויו של בומבי, כפי שהוברר גם בשיחות אחרות.

אברג'יל לא ידע להסביר את אמירתו זו, לא ידע לומר על איזו המשכיות מדובר ומה הוא לכאורה אותו עניין שבומבי וחבריו עסקו בו ואשר אין להפריע להמשכיותו. בהעדר הסבר, כאמור, אין סיבה שלא לקבל את פרשנות המאשימה אשר משתלבת היטב עם מכלול העובדות והנסיבות בתיק זה, כמו גם עם עדויותיהם של עדי המדינה.

יוער, כי לא מצאתי בסיס לאמור בסיכומי ב"כ נאשם 14 (עמ' 69 סעיף 6), לפיהם מדובר בשיחה בלתי קבילה משום שיניב בן סימון לא היה עד במשפט. מדובר בשיחה שבה אחד הדוברים הוא נאשם במשפט. האמירה הרלוונטית בענייננו היא דווקא מפיו של אברג'יל. מדובר באמרת חוץ של נאשם שאמירתה הוכחה, לא כל שכן שהנאשם אישר את אמירתה, ולכן מדובר בראיה שאינה לוקה בקבילותה.

14.2.6 אברג'יל, מתוך רצון להרחיק עצמו מהיוזמה לזמן את החבורה שהתכנסה בבריסל טען, כפי שפורט קודם, שמדובר היה דווקא ביוזמה של טולי להגיע אליו. גם אם נניח לצורך העניין שלטולי, מבחינתו, היה עניין נוסף שבגללו רצה לשוחח עם אברג'יל, אין בכך להעיד דבר לגבי הסיבות שבגללן אברג'יל חפץ בהגעתם של טולי ורוחן, לא כל שכן לגבי תכנן של השיחות שנוהלו בקשר לחיסולו של רוזנשטיין. שיחה **ת/1880י'** שאליה הפנה אברג'יל כתימוכין לטענתו, אינה משרתת, לטעמי, את קו ההגנה שלו. האזנה לאותה שיחה

מלמדת, שאכן טולי היה מעוניין להגיע לבריסל ולשוחח עם אברג'יל בנושא שאינו קשור לסכסוך עם רוזנשטיין, אלא שמסתבר שרצון זה השתלב היטב עם האינטרס של אברג'יל לדון בחיסולו של רוזנשטיין. אברג'יל ניצל את הגעת טולי ורוחן, כמו גם את נוכחותו של י.א בבריסל, כדי לזמן אליו גם את בומבי וכדי לקדם באותה הזדמנות גם את הנושא של רוזנשטיין. תימוכין לקו מחשבה זה ניתן למצוא בעצם העובדה שאברג'יל ביקש מרוחן להביא עמו לנסיעה את "הקרחת" הוא בומבי, פרט שמוצא אישור גם בעדותו של רוחן עצמו (עמ' 8327, ש' 1). ואומנם, בהמשך, רכש טולי כרטיסי טיסה עבור שלושתם והם הגיעו לבריסל באותה טיסה.

זאת ועוד, הדברים מתיישבים עם רצונו של אברג'יל להזמין גם את ה.צ לאותו מפגש רב נוכחים כמשתקף בשיחה **ת/1812** עם מריקו.

כאשר נשאל אברג'יל מדוע הוא מבחינתו היה מעוניין בהגעתו של טולי, מסר גרסה חדשה שלפיה, אחיו מאיר אמר לו שטולי "מעל אותו" עם איזה קנדי, ולכן היה צורך לברר עם טולי את הדברים (7055 ש' 28). כמובן, יש לתמוה מדוע טולי לא נשאל בעניין זה דבר ולא הוצגה לפניו האפשרות שהוא נדרש להגיע לבריסל משום שכביכול הונה את מאיר אברג'יל. יותר מכך, יש להזכיר, כי לדברי טולי, הוא ורוחן החליטו לערב את יצחק אברג'יל בעסקת ה-800 ק"ג כדי להבטיח שלא ירומו על ידי מאיר אברג'יל (עמ' 1946 ו-1949). לאברג'יל עצמו לא היה מענה לשאלה מדוע גרסתו זו לא הוצגה לטולי בחקירה נגדית, ואף התחמק מלהשיב לשאלה אם סיפר גרסה זו לבא כוחו (עמ' 7249).

14.2.7 אשר לסיבה לזימונו של בומבי, טען אברג'יל כי הלה זומן להגיע בגלל חוב של 150,000 דולר שנבע לטענת אברג'יל מכך שמכר בשעתו לבומבי את בתי הקזינו שלו. על פניו, מדובר בגרסה תמוהה. ראשית, בומבי שלל שרכש את בתי קזינו מאברג'יל, ואברג'יל מצדו לא הניח כל תשתית ראייתית שכך היה. שנית, מה ההיגיון לזמן את בומבי לחו"ל רק כדי לדבר עמו על חוב "ישן" שאין לגביו דחיפות מיוחדת, עניין נקודתי שניתן לכאורה להסדירו טלפונית.

מכל מקום, מדובר בגרסה שאפילו לא הוצגה להתייחסותו של בומבי בחקירה נגדית, ולא שמענו סיבה להימנעות ההגנה מכך.

14.2.8 מתוך רצון להתרחק גם מ-ה.צ ולהסביר את הכוונה לזמנו לבריסל כמשתקף בשיחה עם מריקו ,כאמור, טען אברג'יל כי כוונתו הייתה לנסוע עם ה.צ לחבר של ה.צ בקולומביה כדי לבחון השתקעות שם.

על כך יש לומר: ראשית, תירוץ דומה כבר עלה קודם על ידי אברג'יל בהקשר לנסיבות פגישתו עם ה.צ לפני האירוע בכיכר פלומר – ולא אחזור. אזכיר רק זאת, ש-ה.צ מצדו שלל את הדברים מכל וכל (ראו סעיף 14.1.3 לאישום השלישי). שנית, כידוע, אברג'יל התעתד לנסוע לתאילנד מיד לאחר המפגשים בבריסל. הוא אפילו האיץ ברוחן להגיע מהר ככל האפשר משום שהוא מבקש לעזוב בדחיפות את בריסל לתאילנד (**ת/1880יא'**).

ואומנם, אין חולק שזמן קצר לאחר הפגישות בבריסל, עוד לפני שהתרחש הפיצוץ ביהודה הלוי, טס אברג'יל לתאילנד, לשם הגיעו בהמשך גם חברים נוספים, ביניהם חברי הצוות המבצע של אירוע יהודה הלוי, כפי שעוד יוברר. יש אפוא לתמוה כיצד מתיישבת תכנית זו עם טענת אברג'יל כי רצה להיפגש עם ה.צ כדי לדון אתו לגבי אפשרות להשתקע בקולומביה?

14.2.9 תימוכין לעדויות עדי המדינה ניתן למצוא בשיחה **ת/1214** מיום 18.10.03 שכונתה, כאמור, **"שיחת השלד"** ואשר אודותיה פורט בסעיף 11.2 לעיל. גם שיחה זו לא זכתה להסבר עקבי וקוהרנטי מצדו של אברג'יל (ראה סעיף 13.1.7 לעיל). נזכיר, כי תחילה השיב אברג'יל שאין לו הסבר לשיחה זו. תשובה זו כשלעצמה מעוררת תמיהה שכן לא מדובר בשיחה שגרתית שנסובה על ענייני דיומא. גם בחלוף הזמן מצופה שאדם יידע להסביר על מה נסבה שיחה מסוג זה. נדמה שגם אברג'יל הבין שלא סביר שהוא יפטור עצמו באמירה "לא זוכר" לגבי שיחה שכזו, מה עוד שהביו מדברי ב"כ המאשימה כי המאשימה מוצאת שיחה זו כבעלת משמעות ראייתית. או אז, צצה ועלתה אופציה חדשה שלפיה הכוונה במילה "שלד" לבית שציון אלון (בוזגלו) בונה עבור אשתו. לדברי אברג'יל, הוא התעניין אצל סוסן, גיסו של ציון, כיצד מתקדם העניין. את העובדה שעל פי האמור בשיחה, ה"שלד" המדובר קשור ל-ה.צ, הסביר אברג'יל בכך ש-ה.צ התעסק כביכול באלומיניום והיה אמור לבצע עבודה במבנה הנ"ל. למיותר לומר ש-ה.צ לא נחקר כלל לגבי האפשרות שהיה אמור לבצע עבודות אלומיניום בביתו המיועד של ציון אלון. זאת ועוד, ה.צ אומנם סיפר במהלך החקירה הראשית כי בתקופת שהייתו בכלא, שנים קודם, כחלק מההליך השיקומי, הוא נשלח לעבוד במפעל אלומיניום, אבל לא שמענו ממנו שלאחר שחרורו הוא התעסק בעבודות אלומיניום, לא כל שכן במועד הרלוונטי לענייננו.

ייאמר כבר עתה, כי סוסן מצדו, מתוך רצון שלא לסתור את קו ההגנה שהעלה אברג'יל, טען אף הוא שכנראה הכוונה בשיחה הייתה לבית של ציון אלון, הגם שהנסיבות שתיאר שונות מאלה של אברג'יל, כפי שעוד יפורט עת תידון גרסתו. דא עקא, שקשה לתת משקל כלשהו לגרסתו של סוסן בהקשר לפרשנותה של שיחה זו, שהרי הוא התעקש לאורך כל חקירתו שהוא לא הבין כלל את דברי אברג'יל במהלך אותה שיחה. סוסן עמד על כך שמדובר היה בשיח חירשים שבו אברג'יל מדבר במילת קוד אודות עניין שהוא עצמו לא הצליח להבין. אם כך, כיצד אפשר לייחס משקל כלשהו להתיימרות מצד סוסן לפרש כיום את דברי אברג'יל שאותם לא הבין בזמן אמת?

לטעמי, לא ניתן לתת כל אמון בגרסתו המתפתחת של אברג'יל בניסיון לספק הסבר לשיחה זו. ראשית, מעצם העובדה שהשיחה מתנהלת כולה ברמזים ובמילות קוד (שאותם אפילו סוסן לא הבין, לטענתו), ברי שהמילה "שלד" היא מילת קוד ולא שלד כפשוטו. הניסיון לתת פרשנות מילולית רגילה למילה שלד אינו מתיישב עם הגיונם של דברים.

אחרי הכל, אם במילה שלד הכוונה הייתה לבית של בוזגלו, מה מנע מאברג'יל לדבר עם סוסן באופן ברור ובלשון מובנת לכל אדם, למצער מהרגע שבו הבין שסוסן מתקשה לרדת לסוף דעתו? מדוע לא לדבר על הבית של ציון אלון באופן ישיר? שנית, האפשרות שהבית של ציון הגיע כבר לשלב השלד אינה מתקבלת על הדעת שהרי כל נושא רכישת בית עבור אשתו של ציון אלון, צץ וניזום בשיחה שקיים ציון אלון עם אברג'יל בתאריך 7.10.03, כלומר כ-10 ימים קודם (**ת/1677**). ציון אלון אמר באותה שיחה שהוא עתיד לקבל 200,000 ₪ בתשלומים חודשיים של 10,000 ₪ ואז הציע לו אברג'יל לרכוש בית עבור אשתו. האפשרות שכעבור 10 ימים מאותה שיחה, לאחר שבמקרה הטוב התקבל סכום של 10,000 ₪, ניתן היה כבר לדבר על "שלד", לא כל שכן על הרכבת אלומיניום – היא בלתי סבירה בעליל. זאת ועוד: אם אכן מדובר היה בביתו של ציון אלון שבו כביכול היה ה.צ אמור לבצע עבודות אלומיניום, מה הסיבה שיש להמתין ולעכב שיחת הבהרה עם ה.צ בעניינו של י.מ? מה לכאורה הקשר בין אותה עבודה פרטית עבור ציון אלון לבין הסכסוך עם י.מ שלגביו התבקשה מעורבות ה.צ?

לאברג'יל לא היה הסבר לתמיהות אלה ומאחר שכשל להסבירן, חזר לטענתו הקודמת שלפיה אינו זוכר על מה נסבה השיחה.

כאמור, הדעת נותנת, שאברג'יל, כמי שהיה צד לשיחה ומי שהשתמש במילת הקוד "שלד" יידע להסביר את הדברים. לא סביר בעיני, גם בהינתן הזמן הרב שחלף, שאברג'יל איני זוכר לומר דבר לגבי תוכנה ומהותה של שיחה בלתי שגרתית זו, שיחה שהייתה מובנת משום מה הן לבומבי והן ל-י.מ למרות שלא נטלו בה חלק. אין זאת אלא, שההסבר אינו מתיישב עם חפות.

כזכור, בומבי העיד שבמילה "שלד" הכוונה למטען. אומנם מדובר בהשערה או עדות סברה, ואולם מדובר בהשערה מושכלת של מי שנמצא בסוד העניינים. השערה זו, מסתברת מאליה למקרא השיחה ועל רקע נסיבות העניין, לא כל שכן מעצם העובדה ששני העניינים השונים שעליהם משיחים אברג'יל וסוסן באותה שיחה, קשורים ונכרכים ב-ה.צ. עניין אחד, שכונה הכלכלי, נוגע לכישלון עסקת הבלדרית, כאשר סוסן מבקש לרתום את ה.צ על מנת שיסיע לפתרון הנושא הכלכלי מול י.מ. על כך שמענו מפי י.מ אשר שמע את השיחה והעיד מפורשות שחלק זה בשיחה מתייחס לעסקת הבלדרית. העניין השני הוא אותו עניין שכונה "השלד" ואשר אינו קשור לעניין הכלכלי הנ"ל. שמענו מ-ה.צ ומבומבי, של-ה.צ לא היה בתקופה הרלוונטית עניין אחר עם הארגון פרט להכנת המטען, ואומנם אין כל אינדיקציה ראייתית בתיקנו לפעילות נוספת של ה.צ בארגון באותה תקופה.

לא בכדי, אפוא, גם באי כוחו של נאשם 9 במהלך החקירה הנגדית של בומבי, לא חלקו במשתמע, על הפרשנות האומרת ש"שלד" משמעותו "מטען", וניצלו פרשנות זו לביסוס טענה האומרת שהמטען הוכן כביכול על ידי ה.צ לפני המפגש בבריסל, כפי שתואר קודם.

הוא הדין גם לגבי ב"כ נאשם 2 אשר התייחס בסיכומיו, כמובן מאליו, לכך שבשיחת השלד הכוונה הייתה למטען ועשה שימוש בשיחה זו לטובת התזה האומרת שהמטען הונח לפני המפגשים בבריסל (עמ' 78 לסיכומים).

לטעמי, האזנה לשיחה וקריאת התמליל שלה אינם מותירים ספק לגבי הפרשנות הנכונה שיש להעניק לה - לא כל שכן משלא הובאה על ידי נאשמים 1 ו-14 פרשנות הגיונית וסבירה אחרת. במהלך שיחה זו, כאשר אברג'יל שומע מסוסן (החל מע' 6 בתמליל), שבדעתו להגיע אל ה.צ ולשוחח עמו בקשר למעשיו של י.מ, הוא מבקש להניא אותו מכך ומנסה לגרום לו להבין מדוע העיתוי אינו מתאים. אברג'יל מבין שסוסן מוטרד מהנושא הכלכלי ולכן מרגיע אותו שעתיד להגיע הרבה כסף לארגון, באומרו שהוא עצמו אינו מוטרד מכך. מצד שני הוא מנסה להסביר לסוסן מדוע אין זו העת לפעול אצל ה.צ נגד בן חסותו י.מ. אברג'יל אומר לסוסן כי יש ל-"הסתכל לטווח עתידי" ואף מסביר לסוסן באיזו אסטרטגיה בדעתו לפעול בעתיד מול ה.צ על מנת שיגיע בעצמו למסקנה מה יש לעשות עם י.מ. אברג'יל סבר, מן הסתם, שעימות עם ה.צ בעת הנוכחית - לא כל שכן לאחר שהבין מסוסן שעדיין ה.צ לא הכין את המטען - אינו רצוי ואינו חכם. הארגון הרי היה זקוק ל-ה.צ כאשר על המדוכה עמדה שאלת הכנת המטען עבור אירוע יהודה הלוי.

14.3 <u>מסקנות לגבי אשמתו של אברג'יל על רקע הניתוח המשפטי</u>

14.3.1 עדויות עדי המדינה בצירוף הראיות התומכות אינן מותירות כל ספק בכך שהיוזמה לתכנית העבריינית שעמדה בבסיס האירוע ביהודה הלוי הייתה של אברג'יל אשר יזם ועמד מאחורי המאבק ברוזנשטיין שנוהל על ידי הארגון בראשותו. הדברים שפורטו בעניין זה בפרקים הקודמים יפים גם לענייננו. אברג'יל היה מי שהגה את רעיון חיסולו של רוזנשטיין, היה בין מתכנני האירוע המתואר באישום הרביעי, עמד מאחורי הפגישות בבריסל שנועדו הן על מנת לדון בתכנית והן כדי לגייס כסף לביצועה, היה מודע לכל פרטי המבצע ואישר אותו.
כפי שכבר פורט ונומק באישום השלישי (סעיף 14.3), יש לראות באברג'יל כמי שהיה אחד מהמבצעים בצוותא של מעשה העבירה גם באישום זה.

14.3.2 מכל האמור עולה, כי הוכחו לגבי אברג'יל יסודות העבירה של רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) בהקשר לתכנית לחסל את רוזנשטיין. כאמור, מדובר היה בתכנית מתוכננת, כאשר הבעת רצון מצד אברג'יל שרוזנשטיין יחוסל, הובעה יותר מפעם אחת באופן ברור וגלוי אליבא דברי עדי המדינה.
כידוע, המטרה לרצוח את רוזנשטיין הוחטאה ולפיכך, מכוח דוקטרינת הכוונה המועברת יש בסיס להרשעת אברג'יל ברציחתם של שלושת הקורבנות שמצאו את מותם תחתיו.

אשר לנפגעים האחרים: במסגרת הדיון באישום השלישי עמדתי על יסודות העבירה לפי סעיף 329(א)(1), והדברים יפים כמובן גם לענייננו. במקרה שלנו, ניתן היה לצפות ברמת הסתברות גבוהה השקולה לכוונה, את האפשרות לגרימת חבלה חמורה למאבטחיו של רוזנשטיין אשר על פי הידוע למבצעים, ליוו את רוזנשטיין והיו צמודים לו באופן קבוע. ברי שמי שמניח מטען חבלה רב עוצמה על גג מבנה, צופה בהסתברות גבוהה כי למצער תיגרם חבלה חמורה לאנשים שידוע לגביהם שהם יימצאו בצמידות לרוזנשטיין.
לפיכך יש בסיס להרשעת אברג'יל בעבירה לפי סעיף 329(א)(1) בקשר לפגיעה ברמי גרוסמן ועופר ורסנו, מאבטחיו של רוזנשטיין אשר נפצעו באירוע (זאת גם אם לא נגרמה להם חבלה חמורה, הכל כפי שבואר לגבי האישום השלישי).

לא כך לגבי אברהם אבן, עובר אורח במקום, שאומנם נחבל חבלה חמורה, אבל יש קושי להוכיח לגביו את התגבשות הכוונה המיוחדת הנדרשת לפי סעיף 329(א). בכל מקרה, התביעה לא נימקה מדוע יש לייחס כוונה מיוחדת זו לגביו, להבדיל מאזרחים אחרים שנפצעו באירוע. לפיכך, לגבי אברהם אבן יש לטעמי בסיס להרשעה בעבירה בסעיף **333** לחוק העונשין, גרם חבלה חמורה.
לגבי הנפגעים 9, 12, 16, 17, 33, 46, 47 שבכתב האישום, יש בסיס להרשעה בעבירה לפי סעיף **334** לחוק העונשין , פציעה שלא כדין.
לגבי שאר הנפגעים- יש בסיס להרשעה בעבירה לפי סעיף **380**, דהיינו חבלה של ממש.

15. <u>הדיון באשמתו של נאשם 2 באישום הרביעי</u>

15.1 <u>גרסת נאשם 2 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר)</u>

15.1.1. באופן כללי, רוחן הכחיש כל קשר לניסיונות החיסול של רוזנשטיין, ובפרט הכחיש את מעורבותו באירוע יהודה הלוי. רוחן העיד, כי למעט המפגש בים המלח לא פגש את רוזנשטיין מעולם (עמ' 7961, ש' 28), כאשר כל שהיה ידוע לו על אירוע יהודה הלוי ועל אודות החשד שהופנה כלפי מעורבותו של אברג'יל הוא מהתקשורת: "**מה שידעו כולם מהתקשורת אני ידעתי**" (עמ' 7984, ש'12). לדבריו, לא מצא לשאול את אברג'יל שאלות בנושא (עמ' 7992, ש' 4).

15.1.2 בניגוד לעמדתו במשטרה אישר רוחן במהלך עדותו את נסיעתו לבלגיה בין התאריכים 17.11.03-20.11.03 (עמ' 7960, ש' 1). לדבריו, אברג'יל הזמין אותו לבריסל כדי "לחגוג", לקחת סמים לבלות וליהנות, כאשר מטרת הגעתו הייתה אך ורק לבלות ולהשתמש בסמים. הוא הפנה כתימוכין לטענתו לשיחה **נ/68** (סומנה בין השאר גם, **ת/1880**יא') שם

נשמע אברג'יל שואל אותו אם הוא רוצה חגיגה (עמ' 7959). רוחן הוסיף, כי גם אם אפשר ששוחח עם אברג'יל בבריסל על דברים נוספים פרט לבילויים, הרי שלא מדובר היה בשיחות שנוגעות לאירועי כתב האישום: **"יכול להיות שהיו לי שיחות איתו (עם יצחק), כן. שום דבר לא נוגע לא ליהודה הלוי ולא לפלומר. לא נוגע לאישומים שלי שום דבר"** (עמ' 8333, ש' 27-26).

בחקירה נגדית נשאל רוחן מדוע בעימות הכחיש מכל וכל את האפשרות שנסע לבריסל, אם אכן מדובר בנסיעה תמימה שכיום הוא מודה בהתקיימותה, ורוחן השיב שלא זכר זאת. כאשר נשאל מדוע לא אמר שאינו זוכר אלא הכחיש - לא יכול היה לספק תשובה (עמ' 8051 ש' 2 ואילך).

15.1.3 בהתייחס לטולי, רוחן אישר שהגיע עמו לבלגיה, ואולם בעוד שהוא מצדו הוזמן לבלות, טולי הזמין את עצמו כדי לשוחח עם אברג'יל בעניין אחר שאינו ידוע לו: **"אני לא יודע מה טולי רצה לבוא לדבר עם יצחק, אני יודע שיצחק הזמין אותי לשם ושאני באתי לשמה וטולי הזמין את עצמו לשם והגעתי לשם יחד עם טולי...אני לא שואל שאלות, אני בא ליהנות, אני לא אשאל אותו מה דיברת איתו ומה אמרת לו, זה לא ענייני"** (עמ' 7960, ש' 29-25).

15.1.4 רוחן שלל מכל וכל את האפשרות שהיה בדירתו של אוזיפה באותה נסיעה לבריסל. יותר מכך, מעולם, לדבריו, לא היה בביתו של אוזיפה (עמ' 7961, ש' 3). בחקירה נגדית כאשר עומת רוחן עם העובדה שבתגובה לדבריו של בומבי במהלך העימות (**ת/300ב**), לא אמר שלא נכח מעולם בביתו של אוזיפה- התחמק רוחן ונמנע מלתת תשובה ישירה (עמ' 8057, ש' 1).

בהמשך, כאשר עומת רוחן עם האמור בתגובתו לכתב האישום מתאריך 2.1.17, שם נטען מטעמו שהוא אינו זוכר אם ביקר בביתו של אוזיפה, השיב: **"בחיים שלי לא הייתי אצלו, הוא** (הסנגור – ג.ר) **רשם את זה"** (עמ' 8062, ש' 1).

15.1.5 רוחן אישר שאכן ראה את בומבי בבלגיה, אך, כאמור, שלל את האפשרות שנפגשו בדירתו של אוזיפה. לדבריו, גרסתו של בומבי לגבי הדברים שנאמרו או קרו בדירתו של אוזיפה – לא הייתה ולא נבראה (עמ' 7961, 22-19).

15.1.6 המפגש בבריסל תואר על ידי רוחן כך: הוא וטולי הגיעו לבית מלון בבריסל, שם הם פגשו את אברג'יל, אכא וי.א. בהגיעם, הוא וטולי עלו לשים את המזוודות בחדר, טולי נשאר להתקלח בחדר בעוד שהוא עצמו ירד למטה. לאחר שירד למטה, בעוד הוא, אכא, ו.יא יושבים ליד השולחן בבית קפה של המלון, אברג'יל דיבר עם בומבי בצד. לדבריו, בשלב מסוים נגש אברג'יל לכיוונם, פנה לי.א וביקש ממנו כסף. י.א השיב לאברג'יל כי כבר נתן 300 אלף וכי אין לו יותר כסף לתת. רוחן, לדבריו, לא שאל את י.א מדוע לא רצה לתת

כסף, ושלל את הטענה שלפיה י.א אמר בנוכחותו שהוא לא מוכן לתת כסף משום שלא הכניסו אותו ל-"עסקה הגדולה" (עמ' 7961 ואילך). לטענת רוחן, לא ידע במה מדובר ועבור מה התבקש הכסף. הדבר לא היה קשור אליו ולא עניין אותו.

רוחן סיפר, כי לאחר מכן אברג'יל המשיך את שיחתו עם בומבי, הם יצאו מהמלון החוצה למשך שעה –שעה וחצי, ואליהם הצטרפו בשלב מסוים אכא וי.א. בינתיים, לדברי רוחן הוא עלה לחדרו בבית המלון יחד עם טולי, ונשאר שם עד שאכא חזר. עם חזרתו של אכא, נסעו הוא ואכא למלון באנטוורפן, כדי לחגוג ולבלות במועדון, כאשר מי שהסיע אותם היה אדם בשם יהודה מטטוב. לדבריו, טולי, י.א. ובומבי נשארו בבריסל. רוחן העיד, כי נשאר במלון באנטוורפן גם למחרת ולא יצא מהמלון כי השתמש בסמים. רוחן כפר בקיומה של פגישה נוספת למחרת.

גם בחקירה נגדית אמר רוחן כי למעשה, פרט לאותן שלוש שעות ששהה בבריסל ביום הגעתו, לא הגיע לבריסל ולא נפגש יותר עם החבורה. מטטוב הוא שהביא אותו לשדה התעופה מאנטוורפן בחזרה לישראל (עמ' 8006 ש' 7-26).

בחקירה החוזרת טען רוחן כי יכול להיות שהיו שלושה בתי מלון שימשו את החבורה בבלגיה. יצחק היה בבית מלון אחד, טולי באחר, והוא ואכא היו בבית מלון באנטוורפן. לדבריו, יכול להיות שהפגישה שתיאר נערכה במלון בו יצחק שהה (עמ' 8403, ש' 5 -19).

15.1.7 לדברי רוחן אין ממש בטענה שאברג'יל דיבר על מתן כסף למלחמה ברוזנשטיין וכן שלל את דברי טולי בנושא. בהשיבו <u>לשאלה מדריכה</u> מצד בא כוחו הוא אמר (עמ' 7964ש' 17 ואילך):

ש. "זאת אומרת אתה אומר שאתה לא שמעת שום שיחה בין יצחק לטולי על כסף בנסיעה הזאת לבלגיה?

ת. שום שיחה כי אני לא יכול להיות למחרת שם.

ש. טולי אמר לך משהו על בקשה של יצחק לכסף?

ת. שום דבר."

ובהמשך.....

ש. "זאת אומרת, הטענה של טולי שהוא העיד כאן בבית-המשפט שלמחרת ההגעה שלכם לבלגיה אתה היית בבית-הקפה במלון ושמעת שיצחק ביקש מטולי כסף, אתה אומר שהדברים האלה לא היו כי ישנת באנטוורפן עם סמים?

ת. לא היה ולא נברא."

רוחן שלל את האפשרות שגם בהמשך טולי סיפר לו שהעביר כסף לבומבי וטען שלא מן הנמנע שטולי פעל מטעם עצמו ועל דעת עצמו (עמ' 7965 ש' 13).

15.1.8 לגבי מערכת היחסים שלו עם טולי, אישר רוחן כי בין השנים 2002-4 מערכת היחסים הייתה קרובה. הוא סיפר שטס עם טולי לחו"ל בערך 5 פעמים, לרבות יחד עם נשותיהם. מבחינה כרונולוגית, הוא הכיר את טולי, כך לדבריו, בשנת 1999 בבית הכלא ניצן, שם הלה ריצה עונש מאסר בעבירות סמים. רוחן ידע, לדבריו, שטולי הוא עבריין סמים. בשנת 2001 טולי השתחרר מהכלא ואז, כך לדברי רוחן, הם החלו לעבוד בקרמיקה וכן עבדו בעוד כמה מקומות ביחד, שיווק ירקות, רחיצה וכל זאת עד סוף 2004, שאז טולי עבר להתגורר באזורי חן, התחיל לחיות שם, הסתובב עם אנשים אחרים, הכיר אנשים אחרים, ודרכיהם נפרדו. לשאלה מה קרה לאחר 2004 השיב רוחן: **"מאז אני נעצרתי בסמים, על הסמים ששתלו לי באוטו, טולי עזר להם באיזה גלגל של הימורים ונעצר אתנו בהימורים, זה מה שהיה ב-2006"** (עמ' 7993).

15.1.9 רוחן אישר כי גרסתו בבית המשפט נמסרה בחלקה על בסיס זיכרונו ובחלקה בהסתמך על חומרי החקירה שאליהם נחשף. הוא הסביר, שבתחילה לא זכר הרבה, אך לאחר שנחשף לחומרי החקירה נזכר בפרטים. לדבריו: **"אני מעיד גם מהזיכרון מה שאני זוכר וגם מה שלמדתי בתיק וראיתי"** (עמ' 7989, ש' 23). כך למשל אמר, כי מהראיות הוא למד או הסיק שהמטען של יהודה הלוי הונח לפני המפגש בבריסל.(עמ' 7992, ש' 11-7), אך את הפגישה בבריסל זכר לדבריו גם מהזיכרון וגם מהראיות (עמ' 8046, ש' 31-30).

15.1.10 לגישת רוחן, החוקרים יוני חג'ג' ואפרים ברכה, חוקרי המשטרה ביקשו לתפור לו תיק, ולצורך כך הם גייסו את בומבי כדי "ליישר קו" עם המשטרה (עמ' 8084), שעה שלמעשה מעולם לא ביצע עמו פשעים, לא הסתובב איתו וגם לא ידע על מה נסובו שיחותיו עם אברג'יל (עמ' 8093, 27-26). יחד עם זאת, אישר רוחן כי אברג'יל ביקש ממנו בשיחת טלפון להגיע לבריסל ולהביא עמו את ה"קרחת שלי", הוא בומבי (עמ' 8327, ש' 1).

15.1.11 בחקירתו הנגדית הופנה לשיחות שהתקיימו בינו לבין בומבי בתאריכים 8.10.03 ועד 9.12.03 הסמוכים לאירוע יהודה הלוי, כמשתקף בפלטים **ת/1577ב, 1575א** (של בומבי) ו-**ת/1546א** (שלו עצמו), והשיב כי אינו זוכר את השיחות, ומכל מקום מבחינתו לא היה לו כל קשר עם בומבי (עמ' 8392, 17-5).

15.1.12 לדברי רוחן, הוא אחז במחשבות או בחשדות לגבי זהות המבצע/מבצעים של אירוע יהודה הלוי, אך לא ידע ולא שאל. לאחר שבומבי נעצר (לראשונה בגין אירוע זה בתאריך 30.5.04 –**ת/1377** דו"ח מעצר), חשד כי המבצע היה בבומבי אך לא ידע זאת בוודאות (8319-8320). בהקשר זה, רוחן התבקש להתייחס לשיחות שמהן עולה כי הוא ביקש לסייע לבומבי לאחר שנעצר ולארגן לו ייצוג משפטי. לדבריו, זאת עשה משום שכך הוא נוהג כלפי כולם, ואין בכך כדי ללמד, לשיטתו, על מעורבותו באירוע יהודה הלוי. אגב כך שלל רוחן את התיזה

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

שלפיה הוא סייע לבומבי מתוך עזרה ודאגה לאברג'יל. רוחן אישר כי הקשר עם בומבי גם לאחר שחשד בו כמי שהיה שותף בביצוע האירוע ביהודה הלוי וזאת משום שהדברים אינם מעניינו: **"עזרתי בכיף בסבבה שלי, לא חס וחלילה כי מעניין אותי אם הוא עשה או לא עשה, זה לא מעניין אותי"** (עמ' 8322, ש' 14-13).

נמשך

עוד ציין כי אינו מכיר את ה.צ, לא ידע כי הלה אחראי לבניית המטענים באירועים ביהודה הלוי בפלומר, לא היה מעולם בביתו, ולא יודע היכן הוא גר. לדבריו הפעם הראשונה שבה פגש בו הייתה כשנעצרו בתיקנו (עמ' 7943, ש' 1).

15.1.13. רוחן נשאל בחקירה נגדית לגבי שיחות מסוימות שנקלטו בהאזנות הסתר וכך התייחס:

ת/1912: שיחה בין רוחן למאבטח שלו, מתאריך 11.12.03, יום הפיצוץ, בשעה 18:55. בשיחה נשמע רוחן משוחח עם מאבטחו, אסף, אשר אומר לו שהוא מעביר את רכבו למיגון. רוחן לא ידע להשיב וטען כי אינו יודע מדוע הוחלט למגן את הרכב דווקא ביום שבו התרחש הפיצוץ ביהודה הלוי (עמ' 8161, ש' 30-20).

ת/1869יא, שיחה בין רוחן לאברג'יל מתאריך 2.6.04, סמוך למעצרו של בומבי בחשד למעורבות באירוע יהודה הלוי. בשיחה נשמע רוחן מציע עורכי דין עבור בומבי. לדברי רוחן הוא נוהג כך כלפי כולם, ועוזר לכל מי שהוא יכול (עמ' 8313, ש' 21-9).

ת/1866ג: שיחה מתאריך 6.6.04 בין אברג'יל לרוחן, בגדרה מדברים השניים על כך שעו"ד שרון נהרי שלח מתמחה לדיון להגן על בומבי. רוחן טען שאינו זוכר ששרון נהרי שלח מתמחה לייצג את בומבי במקום להגיע בעצמו, ולא ידע להסביר מדוע זה הטריד את אברג'יל (עמ'8317, ש' 21-5).

ת/1927 (בתמליל לא מופיע תאריך, אך בהתאם לשיחות העוקבות שהוגשו ברצף אין חולק שמדובר בשיחה מתאריך 7.6.04). מדובר בשיחה שהתקיימה בין רוחן לאברג'יל לאחר מעצרו של בומבי בחשד למעורבות באירוע ובהקשר למעצרו זה. רוחן נחקר בהקשרה של שיחה זו שכן לגישת המאשימה ניכר ממנה שרוחן מעורה בפרטים ובראיות הרלוונטיות ומדווח לאברג'יל. וכך השיב רוחן בנושא (עמ' 8317, ש' 28 ואילך):

ש. "אבי תקשיב, סיפור של עזרה זה סיפור נחמד, סיפור של עזרה זה מציעים לך כסף, קח, אני עוזב. אבל להיכנס לתוך התיק, לנבכי התיק, לדעת בדיוק במה הם מואשמים, ללכת לעורך דין לשבת איתו על הראיות... זה מעבר לעזרה, אתה בתוך העניין"

ת. אני לא בתוך העניין, יכול להיות שאני שמעתי ואני מפרש מה שאני מפרש זה הכל.

...

ש. למה הלכת לעורך דין לשמוע תיק שלא נוגע אליך? למה?

ת. אני הלכתי לעזור ובין השאר יכול להיות שישבתי ושמעתי."

ת/1905: שיחה מתאריך 9.11.03 בין רוחן לאברג'יל בה רוחן אומר ליצחק שיגיע אליו כדי לדבר אתו אודות עניינים שונים שהוזכרו בשיחה במילות קוד. בעדותו אישר רוחן כי יכול להיות שרצה לשוחח עם אברג'יל, אך אינו זוכר באיזה נושא ובכל מקרה לא זוכר כי הייתה ביניהם שיחה בארבע עיניים בבריסל. "**אני באתי לשם לבילויים וזה מה שהיה**" (עמ' 8334, ש' 27).

ת/1938-ת/1939: שתי שיחות בין י.א לאחרים מתאריך 19.11.03, שיחות אלה הוצגו לרוחן בחקירתו הנגדית, לא משום תוכנן, אלא משום שבוצעו על ידי י.א מטלפון ששימש אותו, את רוחן, חצי שעה קודם לכן (**ת/1880כג**), דבר שמציב לכאורה סימן שאלה מול גרסתו של רוחן שלפיה שהה עם אכא הרחק מי.א באנטוורפן (עמדה **B**5). רוחן עמד על גרסתו כי לא היה עם י.א, אלא שהה עם אכא באנטוורפן (עמ' 8378).

15.2 <u>עדי ההגנה העיקריים שזומנו מטעמו של רוחן בהקשר לאישום הרביעי</u>

15.2.1 **יהודה מטטוב (מור),** כבן 52 במועד עדותו ועיסוקו, כך לדבריו, ביזמות נדל"ן. לדבריו, בתקופה הרלוונטית הוא התגורר לפרקים בבלגיה. מטטוב התייחס בעדותו לשני נושאים שנוגעים לנאשמים 2 ו-4. האחד, נועד לתמוך בדבריו של רוחן לפיהם בפגישה במלון בבריסל, שבה נוכח מטטוב לדבריו, לא דובר על העברת כספים או על רציחתו של רוזנשטיין, והשני – כדי לתמוך בדבריו של אוזיפה לפיהם בתקופה הרלוונטית עמדה על הפרק עסקת יהלומים שבה מטטוב נטל חלק עם אוזיפה ועם י.א. לדברי מטטוב הוא היה חברו הטוב של טולי ודרכו הכיר את רוחן, וכן היה חבר קרוב מאד של אוזיפה (עמ' 11545, ש' 1-4).

<u>אשר לעסקת היהלומים</u>: לדברי מטטוב הוא ביחד עם אוזיפה היו שותפים לעסקה למכירת יהלומים, כאשר אוזיפה הכניס לעסקה גם את אברג'יל. אברג'יל צרף לעסקה את י.א, ו-י.א צרף מצדו אדם נוסף בשם ויקי. לדברי מטטוב, במסגרת אותה עסקה, י.א התחייב לקנות בתיווכו ובתיווך אוזיפה יהלומים בסכום של 300 אלף דולר, אלא שאז, לדבריו, י.א שינה את דעתו ביחס לסכום התמורה עבור היהלומים וביקש לחזור בו מההסכמות, זאת לאחר שמטטוב כבר חתם על מזכר התחייבות לשלם למוכרים את הסכום שנקבע כנגד הסחורה שכבר התקבלה (מה שמטטוב כינה בעדותו – "ממו" -עמ' 11523, ש' 25,עמ' 11554). מטטוב הסביר, כי היהלומים הגיעו מההודים לאדם בשם יענקלה הראל ומיענקלה אליו ולאוזיפה. לאחר שסגרו עם י.א את העסקה וקבעו את המחיר הנ"ל, שילמו י.א וויקי סך של 50,000 דולר מקדמה, ותמורתם הועברו לידיהם כל היהלומים. מטטוב הסביר כי רק משום שי.א "נתן מילה" לאברג'יל על הסכמה לשווי העסקה כאמור, העבירו לו כבר בשלב המקדמה את הסחורה במלואה (עמ' 11545-11546). לאחר שנמסרו היהלומים, ושולמה המקדמה, לפתע י.א חזר בו וניסה להוריד את

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

סכום העסקה, ומכאן דבריו של אוזיפה בשיחה **נ/176** כי: "**הפצוע חזר רוורס**", כפי שיורחב בהמשך.

<u>אשר לפגישה במלון בבריסל</u>: לדברי מטטוב, הוא ואוזיפה נסעו יחד למלון בו שהה אברג'יל בבריסל, ולשם הגיעו משדה התעופה אבי, טולי ובומבי. על פי התיאור שמסר, הוא ואוזיפה נכנסו לחדר במלון בו נכחו גם אברג'יל ואכא. בהמשך נכנסו לחדר אבי רוחן, בומבי וטולי. לדברי מטטוב, כאשר רוחן נכנס לחדר הוא אמר לו בהצביעו על י.א: "**מה עושה פה המניאק הזה**" (עמ' 11525, ש' 22-9). לאחר מכן כולם ירדו למטה לבית קפה של המלון, טולי נשאר כרבע שעה - עשרים דק' למטה ולאחר מכן הלך לחברה שלו.
לדבריו, לפני שטולי עזב הוא שוחח עם אברג'יל ביחידות ומטטוב לא ידע לומר על מה שוחחו. בבית הקפה של המלון נותרו יושבים פרט לו גם י.א, ישראל אוזיפה, אבי רוחן ואכא (עמ' 11528, ש'1). לדברי מטטוב, בעת שהוא והאחרים ישבו בבית הקפה, נעשו ניסיונות לסדר לרוחן ולבומבי חדר במלון, אך הדבר לא צלח. בתארו את הסיטואציה בבית הקפה הוא הדגיש שהנוכחים הלכו ובאו לסירוגין: "**הולכים באים הולכים באים... היינו בלובי, אחד יוצא סליחה על הביטוי לשירותים או לא יודע מה, יצא החוצה לדבר עם זה ולדבר עם ההוא, כל אחד יצא כאילו לדבר לבד, לא בקטע של משהו המוני. היינו בלובי, כאילו ישבנו בקפה הזה**" (עמ' 11529, ש'11-9). לדברי מטטוב, כאשר הוברר שאין בנמצא חדר באותו מלון עבור רוחן, הוא ורוחן נסעו לאנטוורפן יחד עם אכא, ושם שכרו שם חדר במלון קרלטון. באותו מלון היו גם שניים נוספים –שמעון כהן ובני קאשי. לדברי מטטוב, לאחר שהסיע את רוחן ואכא למלון באנטוורפן הוא השאיר אותם שם, ובשלב מאוחר יותר הם נפגשו שוב ויצאו כולם יחד לבלות במועדונים באנטוורפן. "**מי שיצא לבלות אכא, אבי, יצחק, אני, ו...היה עוד מישהו, ישראל לא היה איתנו, אכא, ובומבי. כן... נסענו לבלות עד לפנות בוקר**" (11530, 5-2). לדברי מטטוב, בתום הבילוי הוא החזיר את רוחן ואכא למלון שלהם באנטוורפן כאשר הם היו "מסטולים, "קרועים". יצחק ובומבי חזרו למלון שלהם. למחרת בבוקר הוא מבחינתו נסע להולנד לעבודה שלו כרגיל.
לדברי מטטוב, באותו מפגש במלון בבריסל, אברג'יל לא ביקש מאיש כסף עבור מבצע ההתנקשות ברוזנשטיין, אלא דווקא הוא היה זה הוא שביקש מאברג'יל לברר לגבי כספי עסקת היהלומים. בחקירתו הנגדית בהקשר זה הסביר, כי כולם ישבו סביב השולחן, הוא פנה לאברג'יל בשקט וביקש ממנו לשאול את י.א מה עם הכסף של העסקה, אז פנה אברג'יל ל-י.א ושאל בנוכחותו "**מה קורה עם ה-300 אלף**", וזאת אך ורק בהקשר לעסקת היהלומים (עמ' 11629, 30 ואילך). מטטוב אישר במשתמע את דברי רוחן שי.א ענה שהוא כבר נתן 300,000 ואין לו יותר כסף לתת אבל עדיין, כך לדידו, אין לקבל את גישת המאשימה שלפיה מעצם תשובתו הנ"ל של י.א נובע שלא מדובר בעסקת היהלומים. לדבריו, באותו שלב י.א פעל כדי לשנות את תנאי העסקה ולהוזיל את סכום התמורה (עמ' 11633, ש' 28-23). בכל מקרה, לדברי מטטוב, בזמן שהוא נכח במקום לא דיברו על רוזנשטיין (11634, ש' 33, ע"מ 11635, ש' 22-20).

במהלך החקירה הנגדית ניסה ב"כ המאשימה לברר עם העד מתי התבקש להעיד לטובת רוחן ומתי נפגש עם בא כוחו. לדבריו, הוא פנה בנושא מיוזמתו לעו"ד אבי כהן בערך באמצע שנת 2018. מטטוב אישר כי כבר בסמוך לאחר הגשת כתב האישום, על רקע דברים שהופיעו בתקשורת, הבין כי הפגישה בבריסל שעליה דובר היא הפגישה בה נכח (עמ' 11600, ש' 31 ואילך). עוד העיד, כי בתחילת ההליך המשפטי היה מגיע לדיונים וגם נכח באולם בעת עדותו של עד המדינה בומבי. עם זאת, לדבריו, הוא חשש לפנות למשטרה או לפרקליטות על מנת לשתף בגרסתו.

15.2.2 אכא, חבר ארגון, מי שעל פי הראיות נכח בפגישות בבלגיה, הוזמן להעיד מטעמו של נאשם 2 ואף הובא באמצעות שב"ס לבית המשפט בשני מועדי הוכחות שונים, אלא שבכל אחד מהמועדים הנ"ל נאשם 2 נמנע מלהעלותו לעדות, ובכך וויתר למעשה על עדותו, ללא מתן כל הסבר.

15.3 <u>דיון ומסקנות בעניינו של נאשם 2 –ניתוח עובדתי</u>

15.3.1 בהמשך לדברים שכבר נאמרו במסגרת האישום הראשון לגבי ההתרשמות מעדותו של רוחן, אשוב ואומר כי לא ניתן לתת אמון בגרסתו, או לבסס ממצא כלשהו על דבריו. די להפנות לאופן הלא מקובל שבו התנהלה עדותו בחקירה הראשית, שלא בדרך של תיאור גרסה עובדתית סדורה. לרוחן הוקראו בזה אחר זה סעיפי כתב האישום והוא התבקש להגיב עליהם, אגב הצגת שאלות באופן מדריך, שלא על דרך של חקירה ראשית.

בנוסף, רוחן אישר, כי עדותו מבוססת, בין השאר, על עובדות שאותן למד מתוך הראיות שהובאו במשפט. נמצא אפוא, שאין לפנינו עדות של מי שמעיד על עובדות מכלי ראשון ומתוך זיכרון אישי. אם לא די בכך, יש להפנות לדברי בא כוחו של רוחן בסיכומיו שבהם אישר שרוחן שיקר לא אחת בעדותו, והסכים שיש קושי להסתמך על דבריו (עמ' 13 פסקה 81 בסיכומים בכתב וכן בעמ' 12895 לסיכומים על פה). על אודות הניסיון הכושל של ההגנה להסביר את שקריו של רוחן במחלתו, עמדתי כבר קודם עת דנתי באישום הראשון – ולא אחזור.

15.3.2 במסגרת האישום הראשון עמדתי על מעמדו של רוחן בארגון, על היותו ראש קבוצה עבריינית שתחתיו נמצאים טולי, דותן שוקרון, משה (צ'יקו) בית עדה ושלומי באסה, על מערכת היחסים הקרובה עם אברג'יל ועל הכבוד שהוענק לו. רוחן, שחבר עם קבוצתו לארגון בשנת 2002, שימש ותפקד כמנהל בארגון. הדברים שנאמרו באישום הראשון יפים גם לענייננו. הוא הדין בדברים שנאמרו בפרק על "המלחמה הגדולה" לגבי חלקו של רוחן במאבק מול רוזנשטיין. כך, מעורבות אנשיו של רוחן בניסיון ההתנקשות ברוחן באירוע

הקשת, השתתפותו של רוחן, יחד עם אברג'יל בפגישה שהתקיימה עם רוזנשטיין בים המלח, ובכלל- חבירה ושותפות עם אברג'יל ואנשיו במאבק מול ארגונים אחרים. אין לנתק בין האישום הנוכחי, אשר מהווה נדבך נוסף של אותו מאבק מהקביעות הקודמות שמתייחסות לאישומים ולפרקים הקודמים.
אין אפוא כל אפשרות לשעות לגרסתו המיתממת של רוחן שלפיה לא היה לו כל קשר לרוזנשטיין, לא שמע דבר על אודות האירוע, לא ידע דבר על פעילותו או מעשיו של טולי ועל הסיבה להגעתו לבריסל (כאילו לא מדובר באחד מאנשיו הקרובים אשר כפופים לו), לא ידע לשם מה הוזמן בומבי, למרות שהוא זה שהתבקש על ידי אברג'יל להביאו, וכיוצא באלה תשובות שאינן מתיישבות עם חומר הראיות ועם ההיגיון הסביר, כפי שעוד יורחב.

15.3.3 הגרסה שמסר רוחן בחקירה הראשית לגבי הסיבה להגעתו לבלגיה בין התאריכים 17 ל-19 בנובמבר 2003 היא גרסה תמוהה שאינה עומדת בקנה אחד עם הראיות. לדברי רוחן, כאמור, הוא הגיע לבלגיה רק כדי לבלות, אלא שדבריו אלה אינם מתיישבים עם הדברים שהוחלפו בינו לבין אברג'יל בשיחה **ת/1880י"א** (שסומנה גם **נ/68**). שם, אברג'יל <u>דוחק</u> ברוחן להגיע, מלין על כך שלא הגיעו קודם ומדגיש שהוא מחכה לפגישה עמו. ניכר היה שיש חפץ מבחינת אברג'יל לקיים הידברות עם רוחן, ללא קשר לבילויים. דווקא מהעובדה שאגב אותה שיחה, ובשוליה, שואל אברג'יל את רוחן: **"מה אתה לא בא עם כוסית? או שאתה רוצה פה שיכינו לך חגיגה"** (עמ' 5 לשיחה). ניתן ללמוד שבילויים וחגיגות היו עניין נילווה ולא עיקר, שהרי אם זו בלבד הייתה תכלית הנסיעה, מדוע יש לשאול את רוחן אם הוא חפץ שיאורגנו לו בילויים?

זאת ועוד, בניגוד לאמור בשיחה זו שממנה מסתבר קיומו של רצון דחוף מצד אברג'יל לקיים פגישה כאמור, הרי שאליבא גרסתו של רוחן בחקירה הראשית, יוצא שהוא כמעט לא ראה את אברג'יל במהלך אותם ימים, לא כל שכן שלא ניהל אתו שיחה ענייינית. רוחן תיאר, כפי שפורט קודם, פגישה אחת עם אברג'יל במלון בבריסל ביום הגעתו יחד עם עוד אנשים, פגישה סתמית שבה אברג'יל שוחח בעיקר עם בומבי ביחידות, אחר כך אמר ל-י.א ליד השולחן שישלם 300,00 מסיבה שלדברי רוחן לא הייתה ידועה לו –הא ותו לא. סמוך לאחר מכן רוחן עזב לדבריו את המקום והוסע על ידי מטטוב יחד עם אכא לאנטוורפן. לדבריו, לא ראה את אברג'יל משוחח עם טולי, ובכלל לא נפגש עם שניהם כל הימים. לדבריו, באנטוורפן הוא יצא לבלות במועדון עם אכא, ואחר כך, כשהוא מסומם לחלוטין, נשאר לישון במלון באנטוורפן ולא עזב אותו עד לנסיעה חזרה ארצה, כאשר לשדה התעופה הוא הוסע על ידי מטטוב. מתי אפוא הייתה לו הזדמנות לשוחח עם אברג'יל? לשם מה אברג'יל דחק בו להגיע אליו לביקור?
לא למיותר לציין שגרסה סתמית זו, שנועדה להרחיק את עצמו מכל שיחה או מפגש רלוונטי בהקשרנו, אינה מתיישבת אפילו עם דברי אברג'יל בעדותו.

גרסת רוחן אינה מתיישבת גם עם הנאמר בשיחה **ת/1880י"ח** מתאריך **17.11.03** בשעה 21:32 שבה נשמע אברג'יל אומר לאילן בן שטרית: "**.. פה אכא, אבי, י.א, שמעון איזה חמש...**". משמע, שרוחן היה יחד עם אברג'יל בשעות הערב של יום הגעתו.

הדברים גם אינם עולים בקנה אחד עם הראיות שמלמדות על כך שבתאריך 19.11.03 בשעות הצהריים היה רוחן יחד עם אנשי החבורה, למצער יחד עם י.א. זאת ניתן ללמוד משיחות שנקלטו בהאזנה לעמדה 5B שהיא עמדת האזנה לטלפון נייד מסוג טוקמן ששירת את החבורה. כך, בשיחה **ת/1880כג'** משעה 13:46 משוחח רוחן באמצעות הטלפון הנ"ל עם צ'יקו (ראה זיהוי דוברים עמ' 8374 ש' 5-1). וכעבור כחצי שעה, מאותו טלפון עצמו, משוחח י.א עם אנשים מסוימים (שיחות **ת/1938-ת/1939**). על פניו, יש בכך לסתור חזיתית את דברי רוחן שלפיהם לא יצא מהמלון באנטוורפן עד לטיסתו ארצה ולא נפגש עם איש.

לא בכדי, במסגרת החקירה הנגדית, שינה רוחן את דבריו ואישר שכאשר יצא לבלות בערב הראשון להגעתו, גם אברג'יל היה עמו, זאת בניגוד לתיאור שמסר בחקירה הראשית.

15.3.4 רוחן כפר כאמור בקיומה של פגישה בדירתו של אוזיפה וגייס לטובתו, כך בקווים כלליים, את גרסתו של י.א שתיאר, כאמור, רק פגישה אחת במלון בבריסל. ואולם, נראה שרוחן גייס רק חלק מגרסתו של י.א , את אותו חלק שאין בו כדי להפלילו, תוך שהוא דוחה או מתעלם מהחלק האחר אשר מפלילו באופן מובהק.

בנוגע להסתמכות על עדות י.א יש להדגיש: ב"כ נאשם 2 (שלא הזמין את י.א לעדות מטעם נאשם 2) בחר להפנות בסיכומיו לאמירות מסוימות של י.א בחקירותיו השונות, בטענה שיש בהם כדי לתמוך בגרסתו של נאשם 2. דע עקא שמדובר בהפניות סלקטיביות, ו/או בפרשנות לא מדויקת של אמירותיו, תוך התעלמות ממכלול דבריו של י.א ומגרסתו הכוללת. אם בדרך כלל הפניות סלקטיביות אינן משרתות את ברור האמת, הרי שבמקרה שלנו על אחת כמה כמה. זאת, בהינתן ש-י.א לא היה עד במשפט ולא ניתן היה לקבל הבהרות והסברים מצדו, לרבות לגבי שינויים מסוימים שניתן למצוא בין אמרות שמסר בשנת 2012 לבין אלה שמסר בשנת 2015. בנוסף, י.א לא נטל חלק פעיל וישיר באירוע של יהודה הלוי, כאשר חלק מדבריו מתבססים על נתונים מכלי שני. חלקם אף אינם מתיישבים עם ראיות ועדויות אחרות. זאת ועוד, למקרא תמלילי החקירה של י.א נקל להתרשם כי מדובר באדם שלא הקפיד על דיוק או על התנסחות מדויקת. י.א נטה להשערות ולא אחת התקשה לעשות את האבחנה המתחייבת בין עובדות אשר ידועות לו מכלי ראשון לכאלה ששמע מאחרים, כאשר כמעט כל נתון שמסר הצריך ברור וליבון מעמיק מצד החוקרים. ב"כ נאשם 2 בסיכומיו, למרות שעתר לאמץ אמרות מסוימות של י.א, טען במקביל, שלא לתת אמון בדברים שמסר בחקירותיו בשנת 2015 בטענה, שגרסתו שם אינה אותנטית, משום שהוכנסו מילים בפיו על ידי החוקרים (ראו למשל בסיכומים

עמ' 89-88). דרך טיעון זאת היא תמוהה בלשון עדינה, שהרי לכאורה אם י.א אינו דובר אמת, מדוע שנאמץ דווקא את אותו חלק שנוח לנאשם 2? לא למיותר לומר שמדברי י.א בהודעה **ת/2307** (עמ' 15 ש' 31 ואילך) עולה שדווקא בחקירות משנת 2012 הוא הסתיר במתכוון מידיעת המשטרה חלק מהעובדות שעליהן סיפר בשנת 2015.

זאת ועוד: לא שמענו את התייחסותו של י.א לאפשרות שהוכנסו מילים בפיו, כאשר החוקר יוני חג'ג' מצדו שלל זאת מכל וכל (עמ' 6479 החל משורה 26). יוני חג'ג' עמד בעדותו על הקשיים שהיו למשטרה בחקירותיו של י.א ועל כך שעדותו הייתה מתפתחת ו-"מורכבת" כהתבטאותו. ואומנם, נקל לראות, שהחוקרים הציקו לא מעט ל-י.א בשאלות חוזרות ונשנות, ממש בדרך של חקירה נגדית, בניסיון לברר מה היא גרסתו אל נכון. על פניו, למקרא התמלילים, אין כל תימוכין לטענה שהושמו מילים בפיו, להיפך. ניכר היה שהחוקרים עושים כל מאמץ לברר את האמת מפיו, נוכח מה שנראה כחוסר בהירות מצדו.

יש אפוא להתייחס אל דבריו של י.א במשטרה בזהירות המתבקשת, לא כל שכן שאין מקום לשעות רק לחלקים מסוימים מדבריו תוך התעלמות מהמכלול.

י.א אכן תיאר בחקירותיו מפגש אחד בלבד שהתקיים בלובי ובבית הקפה של מלון בבריסל, תיאר סיטואציה שבה אברג'יל התרחק ושוחח ביחידות עם בומבי, וגם אישר שאברג'יל ניגש לשולחן שבו הוא עצמו ישב עם רוחן וטולי ובין השאר, דרש ממנו, י.א, שישלם כסף. אלא שלא כדברי רוחן, והפוך מהם, י.א אמר באופן חד משמעי שבאותו מעמד ביקש אברג'יל כסף גם מרוחן וטולי, שהוא דיבר אודות התכנית לחיסולו של רוזנשטיין ועל הצורך לגייס לשם כך כסף. י.א עמד על כך שהכסף שהתבקש ממנו נועד לאותה מלחמה ברוזנשטיין.

האופן המוזר שבו מבקש רוחן מצד אחד לאמץ משפטים סלקטיביים מתוך גרסה כוללת, תוך הסתייגות דווקא מאותו חלק בדברי י.א שאינו נוח לו - אינו יכול להתקבל.

יש להבהיר: <u>דבריו של י.א בחקירותיו במשטרה אינם מהווים בשום אופן גרסה מזכה בהקשרו של רוחן</u>. אין לקבל את הטענה שלפיה החלטת המאשימה שלא לזמן את י.א לעדות ו/או סירובו של י.א להעיד כעד מטעם נאשם 1, פגעה בהגנת נאשם 2 - ההיפך הוא הנכון. כפי שפרטתי קודם מתוך חקירותיו של י.א, אפשר בהחלט לומר שיש בדברי י.א במשטרה כדי להפליל את רוחן ולסבכו בעבירה, כאשר לגבי היבטים מסוימים אפילו יותר מאשר נאמר על ידי בומבי וטולי. לא בכדי, לאחר שב"כ רוחן נפגש עם י.א עובר לפרשת ההגנה וראיין אותו, בחר שלא לזמן אותו לעדות מטעמו. לא בכדי, לא הרים את הכפפה שנזרקה על ידי המאשימה ולא ביקש להגיש את פרוטוקול הדיון של בית המשפט המחוזי בלוד בתיק נגד אסי אבוטבול, שם נחקר י.א על ידי עו"ד אבי כהן, בא כוחו של רוחן (בשם אסי אבוטבול), גם בקשר לעניינים הנוגעים לתיק הנוכחי.

15.3.5 כאמור, בהקשר לאותה פגישה במלון בבריסל - אחת מתוך שתיים שתיארו טולי ובומבי - זימן רוחן לעדות את יהודה מטטוב, אשר לטענתו היה נוכח בפגישה הנ"ל.

מסתבר, כך לדברי מטטוב, כי הוא היה מודע למעצרם של הנאשמים בתיקנו למן ההתחלה, היה בקשר עם אוזיפה ואף נכח בבית המשפט במהלך עדותו של בומבי. למרות זאת, שמו עלה כעד פוטנציאלי לטובת ההגנה רק בשנת 2018 עובר לתחילת פרשת ההגנה.

על רקע הדברים שמסר מטטוב בעדותו, תמוהה מאד העובדה שאיש משלושת עדי המדינה שנכחו במפגש (בומבי, טולי ו-י.א) לא הזכיר את נוכחותו ולו ברמז, לא בחקירות במשטרה ולא בעדות. אחרי הכל לא הייתה כל סיבה להסתירו, שהרי לא מיוחסת לו מעורבות פלילית כלשהי בהקשר לאירוע יהודה הלוי. בעניין זה הוא אינו שונה מאכא ששמו הוזכר כמי שהיה בחבורה מבלי לייחס לו מעורבות פלילית ספציפית. תמוה עוד יותר שעדי המדינה בומבי וטולי לא נשאלו דבר בנושא במהלך עדותם בבית המשפט, ולא הוטחה בפניהם האפשרות שמטטוב נכח באותו מפגש.

על פניו, בהנחה שדברי מטטוב נכונים, לא סביר שאיש מהנאשמים ואיש מהסנגורים לא ידע אודות נוכחותו ולא היה ער לאפשרות לסתור באמצעותו את גרסת עדי המדינה. אחרי הכל, אם נכח במלון ביום הראשון הרי שנוכחותו לא נעלמה מעיני נאשמים 1, 2 ו-4. הדבר בוודאי נכון כאשר מדובר באדם שמקורב מאוד לאוזיפה, אדם שאף הטריח עצמו להגיע לדיונים. את העובדה שאיש מעדי המדינה לא נחקר אודות מטטוב ניתן להסביר אפוא או בכך שמדובר בעד כזב שגויס לטובת ההגנה עובר לפרשת ההגנה,או שההגנה הבינה שאם גרסתו תוצג להתייחסות עדי המדינה, היא תופרך על ידם. כל אחת משתי האפשרויות מלמדת שמדובר בעד שלא ניתן לאמץ את גרסתו.

אם לא די בכך הרי שבאופן תמוה גם אברג'יל שהעיד לפני רוחן בסדר הנאשמים, לא אמר דבר בעדותו אודות נוכחותו של מטטוב במפגש במלון. כאשר נשאל אברג'יל על ידי ב"כ נאשם 2 לגבי האפשרות שמטטוב בילה איתם באותם שלושה ימים השיב אברג'יל שאינו זוכר (עמ' 7090 לפרוטוקול):

ש. "אתה יכול לומר מי אלה שבילו? אבי, אתה ומי עוד?

ת. אקה, טולי לא בילה איתנו היו לו בעיות בידיים, י.א לא בילה, אני חושב שהוא בילה פעם אחת או שהוא לא בילה, אני את החברה שלי השארתי במלון, אקה, וישראל היה מורה דרך.

ש. אתה זוכר אולי אם יהודה מטטוב שהזכרת מקודם היה איתכם?

ת. אני לא זוכר, יכול להיות.

ש. אתה מדבר על הערב הראשון או השני?

ת. לא יודע, יצאנו לבלות, הייתי בסטלה, אני זוכר אם זה היה איתי או זה לא היה איתי? אני לא זוכר את זה."

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

עיננו הרואות, שלא זו בלבד שאברג'יל טען שאינו זוכר את נוכחותו של מטטוב עם החבורה באופן כללי, אלא שאפילו לא נשאל על ידי ב"כ נאשם 2 באופן ספציפי לגבי נוכחותו במפגש במלון, היא הסוגיה הרלוונטית לענייננו. השאלה שהוצגה לאברג'יל הייתה כללית וסתמית – וכנראה לא בכדי.

<u>אשר לתוכן עדותו של מטטוב</u>: ראשית יוער, כי מהאופן שבו העיד מטטוב, תוך נקיטת יוזמה מוגזמת לסייע לרוחן ולעמדת ההגנה, ההתרשמות שהותירה עדותו היא של עדות מגמתית, עדות שהיא "מטעם". אמירה כמו: "**יצרו סיטואציה שהייתה פגישה, והמצחיק הוא שגם אני הייתי שם במקרה, רק שלא הזכירו את השם שלי. אם היו מזכירים את השם שלי הייתי יושב שם איתם (מצביע על הנאשמים העצורים)**" - כאילו יד המקרה בלבד היא שהוא לא נכרך לכתב האישום, כאילו די באזכור שמו של אדם כדי להפכו לנאשם. פילוסופית חיים כזו אינה כובשת את הלב בלשון המעטה.

דוגמא נוספת לכך מצויה בדברי העד על כך שרוחן הוא ש"נותן כבוד" לטולי (ראו עמ' 11521 ש' 14), זאת מתוך רצון ליצור רושם כאילו טולי בכיר לרוחן או למצער בעל מעמד שווה לשלו. הקשר בין אמירה זו - חוות דעת שכלל לא התבקשה מהעד - לבין קו ההגנה של רוחן שלפיו טולי פעל על דעת עצמו ללא קשר אליו, אינה יכולה להיות מקרית בדומה דבריו המסנגרים של העד, ברוח קו ההגנה של רוחן, שלפיהם כל מטרת הגעתו של רוחן לבלגיה הייתה כדי לבלות. מהיכן יודע העד לומר זאת אם לא מדברי רוחן עצמו?

זאת ועוד, מטטוב ביטא במובהק עמדה חד צדדית באומרו לגבי גרסתו של טולי שהיא "**חד משמעית לא נכונה**" (עמ' 11532 ש'1) ועוד אמר בהמשך בהתייחסות לרוחן כי "**רוחן הוא חף מפשע חד משמעית**" (עמ'11535 ש' 8-7 ש' 27).

הנה כי כן, מטטוב זומן לעדות מטעמו של רוחן כדי לתמוך לכאורה בגרסתו של רוחן לגבי נסיבות המפגש במלון, אך דווקא בנקודה זו, דבריו של מטטוב אינם תואמים את עדותו של רוחן. כך למשל, בעוד שרוחן דיבר על מפגש שארך כשלוש שעות, הרי שאליבא מטטוב הם ישבו במקום שעות ארוכות, אולי שש שעות מהצהריים ועד לשעות הערב. עדותו של מטטוב גם אינה עולה בקנה אחד את עדותו של אברג'יל, שכן לגרסת האחרון הוא ביחד עם אוזיפה נסעו לקבל את פניהם של רוחן, טולי ובומבי בשדה התעופה ולא כפי שהעיד מטטוב.

בכל מקרה וחשוב מכל: מטטוב העיד בהתייחסות אל עצמו, ש"אין מצב" שאברג'יל היה מדבר בנוכחותו על חיסולו של רוזנשטיין, או על גיוס כספים למען מטרה זו. אם כך, הרי ש- א-פריורי אין הוא האדם המתאים לשלול קיומן של שיחות ברוח המתואר על ידי עדי המדינה. בגלל טיבן של השיחות הן מראש לא נועדו להתקיים בנוכחותו. זאת ועוד: מטטוב העיד שהוא הגיע למלון רק בשעות הצהריים המאוחרות (בעוד שעל פי הראיות החבורה נחתה בשדה התעופה בבריסל בשעות הבוקר המוקדמות). בנוסף, לדבריו, לאורך כל השעות שבהם שהה כביכול במלון, אנשים יצאו נכנסו, באו והלכו. משמע מכך, שגם אם אכן הגיע מטטוב למלון (ואיני קובעת כך), העובדה שלא שמע שיחה בנושא חיסולו של

אברג'יל או בנושא גיוס כספים, אינה שוללת את האפשרות ששיחה כזו התקיימה שלא לנגד עיניו או למשמע אוזניו. למיותר לציין שאין חולק שמטטוב לא היה נוכח במפגש בדירתו של אוזיפה, מפגש שעליו העידו שני עדי המדינה, ולכן מראש אינו יכול להעיד דבר לגבי הנאמר באותה פגישה.

סופו של דבר, מדובר בעד שאיש פרט לו ולנאשם 2 לא הזכיר את נוכחותו במפגש במלון. נאשם 1 מצדו אפילו לא ידע לציין שהוא בילה איתם במהלך אותם ימים, ובאופן תמוה, לא נשאל לגבי נוכחותו בפגישה במלון. עדותו של העד הותירה רושם לא כן ולא אמיתי, ובכל מקרה, בהתאם לדבריו, אין ביכולתו לשלול קיומן של שיחות בין חברי הארגון ברוח המתואר על ידי עדי המדינה שלא בנוכחותו, שיחות שמראש לא היו אמורות להתקיים בנוכחותו ובידיעתו.

15.3.6 בניסיון להרחיק עצמו ככל שניתן מאירוע יהודה הלוי טען רוחן שכלל לא קיים שיחות טלפוניות עם בומבי. לרוחן לא היה הסבר לשיחות רבות המופיעות בפלט השיחות שלו ושל בומבי בתקופה הרלוונטית לאירוע יהודה הלוי. כמו כן לא יכול היה להסביר את העזרה לבומבי בעת מעצרו של בומבי בפרשה בשנת 2004, לרבות מפגש עם עורכי דין למענו. מדובר במחווה לא שגרתית עבור אדם שכביכול רוחן כלל לא מצוי בקשר עמו.

15.3.7 רוחן נקט בקו הגנה שלפיו המטען ביהודה הלוי הונח לפני הפגישות בבריסל. לתזה זו- שלא בוססה מצד רוחן על ידע מכלי ראשון, אלא התגבשה אצלו, לדבריו, למשמע הראיות שהובאו במשפט- התייחסתי כבר קודם. הדגשתי את חוסר סבירותה של הטענה בעיני, כמו גם את העובדה שאין בראיות שעליהן הצביעה ההגנה כדי לקבוע כאמור.

כך או כך, כפי שגם ציינתי קודם, אין בתזה זו, גם אילו סברתי שיש לקבלה, כדי לסייע להגנתו של רוחן. כאמור, לדברי בומבי, התכנית העבריינית לחסל את רוזנשטיין בצ'יינג' ביהודה הלוי עלתה על סדר היום כבר לאחר אירוע פלומר והייתה ידועה "לכולם" או למצער לדמויות הבכירות בארגון. במפגשים בבלגיה לא דובר אפוא בעניין חדש שצץ ועלה לראשונה באותן פגישות. ברי, אף לדברי בומבי, שהכסף שאברג'יל ביקש לגייס לא נועד לרכישת המטען גופו, שהרי גם לדברי בומבי הלבנות והנפצים כבר היו ברשותו קודם, כפי שאף דיווח לאברג'יל. לדברי בומבי, כאמור, הכסף נועד להוצאות השוטפות, לרבות כלי רכב, שכירת דירת תצפית ועוד, וכן לתמיכה בצוות המבצע עבור מחייה ומשכורת (עמ' 579). האמור בעמ' 70 סעיף יח' לסיכומי נאשם 2, כאילו צוות החקירה לא שעה לדברי י.א אשר התעקש שהכסף לא יועד למטען, מתעלמים לא רק ממכלול עדותו של י.א, בעיקר מדבריו המסבירים את השימוש בכסף שאברג'יל ביקש לגייס, אלא מתעלמים מהעובדה שאין חידוש בדבריו אלה של י.א שהרי בומבי לא העיד בשום מקום שהכסף יועד לרכישת המטען גופו.

באומרי זאת, ברי שאין כל משמעות לשאלה האם בעת שהתקיימו הפגישות בבלגיה המטען היה כבר מונח במקומו בצ'יינג' או שמא טרם הוכן והונח. הוצאתו לפועל של

המבצע הייתה כרוכה בעלויות שונות, הרבה מעבר למטען עצמו (אשר ככל הנראה עלותו אינה גבוהה). הארגון נזקק לכסף כדי לממן מגוון של הוצאות הכרוכות בהוצאתו לפועל של המבצע וכן לתמוך במבצעים העיקריים, לשלם את מחייתם ומשכורותיהם. ברי שגם במועד הפגישות בבלגיה צורך זה עדיין היה קיים ורלוונטי מפני שהמעשה טרם בוצע.
בהקשרנו יוער, שאין ממש בנטען בסיכומי ההגנה (עמ' 70 סעיף ט') כאילו לבנות החבלה והשלטים ששימשו לאירוע יהודה הלוי נרכשו על ידי י.מ ו-א.צ ונמסרו ל-ה.צ עבור ייצור המטען. <u>איש מהעדים לא טען כאמור – להיפך</u>. ה.צ טען כי את האמל"ח ששימש להכנת המטען קיבל מבומבי ואילו בומבי העיד שהוא זה שהביא ל-ה.צ אמל"ח שקיבל מווזאנה. מנגד א.צ העיד כי מעורבותו ברכישת חומרי אמל"ח עבור הארגון הייתה הרבה לאחר אירוע יהודה הלוי. גם י.מ עצמו הסתייג בהמשך עדותו מדבריו הקודמים כי מדובר בלבנות חבלה שהוא הביא, והסביר שמדובר היה בסברה חסרת בסיס מבחינתו (עמ' 4157 ש' 14-13 למול 4162 ש' 19-18).

14.3.8 קיימת משמעות ראייתית לכך שאכא, אשר נכח במפגשים ומוזכר בעדותו של רוחן כמי שבילה אתו ושהה במחיצתו, לא זומן לעדות על ידי ההגנה. רוחן הצהיר במהלך עדותו כי בדעתו לזמן את אכא לעדות, אך בסופו של יום, למרות שהלה זומן על ידי בית המשפט ואף הובא לבית המשפט על ידי שב"ס, רוחן ויתר על העדתו. כידוע, הימנעות נאשם מהבאת עד שעשוי לתרום להגנתו עומדת לו לרועץ ומחזקת את הראיות של הצד השני.

15.3.9 כנאמר קודם, עדויותיהם של בומבי ושל טולי אמינות עלי. אם להתייחס ספציפית לרוחן אין להעלות על הדעת סיבה מדוע כל אחד מעדים אלה, לא כל שכן שניהם יחד, יפלילו את רוחן בכזב. אין טענה שלרוחן היה סכסוך עם מי מהם, להיפך. טולי היה מקורב מאד לרוחן, היה חלק מקבוצתו ואיש שהיה נאמן עליו ועל הארגון כולו, אדם שהופקד על החשבונות והכספים. הטענה כאילו החוקרים יוני חג'ג' ואפרים ברכה ז"ל "תפרו תיק" לרוחן והביאו את עדי המדינה למסור גרסה מפלילה נגדו, היא טענה בעלמא נעדרת כל תשתית ראייתית. זאת ועוד, הטענה כאילו עדי המדינה חברו יחד בגרסה מפלילה נגד רוחן איננה מתיישבת עם העובדה שלא קיימת התאמה מלאה במלוא הפרטים של עדותם. אילו מדובר היה בגרסה בנויה ומתואמת, פרי עלילה ו"תפירת תיק", הדעת נותנת שסדקים אלה היו נסתמים.

15.3.10 כפי שפורט לעיל, לדברי בומבי, רוחן היה מודע היטב לתוכנית הכללית לחיסולו של רוזנשטיין בהמשך לניסיונות הכושלים הקודמים ואפילו ביטא חפץ במותו באומרו: "**בוא נגמור איתו עם המניאק הזה, בוא נסיים עם זה**" (עמ' 576 ש' 4). בנוסף, לדברי בומבי, רוחן וטולי הסכימו לתת כסף לטובת המבצע הנ"ל, ואכן כשבוע לאחר שחזרו מבלגיה, הביא לו טולי את הכסף שעליו סוכם בבית קפה הכוהנים. איני רואה משמעות

ראייתית אמתית לשאלה האם מדובר היה בסכום של 60, 70 או 80 אלף ₪, סכום שאותו לא זכר בומבי בחלוף השנים.
טולי מצדו אישר אף הוא שדובר בבלגיה על חיסולו של רוזנשטיין ועל הצורך לגייס כספים למטרה זו, וכן אישר, שהוא נתן כסף לבומבי לטובת מבצע זה, באישורו ובידיעתו של רוחן. טולי הדגיש כי מדובר היה בסכום כסף שהתקבל מעסקאות סמים, אך הוא היה מחוץ להתחשבנות הרגילה, ונועד למטרה מוצהרת זו.
כל אחד מעדי המדינה מהווה ראיית סיוע לעדותו של האחר ודבריהם מצטרפים לשיחות ולמכלול הראיות האחרות שפורטו לעיל.
סיוע נוסף לדבריהם מצוי בשקריו הלא מוכחשים של נאשם 2 כמו גם בגרסתו הבלתי משכנעת שאין בה מענה רלוונטי לראיות נגדו.

15.4 **מה העבירה שיש לייחס לרוחן בהסתמך על הראיות שהובאו במשפט?**

15.4.1 המאשימה עותרת להרשעת רוחן בעבירה של רצח בטענה שיש לראות בו אחד מהמבצעים בצוותא של האירוע ביהודה הלוי. לגישת המאשימה, לרוחן, כמו לשאר הנאשמים, הייתה שליטה פונקציונאלית מהותית על ביצוע העבירה, גם אם לא השתתף פיזית בביצועה. עמדת המאשימה היא שרוחן, בדומה לאברג'יל, פעל כ"מוח" אשר הנחה, תכנן וניהל את המבצע, כאשר קיים חוט מקשר בין הפגישות בבריסל, שם הייתה לנוכחותו של רוחן משמעות חשובה ,לבין האירוע שהתרחש 3 שבועות לאחר מכן. המאשימה הסבירה, כי רוחן היה בעל מעמד ייחודי בארגון ולא בכדי אברג'יל דחק בו להגיע למפגש.

מנגד, בא כוחו של רוחן הצביע על כך שגם אם תתקבלנה עדויות עדי המדינה וגם אם ייקבע שרוחן נתן כספים לטובת ביצוע המעשה, אין אינדיקציה לכך שהוא היה מעורב בתכנון ובביצוע של האירוע ואפילו שהוא ידע כיצד הוא עתיד להתבצע. לגישת ההגנה, עתירת המאשימה מתעלמת מיסודות בסיסיים במשפט הפלילי, שכן לא די בקביעה שרוחן מנהל בארגון כדי להפוך אותו למבצע בצוותא באירוע שאת פרטיו לא ידע.

15.4.2 אם לסכם את המצב העובדתי מבחינת מעורבותו של רוחן: כאמור, יש אינדיקציה לכך שרוחן, כמנהל בארגון, היה בסוד התכנית העבריינית הכוללת להתנקש בחייו של רוזנשטיין שתחילתה בשנת 2002, נתן את ידו ותמיכתו למאבק שהכריז אברג'יל נגד רוזנשטיין, שלח בעבר את אנשיו למשימת החיסול באירוע הקשת, וביטא את חפצו שרוזנשטיין יחוסל.
נדמה שגם המאשימה מסכימה שבכל אלה בלבד אין די כדי לבסס כנגדו שותפות או מעורבות ברצח ביהודה הלוי. בהתאם לסעיף 29 לחוק העונשין, מבצעים בצוותא מוגדרים כמשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, ולכן לא בכדי, בהעדר

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ראיות למעורבות ספציפית, לא יוחסה לרוחן עבירה באישום השלישי למרות היותו מנהל בארגון ובעל מעמד מיוחד בו, ולמרות מעורבותו הקודמת בניסיון לחסל את רוזנשטיין.
בהתייחסות ספציפית לאירוע יהודה הלוי אנו יודעים שרוחן הוזמן והגיע לבלגיה, השתתף שם בפגישות שבהן דובר על חיסולו של רוזנשטיין, נטל חלק פעיל בשיחות, הביע הסכמה לפעולה, הביע חפץ בחיסולו של רוזנשטיין, ואף הסכים להשתתף במימון המבצע, כפי גם עשה באמצעות טולי.
לגבי ההגעה לבלגיה, גם המאשימה מסכימה שלא מן הנמנע שההחלטה של אברג'יל לכנס את הפורום הבכיר הנ"ל ל-"מפגש פסגה" נולדה כאשר הבין שביצוע החיסול אינו מתקדם כמצופה, תוך שהוא מנצל לצורך כך את הגעתם של רוחן וטולי לבלגיה לצורך עניין פלילי אחר. מדברי בומבי עולה שהתכנית לחסל את רוזנשטיין בצ'יינג' ביהודה הלוי לא נולדה באותם מפגשים שהרי הוא מצדו שקד בנושא גם קודם. לדברי בומבי, לאחר אותם מפגשים המבצע נכנס מבחינתו להילוך גבוה, לשלב אופרטיבי, ואולם בומבי לא הסביר בזכות מה נוצרה אותה תפנית לדידו, והאם פרט לליבון הפרטים המבצעיים מול אברג'יל וגיוס כספים ביוזמת אברג'יל, הייתה לרוחן תרומה לגבי עצם קידומה של התכנית, בבחינת שהיה אחד "המוחות" כנטען בסיכומי המאשימה.
כאמור, אין חולק שבדומה לאברג'יל, רוחן לא השתתף פיזית בביצוע המעשה –ובכך בלבד אין כמובן כדי לשלול את האפשרות להגדירו כמבצע בצוותא - ואולם, בניגוד לאברג'יל שהיה מעורה ומעורב בפרטי הפרטים של הביצוע, תכנן את המבצע בשיתוף עם בומבי, היה מודע לזהותם של המבצעים, לכך ש-ה.צ יכין את מטען החבלה עבור המבצע, ולמעשה שימש "מפקד על" של הפעולה - אין אינדיקציה ראייתית לומר דברים דומים על רוחן. לא זו בלבד שאין אינדיקציה לכך שרוחן נטל חלק בתכנון או שהייתה לו השפעה על התכנית ועל אופן ביצועה, אלא שבהתאם לעדותם של טולי ובומבי, אין אפילו אינדיקציה חד משמעית לכך שרוחן היה מודע לעובדה שהחיסול יתבצע בצ'יינג', בדרך של הטמנת מטען חבלה.
הן בומבי והן טולי לא פירטו ולא הרחיבו לגבי תוכנן של השיחות, למעט על כך שדובר על רציחות ומלחמות, על המאבק ברוזנשטיין ועל הצורך לגייס כסף לצורך חיסולו. בומבי ציין שרוחן היה דומיננטי בשיחה, אבל לא ברור באיזה אופן ובאיזה מובן. מדברי בומבי לא עולה שבשיחות עלו פרטים אופרטיביים של המבצע המתוכנן. מדבריו לא ברור אפילו שהמיקום ושיטת הביצוע עלו בשיחות. טולי מצדו, אחד הנוכחים במפגשים, העיד מפורשות שהוא מבחינתו לא ידע כיצד אמורה להתבצע הפעולה, בהדגישו שזועזע לאחר האירוע מקיצוניותו ומתוצאותיו.
אומנם, אליבא דברי י.א בחקירותיו במשטרה, יש אינדיקציה לומר שדובר על כך שהמעשה יבוצע בצ'יינג' באמצעות מטען חבלה, ומשמע מכך שגם רוחן ידע על כך לכאורה, אך בהינתן ש- י.א לא העיד במשפט ולא נחקר נגדית, ובהינתן שדבריו אלה אינם נתמכים בעדויותיהם של טולי ובומבי, איני רואה אפשרות לעשות בהם שימוש ראייתי, או למצער לקבוע עובדה זו על בסיסן.

15.4.3 שאלה היא אפוא אם לאור האמור לעיל די במעשים המתוארים שביצע רוחן כדי לקבוע שהוא היה אחד מהמבצעים בצוותא של הרצח, כטענת המאשימה, או שאולי מעורבותו המתוארת, הגם שאין להפחית מתרומתה, מבססת כנגדו רמת מעורבות פחותה משל מבצע בצוותא, קרי כמסייע בלבד. <u>השאלה בהחלט מעוררת התלבטות לא קלה</u>.

מצד אחד רוחן הוא אחד מבכירי הארגון, אדם שנרתם למאבק ברוזנשטיין למן ההתחלה, היה מודע לניסיונות הקודמים ונטל בהם חלק באמצעות אנשיו, אדם שביטא חפץ במותו של רוזנשטיין, אדם שעל רקע מיהותו קשה לראות בו גורם חיצוני גרידא שרק ביצע פעולת סיוע תוך התייחסות ניטראלית לעבירה עצמה. מצד שני, בהיבט העובדתי של העבירה, להבדיל מהרכיב הנפשי, לא ניתן להתעלם מכך שלמעט השתתפותו בפגישות הנ"ל בבריסל (שבהן לא נולדה התכנית לראשונה), כנאמר לעיל, והעברת כספים למימון המבצע, אין אינדיקציה ראייתית לכך שהיה בסוד פרטי <u>המבצע הספציפי</u> ושהייתה לו השפעה כלשהי על אופן ביצועו.

אכן, אין להתעלם מכך שבהתאם ל-"מבחן המשולב" המדבר על כך שלצורך החלטה אם אדם הוא "מבצע בצוותא" - כחלק מהאיזון בין הרכיב העובדתי של העבירה לרכיב הנפשי- קיימת מעין "מקבילית כוחות" שבמסגרתה ככל שהיסוד הנפשי של העושה הוא בעל עוצמה רבה יותר מבחינת העניין שיש לו בביצוע, כך ניתן להסתפק בדרגה נמוכה יותר של מעורבות במסגרת היסוד הפיזי-עובדתי. לגבי רוחן הוכח שהיה לו עניין במעשה בחפץ לגרום לתוצאה הקטלנית, ולכן יש בסיס לכאורה לטענה שניתן להסתפק לגביו בדרגה נמוכה יותר של הרכיב העובדתי.

ההתלבטות בהקשרו של רוחן נובעת מהפער שקיים בין, מצד אחד, מיהותו בארגון וחפצו בתוצאה הקטלנית, לבין, מצד שני, העדר תשתית ראייתית לגבי רמת מודעותו את פרטי התכנית ואופן ביצוע המעשה המתוכנן, כמו גם מידת השפעתו על אופן ביצועה של תכנית זו.

פער זה מקבל משמעות נוספת במקרה שלנו על רקע העובדה שמכוח דוקטרינת הכוונה המועברת מיוחסת עבירת הרצח למבצעים בצוותא של האירוע – אשר לגבי כולם, פרט לרוחן, קיימות ראיות המלמדות על מודעותם לתכנית ולתוצאותיה המסתברות .

15.4.4 לאור כל האמור לעיל, ולא בלי היסוס, מסקנתי היא שיהא זה צודק ונכון יותר בנסיבותינו לראות ברוחן כמי שסייע לרצח, וכפועל יוצא מכך למצוא אותו אשם בעבירה של "סיוע לרצח" לפי סעיפים 300(א)(1) יחד עם סעיף 31 לחוק לגבי רציחתם של שלושת הקורבנות שמצאו מותם באירוע.

למיותר לומר שהוכחו, ואף ביתר, יסודותיה של עבירה זו, שהיא פחותה בעוצמתה מזו שיוחסה במקור לרוחן. ברי שהעברת כסף לצורך מימון התכנית מהווה פעולת סיוע במישור הפיזי עובדתי, כאשר אצל רוחן התגבשה גם הכוונה הפלילית הדרושה לסיוע -

ואף מעבר לכך. הוא וודאי היה מודע לכוונה לבצע את העבירה וכן מודע לכך שמעשיו מסייעים לביצועה.
בדומה, יש בסיס להרשעת רוחן כמסייע לשורת העבירות האחרונות שיוחסו לנאשם 1, כפי שפורט לעיל, עבירות שהן תוצאה מהפגיעות שנגרמו לאנשים נוספים. כך הדבר גם לגבי העבירה של קשירת קשר לפשע.

16 <u>הדיון באשמתו של נאשם 4 באישום הרביעי</u>

16.1 <u>גרסתו של נאשם 4 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר)</u>

16.1.1 אוזיפה שלל מודעות כלשהי לתכנית העבריינית הגלומה באישום זה: "**אין לי יד בזה, ולא הייתה לי יד בזה ואני בחיים שלי לא יכול לפגוע בבן-אדם, גם לא לעזור לפגוע בבן-אדם, לא הייתי מעורב בזה, לא שמעתי על זה. שמעתי על זה בדיעבד אחרי שזה קרה, אבל אין לי יד ורגל בזה, בחיים שלי לא דיברו לידי על דברים כאלה...בחיים שלי לא שמעתי על דבר כזה, בחיים שלי לא דיברו לידי על דבר כזה, אף אחד לא ידבר על-ידי על דבר כזה, למה שידברו לידי על דברים כאלה?** (עמ' 8486 ש' 13 ואילך).

לבין מטטוב שבה מעדכן אותו מטטוב ש-"**עצרו את זאביק**" ואומר לו: "**תודיע שם**". אוזיפה השיב כי אין בכך ללמד דבר: "**...אומרים לי שהוא נעצר, בסדר, מה את רוצה שאני אעשה? אמרתי משהו? עשיתי משהו? אמרו לי שהוא נעצר אז הוא נעצר...**" (עמ' 8841, ש' 14-23). ובכל מקרה, לדבריו, לא דיבר עם אף אחד מישראל ולא עדכן אותם שזאביק נעצר: "**התקשרתי למישהו מהארץ להודיע שזאביק נעצר? התקשרו, אמרו, זה נשאר אצלי, נגמר**" (עמ' 8844, ש'11-10).

16.1.2 אוזיפה שלל את האפשרות שידע על זימונם של אנשי החבורה מראש או כי נקבע עמם שייפגשו בביתו. לדבריו, אומנם בתקופה הרלוונטית אברג'יל התגורר בביתו אך בימים שבהם התקיימו הפגישות, החל מה-17.11.03, הוא, אברג'יל, עבר להתגורר במלון (עמ' 8516). לדברי אוזיפה לא התקיימה פגישה בדירתו, ובכל מקרה הוא לא השתתף בפגישה כלשהי - בין בדירתו ובין בכל מקום אחר - שבה דובר בנוכחותו על חיסולו של רוזנשטיין.
כתימוכין לכך שלא היה לו קשר לפגישות וכן לבואם של החברים הפנה אוזיפה לשיחה עם מאיר אברג'יל מתאריך 18.11.03 בשעה 10:55 (**נ/10**). לדבריו, בשיחה זו התקשר מאיר לטלפון של אוזיפה וביקש להשיג את אחיו בדחיפות, וכדרך אגב, שאל אותו מאיר האם החברה מישראל הגיעו..."**הוא אומר לי: תגיד, עד מתי הם נשארים**" **ואני אומר לו, אין לי מושג, כי באמת אין לי מושג, אני לא יודע למה הם באו, אני לא יודע לכמה זמן הם היו צריכים להישאר, אתה רואה שם שאני אומר לו אני חושב שהיום הם חוזרים, אני לא**

יודע כלום, לא מעורב כלום, ואני אומר לו שאתמול בלילה הם היו איתי, היו באנטוורפן, עד חצות וחצי-אחת בערך, הם יצאו לבלות ואני הלכתי הביתה" (עמ' 8523, ש' 12-19; ראו גם חקירה נגדית עמ' 8906, ש' 4-14).

16.1.3 לדברי אוזיפה, אין ממש בטענת המאשימה שהוא ביטא כעס כלפי י.א על כך שלא הסכים לשלם כסף עבור מבצע החיסול (עמ' 8486). לדבריו, הכיר את י.א בבלגיה בשנות ה-90, בלי קשר לאברג'יל, ועשה עמו עסקת יהלומים אחת בשנת 2003. לדבריו, י.א ישן בדירתו כמה פעמים אך לא היה לו עמו עסקים נוספים עמו (עמ' 8804, ש' 17-31). בקשר לשיחה **נ/173** מתאריך 20.11.03 בינו ובין יהודה מטטוב שבמסגרתה אמר למטטוב "**הפצוע (י.א – ג'ר') חזר רוורס**" (**נ/173.** להלן – "**שיחת הרוורס**"), הרי שלדברי אוזיפה, שלא כנטען על ידי המאשימה, מדובר בשיחה שעניינה עסקת יהלומים שהוא ומטטוב תיווכו במכירתם. על פי אותה עסקה, י.א ודוד שלו, ויקי שהיה שותף עמו בעסק ביקשו לרכוש את היהלומים עבור צד ג'. תחילה, י.א נתן הצעת מחיר עבור העסקה, שולמה המקדמה על סך 50,000 דולר והיהלומים ניתנו על יסוד אותה מקדמה. לאחר מכן סבר ויקי כי ההצעה שניתנה גבוהה מדיי ולכן הם ביקשו לחזור בהם מהעסקה. זאת הסיבה לאמירתו בשיחה עם מטטוב ש- י.א "חזר רוורס". קרי: ביקש לחזור בו מהעסקה (ראו עמ' 8537, ש' 23 ואילך). אוזיפה הסביר שבסופו של דבר העסקה הושלמה אבל זה היה מצב נכון למועד שיחתו עם מטטוב.

בהקשר זה, הופנה אוזיפה בחקירה הנגדית לגרסת י.א שלפיה מקור היהלומים בשוד שעשו בוזגלו ומטטוב. אוזיפה הכחיש זאת והוסיף של-י.א אין אפשרות לדעת מהיכן קיבל את היהלומים, וכי אמירתו זו אינה אלא ניחוש. בכל מקרה, באותה תקופה ציון אלון היה בספרד ולכן לא יכול היה לשדוד ולהביא לו יהלומים (עמ' 8902, ש' 11-24).

16.1.4 במסגרת עדותו הראשית התייחס אוזיפה לשורה של שיחות שהתקיימו בימים הרלוונטיים לפגישות כהוכחה לטענתו שהוא לא היה צמוד לחבורה ולא בילה כל העת במחיצתם. אוזיפה אישר כי מדובר היה לדידו בשלושה ימים רגילים, ללא חשיבות מיוחדת ולכן השתלשלות הדברים אינה זכורה לו, כך שאלמלא האזין לשיחות ובאמצעותן למד על מהלכיו, לא היה יכול לומר דבר לגבי מה שהתרחש (עמ' 5313 ש' 18).

אוזיפה התייחס לשורה של שיחות נוספות שמהן עולה, לדבריו, שהוא לא נמצא עם אברג'יל. כך למשל בשיחה **נ/ 20**, מתאריך 18.11.03, בשעה 14:00. הוא מתקשר לאברג'יל, אך עונה לו ידידתו, נטלי, ומוסרת כי אברג'יל ישן ומפנה למספרי טלפון אחרים במלון. לדבריו, על פי הקידומת של המספרים, הם נמצאים במלון בבריסל (עמ' 8528, ש' 2-3). בדומה, מתייחס אוזיפה לשיחות נוספות שמבוצעות לטלפון הנייד שלו, בשעות הצהריים ואילך, כאשר מנסים לאתר את אברג'יל דרכו, ומאותן שיחות עולה לשיטתו כי לא נמצא עמם (ראו **נ/24, נ/172, נ/21**, עמ' 8528).

16.1.5 בחקירה הנגדית הופנה אוזיפה לשיחות שהתקיימו בתאריך 17.11.03 בעיקר שיחה **ת/1880יט**, משעה 19.32, שבה אומר אוזיפה לאילן בן שטרית כי בעוד שעתיים יראה את אברג'יל. במענה לכך השיב אוזיפה כי הוא נסע אליהם מאנטוורפן לבריסל על מנת להביא להם סמים וחזר חזרה לאחר מכן לאנטוורפן: **"יכול להיות שהייתי איתם שעה שם"** (עמ' 8907, ש' 12). בהמשך לכך הוטח באוזיפה בחקירה נגדית כי מי ששהה במלון קרלטון ומי ששוחח עמו סמוך לאחר חצות (**נ/59, נ/62**) וזוהה על ידו כאכא, הוא למעשה אדם בשם שמעון כהן, חברו הנרקומן של אוזיפה אשר שהה באותה תקופה בקרלטון באנטוורפן. לצורך כך הושמעו לאוזיפה שיחות מתאריכים קודמים 10.11.03, 14.11.03, 15.11.03 **(ת/1994-1996)** שמהן ניתן ללמוד כי מי ששהה בקרלטון אנטוורפן באותה תקופה זה אותו שמעון כהן. אוזיפה שלל זאת וטען כי הדובר הינו אכא וכי את הדברים הוא זוכר מתוך השיחות. יחד עם זאת מסר, כי אינו יכול לזכור בדיוק איפה אכא היה ומכל מקום לא יצא עמם לבלות באותו ערב. כאשר אמר בשיחה **נ/59** כי הם היו ב-"חלונות" הרי שלדבריו הוא התלוצץ, ואינו זוכר אם היו או לא היו בחלונות באותו ערב, אך בכל אופן לא יצא לבלות איתם (עמ' 8908, ש' 23-14).

16.2 <u>עדי הגנה מטעמו של נאשם 4</u>

16.2.1 יהודה מטטוב הובא להעיד מטעמו על ידי נאשם 2 היה למעשה עד הגנהרלוונטי מטעמו של נאשם 4, כפי שפורט קודם. הלה תמך בגרסת אוזיפה אודות עסקת היהלומים שממנה חזר בו י.א, הכל כפי שפורט קודם במסגרת הדיון בעדיו של נאשם 2 – ולא אחזור.

16.2.2 מטעמו של אוזיפה הובא לעדות גם י.א, ואולם, כאמור, על רקע סירובו להעיד, הושגה הסכמה דיונית שלפיה הודעותיו במשטרה יהוו ראיה לתכנן בהקשרו של נאשם 4, כפי שכבר פורט בפרקים הקודמים ובעיקר בפרק על עדי המדינה.
כאמור, בהקשר לאישום זה, לא הזכיר העד קיומה פגישה בדירתו של אוזיפה. כמו כן, במסגרת העימות שהתקיים בינו לבין אוזיפה (**ת/328** עמ' 71-70) אישר את דברי אוזיפה שהלה לא נכח בפגישות ובכל מקרה לא היה מעורב בסכסוכים בארץ וכי לא דיברו בסמיכות לו על מעשי אלימות.

16.3 <u>דיון ומסקנות לגבי נאשם 4</u>

16.3.1 כנאמר ברישא של אישום זה, מסקנתי היא שלא הוכחו כלפי נאשם 4 העבירות שיוחסו לו באישום זה ויש להורות על זיכויו, הכל מהנימוקים שיפרטו בסעיפים הבאים:

16.3.2 לגישת המאשימה, כמשתקף בסיכומים, אוזיפה תרם במישרין ליצירת התנאים לביצוע העבירה על ידי העבריינים העיקריים (נאשמים 1 ו-2) על ידי שנתן להם ולעדי המדינה מקום מפגש בטוח בארץ זרה, כינס אותם והביאם לנאשם 1, שימש יד ימינו של נאשם 1 וכן העביר מידע במישרין על תנועותיו של רוזנשטיין, כמשתקף בשיחה **ת/1984** בימים שלפני הרצח. בכך לגישת המאשימה מתקיים היסוד העובדתי של העבירה. אשר ליסוד הנפשי, הרי שלגישת המאשימה אוזיפה ידע שהוא מסייע לאברג'יל ולארגון הפשיעה בכל מאמציו החל ממתן דירתו, עבור במתן שימוש במכשיר הטלפון שלו, עבור בהעברת מסרים בין חברי הארגון עבור בהסעתם ואירוחם בבלגיה. אוזיפה, לשיטת המאשימה לא רק ידע שהוא מסייע אלא שזו הייתה מטרתו. אוזיפה גם היה מודע לכך שעתידה להתבצע עבירה וזאת נובע משיחות הטלפון שלהן היה צד, ממעמדו בארגון ומקרבתו לאברג'יל.

16.3.3 ב"כ נאשם 4 בסיכומיו עתר שלא לתת אמון לדברי טולי ובומבי בהצביעו על כך שבומבי טעה לגבי מיקום דירתו של אוזיפה (אנטוורפן לעומת בריסל) ולא יכול היה לתארה ואילו טולי טעה לגבי היום בשבוע שבו התקיימה הפגישה הנטענת בדירתו של אוזיפה. עוד טען הסנגור לחוסר הלימה בין הראיות לבין פרשנות המאשימה את חלקו של אוזיפה, בהדגישו שלא זו בלבד שאוזיפה הודה שנכח באחת הפגישות, אלא שאין ראיה לכך שהוא היה אמור מראש למצוא מקום מפגש הולם לפגישות עבור החבורה. לדבריו, סיכומי המאשימה לוקים בהפרזה רבה. כמו כן הדגיש הסנגור את גרסתו המזכה של י.א לא רק לגבי אי נוכחות אוזיפה בפגישות אלא אף לגבי העדר מעורבותו באירועי האלימות. הסניגור חלק על הוכחת היסוד הנפשי בעבירה בטענה שהוא לא התגבש אצל אוזיפה.

16.3.4 כפי שכבר נאמר על ידי קודם, אני נותנת אמון בדבריהם של בומבי וטולי שלפיהם באותם שלושה ימים, נפגשו החברים, בין השאר גם בדירתו של אוזיפה. לא מצאתי ממש בטיעונים המתייחסים לטעותו של בומבי ו/או לטעותו של טולי, ולא אחזור על הנימוקים שפורטו בסעיף 12.6. לעיל.
עם זאת, טענת המאשימה כי בעשותו כן אוזיפה "סייע" לביצוע העבירות מושא כתב האישום מעוררת קושי. הקושי מתעורר הן באשר ליסוד העובדתי של העבירה והן באשר ליסוד הנפשי.

ראשית, גם בהנחה שהחבורה נפגשה בדירתו של אוזיפה – לדברי טולי כנראה ביום הראשון לאחר שנחתו בשדה התעופה – אין לפנינו אינדיקציה ראייתית לכך שמדובר היה במפגש בהא הידיעה, מפגש שנקבע לגביו מראש שהוא יעסוק בחיסולו של רוזנשטיין, בבחינת שאוזיפה העמיד בכוונת מכוון את דירתו לרשות החברים למען קיומו של מפגש מהסוג האמור.
שנית, בהקשר זה אסור לשכוח שאוזיפה היה אחד מחברי הארגון ואדם מקורב לאברג'יל. האנשים שהגיעו לבריסל היו חברים בכירים בארגון שאברג'יל זימנם. אברג'יל התגורר

באותה תקופה אצל אוזיפה. במצב כזה, עצם הגעת החברים לדירתו של אוזיפה אינו נראה כשלעצמו כמעשה מיוחד וחריג, שצריכה להיות מאחוריו כוונה מיוחדת.
לפיכך, במצב שבו אין אינדיקציה לומר שהפגישה בדירתו של אוזיפה תוכננה מראש להיות "פגישת עבודה" מהסוג שנטען, יש קושי לומר שהייתה לאוזיפה מראש כוונה לסייע, או מודעות לטיבו המסייע של המפגש בדירתו.

זאת ועוד: אין להתעלם מהעובדה שהחבורה נפגשה גם בבית מלון בבריסל, מקום שבו הם דנו באותו נושא ממש, כאשר חשיבותו של מפגש זה לא הייתה פחותה בהקשרנו. השימוש בדירתו של אוזיפה לא היה אפוא הכרחי ולא בעל חשיבות מיוחדת. נכון שבהתאם לפסיקה פעולת הסיוע אינה חייבת להיות אפקטיבית, ואולם כאשר מראש מדובר במעשה שרמת התרומה שלו קטנה או לא לגמרי ברורה, מאליו מתעוררת השאלה עד כמה העושה נסמך עליו או בנה על התרחשותו [ע"פ 4137/97 **פוליאקוב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נג (1)289 (1999)].

16.3.5 נקבע לא אחת, כי נוכח מהותה של עבירת הסיוע כתורמת באופן עקיף ומשני להגשמתה של העבירה העיקרית, מתבקשת המסקנה כי מעשה הסיוע צריך **להיות "מסוגל" לסייע להגשמתה של העבירה העיקרית** (יורם רבין ויניב ואקי **דיני עונשין** כרך א (מהדורה שלישית, 2014). במקרה שלנו, לא למיותר להקשות האם בכך שאוזיפה סייע לכאורה בעת שאיפשר קיומו של מפגש בדירתו, ניתן לומר עליו שהוא סייע להגשמתה של העבירה העיקרית. נדמה שיש מרחק או פער בין התרומה לקיומה של הפגישה לבין סיוע להגשמתה של העבירה העיקרית.

16.3.6 אכן, לא מן הנמנע בעיני שאוזיפה לא מודר מהשיח שהתנהל וכי אנשי הארגון הבכירים לא נמנעו לשוחח על ידו. יש הגיון במחשבה שהוא שמע את שנאמר וידע על כך שמתגבשת תוכנית לחיסולו של רוזנשטיין. כפי שכבר נאמר בפרקים הקודמים, אוזיפה היה איש אמונו של אברג'יל והיה מסוג האנשים המקורבים והמעורים. עם זאת, ברי שבידיעה כשלעצמה, לא סגי.
כאמור, אין אינדיקציה ראייתית, לא בדברי טולי ולא בדברי בומבי, לכך שאוזיפה נטל חלק פעיל בשיחות שבהן דנו בחיסולו של רוזנשטיין, או שהוא התבטא בדרך כלשהי בהקשר לכך. בדבריהם לא הייתה כל התייחסות לחלקו ו/או למעשיו בהקשר הנדון, למעט דברי בומבי באומרו שכל הנוכחים היו עבריינים, חברי ארגון לא תמימים. לעומת זאת, י.א אמר פוזיטיבית שאוזיפה לא היה מעורב באירוע יהודה הלוי בכל צורה שהיא.
באומרנו זאת הרי שקיים בהחלט ספק עד כמה ניתן לומר לגבי אוזיפה שהוא היה מודע לערכה המסייע של הפגישה אצלו בדירה, ועד כמה הייתה לו באמת מטרה או רצון לסייע להגשמת העבירה עצמה.

16.3.7 פרט לפעולת סיוע נטענת זו, אין אינדיקציה לומר שאוזיפה סייע לעבירה בכך שהעביר מידע לגבי פעולותיו של רוזנשטיין. הדברים שהוחלפו בשיחה **ת/1984** בין אוזיפה למטטוב אינם מחייבים פרשנות זו, ולו מן הטעם שאין אינדיקציה לכך שאוזיפה אכן העביר את המידע הנ"ל למאן דהוא, או בכלל שהיה במידע זה כדי לסייע בצורה כלשהי לעבירה עצמה.

בדומה, אין אינדיקציה לכך שאוזיפה פעל להשגת כספים עבור מבצע החיסול על רקע החלטתו של י.א שלא להשתתף במימון. בהקשר זה אומר, שאת המילים "הפצוע לקח רוורס" ניתן לפרש בכמה מובנים, כאשר פרשנותה של המאשימה לפיה מדובר ב-י.א ובהחלטתו שלא לשלם עבור המבצע, איננה הפרשנות היחידה שבאה בחשבון. י.א לא היה אחד הדוברים בשיחה ולכן דבריו שאפשר ששיחה זו נסובה על נושא זה, היא עדות סברה. אין סיבה להעדיף פרשנות זו על פני דבריו של אוזיפה הנתמכים בדברי מטטוב (שניהם הדוברים בשיחה) שמדובר היה בעסקת יהלומים שממנה נסוג י.א. חיזוק לאמור לעיל ניתן למצוא בשיחות שהתקיימו במהלך הימים הרלוונטיים שבהן יש אינדיקציה לקיומה של עסקת יהלומים שבה היו מעורבים אוזיפה, י.א ומטטוב.

16.3.8 סופו של דבר, לאור כל האמור לעיל, המסקנה היא שהמאשימה לא הוכיחה לגבי אוזיפה את העבירות שיוחסו לו באישום זה ולטעמי, נכון להורות על זיכויו.

17 <u>הדיון באשמתו של נאשם 10 באישום הרביעי</u>

17.1 <u>גרסתו של נאשם 10 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר)</u>

17.1.1 כפי שכבר נאמר עת דנתי באירוע מושא האישום השלישי, התמודדותו של סבח עם האשמות שיוחסו לו הייתה בעיקרה השמצת עדי המדינה. כמו בהתייחסותו לאירוע שבאישום השלישי, כך גם לגבי אישום זה. בדומה ל- ה.צ כך גם לגבי י.מ . אין טוב מציטוט דבריו בחקירה הראשית (עמ' 9866 ש' 19 ואילך):

ש. "שמעון, בוא נתקדם לאישום הרביעי, האישום של יהודה הלוי. טוענים שאתה קשרת קשר על דעת יצחק אברג'יל, ביחד עם גולן אביטן, פטריק ו(מונה את השותפים), לשים מטען חבלה רב־עוצמה בגג הצ'יינג'.מה התשובה שלך? היה דבר כזה?

ת: שקרנים. כולם שקרנים. לא היה ולא נברא. בחסות בירה מכבי, לא בחסות יצחק אברג'יל.

ש: טוענים בכתב האישום משהו שאומנם לא מסתדר עם עדי המדינה, אבל זה מה שכתוב בכתב האישום – שחודש לפני 11 בדצמבר 2003 – – –

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ת: הכול אמירות. „בזמן לא ידוע", „בתאריך לא ידוע". „כתב אישום".

ש: אני אומר את זה בקצרה. נטען שאתה פעמיים היית מעורב באירועים שבהם נמסר מטען חבלה לנאש ם13–––

ת: שקר, שקרים, הכול שקרים.

ש: אתה–––

ת: הכול סיפורים,. לא היה ולא נברא, שקרים.

ש: אתה מסרת מטען חבלה אי־פעם לנאשם 13?

ת: לא היה ולא נברא.

ש: שמעון, בכל־זאת אני אפרט לך. אירוע אחד, נטען שאולי ברכב שלך לקחת מטען העברת לז'וז'ו?

ת: מתי לקחתי מטען והעברתי לז'וז'ו, ברכב שלי?

ש: חודש לפני אירועי יהודה הלוי.

ת: אין לי אוטו. איזה אוטו בדיוק? אמרו אם זה, עם מזדה כסופה, לא? מה אתה שואל אותי? אני ב־2004 רק קניתי את האוטו שלי.

ש: בוא נתקדם, בסדר. עכשיו, בסעיף 14 לכתב האישום אומרת התביעה שהיה אירוע שבו, בחלק האחורי של הבית של ה.צ, הועבר מטען חבלה לנאשם 13, ואתה היית – מי שהעביר את המטען זה ה.צ או בנו, ואתה היית נוכח באותו אירוע. מה יש לך להגיד על זה?

ת: תגיד לי, מה זה, מפרקים פה משאית של אבטיחים? לא הבנתי. בשביל מה הייתי צריך להיות נוכח?

ש: אני שואל אותך.

ת: לא היה ולא נברא! שקר.

.....

ש: תראה, ה.צ מספר קצת אחרת. מספר – קצת הרבה אחרת? אומר, בעמוד 3429, שורה 18, אומר שכשהוא הרכיב מטען בפעם הראשונה הוא נתן לך אותו, והוא הסביר לך על כפתור הביטחון, ואתה היית אמור להעביר אותו לנאש ם 13, לאופנוען. מה יש לך להגיד על זה?

ת: שקרן. שקרן. לא היה ולא נברא. שקר. הכול שקרים.

ש: ה.צ, בעמוד 2334, מדבר על עוד פעם שבה הועבר מטען, אחרי שהיה מטען שהייתה בו בעיה, והוא אומר שהוא נתן לך את המטען – עמוד 2334, שורה 29 – הוא שם את המטען בחוץ, במרפסת, ואמר לך שזה מוכן ואפשר להוציא. מה יש לך להגיד על הדברים האלה?

ת: שקרן! הוא טוען שהוא לקח את זה – הוא העיד פה, לא? הוא אומר שהוא לקח את זה בידיים שלו מ-ה.צ. בומבי...

ש: תראה...

ת: מי השקרן ביניהם? ה.צ או בומבי? מי? או י.מ– מי בדיוק?"

17.1.2 כאמור, סבח הכחיש כל מעורבות באירוע יהודה הלוי, הוא כפר בכך שהעביר מטען חבלה לז'וז'ו בביתו של ה.צ או בכלל שהעביר קופסת קרטון כלשהי. סבח אישר כי נהג לשבת בביתו של ה.צ ובכלל זה נכח בסלון ובחצר, אך לדבריו שוחח רק בענייני דיומא ואיש לא סמך עליו יותר מידי. לדבריו: "**אני ישבתי בסלון שם כל הזמן, לא ידעתי על האירועים האלה, לא ידעתי שום דבר, אף אחד לא שיתף אותי, אני הייתי כמו זבוב על הקיר שם. אדם פשוט, לא סמכו עליי גם, אף אחד לא דיבר איתי לגבי הנושאים האלה**" (עמוד 9861, ש' 14-16).

בחקירה הנגדית כאשר סבח התבקש להתייחס לגרסת ה.צ שלפיה הוא ביקש מסבח להיות נוכח בעת העברת המטען משום שלא רצה להכיר את אנשי ה"החוליה המבצעת" של יהודה הלוי, ובהינתן שסבח היה מצוי בקשר עמם - השיב סבח ש-ה.צ שירבב את שמו על מנת להפלילו לשווא (עמ' 10083).

בחקירה נגדית סבח התבקש להתייחס לאפשרות התיאורטית שלפיה הוא אומנם נכח בביתו של ה.צ בעת העברת המטען בתוך קופסת קרטון, אבל לא ידע דבר מה מכילה הקופסה –אך שלל אפשרות זו (עמ' 9882 ש' 6 ואילך).

17.1.3 סבח התייחס להיכרותו עם הנפשות הפועלות, אותם אנשים שעל פי הנטען היו מעורבים באירוע יהודה הלוי:

<u>לגבי עופר בוהדנה:</u> סבח העיד בחקירה הראשית כי את בוהדנה הכיר משום שהיה מגיע לפרוט שיקים בצ'יינג' של מריקו, בדרך כלל עם בומבי. בהתייחס לשיחות שקיים עם בוהדנה כמשתקף בפלט השיחות, טען שהן נגעו לפריטת שיקים בצ'יינג' (עמ' 9852, ש' 7). בחקירה הנגדית הופנה סבח להודעתו במשטרה מיום 14.9.03, הודעה שלא תחת אזהרה (**ת/ 429**). במסגרת אותה חקירה, סבח סרב להשיב ולהתייחס לשאלות שנשאל, לרבות לאמירתו לשוטרים לפני החקירה שהוא אינו מכיר את בוהדנה וכי קרא את שמו בעיתון. לסבח לא היה מענה לשתיקתו במשטרה ולסירובו להתייחס לבוהדנה, ואולם לגופה של היכרות עמו השיב כי ככל הנראה הקשר עם בוהדנה התמצה בכך שהלה אליו כדי פרוט שיקים (עמ' 9911 ש' 14-16). עוד במהלך חקירתו הנגדית התבקש להתייחס לשיחות טלפון בינו ובין בוהדנה בהתאם לפלט המשויך למספר של בוהדנה וזאת בתאריכים הסמוכים לאירוע יהודה הלוי, 4/12/03, 6/12/03, 7/12/03 (עמ' 10055, ש' 25 ואילך).

התקשר להסביר **(ת/א156א)**

ש. "מה יש לעשות בשיחות שבוהדנה מתקשר אליך, אתה מתקשר לבוהדנה, מה אתה אומר? מה יש לך לשאול את בוהדנה?

ת. אמרתי, אולי במסגרת העבודה.

....

ש. 1:053 בלילה ב-7 בדצמבר, יש משהו כל כך היסטרי עכשיו לדבריו עליו?... מה קורה בשעה הזאת? על מה צריך לדבר? איזה שיק היסטרי צריך לדבר עליו ...?

ת. אני לא יודע...

ש. אני אגיד לך בדיוק מה הגיוני שאתם, ערב יהודה הלוי, הגיוני שאתה בסוד העניינים ויודע טוב מאוד ובוהדנה בסוד העניינים, שני חיילים ממקומות שונים בארץ שצריכים להיות מתואמים, להיות מקושרים....שורה שלמה של שיחות שנמצאת ביניכם בשנת 2003 בחודש דצמבר...

ת. זה במסגרת העבודה."

לגבי אהרון סוסן: לדברי סבח, הוא היה בכלא עמו ועם ציון אלון, אך הכיר אותו לעומק רק בשלב מאוחר יותר, בשנת 2004-2005, שאז נהגו לבלות יחד, גם עם המשפחות. בהתייחס לשיחה שנערכה ביניהם באוקטובר 2003 הסביר כי ככל הנראה מדובר בשיחה במסגרת עבודתו בצ'יינג' של מריקו (עמ' 9846).

לגבי יוסף לוי (ז'וז'ו): לדברי סבח, גם את יוסף לוי הכיר דרך עבודתו בצ'יינג' בטענה שהלה היה מתלווה לבומבי לביקורים בצ'יינג'. לדבריו, יכול להיות שנסע אליו כדי לגבות כסף בתמורה לשיקים שלא נפרעו, זאת משום שהשיקים של בומבי תמיד היו בעייתיים. עוד מסר סבח, כי תחילה הכחיש את ההיכרות עם ז'וז'ו משום שלא הכיר את שמו המלא, יוסף לוי (עמ' 9851, ש' 28-30, עמ' 10063, ש' 15-18). לגבי שיחות שהיו ביניהם סיפר כי הם היו על רקע רצונו של ז'וז'ו לבדוק עמו "**אם יש איזה טלפון של בחורה או מכון טוב**" (עמ' 9852, ש' 3-4). יוער כי ז'וז'ו עצמו העיד כי כלל אינו מכיר את סבח וכי אין לו זיכרון ממנו (10521, ש' 18). בכל מקרה, לדבריו, לא ראה אותו בבית של ה.צ בהקשר להעברת מטען או בלעדיו (עמ' 9892).

בהתייחס לשלומי ואזנה: סבח העיד במסגרת החקירה הראשית כי שלומי וזאנה היה מגיע מאילת לצ'יינג' על מנת לפרוט שיקים, וקרה שהוא, סבח, היה מסיע אותו לשדה דב (עמ' 9845, ש' 26-33). סבח הסביר את השיחות עם ואזנה בחודש נובמבר 2003 כשיחות שקשורות לעבודה בצ'יינג', וטען כי ייתכן שוזאנה חיפש את מריקו או בנבנישתי באמצעותו (עמ' 9846, ש' 5-15). גם בחקירה הנגדית, כאשר נשאל על הקשר עם וזאנה, הבהיר כי הם מכרים בלבד, ואולם, לדבריו, גם אם היו שיחות ביניהם, ככל הנראה הן נסובו או סביב העבודה בצ'יינג' או סביב כניסה למועדונים ונשים, תלוי בשעת השיחה (עמ' 10079- 10081). בהקשר זה, הוצג לו פלט השיחות של ואזנה **(ת/1567א)** שממנו עולה שבחודשים ספטמבר עד נובמבר 2003 קיימות ביניהם שיחות רבות. לדבריו הוא אינו זוכר: "**לא יודע, אולי היה באיזה בית מלון, משהו, רצה סמים, זונות, משהו, אני לא יודע**" (עמ' 10082, ש' 26).

17.2 **<u>דיון ומסקנות בעניינו של נאשם 10 - הפן העובדתי</u>**

17.2.1 על חלק גדול מטענות ההגנה מטעמו של סבח, בעיקר בנוגע ל-ה.צ, לזיכרונו, למניעיו כביכול לחפות על בנו ועוד, כבר עמדתי בעת שדנתי בעניינו של סבח באישום השלישי. הדברים יפים גם לענייננו ואין מקום לחזור עליהם.

קשה להתייחס ברצינות לאמירתו הגורפת של סבח ש-ה.צ הוא "שקרן", זאת שלא בהתייחסות ספציפית לפרט מסוים בעדותו של ה.צ אלא כך באופן כללי וללא כל אבחנה. הדבר וודאי נכון שעה שלדידו של סבח לא רק ה.צ הוא "שקרן", אלא כל עדי המדינה "שקרנים", לגבי כל עניין ובכל נושא. למול טענתו בעלמא של סבח כאמור, קיימות ראיות ונתונים עובדתיים שמעידים על נכונות גרסתו של ה.צ לגבי מכלול גדול של פרטים ועובדות. במצב שבו מציב סבח חזית מחלוקת רחבה שלפיה "הכל שקר", די לכאורה להראות ש-ה.צ צודק לגבי חלק מהעובדות כדי להביא לקריסת קו הגנה זה.

תואמות של ה.צ בהקשר הרחב יותר משליכים על הערכת מהימנות גרסתו גם בהקשר הצר המתייחס לחלקו ולמעורבותו של סבח. קשה למצוא סיבה מדוע ה.צ ישקר דווקא בקשר למעורבותו שדברי ה.צ שכדי לקבוע סבח, כפי

בסעיף 12 לעיל על תתי סעיפיו עמדתי על מהימנותם של ה.צ ובומבי בספרם באופן דומה אודות חלקם באירוע יהודה הלוי והשתלשלות העניינים הנוגעת אליו. עדויותיהם זו לזו ואף לממצאים אובייקטיביים. מטבע הדברים, התימוכין הברורים לדבריו המסוימת של סבח, כפי שכבר נאמר ונומק באישום השלישי. לא למיותר לומר לגבי מעורבותו של סבח באישום הנוכחי נתמכים ומסתייעים גם בדברי י.מ, כך שמדובר בעלילת כזב יש להסיק שגם י.מ החליט לטפול כך סתם עלילת כזב על שעוד יפורט.

17.2.2 מן הפן העובדתי, המאשימה מייחסת לסבח במסגרת האישום הרביעי כי בשתי ההזדמנויות שבהן ה.צ טיפל במטען - כלומר, בפעם הראשונה בעת הכנתו ובפעם השנייה בעת תיקונו - היה סבח מעורב בתור מי שהוציא/העביר את המטען מחזקתו של ה.צ אל הגורם שהגיע לקבלו, או כמי שנכח בביתו של ה.צ למען שמירת בטחונו של ה.צ. על אודות מעורבותו האמורה של סבח העידו לפנינו הן ה.צ והן י.מ.
ה.צ הסביר, כי הוא ביקש שסבח יהיה נוכח בביתו בעת מסירת המטען משום שלא רצה להיחשף ולא היה מעוניין למסור את המטען למי שהוא אינו מכיר. לדבריו, סבח היה אדם שהכיר את כל הנפשות הפועלות. הסבריו של ה.צ בנקודה זו הם הגיוניים ומשתלבים בראיות. ראשית, שמענו הן מ-ה.צ והן מבומבי על כך שההנחיה לגבי ה.צ הייתה להחסות את מעורבותו ולא לחשוף את שמו ופעילותו בקרב חברי הארגון. גם י.מ העיד ש-ה.צ ביקש ממנו להגיע לביתו כדי לפטרל בחוץ ולהבטיח שהוא מצדו לא יצטרך לצאת החוצה. הבחירה בסבח הייתה בחירה טבעית, שכן לא זו לבד שהוא היה מקורב ל-ה.צ ושהה רבות בביתו, אלא שידע אודות מעורבותו של ה.צ בהכנת מטענים כמי שנטל חלק באישום השלישי והיה עד להרכבת המטען על ידי ה.צ באותו אירוע. זאת ועוד, נקל לראות שסבח

היה מצוי בקשר עם מרבית חברי הארגון הן מקבוצת בת ים בהנהגתו של יניב בן סימון, שאליה השתייך, והן מקבוצת אשדוד בהנהגת בומבי. סבח טען כי הקשרים עם אותם אנשים היו כתוצאה מעבודתו בצ'יינג' של מריקו (טענה שמעוררת תהיות כשלעצמה, כפי שפורט בהקשר לאישום השלישי), ואולם קשה להתווכח עם עצם קיומה של ההיכרות. ניתן אפוא לראות שכריכתו של סבח לאירוע, כעולה הן מדברי ה.צ והן מדברי י.מ איננה כריכה מלאכותית של מי שאין לו כל קשר לנושא או לדמויות הפועלות, אלא היא משתלבת היטב במארג הראיות ובהיגיון הסביר.

מדברי ה.צ עולה בצורה חד משמעית כי סבח נכח בשתי הפעמים שבהם טיפל במטען ונוכחותו במקום לא הייתה מקרית אלא יזומה ומכוונת. לדבריו הוא אפילו הסביר לסבח כיצד לסגור ולפתוח את מתג הביטחון.

17.2.3 כאמור, דבריו של ה.צ בהקשר לנוכחותו של סבח מוצאים סיוע בעדותו של י.מ.

כפי שצוין קודם, י.מ מסר תיאור של שתי אפיזודות שראה בקשר להכנת מטענים על ידי ה.צ, ואולם הסביר, שאין הוא יודע לומר בוודאות שמה שראה קשור בהכרח לאירוע יהודה הלוי וגם אינו בטוח לגבי סדר האירועים והכרונולוגיה שלהם. הוא הסביר, שבזיכרונו חרוטות תמונות שאותם ראה וחווה, כאשר בחקירותיו במשטרה הוא ניסה לשייך אותן לאירועי האלימות המתוארים, ובכך חטא בהשערות ובחוסר דיוק. בכל מקרה, לדבריו, התמונות שתיאר לא נוצרו בדמיונו הקודח ולא היו פרי המצאה. כאשר בוחנים את האופן שבו תיאר י.מ את שתי האפיזודות השונות, תיאור רווי פרטים שנשמע אותנטי, ניכר שלא מדובר בסיפור בדוי שהומצא על ידי י.מ אלא באירועים שי.מ באמת ראה וחווה. גם אם אמרתי - מחמת הזהירות המתחייבת על רקע הסבריו של י.מ עצמו - שאין מקום באישום הנוכחי לבסס ממצא עובדתי על דבריו של י.מ ככל שהם עומדים לבדם, ברי שבמצב שבו דבריו תואמים לעדות עד מדינה אחר, אין סיבה להתעלם מהם ולהימנע מלראות בהם ראיה אשר תומכת ומסייעת.

כך או כך, בהקשרו של סבח הרי שלדברי י.מ הלה נכח בביתו של ה.צ בשתי הפעמים שאותן תיאר. גם אם י.מ התבלבל לגבי הנסיבות המדויקות של כל אירוע וערבב בין האחד לשני, נוכחותו של סבח במקום נותרה כנתון מוצק לגבי שני האפיזודות. דבריו בעניין זה הולמים ומתיישבים עם דבריו של ה.צ.

17.2.4 כך, אליבא דבריהם המפורשים של ה.צ ו-י.מ נוכחותו של סבח בביתו של ה.צ בעת העברת המטענים לא הייתה מקרית ולא תמימה, אלא הייתה קשורה במישרין להעברת המטענים. בהינתן שסבח שלל לחלוטין את דברי עדי המדינה, לרבות האפשרות שראה מטען או שהעביר מטען ולו גם באופן תמים, אין כל משמעות לדבריו (ולאמור בסיכומים) שלפיהם הוא נהג להגיע לביתו של ה.צ בנסיבות חברתיות. אין דבר בין עובדה זו, שאינה שנויה במחלוקת, לבין הנסיבות שתוארו בדברי עדי המדינה.

17.2.5 ההגנה הרחיבה את הדיבור לגבי הטענה שבעת הרלוונטית לא היה לסבח רכב מאזדה, ומכאן שלא ייתכנו דברי י.מ לפיהם ראה את סבח מכניס את קופסת המטען לרכב מאזדה ונוסע מהמקום. ההגנה נסמכה על טופס מרשם בעלויות **נ/199** שממנו נובע שסבח הפך להיות בעליה של מכונית מאזדה רק בפברואר 2004.

<u>על כך יש לומר</u>: השאלה אם סבח היה בעת הרלוונטית הבעלים הרשום של רכב המאזדה שאותו ראה י.מ נעדרת משמעות כשלעצמה, שכן לא הבעלות או הרישום הפורמאלי של הבעלות הם העיקר. גם י.מ הרי לא ידע דבר לגבי הרישום הפורמאלי של הרכב בעת שהעיד שראה את סבח נכנס לרכב המאזדה (עמ' 4698 ש' 27 ואילך).

מהעדויות עולה שסבח נהג להשתמש בכלי רכב שונים שלא היו רשומים על שמו. כך למשל כאשר נעצר עם יניב בן סימון בתאריך 26.6.03 הוא נהג ברכב טויוטה שלא היה רשום על שמו (**ת/221**). סבח העיד מפורשות כי נהג להשתמש בכלי רכב של אחרים (עמ' 9956 ש' 3 עד 26). זאת ועוד, בחקירתו במשטרה מיום 2.7.03 (**נ/244** עמ' 3 ש' 24-23) מסר שאין ברשותו רכב כלל, כאשר בעדותו בבית המשפט הודה שבאותה תקופה היה ברשותו רכב מסוג סובארו ג'סטי שהיה שייך למעשה לצ'יינג'. הוא גם אמר, כאשר נשאל לגבי רישום פורמאלי של כלי רכב כי: "**אני לא נכנס לזה, לא בודק את זה**" (עמ' 9957 ש' 14).

עיננו הרואות אפוא שלא ניתן להיבנות על המסמך **נ/199** ומכוחו לסתור את דבריו של י.מ.

17.2.6 לא למיותר לומר שראיית סיוע לדבריהם של שני עדי המדינה ניתן למצוא בעצם מעורבותו של סבח באישום השלישי, האירוע שקדם למקרה שלנו כחלק מהתכנית הכוללת להתנקש בחייו של רוזנשטיין. מדובר בעבירות מאותו סוג שבוצעו לשם אותה מטרה על ידי קבוצה אחת מאורגנת ובאותה השיטה. הראיות שהובאו נגד סבח במסגרת האישום השלישי מצטרפות גם יחד למסד הראיות הקיים במסגרת האישום הרביעי וכך גם הפוך - הראיות באישום הנוכחי מסייעות גם לאישום השלישי. נקבע בשורה ארוכה של פסקי דין כי מקום שבו נאשם מכחיש את מעורבותו באופן גורף, מספקת עדות מסייעת ביחס לאחד האישומים כדי לספק את דרישת הסיוע לגבי כל העבירות המיוחסות לנאשם מאותו סוג (ראו ע"פ 9093/08 **נאצר נגד מדינת ישראל** בפסקה 50):

...כאשר מדובר בארגוני פשיעה העוסקים למשל בגביית חובות באלימות, סחר בנשים, עסקאות סמים או סחר בחשבוניות, אין הכרח כי המעורבות של הנאשמים בכל פרט ופרט או בכל עסקה ועסקה תהיינה מעוגנת בראיית סיוע נפרדת לעדותו של עד המדינה, אלא די בראיות סיוע אשר יבססו את עדותו של עד המדינה ויגבשו תמונה קוהרנטית וברורה של דפוס פעולה שיטתי שמעורבות הנאשמים בכל האישומים השונים ממילא מתחייבת ממנו".

17.2.7 ראיית סיוע נוספת מצויה בשקרי הנאשם, בהכחשתו את הקשר וההיכרות עם ראש הארגון, חברי הארגון וחברי הקבוצה המבצעת. מדובר בשקרים שיורדים לשורשה של מחלוקת שכן יש בהם להעיד על מודעותו של סבח למיהותם ומעשיהם של אותם אנשים, ועל ניסיונו להרחיק את עצמו מהם.
כך, ביחס לאברג'יל טען סבח בחקירתו במשטרה מיום 10.6.04 כי אינו מכיר אותו (**ת/430ב'** עמ' 11 ש' 25-20). עובדה זו התבררה כלא נכונה מעצם עדותו של אברג'יל. הלה העיד לפנינו כי הכיר את סבח באמצעות מריקו, כי יצא לו לשוחח עמו והוא אף שימש לו כנהג פעם או פעמיים. לדברי אברג'יל, הוא שוחח עם סבח אודות קשריו עם אכא, אך התקשה להסביר מה בכלל הקשר בין סבח לאכא.

למשמע עדותו של אברג'יל, חזר בו סבח מהכחשתו את היכרותו עם אברג'יל ואימץ אף הוא את הגרסה שלפיה הכיר את אברג'יל היכרות שטחית דרך מריקו. הוא הוסיף ושיתף שיצא לו שאפילו יצא לו להתארח אצל אברג'יל בארוחות ליל שבת יחד עם מריקו (עמ' 9850 ש' 9-6) . הוא אישר שראה את אברג'יל אצל ה.צ (9891 ש' 31).
<u>נשאלת בהחלט השאלה מדוע אם מדובר בהיכרות תמימה דרך מריקו ובזכות עבודתו בצ'יינג', בחר נאשם 10 לשקר במשטרה ולכפור בהיכרות עם אברג'יל. ההרחקה מאברג'יל בכזב אומרת בהחלט דרשני.</u>

בדומה הכחיש סבח בחקירותיו במשטרה, הן בשנת 2003 והן בשנת 2004 היכרות כלשהי עם עופר בוהדנה נאשם 12, מי שעל פי הנטען, היה אחד מאנשי החוליה המבצעת (ראו **ת/429** עמ' 3 ש' 16, וכן **ת/430** עמ' 48 ש' 29 ואילך).
בבית המשפט, בחקירה הראשית, טען נאשם 10 כי הכיר את בוהדנה רק מביקוריו של בומבי בצ'יינג' בעת שבוהדנה נילווה אל בומבי. לדבריו לא מן הנמנע שבוהדנה אף הגיע בעצמו לצ'יינג', ואולם הוא שלל קשר קרוב אליו. הוא אמר שלא מן הנמנע שבוהדנה ביקש ממנו המלצות על מקומות בילוי, אבל הלכה למעשה אינו זוכר זאת ספציפית (עמ' 9852 ש' 7 ואילך).
מנגד, על פי הראיות, בין התאריכים 4.12.03 ל-7.12.03 התקיימו כ-10 שיחות טלפון בין סבח לבוהדנה שסבח לא הצליח לתת להן הסבר ברור וחד משמעי. לדבריו, ככל הנראה מדובר בשיחות סביב הצ'יינג', ואולם בהינתן שחלק מהשיחות הן משעות הלילה המאוחרות מדובר בהסבר בעייתי. סבח העלה סברה שאולי בוהדנה התקשר אליו כדי שיעזור לו להיכנס למועדון בילוי (9852 ש' 19 ואילך), ואחר כך העלה את האפשרות שבומבי התקשר מהטלפון של בוהדנה בענייני הצ'יינג'. סבח לא יכול היה להסביר מדוע שיחה כזו, בענייני הצ'יינג' בחר בומבי לעשות דווקא אליו ולא למריקו, וכן לא הסביר מדוע בומבי לא נחקר בעניין זה (עמ' 10053 ש' 25).
סבח הכחיש במשטרה גם היכרות עם ז'וז'ו, נאשם 13, וטען שאינו מכיר אותו כלל (**ת/430** ב' עמ' 35). בבית המשפט הסביר כי לא הכיר את נאשם 13 בשם יוסף לוי, ולכן לא עשה

את הקשר בין יוסף לוי לז'וז'ו. לדבריו לא היה ביניהם קשר כלשהו, הוא ראה אותו כאשר התלווה לבומבי לצ'יינג' ואינו בטוח שאפילו החליפו ביניהם מספרי טלפון. בכל מקרה, לדבריו, אם שוחח עמו בטלפון היה זה בקשר לבקשת נאשם 13 להכיר בחורה. יש כמובן לתמוה כיצד זוכר סבח את הסיבה שבגללה אולי התקשר אליו ז'וז'ו, בעוד שאינו בטוח שבכלל התקשר אליו אי פעם (עמ' 10072 ש' 28 ואילך). בכל מקרה, לא הובא הסבר משכנע לכך שבין סבח לבין נאשם 13 שיחות רבות בחודשים יולי, אוגוסט, ספטמבר ואוקטובר 2003 (**ת/1563א'**).

כאמור, הכחשה בכזב של קשר והכרות עם דמויות בארגון, לרבות כאלה שנטלו חלק באירוע יהודה הלוי, אומרת דרשני, מלמדת שלסבח היה מה להסתיר ומהווה סיוע לעדויות עדי המדינה כנגדו.

17.3 העבירה שיש להרשיע את סבח בגין מעורבותו

17.3.1 כאמור, אליבא דברי בומבי, סבח לא נכלל בצוות המבצע, כלומר אחד מאותם אנשים שהוא ייעד לביצוע משימת הרצח. אכן קיימות ראיות לקבוע שסבח היה מצוי בקשר עם אנשי הקבוצה שאותם הגדיר בומבי כצוות המבצע, ואולם, מאידך, בומבי לא הכליל את סבח בין אותם אנשים, ואפילו לא ידע על מעורבותו.

כאמור, ה.צ הוא שפנה לסבח כדי שיסייע לו מול אנשיו של בומבי, אנשים לא מוכרים לו שיגיעו לקבל את המטען.

אכן, כפי שציינתי, מדברי ה.צ ו-י.מ עולה שסבח בהחלט היה בסוד העניין, ידע לשם מה נקרא על ידי ה.צ, ידע את טיבה של התכנית שעל סדר היום. עם זאת, בנסיבות שתוארו, לאור הריחוק שבין סבח לבומבי והריחוק שלו ממוקד הפעילות שקשורה למבצע החיסול גופו, איני סבורה שמעשיו של סבח מגיעים כדי ביצוע בצוותא. יש קושי לקבוע שסבח נכלל במעגל הפנימי של מבצעי העבירה, זאת בהתאם לכל המבחנים שנקבעו בפסיקה. בנסיבות שתוארו נכון לראות בו כמי ש"סייע" ביודעין לביצוע העבירה. יסודות עבירה של סיוע לרצח הוכחו לפנינו, שכן המעשים שעשה סבח עונים על היסוד העובדתי של העבירה, כאשר מבחינת היסוד הנפשי הוכח שהוא היה מודע היטב לעובדות, לטיבם המסייע של מעשיו, כאשר מעשיו בוצעו מתוך רצון לסייע.

כפי שצוין באישום השלישי בהקשרו של נאשם 11, אין כל מניעה שבדין להרשיע את נאשם 10 בעבירה חלופית זו שהיא קלה מזו שיוחסה לו תחילה, עבירה שמפניה ניתנה לו כל האפשרות להתגונן.

במכלול השיקולים, אני סבורה אפוא שיש בסיס להרשעתו של סבח בביצוע עבירה של סיוע לרצח בהתייחס לשלושת הקורבנות שמצאו את מותם באירוע. בדומה, יש בסיס

להרשעת סבח כמסייע לשורת העבירות האחרות שיוחסו לנאשם 1, כפי שפורט לעיל, עבירות שהן תוצאה מהפגיעות שנגרמו לאנשים הנוספים.

18. <u>הדיון באשמתו של נאשם 11 באישום הרביעי</u>

18.1 <u>גרסתו של נאשם 11 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר)</u>

18.1.1 עמוס הכחיש מעורבותו באירוע יהודה הלוי, ובכלל זה, סיפר כי ביקר בבית של ה.צ עם מריקו כ-3-4 פעמים, ועם סבח כ-3-4 פעמים, אך אינו בטוח אם היה עם שניהם באותן הזדמנויות. (עמ' 10140, ש' 21-9). כן העיד, כי לא היה בביתו של ה.צ עם אנשים נוספים מלבד מריקו וסבח (עמ' 10294, ש' 22-21). בכל מקרה, לדבריו, מדובר היה בביקורים קצרים של כחצי שעה שבמהלכם הוא נכח בסלון בלבד, מבלי שהייתה לו כל אינטראקציה עם ה.צ (10141, ש' 9-4).

18.1.2 עמוס התייחס להיכרותו עם אנשים ומעורבים בפרשה. כך, לגבי בומבי, כפי שגם פורט באישום השלישי, הוא מסר שלא היה לו קשר עמו ולא שוחח עמו בטלפון. הוא פגש אותו בצ'יינג' של מריקו פעם אחת ומעולם הם לא דיברו אחד עם שני – לא פנים מול פנים ולא בטלפון (עמ' 10146, ש' 23-17, עמ' 10283).

לגבי יוסף לוי (ז'וז'ו) העיד עמוס כי לא שוחח עמו בטלפון וכי כלל אינו יודע מי זה. כאשר הופנה להתקשרויות טלפוניות שבוצעו מהטלפון של ז'וז'ו לטלפון שלו בחודש אוגוסט 2003, עמוס הסביר כי באותה תקופה החברים היו משתמשים בטוקמנים, וכשהיו נגמרים הכרטיסים, אפשר שביקשו ממנו את הטלפון שלו על מנת להוציא שיחות. במצב כזה, לא מן הנמנע שאחר כך מקבל השיחה חזר לטלפון שממנו התקשרו. עמוס העיד כי נתן לכל מי שהסתובב עמו לעשות שימוש בטלפון שלו, והדבר היה מקובל עליו. בחקירה הנגדית, בהתייחסות להיכרותו עם ז'וז'ו, מסר עמוס כי לא היה לו כל קשר עמו וכי הכיר אותו רק בעת ששהה במעצר בתיקנו. עמוס הניח, על פי הגיונם של דברים, שבומבי הוא שהתקשר אליו מהטלפון של ז'וז'ו כדי לדבר עם יניב בן סימון, זאת משום שבומבי היה חבר טוב של ז'וז'ו ונהג להיות עמו (עמ' 10284, ש' 2-1).

בדומה, שלל עמוס היכרותו עם בוהדנה. בחקירתו הנגדית הופנה לשיחה מתאריך 7.11.03, בשעה 10:07, שמשכה 42 שניות, שיחה יוצאת מהמכשיר הסלולרי שלו לזה של בוהדנה - ולא יכול היה להסבירה. לדבריו, לא דיבר עם בוהדנה מעולם: "**תראי, אני אמרתי שאני לא מכיר את עופר, אם מריקו התקשר מהטלפון שלי, יכול להיות...אם יניב עצור, אז או סבח או מריקו**" (עמ' 10291, ש' 1 ואילך).

ביחס להיכרות עם עד המדינה י.מ העיד עמוס כי אינו מכיר אותו, לא ראה אותו מעולם ואין לו הסבר לשאלה מדוע הלה ירצה להפלילו. נוסף על כך, לדבריו, לא ראה אותו בביתו של ה.צ בעת שהוא עצמו שהה שם (עמ' 10293, ש' 1). כמו כן העיד עמוס, שלא הכיר את

א.צ באופן אישי. אמנם ראה אותו בביתו של ה.צ, אך לא החליף איתו מילה מעולם. עמוס הופנה ל- **ת/1559א** (פלט שיחות של עמוס) שבה מופיעה שיחה נכנסת מא.צ, והתקשה לתת לכך הסבר באומרו: "**... מה יש לא.צ להתקשר אלי? אולי אבא שלו התקשר, לא יודע, למריקו, למישהו, לא יודע, הכל יכול להיות, את נותנת משהו שכל האפשרויות פתוחות...**" (עמ' 10295, ש' 27-25). עמוס שלל בעדותו את טענת המאשימה שלפיה הוא מבקש להרחיק עצמו מ-א.צ משום ש-א.צ נכח בזמן העברת המטען לז'וז'ו (עמ' 10298, ש' 26-18).

18.2 **<u>דיון ומסקנות בענייננו של נאשם 11</u>**

18.2.1 אקדים ואומר את מסקנתי שלפיה אין די בראיות שהובאו כדי להרשיע את נאשם 11 בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, או בכל עבירה אחרת בהתייחס לאישום זה, והתוצאה היא שיש לזכותו מהאישום הנוכחי.

18.2.2 אין חולק כי ראיות התביעה שקושרות את עמוס לאירוע דכאן מבוססות אך ורק על עדותו של י.מ שלפיה, בעת בניית אחד המטענים והעברתו הלאה, ישב עמוס בסלון ביתו של ה.צ יחד עם סבח, ולאחר מכן, לאחר שסבח נטל את המטען מ-ה.צ, הם נסעו שניהם מהמקום. לגישת המאשימה, לא במקרה עמוס התלווה לסבח אשר שימש חוליה מקשרת בין ה.צ לחוליה האשדודית, וזאת בהמשך למעורבותו באישום השלישי, ובהינתן שהוא נחשף לכך ש-ה.צ הוא בונה המטענים של הארגון.

המאשימה הדגישה, כי י.מ, בעת שסיפר אודות מעורבותו של עמוס כאמור, לא ידע על מעורבותו של עמוס באישום השלישי ולכן, למרות הקשיים שניתן למצוא בגרסתו של י.מ, כפי שתואר קודם, יש מקום לתת אמון בדבריו אלה אשר מבוססים על מראה עיניו ועל תמונה ברורה שנחרטה בזיכרונו. לגישת המאשימה, ראיית סיוע לעדותו היחידה של י.מ ניתן למצוא בעצם מעורבותו של עמוס באישום השלישי, מעשה שבוצע באותה שיטה ולמען אותה מטרה. סיוע נוסף מבקשת המאשימה למצוא בשקריו של עמוס שהם בעיקרם הכחשתו בכזב במהלך החקירה במשטרה את ההיכרות עם ה.צ ועם אנשי הקבוצה המבצעת, ובהמשך, את קו ההגנה הלא עקבי המתפתח שלו בניסיון לצמצם את יריעת המחלוקת.

18.2.3 במסגרת הסיכומים העלו באי כוחו של נאשם 11 מספר טענות אשר לדעתם מחייבות את זיכויו – ואאזכר את עיקרן בקצרה. ראשית נטען, שגם אם בית המשפט יאמין לדברי י.מ ויקבלם, לא ניתן לייחס לנאשם 11 עבירה שכן, בהתאם לראיות ולניתוחן, מעורבותו מתייחסת למטען הראשון ששונה לחלוטין מהמטען השני, הוא המטען אשר התפוצץ ביהודה הלוי. כמו כן, אין בדבריו של י.מ כדי ללמד על מודעותו של עמוס לעבירה המתוכננת, ועל כך שהתגבשה אצלו המחשבה הפלילית הרלוונטית. כמו כן הפנתה ההגנה

לדבריו הברורים של ה.צ, מי שהיה אחראי על הכנת המטען, אשר חזר והדגיש שפטריק עמוס אינו קשור לאישום הרביעי. זו הייתה למעשה גם עמדתו של בומבי. באי כוח הנאשם עמדו על משקלה הנמוך של עדותו של י.מ, עדות מבולבלת שקשה לסמוך עליה. זאת ועוד, בהינתן ש-י.מ הוא העד היחיד שמפליל את עמוס, יש לתמוה על כך שמשטרה לא מצאה לנכון לערוך עימות בין שניהם.

18.2.4 <u>אשר לטענת ההגנה הנוגעת לכך שנאשם 11 נכח לכאורה רק בעת העברת המטען הראשון שהוא שונה מהמטען שהתפוצץ</u>: ראשית, לטעמי, לא ניתן לקבוע מסמרות בשאלה האם נוכחותו הנטענת של נאשם 11 בסלון ביתו של ה.צ הייתה בעת הכנת המטען הראשון, או שמא בפעם השנייה בעת תיקונו. מסקנת ההגנה איננה נובעת מהראיות. ראשית, כפי שכבר פורט קודם, ברי ש-י.מ ערבב בין שתי הסיטואציות מבחינה כרונולוגית וכן בינן לבין עצמן. לדברי בומבי, (שנתמכים מבחינת לוחות הזמנים על ידי א.צ), יש אינדיקציה לומר שז'וז'ו הגיע בוודאות לקבל את המטען בפעם הראשונה, ולא מן הנמנע שהגיע גם בפעם השנייה. מאידך, מדברי י.מ נובע לכאורה, שעמוס נכח בביתו של ה.צ <u>לא</u> באותה פעם שהוא ראה את ז'וז'ו מגיע לקבל את המטען, כלומר, שעל פי גרסתו, עמוס לא נכח בביתו של ה.צ בפעם הראשונה. קשה אפוא להסיק מסקנה ברורה. בנסיבותינו, לאור מסקנתי הסופית כפי שינומק, גם אין סיבה לקבוע ממצא ברור וחד משמעי בנקודה זו.
כך או כך, אינני סבורה שרק משום העובדה ש-ה.צ נדרש להחליף את סוללת המטען, וכתוצאה מכך נוצרו שתי הזדמנויות נפרדות שבהן טיפל במטען, המשמעות היא שלפנינו שני מטענים נפרדים ושונים, בבחינת שאם עמוס נכח בבית ה.צ בפעם הראשונה, התוצאה היא בהכרח שאין לו קשר למטען שהתפוצץ ביהודה הלוי. מדברי ה.צ עולה בברור שמדובר באותו מטען עצמו שבסך הכל הוחלפה לו סוללה. זאת ועוד, בניגוד לאמור בסכומים מטעם נאשם 11, ה.צ לא אישר שהוסיף מסמרים למטען לא בפעם הראשונה ולא בפעם השנייה. כנאמר קודם, לא ברור מי שם את המסמרים, באיזה שלב בדיוק הדבר קרה והיכן בדיוק הושמו המסמרים. בכל מקרה, כפי שנאמר כבר קודם, אין כל אינדיקציה ראייתית לכך שהיה בעצם הוספת המסמרים כדי לשנות מהתוצאה.

18.2.5 הדעת נותנת שבעת ש-י.מ העיד אודות מעורבותו של עמוס הוא לא שיקר במתכוון מתוך רצון להפלילו לשווא. עם זאת, אין חולק שעדותו של י.מ לוקה בדיוקה, ולכן, מראש, האפשרות לקבוע ממצא עובדתי בהקשרנו בהסתמך על דבריו בלבד, היא בעייתית. הדבר נכון על אחת כמה וכמה מקום שבו ה.צ - אשר ידיעותיו בנושא הם מכלי ראשון ואף היה מודע לחלקו ולמעורבותו של עמוס באישום השלישי - עמד על כך שאין לעמוס קשר לאירוע של יהודה הלוי. לאמירה זו מצדו של ה.צ בהקשר לעמוס יש משמעות ראייתית שהרי הוא זה שזימן את סבח לשמש כאיש קשר עבורו, ומן הסתם היה אמור לדעת אם גם לעמוס חלק או תפקיד, וזאת ללא קשר לשאלה אם ראה אותו בסלון ביתו אם לאו.

18.2.6 מעבר לכך: גם אם הייתי מקבלת את דבריו של י.מ במלואם,הרי שלא ניתן לקבוע בהסתמך עליהם שעמוס היה מודע למעשיו של ה.צ, אשר היה ספון בחדר צדדי והכין את המטען בהיחבא. גם אם צודק י.מ בדבריו ועמוס עזב את המקום יחד עם סבח, אין כל אינדיקציה שהוא ידע מה מכיל הקרטון שהוצא החוצה. אין גם ראיה לכך שעמוס שיתף פעולה עם סבח במשימה שהוטלה על סבח, בבחינת שהוא מצדו ביצע פעולה כלשהי בקשר להעברת המטען, מתוך מודעות ומחשבה פלילית. מדברי י.מ ניתן ללמוד במקרה הטוב רק על כך שעמוס התלווה לסבח לביתו של ה.צ, ישב שם והמתין עמו ואחר כך עזב את המקום כאשר זה הלך לדרכו. גם אם יכול להתעורר חשד - על רקע מערכת היחסים בין סבח לעמוס ועל רקע מעורבותו באישום השלישי – שנוכחותו לא הייתה מקרית וכי הוא היה בסוד העניינים, עדיין ראיה ברורה אשר חוצה את רף החשד, לא קיימת. אין די בדברי י.מ, כאמור, כדי להעיד על כך שעמוס נמנה על אחד מהמבצעים בצוותא של מעשה הרצח, ואפילו לא לכך שהוא סייע בדרך כזו או אחרת בביצועו.

18.2.7 לאור כל האמור לעיל, אני סבורה שלא הוכחה אשמת נאשם 11 מעבר לספק סביר, ויש להורות על זיכויו מהאישום הנוכחי.

19 <u>הדיון באשמתו של נאשם 12 באישום הרביעי</u>

19.1 <u>גרסת נאשם 12 לגבי האישום הרביעי (תמצית העיקר)</u>

19.1.1 בוהדנה כפר מכל וכל במיוחס לו במעורבותו באירוע הנוכחי: "**מעורבות? אני מכיר את בומבי הרבה זמן, אין לי שום קשר לאירוע הזה, אף פעם הוא לא שיתף אותי בעניינים שלו, אף פעם הוא לא הכניס אותי לעניינים שלו, הוא לא דיבר איתי על פשע, אין לי שום קשר ליהודה הלוי, גם עדי המדינה אומרים שהם לא מכירים אותי, את יהודה הלוי שמעתי אך ורק מהתקשורת**" (עמ' 10315 ש' 31 ואילך).
קו ההגנה של בוהדנה בקווים כלליים, כפי שעוד יפורט ויורחב בהמשך, הוא שבומבי העליל עליו עלילת שווא בגלל סכסוך כספי שהתגלע ביניהם, וזאת במטרה לחפות על אחיינו סמיקו במחיר הקרבתו של בוהדנה.

19.1.2 בוהדנה התייחס בחקירה הראשית להיכרותו עם דמויות רלוונטיות בארגון, ועם שאר הנאשמים:
<u>אשר לאברג'יל</u>: לדבריו, הוא פגש אותו לראשונה בשנת 2004 בתאילנד בעת שחגג שם את מסיבת הרווקים שלו. לדבריו, מלכתחילה הוא היה אמור לטוס לתאילנד עם אשתו אך היא הייתה בשמירת היריון ולכן טס עם בומבי, סמיקו ויוסף לוי (ז'וז'ו). בוהדנה העיד כי את כרטיס הטיסה שילם מכיסו בסכום של 1,800 דולר (עמ' 10316 ש' 10 ואילך).

כך העיד בוהדנה בהתייחס לסמיקו: "**סמי כהן הוא אחיין של בומבי, אני מכיר אותו מאשדוד, הייתי מבלה איתו, יוצא איתו, מועדונים, לאילת, אני יודע שהיה לו באשדוד בתקופה אז קו של הלוואות, לו ולשמעון היה קו של הלוואות, אני יודע גם שהוא נחקר ב-2004 והחקירה שלו נעלמה, אין חקירה שלו ב-2004, לא יודע בדיוק למה. הוא נחקר במשטרה ב-2004, יש מזכר שהוא נחקר אבל פשוט החקירה שלו נעלמה....הוא אחיין שלו, הוא כל החיים איתו, מסתובב איתו, כל היום איתו, הבן-אדם רוב היום איתו**" (עמ' 10316 ש' 23-19). בוהדנה הוסיף וסיפר כי טס עם סמיקו פעם נוספת לתאילנד בשנת 2008.

לגבי עדי המדינה ה.צ, א.צ ו-י.מ טען בוהדנה כי כלל אינו מכיר אותם ושלל אפשרות שנכח אי פעם בביתו של ה.צ עם בומבי, או בכלל (עמ' 10319, ש' 13-1).

לגבי הנאשמים האחרים: בוהדנה שלל היכרות עם נאשמים, 2 ו-3. לגבי נאשם 4 טען שראה אותו בתאילנד אבל את שמו למד לדעת רק במהלך ההליך המשפטי הנוכחי. את נאשמים 5 ו-6 הכיר רק בשמות אבל לא הייתה לו היכרות אישית עמם, והוא הדין לגבי מוטי חסין. בוהדנה אישר כי הכיר את שמעון סבח, נאשם 10 וזאת דרך משרד החלפנות שבו עבד סבח, שכן ביקר שם עם בומבי. את נאשם 11 אינו מכיר ומעולם לא שוחח עמו בטלפון. לגבי ז'וז'ן, נאשם 13 סיפר בוהדנה שהוא מכיר אותו שנים רבות, גדלו יחד באותה שכונה באשדוד. את אהרון סוסן נאשם 14 הכיר באמצעות חברים משותפים ביבנה והם היו יושבים ומשחקים קלפים אצל אותו חבר. בוהדנה שלל היכרות עם נאשמים 15, 16, ו-17 ואילו לגבי נאשם 18 טען שהכיר אותו בשנת 2008 בבית הכלא.
אשר לשלומי ואזנה: בוהדנה אישר היכרותו עם וזאנה וכן סיפר שבעת שהלה היה מגיע לאשדוד הם יצאו לבלות יחד. כך גם היה כאשר הוא מצדו היה מגיע לאילת (עמ' 10423, ש'1).

19.1.3 אשר לבומבי: לדברי בוהדנה הוא הכיר את בומבי עוד כאשר היה בן 19-20, בין השנים 2000-2002 דרך אחיינו של בומבי, סמיקו, והיו תקופות שהם בילו רבות ביחד, לרבות עם המשפחות, וכן ביקר בביתו (עמ' 10331, ש' 4). הקשר עם בומבי לא היה רצוף משום שהיו תקופות שהוא, בוהדנה, שהה בבית סוהר. קשר זה נותק לדבריו סופית בגלל סכסוך שפרץ ביניהם בשנת 2009 לערך.
לדברי בוהדנה, בומבי לא עירב אותו מעולם בעניינים פליליים, מעולם לא דאג לו לעורכי דין, לא ה"פקיד לו קנטינות" ולא סייע לו בכספים -ההפך הוא הנכון. לשיטתו, גרסתו המפלילה של בומבי נולדה על מנת להסיר את האשמה מאחיינו סמיקו ולשרבב אותו במקומו.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

לדברי בוהדנה, סיבה נוספת להפללתו בכזב על ידי בומבי מקורה בסכסוך כספי שהתגלע ביניהם בשנת 2009 לאחר שהלווה לבומבי סך של 50,000 ₪ ב-10 שיקים (**נ/49 א'-י'**) וזאת לצורך קניית רכב לאשתו של בומבי. לדבריו, כספים אלו מעולם לא הושבו לו (עמ' 10323, ש'4-1), וזאת למרות שנקלע לקשיים כלכליים בעטיו של החוב. בוהדנה הוסיף שעל רקע אותו סכסוך, בהזדמנות שבה פגש את בומבי במקרה בחוף הים, התפתחה ביניהם קטטה אלימה. בחקירה הנגדית העלה בוהדנה לראשונה דבר קיומו חוב כספי נוסף של כ- 20,000 ₪ שחב לו בומבי בגין הלוואה קודמת. בוהדנה אישר כי עניינו של חוב זה לא הוטח בבומבי בחקירה הנגדית ואף לא הוזכר במהלך החקירה הראשית שלו עצמו: **"אני אסביר לך, זה לא משנה אם אני אגיד לו, גם אם אני אשאל אותו ברור שהוא יגיד לא, הוכחתי לו שיש את השיקים והוכחתי לו חוזה קנייה ושהאוטו על שם אשתו, והוא עדיין הכחיש, אז מה זה יעזור אם אני אגיד לו שהוא חייב לי 20 אלף? הוא יסכים? נראה לך שהוא יגיד לי: כן אני חייב לך 20 אלף?"** (10,336, ש' 9-6).

כאשר בוהדנה נדרש לשאלה מדוע נתן לבומבי הלוואה נוספת אם הלה לא השיב לו הלוואה קודמת של 20,000 ₪ השיב בוהדנה: **"כל פעם שהוא היה מבקש ממני באהבה הייתי נותן לו, אף פעם לא היה לנו חשבון על כסף, קח, אין שום בעיה, היה לי כסף בתקופה הזאת, הוא ביקש ממני ונתתי..."** (שם 10336).

על רקע טענותיו כאמור, התבקש בוהדנה להסביר בחקירה הנגדית כיצד הדברים מתיישבים עם העובדה שבחודש יוני 2012 הזמין אותו בומבי לבר המצווה של בנו. בוהדנה השיב, שהוא פירש את הזמנתו של בומבי כרצון ליישר עמו את ההדורים, ואולם עד מהרה הבין שטעה. במהלך האירוע, פנה אליו שלומי לוי (אחיו של ז'וז'ו) והזהיר אותו שלא יהיה שאנן ושלא יישן בביתו: **"הבנתי שבומבי לא הזמין אותי סתם לאירוע, יש פה משהו מסריח...וישנתי שבוע בבית מלון"** (עמ' 10338, ש' 28-25). במענה לשאלת ב"כ המאשימה כיצד אפשר שסיפור מעין זה שלפיו הוא מאוים, לכאורה, על חייו על ידי בומבי נשמע לראשונה במהלך החקירה הנגדית, השיב בוהדנה כי בחר שלא להטיח את הדברים בבומבי משום שידע שאין לו דרך להוכיחם, מאחר ששלומי לוי נרצח ולא ניתן לזמנו לעדות (עמ' 10339, ש' 17-8).

במענה לשאלה מה הסיבה שבגללה בומבי ירצה להתנקש בחייו השיב בוהנדה: **"בגלל הויכוח שהיה לי איתו, בגלל שהגעתי איתו לידיים, אולי הבן אדם שמר לי טינה או משהו"** (עמ' 10339 ש' 17).

במסגרת החקירה הנגדית, ועל רקע הדברים האמורים, הוצגה לבוהדנה תמונה מאתר "אשדוד. נט" הלקוחה ממסיבת הבריתה של בתו בשנת 2013. בתמונה נראים בומבי וסמיקו כשהם מבלים באירוע (**ת/ 2194**). במענה לכך, בוהדנה אישר שבומבי הגיע לאירוע והסביר: **"הזמנתי את סמיקו ואולי הוא הביא את בומבי כי לבומבי לא שלחתי הזמנה"**. בהמשך שיכלל בוהנדה גרסה זו ואמר, שבמהלך במסיבה סמיקו פנה אליו ושכנע אותו להזמין את בומבי, ואילו הוא, מאחר שהיה כנראה שיכור, הסכים לעשות כן: **"סמיקו התקשר אליו ובומבי חיכה מחוץ לאולם ונכנס"** (עמ' 10347, ש'18-17).

לשאלה מדוע במהלך העימות שנערך בינו לבין בומבי הוא לא הטיח בבומבי את הדברים האמורים, הוא השיב, שכאדם "לא נורמטיבי" כהתבטאותו, לא מקובל מבחינתו לחשוף באוזני המשטרה סכסוך עם אדם אחר (עמ' 10354).

19.1.4 בוהדנה התייחס לחקירותיו במשטרה מתאריך 10.6.04 **(ת/450א-ג')** שבהן הכחיש היכרות עם בומבי ועם נאשמים אחרים בתיקנו. **בוהדנה אישר כי שיקר בחקירות אלה** והסביר:

"התחילו לשאול אותי שאלות, שאלות על אנשים, על הזה, אמרתי שאני לא מכיר אותם, יש שם אנשים שאני כן מכיר אותם ואמרתי אני לא מכיר אותם ואני אסביר לבית המשפט למה. ב-27 ליוני באותו חודש אני התחתנתי ואשתי היתה בהריון חודש שישי ובאותו זמן גם אבא שלי ז"ל היה חולה במחלה, בגלל זה גם התחתנתי מהר, היה לי לחץ היסטרי, אני בן 21, לא יודע מה רוצה ממני, בד"כ אנשים בגיל 21 עושים צבא, עושים טיול בחו"ל, אני בגיל 21 התחתנתי ואחרי מספר חודשים כבר הייתי אבא, נתתי מקדמות עבור האולם וכבר חילקתי הזמנות, סגרתי הכל, לחץ היסטרי היה לי. רציתי לעבור את החקירה הזו בכל דרך ולסיים את החתונה..." (עמ' 10319, ש' 32-24).

בוהדנה הוסיף, כי בתחילת החקירה הוא ביקש לשמור על זכות השתיקה, אך החוקר אמר לו שזכות זו אינה עומדת לו מאחר שהוא לא נחקר כחשוד תחת אזהרה. לדבריו, הוא חשש שאם לא ישיב, או שאם יאשר היכרות עם בומבי, תהא זו עילה לעצור אותו. לדבריו, אילו היה נחקר באזהרה היה שומר על זכות השתיקה ומבקש להיוועץ בעורך דין. משלא יכול היה לעשות כן, העדיף לשקר (עמ' 10320, ש' 25-18; ראו גם בחקירה נגדית 10377, ש'26).

19.1.5 <u>בהתייחס ליום ביצוע העבירה</u>: לדברי בוהדנה ביום הפיצוץ ביהודה הלוי בומבי אסף אותו מביתו כשהוא נוהג במכונית הגולף השחורה של סמיקו. בהיותם יחד הם שמעו על אודות הפיצוץ בחדשות. בוהדנה לא זכר לומר להיכן נסע עם בומבי, אך שלל שבאותו יום הם היו יחד בראשון לציון:

"לא הייתי, בראשון לציון לא הייתי, לא היה ולא נברא דבר כזה. איך בומבי טוען שהייתי איתו בראשון לציון ב-11 לדצמבר 2003 כשבכלל האיכון שלי לא מופיע בראשון, זה אחד, האיכון של שמעון לא מופיע בראשון, האיכון שלי בכלל מופיע בירושלים אני לא ידעתי את זה אם התביעה לא הייתה מעבירה את זה למה לך תזכור באותו זמן איפה הייתי..." (עמ' 10322 ש' 1 ואילך).

במענה לשאלה מה עשה בירושלים (עמינב) בשעות הבוקר של 11.12.03 **(ת/1576א')**, מקום שבו אוכן הטלפון שלו, השיב בוהדנה שאינו זוכר דבר בנושא, אבל לא מן הנמנע שביצע שם התפרצות. בכל מקרה, בוהדנה שלל את האפשרות שהטלפון שלו לא היה ברשותו באותו יום, וכי אפשר שהשתמש בטלפון מבצעי. תשובתו המלאה בעניין זה לשאלות ב"כ המאשימה ראויה לציטוט (עמ' 10439 ש' 21 ואילך):

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ת. "תקשיבי, קודם כל הטלפון שלי היה אך ורק ברשותי, אף אחד לא לקח את הטלפון שלי ואף אחד לא טייל עם הטלפון שלי, זה קודם כל, ואני לא יודע על איזה טלפונים מבצעיים את מדברת, איזה מבצע היה באותו יום שאת טוענת שהיה לי טלפון מבצעי? זה משהו שבכלל לא יכול להסתדר עם ההיגיון בכלל, אני עם הטלפון שלי הפרטי, מה זאת אומרת שהיה לי גם טלפון מבצעי וגם

פרטי? זה לא מסתדר, מה פתאום. מבצעים למה? לנסוע לראשון לשכור חנות בשביל

זה צריך טלפון מבצעי? תסבירי לי, אני לא קשור ליהודה הלוי, לא שיתפו אותי,

אני ידעתי את זה רק מהחדשות באוטו, מה אני צריך טלפון מבצעי? אני עם הטלפון שלי באותו יום ויום לפני אני עצור, איזה טלפון מבצעי? למה אני צריך טלפון מבצעי תסבירי לי.

ש. כשאתה מבצע את העבירות רכוש, את ההתפרצויות כמו שאתה אומר, אתה הולך עם הטלפון צמוד אליך?

ת. לא בטוח שאני הולך להתפרצות, יכול להיות שאני הולך רק לראות, לא מחייב.

...

ת. אני לא יכול לזכור מה בדיוק עשיתי אבל אני אמרתי לך, אני בתקופה הזאת עשיתי התפרצויות בכל הארץ, מצפון ועד דרום, זה היה העיסוק שלי, 99 אחוז

זה היה העיסוק שלי, עבירות רכוש, אז להגיד לך בזמן איפה התפרצת ומה עשית ומה לקחת ומה גנבת בתאריך כזה וכזה אני לא יכול לזכור, אני התפרצתי לאלפי בתים.

ש. אתה זוכר אם היית התפרצות כלשהי בעמינדב?

ת. אני לא יכול לזכור וזה לא מחייב אם אני נמצא במקום שאני גם מתפרץ, אני

יכול להגיע למקום ורק לראות, זה לא מחייב, יכול להיות שאני רק אוסף מידע על המקום, זה לא מחייב שאני מתפרץ.

ש. יכול להיות שהיית בראשון יום אחד ועשית סיור לקראת פריצה?

ת. איפה? ב-11 לדצמבר? לא, אני לא הייתי מתפרץ בראשון, אני מתפרץ יותר במושבים.

ש. רק במושבים אתה מתפרץ?

ת. כן, הרוב זה מושבים.

ש. אז באילת אין לך מה לעשות.

ת. מושבים.

ש. אמרת שהגעת עד אילת.

ת. כשאמרתי לך אילת אני מקצין לך, אבל לא באמת הייתי בערבה.

ש. אני רק רוצה לוודא איתך איזושהי נקודה, אחרי ה-11 בדצמבר, אחרי שאתה שומע את הפיצוץ, החיים שלך משתנים באיזושהי צורה? קרה משהו?

ת. מה צריך לקרות?

ש. אני שואלת אותך.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ת. לא, לא קרה כלום, הכל רגיל, המשכתי לפרוץ ולגנוב.
ש. הטלפון ממשיך להיות אצלך ואתה ממשיך להשתמש בו?
ת. כן, מה זאת אומרת? הכל רגיל, מה צריך להיות שונה בדיוק? כל ידיעה שיש בתקשורת אני צריך לשנות את החיים שלי? לא הבנתי.
ש. ממש לא. אלא אם אתה ביצעת את הרצח הזה ואז אתה צריך לשנות. ואני אראה לך מה אתה משנה, ת/1561א זה פלט השיחות שלך שהוצא על המספר שמסתיים ב-1172, אתה יודע מה קורה עם המספר הזה אחרי ה-11 בדצמבר?
ת. אני לא יכול לזכור.
ש. מהצהריים.
ת. אני לא יכול לזכור.
ש. אז אני אספר לך, 10 ימים הטלפון מת, לא קיים.
ת. 10 ימים מתי?
ש. מ-11 לדצמבר בשעות הצהריים, 10 ימים אין שיחות יוצאות או נכנסות מהטלפון הזה כלום, למה דווקא אז?
ת. ואם באותו יום הייתי בעמינדב וכן התפרצתי ואז זרקתי את הטלפון זה יכול להיות? יכול להיות מצב כזה?
ש. אז זאת הגרסה שלך? אני זרקתי את הטלפון?
ת. יכול להיות.
ש. יכול להיות לא כל כך עוזר לי, אתה זוכר שזרקת את הטלפון הזה באותו יום?
ת. לא זוכר, לא יכל לזכור דבר כזה. מה יש לי לזרוק את הטלפון? לא הבנתי".

כאשר ב"כ המאשימה המשיכה והקשתה כיצד הטלפון שלו שהיה מושבת 10 ימים, לאחר שאולי נזרק, כטענתו, שב לחיים כעבור כ-10 ימים -בוהדנה לא יכול היה לספק מענה:
"אמרתי יכול להיות, יכול להיות שלא הייתי עם הטלפון שלי אלא עם של החברים שלי, אבל אמרתי לך בתקופה הזאת התפרצתי, את מנסה להכניס את זה בכוח שלי ליהודה הלוי יש קשר, אני ליהודה הלוי אין קשר, גם עדי המדינה לא מכירים אותי, מתי תקבלו את זה?" (10442 ש' 19-17).

19.1.6 במהלך החקירה הנגדית נשאל בוהדנה אודות התבטאויותיו במשטרה שמהם עולה לכאורה שהוא ידע עוד טרם שהדבר נחשף, שעד המדינה אשר מפליל אותו בחקירה הוא בומבי (עמ' 10444 ש' 21 ואילך).

ש. "אף אחד לא אומר לך כאן בשלב הזה של החקירה שזה בומבי, שהביאו מישהו עכשיו מתוך הארגון, לא אומרים לך בשלב הזה שזה מישהו שמפליל אותך, איך אתה יודע? איך אתה יודע שזה מישהו ששייך לתוך ארגון?
ת. אני אסביר לך משהו, כשאני הייתי עצור בפעם הראשונה היו חמישה עדי מדינה, אם אני לא טועה, ושוחררתי, ואחר-כך כשנעצרתי והיו דיבורים שבומבי עד

מדינה, אז שיערתי שאם הוא עד מדינה אז הוא השישי וזימנו אותו אז מה יכול להיות? אז אני רוצה לשמוע מה הבן-אדם אמר עלי.

ש. ואתה יודע שהוא חלק מהארגון, וכמו שאתה אומר, תשים לב להקשר שזה נאמר בו: 'פתאום מתהדק לו החבל על הצוואר, הוא שייך לתוך הארגון, פתאום הוא החליט לדבר', כלומר אתה יודע שבומבי הוא חלק מתוך הארגון, חלק בלתי נפרד מזה, ואתה אומר שבגלל שהוא כזה בלחץ פתאום שהוא הבין שאין לו ברירה אז הוא התחיל לדבר. זה מה שאתה מסביר פה.

ת. לפני שהגעתי לשלב הזה של להתעמת וזה, הייתה לי חקירה כמו שאת אומרת לי של כמה שעות, וכל הזמן הטיחו בי ארגון ארגון ארגון, אז דיברתי איתו באותה שפה, אבל אני לא שייך לשום ארגון, איך אני יכול לדעת מה החלק של שמעון אצל אנשים מסוימים?"

19.1.7 במהלך החקירה הנגדית הופנה בוהדנה לעימות שנערך בינו לבין בומבי **(ת/460ד)** שם מסר, כך לגישת המאשימה, פרטים מוכנים אשר יכול לדעת רק מי שנכח במקום האירוע, או מי שהיה שותף לביצועו. לנושא זה, לתשובותיו של בוהדנה, ולשאלה עד כמה יש בכך להוות סיוע לעדותו של בומבי אתייחס בהמשך. יצוין אך זאת בשלב זה, כי למעט התנצחויות עם ב"כ המאשימה, לא היה בתשובותיו של בוהדנה משום מענה ענייני וסדור, כפי שעוד יפורט.

19.2 <u>עדי הגנה עיקריים מטעמו של נאשם 12</u>

19.2.1 <u>מר לוי איטח</u> – הודעתו במשטרה הוגשה בהסכמה **(נ/243)**. הלה סיפר כי החל לעבוד אצל בומבי בסוף שנת 2002 או תחילת 2003 ועבד עמו כשנתיים בעסק בשם ג'וקר. לדבריו, המשאית של העסק הייתה באחריותו. המשאית חנתה בלילה דרך קבע ליד ביתו והוא היה הנהג היחיד. תפקידו היה לקנות סחורה, לנהל את הבסטה, להעמיס סחורה וכו'. לא זכור לו שהמשאית נלקחה על ידי מאן דהוא במועד כזה או אחר. איטח לא ידע לומר אם היה למשאית צרור מפתחות נוסף.

בחקירה הנגדית אישר העד שלא עבד בחברת ג'וקר אלא בבסטה של בומבי וכי המשאית הייתה שייכת לבומבי. לא ידע לומר על שם מי הייתה רשומה. העד אישר שלא זכור לו מקרה ספציפי שבו בומבי ביקש ממנו את המשאית, אבל מצב כזה לא היה בלתי אפשרי (עמ' 12294 ואילך).

19.3 <u>דיון ומסקנות בעניינו של נאשם 12 - הפן העובדתי</u>

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

19.3.1 לצורך הרשעת בוהדנה, המאשימה נסמכת בעיקר על עדותו של בומבי. כעולה מדברי בומבי, בוהדנה היה חלק מחוליית החיסול שעליה הוטלה המשימה המפורטת באישום זה. במסגרת השתייכותו לחולייה המבצעת, בוהדנה בשיתוף עם שלומי ואזנה הניח את המטען על גג הצ'יינג'. בנוסף, בומבי העיד כי למיטב זכרונו בוהדנה השתתף גם בתצפית אל עבר הצ'יינג', אך אישר כי אינו יכול לאשר זאת ברמת וודאות מלאה.
לגישת המאשימה, סיוע ראייתי לדברי בומבי כאמור ניתן למצוא **ראשית,** בשקריו המהותיים של בוהדנה בדרך של הכחשת היכרות עם בומבי ועם אברג'יל בחקירותיו במשטרה בשנת 2004 (**ת/450א-ג'**), שקרים שאותם אישר. **שנית**, בכך שמסר פרטים מוכנים אודות הזירה והאירוע, באופן העולה כדי הפללה עצמית, כפי שעוד יפורט, **ושלישית**, בהתנהגותו המפלילה לאחר האירוע בכך שהשבית את טלפון הנייד שלו מיד לאחר האירוע ולמשך 10 ימים שלאחריו.

19.3.2 ההגנה, אם לסכם בקצרה, מיקדה את טיעוניה בשלילת מהימנותו של בומבי.
<u>ראשית</u> נטען, שבומבי שיקר בספרו שהמשאית ששימשה לעבירה היא משאית של חברת ג'וקר שעה שמדובר בחברה שהוקמה רק בשנת 2004, ומעולם לא הייתה רשומה בבעלותה משאית. תשומת הלב הופנתה בעניין זה לעדותו של איטח, עובדו של בומבי, שטען שהמשאית הייתה כל העת בהשגחתו. בהקשר זה ההגנה חלקה גם על ההגיון בשימוש במשאית לצורך הנחת המטען על גג הצ'יינג'. <u>שנית</u> נטען, שבומבי לא אמר אמת לגבי נסיבות החלפת הסוללה של מטען החבלה, שהרי לא הסביר כיצד וזאנה ידע שיש צורך להחליף סוללה אם לא ניסה להפעיל את המטען. <u>שלישית,</u> נטען שבומבי שיקר באומרו שביום האירוע נסע לראשון לציון עם בוהדנה שעה שהטלפון של בוהדנה נמצא מאוכן בעמינדב.
<u>רביעית,</u> למרות טענת בומבי כי ביקר עם בוהדנה מספר פעמים בביתו של ה.צ, הרי ש-ה.צ ובנו העידו שאינם מכירים את בוהדנה.
זאת ועוד: לטענת ההגנה, בנסיבותינו, קיים חשש מהותי להפללת שווא מצד בומבי כחלק מנקמה או "סגירת חשבונות" ועל רקע רצונו לשמש עד מדינה ולחמוק מעונש. נטען לקיומו של סכסוך בין בוהדנה לבומבי על רקע הלוואה שנתן הראשון ולא הוחזרה. הסכסוך הסלים, הגיע לתגרת ידיים ובעטיו, כך לגישת ההגנה, שב"ס הקפיד על הפרדה בין בומבי לבוהדנה.
ב"כ נאשם 12 טען בסיכומיו כנגד ההחלטה לכרות עם בומבי הסכם עד מדינה, הסכם אשר נגוע לטעמו בחוסר מוסריות ואי חוקיות, ושקול לדעתו לכריתת "הסכם עם השטן". לגישת ב"כ נאשם 12 הגם שההסכם הנ"ל הוכשר על ידי הפרקליטות, על בית המשפט להזהיר את עצמו שעסקינן ברב מרצחים חסר עכבות ונעדר מוסר אישי ,אשר דאג באופן ברור לעצמו במחיר הפללת אחרים.
בנוסף, ב"כ הנאשם תקף את ראיות הסיוע שעליהן נסמכת המאשימה:

אשר לשקרי הנאשם: מדובר לדעת ההגנה בשקרים בעניינים שוליים שאין בהם די כדי להוות ראיית סיוע. זאת ועוד, האמירות השקריות הנטענות ניתנו על ידי הנאשם בעת שנחקר שלא תחת אזהרה, כאשר לא ניתנה לו זכות ההיוועצות עם עורך דין. הנאשם לא נחקר בקשר לאירוע ביהודה הלוי ולכאורה לא ניתן לקשור בין ה-"שקר" לבין האירוע דכאן. פרט לכך, הנאשם נתן הסבר סביר לשקריו במשטרה ויש לקבל את הסבריו.
אשר לעימות מול בומבי: לגישת ההגנה, לא ניתן ללמוד מהתבטאויותיו של נאשם 12 בעימות על אודות מעורבותו באירוע, ואין לראות בכך ראיה מסייעת.

19.3.3 על אודות מהימנותו הכללית של בומבי כבר עמדתי בפרקים הקודמים ואין סיבה לחזור על כך. אכן, בומבי היה עבריין, איש רב מעללים שהודה בביצוע מעשי רצח קשים, ואולם עדותו כשלעצמה הרשימה בכנותה ובעוצמתה. אין אינדיקציה ראייתית לטענה שמתוך רצון להציל את עורו ולשמש עד מדינה, הוא הפליל אחרים בכזב.

כנאמר, גרסתו של בומבי לגבי האירוע ביהודה הלוי זוכה בכללותה לתימוכין ברורים בעדויות של עדי מדינה אחרים ובראיות חיצוניות. כך לגבי היוזמה להתנקשות ברוזנשטיין, הרקע לתכנית העבריינית, הפגישות בבלגיה, גיוס הכסף למבצע, הפנייה ל-ה.צ, להכנת המטען הראשון, הצורך בהחלפת הסוללה, המיקום שבו הושם המטען ושאר פרטים שעליהם עמדתי קודם. אכן, בהקשר למעורבותו הספציפית של בוהדנה, עדותו של בומבי היא עדות יחידה והסיבה לכך היא מובנת. כידוע, בומבי היה ראש חוליית החיסול, מי שהיה אחראי על הוצאת המבצע לפועל ומי שגייס את אנשי החוליה המבצעת –כולם אנשים שהיו מקורבים לו. בומבי העיד שלפני הפיצוץ ביהודה הלוי בוהדנה לא היה "איש ארגון". שמענו מפי עדי המדינה על המידור שהיה נהוג בארגון, ובייחוד ככל שהדבר נוגע לזהות האנשים שעמדו במוקד הביצוע של משימה פלילית. לאיש מעדי המדינה האחרים לא הייתה סיבה לדעת על בוהדנה ועל חלקו באירוע. זאת ועוד: שמענו מ-ה.צ על האינטרס האישי שלו עצמו שלא להתערות ולא להיחשף בפני אנשי הביצוע. לא בכדי הוא גייס לצורך כך את שמעון סבח. דברי ה.צ שלפיהם לא ראה ולא הכיר את בוהדנה, הם אך סבירים והגיוניים בנסיבות אלה. נזכיר, כי ביתו של ה.צ שימש אומנם מקום מפגש עבור הארגון אבל ה.צ עצמו כמעט שלא היה מעורב בפגישות. ה.צ העיד שגם את בומבי לא הכיר עד לאותה פעם שבה פנה אליו להכנת המטען בשליחותו של אברג'יל, זאת, למרות שלדברי בומבי הוא ביקר בביתו של ה.צ גם לפני כן. דברי בומבי שלפיהם בוהדנה ביקר יחד עמו בביתו של ה.צ אינם נסתרים רק מעצם העובדה ש-ה.צ ו-א.צ לא ידעו על ביקוריו, או לא ראו אותו שם. בדומה, לא הייתה כל סיבה ש-י.מ או טולי יידעו על מעורבותו של בוהדנה או על חלקו באירוע. האנשים היחידים שיכלו לדעת אודות מעורבותו של בוהדנה הם אלה שהשתייכו לחוליה המבצעת, אנשים שפרט לבומבי ולשלומי וזאנה ז"ל, הם כולם נאשמים בתיקנו, אשר בדומה לבוהדנה כופרים במיוחס להם. לא למיותר לומר שאיש מהם לא נחקר מטעמו של בוהדנה.

מהימנותו של בומבי לגבי זהות אנשי החוליה המבצעת מוצאים ביטוי מובהק בהקשרו של ז'וז'ו. ז'וז'ו היה חברו הקרוב של בומבי. בומבי העיד עד כמה היה לו קשה להפליל אותו ועד כמה דחה את חשיפתו עד לחתימה ממש על הסכם עד המדינה. בסופו של דבר גברו מחויבותו להסכם ולתנאיו.

על מנת לקבוע שבשונה מכל שאר המידע שמסר בומבי, דווקא דבריו כנגד בוהדנה הם דברי כזב, עלינו לקבוע שבומבי שיקר ביודעין ובמתכוון מתוך רצון להפליל לשווא את בוהדנה. אפשרות זו איננה מתיישבת לטעמי עם הראיות, עם גרסתו הסדורה של בומבי למול הרושם הרע שהותירה עדות הנאשם, ועם הגיונם של דברים, הכל כפי שיפורט להלן.

19.3.4 כאמור, בניסיון לשכנע בחוסר אמינותו של בומבי הועלו על ידי ההגנה דוגמאות לדברי שקר שהשמיע כביכול בומבי, כך לגישת ההגנה:

כך, נטען מטעמו של בוהדנה שבומבי שיקר בכך שאמר שביום האירוע הוא נסע עם בוהדנה לראשון לציון. נזכיר, שבומבי לא ייחס לבוהדנה נוכחות בזירת האירוע, אלא להיפך, הרחיק אותו מהזירה באומרו שהיה עמו בראשון לציון. הרי זו דוגמא הן להעדר מגמת הפללה מצדו של בומבי, והן לצדדיותה של השאלה היכן בדיוק היה בוהדנה באותו יום, האם בראשון לציון, בעמינדב או באשדוד. הדבר נכון שבעתיים בהינתן שבוהדנה אינו חולק על כך שהוא היה יחד עם בומבי באותו בוקר. בוהדנה אישר (בהתאם לדברי בומבי) שבומבי הגיע לאסוף אותו במכוניתו של סמיקו ושניהם שמעו במהלך הנסיעה אודות קרות הפיצוץ ביהודה הלוי. מה נפקא מינה אפוא אם שניהם היו יחד בראשון לציון או במקום אחר? בכל מקראה יוער, כי דברי בומבי בדבר היותם בראשון לציון מוצאים תימוכין ברורים בפלט האיכונים של מכשיר הטלפון הנייד של בומבי **(ת/1575ג')**, שממנו עולה כי עד לשעה 12:39 שהה בומבי באשדוד וכי בשעה 13:17 הוא כבר מאוכן בראשון לציון.

בוהדנה היה ער להעדר הרלוונטיות של השאלה אם היה בראשון לציון (או במקום אחר), שהרי אין בעובדה זו ללמד דבר לגבי מעורבותו באירוע, כפי שהתבטא בעצמו במהלך העימות עם בומבי. למרות זאת, מאחר שהחוקר ביקש במהלך העימות את תגובתו של בוהדנה לדברי בומבי שלפיהם היו שניהם יחד בראשון לציון, התעקש בוהדנה שלא לספק תשובה, כנראה על מנת שלא להיחשב כמאשר את דבריו של בומבי **(ת/ 460 ד'** עמ' 44). קשה שלא לתהות לגבי התעקשותו של בוהדנה להתרחק בכל מחיר מנוכחות בראשון לציון, שהרי אין תכלית ראייתית אמתית לפרט זה, למעט רצון מלאכותי לחלוק על דברי בומבי ולנסות למצוא סתירות בדבריו.

בהתייחס לנסיעה לראשון לציון: עיננו הרואות שלמול דבריו הברורים והסדורים של בומבי בספרו שנסעו לראשון לציון כדי להיפגש עם מתווך בקשר לשכירת מקום, בוהדנה מצדו לא זכר לומר היכן היה באותו יום ולא הציב גרסה עובדתית נגדית. הוא נסמך על דו"ח האיכון שלפיו הטלפון שלו אוכן בעמינדב בירושלים, אך למעשה לא ידע לומר מה עשה בעמינדב ולשם מה נסע לשם. לדבריו, אפשר שביצע שם התפרצות אבל הוא לא יכול

היה להסביר מדוע לקח עמו את הטלפון שלו למקום ההתפרצות. כאשר הופנתה תשומת ליבו לכך שלאחר אותו יום הטלפון הקבוע שלו היה מושבת למשך 10 ימים, ענה שאולי זרק אותו במקום ההתפרצות, ואולם לא היה לו מענה לשאלה כיצד, הפלא ופלא, הטלפון שנזרק חזר לשימושו כעבור 10 ימים. **נקל היה להתרשם מתשובותיו הנפתלות שלא אמת בפיו.**

לדברי בומבי באותו עניין, כל אנשי החוליה המבצעת היו מצוידים בטלפונים מבצעיים. לא מן הנמנע אפוא שבאותו בוקר בוהדנה לא נשא כלל את הטלפון הקבוע שלו אשר שימש באותו זמן אדם אחר, אולי את אשתו. מכאן, שמעצם העובדה שהטלפון של בוהדנה אוכן ביום האירוע בעמינדב, אין בהכרח ללמוד לגבי מקום הימצאו של בוהדנה עצמו.

בכל מקרה, משאין חולק שבוהדנה לא נכח בזירת האירוע או בקרבתה אלא היה עם בומבי במקום אחר, הרי שהשאלה היכן בדיוק שהה נעדרת משמעות ראייתית בענייננו. על אחת כמה וכמה נכון הדבר כאשר בוהדנה מצדו אינו זוכר לומר היכן היה ואינו מציב גרסה אחרת למול דבריו של בומבי.

שקר נוסף שייחסה ההגנה לבומבי נוגע למשאית ששימשה את המבצעים להנחת המטען בצ'יינג'. <u>על כך יש לומר</u>: ראשית, הוברר שאכן משאית מהסוג הנטען הייתה בחזקתו של בומבי בתקופה הרלוונטית. בניגוד לנטען בסכומי ההגנה, העד איטח שזומן על ידי ההגנה לא טען שהוא עבד בחברת ג'וקר אלא אמר שעבד בבסטה של בומבי, עסק שלימים הפך להיות "חברת ג'וקר". לכן, אין ממש בטענות ההגנה לגבי מועד הקמתה של חברת ג'וקר ולכך שבתקופה הרלוונטית היא לא הייתה קיימת. זאת ועוד, העד איטח הסביר שאומנם המשאית הייתה בשימושו הקבוע וחנתה דרך קבע ליד ביתו, משום שהיה הנהג היחיד של העסק, ואולם הוא לא שלל את זכותו ואפשרותו של בומבי להשתמש במשאית. בומבי הרי היה מעבידו של איטח והוא לא נזקק לרשותו כדי לקחת ממנו את המשאית שלו. העובדה שאיטח העיד שאינו יודע לומר דבר קונקרטי לגבי נטילת המשאית לצורך הנחת המטען על גג הצ'יינג' היא אך הגיונית. מן הסתם, בומבי לא היה מדווח לאיטח על כך שהוא נוטל את המשאית בלילה כדי להסתייע בה להטמנת מטען חבלה.

אשר להגיון להשתמש במשאית לצורך הנחת המטען: למול גרסתו של בומבי לגבי האופן שבו הוחלט להעלות את המטען על גג הצ'יינג', לא הציב בוהדנה (או מישהו אחר) גרסה אחרת המתארת אופן שונה, או דרך ביצוע אחרת, שבה נעשה המעשה (שעצם קרותו הוכח בראיות אובייקטיביות). טענת ההגנה כנגד מהימנות גרסתו של בומבי בנקודה זו היא אפוא טענה בעלמא. כידוע, אין דרך טובה אחת להניח חפץ במקום גבוה. החלטתו של בומבי להיעזר במשאית כדי להגיע באמצעותה לגג המבנה היא אופציה סבירה שהגיונה הוסבר על ידי בומבי. קשה להתווכח עם עצם הבחירה בה. יותר מכך: בהינתן שבומבי הודה שהמטען הונח על גג הצ'יינג' בהוראתו, ואין חולק שהמטען הנ"ל הונח על גג הצ'יננג', התפוצץ וגרם לתוצאות ההרסניות שנגרמו, קשה להעלות על הדעת סיבה

שבגללה בומבי ישקר דווקא לגבי האופן שבו הונח המטען. אחרי הכל איזו משמעות קיימת לאמצעי שנבחר לצורך כך? באיזה אופן היה הדבר משנה מאחריות המבצעים או מזהותם אם במקום משאית היו בוחרים, למשל, בסולם?

ההגנה ביקשה לייחס אמירת שקר לבומבי לגבי החלפת הסוללה בכך שלא הסביר כיצד וזאנה יכול היה לדעת שהסוללה התרוקנה אם לא הפעיל אותה. כאמור, לגבי עצם החלפתה של הסוללה במטען שמענו הן מבומבי והן מ-ה.צ, ואין סיבה להטיל ספק שכך היה. השאלה אם ההחלטה להחליף את הסוללה הייתה פועל יוצא מהערכה מושכלת שאפשר שהסוללה התרוקנה בחלוף הימים, כפי שבומבי העיד, או שמא באה בעקבות ניסיון לחיצה כושל של וזאנה - נעדרת משמעות כשלעצמה. דברי בומבי בספרו שווזאנה לא לחץ על השלט -רחוק עובר להחלפת הסוללה אינם בלתי מתקבלים על הדעת, שכן אין דבר חריג בכך שאדם צופה אפשרות של התרוקנות סוללה (קטנה) לאחר ימים של חיבור רצוף. זאת ועוד: בומבי השיב, שאם האמת הייתה שווזאנה לחץ על השלט והביא בכך לגילוי התקלה, אין הייתה מצדו סיבה להסתיר עובדה זאת. אין כל משמעות בעניינו לשאלה אם ואזנה ניסה ללחוץ ונכשל, או לא ניסה כלל. הסבריו של בומבי בהחלט הגיוניים ומקובלים עלי, מה עוד שלא הובאה ראיה כלשהי לסתור.
<u>עיננו הרואות שה-"שקרים" שעליהם הצביעה ההגנה לאו שקרים הם. מדובר בניסיונות מלאכותיים להטיל דופי בדבריו של בומבי, אשר משקפים קו הגנה לא ממוקד ולא משכנע.</u>

19.3.5 קו ההגנה שנבחר על ידי הנאשם שכל כולו נועד לפגוע במהימנות בומבי ולהשחירו, ללא קשר רלוונטי לאירוע - משתקף גם בנושא דירתו של בומבי שלגביה נטען שנרשמה כביכול על שמה של ילנה בחטיסנקי כדי להסוות נכסים בבעלותו. טענה זו, ללא בסיס אמיתי, הועלתה רק משום שבחקירה במשטרה הועלה חשד לרישום כוזב כאמור, חשד שהוסר עד מהרה כאשר הסתבר מהמסמכים שאין קשר בין דירתה של בחטיסנקי לדירתו של בומבי (ראה **נסח נ/242א'**). למרות העדר עבירה והעדר רלוונטיות, הוזמנה גב' ילנה בחטיסנקי, רופאה פסיכיאטרית, להגיע לעדות מטעמו של נאשם 12, שלא לצורך ותוך הטרחתה לשווא (ראו פרוטוקול עמ' 12285 ואילך).

<u>הטענות להפללת שווא מצד בומבי</u>

19.3.6 לטענת בוהדנה, כאמור, בומבי החליט לטפול עליו אשמת שווא כדי לחפות על מעורבותו של סמיקו אחיינו.
<u>על כך יש לומר</u>: ראשית, אינני מקבלת את הטענה שלפיה כדי לחלץ את סמיקו היה צריך בומבי להפליל את בוהדנה תחתיו. כידוע, בומבי הוא העד היחידי שסיפק מידע למשטרה אודות מספרם ותפקידיהם של האנשים שנימנו על החוליה המבצעת. איש מעדי המדינה האחרים לא שרבב את שמו של נאשם 12 לאירוע וגם לא הטיח דבר בהקשרו בפני בומבי.

כשם שבומבי נקב בשמות של 4 אנשים נוספים לו (וזאנה, ז'וז'ו, בוהדנה וסוסן) יכול היה לנקוב בשמותיהם של שלושה (או פחות), שהרי אין תקן או מספר קבוע של אנשים לביצוע המשימה. לכאורה, לא היה כל צורך לבומבי למלא באדם אחר את החלל שייווצר בגלל הוצאתו כביכול של סמיקו. זאת ועוד, לא עולה מן הראיות שלמשטרה היה עניין מיוחד דווקא בהפללתו של בוהדנה, מן הבחינה שלבומבי היה אינטרס לרצות את חוקריו על ידי הפללת בוהדנה.

יוער בהקשר זה כבר עתה, כי גם ב"כ של סוסן העלה בסיכומיו טענה דומה וביקש לראות במרשו קורבן להפללת שווא במקומו של סמיקו. נותר רק לתמוה כמה אנשים לשיטת ההגנה היה צריך בומבי לסבך בכזב כדי לחלץ את סמיקו?

חשוב להדגיש בהקשרו של סמיקו, שלא הובאה לפנינו ראיה פוזיטיבית כלשהי שקושרת אותו לאירוע, או אפילו חשד למעורבותו. אומנם סמיקו היה מקורב מאד לבומבי ונהג להסתובב עמו. יתכן, כדברי בוהדנה, שסמיקו היה שותף לעסקים אחרים עם בומבי. לא מן הנמנע שסמיקו לא משך ידו גם מעביריינות, אולי אפילו במסגרת הארגון. עם זאת, בהתייחס לאירוע המתואר באישום הרביעי, למעט העובדה שבומבי השתמש ברכבו של סמיקו, כפי שסיפר בומבי מיוזמתו, אין כל אינדיקציה ראייתית למעורבותו. גם אם היה מתחוור ממחקרי התקשורת שסמיקו היה עם בומבי ביום האירוע (ואין לכך אינדיקציה חד משמעית), לא היה בכך כדי לקשור אותו לאירוע, שכן כידוע בומבי לא היה בזירת האירוע ביום הפיצוץ. למיותר לומר שאיש מהנאשמים ואיש מעדי המדינה, לא קשר את סמיקו לאישום הנוכחי. אכן, כנאמר קודם, בומבי הביע חשש לגבי האפשרות שסמיקו ייכרך לפרשה ובחן אפשרות להגן עליו במסגרת הרשות להגנת עדים, אבל בומבי נתן הסבר לבקשתו. בומבי חשש שאולי, בגלל השימוש ברכב של סמיקו, מתוך אפשרות שאולי הרכב נראה או צולם בזירה, ניתן יהיה לקשור את סמיקו לאירוע על לא עוול בכפו, שעה שלדידו של בומבי לא היה לו כל קשר לפרשה.

ניתן לומר, אפוא, שלא זו בלבד שאין בסיס ראייתי לכך שבומבי ניקה את סמיקו מאשמה בכזב, אלא שלא שוכנעתי כלל ועיקר שיש קשר בין הימנעות מהפללתו של סמיקו לבין הפללת אחרים.

זאת ועוד, טענת ההגנה שלפיה בומבי שירבב בכזב את בוהדנה (או את סוסן) כדי לחלץ את סמיקו איננה מתיישבת עם העובדה שבומבי הפליל את ז'וז'ו, אדם שאין חולק שהיה מאד יקר לליבו.

19.3.8 בניסיון להראות שבומבי הפלילו לשווא, העיד בוהדנה, כאמור, כי בינו לבין בומבי התגלע בשנת 2009 סכסוך קשה שאפילו הגיע לכדי תגרת ידיים. לשיטתו של בוהדנה, בגין סכסוך זה בומבי נטר לו טינה, וזאת כנראה הסיבה לכך שטפל עליו אשמת שווא. נקל להיווכח שגרסתו של בוהדנה לגבי אותו סכסוך נטען הייתה גרסה לא עקבית ומתפתחת, שרב בה הנסתר על הגלוי:

כך, לראשונה שמענו על אודות סכסוך כביכול בין בוהדנה לבומבי במהלך החקירה הנגדית של בומבי. טענה כזו לא עלתה מצד בוהדנה בחקירה במשטרה, לא בעימות עם בומבי ולא במענה לכתב האישום. יותר מכך: במהלך העימות נשאל בוהדנה שוב ושוב על ידי החוקר לסיבה שבגללה בומבי יעליל עליו עלילת שווא –ובוהדנה מילא פיו מים. לשתיקתו בנקודה זו קיימת משמעות רבה, משום שבוהדנה לא שתק כלל וכלל במהלך העימות. הנה כי כן, למרות שהתעמת עם בומבי תוך הרמת קול והטחת אמירות קשות – הוא נמנע מלהשיב לשאלה הנ"ל ולא העלה כל טענה לגבי קיומו של סכסוך (**ת/460ד'** עמ' 53 ותמליל). גם בהמשך, לאחר תום העימות, נשאל בוהדנה באופן מפורש אם יש לו סכסוך עם בומבי והשיב בשלילה (עמ' 55 ש' 26 ואילך).

כאמור, לראשונה בחקירה הנגדית של בומבי מטעמו של בוהדנה הוטח בבומבי שהוא חייב לבוהדנה סכום כסף של כ-50,000 ₪, לאחר שקיבל ממנו עשרה שיקים עבור רכישת רכב ולא החזיר את החוב. בומבי אישר קבלת 10 שיקים מבוהדנה, כפי שעוד יפורט, אך כפר מכל וכל בקיומו של חוב או בקיומו של סכסוך עמו:

"**אני מבחינתי הייתי חבר של עופר עד היום שנעצרתי, עד היום ששימשתי עד מדינה היינו חברים, לא היינו חברים טובים כמו פעם, אבל היינו נפגשם ורואים אחד את השני די הרבה באשדוד, לי לא הייתה שום סיבה לקלל אותו ולו לא הייתה שום סיבה לקלל אותי, הקללות האלה החלו אחרי שהתחלתי לשמש עד מדינה, לפני כן לא היו שום קללות, לא ביני לבין עופר ולא בין אשתי להילה מגידיש, לא הייתה שום סיבה**" (עמ' 1634, ש' 24-20).

לגבי אותם 10 שיקים ששימשו לרכישת רכב (**נ/49א –נ/49י**), הרי שלגרסתו של בומבי לא מדובר היה ב-"הלוואה". לדבריו, הוא בחר, מטעמיו, לשלם עבור הרכב שרכש בשיקים של בוהדנה, אבל במקביל העביר לחשבונו של בוהדנה במזומן את הסכומים הנקובים בשקים:

"**שום דבר מהרכבים האלה לא מומן על ידי משפחת בוהדנה מסיבה אחת פשוטה, כי אם הייתי מקבל שיקים מעופר הייתי מעביר לו כסף לבנק, היה מצב שהייתי לוקח שיקים מעופר, הייתי משלם עם זה את הרכב אבל הייתי דואג להעביר לעופר לחשבון כל חודש**" (עמ' 1636, ש' 29-27).

וכן,

"**אתה מגדיר את זה שכאילו כל האוטו שולם בשיקים, יש פה סך הכל לפי מה שאני רואה... 50-40 אלף ₪, האוטו שווה 500-400 אלף**" (עמ' 1637, ש' 18-15) ...."**מבחינתי עופר קיבל עד הסנט האחרון...**" (עמ' 1638, ש' 1, 1639, ש' 1).

ובהמשך,

"**אני מבחינתי לא חייב לו סנט...הוא יודע לגבות, הוא לא בן אדם שמוותר על כסף בקלות... מדובר על 2008, אנחנו ב-2015, עד שנעצרתי יש עוד 7 שנים, בטוח הוא לא היה עוזב אותי, אל תדאג**" (עמ' 1639, ש' 16-13).

דברי בומבי שלפיהם הוא העביר את תמורת השיקים לחשבונו של בוהדנה לא נסתרה על ידי בוהדנה. לכאורה, יכול היה בוהדנה להציג את דפי החשבון שלו ושל אשתו כדי להראות שלא אמת בפי בומבי -וזאת לא עשה. לעומת זאת, קשה להתווכח עם ההיגיון בדברי בומבי באומרו שמי שרוכש רכב ששוויו 400-500 אלף ₪ אינו זקוק להלוואה של 50,000 ₪, לא כל שכן שהוא מתקשה להחזירה לאורך שנים.

יותר מכך: בוהדנה טען שבעקבות אי החזרת החוב הנ"ל ואי פירעונם של השיקים, קרס העסק של אשתו והוא נקלע למשבר כלכלי. המציאות המשתקפת מתיק ההוצאה לפועל של העסק (**ת/2196**) מציג תמונה אחרת המלמדת על הסתבכות עסקית שאינה קשורה לאותם שיקים ואף קודמת לה, ועל קיומו של חוב גדול המגיע לכדי כ-700,000 ₪.

לא למיותר לציין בנוסף, שבאופן תמוה, לא זכר בוהדנה את הסכום שבומבי חב לו כטענתו. בוהדנה אישר שההלוואה נפרעה בחלקה אך לא זכר מה גובה החוב שנותר, זאת למרות שאלות רבות שנשאל בנושא, לרבות על ידי בית המשפט. הדברים אומרים בהחלט דרשני. בהנחה שחוב כספי הוא שהביא לקריסה כלכלית וגרר אחריו סכסוך כה גדול שבעטיו אפילו מייחס בוהדנה לבומבי את הפללתו לשווא, לא מתקבל על הדעת שבוהדנה אינו יודע או אינו זוכר מה גובה החוב הנטען.

19.3.9 כחלק מהניסיון לשכנע בקיומו של סכסוך כאמור, טענה ההגנה שבומבי הושם בכלא בהפרדה מבוהדנה. בומבי נשאל על כך בחקירה נגדית והשיב שבעת מעצרו בשנת 2015 הוא הופרד מכל המעורבים בתיקנו ולא רק מבוהדנה (עמ' 1635). ההגנה מצדה לא הוכיחה אחרת ובכלל - לא הובאה ראיה לכך שלפני שנת 2015, כלומר לפני המעצרים בתיק הנוכחי, בוהדנה ובומבי שהו יחד בכלא.

19.3.10 לראשונה במהלך <u>החקירה הנגדית</u> של בוהדנה העלה בוהדנה טענה חדשה, נוספת, שלפיה בומבי גם היה חייב לו 20,000 ₪ שאותם קיבל ממנו עוד לפני ההלוואה של אותם 50,000 ₪. לבוהדנה לא היה הסבר מדוע הסכים להלוות לבומבי סכום כסף נוסף אם לא קיבל החזר על ההלוואה הקודמת, וכן לא נתן מענה משכנע לשאלות מדוע לא סיפר על כך בחקירה הראשית ומדוע לא חקר את בומבי בנושא. ההסבר שנתן שלפיו בומבי היה בלאו הכי מכחיש, לאו תשובה היא.

19.3.11 בעת שנחקר בחקירה נגדית התבקש בוהדנה להסביר כיצד טענתו אודות סכסוך קשה עם בומבי בשנת 2009, מתיישבת עם העובדה שהוזמן ואף הגיע לבר המצווה של בנו של בומבי בשנת 2012. כאמור, בוהדנה השיב כי חשב לתומו שבומבי מבקש ליישר עמו את ההדורים, ועוד הוסיף, כי באותו אירוע נאמר לו על ידי שלומי לוי שכדאי לו להיזהר ולהישמר על חייו. אז הבין שיש דברים בגו, וכנראה בומבי לא סתם הזמין אותו.

מדובר בתשובה תמוהה שאינה ראויה לאמון. ראשית, בהנחה שצודק בוהדנה באומרו שבומבי היה חייב לו כסף, איזה הדורים אמור בומבי ליישר איתו? לכאורה הצד הפגוע הוא בוהדנה ומי שצריך ליזום יישור ההדורים הוא בוהדנה ולא בומבי. שנית, כיצד אפשר שעניין כה דרמטי שלפיו מאחורי הזמנתו של בוהדנה לבר המצווה של בומבי עמדה כוונה זדונית לחסל אותו –לא הוטחה בבומבי במהלך עדותו והשתכחה כליל מקו ההגנה של בוהדנה. לא הגיוני שטענה כזו, ככל שיש בה ממש, תעלה בדרך אגבית, רק בחקירה הנגדית ובמענה לשאלה אחרת.

בהמשך, הוטחה בבוהדנה בחקירה נגדית העובדה שהוא מצדו הזמין את בומבי למסיבת הבריתה להולדת בתו בשנת 2013, עובדה שאיננה מתיישבת לכאורה עם קיומו של סכסוך, לא כל שכן עם חשש מצדו של בוהדנה שבומבי יפגע בו. גם הסבריו של בוהדנה בהקשר זה תמוהים ואינם ראויים לאמון. תחילה טען, שבומבי הגיע לאירוע יחד עם סמיקו למרות שלא הוזמן, ובהמשך שוכללה הגרסה הנ"ל באומרו שסמיקו התקשר אליו מחוץ לאולם וביקש את רשותו להכניס פנימה את בומבי והוא, בהיותו שיכור, הביע הסכמתו לכך. אם צודק בוהדנה באומרו שהסתכסך עם בומבי, כיצד אפשר שבומבי מבחינתו חפץ להגיע לאירוע, כיצד אפשר שסמיקו שבוודאי היה מודע למערכת היחסים ביניהם ביקש רשות להכניסו, ומדוע הוא עצמו (גם במצב של שכרות מסוימת) נאות לכך? בהתייחס לקיומו של סכסוך לכאורה בין בומבי לבוהדנה לא למיותר להקשות כיצד זה שאיש מהנאשמים לא נחקר על ידי בוהדנה בנושא. קיומו של סכסוך כזה, ככל שהיה קיים, לא יכול היה להיעלם מעיניהם של אנשים שהיו מקורבים לשני הצדדים, למשל ז'וז'ו וסוסן. כאמור, איש מהנאשמים לא נשאל בנושא מטעמו של בוהדנה.

19.3.12 עוד יצוין: לאחר שהסתיימה חקירתו הנגדית של בומבי מטעם נאשם 12, על רקע דבריו שלא הושם בהפרדה ספציפית מנאשם 12, הוגשה בסוף חודש יוני 2017 בקשה מטעם הנאשם לקבל משב"ס את רשימת כל המסוכסכים עמו. הבקשה נדונה בפני כב' השופט היימן ונדחתה בין היתר לנוכח העובדה שבתקופה הרלוונטית לתיקנו בומבי לא שהה כלל במעצר או במאסר. בשולי ההחלטה, יחד עם דחיית הבקשה, קבע כב' השופט היימן כי רשאי בוהדנה, ככל שהוא סבור שיהא בכך כדי לשרת את הגנתו, לזמן מטעמו לעדות נציג של שב"ס שיתייחס לנושא הנקודתי. <u>עד כזה לא הוזמן לעדות מטעם ההגנה.</u>

19.3.13 לראשונה בתאריך 29.6.2019 הועלתה מטעם ההגנה טענה חדשה (שמצאה ביטוי במסגרת בקשה להסרת חיסיון), טענה שלא בא זכרה בעדותו של בוהדנה (שהסתיימה שבועיים קודם) ואף לא במסגרת החקירה הנגדית של בומבי. בהתאם לטענה זו בומבי נטר לבוהדנה על רקע מידע שהגיע לידיעתו של בומבי שלפיו בוהדנה רוצה לרצוח אותו בשליחות העבריין דומרני. טענה זו התבססה על פרפרזה של ידיעה מודיעינית שתוכנה נמסר להגנה עוד בחודש מרץ 2016

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

הבקשה (המאוחרת) להסרת חיסיון נדונה לפני כב' השופט היימן אשר דחה אותה לגופה לאחר שנחשף למידע המודיעיני הרלוונטי בקובעו שאין בה כדי לשרת את ההגנה.

19.3.14 <u>אם לסכם את הטענה להפללת שווא</u>: בניסיון לשכנע בקיומו של מניע מצד בומבי להפליל את בוהדנה לשווא, נולד סכסוך כספי שמקורו בהלוואה שבוהדנה כביכול נתן לבומבי. קיומו של סכסוך כזה לא עלה לא בחקירה המשטרתית ולא בעימות בין בומבי לבוהדנה. במהלכו של העימות בוהדנה לא שמר על שתיקה, השמיע כלפי בומבי הערות מתריסות וקללות, ולמרות זאת לא הטיח בו בדבר קיומו של סכסוך ביניהם. כאשר הבין בוהדנה במהלך החקירה הנגדית שמדובר בגרסה בעייתית, נולד חוב נוסף של 20,000 ₪. ואחר כך נולדה טענה אודות קנוניה מצד בומבי להתנקש בחייו ואחר כך גם נולד הרעיון, בזכות פרפרזה "ישנה" שנמצאה בתיק החקירה, שבעצם המניע טמון במידע שהגיע לבומבי אודות רצונו של בוהדנה לרצוח אותו. נקל לקבוע, שאין לשעות לגרסתו המתפתחת והלא אמינה של בוהדנה שנולדה כדי לבסס מניע כביכול מצד בומבי להפלילו לשווא. כאמור, קיומו של סכסוך לא הוכח, ועדותו המתפתחת של בוהדנה בנושא לא הייתה משכנעת בלשון המעטה. אם מדובר היה בסכסוך של אמת, או אם בוהדנה באמת האמין שבומבי טווה כלפיו עלילת שווא המבוססת על שקר, הוא לא היה שוכח לציין את החוב של 20,000 ₪, לא היה שוכח שבומבי בעצם רצה לטמון לו פח בבר המצווה בדרך של "כיפה אדומה" ולא היה שוכח אודות אותה פראפרזה שלפיה נאמר לבומבי שהוא רוצה לרצוח אותו. הבחירה שלא לעשות שימוש בראיות רלוונטיות אלה למן הרגע הראשון אומרת דרשני ומלמדת שאין בהן ממש.

זאת ועוד, בעיקרון, יש לעשות אבחנה בין עצם קיומו של הסכסוך הנטען, לבין המסקנה שהוא הוביל למסירת עדות שקר ולהפללת שווא. רוצה לומר: גם בהנחה שהיה קיים סכסוך מן הסוג הנטען בין בומבי לבוהדנה (ולא שוכנעתי כך), אין הדבר מוביל בהכרח למסקנה שבומבי החליט בגללו לטפול על בוהדנה אשמת שווא והעיד כנגדו עדות שקר. יהא זה מרחיק לכת לומר שבגלל כל סכסוך של מה בכך מאין אדם לסבך את זולתו בעבירה שהעונש בצדה הוא מאסר עולם, לא כל שכן לסבך את עצמו בעדות שקר.

בעניינו, גם אליבא דברי בוהדנה מדובר בסכסוך שאינו מאד משמעותי. על פניו זה אינו מסוג הסכסוכים שסביר שיהווה עילה לטפול אשמת כזב כה נוראה. מעבר לכך: אילו באמת בומבי חפץ להתנקדם בבוהדנה ולטמון לו פח בכזב, כיצד נסביר את עדותו שלפיה בוהדנה לא נכח בזירה במועד הפיצוץ? אם חפץ להפלילו מה יותר פשוט היה מלומר שבוהדנה הוא זה שלחץ על השלט ובכך לחלץ את ז'וז'ו חברו הטוב. כיצד נסביר את העדר מגמת ההפללה מצדו של בומבי בכך שאישר בכנות שאינו משוכנע "במיליארד אחוז" שבוהדנה ישב בתצפית? אם כל רצונו של בומבי היה להפליל את בוהדנה. מה יותר פשוט היה מלומר קטגורית שבוהדנה ישב בתצפית.

בומבי חזר והעיד כי מרגע שחתם על הסכם עד המדינה הוא הבין שכל אמירת שקר עלולה לסבכו לא רק בביטול ההסכם, אלא גם בעדות שקר. בכדי לקבוע שבומבי היה לוקח את

הסיכון הנ"ל רק כדי להתנקם בבוהדנה, יש לשכנע בקיומו של מניע משמעותי, מניע שהיה מקום לחקור את בומבי אודותיו בהזדמנות הראשונה, שהיה צורך להביא לגביו ראיות רלוונטיות ובעיקר- לשכנע בכנותה של הטענה.

19.3.15 למול עדותו האמינה של בומבי, עדות הנאשם הייתה עדות מתחמקת וסתמית. החקירה הנגדית שלו התאפיינה בתשובות מתריסות כלפי הפרקליטה, מבלי להתמודד עם גופן של שאלות ועם גופם של דברים. גם כאשר הוער לבוהדנה על התנהלותו ועל סגנון תשובותיו והוסבר לו שעדותו נועדה לתת לו הזדמנות להביא את גרסתו לפני בית המשפט - לא שינה מנוהגו (עמ' 10470 ש' 7-4). האופן שבו העיד בוהדנה אומר דרשני ואינו מעורר אמון.

19.4 <u>ראיות סיוע לעדותו של בומבי כנגד נאשם 12</u>

19.4.1 אומר כבר עתה, כי לטעמי, יש בראיות שהובאו במשפט, בעיקר בהצטרפן יחד, כדי להוות סיוע לעדותו של עד המדינה בומבי, כפי שיפורט בתתי הסעיף הבאים. אחזור שוב על ההלכה שנקבעה בנושא זה בפסיקה, כפי שגם צוטט במסגרת האישום השלישי:
אזכיר, כי גרסת הנאשם, קרי גדר המחלוקת, היא שמכתיבה את טיבה של ראיית הסיוע הנדרשת. במקרה שלנו, גרסת הנאשם מציבה חזית מחלוקת מקסימאלית שכן לדידו לא היה לו כל קשר לאירוע, כל קשר לפעילות העבריינית של בומבי וכל קשר לארגון הפשיעה.

עוד אזכיר, כי **"אין צורך כי כל ראייה תתייחס למלוא החוליות המרכיבות את האירוע ותענה בפני עצמה על כל הקריטריונים הנדרשים מראיית הסיוע. הדרישה היא כל מכלול הראיות יהווה יחד ראיית סיוע"** (ראו ע"פ 5546/06 **מזערו נ' מדינת ישראל** (4.01.07)... וכן: **"בית משפט זה קבע לא פעם כי אין הכרח שראיית סיוע אחת תגלם בתוכה את כלל התנאים הנדרשים מראיית סיוע, וניתן לענות על דרישת הסיוע באמצעות מקבץ ראיות.."** [ע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' זגורי** (2.6.11)].

19.4.2 ראיות סיוע המשמעויות בהקשרנו מצויות לטעמי בקובץ אמירות מפי בוהדנה במהלך העימות עם בומבי (**ת/460 ד'**), אמירות מסבכות שבחלקן כוללות אפילו פרטים מוכמנים. צפייה בעימות ממחישה בצורה שאין טוב ממנה את נכונות גרסתו של בומבי לגבי חלקו ומעורבותו של בוהדנה. האינטראקציה בין שניהם במהלך העימות והאופן שבו הגיב בוהדנה לדברי בומבי, הייתה כשל אדם שמעורה היטב בפרטי העניין ומבין שמוטחים בו דברי אמת. אגב עימות סוער, שלווה בהשמעת קללות ונאצות מצדו של בוהדנה -שביטאו רגשות תסכול על כך שבומבי בחר להיות עד מדינה ולהפליל את חבריו - מעד בוהדנה בהתבטאויות ובאמירות שרק מי שנטל חלק בעבירה יכול היה להשמיען.

כך, מיד עם התחלת העימות, כאשר בומבי נכנס לחדר, הוא נשאל על ידי החוקר מהיכן הוא מכיר את בוהדנה. בומבי ענה: "**היה חבר שלי תקופה, אני הכנסתי אותו לארגון של יצחק**". בתגובה לכך בוהדנה אמר: "**מה עשיתי איתך**", ואז ענה בומבי: "**היית איתי ביהודה הלוי מלא, הכל מהתחלה ועד הסוף**". על כך הגיב בוהדנה: "**כשהיה את הפיצוץ ביהודה הלוי איפה אני הייתי?**"

שאלתו של בוהדנה "**כשהיה את הפיצוץ ביהודה הלוי איפה אני הייתי...**" היא בעלת משמעות ואיננה יכולה להיחשב כאמירה מקרית. כך מתבטא אדם שיודע שלא ניתן לקשור אותו לזירת הפיצוץ. לא בכדי מבחין בוהדנה בין המעורבות הכללית שאותה תיאר בומבי: "**היית איתי ביהודה הלוי מלא על הכל**" לבין הפרט של הימצאות פיזית בזירת האירוע בשעת הפיצוץ. <u>מדובר באבחנה שעושה רק מי שיודע את העובדות</u>.

לאחר מכן, כאשר החוקר מבקש את תגובתו של בוהדנה לדברי בומבי שלפיהם היה יחד עם בומבי בראשון לציון, משיב בוהדנה שזה לא חשוב איפה היה ובלבד שלא היה בתל אביב. בוהדנה נצמד לדברי בומבי אשר מרחיקים אותו מהזירה מתוך מחשבה מוטעית שהם הוכחה לחפותו. בהמשך, לאחר שהחוקר מתעקש לקבל תשובה ישירה מבוהדנה האם אכן היה עם בומבי בראשון לציון, תוך שהוא נותן לבוהדנה להבין שלתשובתו יש ערך ראייתי, כופר בוהדנה בכך שהיה בראשון לציון ומכנה את בומבי שקרן.

בהמשך העימות, כאשר בומבי ממשיך ומטיח בבוהדנה שהוא היה עמו בראשון לציון, אומר בוהדנה: "**כן זוכר את אותו יום, שמעתי את זה בחדשות....שאני לא אזכה לראות יום טוב, יא שקרן תגיד את האמת. אתה לא מתבייש רוצה להתנקות, מה קרה פחדת מאנשים אתה בא מעליל עלילות. <u>מסכן ז'וז'ו אתה הולך מעליל עליו עלילות. אתה לא מתבייש בן אדם הולך לעבוד בסלטיה בשביל להביא פרנסה לבית, קברת לו את החיים</u> (הדגשה שלי)...אתה לא מתבייש? אין לך פנים בכלל אין לך פרצוף**".

חומר החקירה מלמד שטרם שבוהדנה העלה בסערת רגשות ובצעקות את שמו של ז'וז'ו, כמצוטט לעיל, הוא לא ידע מה מסר בומבי בחקירה ואת מי הוא הפליל. מידע מסוג זה לא עלה לא בחקירותיו של בוהדנה ואף לא במהלך העימות. משפט כזה יכול לומר רק מי שיודע שז'וז'ו קשור לעבירה ומבין שהסכמתו של בומבי לשמש עד מדינה תחייב אותו להפליל גם את ז'וז'ו אשר בעת הפיצוץ היה בתצפית ונתן את ההוראה להפעיל את המטען. <u>מדובר באמירה מסבכת מאד, אשר מלמדת על מעורבותו של בוהדנה בליבת האירוע. מעורבותו של ז'וז'ו היא ללא ספק פרט מוכמן אשר עצם ידיעתו מסבכת את בוהדנה ומהווה ראיית סיוע לעדותו של בומבי.</u>

בהמשך, כאשר החוקר שאל את בומבי מי הניח את המטען על גג הצ'יינג', בומבי השיב: "**הוא ושלומי**". בתגובה לכך התפרץ בוהדנה ואמר: "**שקרן הוא שקרן הוא (מילים לא ברורות) בדוכן בית המשפט אתה שקרן.**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

" החוקר המשיך ושאל: "**מי הוריד את המטען בצ'יינג'?**" ואז בומבי ענה: "**שלומי, הוא ושלומי, הוא הרים את שלומי כל הזמן**". החוקר שאל את בומבי אם הוא היה במקום ובומבי השיב בחיוב. או אז שוב התפרץ בוהדנה ואמר: "**איפה אתה היית? אני שואל אותך בבית משפט...אני אוציא אותך בבית משפט תקשיב טוב, ואני אביא את השופט אני אוציא את כולם, אתה תגיד לי איפה ראית ואיפה עמדת ואיפה ראית אותי. בסדר? באיזה מקום באיזה מצב באיזה בתצפית ראית אותי...?** (עמ' 48 ש' 10-5).

תגובה מסוג זה, תוך התעמתות במישור העובדתי עם דברי בומבי שלפיהם הוא, בומבי, נכח במקום במעמד הנחת המטען וראה את האופן שבו הונח, יכול להתיימר לעשות רק מי שהיה במקום בשעת מעשה. אדם שגורס שהוא קורבן לעלילת שווא, שלא היה במקום, שאין לו מושג היכן עמד בומבי ומה ניתן היה לראות ממקום עומדו, אינו מנהל איתו ויכוח עובדתי בשאלה היכן עמד ומה יכול היה לראות, לא כל שכן שאינו מציע להביא את בית המשפט לביקור במקום.

יש להפנות בהקשר זה לתשובותיו של בוהדנה בעדותו כאשר בית המשפט ניסה לברר עמו את התכלית בהגעץ בית המשפט לזירה (עמ' 10471 ש' 17 ואילך):

כב' השופטת רביד:

ש. "אם היינו יוצאים לזירה מה היינו רואים אחרת?

ת. מאה אחוז הייתם רואים שהוא משקר.

ש. תסביר.

ת. אחרי שאני ראיתי את ההולכה וההצבעה בתוך האוטו והוא מספר סיפורים והם לא שואלים שאלות, בית המשפט היה שואל הרבה שאלות.

ש. ומה היינו רואים?

ת. שהוא משקר בטוח, חד וחלק."

למיותר לומר שבעת שבוהדנה התעמת עם בומבי בעימות וחלק על טענותיו כמצוטט, הוא לא ראה עדיין את סרט השחזור. התשובה שמסר בבית המשפט כאילו למד אודות הזירה מהתבוננות בסרט השחזור, איננה מהווה מענה שמסביר את דבריו בעימות.

תשובותיו של בוהדנה בבית המשפט היוו ניסיון להלך בין הטיפות, מצד אחד לחלוק עובדתית על דברי בומבי בטענה שבומבי לא יכול היה, כביכול, לראות את מעשיו ממקום עומדו, ומצד שני שלא להפליל את עצמו בתשובה שתעיד על כך שהיה גם היה במקום. לטעמי, רק מי שהיה בזירה ויודע בדיוק היכן עמד בומבי ומה היה חלקו של כל אחד מהמבצעים, מרשה לעצמו לחלוק על התיאור העובדתי שמסר בומבי. מי שכריכתו לאירוע בשקר יסודה, כפי שנטען, אינו מתיימר לדעת טוב מבעל העניין כיצד בדיוק התרחשו הדברים.

זאת ועוד: המאשימה הצביעה בסיכומיה על כך שבמהלך העימות חשף בוהדנה פרט מוכמן שלא ברצונו אגב שימוש במילה לא מוצלחת מבחינתו. המאשימה הפנתה בהקשר זה לדברי בומבי שלפיהם, לאחר שווזאנה טיפס על כתפיו של בוהדנה ועלה על גג המשאית, הוא פתח ארגז מתכת שמונח על גג הצ'יננג' ומשמש "מחסנית" לצילון הבד שפרוש מעל הכניסה לצ'יננג'. לתוך ארגז זה הוכנס מטען החבלה ומשם גם הוצא בעת החלפת סוללת המטען. מדובר בפרט שלא עלה במהלך חקירת בוהדנה וגם לא הוזכר על ידי בומבי במהלך העימות. לאורך כל מהלך החקירה והעימות, החוקרים ובומבי השתמשו במילה "הונח" בהתייחס לאופן שבו הושם המטען על גג הצ'יננג'. לעומת זאת, במהלך העימות, בשתי הזדמנויות שונות שבהן התעמת בוהדנה עם בומבי, הוא השתמש במילה "הוציא" או "הוצאנו" כדי לתאר את הפעולה שבוצעה. כך בת/460ד' עמ' 51 ש' 16-18: "**גם אם צריך לצאת עם השופט למקום האירוע, שיבוא ויגיד איך הוא ראה שאני הרמתי עם שלומי והוצאנו את המטען, שיבוא ייתן הסבר בבית המשפט**" (הדגשה שלי). כך גם בדיסק העימות ת/460ג' שם נשמע בוהדנה אומר: "**באיזה תצפית ראית אותי שאני הרמתי אותו....שאני הרמתי אותו והוא הוציא**". יצוין, כי בתמליל (עמ' 48 ש' 10-5) המילים "הרמתי אותו והוא הוציא" לא תומללו אך הם נשמעים בברור בהקלטה גופה, כפי שגם אושר על ידי הנאשם (ראו בעמ' 10467 ש' 26).

השימוש במילה "הוציא" או "הוצאנו" אינו יכול להיחשב מקרי או סתמי בנסיבותינו. להבדיל מהמילה "להניח" שהיא בעלת אופי ניטראלי שאינו מסביר את אופן ההנחה או דרך הפעולה, השימוש במילה "להוציא" מעיד על פעולה ספציפית שהתבצעה בהקשר לאותו מטען. התבטאות כזו עושה רק מי שיודע כיצד הדברים קרו הלכה למעשה. הנאשם לא יכול היה להסביר במהלך חקירתו הנגדית מדוע השתמש במילה "להוציא" ולא נתן הסבר אחר להתבטאות זו.

19.4.3 סיוע נוסף מוצאת המאשימה בשקרי הנאשם בהכחישו בכמה הזדמנויות את קשריו עם בומבי ואפילו את ההיכרות עמו. בהינתן שבומבי היה הממונה על הוצאתה לפועל של התכנית העבריינית ביהודה הלוי, ראש הקבוצה שאליה לכאורה השתייך בוהדנה, הרי שאמירת שקר לגבי הקשר עמו מהווה דבר שקר מהותי שנוגע לליבת המחלוקת. שקר זה, לא כל שכן שהוא מצטרף לראיות סיוע נוספות, מהווה בהחלט נדבך מסבך.

אמירות שקריות מצד בוהדנה לגבי קשריו והיכרותו עם בומבי לא נאמרו רק בחקירותיו בשנת 2004 שעליהן יצא קצפה של ההגנה, כפי שעוד יפורט. גם במהלך החקירה בתיקנו, מעט לפני שבומבי הוכנס לחדר החקירות לעימות עם בוהדנה, בשלב שבו בוהדנה כבר הבין שבומבי הוא עד המדינה שמסבך אותו בעבירה, הוא אמר: "**מי לא מכיר אותו מאשדוד....לא היה איתו שום קשר, שלום שלום וזהו** (ת/460 עמ' 14 ש' 8).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

גם במהלך עדותו של בומבי בבית המשפט בעת שתיאר את הקבוצה האשדודית שבוהדנה נמנה עליה התפרץ בוהדנה ללא רשות באולם ואמר: "**אני לא הכרתי אותו בכלל**" (פרו' עמ' 609 ש' 7-1).

ברי שמדובר באמירות שקריות. אין חולק, כפי שבוהדנה העיד בעצמו, שהוא שהיה חבר קרוב של בומבי, בילה איתו ועם משפחתו ואפילו, כך לדבריו, הלווה לו סכומי כסף במהלך השנים. הכחשת ההיכרות או לחלופין הצגת מערכת היחסים כ"שלום שלום" אינה מקרית והיא אומרת דרשני. היא מהווה שקר מכוון שאינו מתיישב עם חפות.

<u>אמירות שקריות אלה מהוות סיוע לדברי בומבי, גם מבלעדי השקרים הנטענים בחקירה משנת 2004.</u>

<u>אשר לחקירה משנת 2004</u>: אין חולק כי בחודש יוני 2004 נוהלה בימ"ר תל אביב חקירה אודות אירועי כיכר פלומר ויהודה הלוי (ראו עדות יוסי ביניים עמ' 6209 ש' 17-4). בוהדנה לא נעצר בהזדמנות זו, למרות שנעצרו שורה של מעורבים אחרים, ביניהם בומבי. בוהדנה זומן לחקירה ונגבתה ממנו הודעה "פתוחה": שלא תחת אזהרה. תנ"צ יוסי בינים הסביר כי באותו עיתוי לא הייתה נגד בוהדנה תשתית ראייתית שיכלה להוות בסיס להחשדתו במעורבות בעבירה (עמ' 6335, ש' 13-11). דברים דומים עולים גם מחקירתו של החוקר רן אריאלי (עמ' 586).

כאמור, לטענת ההגנה, באי אזהרתו של בוהדנה נפל פגם שבעטיו אין לעשות שימוש באמירותיו באותה חקירה. ב"כ הנאשם דאז אפילו הטיח כלפי החוקרים כי מדובר היה במעשה מכוון במטרה להפיל את בוהדנה בפח. תשומת הלב הוסבה לכך שבעטיו של מחדל זה לא עמדה לזכותו של בוהדנה זכות ההיוועצות בעורך דין ואפילו נאמר לו שהורא נעדר "זכות שתיקה".

<u>על כך יש לומר</u>: ראשית, אכן אין אינדקיציה לכך שבעת שבוהדנה נחקר בשנת 2004 הייתה תשתית ראייתית להחשידו בביצוע עבירה. כם כך, הרי שלא הייתה סיבה או הצדקה להזהירו. דברי החוקרים בעניין זה לא נסתרו. בדומה, אין כל אינדיקציה לטענה שההימנעות מאזהרה הייתה מעשה מכוון שמאחוריו כוונה זדונית כלפי בוהדנה. אחרי הכל, צוות החקירה היה מודע לכך שלא הייתה זו חקירתו הראשונה של בוהדנה במשטרה, וכי לא מדובר באדם תמים. מה תועלת יפיקו לכאורה מאי אזהרתו במתכוון?

ככל שניתן לראות, מרבית חקירתו של בוהדנה, למצער בחלקה הראשון, התנהלה בדרך של הצגת שאלות כלליות שהתייחסו למערכת היחסים שלו עם אנשים אחרים, לרבות בקשר לחתונתו הקרבה ובאה. באותו שלב בוהדנה דיבר באופן חופשי, שיתף פעולה עם חוקריו, לא ביקש לשתוק וגם לא נחשד בביצוע מעשה עבירה כלשהו, לא כל שכן שלא הפליל את עצמו במעשה כזה.

האמירות השקריות הנטענות לגבי היכרותו עם בומבי נאמרו באותו שלב ראשון של תחילת החקירה.

אכן, החל משלב מסוים, בוהדנה החל להיחקר יותר לעומק ואפילו נשאל ישירות לגבי מעורבותו בפיצוץ ביהודה הלוי. בשלב זה, לטעמי, היה מקום להזהירו ולהעמידו על זכותו שלא להפליל את עצמו. כמו כן, מרגע שבוהדנה ביקש לשתוק ולא להשיב, לא היה מקום לומר לו שבגלל שאינו חשוד אין לו זכות לשתוק. מצבו של נחקר שלא באזהרה אינו נחות ממצבו של חשוד בעבירה, בבחינת שרק לאחרון עומדת הזכות להימנע מהפללה עצמית. הזכות להימנע מהפללה עצמית עומדת לכל נחקר [ראו סעיף 2(2) לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)], כאשר ההבדל בין נחקר "רגיל" לבין חשוד בעבירה טמון בחובה המוטלת על רשויות החקירה כלפי האחרון להזהירו וליידע אותו לגבי זכויותיו.

עוד יש לומר: אכן, לכאורה, אילו בוהדנה היה נחשד ומוזהר הייתה עומדת לו הזכות להיוועץ בעורך דין ואולם זכות זו לא באמת נפגעה מפני שבוהדנה לא העלה כל בקשה/טענה בנושא. למיותר לציין שבוהדנה לא הפליל את עצמו במהלך כל החקירה בביצוע עבירה כזו או אחרת, לא כל שכן במעורבות באירוע.

כך או כך, במקרה שלנו, האמירות השקריות שהשמיע בוהדנה נאמרו עוד בשלב הראשוני של החקירה, וזאת באופן וולונטרי ובשיתוף פעולה מלא מצדו. ברי שכל נחקר, גם נחקר שלא תחת אזהרה, נדרש לומר את <u>האמת</u>. אין סיבה שאמרות החוץ שמסר הנאשם מרצונו החופשי -בין תחת אזהרה ובין שלא באזהרה- לא כל שכן אמירות שלא גלומה בהן הפללה עצמית, לא יהוו ראיה במשפט ובית המשפט יתעלם מהן כאילו לא היו.

בהקשרנו זה: בהודעה הכתובה **ת/450א'** - הודעה שהתנהלה ברוח טובה והנאשם חתם עליה מרצונו- הנאשם נשאל לגבי היכרותו עם שורה ארוכה של פעילים בארגון, ביניהם בומבי, והוא השיב: **"לא שמעתי שמות אלה".**

כמשתקף בתמליל **ת/450ב'1,** בתחילת החקירה, נשאל בוהדנה בין השאר מי הם חבריו ועם מי הוא מבלה את עתותיו והוא נקב בשמותיהם של יוסי אטיאס ושחר איבגי (עמ' 6 ש' 26). לדבריו, חוץ מחברים אלה לא היו לו חברים אחרים (עמ' 7 ש' 30). כאשר הועלה שמו של בומבי הוא השיב: "**גם לא מכיר. מאיפה אתה נותן לי שמות. מאיפה אתה מפריח לי את השמות האלה**?" (עמ' 9 ש' 23).

ברי שעסקינן בתשובות שקריות, אשר עצם אמירתן לא הוכחשה ואין סיבה להתעלם מהן.

בוהדנה הסביר את בחירתו למסור דבר שקר בכך שחשש שאם יאשר את היכרותו עם בומבי הוא עלול להיעצר וזאת בעיתוי מאד לא נוח מבחינתו שכן עמד להינשא בסוף אותו חודש.

ראשית, יש לתמוה מדוע בוהדנה סבר שהודאה בהיכרות תמימה עם בומבי עלולה להביא למעצרו. אחרי הכל בפנינו תיאר בוהדנה היכרות חברית עם בומבי ולא מעבר לכך. אין זאת אלא שלבוהדנה, בהיותו מודע למעשיו של בומבי ולעבירות שבגינן בומבי היה עצור, הייתה סיבה לחשוש שהוא עלול להסתבך, וביקש להרחיק עצמו ככל שניתן. בנוסף, בוהדנה אישר שהוא ידע בעת שנחקר על כך שבומבי נעצר כחשוד באירוע יהודה הלוי

(עמ' 10356). הוא לא ידע להסביר כיצד ידע עובדה זו. קשה שלא לתמוה על עצם ידיעתו אשר היא מהווה כשלעצמה אינדיקציה לקשר הלא תמים ביניהם.
אשר לדברי בוהדנה שלפיהם הוא חשש לחשוף בחקירה את קשריו עם בומבי משום שבומבי הוא עבריין: לא זו בלבד שבוהדנה אישר שגם הוא היה עבריין באותם ימים, אלא שבמהלך החקירה הציג כחבריו הקרובים את יוסי אטיאס ושחר איבגי, שניהם בעלי עבר פלילי, אנשים שביצעו עבירות יחד עמו. עבריינות גרידא אינה יכול להיות אפוא סיבה מתקבלת על הדעת להכחשת הקשר עם בובמי.

19.4.4 נקל לראות, על בסיס התבטאויותיו של בוהדנה בחקירותיו במשטרה, כפי שיפורט, כי היטב הוא היה מודע לפעילותו הפלילית של בומבי ואפילו לכך שיש לו "דם על הידיים" כהתבטאותו. ידיעה זו בהחלט אומרת דרשני.
יש להפנות בעניין זה לדבריו של בוהדנה **בת/460 ד'** עמ' 21 :

"תקשיב טוב. אני צריך לדבר עם העורך דין שלי למו"מ לאיזה עניין מאוד מאוד חשוב, אחד מהעדי מדינה שלכם יש לו דם על הידיים ואני יוכיח לך את זה שיש לו דם על הידיים..... אני יוכיח לך ואני יוכיח לך שהוא שקרן...משחק אותה צדיק תמים שלוש תפילות ביום, נו... עשה צעד, פשש עשה צעד אה, לקחת חיי אדם זה ערך עליון זה בסדר, אבל להבליג לא בעיה".

לא למיותר להקשות, אפוא, מהיכן בוהדנה ידע אודות מעשי רצח שביצע בומבי, לא כל שכן שאוחז בראיות כדי להוכיח זאת? נזכיר שוב: על פי עדותו של בוהדנה, בומבי לא שיתף אותו מעולם בדבר והוא מעולם לא ביצע עמו פשע.

19.4.5 אין להתעלם בהקשרנו מהמשמעות שקיימת לנסיעתו של בוהדנה לתאילנד יחד עם בומבי, שלומי וז'וז'ו, זאת סמוך לאחר האירוע ביהודה הלוי. לדברי בומבי, הייתה זו נסיעה שמומנה מכספי הארגון, הפעם הראשונה שבה פגשו בוהדנה וז'וז'ו את ראש הארגון ששהה באותה עת בתאילנד. עד לאותה עת אברג'יל אמנם ידע אודות מעורבותם של הנ"ל באירוע ביהודה הלוי, אך לא פגש בהם.
לא בכדי בוהדנה ניסה להתרחק מאותה נסיעה, או למצער להתרחק מהקשר שלה לאברג'יל. בעשותו כן הסתבך באי אמירת אמת, כפי שיפורט להלן. הכחשת ההיכרות עם אברג'יל בכזב והרחקת עצמו מהפגישה עמו בתאילנד, מהווה שקר מהותי שתומך בדבריו של בומבי.
כך, בחקירתו במשטרה, ביותר מהזדמנות אחת, טען בוהדנה באופן קטגורי שאינו מכיר את אברג'יל (ראה **ת/450ב'1** עמ' 40 ש' 37 ואילך, וכן שם בעמ' 23 ש' 23-21). כמו כן, כאשר נשאל בוהדנה באופן מפורש בנוגע לבילוי המשותף עם אברג'יל בתאילנד, הוא שמר על זכות השתיקה וסרב לענות (**ת/459** ב' 3.6.15, עמ' 53 ש' 12-11).

כך גם בחקירה **ת/460ד'** (עמ' 19 ש' 1 ואילך): בוהדנה נשאל באופן מפורש לגבי הנסיעה. על השאלה כמה עלה כרטיס הנסיעה השיב שאינו זוכר (זאת בניגוד לדבריו בעדותו לפיהם הכרטיס עלה 2,500 דולר . כאשר נשאל בחקירה היכן קנה את הכרטיס וכיצד מימן אותו – שתק. כאשר נשאל מה עשה בתאילנד ולשם מה נסע – התחמק ממענה. למיותר לומר שלא סיפר שנסע לחגוג מסיבת רווקים.
בעדותו בבית המשפט, לאחר שנחשף לקיומן של תמונות שבהן הוא מצולם יחד עם אברג'יל בתאילנד (**ת/1467, ת/1467א'**), לא ניתן היה להכחיש יותר את ההיכרות ואת הבילוי המשותף ואז העלה בוהדנה הסבר חדש שלפיו נסע לתאילנד כדי לחגוג מסיבת רווקים וכי שילם על כרטיס הטיסה מכיסו. הוכחה לתשלום הכרטיס לא הובאה. בוהדנה לא הסביר מדוע אם עסקינן בנסיעה רגילה ותמימה, הוא סרב להשיב לגביה בחקירתו במשטרה ולא סיפר אודות הסיבה לנסיעה כבר ברגע הראשון. זאת ועוד, הנסיעה לתאילנד התקיימה בתחילת חודש מרץ 2004, כאשר החתונה של בוהדנה הייתה בסוף חודש יוני 2004, חתונה שלדבריו התארגנה במהירות וברגע האחרון כאשר אשתו הרה. קשה שלא לתמוה בנסיבות אלה על מסיבת הרווקים שמתקיימת כביכול 3 חודשים קודם. למיותר לומר שבומבי לא נחקר מטעם בוהדנה לגבי האפשרות שהם הגיעו לתאילנד כדי לחגוג את מסיבת הרווקים של בוהדנה.

19.4.6 המאשימה הפנתה להתנהגותו של בוהדנה לאחר אירוע יהודה הלוי, כלומר לכך שמיד לאחר האירוע, השבית בוהדנה את כל הפעילות בטלפון הקבוע שלו למשך 10 ימים. אכן, עיון בפלט שיחות הטלפון מלמד שהטלפון של בוהדנה לא היה פעיל במשך 10 ימים שלאחר האירוע (ראו **ת/1561א'**). בוהדנה לא יכול היה לתת הסבר של ממש לכך והסתבך בשקרים. תחילה מסר שאולי ביצע שוד/התפרצות ולכן נפטר ממכשיר הטלפון שלו, אך בהמשך כאשר הסתבר שמדובר בטענה מופרכת שהרי כעבור 10 ימים המכשיר שב לידיו וחזר לפעילות, התקשה לתת הסבר אחר ואמר שאינו זוכר.
ניתוק טלפוני, מעשה שניתן לראות בו ירידה למחתרת, זאת מיד לאחר האירוע בלא מתן הסבר כלשהו, היא אכן התנהגות מסבכת שתומכת בדברי בומבי.

19.4.7 לסיכום: עיננו הרואות שלעדותו האמינה של בומבי מצטרפות מספר ראיות סיוע, אשר כל אחת מהן, לא כל שכן בהצטרפן יחד, מסבכות את הנאשם בביצוע המעשים שיוחסו לו בדברי בומבי. למול אלה, בוהדנה מסר עדות לא אמינה שלא התמודדה עם הראיות כנגדו. יש בכל אלה הוכחה מעבר לספק סביר כי הנאשם, כפי שהעיד בומבי, השתייך אל החוליה המבצעת שבראשה עמד בומבי, ואשר חבריה היו במוקד הביצוע של התכנית העבריינית. הוכח, בהתאם לדברי בומבי, כי הנאשם נטל חלק בהנחתו של מטען החבלה על גג הצ'יינג', בהורדתו לצורך החלפת סוללה ובהנחתו פעם שנייה עובר לפיצוץ.
לדברי בומבי, ובהתאם למכלול הנסיבות, ברי שבוהדנה היה מודע לתכנית העבריינית ולמטרתה, לרבות לעובדה שהיא יועדה לחיסולו של רוזנשטיין.

19.5 **<u>העבירה שמתגלה ממעשיו של בוהדנה</u>**

19.5.1 על הפן המשפטי של הביצוע בצוותא של עבירה כבר עמדתי באישום השלישי (ראו סעיף 12.3.3 לאישום השלישי) ולא אחזור. אזכיר בהקשרנו בקצרה, כי מבצע בצוותא מוגדר בסעיף 29(ב) לחוק העונשין: **"המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקא מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר".**

כאמור, בהתאם לסעיף זה, אין נפקא מינה אם כל אחד ממבצעי העבירה עשה מעשה אשר כשלעצמו אינו ממצה את העבירה המושלמת, אלא עיקרו של דבר הוא שכל משתתף כזה הוא <u>חיוני</u> להגשמת התכנית המשותפת. החוק בהקשר זה רואה את המבצעים בצוותא כגוף אחד, הפועל באמצעות מספר זרועות, כאשר פעולתה של כל זרוע משויכת לגוף כולו, ולכל אחד ממשתתפיו.

19.5.2 בהקשרו של נאשם 12 לא יכול להיות ספק לגבי היותו אחד מהמבצעים בצוותא של האירוע המתואר באישום הנוכחי. אין כל נפקות לכך שבוהדנה לא נכח בזירה ביום האירוע. ראשית, כפי שנאמר לעיל, אין הכרח שכל אחד מהמבצעים ימצה במעשיו את העבירה המושלמת, לא כל שכן שאין הכרח שיהיה נוכח בזירת האירוע. שנית, בהתאם לתכנית העבריינית ועל פי טיבה, לא היה ידוע מראש מתי יגיע רוזנשטיין לצ'יינג' ולכן חילקו ביניהם המבצעים את הישיבה בתצפית. יד המקרה הייתה בכך שביום שבו הגיע רוזנשטיין לצ'יינג' והופעל מטען החבלה, ז'וז'ו הוא שישב בתצפית בהחליפו את בומבי, ויד המקרה שהפיצוץ התרחש שלא בנוכחות בוהדנה. אין בכך להשפיע כהוא זה על האפשרות לראותו אחד מהמבצעים בצוותא של העבירה. בוהדנה נכלל במעגל הפנימי של מבצעי העבירה, ביצע פעולות ממשיות לצורך הוצאתה לפועל של העבירה, היה בסוד התכנית העבריינית והיה מודע לפרטיה. תפקידו של בוהדנה בביצוע העבירה ותרומתו לביצועה היו מהותיים וחשובים מעין כמותם. הוא, בשיתוף ואזנה, הטמינו את מטען החבלה על גג הצ'יינג'. <u>מדובר במעשה שהוא בליבת התוכנית העבריינית ואשר בלעדיו הוא</u> <u>לא היה יוצא לפועל.</u>

19.5.3 יסודות העבירה של רצח בכוונה תחילה כבר נסקרו לעיל (ראו סעיף 13.3.3). כמו כן עמדתי על הדוקטרינה של הכוונה המועברת. בהקשרנו, מסקנה מתבקשת היא שהוכחו כלפי בוהדנה יסודות העבירה של רצח בכוונה תחילה. פרט ליסוד הפיזי שתואר לעיל, התגבשה אצל בוהדנה גם כוונת הקטילה. כאמור בהתאם לדברי בומבי, בוהדנה היה מודע לתכנית העבריינית לחיסולו של רוזנשטיין ופעל יחד עם אחרים כדי להוציאה לפועל.

מכוח החזקה שאדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו, הרי שחזקה על בוהדנה, כאשר הניח מטען חבלה רב עוצמה שיכול לקטול חיים, שהוא חפץ שכך יקרה. בעקבות מעשיו,

כאמור, נגרם מותם של שלושת הנרצחים שמצאו מותם באירוע עקב החטאת המטרה המקורית.
כמו כן, ובהתאם, בוססו כלפי בוהדנה שאר העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, הכל בדומה לניתוח שנעשה בעת שדנתי באשמתו של נאשם 1 - ולא אחזור.

20. <u>הדיון באשמת נאשם 14 באישום הרביעי</u>

20.1. <u>גרסת נאשם 14 בהתייחס לאישום הרביעי (תמצית העיקר)</u>

20.1.1 סוסן תיאר בעדותו את קורות חייו ובין השאר סיפר כי עובר לתיק דכאן, עד סוף שנת 2002, ישב בכלא במצטבר כ-15 שנים. לדבריו, בשנת 2001 החל הליך שיקום שנמשך גם לאחר שחרורו, ומאז התנתק מעולם הפשע ועבר שינוי מקצה לקצה. על כן, הופתע מאד כאשר נעצר בתיק זה (עמוד 10557 שורות 5-24). כבר בתחילת עדותו, הבהיר נאשם 14 כי רוב הפרטים ידועים לו מקריאת התיק ולא מזיכרונו האישי, לאור חלוף זמן של כ-16 שנה.

20.1.2 סוסן הכחיש את המיוחס לו, ולדבריו הופתע כשבומבי, במסגרת העימות עמו, ייחס לו מעורבות באירוע יהודה הלוי: "**אני כשבומבי בא אלי לעימות אני ישבתי כאילו בביטחון שבומבי אין לו מה לספר עלי כי אני בחיים חוץ מלשבת אצלו בבית ולצחוק איתו ושהיינו יושבים לשתות בהילולות...אין לי בחיים שום דבר פלילי עם בומבי...אין לי גם סיבה למה להיות שותף לכל זה, כי לי עם זאביק אין לי כלום אישי...אז כל מה שבומבי בא מטיח בי, תשמע אני הייתי בהלם, לא ידעתי לבלוע את הרוק כי זה לא נכון**" (עמוד 10586 שורות 17-30).

20.1.3 לגישת סוסן, דברי בומבי שקושרים אותו לניסיון התנקשות ברוזנשטיין נעדרים כל סבירות על רקע ההיכרות שיש לו עצמו עם רוזנשטיין, ובהינתן שלשניהם חבר קרוב משותף בשם יוסי כהן שמתגורר ברחוב נס לגויים ביפו, שם נפגשו שניהם לא אחת (עמ' 10587, ש' 9-6). במענה לשאלה בחקירה נגדית מדוע עניין זה לא הוצג לרוזנשטיין במהלך עדותו, השיב סוסן כי נזכר בפרט זה רק לאחר שרוזנשטיין סיים את עדותו (פרו' עמ' 10799, ש' 16): "**עדכנתי את עורך הדין שלי, אני לא יודע למה הוא לא שאל.. באיחור אמרתי לו. ואמרתי לו שאני מכיר, איזו רקע ואיזו סיבה יש לי לפגוע ברוזנשטיין?**" (עמ' 10799, ש' 10-9).

20.1.4 <u>סוסן נדרש להיכרותו עם דמויות בתיקנו:</u>

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

אשר ליצחק אברג'יל: בניגוד לדבריו במשטרה, שם אישר חברות קרובה עם אברג'יל, בעדותו בבית המשפט, גרסתו הייתה שונה בתארו מערכת יחסים צוננת יותר: "**את יצחק הכרתי אותו ממש בשיחות בודדות דרך ציון אלון...אני יכול גם לספור לך אותן אולי**

דיברנו 5,4,6, שיחות ספורות שדיברנו, בגלל שיצחק כנראה ידע שאני קרוב מאוד לציון" (עמ' 10565, ש'7-4). לדבריו, אברג'יל לא הכיר אותו מספיק טוב בכדי שירשה לעצמו לשתף אותו בעניינים פליליים (עמ' 10583, ש' 10).

בחקירה נגדית הופנה סוסן לשיחות **ת/1878ט ו-ת/1878י** שבהן אברג'יל מתעניין בשלומו ושלום משפחתו, דואג להעביר לו כסף, מתעניין בחתונתו הקרבה ואפילו מזמין אותו

לבקר אצלו. במענה לכך סוסן ענה שהם לא היו מסוג החברים שנמצאים כל היום ביחד. כאשר נשאל האם "חברים", על פי הגדרתו, צריכים להיות כל היום יחד הוא השיב:

"**לא, אבל הוא** (אברג'יל – ג.ר) **הגדיר אותי בבית משפט לא כחבר, מגדיר אותי כמכר, אני אומר שוב, אתם תמצאו אותי לא רק עם יצחק, עם חצי מדינה מדבר איתם, אז אתם רוצים לקרוא להם שכולם חברים שלי? אז כולם חברים שלי**" (עמ' 10813 ש' 24).

במסגרת החקירה הנגדית כפר סוסן בכך שהוא "חייל" בארגון אשר סר למרותו של אברג'יל (עמ' 10811 ואילך). כאשר הוא הופנה לשיחה **ת/1544בב11** שבה אברג'יל נשמע מחלק לו הוראות ומציב דרישות, התקשה לתת מענה סדור:

ש. "... אני אומרת לך שאתה ממש לא נוח לך באותו יום, יש לך עסקים בצפון, יש לך ילד לקחת, אבל יצחק נותן לך הוראה: אני צריך אותך עכשיו, הוא צריך אותך עכשיו שתבצע את מה שהוא רוצה ואתה אומר בסדר. תראה את המשפט האחד לפני אחרון בשיחה: אני ישר רץ לתפוס אותו. אז מה חייל נותן הקשב

ורץ לעזור?

ת. אין פגישה, אז אם את רוצה להגיע לשורה האחרונה אין פגישה, אני לא מביא את אסי, אסי לא בא לפגישה ליצחק.

ש. אני עוד לא מדברת איתך על בא לפגישה או לא בא לפגישה, אני מדברת על עצם איך מדבר אליך יצחק ומה הוא דורש ממך, איך הוא אומר לך עזוב את כל התוכניות שלך אני רוצה להיפגש עם אסי עכשיו, ואיך שאתה מגיב, אתה לא אומר לו: שנייה, לי יש תוכניות, קח את הטלפון של אסי ותדבר איתו. למה

אתה לא אומר דבר כזה?

ת. אני קרוב לאסי, יצחק לא יכול לכפות עלי כלום, עם כל הבקשה של יצחק שאת רוצה לטעון "עכשיו תביא את אסי", אסי לא הגיע אליו ואני לא הבאתי את

אסי, אז אני לא חייל של אף אחד, זה שאת רוצה בתזה שלך להגדיר משהו – לא.

ש. אתה טענת פה וטענת בעימות עם ה.צ: אני לא בארגון, אין ליצחק שום קשר לעבודות הברזל שלי, יש לי מגרש ברזל, אז הנה מסתבר שליצחק יש עניינים איתך במגרש הברזל בשנה יותר מאוחרת, אז אולי כן זה קשור?

ת. את רוצה אני אגיד לך יותר מזה? יצחק כבר הגיע לאיזשהו שלב שחברים שלו קרובים פותחים מגרש ברזל והם המתחרים שלנו, אז מה תגידי לי?

ש. השיחה הזאת היא לא על ברזל וזה לא מעניין אותי כרגע, מעניין אותי תחום השליטה, יש פה מישהו שנותן לך הוראות שתבצע ואתה כמו חייל טוב רץ ועושה ועוזב הכל ומבצע, וזו המהות.

ת. לא שרון, אני לא חייל של אף אחד וזו התזה שלך, אם לא תציגי אז אני אציג את המשך השיחה שאני מדבר עם יצחק עוד שיחה על בני, אני ובני נמצאים עם יצחק, עם אסי, סליחה, עובדים עם אסי, אני לא חייל של אף אחד, זו תזה שלך, אני קם ועובד, באותו זמן אני קם ועובד בבוקר שכיר ואני עובד אצל אסי גואטה."

בהתייחס לשלומי ואזנה: סוסן העיד כי הכירו דרך ציון אלון גיסו, וסיפר כי כאשר הוא או מי מבני משפחתו רצה לנסוע לאילת, הדבר נעשה בסיועו של ואזנה שהתגורר שם (עמ' 10570, ש'11-8). במהלך החקירה הנגדית הוצג לסוסן פלט שיחות שלו (**ת/1565א**) שממנו עולה שקיימות בינו לבין וזאנה כמאה שיחות בין החודשים אוקטובר–דצמבר 2003. הוא אישר, שאומנם, הקשר ביניהם נסוב תחילה בעיקר סביב נסיעות לאילת, אבל בהמשך הם התחברו. לדבריו: **"שלומי הוא חבר ואני מדבר איתו"** (עמ' 10745, ש' 25-17).

לגבי סבח, העיד סוסן כי תחילת היכרותם בכלא, בתקופה ששניהם שהו במעצר. לאחר מכן הקשר ביניהם חודש רק בשנת 2004 (עמ' 10558, ש' 16-15, עמ' 10752, ש' 30-15). בחקירתו הנגדית נשאל כיצד הוא זוכר לדייק ולמקד את חידוש הקשר לשנת 2004 דווקא, אך לא נתן תשובה ברורה. כאשר הופנה סוסן לכך שעל פי פלט השיחות שלו המתייחס לחודש אוקטובר 2003 עולה שסבח התקשר לטלפון שלו. סוסן עמד על כך שלא הכיר אותו באותה תקופה, ולא ידע להסביר את השיחה **"...לא מכיר, אז כנראה הוא התקשר, לא יודע להסביר, לא מכיר אותו בזמן הזה"** (עמ' 10753, ש' 2-1).

לא אשר לז'וז'ו, לדברי סוסן בחקירתו הראשית הוא פגש אותו אצל בומבי אך טען ש**"קשר היה לי איתו בחיים כלום"** (פרו' עמ' 10610, ש' 13-9). בחקירתו הנגדית הופנה לפלט השיחות המעיד כי בוצעו שיחות ביניהם, שיחות יוצאות ושיחה נכנסת אחת, ולדבריו ככל הנראה מי שהתקשר אליו מהטלפון של ז'וז'ו זה בומבי (פרו' עמ' 10749, ש' 3-1). בהקשר זה הופנה סוסן לשיחה נכנסת מהטלפון של ז'וז'ו מתאריך 19.11.03, עת שהה בומבי בבלגיה, והשיב: **"אני אך ורק הקשר שלי לז'וז'ו זה דרך בומבי, אז אם שיחה, אולי לשאול אולי משהו...16 שנה אחורנית אני יכול לזכור מה רציתי לשאול אותו, אני את ז'וז'ו לא מכיר"** (עמ' 10749, ש' 20-15).

אשר לקשריו עם עופר בוהדנה, מסר סוסן כי הוא הכיר אותו מאשדוד בין השנים 2003-2004, אך לדבריו אין להגדירו כחבר של 24 שעות: **"עופר הוא לא ברמה שכל היום נמצאים ביחד"** (עמ' 10758, ש' 19). כאשר נשאל בנגדית על קיומן של למעלה מ-60 שיחות

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ביניהם בחודשים נובמבר-דצמבר 2003, הסביר סוסן כי אינו מכחיש את השיחות עם בוהדנה שכן היה יוצא איתו ומבלה איתו, אך מעבר לכך לא היה עמו קשר, "**להגיד לך, לזכור כמה פעמים היינו מדברים ביום, אם היינו מדברים כל יום, אני ממש לא זוכר... עופר אני מכיר אותו דרך חברים משותפים...**" (עמ' 10754, ש' 25 ; ראו גם עמ' 10756, ש' 13-15).

סוסן העיד ארוכות לגבי קשריו עם יניב בן סימון. לגרסתו, הם התחברו לאחר שבן סימון חזר מדרום אפריקה, וזאת לאחר שהביא את שי, אחיינו, פעמיים-שלוש לביתו של בן סימון בבת ים כדי שילך למשחקי כדורגל ביחד עם בן סימון וחבריו. לדברי סוסן באמצעות יניב הוא הכיר את בומבי כפי שיפורט בהמשך. סוסן אישר, כי בתקופה שיניב היה במעצר בית הוא ביקר אותו מספר פעמים, אך שוחח עמו רק שיחות חולין (עמ' 10565, 17-29). סוסן שלל כי היה יד ימינו של יניב: "**יניב נכון שהוא חבר אבל לא בצורה שהם רוצים להגדיר את זה שאני כל הזמן סביב יניב...**" (עמ' 10566, ש' 10-9), כן שלל כי בעת שהיה בן סימון בבריחה הסתיר אותו בביתו ביבנה, הגם שאישר שבתקופת הבריחה בן סימון ביקר אצלו פעמיים שלוש (עמ' 10566, ש' 19-24).

במהלך החקירה הנגדית נשאל סוסן אודות שיחות שונות בינו לבין אחרים אשר לשיטת המאשימה מעידות על הקשר הקרוב שבינו לבין יניב בן סימון.
כך, סוסן התבקש להתייחס לשיחה **ת/2204** מתאריך 5.9.03 בינו לבין ציון אלון, שבה אלון שואל אותו אם נמצא עמו "**הצעיר**", כלומר יניב בן סימון. סוסן השיב על כך ש"הצעיר" יכול להיות כל אדם אולי אף בוהדנה, הגם שאינו יודע אם בכלל יניב ובוהדנה מכירים (עמ' 10783, ש' 10).

לגבי שיחה **ת/1878ז'** שהתקיימה בין סוסן לבין ציון אלון שהתקיימה בתאריך 1.10.03, הוא יום מעצרו של יניב: סוסן נשאל לגבי דבריו לציון באותה שיחה "שכולם יחליפו טלפונים", והסביר, כי מאחר שאותה עת ציון אלון היה דרוש לחקירה, הוא מצא לנכון להגיד לו להחליף טלפונים ביודעו שקיימות שיחות ביניהם ואפשר שמאזינים להם. במענה לשאלה מדוע השתמש בלשון רבים "תחליפו" טלפונים, השיב \סוסן כי התכוון לכך שציון יעביר את המידע הלאה למי שהוא בקשר עמו (עמ' 10786, ש' 1 ואילך).

עוד הופנה סוסן ל-**ת/2205**, שיחה מתאריך 1.10.03, שבה משוחח ציון אלון עם אדם מסוים ואומר לו שהוא, סוסן "**מנסה למצוא את הבית של אח שלנו, לא יודע אם, אני מקווה שלא קרה איתו משהו שמה עם הכלבת ולקחו אותו**" (עמ' 1,ש '15 בתמליל השיחה). סוסן אישר בחקירתו כי אכן הלך לחפש היכן מתגורר יניב בן סימון, והסביר, כי עשה זאת רק לבקשת ציון אלון (עמ' 10789, ש' 32-29).

בהתייחס ל- **ת/1676**, גם היא שיחה מיום מעצרו של יניב שיחה בין אברג'יל לציון אלון. ציון אלון אומר לאברג'יל: "**הגיס" כבר מהבוקר משתולל, הוא הולך שם נגנב, הוא**

נקשר אליו חזק...". לדברי סוסן, הוא אינו יכול לפרש את השיחה ביניהם, אך אישר שאכן נקשר לבן סימון, אהב אותו והתחבר אליו (עמ' 10790, ש' 30, 10791, ש' 2).

עוד בהקשר למערכת היחסים שלו עם יניב בן סימון, הופנה סוסן לשיחות נכנסות שהגיעו אליומבית המעצר באבו כביר, מקום בו שהה יניב במעצר באותה עת. במקביל הופנה לשיחה ת/**1871יד'** מתאריך 16.10.03 בינו ובין אברג'יל שבה הוא נשמע מעדכן את אברג'יל שאתמול יניב התקשר אליו ושוחח עמו שיחה קצרה בלבד, וכי אין לו את "הטלפונים הרציניים". סוסן שלל את האפשרות שהועלתה על ידי המאשימה שלפיה הכוונה ל- טלפונים מוברחים לבית המעצר על מנת שיוכל להמשיך לדבר עם יניב על נושאים פליליים, גם בעניין הבלדרית וגם בעניין יהודה הלוי (עמ' 10794, ש' 16 ואילך). בדומה הופנה סוסן לשיחה **ת/1875 ז'** בין ציון אלון לאברג'יל שבה מספר אלון לאברג'יל שהוא, "הגיס", שנמצא בקו השני, עדכן אותו כי לקחו לבן סימון את הטלפונים והאימיילים שלו (עמ' 10792, 27-23).

סוסן אישר כי שמר על קשר עם בן סימון גם לאחר שהלה עזב את הארץ ואף פגש אותו בדרום אפריקה מספר פעמים וטייל שם. בחקירתו הנגדית הוצגו לו פלטי הטיסות שלפיהן שהה בדרום אפריקה מספר ימים בודדים על אף שמדובר ביעד רחוק ויקר. סוסן הסביר זאת בכך שנסע לדרום אפריקה לציון אלון, וכי מי ששילם עבור כרטיס הטיסה היה אלון שניסה לשלב אותו שם בעסקים (עמ' 10796, ש' 8).

20.1.5 <u>לגבי היכרותו עם עדי המדינה:</u> סוסן העיד כי הכיר את ה.צ בשנת 1992 במעצר באבו כביר ולימים אף ריצו מאסר יחד בכלא ניצן. לאחר שחרורו ממאסר פגש את ה.צ פעמים בודדות בביתו (עמ' 10571, ש' 22-18).

סוסן אישר כי ביקר בביתו של ה.צ: "**ה.צ גם לא היה לי איתו קשר שביום יום אני נמצא איתו, ממש לא, ה.צ פעמים אחדות הייתי אצלו בכלל באותו זמן בגלל הסיפור של י.מ, הייתי אצלו ממש 3-4 פעמים**" (עמ' 10608, ש' 9-8). בתוך כך הדגיש שלא היה מעולם בחצר האחורית שלו (עמ' 10768, ש' 19-13).

בחקירתו הנגדית הופנה סוסן לפלט שיחות הטלפון והאיכונים (**ת/1565א** החל מעמ' 372) שלפיו, בחודשים ספטמבר-דצמבר 2003 מכשיר הטלפון הנייד שלו אוכן פעמים רבות בסמוך לביתו של ה.צ (בפלט מוצג כ"עמוד תאורה"). לדבריו, באותה תקופה היו לו פגישות רבות בלובי של מלון הסיטי טאוור שנמצא בסמוך לביתו של ה.צ (עמ' 10761, ש' 21-14). לסוסן לא היה הסבר מדוע כאשר נשאל שאלה מקדימה היכן נהג להסתובב בתל אביב באותה עת, לא ציין את מלון הסיטי טאוור.

<u>לגבי היכרותו עם בומבי:</u> כאמור את בומבי הכיר סוסן, כך לדבריו, באמצעות יניב בן סימון. לדברי סוסן הוא ידע אודות בומבי שהוא עוסק בפריטת שיקים, שהוא איש

עסקים, מייבא קונטיינרים מסין ועובד בשווקים (עמ' 10567,24-26). לימים, כך לדבריו, הוא הכיר את בומבי יותר טוב דרך ציון אלון, זאת מאחר שלבומבי היו קשרים עם קבלנים וציון רצה את עזרתו על מנת לרכוש דירה לאשתו, אתי. בכל מקרה, מעולם לא היה ביניהם קשרים פליליים.

בחקירה הנגדית התבקש סוסן להתייחס לגרסתו בחקירה ובעימות שלפיה אינו מכיר את בומבי ולא דיבר איתו מעולם. סוסן הסביר כי התכוון לומר שאינו מכיר את בומבי מספיק טוב כדי לעשות עמו פשע, זאת כפי שגם הטיח בבומבי בעימות באומרו "**כמה זמן אתה מכיר אותי בשביל לעשות איתי פשע כזה**" (עמ' 10772, ש' 12-6, ראו עימות **ת/483ב**). בהקשר זה סוסן הופנה לכך שעל פי פלט השיחות, בין החודשים אוקטובר-דצמבר 2003 קיימות בין שניהם מעל 300 התקשרויות טלפוניות, אך לא יכול היה לתת לכך מענה של ממש.

בנוגע למפגש עם בומבי ביום הפיצוץ מסר סוסן כי גם אם אכן היה בדירתו של בומבי ביחד עם שלומי ואזנה ביום הפיצוץ הרי שהוא הגיע לביקור תמים ולא לשם עניינים פליליים. (עמ' 10589, ש' 30-26 ראו גם בנגדית עמ' 10775, ש' 15 ואילך).

20.1.6 סוסן נשאל לגבי "**שיחת השלד**" (**ת/1214**). לדבריו מדובר בשיחה שעניינה הכסף שלקח י.מ במרמה מעסקת הבלדרית. אבהיר בקצרה, כי לגרסתו של סוסן בבסיס עסקת הסמים שכונתה "עסקת הבלדרית" עמד חוב בסך 40,000 אלף דולר שציון אלון חב לו כהחזר הלוואה, סכום שהיה אמור להיות מוחזר לו מכספי התמורה של עסקת הבלדרית.

לדברי סוסן, השיחה הנ"ל בינו לבין אברג'יל עסקה בנושא הכסף שאמור היה להגיע לידיו ולא הגיע, מאחר ש-י.מ רימה אותם. הנושא האחר שעליו דיבר אברג'יל בשיחה לא היה מובן לו (עמוד 10582 משי' 8). לדברי סוסן, אף ניכר בשיחה שהוא לא מצליח להבין את כוונתו של אברג'יל. לדבריו, לא מן הנמנע שאכן אברג'יל התכוון לבית של ציון אלון אך הוא מצדו לא הבין זאת כאשר לדידו השיחה נסובה רק בעניין י.מ והבלדרית: "**אני זורם איתו ואומר "בסדר בסדר" אבל אני מבחינתי אך ורק לגבי הסיפור של י.מ, אין משהו אחר, גם מתחילת השיחה רואים שהוא מדבר על משהו, מנסה כביכול למקד אותי ואני ממוקד רק לגבי י.מ, אין לי משהו אחר, אין לי שיחות לגבי דברים אחרים עם יצחק, אף פעם לא היה לי, נכון שדיברנו כמה פעמים, לדבר על דברים בחיים אף פעם לא דיברתי עם יצחק משהו לא פלילי ולא כלום**" (עמוד 10583 שורות 10-6). סוסן שלל את האפשרות שהכוונה הייתה למטען החבלה שכן ,לדידו, כלל אין זה הגיוני שאברג'יל ידבר בטלפון על נושא כזה ובטח שלא איתו.

לגבי האפשרות שבמילה "שלד" הכוונה הייתה לבית שציון אלון ביקש לרכוש לאשתו, הסביר סוסן כי במהלך התקופה הרלוונטית סייע לאשתו של אלון לרכוש בית באשדוד, בעזרתו של בומבי אשר כאמור היה מקושר לקבלנים באשדוד. לגרסתו, הוא הלך יחד עם בומבי ואתי אלון לראות דירה לדוגמא בבניין בן 8-7 קומות, בדירה עם נוף לים, אך בסופו של דבר אתי לא רכשה את הדירה משום שהעדיפה דירה יקרה יותר,

כאשר הקרובה יותר למרינה (עמ' 10567- 10568). לטענתו קיבל מציון אלון 220 אלף דולר, 20 אלף נועדו לכיסוי החוב ביניהם, והשאר לטובת רכישת הדירה, אותם העביר לבומבי (עמוד 10567). בחקירה נגדית הופנה סוסן לכך שאתי אלון לא זכרה לומר לגבי אותה דירה כביכול במרינה, והסביר זאת בכך שעורך דינו העליב במהלך החקירה הנגדית את אתי אלון בכך שדיבר על בחורות ולכן לא רצתה לומר את האמת לגבי הבית (עמ' 10822). סוסן אישר שבסופו של דבר לא נקנתה דירה ובומבי החזיר את הכסף לציון בצורה כזו או אחרת כחלק מההתחשבנות ביניהם. סוסן לא ידע לתת הסבר מדוע בא כוחו הטיח בבומבי שהוא גנב את ה-200,000 ₪ שעה שגם לגרסתו הסכום הוחזר (עמוד 10823 ואילך).

זאת ועוד, במהלך החקירה הנגדית, בניסיון מצד המאשימה להראות כי באותה עת ציון אלון היה מצוי בקשיים כלכליים, הופנה סוסן ל-**ת/2203**, שיחה בינו לבין ציון אלון מתאריך 17.9.03 שבה אלון משתף אותו שגנבו את רכושו והבנק רוצה לחלט את ביתו בדרום אפריקה. סוסן השיב כי לא רצו לחלט את הבית וכי החוב של ציון בדרום אפריקה היה בגין חוב קטן ולא בגובה של 200 אלף דולר, ועמד על גרסתו כי אלון מכר את הבית (עמוד 10820 שורות 14-5). עוד הופנה סוסן ל-**ת/1208**, שיחה נוספת בינו לבין ציון אלון מתאריך 7.10.03, בה אלון מספר לו שעשו פשיטה על המחסנים ולקחו את כל הניירות של הבית. סוסן חזר על גרסתו והשיב כי ציון אלון מכר את הבית. עוד בחקירתו הנגדית, הוצגה בפניו עדותו הסותרת של אברג'יל שלפיה הכסף של ציון אלון הוא מעסקת בוררות: "**ציון מוכר את הבית שלו בדרום אפריקה.. אולי אני לא שמעתי את יצחק טוב, הוא אמר מאיציק עמר, אז אני אומר שיכול להיות מאיציק ויכול להיות מהבית, הוא מדבר על בית בדרום אפריקה, ואת רואה גם בשיחה שהוא מדבר איתי על בית**" (עמוד 10817 שורה 27-20). בהמשך, כאשר הוטח בסוסן כי גרסתו סותרת את יתר הראיות, סייג את דבריו וטען כי יתכן שהכסף הגיע משוד שביצע אלון: "**..זו עובדה, כסף העברתי לבומבי, אם ציון עשה עוד שוד בדרך או לא שוד תשאלי את ציון, אני כסף קיבלתי..**" (עמוד10821 שורות 8-7).

20.2 <u>עד ההגנה יוסי כהן מטעמו של נאשם 14</u>

20.2.1 <u>יוסי כהן</u>: יוסי כהן הובא לעדות על מנת לתמוך בגרסה שלפיה אין היגיון לייחס לסוסן כוונה לרצוח את רוזנשטיין מפני שגם סוסן וגם רוזנשטיין הם חברי נפש של אותו יוסי כהן והם נפגשו לא אחת בביתו. לא זו אף זו, על פי הנטען, אם סוסן היה חפץ לחסל את רוזנשטיין יכול היה לעשות זאת אין ספור פעמים כאשר הלה הגיע לביתו של יוסי כהן. לגבי ביתו הנ"ל הסביר כהן, כי חזית הבית היא ברח' אור החיים 40 ואילו גב הבית ברח' נס לגויים 51, כלומר שקיימת כניסה לבית משני הרחובות (עמ' 12382, ש' 31-27). כהן סיפר כי בינו לבין רוזנשטיין קיימת היכרות מעמיקה מילדות, החל משנות ה-70, וכי

שוררים ביניהם יחסי אמון. כך למשל כאשר רוזנשטיין הסתבך בשוד, יוסי דאג לו ולמשפחתו ואף עשה בייביסיטר לבתו, והשניים עזרו זה לזה באופן הדדי. לדבריו: "**הוא היה בא אלי קבוע מינימום פעמיים בשבוע, היו ימים גם שהוא היה בא יום יום, ופתאום לדוגמא לא בא שבועיים, אין אצלו שעות זמנים תאריכים, הקשר בינינו היה מאוד מעמיק, הוא ראה בי אדם שהוא יכול לסמוך עלי בכל דבר...**" (עמ' 12384, ש' 16-14). עוד סיפר, כי נוכח יחסיו הקרובים עם רוזנשטיין הוא היה במעקב של היחידה הסמויה שנים רבות בשתי הכתובות שציין – הן באור החיים והן בנס לגויים, בין השאר על ידי חוקרי המשטרה אפרים ברכה ואבי נוימן (עמ' 12385, ש' 5-1). לגבי קשריו עם סוסן סיפר כהן כי הוא אפילו חבר קרוב יותר מאשר רוזנשטיין. לדבריו, הם חברים כבר כ-30-25 שנים, החל מ-1997, ממש כמו משפחה.

20.2.2 יוסי כהן העיד, כי לאורך חייו הסתבך בפלילים, וכן ביצע שוד יחד עם סוסן ואדם נוסף. שלושתם עמדו לדין יחד והגיעו להסדר טיעון (12383, ש' 18- 31). לדברי כהן, בין השנים 2002 -שאז הוא וסוסן השתחררו מהכלא- ועד שנת 2004 - שאז רוזנשטיין נכנס לכלא, היה סוסן מגיע תדיר לביתו, ממש כבן משפחה ושם גם היה פוגש את רוזנשטיין שאף הוא הגיע לבקרו. לדבריו, "**השנתיים האלה זאביק בא והולך אצלי ואהרון בא והולך אצלי והם נפגשו כמה פעמים ויצא לנו לדבר כמה פעמים...אם אהרון היה רוצה לעשות משהו לזאביק, היה לו את זה על מגש...**" (עמ' 12386, ש' 10-5).

20.2.3 כהן התבקש על ידי הסניגור להתייחס לפלט איכוני טלפון של סוסן (נ/**245**) שממנו עולה שבין החודשים יולי לדצמבר 2003 הטלפון של סוסן אוכן פעמים רבות באצטדיון הכדורגל הקטן נס לגויים 51 ביפו. לדבריו האיכונים הללו מעידים כי אהרון נמצא בביתו: "**הגב של הבית שלי נקרא נס לגויים 51, יש לי שם עסק שהכתובת למשל זה נס לגויים 51 והחזית זה אור החיים 40. כל מה שכתוב בניירת הזאת נס לגויים 51 אתה יכול להחשיב אותה במדויק לגבי הבית שלי**" (עמ' 12387, ש' 11-9). כהן הוסיף, כי באותה תקופה סוסן היה מגיע לביתו פעמים רבות גם כאשר לא נמצא בבית.

20.2.4 יוסי כהן התבקש לספר על מצבו של רוזנשטיין באותה תקופה על רקע ניסיונות ההתנקשות בחייו. לדבריו, רוזנשטיין לא הגיע לביתו עם "חיוך על הפנים" כהתבטאותו "**אתה רואה היו מדברות מספיק במבטים מכיר אותו כמו שאני מכיר אותו...**" (עמ' 12388, ש' 14-10). לדבריו, האירועים הפליליים השונים משנת 2003 בביתו כמה ימים ולא הוא היה הבן אדם **עליו שהבן אדם עובר ייסורים והגענו למצב שלא היינו צריכים לדבר, העינים מעצמן, הייתי יודע מה הוא רוצה להגיד לי והוא ידע מה אני עונה לו, הכל של העיניים, כי אני הנאמן היחידי שיש לו עלי אדמות, אף אחד לא** השפיעו עליו רבות, כך שאם היה קורה לו איזשהו אירוע היה מסתגר היה נפגש עמו למחרת, אך כאשר היה יוצא היה מגיע ישירות אליו כי היחיד שסמך עליו (עמ' 12389, ש' 17-1).

20.2.5 במסגרת החקירה הנגדית, אישר כהן כי לא אסר על סוסן לדבר על הקשר ביניהם או על הקשרים שלו עם רוזנשטיין: **"אם יש בן אדם שאני סומך עליו זה אהרון, הוא ידע את זה, ואותו דבר אהרון ידע עלי לגבי זאביק"** (עמ' 12389, ש' 34-25).
כמו כן התבקש לערוך תרשים של ביתו על שתי כניסותיו המתוארות וכך עשה (ראו **ת/2351**). בהתאם לשרטוט שעשה, מדובר בבית אחד מחובר כשצדו האחד ברח' נס לגויים 51 והשני באור החיים 40.
בהמשך, הוגשה לבית המשפט מפה לקוחה מאתר "מפות גוגל" (**ת/ 2352**) שלפיה בין רחוב נס לגויים לרחוב אור החיים (המקבילים זה לזה), קיים רחוב מקביל נוסף בשם "ביכורי ציון" כשהם מחוברים על ידי רחוב דימיטר פשב שמאונך להם. הוברר, שהמרחק בין שני הרחובות הוא כ-250 מטרים. גם לאחר שהוצגה המפה כאמור, עמד העד על דעתו ואמר שבמקום שבו עומד בית ספר אורט ברח' נס לגויים 51, קיימות בין 20 ל-30 דירות שכולן תחת הכתובת נס לגויים 51, וכי **"זה ממש קיים בגב של הבית שלי"** (עמ' 12390, ש' 22).
בהקשר לכך נשאל העד בחקירה הנגדית מדוע לא חשף את המידע האמור בשלבים מוקדמים של ההליך, למשל כאשר סוסן נעצר בגין האירוע, ומדוע המתין 5 שנים. לדבריו, לא האמין במשטרה משום שסבל ממנה במהלך השנים. לדידו, לכל דבר מגיע הזמן שלו, וכעת הוא אומר דברו בבית המשפט (עמ' 12391, מש' 13 ואילך).

20.2.6 במסגרת החקירה הנגדית אישר כהן כי נודע לו על ניסיונות ההתנקשות הקודמים ברוזנשטיין, על הפגישה בים המלח ועל מכלול ראיות ועדויות בתיקנו מקריאה באתר "פוסטה". בזמן אמת לא ידע על כך. לשאלה כיצד הוא מסביר שלמרות חברותם הקרובה לא סיפר לו רוזנשטיין את הדברים בזמן אמת, הוא ענה: **"הוא היה בא אליי הייתי מסתכל עליו בעיניים והייתי יודע מה הוא רוצה לספר לי, זה מספיק".** (עמ' 12393, ש' 27-26). במענה לשאלות שבהן נבחנה מידת בקיאותו בענייניו הפליליים של רוזנשטיין, השיב: **"אני לא מעניין אותי מה הוא עושה עם מי הוא עושה ואיך הוא עושה, זה לא שייך לי, אנחנו חברים מילדות"** (עמ' 12394, ש' 16-14). וכן, **"זה לא מעניין אותי, לא רק לא יודע לא מעניין אותי"** (עמ' 12395, ש' 10) וכן, **"דברים שהוא רוצה להגיד לי הוא יגיד"** (עמ'12395, ש'5). בדומה לכך השיב גם ביחס לטענה שרוזנשטיין הסתובב באותה תקופה עם מאבטחים והיה מבוהל. לדבריו, היו תקופות שרוזנשטיין היה מסתובב עם מאבטחים, אך אליו לבית הוא נכנס תמיד לבד, ללא מאבטח והם חיכו לו תמיד מחוץ לבית (עמ' 12395, ש' 30-28). לדבריו, הוא ידע אך ורק על הדברים החוקיים של רוזנשטיין, והעניינים "הלא חוקיים" לא עניינו אותו (עמ' 12396, ש' 33-31).

20.2.7 עוד במהלך חקירתו הנגדית, בניסיון לברר את תכיפות התקשורת שבינו לבין סוסן, השיב יוסי כהן שאינו זוכר את מספר הטלפון הנייד שהיה ברשותו בשנת 2003. התביעה הציגה לכהן מספר טלפון אפשרי שהיה לכאורה בשימושו נכון לשנת 2008, אך הלה לא זכר אם

השתמש בו גם בשנת 2003 (054-4697852). ב"כ התביעה הפנה את העד לכך שבהנחה שזה היה מספר הטלפון שלו הרי שבכל שנת 2003 לא היו כלל התקשרויות בינו לבין נאשם 14. על כך השיב העד: **"אני אענה לך בפשטות, הקשר שלי עם אהרון הוא יותר מחבר, אפשר להגיד אפילו אח, אהרון יכול היה להתקשר אלי, אם זה בטלפון של הבית, יכול היה להתקשר לבנות שלי, לאשתי, הוא לא צריך להתקשר אלי, ברמה כמו בן משפחה, לדוגמא אם הוא יודע שאני במקום מסוים הוא לא יפריע לי, הוא יבוא אלי לבית, יאכל, ישתה, הוא יכול להגיע לבית לבד ואם הוא יודע שאני אגיע עוד שעה וחצי אז הוא יחכה לי בבית, הוא היה אצלי כמו בן משפחה בבית, ועד היום".**

ובהמשך, באותו נושא המתייחס למידת מעורבותו בחייו של סוסן (עמ' 12398):

ש. "ב-2003 אהרון סוסן מסתבך עם חוב כספי, מישהו חייב לו כסף, לא מחזיר לו, אתה מכיר את הסיפור הזה? חבר שלך, אח שלך.

ת. שמעתי.

ש. מאיפה שמעת?

ת. מכל מיני, אתה יודע גם יש מקומות שאתה לא רוצה לשמוע ואתה שומע, אני לא יודע מי מה מו, אני לא השתתפתי בשיחה כזו, לא יודע על מה לא יודע על מי, לא יודע כלום, אבל מהתקשורת, מהדיבורים, גם מאתר "פוסטה" זה הכל מתערבב, כל החומר שלכם צף באתרים.

ש. אני לא מדבר על מה שאתה קורא עכשיו, אני חזרתי איתך לשנת 2003, חבר טוב שלך, חי אצלך לפי הטענה 4 חודשים רצוף, מה-7 בדיוק בתקופה הרלוונטית,

חי יום יום אצלך, יש לו סלט ענק, אני אומר לך כנתון שבעובדה, סביב חוב כספי, עזוב פוסטה ב-2015, ב-2003, הוא חי אצלך יום יום, הוא מתנהל סביב חוב

ענק, מה אתה יודע על זה?

ת. תשאל אותו, הוא לידך, מה אתה שואל אותי שאלות מה אני יודע, תשאל אותו.

ש. אתה יודע ולא רוצה להגיד לנו או לא יודע?

ת. לא יודע.

ש. חבר טוב שלך.

ת. לא מכיר את זה. מה שאני מכיר, אמרתי לך ואני אחזור על זה, מאתר פוסטה

את כל התיק..."

20.2.8 העד נשאל לגבי האפשרות שחברו הטוב סוסן שמקושר לאברג'יל ינסה לרצוח חבר קרוב אחר שלו הוא רוזנשטיין ועל כך השיב העד (עמ' 12401):

ש. "זאת לא הייתה השאלה, השאלה הייתה אם זה אפשרי שאדון אהרון סוסן

חבר טוב שלך, בעצם חבר של כל מי שמנסה לחסל את החבר השני שלך.

ת. העולם הזה זה כולם נגד כולם, מה לעשות? כולם נגד כולם.

ש. זאת אומרת אתה אומר לי הכל יכול להיות, אני פשוט לא הכנסתי את האף שלי פנימה לדבר הזה ולכן אני לא יודע מה עושה סוסן בעניין הזה כי הוא לא היה אומר לי ואני לא רוצה לדעת.

ת. בדיוק, אם הוא היה רוצה להגיד לי הוא היה אומר לי, אני לא שואל שאלות."

20.2.9 בחקירה הנגדית (עמ' 12402) אישר העד כי הוא עצמו הסתבך בביצוע עבירות חמורות של נשיאת נשק, פציעה או חבלה בכוונה מחמירה לאחר שאליבא דבריו ירה בשני אנשים, ואף ריצה תקופות מאסר ממושכות (ראו גיליון הרשעות **ת/2353**).

20.3 <u>דיון ומסקנות לגבי נאשם 14</u>

20.3.1. בבקשתה להרשיע את סוסן בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום נסמכת המאשימה בראש ובראשונה על עדותו של בומבי שלפיה סוסן היה אחד מאנשי הצוות המבצע ונשא בתפקידים שונים כחלק מביצוע התכנית העבריינית. כך, לגישת המאשימה הוטל עליו לשכור דירה בסביבת הצ'יינג' לצורכי תצפית, הוא השתתף (כנראה) בתצפית וכן היה נוכח בשלב החלפת הסוללה, כפי שעוד יורחב בהמשך. לגישת המאשימה, דבריו של בומבי זוכים לסיוע בעדותו של י.מ שהעיד על נוכחות סוסן בביתו של ה.צ באחת מהפעמים שבהן הועבר המטען. כמו כן הפנתה המאשימה לראיות סיוע נוספות ביניהן שקרים מהותיים של הנאשם ביחס להיכרותו ולקשריו עם דמויות מפתח בפרשה, "שיחת השלד" בין הנאשם לבין אברג'יל המלמדת על שייכותו של הנאשם לתכנית העבריינית, וכן להתנהגותו המפלילה הכוללת אינספור התקשרויות טלפוניות בתקופה הרלוונטית עם אנשי החוליה המבצעת.

20.3.2 עו"ד אלפסה, ב"כ הנאשם, בסיכומיו הארוכים והמפורטים – כפי שיתומצת בסעיף זה בקצרה בלבד - עתר להתייחס בחשדנות לעדותו של בומבי בטענה שבומבי נחשף אגב החקירה והעימותים לתשתית ראייתית נרחבת אודות האישום הרביעי אשר שימשה אותו אחר כך למסירת גרסה מפלילה, לרבות נגד נאשם 14, הכל כדי לחפות על סמיקו אחיינו ולהשביע את רצון חוקריו. ב"כ נאשם 14 התייחס לבעייתיות שקיימת לדידו בדברי בומבי גם בנושאים ובעניינים שאינם קשורים כלל לאישום הרביעי או לנאשם 14. כמו כן הציב תמיהות באשר לדברי בומבי שלפיהם סוסן היה יד ימינו של יניב בן סימון וכן חלק על תזת המאשימה שלפיה, כחלק מ-"העברת המקל" מבן סימון לבומבי סופח סוסן בתור איש של בן סימון לצוות המבצע בראשות בומבי. כמו כן עמד ב"כ נאשם 14 על כך ש-ה.צ מבחינתו אינו מערב את סוסן באישום הרביעי ומשמע מכך, שגם אם סוסן נכח בביתו של ה.צ בעת העברת המטען הרי שלא הייתה לנוכחות זו כל תרומה לעבירה. בומבי

עצמו הטיל ספק אם סוסן נכח בביתו של ה.צ בעת העברת המטען ובכלל מסר גרסה עמומה לגבי חלקו של סוסן לרבות לגבי השתתפותו בתצפיות.
לגישתו של הסניגור, לא ניתן לתת אמון בדבריו של בומבי בספרו שהטיל על סוסן לשכור דירה, שכן לא זו בלבד שעובדתית סוסן לא שכר דירה ואף לא נתן אינדיקציה כלשהי לכך שעסקה כזו עמדה על הפרק, אלא שלא סיברה האפשרות שמשימה כזו תוטל ברגע האחרון שעה שלבומבי היה די זמן לדאוג לכך מבעוד מועד.
עוד טען ב"כ הנאשם כי ראיות הסיוע שעליהן הצביעה המאשימה, לאו ראיות סיוע הן: בהקשר זה חלק ב"כ נאשם על הפרשנות ל-"שיחת השלד" והצביע על כך שהנאשם לא הבין את דברי אברג'יל. ב"כ הנאשם הסתייג מהאפשרות לעשות שימוש בדבריו של י.מ לאור הבעייתיות שקיימת בעדותו בהקשר לאישום הרביעי, וכן טען כי "שקרי הנאשם" הנטענים אינם מסוג השקרים שניתן לראות בהם סיוע.
הדברים ילובנו ביתר הרחבה בהמשך פרק זה.

20.3.3 אקדים ואומר, כי מעורבותו של נאשם 14 בפעילותו של הארגון שלא בהכרח בהתייחס לאישום הרביעי צפה ועולה בהקשרים שונים, זאת הן מפי עדי המדינה בומבי, י.מ ,ה.צ ו-א.צ, כפי שפורט בהרחבה בפרק שדן באישום הראשון והן מהאזנות הסתר. אליבא כל העדויות, נאשם 14 היה חלק מהקבוצה הבת ימית שבראשה עמד יניב בן סימון, וניכר חיבורו לארגון בעבותות חזקים לרבות באמצעות גיסו ציון אלון, דמות מפתח נוספת בארגון. מדובר באדם שניהל תקשורת ישירה עם אברג'יל, זכה ליחס של כבוד וחום מצד אברג'יל, וניכרה מצד האחרון דאגה לסוסן ולמשפחתו (ראו גם **ת/1878ט ו-ת/1878י**).
סוסן קיבל הוראות ישירות מאברג'יל והיה נתון למרותו, כפי שפורט לעיל.
העובדה שבומבי, כך לדידו, בחר בסוסן להיות אחד מאנשי הצוות המבצע, איננה נטולת הקשר או מעוררת תמיהה, וזאת בין אם נגדיר את סוסן "יד ימינו" של יניב בן סימון ובין אם לאו, בין אם בומבי "ירש" את סוסן יחד עם העברת המקל אליו ובין אם גייס אותו בנסיבות אחרות. סוסן היה דמות מוכרת בארגון לכל הנפשות הפועלות, לרבות לבומבי, ובחירתו של בומבי לצרף אותו לצוות שבראשותו איננה אפוא בלתי טבעית או בלתי מובנת.

20.3.4 לגבי מהימנותו של בומבי במישור הכללי, לרבות האפשרות שנטענה בסיכומי ההגנה שלפיה הוא חזר על מידע שנמסר לו בחקירה, הדברים כבר נדונו ולובנו בפרק שדן בעדי המדינה - והם יפים גם לענייננו. אחזור ואומר אך זאת: יש לעשות אבחנה בין דברים שהוטחו בבומבי בעת שהיה חשוד, כחלק מהניסיון לדובבו ולהביאו לשתף פעולה עם חוקריו – שאז המטרה הייתה להראות לו שהמשטרה אוחזת במידע רב ומדויק (שאם לא כן גיוסו כעד מדינה לא היה צולח) - לבין השלב השני שלאחר החתימה על הסכם עד המדינה שאז המטרה הייתה לתת לו אפשרות להיזכר, לדייק את הדברים ולברר באמצעותו פרטים רבים ככל שניתן. לא שוכנעתי כלל ועיקר שהמשטרה ניהלה את

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

החקירה בצורה מטעה או מוטה בכל אחד מהשלבים הנ"ל, באופן שמבסס חשש אמיתי שבומבי חזר על מידע שהושתל במוחו, לא כל שכן בהקשרו של נאשם 14, כפי שעוד יורחב. הדברים הוכחשו הן על ידי בומבי והן על ידי החוקרים והם לא משתקפים או מוצאים אינדיקציה בדרך אחרת. יותר מכך: גם אם אכן אגב חקירתו כחשוד, הוטח בבומבי מידע מסוים, הרי שמדובר בסך הכל בפרטים ספורדיים שאין בהם כדי להוות את "סיפור המעשה". את סיפור המעשה היה צריך לספק בומבי. מדרך הטבע יש קושי רב לבנות סיפור שקרי לחלוטין על בסיס אותם פרטים קטנים שהחוקרים סיפקו, לא כל שכן להבטיח שסיפור כזה יתאים למכלול של ראיות אחרות ועדויות נוספות.
גרסתו של בומבי נבחנה גם בהקשר ספציפי אשר מתייחס לכל אישום ואישום - ולא אחזור. כאמור, דבריו בכללותם זוכים לתימוכין בעדויות נוספות ובממצאים חיצוניים.

כפי שכבר פורט בהרחבה בעניינו של נאשם 12 והדברים יפים גם בהקשרנו, לא מצאתי בסיס ראייתי, ואף לא היגיון, במחשבה שבומבי החליט לטפול אשמת שווא על סוסן כדי לחלץ מאשמה את אחיינו סמי כהן (סמיקו).
מעבר לדברים שפורטו קודם לגבי העדר אינדיקציה ראייתית כלשהי למעורבותו של סמיקו באישום הרביעי, כמו גם חוסר ההיגיון בטענה שכדי לחפות עליו היה צורך לשרבב אדם אחר תחתיו, לא ברור מדוע בומבי יחליט לטפול אשמת שווא דווקא על סוסן. ראשית, לא הובאה כל ראיה לקיומו של סכסוך או מניע אישי שבגללו יבקש בומבי את רעתו של סוסן. שנית, לא ניכרה כל מגמת הפללה בדבריו של בומבי, להיפך. ניכר היה שבומבי מנסה לדייק בדבריו ולא לייחס מעשים או מעורבות מקום שאינו בטוח בכך. כך למשל, בחקירות במשטרה, למרות שבומבי מסר שזכור לו שסוסן ובוהדנה נטלו חלק בתצפיות, מתוך שהוא זוכר שלא רק הוא וואזנה נטלו בהן חלק, הרי שאישר שאינו יכול להיות בטוח בכך במיליון (או מיליארד) אחוז, לא כל שכן מתי בדיוק ישבו. כך גם אישר בחקירה נגדית, למרות שמדבריו בחקירה ראשית השתמעה אמירה נחרצת יותר לגבי הישיבה של שני אלה בתצפית. התנהלות כזו מצביעה על כנות ואמירת אמת ואינה מתיישבת עם התנהלות של מי שמונע מהרצון לרצות את רשויות החקירה גם במחיר אמירת שקר והפללת שווא. הוא הדין גם לגבי השאלה היכן בדיוק נכח סוסן בשלב של החלפת המטען האם היה יחד עם החברים בזירה או שהיה בביתו של ה.צ. הניסיון לדיוק ולדקדוק בפרטים מסוג זה אינו אופייני למצב שבו, מראש, כל כריכתו של אדם לאירוע בשקר יסודה. ודוקו: סוסן הציב חזית מחלוקת מקסימלית שכן לדידו לא היה לו כל קשר לאירוע ובכלל קשר לארגון. בהנחה שכך - כריכתו לאירוע על ידי בומבי היא שקר מתחילה ועד סוף. אדם שכל גרסתו היא שקרית, מראשית ועד אחרית, אינו מתלבט או מתחבט לגבי נכונות פרט שולי כזה או אחר, דהיינו האם סוסן הגיע לזירה או נכח בביתו של ה.צ. יותר מזה: בומבי האשים את סוסן בכישלון התכנית ובתוצאה הקטלנית שאירעה. קשה להלום מצב שבו אדם מפליל אחר בכזב וכורך אותו למבצע על לא עוול בכפו, ויחד עם זה מאשים אותו בכישלון המבצע (שבו לא השתתף).

למול דברי בומבי, האמינים עלי, ניצבת גרסת הנאשם שהיא בראש ובראשונה גרסה כבושה. הנאשם לא מסר במשטרה את הגרסה שהעלה בעדותו בבית המשפט. בחלק מהחקירות שמר על זכות השתיקה - כך בדומה לשאר הנאשמים וללא הסבר משכנע - ובחלק מהחקירות, למרות ששיתף פעולה באופן חלקי (**ת/474ב'** עמ' 10 ו- עמ' 12), נמנע מלמסור את הגרסה המזכה לכאורה שאותה מסר לפנינו. התנהלות זו, כשלעצמה, איננה מתיישבת עם כנות ועם חפות.

זאת ועוד: בין אם נאמר שהשקרים שניתן לזהות בדברי הנאשם עולים כדי סיוע לעדות עד המדינה ובין אם לאו, כפי שעוד יורחב וינותח בהמשך, ברי שהאמת לא הייתה נר לרגליו. הנאשם לא אמר אמת לגבי מידת היכרותו עם דמויות רלוונטיות, ולא נתן הסברים ראויים ואמתיים למכלול שאלות וסוגיות שעלו בחקירה הנגדית. ניכר שגרסתו של הנאשם נבנתה על בסיס הראיות שהוצגו במשפט שאותם למד ובחן, כפי שהודה בעצמו (עמ' 10621 ש' 19 ואילך). הנאשם הודה בהתייחס לפרטים מסוימים שהוא אינו מעיד מזיכרונו אלא על בסיס החומר שראה (למשל, עמ' 10556). ניכר שהנאשם ניסה להתאים את עדותו לזו של אברג'יל ושל נאשמים אחרים. כך למשל, גרסתו של הנאשם לגבי האישום השישי (עסקת הבלדרית) הייתה גרסה "חדשה" שהועלתה לראשונה בשלב העדות, כפי שעוד יורחב באישום השישי. מדובר אפוא בעדות מתחמקת, מגמתית ולא משכנעת שאין אפשרות לשעות אליה ולתת בה אמון. אין דבר בין האמור לעיל, לבין טענת ההגנה שהנאשם הוא כבד לשון שהתנסחותו לוקה.

20.3.5 בבסיס עדותו של בומבי בנוגע לחלקו של סוסן, ניצבת הטענה שסוסן היה אחד מאנשי החבורה שהוא, בומבי, הרכיב לצורך ביצוע משימת ההתנקשות ברוזנשטיין בצ'יינג' ביהודה הלוי, כפי שכבר צוטט קודם ואחזור שוב:

"**מי שהיה בכל העניין הזה של הפיגוע ביהודה הלוי היינו אני, שלומי ואזנה, אהרון סוסן, עופר בוהדנה, וז'וז'ו שהצטרף לאחר מכן. מבחינתנו אלה הקבוצה שיצחק ידע עוד כשהלכתי אליו, הוא יודע שאני עם ז'וז'ו מהבוקר עד הלילה, הוא ידע שאני עם עופר, עד אותה תקופה הוא לא הכיר אותם, את אהרון הוא הכיר דרך יניב...אהרון נחשב יד ימינו של יניב. הכרתי את אהרון דרך יניב, כולנו הכרנו אותו דרך יניב, מי שהיה אמור לבצע את כל המהלך הזה זה היו השמות שאמרתי, <u>שאנחנו מבחינתנו היינו אמורים לדאוג לכל הדבר הזה</u>**" (הדגשה שלי - עמ' 578).

לא יכול להיות ספק שלדידו של בומבי, כפי שהבהיר יותר מפעם אחת, סוסן היה שותף מלא למשימה, אחד "מהכוח", חבר בחבורה . לאור טיבה של התכנית העבריינית ובהינתן שלא היה ידוע בדיוק מתי רוזנשטיין יגיע לצ'יינג', תפקידו של כל אחד בצוות היה דינמי ומשתנה, בהתאם לצרכים המשתנים. המשימות נקבעו לא אחת אד הוק. כך לגבי הצורך שנולד להחליף את המטען ובעקבותיו הצורך להעביר את המטען ל-ה.צ הלוך ושוב, כך

לגבי הישיבה בתצפית והצורך להתחלף. בהינתן שלא היה ידוע מתי רוזנשטיין יגיע לצ'יינג', יד המקרה שביום הפיצוץ, כך אליבא בומבי, ז'וז'ו הוא שישב בתצפית ולא מישהו אחר.

20.3.6 הסניגור הרחיב את הדיבור לגבי נסיבות ההיכרות בין בומבי לסוסן בניסיון להראות שאין מקום לראות את הצטרפותו של סוסן למשימה כחלק מ"העברת המקל" מיניב בן סימון לבומבי. אגב כך עמד הסנגור על העדר מפגשים בין בומבי ליניב בתקופה שבין אירוע פלומר לאירוע יהודה הלוי, על כך שאין אינדיקציה לכך שסוסן היה יד ימינו של יניב וכן לכך שסוסן אף לדברי בומבי, הצטרף לצוות רק לאחר המפגשים בבלגיה. לא אוכל לקבל את ניתוח הדברים כמוצג בסיכומי ההגנה.

קריאה נכונה של דברי בומבי מלמדת, כי אליבא גרסתו הוא זכה להכיר את סוסן באמצעות יניב בן סימון משכבר, זאת מבלי לנקוב בזמן מדויק. על אודות הקשר המיוחד בין סוסן ליניב הוא למד מיניב אבל לא בהכרח בפגישה ספציפית. בומבי עמד על כך שהייתה בינו לבין סוסן תקשורת ישירה שכללה שיחות רבות, מעבר למה שמשתקף בהאזנות הסתר, וכי לא תמיד הם השתמשו לצורך שיחה בטלפונים הקבועים שלהם. מדבריו של בומבי לא עולה שכדי לגייס את סוסן למשימה הקשורה לאירוע יהודה הלוי הוא היה צריך לתאם זאת עם יניב, לא כל שכן להיפגש עם יניב פנים אל פנים בתקופה שבין אירוע פלומר לאירוע יהודה הלוי. נזכיר, שגם השיחה בין אברג'יל ליניב המכונה שיחת -"העברת המקל" לבומבי, לא נעשתה בשיחה פנים אל פנים. עוד נזכיר, שלאחר כישלון ההתנקשות ביהודה הלוי, בערב האירוע עצמו, סוסן נפגש עם בומבי ואז נוצר לדבריו קשר טלפוני עם יניב במקום כלאו באמצעות טלפון מובחר, זאת להראות שהייתה בין המעורבים תקשורת לא פורמאלית ולא מתועדת.

האנשים שנכללו בחבורה המבצעת היו בראש ובראשונה חברי ארגון. כך, שלומי וזאנה שצורף לצוות ואפילו נטל בו תפקיד משמעותי, לא היה שייך לקבוצה האשדודית של בומבי והובא לצורך העניין מאילת. העובדה שסוסן היה שייך לקבוצה של יניב והיה נאמן על יניב, משמעותה מבחינתו של בומבי הייתה שמדובר באדם שאפשר לסמוך עליו ועל אמינותו. הביטוי "יד ימינו" שבו בחר להשתמש בומבי בהזדמנויות שונות, לרבות כדי לתאר את מערכת היחסים בינו לבין אברג'יל, אינו מבטא תפקיד רשמי. הוא נועד לתאר "איש אמון", "שלוח" אדם שכלפי חוץ נחשב כ-"איש של". דברי בומבי בתארו כך את סוסן אינם בשום אופן אמירה בעלמא, כנטען על ידי ההגנה בסיכומיה (עמ' 72 סעיף 13). כל עדי המדינה הצביעו על סוסן כאיש ארגון אשר שייך לקבוצה הבת ימית של יניב בן סימון. השיחות בהאזנות סתר מלמדות בהחלט על היותו פעיל ארגון "נחשב" אשר מחובר לפעילות הארגון ולבכירים בארגון. בכל מקרה, בומבי לא אמר שרק בגלל שהוא ראה בסוסן "יד ימינו" של יניב (להבדיל מאיש ארגון בדרגה נמוכה יותר) הוא החליט לצרפו לצוות. למיותר לומר שאין משמעות לשאלה העובדתית אם סוסן שימש באמת "יד ימינו" של יניב, או שאולי הוא היה "רק" חבר בקבוצה העבריינית שלו בדרג נמוך יותר.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

בהקשר זה, לא למיותר להפנות לדברים שמסר סוסן עצמו בעימות שנערך בינו לבין בומבי במענה לדברי בומבי שהוא שימש "יד ימינו" של יניב: "**...אתה יכול להגיד עלי חייל של יניב, אתה יכול להגיד אני חבר של יניב, אתה יכול להגיד הכל, אבל תקשיב אל תגרור אותי לדבר שאני לא עשיתי בחיים ואני לא יודע ואני לא מודע...**".
את הביטוי "**חייל של**" השמיע, אפוא הנאשם עצמו (**ת/483ב'** עמ' 29).

להלן, בהקשרנו זה, יצוטטו הקטעים הבאים מתוך דבריו של בומבי:
"**אני לא יודע למקם לך את אהרון באיזו פגישה ספציפית לפני או אחרי, אני יודע למקם לך את אהרון שמי שהכיר ביניינו זה יניב, אם זה היה חודש לפני פלומר, שלושה חודשים לפני פלומר או חודש אחרי פלומר מבחינתי זה הזמן, אני זוכר שאהרון השתחרר מבית-הסוהר וזו אחת הפעמים שהכרתי אותו בפעם הראשונה, שיניב אמר לי זה החבר שלי, זה אח שלי, זה הכל, מבחינתי שאומרים לי דבר כזה אתה מבין לבד מה השייכות**" (עמ' 1556 ש' 18 ואילך).
וכן,
"**אני כן הייתי מדבר איתו (עם סוסן –ג.ר) בטלפון, וזה לא משהו חדש שהייתי מדבר איתו בטלפון, כן היינו נפגשים אצל יניב, כן הוא היה איתי בבית באותם זמנים, כן הוא היה יושב אצלי בבית ושותים, כן הייתי נפגש איתו בבת-ים, ביבנה, ותקשורת הייתה לנו אם לא מהטלפון שלי אז מטלפון אחר, היו טלפונים שהיינו מתקשרים**" (עמ' 1557 ש' 24 ואילך).
"**אז אני אומר לך שכן ידעתי מי זה אהרון סוסן בשביל יניב, ואם לא היה טלפון כמו שאתה טוען שאין לי שיחות טלפון נראה לי שאתה הוזה, כי טלפונים היו לנו ותמיד היינו מדברים בטלפון ותמיד היינו נפגשים אחד עם השני, אז לא צריך לבוא באיזה יום בהיר לכנס אותי ולהגיד לי תשמע, יד ימיני זה אהרון, אתה מבין את הדברים תוך כדי התנהלות, תוך כדי דיבור ואתה מבין כל אחד מה החשיבות שלו כלפי השני**" (עמ' 1561 ש' 10 ואילך).

"**מידיעה אישית אני יודע שאהרון נחשב בעיני כולם כבחור טוב, בהגדרה של בחור טוב בהגדרה שהוא לא מלשין, בהגדרה שהוא יד ימינו של יניב, אני לא פניתי למישהו והוצאתי אותו מהכולל, כמו אהרון, כמו שאתה מנסה לדמיין שהוצאתי את אהרון מהכולל, אנחנו מכירים, הספקנו להכיר, אנחנו יודעים במי מדובר, אני יודע שאהרון ישב בבית-סוהר, אני יודע שאהרון לא פראייר, הוא יודע מה זה משטרות, אני לקחתי את אהרון לא בגלל שהוא יושב בישיבה**" (עמ' 1563 ש' 7).

אליבא דברי בומבי, סוסן היה חלק מהצוות עוד לפני הנסיעה לבלגיה, עובדה שהייתה ידועה גם לאברג'יל כפי שצוטט לעיל. אלא שעד לאותה נסיעה, כך לדברי בומבי, לא היה כל צורך במעורבות או פעילות במישור האופרטיבי, מפני שהמבצע טרם נכנס לשלב

הביצוע האופרטיבי. הטענה כאילו סוסן היה מנותק מהתכנית העבריינית ו- "נכנס לתמונה" רק לאחר מפגשי בלגיה איננה מדויקת, והיא מחטיאה את כוונת דבריו של בומבי (עמ' 1571):

ש.	**"ההא והדא הזה קורה אחרי בריסל בכלל, נכון?**
ת.	**לגבי כל הסיפור של יהודה הלוי הוא קורה אחרי בריסל, בפועל, בפועל הוא קורא אחרי בריסל.**
ש.	**אז אני אומר לך שכל התיאוריה הזאת שלך, שהרבה קודם כולם ידעו שהוא** (סוסן – ג.ר.), **אחד מהאנשים שלך, היא לא קשורה לכלום, היא שקר.**
ת.	**ממש לא, כי אהרון היה חלק מהקבוצה, ואהרון ידע שאני יושב על זאביק, כמו שהרבה אנשים מפה ידעו שאני יושב על זאביק, אבל לא היה משהו קונקרטי לשבת על זאביק, כשחזרנו מהפגישה בבריסל התחלנו לעבוד על זאביק ואהרון נכנס לתמונה לגבי הצ'יינג'."**

20.3.7 לדברי בומבי, כאמור, סוסן היה אחד מחברי החוליה שחברו לביצוע המשימה. לדידו של בומבי חלקו ומעורבותו של סוסן לא היו שונים משל האחרים, כאשר כל אחד נדרש לתת את חלקו בהוצאת התכנית העבריינית לפועל, בהתאם לצרכים. בומבי תיאר משימות שהוטלו על סוסן, כפי שעוד יורחב. מעבר לכך סיפר על קשר טלפוני קבוע ורצוף עמו במהלך כל אותם 3 שבועות שלאחר החזרה מבריסל שבהם עסקו בהוצאת התכנית לפועל ובוצעו תצפיות. בומבי סיפר שסוסן צויד בטלפון מבצעי בדומה לשאר חברי החוליה, וכן סיפר, כי ביום האירוע, לאחר הפיצוץ, הוא נפגש עם סוסן באשדוד ושניהם אף שוחחו טלפונית עם יניב למקום כלאו.

<u>אשר לשכירת דירה/מקום לתצפית</u>: בומבי העיד, כי אחת המשימות הראשונות והחשובות מבחינתו הייתה שכירת מקום באזור לצורך ביצוע תצפיות. בומבי הסביר כי הייתה חשיבות רבה לכך שאנשי הצוות יוכלו לתצפת אל עבר הצ'יינג' ממקום קבוע. לדבריו, כפי שגם ניתן לראות בסרט השחזור, באזור דירות ומשרדים והייתה קיימת היתכנות מעשית לשבת ולתצפת מתוך דירה או עסק בסביבה. לדברי בומבי, אם כך היה מתבצע, היה פחות סיכוי להחמצת היעד וניתן היה לדייק יותר לגבי עיתוי הפעלת המטען. הדברים בהחלט מובנים והגיוניים. כל בר דעת מבין שיש הבדל בין מצב שבו אנשים מקיימים תצפית רגלית, צריכים להסתתר, אינם יכולים לעמוד במקום אחד שמא ייחשפו, ולעיתים ניצבים בפני מצב שבו היעד מוסתר מעיניהם בגלל גורמים סביבתיים - לבין מצב שבו מתקיימת תצפית קבועה ונטולת הפרעה לעבר היעד.

לדברי הסנגור, אין לתת אמון בדברי בומבי שנשמעים לדידו מופרכים ובלתי אמינים. זאת משום שבומבי לא נערך לשכירת מקום מבעוד מועד, הטיל את המשימה על סוסן

בשיחה אגבית ובעיתוי מאוחר, ובעצם לא הציג כל אינדיקציה לכך שסוסן פעל לשכירת נכס או ניהל משא ומתן לשכירתו, זאת על רקע העובדה שהלכה למעשה לא הושכר כל נכס.

איני סבורה שיש בסיס להטיל ספק בדברי בומבי בעניין זה. הבקשה לשכור מקום לצורך ביצוע תצפיות הייתה כשלעצמה הגיונית ומתבקשת בנסיבות העניין. מעצם העובדה שבומבי לא נערך מוקדם יותר אין ללמוד דבר. בומבי הסביר שכך התגלגלו הדברים, וכל מחשבה או תובנה אחרת הם בבחינת חוכמה שלאחר מעשה. בדומה, אין ללמוד דבר מכך שבומבי פנה אל סוסן בנושא אגב מפגש אקראי. לא למיותר לומר שרק מפי בומבי אנו למדים על נסיבות שיחתו עם סוסן בנושא ועל כך שהדבר נעשה בשיחה אקראית. אילו עסקינן בעלילת שווא כנטען, כלומר במצב שבו בכוונת מכוון בומבי שיקר ובדה את מעורבותו של סוסן, הרי יכול היה לתאר את הפנייה אליו בצורה אחרת ולא להציגה כפניה שנעשתה בשלב מאוחר יחסית ואגב שיחה אקראית. דווקא האופן שבו תוארו הדברים מלמד על אותנטיות והעדר כוונת הפללה.

אכן נכון שבומבי לא היה מסוגל להצביע על משכיר ספציפי שעמו נוהל משא ומתן, זאת משום שסוסן הוא שטיפל בנושא ובומבי רק ניזון מדבריו. לדברי בומבי, סוסן סיפר לו שהוא שוחח עם אדם שנמצא בצפון הארץ, שאותו אדם צריך לשוחח עם עורך דינו ושהוא מבקש 12,000 ₪. אחר כך אמר שאותו אדם לא הצטייר כרציני וכי הוא נמצא בקשר עם אדם אחר, וכיוצא באלה נתונים שלא נשמעו לבומבי באותה עת כהמצאה בעלמא. למיותר לומר שדברי בומבי לגבי אמירות שאמר לו הנאשם בהקשר זה הם ראיה קבילה נגד הנאשם. אין זה בלתי אפשרי שמשא ומתן לא מבשיל לכדי עסקה, או שמשכירים מתחרטים לאחר התייעצות עם עורך דין. בדומה, לא מן הנמנע שטיפולו של סוסן לא היה מספיק יעיל ושהמשא והמתן שניהל לא היה מוצלח. בכל מקרה, מרגע שעסקת השכירות לא יצאה לפועל, קשה לצפות מבומבי להציג תיעוד שיתמוך בדברים שמסר לו סוסן.

כפי שבומבי העיד, ההחלטה להניח את המטען על גג הצ'יינג' בעיתוי שעליו הוחלט הייתה פועל יוצא מהמצג שהציג לפניו סוסן, מתוך הנחה שהוא מצא נכס מתאים ושהנה או טו טו נסגרת עסקת השכירות. התנהלותו של סוסן היא שהשפיעה על מהלך העניינים, כאשר על סמך דבריו החליט בומבי שהגיעה העת להניח את המטען על גג הצ'יינג'. אילולא סוסן נתן להבין "שהעניין סגור" הרי שלדברי בומבי, הוא לא היה מניח את המטען: "**מרגע שהבנתי מאהרון שיש מקום והוא קבע עם הבן אדם שמבחינתנו זה סגור, והבנתי את הסגור הזה מיליון פעם בטלפון...אז אנחנו מתקדמים לכיוון הצ'יינג' כשאני יודע שיש לנו מקום לשבת**" (עמ' 1576, ש' 27-25). ועוד אמר: "**מבחינתי הוא ידע מה אני צריך, הוא ידע טוב מאוד איפה אני צריך את הבית, באיזה אזור, אני צריך את הבית מול הצ'יינג', ומבחינתי אני לא חושב שהייתי שם את המטען אם לא הייתי מסדר לעצמי בסופו של דבר מקום איפה לשבת...**" (עמ' 1577, 13-11).

בומבי אומנם העיד שבדיעבד הוא הבין שסוסן "חירטט" אותו, כהתבטאותו, אך איני סבורה שיש לפרש את דבריו כאומרים שסוסן שיקר אותו או הוליך אותו שולל במתכוון. נראה כי בומבי התכוון לכך שבמבחן התוצאה, הבטחותיו של סוסן לא היה להם על מה לסמוך. ויודגש: קו ההגנה שהציג הנאשם הוא שכל גרסתו של בומבי בשקר יסודה. הנאשם לא העלה טענה שלפיה הוא רק סיפר לבומבי סיפורים וכי למעשה לא פעל לשכירתו של מקום.
כאמור על רקע המצג שהציג סוסן הונח המטען על גג הצ'יינג'. הנחתו במקום הכתיבה בינתיים קיום תצפיות רגליות. ואולם, לאורך כל הדרך, הרצון לשכור נכס בסביבה לא נזנח, המשימה שהוטלה על סוסן לא ירדה מעל סדר היום.

20.3.8 <u>אשר להשתתפות בתצפית:</u> בומבי העיד בחקירה ראשית כי הן לסוסן והן לבוהדנה יצא לשבת בתצפית. הוא הדגיש, כי למיטב זכרונו, לא רק הוא וואזנה נטלו חלק במשימת התצפיות וכי גם חברי הצוות האחרים לקחו בכך חלק. עם זאת, בחקירה הנגדית, חזר בומבי על דבריו במשטרה שלפיהם הוא איננו בטוח בפרט זה במיליון או במיליארד אחוז כהתבטאותו. משבומבי לא ביטא ביטחון לגבי פרט זה, הרי שהספק שנותר עמו, גם אם ספק קטן, צריך לפעול לטובת הנאשם. לא ניתן אפוא לקבוע פוזיטיבית שסוסן השתתף בתצפית.

20.3.9 עוד העיד בומבי, בהתייחס למעורבותו של סוסן, שסוסן נטל חלק בעת החלפת המטען. בומבי העיד כי אינו זוכר במדויק האם סוסן נכח בביתו של ה.צ או שהיה נוכח בזירה בעת פירוק המטען, ואולם בכל מקרה לדידו, סוסן היה מעורב בסיטואציה כוללת זו. בומבי לא העיד מה בדיוק מה היו פעולותיו של סוסן, בין בזירה ובין בביתו של ה.צ, ודבריו נותרו בעניין זה עמומים- ואולם אין בעובדה זו לטעמי כדי לפגום במהימנותו של בומבי. בהינתן שהחלפת הסוללה של מטען החבלה הצריכה הורדת המטען מעל גג הצ'יינג', העברתו ל-ה.צ, ואחר כך נטילת המטען חזרה מ-ה.צ והנחתו בשנית על גג הצ'יינג' -פעולה משולבת הכוללת מספר שלבים - אין להתפלא על כך שבומבי התקשה בחלוף השנים למקם במדויק את מעשיו או את חלקו של סוסן באותה סיטואציה. כפי שנאמר קודם. אילו נכונה הייתה טענת ההגנה שבהתייחס למעורבותו של סוסן גרסתו של בומבי היא שקרית מראשיתה ועד אחריתה, מה טעם היה לבומבי להתלבט היכן למקם את סוסן? מה הפריע לו כחלק מאותה גרסה שקרית לקבע בכזב את נוכחותו של סוסן באחת הסיטואציות הנ"ל (או בשתיהן) מבלי לבטא התלבטות כלשהי? לדידי, דווקא ההתלבטות מתיישבת עם כנות.

20.3.10 אינני רואה משמעות ראייתית לכך ש-ה.צ מצדו לא ידע לספר דבר על סוסן ולא קשר אותו לאירוע. בומבי נחקר בעניין זה והבהיר כי לא חלק עם ה.צ את זהות האנשים שגייס, כך של-ה.צ לא הייתה כל דרך (או סיבה) לדעת על מעורבותו. על אודות המידור

שהיה קיים בין הפעילים, בעיקר בהתייחס למבצעי העבירה, כבר עמדתי קודם והדבר נכון במיוחד בהקשרו של ה.צ שמראש שמר על פרופיל נמוך ועל מרחק מאחרים. נזכיר, כי להבדיל מסבח שאותו הזמין ה.צ כדי להיות נוכח בשלב העברת המטען, הרי שאת אנשיו של בומבי אשר נטלו חלק בביצוע הוא לא הכיר ולא רצה להכיר.

20.3.11 <u>אשר לעדותו של י.מ שהמאשימה מבקשת לראות בה סיוע לדברי בומבי</u>:

כפי שצוין קודם (ראו סעיף 9.3 לעיל), י.מ העיד בבית המשפט שראה את סוסן בביתו של ה.צ בעת העברת המטען בפעם השנייה שאותה תיאר. לדבריו, תחילה ראה את סוסן יושב בסלון ביתו של ה.צ יחד עם סבח, ובהמשך, בעת שהגיע רוכב האופנוע ונטל את השקית שבה היה המטען, הוא ראה את סוסן ניגש ולוחץ את ידו של רוכב האופנוע.
על הבעייתיות בגרסתו של י.מ כבר עמדתי קודם. אין ספק שלא ניתן לסמוך על י.מ לגבי לוחות הזמנים והשתלשלות העניינים המדויקת. כאמור, לא מן הנמנע ש"התמונות" שצפו ועלו בזיכרונו של י.מ לא תוארו על ידו בהקשר המתאים. ברי שדבריו של י.מ אינם תואמים את השתלשלות העניינים המתוארת בדברי א.צ ובומבי.
הסניגור עמד על כך שגרסתו של י.מ בהקשר לסוסן לא עלתה בשיחותיו עם סיימון פרי, ובדוחות שהלה רשם בעקבות שיחותיהם. מדובר היה בשיחות מקדמיות שנועדו לבחון את האפשרות לגייס את י.מ כעד מדינה בישראל. י.מ הסביר בעניין זה כי מדובר היה בשיחות כלליות שבהן לא מן הנמנע שלא הרחיב בכל נושא ונושא (עמ' 4713). לדבריו הוא הזכיר כל מיני שמות אבל לא מיצה. בהקשרנו, הוא אמר שאינו זוכר ספציפית מה סיפר לסיימון פרי אבל בכל מקרה, התרשומות שסיימון פרי רשם היו בהתאם לשיקול דעתו של סיימון פרי, כאשר הוא מצדו לא עיין בהן ולא חתם עליהן. כך הדבר לגבי תיעוד שיחותיו עם דיאן רויטר שנגעו בעיקר לענייני הסמים. לדידו, בעקבות הדברים שמסר לסיימון פרי הוא נדרש בשנת 2008 להרחיב בעניינו של סוסן הן לגבי עסקת הבלדרית והן בהקשר להכנת המטען ונושאים נוספים (עמ' 4716 ש' 7).
כך או כך, אין חולק בהקשרנו, כי י.מ הזכיר את סוסן בהקשר להכנת המטען על ידי ה.צ כבר בהודעתו בשנת 2008 (**ת/1297א'** עמ' 33-32) ואף בהודעותיו בהמשך, כלומר ששמו של סוסן בהקשר לסיטואציה של העברת המטען עלה בחקירות הפורמאליות של י.מ כבר בהזדמנות הראשונה ולא רק בחקירות מאוחרות יותר. למיותר לומר שהיה זה הרבה לפני שבומבי נחקר ולפני שהיה בידי המשטרה ראיה כלשהי לגבי מעורבותו של סוסן במעשה. בכל מקרה, אין חולק שבהודעה הנ"ל משנת 2008 י.מ מסר שלמעט הדברים שראה בעיניו, אין הוא יודע לומר מה היה חלקו של סוסן בעבירה (שם עמ' 39 ש' 17). גרסה זו אינה שונה מהותית מגרסתו דהיום, שכן גם בעדותו בבית המשפט דיבר י.מ על כך שסוסן נכח בביתו של ה.צ, כפי שתואר - ולא מעבר לכך. י.מ לא העיד דבר לגבי חלקו או מעורבותו של סוסן באירוע הנטען ביהודה הלוי.

<u>אם לסכם את הדברים</u>: ברי שאין מקום להתעלם מהבעייתיות שקיימת בדבריו של י.מ בהקשר לאישום זה, ולחלקו של סוסן, בפרט. מצד שני, י.מ התייחס לסיטואציה מאד נקודתית שלפיה הוא ראה את סוסן בביתו של ה.צ במועד שבו הועבר או נמסר אחד המטענים. מידע זה הוא סיפר עוד בשנת 2008 לפני שבומבי מסר את גרסתו המפלילה נגד סוסן ולפני שהיה מידע כלשהו אודות מעורבותו של סוסן באירוע הפלילי של יהודה הלוי. גם אם דבריו אינם מדויקים מבחינת מכלול ההתרחשות, האפשרות שהוא שיקר לגבי הדברים שראה, איננה סבירה בעיני. אכן, משקל עדותו בנקודה זו נמוך מאד, ואילו מדובר היה בראיית הסיוע היחידה לעדותו של בומבי לא היה בה די כדי לספק את דרישת הסיוע לצורכי הרשעה, ואולם כאשר דבריו מצטרפים לראיות נוספות כפי שיפורט להלן, משקלם של דבריו איננו אפסי.

בהקשר זה נכון להזכיר (את שנאמר כבר גם עת דנתי בעניינם של נאשמים אחרים) כי טיבה של ראיית הסיוע מוכתב מחזית המחלוקת שהציבה ההגנה. במקרה שלנו מדובר בחזית מחלוקת מקסימלית ולכן הסיוע שנדרש הוא ביחס הפוך לה. די בראיה שתסבך את סוסן בדרך כזו או אחרת בתכנית העבריינית, כדי שהדבר יהווה סיוע לעדותו של בומבי אשר מוכחשת כולה על כל פרטיה.

לאור האמור בסיכומי ב"כ הנאשם יש עוד להבהיר: הסיוע שנדרש אינו חייב לאמת פרט ספציפי כזה או אחר בדברי בומבי, אלא נועד להוות ראיה אשר מסבכת את הנאשם בביצוע העבירה שיוחסה לו על ידי בומבי, כל זאת כפועל יוצא מחזית המחלוקת שהוצבה- במקרה שלנו חזית מחלוקת מקסימלית. כפי שנקבע בפסיקה, על הראייה המסייעת לסבך, או לנטות לסבך, את הנאשם באחריות לביצוע המעשה המיוחס לו, אם כי אין היא חייבת להתייחס לכל פרט מפרטי העדות הטעונה סיוע. ראייה מסוימת תעלה לכדי סיוע אם יש בכוחה לקשור את הנאשם לביצוע העבירה, נוסף על העדות הטעונה סיוע. (ע"פ 7832/04 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.5.06)).

20.3.12 ראיית סיוע נוספת שעליה הצביעה מאשימה היא שיחה **ת/1214** בין סוסן לבין אברג'יל המכונה "**שיחת השלד**". על אודות שיחה זו כבר עמדתי בסעיפים 11.2 ו-13.2.8 לעיל, ואיני רואה סיבה לחזור ולפרט שוב. כפי שכבר צוין, האזנה לשיחה ועיון בתמלילה אינם מותירים ספק לגבי משמעותה. את הסברי נאשם 1 אודות שיחה זו - שעליהם חזר נאשם 14, פחות או יותר, למרות שלטענתו לא הבין את משמעות השיחה - יש לדחות מכל וכל.

אכן, יש בסיס לטענה שבמהלך השיחה סוסן התקשה לרדת לסוף דעתו של אברג'יל שהתנסח בקודים וברמזים, וניכר היה, למצער בתחילת השיחה, שהוא לא הבין מה הוא אותו עניין אחר "לא כלכלי" שקשור ל-ה.צ שאודותיו התעניין לדעת אברג'יל. לטענתו של סוסן הוא לא הבין את כוונתו של אברג'יל עד לתום השיחה, הגם שעל פניו, בשלב מסוים של השיחה נשמע סוסן אומר לאברג'יל שהוא מבין את כוונתו. כך או כך, לא הבנתו של סוסן היא העיקר בעניינו, אלא דווקא העובדה שאברג'יל, מבחינתו, ראה בסוסן כתובת רלוונטית כדי לברר האם יש התקדמות בנושא הכנת המטען על ידי ה.צ. מהשיחה הנ"ל

נובע שאף לדידו של אברג'יל סוסן היה מעורב ומעורה בפרטים וניתן היה לקבל ממנו מידע עדכני בעניין ההתקדמות מול ה.צ לצורך הכנת המטען. צריך בעניין זה לזכור, כי על רקע המידור שהיה קיים בארגון, לא היה עולה על דעתו של אברג'יל לשוחח בנושא עם סוסן אלמלא חשב שהוא קשור ומעדוכן.
לטעמי, יש בהחלט בהתקיימותה של השיחה ובנאמר בה כדי לסבך את סוסן במעורבות בתכנית העבריינית, ולהוות סיוע לעדותו החד משמעית של בומבי בנושא.

20.3.13 סיוע נוסף לדבריו של בומבי שיש בו כדי לקשור את סוסן לאירוע העברייני המתואר באישום זה, הוא בהתנהלותו של סוסן לאחר האירוע, כלומר בעובדה – שעליה אין כיום עוררין – שביום הפיצוץ, בשעות הערב, הגיע סוסן יחד עם ואזנה לביתו של בומבי. באותו מעמד הם אף שוחחו עם יניב בן סימון למקום כלאו.
על פניו קשה לקבל את דברי סוסן כי עסקינן אך ורק בביקור מקרי ותמים אצל בומבי. האפשרות שביום האירוע, בעיתוי דרמטי שבו כל המעורבים היו בסערת רגשות ושקלו את צעדיהם, היה בומבי פנוי למפגש רעים סתמי דווקא עם סוסן שאליבא דבריו של סוסן לא נמנה עם חבריו הקרובים של בומבי - אינה הגיונית בעיני. הדבר בוודאי נכון בהינתן נוכחותו של וזאנה במפגש הנ"ל, שותף בכיר בצוות המבצע. אפשרות זו איננה מתיישבת גם עם הכחשתו הראשונית של סוסן את המפגש הנ"ל, תוך שהוא מכנה את בומבי "שקרן" בעת שהלה הטיח בפניו את הדבר במהלך העימות ביניהם **(ת/483ב'** עמ' 25 ש' 39). רק בהמשך, סוסן נאלץ להודות בקיומו של המפגש הנ"ל לאחר שנוכחותו באשדוד הוכחה בראיות חיצוניות באמצעות פלט האיכונים הטלפוניים **(ת/1565א')**. אילו מדובר היה במפגש תמים גרידא, מדוע סוסן שיקר לגביו?
עוד אומר: העובדה שסוסן לא נרתע לכנות את בומבי "שקרן" בעת שהלה מסר בעימות עובדה שהוברר להיות אמת לאמיתה, מלמדת שאין להעניק משקל כלשהו לדברי סוסן עת כינה שוב ושוב את בומבי "שקרן" במהלך העימות. אין זאת אלא שהטחת המילה "שקרן" הייתה מן השפה ולחוץ.
לא זו בלבד אפוא שסוסן נפגש עם בומבי בערב הפיצוץ יחד עם וזאנה - עובדה מסבכת בפני עצמה המהווה סיוע לדברי בומבי - אלא שסוסן שיקר במצח נחושה לגבי פרט מסבך זה בניסיון להרחיק עצמו מהאירוע. <u>שקריו אלה כשלעצמם מהווים ראיית סיוע.</u>

20.3.14 ראיית סיוע נוספת ניתן למצוא בתקשורת הענפה של סוסן עם החברים האחרים בצוות המבצע, תקשורת שסוסן לא יכול היה לתת לה הסבר.
כך, בתקופה שבין אוקטובר לדצמבר 2003 התקיימו <u>למעלה מ-300</u> שיחות בין סוסן לבין <u>בומבי</u>, זאת שעה שאליבא דברי סוסן מעולם לא היה לו קשר רציני או קרוב לבומבי, קשר שיכול היה להצדיק, כך לדידו, ביצוע עבירות עמו. תקשורת אינטנסיבית ובלתי מוסברת זו תומכת כשלעצמה בדברי בומבי אודות מעורבותו של סוסן כמתואר לעיל.

כך, הדבר גם בהקשרו של וזאנה. למרות שסוסן הגדיר את קשריו עם שלומי וזאנה כקשרים מזדמנים ונקודתיים, רק בכל אימת שרצה לנסוע לאילת, הרי שמפלט השיחות הטלפוניות (**ת/1565א'**) עולה כי בין סוסן לבין וזאנה התקיימו בחודשים אוקטובר-דצמבר 2003 **למעלה מ- 100** שיחות טלפוניות. בהמשך, שינה סוסן את גרסתו ואמר שבינו לבין וזאנה היו קיימים גם קשרים חברתיים מעבר לנסיעות לאילת. סוסן לא הסביר מדוע לא כך העיד מלכתחילה, תוך ניסיון להרחיק את עצמו מווזאנה, וכן לא הסביר את כמות השיחות הרבה איתו, בממוצע שיחה ביום, דווקא באותם חודשים שבהם, מצד אחד ההכנות לביצוע התכנית העבריינית היו בשיאן, ומן הצד השני - זו לא הייתה העונה הבוערת לנסיעות נופש לאילת. עצם קיומה של תקשורת ענפה עם ואזנה, גורם משמעותי בתכנית העבריינית, אומרת דרשני ומהווה סיוע לדבריו של בומבי.

הוא הדין לגבי התקשרות עם עופר בוהדנה, חבר נוסף בצוות המבצע, באותה תקופה רלוונטית. בהינתן שהן סוסן (עמ' 10566 ש' 10) והן בוהדנה (עמ' 10318 ש' 16) טענו שהם אינם חברים קרובים, וכי אין ביניהם קשר יומיומי, קשה למצוא הסבר תמים לכמות של כ- **60** שיחות טלפוניות ביניהם רק בחודשים נובמבר-דצמבר .

אשר לז'וז'ו: סוסן טען כי כל קשריו עם ז'וז'ו הסתכמו בכך שראה אותו כמה פעמים אצל בומבי בהוסיפו: **"קשר לא היה לי איתו בחיים, כלום"**(עמ' 10610 ש' 9 ואילך). סוסן כשל מלהסביר את העובדה שבחודשים ספטמבר-נובמבר 2003 התקשר אל ז'וז'ו 6 פעמים בעוד שז'וז'ו התקשר אליו 14 פעמים (מספרי הטלפון של ז'וז'ו היו 057-7805264 ו--054-5731808). לא זו אף זו, בניסיון להסביר את ההתקשרויות הנ"ל טען הנאשם כי יתכן שבומבי הוא שהשתמש בטלפון שלו לתקשורת עם ז'וז'ו. דע עקא, כך הסתבר, אחת מהשיחות שביצע לז'וז'ו הייתה ב-19.11.03, מועד שבו שהה בומבי בבלגיה. על כך השיב סוסן שאינו זוכר.

20.3.15 בניסיון להרחיק עצמו מאנשי הארגון, נקלע הנאשם לאמירת שקר בחקירותיו ובעדותו. לא אתעכב על שקרים, שינויי גרסה, ואי דיוקים בהתייחס לקשריו עם אברג'יל, עם יניב בן סימון, עם סבח ועם ה.צ (למרות שיש בהם להצביע על חוסר אמינותו ועל גרסתו המיתממת של הנאשם). הדברים פורטו בעיקרם עת סקרתי את גרסת הנאשם. אתמקד עתה רק בשקרים המתייחסים לבומבי ולשאר חברי הצוות המבצע, שקרים שמצויים בליבת העשייה הפלילית בהקשרנו, ואשר יש בהם, ללא ספק, כדי להוות סיוע לדבריו של בומבי.

אשר לבומבי: בתחילת העימות עם בומבי אישר סוסן היכרות עמו אך טען כי מדובר בקשר שטחי בלבד בהדגישו כי היכרותם אינה מן הסוג של אנשים שעושים פשעים יחד. לאחר העימות, לאחר שהוברר לסוסן שבומבי הפליל אותו וקשר אותו לאירוע ביהודה הלוי, מתוך מצוקה ורצון להרחיק עצמו ממנו עוד יותר, הוא אמר בכזב: **"לא דיברתי איתו ולא כלום...לא דיברתי לא מכיר אותו...ובחיים לא דיברתי איתו...לא דיברתי איתו כי הוא משקר פה"** (**ת/483ב'** עמ' 36). במקום אחר באותו עימות אמר, שהכיר אותו רק

כחודש לפני הפיצוץ ביהודה הלוי ובחיים לא דיבר אתו על עניינים פליליים (שם עמ' 33). בעדותו בבית המשפט משנחקר הנאשם על אודות אמירות אלה אמר שהתבטא כך "**מעצבים**" כי כוונתו הייתה שלא הכיר את בומבי מספיק טוב כדי לבצע עמו פשעים וכן כי הוא "בולע מילים" ולפעמים מדבר לא ברור (עמ' 2-10771).

הנה כי כן, לא די שהנאשם היה בלתי עקבי וניכר היה רצונו להרחיק עצמו מבומבי, אלא שלעומת היכרות מצומצמת זו שבה דבק סוסן גם במהלך העדות, ניצבת העובדה שלא ניתן לערער אחריה לגבי קיומה של תקשורת טלפונית מאסיבית וחריגה בכמותה בין הנאשם לבומבי שלא ניתן לה הסבר.

אשר לשלומי וזאנה: בסעיף הקודם עמדתי על שינויי הגרסה מצד הנאשם בהתייחס לקשרים שם שלומי וזאנה, כאשר תחילה דיבר על קשר שטחי ומזדמן הנוגע לנסיעות נופש לאילת, קשר שהורחב במידה מסוימת בהמשך כדי לנסות להצדיק את התקשורת הענפה עם ואזנה. מדובר אפוא בשקרי נאשם מוכחים, שקרים שאותם אישר בעצמו במשתמע.

כך הדבר גם לגבי בוהדנה וז'וז'ו, כפי שתואר בסעיף הקודם – ולא אחזור.

כידוע, הלכה היא ששקרי נאשם יכולים להוות סיוע. במקרה שלנו מדובר בשקרים מהותיים שנועדו להרחיק את הנאשם מאותם אנשים שנטלו חלק בליבת האירוע ביהודה הלוי. ניסיון הרחקה זה אינו יכול להיות מקרי, והוא מעיד שהנאשם ידע מדוע יש צורך להתרחק מאותם אנשים, מדוע קשר או קרבה עמם עלולים להפלילו.

20.3.16 אשר לעד ההגנה שהובא מטעמו של נאשם 14:

בבסיס הבאת יוסי כהן לעדות עומדת טענתו של סוסן כי בינו לבין זאב רוזנשטיין קיימת היכרות קודמת, לרבות, בזכות חברם המשותף יוסי כהן. לגישת ההגנה, על רקע קשר זה, לא סביר שהנאשם ייתן ידו לרציחתו של רוזנשטיין וגם לא סביר שיגויס לביצוע המעשה. עוד נטען, מן הצד השני, שלאור העובדה שרוזנשטיין ביקר תדיר בביתו של יוסי כהן, לא אחת בנוכחותו של סוסן, הרי שלכאורה ניתן היה לבצע את ההתנקשות ברוזנשטיין שם, ולא היה צורך לבצע את הפעולה המורכבת בצ'יינג' ביהודה הלוי. לגישת ההגנה, העובדה שלא כך קרה מלמדת על חפותו של סוסן ועל כך שלא היה קשור לאירוע.

על כך יש לומר: על אודות ההיכרות הנטענת בין סוסן לרוזנשטיין בזכות חברותם המשותפת עם יוסי כהן, שמענו לראשונה בפרשת ההגנה. רוזנשטיין לא נחקר בנושא ולא התבקש לאמת את הטענה. הנאשם הסביר, כי אומנם סיפר על כך לבא כוחו, אך היה זה באיחור, לאחר שרוזנשטיין כבר העיד (ראו עמ' 10978 ואילך). לטעמי, מדובר בהסבר תמוה מאד. ראשית, לא ברורה טענת הסנגור בסיכומים שלפיה לא ניתן היה לרפא בדיעבד את אי חקירתו של רוזנשטיין בנושא עקב שכחת הנאשם. לכאורה, דבר לא מנע מההגנה לבקש לזמן את רוזנשטיין לעדות בשנית הפעם כעד הגנה, כדי לאמת טענה זו.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

בתיקנו רווי הבקשות בכל נושא ובכל עניין, לא הייתה בקשה כזו יוצאת דופן. שנית, עצם העובדה שפרט כה חשוב לכאורה השתכח מהנאשם עובר לעדותו של רוזנשטיין אומרת דרשני, במיוחד נוכח העובדה שרוזנשטיין נחקר על ידי נאשמים אחרים על היכרותו איתם ורוזנשטיין לא נמנע מלהשיב להם לגופו של עניין. "שכחה" זו מלמדת או שאין ממש בטענה, או שגם הנאשם לא באמת סבר שאותה היכרות עקיפה עם רוזנשטיין שוללת כשלעצמה את האפשרות שהוא היה נכון להשתתף בחיסולו. המציאות בתיקנו מלמדת שזה לחוד וזה לחוד. גם בהנחה שיש לתת אמון מלא בגרסתו של יוסי כהן (ואיני קובעת זאת), אין בהכרח קשר בין מערכת היחסים המשולשת שעליה העיד כהן, לבין האפשרות שהנאשם ייתן ידו לתכנית העבריינית נגד רוזנשטיין. די בהקשר זה להפנות (שוב) לתשובתו של כהן בחקירה הנגדית:

ש. "....השאלה הייתה אם זה אפשרי שאדון אהרון סוסן חבר טוב שלך, בעצם חבר של כל מי שמנסה לחסל את החבר השני שלך.

ת. העולם הזה זה כולם נגד כולם, מה לעשות? כולם נגד כולם."

כאמור, גם לשיטתו של העד, העולם העבריינית אינו פועל על בסיס סנטימנטים מן הסוג הנטען. הנה כי כן, שמענו מ-ה.צ שגם הוא היה בעבר מקורב לרוזנשטיין, עובדה שאותה לא גילה לאברג'יל והיא לא מנעה ממנו להכין את מטען החבלה שנועד לחיסולו של רוזנשטיין. שמענו מפי בומבי שלמרות מערכת היחסים הקרובה עם אברג'יל ולמרות נכונותו של בומבי לחסל אנשים למענו של אברג'יל, ברבות הימים הוא עצמו חשש מהאפשרות שאברג'יל רוצה לחסל אותו – ואלה לא הדוגמאות היחידות שלהן נחשפנו בתיקנו.

בדומה, לא מצאתי ממש בטענה ההיפותטית האומרת שאם היה רצון מצד הנאשם לבצע פשע מן הסוג הנטען, הדבר היה נעשה ביתר קלות בעת שרוזנשטיין היה מגיע ליוסי כהן. לטעמי בדיוק להיפך. בהנחה שקיים קשר חברי בין הנאשם לבין יוסי כהן, האם הגיוני לחשוב שהנאשם היה מנצל חברות זו, מסבך את חברו וגורר אותו לעימות עם רוזנשטיין? בנוסף, האם הגיוני שהנאשם היה מסכן את עצמו ואת הארגון כולו בכך שהיה פועל במקום שניתן לקשור אותו אליו? מעבר לכך: אין לפנינו כל אינדיקציה לכך שבומבי או אברג'יל ידעו על אודות ביקוריו של רוזנשטיין בביתו של יוסי כהן, בבחינת שהיה ברשותם המידע המתאים כדי לשקול את ביצוע המעשה בביתו של יוסי כהן. בדומה לרוזנשטיין, גם בומבי ונאשם 1 לא נחקרו בנושא מטעמו של סוסן.

כאמור, גם אם היה ניתן לתת אמון מלא בדבריו של יוסי כהן, אין בהם, לטעמי, כדי לשרת את קו ההגנה של הנאשם, לא כל שכן לשלול את עדותו של בומבי. כך על אחת כמה וכמה כאשר <u>לא</u> ניתן לתת אמון מלא בדבריו של יוסי כהן.

מתוך רצון לבסס את הטענה שיוסי כהן הוא חברו הקרוב של הנאשם וכי הנאשם נהג לבקר רבות בביתו, טענה ההגנה כי כל אימת שהנאשם אוכן בכתובת נס לגויים 51 ביפו, הוא שהה למעשה בביתו של יוסי כהן שמתגורר ברח' אור לחיים 40 ביפו. יוסי כהן הסביר, כי חזית ביתו היא ברח' אור לחיים ואילו גב הבית ברח' נס לגויים 51, שהוא רחוב מקביל. מדבריו ניתן היה להבין שביתו משתרע בין שני הרחובות הנ"ל כאשר לביתו שתי כניסות, מכל אחד משני הרחובות, כפי שגם משתקף מהשרטוט שהעד עשה בחקירה נגדית (**ת/2351**). נקל לקבוע ,שהעד לא אמר אמת והפריז בכזב בסמיכותם של המבנים. מתוך רצון לסייע לנאשם בכל מחיר, מתוך מחשבה שחיבור מלאכותי בין שתי הכתובות ישרת את קו ההגנה של הנאשם, לא היסס העד למסור עדות מגמתית שהיה בה משום עיוות המציאות.

צפייה בסרט הווידאו שנעשה על ידי היחידה החוקרת בנוכחות ההגנה (**ת/2379**), צפייה בסרט דומה שערכה ההגנה מטעמה (**נ/259**) וכן צפייה במפת העיר תל אביב (**ת/2351**) מלמדת כי בין שתי הכתובת קיים מרחק של כ-250 מ' וכי בין שני הרחובות המקבילים הנ"ל קיים רחוב מקביל נוסף בשם ביכורי ציון. ההגנה ניסתה להראות במסגרת סרט שערכה מטעמה שקיימים מעין מעברים פנימיים בין החלקות, ואולם, עדיין, בשום אופן לא ניתן להגדיר את שתי הכתובות כבית אחד אשר משתרע בין שני הרחובות הנ"ל כפי שטען העד. התיאור שמסר העד בעדותו חוטא לאמת.

זאת ועוד: תהא הקרבה בין שתי הכתובות אשר תהא, השאלה האם בעת שהטלפון של הנאשם אוכן בכתובת נס לגויים 51 אפשר שהנאשם שהה בכתובת אור החיים 40, בבחינת שעל שתי הכתובות חולשת אותה אנטנה סלולארית, היא עניין עובדתי שהיה צורך להוכיחו. העד רוני אברהמי, מומחה התביעה אשר הגיש חוות דעת לגבי האיכונים (**ת/1597**) לא נחקר בנושא מטעמו של נאשם 14.

בהקשר זה אומר שלא ירדתי לסוף טענתו של הסנגור בעמ' 238 סעיף 36 לסיכומיו. הסנגור הצביע על כך שבעת שבתאריך 20.11.03 התקשר סוסן אל מספר הטלפון הקווי בביתו של יוסי כהן (03-68151560) ושוחח עמו במשך כמעט שתי דקות, הנאשם אוכן באותו זמן ולאורך כשעה לאחר מכן באצטדיון הכדורגל ברח' נס לגויים 51. מכך מסיק הסנגור כי סוסן היה באותה עת בביתו של יוסי כהן. יש לתמוה - האם מתכוון הסנגור לומר שבעת שסוסן היה בביתו של יוסי כהן הוא התקשר מהטלפון הנייד שלו לטלפון המותקן בביתו של יוסי כהן וניהל עמו שיחה בת שתי דקות בטלפון במקום שיחה פנים אל פנים? לטעמי, האמור לעיל מלמד בדיוק להיפך. הוא מלמד על כך שבעת שהנאשם היה מאוכן במהלך השיחה הנ"ל באצטדיון הכדורגל ברח' נס לגויים 51 הוא לא היה בביתו של יוסי כהן.

טענת העד על אודות חברות אמיצה עם סוסן שכללה בתקופה הרלוונטית ביקורים תכופים בביתו נותרה אף היא כאמירה בעלמא. העד לא זכר לומר מה היה מספר הטלפון

הנייד שבו השתמש באותה עת (וגם לא טרח לבדוק עובדה חשובה זו טרם עדותו). העד אישר שלא מן הנמנע שמספר הטלפון ששימש אותו בשנת 2008 (שאותו מסר באחת מחקירותיו) שימש אותו גם בתקופה הרלוונטית לתיקנו. בהנחה שכך, הרי שאין חולק שלא זוהתה תקשורת בין סוסן לבין העד במהלך כל שנת 2003. הוא הדין גם לגבי מספר הטלפון הקווי בביתו של כהן (03-6815160) שבהתייחס אליו זוהו רק שלוש התקשרויות טלפוניות עם הנאשם. תשובת ההגנה בעניין זה (עמ' 237 סעיף 35 לסיכומים) לאו תשובה היא, שהרי נטל ההוכחה מוטל על ההגנה והעדר תקשורת מוכחת עומד <u>לה</u> לרועץ.

מסקנה מכל האמור לעיל היא, שגם אם נניח לצורך העניין שיוסי כהן הוא חבר משותף של הנאשם ושל רוזנשטיין, אין די ראיות לקבוע שבתקופה הרלוונטית רוזנשטיין וסוסן נהגו לבקר תדיר בביתו של יוסי כהן, לא כל שכן שהם נפגשו שם זה עם זה. רוזנשטיין לא נחקר כלל בנושא ואילו בהקשרו של סוסן לא הוכח שכל אימת שהוא אוכן ברח' נס לגויים 51 ביפו, הוא שהה למעשה בביתו של כהן ברח' אור לחיים 40. לא זו בלבד שיוסי כהן נמצא דובר שקר לגבי התיאור הגאוגרפי של הבית וסביבתו, אלא שלא הובאה עדות רלוונטית שלפיה האנטנה הסלולארית החולשת על רח' נס לגויים 51 היא גם זו החולשת על אור לחיים 40. מעבר לכך, כפי שכבר נאמר, גם אם כל האמור היה מוכח וניתן היה לתת אמון בגרסתו של יוסי כהן, אין בכך כדי לשלול את דברי בומבי לפיהם סוסן היה אחד מאנשי הצוות שביצע את האירוע ברח' יהודה הלוי. חברות משותפת זו איננה עומדת בהכרח בסתירה למעורבות סוסן בעבירה. כחבר בארגון הפשיעה סוסן היה בראש ובראשונה מחויב לאינטרסים של הארגון ולצרכי הארגון והעומד בראשו, כאשר חברות עקיפה זו עם רוזנשטיין, גם לו הוכחה, אינה שוללת א-priori את השתתפותו בביצוע העבירה.

20.3.17 לסיכום: כפי שניתן לראות, לעדותו האמינה של בומבי מצטרפות יותר מראיית סיוע אחת אשר מסבכות את סוסן. יש בכל אלה הוכחה מעבר לספק סביר שסוסן, כפי שהעיד בומבי, היה חלק מהחבורה שהתגבשה על ידי בומבי לביצוע המשימה, חברים שקשרו יחד קשר לביצוע המעשה הפלילי. לדברי בומבי, ובהתאם למכלול הנסיבות, ברי שסוסן היה מודע לתכנית העבריינית ולמטרתה, לרבות לעובדה שהיא יועדה לחיסולו של רוזנשטיין.

20.4 <u>העבירה שמתגלה ממעשיו של סוסן</u>

20.4.1 השאלה מה העבירה שיש לייחס לסוסן אליבא עדותו של בומבי היא בהחלט שאלה שמעוררת התלבטות. מצד אחד, בהתאם לדבריו של בומבי שבהם אני נותנת אמון, סוסן היה אחד מאנשי הקבוצה שהוא גייס כדי לבצע את משימת ההתנקשות ברוזנשטיין. בומבי תיאר את סוסן כאחד מאנשי הצוות המבצע, זרוע אחד מתוך גוף שהיה אמון על ביצוע התכנית העבריינית. בומבי לא ראה כל הבדל בין סוסן לבין כל אחד מהאנשים

האחרים שבהם נקב כשייכים לצוות המבצע, מן הבחינה שכל אחד מהם העמיד את עצמו לטובת ביצוע המשימה ככל שיידרש. לדברי בומבי סוסן היה מודע לתכנית, לאופן ביצועה וליעדה. על פי מכלול המבחנים שהותוו בפסיקה בסוגיה של מבצעים בצוותא, -כפי שכבר פורט ונותח בפרקים הקודמים – לא מופרך לראות בסוסן "מבצע בצוותא". כנאמר, אין הכרח שכל אחד מהמבצעים ימצה במעשיו את העבירה המושלמת, אין משמעות בהכרח לחלק היחסי שנוטל המבצע בצוותא, לא כל שכן שאין הכרח שיהיה נוכח בזירת האירוע. ברי שבמקרה שלנו מתקיים לגבי סוסן הרכיב הנפשי של העבירה שהרי חזקה היא שאדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו. חזקה על סוסן כי בעת שנתן במודע את ידו לתכנית העבריינית לחיסולו של רוזנשטיין בדרך של פיצוץ מטען חבלה רב עוצמה שמסוגל לקטול חיים, כפי שהעיד בומבי- הוא חפץ שכך יקרה.

מאידך, קשה להתעלם מהעובדה שהשאלה כיצד בדיוק תרם סוסן לביצוע העבירה ומה היו המעשים הספציפיים שביצע, נותרה עמומה. הנה כי כן, למרות שהמשימה לשכור נכס בקרבת הצ'יינג' הייתה משימה חשובה וחיונית, אין חולק שהיא לא בוצעה בסופו של דבר על דיי סוסן – ותהא הסיבה אשר תהא. הלכה למעשה לא תרם דבר למשימה בהקשר זה. אין להתעלם מכך שהמאשימה עצמה לא ראתה לציין את נושא שכירת הנכס בכתב האישום כחלק מהפעולות שביצע סוסן, וגם בסיכומים לא הכבירה מילים בנושא. אשר לישיבה בתצפית: כנאמר קודם, למרות שבומבי זכר שסוסן ישב בתצפית באחד הימים, הוא לא היה יכול היה לאשר זאת בוודאות מלאה– והספק צריך לפעול לטובתו של סוסן. לגבי השתתפותו של סוסן בשלב העברת המטען, למרות שבומבי היה חד משמעי שסוסן נכח באחד משני המקומות –ביתו של ה.צ או זירת האירוע - לא עולה מדברי בומבי מה בדיוק היה תפקידו של סוסן ומה עשה. אכן, אין נפקא מינה בהקשר לטיפול במטען אם סוסן נדרש להגיע לביתו של ה.צ, או שהצטרף לצוות בנסיעה לצ'יינג', אלא שמדברי בומבי לא עולה מה בכלל עשה סוסן או היה צריך לעשות, בין כאן ובין שם. להבדיל מוואזנה ובוהדנה שלדברי בומבי העלו והורידו את המטען מעל גג הצ'יינג' לא הוברר מדבריו מה היה אמור לעשות סוסן באותה סיטואציה, גם בהנחה שהוא נילווה אליהם לצ'יינג'. בדומה, לא ברור מה היה עליו לעשות בביתו של ה.צ אם האפשרות האחרת היא שקרתה.

העמימות לגבי מעשיו המדויקים של סוסן במסגרת התכנית העבריינית מותירה חלל ראייתי לגבי <u>הרכיב הפיזי</u> של העבירה, שבעטיו אני מוצאת קושי לבסס כלפי סוסן הרשעה כמבצע בצוותא של מעשה הרצח, למרות מכלול הנסיבות שפורטו עד כה.

20.4.2 לעומת זאת, ניתן בהחלט לבסס כלפי סוסן את העבירה של קשירת קשר לבצע פשע (רצח)- עבירה אשר באופן ברור נובעת מתוך הראיות המתייחסות אליו.

כפי שציטט ב"כ נאשם 14 בסיכומיו מתוך ע"פ 6162/16 **דלו נגד מדינת ישראל** (4.2.18):
"היסוד העובדתי בעבירת הקשר בא לידי ביטוי בעצם "כריתת הברית", היינו, בהסכמה שהתגבשה בין שני אנשים או יותר, לביצוע עבירה פלילית. היסוד הנפשי של עבירת הקשר מתגבש בד בבד עם הסכמה לפעול יחדיו למען הגשמת המטרה הפלילית, תוך הוכחת כוונתו של הקושר לממש את המטרה הפסולה שלשמה נוצר הקשר".

במקרה שלנו, כעולה מדברי בומבי אשר זוכים לתימוכין בראיות נוספות כפי שפורט, נוצר קשר פלילי לרצוח את רוזנשטיין, קשר פלילי שבו היה סוסן מעורב עם אחרים כחלק מהצוות שנבחר לביצוע המשימה. מכלול הראיות מלמד שנוצרה ברית בין חברי הקבוצה המבצעת שבראשם בומבי (ואברג'יל) לפעול יחד למען הגשמת המטרה הפלילית הנ"ל. הראיות מלמדות על מחויבותו של סוסן לקבוצה ולארגון. הוא היה בסוד העניינים ובסוד התכנית העבריינית, כפי שניתן להסיק בין השאר גם משיחת השלד. כוונתו של סוסן לממש את המטרה הפסולה נובעת מסך כל התנהגותו לפני האירוע ואחריו. לא בכדי הסתובב סוסן עם אנשי החבורה ואף שוחח עמם טלפונית מאות שיחות באותה תקופה. לא בכדי הגיע סוסן להיפגש עם בומבי מיד בערב שלאחר הפיצוץ.
למצער ניתן לומר לגבי סוסן שהוא היה חלק מהקשר הפלילי המתואר.

20.4.3 לאור כל האמור לעיל, ולא בלי היסוס, הגעתי בסופו של דבר למסקנה שלאור החללים הראיתיים שתוארו בהתייחס לרכיב הפיזי של העבירה, לא יהא זה מבוסס דיו לייחס לסוסן השתתפות במעשה הרצח גופו כמבצע בצוותא ויש להסתפק לגביו בהרשעה בעבירה של קשירת קשר לבצע פשע, וזאת במסגרת ארגון פשיעה.

21. <u>לסיכום אישום זה</u>

21.1 בתאריך 11.12.03, בשעה 12:30 לערך, בעסק לחלפנות כספים (צ'יינג') ברח' יהודה הלוי 47 במרכז תל אביב, התפוצץ מטען חבלה רב עוצמה שהוטמן על גגון העסק וגרם למותם של נפתלי מגד ז"ל, רחמים צרויה ז"ל ומשה מזרחי ז"ל, כן לפציעתם של עשרות רבות של אנשים, ביניהם זאב רוזנשטיין ומאבטחיו, תוך שהוא זורה הרס רב סביבו. מדובר באירוע שהיה חריג בקיצוניותו ואלימותו. לא בכדי הוא כונה "פיגוע פלילי" ועורר סערה וזעזוע בקרב הציבור באותם ימים. ב"כ המאשימה אמר בהקשר זה בפתיחת ההליך הפלילי, כי הגם שדברי הימים של מדינת ישראל רצופים מעשי פשע קשים וחמורים - עדיין כזו לא הייתה. הייתה זו קפיצת מדרגה במאבקי השליטה בעולם התחתון תוך חציית קווים אדומים. המטרה להתנקש בחיי זאב רוזנשטיין, יריב הארגון, קידשה את האמצעים. המעורבים בביצוע האירוע הפגינו זלזול מוחלט בחיי אדם והתעלמות מהאפשרות לפגיעה

קטלנית בעוברי אורח תמימים שנוכחותם בזירה הייתה צפויה ואפילו ודאית, כפי שגם קרה.

במסגרת אישום זה נסקרה בהרחבה מסכת הראיות שהונחה לפני בית המשפט. עיקרה בעדויותיהם של עדי המדינה בומבי, טולי, ה.צ, א.צ ו-י.מ, כולם אנשי ארגון שסיפרו על האירוע, כל אחד בהתאם לחלקו ולמעורבותו.

המשימה להוציא לפועל את התכנית העבריינית מושא אישום זה הוטלה על עד המדינה בומבי, זאת לאחר כישלון ההתנקשות בכיכר פלומר כמתואר באישום השלישי, לאחר שיניב בן סימון - מי שהיה עד לאותה עת חבר הארגון שהוציא לפועל מטעם הארגון את המאבק נגד רוזנשטיין - ירד למחתרת ובהמשך נעצר.

בומבי החל שוקד על התכנית העבריינית דכאן כבר לאחר שובו מביקור שערך אצל נאשם 1, יצחק אברג'יל, בספרד בחודש יולי 2003 (לאחר כישלון ההתנקשות הקודם), ואולם התכנית נכנסה לשלב הביצוע רק בחודש נובמבר 2003 לאחר שביוזמת אברג'יל התכנסו בכירי הארגון בבלגיה בין התאריכים 17-19/11/03 כדי לקדם את התכנית ולגייס כספים לביצועה. הפגישות בבריסל, בנוכחות נאשמים 1, 2 וכן עדי המדינה בומבי, טולי ו-י.א התקיימו בין השאר במלון בבריסל וכן בביתו של נאשם 4, ישראל אוזיפה, באנטוורפן. באותן פגישות סוכם, בין היתר, כי נאשם 2, אבי רוחן, באמצעות עד המדינה טולי, יעביר לבומבי סכום כסף של כ-50-70 אלף אירו לטובת המבצע.

עם חזרתו של בומבי לישראל, בידיעתו ובהנחייתו של אברג'יל, פנה בומבי אל ה.צ - מי שהכין את המטען עבור האירוע בכיכר פלומר – וסיכם עמו שהלה יכין מטען חבלה גם עבור האירוע דכאן. בומבי העביר ל-ה.צ לבנות חבלה וחומרי נפץ לצורך כך. במקביל, בומבי נפגש עם טולי בבית קפה הכוהנים בתל אביב וקיבל ממנו את סכום הכסף שעליו סוכם במפגשים בבלגיה.

הצוות שגויס על ידי בומבי וקשר קשר לצורך ביצוע התכנית העבריינית כלל את שלומי וזאנה, איש הקבוצה האילתית של הארגון, וכן את נאשמים 12 ו-14. בומבי התייחס גם לחלקו ולמעורבותו של נאשם 13 בצוות המבצע, אך מאחר שההליכים נגד נאשם 13 הופסקו בעקבות פטירתו, לא נקבעו ממצאים לגבי אשמתו.

לאחר הכנת המטען על ידי ה.צ הוא הועבר מ-ה.צ לידי החוליה המבצעת בסיועו שלנאשם 10, שמעון סבח, אשר גויס לצורך כך על ידי ה.צ. המטען הונח על גג הצ'יינג' על ידי נאשם 12עופר בוהדנה, יחד עם שלומי וזאנה, בנוכחות בומבי.

לאחר הנחת המטען כנ"ל, ובמשך שלושת השבועות שעד לפיצוצו, בוצעו תצפיות לעבר הצ'יינג' בהמתנה להגעתו של רוזנשטיין. בהקשר זה, הוטל על נאשם 14, אהרון סוסן, לשכור נכס בקרבת הצ'יינג' אך הלכה למעשה לאורך כל התקופה עד למועד הפיצוץ בעקבות לא הושכר נכס לצורך תצפית. מי שלחץ על השלט שהפעיל את המטען היה שלומי וזאנה, לאחר שלכאורה קיבל דיווח על הגעת רוזנשטיין מנאשם 13 שקיים תצפית על המקום.

יצוין, כי מספר ימים לאחר הנחת המטען, נולד הצורך להחליף את הסוללה שחוברה אליו מתוך חשש שהיא התרוקנה. לצורך כך פורק המטען מעל גג הצ'יינג' על ידי נאשם 12 ווזאנה, הועבר ל-ה.צ לצורך החלפת הסוללה, ואחר כך הונח שוב על גג הצ'יינג' באותה דרך ושיטה שבהן הוסר. באחד משלבי פעולת ההחלפה נכח גם נאשם 14, אלא שמעשיו המדויקים לא הוגדרו.

כאמור, האות להפעלת מטען החבלה ניתן עם הגעת רוזנשטיין לצ'יינג' ואולם היעד הוחטא ובמקומו של רוזנשטיין (שנפגע באירוע), מצאו את מותם שלושה הקורבנות שצוינו לעיל.
תוך שימוש בדוקטרינת ה-"כוונה המועברת" (סעיף 20(ג)(2) לחוק העונשין) יוחסה למבצעים בצוותא בתיקנו עבירה של רצח בכוונה תחילה כלפי אותם שלושת קורבנות שנרצחו במקומו של רוזנשטיין (ראו ניתוח הסוגיה בסעיף 13.3.2 לעיל).
על רקע מסכת הראיות שנסקרה בהרחבה באישום זה ולאחר ניתוח הסוגיות העובדתיות והמשפטיות, אני מציעה לחברי להורות על זיכויים של נאשמים 4 ו-11 מהעבירות שיוחסו באישום זה ולהרשיע את הנאשמים 1, 2, 10, 12, ו-14 כדלקמן:

<u>את נאשם 1</u> בביצוע העבירות: **רצח בכוונה תחילה** לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין בצירוף סעיף 20(ג)(2) (3 עבירות), **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499 לחוק, **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329 (א) לחוק, **גרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 לחוק, **פציעה שלא כדין**, לפי סעיף 334 לחוק וגרם **חבלה של ממש** לפי סעיף 380 לחוק, והכל במסגרת ארגון פשיעה בהתאם לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

<u>את נאשם 2</u> בביצוע העבירות: **סיוע לרצח במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 300(א)(2) יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין (3 עבירות), **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499 לחוק, **סיוע לחבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329 (א) +31 לחוק, **סיוע לגרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 +31 לחוק, **סיוע לפציעה שלא כדין**, לפי סעיף 334 +31 לחוק **וסיוע גרם חבלה של ממש** לפי סעיף 380+31 לחוק, והכל במסגרת ארגון פשיעה בהתאם לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

<u>את נאשם 10</u>: בביצוע העבירות: **סיוע לרצח במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 300(א)(2) יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין (3 עבירות), **סיוע לחבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329 (א) +31 לחוק, **סיוע לגרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 +31 לחוק, **סיוע לפציעה שלא כדין**, לפי סעיף 334 +31 לחוק **וסיוע גרם חבלה של ממש** לפי סעיף 380+31 לחוק, והכל במסגרת ארגון פשיעה בהתאם לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

<u>את נאשם 12</u>: בביצוע העבירות: **רצח בכוונה תחילה** לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין בצירוף סעיף 20(ג)(2) (3 עבירות), **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499 לחוק, **חבלה**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

בכוונה מחמירה לפי סעיף 329 (א) לחוק, **גרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 לחוק, **פציעה שלא כדין**, לפי סעיף 334 לחוק וגרם **חבלה של ממש** לפי סעיף 380 לחוק, והכל במסגרת ארגון פשיעה בהתאם לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

<u>את נאשם 14</u> בביצוע העבירה של **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499 (א) לחוק יחד עם סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

<u>האישום השני – העסקה הגדולה</u>

(בהתייחס לנאשמים 1 ו-2)

(יוחס לנאשמים 1, 2 ו-3. עניינו של נאשם 3 הסתיים בהודאה בכתב אישום מתוקן)

השופט שי ניב:

<u>מסגרת הדיון</u>

1. ה

אישום השני מייחס **לנאשמים 1, 2** ו-**3** (להלן: "**אברג'יל**", "**רוחן**" ו"**מאיר**" – בהתאמה) עסקת סמים חובקת עולם של סם מסוכן מסוג **קוקאין**. הנאשמים הועמדו לדין בעבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה, במסגרת ארגון הפשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "**פקודת הסמים המסוכנים**") בצרוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: "**חוק המאבק בארגוני פשיעה**"). בנוסף, מיוחסת לנאשמים **עשיית פעולה ברכוש אסור במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות)**, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, בצרוף סעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה.

במהלך שמיעת פרשת התביעה, בעקבות הסדר טיעון, הודה **מאיר** בכתב אישום מתוקן והושתו עליו 8.5 שנות מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נוספים. בכך תם עניינו של מאיר וההתייחסות לחלקו בפרשה זו תהא מצומצמת, ככל שיידרש לבחינת עניינם של הנאשמים אברג'יל ורוחן ולהבנת התמונה הכוללת של הפרשה.

אברג'יל, אשר שמר על זכות השתיקה בחקירותיו במשטרת ישראל, בחר גם שלא למסור מענה מפורט לאישום (וראו: סעיף 152(א) ו-(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). בא-כוחו ציין "ברחל בתך הקטנה": "אנחנו מודעים למשמעויות הראייתיות של צעד זה, בשלב זה נבחר לא להשיב, על כל המשמעויות הראייתיות" (עמ' 514 לפרוטוקול). **רוחן** מסר בתגובתו לאישום, כי הוא כופר בכל אחד ואחד מסעיפי האישום, ללא סיוג הכפירה לעובדה זו או אחרת (ראו הודעתו מיום 1.1.2017). חזית המחלוקת, שהוצבה אפוא בפתח ההליך, הייתה רחבה ביותר (וראו: גבריאל הלוי, **תורת הדיון הפלילי** כרך ב 621 (2011)). נוכח חזית המריבה הרחבה הציגה בפנינו התביעה מסכת ראייתית רחבת היקף.

בשלב מאוחר של ההליך, בתום פרשת התביעה, מסר **אברג'יל** לראשונה את גרסתו ולפיה עסקת הסמים מושא האישום **מוכרת לו היטב** והיא נודעה לו, כאשר בשתי נקודות זמן קריטיות נתבקש לסייע ביישוב מחלוקות בין המעורבים בעסקה. אולם, לגרסתו, לא היה צד לעסקה ולא נהנה מרווחיה.

בדומה, באותו שלב, בתום פרשת התביעה, כאשר עלה **רוחן** לדוכן העדים, אישר רוחן כי **ידע על עסקת הסמים**, אך לגרסתו לא היה שותף לה, שכן "זה לא עניין אותי, זה לא פיתה אותי" (עמ' 7952, ש' 19 - 20).

התשתית המרכזית שהציגה התביעה להוכחת האישום מושתתת על עדות עד המדינה **טולי.** בהתאמה, במרכז סיכומי הסנגורים ניצבה תקיפת מהימנות עד המדינה והטיעון להיעדר סיוע לעדותו, הנדרש על-פי דין. **אחד** משלושת התנאים, שבהם נדרשת לעמוד ראיית הסיוע, הוא שעליה להידרש לנקודה ממשית השנויה במחלוקת בין הצדדים (ע"פ 387/83 **מדינת ישראל נ' יהודאי**, פד לט(4) 197, 203 (1995)). בע"פ 6813/16 **נחמני נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 17.9.2018) (להלן: "**פרשת נחמני**") נקבע, כי **המועד הקובע** לקביעת היקף "חזית המחלוקת" בין התביעה לבין ההגנה לצורך בחינת ראיית הסיוע הוא **מועד המענה לכתב האישום** (**פרשת נחמני**, פיסקה 35 לחוות דעת כב' השופט הנדל). הרציונל העומד ביסוד הדברים הוא החשש "כי מסירת תשובת המערער לכתב האישום **בתום פרשת התביעה**, מטרתה אחת הייתה – **להתאים את תשובתו לראיות התביעה**... ולאחר שלהגנה ניתנה ההזדמנות לחקור את העדים חקירה נגדית ולהעריך את סיכוייה..." (ע"פ 6972/09 **אבוטבול נ' מדינת ישראל**, פיסקה לה לחוות-דעתו של כב' השופט רובינשטיין (פורסם ביום 27.02.2012)). נוכח האמור, במישור הבחינה של ראיית הסיוע, צמצום זירת המחלוקת בשלב מתקדם של המשפט, לאחר סיום פרשת התביעה, הוא בעל נפקות מועטה. שומה, אפוא, עלינו לסקור את עיקרי מסכת הראיות הנרחבת שבאה לפנינו, ובעקבות כך להידרש לשאלת העמידה בדרישות ההוכחה שמציב הדין.

לצד עדותו המרכזית של עד המדינה טולי הציגה התביעה שורת ראיות נוספות: עדות סמי ביטון (נאשם 7 לכתב האישום המקורי, שעניינו הופרד); עדויות עדי המדינה: בומבי, י.מ וי.א; שיחות טלפון שנקלטו בהאזנות סתר וראיות נוספות. מנגד, העידו לפנינו אברג'יל ורוחן. כמו כן, במסגרת פרשת ההגנה של רוחן, נשמעו מספר עדי הגנה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

על רקע האמור, דרך הילוכי בבחינת האישום תהא, אפוא, זו: אפתח בהצגת **האישום** המיוחס לנאשמים ובבחינת טענה מקדמית של **התיישנות**, שהועלתה על-ידי בא-כוחו של רוחן. מכאן אפנה להצגת עיקרי עדויות התביעה מפי מי שהיו, על-פי הנטען, מעורבים ישירים בעסקת הסמים: עד המדינה **טולי וסמי ביטון**. מנגד, תוצגנה גרסאות **הנאשמים**. לאחר מכן אפנה ל**בחינת הראיות**, תוך הידרשות לשורת **ראיות מרכזיות נוספות** שבאו לפנינו. לבסוף, קביעת **ממצאים שבעובדה וחריצת הדין**.

<u>האישום</u>

2. מ

כתב האישום עולה, כי בשנת 1998 לערך, רכשו מנשה אליהו (להלן: "**מנשה**") ואשר (מסעוד) אבוטבול (להלן: "**אשר**") כ- 800 ק"ג סם מסוכן מסוג קוקאין, אותו הסליקו בתוך גלגלי ברזל, המורכבים בתוך מכונה תעשייתית בפרו (להלן בהתאמה: "**הסמים**", "**הגלגלים**", "**המכונה**").

נטען, כי במהלך השנים 2001 – 2002, לאחר מותו של מנשה, סיפר אלי לוי (להלן: "**אלי**") לרוחן על קיומם של הסמים והוסכם ביניהם על שותפות בחלוקת הסמים, בתמורה לכך שרוחן וטולי יסייעו בהעברת המכונה מחוץ לפרו. לצורך קידום התוכנית טסו אלי וטולי לספרד, במטרה להקים שם חברה באמצעותה יעבירו את המכונה מפרו לאירופה. השניים נתקלו בקשיים. עם שובם לישראל, פנו טולי ורוחן למאיר בהצעת שותפות בעסקת הסמים, בתמורה לסיוע בהוצאת המכונה מפרו. במהלך חודש פברואר 2002 נערכה פגישה בין טולי, רוחן, מאיר ואלי, במהלכה סוכמה השותפות ביניהם בעסקת הסמים, ונקבע כי טולי ייפגש בפרו עם אשר ועם מוטי חדד (להלן: "**מוטי**") – איש קשר מטעמו של מאיר – במטרה להעביר את המכונה מפרו לקנדה. נטען, כי בהתאם למוסכם, במהלך חודש מרץ 2002, נפגשו טולי, אשר ומוטי בפרו, לצורך הוצאת המכונה מפרו והעברתה לקנדה. במקביל, תיאם מוטי עם סמי ביטון (להלן: "**סמי**"), כי המכונה תתקבל בקנדה באמצעות חברה בבעלותו של סמי והוא ידאג לאחסונה.

עוד נטען, כי ביום 12.3.02 נפגשו טולי, אברג'יל, רוחן ומאיר בסמוך להרי ים המלח, ובניגוד להסכמות קודמות, סוכם ביניהם, כי לאחר שהמכונה תועבר לקנדה, יימכרו הסמים באמצעות מוטי והתמורה תתחלק בין אברג'יל, מאיר, ורוחן יחד עם טולי, כאשר אלי לא יקבל חלק ברווחים.

בהמשך לאמור נטען, כי ביום 31.12.02 הגיעה המכונה לקנדה. סמוך לאחר מכן נפגשו טולי, משה צ'יקו בית עדה (להלן: "**צ'יקו**"), אשר, מוטי וסמי במחסנו של סמי, בו אוחסנה המכונה, פתחו את אחד הגלגלים והוציאו מתוכו כ – 60 ק"ג קוקאין. סמי הסכים להיות שותף לעסקה בכך שיהיה אחראי על אחסון המכונה עד לסיום מכירת הסמים, בתמורה ל-10% מכספי מכירת הסמים. נטען, כי במהלך חודש לאחר פתיחת הגלגל, מכר מוטי חלק מהסמים בקנדה וביום 7.2.03 שבו טולי וצ'יקו לישראל כשברשותם כ– 100-150 אלף דולר מכספי מכירת הסמים.

בהמשך, כך נטען, עובר ליום 17.6.03, נודע לטולי, כי חרף ההסכמות ביניהם, לפיהן בכל פתיחת גלגל יהיו נוכחים שניהם, פתח מוטי, בהוראת מאיר, גלגל נוסף בהיעדרו של טולי ומכר את תכולת הסמים שבתוכו. בעקבות כך, פנה טולי לאברג'יל בטרוניה כלפי מאיר, ואברג'יל זימן את הצדדים לפגישה בספרד, על-מנת להסדיר את המשך פתיחת הגלגלים. הפגישה בספרד התקיימה ביום 17.6.03, ונכחו בה אברג'יל, רוחן, מאיר, טולי, צ'יקו, גבי בן הרוש, ציון וי.א. במהלך הפגישה "פייס" אברג'יל את רוחן, טולי וצ'יקו וקבע פגישה נוספת אליה יוזמן גם מוטי. כעבור יומיים, נפגשו בספרד אברג'יל, רוחן, מאיר, טולי, צ'יקו ומוטי והוסכם, כי מוטי ימשיך לפתוח את הגלגלים ולמכור את הסמים בקנדה אף ללא נוכחותו של טולי. למחרת סיכום זה, נפגשו טולי ומוטי עם סמי ועדכנו אותו על אודות הסיכום ועל כך שהוא ימשיך להעביר לטולי את כספי מכירת הסמים.

מכתב האישום עולה, כי "על סמך ההנחה" שבכל גלגל במכונה מוסלקים 60 ק"ג קוקאין, "הניח" טולי כי סה"כ יש במכונה בין 460 – 480 ק"ג סם. כל ק"ג סם נמכר בקנדה בסך של כ – 22,000 דולר קנדי, אשר שווים בתקופה הרלוונטית עמד על כ – 71,280 ₪, כך ששווים של 460 ק"ג קוקאין, אליהם "היה מודע" טולי, עמד על 32,788,880 ₪, כאשר סכום זה התחלק בין הנאשמים בהתאם לתוכנית.

כתב האישום מפרט את אופן העברת כספי מכירת הסמים על-ידי סמי:

א. נ
טען, כי בין התאריכים 13.2.03 ל – 12.3.03 ביצעו סמי או מוטי תשע העברות בנקאיות של כספי מכירת הסמים לחשבונו של טולי, בסך מצטבר של 540,000 דולר אמריקאי ו – 125,000 דולר קנדי.

ב. ב
נוסף ועד לסוף שנת 2003, העביר סמי לטולי, באמצעות בלדרים, בלפחות שמונה הזדמנויות שונות כסף מזומן בשווי כולל של לפחות 2,280,000 דולר אמריקאי.

ג. נ
טען, כי חלק מכספי מכירת הסמים הופקדו על-ידי סמי בחשבון הבנק של חברת Sanielle Finance (להלן: סניאל) בקנדה, הנמצאת בשליטתו של סמי. ביום 15.8.03

ביצע סמי העברה בנקאית בסך של 50,000 דולר אמריקאי לחשבונו של טולי בישראל. בנוסף, ביום 3.9.03 הנפיק סמי המחאה בנקאית מחברת סניאל, על סך 100,000 דולר אמריקאי אשר הופקדה בחשבונו של טולי.

ד. ע

ובר ליום 10.9.03, במטרה להסוות את ההעברות של כספי מכירת הסמים בסך 3,537,600 ₪, שהועברו לחשבונו, פנה טולי לסמי והשניים יצרו ארבעה חוזים פיקטיביים, הפרושים על פני השנים 1997-2003, שתכליתם הצגת מצג כוזב, לפיו הכספים שהופקדו בחשבונו של טולי הם החזר השקעה כושלת שביצע בחברת סניאל, תוך שילוב מסמכי פשיטת רגל אמיתית שהיו בידי סמי משנת 1998.

בהתאם לאמור בכתב האישום, התחלקו כספי מכירת הסמים בין אברג'יל, רוחן ומאיר בדרכים הבאות:

א. ט

ולי העביר לאברג'יל סכומי כסף שונים, שנעו בין 40,000 - 100,000 יורו בכל פעם, עת נפגש עמו במקומות שונים באירופה. כמו כן, העביר טולי כספים לגורמים שונים מטעמו של אברג'יל, ובכלל זה לפחות 60,000 יורו לבומבי. כמו כן, רכשו טולי ורוחן כרטיסי טיסה עבור אברג'יל.

ב. ב

מספר הזדמנויות העביר טולי למאיר, סכומי כסף שונים, כאשר באחת ההזדמנויות העביר לידיו סכום שנע בין 400,000 דולר ל – 500,000 דולר.

ג. ס

ך של 9,836,640 ₪, המהווה 30% מכספי מכירת הסמים נותרו בידי הקבוצה שבראשה עמד רוחן. רוחן הנחה את חברי קבוצתו, בהם צ'יקו, דותן וטולי לרכוש לעצמם דירות והיתרה נותרה בידיו.

ד. נ

טען, כי סכומי כסף נוספים הועברו לאברג'יל ומאיר על ידי סמי ומוטי בדרכים שאינן ידועות למאשימה.

<u>טענת התיישנות</u>

3. ב

פתח ההליך נטען על-ידי ההגנה, כי חלה התיישנות באשר לאישום זה. בתגובת המאשימה נטען, כי "עסקת הסמים ... יצאה אל הפועל בשלהי שנת 2002 ונמשכה עד לחודש אוגוסט 2003"; וכי בטרם נפתחה החקירה הגלויה בפרשה התרחשו "מספר אירועים מנתקים", שעיקרם חקירת עדי המדינה, אשר "מאפסים את מרוץ ההתיישנות". נוכח הפן העובדתי

הרלבנטי להחלטה, ביקשה התביעה כי הכרעה בטענה תינתן "לאחר שהמאשימה תפרוש מלוא ראיותיה". עתה, לאחר שמלוא הראיות נפרשו והצדדים הציגו בסיכומיהם את טיעוניהם, הגיעה שעת הכרעה.

טיעוני הצדדים

4. ל

טענת **המאשימה** העבירה המיוחסת לנאשמים היא עבירה נמשכת, "שהחלה ... בשנת 2001 והמשיכה, למצער, עד לחודש ספטמבר 2003, מועד בו עדיין מתקבלים רווחים מהעסקה". נטען, כי מתום ביצוע העבירה ועד לפתיחת החקירה הגלויה בפרשה, במאי 2015, התרחשו מספר "אירועים מנתקים", שעניינם חקירות עדי המדינה: **י.מ** [חקירות מיום 7.7.08 (**ת/1294א**, בעמ' 24); ומשנת 2012 (**ת/1315**) מיום 8.4.12, החל מעמ' 8 ו**ת/1330** מיום 30.4.12, החל מעמ' 2)]; ו**י.א** [משנת 2012 (**ת/2273א**, מיום 10.1.12, עמ' 58; **ת/2281א**, מיום 17.1.12, עמ' 12; **ת/2283**, מיום 17.1.12, עמ' 6)]. לאור האמור נטען, כי חקירות עדי המדינה בשנים 2008 ו-2012 ניתקו את מירוץ ההתיישנות. זאת, הן בהתאם לסעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: "**חוק סדר הדין הפלילי**") בנוסחו הקודם והן בהתאם לנוסחו העדכני, בעקבות חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 87), התשע"ט-2019 (להלן: "**החוק המתקן**" או "**התיקון לחוק סדר הדין הפלילי**"), לפי שכתב האישום הוגש על ידי המאשימה 11 שנים ו-10 חודשים לאחר תום ביצוע העבירה.

5. ה

הגנה דוחה את טענת המאשימה, כי המדובר ב"עבירה נמשכת", תוך הטעמה, שלא הוצג על-ידי המדינה טיעון סדור עובדתי ומשפטי לביסוס הטענה. לעמדת ההגנה, שנת ביצועה של העבירה הנטענת היא **2001** (עמ' 32 לסיכומיה לעניין האישום השני). ההגנה חולקת על קיומו של אירוע מנתק בשנת 2008, עם חקירתו של עד המדינה י.מ. נטען, כי אמנם העד נחקר בשנת 2008 ותיאר עסקאות סמים שונות, אך כלל **לא** התייחס בחקירה זו ל"עסקה הגדולה", מושא אישום זה. נטען, שיתר חקירות עדי המדינה, שאליהן מפנה המאשימה, התרחשו בחלוף למעלה מעשר שנים ממועד השלמת העבירה הנטענת, כך שאין להן כל רלוונטיות. מכאן, כך נטען, שהעבירות מושא האישום השני התיישנו.

בחינת הטיעונים

6. ב

יום 10.10.19 נכנס לתוקפו התיקון לחוק סדר הדין הפלילי, שעניינו התיישנות עבירות (סעיף 8(א) לחוק המתקן). בנוסחו הקודם, קבע סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי, כי תקופת ההתיישנות בגין עבירת פשע (שאינו פשע שדינו מיתה או מאסר עולם) היא **עשר שנים**, כאשר קיומה של חקירה, הגשת כתב אישום או הליך מטעם בית המשפט מהווים אירועים מנתקים, "המאפסים" את מירוץ ההתיישנות. במסגרת החוק המתקן נקבע, כי

אף בהתקיים "אירוע מנתק", הארכת תקופת ההתיישנות מוגבלת לתקופה שנקבעה בחוק המתקן. זה לשון סעיף 9(ג) לחוק:

"9(ג)(1) בעבירה מסוג פשע או עוון, אשר בתוך התקופות האמורות בסעיף קטן (א) נערכה לגביה חקירה על פי חיקוק, **יתחיל מניין התקופות האמורות ביום ההליך האחרון בחקירה, ובלבד שלא תוארך בשל כך תקופת ההתיישנות מעבר לאמור בסעיף קטן (א) בתקופה העולה על המפורט להלן**, לפי העניין ...

(א) בעבירה מסוג פשע שדינו מיתה או מאסר עולם – חמש שנים;

(ב) בעבירה מסוג פשע, ובעבירה מסוג עוון המנויה בתוספת הראשונה א' או בתוספת הראשונה ג' – שלוש שנים;

(ג) בעבירה מסוג עוון שאינה מנויה בתוספת הראשונה א' ובתוספת הראשונה ג' – שנתיים;" (ההדגשות לא במקור).

בהתאם לסעיף 8(ב) לתיקון ("תחילה, תחולה והוראות מעבר"), סעיף 9 בנוסחו העדכני חל על עבירה שבתאריך 10.10.19 טרם התיישנה על פי הדין הקודם.

נוכח האמור, יש לבחון תחילה אם ביום היכנס החוק המתוקן לתוקף חלה התיישנות של העבירות לפי הדין הקודם. ככל שהתשובה לשאלה זו תהא שלילית, יש להמשיך ולבחון אם חלה התיישנות על העבירות לפי הדין החדש.

7. כ

תב האישום מייחס לנאשמים "יצוא, יבוא, מסחר והספקה, במסגרת ארגון פשיעה, **<u>עבירה</u>** לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים... בצירוף סעיף 3 לחוק" (עמ' 14 לכתב האישום המתוקן). נמצא, שבניסוח כתב האישום איגדה התביעה תחת קורת גג אחת את החלופות השונות של סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים (יצוא, יבוא, מסחר והספקה), תוך שהיא כוללת את כולן במסגרת **עבירה אחת**. מועדי ביצוע העבירה עומדים במוקד בחינת טענת ההתיישנות ומתחייב, אפוא, לבחון **בנפרד** כל אחת מהחלופות המיוחסות לנאשמים לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים. להמחשת נפקות הדברים יפה פרשת **איטח**. שם הועלתה טענת קיומה של חפיפה בין העבירות השונות המנויות בחלופות שבסעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים לעניין טענת הסיכון הכפול. הטענה נדחתה, והרציונל העומד ביסוד ההנמקה יפה גם לענייננו:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

> "**מעשה <u>יצואו</u> של הסם מצרפת הושלם ברגע שהבלדרית הוציאה את הסם אל מחוץ לתחום הטריטוריאלי של צרפת. מכאן מתבקשת המסקנה, כי <u>ייבוא</u> הסם לישראל מהווה מעשה שונה ונפרד**, והעובדה, שהמערער זוכה מאשמת יצוא הסם מצרפת, אינה מהווה מניעה להאשמתו בישראל בקשר ליבואו של הסם למדינה זאת. כך יכלה הבלדרית, למשל, להתחרט בעת הטיסה על הכנסת ההירואין לישראל, ואזי הייתה נמנעת השלמת העבירה של יבוא הסם" (ע"פ 646/86 **איטח נ' מדינת ישראל**, פ"ד מא(3) 673, 676 (1987)) (להלן: "**פרשת איטח**")).

על-פי ראיות התביעה, ראשית "העסקה הגדולה" היא בפניית רוחן לטולי, על-מנת שזה ייפגש עם אלי לוי, שברשותו מכונה ובה סמים. פגישת טולי עם אלי לוי התקיימה סמוך לחודש אוגוסט 2001. כך עולה מעדות טולי, שבה ציין כי **לאחר** פגישה זו, טס עם אלי לוי לברצלונה, בחודש **אוגוסט 2001**, לצורך בחינת אפשרות העברת המכולה לאירופה (עמ' 1787, ש' 25 – עמ' 1788, ש' 10). מכאן אפנה לבחינת החלופות השונות המיוחסות לנאשמים, לפי סעיף 13 לפקודה.

א. א

שר לעבירת ייצוא הסם - על-פי ראיות שהוצגו על-ידי המאשימה, בחודש מרץ 2002, במהלך הפגישה בין טולי, מוטי ואשר בפרו, הוחלט ותואם ("סגרנו" בלשונו של טולי), כי המכונה תועבר לקנדה (עמ' 1789, ש' 19-18; ש' 22; וראו פלטי כניסה ויציאה של טולי, לפיהם יצא מהארץ ביום 6.3 ושב ביום 12.3 - **ת/227כא**). העברת המכונה מפרו לקנדה "זה לוקח כמה חודשים, זה לא מהיום למחר זה לוקח תקופה, לשנע דבר כזה מדרום אמריקה זה לוקח זמן", בשים לב לכך, שדובר בשינוע באמצעות אוניה (עמ' 1944, ש' 19-18, 29-28). כפי שיובהר להלן, על-פי הראיות שלפנינו, המכונה הגיעה לקנדה בחודש דצמבר 2002, כך, שפרק "הייצוא" של הסם מקנדה הושלם מספר חודשים לפני כן, שכן עבירת "הייצוא" הושלמה עם הוצאת הסם מחוץ לתחום הטריטוריאלי של פרו (ראו **פרשת איטח**, בעמ' 676; י' קדמי **על פקודת הסמים המסוכנים** 174 (מהדורה מעודכנת, 2007)). אין לפנינו ראייה המציגה נתון מדויק יותר של מועד השלמת העבירה.

ב. אשר לעבירת **יבוא הסמים לקנדה**, מעדות טולי עולה, שבחודש **דצמבר 2002** נמסר לו על-ידי מוטי, על הגעת המכונה עם הסמים לקנדה, ובהמשך, ביום 31.12.02 טס עם צ'יקו לקנדה (עמ' 1794, ש' 19 – 23; **ת/227כא**). עבירת יבוא הסמים הושלמה, אפוא, עם הגעת המכונה ובה הסמים לקנדה, בחודש **דצמבר 2002**.

ג. אשר לעבירת הסחר בסמים מסוכנים, עולה מעדות טולי, כי כבר במהלך שהותו בקנדה, בחודש ינואר 2003, החל מוטי במכירת הסמים, וקבלת כספי מכירת הסמים נמשכה, למצער, עד לחודש **ספטמבר 2003 (ת/847)**.

8. לאחר הצגת לוחות הזמנים כעולה מהראיות, אפנה לבחינת התקיימותם של אירועים המנתקים את מירוץ ההתיישנות, כנטען.

א. כזכור, טענת המאשימה היא, כי כבר בשנת 2008, התרחש אירוע מנתק ראשון, עת נחקר עד המדינה י.מ על אודות העסקה הגדולה. אלא שעיון ב**ת/1294א**, מעלה, כי בחקירתו תיאר העד י.מ לכאורה עסקת סמים אחרת, במסגרתה התכנון היה להעביר קוקאין **מפרו למרוקו**, בכמות העולה על 200 ק"ג (**ת/1294א, תמליל החקירה**, עמ' 24, ש' 4 – עמ' 25, ש' 30 ; **ת/1294, הודעת העד**, ש' 144 - 157). עוד מפנה המאשימה לחקירת י.מ מיום 8.4.12. ברם, גם מעיון בפרטי חקירה זו עולה, כי העד י.מ מתאר בחקירתו לכאורה עסקה אחרת משנת 2004, במסגרתה תוכנן להעביר 800 ק"ג קוקאין **מפרו למרוקו** ומשם לאירופה (**ת/1314 הודעת העד**, ש' 279 – 301 ; **ת/1315 תמליל החקירה**, עמ' 8, ש' 23 – עמ' 15, ש' 18). עד המדינה י.מ הדגיש, כי בסופו של יום **עסקה זו לא יצאה לפועל** (**ת/1315**, עמ' 14, ש' 35 – עמ' 15, ש' 18). נמצא, ששתי ההפניות הנ"ל של המאשימה לחקירות י.מ, הן בשנת 2008 והן ביום 8.4.2012 אינן יכולות להיחשב "ארוע מנתק", שכן לא השתכנעתי שבמסגרת חקירות אלה **נערכה "חקירה" בעבירה מושא האישום שלפנינו.**

ב. האירוע הראשון שניתק את מירוץ ההתיישנות של העבירות מושא אישום זה הוא חקירת עד המדינה י.א מיום 10.1.12, במסגרתה תיאר את "העסקה הגדולה" (**ת/2273א**, עמ' 58 ; ראו גם **ת/2281א**, **תמליל חקירת י.א מיום 17.1.12 שעה 15:00**, עמ' 12 - 13 ו**ת/2283א, תמליל חקירת י.א. מיום 17.1.12 שעה 17:45**, עמ' 6 - 7). אירוע מנתק נוסף התרחש בחקירת עד המדינה י.מ מיום 30.4.12, במסגרתה נשאל על אודות עסקת סמים, בה הועברו 800 ק"ג קוקאין מפרו לקנדה (**ת/1330**,עמ' 2, ש' 10).

9. בחינת המועדים המתוארים לעיל מעלה, כי ביום 10.10.2019, יום כניסתו לתוקף של תיקון 87 לחוק סדר הדין הפלילי, כלל החלופות השונות שיוחסו לנאשמים: ייצוא, ייבוא וסחר **לא** התיישנו. זאת, לפי שחקירת י.א **מיום 10.1.12** (**ת/2273א**) "איפסה" את מירוץ ההתיישנות, שכן באותו יום טרם מלאו עשר שנים ממועד ביצוע העבירה (כמובא לעיל, על-פי הראיות שהציגה המאשימה, בחודש **מרץ 2002** הוחלט על העברת המכונה מפרו לקנדה; ורק לאחר מכן נעברו והושלמו ייצוא הסם מפרו, ייבואו לקנדה והסחר בו). כעת אפנה לבחינת ההתיישנות על-פי הדין הקיים, לאחר קבלת החוק המתקן.

10. כמובא לעיל, סעיף 9(ג)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי קובע לענייננו, כי קיומה של חקירה במהלך תקופת ההתיישנות מאפשר הארכת תקופת ההתיישנות לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים. הווה אומר, את תקופת ההתיישנות של **עשר** שנים ניתן להאריך, על-פי הדין החדש, לתקופה נוספת של **שלוש** שנים, לאחריה תחול התיישנות על העבירה המיוחסת. כתב האישום הוגש בחודש **יולי 2015**. מכאן, שאין עומדת טענת התיישנות לעניין עבירת ייבוא הסם (שהושלמה בחודש **דצמבר 2002**) ועבירת הסחר בסם (שהושלמה, לכל המוקדם, בחודש **ספטמבר 2003**). שונים פני הדברים באשר לעבירת ייצוא הסם. כמובא לעיל, על-פי ראיות התביעה בחודש **מרץ 2002**, הוחלט על העברת המכונה מפרו לקנדה. כעולה מן המובא לעיל, אין לפנינו נתון מדויק אודות מועד השלמת פרק "ייצוא" הסם. לפיכך, אין בידי נתון המאפשר לומר, כי עבירת ייצוא הסם הושלמה בהכרח לאחר חודש **יולי 2002**. הספק במישור זה פועל לזכות הנאשמים. אין צריך לומר, כי התיישנות בפלילים היא אחת מזכויותיו הדיוניות החשובות של הנאשם. פועל יוצא מכאן ש"הפרשנות בשאלת התקיימותם הקונקרטית של אירועים מנתקי-התיישנות היא זהירה ונוטה לצמצום ... נטל הוכחת התקיימותם של אירועים כאלה מוטל על התביעה, וספק בענין זה פועל לטובת הנאשם" (ע"פ 2144/08 **מונדרוביץ נ' מדינת ישראל**, פסקה 75 (פורסם ביום 14.1.2010)). העולה מן המקובץ הוא, כי חלה התיישנות על עבירת ייצוא הסמים המיוחסת לנאשמים.

11. במאמר מוסגר יוער, כי המסלול שבו נקטה המאשימה בייחוס **עבירה אחת** לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים (וראו גם דברי בא-כוח המאשימה בעמ' 12870, ש' 31-29) מבטא מדיניות ראוייה בניסוח כתבי אישום, שתכליתה לצמצם בייחוס סעיפי עבירה. זאת, הגם שמבחינה עיונית, החלופות השונות בסעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים מהוות כל אחת עבירה העומדת בפני עצמה. ככלל, המדיניות הראויה מקדמת דנא היא כדרך שבה נהגה התביעה באישום זה, קרי: לצמצם בייחוס סעיפי עבירה (בש"פ 5284/91 **לויאן נ' מדינת ישראל**, פד מו(1) 156, 160 (1991); ע"פ 51/76 **ראובן נ' מדינת ישראל**, פד ל(3) 14, 17 (1976)). עם זאת, לעתים מתבקש לייחס עבירות נפרדות, כדרך שנהגה המאשימה באישום התשיעי, שבו בסופו של יום הורשע נאשם 14 באחת העבירות (ניסיון ייצוא סם) וזוכה מהאחרת (סחר). עוד ראו לעניין פיצול הארוע לשלביו וייחוס מספר עבירות על-פי פקודת הסמים המסוכנים את ע"פ 7952/15 **מדינת ישראל נ' שץ** (פורסם ביום 15.2.2016); ע"פ 387/83 **מדינת ישראל נ' יהודאי**, פ"ד לט(4) 197 (1985)).

לאור האמור לעיל, נוכח התיישנות העבירה של יצוא סם מסוכן, בחינת קיומה של העבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים, המיוחסת לנאשמים במסגרת האישום השני, תיעשה לפי חלופות <u>ייבוא סם מסוכן ומסחר והספקה של סם מסוכן</u>.

12. טרם חתימת הדיון בטענת ההתיישנות אציין, כי כותרת טיעון ההגנה היא ש"חלה התיישנות בנוגע **לאישום** השני" (הודעה מיום 25.9.2016). **האישום השני** כולל, לצד עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים, **עבירה של עשיית פעולה ברכוש אסור, במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות)**, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "חוק הלבנת הון"), בצרוף סעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה. לעניין עבירה זו **<u>לא</u> העלתה ההגנה טענה קונקרטית של התיישנות, ולא בכדי**. כבר נפסק, כי: "... למן הרגע שנפתחה חקירה כדין, ... הרי כל העבירות הנוספות הנכללות באותה מערכת עובדתית שנחקרה כדין, מצויות ב'מתחם הסיכון' של העבריין והחקירה שנפתחה קוטעת את מירוץ ההתיישנות ביחס לכל עבירה העולה מאותה מסכת עובדתית ממש" (ע"פ (ת"א) 70773/03 **מדינת ישראל נ' חב' כרמל תעשיות חלפים בע"מ** (פורסם ביום 14.4.2004)); כן ראו: ע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פד נ(2) 221, 441 (1996)). על הרציונל העומד ביסוד הדברים עמד כב' השופט קדמי:

> "אחד הטעמים המרכזיים העומדים בבסיס הוראת ההתיישנות במישור הפלילי הוא, שהגשת אישום תקופה ממושכת לאחר ביצועה של עבירה מקשה על הנאשם לאסוף את הראיות הדרושות לו להגנתו. טעם זה, מאבד את כוחו במקום שבו "מוזהר" הנאשם, על ידי קיומה של חקירה משטרתית, כי עליו להיות מוכן להתגונן בפני כל עבירה "הקשורה" בפרשה נושא החקירה" (ע"פ 1291/92 **יצחקי נ' מדינת ישראל**, פיסקה 12ג (פורסם ביום 17.5.1995)).

נוכח האמור עומדת על כנה לבחינתנו שאלת אחריות הנאשמים גם ל**עבירה הנוספת המיוחסת להם בדבר עשיית פעולה ברכוש אסור, במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות), לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון בצרוף סעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה.**

<u>הראיות המרכזיות לעסקת הסמים</u>

עדות טולי

13. על-פי גרסת טולי, ראשית העסקה הגדולה היא בפניה של רוחן אליו, על-מנת שייפגש עם אלי לוי. זאת, לפי שברשות אלי לוי היו מצויים סמים ורוחן ידע, כי לטולי הידע הנדרש לצורך הוצאת עסקת הסמים לפועל (עמ' 1786 ש' 32 – עמ' 1787 ש' 11). בעקבות בקשה זו, נערכה פגישה בביתו של אלי לוי, בה נכחו רוחן, טולי, אלי לוי ואפרים מאיר. בפגישה הציג רוחן את טולי בפני אלי לוי כך: "תשמע זה טולי, הוא כמוני, הוא ידבר איתך, איתו תדבר, אני לא מבין בסמים, תדבר איתו על הכל, מה שצריך ... כמוני, זה כאילו אתה מדבר אלי" (עמ' 1787, ש' 10 - 13). לאחר זמן קצר רוחן עזב את המקום ואלי לוי החל לפרט באזני טולי את הדברים, ולפיהם ברשות שותפו לשעבר, מנשה אליהו, מכולה

בדרום אמריקה, ובה 800 ק"ג קוקאין, וכי הוא זקוק לעזרתו על-מנת להוציאה מדרום אמריקה לצורך מכירת הסמים (עמ' 1787, ש' 13 – 21).

14. טולי ציין בעדותו כי חזר לרוחן ועידכן אותו ש"יש שם כמות של 700-800 קילו זו עסקה טובה, אני אנסה לשנע את זה לאירופה" (עמ' 1787, ש' 25 - 26), והוחלט, כי טולי יסע עם אלי לוי לספרד לבדוק כיצד להעביר לשם את המכולה (עמ' 1787, ש' 31 – 32). "לקראת אוגוסט-אוקטובר" בשנת 2001 יצאו טולי ואלי לוי לברצלונה. באמצעות דרכונים מזויפים הקימו חברה לציוד כבד ופתחו חשבון בנק לצורך ייבוא המכולה מדרום אמריקה. משראו שהמהלך לא צלח, שב טולי לארץ, עדכן את רוחן על אודות כישלון התוכנית ועל כך שעליהם לחפש "כיוון אחר" להעברת הסמים מדרום אמריקה (עמ' 1787, ש' 32 – עמ' 1788, ש' 16. לשלמות התמונה אציין, שלפי "רשימת כניסות ויציאות", טולי אכן שהה בחו"ל בין 12.8.01 – 2.9.01 – **ת/227כא**; ואלי לוי שהה בחו"ל בין התאריכים 16.8.01 – 30.8.01 - **ת/887**).

15. לדברי טולי, בתקופה בה חזר מברצלונה, כבר התחברה קבוצתו של רוחן לארגון אברג'יל וזמן מה לאחר שובו ארצה, פנו טולי ורוחן למאיר, סיפרו לו על עסקת הסמים הפוטנציאלית, במטרה שיבחן האם ניתן להעביר את המכולה למדינה כלשהי (עמ' 1788, ש' 16 – 18; עמ' 1788, ש' 21 – 25). בהמשך לכך, ולאחר בדיקה שערך, עדכן מאיר את טולי, כי יש אפשרות להעביר את הסמים לקנדה (עמ' 1788, ש' 28 – 30). בהמשך, במהלך חודש פברואר 2002, עדכן מאיר את טולי, כי עליו להגיע לפגישה, שתתקיים בפרו, בין איש הקשר מטעם מאיר, מוטי חדד, לבין איש הקשר מטעמו של אלי לוי, אשר "מסעוד" אבוטבול (עמ' 1788 ש' 31 – עמ' 1789, ש' 2). המאשימה מפנה בהקשר זה גם להודעת אחיינו של אלי לוי, משה איפרגן (**ת/1064**), שהוגשה ללא התנגדות (עמ' 3137), במסגרתה ציין כי נהג להעביר כספים בשם אלי לוי לאותו אשר מסעוד בפרו, ולמסמכי ווסטרן יוניון המוכיחים את אותן העברות הכספים (**ת/1000 – ת/1014**). טולי העיד על טיסתו לפרו, בין התאריכים 6.3.02 – 12.3.02 (עמ' 1789 ש' 22, וראו: **ת/227כא**), במהלכה נפגש עם מוטי ואשר. עוד סיפר טולי, כי השלושה סיכמו ביניהם, כי טולי יגיע לקנדה עם הגעת המכולה לשם (עמ' 1789, ש' 18 – 19).

16. טולי העיד, כי עם חזרתו מפרו, נערכה פגישה בינו לבין רוחן ומאיר, במסגרתה ציין בפניהם "שאני מעדיף שגם יצחק יהיה איתנו בעסקה הזאת... יצחק אברג'יל הוא מהחיבור שלנו, הוא גם כוח וגם הוא ישמור על מאיר" (עמ' 1790, ש' 8 - 10). טולי הסביר, שבקשתו נבעה מכך שפחד שמאיר "ימעל אותם", שכן מוטי, האחראי על העסקה בקנדה, פועל מטעמו של מאיר (עמ' 1790, ש' 5 - 11). עוד ציין טולי, כי שותפותו של אברג'יל נדרשה גם על מנת לפתור בעיות עתידיות עם אלי לוי, שנושל מרווחי העסקה הגדולה (עמ' 1791, ש' 3 – 6). לאחר הסכמת רוחן ומאיר לכך שאברג'יל יהיה שותף לעסקה הגדולה,

התקיים מפגש בהרי ים המלח, בו נטלו חלק טולי, אברג'יל, רוחן ומאיר (עמ' 1790, ש' 11 – 15). במהלך הפגישה, עדכן טולי את המעורבים על אודות ההסכמות אליהן הגיע עם מוטי ואשר במסגרת נסיעתו לפרו, ונקבעה חלוקת רווחים בין השותפים לעסקה, לפיה הקבוצה של רוחן תקבל 30% מרוחי העסקה; הקבוצה של מאיר תקבל 30% מרווחי העסקה; הקבוצה של אברג'יל תקבל 30% מרווחי העסקה; עשרה האחוזים הנותרים יועברו לסמי ביטון. עוד הוסכם לנשל את אלי לוי מרווחי העסקה (עמ' 1790, ש' 19 – 28; עמ' 1791, ש' 7- 9).

17. על-פי עדות טולי, ביום 31.12.02, לאחר שעודכן כי המכונה עם הסמים הגיעה לקנדה, טס עם צ'יקו בית עדה (להלן: צ'יקו), אחיינו של רוחן, לקנדה (עמ' 1794, ש' 19 – 23; וראו: **ת/ 227כא** – רשימת הכניסות והיציאות של טולי). בהגיעם למונטריאול, פגשו את מוטי ואשר במחסן בו אוכסנה המכונה. באותו מעמד, כך לפי טולי, הכיר לראשונה את סמי ביטון (עמ' 1794, ש' 26 – 27; וראו חקירת סמי ביטון במשטרה, שהוגשה חלף חקירתו הראשית, שבה ציין שיחד עם טולי פגש אדם בשם צ'יק או צ'יקו, אותו זיהה כ"דומה קצת" לתמונה שהוצגה לו **(ת/7** בש' 417; **ת/11** מונה 10:43:1. כן ראו: **ת/4** שורה 38). טולי העיד, כי המכונה נראתה כך: צינור ברזל ארוך, שסביבו שמונה גלגלי פלדה גדולים, שלהערכתו שקלו בין 1.5 ל – 2 טון, כל אחד (עמ' 1794, ש' 32 – עמ' 1795, ש' 9; **ת/841** – ציור של המכולה על ידי טולי). עוד העיד טולי, כי לאחר מספר ניסיונות ושימוש בכלים מיוחדים, עלה בידי אשר לפתוח את אחד הגלגלים, וסמי אשר נבהל כאשר ראה את תכולתו אמר "אוי אוי... אני רק בסרטים ראיתי דברים כאלה" (עמ' 1795, ש' 20). באתו שלב מוטי מצידו הבהיר לטולי שלא יחשוש מסמי, שכן הוא כבר "עבד" עם סמי בעבר "על אקסטות, דברים כאלה" (עמ' 1795, ש' 22 – 23). לאחר פתיחת הגלגל, הועבר הסם לשקיות ונשקל, כאשר משקלו הכולל של הסם שהוסלק בגלגל שנפתח, היה בין 60 – 62 ק"ג (עמ' 1795, ש' 24 – 30). לדבריו של טולי, החל מוטי למכור את הסמים בקנדה, תמורת 22,000 דולר קנדי לק"ג, ולאחר כחודש, במהלכו הבין טולי כי מכירת הסמים איטית מהמצופה, שבו הוא וצ'יקו לארץ, כאשר הוסכם שמוטי יעדכן את טולי עובר לפתיחת הגלגל השני של המכונה (עמ' 1796, ש' 2 – 22; **ת/842** – מסמכים על אודות שערי החליפין באותה תקופה). בעת שהייתם בקנדה, העביר מוטי לטולי וצ'יקו כ – 100,000 דולר קנדי מכספי מכירת הסמים, כאשר חלק מסכום זה הובא על-ידי השניים לישראל (עמ' 1796, ש' 4 – 5; עמ' 1796, ש' 29 – עמ' 1797, ש' 2).

18. טולי פירט בעדותו את הסכומים שהתקבלו ממכירת הסמים (כ-62 ק"ג קוקאין) מהגלגל הראשון. מעדותו עולה, כי ביום 7.2.03 שבו הוא וצ'יקו לארץ מקנדה וכשבועיים לאחר מכן, הודיע לו סמי ביטון ששלח כספים מרווחי העסקה לצ'יינג בירושלים, באמצעות בלדר חרדי (עמ' 1797, ש' 10 – 14). טולי נסע לירושלים וקיבל מהחרדי שקית ובה כ - 400,000 דולר במזומן, מהם העביר למאיר כ – 200,000 דולר והמחצית השנייה חולקה

בין חברי קבוצתו של רוחן - רוחן, טולי, צ'יקו ודותן (עמ' 1797, ש' 15 – 30). כשבועיים לאחר מכן, סמי ביטון יצר קשר עם טולי פעם נוספת, והפנה אותו שוב לבלדר חרדי בירושלים, לצורך קבלת כספים. גם הפעם נסע טולי לירושלים וקיבל לידיו סכום של כ-400,000 דולר, אותם העביר במלואם למאיר, שהיה אמור להעביר חלק מהכסף לאברג'יל (עמ' 1798, ש' 2 – 8). לאחר כשבועיים נוספים, יצר סמי ביטון קשר עם טולי בפעם השלישית, והפנה אותו לאחיו, פנחס ביטון, שממנו קיבל טולי כ – 380,000 דולר, כאשר הכסף יועד לקבוצתו של רוחן. לדברי טולי, רוחן אמר לחברי קבוצתו שיעשו שימוש בכסף שהתקבל לצורך קניית דירות, שכן בבעלותו של רוחן הייתה דירה, ורק לאחר מכן יקבל רוחן את חלקו (עמ' 1798, ש' 8 – 21). בהקשר זה של רכישת דירות על-ידי חברי קבוצתו של רוחן, מבקשת המאשימה להפנות גם לדברי עד המדינה י.א. בחקירתו במשטרה, שם ציין, כי שמע מפי צ'יקו, שצ'יקו קנה בית מכספי העסקה הגדולה (**ת/2312א,** עמ' 4 ש' 16 – 26).

19. טולי העיד כי בשלב מסוים, בהמשך למתואר, הודיע לו מוטי שפתח גלגל נוסף במכונה, ללא ידיעתו של טולי, ועל אף המוסכם ביניהם, לפיו יעדכן את טולי בכל פתיחת גלגל. טולי מסר בעדותו, כי פנה לרוחן ומאיר. מאיר הרגיעו "אל תדאג, הכל בסדר" (עמ' 1801, ש' 14 – 15). טולי פנה גם לאברג'יל, שהורה לו ולרוחן להגיע לספרד לצורך יישוב הסכסוך. בהתאם לכך, בין התאריכים 17.6.03- 23.6.03, נסעו רוחן, טולי וצ'יקו לספרד, שם התקיימה פגישה בנוכחות אברג'יל, רוחן, מאיר, טולי, צ'יקו ודמויות נוספות, במסגרתה הבטיחו אברג'יל ומאיר שקבוצתו של טולי תקבל את הכספים שמגיעים לה ממכירת הסמים (עמ' 1801, ש' 16 – 23; ש' 28 – 31; **ת/227כא** ו**ת/227ב** – פלטי המעברים של טולי ורוחן בהתאמה, המצביעים על כך שטסו למדריד במועדים הרלוונטיים). למחרת, התקיימה פגישה נוספת במלגה, בה נכח גם מוטי. מדברי טולי עולה, שמוטי ציין, כי הוא ממשיך לפתוח את הגלגלים ולמכור את הסמים וכי "את החלק של יצחק אני מעביר להם, לכם אין מה לדאוג, את החלק שלכם אתם תקבלו" (עמ' 1802, ש' 15 – 16). טולי העיד, כי באותו מעמד, חילק מוטי כסף מרווחי העסקה שהביא עימו, בסכום שאינו זכור לטולי, בין אברג'יל, רוחן ומאיר (עמ' 1802, ש' 28 – 30).

20. טולי העיד על אודות הכספים שקיבל מסמי ביטון ממכירת הסמים בגלגל השני. מעדותו עולה, כי נוסף על הכספים שהובאו על-ידי מוטי לספרד, קיבל מסמי ביטון כספים במזומן בבלגיה ובדנמרק, בסך של כ- 150,000 דולר בכל פעם. אשר לחלוקת כספים אלה שהתקבלו, מציין טולי, כי **רוחן** קיבל ממנו כספים בספרד, בדנמרק ובישראל ("לאבי נתתי בספרד כסף, לאבי נתתי בדנמרק כסף, נתתי לאבי בארץ כסף, הם רכשו גם מכוניות ב.מ.ו X5 חדשות, מאיפה הכסף? נתתי לו כסף" (עמ' 1808, ש' 20 - 22); וכי ל**אברג'יל** העביר כספים בספרד, בבלגיה ובישראל "גם בספרד וגם בבלגיה וגם בארץ הוא נתן לי להעביר כספים פה לאנשים, שהוא אמר לי תעביר" (עמ' 1808, ש' 24 - 25). בחקירתו

הנגדית שב ועמד טולי על כך, ש"אני נתתי לו בספרד גם ביוני כשקיבלנו את זה כשהגענו לשם ממוטי, וגם אחרי זה" (עמ' 1958, ש' 10) וכן "נתתי בארץ שהוא ביקש ממני לתת לאנשים כסף" (עמ' 1958, ש' 8). כן תיאר טולי את העברת הכספים למאיר (עמ' 1808, ש' 27 – 28). בנוסף להעברת הכספים במזומן, הועברו כספים מסמי לחשבונו של טולי בסך של 500,000 דולר (עמ' 1808, ש' 31 – עמ' 1809, ש' 29 ; **ת/846** – תדפיס חשבון הבנק של טולי). כך למשל, בוצעה העברה של 50,000 דולר מחברת סניאל שבבעלותו של סמי לחשבונו של טולי (**ת/845**). הכספים נמשכו על ידי טולי, כאשר חלקם התחלק בין חברי קבוצתו של רוחן וחלקם שימש לצרכיו המבצעיים של הארגון (עמ' 1810, ש' 2 – 8). לדברי טולי, נוכח העובדה שחלק מהכספים הועברו ישירות לחשבונו וניתן להתחקות אחר מקורם וחששו מהרשויות, ערך עם סמי הסכמים פיקטיביים, לפיהם מקור הכסף שהועבר בחוב של סמי לטולי (עמ' 1809, ש' 27 – עמ' 1810, ש' 1 ; **ת/23, ת/24א, ת/25א, ת/26א** ו - **ת/27א** - ההסכמים בין טולי לבין סמי). במסגרת מערך חוזי זה, הועברו לטולי כספי מכירת הסמים מהגלגל השני, וניתן שיק בנקאי, על סך 100,000 דולר, הנושא את התאריך 3.9.03, מסמי לפקודת טולי, שנחזה להיות התשלום האחרון של החוב (**ת/847**) ; וראו חקירת סמי ביטון במשטרה, שהוגשה כחקירה ראשית - **ת/12**, עמ' 18 - 20). בעדותו הסביר טולי, כי אמנם מדובר בתשלום אחרון לפי החוזים הפיקטיביים בינו לבין סמי. אולם, אף לאחר תאריך זה המשיך לקבל כספים מרווחי מכירת הסמים (עמ' 1810, ש' 9 – 15 ; עמ' 1810, ש' 17 - 19). אשר לסכום הכסף הכולל שהתקבל מהעסקה הגדולה, ציין טולי, כי הגם שלא נכח בפתיחת כל הגלגלים ולא היה אחראי למכירת הסמים, ידע שהאחרים המשיכו לקבל כספים ממכירת הסמים. זאת למד טולי מכך שאם לא היו מתקבלים כספים, היו לבטח פונים אליו (עמ' 2241, ש' 21 – 26). מחישוב שערך טולי, כל אחת משלוש הקבוצות קיבלה מכספי העסקה הגדולה "בערך 2.7-2.8 מיליון דולר", כאשר טולי באופן אישי קיבל "מעל חצי מיליון דולר" (עמ' 1810, ש' 22 – 31).

21. אשר לחלקו של אלי לוי, מסר טולי בעדותו, כי בעת שהייתו בקנדה, פנה אליו אלי לוי, ששמע כי החלו להימכר הסמים ודרש את חלקו בעסקה. טולי דחה אותו משך זמן מסוים בתירוצים שונים, ולאחר שגבר הלחץ מצידו פנה לאברג'יל, רוחן ומאיר בדרישה שישלמו לאלי לוי סכום מסוים (עמ' 1798, ש' 30 - עמ' 1799, ש' 1). רוחן השיבו "אני אסדר את זה" (עמ' 1799, ש' 11) ואף אברג'יל ומאיר השיבו לו באורח דומה. זמן מה לאחר מכן נעצרו אילן עזרן (גיסו של טולי) ושלומי בסה עם כלי-נשק. טולי העיד, כי בדיעבד התברר לו "שהם נשלחו על ידי אבי רוחן על אלי לוי" (עמ' 1799, ש' 12 – 13). בהמשך לכך, הגיעו נציגי משפחת חרירי לביתו של רוחן ודרשו כספים עבור אלי לוי. לאחר אירוע זה טולי לא שמע עוד על אלי לוי ובהמשך שמע שנרצח (עמ' 1798, ש' 22 – עמ' 1800, ש' 17). עם זאת, טולי הקפיד לציין כי לאלי לוי היו סכסוכים נוספים, ובכלל זה "סכסוך קשה", שאינם קשורים כלל ל"עסקה הגדולה" מושא האישום (עמ' 1800, ש' 19 - 23).

עדות סמי ביטון

22. סמי ביטון, ישראלי בעל אזרחות קנדית, היה אמון, על קליטת המכולה עם הסמים בקנדה ועל אחסונה במחסן. סמי ביטון נעצר ביום 15.6.15, עם נחיתתו בישראל מקנדה. חקירותיו במשטרה התקיימו כחודש לאחר פתיחת החקירה הגלויה בפרשה וכשלושה שבועות לאחר שטולי חתם על הסכם עד מדינה ושטח בפני החוקרים את גרסתו (**ת/838** – הסכם עד מדינה עם טולי, מיום 22.5.15). לאחר הגשת כתב האישום, הופרד עניינו של ביטון וביום 28.12.15 הוא הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן (**ת/22** – הכרעת הדין והסדר הטיעון בעניינו של ביטון). במסגרת ההסכמות בין הצדדים, נקבע, כי יעיד במסגרת התיק העיקרי. עדות ביטון נשמעה בימים 18.9.16 ו – 22.9.16, במסגרתה הוסכם, כי אמרותיו במשטרה יוגשו חלף חקירתו הראשית והוא נחקר בחקירה שכנגד על-ידי בא-כוחו של רוחן. ביום 22.9.16 נגזר דינו של ביטון, בהתאם להסדר הטיעון עימו, ל – 18 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים.

23. סמי ביטון נחקר במשטרת ישראל שש פעמים, וחקירותיו, כאמור, הוגשו חלף עדותו הראשית (**ת/1** – **ת/28**). גרסתו במשטרה הייתה גרסה מתפתחת, כאשר בחקירתו הראשונה מסר גרסה שאינה תואמת את חקירותיו המאוחרות יותר. ביטון הסביר עניין זה בכך שחשש מטולי ולא רצה להפלילו (**ת/5**, עמ' 12, ש' 13 - 30), אך משנמסר לו על-ידי חוקריו כי טולי חתם על הסכם עד מדינה, "היום נפלה לי אבן מהלב,... אני כבר יודע שתולי כבר לא מאיים עלי" (**ת/8**, עמ' 174, ש' 18 - 26) מסר את גרסתו המלאה.

24. על-פי גרסת ביטון, בחודש ספטמבר 2002, ערכו הוא ומוטי חדד, אותו הכיר בנסיבות קודמות, ביקור במפעל לשיפוץ קטרי רכבת במונטריאול, שהיה שייך לחברו של ביטון – אדם בשם לורן. לאחר כשבוע, פנה מוטי לביטון, סיפר כי משקיעים יהיו מעוניינים להשקיע במפעל של לורן וביקש מביטון לשכנע את לורן שאותם משקיעים יעבדו עם לורן בענף הרכבות ויביאו מכונות למפעל שברשותו. בהמשך לכך, לאחר שביטון שוחח על כך עם לורן, ערך מוטי היכרות בין ביטון לבין טולי – כממן עסקת המכונות – ולאחר פגישה זו, שלח מוטי את המכולה מפרו לקנדה, על שם החברה של לורן (**ת/5** , עמ' 115, ש' 20 – עמ' 120, ש' 2). בחודש ינואר הגיעה המכולה למחסן של לורן בקנדה, אך לא ניתן היה להכניס את תוכנה לתוך המחסן, לאור מחסור בציוד מתאים. ביטון מספר, כי לאחר פניה של לורן אליו, נסע למחסן, ראה את המכולה פתוחה ובתוכה "ראיתי כמו מכונה, צינור ענק שמסביבו 10 גלגלי ענק" (**ת/4**, ש' 45 – 46) ודאג לציוד מתאים על-מנת לפרוק את המכולה ולהכניס את המכונה למחסן (**ת/4**, ש' 41 – 53).

משראה לורן כי המכונה שהובאה על-ידי מוטי אינה קשורה לרכבות, ביקש מביטון לפנות את המחסן. לאור מקרה קודם, בו הכניס מוטי כדורי אקסטזי במכולת רהיטים שיובאה לקנדה על-ידי חברתו של ביטון, הבין האחרון כי יבוא המכונה אינו תמים (**ת/4**, ש' 53 – 66). לדבריו, שאל את מוטי "באיזה צרה אתה מכניס אותי עוד פעם? ובלי הסכמתי, מה ייבאת במכונות האלה?" (שם, בש' 69 – 70).

מוטי ניסה לשכנע את ביטון לסייע לו במציאת מקום חלופי בו ניתן יהיה לאכסן את המכונה וגייס לשם כך את טולי, שהבהיר לביטון, לדבריו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי עליו לסייע לשניים במציאת מקום אחסון למכונה, וכי שמע שליד המפעל של אחיו של ביטון יש מקום להשכרה (**ת/4**, ש' 76 – 95). ביטון מספר, כי במהלך שיחה זו אוים מפורשות על-ידי טולי, בכך שזה האחרון מסר לו שמכיר את משפחתו ושכדאי לו לעזור להם (**ת/8**, עמ' 150, ש' 38 – עמ' 151, ש' 16). בהקשר זה מספר ביטון על אירוע שהתרחש במוצאי שבת באותו השבוע. לדבריו של ביטון, נסע לחברו ג'ו חזן, שהיה גם חבר של מוטי, וביקש ממנו לנסות לשכנע את מוטי למצוא מחסן חלופי, כאשר תשובת חזן היא, שמוטי "נעול" דווקא על מקום זה. במהלך שהותו בביתו של חזן, הגיעו למקום מוטי ובחור אנגלי נוסף. לאחר שמוטי הבהיר לביטון, כי "אנחנו מנסים להסביר לך את זה יפה, אנחנו רוצים את המקום" שלף אותו בחור אנגלי אקדח, הצמידו, כך לדבריו, לרקתו של ביטון ואמר לו את הדברים הבאים: "איזה אחד מהבנים שלך אתה מעדיף שילך?" (**ת/8**, עמ' 155, ש' 17). אחר הדברים האלה, שוחח ביטון עם בן-דודו, בעל המקום, שהסכים להשכירו למוטי וטולי לשנה, תמורת 60,000 דולר והמכונה הועברה למחסן החדש (**ת/4**, בש' 100 – 110). כשהגיע ביטון למחסן, פגש שם את מוטי, טולי, אשר מסעוד "והצ'יק הזה" (**שם**, ש' 111 – 112), יחד עם שני פועלים פורטוגזים, עומלים על הורדת הגלגלים מן המכונה. מספר ימים לאחר מכן, הסתקרן ביטון והגיע למחסן על מנת לראות את תכולת המכונה. לדבריו, פגש במחסן את טולי, אשר, מוטי "והצ'ק" הזה וראה, כי אחד הגלגלים נפתח "ובתוך התבנית של הגלגל פנימה היו חבילות עטופות בנייר שחור" (**שם**, בש' 118 – 123).

25. ביטון מתאר, כי כשלושה שבועות לאחר פתיחת הגלגל, בערב שבת, במהלך הסעודה, הגיע לביתו אשר מסעוד אבוטבול בפנים נפולות. אשר סיפר לביטון, כי עת ביקש מטולי את חלקו בעבור מכירת הסמים מהגלגלים שנפתחו, בהתאם לסיכום ביניהם, אמר לו טולי לקחת 80,000 דולר "ואת החיים שלך במתנה ותעוף מפה". לגרסת ביטון, אשר הוסיף, שאינו יודע מה לומר לחברו, אלי לוי, המתגורר בישראל ואשר סמך עליו שידאג לחלקו בעסקה. זאת, לפי שהמכונה עם הסמים הייתה שייכת ללוי, כאשר אשר היה זה שארז את הסמים בתוך הגלגלים. לדבריו של ביטון, אשר ציין בפניו כי הוא חושש לחייו של אלי לוי, "שאולי יעשו לו 'כיפה אדומה'" (**ת/4**, ש' 125 – 169 ; **ת/7**, ש' 33 –72). עוד תיאר ביטון, כי נסע עם אשר למחסן, שם פתח אשר את אחת השקיות השחורות ובתוכה הייתה אבקה לבנה, ממנה נדף ריח (**ת/4**, בש' 171 – 174). ביטון מספר שהחליט לנסות לסייע לאשר. על כן, זימן פגישה בנוכחות מוטי וטולי, במהלכה שאל את השניים מה חלקו במכירת

הסמים וטולי כתב על מפית "מוטי שישה אחוז, מארח שש עשרה אחוז" וכששאל ביטון מיהו אותו מארח, ענה לו טולי "אתה יא בלטה" (**שם**, ש' 180 – 193). כששאל ביטון מה לגבי חלקו של אשר בעסקה, ענה לו טולי, כי הוא קיבל את חלקו (**שם**, ש' 193 – 195). עוד מסר טולי לביטון, כי בכל עניין הנוגע לכספים, עליו לפנות למוטי. לדברי ביטון, לאחר הפגישה הודיע לאשר, כי יוכל לקבל את חלקו, קרי 16% אחוזים מהעסקה, שכן הוא אינו מעוניין בכסף מלוכלך (**שם**, ש' 196 – 206 ; **ת/7**, ש' 79 - 96).

26. לדברי ביטון, בתחילת חודש יוני באותה השנה התקשר אליו טולי וביקש ממנו להגיע לאירופה, על-מנת לברר מי נתן את ההוראה לפתוח את הגלגל השישי. בסופו של יום טס ביטון לספרד, שם פגש במלון את טולי ומוטי, וטולי ציין בפניו, כי "הכל סודר" ולו היה מצליח להשיגו בטלפון, היה מבטל את נסיעתו (**ת/4**, ש' 246 – 256 ; **ת/8**, עמ' 159, ש' 11 – עמ' 163 ש' 16). בהמשך, ציין טולי בפני ביטון, כי עליו להעביר את יתרת הכסף מרווחי מכירת הסמים לארץ, שכן למוטי "לוקח יותר זמן להעביר את הכסף" (**שם**, בש' 257 – 261). לדברי ביטון, כשבוע לאחר מכן, הגיע טולי למשרדו של ביטון במונטריאול עם תיק ובו 800,000 דולר, ביקש לשמור על הכסף והוא יעדכן את ביטון מה לעשות איתו. לאחר כשבועיים ביקש טולי מביטון שישלח את הכסף לארץ, שכן הוא זקוק לכסף לקנות דירה באזורי חן ולרכוש מכונה חדשה לשטיפת מכוניות. ביטון מספר, כי בהמשך לבקשה, העביר כספים בסביבות חודש יוני, יולי או אוגוסט מחברת סניאל שבשליטתו לחשבון בנק שמסר טולי (**שם**, ש' 262 – 281). עוד סיפר ביטון, כי בהזדמנות נוספת, בשנת 2003, העביר לטולי 200,000 דולר בישראל, באמצעות נהגו של טולי (**ת/4**, ש' 340 – 342).

27. ביטון מספר בחקירתו על שני אירועים נוספים, שלטענתו נחרטו היטב בזכרונו. האחד, שהתרחש לטענתו בסוף חודש מאי, כאשר המחסן בו אוחסנה המכונה נפרץ. ביטון מספר, כי המשטרה הוזעקה למקום על ידי חברת האזעקות, אך למזלו כלבי המשטרה לא גילו דבר על אודות הסמים. האירוע הנוסף אותו מתאר ביטון, נוגע לבקשתו של טולי מביטון לרכוש תכשיטים לאשתו, בשווי של כ – 30,000 דולר. בסופו של דבר, קיבל ביטון ממוטי כ – 36,000 דולר (**ת/4**, ש' 284 – 296). ביטון הוסיף וציין, כי בויכוח בין מוטי לטולי על פתיחת הגלגל השישי, הבין ממוטי שאם תהיה לו בעיה, יש לו, למוטי, את "הגב" של מאיר אברג'יל (**שם**, ש' 305 – 311).

<u>קו ההגנה</u>

אברג'יל

28. בפרשת ההגנה נשמעה עדות אברג'יל. בכך לראשונה נחשפנו לגרסתו. אזכיר, כי בחקירותיו במשטרה בחר אברג'יל לשמור על זכות השתיקה ונמנע מלענות לשאלות חוקריו, למעט מילות נימוסין ושיחות כלליות כבענייני תפילות ומזון (**ת/271 – ת/289**). בנוסף, בחקירותיו במשטרת ישראל, חזר והשמיע אמירה כללית, שעניינה טענה לחפותו,

אי אמון במשטרת ישראל ובעקבות כך בחירתו להימנע מלהשיב לשאלות החוקרים. כך למשל, ציין אברג'יל באחת מחקירותיו, כי "אין לי שום קשר למה שאתה טוען נגדי. לא ביצעתי שום פשע. ובגלל שאין לי אמון במשטרת ישראל כבר שלושים שנה אני לא מוסר גרסה אף – פעם בשום תיק שאני נחקר... אל תשאל אותי שאלות כי אם תשאל שאלות לגבי הבבא סאלי שהוא רב גדול בישראל אני אשמור על זכות השתיקה. אם תשאל אותי על הילדים שלי אני אשמור על זכות השתיקה. אם תשאל אותי על כל שאלה אחרת אני אשיב בזכות השתיקה. ופה אני שומר על זכות השתיקה" (**ת/272ב**, עמ' 2, ש' 22-30).

בעדותו בפנינו ציין אברג'יל, כי את אמונו הוא נותן בבית המשפט: "אני שונא את המשטרה המושחתת... יש לכם ראיות? לכו תגישו כתב אישום, בית-המשפט יחליט, אל תבלבלו לי בשכל" (עמ' 7069, ש' 3 – 11). אולם, אף לאחר הגשת כתב האישום, נמנע אברג'יל מלהשיב לכתב האישום, **תוך שהוא ער למלוא "המשמעויות הראייתיות"** (ישיבה מיום 23/5/2017 - עמ' 514 לפרוטוקול). לא למותר לציין, כי חודשים לאחר מכן (ביום 10/9/2017) ביקש בא-כוחו של אברג'יל לאפשר לו להגיש תגובה "מפורטת" "עד ליום 25/9/2017". איפשרנו הדבר. אולם, אף לאחר מתן ארכה זו, תשובה לכתב האישום לא הוגשה.

29. בחקירתו הראשית מסר אברג'יל כי התוודע אל עסקת הסמים בשתי הזדמנויות, שבהן נתגלע סכסוך בין טולי למאיר והוא נתבקש לסייע ביישוב הדברים. בארוע הראשון הפנייה אליו הייתה מצד טולי, ואילו בארוע הנוסף יוזם הפנייה אליו היה אחיו, מאיר. לראשונה נודע לו על העסקה באמצע שנת 2003 בספרד מפי טולי. טולי סיפר לו כי הוא ומאיר שותפים בעסקת סמים, במסגרתה מעבירים סמים מפרו לקנדה וביקש מאברג'יל להתערב, שכן מאיר פתח את אחד מגלגלי המכונה, בהעדרו של טולי, בניגוד למוסכם. מעורבותו של אברג'יל, כך לגרסתו, הסתכמה ביישוב המחלוקת בין טולי לבין אחיו. המחלוקת באה על פתרונה בכך, שלאחר ששמע את הסברו של מאיר, הבהיר אברג'יל לטולי ש"אי אפשר לתקוע עבודה בגלל שמר טולי נשאר בארץ" (עמ' 7038, ש' 27 - 28) ולפיכך הבהיר לטולי שהפתרון הוא "שים מישהו אמין שלך שם, מאיר ישים מישהו אמין עליו שם... ככה זה נסגר" (עמ' 7038, ש' 30 - 31). לשאלת בא-כוחו מדוע פנה טולי דווקא אליו כדי ליישב את המחלוקת, השיב "מי יכול לדבר עם מאיר חוץ ממני" (עמ' 7039, שורה 1), שכן "מאיר לא יעשה דבר שאני עומד בתמונה" (עמ' 7039, ש' 3 - 5). לגרסת אברג'יל "**הרווח היחידי**" שלו בעסקה "שלא יתפתח בלגן ואז לך תדע" (עמ' 7039, ש' 11). שמענו מפי אברג'יל, כי אחר הדברים האלה, מאיר פנה אליו בטענה "שטולי מעל אותו, שטולי גנב אותו, שטולי ואיזה קנדי אחד" (עמ' 7055, ש' 28 – 30 ; עמ' 7053, ש' 25 – 32). אברג'יל ציין, כי השמיע באזני את טולי את טענת אחיו: "אחי מאיר ואתה דיברתם אז על 800 קילו, אחי מאיר אומר שאתה אמרת לו שיש 480 קילו,... איך נעלם כל הדברים האלה?" (עמ' 7057, ש' 9 - 10) ודרש "הוכחות" מטולי לגרסתו המכחישה (עמ' 7057, ש'

13). ביום המחרת ביקש מאיר לקיים פגישה משותפת עם אברג'יל וטולי, אך אברג'יל מנע זאת "אני לא נותן לו את ההזדמנות הזאת" (עמ' 7059, ש' 10 – 12).

רוחן

30. במהלך חקירותיו במשטרה נמנע רוחן מלענות על מרבית שאלות החוקרים. רוחן ציין, כי אינו נותן את מבטחו ברשויות אכיפת החוק לאור מקרי עבר, בהם לטענתו התנכלה לו משטרת ישראל, אותם פירט בפני חוקריו ועל כן הוא מבקש לשמור על זכות השתיקה ולא להגיב לחשדות המופנים כלפיו (**ת290ב**, עמ' 21, ש' 34 – עמ' 22, ש' 38 ; עמ' 32, ש' 31 – עמ' 35, ש' 18 ; **ת293/ב**, עמ' 12 – 13 ; עמ' 34 – 38 ; **ת295/ב**, עמ' 15, ש' 37 – עמ' 17, ש' 31 ; **ת296/ב**, עמ' 49, ש' 19 - 34). על נימוקיו לשמור על זכות השתיקה ואי אמונו במשטרת ישראל, חזר רוחן גם בעדותו לפנינו:

> "ת. אני בד"כ לא מדבר בחקירות, אני לא מאמין במשטרה." (עמ' 7970, ש' 4).

רוחן תיאר סדרה של אירועים, שבעקבותיהם איבד את אמונו במשטרת ישראל, ובכלל זה תיאר התרחשות, שלטענתו התרחשה בשנת 2006, **ושחרף חומרתה לא הגיש תלונה בגינה**:

> "....
>
> ש. סיפרת על מקרה שמישהו בא אליך לבית וירה בך, אתה יכול לספר על זה?
>
> ת. כן, הייתי במעצר בית, היה לי ויכוח עם מישהו, קצין מודיעין מימ"ר מרכז, הייתי במעצר בית, היה לי מאבטח קבוע, בקיצור המאבטח לקחו לו את הנשק, לא הסכימו שהוא יאבטח אותי, באותו יום באו שני שוטרים עולים לבדוק אותי, בדקו, למחרת באו שוטר כחול בשתיים וחצי בלילה, אני מסתכל מהעינית אני רואה שוטר כחול, אני פותח את הדלת, הוא אומר לי תעודת זהות, אני מסתובב להביא לו תעודת זהות, הוא ירה בי, אותו אחד שפתחתי לו את הדלת, היה איתו עוד מישהו בצד, והם ירו בי.
>
> ש. זה אמיתי או מומצא?
>
> ת. זה אמיתי. והם ירו בי והוא גם פגע בי.
>
> ש. ונפצעת?
>
> ת. כן, הגעתי לבית-חולים, הוציאו לי את הכדור, באתי הביתה אני רואה חיפוש בתוך הבית ופה זה נגמר." (עמ' 7970, ש' 1 – עמ' 7971, ש' 21).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

בהקשר זה, הסביר רוחן, כי הפעם היחידה בה היה נכון למסור גרסה בפני חוקריו הייתה לצורך יציאה לברית של נכדו (**ת/293ב,** עמ' 12, ש' 21 – 26 ; עמ' 8070, ש' 20 - 32).
במקביל לשמירה על זכות השתיקה, ביקש רוחן מחוקריו לערוך עימותים בינו לבין עדי המדינה, אשר נטען כי מפלילים אותו (**ת/292ב**), כאשר לדבריו שופט יוכל להתרשם מהעימות המצולם ולקבוע מי מהדוברים משקר ומי אומר אמת:

> "נחקר, אבי רוחן: סלבה, תראה. אין יותר יפה מעימות. אין יותר יפה מעימות. בעימות אתה תראה, שופט יסתכל על העימות, יראה מי משקר, יראה מי מדבר אמת. יראה איך זה, איך זה...תביא עימות, ותראה" (**ת/293ב**, עמ' 7, ש' 8 – 11).

ואכן, במהלך העימותים עם עדי המדינה ענה רוחן לשאלות שהופנו אליו. אף לאחר יציאת עדי המדינה מחדר החקירות המשיך רוחן לענות לשאלות שהופנו אליו על-ידי חוקריו הנוגעות לעימות (**ת/294א**, עמ' 14 ואילך – עימות עם עד המדינה י.א ; **ת/296ב**, עמ' 84 ואילך – עימות עם טולי ; **ת/300ב**, עמ' 20 ואילך – עימות עם עד המדינה בומבי). עם זאת, במהלך עימות נוסף עם טולי בחר נאשם 2 למלא פיו מים (**ת/301ב**, עמ' 3 ואילך).

לאחר הגשת כתב האישום, כפר רוחן, כאמור, **בכל** המיוחס לו, ללא הצגת התייחסות או עמדה כלשהיא, העשויה להבהיר כיצד לגרסתו נקלע לפרשה, על לא עוול בכפו. הצגת גרסה מצידו של רוחן נעשתה רק בשלב מתקדם ביותר של המשפט, עם פתיחת פרשת ההגנה. במהלך עדותו הראשית נשמעה לראשונה מפיו של רוחן גרסה, לפיה פנה אליו אלי לוי בהצעה לשותפות בעסקה הגדולה, אך הוא סירב לכך, ואז "טולי דיבר איתו...עשה איתו מה שהוא רוצה", כדלהלן:

> "ת. אלי לוי בא אלי עם אדם מסוים בשביל עזרה, הייתה לו איזו בעיה, בא ישב איתי הוא והבן-אדם, הסכמתי לעזור לו, עזרתי. תוך כדי דיבר איתי על סמים, **אמרתי לו אני לא מתעסק בסמים, זה מה שהיה לי איתו, אחרי זה טולי דיבר איתו, הלך איתו, עשה איתו מה שהוא רוצה, זה לא מעניין אותי**" (עמ' 7946, ש' 22 – 26).

בהמשך חקירתו הראשית, ביקש רוחן לקשור גרסה זו לאמירה שנאמרה על-ידו לטולי, במהלך העימות ביניהם, בה שאל רוחן את טולי "מי מימן לך את זה?", לאחר שטולי הטיח בו את שותפותו בעסקה הגדולה (**ת/296ב**, עמ' 88, ש' 5). בשלב זה של העדות מרחיב רוחן את היריעה ומציין, כי הוא בקיא בפרטי הנסיעה המתוכננת של טולי, בצוותא עם אלי לוי, על-מנת לקדם את "העסקה הגדולה":

" ...

ת. אני אמרתי את זה לטולי תביא את מי שמימן אותך, כי טולי בא אלי אחרי שהוא דיבר עם אלי לוי ורצה לנסוע איתו לספרד ולפתוח שם חברה ולעשות, הוא בא לבקש ממני כסף, **אמרתי לו אני לא נותן כסף לסמים, לא מעניין אותי, תעשה מה שאתה רוצה ותלך למי שאתה רוצה**

ש. **כלומר ידעת שהוא עושה את העסקה ולא רצית להיות שותף לה?**

ת. **ידעתי, זה לא עניין אותי, זה לא פיתה אותי.**" (עמ' 7952, ש' 14 – 20).

אחר הדברים האלה הרחיב רוחן בפירוט עובדתי נוסף. לגרסת רוחן הכיר את אלי לוי כאשר סייע לו לפתור סכסוך, לאחר שרימון נזרק לביתו של לוי. במהלך המפגש, בו ביקש לוי את עזרתו של רוחן, הציע לוי שותפות בעסקת הסמים ורוחן סירב. בהמשך לסירובו של רוחן, פנה לוי לטולי, שהיה באקראי במקום והציע לו שותפות באותה העסקה (עמ' 8354, ש' 13 – עמ' 8359, ש' 16).

כללו של דבר, תמצית גרסת רוחן, שהוצגה לראשונה לפני בית המשפט היא, שרוחן ידע גם ידע על אודות קיומה של העסקה הגדולה, ולגרסתו הוצע לו להיות שותף לה פעמיים: תחילה על-ידי אלי לוי, ולאחר מכן על-ידי טולי. אלא, שלגרסתו דחה את הפניות.

<u>דיון והכרעה</u>

עדות טולי - כללי

31. עוד בטרם אדרש לפניי ולפנים לבחינת עדות טולי, ניכר לעין שעדות **טולי** על אודות עסקת הסמים מוצאת תימוכין משמעותיים בעדות **סמי ביטון**. פרטים מהותיים, המצויים בלב עסקת הסמים, תוארו מפי כל אחד מהשניים באורח זהה או דומה ביותר: עצם קיומה של העיסקה; הגעת המכונה מפרו לקנדה; המחסן בו אוכסנה המכונה שהכילה סמים; תיאורה של המכונה, שבמרכזה "צינור עם גלגלים" על-ידי טולי, דומה להפליא לתיאורה על-ידי סמי ביטון בחקירתו במשטרת ישראל, שהוגשה במסגרת עדותו הראשית (**ת/5**, עמ' 122, ש' 39 – עמ' 123, ש' 20); הסלקת הסמים בתוך גלגלי המכונה; תאור דמותו של מוטי - המוציא לפועל מטעם מאיר בעסקה; מכירת הסמים על-ידי מוטי ועוד כהנה וכהנה. ההגנה היפנתה למספר נקודות, שבהן לשיטתה אין התאמה בין העדויות, ומכאן מתבקשת המסקנה – כך נטען – ששקר בפי טולי. להלן תיבחנה טענות אלה. אולם, אקדים ואומר, כי ההבטים שהעלתה ההגנה מצביעים הם גופם על חולשת הטיעון. נקל להיווכח, שהנושאים המועלים על-ידי ההגנה אינם עיקר ואין בהם להקהות את התמונה החדה הניבטת מההתאמה והתימוכין המשמעותיים בשורה ארוכה של היבטים מרכזיים וקונקרטיים לעדות טולי, כמובא לעיל.

בחינת עדות טולי

32. עד המדינה טולי הוא מי שבאמתחתו קופת שרצים. ברקעו עבירות למכביר, הן בעבירות של סחר בסמים קשים והן בעבירות מרמה בהיקף ניכר. עדותו מחייבת בחינה זהירה וקפדנית. עדות טולי בחקירתו הראשית הייתה קוהרנטית. בכל הנוגע לאישום השני הייתה העדות רוויית פרטים, קולחת וסדורה, תוך שהעד נדרש לפרטי הדברים שבידיעתו האישית, מראשית ועד אחרית. טולי העיד לפנינו במהלך תשע ישיבות. הוא נדרש לחקירות נגדיות מעמיקות של הסנגורים, שבהן נתבקש, בין היתר, לבאר אי-התאמות וסתירות נטענות, שהוצגו לפניו. התרשמתי ממהימנות גרסתו באשר לאירועי עסקת הסמים מושא האישום השני. אכן, בעדות שניתנה כחלוף שנים ממועד התרחשות הדברים, אפשר שנפלו בה אי-דיוק או טעות כזו או אחרת. אולם, להתרשמותי הבלתי אמצעית, ניכר היה שלֵב הדברים הם גרסת אמת, המתארת עסקת סמים, במסגרת ארגון הפשיעה, שבה טולי נטל חלק מוביל ומרכזי. בא-כוחו של רוחן הצביע בסיכומיו על סתירות נטענות בעדות טולי המובילות, לשיטתו, למסקנה לפיה דבריו אינם אמת. אדרש, אפוא, לטיעוניה העיקריים של ההגנה.

מועד ההגעה למונטריאול

33. ההגנה מפנה לגרסת טולי באשר למועד הנסיעה לקנדה ולהיכרות עם סמי ביטון. כזכור, על-פי עדות טולי, הוא וצ'יקו הגיעו למונטריאול ביום **3.1.03**, שם פגשו את מוטי, שהוביל אותם למחסן בו אוכסנה המכונה. נטען, שמפלט הכניסות והיציאות הקנדי עולה שמוטי נכנס לקנדה ביום **5.1.03**. לפיכך, נטען כי גרסת טולי אינה מתיישבת עם הראיות. כל נסיוננו לאתר את הראייה, שאליה היפנתה ההגנה, העלו חרס. בא-כוחו של רוחן נתבקש, אפוא, להפנות אל הראייה ולסימונה. במהלך השלמת סיכומיו בעל-פה, לשאלת בית המשפט, הסנגור המלומד התחייב להציג את אותו פלט כניסות ויציאות קנדי, אשר לא היה לפניו בעת הטיעון ולשיטתו מוכיח את טענתו ("נוכל לבדוק ולשלוח את זה" - עמ' 12942, ש' 20 - 28). אך לא עשה זאת; ואילו התביעה ציינה, כי ראייה כנטען כלל לא הוגשה. יש להצטער על דרך טיעון ההגנה, שהיפנתה למסמך שלא הוגש. בפן הפורמלי בכך נסתם הגולל על הטענה. אולם, עיקר הדברים הוא, שאף אם העד טעה במועד המדויק שבו מוטי הביא אותו למחסן, אין בכך לגרוע ממהימנות גרסתו. טיעון ההגנה הוצג בפני העד בחקירה הנגדית וניכר היה בעד, שהוא **איתן** ועקבי בגרסתו אודות **פרטי** ההתרחשות, אף אם אפשר ששגה ב**מועד** התרחשות הארוע:

> ש: אני אומר לך דבר כזה. מוטי לא היה בקנדה, בתאריך שאתה דיברת עליו. וסמי ביטון לא נכח בפתיחה.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ת: **אז אני אומר לך שמוטי הביא אותי למחסן**, מוטי היה קנדה. **זה כמו שעכשיו אני רואה את הגלימה שלך שחורה – ככה זה מוטי היה. אז אני אומר לך שמוטי היה שם, ומוטי הביא אותי למחסן, וסמי ביטון היה שם,** ואשר היה שם ואני הייתי ומשה בית-עדה.

ש: אז אני אומר לך שמוטי בחמישה בינואר נכנס לקנדה. באחד בינואר, כשאתה נמצא בקנדה ומגיע לטורונטו ונוסע לשם ברכבת, מוטי לא נמצא בקנדה. הוא נכנס לקנדה רק בחמישה בינואר. ...

ת: ... אני הגעתי לטורונטו באחד או בשניים בינואר, בלילה. ישנתי לילה בטורונטו ולמחרת ברכבת נסענו למונטריאול. ויכול להיות שבאותו יום או למחרת פגשתי את מוטי. זה שלא הייתי שם? אז אני אומר לך: אני הייתי במחסן, ואני שם הכרתי את סמי ביטון, והיה שם אשר, והיה אני, ומשה בית-עדה, ופתחנו שם את הגלגל. אתה משחק לי אותה בארבעה או בחמישה? אז זה בחמישה בחודש. זה שהיינו במחסן – היינו במחסן.

ש: אני אומר לך דבר כזה. מוטי לא היה בקנדה, מוטי נכנס לקנדה בחמישה.

ת: **יכול להיות שזה היה חמישה בחודש. זה שהייתי במחסן עם מוטי – זה בטוח**...

ש: ... ומה שעכשיו הצגתי לך באופן אובייקטיבי, שעל-פי הכניסות של מוטי לקנדה, מוטי לא יכול להיות בקנדה בתאריכים האלה. ...

ת: **אמרתי לך שזה יכול להיות בחמישה.** אם לא היה מוטי, אני יכול לשלוח מישהו אליי הביתה. יש שם תמונה, עבודת שמן, שהוא נתן את זה לאיזה חרדי שלו. הייתי אצלו בבית. ראיתי את התמונה. אמרתי לו: אני רוצה תמונה כזו. הוא אמר: אין בעיה, והחרדי שלו, יש לי עד היום תמונה עם החתימה שלו, והוא שלח לי מקנדה. **איך אתה יכול להגיד שאני לא הייתי עם מוטי? אז אם מוטי לא היה בארבעה בחודש, הוא היה בחמישה** (עמ' 2237, ש' 7 - עמ' 2238, ש' 23 ; ההדגשות לא במקור).

נוכחות סמי ביטון במעמד פתיחת הגלגל הראשון

34. נטען, כי גרסת טולי, לפיה הכיר את סמי ביטון לראשונה ביום פתיחת הגלגל אינה יכולה לעמוד, שכן היא סותרת את דבריו של ביטון, לפיהם לא נכח במחסן בעת פתיחת הגלגל. ההגנה טוענת כי חיזוק לדבריו של ביטון, לפיהם לא נכח במחסן בעת פתיחת הגלגל, ניתן למצוא בדבריו של טולי, ש"הסתבך בשקריו" במהלך עדותו **הראשית**, עת אמר את הדברים הבאים:

> "זה צינור מברזל ונכנסים בפנים אופנים, גלגלים, כל גלגל כזה שוקל בין 1.5 ל-2 טון. הבאנו קלאק (מלגזה), הורדנו גלגל אחד על הרצפה, אשר, שהוא המומחה, שהוא קנה והוא הטמין והוא הכל, הוא התחיל לפתוח, הוא התחיל לנסות לפתוח את הגלגל והוא הסתבך, ואז אני לא זוכר אם גם אנחנו נסענו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

איתו, **אני הוא וסמי ביטון ומוטי לקנות כלי עבודה, נסענו למקום מסחרי במונטריאול שמוכרים כלי עבודה, קנינו כלי עבודה, חזרנו**, ניסינו עוד פעם לפתוח את זה, הוא עוד הפעם הסתבך, הביא רתכת, התחיל עם הרתכת לעבוד, **פתאום נהייתה שריפה**, גלאים שהתחילו לצפצף, הגיעו מכבי אש לאזור. **נבהלנו, אמרתי למוטי תקשיב תתקשר לסמי שיבוא לפה, שלא תהיינה בעיות, סמי הגיע**, אמר למכבי אש שהכל בסדר, לא קרה כלום, השתלטנו על זה, הכל בסדר. לאחר מכן, לא יודע כמה זמן, אשר הצליח לפתוח, עלה על השיטה" (עמ' 1795, ש' 8 – 17; הדגשות לא במקור).

לטענת ההגנה, בגרסת טולי מופיעים דברים והיפוכם, שכן העד מסר שבעת תחילת הנסיונות במחסן לפתוח את הגלגל היה סמי נוכח במקום; ואילו בהמשך הדברים תיאר, כי כאשר החלה השריפה, הוזעק סמי להגיע למקום. נטען, שסתירה זו פוגעת במהימנות טולי ומחזקת את גרסת סמי ביטון, לפיה לא נכח בעת פתיחת הגלגל הראשון.
לא מצאתי ממש בטענה. במהלך חקירתו הנגדית על-ידי בא כוחו של מאיר (אשר כזכור, הודה מאוחר יותר בחלקו בפרשה ודינו נגזר), עומת טולי עם סתירות לכאוריות אלה בגרסתו, ותשובותיו לעניין זה היו משכנעות ומהימנות. אשר לנוכחותו של סמי ביטון בעת פתיחת הגלגל, הסביר טולי בפירוט את השתלשלות הדברים:

ש: למי התקשרת כשהייתה שרפה?
ת: לסמי ביטון.
ש: אבל הוא נמצא איתך בזמן שאתה פותח את הגלגל.
ת: לא, לא, זה אחרי הפתיחה. כשהמשכנו שמה לעבוד.
ש: מה זה המשכתם לעבוד? בוא תסביר. הגלגל נפתח...
ת: הגלגל לא נפתח. הגלגל עוד לא נפתח. **הייתה בעיה בגלגלה, בפתיחה שלו. אז אנחנו הבאנו כלים. אחרי שהבאנו כלים הבאנו גם ברנר. בזמן שהתחיל לעבוד עם הברנר, אדון אשר, נהיה שרפה כזו. גלאים. אז הגיע מכבי אש. הגלגל עוד לא היה פתוח. אז התקשרו לסמי ביטון.**
ש: אז סמי ביטון נמצא איתך! אלמה (צ"ל: על-מה) צריך להתקשר אליו?
ת: הוא יצא מהמחסן. אשר עבד עם הברנר. כשקרה המקרה סמי לא היה. התקשרו אליו: יש שרפה, תבוא מהר. עוד לא נפתח הגלגל.
ש: כשאתה ניסית לפתוח את הגלגל, סמי היה?
ת: בהתחלה כן, אחרי זה הוא הלך. הלך וחזר (עמ' 2238, ש' 3 – 15; ההדגשות לא במקור).

זאת, ואף זאת. טולי דבק בגרסתו לפיה הכיר את ביטון לראשונה במחסן ביום פתיחת הגלגל:

ש: מוטי נכנס בחמישה. סמי שומר שבת. סמי לא היה יכול להיות בפתיחה של הגלגל. והוא גם אומר בבית המשפט שהפעם הראשונה שהוא ראה את הסמים, זה היה כשהוא פגש את אשר מסעוד, אחרי הפריצה למחסן, והוא ראה את הסמים מחוץ לגלגל. זה מה שסמי ביטון טוען.

ת: אז סמי ביטון טוען. אז אני טוען אחרת. **אז אני אומר לך שאני הגעתי לשם, הגענו למחסן – עוד פעם, בפעם המאתיים – הגענו למחסן. היה נוכח שם אני, סמי ביטון, אשר מסעודה, משה בית-עדה ומוטי. פתחנו את הגלגל. איך שפתחנו הוא גם נבהל. אמר: יו, יו, יו, יו! ראיתי את זה רק בסרטים. אז איך הוא אומר לך שהוא ראה את זה רק בחוץ? אז סמי אומר** (עמ' 2237, ש' 23 – 30).

ובהמשך:

ש: **סמי ביטון אומר דבר כזה, שאתה הכרת אותו לפני העסקה הזאת.**

ת: אז אני אומר את זה בפעם, לא יודע, מי יודע כמה, שאני לא הכרתי אותו לפני העסקה בכלל. אני הכרתי אותו בפעם הראשונה במחסן בקנדה (עמ' 2238, ש' 24 – 26).

תיאורו המפורט והמבואר של טולי על אודות נסיבות פתיחת הגלגל הראשון, כאשר סמי ביטון נכח במקום, מהימן עלי.

מספר הגלגלים שנפתחו שעה שטולי נמצא בקנדה

35. כן מפנה בא-כוחו של רוחן לסתירות בין גרסת טולי לגרסת סמי ביטון בכל הנוגע למספר הגלגלים שנפתחו בעת שהותו של טולי בקנדה. כך, נטען, כי בעוד שטולי תיאר פתיחת גלגל אחד בעודו שוהה בקנדה, מסר סמי ביטון שחמישה גלגלים נפתחו באותה עת. לטענת ההגנה המדובר בסתירה מהותית, המכרסמת במהימנות עדות טולי.

36. איני שותף למסקנת ההגנה. דומה, שהיפוכם של דברים הוא הנכון. כל אחד מהעדים מתאר באורח דומה להפליא מרכיבים מרכזיים בעסקה, ובכלל זה תיאור ההיבטים הייחודים של הסתרת הקוקאין בגלגלי המכונה, הגעתה למחסן, פתיחת הגלגלים, אזכור העובדה שלסמי ביטון חלק בעסקה ועוד. בנסיבות רגילות, טבעי הוא ששני עדים שמעידים על אותה התרחשות לא יתארו אותה באורח זהה לחלוטין. מטבע הדברים, שכל עד מעיד על שאירע מנקודת מבטו, בהתאם לחלקו באירוע ובהתאם לתפיסתו את הדברים. יתר על כן, דקלום זהה של תיאור האירוע מצד עדים מעלה לא אחת חשש לתיאום גרסאות ביניהם. הדברים נכונים ביתר שאת בענייננו, עת העדות ניתנת בחלוף כ–13 שנים ממועד ההתרחשות, כאשר מטבע הדברים, לאחר תקופה כה ארוכה, נותן

הזיכרון האנושי את אותותיו ומעמעם חלק מן הפרטים שאינם מצויים בגרעין הקשה של העדות.

בהמשך לדברים אלה, ולאור התרשמותי מהעדויות ונתינת הדעת למכלול התמונה הראייתית, לא מצאתי, כי גרסת סמי ביטון מכרסמת במהימנות עדות טולי. נהפוך הוא, כפי שהובהר לעיל, ניכר לעין, שעדות זו מעניקה תימוכין כבד משקל לעדות טולי. אשר לסתירות הנטענות בין העדויות: **ראשית**, דבריו של סמי על אודות מספר הגלגלים שנפתחו בעת שהותו של טולי בקנדה מהווים עדות מפי השמועה. בחקירותיו במשטרה, שהוגשו כחקירה ראשית, ציין סמי, כי שמע מאשר, שהגיע מבועת לביתו בליל שבת, על כך שטולי נישל אותו מרווחי העסקה לאחר פתיחת חמישה גלגלים (**ת/7**, ש' 60 – 65). אולם, בחקירה אחרת ציין ביטון, כי סמי "פוטר" מהעסקה לאחר פתיחת הגלגל הרביעי (**ת/4**, ש' 144 – 147). מטבע הדברים, טולי שהיה מאדריכלי העסקה הגדולה וזה שהוציא אותה לפועל, היה בקיא יותר בפרטים מאשר ביטון, שתפקידו, אף לדבריו, הסתכם במציאת מחסן לאחסן בו את המכונה עם הסמים, וחלק מהמידע שמסר נלמד על-ידו מדברים, שהגיעו לאוזניו מהמעורבים האחרים. יתר על כן, טולי מסר בעדותו, שלאחר שהות של כחודש בקנדה, ומשראה שהסמים נמכרים בקצב איטי, החליט לשוב לישראל. אף ביטון ציין בחקירתו במשטרה, כי שמע מאשר ששוק הסמים בקנדה מוצף ולכן הסמים נמכרים במחיר נמוך משוויים האמיתי (**ת/4**, ש' 174 – 178). פועל יוצא מהשהות הקצרה של טולי בקנדה, שבמהלך שהייתו שם נפתח גלגל אחד בלבד. מטבע הדברים, שאם קצב המכירה היה מהיר יותר והיו נפתחים גלגלים נוספים, היה טולי נשאר בקנדה על-מנת לפקח על מכירת הסמים ולקבל את רווחי העסקה. עניין שהדיר שינה מעיניו, כעולה מהמחלוקות, שהתעוררו בשל היעדרות טולי מקנדה, והצורך ליישבן, כמובא לעיל.

קבלת כספים על-ידי טולי מאחיו של סמי ביטון

37. טענה נוספת של ההגנה כלפי מהימנותו של טולי נוגעת לעדותו על אודות כספים שקיבל מסמי ביטון באמצעות אחיו, פנחס ביטון. כמובא לעיל, מציין טולי, כי קיבל מפנחס ביטון, בביתו בפתח תקווה, סכום של 380,000 דולר, אותם העביר לו סמי ביטון, כחלק מרווחי מכירת הסמים. ההגנה מבקשת לסתור את עדות טולי בנקודה זו, ומפנה לכך שטולי לא ידע לזהות את פנחס ביטון בתמונות שהוצגו לו. נטען, שבמהלך חקירתו הנגדית של טולי, כאשר הוטח בו שפנחס ביטון טען בחקירת המשטרה שאינו מכיר אותו, ציינה באת-כוח המאשימה כי פנחס ביטון יובא לעדות. חרף האמור, פנחס ביטון לא הובא לעדות על-ידי התביעה. זאת, יש לזקוף, כך לשיטת ההגנה, לחובת המאשימה. ההגנה מפנה גם לכך שסמי ביטון ציין שמעולם לא העביר לטולי כסף באמצעות אחיו (עמ' 17 – 18 לסיכומים המשלימים מטעמו של רוחן).

38. אין בידי לקבל את טענת ההגנה. יתרה מכך, סבורני, כי לאור טענותיה, היה מצופה מן ההגנה להביא לעדות מטעמה את פנחס ביטון. למרבה הפליאה, בסיכומיה, מפנה ההגנה

לגרסתו של פנחס ביטון בחקירתו במשטרה, ואף מצטטת מדבריו (סעיף 109 לסיכומים המשלימים מטעמו של רוחן). אלא שאותו פנחס ביטון **לא** הובא לעדות וחקירתו במשטרה **לא** הוגשה על ידי הצדדים כראיה במשפט. אין זה נהיר, אפוא, כיצד מבקשת ההגנה להשתית טענותיה על דברים אלה. מכל מקום, כאמור, משסברה ההגנה, שיש בעדות פנחס ביטון לסייע לה לסתור את גרסת טולי, היה עליה, כאמור, לזמנו לעדות מטעמה. יתר על כן, הימנעות בעל דין מהעדת עד שביכולתו לאשש טענה מרכזית, ללא הסבר מניח את הדעת, עשויה אף לשמש ראיה עצמאית לחובתו (ע"פ 6101/16 **עוד נ' מדינת ישראל**, פס' 43 (פורסם ביום 28.6.17)). מכל מקום, אשר לגרסתו של סמי ביטון, לא מן הנמנע, שניסה בדבריו לגונן על אחיו, להרחיקו מהפרשה ולשלול כל קשר בינו לבין עסקת הסמים. כמו כן, העובדה שטולי לא זיהה את פנחס ביטון בתמונות שהוצגו לו אינה מלמדת שגרסתו אינה אמת. טולי ציין בעדותו:

> "ת: נו בסדר, אני לא מזהה אותו פה בתמונה. תביא אותו עכשיו, אני אזהה אותו תכף. לא זיהיתי אותו בתמונה. אני אומר לך: פנחס, הייתי אצלו בבית גם, אבל אני לא מזהה אותו בתמונה" (עמ' 2250, ש' 12 – 15).

הדבר אינו מעורר פליאה, שכן התחוור לנו, שבמהלך חקירת המשטרה חלק מהתמונות שהוצגו לעדים היו תמונות ישנות שלא שיקפו את מראהו העדכני של המופיע בהן. טולי הסביר זאת במקום אחר בעדותו, משהוצגה לו תמונתו של ציון אלון:

> "ש. מציגה לך עוד תמונה.
> ת. זה ציון אלון, שפגשתי אותו בספרד במרבע שהייתי אצלו בבית, אני בעדות שלי בהתחלה לא זיהיתי אותו, אני זיהיתי אותו אחר-כך, בתמונה הוא נראה צעיר מאוד, זו תמונה כנראה לפני 20 שנה, לא יודע כמה.
> ש. אתה יכול לומר מה הכינוי שלו?
> ת. היו לו כמה כינויים, אני חושב בוזגלו או משהו כזה" (עמ' 1831, ש 12-7).

כללו של דבר, אף טענת ההגנה בהיבט זה לפגיעה במהימנותו של טולי נדחית.

העברת הכספים מסמי ביטון לטולי

39. אשר להעברת כספים מסמי ביטון לטולי, טענת ההגנה היא, כי אין לאמץ את גרסת טולי, לפיה קיבל מסמי ביטון כספים מרווחי העסקה הגדולה. זאת, לפי שסמי ביטון מכחיש שהעביר לטולי כספי סמים וטוען כי הכסף שהעביר לטולי, סך של 800 אלף דולר קנדיים (המהווים 530 אלף דולר אמריקאי) הוא כספו של טולי, שנשמר על-ידי סמי ביטון, עד להשבתו לטולי. למותר לציין את דברי טולי, כי לא היו דברים מעולם (עמ' 2238, ש' 27 – עמ' 2239, ש' 1).

40. הטענה נדחית. סמי ביטון הודה בעובדות כתב אישום מתוקן, בו צוין במפורש, כי העביר לטולי בהזדמנויות שונות כספים **מתוך רווחי העסקה הגדולה** (**ת/20**, סעיף 11 לכתב האישום המתוקן). גרסתו לפיה דובר בכספים אותם טולי הפקיד בידיו למשמרת לא מצאה ביטוי בכתב האישום המתוקן בעניינו, ודומה כי לא בכדי.

> " **עו"ד כהן:** הבנתי. עכשיו, אתה סיפרת שאתה העברת כספים לטולי, זה נכון?
>
> ת: כן.
>
> ש: כן. איזה סכום העברת לטולי?
>
> ת: העברתי לו 800 אלף דולר קנדיים, שזה היה 530 אלף דולר אמריקאיים.
>
> ש: זה המטבע, זה המטבע היחיד שהעברת לו.
>
> ת: זה המטבע היחיד" (עמ' 89, ש' 20 – 25).

ובהמשך:

> ש: אוקיי. בהמשך אבל כתוב שאתה העברת עד סוף 2003 בלפחות 8 הזדמנויות שונות באמצעות בלדרים, ... מאות אלפי דולרים במזומן, בסך כולל שים לב, של 2 מיליון 280 אלף דולר אמריקאי. גם בזה אתה הודית בבית המשפט כאשר במשטרה, בחקירה שלך ב30.6, אתה אמרת שזה דברים שיקרים.
>
> ת: לא, אני הודיתי בזה כי ההסכמה הייתה, יש פה איזה טעות טכנית,
>
> ש: בבקשה.
>
> ת: ההסכמה הייתה שאו אני או מוטי, אז לא אכפת לי שהגעתי להסכם איתם, אז לא הפריע לי שאומרים או אני או מוטי.
>
> ש: הבנתי, אני רוצה לשאול אותך מר ביטון כדי להבין, אתה העברת לטולי 2 מיליון 280 אלף דולר אמריקאי באמצעות בלדרים? כן או לא. אתה. כי אתה הודית בזה במשפט שלך.
>
> ת: **אני הודיתי בזה כי הספק הוא או אני או מוטי.**
>
> ש: אז אתה אומר,
>
> ת: **אני הסכמתי לזה.**
>
> ש: **הבנתי, אז אתה אומר לבית המשפט שהדבר הזה הוא לא נכון, אתה העברת לטולי 2 מיליון 280 אלף דולר? כן או לא?**
>
> ת: **שוב אני חוזר, הספק היה,**
>
> ...
>
> **כב' הש' לוי: אתה הודית בכך שאתה ומוטי העברתם, לא אתה או אלא ו,**

ת: **טוב, כל ענייני כספים מוטי טיפל אבל מספיק שאמרתי לו אני מכיר מישהו שמעביר כסף פנה אליו, זה אני ומוטי, זאת אומרת הדרכתי אותו'.** (עמ' 92, ש' 21 – עמ' 93, ש' 14; ההדגשות לא במקור).

עינינו הרואות, כי תשובותיו של ביטון לפנינו בנקודה זו של העברת הכספים לטולי ומקור הכסף מתחמקות, מגלות טפח ומכסות טפחיים, **אך הודאתו המפורשת בכתב האישום בעניינו, כמובא לעיל, מדברת בעד עצמה**. על אלה מצטרפים דברי ביטון בחקירתו, לפיהם במהלך פגישתם בספרד ביקש ממנו טולי שהוא זה שיעביר לו את כספי הסמים, שכן ההעברות המבוצעות על-ידי מוטי אורכות זמן רב מידי:

"בתחילת ג'ון קיבלתי צלצול מאירופה מטולי ושאל אותי האם אני יכול לבוא לאירופה? אני שאלתי את טולי בשביל מה וטולי אמר שרוצה לברר איתי מי נתן הוראה לפתוח את הגלגל השישי...אני שאלתי את טולי למה הביא אותי ומה הסיפור של 'מי נתן את ההוראה'. טולי אמר לי שהכל סודר והכל בסדר ובמידה והיה מצליח להשיג אותי בלילה הקודם היה אומר לי שאין צורך שאבוא. שלושתינו – טולי, מוטי ואני יצאנו לשפת הנהר, היינו בהליכה **ואמר לי שאני צריך לדאוג להעביר להם את שאר הכסף לארץ.** עניתי לטולי ואמרתי לו שלמוטי יש יותר קשרים ממני והוא עושה את זה עד עכשיו. 'למה שעכשיו אני אפריע?'. **טולי אמר שלמוטי לוקח הרבה זמן להעביר את הכסף לארץ**" (**ת/4**, ש' 246 – 260; ההדגשות לא במקור).

מדברים אלה עולה, כי בניגוד לנטען, סמי ביטון ידע גם ידע מה מקור הכספים שהוא מעביר לטולי וכי גרסתו על אודות החזרת הכספים שטולי הפקיד בידיו, נעדרת אדני ממש.

41. בא-כוחו של אברג'יל מבקש אף הוא לערער על מהימנותו של עד המדינה טולי. אין בפי אברג'יל טענה קונקרטית על אודות סתירות בעדותו של טולי באשר לאישום דנן, העוסק בעסקה הגדולה. את טענותיו של בא-כוחו של אברג'יל על אודות חוסר מהימנותו של טולי ניתן לחלק לשתי קטגוריות: **ראשית**, טיעון כללי הנוגע למהימנות, שלפיו גרסת טולי באשר לאישומים החמורים שבכתב האישום "הושתלה" במוחו על ידי חוקריו. טענת ההגנה היא, שטולי הבין מחוקריו, **כי הדברים שידע לספר על אודות עסקאות הסמים בהן נטל חלק אינם מספיקים** על-מנת שייחתם עימו הסכם עד מדינה. **בא-כוחו של אברג'יל מדגיש בהקשר זה את העובדה שדווקא על עבירות הסמים ידע טולי לספר לחוקריו**, אך אלה, כאמור, התעניינו יותר בכל הקשור לפיצוץ ביהודה הלוי ("**הוא רוצה לספר על מה שהוא יודע, על ענייני הסמים**, אבל הם לא רוצים את ענייני הסמים, הם רוצים את יהודה הלוי" – עמ' 13,219, ש' 8 - 9 וכן: עמ' 13222, ש' 5 - 8). **שנית**, סתירות

נקודתיות בדבריו של טולי המעידות שדבריו אינם אמת, בכל הקשור לאישום הרביעי– הרצח ביהודה הלוי (עמ' 13226, ש' 6 – 25; עמ' 13226, ש' 31 – עמ' 13227, ש' 5). בסופו של יום, טענות בא כוחו של אברג'יל בכל הקשור לעסקה הגדולה מצומצמות לשני היבטים: כמות הסמים בעסקה וכפירה במעורבותו של אברג'יל בעסקה מראשיתה כמבצע בצוותא (עמ' 13299, ש' 2 - 7). לטיעונים אלה אדרש להלן.

42. איני רואה מקום להידרש לנקודות נוספות שהועלו על-ידי הסנגורים באשר לעדות טולי, ככל שהדבר נוגע לאישום השני. מצאתי, כי אי-דיוקים אליהם הפנתה ההגנה, ככל שקיימים, אינם גורעים מהגרעין הקשה של עדותו, שהושמע על-ידו באופן עקבי. אכן, קיימות סתירות מסוימות בין דבריו של טולי לדבריו של העד ביטון. ההסבר העיקרי לכך הוא שטולי, כמי שהיה אחד ממבצעיה העיקריים של העסקה הגדולה, העיד על עניינים בהם סמי ביטון לא היה מעורה לחלוטין, שכן חלקו בעסקה הגדולה היה מצומצם באורח ניכר מזה של טולי; ומחששותיו של ביטון, במישורים שונים. אשר לאי-התאמות נקודתיות בין דבריו של טולי בחקירותיו לבין עדותו בבית המשפט, הרי אלה הוסברו על ידי טולי בעדותו בחלוף הזמן הממושך, כ – 15 שנים ממועד ביצוע העבירות ועד לעדות, ובלבטיו בתחילת הדרך וקשייו "לעבור צד", להפוך לעד מדינה ולהפליל את שותפיו. מכל מקום, לאחר בחינת העדות לעומקה, בזהירות המתחייבת, ועל רקע ההתרשמות הבלתי אמצעית מעדותו של טולי, **מצאתי כי יש לקבל את גרסתו במלואה בכל הנוגע לאישום השני, שעניינו העסקה הגדולה, שבה מילא תפקיד מפתח, וליתן לה את מלוא המשקל**.

בחינת הסיוע הנדרש לעדות עד המדינה טולי

43. לטענת המאשימה הוצגו על-ידה ראיות מסייעות למכביר לעדות טולי, בדמות עדויותיהם של עדי מדינה נוספים; שיחות טלפון שנקלטו בהאזנות סתר; ושקרי נאשמים. לפיכך, טוענת המאשימה כי הוכיחה את אשמתם של הנאשמים מעבר לספק סביר ומבקשת להרשיעם במיוחס להם באישום זה.

44. בסיכומיו טען רוחן, כי אין מקום להרשיעו במיוחס לו באישום זה, שכן לא עלה בידי המאשימה להציג ראיות מסייעות לעדותו של טולי. נטען, כי מרכיבים רבים באישום המבוססים על עדותו של טולי נעדרי סיוע. כך למשל נטען, כי המאשימה לא הציגה ראיה מסייעת לפגישה עם אלי לוי; למעורבותו של רוחן בנסיעתו של טולי לספרד; למעורבותו של רוחן בפניה למאיר לצורך סיוע בקידום העסקה; לידיעתו של רוחן על נסיעתו של טולי לפרו; לקיומה של הפגישה בים המלח; לעדכונו של רוחן על אודות ההתרחשות בקנדה; ולקבלת כספי העסקה וסכומם. לפיכך, כאמור, עותר בא כוחו של רוחן לזכותו מן המיוחס לו באישום זה.

על טיבה של ראיית הסיוע הנדרשת לעדות עד מדינה

45. בפתח הכרעת הדין, בחלק הכללי, עמדנו על הזהירות היתרה הנדרשת בבחינת עדות עד מדינה. על רקע האמור הציב המחוקק דרישה של תוספת ראייתית איכותית של "סיוע" לעדות עד המדינה (ע"פ 7477/08 **גץ נ' מדינת ישראל**, פיסקה 75 לחוות-דעת כב' השופטת ארבל (פורסם ביום 14.11.11) (להלן: "**עניין גץ**")), המעוגנת בסעיף 54א(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: "**פקודת הראיות**"). על-מנת שתוספת ראייתית תוכל להוות ראיית סיוע, עליה לעמוד בשלושה תנאים מצטברים: לנבוע ממקור חיצוני, עצמאי ונפרד מהעדות הטעונה סיוע; לסבך, ולמצער ליטות לסבך, ולו באופן פוטנציאלי, את הנאשם בעבירה שבגינה הועמד לדין; ולהתייחס לנקודה ממשית המצויה ביריעת המחלוקת בין הצדדים (ע"פ 2854/18 **משה נ' מדינת ישראל**, פסקה 54 (פורסם ביום 27.8.2019) (להלן: "**עניין משה**"); **עניין גץ**, פסקה 75). אשר לתנאי האחרון, נקבע, כי ככל שהמחלוקת בין הצדדים רחבה יותר, די בראיה מסייעת **לאחת מנקודות המחלוקת**, על מנת לספק את דרישת הסיוע (**עניין משה**, פסקה 54; **עניין גץ**, פסקה 75). ייאמר אפוא מיד, כי בניגוד לנטען בסיכומי בא-כוחו של רוחן, הלכה מושרשת היא כי "**אין נדרשת ראיית סיוע לכל פרט בעדות הטעונה סיוע, ואף לא לכל פרט מהותי. די שראיית הסיוע תתייחס ל'... קטע שהוא חלק ממהלך ביצוע העבירה**'" (**עניין גץ**, פסקה 75 והאסמכתאות הנזכרות שם).

רף הסיוע הנדרש נגזר מטיבה של העדות הטעונה סיוע ומתקיימת ביניהם זיקת גומלין. ככל שהעדות הצריכה סיוע מהימנה יותר ומשקלה גבוה יותר, כך "יורד המשקל הנדרש מראיית הסיוע ולהיפך" (ע"פ 486/16 **שירזי נ' מדינת ישראל**, פסקה 38 (פורסם ביום 13.9.2018)). אשר לתנאי בדבר התייחסות לנקודה ממשית המצויה ביריעת המחלוקת בין הצדדים חלה לא מכבר התפתחות של ההלכה המשפטית. **בעניין נחמני** חודשה הלכה באשר לשלב הרלבנטי במשפט להגדרת יריעת המחלוקת בין התביעה להגנה. נקבע (בדעת הרוב) כי יריעת המחלוקת במשפט הפלילי נקבעת בשלב **המענה לכתב האישום**. כדברי כב' השופט הנדל:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

> "**השלב הקובע להגדרת יריעת המחלוקת לצורך בחינת ראיית הסיוע הוא** ... **במענה לכתב האישום.** בחירת נקודה זו מתחשבת בתהליך החקירה כפי שהוא, בנאשם שעובר אותו, בזכות הנאשם לשתיקה בחקירה, ובתכליות ומהות דרישת הסיוע. לכן המועד הקובע את יריעת המחלוקת לא יהיה במהלך החקירה, בין אם בתחילתה ... ובין אם בסיומה ... מהצד האחר המועד הקובע לא יהיה ... בעדות הנאשם במשפט. הסיבה לכך היא כי יש לשמור לא רק על זכויות הנאשם, אלא גם על האינטרס הציבורי בדמות תפקיד התביעה. נראה כי השלב המבדיל הוא בנקודה שבין סיום החקירה, לתחילת המשפט – שלב המענה לכתב האישום. עולה אפוא, כך דעתי, כי איזון ראוי של זכויות הנאשם, האינטרס הציבורי, וניהול משפט הוגן – כל אלו ביחד מובילים למסקנה כי הנקודה הקובעת להגדרת יריעת המחלוקת היא ... במענה הנאשם לכתב האישום" (**פרשת נחמני**, פסקה 35 לחוות דעתו של כב' הש' הנדל).

טיבה של ראיית הסיוע הנדרשת ייגזר, אפוא, מהיקף יריעת המחלוקת, שהוצב בשלב המענה לכתב האישום. מכאן, שכדברי כב' השופט הנדל: "ככל שנאשם מרחיב את יריעת המחלוקת, יהיה קל יותר לאתר ולהוכיח ראיית סיוע" (**פרשת נחמני**, לעיל, פיסקה 16 לחוות דעתו) וכדברי כב' השופטת ברק-ארז:

> "ככל שחזית המחלוקת רחבה יותר, למשל משום שהנאשם מכחיש כליל מעורבות בפרשה המתוארת בכתב האישום, כך קלה יותר מלאכת התביעה, במובן זה **שדי בכך שתצביע על מעורבות מסוימת של הנאשם במעשים**" (**פרשת נחמני**, פיסקה 3 לחוות-דעתה; ההדגשה אינה במקור).

עוד יש לומר, כי בחינת קיומו של הסיוע הנדרש היא בחינה אינטגרטיבית של מכלול הראיות. קיומה של דרישת הסיוע עשויה לקום מתוך מקבץ ראייתי. בפרשת **זגורי** עמד על כך בית המשפט העליון: "... אין הכרח שראיית סיוע אחת תגלם בתוכה את כלל התנאים הנדרשים מראיית סיוע, **וניתן לענות על דרישת הסיוע באמצעות מקבץ ראיות**" (**עניין זגורי**, פסקה פג לחוות-דעת כב' השופט רובינשטיין). לשון אחר "הדרישה היא כי **מכלול הראיות יהווה יחד ראיית סיוע**" (ע"פ 5546/06 **מזערו נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (פורסם ביום 10.1.2007).

על רקע עיקרים אלה, אפנה לבחון האם עלה בידי המדינה להציג ראיות מסייעות לעדותו של טולי.

גדר המחלוקת

46. כמובא לעיל, בענייננו לא הוגש מענה לכתב האישום מטעמו של **אברג'יל** וגרסתו נשמעה לראשונה במהלך עדותו הראשית. באי-מתן מענה לכתב האישום, הציב אברג'יל את המחלוקת בין הצדדים כרחבה במיוחד, כך שההגנה חולקת למעשה על כל עובדות כתב האישום. המענה של **רוחן** לכתב האישום ניתן ביום 1.1.2017, במסגרתו כפר, באמצעות בא כוחו, בכל סעיפי האישום השני. לענייננו, נפקות כפירתו המוחלטת בכל המיוחס לו במסגרת אישום זה היא כי גם רוחן פרש יריעת מחלוקת רחבה ביותר. אמור מעתה, כי באשר לכל אחד מהנאשמים די לראיית הסיוע, שתידרש לאחת מהנקודות הממשיות שבמחלוקת הרחבה שהוצבה.

עדות בומבי

47. סיוע לעדות **טולי** מצוי בעדות עד המדינה **בומבי**. אין צריך לומר, כי בכוחה של עדותו עד מדינה אחד לשמש כראיה מסייעת לעדות עד מדינה אחר באותה הפרשה, ובלבד שהעדויות נבחנו בקפידה יתרה, תוך נתינת הדעת לכך, שהמדובר בעדי מדינה, על החששות האינהרנטיים המצויים בעדויות אלה. אשר לטיבו של הסיוע הנדרש כבר נאמר, כי:

> "... אין עדותו של האחד חייבת להתייחס למקטע אחר של המסכת העובדתית ויכול כל אחד לסייע לחברו גם אם דבריו נאמרים לגבי אותו מקטע או לגבי אותם מקטעים עצמם ובלבד שהעדות המסייעת נובעת ממקור עצמאי" (בש"פ 7194/97 **כהן נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(5) 403, 409 (1997); ע"פ 765/84 **יוסף נ' מדינת ישראל**, פ"ד לט(2) 673 (1985); ראו גם בש"פ 6206/05 **נאצר נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 21.8.2005)).

בומבי נדרש בעדותו **הן למקומו של טולי במבנה הארגוני "וכפיפותו" לרוחן והן לעסקת הסמים גופה**. כך, בומבי תיאר כיצד התחוורה לו דבר השתלבות קבוצתו של רוחן (שאחד מחבריה הוא טולי) בארגונם:

> "ש. ...
>
> ת. **אבי רוחן הוא ראש קבוצה שאני הכרתי אותו בתור ראש קבוצה, שהייתה לו קבוצה עם הרבה אנשים, טולי, צ'יקו, דותן, שלומי בסה**, אני הכרתי אותם בבית של יצחק, אחרי שיצחק אמר שאנחנו עשינו ברית איתם, זו פעם ראשונה שהכרתי את אבי ואת תולי ואת כולם, זה היה בערד. זה היה לפני 13-14 שנה, בסגנון הזה, לפני כל הפרשה, לפני הפיגוע, לפני יהודה הלוי ולפני הקשת.
>
> ...

ש. ...

ת. ... אני זוכר שהיינו בבית של יצחק, **יצחק אמר לי תכיר, אנחנו איתם, הם איתנו, מה שאנחנו צריכים הם יתנו, מה שהם צריכים אנחנו ניתן, אנחנו ביחד בכסף, במלחמה, בהכל**" (עמ' 533, ש' 7 – 27).

48. בכל הנוגע לאישום דנן, העיד בומבי על כך שבאחת מנסיעותיו לספרד, נכח בפגישה בה נטלו חלק אברג'יל, מאיר, טולי ובחור "לבקן" (אין חולק, שמוטי חדד הוא שזכה לתיאור "לבקן" –עמ' 12938, שורה 22), ובה דובר על אודות עסקת הסמים מושא אישום זה. בומבי מציין, כי לא היה מעורה בפרטי העסקה, שכן לא היה שותף להוצאתה לפועל, אך שמע במהלך השיחה שדובר על 800 ק"ג **קוקאין המוטמנים בגלגלים גדולים**. באותו מעמד, כך לפי בומבי, סיפר לו אברג'יל, שהארגון צפוי לקבל סכום כסף נכבד מעסקה זו, שנע סביב 2 מיליון דולר:

> " ש. בנסיעה שלך ליצחק לספרד (דרך שוויץ), שסיפרת עליה קודם, אתה עד לאיזשהי פגישה שאני מבקשת שתספר לנו עליה.
>
> ...
>
> ת. ... באחד הימים שהייתי שם, קמנו בבוקר, יצחק אמר בוא איתי לפגישה יש לנו פגישה, ... הלכנו לפגישה ליד הים, **בפגישה היה מאיר אברג'יל, היה טולי, היה עוד איזה בחור לבקן אחד ככה אני זוכר, היינו אני ויצחק**.
>
> ש. תספר לי מה אתה יודע באותה תקופה על טולי? מי זה טולי?
>
> ת. **טולי זה חבר בארגון של אבי רוחן, טולי הוא איש של סמים, שמעביר ממדינה למדינה.** השם שלו זה ... כולם מכירים אותו כטולי, אני הכרתי אותו בתור סוחר סמים, ... במהלך הפגישה הזאת דובר על כמות של סמים, משהו כמו 800 ק"ג אם אני זוכר נכון, היה דיבור בשולחן שחצי הגיע, חצי אמור להגיע, **אני הבנתי שזה בגלגלים גדולים.** ... , **בשלב הזה אני שומע שזה או בצמיגים או במכונות גדולות, מדובר על קוקאין, שזה מדרום אמריקה לאירופה**, זה מה שהבנתי באותו זמן של השיחה, במהלך השיחה הזאת **יצחק אומר לי שאנחנו צריכים, הארגון כאילו, הקבוצה, צריכים להשתחרר בהרבה כסף, אנחנו אמורים לקבל כסף מהסידור הזה של הסמים.**
>
> ש. הוא אמר כמה?
>
> ת. **מעל ל-2 מיליון דולר, מיליון או שתיים או שלוש**, ככה יצחק מדבר במונחים של כסף, הוא לא מדבר על 100 אלף שקל.
>
> ש. אתה זוכר מי דיבר בשיחה? מה הייתה חלוקת התפקידים?

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

> ת. **מי שהיה הכי דומיננטי בשיחה זה היה מאיר, תולי והלבקן**, אני ויצחק ישבנו בצד ותוך כדי יצחק מעיר הערות ומדבר אבל מי שמדבר בעיקר על הנגלה זה מאיר תולי והלבקן.
>
> ...
>
> ש. מה ידעת, אם ידעת, על חלוקת הכספים? יצחק דיבר על כמה תקבל הקבוצה. מי זו הקבוצה?
>
> ת. מאז שנכנסו בברית עם אבי רוחן היה לנו מצב שכאילו כולם לא משנה מה עושים, עסקים, יש כסף להפריש למלחמה. **במקרה הזה תולי זה היה איש של אבי.**
>
> ...
>
> ת. חלוקת כספים מתבצעת בצורה כזאת שמאיר כל שקל שנכנס לו מאיר לא משתף אף-אחד במה שנכנס לו, ... **האחוזים בדרך-כלל שמאיר עמד עליהם זה מה שמגיע לו זה 30 אחוז, שזה של מאיר**, וזה לא כמו יצחק שיצחק יתנו לו מיליון דולר בלילה ובבוקר הוא יבקש 10 אלף דולר הלוואה. מאיר לא כזה, מאיר ברגע שנכנס לו כסף רק עם אקדח אתה מוציא אותם" (עמ' 570, ש' 2 - עמ' 571, ש' 19 ; ההדגשות לא במקור).

בומבי אינו מעורב באישום דנן. פרטי עדותו על השיחה שהתקיימה בספרד בין המעורבים המרכזיים ב"עסקה הגדולה" בלטו באותנטיות שלהם, כאשר הקפיד לציין שאינו בקיא בנבכי הדברים וגרסתו נשענת על הדברים שהוחלפו בין המעורבים בנוכחותו. התרשמתי ממהימנותו. בא-כוחו של אברג'יל נמנע מלחקור את בומבי על אודות עדותו המפלילה את אברג'יל כמעורב במישרין באורח מרכזי בעסקת הסמים. ער אני לכך, שבומבי תיאר את הדברים, תוך הטעמה שאינו בקיא בפרטי העסקה, שבה לא נטל חלק. כמו כן, אף מקום בו בוחרת ההגנה לא להעמיד את העד במבחן החקירה הנגדית באשר לאישום מסוים – אין הדבר מחייב לקבל כמהימנה את גרסת העד באשר לאותו אישום. ברם, העדר החקירה הנגדית מהווה שיקול במארג השיקולים לקביעת מהימנות העדות (ראו: ע"פ 5606/10 **בוניפד נ' מדינת ישראל**, פיסקה 27 (פורסם ביום 19.12.2012)). כבר נאמר, כי "השכל הישר ונסיון החיים מורים אותנו כי הימנעות מחקירה נגדית נובעת ככלל מחשש פן יסובך הנאשם עוד יותר על-ידיה. מכל מקום, הימור נוטל עליו לא אחת נאשם הנמנע מחקירה נגדית של עד מרכזי, ומשול הדבר בהיקש להימנעות הנאשם עצמו מעדות ומהיחשפות לחקירה נגדית מצד התביעה" (ע"פ 9141/10 **סטואר נ' מדינת ישראל**, פיסקה פח (פורסם ביום 28.4.2014)).

דבריו של בומבי, המהווה דמות מפתח בארגון, מהווים אפוא סיוע משמעותי לעדות טולי לכך, שהלה שימש נציגו של רוחן בעסקת הסמים. בעדות בומבי ניתן ביטוי גם למעורבותם האישית של אברג'יל ומאיר בעסקה; לסוג הסם; לדרך הטמנת הקוקאין; למעורבות מוטי חדד בעסקת הסמים; ואף מצויה בעדותו אינדיקציה לחלקו של מאיר

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ברווחי העסקה. כללו של דבר, עדות בומבי מהווה סיוע לעדות טולי, הן באשר למאפייני העסקה והן באשר למעורבותם של אברג'יל, רוחן ומאיר.

שיחות טלפון בין אברג'יל לרוחן ובין רוחן לאייבי

49. סיוע נוסף לעדות טולי מצוי בתוכנה של שיחת טלפון בין אברג'יל לרוחן, מיום 7 במאי 2003 (**ת/1740**). שיחה זו מלמדת על פעילות עסקית שבה שותפים אברג'יל ורוחן. בשיחה זו נדרשים השניים ל"ניירת", קרי, לכסף (על כך, ש"ניירת" משמעה כסף - עמ' 1824, ש' 5) שלו ממתין אברג'יל, בעניין שבו גורמי הביצוע הם מאיר ו"הגמד", קרי, טולי (על כך, ש"הגמד" הוא טולי, ראו עדות טולי - עמ' 1807, ש' 4 - 7; עדות עד המדינה, י.מ - עמ' 3641 ש' 24 - 26):

"...

יצחק: **מה עם "הגמד"?**

אבי: **בסדר גמור.**

יצחק: מתי הוא מתכוון לראות אותי, מתי אתה מתכוון לראות אותי? אתה לא מתכוון לראות אותי בכלל "מכוער? לא התגעגעת אליי?

אבי: **אמרתי לך, לא, אמרתי לך בעזרת השם יש להם פגישה אתה יודע, אמרתי לך על מה שמה.**

יצחק: **כן.**

אבי: **הבנת? בעזרת השם הם הלכו לפגישה מחר ואנחנו קובעים איתך ביחד, אחרי הפגישה אנחנו נקבע ונשב ביחד.**

יצחק: אה בסדר.

אבי: בסדר נשמה?

יצחק: **מה עם מאיר?**

אבי: **הכל בסדר.**

יצחק: **מה עם מאיר?**

אבי: **מאיר בסדר,**

יצחק: מה איתו?

אבי: **היה איתו טולי אתמול.**

יצחק: **נו?**

אבי: **דיבר איתו הכל בסדר. רגיל.**

יצחק: **נו אז מה, מה עם הניירת?**

אבי: **עוד לא עוד לא.**

יצחק: **מה עוד לא? בחייאת אבי ויצחק. אתה אמרת לי אצלי, חלאס קיבלתי אות כבר, טמבל אתה.**

אבי: **אם אני אומר לך עוד לא אני,**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

יצחק: **לא, אז בסדר בטוח שאם אתה אומר לי עוד לא זה עוד לא, (משפט לא ברור) בכלל. אבל אתה כל כך היית בטוח שהיא אצלך כבר.**

אבי: **כן כן כן. אמרתי לך, הם הולכים לפגישה מחר, מה אתה לא מבין?**

יצחק: תגיד לי תגיד לי,

אבי: כן,

יצחק: מה איתך אחי היקר והאהוב? מה קורה?

אבי: וואלה ברוך השם הכל בסדר אח שלי.

יצחק: **לא, כי הילדים צריכים שמה זה לזוז.**

אבי: אני יודע אני יודע" (**ת/1740**, עמ' 4, ש' 25 – עמ' 5, ש' 20; ההדגשות לא במקור).

בחקירתו הנגדית התקשה **אברג'יל** ליתן הסבר לתוכן שיחה זו המתקיימת במאי 2003 והסתפק בהכחשת כל קשר לפרשות המיוחסות לו: "לא פלומר לא סמים... אבל לזכור את השיחה על מה מו מי אני לא זוכר" (עמ' 7604 ש' 28 -29). אף **לרוחן** אין כל הסבר לשיחה מפלילה זו: "אני לא זוכר את השיחה" (עמ' 8163, ש' 29), וכן: "לא יודע מה זה, לא יודע על מה מדובר" (עמ' 8164, ש' 20).

לכך מצטרפת העובדה, שזמן קצר לפני כן (20.4.2003) מתנהלת שיחת טלפון אחרת, שממנה נלמדת במובהק מעורבותם העסקית המשותפת של אותן הדמויות: אברג'יל, רוחן, מאיר וטולי, לרבות המתיחות הקשה בין אברג'יל ומאיר, כאשר אח נוסף, אייבי (על כך, שהמדובר באחיו של אברג'יל, ראו עמ' 6981, ש' 32) מנסה להרגיע את הרוחות (**ת/1872כה**). להלן קטעים מתוך השיחה המתקיימת בין אבי רוחן לאייבי:

"...

אבי: תגיד לי דיברת איתו?

אייבי: עם יצחק?

אבי: כן.

...

אייבי: ...איך התבאס לאללה. התבאס נראה לי יצא על מאיר יציאה, אל תשאל איזה פדיחה.

אבי: אז, אני אז איפה אני עומד בכל זה עכשיו?

אייבי: אז אמרתי לו הסברתי לו את הצד שלך....

אבי: מה אני עושה במצב הזה בחייאת?

...

אייבי: עכשיו מה, יעני מה הוא ביקש שטולי ייתן חמישים אלף להוא מחר?

אבי: כן.

...

אבי: אתה מבין? מצב אני אומר לך, הכל באמא שלי שיגעו לי את השכל כבר.

...

אבי: אני אדבר איתך מחר בארבע עינים אני אסביר לך דברים אתה תראה דברים...

...

אייבי: למה זה בא עכשיו הנה, ידעתי שיצחק, שיצחק יתקשר למאיר מה,

אבי: לא, אבל אני נמצא בבעיה אז אתם משאירים את הבעיה אליי..".

(ת/1872כה).

שיחה זו מלמדת על המתיחות בין אברג'יל למאיר ועל מעורבותו של רוחן, שמביע את דאגתו ש"אני נמצא בבעיה אז אתם משאירים את הבעיה אצלי". מתיחות זו הוליכה לכך, שהשותפים לשיחה הרחיבו מעט את היריעה מעבר ללשון התמציתית הנקוטה ככלל בידם בשיחות טלפון. חרף כל אלה, כאשר ניתנה לרוחן האפשרות להסביר את דבריו בשיחה זו, פעם אחר פעם נקט רוחן בתשובה הלקונית והמתחמקת "לא, אני לא זוכר את השיחה הזאת" (עמ' 8156, ש' 14), "אני לא יודע מה מדובר בשיחה הזאת" (עמ' 8158, ש' 7).

שיחת טלפון בין אברג'יל לבנו של מאיר

50. **ת/1739** היא שיחת טלפון בין אברג'יל לאחיינו, בנו של מאיר, מיום 7.8.03. התביעה מפנה לכך שמדובר בשיחה שהתקיימה בעיצומה של העסקה הגדולה, ממנה עולה, כי מאיר קיבל סכום של כ: 600-700 אלף דולר, שיועד לאברג'יל ושותפיו ולא העביר לאברג'יל את הכסף, ובעקבות כך נוצר סכסוך בין האחים.

בשיחה באים לידי ביטוי חילופי הדברים הבאים:

"יצחק: ... **הגיע לפני איזה כמה זמן**, קיבלת, **אבא שלך קיבל איזה שש מאות דולר, שבע מאות דולר.**

שי: אני סיפ, סיפרו לי את הסיפור הזה.

יצחק: **היה לי איתו ריב רציני, כן,**

...

יצחק: כן, מה זה, כבר התהפכתי בצורה של יואו לך תזדיין.

שי: כן, אני יודע.

יצחק: חביבי כאילו, זה, **אתה לא לוקח לי, אתה לוקח לאנשים.**

שי: כן.

יצחק: הבנת? **אתה לוקח לאנשים את הכסף שלהם**. אמרתי לו, מה אתה

דפוק?

שי: כן.

יצחק: יענו מה אתה רוצה להשפיל אותי?

שי: כן.

יצחק: כאילו אני, מה ..., **יענו זה רק זה, ממתי הוא לא, אני אשמור ליצחק שיהיה לו, ממתי אתה האפוטרופוס האחראי על הכסף שלי?**

שי: כן.

יצחק: **מתי היית הגזבר שלי בכלל?**

...

יצחק: **היה לו קטע רציני שאני לא רציתי לשתף אותך בזה.** כי אתה,

שי: אני יודע הכל. (מילים לא ברורות) כל הקטע הזה מהתחלה שהוא קרה עד הסוף (מילים לא ברורות) את הקטע הזה.

יצחק: (מילה לא ברורה) הסתכלתי?

שי: באו הביתה אדי התייבש בשבילך. אדי התייבש בשבילך. אדי אתה יודע איזה, איך הוא אוהב צדק. יענו, התייבש בשבילך. אומר לי שי, פעם ראשונה אני יענו רואה קטע לא יפה של אבא שלך, יענו קטע לא יפה הוא אומר לי, אה, לא יפה, לא יפה, לא יפה.

יצחק: הבנת? ולא רק זה שי, גם כל ה, כל, תראה, כל פעם שיש הוצאות וזה אני מוציא, אני לא,

שי: כן.

יצחק: זה כשהוא, על מי יש לו לבזבז?

שי: אין לו. אין לו.

יצחק: מה, לקנות בית? זה מה מה, מה מעניין אותי עכשיו הבית? בחייאת מאיר,

שי: כן.

יצחק: יענו מה זה מעניין אותי הבית שלך? אני בחובות, מה זה, עם כל הכבוד מאיר, אתה תקנה לך אתה תמיד תהיה בחובות.

שי: כן.

יצחק: הבנת? **אני אתן לאנש, תן ל, תן לאנשים, תן ל, ל, (מילה לא ברורה). יש לי שותפים. תן להם.**

שי: כן.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

יצחק: **אולי אתה מסתכל על אלה שסביבך, פתחתי לו פה, אמרתי לו אולי**
אתה מסתכל על אלה שסביבך עבדים. אני לא מסתכל ככה על החיים. אל תשבור לי, לא רוצה, זה לא שלי, מה אתה שובר, דבר שהוא לא שלי?

שי: כן.

יצחק: עכשיו שי, לך תסביר לכולם שאח שלך עשה דבר כזה"

(**ת/1739**, עמ' 1, ש' 12 – עמ' 3, ש' 15; ההדגשות אינן במקור).

טענת המאשימה, שלפיה הלשון "שש מאות דולר שבע מאות דולר" מכוונת לשש מאות אלף דולר – שבע מאות אלף דולר היא מתבקשת בנסיבות העניין. ראשית, נהיר הדבר, שזו הדרך בה נוהג אברג'יל להגדיר את סכומי הכסף. כך, בעדותו לפנינו העיד כך:

"ש: והוא לקח אותו, איזה סכום זה היה?
ת: סכום של איזה 180, פעמיים 180 ואולי עוד איזה 100.
ש: 180 אלף דולר?
ת: כן" (עמ' 7600, ש' 25 - 27).

אף בומבי העיד לפנינו: "... ככה יצחק מדבר במונחים של כסף, הוא לא מדבר על 100 אלף שקל..." (עמ' 570, ש' 24 - 26). לכך מצטרף מנגנון העברת הכספים ב"עסקה הגדולה" על-פי גרסת טולי: "העברתי את כל הכסף ישירות למאיר שהוא היה צריך לתת ממנו גם ליצחק" (עמ' 1798, ש' 5 - 6).
בחקירתו הנגדית של אברג'יל, ניכר היה שאברג'יל הכיר היטב את תוכנה של שיחה טלפונית זו וער היה למשמעותה. עוד בטרם סיים התובע את שאלתו, הקדים אברג'יל וציין "אתה מדבר איתי על זה שאני מדבר איתו על זה, שהוא חייב לי כסף ולא נותן לי את הכסף שלי" (עמ' 7601, ש' 29 - 30). אולם, חרף הכרותו את השיחה, שבה משמיע אברג'יל טענות קשות כלפי מאיר לא היה בפי אברג'יל הסבר של ממש לתוכן השיחה, למקור הכסף בסכומים ניכרים, שלא הגיע לידיו "לא יודע, אולי של הימורים, דברים כאלה" (עמ' 7602, ש' 11). ודוק: אין המדובר בשיחה שגרתית. בשיחה נתן אברג'יל ביטוי לכעסו הרב וכי בנסיבות הקשות שהתהוו לא ראה מנוס מלשוחח עם בנו של מאיר, למרות שתחילה ביקש להימנע מכך ("יצחק: היה לו קטע **רציני שאני לא רציתי** לשתף אותך בזה").

אף ראייה זו מסבכת, ולמצער נוטה לסבך את אברג'יל באישום זה.

הבירור שערך רוחן אודות נסיבות מעצרם של אילן עזרן ושלומי בסה

51. נדבך ראייתי נוסף למעורבותו של **רוחן** בעסקה הגדולה קשורה לנסיבות היעלמות אלי לוי. כזכור, בעדותו תיאר טולי כיצד בשלב מסוים החל אלי לוי לפנות אליו בדרישות חוזרות ונשנות לקבל את חלקו בעסקה הגדולה. טולי העיד, כי משגבר הלחץ מצידו של אלי לוי, פנה לאברג'יל, רוחן ומאיר, שאמרו לו ש"יסדרו" את העניין וזמן מה לאחר מכן נעצר גיסו, אילן עזרן, יחד עם שלומי בסה. על-פי עדות טולי, בדיעבד נודע לו מרוחן, כי השניים נשלחו על-ידו "על אלי לוי" (עמ' 1799, ש' 8 – 21). כתב האישום המתוקן, המייחס לשניים עבירות נשק הוגש כראייה (**ת/843**), ללא התנגדות (עמ' 1799, ש' 24 - 26). מסתבר, שרוחן התעניין בהליך שנפתח נגד השניים, תוך שניסה לברר אם נחקרו על נסיון רצח, כאשר כתב האישום המתוקן אינו מייחס עבירה זו ושמו של אלי לוי אינו מופיע בו, וכך באו הדברים לידי ביטוי בפרוטוקול:

> "ש: ... תסביר לי **מה עלה בדעתך** לשאול את השאלה הזאת שאין אותה בשום מקום, **פתאום אתה מיוזמתך שואל על ניסיון רצח**.
>
> ת: **לא יודע.**
>
> ש... למה אתה פונה למישהו..., ושואל אותו שאלה שלא עולה בשום מקום בעולם?
>
> ת: **לא יודע.**
>
> ש: באופן מוזר מאוד הדבר הזה מתיישב עם העדות של טולי, שאתה שלחת אותם, את השלישייה הזאת, בגני, באסה ואילן עזרן, לרצוח את אלי לוי, ולכן אתה יודע שזה מה שהם הלכו לעשות ולכן אתה מבקש לדעת האם זה מופיע איפשהו הדבר הזה.
>
> ת: **אני לא שלחתי אף אחד**.
>
> ש: סתם במקרה רוח הקודש אמרה לך תשאל את השאלה?
>
> ת: **אני לא יודע למה שאלתי** אותו" (עמ' 8206, ש' 9 – 21 ; ההדגשות לא במקור).

לשלמות התמונה אציין, כי בדיעבד, בא-כוחו של רוחן היה ער למשמעות הראייתית של ת/843 ולפיכך ביקש להוציא את כתב האישום מהתיק, הגם שהוגש ללא התנגדות. הבקשה נדחתה (עמ' 8200, ש' 10 – עמ' 8203, ש' 4).

כן ראו **שיחה נוספת** מיום 18.08.2003, שמקיים רוחן, שגם במסגרתה הוא מתעניין בהליך המשפטי בעניינם של השניים – **ת/1920**.

סיכומו של דבר, הבירור שערך רוחן, אותו אישר בחקירתו הנגדית, תוך שציין שאינו יודע להסביר את הרקע לו, מהווה נדבך מסייע נוסף לגרסתו של טולי על אודות "העסקה הגדולה" מושא האישום השני ומעורבות רוחן בה.

שקרי רוחן

52. סיוע למעורבות רוחן בעסקת הסמים, מצוי בשקרים מובהקים מפיו, כפי שעלו במהלך עדותו בבית המשפט. דין הוא, כי שקרים מהותיים של נאשם עשויים להוות סיוע לעדות עד מדינה (**עניין משה,** פסקה 91; ע"פ 3731/12 **סוילם נ' מדינת ישראל**, פסקה 75 (פורסם ביום 11.11.2014)). זאת, מקום בו התקיימו חמישה תנאים מצטברים, אשר בהתקיימם ניתן לעשות שימוש בשקרי נאשם כראיה מסייעת לעדות הטעונה סיוע. המדובר בתנאים הבאים: "ראשית, השקר צריך להיות ברור וחד משמעי, שאם לא, אולי לא יצא שקר מפיו של הנאשם. שנית, השקר צריך להיות מהותי ולא בכל עניין. שלישית, השקר מכוון להטעות את בית המשפט. רביעית, השקר הוכח מתוך עדות עצמאית ולא מתוך העדות הטעונה סיוע.... חמישית, השקר צריך להיות קשור לעבירה מושא המשפט" (**פרשת נחמני**, פסקה 40 לחוות דעתו של כב' השופט הנדל). בכל הנוגע לאישום דנן נתפס רוחן בשקריו במספר נקודות מהותיות. אעמוד עליהן להלן.

<u>נסיבות ראשית העסקה</u>

53. כזכור, טולי העיד על כך שהמהלכים הראשונים של העסקה היו בביתו של אלי לוי, כאשר רוחן הציגו בפני אלי לוי, תוך שאמר לאלי לוי "...תדבר איתו על הכל... זה כאילו אתה מדבר אלי" (עמ' 1787, ש' 10 - 13). לחיזוק דבריו של טולי, הפנתה המאשימה להודעתה של מיכל לוי, אלמנתו של אלי לוי, שהוגשה בהסכמה (**ת/1028א**), לפיה במהלך השנים 2001 – 2002 התקיימו פגישות בביתם, בהן נכחו רוחן וטולי, כאשר הפגישה הראשונה הייתה בנוכחות אפרים מאיר, שהכיר לבעלה את רוחן (**ת/1028א**, ש' 118 – 124; ש' 167 – 170). מנגד, בסיכומיה טענה ההגנה, כי עדות גב' לוי אינה תומכת בגרסת טולי, שכן המפגשים בביתו של אלי לוי אינם מוכחשים (סעיף 22 לסיכומי ההגנה).

אלא **שבניגוד לנטען בסיכומים מטעמו**, במהלך חקירתו הנגדית, משעומת עם הודעתה של מיכל לוי, שהוגשה כאמור בהסכמה, מסר רוחן, **כי כלל לא היה בביתו של אלי לוי** ואף סירב לענות על שאלות הנוגעות לאפרים מאיר:

> ש. ... תראה למה זה סיפור שקרי, כי **ב-ת/1028א, זו עדות של מיכל לוי, אשתו של אלי לוי**, זו עדות **שהוגשה בהסכמה לתיק**, זאת אומרת מה שכתוב פה אתם מסכימים. **היא מספרת שאתה וטולי וצ'יקו הגעתם אליו הביתה לא פעם ולא פעמיים, גם אבי רוחן וטולי היו באים אלינו הביתה,** והיו מדברים עם אלי לוי, היא מספרת אפילו שמאיר אברג'יל היה מגיע אליהם הביתה. את אפרים מאיר אתה מכיר?
>
> ת. כן.
>
> ש. הוא גם היה בפגישה המקורית עם אלי לוי?
>
> ת. אה... אני לא אומר לך.

ש. שאלתי אותך אם אפרים מאיר היה בפגישה הראשונה, אמרת אה... התשובה לא רוצה להגיד לך. **אז היא אומרת שגם אפרים מאיר היה איתך בבית שלהם. כך היא אומרת. וצ'יקו בית עדה גם**, מספר פגישות אצלו בבית, שהולכים בחוץ ומדברים.

ת. **<u>אני אומר לך שאני לא הייתי אצלו</u>**" (עמ' 8358, ש' 2– 13 ; ההדגשות לא במקור).

דברים אלה של רוחן במהלך חקירתו הנגדית, הסותרים את **ת/1028א,** שהוגשה בהסכמה, מהווים שקר מהותי. רוחן ניסה להרחיק עצמו, באמצעות שקר זה, מאלי לוי, אשר בביתו, כך לפי גרסת טולי התקיימה הפגישה הראשונה שהולידה את העסקה הגדולה. שקר מהותי זה מהווה ראייה מסייעת לעדותו של טולי באשר למעורבותו של רוחן בעסקה.

<u>מערכת היחסים של רוחן עם אברג'יל</u>

54. שקרים מהותיים נוספים באים לידי ביטוי בניסיונו של רוחן להרחיק עצמו בכזב, ככל הניתן, מהדמויות המרכזיות בעסקה הגדולה. זאת, חרף הקשר ההדוק ביניהן, העולה מהראיות.

במישור זה יש משקל מרכזי לנסיונו של רוחן להרחיק עצמו, ככל הניתן מאברג'יל. כך, בעדותו לפנינו, בחקירתו הראשית, תיאר רוחן את יחסיו עם אברג'יל כיחסי ידידות בלבד ושלל קיומן של עסקאות כלשהן ביניהם:

"ש. בכמה מילים בוא נחדד את הקשר שלך עם יצחק, אחיו נרצח ב-23 ליוני 2002, כמה זמן לאחר הרצח של אחיו אתה פגשת אותו פעם ראשונה?

ת. בערך בחודש שביעי אם אני לא טועה.

...

ש. ואז מה היו היחסים בינך ובין יצחק באותה תקופה? באותן שנים?

ת. **אחרי זה פגשתי אותו 4 פעמים בארץ והוא טס לחו"ל, זה הכל.**

ש. והיחסים ביניכם היו טובים? לא טובים?

ת. **הייתה ידידות בינינו.**

ש. מה היו היחסים העסקיים/כספיים ביניכם?

ת. **לא יצא לנו לעשות שום עסק ביחד, לא חוקי ולא לא חוקי.** ניסינו ולא הלך. הייתה איזו פעם שרצינו להיכנס לסולר וזה לא הצליח.

ש. מה היו היחסים הכספיים ביניכם? הוא העביר לך? אתה העברת לו?

ת. אני לא העברתי לו. אם הוא ביקש הלוואה או משהו אז יכול להיות שנתתי לו אבל מעבר לזה כלום" (עמ' 7968, ש' 6 – 26 ; ההדגשות לא במקור).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

רוחן דבק בגרסה זו, המרחיקה אותו מאברג'יל, אף בראשית חקירתו הנגדית:

"ת. **אני מכיר את יצחק תקופה קצרה, ראיתי אותו מספר פעמים בחיים שלי, מעבר לזה לא היה לי איתו כלום.**

...

ש. אנחנו מספרים מעבר לכתב האישום, גם בראיות, שאתם בשנת 2002, אתה והקבוצה שלך, חוברים ליצחק אברג'יל, לארגון שלו, כל אחד מהאינטרס שלו. התייחסותך?

ת. לא חברנו לשום ארגון.

ש. **חברת ליצחק?**

ת. **הייתי בקשר ידידותי איתו, מעבר לזה שום דבר.**

ש. ממתי?

ת. הכרתי אותו ממתי שהוא חזר מאפריקה, אחרי שבועיים שלושה, **מעבר לזה כלום**" (עמ' 7988, ש' 30 – עמ' 7989, ש' 12; ההדגשות לא במקור).

ובהמשך:

" ש. אחר-כך אנחנו רואים שאתה מחליף את יצחק אברג'יל בארץ, אתה היחיד שנפגש עם שמעון זריהן, רוצח חנניה אוחנה, בארץ.

ת. אני מכיר את יצחק בתקופה הזאת? **כמה פעמים ראיתי אותו בתקופה הזאת? אני לא מכיר את יצחק בתקופה הזאת**" (עמ' 8146, ש' 7 – 10; ההדגשות לא במקור).

דא עקא, שבהמשך חקירתו הנגדית, נאלץ רוחן להודות ביחסיו הקרובים עם אברג'יל, לאחר שהושמעו באזניו שיחות טלפון, בהן מחליפים השניים מילים חמות, משוחחים על עסקים שונים, ומעבר לכל אלה אברג'יל מוודא שרוחן נזהר ו"שומר על עצמו" מפני אויבים:

"ש. ... סיפרת לנו במהלך החקירות שלך שכל מה שהיה לך עם יצחק זה 4-5 פגישות.

ת. **5 פגישות בארץ, 5 פגישות שם.**

ש. במדויק?

ת. בספרד ובבלגיה 5 פעמים הייתי שם, ובארץ.

...

ת. בערך היו 10 פגישות.

ש. איך שלא תסדר את זה, הראיות אמרות [צ.ל מראות – ביהמ"ש] שאתם מעבר לעבירות שאנחנו טוענים, אתם גם חברים קרובים.

ת. **טלפונים. הוא מדבר איתי.**

ש. אתם חברים קרובים, כן.

ת. **מאז שהכרתי אותו היינו בידידות טובה.**

ש. ידידות טובה שכוללת המון שיחות של חברות, של צחוקים, נכון?

ת. **יש גם שיחות של צחוקים.**

ש. הוא מתעניין באישה שלך, מבקש שתביא אותה לטיולים.

ת. הוא ביקש שאני אביא אותה לחו"ל.

ש. **יש המון ביטוים של געגועים אחד לשני, תבוא אלי, אני מתגעגע אחי, נכון?**

ת. **יכול להיות.**

ש. יש המון, לפחות במלל, רצון להיות ביחד עם השני, לבלות, לשחק.

ת. יכול להיות.

...

ש. הייתם קרובים?

ת. **היינו קרובים, אני אומר לך הכרתי אותו בסוף 2002, ואחרי זה הוא נסע לחו"ל. 5 פגישות הייתי איתו ואחרי זה עוד הייתי איתו שם, אז כן יש לנו שיחות טלפון.**

...

ת. אני זוכר שכן, הוא הזמין אותי, את אשתי, ותבוא, כן.

ש. **אתה זוכר שהייתם קרובים בשיחות?**

ת. **היינו קרובים בשיחות, כן.**

...

ש. נמשיך, אמרנו שיש לכם יחסים אישיים קרובים, מעבר לזה **הוא גם מזהיר אותך מפני אויבים, אתה זוכר?** הוא אומר לך על הזיקית.

ת. **כן, תיזהר פה תיזהר פה.**

ש. **הוא גם דואג לך לביטחון האישי שלך, הוא אומר לך ללכת עם מאבטחים, נכון?**

ת. אני דואג לביטחון האישי שלי.

ש. **אבל הוא גם אומר לך תיזהר, תשמור על עצמך, נכון?**

ת. **יכול להיות שהוא אמר לי.**

ש. **מעבר לזה, הוא גם דואג לך לרכב משוריין, רכב ממוגן, נכון?**

ת. **קיבלתי פעם רכב ממוגן, כן.**

ש. **הוא אפילו מוכן לתת לך את הרכב של אשתו כדי שתמגן אותו ותיסע איתו, נכון?**

ת. **הוא רצה לתת לי** (עמ' 8333, ש' 31 – עמ' 8336, ש' 22; ההדגשות לא במקור; כן ראו שיחות נוספות בין אברג'יל לרוחן: שיחה מיום 30.7.2003 – **ת/1879ז**; שיחה מיום 8.8.2003 - **ת/1809**; שיחה מיום 6.6.2004 - **ת/1866ג**).

<u>מערכת היחסים של רוחן עם טולי</u>

55. אף את יחסיו עם טולי ניסה רוחן "לצנן" ו"לגמד", וטען בחקירתו הראשית כי היחסים ביניהם הסתכמו ביחסי שותפות בעסק הקרמיקה, כאשר "כל אחד עושה מה שהוא רוצה בעצמו, כל אחד אחראי לעצמו" (עמ' 7940, ש' 8 – 9) וכי היחסים בין השניים נותקו בסוף שנת 2004. אף בתחילת חקירתו הנגדית נקט קו זה:

" ...

ש. תמשיך לספר, אתה לא סיפרת כלום על טולי.

ת. **הוא השתחרר ב-2001, נכנס איתי לקרמיקה, עבדנו בקרמיקה, ומה אתה רוצה עוד? תשאל אותי ואני אגיד לך.**

ש. אני רוצה שתספר על מערכת יחסים, סיפור שלם.

ת. **עבדנו בקרמיקה תקופה, עבדנו בעוד כמה מקומות ביחד, שיווק ירקות, רחיצה, עוד כמה דברים עשינו ביחד. עד 2004, סוף 2004, טולי עבר לאזורי חן, התחיל לחיות שם, הסתובב עם אנשים אחרים, הכיר אנשים אחרים, מפה נחתכה דרכינו, כלומר בסוף 2004.**

ש. ומאז מה קורה ביניכם?

ת. מאז אני נעצרתי בסמים, על הסמים ששתלו לי באוטו, טולי עזר להם באיזה גלגל של הימורים ונעצר איתנו בהימורים, זה מה שהיה ב-2006.

ש. אבל אתה מנותק ממנו מ-2004?

ת. **אני מנותק ממנו.** מה זה מנותק? **לפעמים יש קשר טלפוני.**

ש. אבל לא בעסקים או בחברות?

ת. **נכון,** בקשר טלפוני היינו מדי פעם בקשר.

ש. במהלך השנים 2002 – 2004 הקשר ביניכם הוא אינטנסיבי מאוד, מאוד. נכון?

ת. מה זאת אומרת אינטנסיבי.

ש. אתם קבוע ביחד, מביאים אחד את השני מהבית, אוספים אחד את השני מהבית, כל הזמן טלפונים ומפגשים, יושבים ביחד, עושים עסקים ביחד, כן או לא?

ת. **אני הייתי הרוב בקרמיקה, אני הייתי יושב בקרמיקה, הרוב אני ישבתי בקרמיקה, הם הסתובבו אני ישבתי בקרמיקה, כשאני אומר הם אני מתכוון טולי ודותן, אני ישבתי בקרמיקה.**

ש. רוצה לומר – אני לא יודע מה הם עשו, יכול להיות שהם עשו עניינים, אני ישבתי בקרמיקה. כן או לא?

ת. אני אומר לך מה שאני אומר לך" (עמ' 7993, ש' 4 – עמ' 7994, ש' 6; ההדגשות לא במקור).

אלא שבסופו של יום נאלץ רוחן להודות שגרסתו לפיה "כל אחד עושה מה שהוא רוצה בעצמו, כל אחד אחראי לעצמו" (עמ' 7940, ש' 8 – 9) **אינה** משקפת את המציאות:

"ש. אני אעשה לך את זה יותר קל, טולי מספר שבעסקאות האלה ה"לגיטימיות" לא באמת הרווחתם כסף, כמו שראינו גם בחשבונות הבנק. בתקופה הזו הוא אומר, כך טולי מספר, עשיתם שוק אפור, הלוואות כספים וריביות וכו' וכו', זו התקופה החסרה לנו, זו התקופה שהיא יוני 2003 עד אמצע 2004.

ת. **גם עבדנו בשוק אפור.**

ש. עשיתם יומיות, מה זה אומר?

ת. עבדנו בהלוואות.

ש. סוף סוף זה יוצא אחרי הסיפור שאתם עובדים רק לפי חשבונות הבנק. עבדנו בהלוואות. בוא תספר לי מה זה.

ת. **עבדנו בהלוואות.**

ש. אני באמת לא מבין בזה. תספר.

ת. היה לנו קו של הלוואות עד 5,000, עבדנו בזה.

ש. מה זה?

ת. אתה נותן 5,000 מקבל תוך שבוע 6,000-7,000.

ש. אז אתה אפילו לוקח ריבית. זאת אומרת אתם כקבוצה: טולי, דותן, צ'יקו, ושלא תטעה הכל פה מופיע בשיחות, אני אשמיע לך חלק. אז אתם כקבוצה של צ'יקו, טולי, דותן, שלומי באסה, מתעסקים ביומיות, גם.

ת. **כן.**

ש. חוץ מזה עסקתם גם לפי טולי, ואם על זה תגיד לא אז נעבור לשיחות, עסקתם גם בהימורים. נכון?

ת. **היה גם הימורים, נעצרנו גם על זה**

(עמ' 8169, ש' 1 – 21; ההדגשות לא במקור; וראו גם המשך חקירתו הנגדית של רוחן בהקשר זה עמ' 8169 – 8181, כמו גם **ת/1915** ו – **ת/1916א – כ"א** – שיחות טלפון בין חברי קבוצתו של רוחן).

נוסף על הודייתו שמדובר בקבוצה העוסקת יחדיו בעיסוקים בלתי חוקיים, מודה רוחן בחקירתו הנגדית, כי מדובר בחבריו הקרובים ואף מכנה אותם "משפחה" (עמ' 8338, ש' 13 – עמ' 8339, ש' 4; וראו: **ת/1809**).

<u>מערכת היחסים של רוחן עם מאיר</u>

56. רוחן העיד לפנינו כי את מאיר ראה מספר פעמים בלבד בתקופה הרלוונטית, וכי יחסיהם הסתכמו במספר שיחות טלפון, אשר אינו זוכר את תוכנן (עמ' 7995, ש' 13 – 26; פר', עמ' 8148, ש' 6 - 26). ברם, שיחות הטלפון שנקלטו בהאזנות סתר בתקופה הרלבנטית מלמדות על עסקים משותפים לשניים, בהם היו מעורבים גם אברג'יל וטולי (ראו שיחה מיום 7.5.2003 - **ת/1740**; שיחה מיום 20.4.2003 - **ת/1872כה**). זאת, בניגוד מוחלט לתמונה המרוחקת, אותה ניסה לצייר רוחן.

התמונה הכוללת של שקרי רוחן

57. שקרים אלה של רוחן, הן אודות נסיבות ראשית העסקה, הן אודות יחסיו עם המעורבים בעסקה הגדולה, עולים כדי שקרי נאשם כמובנם בפסיקה, שכן המדובר בשקרים מובהקים, בנושאים מהותיים, הנוגעים בלב ליבו של האישום והמעורבים בו. המדובר בשקרים, שנועדו להרחיק את רוחן מהמעורבים המרכזיים בפרשה ויש בהם להוות ראיית סיוע לעדותו של טולי בדבר חלקו המשמעותי והמרכזי של רוחן בעסקה הגדולה.

חלקו של משה "צ'יקו" בית עדה

58. העובדה שמשה (צ'יקו) בית עדה - אחיינו של רוחן ומי שנמנה עם חברי קבוצתו - היה זה שנסע עם טולי לקנדה, לצורך פתיחת הגלגל הראשון, נונתנת אינדיקציה נוספת לכך, שמדובר בעסקה שטולי פעל במסגרתה מטעם הקבוצה של רוחן ובשותפות מלאה עמו. אכן, כפי שציינה המאשימה, פלט הכניסות והיציאות של צ'יקו לא הוגש במסגרת ההגשה המרוכזת של הפלטים מסוג זה (**ת/227**). אולם, הדברים הוכחו בפנינו בעדות טולי, שנתמכה בעדות סמי ביטון; ולאמיתו של דבר, אין מחלוקת מטעמו של רוחן על כך שצ'יקו התלווה לטולי לנסיעתו לקנדה (ראו סעיף 57 לסיכומי ההגנה).

עדות י.מ

59. על תיאור המבנה הארגוני, שבמסגרתו עם חבירת רוחן לארגון, "נכנסו" לארגון "הכפופים" לרוחן, ובהם טולי, שמענו בהרחבה גם מפי עד המדינה **י.מ**, אשר תיאר את רוחן כ"שלוחה של ארגון פשע בתוך הארגון של יצחק אברג'יל" (עמ' 3830, ש' 1 – 2; כן ראו את **ת/1250** – תרשים של הארגון שצייר י.מ במהלך עדותו), כאשר רוחן הוגדר על-ידו כ"אבא" של טולי, שנמנה עם חברי קבוצתו. בהקשר זה ציין י.מ את הדברים הבאים:

"ש. ...

ת. **... אבי רוחן הוא שלוחה של ארגון פשע** בתוך הארגון של יצחק אברג'יל, **שהיא דמות מאוד מאוד חשובה, שמתחתם יש את טולי** ויש את דותן ויש את צ'יקו ויש את חנוך עצמון וגיא וברמן" (עמ' 3829, ש' 26 – עמ' 3830, ש' 3 ; ההדגשות לא במקור).

ובהמשך:

ש. ....

...

ת. ..., **אבי רוחן היה "אבא" של טולי בדיוק כפי שה.צ היה "אבא" שלי בארגון**.

ש. איך אתה יודע?

ת. אני הייתי ונכחתי בפוארטו בנוס, אני ראיתי את דרך ההתנהלות, אני הייתי בבית ברעננה לא פעם וראיתי התנהלות מול טולי" (עמ' 3833, ש' 25 – עמ' 3834, ש' 21 ; ההדגשות לא במקור).

60. התביעה מבקשת לעשות שימוש בעדותו של עד המדינה י.מ גם כראייה מסייעת לעדותו של טולי בכל הקשור לעסקת הסמים מושא אישום זה.

בעדותו לפנינו, מסר י.מ, שלבקשת יניב בן סימון, נקט מאמצים למצוא "דלת כניסה" לאירופה ל"800 קילו קוק" שנמצאים בפרו (עמ' 3628 לפר'). י.מ תיאר כיצד ניסה לסלול דרך זו באמצעות "משפחה מרוקנית", כאשר מי שמנחה אותו בתנאים שניתן להציע למשפחה ממרוקו הוא אברג'יל. י.מ הוסיף ותיאר, שכאשר המגעים עלו על שרטון הינחה אברג'יל להמתין להגעתו של טולי לפוארטו בנוס בספרד, בצוותא עם רוחן. עם הגעתם של רוחן וטולי, שוחח י.מ עם טולי, "המומחה" בתחום (עמ' 3629 לפר', ש' 31) וזה הציע שי.מ ישוב למרוקו כשבפיו הצעה נוספת, אשר אושרה על-ידי אברג'יל (עמ' 3630, ש' 25-29). ברם, אף מאמצים אלה נכשלו, כאשר "המשפחה המרוקנית" לא הייתה מוכנה לתנאים שהוצעו (עמ' 3631, ש' 8-7).

להשקפת התביעה עדות י.מ מהווה סיוע נוסף לעדות טולי. **ראשית**, עדות י.מ משתלבת בגרסת טולי, שציין כי נוכח הקשיים למכור את הסמים בקנדה ניסה לאתר מדינה נוספת להעביר את הסמים לאירופה, דרך מרוקו. זאת, הגם שטולי לא נקב בשמו של י.מ כמי שהיה מעורב בדבר, אלא ציין "ניסיתי לעשות קשר.... אני לא זוכר כרגע מי זה היה" (עמ' 1811, ש' 26-25). **שנית**, תאורו של י.מ אודות כך, שאברג'יל הוא שהציב את התנאים לשותפות המרוקאים בעסקה מלמד על חלקו ומעורבותו המרכזית בעסקה, בניגוד לגרסתו המבקשת לטשטש את היותו שותף מרכזי ומוביל בעסקה הגדולה. **שלישית**, י.מ מתאר

כיצד ראה במו עיניו, בספרד, בתקופה הרלוונטית לעסקה את טולי מוסר סכום של 80,000 יורו לאברג'יל (עמ' 3,630, ש' 8-11). דברים אלה עולים בקנה אחד עם עדותו של טולי, הן לעצם מתן הכסף לאברג'יל (עמ' 1808, ש' 20) והן לכך, שאברג'יל הוא מהשותפים המרכזיים בעסקה.

61. **עדות י.מ אודות סכום הכסף המשמעותי שקיבל אברג'יל מטולי בנוכחותו תואמים ומסייעים לעדות טולי. כך גם באשר למבנה הארגוני, שלפיו טולי הוא בן קבוצתו של רוחן ו"כפוף" לו.**

אולם, אשר למהלכיה של "העסקה הגדולה", לאחר בחינה קפדנית, מצאתי להימנע מלראות בתאור העסקה התמציתי, אשר בא בפנינו מפי י.מ כמתאר בהכרח את העסקה שעל אודותיה העיד טולי. מכאן, שמצאתי להימנע מלראות בעדות י.מ כראיית סיוע לעדות טולי למהלכיה של "העסקה הגדולה". טעם הדבר הוא, שהדברים התמציתיים שמסר עד המדינה י.מ לפנינו אינם מאפשרים השתכנעות מעבר לכל ספק, כי הפרטים המתוארים על-ידו משקפים את "העסקה הגדולה". עיון באמרותיו בחקירת המשטרה מעלה, כי י.מ מסר פרטים בהודעותיו על שתי עסקאות **שונות,** שעמדו על הפרק, שבכל אחת מהן דובר על **800 ק"ג קוקאין** ואשר חל "בלבול" בהידרשות אליהן. כך, בחקירה מיום 8.4.2012 **(ת/1314)** נאמר כך:

> "<u>שאלה</u>: סיפרת על משלוח של 800 ק"ג קוקאין לאירופה עבור אברג'יל – בתצהיר אמרת שזה היה בסביבות 2004 ובעדויות אמרת שזה היה לפני נסיעתך למרוקו...
> <u>תשובה</u>: אני לא הייתי מעורב בעסקה הזו הספציפית, **זה כנראה בלבול ואני מדבר על אותה עסקה שלא יצאה אל הפועל**."

ואכן, בדו"ח תשאול, שנערך יום קודם לכן על-ידי החוקר רביבו **(ת/1599)** מתוארים שני ארועים של 800 ק"ג קוקאין. האחד, **בו היה י.מ מעורב, שלא יצא לפועל**; והאחר, העסקה שיצאה לפועל, שאף היא מוכרת לו; וכך באו הדברים לידי ביטוי ב**ת/1559**:

> "1. היום...שוחחתי עם י.מ [ביהמ"ש]...והצגתי בפניו את אירועי הסמים עליהם דיבר בעבר...
> 2. להלן האירועים אשר הוצגו בפניו:
>
> - **סחר ב – 800 ק"ג קוקאין ממרוקו לאירופה** – ארוע ראשון בו היה מעורב במסגרת הארגון, ארוע שהעסיק אותו זמן רב. היה מעורב באופן אקטיבי אך העסקה לא יצא אל הפועל. ...

- **משלוח של 800 קילו מפרו לקנדה** – מכיר את האירוע, חושב שהיה ב-2004. דיברו על האירוע הזה בספרד ...האחים לוקר קיבלו את העבודה אבל העסקה נתקעה בגלל שלקח להם יותר מידי זמן "לפרק" את כל הקוקאין שהגיע לקנדה. שאלו את משה מלול וי.מ [ביהמ"ש] אם יש מצב לקחת את הסחורה (קוקאין) ולהפיץ אותה בארה"ב, מציין כי זה לא השתלם כי בארה"ב הקוקאין מאוד זול – בסוף העסקה יצאה אל הפועל" (ההדגשות במקור).

ודוק: העסקה המתוארת על-ידי י.מ באמרותיו בחקירת המשטרה כזו **שיצאה לפועל** היא זו שבה **לא נטל חלק**. יתר על כן, פרטים מהותיים בעסקה שיצאה לפועל והמצויים בידיעתו, לא נשמעו כלל מפי טולי. מטבע הדברים, שמתעוררים סימני שאלה לגבי זהות העסקה שתיאר. אסתפק בציון ההבטים הבאים:

ראשית, י.מ. ציין בחקירתו במשטרה ששמע מפי אחד בשם יעקב סיטכל ש"הוא היה מעורב בסיפור והוא היה האיש הלוגיסטי מטעם הארגון בפרו הוא קנה מכונות תפירה ישנות, פתח את הציר הגדול של המכונה ומאחסן 200 קילו בתוך מכונה... הוא אמר לי שהמשלוח הראשון נשלח לטורקיה שהם 200 ק"ג קוקאין מתוך ה-800...". (**ת/1332**, עמ' 4, ש' 89).ברם, דמותו של סיטכל לא נזכרה מפי טולי וביטון; לא דובר בעסקה בהובלה של 200 ק"ג במכונה; ועל-פי מתווה העסקה המתואר על-ידי טולי וביטון אין משלוח לטורקיה.

שנית, על-פי תאורו של י.מ דמות מרכזית בעסקה הוא "אבי העורב... הלוקר..." (**ת/1330** – עמ' 2), אשר היה "מושקע בכסף בשמונה מאות קילו האלה" (**ת/1332**, עמ' 4, ש' 88-89). למותר לציין, שדמותו של לוקר לא נזכרת בפרשת "העסקה הגדולה" מפי טולי או מפי ביטון.

נתתי דעתי להתייחסות י.מ בעדותו לפנינו לדברים שמסר בחקירת המשטרה, אולם לא מצאתי מענה מספק לחשש, שבעניין זה "בילבל" י.מ בין פרטיהם של שני אירועים שונים. לא מן הנמנע שבהצגת דברים מפורטת יותר מפי העד בבית המשפט ניתן היה ליישב את הדברים. אולם, בשים לב לסימני השאלה העולים, שעל תמציתם עמדתי, הנני רואה להימנע מלעשות שימוש ראייתי בעדות י.מ, בכל הקשור לפרטי "העסקה הגדולה".

אמרות עד המדינה י.א. מחוץ לכותלי בית המשפט

62. התביעה מבקשת כי נעשה שימוש באימרותיו של י.א במשטרת ישראל כראיה מסייעת נוספת לעדותו של טולי בכל הקשור לעסקה הגדולה. הופנינו לכך, שהגם שי.א לא היה משותפי העסקה, הוא נחשף לשיחות אודותיה, הכיר את מסגרת העסקה, נחשף לויכוחים בין השותפים במהלכה ואף ידע למסור פרטים על מעמדם של אברג'יל ורוחן בעסקה. כפי שציינו בפתח הכרעת הדין, עד המדינה י.א, הובא לעדות מטעם ההגנה, לאחר שהמאשימה ויתרה על עדותו, ועל דוכן העדים מילא פיו מים ובחר שלא לענות לשאלות

הסנגורים. לפיכך, לא עלה בידינו להתרשם מהעד ולעמוד על טיבו. המאשימה עתרה לקבל את אימרותיו במשטרה מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות ולעשות בהן שימוש, בין היתר כאמור, כסיוע לעדותו של טולי. כנזכר לעיל, הן אברג'יל והן רוחן לא חלקו על כך, שהאמרות שניתנו על-ידי העד מחוץ לכתלי בית המשפט קבילות כראייה לפי סעיף 10א לפקודת הראיות; ומצאנו שמן הדין אין מניעה לפסוק כך. עם זאת, קבילות לחוד ומשקל לחוד. כפי שציינו, בנסיבות העניין, מתחייבת נקיטת זהירות מלסמוך ממצאינו על האמור באמרותיו של י.א. זאת, בשים לב לגרסאותיו המתפתחות בחקירה (ראו למשל **ת/2273א**, עמ' 58; **ת/2300א**, עמ' 135 ואילך; **ת/2312א**, עמ' 2 ואילך; **ת/2325א**, עמ' 2 ואילך) ושעה שלא היה בידנו להתרשם מהעד, ממהימנותו וממידת ידיעתו ובקיאותו בפרטי העסקה, שלא היה חלק ממנה. לפיכך, ובהמשך לאמור בפרק הכללי בפתח הכרעת הדין, הנדרש לעד המדינה י.א, לא מצאתי מקום לעשות שימוש ראייתי באימרותיו של י.א. בחקירת המשטרה.

רוחן– התנועות הכספיות בחשבונו

63. סיוע לעדות טולי בדבר קבלת כספים מרווחי העסקה הגדולה, מבקשת המאשימה למצוא גם בתנועות כספיות בחשבונות הבנק של רוחן ואשתו, גב' אורלי רוחן, בתקופה בה התקבלו רווחי העסקה הגדולה, אותן לא ידע רוחן להסביר. המאשימה מפנה לכך, כי בחודשים יולי-ספטמבר 2003, הופקדו לחשבון רעייתו סכומי כסף משמעותיים של 80,000 ₪, 50,000 ו-95,000 ש"ח (**ת/1894**). לטענת התביעה, בידי רוחן לא היה הסבר משכנע לתנועות כספיות אלה; ומכל מקום, לבסוף הודה, כי רווחיו באותה תקופה נבעו "ממקורות הכנסה אחרים" וכי בנוסף לדיווחים שהעביר לרשויות המס, עבד גם "בשחור" (עמ' 8030 – 8031; עמ' 8039, ש' 7 – 8040, ש' 6). טיעון המאשימה הוא, כי סירובו של רוחן להרחיב על אודות מקורות ההכנסה הבלתי מדווחים, כאשר בית המשפט הבהיר לו שלא יורשע בגין מעשים שלא מיוחסים לו בכתב האישום (עמ' 8019, ש' 12), מעיד על כך שרווחיו באותה התקופה נבעו מכספי העסקה הגדולה.

טענת המאשימה היא, כי מסקנתה זו מתחזקת נוכח עדויות שני עדי הגנה שהובאו מטעמו של רוחן – מר משה בית עדה ומר רפי אלמקייס, על מנת לנסות ולהסביר את התנועות הכספיות בחשבונו של רוחן.

העד בית עדה, קרוב משפחתו של רוחן, העיד על כך שבשנים 2001 – 2002, נקלע עסקו של בנו, חברת "אור יבולים" לשיווק ירקות ופירות באילת, לקשיים כלכליים, ושיקים שנפרטו על ידי החברה בציינג של מר רפי אלמקייס חזרו. העד סיפר כי רוחן סייע לו בכך שהעביר לאלמקייס סכום של כ - 400 – 450 אלף ₪, כאשר חודשיים לאחר מכן הושב הסכום כולו לרוחן (עמ' 11722, ש' 34 – עמ' 11723, ש' 33).

בהמשך לעדותו של בית עדה, הובא לעדות מר רפי אלמקייס, אשר היה בעליו של עסק לפריטת שיקים, שעבד בשיתוף פעולה עם ענף הירקות והבשר (עמ' 11770, ש' 7 – 13). מעדותו של מר אלמקייס עולה, כי בשנת 2002 קיבל העד לידיו שיק על סך 450,000 ₪ מטעם בית העסק "אור יבולים" שכשל בפירעון. העד ציין שרוחן החזיר לו את תמורת השיק בכך שנתן לו רכב ועוד שלושה שיקים בסך כמה עשרות אלפי ₪, כל אחד (עמ' 11770, ש' 33 – עמ' 11773, ש' 9).

מקובלת עלי טענת המאשימה, לפיה אין בעדות שני עדי הגנה אלה לסייע לרוחן במתן הסבר על אודות התנועות בחשבונותיו. זאת, בראש ובראשונה, מפני שהגרסה לפיה העביר רוחן רכב והמחאות בסך כולל של כ – 450,000 ₪ לרפי אלמקייס בשם משה בית עדה, כאשר הכסף הוחזר לו בהמשך, נשמעה לראשונה בעדויותיהם של עדי ההגנה, וזכרה לא בא בעדותו של רוחן. רוחן מעולם לא טען כי ההעברות הכספיות בחשבונו ובחשבונה של רעייתו קשורות לסיוע לגיטימי שנתן למשה בית עדה, אלא סירב ליתן מידע על אודות מקור הכנסותיו "האחרים".

64. אכן, סירובו של רוחן להרחיב על אודות מקורות ההכנסה הבלתי מדווחים, חרף הבהרתנו לרוחן כי לא יורשע בגין מעשים שלא יוחסו לו בכתב האישום (עמ' 8019, ש' 12) מעורר סימן שאלה. עם זאת, לנתון זה אין לייחס משקל ניכר. זאת, נוכח תמונת העיסוקים הבלתי לגיטימיים שבהם עסק רוחן אותם ימים (באותה התקופה עסק רוחן, בין היתר, במתן הלוואות ובהימורים (עמ' 8169, ש' 1 - 21), עליהם העיד גם טולי (עמ' 1785, ש' 14 – עמ' 1786, ש' 24). לאחר שנתתי דעתי לסכומים הבאים לידי ביטוי בחשבונות הבנק, מצאתי כי ראוי לנקוט משנה זהירות במתן המשקל לסירובו של רוחן להרחיב על אודות מקורות ההכנסה הבלתי מדווחים ובייחוס התנועות הכספיות הקונקרטיות בהכרח לעסקה הגדולה. לאור האמור, אני נמנע מלראות בעניין זה כסיוע לעדות טולי.

גרסת הנאשמים - על שתיקה בחקירה, אי-מתן מענה לאישום והצגת גרסה כבושה

65. נקודת המוצא בדין הפלילי היא, כי לחשוד בחקירה נתונה זכות השתיקה, כחלק מן הזכות לחיסיון מפני הפללה עצמית. עם זאת, בשיטת משפטנו, שתיקת הנאשם בשלב החקירה המשטרתית עשויה לחזק את ראיות התביעה ולהוות נדבך נוסף במכלול הראיות. הרציונל העומד ביסוד הדברים הוא, שסירוב לשתף פעולה עם הליכי חקירה שבכוחם להוכיח את חפותו של החשוד משקף התנהגות מפלילה, שכן מצופה מאדם לזעוק את חפותו, כאשר הוא מעומת על ידי חוקריו עם חומרים מפלילים (ע"פ 8328/17 **ג'בר נ' מדינת ישראל**, פסקה 21 (פורסם ביום 28.7.2019); ע"פ 3452/11 **שאלתיאל נ' מדינת ישראל**, פסקה 36 (פורסם ביום 8.7.2013); ע"פ 6928/17 **מדינת ישראל נ' אסרף**, פסקה 22 (פורסם ביום 16.8.2018); ע"פ 6167/99 **בן שלוש נ' מדינת ישראל**, פסקה 8,

פ"ד נז(6) 577 (2003)). אף הימנעותו של נאשם מלהשיב לאישומים נגדו, עשויה לשמש חיזוק לראיות התביעה (סעיף 152(ב) לחוק סדר הדין הפלילי; ע"פ 4998/95 **מדינת ישראל נ' גומז**, פ"ד נא(3) 769, 778 (1997)). עתה נרכז מבטנו בכל אחד מהנאשמים.

אברג'יל

66. כמובא לעיל, אברג'יל בחר למלא פיו מים בשני השלבים המרכזיים של הליכי החקירה והמשפט. כך, בחקירותיו במשטרה בחר הנאשם, פעם אחר פעם, לשמור על זכות השתיקה (**ת/271 – ת/289**). הטעם המרכזי שנתן לכך הוא "שאין לי אמון במשטרת ישראל" (**ת/272ב**, עמ' 2, ש' 22 – 30). לאחר מכן, שב ובחר אברג'יל בקו דומה. הימנעות מלמסור תשובה לכתב האישום. הוא נקט דרך זו מדעת ובמחשבה תחילה ("אנחנו מודעים למשמעויות הראייתיות של צעד זה, בשלב זה נבחר לא להשיב, על כל המשמעויות הראייתיות" - עמ' 514 לפרוטוקול). אכן, צעד זה עשוי להיות בעל נפקות ראייתית, שכן הימנעות זו "עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה" (סעיף 152(ב) לחוק סדר הדין הפלילי). זאת, במיוחד משניתנו לאברג'יל מספר הזדמנויות לעשות כן (ראו החלטה בעקבות בקשה מספר 447 בתפ"ח 24984-07-15, מיום 10.9.17, במסגרתה התבקשה על-ידי בא-כוחו של אברג'יל אורכה להגשת מענה מפורט לכתב האישום מטעמו, אך אף לאחר מכן לא הוגשה תשובה לאישום).

67. את שתיקתו במשטרה הסביר אברג'יל בכך שאינו סומך על משטרת ישראל, שכן "המשטרה לא אוהבת אותי, בלשון המעטה, ואני אותם...יש לכם ראיות? לכו תגישו כתב אישום, בית-המשפט יחליט" (עמ' 7069, ש' 6 - 10).

הסברו של אברג'יל לא מחזיק מים. ראשית, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום ואף מעבר לכך, לא נפתח נגד אברג'יל הליך פלילי והוא נעצר לימים ספורים בלבד (עמ' 7445, ש' 22 – עמ' 7446, ש' 10). בנוסף, והוא עיקר, הסברו של אברג'יל, כי אינו מאמין במשטרת ישראל אלא בבית המשפט, לא יכול לעמוד, שכן כאשר הגיע עניינו לבית המשפט, וניתנה לו ההזדמנות לומר את דברו, בחר להימנע מכך, נמנע מלהשיב לאישום, העדיף להמתין להצגת מלוא ראיות התביעה ורק בתום פרשת התביעה הציג לראשונה את גרסתו במסגרת פרשת ההגנה.

68. כמובא לעיל, ליבת גרסתו של אברג'יל למיוחס לו באישום זה היא, כי לראשונה נודע לו על "העסקה הגדולה" מושא האישום, במחצית שנת 2003 בספרד מפי טולי, שביקש את התערבותו נוכח התנהלות מאיר, שסטה מהמוסכם, ללא ידיעתו של טולי. מעורבותו של אברג'יל, כך לגרסתו, הסתכמה ביישוב המחלוקת. הא – ותו לא. (עמ' 7038, ש' 9 – עמ' 7039, ש' 17; עמ' 7041, ש' 3 – 11). לגרסת אברג'יל הוא נדרש לעסקה בשנית, ביוזמת מאיר, שטען כי טולי "מעלים סמים" במסגרת העסקה (עמ' 7053, ש' 25 – 32; עמ' 7055,

ש' 28 – 30). לגרסת אברג'יל הוא פגש את טולי ב-17 בנובמבר 2003, שמע את הסבריו (עמ' 7057, ש' 7 – 17) ומנע ממאיר לערוך פגישה בנדון (עמ' 7059, ש' 10 – 12).

69. גרסת אברג'יל מהווה גרסה כבושה, אשר נמסרה על-ידי אברג'יל, לאחר שנחשף למלוא המסכת הראייתית שהציגה התביעה הקושרת אותו לביצוע עסקת הסמים, ולאחר שעדי התביעה נחשפו לחקירת שתי וערב. בכל הנוגע לאישום זה, ניכר לעין, כי מסירת גרסה על- ידי אברג'יל אך בתום פרשת התביעה, שלאמיתו של דבר מאשרת את דבר קיומה של העסקה הגדולה ואת הדמויות המרכזיות הנוטלות בה חלק כטולי ומאיר, מהווה ניסיון דחוק להתמודד עם המסד הראייתי הנרחב, שהציגה התביעה אשר להשתלשלות העסקה. ניסיונו של אברג'יל בשלב מאוחר של ההליך לצמצם מאד את זירת המחלוקת, תוך אישורה של העסקה הגדולה, אישור היכרותו עם העסקה ונסיון לחלץ עצמו בגרסה להתרחשות, שכלל לא הוצגה בפני טולי בחקירתו הנגדית מהווה נסיון כושל. ודוק: אי-מתן מענה לכתב האישום אף הוא קו הגנה. יש משמעות ונפקות לקו זה. ימי דיונים ארוכים הוקדשו לתיאור העסקה הגדולה. העובדה שבפרשת ההגנה ראה אברג'יל להציג גרסה כבושה, אשר לכאורה מייתרת מסכת ראייתית נכבדה (ובכלל זה חקירות נגדיות ממושכות) מהווה, אפוא, מקרה קלאסי להמחשת התנהלות שאינה מתיישבת עם חפות ויש בה לחזק את ראיות התביעה נגד אברג'יל. יפים לענייננו דברי בית המשפט העליון בפרשת **אבוטבול:**

> "תשובתו של המערער לכתב האישום ניתנה, כאמור, אך בתום פרשת התביעה. ...מסירת תשובת המערער לכתב האישום בתום פרשת התביעה, מטרתה אחת היתה – להתאים את תשובתו לראיות התביעה כפי שנפרסו בפרשת התביעה, ולאחר שלהגנה ניתנה ההזדמנות לחקור את העדים חקירה נגדית ולהעריך את סיכוייה.
>
> ... מיותר לציין, כי התנהלות זו אינה מחזקת את חפותו הלכאורית של המערער (ראו והשוו סעיף 152(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982, לפיו אם סירב נאשם לענות לכתב האישום, וככל שהזהיר אותו בית המשפט מההשלכות שיהיו לכך, יכול הדבר לשמש חיזוק לחומר הראיות נגדו; באותו עניין ראו גם ג' הלוי תורת הדיון הפלילי כרך ב 622-623 (תשע"א): "ההנחה בבסיס הסדר דיוני זה היא, כי נאשם שאינו חף מפשע ייטה לשתוק ולא יזדעק נוכח אישומו על לא עוול בכפו"; דברים אלה מיוסדים אף הם על השכל הישר ונסיון החיים)" (ע"פ 6972/09 **אבוטבול נ' מדינת ישראל**, פסקה לה לחוות דעתו של כב' השופט רובינשטיין (פורסם ביום 27.2.2012)).

לא זו, אף זו. משקלה של עדות כבושה הוא מועט ביותר, כל עוד לא ניתן הסבר מניח את הדעת לכבישת הגרסה ולהעלאתה אך בשלב מאוחר יותר. הדברים אמורים ביתר שאת, ככל שמדובר בגרסה כבושה שנשמעה לאחר שהוצגה לנאשם ראיה המפלילה אותו בביצוע העבירה:

> "ככלל, משקלה של גרסה כבושה מועט כל עוד לא ניתן הסבר סביר לכבישתה ומשקלה של גרסה כבושה המוצגת רק לאחר הצגת ראיה מפלילה נמוך אף מזה של גרסה כבושה המוצגת לפני הצגת ראיה כזו" (ע"פ 7007/15 **שמיל נ' מדינת ישראל**, פסקה 33 (פורסם ביום 5.9.2018).

כזו היא גרסתו של אברג'יל וכאמור, הסברו לעניין כבישת גרסתו בשלב החקירה המשטרתית והתשובה לכתב האישום נדחה על הסף. לא זו, אף זו. הגרסה לפיה התוודע לעסקה אך באמצעות טולי (שסיפר לו שמבצע עסקת סמים עם אחיו מאיר וחושש שמאיר "מועל" אותו) אינה מתיישבת עם המקבץ הראייתי. די שאפנה **לת/1740**, עוד מיום 7.5.2003, שיחת אברג'יל ורוחן על עסקה, בה הם שותפים יחד עם טולי ומאיר, שאמורה להניב רווחים לאברג'יל (**ת/1740**, עמ' 5, ש' 1 – 19).

גרסת אברג'יל לפנינו, לבד מהיותה כבושה, התאפיינה בהיתממות ובניסיון להתחמק מראיות שהוצגו לו בחקירה הנגדית ואשר חייבו הסבר. כללו של דבר, אינני נותן אמון בניסיונו של אברג'יל להתמודד עם המסכת הראייתית בצמצום מידת מעורבותו בפרשה. איני נותן אמון בגרסתו המאוחרת, אשר כשלה בהתמודדות עם המקבץ הראייתי שהונח לפני בית המשפט.

רוחן

70. כמובא לעיל, בחקירותיו במשטרה סירב רוחן לענות על מרבית שאלות חוקריו, ציין כי אינו סומך על רשויות אכיפת החוק לאור מקרי עבר, בהם לטענתו התנכלה לו משטרת ישראל וביקש לשמור על זכות השתיקה ולא להגיב לחשדות המופנים כלפיו. לעומת זאת, רוחן היה נכון ואף נלהב לקיים עימותים עם עדי המדינה. עמדת המאשימה היא, ששתיקתו של רוחן בחקירת המשטרה נובעת ממניע אחד בלבד, והוא חששו להפליל את עצמו נוכח מעורבותו באישומים המיוחסים לו ועל-כן יש לדחות מכל וכל את הסברו לפיו אינו מאמין במשטרת ישראל.

אכן, בחירת רוחן לענות באופן סלקטיבי על שאלות חוקריו, תוך שהוא מעדיף להתמודד בעימותים, אך ככלל נמנע מלהתמודד עם שאלות החוקרים אינה מלמדת על מי שמבקש לזעוק לחפותו ולשכנע את החוקרים בגרסתו המכחישה. חרף העובדה, שלרוחן טענות רבות נגד משטרת ישראל בהתנהלות כלפיו, כפי שתיאר לפנינו (עמ' 7971-7970), תוך מתן דוגמאות קונקרטיות, הדבר לא מנע ממנו מליטול חלק בעימותים, שנוהלו על-ידי

החוקרים. בחקירתו הנגדית התקשה רוחן ליתן הסבר מתקבל על הדעת לבחירתו הסלקטיבית לענות על חלק משאלות חוקריו.

71. גרסתו של רוחן למיוחס לו באישום זה היא גרסה כבושה, מתפתחת ומשתנה אשר איני נותן בה כל אמון.

בתשובתו לכתב האישום כפר רוחן, כאמור, בכל המיוחס לו ולא נשמעה מפיו כל גרסה על אודות נסיבות תחילת העסקה. ברוח זו אף נחקר עד המדינה טולי בחקירה נגדית, עת הוטחו בו שאלות, מהן משתמע, כי רוחן לא ידע דבר על אודות העסקה הגדולה, אותה הוביל, על-פי הנטען, טולי בעצמו (עמ' 2070, ש' 11 – עמ' 2072, ש' 22). אולם, כמובא לעיל, במהלך עדותו הראשית נשמעה מפיו של רוחן גרסה שונה, לפיה ידע גם ידע על אודות העסקה הגדולה, ואף הוצע לו על-ידי אלי לוי להיות שותף בה, אך הוא סירב. גרסתו מעוררת התמיהה של רוחן, שלפיה בעקבות סירובו להשתלב בעיסקה, על-אתר פנה לוי לטולי, שהיה **באקראי** במקום, והציע לו שותפות בעסקי הסמים (וראו: עמ' 8354, ש' 13 – עמ' 8359, ש' 16) – נדחית על הסף.

72. קו ההגנה של רוחן הוא, שטולי לא פעל מטעמו. נטען, שטולי נזקק לכסף במסגרת מאמציו לפתיחת חשבונות בנק וחברה לציוד בספרד, וכי הממון יובא לעדות מטעם ההגנה (עמ' 8068, ש' 1 – 15). בהמשך לטענה זו, הובא לעדות מר אבי לוי, כעד הגנה מטעמו של רוחן. טענת ההגנה היא, שאבי לוי הוא האיש אליו פנה טולי לצורך מימון העסקה הגדולה, לאחר שרוחן סירב להעביר לטולי כסף עבור עסקת סמים. טענת המאשימה היא, כי ממון העסקה לא הובא לעדות, לפי שמעדותו של אבי לוי עולה, כי אין כל קשר בין הדברים שמסר, לפיהם הלווה לטולי בשנת 2001 – 2002 כ – 30,000 דולר, לבין טענתו של רוחן, לפיה אבי לוי שילם את הוצאותיו של טולי בקשר לעסקה הגדולה. עוד טוענת המאשימה, כי רוחן ניסה לשבש את עדותו של מר לוי בכך שנעשתה פניה לעד מטעמו של רוחן להעיד שהוא מימן את העסקה הגדולה בתמורה למתן חסינות, וכי מר לוי קם והלך למשמע הדברים (סיכומי המאשימה, עמ' 477, פסקאות 121 – 122).

73. לאחר שמיעת עדות מר אבי לוי ברי כי היא אינה יכולה לסייע להגנה. בעדותו תיאר לוי, כי בשנת 2001 – 2002, היו הוא וטולי חברים קרובים, וכי לבקשת טולי, הלווה לו כ – 30,000 דולר (עמ' 11833, ש' 24 – עמ' 11834, ש' 1). את חובו ללוי החזיר טולי באמצעות העברת בעלות של רכב מסוג "מאזדה 6" על-שמו (עמ' 11834, ש' 2 – 14). מעדותו של לוי עולה, כי בעת מתן ההלוואה לטולי לא ידע במה טולי עוסק ולא התערב בענייניו (עמ' 11833, ש' 29 – 31) וכי בדיעבד שמע "מרכילות וכל מיני דיבורים" שהכסף שימש לעסקת סמים (עמ' 11834, ש' 16; עמ' 11835, ש' 5 – 11). בתשובה לשאלת התובעת, שהטיחה בו כי נעשתה אליו פניה לצורך שיבוש הליכים, ציין:

> "אמרתי אני לא משקר, אמרתי אני לא משקר ואם יש צורך להגיד אני אגיד רק את האמת, שאני זה שהלוויתי לטולי את הכסף, אבל לא לעסקת סמים, הלוויתי לו כסף לחיים, לנסיעות שלו..." (עמ' 11845, ש' 7 – 10).

אף אם תאמר שניתנה הלוואה לטולי על-ידי מר לוי אין בכוחה של הלוואה זו להטיל ספק במקבץ הראייתי הנכבד שפורט לעיל והמלמד על מעורבותו העמוקה של רוחן בעסקה הגדולה.

74. לשלמות הדברים אזכיר, כי במהלך פרשת ההגנה בעניינו של סבח, הוגשה חוות דעת מומחה שערכה גב' גל סלע, במסגרתה התייחסה המומחית, בין היתר גם למצבו הרפואי של רוחן (**נ/238**). בחוות הדעת נאמר כי "ניתן להניח בלשון המעטה, **כי יכולת הזיכרון של מר רוחן אינה מהימנה**" (**נ/238**, עמ' 24, פסקה אחרונה). כפי שציינו במסגרת הדיון באישום הראשון משקל חוות-דעתה ועדותה של גב' סלע אפסי. אף בא כוחו של רוחן ער לכך (סעיף 131 לסיכומי רוחן, חלק א'). אלא שבכך לא נזנח קו הגנה זה של רוחן, לפיו יש להתעלם מעדותו, בשל מצבו הרפואי. לטענת ההגנה, "הוגנות וצדק משפטיים אמורים להוביל למסקנה חד משמעית בדבר משקל אפסי בנוגע לעדותו". זאת, לפי שרוחן שילם מחיר יקר "במישור הרפואי עקב השיהוי בגילוי המחלה, העיכוב בטיפול והחלמה ממנה בתנאי המעצר בהם ... שוהה" (סיכומי רוחן חלק א', פסקאות 129 – 130). טיעון זה אין לקבל. אף כאשר לפנים משורת הדין, ניתנה לרוחן ההזדמנות, לבקשתו, לזמן כעד מומחה את פרופ' פופוביצר מטעמו לא מומשה אפשרות זו (ראו החלטת בית המשפט על בקשה מס' 234, מיום 23.2.20). בנסיבות אלה, לאחר שרוחן מסר בעדותו גרסה מופרכת, הרחוקה מן האמת, אין ניתן להיחלץ ממנה בדיעבד על-ידי נסיון סרק להפוך העדות כלא הייתה (וראו בהרחבה הדיון באישום הראשון הנדרש לחוות דעתה ועדותה של גב' סלע). הנה-כי-כן, לאי-אמירת אמת בפני בית המשפט, לנסיון לזריית חול בגרסה חסרת סבירות ונעדרת היתכנות יש משמעות. היא חלק מהתצרף הראייתי המונח לפני בית המשפט בסופו של יום. כמובא לעיל, מצאתי את גרסתו המכחישה של רוחן כבלתי מהימנה.

התמונה הראייתית הכוללת

75. לסיכום התמונה הראייתית הכוללת, אזכיר בתמצית את העולה מפסיפס הראיות. הבריח התיכון בראיות התביעה הוא עדות עד המדינה טולי, שהיה ציר מרכזי בעסקת הסמים ועדותו הקוהרנטית רבת הפרטים מהימנה עלי. נוכח חזית המריבה הרחבה, שהוצבה על-ידי כל אחד מהנאשמים בפתח ההליך קיימת רלוונטיות וחשיבות לא מבוטלת לתמיכה כבדת המשקל שניתנה לעדות טולי, בעדות סמי ביטון, אשר ליווה את העסקה בשלביה המרכזיים ועדותו תואמת את עדות טולי ומחזקת אותה בפרטים מהותיים מרכזיים, המצויים בלב עסקת הסמים. לא יהא זה מופרך להניח, כי עוצמת שילוב עדויות אלה הוליכה בשלב מאוחר של המשפט את אברג'יל ורוחן להציג גרסה, המבקשת לצמצם את יריעת המחלוקת, אך גרסאותיהם הכבושות של הנאשמים לא זכו לאמון בית המשפט.

סיוע לעדות טולי נמצא בשורת ראיות והוא מגיע לכדי סיוע שמסבך באורח ניכר כל אחד מהנאשמים בהצטרף הראיות זו לזו (ראו: על דרך קל וחומר, מושכלת היסוד, שלפיה "ראית סיוע יכולה להתגבש על בסיס מקבץ ראיות שכל אחת מהן בפני עצמה אינה יכולה לעלות כדי סיוע, אך משקלן המצטבר חוצה את הרף הנדרש כדי לבסס סיוע" (עניין **גץ**, פיסקה 75).

כך, שיחות הטלפון בין אברג'יל לרוחן (ת/1740) ובין אייבי לרוחן (ת/1872כה) מאפריל ומאי 2003 מלמדים על קיומה של עסקה המצויה על הפרק, שבה משולבים טולי ומאיר ואשר יש לקדמה; ואף על כעסו של אברג'יל על מאיר. שיחה נוספת ת/1739 בחודש אוגוסט 2003, בעיצומה של העברת הכספים מכספי העסקה, נותנת ביטוי לסכום המשמעותי, שמחזיק מאיר, ולא מעבירו לידי אברג'יל, מבלי שיש בידי אברג'יל להסביר שיחה זו.

אשר לאברג'יל – קיימת ראיית סיוע עצמאית בעדות בומבי, המתאר את המפגש בספרד, שבו נטלו חלק, בין היתר, אברג'יל, מאיר וטולי, שבמהלכו דובר על עסקת הקוקאין "בצמיגים או במכונות גדולות".

אשר לרוחן – המדובר בעדויות בומבי וי.מ המתארים את המבנה הארגוני, שלפיו כדברי בומבי: "טולי הוא חבר בארגון של אבי רוחן", וכי "במקרה הזה טולי זה היה האיש של אבי", וכדברי י.מ: רוחן הוא "אבא" של טולי בארגון.

עמדתי לעיל על השקרים המשמעותיים והבוטים של רוחן. שקרים אלה למעשה אינם שנויים במחלוקת, שעה שאף ההגנה ביקשה להתעלם מעדותו של רוחן. שקרים מהותיים אלה מהווים ראיית סיוע העומדת בפני עצמה ואליהם מצטרפים הבירור שערך רוחן בעניין נסיבות מעצרם של אילן עזרן ושלמה בסה וכן חלקו בפרשה של אחיינו של רוחן והחבר בארגון צ'יקו בית עדה.

על כל אלה מצטרפת שתיקת אברג'יל ושתיקתו הסלקטיבית של רוחן בחקירת המשטרה; אי-מתן מענה לכתב האישום מצד אברג'יל; והצגת גרסה כבושה ומתחמקת על-ידי כל אחד מהנאשמים, שלא זכתה לאמון בית המשפט.

בהצטרף כל אלה, עלה בידי התביעה להוכיח את אחריותם המלאה של אברג'יל ורוחן לעבירה המיוחסת להם בכתב האישום.

כמות הסמים בעסקה ושוויה

76. כתב האישום מייחס לנאשמים ייצוא, ייבוא מסחר והספקה, במסגרת ארגון הפשיעה, בכמות של 460 – 480 ק"ג קוקאין. הכמות המיוחסת נסמכת על עדותו של טולי, כדלהלן: "על סמך ההנחה כי בכל אחד מן הגלגלים יש 60 ק"ג סם בלבד, הניח א.ג. כי סך הכל יש במכונה בין 460 ל – 480 ק"ג סם בלבד" (כתב האישום, סעיף 15 לאישום השני). ההגנה חולקת על הכמות. ראשית נטען, כי אין בסיס להערכות השונות. כך, במהלך החקירה

אוזכרה הפרשה כפרשת 800 ק"ג, והנה באשר למאיר, שהודה בחלקו בפרשה בהסדר טיעון "המאשימה עצמה החליטה להפחית את כמות הסם...מ-800 ל-480 ק"ג" (סעיף 7 לסיכומי בא-כוחו של רוחן). שנית, הכמות הנטענת לא הוכחה על-ידי התביעה. עוד נטען, כי לא עלה בידי המאשימה להוכיח את שווי רווחי מכירת הסמים, שכן הסכום בו נקב עד המדינה טולי, 20,000 דולר אמריקאי עבור ק"ג קוקאין, מהווה עדות מפי השמועה.

77. אפנה, אפוא, לבחינת הדברים. כזכור, טולי העיד שאשר מסעוד סיפר לו שהוא זה שהטמין את הסמים בגלגלים (עמ' 1795, ש' 18 – 19). הגלגל הראשון נפתח על-ידי אשר, הקוקאין הוצא מתוכו והועבר לשקיות. טולי מציין כי שקל את הסמים והכמות הייתה בין 60 ל – 62 ק"ג ובהמשך הוא וצ'יקו "לקחו קצת לאף" (עמ' 1795, ש' 25 – 32). משקילה זו נלמדה הכמות הכוללת:

> " ת. אני עשיתי חשבון שכל גלגל היה בין 60 ל- 62 קילו, היו 8 גלגלים, מה שאני ראיתי, אם היה עוד מסביב בברזלים, אני לא יודע, אני ראיתי 8 גלגלים, ועשיתי חישוב 6 כפול 8 זה 48, כלומר 480 קילוגרם" (עמ' 1810, ש' 23 – 25).

כאשר נשאל טולי שוב ושוב בחקירתו הנגדית על כך, שלא נכח במעמד פתיחת הגלגלים הנוספים וממילא לא שקל את כמות הסם בכל גלגל וגלגל, השיב כי התמורה שקיבל נעשתה לפי חישוב זה ומדברת בעד עצמה:

"ש. אני שואל מידיעה אישית.
ת. מידיעה אישית, אני הייתי בגלגל, פתחנו, נמכר.
ש. אבל בגלגל השני לא הייתי ובשלישי וברביעי לא הייתי, גם לא בחמישי, שישי, שביעי ושמיני.
ת. בדיוק.
ש. אז איך אתה יודע מידיעה אישית?
ת. **אז איך קיבלנו את הסכום הזה? אם גלגל אחד, אמרתי, 20 אלף דולר, כפול 60, זה 1.2 מיליון, אני קיבלתי יותר.**
ש. דיברנו על זה בדיון הקודם, זו מסקנה שלך, נכון?
ת. **אבל עבר כסף.**
...
ש. בפתיחה של הגלגלים האחרים אתה לא באמת יודע אם מכרו את הסמים ואם הכסף, המקור שלו הוא מהמכירה של הסמים, נכון?
ת. אז מאיפה הגיע הכסף?
ש. לא יודע, זו מסקנה שלך.

ת. מה זה מסקנה שליז" (עמ' 1974, ש' 3 – עמ' 1975, ש' 10; ההדגשות לא במקור).

וכן:

"ש: זאת אומרת שאם הגלגל – סתם, נניח, השביעי, השמיני, החמישי, הרביעי – ריקים – אתה לא יכול לדעת. אתה לא יכול לדעת בכלל.

ת: **אבל לפי הכסף שקיבלתי לא יכול להיות.**

ש: עזוב הכסף שקיבלת. אני שואל אותך עוד פעם: ויזואלית, ויזואלית, אתה ראית– – ?

ת: אז אני מסביר עוד פעם. **ויזואלית לא ראיתי**, לא ראיתי. אני בראשון הייתי. בשאר הגלגלים לא הייתי. **אבל הכסף שקיבלנו – זה תמורת הגלגלים השניים גם**...".

(עמ' 2206, ש' 30 – עמ' 2207, ש' 2; ההדגשות לא במקור).

78. אשר לכספים שהתקבלו ממכירת הגלגל הראשון, העיד טולי כי עוד במהלך שהותו בקנדה, לאחר פתיחת הגלגל הראשון, העביר לו מוטי סך של 100,000 דולר קנדי (כ – 65,000 דולר אמריקאי. ראו **ת/842** - שערי מטבעות זרים לשנת 2002). מכספי מכירת הסמים השתמשו הוא וציקו למחיה בקנדה ולרכישת שעונים בשדה התעופה בשובם ארצה. כשבועיים לאחר חזרתו לישראל, קיבל מבלדר בירושלים, סך של כ – 400,000 דולר במזומן. 400,000 דולר נוספים התקבלו כשבועיים לאחר הפעימה הראשונה, גם הם על-ידי בלדר מירושלים. הפעימה השלישית, בסך 380,000 דולר, הועברה לטולי על-ידי פנחס ביטון, אחיו של סמי ביטון (עמ' 1797, ש' 10 – עמ' 1798, ש' 21; עמ' 223; ש' 9 - 33). טולי הדגיש, כי סכומים אלה התקבלו ממכירת הסמים בגלגל הראשון, כאשר כל גלגל "שווה" כ -1.2 – 1.3 מיליון דולר (עמ' 1797, ש' 15 – 24; עמ' 1801, ש' 8 – 10). הסכום שהתקבל ממכירת הסמים שבגלגל הראשון, בהתאם לדבריו של טולי, עמד על כ – 1,245,000 דולר.

79. אשר לגלגל השני – טולי מסר בעדותו פרטים על אודות חלוקת הכסף. טולי תיאר בעדותו כי במהלך הפגישה בספרד, בה נדון המשבר סביב פתיחת הגלגל, נכח גם מוטי, שחילק לשותפים מרווחי העסקה סך של כ – 300,000 דולר (עמ' 1802, ש' 28 – עמ' 1803, ש' 2; עמ' 2240, ש' 17 – 19). בהמשך, סיפר טולי כי קיבל כספים מסמי ביטון בבלגיה ובדנמרק, כאשר למיטב זכרונו כל פעם דובר על סך של כ – 200,000 דולר או אירו (עמ' 1808, 9 – 17; עמ' 2241, ש' 6 – 12. ראו **ת/842** לגבי שערי החליפין של הדולר והאירו באותה התקופה). בנוסף לסכומים אלה, העיד טולי על העברה שביצע סמי ביטון לחשבונו הפרטי בסך של 520,000 דולר, כאשר בעקבות העברה זו ערכו השניים חוזה פיקטיבי על-מנת

להתחמק בבוא היום מרשויות אכיפת החוק (עמ' 1809, ש' 6 – 9; **ת/23**; עמ' 2241, ש' 4, ו - 33). טולי הדגיש, כי סכומים אלה משקפים מכירה של הסמים מהגלגל השני (עמ' 1810, ש' 18 – 19). סכום הכספים הכולל שהתקבל ממכירת הסמים שבגלגל השני, בהתאם לעדותו של טולי, עומד על 1,220,000 דולר. עינינו הרואות, כי סכום זה דומה לסכום שהתקבל ממכירת הסמים מהגלגל הראשון ומתאים לכמות של כ – 60 ק"ג קוקאין.

80. אסכם, אפוא, את המתואר עד כה. אשר לגלגל הראשון, הוכח מעדותו של טולי, שזכתה לאמון בית המשפט כמפורט לעיל, כי הכיל כמות של כ – 60 ק"ג קוקאין. זאת, משקילת הסמים על-ידי טולי בעת פתיחת הגלגל ומשווי הכספים שהתקבלו ממכירת סמים אלה. אשר לגלגל השני, הגם שטולי לא נכח בעת פתיחת הגלגל ולא ראה או שקל את תכולתו, סכומי הכסף שהתקבלו ממכירת תכולת הגלגל, כפי שהעיד עליהם, מלמדים על כך, שהייתה בו כמות סם דומה. לכך מצטרפת עדותו של טולי על אודות המשבר סביב פתיחת הגלגל, שמצאה תימוכין בעדותו של אברג'יל, שאישר קיומו של משבר זה ואת פתרונו. יוטעם, כי המשבר בא על סיומו, כאשר על כלל השותפים היה מקובל ומובן מאליו, כי נקודת המוצא לחלוקת הכספים היא שבכל אחד מהגלגלים כמות זהה, קרי, כ – 60 ק"ג קוקאין. הדבר בא לידי ביטוי בעדות טולי:

> "ומוטי אמר לנו שאין לנו מה לדאוג, גם יצחק אמר. אמר אני ממשיך לפתוח גלגלים, ממשיך למכור, ואני מעביר לכם את הכסף, **אין לכם מה לדאוג, נעביר לכם את החלק שלכם**. את החלק של יצחק אני מעביר להם, לכם אין מה לדאוג. את החלק שלכם אתם תקבלו. אמרנו הכל בסדר" (עמ' 1802, ש' 13 - 16 - ההדגשה לא במקור).

81. אשר לגלגלים הנוספים - טולי לא ידע למסור פרטים על אודות חלוקת הכסף ממכירת הסמים מהגלגל השלישי ואילך. זאת, לפי שלאחר המפגש בספרד, עיקר הכסף הועבר למאיר במישרין על-ידי מוטי. ברם, מנקודת מבטו העסקה המשיכה להתנהל כסדרה, שכן לא הועלתה כל טענה מצד מאיר, כי הכספים לא הגיעו לידיו:

> "ש. ומה לגבי מאיר?
>
> ת. למאיר גם העברתי, מאיר מה שהיה בספרד, **אחרי ספרד אני לא העברתי לו עוד כספים כי הוא היה מקבל את זה ישירות ממוטי, ואם הוא לא היה מקבל הוא היה בא אלי.**
>
> ש. איך אתה יודע את זה?
>
> ת. **אם הוא לא היה מקבל אז הוא היה פונה אלי איפה הכסף**" (עמ', 1808, ש' 26 – 30; ההדגשות לא במקור).

ובהמשך:

> ת: **אני אומר לך: אני לא ראיתי שהוא מעביר לו כספים. אבל לפי ההתנהלות שהכספים הגיעו –אז הוא קיבל כספים וגם אח שלו קיבלו כספים, לפי ההתנהלות של הכספים. למה נראה לך שהוא לא יקבל כסף? אם לא הייתי מקבל כסף הייתי יושב פה? עוד פעם: ויזואלית, פיזית, לא ראיתי את זה, אני מסביר. אבל הם קיבלו כספים. אחרת לא הייתי פה נמצא** (עמ' 2235, ש' 20 – עמ' 2236, ש' 2; ההדגשות לא במקור).

82. המארג הראייתי שלפנינו מושתת בראש ובראשונה על עדותו של טולי, לפיה במכונה היו שמונה גלגלים זהים ועל כך שהתקבלו כספים נוספים ממכירת כספי הסמים. הראיות מעלות, שדברי טולי, "המומחה" לענייני סמים (כלשון בומבי: "הכרתי אותו בתור סוחר סמים...איש שעושה נגלות של סמים מממדינה למדינה", עמ' 570, ש' 14 - 15) שיקפו באורח מדוייק את משקל הסם בגלגל השני, שהיה זהה לזה שבגלגל הראשון. זאת, הגם שטולי לא נכח במעמד פתיחתו וממילא לא שקל את תכולתו. בהליך דנן ניתן היה להתרשם ממהלכים חובקי עולם על-מנת לקדם את עסקת הסמים. מאמצים אלה הוכתרו בהצלחה מבחינת הארגון, לאחר שהובלו על-ידי דמויות מפתח הבקיאות בעולם זה לפניי ולפנים כטולי ומאיר. המדובר בעסקה מסחרית (בלתי חוקית) לכל דבר ועניין. ודוק: לפנינו עסקת סמים בהיקף עצום. היא התנהלה על-ידי מומחים ובקיאים בדבר. היא הצריכה מומחיות (ובכלל זה בדרך אריזת הסם), תחכום (ובכלל זה בדרך הובלת הסם) ושילוב כוחות של מומחים וקשרים רלוונטיים (במרכז הפעילות טולי ומאיר). המרכיב העסקי הוא התמריץ לביצוע העסקה הבלתי חוקית ועוגן היסוד. היקף העסקה והחלוקה בין השותפים הם לב העניין. מסכת הראיות לימדה, כי המתיחות בין הצדדים השונים (בין טולי ומאיר וכן בין אברג'יל למאיר) נבעה מהפן הכספי, המהווה את הדלק, שעליו מושתתת פעילות הארגון. אכן, כפי שציין טולי, מתבקש הדבר, שככל שלא היו מתקבלים אצל מי מהשותפים לעסקה כספים ממכירת הסמים שנמצאו בגלגל השלישי ואילך, היו השותפים "באים בטענות" לטולי – איש הביצוע והמוציא לפועל של עסקה זו. כך גם הוכח הלכה למעשה במשבר סביב הגלגל השני, שנפתח ללא נוכחות טולי. זאת, במיוחד, שעה שמאיר הוא זה שאמור היה לקבל את הכספים עבורו ועבור אברג'יל ושמו יצא למרחוק כמי שמדקדק בענייני כספים (להבדיל מאברג'יל, שחבריו מוקירים את נדיבותו במישור הכלכלי) (עמ' 571 ש' 14 - 19). הנה-כי-כן, היעדר כל טענה מצד מאיר היא אינדיקציה כבדת משקל, שהתקבל על-ידו חלקו, קרי, לא הייתה כל טעות בכמות הסם. אינדיקציה זו מצטרפת לכך, שעל-פי עדות טולי, קבוצת רוחן קיבלה את מלוא חלקה. לשלמות הדברים נאמר, כי קו ההגנה של הנאשמים שלל כליל את מעורבותם בעסקה וממילא לא הועלתה טענה לגבי כמות הסם הקונקרטית בכל גלגל וגלגל. נוכח כל אלה מתחייבת המסקנה, שהמשקל של סם הקוקאין בכל אחד מהגלגלים היה דומה, כך

שעלה בידי התביעה להוכיח את כמות הסם, שיוחסה לנאשמים בכתב האישום (460 ק"ג); והשוו: ע"פ 411/04 **טטרו נ' מדינת ישראל**, פסקאות 16-17 (פורסם ביום 9.1.2006)).

ביצוע במסגרת ארגון פשיעה

83. המאשימה עותרת באישום זה להרשעת הנאשמים בעבירת יצוא, יבוא, מסחר והספקה של סמים מסוכנים **במסגרת ארגון פשיעה**, קרי, בהתאם לנסיבה המחמירה הקבועה בסעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה לפיה:

> "**העובר עבירה במסגרת פעילות של ארגון פשיעה**, למעט עבירה לפי חוק זה או עבירה שהעונש הקבוע לה הוא מאסר עולם חובה, **דינו – כפל העונש הקבוע לעבירה, אך לא יותר ממאסר עשרים וחמש שנים**" (ההדגשות לא במקור).

הצדדים לא טענו בסיכומיהם באשר לתחולת חוק המאבק על העבירות מושא אישום זה, הגם שהמאשימה אינה חולקת, כי "סעיף זה [31 לחוק המאבק] לא מחיל את האיסורים הפליליים בחוק בצורה רטרואקטיבית על התקופה עובר לתחולת החוק" (סעיף 34, עמ' 277 לסיכומי המאשימה).

84. חוק המאבק נכנס לתוקפו ביום 17.6.03, כאשר העבירות בענייננו בוצעו, כעולה מהראיות, החל משנת 2001 וקיימות ראיות לקבלת כספים מרווחי העסקה לפחות עד ליום 3.9.03 (ראו **ת/847**; סיכומי התביעה - עמ' 12869, ש' 5 – 6). על רקע נתונים אלה, יש להכריע בשאלה האם חלה על מעשי הנאשמים הנסיבה המחמירה שבסעיף 3 לחוק המאבק.

כלל יסוד בדיני עונשין הוא, כי נקודת הזמן הרלוונטית להתגבשות האחריות הפלילית והענישה לצידה הוא מועד ביצוע המעשה. סעיף 3 לחוק העונשין מורה:

אין עונשין למפרע	3. (א) חיקוק היוצר עבירה לא יחול על מעשה שנעשה לפני יום פרסומו כדין או יום תחילתו, לפי המאוחר. (ב) חיקוק הקובע לעבירה עונש חמור מזה שנקבע לה בשעת העבירה, לא יחול על מעשה שנעשה לפני פרסומו כדין או יום תחילתו, לפי המאוחר; אך אין רואים בעדכון שיעורו של קנס החמרה בעונש.

(ראו: ע"פ 10723/04 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 5 (פורסם ביום 4.7.2007)).

בית המשפט העליון נדרש לשאלת יישומו של עקרון החוקיות על חוק המאבק וקבע, כי אין להחיל את הנסיבה המחמירה של ביצוע עבירה במסגרת ארגון פשיעה על מעשים שבוצעו עובר לכניסת החוק לתוקף. כפי שציין כב' השופט עמית בפרשת **נאצר**:

> "...סעיף 31 לחוק המאבק אינו סותר את עקרון החוקיות. סעיף זה מאפשר שימוש **ראייתי** במעשים שבוצעו **עובר** לחקיקתו, **בתנאי** שאלה נמשכו **לאחר** חקיקתו. כאשר חברי התארגנות עבריינית ביצעו עבירות בעידן טרום חקיקת חוק המאבק, הם מוחזקים כמי שביצעו את העבירות תוך ידיעה בדבר העונש הצפוי להם בגין אותן עבירות.
>
> משנחקק החוק, נתחמו עבירות אלו בקו הפרדה – מתוך הכרה בעקרון החוקיות – והרשעה בגינם לא תהיה על פי חוק המאבק אלא על פי ההוראות הישנות. אך אם בחרו אנשי הארגון להמשיך בביצוע העבירות, קו ההפרדה יוסר, אולם גם זה אך ורק במישור **הראייתי**. במישור של הענישה, קו ההפרדה נותר על כנו בין שתי התקופות, כך שהענישה על פי חוק המאבק תחול רק לגבי עבירות שנעברו לאחר כניסת החוק לתוקפו.
>
> השימוש במעשים קודמים לצורך **ראייתי** בלבד, אינו עומד בסתירה לעקרון החוקיות. התגבשותה של העבירה החדשה על פי חוק המאבק, מתרחשת **רק** בעת ביצועם של מעשים **לאחר** חקיקת החוק, ובכל עת, אין העבריין פועל בהיעדר ידיעה של הנורמה הפלילית" (ע"פ 9093/08 **נאצר נ' מדינת ישראל**, פסקה 21 (פורסם ביום 7.12.2011), ההדגשות במקור; ראו גם בש"פ 2557/04 **מדינת ישראל נ' בן ציון**, פסקה 7 (פורסם ביום 22.3.2004)).

85. מן הכלל אל הפרט. בענייננו, כפי שהובהר לעיל, מעשי הנאשמים החלו בשנת 2001. כמובא לעיל, עבירת יבוא הסמים הושלמה בחודש **דצמבר 2002**. דהיינו, טרם כניסתו של חוק המאבק לתוקף ועל כן על פרק **ייבוא הסם** לא חלה **הנסיבה המחמירה שבחוק**.

86. מכאן לסחר בסמים. המפגש בין המעורבים בספרד, בו נפתר המשבר סביב פתיחת הגלגל השני, התקיים ביום 17.6.2003 (ראו לעניין זה עדות טולי, עמ' 1801, ש' 16 – 23; ש' 28 – 31; **ת/227כא ות/227ב** – פלטי המעברים של טולי ורוחן בהתאמה). בפגישה נוספת שנערכה למחרת, בה נכח גם מוטי, הוא חילק למעורבים בעסקה כ – 300,000 דולר, פרי מכירת סמים שבגלגל השני (עמ' 1802, ש' 28 – עמ' 1803, ש' 2; עמ' 2240, ש' 17 – 19). מסתבר, שמועד הפגישה בספרד הוא גם מועד כניסת חוק המאבק לתוקף (17.6.2003). לאור האמור, על מכירת 60 קג הקוקאין שבגלגל הראשון, אשר נעשתה טרם כניסת חוק

המאבק לתוקף, **אין להחיל את הנסיבה המחמירה, הקבועה בסעיף 3 לחוק המאבק.** שונים פני הדברים באשר ליתר הגלגלים, שתכולתם נמכרה לאחר כניסת חוק המאבק לתוקף (**למעט** כ – 15 ק"ג סם, אשר נמכרו בסכום של כ – 300,000 דולר, אותם הביא מוטי לפגישה בספרד, ומכאן שמכר את הסם עובר ליום 17.6.2003). **הסחר בסמים אלה בוצע במסגרת ארגון פשיעה, בהתאם לנסיבה המחמירה הקבועה בסעיף 3 לחוק המאבק.**

עבירת הסחר בסם מסוכן

87. טרם חתימת הדיון באישום זה, אדרש בתמצית לטיעונים נוספים שהוצגו לפנינו, לעניין הוכחת יסודות העבירה.

ראשית, נדחית טענת רוחן, לפיה לא עלה בידי המאשימה להוכיח את **סוג הסם ושוויו**. דין הוא, שניתן להוכיח את **סוג הסם** בכל אחת מדרכי ההוכחה בהן ניתן להוכיח עובדה במשפט, אף אם הסם לא נתפס ולא נבדק בבדיקה מעבדתית:

> "... אין התביעה חייבת להוכיח עובדה זו בדרך של בדיקה מעבדתית דווקא. הטלת חובה כזו, לא רק שאינה קבועה בחוק, אלא היא אף תסכל את מטרת החקיקה, ותמנע הרשעתם של עבריינים בהחזקת סם מסוכן או בשימוש בו רק משום שהם הצליחו להסתיר אם הסם, להשמידו או לכלותו על ידי שימוש" (ע"פ 639/79 **אפללו נ' מדינת ישראל**, פס' 3 (פורסם ביום 6.5.1980); כן ראו גם ע"פ 7997/99 **פרז נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 27.7.2000)).

כך גם בענייננו. סוג הסם – קוקאין – הוכח מעדותו של עד המדינה טולי, אשר שקל את החומר שהיה מצוי בגלגל הראשון ואף השתמש בו; דבריו של טולי נתמכים גם בגרסתו של סמי ביטון (**ת/4**, ש' 246 – 256; **ת/8**, עמ' 159, ש' 11 – עמ' 163 ש' 16); ובדבריו של אברג'יל שמספר על אודות אותו משבר, בעקבותיו הגיעו לספרד טולי ואחיו מאיר, לצורך פתירת המחלוקת ביניהם (עמ' 7038, ש' 9 – עמ' 7039, ש' 17; עמ' 7041, ש' 3 – 11). הדברים דומים גם באשר ל**שווי הסמים**. מדובר בעובדה ככל עובדה במשפט שניתן להוכיחה בראיות. אין חולק כי טולי היה בר-סמכא בנושאי הסחר בסמים וזו הייתה מומחיותו. כאיש הסמים של הארגון היה מעורה, פעיל ובקיא בעולם זה. טולי העיד, כי שווי של ק"ג קוקאין אותם ימים היה שווה ל- 20,000 דולר, והדברים תואמים את הנתונים הכספיים שעליהם העיד באשר לסכומי הכסף שהתקבלו בעקבות מכירת הסמים. מכאן שהתביעה עמדה בנטל ההוכחה המוטל עליה לעניין **סוג הסם** ומקובלת עלי עדותו של טולי אודות **שוויו**, לאחר שהיא נמצאה תואמת את הסכומים הכספיים שנתקבלו הלכה למעשה.

88. המאשימה, כאמור, מייחסת לאברג'יל ורוחן, ביצוע "בצוותא חדא" של עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים הקובע:

> "לא ייצא אדם סם מסוכן, לא ייבא אותו, לא יקל על ייצואו או ייבואו, לא יסחר בו, לא יעשה בו שום עסקה אחרת ולא יספקנו בשום דרך בין בתמורה ובין שלא בתמורה, אלא אם הותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה או ברישיון מאת המנהל".

אשר ליסוד העובדתי שבעבירת הסחר בסמים, הלכה היא, כי ניתן להרשיע בעבירה זו אף אם לנאשם לא היה כל מגע עם הסם המסוכן (ראו: יעקב קדמי **על פקודת הסמים המסוכנים** 179 (מהדורה מעודכנת, 2007). קל וחומר, עת מדובר בביצוע בצוותא, כאשר לא נדרש כי כל אחד מן השותפים יקיים את כל יסודותיה העובדתיים של העבירה. מבחינת היסוד הנפשי, מדובר בעבירת מחשבה פלילית ונדרשת מודעות לטיב המעשים ולכך שמדובר בסם מסוכן, כמו גם מודעות לביצוע העבירה בצוותא.

אשר לביצוע בצוותא, הדין רואה את המבצעים בצוותא כגוף אחד הפועל באמצעות מספר זרועות להשגת מטרה פלילית משותפת, כאשר כל אחד מן המבצעים בצוותא אחראי לתוצאה שעמדה בבסיס ההסכמה המשותפת לפעול (ע"פ 2796/95 **פלונים נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(3) 388, 402 (1997) (להלן: "**עניין פלונים**"); ע"פ 4693/01 **מדינת ישראל נ' בביזאיב**, פ"ד נו(5) 580, 587 (2002)). מדובר ב"מי שנטלו חלק ישיר בביצוע העיקרי של העבירה. ... יחדיו הם מהווים את ה'גרעין הקשה' של ביצוע העבירה. הם 'המעגל הפנימי' של הביצוע" (ע"פ 2103/07 **הורוביץ נ' מדינת ישראל**, פסקה 47 (פורסם ביום 31.12.2008) (להלן: "**עניין הורוביץ**")). ביצוע בצוותא מבוסס על תכנון משותף ועל חלוקת תפקידים בין המשתתפים (**עניין פלונים**, עמ' 403). עם זאת, אין הכרח כי כל אחד מהמבצעים בצוותא יקיים את כל יסודותיה העובדתיים של העבירה (**שם**, עמ' 402). מבחינת היסוד הנפשי, נדרש המבצע בצוותא לקיים את היסוד הנפשי הקבוע בעבירת העיקרית ולהיות מודע לפעילות בצוותא עם אחרים (שם, שם; ע"פ 2247/10 **ימיני נ' מדינת ישראל**, פסקה 22 (פורסם ביום 12.1.2011)).

בענייננו, הראיות מצביעות על אינדיקציות רבות לכך שאברג'יל ורוחן היו מבצעים עיקריים של העסקה הגדולה, בצוותא חדא עם טולי, מאיר ומעורבים נוספים: עדותו של טולי באשר לראשיתה של העסקה, עת הפגיש רוחן בינו לבין אלי לוי, כאשר טולי פועל מטעמו ושעה שרוחן יודע היטב שמדובר בעסקה בסם מסוג קוקאין; עדכונו של רוחן על-ידי טולי, בשלבי הוצאת העסקה לפועל, עם חזרתו של טולי מברצלונה ומפרו; הפגישה בים המלח, בה נכחו אברג'יל, רוחן, מאיר וטולי, ובה סוכמה חלוקת הרווחים בין השותפים ממכירת הסמים; קבלת הכספים על-ידי אברג'יל ורוחן, עת החלו להתקבל רווחי העסקה; עדכון אברג'יל ורוחן על אודות פניותיו החוזרות של אלי לוי לקבלת כספים, והבטחתם כי "יפתרו את הבעיה" עבור טולי; עדותו של אברג'יל על אודות

המחלוקת שנפלה בין אחיו, מאיר, לבין טולי באשר לפתיחת הגלגל השני, ועל הפגישה שנערכה בספרד, במסגרתה הוסכם בין השותפים כי מוטי ימשיך לפתוח את הגלגלים. כל אלה מלמדים על מעורבות אקטיבית של אברג'יל ורוחן בביצוע העסקה הגדולה, בצוותא חדא, ועל כך שעלה בידי המאשימה להוכיח את יסודות עבירת היבוא והסחר שיוחסה להם באישום זה.

עשיית פעולה ברכוש אסור

89. המאשימה מייחסת לנאשמים עבירות של עשיית פעולה ברכוש אסור, במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות), לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003. טענת המאשימה היא, כי העברת רווחי מכירת הסמים לישראל עולה כדי עשיית פעולה ברכוש אסור, כהגדרתה בסעיף 4 לחוק הלבנת הון. עוד נטען, כי השימוש שעשו חברי הארגון בכסף שהתקבל ממכירת הסמים, לצורך קידום מטרות הארגון ולצרכיהם האישיים, עולה אף הוא כדי עשיית פעולה ברכוש אסור לפי החוק.

המסגרת הנורמטיבית

90. הלבנת הון היא הטמעה של רכוש, שמקורו בפעילות עבריינית, ברכוש בעל אופי חוקי וכשר, תוך טשטוש מקורו הבלתי חוקי של הרכוש האסור (ע"פ 6532/17 **מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים**, פס' 26 (פורסם ביום 8.4.2018) (להלן: "**עניין חסדי דוד**"). תופעת הלבנת הון היא בעלת פוטנציאל הרס עצום, בפרט מבחינה כלכלית וחברתית (ראו: ע"פ 2333/07 **תענך נ' מדינת** ישראל, פס' 233 (פורסם ביום 12.7.2010)). חוק איסור הלבנת הון נחקק כחלק מהמאבק הבינלאומי בתופעה של הלבנת הון הננקטת בעיקר על-ידי סוחרי סמים ואנשי הפשע המאורגן, כאמצעי לשמור בידם את רווחי פעילותם העבריינית (דברי הסבר להצעת חוק איסור הלבנת הון, התשנ"ט-1999, ה"ח 2809, עמ' 420 (להלן: "**דברי ההסבר**")). כפי שהובהר בדברי ההסבר להצעת החוק: "השקעת אמצעים לנטרול יסוד הרווח מעסקאות עבריניות משרתת תוצאה כפולה: האחת – הון המוצא מן המחזור לא ניתן לשימוש חוזר לצורך מימון עסקאות עבריניות נוספות, השניה – מניעת הרווח מן העבריין מבטלת את התמריץ לעבור עבירה" (**דברי ההסבר**, בעמ' 421).

91. העבירה המיוחסת לנאשמים היא איסור עשיית פעולה ברכוש אסור, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, הקובע:

> "העושה פעולה ברכוש, בידיעה שהוא רכוש אסור, והוא בשווי שנקבע בתוספת השנייה, דינו – מאסר שבע שנים או קנס פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "ידיעה" – למעט עצימת עיניים כמשמעותה בסעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין".

היסוד העובדתי של העבירה כולל רכיב התנהגותי של ביצוע פעולה ורכיב נסיבתי, לפיו הפעולה בוצעה ברכוש אסור בשווי של 150,000 שקלים חדשים לפחות, כפי שנקבע בתוספת השניה לחוק איסור הלבנת הון. "**פעולה ברכוש**" היא "הקניה או קבלה של בעלות או של זכות אחרת ברכוש, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, וכן פעולה ברכוש שהיא מסירה, קבלה, החזקה, המרה, פעולה בנקאית, השקעה, פעולה בניירות ערך או החזקה בהם, תיווך, מתן או קבלת אשראי, ייבוא, ייצוא ויצירת נאמנות, וכן ערבוב של רכוש אסור עם רכוש אחר, גם אם הוא אינו רכוש אסור" (סעיף 1 לחוק איסור הלבנת הון). "**רכוש אסור**" הוא רכוש שמקורו, במישרין או בעקיפין, בעבירה; רכוש ששימש לביצוע עבירה; רכוש שאיפשר ביצוע עבירה; רכוש שנעברה בו עבירה (סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון). "**עבירה**" לעניין זה מוגדרת כאחת מהעבירות המנויות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון (סעיף 2 לחוק איסור הלבנת הון). אשר ליסוד הנפשי:

> "עבירה ... לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, האוסר על ביצוע פעולה ברכוש שמקורו בעבירה, ששימש או שאיפשר ביצוע עבירה – וזאת גם כאשר הפעולה בוצעה שלא מתוך מטרה להכשיר את הרכוש האסור. בהיעדר יסוד נפשי של מטרה, עבירה זו קלה יותר להוכחה מן העבירה הקבועה בסעיף 3(א); ואולם מנגד, היקף תחולתה של העבירה צומצם לעשיית פעולה ברכוש ששוויו עולה על תקרה שנקבעה בתוספת השנייה לחוק (150,000 ש"ח), ובנוסף העונש שבצידה של עבירה זו פחות חמור מן העונש שנקבע בסעיף 3(א) לחוק" (**עניין חסדי דוד**, בפסקה 32).

מן הכלל אל הפרט

92. העבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים, שבגינה נקבעה אחריותם של אברג'יל ורוחן בפלילים מהווה עבירת מקור. בהתאם לכך, כספי מכירת הסמים מהווים רכוש אסור.

מהראיות שבאו לפנינו עולה, כי כספי מכירת הסמים הועברו לישראל (ראו עדות טולי עמ' 1797, ש' 10 – עמ' 1798, ש' 21). **בנוסף**, כספי מכירת הסמים שימשו את חברי הארגון לצורך תשלום עבור מאבטחים, רכישת דירות וכלי רכב, רכישת כרטיסי טיסה ולצורך פעילות הארגון (עמ' 1808, ש' 18 – 22; 1811, ש' 1 – 23). בתוך כך רכישת ג'יפ BMW על-ידי רוחן (עמ' 2025, ש' 18 – 25); הטיסות לספרד, עליהן העיד טולי כי מומנו מכספי העסקה הגדולה (עמ' 1810, ש' 28 – 31, **ת/227כא**), ההוצאות של טולי וצ'יקו במהלך

שהותם בקנדה (עמ' 1796, ש' 2 – 5, עמ' 1796, ש' 29 – עמ' 1797, ש' 1) ; ורכישת הדירות על-ידי צ'יקו, דותן וטולי (עמ' 1798, ש' 12 – 21 ; עמ' 2037, ש' 26 - 30).

93. הפעולות המפורטות לעיל מהוות עשיית פעולה ברכוש, בידיעה שהוא אסור. למותר לציין, שהוכח כי אברג'יל ורוחן ידעו היטב כי מקורם של הכספים שקיבלו הוא בעסקת הסמים (ראו לצורך ההמחשה את עדותו של בומבי בנושא, עמ' 570, ש' 2 - עמ' 571, ש' 19). לאור כל המפורט לעיל, הוכחו מלוא יסודות העבירה.

סוף דבר

94. נוכח כל האמור לעיל, אציע לחבריי להרשיע את נאשם 1, **יצחק אברג'יל**, ונאשם 2, **אבי רוחן**, כדלהלן:

נאשם 1 - יצחק אברג'יל:

א. **ביבוא וסחר בסם מסוכן**, לפי סעיף 13 **לפקודת הסמים המסוכנים** ; וככל שהדבר נוגע לסחר בסם מסוכן, החל מיום כניסת חוק המאבק לתוקף (17.6.2003), ההרשעה היא בצירוף סעיף 3 לחוק **מאבק בארגוני פשיעה**, כמפורט בפסקאות 85 ו-86 לעיל.

ב. **בעשיית פעולה ברכוש אסור במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות)**, לפי סעיף 4 לחוק **איסור הלבנת הון**, בצרוף סעיף 3 לחוק **המאבק בארגוני פשיעה**.

נאשם 2 - אבי רוחן:

א. **ביבוא וסחר בסם מסוכן**, לפי סעיף 13 **לפקודת הסמים המסוכנים** ; וככל שהדבר נוגע לסחר בסם מסוכן, החל מיום כניסת חוק המאבק לתוקף (17.6.2003), ההרשעה היא בצירוף סעיף 3 **לחוק המאבק בארגוני פשיעה,** כמפורט בפסקאות 85 ו-86 לעיל.

ב. **בעשיית פעולה ברכוש אסור במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות)**, לפי סעיף 4 לחוק **איסור הלבנת הון,** בצרוף סעיף 3 לחוק **מאבק בארגוני פשיעה**.

<u>אישום שישי – "הבלדרית"</u>

(מיוחס לנאשמים 1 ו-14)

השופט ירון לוי:

<u>פתח דבר</u>

1. עניינו של אישום זה בעסקת סמים שבוצעה, לפי הטענה, במסגרת הארגון, ובה הועברו 11 ק"ג של סם מסוג קוקאין מפרו לאנגליה, באמצעות בלדרית, אשר בהמשך נעלמה יחד עם הסמים.

2. אישום זה יוחס בכתב האישום לנאשם 1 (להלן באישום זה גם "**אברג'יל**") לנאשם 14 (להלן, באישום זה גם "**סוסן**") ולנאשמים 6 ו-15 שהודו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, ודינם נגזר.
לפיכך, הכרעת הדין באישום זה מתייחסת לאברג'יל ולסוסן בלבד.

3. אברג'יל הכחיש באופן גורף את שיוחס לו בכתב האישום.
חזית המחלוקת בעניינו של נאשם 14 מצומצמת יחסית, כאשר אין חולק שסוסן היה מעורב בעסקה, אולם הצדדים נחלקו בשאלת עיתוי ומידת מעורבותו בעסקה ובשאלה אם הייתה המעורבות במסגרת חברות הנאשם בארגון פשיעה.
הכל, כפי שיפורט בהמשך.

4. ראיות המאשימה באישום זה מתבססות על עדותו של עד המדינה י.מ ושלל ראיות מסייעות ובהן עדויות עדי המדינה ה.צ. ובומבי, שיחות רבות שנקלטו בהאזנות סתר וראיות נוספות, כפי שיפורט בהמשך.

<u>עובדות כתב האישום</u>

5. ואלה העובדות שיוחסו לנאשמים 1 ו-14 בכתב האישום:

5.1 במועד שאינו ידוע במדויק, במהלך יולי 2003, בסמוך לביתו של ה.צ קשרו יניב בן סימון ו-י.מ קשר לייבוא סם מסוג קוקאין מדרום אמריקה לאירופה והכל במסגרת הארגון ולשם קידום פעילותו (להלן באישום זה: "**העסקה**").

5.2 צורך קידום העסקה, ובהתאם להנחייתם של יניב בן סימון ו-ה.צ, בתאריך 6.8.2003, או בסמוך לכך, נסע י.מ לספרד ושם קיים פגישה עם ציון אלון ועם אברג'יל בדירת מסתור בספרד. באותו היום וביום המחרת, שוחחו י.מ ואברג'יל על עסקאות הסמים שנדונו במסגרת האישומים השני ("העסקה הגדולה") והשמיני ("12 טון") לכתב האישום, ועל עסקת הסמים נושא אישום זה. בפגישה סוכם כי י.מ, ביחד עם אחיו, מלול, יפעלו להוצאה לפועל של העסקה באמצעות בלדריות.

5.3 בהמשך לאמור, ולצורך קידום העסקה, נפגש י.מ עם יניב בן סימון בישראל, וסוכם כי י.מ יעביר קוקאין מפרו לאנגליה באמצעות שתי בלדריות אותן יגייס. כמו כן סוכם אופן מימון כרטיסי הטיסה עבור הבלדריות.

5.4 בהמשך לכך, עובר לתאריך 13.9.2003 או בסמוך לכך, במועד שאינו ידוע במדויק, נפגש י.מ עם ציון אלון בספרד, וסוכם ביניהם כי במסגרת תוכנית העסקה יהיה האחרון אחראי לקבלת הסמים מהבלדריות באנגליה, מימון שהייתן במלון, ובהמשך למכירתם של הסמים.

5.5 בהתאם לתוכנית העסקה, נפגש י.מ עם הבלדרית (להלן: "הבלדרית") בהולנד, רכש עבורה כרטיסי טיסה לפרו ומפרו לאנגליה, ומסר לידיה מספר טלפון של איש קשר מטעמו עובר לתאריך 30.9.2003 הגיעה הבלדרית לפרו. במקביל, הבלדרית הנוספת שהיתה צריכה להגיע בהתאם לתוכנית העסקה התחרטה ולא הגיעה לפרו.

5.6 ביום 30.9.2003 או בסמוך לכך, ברחוב הזוהר בתל אביב, בסמוך לבית ה.צ נפגש י.מ עם יניב בן סימון ועם סוסן, שהיה אחד הממנים הנוספים לעסקה, והשניים הביעו את כעסם על כך שהבלדרית השנייה לא הגיעה ליעדה בהתאם לתוכנית העסקה. בהמשך לכך, לאחר שי.מ הבהיר כי לא ניתן להעביר בלדרית נוספת, יצרו השלושה קשר עם ספקי הסמים בפרו והודיעו כי הבלדרית בלבד תוציא את הסמים מפרו.

5.7 בתאריך 1.10.2003, או בסמוך לכך, יצאה הבלדרית מפרו לאנגליה ובידיה מזוודה ובה 11 ק"ג סם מסוג קוקאין. בהתאם לתוכנית העסקה, הודיעו על כך י.מ וסוסן לציון אלון על מנת שישלח אדם מטעמו לקבלת הסמים מהבלדרית באנגליה ויעביר את התשלום לידיה.

5.8 שווי ק"ג סם מסוג קוקאין באנגליה, בתקופה הרלוונטית, היה 35,000 פאונד בריטי, אשר נכון לחודש אוקטובר 2003 היו שווים כ 260,750 ₪, כך ששווי העסקה עמד על כ - 2,868,250 ₪.

5.9 למחרת, לאחר שהגיעה הבלדרית למלון בלונדון ולא פגשה נציג מטעם הארגון היא יצרה קשר עם איש הקשר שפנה ל-י.מ ועדכן אותו בכך. בעקבות זאת, הגיע י.מ בבהילות לביתו של ה.צ והשניים ניסו ליצור קשר עם ציון אלון ויניב בן סימון אולם התברר להם שיניב בן סימון נעצר, וכי אברג'יל יחד עם ציון אלון ואחרים הקשורים בארגון נמלטו מרשויות אכיפת החוק בספרד.

5.10 בהמשך לכך, ביום 3.10.2003, שוחח י.מ עם ציון אלון וביקש ממנו לפעול לקבלת פניה של הבלדרית באנגליה. בעקבות זאת, פנה ציון אלון לאברג'יל וביקש את התערבותו ואת סיועו על מנת לפתור את הבעיה ולקבל את הסמים באנגליה, ואברג'יל מסר לציון כי הוא יטפל בכך.

5.11 בין התאריכים 3.10.2003 – 4.10.2003 או בסמוך לכך, פנה אברג'יל לנאשם 6 וביקש ממנו לסייע באיתור וקבלת הסמים. בעקבות בקשתו של, אברג'יל, בתאריך 4.10.2003 יצר נאשם 6 קשר עם ציון אלון והשניים סיכמו כי נאשם 6 יטפל בנושא לאחר יום הכיפורים.

5.12 במקביל, ובמטרה לקדם את העסקה, הגיע סוסן לביתו של ה.צ ודרש מ-י.מ כי ידאג לקבלת הסמים מהבלדרית בהיותו האחראי עליה במסגרת העסקה, ובין השניים התפתח ויכוח. בסופו של דבר לא נשלח אדם מטעם הארגון לקבלת הסמים מהבלדרית.

5.13 בעקבות זאת, ועובר לתאריך 3.10.2003 או בסמוך לכך, עזבה הבלדרית את המלון באנגליה עם הסמים ובהמשך לכך, בתאריך 3.10.2003 או בסמוך לכך, שלחו י.מ וסוסן את רונן סוויסה ואת עודד עזריאל לאנגליה, כדי לאתר את הבלדרית והסמים, אולם עקבותיה נעלמו

5.14 בהמשך לכך בבית ה.צ. התקיימה פגישה בין י.מ, ה.צ, סוסן ובומבי כחליפו של יניב בן סימון שהיה עצור, ובה דרשו בומבי וסוסן מ-י.מ לשלם לארגון פיצוי כספי בסך של 35 אלף פאונד עבור כל ק"ג סמים שאבד והיה באחריותו. בתגובה סרב י.מ וטען כי האחריות היא של ציון אלון. התפתח ויכוח שהסתיים בכך שבומבי הודיע ל-י.מ כי עליו לשלם את החוב לארגון.

5.15 בהמשך, ביום 7.10.2003 דווח י.מ לציון אלון שהוא מנסה למצוא פתרון לבעיה שנוצרה, וציון דיווח על כך לאברג'יל.

5.16 בהמשך לכך, ולאחר התערבותם של ה.צ ומלול ניתנה ל-י.מ אורכה לאיתור הבלדרית, וביום 15.10.2003 או בסמוך לכך, טס י.מ לאירופה בחיפוש אחריה.

5.17 לאחר מספר חודשים, משלא הייתה התקדמות באיתור הבלדרית, יצר ה.צ קשר עם י.מ ומסר לו כי הוא בבעיה עם אברג'יל וכי עליו לפתור את המצב שנוצר במהירות. בעקבות זאת תיאם י.מ פגישה עם אברג'יל באמצעות נאשם 4, והשלושה נפגשו בדירת המסתור בבלגיה. בפגישה זו אמר אברג'יל ל-י.מ ש"הוא היה צריך לפרק אותו" בעקבות מה שנמסר לו אודותיו. י.מ הבהיר לאברג'יל כי לא התכוון לפגוע בכבודו, ובסיום הפגישה נתן אברג'יל ל-י.מ אורכה נוספת לאתר את הבלדרית.

5.18 בהמשך לכך, משלא הצליח י.מ לאתר את הבלדרית, גבר הלחץ מצד אברג'יל וחברי עתיד לעבור להיפגש עם אברג'יל ונפגש עמו בבלגיה. בעקבות זאת העביר י.מ לבומבי בישראל סך של 80,000$ במזומן. ארגון נוספים, ביניהם סוסן, והועבר מסר מצדם ל-ה.צ. ולמלול כי י.מ להיפגע. בעקבות זאת נפגש מלול עם אברג'יל וסוכם ביניהם כי י.מ יבצע את הארגון עסקאות סמים עד לכיסוי החוב. משנודע ל-י.מ על ההסדר בין למלול הוא ביקש הזדמנות נוספת להיפגש עם אברג'יל, שנאות לבקשתו לאחריותו לעסקה.

<u>העבירה</u>

6. על יסוד העובדות המתוארות יוחסה לנאשמים 1 ו-14 עבירה של **ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה** – עבירה לפי סעיף 13 לפקודה בצירוף סעיף 3 לחוק.

<u>המחלוקת</u>

7. נאשם 1 שמר על זכות השתיקה בחקירותיו במשטרה ובחר גם שלא למסור מענה מפורט לאישום, בציינו, מפי בא כוחו, כי הוא מודע למשמעויות הראייתיות של הימנעות ממענה (ראו בעמ' 514).

בעדותו סרב נאשם 1 להשיב לשאלה כלשהי ביחס לאישום זה, בתארו את האישום כמקרה בו "**הוא עשה איזה דבר מגעיל, פנו אלי בקשר של דבר מגעיל, דבר מחריד**" (עמ' 7048, ש' 19-20). הנאשם דבק בסירובו להתייחס לאישום ולא מסר גרסה עובדתית כלשהי, זאת, אף לאחר שהובהרו לו המשמעויות המשפטיות של הימנעותו מהתייחסות לאישום (ראו בעמ' 7148, 7159).

בסיכומיו בעל פה טען הסניגור שהנאשם כופר בעצם קיום העסקה, כשלפי הטענה עד המדינה הוליך שולל את רשויות התביעה ואת בית המשפט והעסקה כלל לא התקיימה (עמ' 13271).

8. נאשם 14, שכפר בשלבים מוקדמים יותר במיוחס לו במסגרת האישום, אישר לראשונה בעדותו את קיומה של עסקת הסמים ואת מעורבותו בה. בסיכומיו טען ש"**הראיות כולן מתלכדות לכדי תובנה ש נאשם 14 מעורב בעסקת הסמים**" ומיקד את הסוגיות שבמחלוקת בשאלת עיתוי מעורבות נאשם 14 בעסקה, כשלטענת ההגנה נאשם 14 החל להיות מעורב בעסקה בפגישה ברחוב הזוהר ביום 30.9.2003 ; במידת מעורבותו בעסקה ; ובשאלה אם הייתה המעורבות במסגרת חברותו בארגון, כפי שטענה המאשימה (עמ' 298 לסיכומי נאשם 14).

הכרעה במחלוקת

9. לאחר שבחנתי בקפידה את התשתית הראייתית ואת טענות הצדדים מסקנתי היא שהמאשימה הוכיחה, במידת ההוכחה הנדרשת בפלילים, את עיקרי המעשים שיוחסו לנאשמים בכתב האישום.
להלן יפורטו טעמיי.

התשתית העובדתית

10. מבחינת ממכלול הראיות וטענות הצדדים מתקבלת התמונה העובדתית הבאה.

התרקמות העסקה

11. י.מ העיד כי עסקת הסמים נושא אישום זה מקורה בשיתוף פעולה בינו לבין יניב בן סימון אותו הכיר באמצעות עד המדינה ה.צ. י.מ העיד כי ראשית העסקה במפגש שהתקיים ביבנה ובו נכחו העד, סוסן ויניב בן סימון.
12. לגרסת י.מ, באותה פגישה "**אמרתי ליניב בן סימון שיש לי שתי בלדריות הולנדיות ואפשר לשלוח אותן עם סמים, לעשות בבלדריות שימוש, יניב בן סימון אמר לי שיש קבוצה של סוחרי סמים בפרו שיש להם מזוודה מאוד מאוד טובה שבה הסליקו קוקאין, המזוודה הזאת כבר עברה באנגליה שיקוף, זה משהו שהוא בטוח כי משלמים שוחד למוכסים בפרו וחשוב שלבלדריות יהיה דרכון אירופאי**" (עמ' 3659, ש' 2-9).

13. תמיכה בגרסת י.מ בהקשר זה ניתן למצוא בעדות ה.צ לפיה "**פנו אלי יניב בן סימון ואהרון סוסן ואמרו לי, תשמע אנחנו יודעים ש[י.מ] מתעסק עם בלדריות בחו"ל ואם הוא יכול לסדר לנו**" (עמ' 2355, ש' 4-6). ה.צ העיד שפנה ל-י.מ, שהביע עניין בשיתוף פעולה, וכי ה.צ תאם פגישה בין השלושה שהתקיימה מחוץ לביתו. ה.צ העיד שנכח בראשית הפגישה ושמע כי י.מ "**הסכים להביא להם שתי בלדריות ושהבלדריות יביאו קוקאין מדרום אמריקה לאנגליה, יביאו במזוודה**". לדבריו עזב את הפגישה בשלב שבו החלו השלושה לשוחח על חלוקת הרווחים. ה.צ העיד שהשותפים לעסקה היו סוסן, בן סימון, ו-י.מ וכי אם הייתה העסקה יוצאת אל הפועל היה ה.צ מקבל תמורה מסוימת מחלקו של י.מ (עמ' 2355, ש' 22-10).

14. לא נעלמו מעיני הבדלים קלים בין עדות י.מ ו-ה.צ בתיאור מיקום המפגש (יבנה/ביתו של ה.צ) וזהות המשתתפים (שאלת נוכחותו של ה.צ במפגש). לא מצאתי שיש באי בהירות עובדתית זו – הניתנת להבנה בשים לב למשך הזמן בין ההתרחשויות לעדות, ולנקודות המבט השונות של העדים (י.מ שהיה שותף לעסקה ו-ה.צ שנחשף לה באמצעות י.מ) כדי לפגוע בלב גרסאות העדים באשר להתרקמות עסקת הסמים.
עדותו של ה.צ מאמתת את עיקרי גרסת י.מ באשר לעסקת הסמים ומסבכת את סוסן ואת אברג'יל, כראש הארגון, כפי שיפורט אף בהמשך, באופן שיש בה כדי לקיים את דרישת הסיוע לעדותו של עד המדינה י.מ

15. תמיכה נוספת לגרסתו של י.מ באשר לעצם קיום העסקה מצויה בעדותו של עד המדינה בומבי, ששמע מיניב בן סימון על שיתוף פעולה עם עד המדינה י.מ בעסקת יבוא סם מסוג "**קריסטל**" באמצעות בלדרית מדרום אמריקה לאירופה: "**באותה תקופה שזה היה בסביבות הפיגוע של יהודה הלוי 2003, משהו כזה, זה באותה שנה היה פחות או יותר, חבר שלי יניב בן סימון עשה עסקת סמים עם בחור בשם י.מ, אני הייתי מודע לעסקת הסמים שיניב עשה, יניב נכנס לבית-סוהר, באותה תקופה הוא נכנס לבית-סוהר בזמן שהעסקה מתנהלת. [...] ידעתי שיניב העביר כסף ל-י.מ, שיש בלדרית שאמורה להעביר 11-12 קילו מדרום אמריקה לכיוון אירופה**" (עמ' 593, ש' 17-23). כפי שיפורט בהרחבה גם בהמשך, עדותו של בומבי מאמתת את גרסת י.מ ומסבכת את שני הנאשמים בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום. גרסת בומבי, המאומתת אף בשיחה שנקלטה בהאזנת סתר בינו לבין אברג'יל (**ת/775**), מהווה ראיית סיוע משמעותית ביותר לגרסתו של י.מ.

<u>הנסיעה לאמסטרדם לגיוס הבלדריות</u>

16. י.מ העיד שלמטרת הוצאת העסקה אל הפועל קיבל מיניב 7,500 דולר ושיניב הסביר לו באיזה טיסות יהיה עליו לרכוש כרטיסי טיסה לבלדריות. בהמשך לכך טס י.מ לאמסטרדם, שם נפגש עם עבריין עמו שיתף פעולה בעבר בשם ואסים אבו חוסיין מבקע אל גרבייה.

לגרסת י.מ גייס הוא עצמו בלדרית אחת ואילו אבו חוסיין גייס את הבלדרית השנייה (עמ' 3660, ש' 17-23). לדבריו, מסר לאבו חוסיין כספים לצורך רכישת כרטיס הטיסה ודמי הכיס של הבלדרית שהיה אבו חוסיין אחראי לגייס (עמ' 3663, ש' 11-12).

<u>זהות הבלדרית</u>

17. י.מ העיד בפירוט רב באשר לזהות הבלדרית אותה גייס, הולנדית ממוצא סורינמי בשם איידה דוסט. לדבריו, ההיכרות בינו לבין הבלדרית נוצרה עוד בעת שריצה מאסר בכלא ההולנדי, באמצעות אסיר ממוצא סורינמי. י.מ העיד שבתקופת מאסרו העסיק את הבלדרית, ביחד עם אחיו מלול, מספר רב של פעמים והיא הוכיחה את עצמה (ראו: עמ' 3661, 3663).

18. י.מ העיד שלצורך גיוס הבלדרית לעסקה "**נפגשתי איתה באמסטרדם, עניינתי אותה באותה עסקה, אמרתי לה שהיא בעצם תצטרך לשאת מזוודה עם 9 ק"ג קוקאין מפרו לאנגליה, זה היעד הסופי שלה יהיה, הסברתי לה שזאת מזוודה מאוד מאוד טובה שעברה שיקוף**" (עמ' 3661, ש' 20-23).

<u>ג'קי לסרי</u>

19. לגרסת י.מ נפגש באמסטרדם עם סוחר סמים שהכיר בתקופת מאסרו בהולנד בשם ג'קי לסרי, שהכיר את הבלדרית זה מכבר. י.מ הפקיד בידי לסרי כספים לרכישת כרטיסי הטיסה ו"דמי כיס" עבור הבלדרית והנחה אותו לרכוש טלפון שנועד ליצירת קשר עימה (עמ' 3661, ש' 20-25).

<u>הסיכום עם ציון אלון על איסוף הסמים מהבלדרית</u>

20. לגרסת י.מ, לאחר גיוס הבלדריות באמסטרדם הגיע לספרד, לפוארטו בנוס, שם נפגש עם ציון אלון בביתו (להרחבה באשר לקשר בין י.מ לאלון באותה תקופה ראו תיאור כללי של עד המדינה י.מ בפרק המבוא). י.מ העיד שבהתאם לסיכום עם יניב בן סימון, עדכן י.מ את אלון בדבר העסקה. אלון מסר ל-י.מ שהאחראי על מכירת הסמים באנגליה יהיה נאשם 4, ישראל אוזיפה (שלא יוחסה לו עבירה כלשהי באישום זה) וכי שווי הסמים באותה תקופה עמד, למיטב זכרונו של י.מ, על בין 29,000 ל-36,000 יורו לקילוגרם (עמ' 3663).

21. י.מ העיד שבמפגש זה סיכם עם אלון שהאחרון ידאג לאיסוף הסמים עם הגעת הבלדריות ללונדון: "**שאלתי את ציון אלון מי הולך לקחת את הבלדרית וציון אלון אמר לי שהכי הרבה הוא ישלח את אותו ירון, בחור, 'החבית'** [הכוונה למיכה בן הרוש, ראו דיון במסגרת האישום השלישי – י.ל] **ואני אמרתי לו שלא אכפת לי את מי הוא שולח רק בבוא העת מישהו יצטרך לנסוע, להיות באנגליה עם סכום של כסף מוכן עבור התשלום במידה והם**

יגיעו, ומישהו צריך לקחת ממנה את המזוודה עם הסמים. סיכמנו שציון אלון יטפל בזה" (עמ' 3663, ש' 13-21).

22. תמיכה ראייתית לגרסת י.מ בהקשר זה נמצאת בשיחה **ת/1202** מיום 13.9.2003, שנקלטה בהאזנת סתר, בה משוחחים י.מ ואלון. בשיחה נשמע אלון אומר ל-י.מ "**שיעשה מאמץ לשתיים נשמה תגיד לו...**". על כך השיב י.מ "**הוא עושה מאמץ**" ובהמשך "**[...] הוא עושה מאמץ לשתיים הבן אדם. בטוח אחד**". בהמשך נשמעים השניים משוחחים על הזמנת בית מלון "**להם**".
י.מ העיד שבשיחה שוחח עם ציון אלון על ההכנה לקראת הגעת הבלדריות ועל הצורך להזמין עבורן חדרים בבית מלון (עמ' 3676).

<u>רכישת כרטיסי הטיסה</u>

23. לגרסת י.מ, בהמשך למפגש עם ציון אלון בפורטו בנוס שב ארצה. במהלך שהותו בישראל סיפר על העסקה המתוכננת לעד המדינה ה.צ. לדברי י.מ, המתין לעדכון בפקס מיניב בן סימון ביחס לפרטי הטיסות שבהן יש לשלוח את הבלדריות לפרו, אך העדכון התעכב. בשלב זה נסע י.מ למרוקו לקידום עסקת סמים שאינה קשורה לאישום דנן. בעת ששהה במרוקו קיבל מבן סימון את הפקס ובו פרטי הטיסות. את הפרטים העביר לאבו חוסיין וללסרי, שרכשו את כרטיסי הטיסה עבור הבלדריות וליוו אותן לשדה התעופה (עמ' 3663).

<u>הימנעות הבלדרית השנייה מעלייה למטוס</u>

24. י.מ העיד שהבלדרית אותה גייס אבו חוסיין "קיבלה רגליים קרות" והחליטה שלא לעלות על הטיסה. הבלדרית איידה דוסט טסה לפרו כמתוכנן (עמ' 3663).

<u>הפגישה ברחוב הזוהר</u>

25. י.מ העיד שבעת הגעת הבלדרית לפרו שהה בישראל, בביתו של ה.צ, ממנו שמע שיניב בן סימון מבקש להיפגש עימו. בפגישה, שנערכה ברחוב הזוהר בתל אביב – בהשתתפות העד, בן סימון, סוסן ואחיו של נאשם 1, אייבי אברג'יל – נדונה עסקת הסמים. במהלך הפגישה שוחח בן סימון עם גורמים בפרו בנוכחותו של י.מ במהלך הפגישה, ובשל התערבותו של סוסן, למד י.מ מבן סימון שסוסן שותף לעסקת הסמים:

> **"יצאתי מהבית של [ה.צ] לכיוון רח' הזוהר, שם פגשתי את יניב בן סימון, היה שם אהרון סוסן, היה גם אייבי הנרקומן, אח של יצחק אברג'יל. שם באותה פגישה יניב בן סימון בעצם התקשר לידי ועושה שיחת טלפון לפרו, באותה שיחת טלפון בעצם מודיעים ליניב בן סימון, הוא אומר לי הם כועסים, קודם כל הגיעה בלדרית כושית. אמרתי להם מה זה משנה בלדרית כושית? יש לה דרכון הולנדי, זאת בלדרית**

מקצוענית, זאת עשתה בשבילנו כל-כך הרבה עבודות, מה זה קשור כושית או לבנה. אחר-כך הם אמרו איפה הבלדרית השנייה, אמרתי שהבלדרית השנייה קיבלה רגליים קרות. בשיחה שיניב בן סימון מנהל איתם אני שומע שהם רוצים לתת לה שתי מזוודות ואני לא מסכים.

<u>אהרון סוסן החליט שכבר הוא מחליט 'לצאת' עלי: אתה אחראי, מה זה קיבלה רגליים קרות? התחיל לריב איתי שם. אמרתי ליניב בן סימון מה יש לו בכלל לבחור הזה? לא ידעתי, לא הכרתי אותו אז, מה הוא מתערב בכלל? יניב בן סימון אמר לי: זה שותף בטח הוא מתערב</u>. אמרתי או.קי, אייבי אח של יצחק אומר שתיקח שתי מזוודות ואני אומר היא לא תיקח שתי מזוודות היא תיקח רק מזוודה אחת. " (ההדגשות הוספו – י"ל. עמ' 3663 ש' 32 עד עמ' 3664 ש' 11).

26. י.מ הוסיף שבשיחה הציע "לקבוצה הפרואנית", באמצעות בן סימון, שלבלדרית יוצמד מלווה, "לראות שהכל בסדר", אך הגורמים בפרו סברו שמלווה אינו נחוץ ועלול להפריע, וכן כי בסופו של יום הבלדרית עזבה את פרו עם מזוודה אחת (עמ' 3664).

27. סוסן בעדותו אישר נוכחותו בפגישה ברחוב הזוהר (עמ' 10573) גרסת נאשם 14 באשר לסיבות לנוכחותו בפגישה תידון בהמשך (לתמיכה במעורבותו של סוסן בשלב זה ראו גם שיחה בינו לבין ציון אלון באותו יום (**ת/2201**). ראו גם דברי סוסן בעדותו בעמ' 10,678).

<u>הכשל באיסוף הסמים מהבלדרית בלונדון</u>

28. י.מ העיד כי עודכן על ידי לסרי על הגעת הבלדרית ללונדון "**ושהיא עצבנית ושהיא מחכה שמישהו יבוא ייקח אותה והיא רוצה את הכסף שמגיע לה והיא רוצה ללכת**" (עמ' 6334 ש' 16-18). לדברי י.מ באותו שלב לא הצליח לאתר את ציון אלון, שהיה אחראי לאסוף את הסמים מהבלדרית. לכן, הגיע לביתו של ה.צ כדי לחפש אחר יניב בן סימון אך שמע מ-ה.צ שבן סימון נעצר: "[ה.צ] **אומר לי: יניב בן סימון נעצר, לקחו אותו בדוקאי בעקבות הבריחה שלו ממעצר בית. אמרתי לו או.קי, מה עושים? הוא אמר לי אהרון סוסן בדרך אלי. באמת אהרון סוסן הגיע לבית של** [ה.צ]**, שם אני אומר לו שהבלדרית הגיעה שהכל בסדר, צריך ללכת לקחת אותה. אהרון סוסן אומר שהוא מנסה כמה פעמים לתפוס את ציון אלון. אני רק רוצה להגיד שהכינוי של אהרון סוסן היה 'הגיס' [...] כי הוא הגיס של ציון אלון. הוא לא מצליח לתפוס את ציון אלון, הייתה קפיצה בספרד ויצחק אברג'יל וציון אלון ברחו מהבתים בפוארטו בנוס. [...] הייתה קפיצה, משטרה, התחילו לעצור אנשים. אמרתי לאהרון סוסן: תקשיב, הבלדרית כבר שמה. אהרון סוסן אמר: תחכה, מנסים לאתר את ציון אלון. בסופו של דבר אהרון סוסן איתר את ציון אלון, דיבר איתו לידי בטלפון בבית אצל** [ה.צ] **והתחיל להלחיץ את ציון אלון, אמר לו הבלדרית נמצאת שם, 'הילד' נעצר, הכוונה היא ליניב בן סימון, זה היה הכינוי שלו, אחד הכינויים של יניב בן סימון, ואתה**

צריך ללכת לדאוג לעניין הזה של הבלדרית. ציון אלון אמר שהוא מנסה לאתר את ישראל הגבוה, את ישראל אוזיפה, והוא מנסה גם... הוא מנסה גם לשלוח את דודו בן שטרית שינסה לעשות מאמצים ללכת ולקחת את המזוודה מהבלדרית הזאת, איידה. בשלב הזה אני מקבל שיחת טלפון מג'קי לסרי, שאומר לי שהבלדרית רוצה לדבר איתי, זה לא נהוג שאני בתור סוחר סמים אתחיל לדבר עם בלדרית עם מזוודה מלאה בסמים אבל אני אומר בסדר, אני מכיר אותה שנים, אני סומך עליה, ושם היא אומרת לי: תקשיב, אני את העבודה שלי עשיתי, הכל בסדר, בואו תיקחו את הסמים. ביקשתי ממנה, אמרתי לה תקשיבי, נוצרה לי איזו בעיה מסוימת, בואי תחכי קצת בסבלנות, אל תדאגי, יגיעו אליך, יתנו לך את הכסף, הכל יהיה בסדר איידה. איידה החליטה ואמרה לי: אני נותנת לך עד 11:00 בבוקר אצלי, תדאג שמישהו יבוא יקח את המזוודה, אם לא – אני פשוט עוזבת את המזוודה בשמירת חפצים בבית מלון ואני הולכת. דיברתי שוב פעם עם אהרון סוסן, שאמר לי שהוא דיבר כמה פעמים עם 'בוזגלו', עם ציון אלון הגיס שלו, והם בינתיים לא מצליחים למצוא פתרון" (עמ' 3664 ש' 20 עד עמ' 3665 ש' 25).

29. ה.צ העיד שבאותה עת התגורר עמו י.מ, וששמע ממנו על הכשל באיסוף הבלדרית "**והיא התקשרה כל רגע לשאול מה קורה למה לא באים לקחת את זה ממנה**". לדברי ה.צ י.מ התייעץ עמו ושאל אותו מה לעשות. ה.צ העיד שבהמשך פנה י.מ לסוסן ואולם הסמים לא נאספו עד שבסופו של יום החליט י.מ לנסוע לאתר את הבלדרית (עמ' 2356, ש' 18-27).

<u>שרשרת שיחות שנקלטו בהאזנות סתר החושפות את פעילות הארגון ביחס לעסקת הסמים סביב איסוף הבלדרית ואת מעורבותם של אברג'יל וסוסן בעסקה</u>

30. תמיכה ראייתית עצמתית לגרסת י.מ נמצאת בשרשרת שיחות שנקלטו בהאזנות סתר בימים שלאחר מעצרו של בן סימון (אין חולק שהמעצר התרחש ביום 1.10.2003. ראו גם **ת/1676**, שיחה בין אברג'יל לציון אלון מיום 1.10.2003 בה משוחחים השניים על המעצר).
כפי שיוצג בפירוט להלן, מדובר ברצף שיחות, הנפרש על פני כמה ימים, המתיישב היטב עם גרסת י.מ באשר להתרחשויות העובדתיות באותו שלב, ואשר חושף בבירור את מעורבותם הפעילה הן של אברג'יל והן של סוסן בעסקת הסמים.

31. כך, בשיחה **ת/1203** מיום 2.10.2003, שעה 14:32, בין י.מ לציון אלון נשמע י.מ מלין באזני אלון על כך שהוא ו"הגיס" מנסים להשיגו בטלפון כל הבוקר ללא הצלחה. בתשובה מחה אלון על הלחץ המופעל עליו באמרו "**אתה גם וגם ה'גיס' הזה. שום דבר לא בלחץ נשמה. זה לא בן אדם שהולך עכשיו הוא שייך אלינו. הוא בסך הכל עושה את ה, לפרוט את הצ'ק [...]**". בהמשך העלה אלון את האפשרות שמישהו ייקח "**את זה**" וישים "**את זה באיזה מקום**" לכמה ימים. על כך השיב י.מ ש"**זה לא צריך להיות ככה**" ו"**הוא שם סתם מחכה שמה, עוד מעט ילך הקשר איתו**". במענה לדברים הסביר אלון כי "**אני לא תופס את הגבוה**" ושי"**אין את מי לשלוח** [...] **רק הוא צריך לעשות את הקטע עם הצ'ק**". בהמשך,

בתשובה לדברי אלון לפיהם אין מה להיות בלחץ ויש להמתין, הסביר י.מ "**הוא רוצה פשוט מאד העורך דין הזה רוצה להתפטר מהניירת הזאת של ה, של הסיפור הזה, אתה מבין?**" והוסיף כי לו ידע מראש שכך יהיה היה דואג שיהיה שם אדם מטעמו. בסיום השיחה, לאחר שהבהיר שינסה "**לתפוס את 'הגבוה'**" שאל אלון את י.מ "**אני מבין שזה שמונה אלף שקל נשמה?**".

32. י.מ העיד שמדובר שיחה שנערכה בנוכחותו של סוסן (שכזכור מכונה "הגיס") בנוגע לפרשת הבלדרית ובה "**אני מודיע לציון אלון שהיא לא יכולה לחכות שם, אני מגדיר אותה כעורכת-דין והיא רוצה להתפטר מהניירת, הכוונה להתפטר מהסמים. ציון אלון מנסה לשאול אותי על הכמות שיש שם, שמונה אלף, אני לא כל כך מבין אותו בהתחלה אבל הוא מתכוון לכמות הקוק שיש שם וכמה יש לארגון בתוך העניין הזה**" (עמ' 3678, ש' 19-24). עוד הבהיר י.מ כי "**הגבוה**" עליו מדובר בשיחה הוא ישראל אוזיפה, שכאמור נועד "לפרוט" את הסמים, כלומר למכרם (עמ' 3677, ש' 7 ; עמ' 3670, ש' 19).

33. בהמשך לשיחה **ת/1203** בה עדכן י.מ את אלון על הצורך לאסוף את הבלדרית התקיימה שורת שיחות בין המעורבים בעסקה, חלקן בין ציון אלון לבין י.מ וחלקן בין אלון לבין אברג'יל, כשמהשיחות עולה בבירור שאלון משמש מתווך המעביר את דברי י.מ וסוסן לאברג'יל המנחה אותו כיצד לפעול.

34. כך, למשל, בשיחה **ת/1204** (סומן גם **ת/1636**), בין אברג'יל לציון אלון, שהתקיימה למחרת היום, ביום 3.10.2003, בשעה 10:58, עדכן אלון את אברג'יל ש"**הגיס** [...] **הוא רוצה פתרון שמה**" וכי "'**הגבוה' מנסה לבדוק' [...] 'הגבוה' שינסה לזה להעיף את הצ'ק שמה**" ובהמשך "'**הגבוה' יש לו קצת בעיות והוא מנסה לסדר את זה עכשיו**". אברג'יל התעניין אם "**הגיס**" "**יכול לפדות את זה**". על כך השיב אלון שהגיס לא יכול, "**צריך לבוא מאצלנו**" והוסיף "**אני חשבתי צ'רלי שמה, אולי הוא יכול לעשות איזה משהו**". בהמשך ביקש אלון מאברג'יל שיבקש מצ'רלי "**שיתקשר אלי, אני אעדכן אותו**" והוסיף "**[...] זה באנגלים, זה רק מישהו שצריך ללכת ל**". בשלב זה קטע אותו אברג'יל באומרו "**בסדר, הבנתי הבנתי, <u>אתה מדבר איתי בטלפון רגיל, אה 'בוזגלו' כפרה עליך</u>**" (ההדגשה הוספה – י.ל).

35. האזנה לשיחה זו מגלה בבירור את ניסיון השניים לשוחח תוך שימוש בקודים ותוך טשטוש כוונתם של הדוברים. כך ביחס לכלל המעורבים שהוזכרו בשיחה ("הגיס", "הגבוה", צ'רלי"). בהקשר זה, י.מ מסר בעדותו שהנאשם 6, דודו בן שטרית, כונה צ'רלי. ראו בעמ' 3679, ש' 13). כך גם השימוש בטרמינולוגיה מטשטשת ומעמעמת ("שמה", "את זה", "איזה משהו") ובחצאי משפטים. לבסוף, נזיפתו של אברג'יל באלון "אתה מדבר איתי בטלפון רגיל" מצביעה באופן ברור על כוונת הדוברים להסתיר את תכני השיחה ממאזינים לא רצויים.

36. בחקירתו הנגדית עומת אברג'יל עם שיחה זו. כשהוצגה לו התזה לפיה בשיחה דנים הוא ואלון באפשרויות השונות לאיסוף הבלדרית, ונשאל כיצד הוא מסביר מעורבותו בשיחה, השיב אברג'יל "**לא רוצה לענות לך על שום דבר שקשור**" (עמ' 7156, ש' 7), ובכך אישר הלכה למעשה שהשיחה קשורה לאישום בעניין הבלדרית. גם בהמשך המשיך אברג'יל להשיב בעקביות שהוא מסרב להשיב על שאלות הקשורות "לנושא הזה" או "לתיק הזה" (ראו עמ' 7155-7157). כשהוצגה לאברג'יל תזת המאשימה לפיה בכינוי "צעיר" בשיחה כונה יניב בן סימון, וכי המינוח "**לפדות את השיק**" הוא שם קוד המתייחס לבלדרית, סירב אברג'יל להשיב לגופו של עניין, לא הציג הסבר חלופי, והשיב "**למה זה כל כך קשה לך שמעשר אישומים יש אחד שאני לא רוצה לענות לך?**" (עמ' 5157, ש' 14-15). אברג'יל המשיך לדבוק בתשובותיו אלה גם לאחר שחברי ההרכב הבהירו לו, יותר מפעם אחת, כי לסירוב למסור גרסה כלשהי יש השלכות ראייתיות (ראו בעמ' 7158-7159).

37. בהמשך אותו היום (3.10.2003), כחצי שעה לאחר שיחה ת/1204, התקיימה שיחה נוספת בין אברג'יל לאלון (**ת/1674**). בשיחה זו חזר אלון על הקושי "**לפרוט**" והסביר ששוחח עם "**הגבוה**" ש"**רק דיבר פארש**". לשאלת אברג'יל "**כמה אלפים יש שמה**" השיב אלון "**שמונה ומתוכם זה חמש אלף [..] נדמה לי חמש אלף שלנו או שארבע אלף שלנו**". אלון התלונן בפני אברג'יל כי "**הנה עכשיו הם מתקשרים, לא עוזבים אותי כבר מאתמול**". בתגובה לדברי אברג'יל כי "**יש שם זה, אבל אחרי כיפור**" השיב אלון "**איזה אחרי כיפור? הוא מחכה שם הבן אדם במלון מסכן**". בשלב זה הסביר אברג'יל שלא ידע על הדחיפות, ולשאלת אלון "**לא דיברת עם 'הגיס' אתמול שלשום משהו כזה?**" **השיב "לא דיברתי עם אף אחד"** ובהמשך "**תשמע, אני אגיד לך את האמת, לא דיברו איתי מההתחלה בנושא הזה, מההתחלה**". על כך השיב אלון שניסה לסדר "**את זה**" בעצמו והעלה שנית את האפשרות לפנות לצ'רלי (ההדגשות הוספו – י.ל).

38. בחקירתו הנגדית הציג ב"כ המאשימה בפני אברג'יל את תזת המאשימה, לפיה השיחה עוסקת בהמרת הסמים לכסף, כשהשניים דנים בכמות הסמים במשלוח ובחלק השייך לארגון מתוך סך הסמים הכולל ("שמונה ומתוכם זה חמש אלף או ארבע אלף שלנו"). עוד טען התובע שהשיחה עוסקת בצורך לאסוף את הסמים במהירות מהבלדרית הממתינה במלון ("הוא מחכה שם הבנאדם במלון מסכן"). בתשובה משך אברג'יל בכתפיו ואמר "**אני לא רוצה לענות על שום שאלה שקשורה לנושא הזה**" (עמ' 7160, ש' 25).

39. המינוח "שלנו" בהתייחס לחלק מהסמים המצויים בידי הבלדרית מבטא באופן ברור שהן אלון והן אברג'יל ראו עצמם שותפים לעסקה, באופן המתיישב היטב עם גרסת עד המדינה י.מ לפיה דובר בעסקת סמים שנערכה במסגרת הארגון. כמו כן, הנחתו של אלון שסוסן

("הגיס") שוחח ישירות עם אברג'יל על העסקה מבעוד מועד, מחזקת את גרסת המאשימה לפיה סוסן היה מעורב בעסקה.

40. למחרת היום (4.10.2003) בשעה 18:11 שוחח אלון עם הנאשם 6, דודו בן שטרית (**ת/2125**). בשיחה נשמע בן שטרית שואל את אלון "**יש הבנתי איזה משהו שמה שצריך לעזור, מה מה הבעיה?**". על כך השיב אלון "**אני יכול להסביר לך בטלפון? אם אתה יודע את זה, אז אתה כבר יודע**" ובהמשך "**הגבוה לא הסביר לך?**". בן שטרית השיב בשלילה ושאל "**הגבוה יודע הכל?**". על כך השיבה אלון "[...] **שמונה אלף**". בתשובה לשאלה "**והיא יכולה לישון שמה עוד שבוע עוד עשרה ימים?**" השיב אלון "**עוד שבוע זה בטח שלא, למה הבן אדם כבר רוצה ללכת**".

41. בעדותו זיהה עצמו בן שטרית כדובר בשיחה, אך הכחיש כל קשר בין השיחה לבין פרשת הבלדרית (עמ' 9649). ניכר שתכני השיחה מתיישבים להפליא עם גרסת עד המדינה י.מ ועם רצף השיחות בין המעורבים בפרשה באופן המוביל למסקנה חד משמעית שהנאשם 6 שיקר בחקירתו. לא נעלמו מעיני אף השיחות הנוספות, ת/1206 ו-ת/1209, שנתפסו בהאזנת סתר לקו הטלפון של ציון אלון, בהן לגרסת המאשימה נשמע הנאשם 6 משוחח עם אלון. קולו של הנאשם ותכני השיחות הללו מתיישבים אף הם היטב עם גרסת המאשימה. ואולם, בשל העובדה שהנאשם 6 טען שהוא אינו הדובר בשיחות הללו (עמ' 9680-9681, 9684-9685), ומפני שדי בתשתית הראייתית הצפופה שהביאה המאשימה לביסוס אשמתם של אברג'יל וסוסן באישום זה, כפי שעלה מהדיון עד כה וכפי שיפורט אף בהמשך, לא מצאתי לנכון לבסס ממצאי עובדה של שתי שיחות נוספות אלה.

42. בהמשך אותו היום (4.10.2003) בשעה 21:20 משיחה בין אברג'יל לאלון (**ת/1205**) עולה שפנייתו של בן שטרית לאלון הייתה תולדה של התערבותו של אברג'יל, שאמר בשיחה לאלון "**שלחתי את דודו עכשיו שילך לחפש שמה את המו מי מי מי**".

43. בהמשך השיחה נשמע אברג'יל מברר מה בדיוק חלקו של הארגון בעסקת הסמים "**כמה האלף שלנו**" ועל כך משיב אלון "**בסביבות אה חמש אלף. ומתוכם צריך לתת זה זה זה, אתה מבין? ל'גיס' ולה ... וליו ולזה ולזה ולזה, אני יודע מה? הם סגרו שמה, תאמין לי אני לא יודע מזה שום דבר [...]**". בהתייחס לכך אמר אברג'יל שסבר ש"**שבע וחצי אלף דולר חשבתי שלנו**" על כך השיב אלון "**לא, מה פתאום. היה צריך להיות אבל ההוא הפדחן הזה, הפדיחה הזאת היא עשה שמה, היה צריך להיות שניים, אתה מבין?**".

44. חילופי דברים אלה חושפים פעם נוספת שבשיח הפנימי בין אברג'יל לאלון עולה שהשניים ראו את עסקת הסמים ככזו שיש בה חלק שלנו, כשהמסקנה המתבקשת היא שהחלק הוא של הארגון. אלון מסביר בשיחה שמאותו חלק של הארגון יש להפחית את חלקם של

המעורבים, לכל הפחות סוסן ("הגיס") ו-י.מ ("יו"). ראו לעניין זה עמ' 3684-3691 לעדות י.מ). מדובר בראיה נוספת המסבכת באופן ברור הן את אברג'יל והן את סוסן בעסקה, והמצביעה על כך שהעסקה נערכה במסגרת הארגון.

חילופי הדברים בסוף השיחה לפיהם "הפדחן" עשה פדיחה ו"היה צריך להיות שניים", באופן שהפחית את חלקו של הארגון בעסקה מתיישבים אף הם עם גרסת י.מ לפיה כמות הסמים שיובאה מפרו לאנגליה צומצמה בשל החלטת הבלדרית השנייה שלא לטוס לפרו.

השיחה הושמעה לאברג'יל בעדותו, אך הוא סירב להתייחס לתכניה (ראו עמ' 7171-7174).

ראו גם שיחה **ת/2202** מיום 5.10.2003 במסגרתה סיפר ציון אלון לאברג'יל ש"**גיסי רוצה שמה אתה הטלפון, אמרתי לו אתה תתקשר אליו עדיף אתה מבין? רצה להגיד לך חג שמח וזה, לא הבאתי לו את הטלפון בכוונה**". תשובת אברג'יל לבקשה מצביעה על הקרבה של סוסן לבכירי הארגון באותה עת: "**למה לא (לא ברור) תן לו מה שהוא רוצה, תיקח אותו כמו שאתה לוקח את אחד מאיתנו**".

השיחות הבאות שנקלטו בהאזנת הסתר הן שיחה **ת/1207** מיום 7.10.2003 שעה 10:47, בה נשמע י.מ מעדכן את אלון שהוא פועל לפתרון הבעיה ואינו זקוק לעזרה באותו שלב "**אני בינתיים התקדמתי. אני מקווה מאד שאני התקדמתי ואני לא צריך, אתה מבין מה שאני אומר?**".

בצהרי אותו יום עדכן אלון את אברג'יל על ההתפתחות באמרו "**הנושא שדיברנו עליו הוא יסדר אותו היו-יו הזה, אתה מבין?**" (**ת/1677**. להתייחסות הנאשם לשיחה ראו עמ' 7178-7177. להתייחסותו של י.מ עמ' 3691-3692).

<u>עזיבת הבלדרית את המלון</u>

45. לדברי י.מ משלא נאספו הסמים מהבלדרית עד לשעה 11:00, כפי שסיכם עימה טלפונית, עזבה הבלדרית "**והיא עזבה להולנד והשאירה את המזוודה בשמירת חפצים בבית-מלון**" (עמ' 3665 ש' 27-28).

<u>הניסיונות לתאם עם הבלדרית את איסוף הסמים</u>

46. לדברי י.מ, לאחר שהתברר שהבלדרית עזבה את המלון התקיימו "**הרבה ויכוחים ביני לבין אהרון סוסן בבית של** [ה.צ], **שם אני אומר שחבל על הזמן, עוד יש אפשרות להחזיר אותה, אני באמת לוקח את** [א.צ], **הבן של** [ה.צ], **והוא מסיע אותי ולוקח אותי לטלפונים ציבוריים ואני מדבר עם איידה דוסט** [...] **אני מדבר עם הבלדרית איידה דוסט, משכנע אותה לחזור ולקחת את המזוודה עם הסמים מאנגליה. אני מדבר עם אהרון סוסן ואומר לו שצריך לארגן עוד כ-5.5 אלף דולר, אני פונה לסוחר סמים חיפאי, רונן סויסה, אני מבקש מרונן סוויסה שייסע יטוס להולנד ובעצם יחזור בחזרה עם הבלדרית איידה דוסט לאנגליה. רונן סוויסה שואל אותי: אני צריך עוד מישהו? אמרתי לו: קח איתך את ג'קי לסרי. דיברתי עם ג'קי לסרי וג'קי לסרי אומר שהוא לא יכול לא רוצה, בלית ברירה רונן סוויסה אומר שהוא ילך ויקח את 'דדי צוקר'. זה הכינוי של עודד עזריאל. אהרון סוסן מגייס כ-5.5 אלף דולר**

או כ-5 אלף דולר, שולח נהג מונית לשדה התעופה בן-גוריון, שם אנחנו מקבלים אני ורונן סוויסה מעטפה עם כ-5 אלף דולר, רונן סוויסה טס לאמסטרדם, נפגש עם ג'קי לסרי ועודד עזריאל, והם גם נפגשים עם הבלדרית אידה דוסט. הם קונים כרטיסי טיסה והם עולים על טיסה, מגיעים לאנגליה, שם הם מתאמים עם הבלדרית מה היא צריכה לעשות, הם שוכרים חדר באותו בית-מלון שהיא השאירה את המזוודה ובשיחות שלי אני חשבתי שהכל הולך להסתדר, בשיחות שלי עם ציון אלון אני אומר שאני חושב שהכל יהיה בסדר, שיחות טלפון. ואז אני מקבל שיחת טלפון מג'קי לסרי שאומר לי שהבלדרית ברחה להם. אני בא ואני מודיע לאהרון סוסן בבית אצל [ה.צ] שהבלדרית נעלמה וכרגע אנחנו לא יודעים מה קורה איתה. אהרון סוסן מאשים אותי במעילה, אומר לי אתה גנב, אתה מועל, גנבת אותנו, אתה שותף של העניין הזה" (עמ' 3668 ש' 19 עד עמ' 3670 ש' 4).

47. אף לגרסת י.מ בהתייחס להתרחשויות העובדתיות לאחר בריחת הבלדרית תמיכה ראייתית חיצונית למכביר.

48. החל מיום 8.10.2003 ניתן לזהות בשיחות בין המעורבים בפרשה טונים צורמים וחשדות המוטחים בפני י.מ או נידונים מאחורי גבו, מהם ניתן ללמוד שסוסן, אלון ואברג'יל חשדו בי.מ ש"עקץ" את הארגון. כך, בשיחה **ת/1210**, מיום 8.10.2003, שעה 13:25, נשמע אלון באומרו לאברג'יל "**נראה לי דופק חרטות אחושרמוטה המזדיין הזה [...] 'הגיס' לא טועה בכלל, אני מכיר את התחושות שלו והם על הכיפאק חבל על הזמן ...**".

49. בשלב זה בשיחה הלין אלון על כך ש"**המשקפיים ההוא נותן לו חיזוק [...] החבר של מריקו ההוא בשם שלי**". לשמע אזכורו של עד המדינה ה.צ (בהתייחס לזהות האדם המכונה בשיחה "המשקפיים", השיב אברג'יל "**המשקפיים בשיחה הזאת, כדי להבהיר לשופטים מי זה המשקפיים, זה [ה.צ]**" (עמ' 7185, ש' 15)). בתשובה הדגיש אברג'יל כי ה.צ הוא "**בחור על הכיפ-כיפ-כיפאק**", באופן המתיישב עם גרסת עד המדינה בומבי שתידון בהמשך, לפיה היה ה.צ חשוב במיוחד לארגון לאור מעורבותו באירועים שנדונו באישומים השלישי והרביעי.

50. בהמשך השיחה סיפר אלון לאברג'יל את ההתרחשויות מנקודת מבטו, לפיהן בראשית הפרשה לחץ י.מ "**עכשיו תיקח את זה, בוא תיקח את זה עכשיו**" בהמשך כשנמצאו אנשים שינה י.מ דעתו ואמר שהוא מטפל בזה ואילו כעת הוא אומר "**עכשיו היא נסעה ואין לי קונטקט איתה**".

י.מ אמנם אינו מאוזכר בשמו בשיחה, אך התיאור העובדתי המתיישב עם גרסת י.מ, רצף שיחות הטלפון בין אלון ל-י.מ והאזכור של ה.צ כולם מובילים למסקנה החד משמעית שהשיחה עוסקת בי.מ בתשובה לדברים אלה השיב אברג'יל, בעודו צוחק: "**כן זה מחרווט אתכם, מחרווט אתכם, מחרווט אתכם**".

51. שיחה **ת/1210** הושמעה לאברג'יל בחקירתו הנגדית, אשר סירב להתייחס אליה באמרו "**כל מה שקשור לבלדרית אני לא עונה**". אף במענה לשאלת בית המשפט אם מבין הנאשם שבתשובתו הוא מאשר הלכה למעשה שהשיחה קשורה לפרשת הבלדרית, שב אברג'יל והשיב "**אני לא עונה לשום דבר שקשור לבלדרית**" (עמ' 7185, ש' 17).

52. ראו גם שיחה שנערכה בהמשך אותו היום בין אברג'יל לאלון, במסגרתה אמר אברג'יל לאלון כי "**בטח 'הגיס' מבעוס**". בהמשך השיחה העיר אלון בכעס שי.מ אמר לו "**אתם אשמים**" (**ת/1211**).

53. תמיכה מסוימת בגרסת י.מ מצויה בעדות עד המדינה א.צ, בנו של ה.צ, שהעיד שזכור לו שהסיע את י.מ לשוחח בטלפונים ציבוריים (עמ' 3313).

54. ראו גם שיחה **ת/1212** מיום 12.10.2003, במסגרתה מתווכח י.מ עם ציון אלון בשאלת האחריות לעזיבת הבלדרית את המלון וכן התייחסות בעדותו של י.מ לשיחה (עמ' 3696-3694).

55. לחיזוק גרסת י.מ שניתנו לו על ידי סוסן 5,000 דולרים לצורך הטיסה לאיתור הבלדרית, נשמע אלון, בשיחה **ת/1210**, מספר לאברג'יל כי "**והבאנו לו עוד כסף. שתבין, הבאנו לו עוד חמש אלף שהוא יענו ועוד בנאדם...**". ראו גם עמ' 2 ל**ת/1675** ממנה עולה שהכספים הועברו ל-י.מ על ידי סוסן וכן **ת/1205**, בעמ' 2, ש' 32-33.

<u>התערבותו של בומבי כחליפו של יניב בן סימון ודרישתו כי י.מ יכסה את אבדן הרווח כתוצאה מבריחת הבלדרית</u>

56. י.מ העיד כי למחרת היום בו הודיע לסוסן על בריחת הבלדרית: "**יום למחרת מגיע אהרון סוסן לבית של** [ה.צ] **ביחד עם בחור שלא הכרתי אותו אז, בחור עם כיפה על הראש,** [ה.צ] **לוקח אותנו לחצר האחורית בבית שלו.** [...] **בומבי. ושם** [...] **בומבי על-יד אהרון סוסן ו**[ה.צ] **בעצם מתחיל לאיים עלי: אתה שותף של הבלדרית הזאת, אותנו לא מעניין, אתה תבוא עם הכסף, אני נותן לך 24 שעות, אתה בא עם הכסף. אמרתי לו תקשיב, קודם כל אני לא מכיר אותך, ובי"ת אני לא אחראי, מי שהיה צריך לקחת את הבלדרית הזאת זה ציון אלון. יש ויכוח בינינו,** [...] **בומבי מאיים, הוא צועק, נותן לי 24 שעות, הם יוצאים**" (עמ' 3670 ש' 5-12). ראו גם עדותו של ה.צ באשר למעורבותו של בומבי בהפעלת לחץ על י.מ בעקבות בריחת הבלדרית (עמ' 2357).

57. לדברי י.מ, בומבי ערך חישוב של הסך שצפוי היה להתקבל כתוצאה ממכירת הסמים ודרש מ-י.מ לשלם סכום זה לארגון: "**הוא הכפיל את הכמות של ה-11 קילו במחיר של הפריטה באותה העת באנגליה, הכוונה מחיר המכירה, שהיה בין 29 אלף יורו ל-36 אלף יורו לקילו,**

משהו כזה" (עמ' 3670 ש' 18-20). י.מ העיד שבפגישה זו נודע לו לראשונה שבמזוודה שנשאה הבלדרית נמצאו 11 קילוגרמים של קוקאין ולא 9 קילוגרמים כפי שתוכנן שתישא כל אחת מהבלדריות (עמ' 3670 ש' 14-15).

58. תמיכה ראייתית משמעותית לגרסת י.מ בהקשר זה מצויה בעדותו של עד המדינה בומבי שאישר בעדותו את התערבותו בעסקה בשלב זה, לבקשת יניב בן סימון שנעצר:

"**ידעתי שיניב העביר כסף ל[י.מ] שיש בלדרית שאמורה להעביר 11-12 קילו מדרום אמריקה לכיוון אירופה [...] ואז יניב נעצר, יניב התקשר אלי, אומר לי יבוא אליך אהרון סוסן, תראה איך אתה יכול לסגור לי את הסיפור הזה. קבעתי עם אהרון, הלכתי עם אהרון, אני לא יודע אם נפגשנו איתו בבית של [ה.צ] או בת"א, אני לא זוכר את הפגישה הראשונה איפה הייתה. בפגישה היינו אני, אהרון ו[י.מ], עד אז לא הכרתי את [י.מ]. כשבאתי לפגישה [י.מ] ידע שאני איש של יצחק ואני יד ימינו, ואני מבחינתי מי שמדבר הוא מדבר עם יצחק**" (עמ' 593, ש' 22-31).

59. בתשובה לשאלה מדוע נדרשה התערבותו השיב בומבי:

"**כמו שאמרתי, אז אני הייתי האיש הכי דומיננטי של יצחק ומבחינתי כולם ראו אותי בתור יצחק ומה שאני מדבר ומחליט אני מחליט בשם יצחק, ככה זה היה באותה תקופה. הם הביאו אותי בשביל לאיים עליו, שמבחינתם הם רוצים את הכסף ושלא יהיו בלבולים. כשהגעתי לפגישה [י.מ] ידע במי מדובר, הצגתי את עצמי, אמרתי לו מה קורה, הוא הסביר לי את השתלשלות העסקה, אומר לי תשמע, הטעות היא לא מבחינתי, הטעות היא מהצד שלכם, הבלדרית הייתה צריכה לנסוע מדרום אמריקה לאירופה והיה מישהו מהקבוצה שלכם שהיה אמור ללוות את הבלדרית, וזו לא טעות שלי, הבלדרית ברחה, לא היה מי שיקבל אותה, והיא ברחה עם הסמים. זה הסיפור שהוא סיפר. אני אמרתי לו זה לא מקובל עלי מה שאתה אומר, אנחנו אין לנו חלק בזה, אתה מבחינתנו עשית את העסקה, אתה צריך לשלם לנו את הכסף, דרשתי את כל הכסף מלא, זה היה משהו כמו 350 אלף 300 ומשהו אלף יורו**" (עמ' 594, ש' 1-10).

60. ממכלול הראיות עולה שבין עדי המדינה י.מ ובומבי לא התקיים קשר של ממש. למעשה, י.מ העיד שכעס על בומבי על התערבותו והעלה את טענותיו בפני אברג'יל בפגישתם שתידון בהמשך. עדויותיהם מהוות שני מקורות עצמאים ובלתי תלויים שיש בהם כדי לקשור את אברג'יל ואת סוסן לעסקת הסמים.

61. בומבי העיד שהתערב בעסקה לבקשת בן סימון מכוח תפקידו בארגון כידו הארוכה של אברג'יל. עדותו מאששת באופן חד משמעי את המסקנה המתקבלת ממצבור השיחות שנדונו לעיל, מכולן עולה שעסקת הסמים נערכה במסגרת פעילות הארגון.

62. עדותו של בומבי מתיישבת היטב עם תפיסתו של י.מ באשר לחלוקת התפקידים הארגון. בחקירתו הנגדית, במענה לסנגורו של אברג'יל, הבהיר י.מ שאמנם בומבי דרש ממנו להעביר לארגון את הרווח הצפוי ממכירת הסמים שאבדו, ובהמשך קיבל מ-י.מ את כספי הקנס (ראו דיון בהמשך), אך שבומבי אך הוציא לפועל את החלטותיו של ראש הארגון, אברג'יל:

> "**אתה בעצם בא ואומר לי ששמעון בומבי בסך-הכל כל מה שהיה לי איתו זה שהייתי חייב כסף בגלל תקלה שקרתה ובסוף גם שילמת, מה עשה אדוני? הוציא את ראש הארגון יצחק אברג'יל, שבעצם על פיו יישק דבר, והוא זה שבעצם קבע את ה-80 אלף דולר של הקנס ולא שמעון בומבי, שמעון בומבי בסך-הכל בא, איים, צעק: אתה חייב 360 אלף יורו, אבל מי שסגר את העניין הזה, זה למה סלט המטבוחה, מי שסגר את העניין הזה הרי זה יצחק אברג'יל בכבודו ובעצמו, שמעון בומבי לא נסגר איתו שום דבר, לא דיברתי עם שמעון בומבי למעט פעם אחת**" (3887, ש' 4-11).

ובהמשך:

> "**תשמע, אני מקורב, אני בחלק העליון של הפירמידה של ראש ארגון הפשע, אני מדבר עם יצחק אברג'יל על עסקי סמים, אני מדבר איתו על קנייה של לבנות חבלה, על שליחה של סמים, אני מדבר איתו בגובה העיניים, יושב איתי ומדבר איתי ברומו של עולם ועל אחים שלו, אז שמעון בומבי בסך-הכל בא והתערב בגלל שיניב בן סימון נעצר, אם יניב בן סימון לא היה נעצר מן הסתם לא הייתי רואה את שמעון בומבי. אבל מי שבסופו של יום בא והחליט על הקנס היה יצחק אברג'יל**" (3887, ש' 13-18).

63. בדומה לבומבי ול-י.מ העיד גם ה.צ שניסה לפנות בענייננו של י.מ לאברג'יל שכן "**אף אחד לא יכול לפתור את הבעיה הזאת, רק יצחק [...] מפני שהוא ראש הקבוצה, מה שהוא יגיד ככה יהיה [...]**" (עמ' 2357, שק 29-31).

<u>השמועות בדבר מעצר הבלדרית</u>

64. י.מ העיד שטס לאמסטרדם, וכי על מנת לאתר את הבלדרית שברחה נפגש עם סוחר הסמים אריק שמסר לו כי הבלדרית נעצרה. י.מ העיד שדיווח לסוסן, באמצעות ה.צ, על המעצר, והסביר שביקש להוכיח את המעצר במסמכים שכן נהוג בקרב סוחרי סמים שלא להטיל אחריות על כישלון עסקה בשל מעצר בלדר (עמ' 3670-3671).

65. לתמיכה בגרסת י.מ שדיווח על מעצר הבלדרית ראו שיחות: **ת/1212** והתייחסות העד בעמ' 3694 לעדותו; **ת/1213** מיום 19.10.2003.

66. י.מ העיד שבמטרה לאתר את הבלדרית "**חטפתי את הגרוש שלה, עם שני חברים יוגוסלביים שלי**". מהגרוש למד שהבלדרית לא נעצרה ושהיא נמצאת בגרמניה (עמ' 3671, ש' 17-19).

<u>התערבות ה.צ לטובת י.מ</u>

67. לגרסת י.מ, כשעזבו סוסן ובומבי את ביתו של ה.צ פנה אל האחרון ואמר לו "**איך נתת לו לדבר אליך ככה בבית? מי זה בכלל הבן-אדם הזה? מה הם לא יודעים מה אנחנו עושים בשביל הארגון אני ואתה?** [ה.צ] **אומר לי:** [י.מ]**, הם לא יודעים כלום, לא יודעים שום דבר, אל תדאג אני הולך לדבר עם מריקו**" (עמ' 3670 ש' 21-24).

68. י.מ העיד ששמע מ-ה.צ שהוא אכן שוחח עם מריקו, ושמריקו הזמין את אהרון סוסן ואת בומבי אליו ואמר להם ש"**כרגע הם צריכים להוריד לחץ, יש משהו יותר חשוב מהדבר הזה**" (עמ' 3670, ש' 24-26). בעקבות התערבותו של ה.צ חש י.מ ש"**באמת הלחץ יורד**". לדברי י.מ, כשפגש את סוסן בביתו של ה.צ שאל אותו סוסן: "**כמה זמן ייקח לך לאתר את הבלדרית הזאת. אמרתי לו שיש לי כמה כיוונים, אני יודע מאיפה אני מכיר אותה, שהה איתי סוחר סמים הולנדי בשם אריק, הוא גם סורינמי והוא בעצם הכיר לנו את איידה דוסט, בעבר, הוא הביא אותה בעצם, ואני אומר לאהרון סוסן אני אטוס לאמסטרדם ואני אעשה מאמץ, נראה לי שאני יכול לאתר אותה**" (עמ' 3670 ש' 26-30).

69. ה.צ העיד שלא זכור לו שפנה למריקו בעניינו של י.מ (עמ' 2607).

70. ממכלול הראיות עולה שהקשר בין י.מ ל-ה.צ, פטרונו בארגון, היווה גורם משמעותי לסלחנות גורמים בארגון על אף החשדות לפיהן גרם י.מ, בטעות או בכוונת מכוון, לאבדן הסמים.

71. כך, בשיחה **ת/1210** שנדונה לעיל, במסגרתה הלין אלון על כך שהחבר של מריקו, "המשקפיים", תומך בי.מ, חזר אברג'יל פעמיים על דבריו לאלון לפיהם ה.צ הוא בחור על הכיפאק.

72. תמיכה ראייתית בולטת לחשיבותו של ה.צ עבור הארגון באותה עת והשפעתה על ההתרחשויות ניתן לראות בשיחה **ת/1214**, מיום 18.10.2003, בין אברג'יל לסוסן, אשר כונתה "שיחת השלד", ונדונה באריכות במסגרת הדיון באישום הרביעי.

73. מהשיחה עולה שאברג'יל עידכן את סוסן על כך ששלח לו כסף באמצעות בומבי ("**צריכים להעביר לך ניירת [...] ישימו אותה אצל בומבי**"). אברג'יל הסביר את דבריו לסוסן ב"מגבית" שערך עבור סוסן לקראת חתונתו "**מגבית שאספנו לאהרון כי הוא רצה להתחתן** [...] **אני, ציון, כל מי שהיינו שם אספנו כל אחד כמה שהוא יכול לתת, זה נתן 2,000, זה נתן 3,000, ההוא נתן 5,000, אני נתתי 4,000, ככה, אספנו, שלחנו את זה לבומבי שייתן לאהרון**" (עמ' 7198, ש' 15-20). אברג'יל התקשה להסביר את העברת כספי המגבית, כביכול, באמצעות בומבי, בהינתן לכך שניתן היה להעביר כספים באמצעות גורם מקורב יותר לסוסן. לגרסת אברג'יל בעניין זה אין ביסוס כלשהו בחומר הראיות. למעשה, היא סותרת את גרסתו של סוסן בחקירותיו במשטרה ובעדותו לפיה הכספים שהועברו הם החזר חוב שחב לו אלון ואינם קשורים לחתונתו (**ת/483ב'** בעמ' 34 ; **ת/479ב'** בעמ' 11 ; עמ' 10569-10568). לא זו אף זו. הגרסה אינה מתיישבת עם הרושם המתקבל מהאזנה לשיחה שנעשה בה שימוש בקודים וטון הדברים אינו מתיישב עם העברת כספים תמימה וכן עם מכלול השיחות בין המעורבים, מהן עולה בבירור העיסוק בעסקת הסמים.

74. בהמשך השיחה סיפר סוסן לאברג'יל על כוונתו להיפגש עם ה.צ בעניין הנודע ל-י.מ: "**מחר בעזרת השם אני הולך לאבא קצת [...] של החביתה [...] הבן שלו לא עוזק בכלום הבן שלו**". ממכלול הראיות עולה שהכינוי של י.מ בקרב חברי הארגון היה "**חביתה**" (ראו: עדות אברג'יל, עמ' 7178, ש' 2; עדות י.מ עמ' 3672, ש' 18 ; עדות בומבי, עמ' 596, ש' 6). ה.צ, פטרונו של י.מ בארגון, כונה גם "**אבא של י.מ/החביתה**" (עדות אברג'יל, עמ' 7199, ש' 21; עדות י.מ, עמ' 3693, ש' 8).

75. בתשובה לחששותיו של סוסן הבהיר אברג'יל בסבלנות ובפירוט שאין זו העת לפנות ל-ה.צ בעניין זה: "**צדיק שלי. אני יודע את המצב על הילד של כולם. אם אני אומר לך אהרון, <u>יש ניירת. המון ניירת מגיע לנו</u>. אם אני אומר לך המון, מגיע, מגיע, אתה יודע על מה אני מדבר. אם אני אומר לך, בוא נגיד אצלי המון זה לא כמו אצלך המון** [...] **<u>אם אני אומר המון, זה אני אומר המון בשבילנו</u>** [...] **אז בגלל זה הנושא הזה לא מדאיג אותי בכלל.** [...] **איך אמר שלמה המלך? אתה יודע שלמה המלך היה החכם באדם. הוא אמר לכל זמן ועת לכל חפץ** [...] **אז אנחנו צריכים להסתכל על טווח עתידי** [...] **לגבי החביתה אני אתן לאבא ... בהגיון שאני יושב איתו בשיחה הגיונית להראות לו שמהחביתה צריך לעשות שקשוקה**" (ההדגשה הוספה – י.ל).

76. כפי שנידון בהרחבה במסגרת הדיון באישום הרביעי, בשיחה התייחס אברג'יל באזני סוסן אל "השלד", שם קוד למטען, וניסה להסביר לו שבשלב זה לא כדאי להתעסק בעסקת הבלדרית, הנסוגה מפני סוגיות חשובות יותר לאותה עת.

77. בעדותו התייחס אברג'יל לדבריו בשיחה בהסבירו: "**אמרתי לו אני אשכנע את [ה.צ] שאני אשב איתו שמהחביתה הזאת צריך לעשות שקשוקה. [...] זה אומר שצריך לתת לו מכות רצח. [...] אני אשכנע אותו שמהחביתה צריך לעשות שקשוקה. יענו זה סתם בן-אדם, שאי-אפשר להיות במגע איתו. יותר מזה, כשאני הגעתי לארץ אחרי שנעצרתי בהולנד ושחררו אותי עוד פעם, באחת הפגישות עם [ה.צ] אמרתי לו איך אתה יכול להיות עם בן-אדם כזה? זה בן-אדם שקרן, בן-אדם לא אמין, בן-אדם שכל אות שנייה שלו היא שקר, זה בן-אדם שאי-אפשר לסמוך עליו ב-10 גרוש, זה בן-אדם טיפש, זה בן-אדם חל[א]ת אדם, איך אתה יכול להיות עם הבן-אדם הזה?**". אברג'יל סירב להתייחס לסיבות בשלן סבר שיש "לעשות מהחביתה שקשוקה" (עמ' 7194-7197. לגרסת אברג'יל ביחס להיבט הנוגע לאישום הרביעי ראו דיון באישום עצמו).

78. לענייננו עולה מהשיחה בבירור הסברו של אברג'יל לסוסן לפיה אף במישור הכלכלי אין טעם לעסוק בעסקת הבלדרית באותה עת. אברג'יל מדגיש בפני סוסן שצפוי להגיע כסף רב ("המון ניירת מגיע לנו". לכך שהביטוי "ניירת" שימש קוד לכסף ראו בעמ' 9632, שורה 23). אברג'יל מבהיר באופן חד משמעי שמדובר בכסף ש"מגיע לנו", ו"בשבילנו". התבטאות זו מחדדת ביתר שאת את המסקנה שעסקת הסמים המדוברת היא אך פעילות אחת מפעילויות הארגון לה שותפים הדוברים בשיחה.

<u>בקשת י.מ להיפגש עם אברג'יל</u>

79. לגרסת י.מ במהלך החיפושים אחר הבלדרית נותר ללא כספים. לדבריו, באותו שלב ביקש להיפגש עם אברג'יל הן מפני ש"**היה מגיע לי סכום של כסף שיצחק אברג'יל עזר לי להעביר מאח שלי משה מלול מלוס-אנג'לס**" (עמ' 3671, ש' 12-14) והן מפני שביקש להסביר לאברג'יל ישירות את ההתרחשויות סביב עסקת הבלדרית:

> "**באותו הזמן הרגשתי מאוד קרוב ליצחק אברג'יל, לגבי העסקה הזאת כשישבנו על הדשא לא רחוק מפוארטו בנוס באותה פגישה שטולי נתן ליצחק מעטפה עם 80 אלף יורו, שם יצחק על הדשא אמר לי: אם יש לך בלדריות בוא נוריד אותן לארץ. אמרתי לו שאני לארץ לא רוצה לשלוח סמים יצחק, והוא אמר לי: זה טוב, זה נותן לנו מודיעין לנרקומנים ברחוב. אמרתי לו אני הולך לעשות את זה עם יניב, אז הוא אמר לי שאם זה עם יניב אז שאני יכול, שזה בסדר. לא רציתי לדבר עם אף-אחד על הבלדרית הזאת, אמרתי אני רק עם יצחק רוצה לדבר, להסביר לו בדיוק מה קרה**" (עמ' 3671, ש' 22-32).

80. בשיחה ת/1212, שהוזכרה לעיל, נשמע י.מ מספר לציון אלון שיצר קשר טלפוני ישיר עם אברג'יל "**דיברתי עם החבר**". מהשיחה עולה שאברג'יל "**לא אהב שהתקשרתי**" והנחה אותו ליצור קשר רק באמצעות ציון אלון (ראו התייחסות העד לשיחה בעמ' 3694).
כשעומת אברג'יל עם השיחה הכחיש ששוחח בטלפון עם י.מ לדבריו שוחח עם י.מ בטלפון פעם אחת בלבד, בנסיבות אחרות בהן התקשר י.מ למטיטה ואברג'יל ששהה במקום לקח את הטלפון ושוחח עם י.מ (עמ' 7190).

<u>המפגש הראשון בין י.מ לאברג'יל באנטוורפן לאחר בריחת הבלדרית</u>

81. לדברי י.מ לתיאום מפגש עם אברג'יל פנה לציון אלון, ל-ה.צ ואף למריקו. לאחר תקופה שבה סירב אברג'יל להיפגש כמו, הונחה י.מ על ידי מריקו ליצור קשר עם ישראל אוזיפה לתיאום מפגש. י.מ העיד ששוחח עם אוזיפה וכי השניים קבעו שי.מ יגיע לתחנת רכבת באנטוורפן ואוזיפה יקח אותו למפגש עם אברג'יל.

82. אוזיפה אישר בעדותו שהתבקש לאסוף את י.מ מתחנת הרכבת ולהסיעו לפגישה עם אברג'יל. לדבריו לא נטל חלק בשיחה בין השניים (עמ' 8476, 8577). ראו גם שיחה **ת/1215** בין אוזיפה לאברג'יל מיום 11.11.2003, במסגרתה הלין אוזיפה באזניי אברג'יל כי מריקו משגע אותו בעניינו של י.מ; **ות/1679** מיום 13.11.2003 במסגרתה אמר אברג'יל לציון אלון שהוא צריך את מספר הטלפון של "החביתה".

83. י.מ תיאר בפירוט רב את המפגש באנטוורפן, במסגרתו ניסה ליישב את ההדורים עם אברג'יל, ושכנע אותו לתת לעד זמן נוסף לאתר את הבלדרית: "**הגעתי עם רונן סוויסה, ביקשתי מרונן סוויסה שיבוא איתי כי רונן סוויסה היה באנגליה כשהבלדרית ברחה, אבל ישראל אוזיפה אמר לי שיצחק רוצה שאני אבוא לבד. ישראל הסיע אותי לבית-מלון בעיר אנטוורפן, שם ראיתי את יצחק אברג'יל, את אקה, ואת מוטי 'העגיל', זאת אותה פגישה שהוא אמר לו: 'אני אפרק אותך', ושם אני אומר לו 'מי זה בכלל הבומבי הזה?', והוא אומר לי 'תיזהר בדברים שלך על בומבי', ו'עד כמה שהבנתי אתה לכלכת עלי', 'תשמע אני חשבתי לפרק אותך'. אמרתי לו: 'על מה לפרק אותי יצחק? לא מבין, מי לכלך עליך? על מה אתה מדבר?' 'סוחרי סמים ישראלים באמסטרדם שואלים אותי מי השותף שלך, למי הסמים ברחו, אני מכחיש את העובדה שאני מכיר אותך בכלל'. יצחק אומר לי: בוזגלו, ציון אלון דיבר איתי ואמר שלכלכת עלי. אמרתי לו תעשה טלפון לציון אלון, שים אותו על ספיקר, באמת יצחק מתקשר לציון אלון, שם אותו על ספיקר, שם יצחק שואל את ציון אלון: תשמע אני נמצא פה עם 'החביתה', הכוונה אלי, זה שם הכינוי שלי, 'אתה אמרת שהוא לכלך עלי','וציון אלון אומר לו: לא, אני התכוונתי שהוא לכלך על החבר הצעיר, הכינוי של יצחק היה 'החבר' [...] החבר הצעיר זה יניב בן סימון, אז בעצם ציון אלון מתאר**

ליצחק אברג'יל בטלפון שיחה שהייתה לי עם ציון אלון פנים מול פנים שבה הוא אמר ליצחק שהוא אמר שהחבר הצעיר יכול לעשות כל מה שהוא רוצה.
אז אמרתי ליצחק איפה הלכלוך פה? הנה לך אני גם אומר, לך תעשה מה שאתה רוצה אם אתה לא מאמין לי, איפה הלכלוך פה? יצחק מבין את העניין ואומר לציון אלון שאנחנו צריכים להישמר מלשון הרע, כי בגלל לשון הרע בית המקדש נחרב. שם אני מבקש מיצחק אברג'יל עוד זמן, הוא שואל אותי כמה זמן ייקח לך לאתר את הבלדרית ואני אומר לו: תן לי לפחות שלושה חודשים, יצחק. ומי שהיה אמור לאסוף את הבלדרית זה ציון אלון, ואני מקבל זמן" (עמ' 3672 ש' 8-29).

<u>השמועות לפיהן אברג'יל תכנן לפגוע בי.מ</u>

84. לאחר המפגש עם אברג'יל ניסה י.מ להתחקות אחר הבלדרית ללא הצלחה. לדבריו בשנת 2004"**פגשתי את יעקב מטיטה, יעקב בן שטרית, באמסטרדם ויעקב מטיטה מספר לי שהוא נכח בפגישה ביחד עם יצחק אברג'יל ודודו בן שטרית ואילן בן שטרית ועדי טייב ואומרלי: תקשיב, יצחק אברג'יל רוצה לפרק אותך, הוא אומר שאתה גנבת לו כסף, סמים**" (עמ' 3672, ש' 31 עד עמ' 3673, ש' 2). כששמע דברים אלה פנה י.מ ל-ה.צ שהבהיר לעד "**שיש לחץ ושצריך למצוא את הבלדרית הזאת, צריך לפתור את הבעיה**" (עמ' 3673, ש' 6-4).

85. לדברי י.מ, בעצת יעקב מטיטה ברח מאמסטרדם לאנטוורפן "**שם באנטוורפן כשאנחנו מגיעים הוא מפגיש אותי עם דודו בן שטרית ועם עדי טייב ודודו בן שטרית אומר לי: תשמע, צריך לפתור את הבעיה הזאת עם הבלדרית. אני אומר לו שאני רוצה להיפגש עם יצחק, רק עם יצחק אני מדבר על העניין הזה, לא מדבר עם אף-אחד. הוא אומר לי: בוא, בוא בינתיים בוא נראה איך אנחנו מתקדמים. דודו בן שטרית עוזר לנו, לי, ליעקב מטיטה, שותף שלי, לרונן סוויסה, ולאח שלי משה מלול שהגיע אחר-כך גם כן לעיר אנטוורפן, לשכור דירה בעיר אנטוורפן, הוא גם עוזר לנו לשכור רכבים ממשה הגרוזיני, שבעצם הארגון ממנו שכר רכבים. אני יודע שיצחק אברג'יל גר ביחד עם דודו בן שטרית ועם אילן בן שטרית באותה עת בעיר אנטוורפן אבל יצחק מסרב לפגוש אותי. דודו בן שטרית אומר לי שיצחק לא רוצה לפגוש אותך הוא רוצה לדבר רק עם אח שלך. אני מתקשר ל[ה.צ] ו[ה.צ] אומר לי: אין מה לעשות, הם רוצים לדבר רק עם אח שלך, משה מלול**" (עמ' 3673, ש' 12-22).

86. תמיכה ראייתית בכך שאברג'יל סירב לפגוש את י.מ אך הסכים להיפגש אחיו, מלול, ניתן לראות בשיחות **ת/1216** מיום 30.4.2004, שיחה בין אברג'יל לאלון; **ות/1217** מיום 1.5.2004, שיחה בין אברג'יל לאלון.

87. י.מ העיד שכשהגיע אחיו מלול לאנטוורפן נודע לשניים מדודו בן שטרית שאברג'יל נמצא בתאילנד, וכי על מלול לטוס לתאילנד לפגשו. לדברי העד, כששב מלול מתאילנד סיפר לעד

שפגש בתאילנד את אברג'יל וש"**שיצחק אברג'יל אומר לו עוד פעם: אני רוצה לפרק את אח שלך**". לגרסת י.מ, שמע מאחיו שהגיע להסכמה עם אברג'יל לפיה ייסע י.מ למקסיקו וישלח "**קילו קילו של קוק לאנגליה עד שיעברו ה-11 קילו האלה**". בתגובה השיב י.מ לאחיו "**על גופתי המתה יקרה דבר כזה, אני אפתח סניף של משלוחים של קילוגרמים, בשום פנים ואופן, שום דבר, אני לא מסכים לזה, רק לדבר עם יצחק**" (עמ' 3673, ש' 21-32).

88. מלול, שעניינו הופרד והסתיים בהסכמה, הכחיש בעדותו ידיעה או מעורבות כלשהי בפרשת הבלדרית; העיד שאינו מכיר את הכינוי "חביתה"; הכחיש שהכינוי "האח של החביתה" מתייחס אליו; הכחיש את עצם הפגישה עם אברג'יל בעניין זה; וטען שלא הכיר את אברג'יל לפני שנת 2006 (עמ' 10848, 10900, 10938, 10942, 10947, 10924).
בחנתי בקפידה את גרסתו הכבושה של מלול ביחס לאירועים, ומצאתי שאין בה ממש, היא עומדת בסתירה חזיתית לתשתית הראייתית הצפופה שהציגה המאשימה להוכחת מעורבותם של אברג'יל וסוסן בעסקת הסמים, ואין בה כדי לתרום דבר להגנתם של נאשמים אלה שכן אין בה כדי לערער את הראיות הישירות ביחס למעורבותם בעסקה. לאור האמור לא מצאתי לנכון להרחיב הדיון בגרסתו הכבושה ביחס להתרחשויות.

89. דברים אלה יפים אף בהתייחס לגרסתו הכבושה של הנאשם 6, שהדיון בעניינו הסתיים בהסכמה, שאף בה אין כדי לתרום למחלוקת או להגנת הנאשמים ועל כן לא מצאתי לנכון להרחיב הדיון בה.

<u>המפגש השני בין י.מ לאברג'יל באנטוורפן</u>

90. לדברי י.מ לאחר תקופה שבה סירב אברג'יל לפגשו, ולאחר "**שאני מתחיל להתקדם קצת עם דודו בן שטרית ואילן בן שטרית בעסקאות של חשיש לקופנהאגן**" הסכים אברג'יל להיפגש עמו "**בדירה שלנו על המרפסת בעיר אנטוורפן**" (עמ' 3673-3674).

91. י.מ תיאר כיצד שמע באחד הימים משותפו לדירה שאברג'יל הגיע לביתו. י.מ תיאר לפרטים את הנוכחים במפגש ואת חילופי הדברים בינו לבין אברג'יל במפגש:

> "**אני ורונן סוויסה עלינו לדירה, במרפסת נכחו יעקב מטיטה, יצחק אברג'יל, ציון אלון, אח שלי משה מלול, ושם בעצם יצחק מתחיל לדבר איתי ואומר לי: תקשיב, תשמע [י.מ] ממך, עליך אני כועס הכי הרבה בגלל שאתה סוחר סמים וכל התקלה הזאת לא הייתה אמורה לקרות. אמרתי לו: יצחק בקשתי לשים 'עיניים', יניב בן סימון דיבר עם האנשים שם בדרום בפרו, הם לא רוצים לשים 'עיניים', יצחק, ניסיתי. הוא אמר לי: היית צריך להתעקש. אמרתי לו: כן ניסיתי להתעקש אבל זה לא עבד, וציון אלון, בוזגלו, הוא היה צריך לקחת את הסמים האלה, הוא היה צריך לשלוח מישהו, לקחת**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

את הבלדרית ולשלם לה כסף. הוא אמר לי: [י.מ], עליך אני כועס, ציון אלון הוא שודד, הוא לא סוחר סמים. אמרתי לו: או.קי. בסדר אבל בכל זאת למה שכל הדבר הזה ייפול עלי? ואמרתי לו: חוץ מזה אני רציתי להגיד לך יצחק, אני דיברת עם הקבוצה מדרום אמריקה והם רוצים לעבוד איתי [...] וכשאמרתי את זה ליצחק אברג'יל הוא התעצבן עלי ואמר לי: אתה לא מדבר איתם. יצחק בסופו של דבר החליט שהקנס יהיה 160 אלף דולר שיתחלק ביני לבין ציון אלון, שבו אני משלם 80 אלף דולר קנס וציון אלון ישלם 80 אלף דולר קנס ויצחק אברג'יל אומר: עכשיו העניין נפתר, אנחנו משפחה וצריך לשתף פעולה והוא מבקש ממני לשתף פעולה עם השלוחה האילתית – דודו בן שטרית ואילן בן שטרית, כשיעקב מטיטה בא והולך מבית, גרנו שני רחובות ליד ובעצם משדך ביניינו כל הזמן, קובע את הפגישות עם דודו בן שטרית, עם עדי טייב, ושם אנחנו באמת מתקדמים בעסקאות סמים אחרות" (עמ' 3675).

92. בחומר הראיות תמיכה משמעותית לגרסת י.מ לפיה באותה עת החליט אברג'יל למחול על חלק מחובו הנטען של י.מ ממכלול הראיות עולה שהגורם המכריע לקבלת החלטה זו לא היה המפגש עם י.מ אלא התערבותו של עד המדינה בומבי, בשל בקשת ה.צ, ובשים לב לחשיבותו של ה.צ לארגון, כפי שעולה מעדותו של בומבי:

"היה איזה שלב של עוד פגישה, או שזה באותו זמן ש[ה.צ] דיבר איתי לגבי זה שאני אבוא לקראתו כאילו במה שאפשר כי הוא, [י.מ], היה חבר של [ה.צ]. ואז הגעתי עם [י.מ] למצב כזה שמבחינתנו אנחנו רוצים את הקרן, שזה היה בסביבות ה-80 אלף דולר משהו כזה. [...] הקרן שנתנו בהתחלה, כאילו, אני מבחינתי אמרתי לו אחרי ש[ה.צ] ביקש ממני אמרתי לו טוב או.קי, בוא נעשה עסקה חדשה, אתה מבחינתי תביא לי את הכסף, את ה-80 אלף דולר ששילמנו לכם, ואחר-כך אתה תעשה עסקה חדשה עם אותה כמות של סמים, בלי שאנחנו נשקיע, ואנחנו נקבל את שלנו. זה מה שנסגר ברוח הדברים" (עמ' 594 ש' 12-22).

93. אישוש לגרסת בומבי ניתן למצוא בשיחה בינו לבין אברג'יל מיום 4.5.2004 **(ת/775)** במסגרתה נאמרו, בין היתר, הדברים הבאים:

"בומבי: דיבר איתי. ה... חביתה על..
יצחק: החביתה?
בומבי: כן.
יצחק: או אח שלו?
בומבי: א... יותר נכון א... ההוא השלישי.
יצחק: נו?

בומבי: הבנת? משקפיים.

יצחק: נו?

בומבי: דיבר איתי. אמר לי, תן לו צ'נס, מה תן לו צ'נס, הוא רוצה להחזיר. אז אמרתי לו, אין בעיה.

יצחק: למה אתה לא מבין למה? למה עכשיו היה צריך להיות פגישה עם אחותו.

בומבי: כן אני יודע. אז אחותו באה. אחותו באה.

יצחק: נו?

בומבי: אני מוכן זה, אני זה, אני זה. אמרתי לו, אין בעיה. אתה מוכן זה? ככה וככה חדש, אותו דבר כמו שהיה, אנחנו לא משקיעים. מתאים לך? אמר לי, כן. אמרתי לו, קדימה, צא לדרך.

יצחק: אבל מה עם...מה.. מה.. מה עם מה ש... וזה?

בומבי: עכשיו אנחנו בלי להשקיע נקבל את הכל. הבנת? הוא משקיע, הוא הכל, הוא יעשה את מה שהוא מבין, הוא יעשה את הכל. אנחנו רוצים את שלנו מה שהיינו אמורים לקבל. הבנת? הוא חיפש קרש קפיצה בקיצור.

יצחק: לא, אבל אתה נותן לו קרש קפיצה. הוא היה צריך לבוא ביום ראשון; הוא דחה את זה ליום ראשון הבא.

בומבי: זה מה, מה? זה לא קשור זה בזה אחי. זה לא קשור זה וזה בכלל. זה שהוא יבוא, זה לא קשור לדחייה בכלל.

יצחק: לא, הוא יבוא. אבל אני בכלל רציתי לבוא להגיד לו, אני רוצה את הכל מזומן.

בומבי: א... אח שלי לבוא... זה יותר בשביל המשקפיים אחי. אתה מבין? __ תשמע, זה, זה, אני לא יכול ל.. לטרוק לו דלת בפנים.

יצחק: כן, כן.

בומבי: הבנת?

יצחק: אז המשפחה.. המשקפיים ביקש?

בומבי: כן. הוא בא אלי, זה. אז אמרתי לו, מה אתה רוצה? אומר לי, תן ככה. אמרתי לו, ואללה מה אני אגיד לך? אני, אני יכול להגיד לך משהו?

יצחק: נו?

בומבי: הבנת? אז אמרתי לו, קח אותו דבר, בקיצור. מתאים? הוא אומר לי, זה, זה כן. אמרתי לו, צא לדרך. סידרתי לו עוד הפעם את הזה, וקדימה.

יצחק: יאללה, בסדר. אז מתי?

בומבי: אני מאמין ביו.. ב.. בזמן הקרוב הוא כבר א... יבדוק" (ההדגשות שלי – י.ל).

94. בעדותו הסביר בומבי בבירור את הסיבות שהובילו אותו להסכים לבקשת ה.צ להקל על י.מ ועל הקשר לאירועים שתוארו באישומים השלישי והרביעי:

" **בשיחה הזאת אני משתף אותו לגבי שנפגשתי עם החביתה, ש[ה.צ] זה שהכין את המטענים של יהודה הלוי ושל פלומר ביקש ממני, כשאני אומר ביקש ממני המשקפיים זה ביקש ממני [ה.צ], אותו זמן <u>הרגשנו מחויבים ל[ה.צ] וכשהוא ביקש ממני שאני ארד מ[י.מ] ונסדר את העסקה בצורה כזאת שיתפתי את יצחק ואמרתי ליצחק שבגלל המשקפיים אני הסכמתי</u>, וההתנהלות שלי ושל יצחק יצחק רצה את כל הכסף, מה למה ככה, אמרתי לו שסגרתי את זה בסוף בגלל ש[ה.צ] ביקש. מה שאנחנו מדברים בהקלטה זה על החביתה זה על הסמים"** (ההדגשה אינה במקור – י.ל. עמ' 597, ש' 7-12).

95. בשיחה בין אברג'יל ליניב בן סימון, שהתקיימה כשלוש שעות לאחר השיחה בין אברג'יל לבומבי **(ת/1219)** עדכן אברג'יל את בן סימון ביחס להסכמתו עם בומבי:

"יצחק: [...] אתה זוכר, ההיא שפעם עצבנה אותך? [...] החביתונת ההיא, החביתונת.

יניב: אה, נו, כן, כן, כן?

יצחק: אז דיברו עם אחותה ...

יניב: נוכלת, אחי. נוכלת ...

יצחק: אני יודע, אני יודע ... [...]

יצחק: [...] החבר שלנו שמה סגר משהו אחר.

יניב: כן?

יצחק: מה, הוא נת ... הוא הציב, יענו, 'זה מה שאנחנו עושים, וזה מה שיש'. בקיצור 'אל תבלבל בשכל, ואל כלום'.

יניב: כן. אז ...

יצחק: הבנת?

יניב: שקרן, בקיצור. (מילה לא ברורה) ...

יצחק: ברור. ברור, ברור, ברור. אז, אז, אז, אז הוא, אז, הם אומרים בסדר.

יניב: כן?

יצחק: אבל אני מביא את אחותה, שתיתן לי את הגושפנקא, שאני, ל ... אין לי קשר אליה, יש לי קשר עם אחותה. אחותה ...

יניב: אחותה, אם אחותה, אם אחותה רוצה, זה, זה, אז אחותה תהיה אחראית ל...

יצחק : כן, זה מה שאני, זה מה שאני, זה מה שאני עושה. זה מה שאני עושה. ביום ראשון , אז , סוגר את זה. [...]".

96. בעדותו סירב אברג'יל להתייחס לשיחה באמרו "**אני לא רוצה לענות לך על הבלדרית**" (עמ' 7214-7216, עמ' 7215 ש' 20). עדכונו של אברג'יל את בן סימון באשר להתפתחות זו בעסקת הסמים, אותה כעולה ממכלול הראיות יזם בן סוסן, בעת שהותו של האחרון מאחורי סורג ובריח, מחזקת אף היא את המסקנה שמעורבות בן סימון בעסקת הסמים בוצעה במסגרת הארגון.

97. בחומר הראיות מספר שיחות המאמתות קיומה של פגישה בין אברג'יל למלול זמן לא ארוך לאחר השיחה בין אברג'יל לבומבי, באופן המתיישב אף עם גרסת י.מ שהעיד שנפגש עם אברג'יל בנוכחות מעורבים נוספים ובהם אחיו מלול (ראו: **ת/1220**; **ת/2126**; **ת/1682**; **ת/1681**. ראו התייחסות אברג'יל לשיחות בעמ' 7217-7223 לעדותו, והכחשת מלול שנפגש עם אברג'יל באותה עת בעמ' 10932).

<u>תשלום הקנס בסך 80,000 ₪ לבומבי</u>

98. י.מ העיד שלאחר המפגש השני עם אברג'יל, במסגרתו סוכם על גובה הקנס שישלם י.מ לארגון, ובעקבות מעצרו של אברג'יל "בבלגיה או בהולנד" ומעצרו של דוד בן שטרית, החליט לברוח לישראל. בהגיעו לישראל יצר קשר עם ה.צ. לדברי העד, ה.צ העביר לעד את בקשת מריקו שיעביר את כספי הקנס לבומבי:

> "**בפנייה של מריקו דרך ה.צ אלי, בגלל שיצחק אברג'יל נעצר, הוא ביקש ממני להעביר ל**[...] **בומבי 40 אלף דולר ובפעם אחרת זה 40 אלף דולר ש**[**ה.צ**] **העביר ל**[...] **בומבי, בפעם אחרת אני העברתי לשמעון בומבי 20 אלף דולר בעצמי ובפעם נוספת אני ואח שלי משה מלול מכספים שקיבלנו מדנה קדמי וגדי קדמי מירושלים, לקחנו מהכסף הזה 20 אלף דולר, נסענו לאשדוד ושם באשדוד שמעון בומבי לקח אותנו לדירת מסתור של יצחק אברג'יל ומשם נסענו למסעדה באשדוד, ובעצם זהו, זה הקנס, שילמנו את הקנס** (עמ' 3675, ש' 29 עד עמ' 3676, ש' 6).

99. בומבי אישר בעדותו את קיום הפגישה באשדוד, אליה הגיעו י.מ ומלול, במסגרתה "**[י.מ] הביא את הכסף**" (עמ' 594, ש' 19-22). לדברי בומבי סוסן נכח בפגישה זו. עוד לדבריו כספי הקנס נשארו בידיו ושימשו אותו לצרכי הקבוצה (עמ' 596).

100. לא נעלמה מעיני עדות ה.צ לפיה השיב י.מ חלק מהחוב, באישורו של יניב בן סימון, באמל"ח ולא בכסף (עמ' 2358). איני מוצא למקום לייחס משקל של ממש להבדל זה, בשים לב לכך ששלושת העדים העידו שי.מ השיב את החוב לארגון, כשהאבחנה אם הושב החוב בכסף או בשווה כסף אינה משמעותית לעצם התקיימות יסודות העבירות שיוחסו לנאשמים.

<u>התשתית הראייתית: סיכום ביניים ומהימנות עד המדינה י.מ</u>

101. מכל המקובץ עולה שהמדינה ביססה גרסתה בתשתית ראייתית סדורה, צפופה ומשכנעת, המבוססת בראש וראשונה על עדות עד המדינה י.מ, שתיאר את השתלשלות העניינים באופן סדור ומפורט לפרטי פרטים. גרסתו מתיישבת היטב עם גרסאות עדי המדינה ה.צ ובומבי. לא זו אף זו. גרסת העד נתמכת בלמעלה מ-20 שיחות שנקלטו בהאזנות סתר, שרובן מקיימות בפני עצמן את הדרישות הנחוצות בראייה המסייעת לעדות עד מדינה, ומקל וחומר שיש בצבר השיחות כדי לעמוד בדרישות אלה (ראו: ע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' זגורי** (2.6.11); ע"פ 2854/18 **משה נ' מדינת ישראל** (27.8.2019); ע"פ 486/16 **שירזי נ' מדינת ישראל** (13.9.2018)).

102. לאחר שבחנתי בקפידה רבה את עדותו של י.מ בהתייחס לאירועים מסקנתי היא שהעד העיד ביחס להתרחשויות בהן היה מעורב ואותן הוא זוכר היטב. התרשמותי היא שתדמית הנוכל שדבקה בעד בעקבות בריחת הבלדרית מטרידה את העד עד היום, אף לאחר שניתק כל קשר עם הארגון ועם אברג'יל, כפי שעלה גם מדבריו בחקירה הנגדית: "**גם היום הייתי מאוד רוצה שימצאו את הבלדרית הזאת, תביאו אותה, זה יוכיח ליצחק אברג'יל שאני לא נוכל או גנב**" (עמ' 3676, ש' 9-10). אף בדברים אלה יש לחזק את ההתרשמות ממהימנות גרסתו בהתייחס לאישום זה. הגם שנמצאו בעדותו היבטים פריפריאליים שאינם מתיישבים עם עדויות בומבי או ה.צ, הרי שליבת העדות בהתייחס לאישום ניצבת איתנה, מוצקה ומשכנעת ומסקנתי היא שיש ליתן לה את מלוא המשקל.

<u>גרסת אברג'יל</u>

103. ב

התייחס לאישום שבפנינו נמנע אברג'יל מהעלאת גרסה עובדתית כלשהי.

כפי שהוזכר בדיון באישומים שנדונו עד כה, אברג'יל שתק בחקירותיו במשטרה, ונמנע ממתן מענה לכתב האישום (ראו בעמ' 514 לפרוטוקול). כידוע, שתיקת נאשם בחקירותיו במשטרה או בשלב המענה לאישום עשויה לשמש חיזוק למשקל ראיות התביעה (ע"פ 8328/17 **ג'בר נ' מדינת ישראל**, (28.7.2019); ע"פ 6792/09 **אבוטבול נ' מדינת ישראל** (27.2.2012)).

104. ב

עדותו התייחס אברג'יל לאישום במשפט אחד: "**(העד חושב ארוכות) הייתה איזושהי... הוא עשה איזה דבר מגעיל, פנו אלי בקשר של דבר מגעיל, דבר מחריד**" ובהמשך: "**[י.מ] עשה איזה מעשה מגעיל של חלאה, של רמאי, של רמאי של גרוש**" (עמ' 7048, ש' 19-20; עמ' 7049, ש' 2). מעבר לדברים אלה סירב הנאשם להתייחס ישירות לעובדות כתב האישום, לעדויות עדי המדינה או לשיחות שנקלטו בהאזנת סתר, כפי שפורט בהרחבה לעיל. בחירת הנאשם שלא להתמודד עם ראיות התביעה באישום ושלא להציג גרסה עובדתית מטעמו אותה ניתן יהיה לבחון בחקירה נגדית, משמעה, למעשה, שתיקה שיש בה כדי לחזק את ראיות התביעה נגד הנאשם (ראו: ד"נ 3081/91 **קוזלי נ' מדינת ישראל** מה(4) 441, 447 (25.8.1991); ע"פ 196/85 **זילברברג נ' מדינת ישראל**, מד(4) 485 (1990)).

105. ל

מעלה מן הצורך, שכן הנאשם לא מסר גרסה עובדתית בעניין, אציין שרמיזת ההגנה, העולה בעקיפין מחקירתו הנגדית של עד המדינה י.מ, לפיה הנאשם התערב בעסקה כבורר לאחר השלמתה, אינה מתיישבת עם התשתית הראייתית הענפה, ובמיוחד עם שיחות הטלפון שנקלטו בהאזנות סתר בזמן אמת, מהן עולה שאברג'יל עודכן ביחס להתקדמות העסקה כבר עם הגעת הבלדרית ללונדון, הורה לנאשם 6 לסייע באיסוף הסמים, ועודכן בהמשך בכל שלבי התפתחות העסקה עד לסיומה בפתרון שאושר על ידו בשיחה בינו לבין בומבי.

106. א

ין בידי לקבל אף את טענת הסניגור, בסיכומיו בעל פה, במסגרתם עתר כי בית המשפט יקבע שי.מ שיקר בזמן אמת באשר לעסקת הסמים, ושבפועל כלל לא יובאו סמים מפרו לבריטניה (עמ' 13274). זאת ראשית, מפני שגרסה עובדתית זו לא הועלתה על ידי הנאשם באופן ישיר. שנית, ממכלול הראיות שתוארו בהרחבה לעיל עולה שהגורמים שיזמו את העסקה היו בן סימון וסוסן (ראו עדויות ה.צ ובומבי לעיל). לא מצאתי סיבה לפקפק בגרסת י.מ לפיה הקשר הישיר עם הקבוצה הפרואנית נערך לאוזניו ולאוזני סוסן, בפגישה ברחוב הזוהר, על ידי בן סימון. עדכונו של אברג'יל את בן סימון באשר לפתרון שהתקבל לבעיה מתיישב אף הוא עם גרסת י.מ לפיה בן סימון היה מעורב בעסקה מראשיתה, בשם הארגון. למעשה, מהתשתית הראייתית עולה שתפקידו של י.מ התמצא בגיוס הבלדרית, כשקניית הסמים בפרו (ראו עדות י.מ בעמ' 4035), מסירתם לבלדרית (על ידי השותפים בפרו) ומכירתם

באנגליה נותרו במסגרת תחומי האחריות של הארגון. בשיחות בין ציון אלון למעורבים נוספים, בהם גם אברג'יל, נדונה סוגיית מכירת הסמים ("פריטה") וכן חלקו של הארגון בסמים שיובאו. הכעס הרב שהופנה כלפי י.מ על ידי חברי הארגון בשלב אבדן הסמים – כפי שעולה מעדויות י.מ, ה.צ ובומבי, וכפי שניתן לזהות בבירור בשיחות שנקלטו בהאזנת סתר – כמו גם חיובו של י.מ בתשלום "קנס", כולם מצביעים באופן ברור על ציפיית הארגון לרווח כלכלי בעקבות עסקת יבוא הסמים מפרו לבריטניה.

107. ב

שים לב לתשתית הראייתית העשירה שהביאה המאשימה להוכחת עסקת הסמים, אין בטענת הסניגור שאינה מבוססת ולו על שביב ראיה כדי לסדוק את התשתית הראייתית ולייצר, ולו ספק סביר, באשר למעורבות אברג'יל בעסקה.

<u>גרסת סוסן</u>

108. גרסת סוסן בהתייחס לאישום הועלתה לראשונה בעדותו, כשלגרסתו זו אין זכר בחקירותיו במשטרה; בעימותים עם עדי המדינה י.מ (**ת/476ב'**); ה.צ (**ת/481ב'**) ובומבי (**ת/483ב'**); במענה לאישום או בחקירתו את עד המדינה י.מ מדובר בגרסה כבושה שהועלתה בשלב מאוחר מאד של המשפט, ולמעשה רק לאחר שנשמעה פרשת התביעה ומרבית הנאשמים, בהם גם נאשם 1, סיימו להעיד. בחנתי בעיון את הסיבות שהציג סוסן להעלאת הגרסה בשלב מאוחר זה של המשפט ולא מצאתי שיש בהן ממש.

109. אף לגופם של דברים, ובשים לב להיקף המחלוקת, קבלת גרסת נאשם 14 יכולה להוביל לצמצום מסוים של מידת אחריותו הפלילית, אך אף לגרסתו אין מחלוקת שהיה מעורב בעסקה. לא זו אף זו. גרסתו של סוסן, אף מעבר להיותה גרסה כבושה שהותאמה לראיות התביעה, אינה מספקת הסבר מניח את הדעת למעורבותו בעסקת הסמים, והיא סותרת בשורה של סוגיות את עדויות עדי המדינה י.מ, ה.צ ובומבי ואף את הנשמע בבירור בשיחות שנקלטו בהאזנות הסתר. הכל, כפי שיפורט להלן.

110. לגרסת סוסן, לא היה מעורב בעסקת הסמים מראשיתה, אלא "נגרר" לשותפות בעסקה בשל טעות מצערת במסגרתה השתמש י.מ בכספים שהיו שייכים לסוסן למימון עסקת סמים ובשל רצונו להשיב לידיו את הכספים:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"ציון היה אמור להעביר לי כסף, 40 אלף דולר, מי שהיה אמור להביא לי את הכסף לארץ זה היה [י.מ] , ציון בזמנו אמר לי: יגיע אליך בחור לארץ, תפגוש אותו. [י.מ] הגיע לארץ, אם זכור לי טוב ניסיתי להתקשר לבחור, הוא אמר לי: אני עסוק, אני אפגוש אתך, אני בצפון, כל מיני סיפורים. אמרתי לציון: תקשיב, אני לא יודע מה אבל הבחור מתחמק מלהיפגש איתי. ציון גם ניסה לתפוס אותו, אומר לי: תשמע, משהו מוזר עם הבן-אדם, אהרון אני לא יודע מה הסיפור איתו. ציון דיבר עם יניב, יניב מכיר את [י.מ], הצלחנו לתפוס את [י.מ], קודם כל יניב בא אלי ליבנה, סיפרתי לו את הסיפור, גם ציון סיפר לו שיש שם כסף שהבן-אדם לא עונה, מתחמק, לא מובן בסיפור, ואני לא מכיר אותו. יניב אמר לי: תשמע, תן לי לתפוס, אני אתקשר אליך, תבוא ונקבע איתו. יניב באמת תפס אותו, יניב קבע איתי בתל-אביב בבבלי, שלימים נודע לי שזה רחוב הזוהר, כי אני לא הכרתי רחובות לא כלום, באתי אני לבד באוטו ויניב בא בנפרד, פגשנו שם את [י.מ]. [...] הגענו לבבלי, [י.מ] בא לשם, שאלתי אותו מה, קיבלת כסף להעביר, קיבלת מציון 40 אלף דולר ואתה צריך להעביר אותם לי, מה קורה עם הכסף איפה הכסף? אז הוא אמר שהייתה אי הבנה עם ציון, הוא דיבר בלילה עם ציון, מה אי הבנה? אתה מקבל 40 אלף דולר, אני אומר לו, משהו מוזר איתך, אתה מתנהל כמו נוכל, רק נוכל עושה דבר כזה, בן-אדם מקבל 40 אלף הוא לא יודע מה צריך לעשות? שם אמר יניב מי זה הבן-אדם, המשקיע, אין משקיע, אני לא משקיע בכלום, לא השקעתי בכלום וזה לא התחום שלי בחיים, שם הוא התחיל להגיד שכביכול איך הפתרון, איך אתה מביא את הכסף?

הייתה אי הבנה ביניכם, כן אמרת לציון לא אמרת לציון, איך אני מקבל את הכסף? הפתרון שהוא נתן שהוא השתמש בכסף, הייתה בינו ובין ציון איזו אי הבנה שהפתרון שיש לו בלדרית שאמורה להגיע וברגע שתגיע הבלדרית היא תקבל שם את הכסף, לא בארץ, עוד באנגליה ישר הוא יקבל את הכסף, זה הפתרון שהוא נתן לקבל את הכסף. [...] הוא סיפר את הסיפור שבלדרית צריכה להגיע, ואני אין לי מה לעשות אלא לזרום עם זה, וגם יניב אמר לי יאללה, היא צריכה להגיע" (עמ' 10572 ש' 31 עד עמ' 10574 ש' 9).

111. בשונה מגרסת ה.צ לפיה סוסן ובן סימון פנו אליו לגבי העסקה והוא קישר בינם לבין י.מ, לגרסת סוסן אמנם ידע שהבלדרית "**מביאה סמים**" ושהסמים יועברו "**מדרום אמריקה לאנגליה**", אך לטענתו לא השקיע מראש כספים לעסקה כי אם נגרר למעורבות בה על מנת לקבל את כספו "**אני לא קשור לעסקה ואין לי שום קשר לעסקה, אני לא שותף בהשקעה, זה היה פתרון לקבל את הכסף**" (עמ' 10574, ש' 11, 14-16 ; עמ' 10577, ש' 32).

112. בניגוד לעדות י.מ, לגרסת סוסן נפגש עם י.מ פעם אחת בלבד, באותו מפגש שהתקיים ברחוב הזוהר בתל אביב: "**[י.מ] אף פעם לא נפגש ביבנה, וזה שקר, ופעם אחת נפגשנו עם [י.מ] אני ויניב ביחד, זה היה ברחוב הזוהר, אחרי זה יניב נעצר, לא הייתה שום פגישה לפני כן, ביבנה אף פעם לא הייתה פגישה עם [י.מ] ויניב**" (עמ' 10579, ש' 7-9).

113. בסתירה לעדות י.מ ולעולה ממספר שיחות שנדונו לעיל (**ת/1210**; **ת/1675**; **ת/1205**) הכחיש סוסן שהעביר ל-י.מ כסף שנועד לשמשו למימון הנסיעה לאנגליה לאיתור הבלדרית: "**שהשתתפתי במימון? [י.מ] מבחינתי שקל לא הייתי נותן לו ולא היה ולא נברא דבר כזה**" (עמ' 10579, ש' 22, עמ' 10580).

114. סוסן הכחיש את גרסת בומבי לפיה נכח במפגש במסגרתו הודיע בומבי ל-י.מ שעליו להשיב לארגון את הרווחים שהיו צריכים להתקבל כתוצאה מעסקת הסמים: "**בומבי אולי יודע את הסיפור שעשו איזושהי נוכלות אבל בומבי בחיים לא היה איתי בבית של [ה.צ] עם [י.מ] ביחד ,לא היה דבר כזה שאני בומבי ו[י.מ] נפגשנו, לא היה דבר כזה**" (עמ' 10580, ש' 29-27).

115. בחנתי בעיון רב את עדותו הכבושה של נאשם 14 לאור התשתית הראייתית הענפה שהציגה המאשימה להוכחת האישום. גרסתו של סוסן לא זכתה באמוני, לא מצאתי שיש בה לעורר ולו ספק סביר ראיות התביעה ביחס למעורבותו בעסקת הסמים.

116. קראתי בעיון ובקפידה רבה את טענות הנאשם בסיכומיו בדבר שלל אי התאמות בגרסת עד המדינה י.מ, ולא מצאתי שיש בהן כדי לערער את עדות י.מ וליצור ולו ספק סביר באשמתו של הנאשם.

בשים לב להיקף המחלוקת; לכך שהנאשם עצמו מודה מעורבותו בחלק משמעותי משלבי העבירה; לכך שראיות רבות מסבכות את הנאשם בעבירות אף מעבר לעדותו של י.מ – לרבות עדויות עדי המדינה ה.צ, ובומבי וצבר שיחות שנקלטו בהאזנת סתר בזמן אמת – הרי שאין בערעור היבט שולי זה או אחר בעדותו של י.מ כדי לפגוע ביסודותיה המוצקים של ראיות התביעה מהן עולה שסוסן היה מעורב בעסקת הסמים.

עם זאת, בהיעדר עדות ישירה חד משמעית באשר לאופן מימון הסמים על ידי השותפים לעסקה, ובמיוחד היעדר ראיה לכך שסוסן עצמו השתתף במימון הסמים, אני מוצא שהמאשימה לא הוכיחה במידת הוודאות הנדרשת שסוסן השקיע כספים בעסקה. אין בכך כדי לפגוע בראיות המצביעות באופן ברור על כך שסוסן היה מעורב בעסקה וביצע פעולות לקידומה במסגרת הארגון.

<u>ממצאי עובדה</u>

117. לאור כל האמור אני קובע שהוכח ברמה הנדרשת בפלילים שעד המדינה י.מ סיכם עם יניב בן סימון ועם סוסן כי ייסע להם לייבא – באמצעות שתי בלדריות שיינשאו מזוודות בעלות תחתית כפולה – 18 ק"ג סמים מסוג קוקאין, אך בסופו של יום הגיעה לפרו בלדרית אחת בלבד שגייס י.מ בפגישה שנערכה בתל אביב, ברחוב הזוהר – בהשתתפות י.מ, סוסן, אייבי אברג'יל ובן סימון – שוחח בן סימון עם הגורמים בפרו, לאזני יתר הנוכחים, וסוכם על שליחת הסמים עם הבלדרית. הבלדרית טסה ללונדון ובידיה מזוודה ובה כמות של לפחות 9 ק"ג סם מסוג קוקאין. עם הגעת הבלדרית לא נמצא גורם שיאסוף את הסמים. באותו שלב נעצר בן סימון, ולא היה ביכולתו לסייע בקידום העסקה. על מנת לקבל את הסמים מהבלדרית הפעילו י.מ וסוסן לחץ בשיחות טלפון על ציון אלון ובקשו ממנו לפתור את הבעיה באמצעות גורמים מטעם הארגון. אלון דיווח לאברג'יל על ההתפתחויות, ביקש ממנו סיוע ופעל בהתאם להנחיותיו. אברג'יל פנה לנאשם 6 והנחה אותו לסייע לאלון. סוסן, בידיעת אלון ואברג'יל, העביר ל-י.מ 5,000 דולרים שנועדו לשמש את י.מ לנסיעה ללונדון לאיתור הבלדרית ולאיסוף הסמים. בטרם הושלם איסוף הסמים ברחה הבלדרית והסמים לא אותרו. בשלב זה האשימו סוסן, ואלון את י.מ באבדן הסמים. בומבי, שפעל מטעם הארגון בתיאום עם אברג'יל, דרש מ-י.מ שישלם את מלוא הרווח הכספי שהיה מתקבל כתוצאה ממכירת הסמים. בהמשך, בשל התערבות ה.צ לטובת י.מ, אישר אברג'יל את הצעת בומבי שי.מ ישלם קנס שיעמוד על 80,000 דולרים, הסכום שהוציא הארגון לרכישת הסמים, וכן שי.מ ימשיך לבצע עסקאות סמים עבור הארגון, ללא השקעה נוספת מטעם הארגון, עד להשבת מלוא החוב. סכום הקנס שהוסכם שולם לבומבי, ושימש להוצאות הארגון.

<u>הנפקות המשפטית</u>

118. המאשימה מייחסת לנאשמים 1 ו-14 ביצוע בצוותא חדא, ובמסגרת ארגון פשיעה, של עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים.

119. אשר ליסודות העבירה, מבחינת היסוד העובדתי הלכה היא שניתן להרשיע בעבירת הסחר בסמים, אף אם לנאשם לא היה כל מגע עם הסם המסוכן (ראו: ע"פ 639/79 **דוד אפללו נ' מדינת ישראל**, לד(3) 561 (1980); ע"פ 4938/94 **שמרלינג נ' מדינת ישראל**, נ(5) 181 (1996); ת"פ 52942-06-13 **מדינת ישראל נ' בן שטרית** (8.12.2014)). כשעסקינן בביצוע בצוותא די בהוכחה כל אחד מהמבצעים נטל חלק ישיר בביצוע העבירה ולא נדרש שכל אחד מהשותפים יקיים את כל היסודות העובדתיים (ע"פ 2796/95 **פלונים נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(3) 388, 402 (9.7.1997)). אשר ליסוד הנפשי, נדרשת מודעות לטיב המעשים, לכך שמדובר בסם מסוכן, ולביצוע העבירה בצוותא (ע"פ 2247/10 **ימיני נ' מדינת ישראל** (12.1.2011)).

120. בעניינו הוכיחה המאשימה, כפי שפורט בהרחבה לעיל, את מעורבותם של סוסן ואברג'יל כמבצעים עיקריים בעסקת הסמים, סוסן באופן ישיר, כפי שתואר בפרק ממצאי העובדה ואברג'יל כראש ארגון הפשיעה.

121. בשים לב להלכה שתוארה לעיל, יש בשילוב הראיות שהוצגו בפני בית המשפט – עדויות עדי המדינה י.מ, ה.צ ובומבי ובהתנהגות הנאשמים ויתר המעורבים, בזמן אמת, כפי שהיא נלמדת ממצבור השיחות שנקלטו בהאזנות הסתר ואשר תוארו בהרחבה לעיל – כדי להוכיח שבמסגרת העסקה יובאו מפרו ללונדון לפחות 9 ק"ג של סם מסוכן מסוג קוקאין.

122. ממכלול הראיות שהוצגו לעיל עולה מעורבות הנאשמים 1 ו-14 בעסקת הסמים, במסגרת ארגון פשיעה, לצורך השגת המטרה המשותפת של השלמת העסקה וקבלת הרווחים, לצורכיהם ולצרכי הארגון. השלמת עסקת הסמים במסגרת הארגון נלמדת מזהות המעורבים, ממועד עסקת הסמים, בסמיכות לאירועים שתוארו ביתר האישומים, מניתוב כספי הקנס לצרכי הארגון ומן הטרמינולוגיה שבה השתמשו הנאשמים בשיחות שנקלטו בהאזנות הסתר, כפי שתואר בהרחבה לעיל.

<u>סוף דבר</u>

123. לאור כל האמור לעיל, אציע לחבריי להרשיע את הנאשמים 1 ו-14 בעבירה של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה, המיוחסת להם במסגרת אישום זה.

<u>אישום שביעי – "עסקת המיליון"</u>

(מיוחס לנאשמים 1, 4 ו-16)

השופט ירון לוי:

1. <u>כללי</u>

א. <u>כתב האישום</u>

<u>העבירה</u>

1. במסגרת אישום זה מיוחסת לנאשמים 1,4 ו-16 (להלן באישום זה: "הנאשמים") עבירה של **ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה** – עבירה לפי סעיף 13 לפקודה בצירוף סעיף 3 לחוק.

<u>העובדות</u>

2. ואלה העובדות המיוחסות לנאשמים בכתב האישום:

2.1 בסמוך לחודש אפריל 2003, קשרו הנאשמים קשר, עם ציון אלון (להלן: "**ציון**"), עם מוטי אטיאס, המכונה "העגיל" (להלן גם: "**העגיל**") ועם אחרים, לייבא מיליון כדורי אקסטזי (להלן: "**הסמים**") מהולנד לאוסטרליה ולמכור אותם שם כחלק מפעילות הארגון.

2.2 במסגרת העסקה רכשו נאשמים 1, 4 וציון מכספי הארגון 400 אלף כדורי אקסטזי. נאשם 16, בשותפות איתם מימן באמצעות אחרים נוספים שאינם חברי הארגון, סך של 600 אלף כדורי אקסטזי נוספים. סוכם כי הארגון יהיה האחראי ליבוא הסמים מהולנד לאוסטרליה, למכירתם באוסטרליה, וכן העברת תמורת המכירה לארגון וליתר המשקיעים המעורבים.

2.3 העגיל שימש כאיש קשר לריכוז רכישת הסמים בהולנד, העברתם לאוסטרליה, וכן אחסנתם בידי חבורת אופנוענים שתפקידם היה לאחסן את הסמים ולשמור עליהם עד למכירתם תמורת סך של כמיליון דולר.

2.4 לאחר העברת הסמים לאוסטרליה, קיבלו לידיהם נאשם 16 ועופר אטיאס מהאופנוענים סך של כ-200 אלף כדורי אקסטזי מתוך הסמים ומכרו אותם באוסטרליה. את כספי התמורה

שהתקבלו העבירו מאוסטרליה לישראל במזומן באמצעות בלדר איתו יצרו קשר באמצעות סילם.

2.5 לאחר שהבלדר קיבל את הכסף לידיו הוא נעלם. בעקבות זאת, ומאחר שהאופנוענים לא קיבלו את החלק שהובטח להם, הם סירבו להמשיך ולהעביר לידי נאשם 16 את יתרת הסמים למכירה ובהמשך נותק עימם הקשר וכן נעלמו הסמים שנותרו בחזקתם.

2.6 במהלך החודשים לאחר מכן, שוחחו ציון נאשם 1 ונאשם 4 עם העגיל, בפגישות ושיחות טלפוניות, ודרשו ממנו להמשיך לפעול לקידום העסקה מול האופנוענים וכן לאתר את הבלדר ולהשיב להם את כספי העסקה בשל היותו האחראי מטעם הארגון להצלחתה.

2.7 במקביל בעקבות פנייתם של יניב וציון לעזרתו של עד המדינה י.מ הוא פנה לשי סילם (להלן: "**סילם**") וניסה לאתר באמצעותו את הבלדר שנעלם.

2.8 משלא אותר הבלדר, פנה נאשם 16 לסילם ודרש ממנו לשלם את כספי מכירת הסמים בשל היותו אחראי על הבלדר. עקב זאת שילם סילם לנאשם 16 סך של כ-80 אלף דולר במזומן שהועברו לארגון.

2.9 שווי כדור אקסטזי, בתקופה הרלוונטית באוסטרליה עמד על כ-12 דולר לכדור, נכון לחודש אפריל 2003 היו שווים כ-33.6 ₪, כך ששווי מיליון הכדורים שנסחרו בעסקה עמד על כ-33,600,000 ₪.

ב. <u>המחלוקת</u>

3. נאשם 1 לא השיב לכתב האישום והסתפק בכפירה כללית בכל המיוחס לו בכתב האישום (עמ' 332, ש' 12). הנאשמים 4 ו-16 כפרו בכל המיוחס להם באישום השביעי. עד עדותם בבית המשפט שלושת הנאשמים לא מסרו גרסה כלשהי אודות המיוחס להם באישום זה, למעט נאשם 16 שהוסיף כי לא ביקר באוסטרליה במועדים הרלוונטיים לאישום ואף לא לאחריהם (ראו מענה נאשם 16 מיום 3.1.17).
4. בעדותו בבית המשפט העלה נאשם 1 לראשונה גרסה כבושה לפיה נאשם 16 פנה אליו לקבלת עזרה בגביית חוב של מוטי אטיאס בתמורה לעמלה בשיעור של 50 אחוז מהחוב.

5. נאשם 4 הכחיש בעדותו, בבית המשפט כל קשר עם המעורבים בעסקה. לטענת נאשם 4 לא היו לו עסקים משותפים עם ציון, עם מוטי אטיאס או עם נאשם 16.

6. בעדותו הראשית בבית המשפט העלה נאשם 16, אף הוא לראשונה, את גרסת ההלוואה שנתן למוטי אטיאס וטען שפנה לציון, וזה עירב את נאשם 1, לצורך גביית ההלוואה. נאשם

16 הכחיש עיסוק בסמים, טען כאמור שבתקופה הרלוונטית כלל לא היה באוסטרליה, לא העביר כסף מאוסטרליה לישראל באמצעות סילם או בלדר מטעמו, וכי יתכן שיש טעות בזיהוי בינו לבין אחיו התאום.

ג. <u>הראיות</u>

7. במרכז ראיות התביעה באישום זה, עדות עד המדינה י.מ – שהשתלב לדבריו בעסקה בדיעבד, לאחר היעלמות הבלדר והסמים, אך נתוודע לפרטיה מפי הנאשמים עצמם – לצד ראיות תומכות כדלקמן:

הודעותיו במשטרה של סילם, שהוגשו מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971 (להלן: **"פקודת הראיות"**);

שיחות שנקלטו בהאזנת סתר;

גרסאות הנאשמים.

הנאשמים העידו להגנתם ולא הובאו מטעמם ראיות קונקרטיות לביסוס גרסתם הכבושה באישום זה.

ד. <u>הכרעה</u>

8. לאחר שבחנתי בקפידה וביסודיות את מכלול העדויות והראיות, ואת טענות ב"כ הצדדים, אציע לחבריי לזכות, מחמת הספק, את נאשם 4 מהעבירה המיוחסת לו, ולהרשיע את הנאשמים 1 ו-16, בעבירה המיוחסת להם בכתב האישום.

להלן יפורטו טעמיי.

2. <u>עדות עד המדינה י.מ</u>

<u>כללי</u>

9. עדות י.מ מבוססת על שני מקורות:

המקור הראשון – דברים שסיפרו לו, לדבריו, הנאשמים 4 ו-16 עצמם וכן דברי הנאשמים בפגישות בהן שוחחו המעורבים על אודות העסקה. עדות זו אינה מהווה עדות מפי השמועה, אלא עדות על אמרת חוץ של נאשמים.

המקור השני – ידיעתו האישית של י.מ לאחר שנתבקש לסייע באיתור הבלדר הדתי שנעלם.

עדות י.מ, בהתייחס לשני מקורותיה בכללותם, הותירה רושם מהימן בעיני ובשים לב לחיזוקים שנמצאו לה, מצאתי שניתן לבסס עליה הרשעת הנאשמים 1-16 בעבירה המיוחסת להם באישום זה. עם זאת, אף בהינתן מלוא המשקל לעדות י.מ בעניינו של נאשם 4, אין בה כדי להוכיח, במידת הוודאות הנדרשת, את העבירה המיוחסת לנאשם 4. הכול – כפי שיפורט להלן.

10. כפי שצוין, י.מ לא נטל חלק בעסקה אך לדבריו נכח בפגישות במהלכן שוחחו המעורבים על אודות העסקה, שיחות שבהן השתתפו הנאשמים עצמם. בנוסף, בהמשך, התבקש י.מ לסייע בעסקה לאחר שהסתבכה ולאתר את הבלדר הדתי שנעלם, כפי שהעיד:

"**בעסקה המעורבות שלי לא הייתה מתחילת העסקה, אני לא הייתי בסוד העניין מתחילת העסקה**" (עמ' 3646, ש' 19-20).

"**את המעורבות שלי בעסקה הזו נתבקשתי על-ידי יצחק אברג'יל וציון אלון לאתר בחור דתי שברח עם הכסף לאבי לוקר מאוסטרליה ואכן חיפשתי אותו**" (עמ' 3648, ש' 2019).

<u>השיחות בביתו של ציון בפוארטו בנוס בספרד</u>

11. י.מ העיד כי התגורר באותה תקופה בביתו של ציון בפוארטו בנוס בספרד (עמ' 3641, ש' 9-11), בית ששימש כמקום כינוס עבור הארגון:

"**כשהגעתי לבית של ציון אלון בפוארטו בונוס זה היה מין, כל פעם שיצחק אברג'ל רצה לפגוש מי מחברי הארגון אז בעצם ציון אלון היה מסדר את זה וככה בעצם היינו יושבים ומדברים על עסקאות סמים בין היתר**" (עמ' 3640, ש' 29-32) וכן: "**לבית שלו** [של ציון – י"ל] **הגיעו המון המון סוחרי סמים, אני יכול למנות אותם, הם יושבים פה, חלקם יושבים איתנו, הוא ריכז בשביל יצחק אברג'יל את כל הפגישות של אנשים שהיו מעורבים בעסקאות סמים <u>כמו העסקה האוסטרלית של המיליון כדורי אקסטזי</u>**" (עמ' 3461, ש' 1-6).

<u>מעורבות הארגון בעסקה</u>

12. י.מ העיד כי עת התגורר בביתו של ציון בפוארטו בנוס נכח במקום נאשם 1 ששאל את ציון "**מה קורה עם הגבוה**" (נאשם 4) וכן "**דיברת עם העורב?**" (נאשם 16) וציון ענה שהעורב צריך להגיע.

י.מ הוסיף והעיד כי הם דיברו גם על "העגיל" ואז ציון התחיל "לבכות" ואמר ל-י.מ "**אתה לא מאמין הכדורים הגיעו לאוסטרליה, הכל בסדר ופתאום נוצר נתק**" (עמ' 3648, ש' 18-14).

13. בעדותו תיאר י.מ כי כאשר שהה אצל ציון כמתואר, יחד עם נאשם 1 וגבי בן הרוש (להלן: "**גבי**"), שמע את גבי אומר לנאשם 1 שמבחינתו העסקה עברה והוא רוצה לפחות את ההשקעה של ה-200 אלף יורו שהוא העביר לציון, וכי ציון נלחץ "**מהעניין של גבי**".

לדברי י.מ כי בשלב זה הגיע לבית נאשם 4 והתפתח ויכוח בינו לבין ציון: "**שם הייתי נוכח לויכוח שהתנהל בין ציון אלון לישראל אוזיפה שציון אלון בעצם העביר לו את הלחץ שהוא קיבל דרך יצחק וגבי בן הרוש ואמר לו 'אתה הבאת את העגיל, איך זה שנוצרה הבעיה הזו? איך זה שאי אפשר ליצור קשר עם אותה קבוצה של אופנועים, איך נוצרה הבעיה הזו'**" (עמ' 3650, ש' 15-29). נאשם 4 הגן על "העגיל": "**אני עשיתי עסקאות סמים עם הבחור**

העגיל הזה והכל היה בסדר איתו, אז לא חשבתי שאני צריך ללכת ולהיות מעורב" (עמ' 3650, ש' 30-31).

14. י.מ העיד כי מהשיחה המתוארת הבין את חלקו של נאשם 4 בעסקה: **"הוא היה שותף בעסקה, הוא היה אחראי, הוא היה האבא של המוטי הזה, של העגיל".** כלומר נאשם 4 הביא את העגיל לעסקה והיה אחראי לו, "חתם עליו", בפני הארגון (עמ' 3653, ש' 1, וכן בחקירתו הנגדית של ב"כ נאשם 4, בעמ' 4323, ש' 24-26).

15. י.מ העיד כי בהמשך הגיע לבית נאשם 16 שזיהה אותו כאח של "הביפר" (הכינוי של נאשם 15) (עמ' 3650, ש' 31-32, עמ' 3651, ש' 1-6). נאשם 1 שאל את נאשם 16 לאן הוא נעלם והוא השיב בתגובה שהיה עסוק בנסיעות.

16. י.מ העיד כי לאחר מכן גם "העגיל" הגיע לבית ונאשם 1 החל להטיח בו **"מה זה אין קשר עם הקבוצה של האופנוענים? איזה מין דבר זה?"** (עמ' 3651, ש' 9-10). י.מ העיד כי "העגיל" נראה לו מבוהל ומפוחד והוא התחיל להתגונן מול ההאשמות של נאשם 1 והסביר שהוא העביר את כל הכסף שקיבל מהארגון לסוחרי הסמים ההולנדים ושהוא מנסה לפתור את הבעיה שנוצרה עם האופנוענים (עמ' 3651, ש' 10-13).

<u>השיחות עם אטיאס והשתלשלות העניינים מול האופנוענים</u>

17. לדברי י.מ לאחר ששמע מנאשם 1 את השמות "העגיל", "העורב", ו"הגבוה", באחת מנסיעותיו חזרה לארץ, נפגש עם אטיאס (סוחר סמים מטירת הכרמל) שאמר לו" **"אתה יודע אני כרגע חזרתי מאוסטרליה, הייתי ביחד עם אבי לוקר** [נאשם 16], **שכרנו שתי דירות שם, עשינו פריטה של 200 אלף כדורי אקסטזי באוסטרליה, משכנו את זה מקבוצה של אופנוענים ואתה לא מאמין, גנבו לארגון של יצחק אברג'יל מיליון כדורי אקסטזי"** (עמ' 3648, ש' 25-30). י.מ הוסיף כי לאחר שאטיאס סיפר לו את הדברים הוא טס חזרה לפוארטו בנוס וסיפר לציון את מה ששמע מאטיאס, וציון אמר לו שצריך להעביר את המידע הזה לנאשם 1 ולניב בן סימון וביקש ממנו כשהוא חוזר לארץ שידבר עם יניב בן סימון (עמ' 3648, ש' 30-32, עמ' 3649, ש' 1).

18. י.מ העיד כי בשלב זה חזר לאטיאס והאחרון סיפר לו כי **"שבסוף ההליך נמשכו 200 אלף כדורי אקסטזי, נמכרו לנקש, אבי הלוקר קיבל את הכסף ובמקום להעביר את הדולר לכדור לקבוצה של האופנוענים הוא החליט לשלוח את זה לארץ. הסיכום היה שהאופנוענים שמקבלים ושומרים על המיליון כדורי אקסטזי יקבלו דולר לכל כדור שיימשך מהם, כל כדור שייצא מהם מהידיים הם יקבלו דולר עבורו. אבי הלוקר שכנע אותם שיתנו לו**

בקרדיט, זה גם דבר שמקובל בעסקי הסמים, ובמקום לחזור אליהם עם 200 אלף דולר הוא לא נתן להם את כסף, ואז נוצרה בעיה" (עמ' 3649, ש' 1-7).

19. י.מ העיד כי כשפנה לציון בעניין מה שסיפר לו אטיאס הוא דיבר גם עם נאשם 1 בשדה התעופה במלגה ונאשם 1 אמר לו: **"נראה לי שהעגיל עשה לנו פרטיה"**. י.מ הסביר שנאשם 1 התכוון לזה שהוא מעל בהם (עמ' 3649, ש' 9-12).

<u>השיחה עם נאשם 16</u>

20. י.מ העיד, כי לאחר שנאשם 16 זיהה אותו בביתו של ציון בפוארטו בנוס כאח של נאשם 15 הוא אמר לו בוא נעוף מפה, והם הלכו יחד וישבו על חוף הים בפוארטו בנוס. השניים שוחחו על עסקאות סמים שבהם היה מעורב נאשם 15 ובין היתר עלה השם של דוד נקש והפריטה שהוא עשה באוסטרליה (עמ' 3651, ש' 24-28).

21. בשלב זה, הסביר י.מ על מעורבות משקיע נוסף בעסקת המיליון – זאזה – סוחר סמים ששכר בתים עבור נאשם 16. לשאלת התובע מדוע היה צריך נאשם 16 לשכור בתים השיב י.מ כי: **"אבי לוקר הוא סוחר סמים מאוד זהיר, וכשהוא עסק בסחר בסמים הוא רצה להיות שמור, אז כן, לצורך עסקאות סמים"** (עמ' 3652, ש' 2-6).

22. י.מ סיפר על פגישה עם נאשם 16 בדירה של סוחר סמים באמסטרדם בשנת 2004 וכי בפגישה נכח גם זאזה. י.מ העיד שזאזה היה עצבני ופנה לנאשם 16: **"אותי לא מעניין יצחק אברג'יל, אני מושקע שם כ-60 אלף כדורי אקסטזי, אני רוצה לבוא על הראש של העגיל"** (עמ' 3652, ש' 7-9). בהמשך נפגש י.מ עם מעורב נוסף, שכונה על ידו "אמיל הקווקזי", ממנו הבין כי נאשם 16 הביא את זאזה ואת אמיל הקווקזי כמשקיעים בעסקה. בעניין זה הסביר י.מ: **"כשמוציאים עסקה גדולה כזאת אז בד"כ יש אפשרות להכניס משקיעים חיצוניים ואז הם משלמים נגיד דולר לכדור ואז במקום שאבי לוקר יקנה 100 אלף כדור, הוא בעצם מקבל בחינם 100 אלף כדור, כי המשקיעים כבר השקיעו את החצי יורו לכדור. ככה עשו עסקאות סמים, הביאו משקיעים כדי לא להוציא כסף מהכיס"** (עמ' 3652, ש' 9-17).

<u>ההיכרות בין נאשם 4 ל-י.מ</u>

23. י.מ העיד כי לראשונה פגש את נאשם 4 בביתו של ציון בפוארטו בנוס. י.מ הסביר כי בשיחה שהייתה לו עם נאשם 16 בחוף הים הוא שיתף את האחרון בכך שיש לו בעיה לטוס באירופה מאחר שחסרות לו חותמות כניסה ויציאה על גבי הדרכון המזויף. נאשם 16 הפנה את י.מ לנאשם 4 שיש לו חותמות והוא אכן פנה אליו ונאשם 4 סייע והחתים את דרכונו (עמ' 3652, ש' 20-24).

24. י.מ העיד כי נכח מספר פעמים בשיחות שהתקיימו בין ציון לנאשם 16 במסגרתן ביקש נאשם 16 שנאשם 1 יפעיל לחץ על העגיל וכן בשיחות נוספות בהן ביקש נאשם 16 שנאשם 1 יוריד ממנו לחץ "**למה עוד מעט הוא מתאבד**" (עמ' 19-22).

25. י.מ העיד כי כאשר נאשם 4 אסף אותו מתחנת הרכבת באנטוורפן ולקח אותו לפגישה עם נאשם 1. שם הוא גם ראה את העגיל. ובנוכחותו אמר לו נאשם 1 "**אני אפרק אותך**" ו-"**אתה תדאג לדבר הזה שקרה**" (עמ' 3651, ש' 17-19). י.מ עוד העיד כי באותה נסיעה מתחנת הרכבת, נאשם 4 גם דיבר איתו על העסקה הזו שכשלה ועל אותה קבוצה של אופנוענים מאוסטרליה ועל התסכול שלו מכך (עמ' 3653, ש' 18-21).

26. לדברי י.מ כשעסק אחיו, נאשם 15, בסחר בסמים בלוס אנג'לס, עשה עסקאות בסמים מסוכנים מסוג קוקאין, ביחד עם נאשם 16 (עמ' 3651, ש' 5-7). י.מ, שהיה שותפו של נאשם 15 בסחר בסמים, סיפר שידע כי לנאשם 16 יש אח תאום וכי השניים ימאים (עמ' 4867, ש' 3-28).

<u>הבלדר הדתי ושי סילם</u>

27. י.מ העיד כי הכיר את שי סילם מילדותו בשכונת בת גלים וכי לבקשת נאשם 1 וציון פנה לסילם בטבריה, ואמר לו שהתבקש לאתר את הבלדר הדתי שנעלם. בהמשך פנה י.מ ליניב בן סימון ועדכן אותו במשימה שהוטלה עליו: "**וכשפניתי ליניב בן סימון בפגישה שהייתה לי איתו ששמעון סבח לקח אותי ליבנה בעצם שם אמרתי ליניב בן סימון: אתה יודע דיברתי עם יצחק וגם עם בוזגלו, עם ציון אלון, והם ביקשו ממני לעדכן אותך לגבי דתי שברח, בעיה שאבי הלוקר יצר**" (עמ' 3649, ש' 28-32). יניב בן סימון השיב ל-י.מ כי "**כרגע עשיתי להם שולחן, הבאתי אותם לשולחן, את אבי הלוקר [...] את שי סילם שהיה אחראי על הדתי הזה, הוא התפלא בכלל שאני מודע לכל העניין הזה, הסברתי לו גם על עופר אטיאס, גם אהרון סוסן נכח בפגישה הזאת בעצם ביבנה**" (עמ' 3650, ש' 1-4). י.מ הוסיף כי יניב אמר לו שהוא נתן לסילם זמן קצוב לבוא עם הכסף וביקש ממנו להמשיך לנסות ולאתר את הבלדר הדתי שנעלם (עמ' 3650, ש' 5-6).

28. בעדותו תיאר י.מ כי גם יורם מטיטה פנה אליו בגלל הצלחתו לאתר את צ'רלי אדרי. וביקש ממנו לאתר את הבלדר הדתי שנעלם (עמ' 3650, ש' 12-14).

<u>היקף העסקה</u>

29. י.מ העיד כי בתקופה הרלוונטית שווי תמורת מכירת כדור אקסטזי באוסטרליה נע בין 9 ל-12 דולר אוסטרלי לכדור, וכי היה מדובר ביעד מאוד אטרקטיבי. י.מ הסביר כי המקור לידיעתו הוא העובדה שבאותה תקופה ביצע בעצמו עסקאות סמים לאותו יעד (עמ' 3646, ש' 17-13, עמ' 3648, ש' 8-10). י.מ לא נחקר על ידי מי מהנאשמים בנושא זה, ומטעם ההגנה לא הובאה כל ראיה לסתור את דבריו.

30. מטעם המאשימה הוגשו בהסכמה תדפיסים מאתר בנק ישראל, לפיהם נכון לחודש אפריל 2003 ממוצע שווי דולר אוסטרלי היה 2.8019 ₪. בסיכומיה חישבה המאשימה את סכום העסקה לפי שווי של 12 דולר אוסטרלי לכדור אקסטזי. דהיינו, 33.6 ₪ לכדור.

31. אין לקבל חישוב זה, שכן לפי עדות י.מ כדור אקסטזי נע בין 9 ל-12 דולר אוסטרלי. מקום שיש מספר אפשרויות יש לקחת בחשבון את האפשרות המקלה ביותר עם הנאשם. מכוח כלל זה, החישוב הנכון של היקף העסקה לפי שווי 9 דולר אוסטרלי לכדור אקסטזי, דהיינו, 25.2 ₪ לכדור, ולפיכך, היקף העסקה של מיליון כדורי אקסטזי הוא 25.2 מיליון ₪ ולא 33,660,000 ₪ כפי שטענה המאשימה בסיכומיה.

<u>עדות י.מ – משקל ומהימנות</u>

32. עדות י.מ – שנמצאו לה חיזוקים של ממש, הן בעדויות והן בשיחות שיקלטו בהאזנות סתר – על שני חלקיה הותירה רושם מהימן בעיני ומצאתי ליתן לה משקל גבוה.

<u>שיחות אליהן התייחס י.מ בעדותו</u>

33. בחקירתו הנגדית של י.מ ע"י ב"כ נאשם 4, הוצגה בפניו שיחת טלפון מיום 13.7.2003 בין ציון ובין אחר – ש-י.מ זיהה כנאשם 4, וסנגורו אישר זאת (עמ' 4325, ש' 11-13) – במהלכה אומר ציון לנאשם 4: "**... אבל בחייך אני הבאתי את הבן-אדם... מכר לנו אשליה ... מה זה"? (נ/108** וגם **ת/1787**, עמ' 4, ש' 33-36).
י.מ הסביר שבדבריו אלה התכוון ציון לכך שהציג את העגיל בפני גבי בן הרוש ולאחר מכן כהוראת נאשם 1 לקח מגבי בן הרוש כסף שהושקע בעסקה (עמ' 4326, ש' 13-27).

34. במצב הדברים המתואר, כשעל הכף מונחת אמירתו הברורה והחד-משמעית של ציון שהוא "הביא" את העגיל, מול פרשנותו – האפשרית, אך לא היחידה – של י.מ לאמירה זו, כי הכוונה לכך שציון הציג את העגיל בפני בן הרוש, ואין בכך כדי לשלול את טענתו ש"האבא" של "העגיל" בעסקה היה נאשם 4 – הכף נוטה לטובת ההגנה.
הבסיס לעדות י.מ שנאשם 4 הוא ה"אבא" של העגיל, היא מסקנה שהסיק כתוצאה מוויכוח בין נאשם 4 לבין ציון, ש-י.מ נכח בו.

מאמין אני ל-י.מ שנכח בוויכוח ושמע את שהעיד, אך אין בכך-ואף לא בפרשנותו לדבריו המפורשים של ציון אלון בשיחה המתוארת – כדי להסיר את הספק המתעורר, לנוכח דבריו של ציון אלון בשיחה שהוא זה ש"הביא" את העגיל.
הספק מתחזק נוכח דברי ההתפעלות שמשמיע נאשם 4, בהמשך השיחה, על אומץ ליבו של העגיל, וכפי שיפורט בהמשך באופן שאינו מתיישב עם אחריותו הנטענת ל"הבאת" העגיל לעסקה ולכישלונה.

35. באופן דומה, מקובלת עלי עדות י.מ כי בעת שהסיעו נאשם 4 מתחנת הרכבת באנטוורפן לפגישה עם נאשם 1, הביע בפניו את תסכולו מכישלון העסקה.
עם זאת, לאור מעורבותו העמוקה של נאשם 4 בנעשה בארגון, אין בעצם ידיעתו על המתרחש ובכך שחלק את תחושותיו בעניין זה עם י.מ כדי ללמד על עצם מעורבותו בעסקה, על היותו חלק כלשהו ממנה, ובוודאי שלא על מידת מעורבותו והיקפה.
בעניין זה, יש טעם רב בטענת נאשם 4 בסיכומיו, כי אף אם תתקבל גרסת י.מ, במלואה, אין בה כדי ללמד על חלקו הנטען של נאשם 4 בעסקה.

<u>חקירתו הנגדית של י.מ על ידי הנאשמים</u>

36. י.מ כלל לא נחקר על ידי ב"כ <u>נאשם 1</u>, בחקירה נגדית, על אודות אישום זה.

37. י.מ נחקר ע"י ב"כ נאשם 4 – בצדק בשני הנושאים העיקריים הקשורים לאישום זה:
א. שיחת י.מ עם נאשם 4, עת הסיעו מתחנת הרכבת.
ב. טענת י.מ שנאשם 4 הוא זה שהביא את העגיל לעסקה.

38. י.מ נחקר ע"י ב"כ נאשם 16, אך בשאלת זיהויו של נאשם 16 ועל אודות ההיכרות של י.מ עם נאשם 16 ומעורבים נוספים, אך לא נחקר כלל על אודות פרטי העסקה (עמ' 4864 עד עמ' 4906).

39. הלכה היא שהמשמעות המעשית של הימנעות מחקירת עד, כמוה כקבלת גרסתו בכל אותם נושאים שלגביהם לא נחקר (ע.פ. 7915/15 **גדבאן נ' מדינת ישראל** (9.7.2017)).

40. בענייננו הימנעות הנאשמים 1 ו-16 מחקירתו הנגדית של י.מ בכל הנושאים עליהם העיד, במסגרת אישום זה, ובמיוחד כמות הסמים, מחירם, המפגשים בהם נכח, השיחות להם היה עד, ועליהן העיד, השתלבותו בעסקה לאחר שעלתה על שרטון וגיוסו לסייע באיתור הבלדר שנעלם – מאפשרת לבית המשפט להניח כי הנאשמים אינם חולקים על דברי י.מ בנושאים אלה.

3. <u>עדות שי סילם</u>

<u>כללי</u>

41. שי סילם הובא כעד מטעם התביעה, לאחר שנחקר 4 פעמים במשטרה.
בחקירתו השנייה הפליל סילם את נאשם 16 ובעימות ביניהם הטיח בפניו את גרסתו המפלילה. בהמשך החקירה חזר בו סילם מחלק מדבריו.
בעדותו בבית המשפט חזר בו סילם מהודעותיו המפלילות במשטרה וטען כי היו שקר. בעקבות זאת, הוכרז סילם כעד עוין ונחקר בדרך של חקירה נגדית. הודעת סילם במשטרה הוגשו במסגרת סעיף 10א לפקודת הראיות (**ת/1393א-כא**).

42. בסיכומיה ביקשה המאשימה לקבל את אמירותיו המפלילות של סילם במשטרה כראיה לאמיתות תוכנן ולהעדיפן על פני הגרסה שמסר לאחר מכן במשטרה, ובהמשך בבית המשפט.

43. לאחר שבחנתי בקפידה וביסודיות את עדות סילם בבית המשפט, את התנהגותו, את מכלול הודעותיו במשטרה, לרבות העימות עם נאשם 16, ואת מכלול הנסיבות, החלטתי לקבל את הודעותיו המפלילות של סילם במשטרה כראיה לאמיתות תוכנן, ולהעדיפן על פני עדותו בבית המשפט, ועל פני אמרותיו האחרות במשטרה. זאת, בין היתר, לאור התרשמותי הברורה, בנסיבות העניין, כי הסיבה לחזרת סילם מגרסתו המפלילה, היא חששו העמוק מנאשם 16 ומיתר הנאשמים המעורבים בפרשה.
הכול – כפי שיפורט להלן.

<u>השתלשלות חקירת סילם במשטרה</u>

44. כדי להבין את התפתחותה של גרסת סילם, תפורט להלן השתלשלות העניינים העובדתית.
כפי שצוין, סילם נחקר במשטרה בארבע הזדמנויות.

<u>החקירה הראשונה, מיום 18.5.2015 (ת/1393ז, ת/1393ח, ת/1393ט, ת/1393י)</u>

45. בהודעתו זו הכחיש סילם הכחשה גורפת לכל מעורבות או ידיעה ולא שיתף פעולה. עם זאת, מסר סילם את הפרטים שיפורטו להלן.

א. <u>היכרות עם נאשם 16</u>

סילם אישר כי הוא מכיר את נאשם 16 היכרות שטחית מבילוי במועדון בארצות הברית (**ת/1393ז**, ש' 77-78 ; **ת/1393ח**, עמ' 56, ש' 1-38, עמ' 57, ש' 1-4), וכי הוא מכיר גם את אחיו של נאשם 16 יוסי לוקר (**ת/1393ז**, ש' 79-80).

עת נשאל סילם בחקירתו על חבר משותף לו ולנאשם 16 הוא נקב בשמו של איתן נוי שנרצח מאז: "**את איתן הכרתי הוא היה חי בארה"ב, במסגרת בילויים מועדונים ביחד היינו יוצאים. אבי לוקר היה בסיטואציה של בילוי ראיתי אותו שם. ידעתי שאבי חי בקריות, וזהו שמעתי לפני מספר שנים שיש לו צ'ינג'. בקריות כולם מכירים אותו. אני מכיר את המאורעות את האנשים את העבריינים הייתי בשלום שלום עם כולם וזהו**" (**ת/1393ז**, ש' 119-122).

בהמשך חקירתו הכחיש סילם את מעורבותו בעסקה באוסטרליה עם נאשם 16. לשאלה מה יאמר אם יוכח קשר טלפוני בינו לבין נאשם 16, השיב סילם כי אם יש קשר כזה לא מדובר בו ומישהו אחר עשה שימוש בטלפון (**ת/1393ח**, עמ' 156-155).

ב. <u>היכרות עם י.מ</u>

סילם הודה כי הוא מכיר את י.מ: "**אני מכיר אותו מהשכונה, לא היה לי שום קשר איתו מעבר לכך אנחנו שכנים מחיפה, מבת גלים, מכיר את האחים שלו: צביקה, משה, דויד, יורם, מכיר את כל המשפחה, זה שכנים. בחיים לא הייתי חבר שלו**" (**ת/1393ז**, ש' 83-85).

ג. <u>הכינוי 'באפלו'</u>

סילם מסר כי 'באפלו' היה כינויו של משה מלול, אחיו של י.מ, וכי היו סיטואציות בהן משה מלול כינה אותו באפלו (**ת/1393ז**, ש' 130-131, ש' 148-151).

ד. <u>אוסטרליה</u>

סילם טען כי מעולם לא היה באוסטרליה וכי הקשר היחיד שיש לו לאוסטרליה היה בין השנים 2003-2004: "**חברה שלנו מחיפה באוסטרליה, לא זוכר במדויק. בגלגול הקודם אני זוכר שהיו חברה מחיפה באוסטרליה, אבל לא היה לי קשר**" (**ת/1393ז**, ש' 106-110).

סילם הכחיש כל קשר ומעורבות בעסקת סמים באוסטרליה (**ת/1393ז**, ש' 152-155).

ה. <u>יניב בן סימון</u>

בחקירתו הכחיש סילם שהוא מכיר את יניב בן סימון וטען כי לא היה בביתו בגן יבנה (**ת/1393ט**, עמ' 13, ש' 13-21).

ו. <u>אמיל הקווקזי</u>

סילם אישר בחקירתו כי הוא מכיר את אמיל רפאלוב (המכונה אמיל הקווקזי), אך טען כי לא היה ביניהם קשר עסקי אלא רק היכרות מהשכונה בקריות (**ת/1393ח**, עמ' 60, ש' 26-38).

ז. <u>הבלדר</u>

סילם הכחיש כל קשר לבלדר אשר העביר כספים (ת/1393ח, עמ' 78, ש' 47-1, ועמ' 155, ש' 2).

<u>החקירה השנייה, מיום 20.5.15 (ת/1393ג, ת/1393יא, ת/1393יב, ת/1393יג, ת/490א)</u>

46. במהלך חקירה זו מסר סילם את הגרסה המפלילה, שתמציתה היא כי נאשם 16 פנה אליו בבקשה להעביר כסף מאוסטרליה לישראל. בעקבות בקשת נאשם 16 העביר סילם את הכסף לרב, וזה העביר את הכסף לבלדר, שהיה אמור להעבירו לארץ. בהמשך נמלט הבלדר עם הכסף, כפי שיפורט להלן.

א. <u>תחילת החקירה</u>

החקירה נפתחה ללא שינוי בגרסתו של סילם שהמשיך להכחיש כל קשר לעסקת סמים באוסטרליה ולהתקשרותו עם נאשם 16 (**ת/1393יג**, עמ' 1 והלאה). בשלב מסוים ביטא סילם בפני החוקרים את הסיבה לגרסתו המתכחשת:

"**נחקר, שי סילה** (הטעות במקור – י"ל) **:... זה סיפור שטויות אבל (מילה לא ברורה) מדבר על הבן אדם לא רוצה לדבר על הבן אדם לא רוצה להעיד על הבן אדם אף פעם... לא רוצה ו.. אני מעדיף לשמור על זכות השתיקה במצב כזה ולא זה.. זה לא יעזור אני לא אדבר. את מבינה? אין לי בעיה כאילו (מילה לא ברורה) אומנם המחיר קצת יקר אני יודע (מילה לא ברורה) על כלום**

חוקרת, נלי: מה זה קצת יקר?

חקר, שי סילה: הרבה יקר"

(**ת/1393יג**, עמ' 25, ש' 4-12).

בהמשך החקירה, לאחר שהחוקרים טענו בפני סילם כי בידיהם ראיות הקושרות אותו לעסקת הסמים באוסטרליה, ביקש סילם לצאת ולשוחח מחוץ לחדר החקירות עם חוקר המשטרה (**ת/1393יג**, עמ' 43, ש' 15-29).

ב. <u>**ת/1393ג** – דו"ח תשאול – גרסתו של סילם</u>

מחוץ לחדר החקירות סיפר סילם לחוקר המשטרה כי לא ידע שמדובר בעסקת סמים וכי נאשם 16 פנה אליו כאשר שהה באוסטרליה ואמר לו שהוא מכר איזה עסק שלו והוא מעוניין להעביר 200 אלף דולר אוסטרלי לישראל.

סילם סיפר כי באותה תקופה, הכיר רב בשם אליהו, שהיה הרב של חב"ד בסידני אוסטרליה (להלן: "**הרב אליהו**"). את הרב אליהו הכיר סילם כשהיה בביקור בישראל והם החליפו ביניהם טלפונים. סילם חיבר בין הרב אליהו לנאשם 16 והאחרון העביר אליו את הכסף. הרב אליהו העביר את הכסף לגר שמתפלל איתו בקהילה על מנת שיעביר את הכסף לישראל אך הגר ברח ונעלם עם הכסף. נאשם 16 לחץ על סילם שיחזיר את הכסף וסילם החזיר חלק מהסכום (בערך מחציתו) לנאשם 16 במספר מפגשים שהיו ביניהם בישראל (**ת/1393ג**).

סילם הוסיף שלא התקיימה בוררות כלשהיא בעניין היעלמות הכסף, והאדם היחיד שהיה בקשר איתו בנוגע לכך הוא נאשם 16, וכי הוא לא מכיר את יניב בן סימון או את דוד נקש **(ת/1393ג)**.

סילם הבהיר לחוקר המשטרה שהוא אינו מעונין למסור עדות כתובה. כאשר חוקר המשטרה הסביר לסילם שהדבר אינו אפשרי ביקש סילם שיציגו בפניו ראיות או לחילופין ישאלו אותו על ראיות שיש בידי המשטרה, ואז ימסור הסברים לשאלות הללו.

כאשר חזר סילם לחדר החקירות וחוקר המשטרה החל לשאול אותו שאלות סילם ביקש בשנית לצאת מן החדר ואמר כי הוא חושש למסור עדות שכן זה עלול לסכן אותו. בשלב זה הצטרף לשיחה חוקר משטרה נוסף וסילם ביקש שוב שישאלו אותו אודות ראיות שיש בידי המשטרה והוא יצטרך לתת עליהן תשובות. בשלב זה החלה גביית העדות הכתובה ובסיומה נתבקש סילם לקיים עימות עם נאשם 16 **(ת/1393ג)**.

ג. <u>החקירה המפלילה</u>

בהודעתו במשטרה מיום 20.5.15, לאחר שובו לחדר החקירות, מסר סילם את הודעתו המפלילה **(ת/1393יג, ת/1393יא)**. בהודעתו סיפר סילם כי פנה אליו "חבר" שמכר עסק באוסטרליה והוא רצה להעביר את הכסף לישראל **(ת/1393יג**, עמ' 45, ש' 27-15). סכום ההעברה היה 150 אלף דולר. לצורך ההעברה דיבר סילם עם רב שהכיר בארץ בישיבה בטבריה, אותו הרב הוא רב חב"ד בקהילה היהודית באוסטרליה (שם, עמ' 44, ש' 31 ועמ' 46, ש' 36-30). סילם אישר כי שם הרב הוא "הרב אליהו" (שם, עמ' 46, ש' 32). כשנשאל מי אותו חבר, סילם אישר כי מדובר בנאשם 16 – אבי לוקר (שם, עמ' 46, ש' 27-19). סילם המשיך וסיפר כי לאחר שחיבר בין הרב אליהו לנאשם 16 הועברו לרב 150 אלף דולר אוסטרלי. בהמשך יצר הרב אליהו קשר עם גר שהכיר בבית הכנסת, וזה הבטיח לו שהוא יעביר את הכסף לישראל, שכן הגר סיפר לרב אליהו כי יש מנהל בנק שהוא מכיר שיכול להעביר את הכסף דרכו והרב אליהו האמין לו. אך הגר לקח את הכסף ונעלם **(ת/1393יג**, עמ' 49, ש' 27-1).

סילם מסר כי לאחר שהכסף נעלם ביקש מהרב אליהו, כמי שהיה אחראי לאובדן הכסף, להחזיר את הכסף. סילם ציין כי פנה לקבל פסק הלכתי בדבר אחריותו של הרב בסוגיה, בפרט לאור כך שהוא עצמו לא היה אמור להרוויח דבר מהקישור שעשה (עשה טובה לאחר), ואילו הרב היה אמור לקבל עמלה על הטיפול בהעברה. **"בגלל זה אני באתי אליו בטרוניה והרב ששאלתי אותו אמר לי אתה היית צריך כאילו להרוויח? אמרתי לו כלום. אז הוא אמר לי זה אחריות מלאה שלו"** **(ת/1393יג**, עמ' 50-55) את פסק ההלכה קיבל סילם לדבריו מהרב קוק בישיבה בה למד בטבריה **(ת/1393יג**, עמ' 77-76).

בהמשך תיאר סילם כי הגיע אליו בחור "חב"דניק" המתגורר בישראל, שהעביר לו בשם הרב אליהו, תחילה כעשר/עשרים אלף דולר אמריקאי, ובהמשך עוד חמישים אלף דולר אמריקאי **(ת/1393יג**, עמ' 52, ש' 38-26, ועמ' 53, ש' 18-1).

סילם סיפר כי נאשם 16 יצר איתו קשר ושאל לגבי הכסף והוא אמר לו שיש כרגע בעיה עם הכסף, ונאשם 16 אמר לו שמבחינתו הוא אחראי והוא צריך לדאוג להעביר לו את הכסף **(ת/1393יג**, עמ' 57, ש' 38-18).

בהמשך נפגש סילם עם נאשם 16 בישראל והעביר לו את הכסף שקיבל מהחב"דניק (כ-60 עד 70 אלף דולר אמריקאי בסך הכל) אך נאשם 16 דרש עוד עשרים אלף דולר, וסילם סיכם איתו שהוא יוסיף מכיסו עוד עשרת אלפים דולר (ת/1393יג, עמ' 55-60). הפגישות התקיימו בטבריה ובהרצליה **(ת/1393יג**, עמ' 61, ש' 37-34).

סילם סיפר כי בהמשך לכך, הועבר הכסף לנאשם 16 בשתי פגישות שונות, פעם אחת כשהעביר לו את הכסף מהרב אליהו, ופעם נוספת את החלק שסוכם כי הוא יוסיף מכיסו **(ת/1393יג**, עמ' 62, ש' 20-15).

סילם טען כי לא ידע שמדובר בעסקי סמים **(ת/1393יג**, עמ' 70, ש' 4-1, **ות/1393יא**, עמ' 4).

ד. <u>עימות עם נאשם 16 **(ת/490א)**</u>

בהמשך לחקירתו השנייה של סילם, נערך באותו יום, 20.5.15, עימות בינו לבין נאשם 16 **(ת/490א**, עמ' 40). במהלך העימות הטיח סילם בנאשם 16 את גרסתו המפלילה: כי נאשם 16 ביקש ממנו להעביר 120 אלף דולר אוסטרלי לישראל מעסק שהוא מכר והכסף נעלם וכי סילם החזיר לנאשם 16 חלק מהכסף כ-70 אלף דולר אמריקאי. נאשם 16 שמר על זכות השתיקה **(ת/490א**, עמ' 40-41).

בתשובה לשאלה למה אבי (נאשם 16) יתקשר דווקא אליו לצורך העזרה, השיב סילם כי ככל הנראה איתן, החבר המשותף, מסר לנאשם 16 את מספר הטלפון משום שסילם חרדי, והוא מקושר לחרדים **(ת/1393יג,** עמ' 63, ש' 34-19). סילם טען כי לא ידע שנאשם 16 מתעסק בסמים לפני עשרים וחמש שנה וגם לא במקרה של אוסטרליה **(ת/1393יג**, עמ' 64, ש' 21-28). כמו כן טען סילם כי נאשם 16 ציין בשיחת הטלפון הראשונה כי יש לו עסק והוא צריך להעביר כסף **(ת/1393יג**, עמ' 65, ש' 23).

בעימות מסר סילם שסכום ההעברה היה 120 אלף דולר וציין כי הוא מתבלבל בהמרה בין הדולר האמריקאי לאוסטרלי **(ת/1393יג**, עמ' 68, ש' 33-26, ועמ' 83, ש' 18-7). סילם חזר וציין כי לא ידע מה מקור הכסף **(ת/1393יג**, עמ' 69, ש' 21-10).

<u>חקירה שלישית, מיום 25.5.15 (ת/1393ז, ת/1393ד, ת/1393טז, ת/1393יז)</u>

47. בחקירה זו חזר בו סילם מחלק מגרסתו המפלילה, וטען כי האדם שפנה אליו בבקשה להעביר את הכסף הוא לא נאשם 16 אלא איתן נוי ז"ל. לדברי סילם, בחקירתו השנייה נקב בשמו של נאשם 16 כדי שישוחרר ממעצר. עם זאת, סילם לא חזר בו מההשתלשלות העובדתית שתיאר בחקירתו השנייה. להלן יפורט תוכן גרסת סילם בחקירתו השלישית.

א. בתחילת החקירה שינה סילם את גרסתו בנוגע לזהות האדם שביקש ממנו להעביר את הכסף מאוסטרליה, וטען כי שיקר לחוקרים כשנקב בשמו של נאשם 16 וכי מדובר בחבר

המשותף שלהם איתן נוי, שהוא לטענתו האדם שביקש ממנו להעביר את הכסף והיה איתו בקשר בנוגע לכך (**ת/1393ז**, עמ' 12-4 וכן עמ' 27 והלאה). סילם הסביר כי היה בלחץ נפשי עצום, לא ישן שלושה ימים וכי שיקר לגבי נאשם 16 רק בגלל שרצה להשתחרר הביתה והבין שהחוקרים מעוניינים בנאשם 16 (ת/1393ז, עמ' 25-27):

" אני אסביר, אסביר לך מה קרה לי שלומי. אני באותו יום שהייתי פה, הכל, רציתי זה, רק ללכת הביתה. הייתי ב... אני אומר לך, מצב נפשי לא טוב. אני אומר לך, אני מספר לך פתוח. היה, הייתי שמה, מצב ממש נפשי כאילו לא טוב, כאילו כל מה שזה...ואמרתי לה, נכון? שלוש ימים לא ישנתי, לא זה. אמרתי, אני מוכן לעשות הכל, כאילו רוצה להשתחרר הביתה, נכון והיא אמרה לי לפני זה, אתה לא רוצה להיות עד החג. נכון, את אמרת לי, אתה לא רוצה עד החג כשהתחלנו?
[...] אז הייתי, היית מוכן כאילו הכל לעשות כאילו... לסדר את הזה... אתה מבין? כאילו..." (ת/1393ז, עמ' 26, ש' 32-39, עמ' 27 1-12).

ב. <u>עימות בין י.מ לסילם</u>

בהמשך חקירתו של סילם הובא י.מ לחדר החקירות על מנת לקיים ביניהם עימות.
במהלך העימות הטיח י.מ בסילם כי הוא הביא "בחור דתי" ושלח אותו לאוסטרליה לקחת כסף מנאשם 16:

"נחקר מס' 2 י.מ: **אתה לצערך הרב, הבאת בחור דתי.**
נחקר מס' שי סילם: **כן.**
נחקר מס' 2 י.מ: **שלחת אותו לאוסטרליה.**
נחקר מס' 1 שי סילם: **לאוסטרליה?**
נחקר מס' 2 י.מ: **את הבחור הדתי הזה, הגיע לאוסטרליה, לקח כסף מאבי לוקר.**
נחקר מס' 1 שי סילם: **כן, או-קיי.**
נחקר מס' 2 י.מ: **וברח עם הכסף.**
נחקר מס' 1 שי סילם: **או-קיי" (ת/1361**, עמ' 20, ש' 5-13).

הדברים שהטיח י.מ בסילם עולים בקנה אחד עם הגרסה שמסר סילם לחוקרים בהודעתו המפלילה מיום 20.05.15 כמפורט לעיל, ובפרט עם תיאורו של י.מ את הבלדר כ"בחור דתי".
בהמשך אישר סילם אף את דבריו של י.מ ביחס לחלקו בעסקה:
"נחקר מס' 2 י.מ: זה בכמה מקרים, בכמה סיטוציות. סיטואציה אחת כשישבתי עם יצחק אברג'יל, בספרד בפוארטו בנוס (מילה לא ברורה) ביחד עם ציון אלון, ביחד עם אבי לוקר, שאבי לוקר בא, התחיל לספר שבעצם הוא לא אחראי, מה שקרה זה, זה שהוא הביא אותך, אתה הבאת את הבלדר להעביר את הכסף והבלדר פשוט ברח עם הכסף.
נחקר מס' 1 שי סילם: נכון" (ת/1361, עמ' 20, ש' 28-34).

במהלך העימות אישר סילם את היכרותו עם י.מ, אך הכחיש את דבריו לגבי פגישת הבוררות בינה אצל יניב בן סימון (**ת/1393יז**, עמ' 18-25).

<u>חקירה רביעית, מיום 28.5.15 (ת/1393ה, ת/1393יט, ת/1393ו, ת/1393כ)</u>

48. בחקירתו זו שתק סילם וסירב לשתף פעולה. עם זאת טען סילם כי י.מ מדבר "**שטויות במיץ עגבניות**" והכחיש את הבוררות שנערכה לכאורה ביבנה על ידי יניב בן סימון (**ת/1393כ**, עמ' 10).

49. בתשאול שנערך לסילם מחוץ לחדר החקירות כתב החוקר כי פנה אל סילם והטיח בו שכעת, לאחר ששינה את גרסתו וחזר בו מהודעתו בקשר לזהות האדם שביקש ממנו להעביר את הכספים, הוא אינו מאמין לו שלא ידע שמדובר בכספי סמים. סילם ענה בתגובה כי הוא מוכן להיבדק בפוליגרף על שאלה זו. בהמשך שאל החוקר את סילם אם במעמד בדיקת הפוליגרף יסכים גם לענות לשאלה מי ביקש ממנו להעביר את הכסף – נאשם 16 או איתן נוי ז"ל – ולמי, אך סילם לא השיב, "**וחייך חיוך נבוך ולא ענה על השאלה**" (**ת/1393ו**).

<u>גרסת סילם ברענון</u>

50. ביום 23.4.18, במסגרת רענון שנערך במשרדי הפרקליטות לצורך הכנה לעדותו הצפויה, חזר בו סילם מאמרותיו המפלילות במשטרה וטען כי <u>כל</u> הגרסה המפלילה שמסר בחקירה – בדבר פניית נאשם 16 אליו לשם העברת הכסף, פנייתו לרב והעברת הכסף על ידי הגר שברח – אינה נכונה, וכי המציא אותה כי רצה להשתחרר מהמעצר, אחרי שהחוקר הבטיח לו כי ישתחרר לביתו לחג שבועות. לדברי סילם, המעצר היה לו טראומטי, ובעקבותיו איבד את השמיעה באוזנו (**ת/1393א**).

<u>עדות סילם בבית המשפט</u>

<u>אישור היכרות עם י.מ ונאשם 15</u>

51. סילם העיד בבית המשפט ביום 24.4.18. בפתח עדותו מסר כי הוא מתגורר בטבריה, אך נולד וגדל בחיפה, שבה לדבריו הכיר את "כל בני השכונה", ובהם י.מ, נאשם 15, עודד עזריאל (עמ' 5301, ש' 11-33, עמ' 5302, ש' 1-4), וכן נאשם 17 (עמ' 5331, ש' 18-21). סילם אישר דבריו בחקירתו במשטרה כי הוא ונאשם 15 נהגו לכנות זה את זה 'באפלו' (עמ' 5302, ש' 20-9, ש' 31-32).

<u>הכחשת היכרות עם נאשם 16</u>

52. סילם הכחיש היכרות עם נאשם 16: "**אבי לוקר, אני לא מכיר אותו**". עם זאת, לשאלה אם מעולם לא ראה אותו, אישר: "**ראיתי אותו, אני לא יודע אם ראיתי אותו או את אח שלו**

בארה"ב, ראיתי אותו פעם בבילוי... פעם אחת אולי, אני מדבר לפני 25 שנה..." (עמ' 5303, ש' 11-17).

53. לדברי סילם, לו ולנאשם 16 היה חבר משותף, אדם ששמו איתן נוי, שנרצח לפני כ-10-15 שנים (עמ' 5303, ש' 20-29 ; עמ' 5304, ש' 1).

54. מעבר לכך, סילם טען, כי לא היה לו קשר כלשהו עם נאשם 16 (עמ' 5304, ש' 2-6).

<u>חזרת סילם מגרסתו המפלילה במשטרה</u>

55. בעקבות דבריו אלה רוענן זיכרונו של סילם, באמצעות דבריו בהודעתו המפלילה מיום 20.5.15 (**ת/1393יא**). לאחר קריאת הדברים טען סילם: **"זה דברים שהמצאתי בחקירה הראשונה..."** לדבריו, לאחר שלא אכל ולא ישן, ולאחר שהחוקרים דחפו אותו לכך (עמ' 5304, ש' 7-16, ש' 23-29).

56. בשלב זה, ביקשה המאשימה להכריז על סילם "עד עוין", לאור הסתירה המהותית בין עדותו ובין הודעתו במשטרה מיום 20.5.15. ב"כ הנאשמים 1 ו-16 התנגדו לכך בטענה שאין מדובר בסתירה מהותית, שכן כבר בחקירתו במשטרה חזר בו סילם מהודעתו המפלילה.

57. בעקבות טענות אלה השיב ב"כ המאשימה, אחרי שסילם הוצא מאולם בית המשפט, כי מדובר בסתירה מהותית הואיל ובחקירותיו במשטרה חזר בו סילם רק לעניין <u>זהות האדם</u> שביקש ממנו להעביר את הכסף – איתן נוי ז"ל ולא נאשם 16 – ולא לעניין עצם התרחשותו של האירוע, שאותו הכחיש בעדותו בבית המשפט (עמ' 5305).

58. בהמשך התבקש התובע להסביר את הדברים לסילם, וכך עשה אף בית המשפט. סילם דבק בגרסתו המתכחשת וטען כי האירוע של העברת הכסף כלל לא התרחש (עמ' 5306, ש' 8-24).

<u>הכרזה על סילם "עד עוין"</u>

59. בעקבות זאת, קיבל בית המשפט את בקשת המאשימה. סילם הוכרז "עד עוין" (עמ' 5308, ש' 9-17), כל הודעותיו במשטרה (**ת/1393א-כא**) הוגשו מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות (עמ' 5310, ש' 18), וחקירתו בידי התובע נמשכה כחקירה נגדית.

<u>גרסתו המתכחשת של סילם בבית המשפט</u>

60. סילם הוסיף לדבוק בגרסתו, לפיה כל הסיפור שמסר באמרתו המפלילה במשטרה הוא המצאה גמורה (עמ' 5310, ש' 21-28). משעומת עם הפרטים המדויקים שמסר בחקירתו

מיום 20.5.15 (**ת/1393יג**) – למשל שהרב הלך לביתו של הבלדר שנעלם עם הכסף, אך לא היו עקבות והוא טס משם – ונשאל מדוע ראה צורך להוסיף פרטים שוליים אם אכן הסיפור מומצא, לא הייתה בפי סילם תשובה של ממש: "**זה הסיפור שבניתי שם... למה? לא יודע**" (עמ' 5310, ש' 29-31, עמ' 5311, ש' 1-5).

61. וכך נמשכה חקירתו הנגדית של סילם, והוא עומת עם פרטים מדויקים נוספים שמסר בחקירתו המפלילה (**ת/1393יג**): סכום הכסף המדויק שהעביר לו נאשם 16, המטבע, מספר הפעמים שבהן קיבל את הכסף – אך סילם לא ידע לספק הסבר לגרסתו המפלילה המפורטת, והמשיך בתגובות סתמיות שאין בהן הסבר של ממש: "**זה מה שהמצאתי, אני לא יודע, תשאל איך המצאתי את זה? אני לא יודע**" (עמ' 5315, ש' 3-9).

62. דוגמה מובהקת נוספת לקושי באימוץ גרסתו של סילם בעדותו, מצויה ביחסו לרב קוק, שלפי אמרתו המפלילה במשטרה, בתשובה לפניית סילם אליו, פסק כי האחריות לכסף שנעלם מוטלת על הרב אליהו. סילם אישר כי הרב קוק הוא "**הרב שלי ושל כל עם ישראל**", כי הוא "**צדיק יסוד עולם**" (עמ' 5313, ש' 4-7), וכי הוא לומד בישיבה בטבריה שבראשה הרב עומד (עמ' 5313, ש' 29-32, עמ' 5314, ש' 1-4). סילם נתבקש להסביר מדוע היה צריך להמציא פסק הלכה שקרי בשמו של הרב קוק, העומד בראש הישיבה שבה הוא לומד ושאותו הוא אוהב ומעריך. בדרך האופיינית לעדותו כולה, חזר סילם כמנטרה על טענתו שמדובר בגרסה מומצאת. אף על פי כן לא ידע סילם ליתן הסבר ממשי לשאלות אלה (עמ' 5313, ש' 10-24, עמ' 5314, ש' 5-24).

63. אף טענתו של סילם בעדותו – לפיה שיקר לחוקרים ואישר "**אוטומטית**" את שרצו לשמוע (עמ' 5315, ש' 21-22), רק כדי להשתחרר מהמעצר כפי שהבטיחו לו – אין לה ידיים ורגליים. בחינת תמליל חקירתו המפלילה של סילם מיום 20.5.15 מעלה שהחוקר הציע לו אפשרות עובדתית ("**שלח אליי לטבריה**"), אך הוא לא קיבל את דבריו ותיקן אותו ("**לא גם לא לטבריה**") (**ת/1393יג**, עמ' 52, ש' 26-27). אף בהמשך שאל החוקר ("**או בעבירה?**") וסילם לא היסס להעמידו במקומו ("**לא, לא אמרתי לך את זה**") (**ת/1393יג**, עמ' 82, ש' 1-2).

64. משנתבקש להסביר כיצד טענתו – בדבר האישור השקרי האוטומטי כביכול של דברי החוקרים – מתיישבת עם המציאות העולה מתמלילי חקירתו, עמד סילם אובד עצות ונמלט למחוז הנוחות של השכחה, בטענה שאינו זוכר במה מדובר (עמ' 5316, ש' 1-28).

65. בעדותו בבית המשפט לא הצליח סילם להסביר איך טענתו כי גרסתו המפלילה בחקירתו מיום 20.5.15 (**ת/1393יג**) היא המצאה, עולה בקנה אחד עם טענתו בחקירתו מיום 25.5.15, שלפיה כל הסיפור אמת. למעט זהות האדם שפנה אליו, שאינו נאשם 16 (**ת/1393יז**, עמ' 6, ש' 6). סילם מסר בעדותו כי כל הסיפור עם הרב ועם הבלדר שמסר בהודעתו המפלילה מיום 20.5.15 (**ת/1393יג**) הוא שקר (עמ' 5317, ש' 17-21). לדברי סילם, בחלוף חמישה ימים, ביום

25.5.15, בעקבות קשיי המעצר, ייסורי המצפון שהיו לו ורצונו למסור את האמת, הוא חזר בו מגרסתו המפלילה.

סילם התבקש להסביר גרסתו זו, שלפיה הסיפור אשר מסר בגרסתו המפלילה מיום 20.5.15 הוא אמת, והשקר מצוי רק בזהות האדם שפנה אליו, אך כהרגלו לא נתן הסבר בעל תוכן לדבריו אלה בהודעתו במשטרה מיום 25.5.15 (**ת/1393יז**) וחזר על טענתו שמדובר בסיפור מומצא (עמ' 5317, ש' 22-32, מעמ' 5318 עד עמ' 5319, ש' 10).

66. למעשה גרסת סילם בבית המשפט, שלפיה כל גרסתו המפלילה היא פרי הדמיון, היא טענה כבושה שהעלה בראשונה רק יום אחד לפני שעלה על דוכן העדים, ביום 23.4.18, ברענון במשרדי הפרקליטות. לשאלת בית המשפט מדוע לא מסר את גרסתו זו בחקירתו במשטרה הוא חזר לתשובתו הקבועה, שאין בה מענה לשאלה: "**כי רציתי להשתחרר**" (עמ' 5319, ש' 8-10).

<u>חששו של סילם מנאשם 16</u>

67. כבר בתחילת חקירתו במשטרה ביום 20.5.15 הביע סילם את חששו מפני נאשם 16:

"**זה סתם, זה סיפור שטויות, אבל לדבר על הבן אדם, לא רוצה לדבר על הבן-אדם אף פעם... לא רוצה, מעדיף לשמור על זכות השתיקה ולא לדבר. זה לא יעזור אני לא אדבר. אין לי בעיה. <u>אמנם המחיר קצת יקר</u>, אני יודע על כלום**" (**ת/1393יג**, עמ' 25, ש' 10-4; ההדגשה הוספה – י"ל).

68. אף לאחר שביקש לצאת מחדר החקירות ווידא שאינו מוקלט, מסר סילם לחוקר אליעזר צמח, בהיותם בחדר ההמתנה, כי הוא "**חושש למסור עדות וכי הדבר עלול לסכן אותו**" (ראו דו"ח תשאול מיום 20.5.15 – **ת/1393ג**).

69. חששו של סילם היה כה גדול, עד שכאשר עומת עם דבריו המוקלטים המצוטטים לעיל, הוא טען תחילה כי לא הוא אמר את הדברים ("**זה לא אני**"), ובפחדו הרב חזר בו מטענתו זו מיד לאחר מכן, והכחיש את עצם אמירתם של הדברים ("**זה לא מה שאמרתי שם**") (עמ' 5320, ש' 8-18).

70. כשהפנה בית המשפט את סילם לתמליל חקירתו הוא התחמק תחילה, בטענה שהדברים אינם זכורים לו. בהמשך, בצעד חריג הממחיש את עוצמת חששו מפני נאשם 16, הודיע סילם: "**אני מסרב להמשיך להקשיב לבית המשפט שמקריא לי**" (עמ' 5321, ש' 22-26).

71. רתיעתו של סילם ניכרה עד כדי כך שהיה מוכן לשקר אפילו בתשובה לשאלה פשוטה, אם ידע שהחקירה מוקלטת. הוא ענה שלא ידע ושאף לא רצה לברר זאת (עמ' 5322, ש' 19-31). משהופנה לתמליל החקירה, שממנו עולה כי שאל מפורשות את החוקרת אם החקירה מוקלטת וביקש לצאת מחדר החקירות ולשוחח עם החוקרים כדי שלא יוקלט (**ת/1393יג**, עמ' 34, ש' 29, וכן עמ' 38, ש' 26, ועמ' 43, ש' 16), חזר בו סילם וטען כי אינו זוכר (עמ' 5323, ש' 1-32, עמ' 5324, ש' 1-6).

72. יש טעם רב בטענת המאשימה בסיכומיה כי סילם, בחששו המצמית מפני נאשם 16, לא רק חזר בו בעדותו מגרסתו המפלילה אלא אף ניסה, באופן בלתי מהימן, מגמתי ובוטה, להרחיק את עצמו מהיכרות עם אותו נאשם. בחקירתו מיום 25.5.15 טען סילם:

"את אבי לוקר הכרתי בארצות הברית, אף פעם אף פעם... אפילו בקושי שלום-שלום, בחיים שלנו לא דיברנו איזה שיחה או משהו כזה, אף פעם" (**ת/1393יז**, עמ' 7, ש' 11-12).

למרות זאת, ידע סילם לספר בחקירתו כי נאשם 16 גר בקריות (**ת/1393ז**, ש' 119-122) וכי הכול מכירים אותו שם. בעדותו סיפר סילם שידע כי לנאשם זה או לאחיו היה שם צ'יינג' (עמ' 5328, ש' 31). מדבריו עולה אפוא בבירור כי ההיכרות בינו ובין נאשם 16 עמוקה מזו שטען לה בעדותו, וכי הסיבה לגרסתו זו היא חששו מפניו.

<u>העדפת אמרותיו של סילם במשטרה מעדותו בבית המשפט – סיכום ומסקנות</u>

73. השוואת גרסתו של סילם באמרותיו המפלילות במשטרה מיום 20.5.15 (**ת/1393יב**, **ת/1393יג**) ובעימות מאותו יום עם נאשם 16 (**ת/1393יד**) עם עדותו בבית המשפט, כפי שפורט בהרחבה לעיל, מובילה למסקנה שמדובר בגרסה מפורטת הכוללת פרטים רבים ומדויקים, ובין היתר סכומים מדויקים, המטבע, מקומות מגורים, תיאור הגיוני של השתלשלות האירועים, תיאור תפקידם של המעורבים בתהליך ואף תיאורים שוליים, ותיקון פרטים לא מהותיים. הכול – באופן המלמד על גרסה אותנטית ואמיתית.

74. מנגד סילם לא הצליח לאורך כל עדותו המתכחשת בבית המשפט לספק ולו הסבר הגיוני או מהימן לשאלות שנשאלו, ובמיוחד לכך שאף לאחר שחזר בו מגרסתו המפלילה עדיין הוא לא טען שכל הסיפור הוא בבחינת המצאה, אלא אך ביקש "לחלץ" ממנו את נאשם 16, באופן המחזק את המסקנה שהסיבה לחזרת סילם מגרסתו המפלילה היא חששו מאותו נאשם.

75. למען הסר ספק, בשים לב למכלול הנסיבות שפורטו בהרחבה לעיל, ובכללן נסיבות מתן אמרותיו המפלילות של סילם במשטרה, התנהגותו בבית המשפט ובעיקר אי-יכולתו לתת תשובות מספקות לפשר גרסאותיו המשתנות, וכן גרסתו בבית המשפט, שלא הותירה רושם

אמין בעיניי – החלטתי להעדיף את גרסת סילם באמרותיו המפלילות במשטרה מיום 20.5.15 (**ת/1393יב, ת/1393יג**) ובעימות עם נאשם 16 מאותו יום, על פני עדותו המתכחשת בבית המשפט, לקבל את האמרות ואת תיעוד העימות כראיה לאמיתות תוכנם וליתן להם משקל משמעותי.

76. מבחינת התנהגותו של סילם במשך כל עדותו בבית המשפט ואף בחקירותיו במשטרה, תוכן תשובותיו והאופן שבו ניתנו על דוכן העדים, מתקבל הרושם הברור שהטעם לחזרתו מגרסתו המפלילה הוא חששו מנאשם 16 בראש ובראשונה, ואף מיתר הנאשמים, החברים בארגון פשיעה מסוכן.

77. גרסתו המפלילה של סילם עונה על כל דרישות הסיוע ומשמשת סיוע לעדות י.מ באישום זה, בעיקר בכל הנוגע לנאשם 16.

4. <u>שיחות שנקלטו בהאזנת סתר</u>

78. תמיכה ראייתית בעוצמה גבוהה לגרסת י.מ נמצאת בשרשרת שיחות שנקלטו בהאזנות סתר בתקופה הרלוונטית, שאינה מותירה ספק באשר למעורבות הנאשמים 1 ו-16 בעסקה ולעצם ידיעתו של נאשם 4 על אודותיה, אך לא למעורבותו בה.

79. כפי שיפורט בהמשך, בשיחות השתמשו הנאשמים ויתר המעורבים, בקודים ובכינויים כמקובל בארגון, כדי לשמור על חשאיות ולהסתיר את העבירות הפליליות שבהן הם עוסקים. ברם בחלק מהשיחות הם השתמשו במילים ובמונחים מובנים, כגון "**אוסטרליות**" ו"**אופנועיסטים**", מה שמתיישב עם עדות י.מ, בלא שמי מהנאשמים נתן לכך הסבר של ממש. במרבית המקרים יש בתוכן השיחות חיזוק למסקנה שגרסאותיהם הכבושות של הנאשמים, בלשון המעטה, אינן אמת.

80. להלן תפורטנה שיחות אלה לפי סדרן הכרונולוגי, אגב הפניית הזרקור לעדות י.מ ולגרסאות הנאשמים.

<u>ת/2216</u>

81. שיחה מ**יום 10.7.13, שעה 12:43**, בין **<u>נאשם 16</u>** ל**<u>ציון</u>**. בשיחה אומר הנאשם לציון, כשהוא נדרש לעגיל: "**תשמע כפרה ממנו, אני כבר לא מבין כלום, אני ממש כבר יש לי בלאגן פה עם אנשים בגללו**" (עמ' 1, ש' 24-25). בתגובה אומר ציון על "החבר" (נאשם 1): "**אבל הוא כל כך דלוק עליו לא פחות ממך**" (עמ' 2, ש' 7-11).

82. משיחה זו עולות שתי מסקנות: הראשונה – כי לנאשם 1 היה אינטרס ישיר בעסקה, בניגוד לעדותו, שלפיה היה מדובר בחוב של העגיל לנאשם 16 שבגבייתו סייע נאשם 1. השנייה –

שגרסת נאשם 16 בעדותו כמפורט בהמשך, ולפיה מדובר ברווחים מהקזינו השייכים לו ולאחיו, אינה אמת. שכן אילו דובר בכספים שלו ושל אחיו, מדוע נוצר לנאשם 16 "בלאגן עם אנשים" אחרים? הסבריו המתפתלים של נאשם 16 – תחילה כי אינו זוכר, ומאוחר יותר כי ייתכן שלווה כספים מאחרים ושיקר לציון כי לא רצה שיבקש ממנו הלוואות (עמ' 11055, ש' 1-18) – אינם הגיוניים ולא הותירו עליי רושם מהימן.

ת/2217

83. שיחה מ**יום 11.7.13, שעה 12:10**, בין **ציון** ובין **נאשם 16**. בשיחה נשמע ציון כועס על העגיל ומקלל אותו, ונאשם 16 מנסה להרגיע אותו. מתעוררת השאלה מדוע ציון כל כך עצבני על חוב ששייך לנאשם 16 ואילו האחרון דווקא רגוע. נאשם 16 הסביר כי הוא רצה להרגיע את הרוחות ולמנוע פגיעה פיזית בעגיל, אך עדיין נמנע מליתן הסבר לכעס הרב שציון מביע בשיחה כלפי העגיל – כעס שעשוי להיות מוסבר בגרסתו של י.מ, שכן ציון היה אמון על כספיו של גבי בן הרוש בעסקה (ראה עדות י.מ לעיל; עמ' 11056, ש' 18-31, עמ' 11057, ש' 1-31; עמ' 11058, ש' 1-14).

84. נוסף על כך, הסברו של נאשם 16 שרצה להימנע מפגיעה בעגיל אינו מתיישב עם דבריו בהמשך השיחה: "**אני רוצה רק לראות כפרה מתי החבר מביא אותו אתה מבין? שאם החבר יעשה לחץ יותר טוב ממני, הרי שנינו יודעים את זה**" (**ת/2217**, עמ' 2, ש' 23-25). ההסבר שנתן לכך בעדותו היה שמצד אחד לא ניסה למנוע פגיעה בעגיל ומצד אחר שנאשם 1 ילחץ – תשובה מתחמקת שמנסה ליישב בין שתי הגרסאות שנקלע אליהן נוכח השיחה המפלילה.

ת/2218

85. שיחה מ**יום 14.7.13, שעה 18:48**, בין **נאשם 16** ובין **ציון**. נאשם 16 אומר לציון שראה את העגיל ושצריך להעיר אותו (עמ' 1, ש' 15-16). ציון אומר לנאשם שאמר לעגיל כי החבר מחפש אותו (עמ' 1, ש' 20-22, עמ' 2, ש' 1). נאשם 16 אומר לציון ש"**אנשים רוצים לגמור את החשבון... והם צריכים את הכסף הזה...**" כי עשו הלוואות, וכי העגיל אינו רואה את כל התמונה (שם, עמ' 2, ש' 2-7). הנאשם ממשיך ואומר לציון כי הוא "**עדיין מאמין שהוא** (העגיל – י"ל) **לא באיזה פארטייה פה... אבל 'החבר' צריך לתת שמה פוש קטן של צ'יק צ'אק**" (שם, עמ' 2, ש' 14-16). בתגובה ציון אומר כי הוא מאמין שבאותו שבוע יגמור העגיל עם זה (שם, עמ' 2, ש' 17).

86. תוכן השיחה מתיישב להפליא עם עדות י.מ שלפיה הוא פגש בהמשך את נאשם 16, את זאזה ואת אמיל הקווקזי בדירה באמסטרדם ושמע את השיחה ביניהם. על פי השיחה הם שהשקיעו בעסקה, על ידי נאשם 16, והם דורשים את כספם. עוד עולה מהשיחה כי נאשם 16 מאמין שהעגיל "לא באיזה פארטייה", משמע שהעגיל אינו גונב מהם את הסמים בשיתוף

פעולה עם האופנועים מאוסטרליה. דברים אלה מתאימים בבירור לעדות י.מ שלפיה העגיל הוא שעמד בקשר עם האופנועים שהתחייבו לשמור על הסמים באוסטרליה, ובדבר האחריות שנפלה על העגיל מרגע שנעלמו עם הסמים. אף דברי נאשם 16 כי העגיל אינו רואה את כל התמונה עולים בקנה אחד עם עדות י.מ כי אחריותו של העגיל הייתה לקשר עם חבורת האופנועים, אך הוא לא היה אחראי לגיוס ההשקעה הכספית – שלא כדוברים בשיחה, נאשם 16 וציון.

ת/1787 (גם נ/108)

87. שיחה **מיום 13.7.03, שעה 20:09**, בין **הנאשם 5** ובין **ציון**. בשיחה זו ציון מסגיר את אחריותו להבאת העגיל לעסקה. נאשם 4 אומר לציון: **"בטח העורב בא לו למות העורב"**. ציון עונה: **"וההוא** [העגיל – י"ל] **סגר להם את הטלפון וואי, וואי..."**, ונאשם 4 מגיב: **"בואנה, צריך להיות לך ביצים של פיל בשביל לעשות דברים כאלה"** (ההדגשה הוספה).

ציון: "[העגיל – י"ל] **סוגר לאנשים את הטלפון בפנים אתה יודע מה זה.**

נאשם 4: **העורב, אבל בטח בא לו לתלוש שערות העורב.**

ציון: **אבל בחייך אני הבאתי את הבן אדם, בואנה הוא השבית אותנו שנה רק על סמך זה אני לא עשיתי כלום, כל הזמן הסתמכנו רק על זה... וואללה הבן אדם... מכר לנו אשליה אחושרמוטה מה זה?**

נאשם 4: **בואנה איזה ביצים של פיל, אני אומר לך בדיוק הצ'ק שלו היה מאתיים וחמש עשרה אלף שקל, זה הצ'ק שהוא נתן.**

ציון: **זה הוא הכניס אותנו למערבולת של ויכוח, כל מיני בלאגנים ושנתמקד רק בזה.**

נאשם 4: **כן, בואנה זה בן-זונה, צריך להיות לו ביצים של שור.**

ציון: **איך הוא סיחרר את כולם... עבד על כולם.**

נאשם 4: **אני מצדיע לו על הביצים שיש לו".** (ההדגשות הוספו – י"ל).

88. תוכן השיחה מחזק את גרסת י.מ במרכז השיחה בין נאשם 4 לציון נמצא העגיל. מהשיחה עולה שציון השקיע בעסקה והסתמך עליה, וכך גם נאשם 16 ("העורב, בא לו לתלוש שערות"). דברי ציון שלפיהם העגיל "סחרר את כולם" מתיישבים עם עדות י.מ על כך שרבים השקיעו בעסקה, וסותרים לחלוטין את גרסת הנאשמים בדבר הלוואה מנאשם 16 לעגיל שאינה כוללת אנשים נוספים. ההמחאה בסך 215 אלף ש"ח שנתן העגיל, כדברי נאשם 4, היא שם קוד המשמש בארגון לציון סמים או לכסף (ראו השיחה **ת/1203** באישום השישי, עסקת הבלדרית, עדות י.מ בעמ' 3676-3678 ועדות נאשם 14 בעמ' 10683). עם זה, כפי שצוין לעיל, אין בשיחה כדי לבסס את מעורבות נאשם 4 בעסקה.

ת/2220

89. שיחה **מיום 18.7.03, שעה 18:35**, בין **נאשם 16** ובין **ציון**.

"נאשם 16: **...אני מאמין שגם אם יש משהו הוא** [העגיל – י"ל] **לא בקנוניה, אתה מבין?**

ציון: **מכפת לנו אבל הוא צריך לעדכן...**

נאשם 16: **...הוא מאמין שהכל בסדר... אני גם מאוד... רוצה להאמין... אני בכלל לא רוצה לחשוב שלא בסדר ובכל מקרה אמר גם אם לא בסדר הוא לוקח אחריות...**

ציון: **מה זה עוד הרבה זמן... יימשך עוד הרבה זמן?**

נאשם 16: **...יימשך עוד... אני יידע השבועיים האלה, אנחנו נדע... החבר כבר נתן לו זמן מסוים... אבל אני... חשוב לי לדעת למי הוא עשה את ההלוואה, <u>מי אלה האנשים שהלוו את הכסף הזה אתה מבין? למה אנחנו הלווינו לו והוא הלווה להם אז קודם כל לפני שכל צעד אנחנו צריכים לדעת מי אלה האנשים שהלווינו להם.</u>**

ציון: **בקיצור הוא עשה פאק והוא לא מודה בזה.**

נאשם 16: **לא אם הוא עשה אולי הם עשו לו משהו ויתברר לו יותר מאוחר והוא לא רצה להגיד את זה, אבל זה, בשביל זה השבועיים האלה, אנחנו נדע... <u>אחרי שנדע מי האנשים כבר יהיה לנו מגע איתם, אנחנו נדע בדיוק את הסיפור</u>."**

(ההדגשות הוספו – י"ל).

90. תוכן השיחה כפי שפורט לעיל מתיישב באורח פלא עם גרסת י.מ, ולגמרי אינו מתיישב עם גרסת ההלוואה של ההגנה, שכן יש לשאול מיהם האנשים שהלוו להם כסף. על פי הגרסה של נאשם 16 מדובר בכסף שלו בלבד שנאשם 1 פעל לגבייתו. כשעומת נאשם 16 עם כך הוא השיב כי **אינו זוכר** מה זה ולמה הוא התכוון.

לא זו אף זו. מן השיחה עולה כי ציון מופתע לשמוע שנתנו הארכה נוספת לעגיל. כשעומת עם כך נאשם 16 הוא השיב כי גם לציון היו עניינים אחרים עם העגיל: **"ידעתי שהוא חייב כסף לאנשים, גם לציון ויש לו חשבונות עם אנשים"**. גרסה זו, שלפיה גם לציון יש חובות ועניינים עסקיים עם העגיל, לא בא זכרה ולו פעם אחת בגרסת נאשם 16 או בגרסת נאשם 1, הגם שהיו כמה הזדמנויות לציין זאת, וניכר כי היא "נולדה" נוכח התוכן המפליל של השיחה כאמור (עמ' 11061, ש' 31-20).

בהמשך השיחה ציון שואל את נאשם 16 מה עם דוד ואם הוא בקשר איתו, ונאשם 16 עונה: **"אז אני כן, אתה יודע אני יש לי פה את הסיגריות הכל. אז גם הבן אדם שמה, שמה אני יראה אותו אני יסביר לו את הסיפור שם..."**. גם כאן נאשם 16 מוסר לראשונה גרסה נוספת, שלפיה מדובר באותו דודו מעסקת סיגריות, שכאמור לא יצאה לפועל, ולדבריו ההשקעה שמחפשים היא הוצאת קונטיינר של סיגריות שאין ביכולתו לממן. לכן ציון אומר לו שהוא ימצא משקיע (עמ' 11062, ש' 16-31, עמ' 11063, ש' 1-20). כלומר גם כאן התפתחות

נוספת לעסקת הסיגריות של נאשם 16, שלא צוינה אלא כעת, כאשר עומת עם התוכן המפליל.

ת/1950

91. שיחה **מיום 24.7.03, שעה 17:47**, בין **נאשם 4** ל**ציון**.

"ציון: **...אני עם העגיל כבר לא רוצה לדבר בכלל.**

נאשם 4: **דיברת איתו?**

ציון: **לא רוצה לדבר איתו... למה נפגעתי ממנו... השקרים שלו כבר עפו יותר מדי."**

92. תוכן השיחה מתיישב עם גרסת י.מ בעניינם של נאשמים 1 ו-16, ואינו מתיישב עם הגרסה שלפיה ההלוואה אמורה להיות בעייתו האישית של נאשם 16 ולא של ציון. עם זאת אין ללמוד בהכרח מעצם התעניינותו של נאשם 4 על מעורבותו בעסקה או כי הוא שהביא את העגיל. ייתכן אפילו שהדבר מצביע על המסקנה ההפוכה, כפי שהציע נאשם 4 בסיכומיו.

נ/182

93. שיחה **מיום 24.7.03** בין **נאשם 4** ובין **ציון**. נאשם 4 מברך את ציון ומאחל לו "**...שבשנה הבאה שלך כל משאלות ליבך יתגשמו, תמצא עוד כמה עגילונים קטנים... באמת אני מאחל לך שיהיה לך רק טוב... בעזרת השם בלי עגילים...**" (ההדגשות הוספו י"ל).

94. אף תוכנה של שיחה זו עולה בקנה אחד עם גרסת י.מ בעניינם של נאשמים 1 ו-16 וזיקתו ההדוקה של ציון לעגיל ולעסקה, באופן שאינו מתיישב עם גרסת ההלוואה שנתן נאשם 16 לעגיל כביכול. אף על פי כן יש בשיחה זו, ובדברי נאשם 4 במיוחד, כדי לחזק את האפשרות שציון אלון הוא שהביא את העגיל ולא נאשם 4. זאת מפני שלו הביא אותו נאשם 4, כלום היה מלגלג על ציון? אף בעניין זה מקובלת עליי טענת נאשם 4 בסיכומיו.

ת/1785 (גם ת/1875כו)

95. שיחה משולשת **מיום 11.8.03, שעה 13:33**, בין **נאשם 1**, בין **ציון (בוזגלו)** ובין **נאשם 16 (העורב)**. תחילה משוחחים נאשם 1 וציון, ובהמשך ציון מעביר את השיחה לנאשם 16 וזה משוחח עם נאשם 1. בשיחה אומר נאשם 1 לנאשם 16: "**אתה חייב להישאר, זה משהו טוב בשבילך**" – כלומר מזה עולה שנאשם 1 מנסה לעניין את נאשם 16 בעניינים נוספים, למרות הכחשתו של נאשם 1 ונאשם 16 את קיומו של קשר נוסף ביניהם. לאחר שהושמעה לנאשם 16 השיחה הוא מסר כי "**אולי הוא התכוון על הנושא הזה של היהלומים... הוא התכוון הדבר היחיד שהיה לי איתו זה הנושא של היהלומים, אולי עוד דברים**". נוכח תוכן

השיחה, שאינו מתיישב עם גרסתו בדבר העדר כל קשר בינו ובין נאשם 1, נאלץ נאשם 16 ליצור גרסה שתתיישב עם הדברים שנאמרו. בהמשך אף הודה בכך למעשה: "**אני לא יודע מה יצחק התכוון, אני נותן לך תזה**" (עמ' 11064, ש' 1-16).

96. לא זו אף זו. נאשם 16 המשיך "לסגור" פרצות וחורים שנפערו בגרסתו, שכן בסוף השיחה נאשם 1 אומר לנאשם 16 שהוא יבוא לקחת אותו עוד מעט, ונאשם 16 עונה לו: איך שיצא לך אם לא אני מחר פה. מדוע נאשם 1 צריך להיפגש עם נאשם 16, אם לפני כן עולה מהשיחה שהעגיל כבר איננו שם? תשובתו של נאשם 16 לכך הייתה שנאשם 1 אינו יכול לשבת איתו ועם העגיל, וכי הוא היה צריך להיפגש עם נאשם 1 ולשוחח בנושא, ואז נאשם 1 בא לקח אותו ו"**הלכנו ישבנו צחקנו וזה הכל**". נאשם 1 עמד על כך שלא היה ביניהם קשר חברי, וכך גם נאשם 16, ושכל הקשר ביניהם התמצה בגביית החוב מהעגיל. לכן ברי כי מדובר בהסבר שהומצא כדי להתחמק מהשלכות השיחה על גרסתם המיתממת של הנאשמים 1 ו-16.

<u>ת/2013</u>

97. שיחה משולשת **מיום 15.8.13, שעה 00:55**, בין **<u>נאשם 16</u>** ל**<u>ציון</u>** ל**<u>גבר נוסף</u>**. ציון מספר לגבר כי "**העורב עוד איתי פה**" ושואל אותו אם הוא מעוניין לשוחח איתו. לאחר שהגבר משיב בחיוב ציון קורא לאדם שלידו ואומר "**קח אבי**", ובין השניים מתפתחת שיחה שזו תמציתה:

"הגבר: **הדניות עדיין אצלך? ...הדנמרקיות אצלך?**

נאשם 16: **כן... זה אצלי בהולנד כן.**

הגבר: **תעשה לי טובה... תעביר אותם לגבוה, יכול להיות שיש לו מישהו שמה... אנחנו ביחד זה לא משנה**".

ובהמשך מציין:

"הגבר: **עכשיו לגבי <u>האוסטרליות</u>, כבר שלחתי אותם להביא דוגמה**"

נאשם 16 מבקש בתגובה:

"**עם זה שמה תחכה... אני רציתי שתפגוש... את אחי... אלה שהיו צריכים למכור את הסיגריות זה <u>להקה</u> שמה שעכשיו <u>שמעתי עליהם כל מיני סיפורים</u>... אני רוצה לבדוק את זה לעומק למה זה יותר מדי כסף.**"

הגבר: **אנחנו אפילו נמכור אותם שם.**

נאשם 16: **לא <u>זה בעיה, יש שם את האופנועיסטים האלה. זה קצת סרט איתם</u>, אתה מבין? ...אני עכשיו יוצא לחפש את הכיוון של בלגיה...**"

(ההדגשות הוספו – י"ל).

98. המאשימה טענה בסיכומיה כי מדובר בשיחה הנוגעת לעסקת סמים שבה השתמשו הדוברים בקודים ובכינויים ("העורב" = אבי, נאשם 16; "הגבוה" = נאשם 4), כדי להסתיר את פעילותם הפלילית. לשיטתה שיחה זו היא "ראיית זהב", משום שהיא מערבת את הנאשמים וכוללת מילות קוד מרכזיות ובהן "**הלהקה**", "**האוסטרליות**" וכן "**זה בעיה... האופנועיסטים האלה. זה קצת סרט איתם**".

99. יש טעם רב בטענת המאשימה, שכן שילוב נאשם 16 וציון – מעורבים פעילים בעסקה – עם מילות הקוד המרכזיות המתוארות כאן מתיישב לחלוטין עם גרסת י.מ, וכפי שיובהר בהמשך, לא ניתן לכך כל הסבר מצד הנאשמים.

100. כשנדרש נאשם 16 בעדותו לתגובתו לדברי הגבר בעניין "הדניות" טען נאשם 16 כי "**אני אמור להביא את הדוגמאות של הסיגריות לאוזיפה, אבל אני לא הייתי שותף של אוזיפה**" (עמ' 11067, ש' 31-29).

101. בחקירתו הנגדית ניסה נאשם 16 להרחיק את עצמו מהאמירה של דוד לגבי הדוגמאות האוסטרליות, בטענה שהיה מופתע ממנה. כלשונו של נאשם 16, הם "טחנו מים" ולא יצא דבר מהסיפור (עמ' 11069, ש' 6-1).

102. נאשם 16 טען בחקירתו הנגדית כי כל הסיפור שסיפר בשיחה לגבי האופנועים והלהקה אינו אלא בדיה.

> "**ש. אבל כל הסיפור עם האופנועיסטים זה לא אמת, נכון?**
>
> **ת. הסיפור לא היה שום אופנועיסטים, זה אבסורד, איזה אופנועיסטים, זו בדיה אחת גדולה.**
>
> **ש. אז כאן שיקרת לדוד כשהמצאת לו סיפור שלם על להקה, על האופנועיסטים שאי אפשר למכור שם בגלל האופנועיסטים, זה שקר מוחלט?**
>
> **ת. כן זה מה שנשלף לי באותו רגע, שירד ממני, שיש בעיות ככה למכור ויש ככה בעיות וזה מה שנשלף לי ואז זרקתי לו אופנועיסטים וזהו, ונגמרה השיחה והוא הבין שהוא לא יכול לעשות איתי יותר אוסטרליה ולא צריך להביא לי דוגמאות וירדו ממני בנושא הזה**" (עמ' 11069, ש' 25-19).

מנשאל נאשם 16 מדוע לא סיפר את גרסה זו קודם לכן, הוא טען כי הוא חיכה שישאלו אותו משום שזו "ראיית הזהב" (עמ' 11070, ש' 14-13).

103. למען הסר ספק, גרסתו הכבושה המתוארת של נאשם 16 לא הותירה רושם מהימן בעיניי. מבחינת תוכן השיחה (**ת/2013**) עולה כי היא משתלבת עם תוכני שיחות קודמות ומאוחרות, כך שטענת נאשם 16 כי שיקר לבן שיחו טענת כזב היא.

<u>ת/2221</u>

104. שיחה **מיום 16.8.03, שעה 15:10**, בין **<u>נאשם 16</u>** ובין **<u>ציון</u>**. בשיחה זו נאשם 16 מספר לציון כי אינו מצליח לתפוס את העגיל, ומבקש ממנו שימסור לו כי הוא מחפש אותו אם ידבר איתו. בידי נאשם 16 לא עלה ליתן הסבר מהימן לשאלה מדוע חיפש את העגיל, אם נאשם 1 הוא האחראי לגבייה. לדבריו הוא נפגש עם העגיל ולפעמים לא הצליח ליצור איתו קשר, ולכן פנה לציון (עמ' 11071 ש' 8-11).

105. יש בשיחה זו, וביחסו של נאשם 16 אליה, כדי להדגיש את ניסיונו להרחיק את עצמו מהמעורבים בעסקה, ובמקרה זה מנאשם 4. בחקירתו התחמק הנאשם מהשאלה מיהו האדם שכינויו 'הגבוה' בתשובה ש"**יש הרבה גבוהים**". ואולם כשנשאל מיהו הגבוה שאליו התכוון בשיחה ("**אני הולך לראות את הגבוה. אולי היום**") ענה כי מדובר בנאשם 4 וכי "**בפועל לא היה לי גבוה אחר**" (עמ' 11071, ש' 1-28).

<u>ת/1786</u>

106. שיחה משולשת **מיום 25.8.03, שעה 00:02**, בין **<u>נאשם 1</u>**, בין **<u>ציון</u>** ובין **<u>מוטי אליאס (העגיל)</u>**. ציון מדבר עם מוטי ומעביר לנאשם 1 את הטלפון. נאשם 1 אומר למוטי: "**אתה נראה לי מחרווט אותי...**". מוטי מכחיש ונאשם 1 מלין עליו: "**...אני צריך לשמוע את זה מאנשים זרים, אני לא שומע את זה מהמקור...**". בתגובה מוטי מבטיח: "**אני הבטחתי לך שאני יסדר את הבעיה, אני יסדר אותה**". בהמשך נאשם 1 אומר למוטי: "**אריק** [יניב בן סימון – י"ל] **מכיר את הבעיה**", ומסביר לו: "**...אם הם אומרים שמאתיים וחמש עשרה אלף שקל הם שלחו...? ...בקיצור הם שלחו שמונה מאות אלף שקל, לא מאתיים וחמש עשרה**". מוטי עונה: "**אני אביא לך את כולם...**", ובמהלך השיחה הוא מתחייב: "**...ואני לא יפגע בך בכבוד**". בתגובה נאשם 1 מודיע לו: "**אני פגוע... פגוע ממך...**".

107. אף תוכן שיחה זו מתיישב להפליא עם גרסת י.מ, בין השאר, בעניין מעורבותו הישירה של נאשם 1 בעסקה, הסכומים שנאשם 1 נוקב בהם והבוררות שערך יניב בן סימון. התוכן בכללותו אינו מתיישב עם גרסת ההלוואה והגבייה בידי נאשם 1, ובמיוחד לא עם התחייבות מוטי, לדברי נאשם 1 בנושא הסכומים, "אני אביא לך את כולם".

108. משנתבקש נאשם 16 להסביר בחקירתו הנגדית איך שיחה זו עולה בקנה אחד עם גרסת הגבייה ועל איזו בעיה היה מוטי צריך לספר לנאשם 1, לא היה בפיו הסבר. הוא הפנה את התביעה לנאשם 1, בנימוק שלא מצופה ממנו לפרש את דבריו (עמ' 11073, ש' 11-25). משעומת נאשם 16 עם דברי נאשם 1 שלפיהם הבעיה מוכרת ליניב בן סימון והוא נשאל מה הקשר שלו לגבייה, הוא טען כי בן סימון לא היה קשור לגבייה וכי אירוע הבוררות כלל לא התרחש (עמ' 11074, ש' 1-6). למען הסר ספק, אף הסבריו אלה של נאשם 16 לא הותירו רושם אמין בעיניי, ולא מצאתי ליתן להם משקל.

<u>ת/2012</u>

109. שיחה **מיום 28.8.03, שעה 19:27**, בין **<u>נאשם 16</u>** ל**<u>ציון</u>**. השניים מדברים בנאשם 4, ישראל אוזיפה, ונאשם 16 נוקב מפורשות בשמו הפרטי ובארץ מגוריו, ומזכיר את האפשרות לתאם פגישה עם העגיל כדי לפתור את סוגיית ההלוואה. הכול – באופן המתיישב עם גרסת י.מ ולא עם גרסת ה"הלוואה" של ההגנה. וכך נשמעו הדוברים בשיחה:

"נאשם 16: **...מתי נראה לך <u>העגיל</u> בא לשמה? ...דיברתי עם <u>הגבוה</u> לפני כמה שעות וקבעתי שאני חוזר אליו ואני לא מצליח לתפוס אותו.**

ציון: **<u>הגבוה</u> איתי פה.**

נאשם 16: **<u>הגבוה מבלגיה</u>, <u>ישראל</u>, אני אומר.**

נאשם 16: **אתה מבין, וככה גם <u>הגבוה שמה</u> וכולם <u>היינו יכולים לגמור את הסיפור של ההלוואה ההיא</u>.**" (ההדגשות הוספו – י"ל).

110. נאשם 16 עומת עם דבריו אלו וחזר על הכחשתו הסתמית כי לנאשם 4 אין כל קשר להלוואה. הוא העיד כי אינו יודע למה התכוון בשיחה וכי מבחינתו הדברים הללו מתיישבים עם גרסתו:

"אוזיפה לא קשור לגבייה וזה מאוד מאוד מסתדר עם מה שסיפרתי, וזו האמת ומה שאמרתי פה אני לא יודע לך [ז]**ה לא מסתדר? לי זה מסתדר מצוין**" (עמ' 11072, ש' 16-20).

111. תשובותיו אלה של נאשם 16 הותירו רושם עגום בעיניי. ניכר שהוא ביקש להתחמק, באופן בוטה ובלתי מוצלח, מדבריו המפורשים בשיחה, הקושרים את נאשם 4 לניסיונות להתגבר על המשבר בעסקה וסותרים סתירה גמורה את גרסת ההלוואה המומצאת של ההגנה.

<u>ת/1788</u>

112. שיחה משולשת שיחה משולשת **מיום 30.8.03, שעה 21:58**, בין **<u>נאשם 1 (החבר)</u>** ל**<u>נאשם 16 (העורב)</u>** ל**<u>ציון (בוזגלו)</u>**. נאשם 1 משוחח עם ציון ושואל אותו על העגיל (עמ' 1, ש' 16-17). תוך כדי השיחה ציון אומר לנאשם 1 כי העורב נמצא אצלו (עמ' 2, ש' 5-10). לבקשת נאשם 1

לשוחח עימו, ציון קורא: "**<u>אבי, אבי</u>**" (עמ' 2, שורות 13-14; ההדגשה הוסופה – י"ל) ומבקש (נאשם 1) שנית: "**תביא לי את העורב**" (עמ' 2, ש' 21).

113. בחקירתו הנגדית נשאל נאשם 16 מדוע היה צריך פגישה עם נאשם 1 ולא היה יכול לברר את מצב גביית החוב עם העגיל טלפונית. הוא השיב כי גם זו הייתה אופציה, אולם הוא רצה ללכת "**להסתלבט**" כמה ימים בספרד (עמ' 11066, ש' 22-24). נאשם 16 דחה את הטענה כי תוכן השיחה ורצונו של נאשם 1 להיפגש עימו אינם מתיישבים עם סיפור הגבייה אלא עם רצונו של נאשם 1 לברר מדוע עסקת הסמים לא צלחה, מה שהצריך את הפגישה (עמ' 11066, ש' 26-31, עמ' 11067, ש' 1-3).

<u>ת/1790</u>

114. שיחה **מיום 15.9.03, שעה 17:23**, בין **<u>נאשם 1</u>** ל**<u>ציון (בוזגלו)</u>**. נאשם 1 מבקש: "**מה עם 'העגיל', תגיד לו שיתקשר אליי גם**". בתגובה ציון מציע שנאשם 1 יטלפן לעגיל ונותן לו את מספר הטלפון שלו. בהמשך נאשם 1 אומר לציון: "**<u>תגיד לו</u>** [לעגיל – י"ל] **שיתקשר למספר טלפון, <u>יצחק אברג'ל מחכה לו, תגיד לו במילים האלה</u>**" (ההדגשה הוסופה – י"ל).

115. השיחה תואמת את התיאור שמסר י.מ, שהיה עד לאיום של נאשם 1 כלפי העגיל בדירה בבלגיה שאליה הביא אותו נאשם 4 ולפחד של העגיל בעקבות זאת.

<u>ת/1201</u>

116. בהמשך אותו יום, בשעה 21:18, נאשם 1 מתקשר לציון והוא שואל אותו: "**...הוא התקשר אליך?**". נאשם 1 משיב: "**מי, 'העורב'? כן, 'העגיל', לא**".

117. התמונה המתקבלת מסמיכות העיסוק של הדוברים בשיחות המתוארות ומהאינטנסיביות שלה ומזהות המעורבים מתיישבת עם עדות י.מ בדבר הניסיון לפתור עסקת סמים שהסתבכה, יותר מאשר עם ניסיון לגבות חוב אישי של נאשם 16.

<u>ת/1208</u>

118. שיחה **מיום 7.10.03, שעה 15:21**, בין **<u>נאשם 1</u>** ובין **<u>ציון</u>**. ציון אומר לנאשם 1 כי דיבר עם יו יו, שאמר שהוא יתקדם (עמ' 1, ש' 21-22, עמ' 2, ש' 2). בתגובה נאשם 1 אומר: "**אתה לא יכול לדבר איתי ככה, <u>אני כבר מתכוון להוריד אנשים</u>, אז תגיד לו שיחליט...**" (ההדגשה הוסופה). ציון עונה לנאשם 1 שי.מ כבר החליט (עמ' 2, ש' 4-7). הוא גם מעדכן את הנאשם שיום קודם לכן פשטו לו על המחסנים (עמ' 2, ש' 38-39). בהמשך ציון מדווח לנאשם 1 כי העגיל התקשר אליו ואמר "**שיש לו איזה התקדמות טובה מאוד**" (עמ' 4, ש' 12-19).

<u>ת/1216</u>

119. שיחה מיום 30.4.04, שעה 17:11, בין **נאשם 1** ל**ציון**. לשאלת נאשם 1 מה עם "**העגלון**" ציון משיב: "**איזה בן-אדם זה, אמר יביא לי כסף פה... אל תדאג יביא לי את הדיל... אבל אני יכול להגיד לך... אני עדיין בתקווה**" (עמ' 4-5). בהמשך ציון מזכיר כי העורב התקשר (עמ' 6).

<u>השיחות שנקלטו בהאזנת סתר – סיכום</u>

120. מרצף השיחות שנקלטו בהאזנת סתר, כפי שפורטו בהרחבה לעיל, למרות השימוש התכוף שעשו הדוברים בקודים ובכינויים, מתקבלת תמונה ברורה המתיישבת עם עדות י.מ בנושאים העיקריים השנויים במחלוקת בעניינם של נאשמים 1 ו-16, כפי שיפורט להלן.

121. <u>זהות המעורבים בעסקה</u> – נאשם 1, נאשם 16, ציון (בוזגלו) ומוטי אליאס (העגיל), המקיימים ביניהם שיחות רבות ואף פגישות, באופן המחזק את עדות י.מ נאשם 4 משתתף בשיחות ספורות, ומתוכנן עולה ידיעה שלו על העסקה אך לא על מעורבותו בה. בנוסף, מעורבותו של יניב בן סימון עולה בשיחה (**ת/1786**), בהתאם לעדות י.מ.

122. <u>אחריות העגיל לחוב שנוצר ומעורבות נאשם 16 וציון בהשקעה</u> – אחריות זו עולה מהשיחות **ת/2216**, **ת/2218**, **ת/1787** ו**ת/1203**, כמפורט לעיל.

123. <u>זימון נאשם 1 את העגיל לפגישה והלחץ עליו, אף לבקשת נאשם 16</u> – תמונה בהירה בדבר חלק זה של השתלשלות העניינים, כפי שהעיד י.מ, מתקבלת משילוב השיחות **ת/2217**, **ת/2218**, **ת/2221**, **ת/1788**, **ת/1786**, **ת/2012** ו**ת/1704**, כפי שפורט בהרחבה מעלה.

124. <u>יצירת הקשר של העגיל עם חבורת האופנועים באוסטרליה שהחזיקו את הסמים ונעלמו איתם</u> – חיזוק לחלק זה בגרסתו של י.מ נמצא בשיחה **ת/2013**, כמפורט לעיל.

125. <u>מועדי השיחות</u> – מפירוט רצף השיחות עולה כי תחילת השיחות הנוגעות לעגיל בחודש **יולי 2003**, באופן המתיישב עם מועד הגעתו של י.מ לספרד. מהשיחות עולה בבירור כי העסקה החלה קודם לכן וכי אירעה תקלה שהמעורבים בעסקה, ונאשם 1 בראשם, ראו את העגיל כאחראי לפתרונה. בתקופה הרלוונטית, שבה התגורר י.מ בספרד אצל ציון, נערכו שיחות רבות בין המעורבים בניסיון לפתור את הבעיה. ואולם הבעיה נמשכה עוד תקופה ארוכה, עד שהגיע י.מ לבלגיה לצורך פתרון בעיית הבלדרית (**ת/1208**, **ת/1216**).

126. המסקנה המתקבלת מכל האמור לעיל היא שיש במכלול השיחות שנקלטו בהאזנות הסתר, כמפורט לעיל, ראיית סיוע עצמאית ורבת-עוצמה לעדות י.מ, המסבכת את מהנאשמים 1 ו-16 במיוחס להם באישום זה.

5. <u>גרסאות הנאשמים</u>

<u>כללי</u>

127. המשותף לגרסתם של שלושת הנאשמים באישום זה הוא שתיקתם במשטרה; כפירתם הכללית בכתב האישום; העלאת גרסה כבושה לראשונה בעדותם הראשית; התנהגות מפלילה; ושקרים מהותיים, שחלקם פורטו לעיל.

128. בגרסאותיהם של נאשמים 1 ו-16 יש כדי לשמש חיזוק משמעותי לעדות עד המדינה י.מ בעניינו של נאשם 4 אין בתוספת ראייתית זו למלא את החסר בעדותו של י.מ נגדו, ולפיכך אין בה כדי להביא להרשעתו. הכול – כפי שיפורט להלן.

<u>גרסת נאשם 1</u>

129. כאמור, נאשם 1 לא מסר באף שלב מענה לכתב האישום.

130. נאשם 1 העלה לראשונה את גרסתו באשר לאישום השביעי בחקירתו הראשית, וניכר כי מדובר בגרסה כבושה שכל מטרתה הייתה ליתן הסבר לשיחות המפלילות המופיעות באישום זה. גרסה זו נתפרה למידות המדויקות של מארג הראיות שהציגה המאשימה ובעיקרו עדותו של י.מ, לצד ניסיונו החוזר של נאשם 1 לאורך עדותו להרחיק את עצמו ולהקטין את קשריו עם הנאשמים המעורבים באישום זה (נאשם 4 ונאשם 16) וכן עם י.מ.

131. מעבר לגרסה שהעלה נאשם 1 בחקירתו הראשית, העלה נאשם 1 עוד שתי גרסאות חדשות נוספות במהלך חקירתו הנגדית, עת עומת עם שיחות מפלילות שלא מתיישבות עם גרסתו. ניכר לאורך חקירתו הנגדית כי כל אימת ששיחה מפלילה שעימה עומת לא התיישבה עם גרסתו, החל נאשם 1 להוסיף ו"להלביש" על הגרסאות השונות עוד ועוד חלקים כדי לנסות ולהתאימן לתוכן המפליל, עד כדי כי הגרסה האחרונה לא דמתה כלל וכלל לראשונה.

<u>גרסת נאשם 1 בחקירה הראשית</u>

132. לפי הגרסה שהעלה נאשם 1 בחקירתו הראשית פנה אליו נאשם 16 דרך ציון על מנת שיסייע לו להחזיר חוב שחב לו מוטי המכונה "העגיל" בסך של 60 אלף יורו וזאת בתמורה ל-50% מערך החוב עצמו (עמ' 7043, ש' 5-20).

133. בהמשך מתאר נאשם 1 כי פנה אל מוטי "העגיל" ואמר לו כי הוא רוצה לקבל ממנו את הכסף שהוא חייב לנאשם 16, אך מוטי "העגיל" "מרח" אותו והוא התחיל להלחיץ את העגיל עד שלדבריו הוא פחד להיפגש איתו. נאשם 1 טען שהמשיך ללחוץ על העגיל ואף רצה לנקוט דרכים אלימות כנגדו – "כיפה אדומה" – אך נאשם 16 וציון מנעו זאת ממנו, ולבסוף לא הצליח נאשם 1 לגבות את החוב (עמ' 7043-7045, ש' 18).

134. כשנשאל בחקירה הראשית על ידי בא כוחו על כך שי.מ העיד כי הייתה עסקת סמים שהסתבכה באוסטרליה ונתבקשה עזרתו השיב: "**בחיים לא הייתה לי עסקת סמים באוסטרליה, בחיים לא העברתי כדורים לאוסטרליה, בחיים לא הייתה לי עסקת סמים עם אף אחד מאלה, בחיים**" (עמ' 7045, ש' 19-22).

135. נאשם 1 ממקם את י.מ בבית של ציון בפוארטו בנוס בין החודשים יוני ואוגוסט 2003, ובהמשך אף ביקש מציון להמשיך לשכן אצלו את י.מ (עמ' 7045, ש' 24-32, עמ' 7046, ש' 28-24, עמ' 7047, ש' 29-31).

<u>הקשר עם נאשם 16</u>

136. נאשם 1 עמד בעדותו על כך שמעבר לעניין הגבייה כמתואר לעיל לא היה לו קשר אחר עם נאשם 16, ואמר כי לא מדובר בחבר קרוב (עמ' 7736, ש' 12-24).

> "**ש. לוקר, סיפרת לנו על עסקת המיליון, הלוואה, חוץ מזה איזה עוד עסקים היו לכם?**
> **ת . כלום.**
> **ש. רק זה?**
> **ת. סביב הכסף, היו כמה מפגשים סביב הכסף**" (עמ' 7226, ש' 23-26).

בהמשך התובע מעמת את נאשם 1 עם שיחה שבה הוא הוקלט משוחח עם נאשם 16 ומתוכנה ניכר כי השניים משוחחים על עסק נוסף ביחד שאינו קשור לגביית החוב ונאשם 1 מבקש שנאשם 16 יעביר כספים לציון (**ת/1785**), אך לכך מצא נאשם 1 תשובה העומדת בסתירה לתשובותיו כאמור לעיל: "**ניסיתי לעניין אותו כנראה לגבי איזה עסק. פה אני שומע בשיחה שאני מנסה לעניין אותו, כנראה יש לי משהו טוב בשבילו, את לוקר**" (עמ' 7737, ש' 3-4). נאשם 1 ממשיך לפתח את הגרסה החדשה בקשר לעסקה שרצה לרקום עם נאשם 16 – שעל קיומה לא ידע להגיד אפילו כמה רגעים קודם לכן – אך למרבה הפלא לאחר שהושמעה לו השיחה על ידי התובע זיכרונו שב אליו כך שאפילו ידע להגיד מה היה נושא העסקה: "**בדרום אפריקה, ניסיתי לדבר איתו על אבנים, הוא אמר לי שיש לו קשרים...**" (עמ' 7737, ש' 9).

זו לא הפעם הראשונה שנאשם 1 משתמש בשם "עסקת אבנים" כך גם כאשר תיאר את הסיפור אודות ניסיונות הגבייה הכושלים מול מוטי "העגיל" הסביר כי "**מרח אותי איזה שבועיים, אמר לי יצחק יש לי עסקה פה של אבנים...**" (עמ' 7043, ש' 28).
כשנשאל על ידי התובע למה לא אמר קודם על העסקה השיב כי זה "**ברח לו מהראש**" (עמ' 7738, ש' 1).
כך גם השיב תשובה מתחמקת עת נשאל למה דרש בשיחה מנאשם 16 להעביר כספים לציון: "**מה אכפת לך למה אני רוצה לתת לבן אדם כסף?**" (עמ' 7738, ש' 27).

<u>התפתחות הגרסה – עוקץ המע"מ</u>

137. תפנית נוספת בעלילה מגיעה כאשר נאשם 1 ממשיך ונותן גרסה חדשה ומתפתחת גם ביחס לטיב קשריו עם העגיל והאופן בו תכנן לגבות ממנו את החוב. עמדנו לעיל על גרסתו במסגרתה ביקש בין היתר לכלוא את העגיל על מנת לקבל את הכספים אך בהמשך חקירתו הנגדית חשף נאשם 1 סיפור חדש לפיו הוא יגבה את החוב באמצעות עוקץ מע"מ שיבצע העגיל בצירוף דמות חדשה בשם "עבדול" (עמ' 7739, ש' 11-32). כשנשאל נאשם 1 למה הוא מעלה גרסה זו רק בשלב הזה השיב כהרגלו "**ברח לי מהראש**" (עמ' 7740, ש' 13).

138. גרסה זו נולדה לאחר שהושמעו בפני נאשם 1 שיחות שלא עולות בקנה אחד עם גרסת הגבייה כך שהיה צורך להתאים גרסה אחרת שתתיישב עם השיח בעל הפן ה"עסקי" (**ת/1786**). מקריאה מעמיקה של השיחות שבהן נאשם 1 משוחח עם העגיל עולה כי העגיל מנסה לכפר על משהו באופן המתיישב עם הגרסה של י.מ ולא עם גרסת הגבייה או עוקץ המע"מ שהעלה נאשם 1.

"יצחק אברג'ל:	**הם טוענים ש, יענו בהתחלה חשבו שמאתיים וחמש עשרה אלף שקל הם שלחו, נכון? נו?**
מוטי:	**ואם אחד פה אין, אתה מבין?**
יצחק אברג'ל:	**לא בקיצור הם שלחו שמונה מאות אלף שקל, לא מאתיים וחמש עשרה.**
מוטי:	**א, אני, אני יביא לך את כולם, ואנחנו נשב והכל.**
יצחק אברג'ל:	**לא צריך, אני רוצה ל, אני יסדר את זה, אני צריך רק לשבת איתך לדבר איתך על זה.**
מוטי:	**כפרה אני יסדר את הכל"**

(**ת/1786**)

<u>המשך התפתחות הגרסה – במבי</u>

139. כשנשאל נאשם 1 איך הוא יודע גם סכומים מדויקים (800 אלף ו-215 אלף כמתואר בשיחה **ת/1786** לעיל) – כשבחקירה הראשית טען כי מדובר ב"חרטה" ושעה שטרם הושמעה לו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

השיחה בחקירה הנגדית טען כי בענייני עסקאות האבנים (יהלומים) שבהם העגיל ניסה לעניין אותו הוא לא היה מעורב וידע רק ממה שהוא סיפר לו – השיב כי שמע את הסכומים מבמבי והוסיף **"אני אומר לך את השם שלו בגלל שהוא מת, אם הוא היה חי לא הייתי אומר לך את השם שלו"** – סבורני כי תשובה זו מדברת בעד עצמה ומדוע בחר נאשם 1 להכניס את במבי לעסקה שעה שלא ניתן לאמת זאת (עמ' 7747, ש' 7-13). כלומר, עת זיהה נאשם 1 כי גרסתו הקודמת לא עולה בקנה אחד עם תוכן השיחות ולאור הבקיאות שהפגין ברזי העסקה בשיחה החליט בהתפתחות נוספת של גרסתו בניסיון להתאימה לשיחה המפלילה לצרף דמות חדשה שזכרה לא בא קודם לכן באף הקשר – במבי.

"[...]

יצחק אברג'ל: השאלה היא אם מה שאמרת שיש לחברים שלך,

מוטי: כן?

יצחק אברג'ל: עדיין יש?

מוטי: יש להם, יכולות וזה, יש להם.

יצחק אברג'ל: לא, לא אמרתי שיכולות, יכולות כלכליות זה נחשב כסף.

מוטי: כן. בסדר כפרה.

יצחק אברג'ל: בסדר?

מוטי: אל תדאג, אל תדאג.

יצחק אברג'ל: חוץ מזה אחי הכל בסדר?

מוטי: הנה נשמה אתה יודע מה, חוץ מהקושי הזה שיש לי אתה יודע במצב שאני נמצא היום (מילה לא ברורה) נתפס לי הכל בסדר ברוך ה', (מילה לא ברורה) קשה אתה יודע זה תופס משהו אבל אתה לא מאמין איזה מזל מניאק, אתה רק על איזה משהו יעני כבר הנה ביד, הנה זה, הסתדרתי אמרתי יאללה הנה זה פתר לי בעיות, אלה, אלה אתה יודע שההוא רק צריך ל, לבוא אליי, אין משהו שהוא צריך לעבור או ללכת, מהבית שלו לבית הזה הלך."

(ת/1786)

140. עסקת המע"מ אינה מתיישבת אף עם הגרסה הראשונה, שלפיה נאשם 1 טען כי הבין שהעגיל הוא נוכל שמנסה להתחמק ממנו. מדוע להמשיך ולהתקשר בעסקה נוספת עם אדם שלכתחילה אתה מנסה לגבות ממנו חוב ללא הצלחה?

מן השיחה **(ת/1786)** עולה בבירור כי נאשם 1 יודע את זהות המעורבים ב"עסקה" ויודע למסור פרטים מדויקים על אודותיה, ביניהם, לנקוב בסכומים קונקרטיים, וכך סותר את טענתו לפיה לא היה מעורב ב'עסקאות האבנים' שהעגיל ניסה לעניין אותו בהם.

<u>סתירות נוספות בגרסת הנאשם</u>

141. בשיחה נוספת שהושמעה לנאשם 1 – **ת/1787**, שיחה בין ציון לנאשם 4 – עלה כי "הצ'ק" של העגיל עומד על סך 215 אלף שקל, קרי, הסכום בו נקב נאשם 1 בשיחה עם העגיל (**ת/1786**). לכך לא ידע נאשם 1 לתת תשובה:

"ש. מה הקשר בין אוזיפה לעגיל?
ת. תשאל אותם.
ש. אני אנסח שוב, מה אתה יודע על הקשר בין אוזיפה לעגיל?
ת. שאולי הם מכירים, אני לא יודע אם הם מכירים, לך תזכור, 16 שנה, אני לא זוכר."

(עמ' 7752, ש' 17-20).

בעוד שיחה זו מצביעה על קשר וידיעה של המעורבים אודות פרטים מדויקים ב"עסקה" באופן התואם את גרסתו של י.מ לא ניתן ליישב את הדברים עם גרסתו המתחמקת של נאשם 1.

<u>ת/1788</u>

142. בעדותו הראשית טען נאשם 1 כי לא הצליח להשיג את העגיל שכן הוא כל פעם הצליח לחמוק ממנו וכך לבסוף כשל בגביית החוב. אך בשיחה **ת/1788** עולה בבירור כי נאשם 1 פגש את העגיל:

"יצחק: מה עם 'העגיל'?
ציון: 'העגיל' לא ראיתי אותו בכלל, הוא ישן אצלם. אתה יודע.
יצחק: נו אז תתקשר אליו.
ציון: איך אני יתקשר אליו אני לא מוצא אותו. לא, הוא הלך, הוא נסע מפה.
יצחק: מה נסע מפה?
ציון: 'העגיל'.
יצחק: כן מה נסע? אני צריך אותו.
ציון: <u>איפה ששמתם אותו הוא הלך לישון אצלם והוא נסע משמה</u>. לא היה איתי בקשר לא כלום. (מילה לא ברורה) מה קוראים לו נמצא פה, הוא בא עכשיו. "

משעומת נאשם 1 עם תוכן השיחה הוא התחמק מתשובה ענייינית, בנימוק שייתכן כי היה חולה ולכן לא שמע היטב את השיחה (עמ' 7754, ש' 1-2).

<u>ת/1671</u>

143. בשיחה זו משוחחים נאשם 1 ונאשם 4 וממנה עולה כי השניים משוחחים על עסקה ועל העברת "ניירת". כאשר עומת נאשם 1 עם תוכן השיחה סירב לענות: "**זה אותה תשובה שלא רציתי לענות לניסים**" ו"**לא רוצה לענות לך על השיחות האלה**" (עמ' 7760, ש' 1, 13).

ת/1789

144. כאמור עיקר גרסתו של נאשם 1 נעוצה בגבייה הכושלת של החוב שכן נאשם 1 לא צלח לשים ידו על העגיל והנה בשיחה בין השניים ניכר כי דווקא העגיל מעוניין להיפגש עם נאשם 1:

"מוטי: וואלה בסדר, רוצה לשבת לדבר איתך.
יצחק: נו אז יאללה קפוץ אליי."

145. בשיחה זו עולה בבירור כי העגיל מעלה על הפרק עסקה וגורמים המעורבים בה בעוד תשובת נאשם 1 לתוכן השיחה הייתה: "**זו, זו השיחה, עכשיו אני מתחיל להיזכר, זו השיחה <u>שאני רוקם את הקטע עם דוד של עבדול</u> ואני מדבר עם מוטי על החברות, החברה**" (עמ' 7761, ש' 2-3). לטענת נאשם 1 בשיחה הזו הוא ניסה לחולל את עוקץ המע"מ שתכנן – אך מתוכן השיחה עולה כי מי שמספק את מירב המידע הוא העגיל:

"מוטי: אתה מבין? זה אולי רק את הטובה הזאת של כאילו לסדר הם לא, אבל אם כאילו הם גם וזה, אבל הנטייה שלהם תמיד תדע לך שהם לא אוהבים ללכת על משהו שאין להם שליטה בו. וללכת לשלוש פעמים הם לא ילכו על זה בחיים. אלא אם כן זה נשאר שם. הבנת?
יצחק: כן.
מוטי: עכשיו אה, אני יכול לתפור לך את זה אח שלי, זה לא כל כך קשה, גם לפעמים אם משהו לא כמו שאוהבים, אם מבקשים ככה וזה וזה אז תיתן לי רק את זה בשביל ככה הם מסכימים, מה יש? זה טבעי אח שלי, זה ביזנס. כפרה, אתה התעצבנת, הוא לא רצה שאני אגיד ככה. זה לא חלילה התחייבות או משהו פה שהם מרמים או, טובה אישית, מה תעשה? אם מישהו היה מבקש ממני הייתי עושה את זה אותו דבר.
יצחק: כן, אבל אני לא רוצה שהם יעקפו אחרים.
מוטי: הם לא, לא יעקפו. זה לא יצא קטע של עקיפה, אתה הרי לוקח מתנה, הם לא מסתכלים על זה כמשהו עסקה גדולה שלהם והם לא משכיבים, אתה מבין?
יצחק: אהה.
מוטי: אז יצא להם על הדרך, מה אכפת להם? אז יצא להם על הדרך שהם לקחו משהו, סבבה. אז ככה אתה לא מחויב, לא,
יצחק: אבל להכיר אותנו הם לא מכירים אותנו לעומק.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

מוטי: אותי הם עשו עליי בדיקה חזקה אח שלי. עליי הם בדקו הרבה יותר ממה שאתה חשבת, הם לא בדקו עליי כ, אתכם, הם בדקו עליי מי אני בכלל פה, בהרבה.

יצחק: אהה.

מוטי: אתה מבין? אז הוא גם זרק לי את זה כשלקחתי את אה, את אתה יודע, את המבוגר שהיה איתנו. פעם ישבתי איתו ב, איפה שאנחנו גרים.

יצחק: אהה.

מוטי: עם ההוא הוא זרק לי בדקתי ככה, בדקנו זה. אנחנו מכירים אבל הוא, הוא שם (מילה לא ברורה) אתה מבין? אין להם עניין ב מאיפה שאנחנו באים."

התובע בחקירה הנגדית המשיך לעמת את נאשם 1 עם תוכן השיחה ובעיקר את התעניינות נאשם 1 בפרטים שמסר לו העגיל כך לדוגמה שאל נאשם 1 בשיחה את העגיל:

"יצחק: אה אז הם דיברו עליי כלום ועל זה כן?

מוטי: כן, על ההוא לא, שלא יזוז, כי ההוא לא טוב (מילה לא ברורה).

יצחק: אהה. אהה.

מוטי: ולך הכל בסדר ברוך השם.

יצחק: מה, ולגביי הם אמרו הכל בסדר.

מוטי: הכל בסדר ברוך השם, אין לך שום בעיה אחי."

נאשם 1 השיב שזה היה רק כדי שיוכל להראות עד כמה העגיל שקרן וכשנשאל למה בשלב זה חשוב לו להוכיח שהעגיל שקרן, שכן כבר ידע שהוא נוכל, השיב תשובה מתחמקת: "**זו התשובה שלי**" (עמ' 7763, ש' 11-18).

146. לא זו אף זו. מהשיחה אף עולה כי נאשם 1 מוכן להשקיע כסף בעסקה שרוקם העגיל: "**נו אז יאללה, אמרת נחיה, נשים כסף מה זה מה זה**" וכשנתבקש להשיב על כך אמר כי מדובר ב"**מס שפתיים**" והמשיך להתחמק מליתן תשובה עניינית "**אני בונה לו תיאוריה כמו שהוא בנה לי מגדלים, אז בניתי, והוא מניאק, אתה רוצה להאשים אותי על זה שהמוסר שלי לקוי? על הכיפאק**" (עמ' 7763, ש' 28-30).

<u>ת/1791</u>

147. שיחה בין נאשם 4 לעגיל בה הם מדברים על פגישה בין נאשם 1 לעגיל – שיחה זו מחזקת את מעורבות נאשם 1 והעגיל בעסקה כפי שתיאר י.מ בעדותו וכן את העובדה שמי שהיה במרכז האופרציה הוא נאשם 1. זאת בניגוד לגרסאות השונות שמסר נאשם 1, שאינן מתיישבות עם הרצון של העגיל להיפגש עמו. כשעומת עם כך נאשם 1 בחקירתו הנגדית השיב גם כאן תשובות מתחמקות:

"ש. נכון, העגיל עם ישראל, על מה הם מדברים? על פגישה שלך עם העגיל, נכון?
ת. תשאל אותם, ככה זה נשמע אבל תשאל אותם.
ש. אתה לא יודע?
ת. ככה זה נשמע אבל תשאל אותם" (עמ' 7765, ש' 12-15).

<u>התפתחות גרסת עוקץ המע"מ</u>

148. בשלב זה, הגרסה המתפתחת אודות עוקץ המע"מ ו"עבדול" מקבלת תפנית נוספת במסגרתה מסתבר כי נאשם 1 כבר לא התקשה לשים ידו על העגיל, ויתרה מכך תוכניתו להשיב את הכסף הבשילה והגיעה לשלב מתקדם:

"בתקופה הזאת כשהיה את הקטע של המע"מ כבר יכולתי להשיג אותו דרך עבדול, יכולתי להשיג אותו דרך דוד של עבדול, יכולתי, ראיתי כבר את הכסף, ראיתי איך זה מתבשל, איך זה נתפר, זה כבר בשליטה של המשפחה של עבדול, זאת אומרת זה לא מישהו אחר. הבנת? זאת אומרת הכסף יגיע, רק שמה בסוף בעסקה הזאת הוא שוב עשה פרטיה ועוד פעם נעלם"
(עמ' 7766, ש' 29-32).

דברים אלה לא מצאו זכרם בגרסה שמסר נאשם 1 בחקירתו הראשית וכן לא בשלל גרסאותיו המתפתחות לאורך חקירתו הנגדית.

<u>מעורבות נאשם 4 בעוקץ המע"מ</u>

149. נאשם 1 עמד בגרסתו על כך שנאשם 4 לא קשור לעניין עוקץ המע"מ (עמ' 7768, ש' 1), אך בחקירתו הנגדית עומת עם שתי שיחות שבוצעו אחת אחרי השנייה **(ת/1793)**.
בשיחה הראשונה משוחחים נאשם 4 והעגיל ולאחר מכן נאשם 4 עובר לשוחח עם נאשם 1 ובשיחה זו נאשם 4 אומר לנאשם 1 כי העגיל צריך לבוא לסיני וכי הוא בדיוק הוריד אותו מהקו ואז נאשם 1 משיב: **"אה, כן אז הוא דיבר איתו על זה, זה נתתי לו תשובה שלילית, אמרתי לו לא מתאים לו ככה וככה לגבוה, אז הוא אמר שהוא רוצה לדבר איתך"** (**ת/1793**, עמ' 2).
כאשר נשאל נאשם 1 איך פתאום נאשם 4 קשור לעסקה עם העגיל שכן קודם לכן עמד על כך שנאשם 4 לא קשור לעוקץ המע"מ השיב תשובה מתחמקת כהרגלו: **"אני לא זוכר את השיחה הזאת"** (עמ' 7768, ש' 13).

עדות נאשם 1 – משקל ומהימנות – סיכום

150. לאחר שהקשבתי רוב קשב לגרסת נאשם 1 ובחנתי אותה בקפידה, לא מצאתי ליתן בה אמון. למעשה אין מדובר בגרסה אחידה כי אם בשלל גרסאות מתפתחות ומשתנות, לרוב בהתאם לתוכני השיחות המפלילות. לא זו בלבד שלא היה בהן כדי להסביר אותן אלא שהן אינן מתיישבות עם גרסאותיהם – הבלתי מהימנות כשלעצמן – של נאשמים 4 ו-16, כפי שיפורט בהמשך. נוכח כל האמור לא מצאתי שיש באיזו מגרסאות נאשם 1 ולו כדי לעורר ספק סביר בגרסת המאשימה.

גרסת נאשם 4

כללי

151. נאשם 4 כפר באופן כללי וגורף במיוחס לו באישום זה. בסיכומיו ובעדותו הכחיש את עדות י.מ, ובעיקר את גרסתו שלפיה נאשם 4 "הביא" את העגיל לעסקה, ואף הביע לפניו את תסכולו על כישלון העסקה במהלך הנסיעה מתחנת הרכבת. נוסף על כך נאשם 4 עשה בעדותו כל מאמץ להרחיק את עצמו מהמעורבים בעסקה, ובעיקר נאשם 16 וציון, ומבקיאותו בפרטיה. התמונה המתקבלת מרצף השיחות שנקלטו בהאזנת סתר היא הפוכה. עם זאת, כפי שצוין, אין בגרסתו הכבושה והמיתממת של נאשם 4 או במסקנתי שהיה **מודע** לעסקה כדי למלא את החסר בראיות התביעה, שאין בהן כדי להוביל, במידת הוודאות הנדרשת, למסקנה שנאשם 4 היה מעורב בעסקה. למצער אין בהן כדי להצביע על מידת מעורבות ההופכת את נאשם 4 לשותף לעבירה. הכול – כפי שיפורט להלן.

152. המאשימה ביקשה לבסס את אחריות נאשם 4 לעבירה המיוחסת לו באישום זה, בהסתמך על עדות י.מ. ועל שיחות שנקלטו בהאזנות סתר, שפורטו בהרחבה לעיל.

153. ביחס לעדותו של י.מ. התמקדה המאשימה בשלושה נושאים:

(1) "הוויכוח" בין ציון אלון לנאשם 4.

(2) שיחת "הבכי" של נאשם 4 באוזני י.מ.

(3) מי הביא את העגיל לעסקה.

להלן תיבחן עדות י.מ. ביחס לכל אחד מנושאים אלה בנפרד, תוך התייחסות ספציפית לשתי שיחות נ/108 ו – נ/182, המחזקות את הספק ביחס לאחריות נאשם 4 באישום זה.

הוויכוח בין ציון אלון לנאשם 4

154. עד המדינה י.מ. תיאר בעדותו הראשית וויכוח בין נאשם 4 לציון אלון, אשר מימנו הבין את חלקו של נאשם 4 בעסקה.

י.מ. העיד כי במהלך הוויכוח ציון אלון הטיח בפני נאשם 4: "**אתה הבאת את העגיל, איך זה שנוצרה הבעיה הזאת? איך זה שאי אפשר ליצור קשר עם חבורת אופנועים, איך נוצרה הבעיה הזאת?**" **ונאשם 4 ענה לו: "תקשיב אני עשיתי עסקאות סמים עם הבחור העגיל הזה והכל היה בסדר איתו [...] (עמ' 3650, שורות 26-31).**

לדברי י.מ. מהוויכוח הנ"ל הוא הבין את חלקו של נאשם 4 בעסקה – "**הוא היה שותף בעסקה, הוא היה אחראי, הוא היה האבא של המוטי הזה, של העגיל**" (עמ' 3652, שורות 29-32,עמ' 3653, שורה 1).

י.מ. בחקירתו הנגדית עומת עם הגרסה שציון אלון הוא "האבא" של העגיל ולא נאשם 4.

[...]

ש. אני אומר לך שמהשיחה הזאת אפשר ללמוד שישראל אוזיפה הוא בכלל לא כמו שאתה אומר, הוא בכלל לא האבא של העגיל בכל הקשור לעסקה הזאת של אוסטרליה, אלא דווקא ציון אלון, הוא האיש שהביא את העגיל והוא האיש בעצם אפשר לקרוא לו "האבא" של העגיל.

ת. <u>זו הייתה דעתי</u>, אני ראיתי התנהלות מעבר לשיחה הזאת של ישראל אוזיפה ושל ציון אלון, שציון אלון מטיח בישראל אוזיפה שהוא הביא אותו [...] (עמ' 4325 שורות 14-21).

155. מבלי לגרוע מהאמון שמצאתי ליתן בעדות י.מ. הרי שאין בעדותו – כי נאשם 4 היה "שותף" בעסקה, מבלי שנתבקש להסביר את חלקו של נאשם 4 כשותפות ובמה התבטאה – הרי שלא ניתן לבסס על עדות לאקונית ונטולת פרטים זו, את אחריות נאשם 4 לעבירה המיוחסת לו.

מחקירתו הנגדית של י.מ. עולה בבירור שאף עדותו – בדבר אחריות נאשם 4 להבאת "העגיל" לעסקה – היא למעשה דעתו הפרטית ולא עדות מכלי ראשון שניתן לבסס עליה ממצא במשפט פלילי.

<u>שיחת התסכול של נאשם 4 לעד המדינה י.מ.</u>

156. י.מ העיד כי כאשר נאשם 4 אסף אותו מתחנת הרכבת באנטוורפן ולקח אותו לפגישה עם נאשם 1. שם הוא גם ראה את העגיל. ובנוכחותו אמר לו נאשם 1 "**אני אפרק אותך**" ו-"**אתה תדאג לדבר הזה שקרה**" (עמ' 3651, ש' 17-19). י.מ עוד העיד כי באותה נסיעה מתחנת הרכבת, נאשם 4 גם דיבר איתו על העסקה הזו שכשלה ועל אותה קבוצה של אופנוענים מאוסטרליה ועל התסכול שלו מכך, כפי שיפורט להלן:

ת. היו הרבה שיחות על עסקת הסמים הזאת, שהתנהלו בבית אצל ציון אלון, הרבה ויכוחים [...] כמו שאמרתי בין ציון אלון לישראל אוזיפה, כשישראל לקח אותי לפגישה עם יצחק אברג'יל שם הוא גם דיבר איתי על העסקה הזאת שבעצם כשלה ושאי אפשר לאתר את אותה קבוצה של אופנועים מאוסטרליה, שם בעצם הוא סיפר לי גם על התסכול שלו, בוא נקרא לזה בכה [...] (עמ' 3653 ש' 16-21).

157. מעבר לכך שבחקירתו הנגדית שינה י.מ. את גרסתו – ביחס לכך שנאשם 4 "בכה" באוזניו, בעניין כישלון העסקה – עת טען כי אינו זוכר (עמ' 4317 ש' 21-32). ובהמשך שב לגרסתו בחקירה הראשית (עמ' 4318 ש' 1-10).
הרי שאין בעצם הבעת תסכולו של נאשם 4, באזני י.מ., בדבר כישלון העסקה כשלעצמה, כדי ללמד על שותפות, כעסקה, או שנטל בה חלק כלשהו.

<u>מי הביא את העגיל לעסקה?</u>

158. כזכור י.מ העיד שנאשם 4 הוא זה שהביא את העגיל לעסקה (ראו פסקה 33 לעיל).
נאשם 4 דחה בשתי ידיים את הטענה כי הוא "שהביא" את העגיל.

159. נאשם 4 העיד כי שמע על העגיל ממישל אבוטבול, חבר שממנו לווה כסף בעבר. לדברי נאשם 4, מישל סיפר לו שהתקשה לגבות את החזר ההלוואה שלווה ממנו העגיל והיה צורך ללחוץ עליו (עמ' 8457, ש' 18-25). אליבא נאשם 4 הוא הכיר את העגיל דרך ציון; הוא לא ידע על אודותיו של העגיל ולא היה לו דבר עימו (עמ' 8476, ש' 8-13).

160. לדברי נאשם 4, נאשם 1 וציון הכירו את העגיל בדרום אפריקה ואילו הוא הכיר אותו רק לאחר מכן, דרך ציון. ניכר בנאשם 4 כי היה חשוב לו להבהיר שהיכרותו עם העגיל הייתה מאוחרת מהיכרותו של העגיל עם נאשם 1 וציון, משום שרצה להפריך את הטענה של י.מ כי הוא ש"הביא" את העגיל לעסקה (עמ' 8491, ש' 20-26).

161. לחיזוק גרסתו זו של נאשם 4, כי לא הביא את העגיל, הפנתה ההגנה "להודאת" ציון בשיחה נ/108, כי הוא זה שהביא את העגיל, ולהתייחסות נאשם 4 לדבריו אלה של ציון בשיחה:
"זו התשובה שלי, זו התשובה הכי טובה, הוא אומר אני הבאתי את הבן-אדם הוא השבית את האנשים שנה שלמה, הוא עצמו אומר: אני הבאתי את הבן-אדם. אם הוא מדבר שנה שלמה זה בכלל תקופה לפני שאני בכלל מכיר אותם" (עמ' 8548, ש' 2-6).

162. בחקירתו הנגדית ע"י ב"כ נאשם 4, עומת י.מ. עם דברי ציון אלון לנאשם 4, בשיחה (נ/108):
במהלכה אומר ציון לנאשם 4: **"... אבל בחייך אני הבאתי את הבן אדם, בוא'נה והוא השבית**

אותנו שנה, רק על סמך זה...וואלה הבן אדם נתן לנו, מכר לנו אשליה...מה זה?" (ת/1787 עמ' 4 שורה 33-36).

י.מ. הסביר שבדבריו אלה התכוון ציון לכך שהציג את העגיל בפני גבי בן הרוש ולאחר מכן כהוראת נאשם 1 לקח מגבי בן הרוש כסף שהושקע בעסקה:

ת. פה בוזגלו מספר בדיוק את מה שסיפרתי פה [...] ישראל אוזיפה הביא את העגיל, ציון אלון לקח כסף מגבי בן הרוש [...], והוא היה אחראי, הוא הביא, כשנתנו את הכסף של ההשקעה כך הבנתי מציון אלון [...]. ואני ראיתי ויכוח. <u>זו הפרשנות שלי, כך אני מפרש את זה.</u>

[...]

ש. אתה הרגע אמרת שזו הפרשנות שלך. אני מעמת אותך עם הגרסה "אני הבאתי את הבן אדם".

ת. נכון, הוא הביא את הבן אדם, הוא הציג אותו לגבי בן הרוש [...]. הוא הביא אותו, אנשים עוד השקיעו כסף [..] (עמ' 4326 ש' 9-23).

163. יוטעם כי י.מ. אינו צד לשיחה זו. ולפיכך, התייחסותו אליה היא בגדר פרשנות בלבד. המאשימה ביקשה בסיכומיה לאמץ את פרשנות י.מ. אך בחומר הראיות נמצאה שיחה נוספת, **(נ/182)**, שיש בה כדי לחזק דווקא את ההגנה לפיה ציון ולא נאשם 4 – הוא זה שהביא את העגיל, כפי שיפורט להלן.

בשיחה זו מיום 24.7.03 בין נאשם 4 ובין ציון אלון, מברך נאשם 4 את ציון ומאחל לו: **"...שבשנה הבאה שלך כל משאלות ליבך יתגשמו, <u>תמצא עוד כמה עגילונים קטנים</u>... באמת אני מאחל לך שיהיה לך רק טוב... בעזרת השם <u>בלי עגילים</u>..."** (ההדגשות הוספו – י"ל).

164. יש בשיחה זו, ובמיוחד בדברי נאשם 4, כדי לחזק את האפשרות שציון אלון הוא שהביא את העגיל ולא נאשם 4. זאת מפני שלו הביא אותו נאשם 4, כלום היה מלגלג על ציון? הדעת נותנת שיש להשיב בשלילה לשאלה זו.

165. במצב הדברים המתואר, כשעל הכף מונחת אמירתו הברורה והחד-משמעית של ציון שהוא "הביא" את העגיל, מול פרשנותו – האפשרית, אך לא היחידה – של י.מ לאמירה זו, כי הכוונה לכך שציון הציג את העגיל בפני בן הרוש, ואין בכך כדי לשלול את טענתו ש"האבא" של "העגיל" בעסקה היה נאשם 4 – הכף נוטה לטובת ההגנה. שכן, הבסיס לעדות י.מ שנאשם 4 הוא ה"אבא" של העגיל, היא מסקנה שהסיק כתוצאה מוויכוח בין נאשם 4 לבין ציון, ש-י.מ נכח בו.

166. עם זאת, לעניות דעתי, מדובר במסקנה שהסיק י.מ. מהוויכוחים להם היה עד ולא בעובדה שניתן לבסס עליה הרשעה. מאמין אני ל-י.מ שנכח בוויכוח ושמע את שהעיד, אך אין בכך- ואף לא בפרשנותו לדבריו המפורשים של ציון אלון בשיחה המתוארת – כדי להסיר את הספק המתעורר, לנוכח דבריו המפורשים של ציון אלון שהוא זה ש"הביא" את העגיל.

167. הספק מתחזק נוכח דברי ההתפעלות שמשמיע נאשם 4 בשיחה (נ/108), על אומץ ליבו של העגיל, וכפי שפורט לעיל באופן שאינו מתיישב עם אחריותו הנטענת ל"הבאת" העגיל לשיחה ולכישלונה.

168. באופן דומה, מקובלת עלי עדות י.מ. כי עת הסיעו נאשם 4 מתחנת הרכבת באנטוורפן, הביע בפניו נאשם 4 את תסכולו מכישלון העסקה. עם זאת, לאור מעורבותו העמוקה של נאשם 4 בנעשה בארגון, אין בעצם ידיעתו על המתרחש ובכך שחלק את תחושותיו בעניין זה עם י.מ. כדי ללמד על עצם מעורבותו בעסקה, על היותו חלק ממנה, ובוודאי שלא על מידת מעורבותו והיקפה.

בעניין זה, יש טעם רב בטענת נאשם 4 בסיכומיו כי אף אם תתקבל גרסת י.מ. במלואה, אין בה כדי ללמד על חלקו הנטען של נאשם 4 בעסקה.

<u>היכרות עם עד המדינה י.מ</u>

169. נאשם 4 העיד בחקירתו הראשית כי ראה את י.מ מספר פעמים בבלגיה, אולם לא היה לו איתו קשר עסקי. לדברי נאשם 4 פגישה אחת הייתה כאשר התבקש להסיע את י.מ מתחנת הרכבת לפגישה עם נאשם 1. הפגישה נערכה בבלגיה מחוץ לביתו של נאשם 4. פגישה נוספת נערכה כאשר הביא להם דרכון. מעבר לכך, נאשם 4 העיד כי אינו זוכר באופן מפורט עוד פגישות, אך ייתכן והתקיימו (עמ' 8476, שורות 32-21 עמ' 8477 שורות 3-1).

170. בחקירתו הראשית התבקש נאשם 4 להידרש לדבריו של עד המדינה י.מ על כך שבמהלך הנסיעה מתחנת הרכבת לפגישה עם נאשם 1, שיתף את י.מ תסכולו על כישלון עסקת הסמים. נאשם 4 העיד כי בנסיעה זו נפגש פעם ראשונה עם י.מ ולכן לא סביר כי ישתף אותו במידע אישי (עמ' 8577, ש' 13-7).

171. כאשר נאשם 4 נשאל על שיחה זו בחקירתו הנגדית הוא דבק בגרסתו שמדובר בעסקת אגרות החוב (עמ' 8986 9-6). כנשאל מדוע לא הזכיר זאת בחקירתו הראשית, נאשם 4 טען שוב כי ביקש שישאלו אותו על כך, אולם עורך דינו לא עשה זאת (עמ' 8978, ש' 23-7).

<u>הפגישה בספרד</u>

172. נאשם 4 הכחיש אף שהשתתף בפגישה בספרד וממילא את הטענה שבפגישה זו כעס עליו נאשם 1 על כישלון העסקה ועל הבאת "העגיל" לעסקה (עמ' 8490 שורות 32-3, עמ' 8491 שורות 32-17).

<u>היכרות עם נאשם 16</u>

173. נאשם 4 טעם כי הכיר את נאשם 16 בבלגיה, ומלבד עסקת סיגריות שכשלה לא היה ביניהם כל קשר עסקי (עמ' 8467, שורות 32-21).

<u>היכרות עם ציון אלון</u>

174. נאשם 4 העיד כי אף את ציון אלון הכיר בבלגיה. נאשם 4 הדגיש כי הקשר ביניהם היה חברי בלבד, והתבטא לעיתים, בבילויים משותפים.
נאשם 4 התחמק מתשובה ישירה לשאלה האם ביקר בביתו של ציון אלון בספרד, טען שייתכן שביקר פעם אחת, אך אינו זוכר (עמ' 8471, שורות 23-9).

175. עם זאת, ולמרות שטען שאינו זוכר, בלהט מאמציו להרחיק את עצמו מהמעורבים בעסקה, בחקירתו הנגדית ידע נאשם 4 לשלול בוודאות את האפשרות שפגש את נאשם 16 ואת "העגיל" בביתו של ציון אלון (עמ' 8768, שורות 32-31, עמ' 8769 שורות 26-1).

<u>סתירות בגרסת נאשם 4</u>

176. בעדותו של נאשם 4 נתגלו מספר סתירות משמעותיות שיש בהם כדי להצביע על מגמתיות גרסתו ועל מאמציו להרחיק את עצמו מהמעורבים בעסקה.

177. כך למשל, בחקירתו הראשית העיד נאשם 4 כי אין בינו לבין העגיל וציון אלון עסקים. בחקירתו הנגדית שינה נאשם 4 את גרסתו לגביו עסקים עם ציון אלון ו"העגיל". זאת נוכח שיחה בינו לבין ציון אלון וגבר נוסף מחודש יולי 2003 (**ת/1957**). משיחה זו עולה כי קיימת היכרות מוקדמת בין נאשם 4 לציון אלון, וכי השניים מדברים ביניהם על עסקים משותפים:

"**גבר א' - "ההוא הצרפתי", "יש צ'יפים" [...] אתמול הוא אמר שהוא יתקשר אלי, ייתן לי מספר פקס, הוא לא התקשר.**

ציון - התקשר אליו היום, התנתקה לי השיחה, לא הייתה לי בטרייה. התנתקה לי השיחה [...] (ת/1957 עמ' 3).

גבר א' – לא ידוע מה קורה. אשכרה לא ידוע מה קורה. יש את הבן – אדם של הסיגריות גם (מילים לא ברורות) שזה לא עכשיו הוא לא, לא מוכן לזה ויש לו כבר משלו. וזהו" (ת/1957 עמ' 3).

178. משעומת נאשם 4 עם השיחה, השיב כי לא היו ביניהם עסקים כלל, אלא רק העסק שהם מדברים עליו בשיחה (עמ' 8771 שורות 15-35). לפי גרסה זו כבושה תמך נאשם 4 בעסקה של אגרות חוב איטלקיות שהיו מעורבים בה ציון אלון ו"העגיל" (עמ' 8770 שורות 27-32 ועמ' 8771 שורות 15-21). בנוסף, התייחס נאשם 4 לפרטים שעלו בשיחה אחרת שטרם נשאל על אודותיה (**ת/2013**).

179. משנתבקש נאשם 4 להסביר את הסתירה בין גרסאותיו התחמק מתשובה ענייינית, בנימוק שמאחר שהעסקה לא הניבה רווחים, בהכרח לא הייתה עסקה (עמ' 8772 שורות 15-219).

180. מאמצי נאשם 4 להרחיק את עצמו אפילו מכך שידע על העסקה, באה לביטוי אף בהתייחסותו לדברי "הברכה" המלגלגים לציון אלון - "**שיימצא עוד עגילונים קטנים**" (**נ/182**), בטענה שכלל לא ידע מה המצב בין ציון אלון לבין העגיל, אלא רק ש"העגיל" לקח סכומים גדולים של כסף מאנשים (עמ' 8773 שורות 1-9).

181. גרסתו זו של נאשם 4 לא הותירה רושם מהימן בעיני.
מכלל השיחות שנקלטו בהאזנות סתר, שהעסקה נדונה בהן ושנאשם 4 היה אחד הדוברים – כמו גם מעדותו המהימנה בעיני של י.מ – עולה בבירור שנאשם 4 **<u>ידע</u>** על העסקה והיה בקי בפרטיה, אך לא עולה מהן מסקנה, במידת הוודאות הנדרשת, שנאשם 4 נטל <u>חלק</u> בעסקה.
יש בניסיונותיו של נאשם 4 להרחיק את עצמו אפילו מהיכרותו את פרטיה עסקה, כדי לפגוע משמעותית במהימנות גרסתו המתכחשת.

<u>מקור הסכום של 215,000 ₪</u>

182. בשיחה מיום 13.7.2003 נשמע נאשם 4 לציון אלון, בין היתר, על צ'ק בסך 215,000 ₪ שנתן העגיל (ת/1787).
בעדותו טען נאשם 4 שמקור הסכום של 215,000 ₪ הוא בעסקה של חברו מישל הקשורה בכדורי ויאגרה (עמ' 8972 שורות 2031, עמ' 8973 עמ' 1-5).
משנשאל נאשם 4 מדוע סיפר על כך לציון, הסביר נאשם 4 כי עשה זאת, כדי שציון יידע שבאמצעות לחץ ניתן לגבות כסף מהעגיל (עמ' 8973, 8974 שורות 1-14).

183. הסכום המדויק של 215,000 ₪, מופיע שוב – הפעם מפי נאשם 1 – בשיחה מיום 25.8.03 - עם העגיל. (**ת/1786**). בשיחה זו נשמע נאשם 1 אומר "**אבל אני יודע, אם הם אומרים ש 215 אלף שקל הם שלחו" [...] בקיצור, הם שלחו 800 אלף שקל לא רק 215 אלף שקל".** כאשר בעדותו הסביר נאשם 1 כי מדובר ובעסקאות יהלומים (עמ' 7744 שורות 29-32, עמ' 7745 שורות 1-8)

184. משנתבקש נאשם 4 להסביר את הסתירה בין הגרסאות, טען שאינו יכול להתייחס לגרסת האשם 1 אלא לגרסתו שלו, וחזר על גרסתו שמדובר בחוב שחברו מישל הצליח לגבות מהעגיל.

185. לשאלה האם היתה לו עסקה נוספת עם העגיל וציון אלון השיב נאשם 4 "**יכול להיות, לא זוכר, לא שעשיתי משהו, לא יצא, לא יודע, לא זוכר**" (עמ' 8960 שורות 16-13).

<u>שיחות נאשם 4 עם המעורבים בעסקה</u>

186. משיחות שנקלטו בהאזנת סתר עולה בבירור הקשר של נאשם 4 עם חלק מהמעורבים בעסקה, וניסיונותיו להרחיק את עצמו מהם ולהפחית ממשקל תרומתו, לקשר עמם אף אם היא מתבטאת, לכל היותר, בתיאום טכני של מפגשים.

187. כך למשל, שיחה מיום 20.11.03, בין נאשם 4 לבין "העגיל", מנסים השניים לתאם מועד לפגישה (**ת/1791**). משמעומת נאשם 4 עם השיחה טען כי אינו יודע על מה דיבר עם העגיל וכי ייתכן שהיו לו מפגשים איתו (עמ' 8961 ש' 31, עמ' 8692 ש' 11-1).

188. בהתייחסו לשיחה נוספת מאותו יום, 20.11.03, בינו לבין נאשם 1 וציון אלון, שבה הוא מברר אפשרות להקדים פגישה, טען נאשם 4 כי כלל לא ידע מה נושא הפגישה (עמ' 8962 שורות 32-26, עמ' 8963 שורות 15-8).

189. נאשם 4 התבקש להתייחס לשיחות נוספות מהתאריכים 21/11/03 (**ת/1793**) ו – 21/11/03 (**ת/2010**). בהן נטל חלק ומהן עולה תפקידו המרכזי בתיאום מפגשים בין המעורבים בעסקה, נאשם 1, ציון אלון והעגיל.
מהתייחסות נאשם 4 עולה מגמה בוטה וצורמת להרחיק את עצמו מהמעורבים בעסקה ואף מידיעתו עליה.
גם מעורבותו מתבטאת רק בתיאום טכני של הפגישות (עמ' 8964 ש' 24-31, עמ' 8963 ש' 32-16).

<u>עדות נאשם 4 – משקל ומהימנות – סיכום</u>

190. מבחינת שלל השיחות שנקלטו בהזנת סתר, מתקבלת תמונה ברורה לפיה נאשם 4 היה <u>מודע</u> לעסקה והיה בקי בפרטיה לניסיונות להתגבר על התקלה בעסקה, ובעיקר בתיאום מפגשים לצורך זה.
גרסאותיו הכבושות והמשתנות של נאשם 4, לא הותירו רושם מהימן בעיני.

191. עם זאת, אין בכל אלה, כדי להשלים את החסר הבסיסי בראיות התביעה, ובראשן עדות י.מ שאין בה, כדי לבסס, במידת הוודאות הנדרשת, את יסודות העבירה המיוחסת לנאשם 4.

192. כפי שפורט בהרחבה לעיל, אין בעדות י.מ ביחס לוויכוח בין ציון אלון לנאשם 4, ואף בעניין השיחה שבה הביע נאשם 4 בפניו את תסכולו מכישלון העסקה – כדי ללמד על עצם מעורבות נאשם 4 בעסקה, אלא, לכל היותר, על מודעותו לה ועל אכזבתו מכישלונה.

193. בשיחות שנקלטו בהאזנת הסתר, שבהן השתתף נאשם 4 – כפי שפורט בהרחבה לעיל, יש כדי לחזק את הספק בדבר "תרומתו" הנטענת של נאשם 4 לעסקה, הבאת העגיל והן מצביעות דווקא על כך שציון אלון הוא זה שהביא את העגיל, לעסקה. (נ/**108** ו – נ/**182**).

לאור כל האמור, מסקנתי היא, שלמרות גרסתו הכבושה והבלתי מהימנה של נאשם 4, אין בראיות התביעה, כדי לבסס, מעבר לכל ספק סביר את העבירה המיוחסת לו.

<u>גרסת נאשם 16</u>

154. במענה לכתב האישום הכחיש נאשם 16 באופן כללי וגורף את המיוחס לו באישום השביעי אך הוסיף כי לא ביקר באוסטרליה במועדים הרלוונטיים לכתב האישום או לאחריהם.

155. ייאמר מיד שהתרשמותי היא שגרסתו של נאשם 16 נתפרה למארג הראיות שהוצג בפניו וכן לנוכח עדותו של נאשם 1. הגרסה שמסר נאשם 16 בחקירתו הראשית סותרת את הגרסה שנתן בחקירתו במשטרה ובהתאמה לעדותו של י.מ אישר בעדותו נאשם 16 חלקים רבים שהוכחשו על ידו בחקירתו וכך למעשה צמצם את גדר המחלוקת בעדותו. הכל – כפי שיפורט להלן.

<u>גרסת נאשם 16 – בחקירה ראשית</u>

156. נאשם 16 ניסה לתאר את היכרותו ואת קשריו עם המעורבים בעסקה כקשרים תמימים, חבריים ולא עסקיים, כפי שיפורט להלן.

<u>הכרות עם ציון אלון</u>

157. נאשם 16 העיד כי הכיר את ציון אלון בסביבות שנות האלפיים בקזינו ביוהנסבורג שבדרום אפריקה ולימים הם נהיו חברים, שמרו על קשר, ומדי פעם הוא היה נוסע לבקר אותו במוזמביק (עמ' 10984 ש' 3-7). מעבר לכך טען נאשם 16 כי לא היה שותף באף עסקה עם ציון למעט שיחה שלהם על יהלומים שלא יצאה לפועל.

<u>הכרות עם מוטי אטיאס – העגיל</u>

158. לדברי נאשם 16, הכיר את העגיל סביב שנת 2002 באחת מהפעמים שבא לבקר את ציון ביוהנסבורג ושמע את העגיל ודוד מדברים על סיגריות וויאגרות, וכי הוא ידע שהעגיל מתעסק בסיגריות מזויפות שמיוצרות בסין ונשלחות למקומות שונים (עמ' 10984 ש' 18-23; עמ' 10994 ש' 12-13). נאשם 16 הוסיף שהוא התרברב בפני דוד והעגיל שהוא יכול לסדר להם "כניסה" לאוסטרליה כלומר לסדר חברה שתקבל את הקונטיינר של הסיגריות (עמ' 10985 ש' 1-12).

<u>הכרות עם נאשם 4</u>

159. נאשם 16 העיד כי הכיר את נאשם 4 בסביבות שנת 2003 בהולנד או בבלגיה עם ציון אלון כאשר העביר לו דוגמאות של סיגריות. מאז לדבריו ראה אותו נפגש איתו מדי פעם אך הם לא היו חברים והוא לא זוכר שהוא ראה אותו בספרד.

"באמת שלא זוכר שראיתי את ישראל בספרד כשאני הייתי בספרד, ולא היה לי איתו קשר מיוחד, לא הייתי חבר שלו, זהו, לא היו לי איתו קשרים חברתיים, הכרתי אותו תקופה מאוד קצרה ומדי פעם היינו נפגשים ומדברים, לא היה לי איתו משהו מיוחד" (עמ' 10986 ש' 3-6).

עוד הוסיף כי נודע לו מ"ריכולים" שנאשם 4 מתעסק בתחום אפור יותר של סיגריות ויהלומים (עמ' 10986 ש' 7-10).

<u>הכרות עם נאשם 1</u>

160. נאשם 16 העיד כי הכיר את נאשם 1 בשנת 2002 אצל ציון אלון באפריקה והתרברב בפני נאשם 1 בקשרים שלו עם יהלומנים באפריקה. הוסיף כי אולי ראה את נאשם 1 שוב פעם או פעמיים בספרד ובבלגיה או בהולנד אך לא היה לו איתו קשר חברי והם לא היו חברים (עמ' 10986 ש' 11-20).

<u>הכרות עם שי סילם</u>

161. נאשם 16 העיד כי הכיר את סילם לפני 20 שנה דרך חבר משותף, איתן נוי, אבל מאז לא היה לו שום קשר איתו ואף טען כי אפילו לא זיהה אותו כשהוא נכנס לעימות עימו בחקירת המשטרה (עמ' 10986 ש' 21-29).

<u>הכרות עם עופר אטיאס</u>

162. נאשם 16 העיד כי לא הכיר בכלל את עופר אטיאס ואף פעם לא ראה אותו וכל מה שהוא יודע שהוא חבר של אחיו התאום שהיה איתו באוסטרליה בשנת 2003 (עמ' 10986 ש' 32-30).

<u>הכרות עם יניב בן סימון</u>

163. נאשם 16 העיד כי הכיר את יניב בן סימון בדרום אפריקה אצל ציון ולפעמים נפגש איתו, אך לא היה לו מעבר לזה שום קשר איתו והוא לא עשה עבורו שום דבר (עמ' 10987 ש' 4-7).

<u>הכרות עם י.מ</u>

164. נאשם 16 העיד כי הוא לא זוכר שאי פעם ראה את י.מ או הכיר אותו ויתכן שבספרד הוא ראה אותו אבל מעבר לזה לא היה ביניהם שום קשר וכך גם ביחס לאחיו של י.מ (עמ' 10987 ש' 11-14).

165. למען הסר ספק, גרסת נאשם 16 ביחס לנסיבות התמימות, כביכול, של היכרותו עם המעורבים בעסקה, במיוחד בשים לב לתוכן השיחות, שנקלטו בהאזנת סתר, כפי שפורט לעיל, לא הותירה רושם מהימן. התרשמותי היא שמדובר בגרסה מיתממת ומגמתית וזאת מעבר להיותה גרסה כבושה שלא ניתן הסבר לכבישתה.

<u>גרסת ההלוואה לעגיל</u>

166. גרסת ההלוואה לעגיל לא בא זכרה ולו פעם אחת בחקירתו במשטרה של נאשם 16 או במענה לכתב האישום או בדיון הארכת המעצר שלו. גרסה זו מצאה דרכה לנאשם 16 רק לאחר שנאשם 1 סיפר אודותיה בעדותו ועל כן יש לבחונה בזהירות רבה.

167. בחקירתו הראשית, טען נאשם 16 טען כי באמצע שנת 2002, הרוויח בקזינו סכום של 50,000 יורו. ביציאה מהקזינו הבחין במקרה בעגיל שהיה שם ודיבר איתו על כך שהוא מחפש דרך להעביר כסף לארץ והוא מעוניין להסתייע בו לשם כך. העגיל הסכים ואמר לנאשם 16 שמדובר בעניין של שבועיים שלושה והוא יקבל את הכסף בארץ. נאשם 16 העיד כי לפני שהעביר את הכסף לעגיל הוא יצר קשר עם ציון וסיפר לו שהוא רוצה לשלוח איתו את הכסף לארץ וציון אמר לו לא לדאוג כי העגיל איש עסקים.

נאשם 16 העביר את הכסף לעגיל וכעבור שבועיים שלושה כשהכסף לא הגיע הוא התחיל לחפש אותו אך העגיל התחמק ממנו ולבסוף נאשם 16 הגיע אליו הביתה לנהריה. נאשם 16 טען כי במשך שנה העגיל מרח אותו וב-2003 הוא כבר היה מיואש אחרי שגם ציון סיפר לו שהעגיל נוכל ועוקץ אנשים והוא הבין שהוא גם מסובך עם אנשים אחרים הוא פנה לציון לעזרתו שכן הוא הרגיש אחריות על העגיל. ציון הציע לנאשם 16 לערב את נאשם 1 "**הוא ישמע את השם של יצחק והוא ישלם**". נאשם 16 העיד כי נסע יחד עם ציון להיפגש עם נאשם 1, בפגישה דרש נאשם 1 לקבל תשלום של חמישים אחוז מסך הגבייה ומאחר ונאשם 16 ידע כי אין לו הרבה אופציות הוא הסכים.

168. נאשם 16 העיד כי ביקש שילחצו על העגיל אבל שלא יפגעו בו וכשהוא ראה שנאשם 1 מתעצבן היה נפגש בחשאי עם העגיל ומדבר איתו כי רצה להימנע מפגיעה בו. בסוף העיד נאשם 16 שלא קיבל את כספו בחזרה (עמ' 10994 ש' 12-32 ; עמ' 10995 ש' 1-28).

כינוי העורב

169. לאורך חקירתו במשטרה הכחיש נאשם 16 באופן גורף כי הוא מכונה "העורב". רק לאחר שנאשם 1 זיהה אותו בכינוי "העורב" או ה"הציפור" הודה נאשם 16 בעדותו הראשית כי שיקר לחוקרי המשטרה וכי הכינוי שלו זה אכן "העורב" כפי שטען גם י.מ בגרסתו. כשנשאל בחקירתו הנגדית כיצד ניתן להאמין לו לאחר שהודה ששיקר במצח נחושה לחוקרי המשטרה ואף נשבע בפניהם בילדים שלו ובכבוד שלו שהוא לא העורב השיב כי היה מבוהל וזו הייתה התגובה הספונטנית שלו (עמ' 11010 ש' 23-32 ; עמ' 11011 ש' 1-3). לאחר מכן הוסיף כי גם רצה להגן על אחיו שגם הוא כונה "העורב". מתקשה אני להבין כיצד מדובר בתגובה ספונטנית או בבהלה מן המעצר שכן נאשם 16 חזר והכחיש זאת לאורך חקירותיו עד ששמר על זכות השתיקה כולל בעימות שנערך לו מול י.מ. בנוסף, כנשאל נאשם 16 מדוע בשלב שאחיו כבר לא היה עצור לא חשף את האמת ביחס לכינוי השיב שהוא כבר "הלך על אוטומט" (עמ' 11012 ש' 19-21). נאשם 16 אף הודה כי זו לא הפעם הראשונה שנעצר כך שלא מדובר בחוויה מיטלטלת שלא היה לה אח ורע בחייו (עמ' 11010 ש' 23-32 ; עמ' 11012 ש' 1-6).

170. לא זו אף זו. נאשם 16 לא ידע להסביר מדוע הסתיר את כינוי "העורב" אם לא עשה כלום ונתלה בתשובות חוזרות של בהלה ופאניקה שחש בחקירות (עמ' 11011 ש' 14-30).

171. טענתו העיקרית של נאשם 16 לסיבה בעטיה שיקר בחקירתו ולחילופין שמר על זכות השתיקה, היא הפחד והחשש שחש במהלך המעצר והחקירות, אולם, בחקירתו הנגדית הטיחה בו המאשימה כי באחת מחקירותיו אמר לחוקרי המשטרה שאין לו בעיה למסור גרסה והוסיף "אתם תופתעו" – אמירות אלה לא מתיישבות עם הפחד והחשש הרב שתיאר נאשם 16 שגרמו לו להימנע מליתן את גרסתו בשלב זה. תשובתו בחקירה הנגדית הייתה אף היא מבולבלת וניכר כי נאשם 16 היה צריך "לחשוב" כיצד להשיב עליה כך שלא תסתור את שנאמר אך קודם לכן בחקירה : **"מה זאת אומרת איך זה מסתדר? אני אמרתי להם שאני... את יכולה לחזור רק על ההתחלה של השאלה?"** ובהמשך השיב כי מה שהיה צריך "להפתיע" את החוקרים **"אני אפתיע אותם שאני לא הייתי ב-2003 באוסטרליה"** (עמ' 11048 ש' 18-13 ; עמ' 11049 ש' 1).

סתירות בגרסת נאשם 16

הכרות עם נאשם 1

172. בחקירה במשטרה אמר שראה את נאשם 1 אולי פעם אחת בחיים שלו וכשנשאל למה שיקר אמר שהיה בלחץ מהמעצר (עמ' 11033 ש' 14-30). ניכר כי נאשם 16 "מזגזג" בסיפור שלו כך

שאף הוא בעצמו לא בטוח מה נכון אלא רק מנסה לא ליפול בלשונו וליתן תשובות שונות מאלה שנתן בעדותו הראשית, כך ביחס לפגישה הראשונה שלו עם נאשם 1:

ת: של 2003. וזו פעם ראשונה שראיתי אותו, ואז זה היה שציון אמר לי : בוא נכניס את יצחק לתמונה ואז יצחק בא...

ש: להכניס אותו לאיזה תמונה?

ת: לחוב של העגיל, [...]

ש: אז פעם ראשונה שאתה פוגש את יצחק זה בפעם הזאת של הסיפור של הגבייה של ה-50 אחוז? אני רוצה להבין? (עמ' 11034 ש' 14-23)

ובהמשך נאשם 16 מתקן את עצמו ומתאים את תשובתו לגרסתו מהחקירה הראשית:

ש: זאת הייתה הפגישה הראשונה שלך עם יצחק?

ת: לא, את יצחק ראיתי לפני זה באפריקה, אם בבלגיה או בהולנד אני לא זוכר.

ש: אז הייתה לך פגישה קודמת עם יצחק לפני הגבייה?

ת: נכון, באפריקה (עמ' 11036 ש' 4-7).

<u>ההכרות עם העגיל</u>

173. בחקירתו הכחיש נאשם 16 כי הכיר את העגיל ואילו רק בעדותו הראשית הודה כי הכיר את העגיל ובאילו נסיבות.

תחילה שנשאל בחקירה הנגדית למה שיקר בחקירה במשטרה שהוא לא מכיר את מוטי אטיאס ענה שהוא לא זכר את השם שלו אלא זכר אותו בתור העגיל, ואז המשיכה המאשימה ועימתה אותו מול כך שגם בחקירה במשטרה העלו בפניו את הכינוי של מוטי אטיאס "העגיל" ואף הראו לו תמונות לזיהוי אך הוא המשיך בהכחשתו, לכך השיב נאשם 16 כי "**לא היה לי בא להגיד הרבה דברים**" (עמ' 11037 ש' 23-32).

<u>50 או 60 אלף יורו?</u>

174. בעדותו הראשית כמתואר לעיל העיד נאשם 16 כי ביקש להעביר סך של 50,000 יורו באמצעות העגיל לארץ וכי זה הסכום שבהמשך ביקש שנאשם 1 יגבה חזרה. אך בחקירתו הנגדית (לאחר הפסקה שדרש בא כוחו של נאשם 16) "תיקן" את הסכום ל60,000 יורו – הסכום בו נקב לכתחילה נאשם 1 עת פרס את גרסתו בבית המשפט (עמ' 11041 ש' 18-32).

<u>סתירה בין עדות נאשם 16 לדבריו בדיון המעצר</u>

175. בעדותו בבית המשפט מסר נאשם 16 כאמור לעיל כי הוא פנה לציון אשר ביקש להכניס לתמונה את נאשם 1 ולהסתייע בו לגביית החוב מהעגיל ובהמשך בפגישה שהתקיימה בין נאשם 16 ציון ונאשם 1 אמר נאשם 16 לנאשם 1 את הדברים הבאים: "**בפגישה הזאת**

בגדול אני אמרתי ליצחק: אני הלוויתי לבן אדם כסף, יצחק לא נתן לי הרבה הוא לא מעניין אותי מי ומי נגד מי וכמה הוא חייב" (עמ' 11046 ש' 27-28).
כלומר, לפי גרסה זו מי שעירב את נאשם 1 בגביית החוב מהעגיל היה נאשם 16.

176. בדיון המעצר של נאשם 16 מסר גרסה אחרת הסותרת את הגרסה שנתן בבית המשפט: **"הנושא של יצחק אני בכלל לא הבאתי אותו, העגיל הביא אותו, לא היתה לי בריה"** (**ת/2215** עמ' 32 ש' 9-24). עת עומת עם האמור בחקירתו הנגדית השיב כי התכוון שלא הוא הביא את נאשם 1 לתמונה אלא ציון אך דברים אלה אינם מיישבים את הסתירה כאמור והוסיף בהמשך כי **"אל תחפשי את האמירות האלה כשאתה בלחץ ואתה במעצר ואתה רוצה להשתחרר, אם אמרת מילה כזאת או אמרת 2004 במקום 2005 מיכל, זה בקטנות"** (עמ' 11047 ש' 3-23 ; עמ' 11048 ש' 1-2).

<u>טענת נאשם 16 שלא היה באוסטרליה במועדים הרלוונטיים</u>

177. במסגרת עדותו הראשית, במענה לכתב האישום ואך בסיכומיו נאשם 16 טען כי הוא לא היה באוסטרליה בתאריכים הרלוונטיים לעבירה – בשנת 2003, ואף הכחיש שנסע באמצעות דרכון מזויף (עמ' 11070, ש' 17-25).
נאשם 16 העיד בחקירתו הראשית כי הוא ביקר באוסטרליה בסוף שנת 2002, לפני הסילבסטר לראות זיקוקים. לנסיעה זו הצטרפו דוד נקש ואחיו יוסי (עמ' 10988 ש' 30-22).
לתמיכה בטענתנו הגיש נאשם 16 שני דרכונים **נ/202** ו**נ/203** (עמ' 10944 ש' 2).

178. מקובלת עליי טענת המאשימה בסיכומיה כי בשים לב למכלול הראיות, אין בטענה זו, ואף בדרכונים שהגיש נאשם 16, כדי להשמיט את הבסיס מתחת לעדות י.מ, או כדי לעורר ספק סביר בגרסת המאשימה, מהטעמים הבאים.

179. <u>ראשית</u>, ממכלול הראיות עולה שחברי הארגון נהגו לעשות <u>שימוש בדרכונים מזויפים</u>.

י.מ העיד מפורשות כי נאשם 16 עצמו סיפר לו על כך עת ישבו בחוף הים בספרד וכי לנאשם 4 יש חותמות מזויפות. בעקבות זאת, בהמשך הגיע י.מ לביתו של נאשם 4 בבלגיה, שם הטביע נאשם 4 חומות מזויפות (עמ' 3652, שורות 28-18).

180. <u>שנית</u>, בעדותו בבית המשפט טען נאשם 16 עצמו שהיה בשנת 2002 אצל דוד נקש, וזאת בניגוד לדבריו בחקירתו במשטרה, שם טען שהיה באוסטרליה בשנת 2005 (**ת/489 ב'**, עמ' 11 שורות 32-29). מקובלת עלי טענת המשיבה כי שינוי גרסה זה נובע מרצונו של נאשם 16 להרחיק את עצמו מאוסטרליה במועדים הרלוונטיים. בתגובה לכך טען נאשם 16 כי ניסה

מספר פעמים לקבל ויזה וסורב ולכן בסופו של דבר לא נסע בשנת 2005. מגרסתו זו של נאשם 16 עולה בבירור כי משך תקופה, לאחר הנסיעה הנטענת בשנת 2002, נתקל בקושי לחזור לאוסטרליה, באופן המחזק את האפשרות של שימוש בדרכון מזויף, כפי שיפורט להלן.

181. שלישית, מכלל הראיות עולה בבירור שהעסקה נתגבשה, מבלי שי.מ היה מעורבה בה, וכי י.מ לא נקב במועד המדויק של תחילתה כי כלל לא ידע אותו. לפיכך, לא ניתן לשלול את האפשרות שהעסקה החלה עוד לפני המועד הנקוב בכתב האישום, חודש אפריל 2003 או בסמוך לכך, גם אם נאשם 1, עדיין לא היה בספרד בשלב זה. לאור האמור, לא ניתן לשלול את האפשרות שהעסקה החלה אפילו בשנת 2002, מועד בו נאשם 16 עצמו העיד שהיה באוסטרליה.

טענת נאשם 16 על הטעות בזיהוי של י.מ

182. בחקירתו הנגדית ניסה ב"כ נאשם 16 לערער את עדות י.מ ולעמת אותו עם כך שיתכן והתבלבל בין שני האחים ("הלוקרים") שכן מדובר בתואמים זהים, ולכך הצטרף מעין תרגיל במסגרתו התלבשו נאשם 16 ואחיו באופן זהה – למרות זאת י.מ נותר בעמדתו ועמד על יכולתו להבדיל בין השניים ועל היכרותו עם נאשם 16 (עמ' 4869).

183. דין טענה זו דין טענה זו של נאשם 16 להידחות.
ראשית, מהימנה בעיני עדות י.מ כי זיהה את נאשם 16.
שנית, אמנם נאשם 16 ואחיו תאומים, שבחזותם החיצונית קווי דימון רבים, אך מהתרשמותי, לא ניתן לומר שלא ניתן להבחין ביניהם.
שלישית, מדובר בטענה כבושה של נאשם 16, שהועלתה לראשונה רק בחקירתו הנגדית של י.מ מכלי שניתן לכך הסבר כלשהו. אף מטעם זה, לא מצאתי ליתן לה משקל של ממש.

גרסת נאשם 16 – מהימנות ומשקל – סיכום

184. ממכלול השיחות שנקלטו בהאזנת סתר, עולה בבירור שנאשם 16 היה מעורב בעסקה, בין היתר, ביחד עם הנאשמים 1 ו-4, שוחח עימם ועם מעורבים אחרים בקודים על אודות העסקה, נכח בפגישות והיה חלק בלתי נפרד מהניסיונות לפתור את הבעיה שהתעוררה בעסקה.
הסבריו של נאשם 16 לשיחות המפלילות, היו כבושים, בלתי מהימנים, משתנים וברור והמכריע של המקרים, כלל לא התיישבו עם דבריו הוא בשיחות.
למען הסר ספק, עדות נאשם 16 בכללותה, לא הותירה רושם מהימן בעיני ולא מצאתי שיש בה כדי לעורר ולו ספק סביר בגרסת המאשימה.

185. המסקנה העולה מכל המקובץ היא שהוכחה במידת הוודאות הנדרשת, מעורבות הנאשמים 1 ו - 16 בעסקה, בין המשקיעים ובין באמצעות אחרים, כפי שפעלו לקידומה, ולאחר שעלתה על שרטון, כמי שפעלו לחלצה, וכמי שהיו צפויים ליהנות מרווחיה.
לא הוכחה, במידת הוודאות הנדרשת, מעורבות נאשם 4 בעסקה.

6. <u>דיון משפטי</u>

186. מבחינת יסודות העבירה המיוחסת לנאשמים, אין נפקא מינא שלא התקבלה בידיהם תמורה ממכירת הסמים, שכן לפי הגדרת העבירה לפי סעיף 13 לפקודה, העבירה מתגבשת "בתמורה או שלא בתמורה" דהיינו, מרגע העברת הסם מהולנד לאוסטרליה.

187. חלקו היחסי המדויק של כל אחד מהנאשמים 1 ו – 16 להתגבשות העבירה לא הובהר. עם זאת, אין בכך כדי לסייע לנאשמים שכן, לפי הגדרת העבירה, די במעשה שיש בו "הקלה" של יבוא או יצוא כדי להיכנס בגדר העבירה (ראה: קדמי, **פקודת הסמים המסוכנים** (מהדורה מעודכנת, תשס"ז- 2007) עמודים 177-179 וההפניות שם).

188. מבחינת הגדרת העבירה, אין כל חשיבות למקום הימצאו של מבצע העבירה או של אחד השותפים לה. לפיכך, אין כל ממש בטענת נאשם 1 בסיכומיו, כי לא ניתן להרשיעו בעבירה המיוחסת לו, מאחר שבחודש אפריל 2003 שהה בארה"ב.

189. בעניינו, הוכח שהסמים עברו מהולנד לאוסטרליה וחלקם אף נמכר.
בסופו של דבר, למרות שהחלק הארי של הסמים נעלם, התקבל חלק מהסכום באמצעות סילם.

190. באשר לטיב החומר ולכמותו המדויקת, כפי שפורט במסגרת הדיון באישומים קודמים, הוכחת קיום הסם המסוכן אינה כפופה לכלל הראייה הטובה ביותר וניתן להוכיחו באמצעות ראיות אחרות.
אף בעניין זה אין בידי לקבל טענת נאשם 1 בסיכומיו.

191. אשר על כן, מסקנתי היא שהוכחו כדבעי כל יסודות עבירת ייבוא, ייצוא וסחר בסם מסוכן, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים המיוחסת לנאשמים 1 ו - 16 בכתב האישום כאשר נאשמים אלה פעלו בצוותא חדא ביחד עם אחרים, במסגרת הארגון.

7. <u>סוף דבר</u>

192. <u>לאחר כל האמור, אציע לחבריי כדלקמן:</u>

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

א. לזכות מחמת הספק את נאשם 4 מהעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

ב. להרשיע את הנאשמים 1 ו – 16 בעבירה של ייצוא, יבוא והספקה במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים, בצירוף סעיף 3 לחוק.

<u>אישום שמיני – "12 טון"</u>

(מיוחס לנאשם 1)

השופט שי יניב:

<u>האישום</u>

1. האישום השמיני, שכותרתו "12 טון", מייחס לנאשם מס. 1, יצחק אברג'יל, עבירה של ניסיון לייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "**פקודת הסמים המסוכנים**") בצרוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: "**חוק המאבק בארגוני פשיעה**").

2. על-פי הנטען בכתב האישום המתוקן, בקיץ 2003, נפגש עד המדינה י.מ עם אברג'יל בדירת מסתור בספרד. אברג'יל ציין בפניו, שבבעלותו 12 טון סם מסוג חשיש במרוקו וכי הוא מעוניין להוציאם לקנדה, דרך ספרד, וביקש את עזרתו של י.מ, לאור קשריו במרוקו; והכל, במסגרת הארגון ולשם קידום פעילותו. נטען, כי שווי ק"ג חשיש באותה תקופה עמד על כ-2000$, אשר שווים אותם ימים (אוגוסט 2003), היה כ-8,900 ₪, כך ששווי העסקה, על-פי חישוב שערכה התביעה, עמד על כ- 117,600,000 ₪.

3. לקידום העסקה קישר אברג'יל את י.מ עם שותף קנדי מטעמו, המכונה חנן. י.מ נפגש עם חנן בדירת מסתור בספרד והשניים שוחחו על אפשרות קידום העסקה. בהמשך הורה אברג'יל ל-י.מ שלא להמשיך לקדם את העסקה באמצעות חנן, קישר אותו לאדם אחר המכונה סידני וביקש מ-י.מ להיפגש עימו במרוקו לקידום העסקה. נטען, כי בעקבות האמור הגיע י.מ למרוקו ונפגש עם שותפים מרוקאים מטעמו, לבחינת אפשרות העברת הסמים ממרוקו לספרד. כמו כן, נפגש י.מ במרוקו עם סידני, לבחינת העברת הסמים מספרד לקנדה.

4. בהמשך, כך נטען, נפגש י.מ עם אברג'יל בדירת המסתור בספרד, לעדכונו בהתקדמות העסקה. בפגישה זו ביקש אברג'יל לדעת מדוע העסקה אינה מתקדמת והציע ל-י.מ להיפגש עם עד המדינה טולי, "שהינו בעל קשרים ויכולות בהעברת סמים בין ארצות", על-מנת שיסייע לו בקידום העסקה. בהמשך למתואר, נפגשו י.מ וטולי

בדירת המסתור בספרד ו-י.מ בירר אם יש באפשרותו של טולי לסייע בהעברת חשיש בכמויות גדולות ממרוקו למדינה אחרת. בהמשך, כך נטען, בדק טולי עם אחרים את אפשרות העברת הסמים ממרוקו להולנד או ממרוקו לקנדה, אולם בסופו של יום העסקה לא יצאה לפועל באמצעות טולי או באמצעות י.מ.

נטען, אפוא, כי במעשים המתוארים לעיל, אברג'יל בצוותא עם אחרים ובמסגרת ארגון הפשיעה, ניסה לייצא, לייבא ולסחור בסמים מסוכנים שלא כדין.

במסגרת פרשת הראיות עמדו לפנינו, בעקרו של דבר, גרסת עד המדינה י.מ ומולה גרסתו של אברג'יל. לסיוע הנדרש לעדות י.מ הופנינו על-ידי המדינה לעדות עד המדינה טולי ולשיחות בין המעורבים בפרשה. נפנה אפוא לבחינת הראיות.

<u>גרסת עד המדינה י.מ</u>

5. בעדותו המפורטת תיאר עד המדינה י.מ את נסיבות היכרותו עם אברג'יל ואת מהלכיו לקידום עסקאות סמים במחצית השנייה של שנת 2003, ובכללן האירועים הסובבים את האישום דנן.

י.מ תיאר בעדותו, כי במסגרת ביקוריו אצל ה.צ, ציין שבכוונתו לצאת למרוקו לבקר משפחה מרוקאית העוסקת בהעברת סמים בין מדינות. בעקבות כך הכיר לו ה.צ את יניב בן סימון, המכונה אריק. י.מ גילה את אוזנו של בן-סימון "על דלת הכניסה שלי למרוקו" (עמ' 3618, ש' 11 - 12) ובן סימון סיפר לו "שיש להם" 800 ק"ג קוקאין שנמצאים בדרום אמריקה ושהוא מעוניין להעבירם לאירופה (עמ' 3618, ש' 12 - 13). י.מ הציע לברר עם חבריו המרוקאים לגבי אפשרות העברת הסמים מדרום אמריקה למרוקו, ומשם לאירופה "בסירות מהירות". עוד ציין בן סימון, כי כאשר יצא י.מ לספרד, ידאג להפגיש בינו לבין שותפו, שנמצא אף הוא בספרד, על מנת ש-י.מ יספר לשותף על "דלת הכניסה" למרוקו. במהלך שהותו בספרד נפגש י.מ עם חבריו המרוקאים, הציג בפניהם את עסקת הקוקאין המוצעת ושב ארצה, מבלי שפגש את שותפו של בן סימון. בן סימון ביקש מ-י.מ לנסוע לספרד פעם נוספת, על-מנת להיפגש עם השותף וציין בפניו, כך לפי דבריו של י.מ, ש"אם השותף שלי יידלק עליך אנחנו הולכים לעשות הרבה כסף ביחד". אף ה.צ עודד את י.מ לנסוע לספרד, אמר לו שיפגוש "מישהו חבל על הזמן", שיוכל לסייע לו ולאחיו משה מלול, שכן הם נזקקו ל"מישהו חזק", שייתן להם "גב", לאחר שנשדדו מהם כ-200,000 כדורי אקסטזי בארה"ב (עמ' 3624, ש' 10 - 19).

6. בנסיעתו הנוספת לספרד, בהגיעו לעיירה פוארטו בנוס, נפגש י.מ עם ציון אלון ובהמשך נפגש לראשונה עם אברג'יל. למחרת, בפגישה נוספת ביניהם, שוחח עמו

אברג'יל ביחידות הן על נושאים אישיים והן על נושאים, שמי מהם היה מעוניין לקדם כעסקת 800 ק"ג קוקאין מצידו של אברג'יל ושוד כדורי האקסטזי מצד י.מ (עמ' 3624, ש' 17 - עמ' 3625, ש' 17). לגרסת י.מ, בשלב מסוים, אמר לו אברג'יל: "יש לי 12 טון חשיש", שנמצאים במרוקו (עמ' 3630, ש' 1), שאותם הוא מעוניין להוציא לקנדה בסיוע המשפחה המרוקאית, שמעבירה סמים ממרוקו לאירופה.

לצורך קידום העסקה, הפגיש אברג'יל את י.מ עם אדם בשם סידני, סוחר סמים קנדי, שתואר על-ידי י.מ כ"בחור מרוקאי קנדי עם שרשרת מגן דוד על הצווארי". סידני הגיע במיוחד מקנדה לפוארטו בנוס כדי להיפגש עם י.מ על-מנת לקדם את העסקה. סידני סיפר ל-י.מ כי "יש לי 12 טון חשיש" במרוקו (עמ' , ש' 3632, ש' 8 - 19). כמו כן, ציין בפניו שיש טיסות מסוימות היוצאות מקזבלנקה ישירות לטורונטו, שבאמצעותן ניתן להעביר את החשיש לקנדה.

7. לגרסת י.מ, בהמשך לכך יזם פגישה בטנג'יר עם המשפחה המרוקאית, בהשתתפות סידני. על-פי עדות י.מ, במהלך הפגישה התחמק סידני מלהשיב למרוקאים באשר למיקום החשיש במרוקו ולאופן בו הוא מעוניין להוציאו מהמדינה; ובכך העלה פקפוק בקרבם אודות מידת רצינותו. לדברי י.מ, המרוקאים כעסו על כך שהפגיש אותם עם אדם "לא רציני". י.מ שב לפוארטו בנוס ועדכן את אברג'יל בתוכן הפגישה שלא נשאה פרי ועל כעסם של המרוקאים (עמ' 3632, ש' 26 - עמ' 3633, ש' 2). אברג'יל הניח את דעתו של י.מ וציין בפניו כי אחיו, מאיר אברג'יל, מכיר גנרל בצבא מרוקו, שבכוחו לפעול להעברת הסמים במשאיות לכל מקום שיבקשו. י.מ מציין, שבהמשך עידכן את אברג'יל שהמרוקאים דורשים, תמורת סיועם בהעברת הסמים, שלושה טון חשיש. בפגישה זו בין י.מ לאברג'יל, נטל חלק גם טולי, אותו הציג אברג'יל בפני י.מ כ"מומחה" לענייני סמים. עמדתו של טולי הייתה להציע למרוקאים שני טון חשיש תמורת סיועם (עמ' 3633, ש' 2 - 9).

8. בשובו מספרד לארץ, עדכן י.מ את בן סימון על אודות השתלשלות הדברים. בעקבות כך, בן סימון קישר את י.מ עם אדם בשם חנן והנחה אותו לנסוע לקנדה ולהיפגש עם דודו של חנן, אחד בשם ישראל, לצורך קידום העסקה. בהמשך לכך, מתאר י.מ, כי לפגישה בקנדה טס בדרכון מזויף ונעצר בשדה התעופה בפריז. לאחר ששוחרר, נפגש עם חנן בדירתו של ציון אלון בפוארטו בנוס, לקידום עסקת הסמים. י.מ מספר כי בשלב זה אברג'יל הורה לו להפסיק את המגעים עם חנן. עוד מסר לו אברג'יל כי דודו של חנן, ישראל, עתיד להגיע לספרד ואת העסקה יקדמו עימו. י.מ תיאר בעדותו כי ישראל אכן הגיע לפוארטו בנוס ונערכה עימו פגישה בנמל, בה נטלו חלק אברג'יל, י.מ וישראל. בעקבות הפגישה נשלח י.מ בשנית למרוקו, אך לאחר שלא קודמה עם המרוקאים עסקת הקוקאין הגדולה, לא היו המרוקאים מעוניינים עוד להמשיך בקידום עסקת החשיש והעסקה לא יצאה אל הפועל (עמ' 3632, ש' 8 – עמ' 3634, ש'

10). כמו כן, י.מ תאר בפנינו, כי תחילה הואשם על-ידי אברג'יל וציון אלון בכך, "שבגללי לא מתקדמת העסקה", ואברג'יל "דיבר איתי ואמר לי שיש לי בין שבועיים לחודש ימים להוציא את העסקה הזאת לפועל". אך בסופו של דבר, העסקה לא קודמה בשל "סידני" הקנדי (עמ' 3640, ש' 23 - 27).

<u>גרסת אברג'יל</u>

9. כזכור, גרסת אברג'יל לכלל האישומים נשמעה **לראשונה** בעדותו לפני בית המשפט. זאת, לפי שבחקירותיו במשטרה בחר אברג'יל לשמור על זכות השתיקה ונמנע מלמסור את גרסתו ולהשיב באורח ענייני לשאלות החוקרים. עוד נזכיר, כי אף לאחר מכן, עם פתיחת ההליך לפנינו, נמנע אברג'יל מלהשיב לאישום, ובא-כוחו ציין לפרוטוקול: "אנחנו מודעים למשמעויות הראייתיות של צעד זה" (עמ' 514 לפר', ש' 18-23; וראו סעיף 152(ב) לחוק סדר הדין הפלילי).

10. אברג'יל מאשר בעדותו חלק נכבד מגרסתו של י.מ. כך, מאשר אברג'יל את הפגישה בינו ל-י.מ, שנערכה תוך שהם יצאו "החוצה", בנפרד מהחבורה, ובמסגרתה הועלו שני נושאים, שציין י.מ בעדותו: השוד של כדורי האקסטזי בארצות הברית והחשיש במרוקו (עמ' 7046, ש' 4 - 13). אלא, שלגרסת אברג'יל שני הנושאים הועלו על-ידי י.מ, כאשר בנושא החשיש י.מ ציין באזניו: "אני תקוע עם כמות של חשיש, הוא לא אמר לי מספר... אומר לי אני תקוע עם מספר של חשיש במרוקו, אתה יכול לעזור לי? אמרתי לו לא." (שם).
יתר על כן, אברג'יל מאשר, כי הוא שעירב את טולי בניסיונות לקידום ייצוא הסם ממרוקו. לגרסת אברג'יל, מיד לאחר ששוחח עם י.מ ביחידות כאמור, עם שובו לחבורה, שיתף את טולי בדברים: "אמרתי לטולי... הוא אמר לי שהוא תקוע עם חשיש במרוקו, עם כמות, הוא אומר לי: מה אתה אומר? זה מעניין אותך? הוא אומר לי כן, אולי נצליח לראות מה. אמרתי לו בוא החוצה, קראתי ל-י.מ, אמרתי להם תכירו, זה יש לו קשרים, אני אין לי קשרים, זהו, ונכנסתי לחדר" (עמ' 7046, ש' 20 - 21). לגרסת אברג'יל "**אני <u>תיווכתי</u> בין טולי לי.מ. זהו**." (עמ' 7413, ש' 4), וכן: " ..., אם זה היה יוצא לפועל גם הייתי לוקח אולי קצת כסף" (עמ' 7241, ש' 22).

דיון והכרעה

כללי

11. חזית המחלוקת צומצמה, אפוא, בשלב מתקדם של ההליך, עם שמיעת עדותו של אברג'יל. אברג'יל אינו חולק עוד על-דבר קיומו של ניסיון ייצוא חשיש ממרוקו, אלא שלטענתו חלקו התמצה בתיווך בין י.מ לבין טולי. לגרסתו, היוזמה לביצוע העסקה, כמו גם הסמים, היו של י.מ. אברג'יל מכחיש, אפוא, ניסיון יבוא חשיש ממרוקו **על-ידו**, באמצעות י.מ וטולי. התביעה המפנה לכך, שדי בגרסת אברג'יל כדי ללמד על אחריותו בפלילים למיוחס לו באישום זה, עומדת על כך, שאברג'יל אחראי בפלילים ל**מלוא** הנסיבות העובדתיות המיוחסות לו בכתב האישום.

בחינת עדותו של י.מ

12. נקודת המוצא לבחינת הראיות היא **עדות עד המדינה י.מ**, שהעיד כמובא לעיל, על חלקו היוזם והאקטיבי של אברג'יל בניסיון לקדם את ייצוא הסמים ממרוקו. כך, העיד י.מ, כי אברג'יל היה זה שהכיר לו את סידני, הורה לו לשתף עימו פעולה ולנסוע למרוקו; אברג'יל עודכן על ידי י.מ על כך שהפגישה עם המרוקאים לא צלחה לאור "חוסר רצינותו" של סידני; בהמשך לכך, העיד י.מ, כי אברג'יל ערך לו היכרות עם טולי, "מומחה הסמים" מטעם הארגון, על מנת שיסייע בידו להוציא את העסקה לפועל; לבסוף, אברג'יל היה גם זה שהורה ל-י.מ שלא להמשיך בשיתוף הפעולה עם חנן, אלא רק עם דודו ישראל. מעדותו של י.מ עולה, אפוא, כי אברג'יל היה שותף פעיל ביותר בניסיונות להוציא לפועל את עסקת ייצוא הסמים ממרוקו, תוך מעקב קפדני מצידו.

י.מ מסר עדות מפורטת באשר לאישום זה מידיעתו ומעורבותו האישית. בחנתי בזהירות המתחייבת את עדותו של עד המדינה י.מ והתרשמתי כי העיד מזיכרונו על אודות האירועים שחווה ונטל בהם חלק במסגרת המגעים לקידום עסקת החשיש מושא אישום זה, שלבסוף לא יצאה לפועל. המגע הישיר של י.מ עם אברג'יל היה עבורו רב-משמעות, ותחושתו הקשה על כישלון המגעים לקידום העסקה, תוך שחווה ביקורת הן מצד הארגון והן מצד הקבוצה ממרוקו הותירו עליו את רישומם. בחקירתו הנגדית לבא-כוחו של אברג'יל באשר לאישום זה, תוך שעו"ד וייס מתמקד בפרטי אחת משיחות הטלפון, נותר י.מ איתן בגרסתו והתרשמתי, כי העיד על הדברים, שאותם חווה באורח אישי ונטל בהם חלק מרכזי, כהווייתם. לא למותר לציין, כי כמובא לעיל בהיבטים מרכזיים גרסתו אף אושרה על-ידי אברג'יל. לאחר בחינת הדברים, גרסת י.מ בכל הנוגע לאישום זה, מהימנה עלי וניתן לה מלוא המשקל.

הסיוע – כללי

13. על טיבה של ראיית הסיוע הנדרשת לעדות עד מדינה עמדנו בהרחבה (וראו בפרק הכללי בפתח הכרעת הדין; ובדיון באישום השני). אחד משלושת התנאים הנדרשים מראייה על-מנת שתוכל לענות על דרישת "הסיוע" הוא שתתייחס לנקודה ממשית השנויה במחלוקת בין הצדדים. בפסיקה נקבע, כי ככל שהמחלוקת בין הצדדים רחבה יותר, די בראיה מסייעת **לאחת מנקודות המחלוקת**, על מנת לספק את דרישת הסיוע (וראו בהרחבה סעיף 46 לדיון באישום **השני**). רף הסיוע הנדרש נגזר מטיבה של העדות הטעונה סיוע ומתקיימת ביניהם זיקת גומלין. ככל שהעדות הטעונה סיוע מהימנה יותר ומשקלה גבוה יותר, כך פוחת המשקל הנדרש מראיית הסיוע.

אשר לתנאי בדבר התייחסות לנקודה ממשית המצויה ביריעת המחלוקת בין הצדדים, **המועד הקובע** לקביעת היקף "חזית המחלוקת" בין התביעה לבין ההגנה לצורך בחינת ראיית הסיוע הוא **מועד המענה לכתב האישום**. נוכח האמור, במישור הבחינה של ראיית הסיוע, צמצום זירת המחלוקת בשלב מתקדם של המשפט, לאחר סיום פרשת התביעה, הוא בעל נפקות מועטה.

בענייננו הציב אברג'יל **חזית מחלוקת רחבה במועד המענה לאישום**. בהמשך להימנעות מלהשיב לכתב האישום, הקו שהציג בא-כוחו של אברג'יל בחקרו נגדית את י.מ היה "**אני חושב שמה שסיפרת לנו פה לגבי ה-12 טון זה או שאתה פשוט לא דובר אמת**, או שפשוט העניין הזה בכלל לא קשור אליך, לא שייך לארגון, לא שייך לשום דבר, **זה עניינים שאתה קידמת עם עצמך**..." (עמ' 4067, ש' 30 - 32).
במצב דברים זה, כדברי כב' השופטת ברק-ארז: "ככל שחזית המחלוקת רחבה יותר, **למשל משום שהנאשם מכחיש כליל מעורבות בפרשה המתוארת בכתב האישום**, כך קלה יותר מלאכת התביעה, במובן זה **שדי בכך שתצביע על מעורבות מסוימת של הנאשם במעשים**" (עניין **נחמני**, פיסקה 3 לחוות-דעתה; ההדגשה אינה במקור).

עדות טולי

14. **סיוע לעדות י.מ מצוי בעדות טולי**. טולי מסר בעדותו, שבאחד מביקוריו בספרד הציג בפניו אברג'יל את י.מ כמי ש"יש לו קשרים, סמים, חשיש, תראה אם אתה יכול להיעזר בו" (עמ' 1803, ש' 10 - 12). טולי העיד, שבשיחתם על החשיש, י.מ ציין שיש לו "**יציאה וקניה ממרוקו**" ואף טולי ציין שיש לו "**יציאה ממרוקו**" באמצעות "חבר הולנדי".

15. טולי מציין כי בהמשך לשיחתו עם י.מ נפגש עם חברו ההולנדי ובעקבות פגישה זו, מסר ל-י.מ, שקיימת אפשרות להעביר חשיש ממרוקו לקנדה באמצעות טיסות, בכמות של 100-300 ק"ג בשבוע, וכי אפשרות נוספת היא להעברת סמים ממרוקו להולנד במכולות. בסופו של יום העסקה לא יצאה לפועל (עמ' 1803, ש' 19 – 25 ; עמ' 1803, ש' 31 – עמ' 1804, ש' 6).

16. בעדותו מספר טולי כי ניסה לקדם את העסקה, שכן אברג'יל הוא זה שהכיר לו את י.מ: "ברגע שהוא הכיר לי אותו, אמר לי תסתדר איתו, **אני ידעתי <u>שזה בן אדם שלו</u> ולא הייתה לי בעיה**". העד ציין, כי אם העסקה הייתה יוצאת לפועל היה לו "**רווח מזה**" ("**אני אקבל חלק**"), **כך גם לאברג'יל** ("**שהוא יקבל חלק**"), "**ולכולם, לכל הקבוצה**" (עמ' 1804, ש' 7 - 13).

על אודות התרשמותי ממהימנותו של טולי ומהקפדתו בתיאור עסקת הקוקאין, שבה נטל חלק מרכזי, עמדתי במסגרת האישום **השני**. אותם הדברים יפים כאן באשר לניסיונו לסייע בקידום עסקת החשיש. טולי, ששמו יצא לפניו כ"מומחה" בהעברות סמים בין מדינות, תיאר בפנינו כיצד ניסה באמצעות ניסיונו וקשריו לסייע בקידום העסקה. **עדותו המהימנה תואמת ומשתלבת היטב בעדותו של י.מ**. בא-כוחו של אברג'יל אף נמנע מלחקור את טולי על אודות גרסתו באשר לאישום זה. דין הוא, כי העדר החקירה הנגדית מהווה שיקול במארג השיקולים לקביעת מהימנות העדות (ראו: ע"פ 5606/10 **בוניפד נ' מדינת ישראל**, פיסקה 27 (פורסם ביום 19.12.2012)), וכי "השכל הישר ונסיון החיים מורים אותנו כי הימנעות מחקירה נגדית נובעת ככלל מחשש פן יסובך הנאשם עוד יותר על-ידיה." (ע"פ 9141/10 **סטואר נ' מדינת ישראל**, פיסקה פח (28.4.2014)).

שיחות הטלפון

17. יתר על כן, בראיות מצוי אף **סיוע לנקודה הספציפית שנותרה במחלוקת, על-פי גרסתו הכבושה והמאוחרת של אברג'יל**. המדובר בשיחות הטלפון, שבהן נטל חלק אברג'יל. משיחות אלה עולה במובהק חלקו הדומיננטי והפעיל של אברג'יל המצוי בדברים לפני ולפנים. שתיים משיחות הטלפון, שאליהן אפנה להלן, הן בין נאשם במשפט (אברג'יל) לבין מי שאינו עד במשפט (ציון אלון).

במסגרת האישום **התשיעי** טען בא-כוח נאשם 14 לאי-קבילות דבריו של צד לשיחה, שלא העיד בפני בית המשפט. בבחינת האישום התשיעי נדרשתי לטענות אלה, והאמור בהכרעת הדין בפרק המוקדש לאישום התשיעי יפה לענייננו. בתמצית ייאמר, כי **אין** מניעה לעשות שימוש בדבריו של ציון אלון, הגם שלא העיד במשפט, **לעצם אמירתם**, ולצורך הבנת דבריו של בן שיחו, נאשם במשפט - אברג'יל, שהעיד לפנינו, ועל-מנת לעמוד על **הקשרם**.

18. **שיחת הטלפון ת/1999** - בשיחת טלפון מיום 7.9.2003 בין אברג'יל לבין ציון אלון, נשמעים הדברים הבאים:

> "יצחק אברג'יל: מה איתך, אחי היקר?
> ציון: **יושב פה עם ה'קנדי'** הזה, אני יודע, לסגור את העניינים.
> יצחק אברג'יל: **אה, נו. נו**.
> ציון: ... ושבוע הבא אני מבטיח לרדת, ואמרתי לו 'אני אראה הכל בעיניים והכל זה', ותוך שבועיים הוא אמר זה, אמרתי לו: 'אתה יודע מה, קח מעכשיו חודש, שלא יהיה עיכובים, לא כלום'. אתה מבין? (מילים לא ברורות).
> יצחק אברג'יל: הא – אה.
> ציון: אתה מבין? **משבועיים העליתי לו לחודש שלא יהיה ספקות** ולא יהיה זה. **בסדר?**
> יצחק אברג'יל: **<u>בסדר. בסדר</u>**. מה איתך?" (ת/1199, ש' 10 – 19; ההדגשות לא במקור).

בחינת תוכן השיחה, המתנהלת בראשית חודש ספטמבר 2003, מעלה שהיא בהקשר לאישום דנן - ניסיון ייצוא החשיש ממרוקו. **שיחה זו משקפת הן את מעורבות סוחר הסמים "הקנדי" והן את הארכה שניתנה ל-י.מ לקידום עסקת הסמים מושא אישום זה, לאור התנהלות הדברים בעצלתיים** (עמ' 3640, ש' 13 - 27).

האישור שניתן על-ידי אברג'יל לציון אלון לארכה לקידום העסקה ("**בסדר. בסדר**"), מלמד על כך, שאברג'יל הוא גורם מרכזי, בעל עניין בעסקה, ולא מתווך גרידא, שסיים את מלאכתו ב"הפגשת הצדדים". תוכן השיחה מהווה, אפוא, סיוע ממשי לעדות י.מ בנקודה השנויה במחלוקת.
בחקירתו הנגדית הותיר אברג'יל רושם לא מהימן, כאשר נתבקש להידרש לפרטי השיחה. ראשית, התחמק מליתן הסבר לשיחה בטענה כי אינו מכיר אף קנדי. שנית, לא ידע להסביר הכיצד ציון אלון מעדכן אותו על "הארכה" שניתנה על-ידו לביצוע העסקה, ומבקש את אישורו ("**בסדר?**"), שעה שלגרסת אברג'יל חלקו הסתכם בתיווך גרידא: "**אין לי הסבר, הוא לא מבין על מה הוא מדבר**" (עמ' 7406, ש' 17 – עמ' 7407, ש' 6). אברג'יל אף הכחיש כי עירב את ציון אלון בעסקת הסמים והציע הסבר לפיו י.מ, שהתגורר אצל ציון אלון, סיפר לו על העסקה (עמ' 7407, ש' 17 – 23). גרסתו המתחמקת והמתפתלת של אברג'יל אינה אמינה עלי.

19. **שיחת הטלפון ת/1704** - כשבוע לאחר מכן, ביום 15.9.2003, מתקיימת שיחה נוספת, שאף היא מלמדת על מעורבותו של אברג'יל בקידום העסקה. בשיחה זו מבהיר אברג'יל לציון אלון, שאין צורך שי.מ ימתין לטולי בספרד, שכן הוא ייפגש עימו בישראל:

> "ציון: תגיד לי, ומה עם ה, בקשר ל"נמוך", הוא יגיע אלינו לפה? כי זה עוד מחכה.
> יצחק: **לא, אני חושב שלא.**
> ציון: מה אתה אומר.
> יצחק: כן.
> ציון: **אז הוא יכול ללכת**? למה הוא מחכה.
> יצחק: **כן. כן**, לא, **אבל ידענו את התשובות שמה, "הנמוך" יפגוש אותו שמה, בישראל**" (**ת/1704**, עמ' 1, ש' 19 – עמ' 2, ש' 2; ההדגשות לא במקור).

בחקירתו הנגדית, **מאשר אברג'יל, כי שיחה זו נגעה לעסקת החשיש** מושא האישום, כדלהלן:

> "ש. אז נשמיע את השיחה.
> ת. **אני חושב זה על אותו נושא שהם דיברו, של החשיש. כאילו הוא יפגוש אותו בארץ.**
> ש. **מי יפגוש את מי?**
> ת. **טולי את י.מ"** (פר', עמ' 7413, ש' 25 – עמ' 7415, ש' 3; ההדגשות לא במקור).

אף תוכן שיחה זו, כמצוטט לעיל, מלמדנו שאברג'יל אינו מתווך גרידא, שסיים מלאכתו ב"הפגשת הצדדים".

20. לא זו, אף זו. מסתבר, שציון אלון, דמות מפתח בארגון הפשיעה, מגלה מעורבות פעילה ביותר בניסיון לקדם את הוצאת החשיש ממרוקו. אין חולק על מידת הקרבה של ציון אלון לאברג'יל. כפי שמציין אברג'יל:

> "... תקשיב, **ציון חבר שלי** יותר טוב מטולי, עם כל הכבוד, **יותר טוב מכל האנשים שם**,... **ציון חבר שלי של 200 שנה, חבר שישנים ביחד, קמים ביחד, אוכלים ביחד, בבית-סוהר 24 שעות** ..., **הכל ביחד**." (עמ' 7415, ש' 4 - עמ' 7416, ש' 11).

עד המדינה, י.מ הרחיב היריעה אודות מאפייניה של חברות הדוקה זו:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"... ציון אלון... היה מאוד מקורב ליצחק אברג'יל, ...הוא ריכז בשביל יצחק אברג'יל את כל הפגישות של אנשים שהיו מעורבים בעסקאות סמים...."
(עמ' 3641, ש' 5-2).

הכיצד ציון אלון מעורב בפרשה דנן? כמובא לעיל, כאשר נשאל אברג'יל לפשר שיחתו עם ציון אלון בהקשר לארכה הניתנת לקידום העסקה **(ת/1199)**, בחר אברג'יל לטעון תחילה כי ציון אלון "לא מבין על מה הוא מדבר" (עמ' 7407, ש' 6). ברם, בהמשך חקירתו הנגדית, לאחר שהושמעה לו שיחת הטלפון **ת/1704**, שבה הוא משוחח עם ציון אלון בשאלת הגעת טולי לספרד, נאלץ אברג'יל לסגת מגרסה זו:

ת. **...כנראה שציון, כנראה, שאולי הוא ניסה לדחוף את עצמו לעסקה** והוא חשב שהיא תצליח, אבל העסקה בסוף לא יצאה אל הפועל כי טולי לא מאמין בי.מ

ש. ...

ת. ... עכשיו אם הוא הצליח להתערבב עם י.מ כשותף או כמשהו, שיבושם לו, לא מפריע לי בכלל, ...

...

מי זה הכניס שותף איתו זה לא מעניין אותי.

ש. אבל אתה יודע?

ת. **<u>יודע, אבל זה לא מעניין אותי.</u>**

...

ש. **למה מדווחים לך?**

ת. **<u>אז דיברו איתי, אז דיבר איתי ציון</u>**, ציון חבר שלי של 200 שנה, ...
(פר', עמ' 7415, ש' 7 – עמ' 7416, ש' 10 ; ההדגשות אינן במקור).

אברג'יל נאלץ, אפוא, להתוודות, כי הוא "**<u>יודע</u>**" על כניסתו של ציון כ"שותף", אך עדיין נותר בהכחשתו ("זה לא מעניין אותי").

על-מנת להדגיש את חוסר העניין שלו בעסקת החשיש טען אברג'יל בחקירתו הנגדית, כי:

"... **חשיש או שטויות כאלה זה לא מעניין אותי בכלל, לא ראיתי את זה פשע בכלל,** ... ..

ש. ...

ת. **... אני תיווכתי בין זה לזה,**...."
(עמ' 7415, ש' 19 – עמ' 7416, ש' 4).

הסבריו של אברג'יל אינם מחזיקים מים. לאחר הצגת גרסה מכחישה טוטלית, שלפיה, ציון אלון "לא מבין על מה הוא מדבר", נאלץ אברג'יל לומר, שהוא "יודע" שציון "שותף" בפרשת ה-12 טון, אך המשיך לדבוק בטענתו, כי חלקו שלו התמצה "בתיווך" גרידא, וכי שיחותיו עם ציון אלון בנושא הן פועל יוצא מהחברות הקרובה ביניהם. הא-ותו לא. דא עקא, שתוכן השיחות מעיד על כך, שציון אלון **לא** משתף את אברג'יל כחבר, אלא מבקש את **אישורו** למתן ארכה **ומתאם עימו** אם על י.מ להמתין בספרד להגעתו של טולי. נמצא, שניסיונו של אברג'יל לצמצם את חלקו, נחל כישלון ונדחה על-ידי כבלתי אמין.

21. **שיחת הטלפון ת/1197** – שיחה זו מתקיימת בין אברג'יל ל-י.מ ביום 31.8.2003, כאשר י.מ שוהה במרוקו:

> "יצחק: ביי נשמה שלי אוהב אותך, שמור על עצמך.. תגיד **מה חדש שמה?**
>
> י.מ: בסדר אתמול נפגשתי איתו, בעיקרון הוא מסכים.. (משפט נקטע)
>
> ...
>
> י.מ: הוא בעיקרון, הוא אומר לי שזה הגיוני הבקשה שלי **לגבי השלוש** שאני רוצה תחת היד שלי, זה הגיוני וזה דבר שהוא נשמע טוב, אין לו בעיה עם זה **אבל הוא צריך לשאול עדיין את השותפים שלו.**
>
> יצחק: אוקיי.
>
> י.מ: והיום הוא צריך להחזיר לי תשובה, במידה ולא.. (השיחה מתנתקת)" (**ת/1197**, עמ' 4, ש' 14 – 21; ההדגשות אינן במקור).

בעדותו מסביר י.מ שהדיאלוג בינו לאברג'יל הוא בנוגע למגעים לקידום ייצוא החשיש ממרוקו מושא האישום דנן:

> "... ת.פה בעצם אנחנו מדברים על העסקה של ה-12 טון חשיש שהוצע בהתחלה שהחברים המרוקנים שלי בעצם היו מוכנים להעביר את ה-12 טון האלה אם הם יקבלו תחת היד שלהם **3 טון חשיש**..." (פר', עמ' 3637, ש' 25 – 29; ההדגשות לא במקור).

ההגנה אינה חולקת על כך, שקטע זה בשיחה, הנפתח ב"מה חדש שם" הוא **בשפת קוד** (עמ' 13285, שורה 24). אלא, שלשיטת בא-כוחו המלומד של אברג'יל, לפנינו "דיבור סתום שלא מבינים את המשמעות שלו" (עמ' 13285, ש' 26 - 29). דוחה אני את טענת ההגנה. שיחה זו אינה עומדת לבדה. ברקעה גרסת י.מ. אין חולק, שהשיחה מתקיימת כאשר י.מ נמצא במרוקו.

במהלך השיחה מבקש אברג'יל להתעדכן בהתקדמות והוא נענה, שי.מ ממתין לתשובה "לגבי **השלוש** שאני רוצה תחת היד שלי", ללמדנו, שאף תוכן שיחה זו מקנה תימוכין לגרסת י.מ אודות המהלך שניסה לקדם בשליחות אברג'יל, כאשר ההתדיינות בין הצדדים נגעה באותו שלב לשיעור העמלה שתקבל הקבוצה ממרוקו.

שקר מהותי

22. דין הוא, ששקר מהותי מפי נאשם עשוי, בתנאים מסוימים, להוות ראיית סיוע (ראו הדיון באישום השני). בענייננו, נתפס אברג'יל בשקר מהותי.

על-פי עדותו של אברג'יל, המפגש הראשון עם עד המדינה י.מ נערך בחודש אוגוסט 2003 או בסמוך לכך (עמ' 7046, ש' 28). במעמד זה לא סמך אברג'יל על י.מ, כינה אותו "שוטר" ושיקר לו באשר להיכרותו עם סמי אטיאס:

> "ש. מתי בערך לראשונה אתה פוגש את י.מ עד המדינה?
>
> ת. ... ישבנו כולנו בבית של בוזגלו, ..., שם אני חושב פגשתי את
>
> י.מ, רק מה שאני זוכר שי.מ התפאר עם הקשרים שיש לו במרוקו, ... המשכנו לדבר, יושבים כולם מדברים. י.מ בא אלי, אומר לי: יצחק אני יכול לדבר איתך? ... **הוא לקח אותי החוצה, אומר לי תשמע, שדדו אותי, לקחו לי 300 אלף כדורים אקסטזי באמריקה, בחור בשם סמי אטיאס, אתה מכיר אותו? הסתכלתי עליו אמרתי לו לא. הוא אומר לי: מה אתה לא מכיר אותו? אמרתי לו לא. ...** לא הרגשתי נוח כבר איתו, כי אני מכיר את סמי אטיאס.
>
> ש. **אז למה לא אמרת לו שאתה מכיר את סמי אטיאס?**
>
> ת. **בן-אדם שתי שניות מדבר איתי, שתי שניות מכיר אותי, מדבר איתי על שודים, מדבר איתי על זה, ...** נכנסתי, ישבתי ליד טולי, התחלנו לדבר, לצחוק וזה, **אני זוכר את המילים האלה, אמרתי לטולי: תראה את ה"שוטר" הזה, הוא אמר לי שהוא תקוע עם חשיש במרוקו, עם כמות,** הוא אומר לי: מה אתה אומר? זה מעניין אותך? הוא אומר לי כן, ... אמרתי להם תכירו, זה יש לו קשרים, אני אין לי קשרים, זהו, ונכנסתי לחדר.
>
> ש. מה קורה בהמשך?

ת. **<u>לא התייחסתי אליו יותר</u>**.

...

ש. **על איזו תקופה אנחנו מדברים ב-2003?**

ת. **שביעי, שישי, שמיני, באזורים האלה. או שישי או שביעי זה היה. שביעי, יותר נוטה לשמיני אפילו**

(עמ' 7045, ש' 23 – עמ' 7046, ש' 28 ; ההדגשות לא במקור).

בחלוף זמן מה, כך לפי אברג'יל, נודע לו, כי אותו סמי אטיאס נרצח בארצות הברית ולטענתו חשדו בדבר זהות הרוצח הופנה כלפי **י.מ.** בשלב זה, החליט אברג'יל לחבור ל-י.מ ולהתחבב עליו, שכן מדובר באדם "רציני", המצליח להוציא לפועל תכנית רצח בארה"ב, כאשר הוא נמצא באירופה. אלא, שלדברי אברג'יל, לאחר יום-יומיים במחיצתו של י.מ, ועוד בטרם הספיק להתחבר אליו היטב, יצא י.מ למרוקו:

ת. ....אמרתי תתחיל להתקדם אליו. **כשאני אומר להתקדם אליו אני מתכוון להתחבר אליו.** ...

... **אפילו לא מספיק להתחבר אליו טוב והוא נוסע למרוקו, <u>הייתי</u>** **<u>איתו יום יומיים והוא נסע למרוקו.</u>** ... אני המשכתי בסידורים שלי, בתוכניות שיש לי" (עמ' 7047, ש' 18 – עמ' 7048, ש' 10 ; ההדגשות לא במקור).

דא עקא, שגרסת אברג'יל **אינה** מתיישבת עם סדר התרחשות האירועים. אין חולק שסמי אטיאס נרצח בארצות הברית ביום 31.8.03 (ראו דברי בא-כוחו של אברג'יל בעמ' 4104, ש' 7). כמובא לעיל, לגרסת אברג'יל רק **בעקבות** מותו של אטיאס החליט להתחבר עם י.מ, אלא שטרם עלה בידו "להתחבר אליו טוב" יצא י.מ למרוקו.

ברם, משיחת הטלפון **ת/1197**, המתקיימת בין אברג'יל ל-י.מ, מיום 31.8.03 – יום מותו של סמי אטיאס – עולה תמונה שונה. בשיחה בין השניים, אותה הגדיר אברג'יל בעדותו כ"תמימה לחלוטין" (עמ' 7048 לפר', ש 12 – 14), נשמעים י.מ ואברג'יל **ביחסים הדוקים ביותר**. י.מ (הנמצא במרוקו) מעדכן את אברג'יל, כאשר השיחה בנושא זה נפתחת בשפת הקוד (ראו דברי בא-כוח אברג'יל בעמ' 13285, ש' 23 – 25), כאשר אברג'יל מבקש לדעת "מה חדש שמה" ונענה על-ידי י.מ אודות הפגישה שקיים.

תמונה דומה מתקבלת משיחה נוספת **(ת/1198)**, הנערכת בין השניים ימים ספורים לאחר מכן (7.9.2003), שבה נשמעים אברג'יל ו-י.מ במערכת יחסים הדוקה ביותר:

"יצחק אברגיל: זה זה זה מהצד שלנו החזירו את הכסף?

י.מ: זה מ,

יצחק אברגיל: צד שלך , שלי , שלנו , זה אותו דבר.

י.מ : אה אה זה הצד שלי .

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

יצחק אברגיל :אה , בסדר. שלך זה שלי . אחי היקר .
י.מ : נכון. נכון. נכון" (**ת/1198**, בעמ' 5).

מועדי השיחות ותוכנן מלמדים אפוא על הקשר ההדוק אותם ימים בין י.מ לאברג'יל ומצביעים על השקר הגס בגרסת אברג'יל. גרסת אברג'יל היא שרק בעקבות רצח סמי אטיאס החליט להתקרב ל-י.מ. ברם, בחינת מועדי השיחות מלמדת, שהמגע הקרוב וההדוק בין השניים בא לידי ביטוי עוד ביום 31.8.2021 – יום הירצחו של אטיאס. המדובר בשקר מהותי, שבכוחו להוות ראיה מסייעת לעדותו של עד המדינה י.מ, שלפיה פעל מטעמו של אברג'יל לקידום ייצוא החשיש ממרוקו.

השתיקה בחקירה וההימנעות מלהשיב לאישום

23. לסיוע לעדות י.מ הבא לידי ביטוי בעדות טולי, בשיחות הטלפון המפלילות ובשקר המהותי בו נתפס אברג'יל, מצטרפים השתיקה בחקירה וההימנעות מלהשיב לאישום. על המשמעות של שתיקת אברג'יל בחקירה ואי הגשת תשובה לאישום עמדתי בהרחבה במסגרת הדיון העוסק באישום **השני**. שתיקתו של אברג'יל בשלב החקירה המשטרתית מחזקת את ראיות התביעה ומהווה נדבך נוסף במכלול הראיות. כך גם הימנעותו של הנאשם מלהשיב לאישומים נגדו, כאשר הוא ער למלוא משמעויות הדבר (וראו הפירוט בדיון באישום **השני**).

<u>סוף דבר</u>

24. על-יסוד עדות י.מ, אשר מצאתי ליתן לה את מלוא המשקל בכל הנוגע לגרסתו לעניין אישום זה והסיוע המצוי לה בגרסת טולי, בשיחות הטלפון ובשקר המהותי בו נתפס אברג'יל – השתכנעתי, מעבר לכל ספק, כי אברג'יל היה גורם מוביל ומעוניין בניסיון לייצוא החשיש ממרוקו מושא האישום. זאת, באמצעות י.מ, טולי ואחרים. י.מ וטולי אינם שני צדדים לעסקת סמים, שאברג'יל "תיווך ביניהם", כגרסתו; אלא, שני חברי הארגון, שפעלו מטעמו של אברג'יל לקידום ניסיון הייצוא של החשיש ממרוקו. שורת הראיות שבאו לפנינו הצביעה על חלקו המוביל והאקטיבי של אברג'יל בניסיון ייצוא החשיש ממרוקו. כך, על-פי הראיות, אברג'יל יזם את הניסיון לקידום ייצוא החשיש ממרוקו; היה מודע לפרטי הדברים; קבע מי יהיו האנשים שינסו להוציא את העסקה לפועל; קיבל החלטות בשלבי המשא ומתן; ועודכן בשלבים השונים, עד לכישלון המאמצים. כללו של דבר, שוכנעתי, מעבר לכל ספק סביר, כי התקיימו מלוא יסודות העבירה של **ניסיון לייצוא וייבוא סם מסוכן, במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין וסעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה.**

<u>האישום התשיעי</u>

(בהתייחס לנאשם 14)

(יוחס לנאשמים 6 ו-14 – עניינו של נאשם 6 הסתיים בהודאה בכתב אישום מתוקן)

השופט שי ניב:

<u>מסגרת הדיון</u>

1. ביום 28.07.14 נתפסה על-ידי רשויות החוק בבלגיה, חבילה שהכילה 12 בקבוקי קצף אמבט בהם מוסלקים כ- 44,000 כדורי אקסטזי. יעדה הסופי של החבילה היה מלון האייט בעין בוקק בישראל, עבור אירין ספקטור.

2. על-פי הנטען באישום זה, המיוחס לנאשמים 6 ו-14, קשרו השניים קשר עם ציון אלון ועופר אמר לייבא, במסגרת הארגון, 44,000 כדורי אקסטזי מבלגיה לישראל. על-פי המיוחס בכתב האישום, הסמים נרכשו ביום 19.7.04 על-ידי נאשם 6 מסוחר סמים בשם רנה. בהמשך, כך נטען, הגיע מיכה בן הרוש מטעמו של ציון אלון, לסניף הדואר בכיכר GROENPLATS עם מזוודה ובתוכה חבילה המכילה 12 בקבוקי קצף אמבט בהם מוסלקים הסמים ושלח את החבילה בשם ויקטור ספקטור, כאשר יעדה, כאמור, הוא אירין ספקטור במלון האייט בעין בוקק. מספר שעות לאחר מכן נתפסה החבילה על-ידי רשויות אכיפת החוק בבלגיה. על דבר האמור, מיוחסות לנאשמים 6 ו-14 עבירות של **סחר בסם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "**פקודת הסמים המסוכנים**"), בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: "**חוק המאבק בארגוני פשיעה**"); **וניסיון לייצוא סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים, בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין וסעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה.

3. בשלב מתקדם של המשפט, לאחר שמיעת עדותו של נאשם 6, הודה נאשם 6 בחלקו בפרשה על-פי כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, ודינו נגזר. נותרה, אפוא, להכרעתנו שאלת מעורבותו וחלקו של נאשם 14. נאשם 14 מכחיש כל קשר לפרשה ולמיוחס לו. זירת המחלוקת בין הצדדים באשר לאישום זה היא, אפוא, רחבה. טרם בחינת הראיות נציין, כי נוכח הודאת נאשם 6 בחלקו בפרשה, ההידרשות לראיות

הנוגעות לעניינו תהא מצומצמת, ככל שהדבר נדרש להכרעת עניינו של נאשם 14 ולהצגת התמונה הראייתית הכוללת הנוגעת לאישום זה.

<u>המסכת הראייתית</u>

4. ראיות התביעה להוכחת האישום נסמכות בעקרן על תוכן שיחות טלפון שנקלטו בהאזנות סתר; על ממצאי חקירה שנאספו בידי רשויות אכיפת החוק בבלגיה; על עדות המומחה, הטוקסיקולוג ד"ר קורדוניה; ועל עדות רעייתו של ציון אלון, גב' אתי אלון.

החיפוש

5. השתלשלות האירועים נפתחת בחיפוש שנערך בשנת 2004 בבלגיה בביתו של ציון אלון, במסגרת חקירה שנוהלה נגדו, על-ידי רשויות אכיפת החוק בבלגיה (עדות החוקרת ליסבט, עמ' 5590, ש' 15, ש' 32; צו חיפוש שניתן על-ידי שופט חוקר ודו"ח חיפוש (**ת/1457**) ורשימת המוצגים שנתפסו בדירה (**ת/1458**)). בין המוצגים שנתפסו בחיפוש, מצויה **קבלה** מסניף דואר באנטוורפן, שמספרה 294000014742 (**ת/1458א**, בעמ' 3, פריט 2(12)), לפיה נשלחה חבילה מסניף הדואר ביום **28.7.04**, בשעה 9:47, וכן **אישור מעקב אחר חבילה**, שמספרו EE-702-202-954-BE, מיום 28.7.04, בו מצוין כי החבילה נשלחה על-ידי מוריס ספקטור וממוענת לאירין ספקטור – מלון הייאט ישראל (**ת/1458א**, בעמ' 3, פריט 2(17)). עם תפיסתם של מוצגים אלה הורה השופט החוקר לאתר ולהחרים את החבילה. עוד באותו הלילה, שמו החוקרים את ידם על החבילה בשדה התעופה "זוונתם בריסל קרגו", כאשר הפרטים שצוינו על החבילה תאמו את הפרטים שצוינו על אישור המעקב (**ת/1459א**).

תכולת החבילה - כדורי סם מסוכן - כמות ומשקל

6. פתיחת החבילה נעשתה על-ידי השופט החוקר בנוכחות החוקר ליסיאן וורט, שצילם את תכולתה (**נ/140**. עמ' 5630, שורות 7 - 14; כן ראו הסכמת הצדדים, עמ' 5701, ש' 23 - 27). בנ/140 צוין כך: "... בחבילה 12 בקבוקונים... אנחנו מגלים שכל בקבוק מכיל שקית ניילון זהה עם מספר רב של אותם כדורים. לפי הצבע והצורה אנו מבינים שמדובר בכדורי XTC. המשקל הכולל הוא בערך של 8.4 ק"ג (ככל הנראה בערך 42,000 כדורים)" (נ/140, עמ' 2). לאחר שקילה זו, הועברו הכדורים למחלקת הסמים GDA אנטוורפן, שם נשקלו שוב על-ידי החוקר פטריק קסטיל המציין, כי נשקלו "12 שקיות ניילון המכילים כדורי XTC" (**ת/1468א**). בחקירתו הנגדית הטעים העד, כי שקילתם נעשתה במשקל "מאוד מאוד מדויק... משקל חשמלי" (עמ' 5630 שורה 17). השקילה העלתה, כי מדובר ב 8.813 ק"ג סם, שעל-פי תחשיב שערך מהווים 44,065 כדורים (עדות קסטיל, עמ' 5630, ש' 16 – 21; דו"ח שקילה – **ת/1468א**. בדו"ח השקילה צוין, כי המשקל הכולל של הכדורים עומד על 8.813 גר', אך המדובר בטעות

סופר). העד ציין, כי לאחר השקילה "החזרתי את זה לכספת כי זה המקום הכי בטוח בשביל זה" (עמ' 5630, שורה 29).

סוג הסם – MDMA

7. בחלוף קרוב לשמונה שנים, ביום 24.4.2012, נבדקו הכדורים על-ידי ד"ר יאן קורדוניה, בעל תואר שלישי בטוקסיקולוגיה, אשר המעבדה המנוהלת על-ידו "מאושרת בכל אירופה" (חוות-דעת ד"ר קורדוניה - **ת/1475א**; עמ' 5634). בעדותו מסר ד"ר קורדוניה, כי התבקש על-ידי התביעה הכללית בבלגיה לערוך בדיקה של כדורים החשודים כסם, שנתפסו במסגרת תיק AN 60.35.108632/04 והופקדו כמוצג 14055/04 (**ת/1476**). כמו כן העיד, שלפנייה לבצע את הבדיקה מאת רשויות התביעה (**ת/1476**) צורף הדו"ח המשטרתי המתאר את תפיסת הכדורים (**נ/140**), ובו מופיע מספר התיק המשטרתי (עמ' 5637, ש' 1 – 8; עמ' 5638 – 5639). עוד תיאר קורדוניה את הליך קבלת הכדורים ממזכירות בית המשפט (**ת/1477**) והחזרתם בסיום הבדיקה (**ת/1478**; עמ' 5640, ש' 16 – עמ' 5641, ש' 2). אשר לבדיקת הכדורים, עולה מעדותו כי התבקש לבדוק 210 כדורים, כאשר בפועל הגיעו לידיו 160 טבליות שלמות ואבקה שכומתה על-ידו כשוות ערך ל-48 כדורים נוספים (**ת/1475א** עמ' 2/7 - 3/7 לתרגום; עמ' 5653, ש' 20 – עמ' 5654, ש' 11). בדיקת הכדורים העלתה שכל טבליה מכילה 56 מ"ג MDMA, עם טווח סטייה של פלוס/מינוס 7 מ"ג לטבליה (**ת/1475א**, עמ' 6/7 לתרגום), כאשר "על בסיס תכנית דגימה היפר גאומטרית נותחו 29 טבליות וMDMA נמצא בכל 29 הדגימות". מסקנתו המסכמת של ד"ר קורדוניה היא, כי בחישוב הסטטיסטי "ישנה סבירות של 95% שלפחות 90% מהסך הכל יכיל MDMA" (**ת/1475א**, עמ' 7/7).

מיכה בן הרוש ("ירון")

8. היבט נוסף הנוגע לאישום זה הוא חלקו של **מיכה בן-הרוש**, המכונה "**ירון**", (להלן: "**ירון**") בפרשה. ראש צוות החקירה הבלגי, רודי ואן פול, העיד שזיהה במועד הרלבנטי (28.7.2004) את ירון לאחר שצפה במצלמות האבטחה של סניף הדואר המדובר (ראו דו"ח פעולה **ת/1389** מיום 14.10.2004 והתמונות **ת/1389א(1)-(4)**; עמ' 5221, ש' 17 – 23, עמ' 5222, ש' 3 - 9). בדו"ח הפעולה צוין על-ידי החוקר ואן פול כי "התמונות מראות אדם עם כיפה ועם תיק טרולי. האדם זוהה בוודאות כעצור **בן הרוש מיכה**... שוהה כעת בכלא באנטוורפן. טרולי זהה נמצא מאוחר יותר במהלך החיפוש בדירה של ציון אלון..." (**ת/1389**). המאשימה עותרת לקבלת התמונות מהקלטת (**ת/1389א(1)-(4)**) כראייה לתוכנן, לפי שמעדות החוקר ואן פול עולה, שסרטון האבטחה המקורי הועבר לבית המשפט בבלגיה וספק אם עדיין קיים (עמ' 5221, ש' 28 - 30).

שיחות הטלפון שנקלטו בהאזנות סתר – כללי

9. להוכחת חלקם של נאשמים 6 ו- 14 במיוחס להם באישום זה, הפנתה המאשימה לשני מקבצי שיחות טלפון שנקלטו בהאזנות סתר. עניינו של מקבץ השיחות האחד - כך נטען

- רכישת הסמים מושא האישום ובמסגרתו הוצגו שיחות טלפון בין **נאשם 6** לבין סוחר סמים בשם רנה, כאשר נטען, כי נאשם 6 רכש מרנה את הסמים במטרה לייצאם לישראל. מקבץ השיחות הנוסף נוגע לשיחות שניהל **נאשם 14** עם אחרים במטרה - כך נטען - לאתר את החבילה לאחר שנשלחה לישראל.

שיחות נאשם 6

10. **ת/2186** היא שיחת טלפון מיום 23.7.04 בין נאשם 6 (על כך אין חולק – עמ' 9811, שורות 11 - 12) לבין - כך נטען - אחד בשם רנה. המדובר בשיחה שממנה עולה, כי נאשם 6 מצפה לדבר-מה ליום שלישי, כאשר לצורך כך, רנה אמור לקבל את מספר הטלפון מ"הבחור השמן":

"...רנה: כן. הכל בסדר. מחר אני אראה את .. את גיסתי ואז אני.. אני אקבל את המספר מהבחור השמן ואז אני אתקשר ל[לא ברור-מדברים יחד].

דודו: אוקיי אבל זה חשוב חבר שלי **אל תשכח שזה <u>ליום שלישי</u>.**

רנה: כן אני יודע, אבל אני צריך...אני צריך את הבחור השמן...

...

דודו: אוקיי, אתה יכול גם ללכת לחבר ה...ה...השני לשאול אותו על משהו אחר...אתה מבין אותי, אם אתה לא מוצא אותו...את הבחור הזה.

רנה: כן, כן. **הדבר היחיד שהוא יכול להראות לך זה עם ה..עם הלב עליו**

דודו: אוקיי אוקיי אוקיי אוקיי. אוקיי אני אדבר איתך מחר... " (ההדגשות אינן במקור).

התביעה מפנה את שימת הלב לכך, שיום שלישי בשבוע, שלאחר 23.7.04 (מועד שיחת הטלפון), הוא 27.7.04, יום אחד לפני המועד בו נשלחו הסמים בסניף הדואר על-ידי ירון, כנטען. עוד טוענת המאשימה, כי דברי רנה, לפיהם "הדבר היחיד שהוא יכול להראות לך זה עם ה...**עם הלב עליו**" מתארים כדורי אקסטזי. זאת, לשיטת התביעה, לפי שנהוג היה להטביע סימן על כדורי אקסטזי (עמ' 908 לסיכומיה). המאשימה מפנה בהקשר זה לצילום הכדורים שנתפסו (**ת/1475ב**).

לכך מצטרפת שיחה מיום 20.7.04 (**נ/196א**). לטענת המאשימה, מדובר בשיחה נוספת בין נאשם 6 (על כך אין חולק –עמ' 9809 ש' 11-8) לבין רנה, ממנה עולה, כי נאשם 6 עתיד "**לקחת**" מרנה כ"**44 ומשהו**", קרי, את כ - 44,000 כדורי האקסטזי.

"גבר: האם אתה בדרך?

...

דודו: אוקיי אוריי [צ.ל אוקיי – ביהמ"ש]. אני אבוא ואתה תיתן לי היום מה שאני צריך **לקחת**? הכל? הניירות?

גבר: הנייר וקופסת הנעליים, כן?

דודו: כן, אוקיי אבל הנייר, מה שאח שלך הראה לך, **44 ומשהו**, **זה מה שתיתן לי? הכל?**

גבר: כן, כן, הכל..." (ההדגשות לא במקור).

טענת המאשימה היא, אפוא, כי מדובר בהתייחסות לכדורי האקסטזי שנתפסו ימים ספורים לאחר מכן, אשר מספרם עמד על מעט למעלה מ- 44,000 (**ת/1468**).

שיחה רלבנטית נוספת בין נאשם 6 לציון אלון מתקיימת ביום 27.7.04, ערב הגעתו של ירון לסניף הדואר (**ת/2188**). מהשיחה עולה, כי לאחר ששהה אצל נאשם 6, באותו יום, 27.7.04, ירון נשאר ללון אצל **ציון אלון** (עמ' 3–4). טענת המאשימה היא, כי עובדה זו משתלבת עם מציאת הקבלה מהדואר בחיפוש שנערך **בביתו של ציון אלון.**

11. לשיטת המאשימה, למסקנה המפלילה הנגזרת משיחות הטלפון בין נאשם 6 לרנה, מצטרפת גרסת נאשם 6 לשיחות אלה לפני בית המשפט (עובר להודאתו בחלקו בפרשה, כאמור). נטען, שמדובר בגרסה כבושה, שלא התיישבה עם העולה מן ההקלטות. זאת, לפי שבחקירתו הנגדית התחמק נאשם 6 מלזהות את קולו של רנה בשיחות ביניהם, הגם שאישר שבכל השיחות שהושמעו לו דיבר עם אותו בן שיח (ראו למשל, עמ' 9799 ש' 17 – 32, עמ' 9809, ש' 8 - 11), והגם שבאחת השיחות נשמע נאשם 6 קורא לבן שיחו "רנה" (**"נאשם 6**: מי זה **רנה**? - כן" - **ת/2187**), ומסר גרסאות סרק בניסיון להסביר שיחות טלפון אלה.

שיחות נאשם 14

12. אשר לחלקו של נאשם 14 בפרשה, מפנה המאשימה למקבץ שיחות טלפון, שנקלטו במסגרת האזנות סתר, בין נאשם 14 לאחרים, **לאחר** שליחת החבילה בדואר, **במאמצים לאתרה**. בשיחות הטלפון נשמעים נאשם 14 ועופר אמר, המכונה "קוקי" - חבר משותף של נאשם 14 וציון אלון (להלן: "**קוקי**") - מעבירים מסרים לציון אלון, באמצעות רעייתו, אתי אלון (**ת/1545ב1** – **ת/1545ב8**). טענת המאשימה היא, כי בעדותו הכבושה, לאחר ששמר על זכות השתיקה בחקירה, לא הצליח נאשם 14 להתמודד עם ההיבטים המפלילים, שעלו משיחות הטלפון שהושמעו לו. נטען, כי גרסתו חותרת תחת ההיגיון והשכל הישר וכי שקריו מחזקים את ראיות התביעה נגדו.

13. לאור כל האמור, טוענת המאשימה, כי הוכח מעבר לספק סביר שנאשם 14, יחד עם ציון אלון ונאשם 6, ביצעו בצוותא עבירות של סחר בסם מסוכן וניסיון ייצוא סם מסוכן לישראל.

<u>קו ההגנה</u>

14. ההגנה הציבה בטיעוניה חזית רחבה, כנגד כל אחד מנדבכי הראיות, שהוצגו על-ידי המאשימה. כך, נטען שאין ודאות ראייתית, ש**החיפוש** נערך בביתו של ציון אלון. כן נטען, שספק אם **הקבלה** מבית הדואר אכן נמצאה בדירה. אשר ל**חבילה** ובה הסמים הועלה החשש שמא מאן דהוא בא במגע עם החבילה מרגע שליחתה ועד לתפיסתה. העובדה שהחבילה נשקלה פעמיים וקיים הפרש של 400 גרם בין שתי תוצאות השקילה הוליך את ההגנה לטעון לקיומו של ספק, "שמא עסקינן בחבילה אחרת". אשר לבדיקת הסמים בחלוף שמונה שנים, הופנתה שימת ליבנו לכך, שלא הוצג מסמך המלמד "היכן נשמרו לכאורה המוצגים" ו"מי בא עימם במגע". כן נטען, כי זיהויו של **ירון** על-ידי החוקר ואן-פול כמי שהיה בסניף הדואר במועד הרלוונטי הוא בעל משקל אפסי. זאת, לפי שואן-פול ידע על קיום קשר בין ציון אלון לירון, וקיים חשש שמא "חלחל" הדבר לתודעתו והשליך על הזיהוי "החד-משמעי".

ככל שהדבר נוגע לנאשם 14 נטען, כי לא הייתה היכרות ממשית בינו לנאשם 6. אשרלהאזנות הסתר נטען, כי השיחות שהתקיימו בין מי שלא היו עדים במשפט (שמעון וקוקי) אינן קבילות כראייה, ואילו בשיחות בין נאשם 14 לקוקי, כל שנאמר מפי קוקי (להבדיל מדברי נאשם 14) אינו קביל, בהיותו עדות מפי השמועה. אשר לתוכן השיחות נטען, כי נאשם 14 העביר מסרים מבלי לדעת במה דברים אמורים ותיבל את דבריו בהלצה גרידא על אודות אתי, רעייתו של ציון אלון ("היא חולה מהבית"), ואין לייחס לדבריו אלה כל משמעות אחרת. ההגנה ערה לכך, שככלל שתיקת נאשם בחקירתו במשטרה עלולה לחזק את הראיות נגדו, בהעדר הסבר משכנע, אך ענייננו שונה, כך נטען, לפי שחלפו 11 שנה ממועד השיחות ועד למועד החקירה במשטרה.

בפן המשפטי נטען, כי כתב האישום הוא לקוני, מבלי שפורט בו נתון עובדתי המיוחס לנאשם 14, שעמו היה עליו להתמודד. אין בכתב האישום מעשה אקטיבי המיוחס לנאשם 14 המבטא קשירת קשר. לא זו, אף זו. לא התקיימו יסודות העבירות המיוחסות לנאשם 14. אשר לעבירת **הסחר בסם מסוכן** נטען, כי אף אם הניחה המאשימה ראיות למעורבות נאשם 6 ברכישת כדורי האקסטזי, לא הוצג "חוט מקשר עובדתי" בין מעשי נאשם 6 לנאשם 14. אשר לעבירת **ניסיון לייצוא סם מסוכן** – נטען, כי העבירה המיוחסת הסתיימה, לכאורה, עוד ביום 28.7.2004, בטרם בוצע מעשה כלשהוא על-ידי נאשם 14. כן נטען לאכיפה בררנית, שכן מעורבים נוספים בפרשה

כאתי אלון וקוקי לא הועמדו לדין. עוד נטען, כי אין כל ראייה שהעבירה הנטענת בוצעה במסגרת ארגון פשיעה.

<u>דיון והכרעה</u>

נפנה, אפוא, לבחינת הראיות

היכן נערך החיפוש?

15. לטענת ההגנה לא עלה בידי המאשימה להוכיח שהחיפוש בוצע בביתו של ציון אלון. ייאמר מיד, כי אין ממש בטענה. **ראשית**, הדירה נפתחה באמצעות מפתח, שנתפס ברשותו של ציון אלון בעת מעצרו (עדות החוקרת ליסבט - עמ' 5607, ש' 2 – 23; **ת/1457א**, עמ' 1 לתרגום). **שנית**, החוקרת ליסבט תשאלה שכנים, אשר ציינו בפניה שבדירה מתגורר ציון אלון (עמ' 5591, ש' 1 – 2; עמ' 5592, ש' 7 – 16). מכאן שעלה בידי המאשימה להוכיח שהחיפוש שבוצע על-ידי רשויות אכיפת החוק בבלגיה, ברחוב NATIONALESTRAAT 72 ביום 28.7.04, נעשה בביתו של **ציון אלון**.

ממצאי החיפוש, בדיקת הסמים ו"שרשרת מוצג"

16. לטענת ההגנה, לא הוכח שהכדורים שנשלחו באמצעות הדואר הם סם מסוכן מסוג אקסטזי. זאת, לפי שמצויים פערים ברצף התיעוד של החבילה, החל מתפיסתה ועד לבדיקת הכדורים שבחבילה וזיהויים כסמים מסוכנים. נמקד, אפוא, מבטנו בראיות גופן.

הקבלה שניתנה בסניף הדואר

17. לטענת ההגנה "רק ביום 2/8/04 נערך **ת/1458**, בו למעשה תועדה וצולמה הקבלה של משלוח החבילה בדואר" (עמ' 306 לסיכומי ההגנה), קרי, ימים אחדים לאחר שהחבילה נתפסה על-ידי המשטרה והתגלתה תכולתה. זאת, בניגוד לדו"ח החיפוש הראשוני, **ת/1457**, שנערך עוד ביום 29.7.04, סמוך למועד החיפוש, שאינו כולל את תצלום הקבלה. נוכח פער זה, כך נטען, לא הוכח במידה הנדרשת בפלילים, שבמהלך החיפוש בדירה, מיום 28.7.04, אכן נתפסה הקבלה הרלוונטית לחבילה מושא האישום.

18. הטענה נדחית. לא מצאתי, כי קיים פער בין **ת/1457** לבין **ת/1458**, המעלה ספק בממצאי החיפוש. אכן, **ת/1457** הוא דו"ח חיפוש ראשוני שנחתם ביום 29.7.04, בשעה 11:15, יום לאחר ביצוע החיפוש בדירה (**ת/1457**, עמ' 4 לתרגום). עם זאת, בניגוד לנטען על-ידי ההגנה, **צילום הקבלה** שנתפסה בחיפוש, מופיע ב**דו"ח הפעולה ת/1459** (העוקב ל**ת/1457**), אשר נחתם ביום **29.7.04** (עמ' 16 לתרגום). עיון ב**ת/1459** מעלה, כי

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

דו"ח הפעולה **נפתח עוד ביום 28.7.04**, בשעה 21:15, **סמוך לאחר סיום החיפוש בדירה**, ובו מצוין, כי בחיפוש נתפס "אישור בית הדואר ב – 1 GROENPLAATS באנטוורפן למשלוח חבילה של 12 ק"ג, שנמסר הבוקר (28.7.04) בשעה 9:45 (!)" (עמ' 14 לתרגום), כאשר מיד לאחר מכן, מופיע מספר הקבלה - 294000014742 (שם, עמ' 15 לתרגום) וצילומה בהמשך. לאחר מכן, כפי שאף העידה החוקרת ליסבט (עמ' 5597, ש' 26 - 30), נערך ביום 2.8.04, דו"ח חיפוש מפורט יותר (**ת/1458**), הכולל את רשימת כל המוצגים שנתפסו בחיפוש, ובכלל זה הקבלה מסניף הדואר באנטוורפן, הנושאת את המספר 294000014742, (**ת/1458**, עמ' 3 לתרגום, פריט 2(12)), שצוינה וצולמה כבר ב**ת/1459**, כאמור.

שרשרת המוצג

19. טענה נוספת של ההגנה נדרשת לשרשרת המוצג, בכל הקשור לתפיסת החבילה ופתיחתה. מהראיות עולה, שלאחר תפיסת הקבלה נערך על-ידי החוקרת ליסבט וחוקר נוסף, בירור בסניף הדואר שהעלה, כי החבילה, שנשלחה מסניף הדואר באנטוורפן ביום 28.7.04, בשעה 9:45, נמצאת בידי מר מוריס ריימאקרס, מנהל צוות בשדה התעופה זוונתם בריסל קארגו, כאשר יעד החבילה הוא ישראל, והוא "שומר עליה" עד להגעת החוקרים (**ת/1459**, עמ' 15 לתרגום). ב– 29.7.04 בשעה 00:30 נמסרה החבילה בשדה התעופה לידי גב' ליסבט והחוקר שעמה (**ת/1459**, עמ' 15 לתרגום). בהמשך, ביום 29.7.04, נפתחה החבילה ונשקלה בהוראת השופט החוקר (**נ/140**). טענת ההגנה היא, כי נפגמה שרשרת המוצג, שכן לא ניתן לדעת מי בא במגע עם החבילה בפרק הזמן של 12 שעות, בהן הועברה מסניף הדואר באנטוורפן לשדה התעופה בבריסל. בנוסף, נטען בהקשר זה, כי אין אינדיקציה לכך שהצילומים המצורפים ל**ת/1459**, בהם צילום החבילה שנתפסה, משקפים תיעוד כלשהו של החבילה מושא האישום, שכן גב' ליסבט העידה שאינה זוכרת מי צילם את התמונות והצלם אינו עד במשפט. לסיכום נקודה זו, נטען, כי קיים ספק לגבי הקשר בין החבילה שנתפסה בסניף הדואר "GROENPLAATS" ב-28/7/04, מועד העבירה הנטען, לבין זו שמשטרת אנטוורפן בדקה ושקלה.

הטענה נדחית. בדו"ח הפעולה, **ת/1459**, תועד כי עת הגיעו גב' ליסבט והחוקר הנוסף לשדה התעופה בבריסל, מסר להם מר ריימארקס את החבילה. כמובא לעיל, במהלך החיפוש בדירה נתפס גם אישור מעקב אחר החבילה, הנושא את מספר החבילה EE-702-202-954-BE) ואת פרטי השולח והנמען. פרטים אלה תואמים במדויק את הפרטים המופיעים על החבילה (ראו התמונה המופיעה ב**נ/140**, עמ' 3. יוער, כי התמונות הוגשו בהסכמה: "מוסכם על הגשת הצילומים שהם חלק מ...נ/140" עמ' 5701, ש' 23 - 27).

לא זו אף זו, מדו"ח הפעולה עולה, שהסכום לתשלום המופיע בקבלה שנתפסה זהה לסכום שהופיע על פתקית המודבקת על החבילה – 103.92 אירו. לשלמות התמונה אציין, שבהתאם להסכמות הצדדים, הוגש כאמור, **נ/140** המתאר את פתיחת החבילה על-ידי השופט החוקר בנוכחות החוקרים, את השקילה הראשונית של הכדורים שנתפסו ואת העברתם למחלקת הסמים GDA באנטוורפן (עמ' 1–3 לתרגום).

לאור האמור, לא מצאתי כל בסיס לספק, כי החבילה שנתפסה על-ידי החוקרת ליסבט בשדה התעופה בבריסל ונפתחה בלשכת השופט החוקר, בנוכחות החוקר ליסיאן וורט, היא החבילה שנשלחה בדואר ובגינה הוצאה הקבלה, שנמצאה בביתו של ציון אלון.

אין צריך להכביר מלים, כי טענת ההגנה, שלפיה קיים חשש שמא מאן דהוא בא במגע עם החבילה בדרכה מסניף הדואר לשדה התעופה היא טענה בעלמא, ספקולטיבית ותאורטית, בהעדר כל בדל ראיה לחשש כאמור (והשוו: ע"פ 10635/08 **נעים נ' מדינת ישראל**, פס' 11 (פורסם ביום 13.12.2010)).

<u>שקילת הכדורים</u>

20. ביום 29.7.04, במעמד השופט החוקר, נפתחה החבילה ו"לפי הצבע והצורה, אנו מבינים שמדובר בכדורי XTC" (**נ/140**, עמ' 2 לתרגום). הכדורים נשקלו ונמצא כי "המשקל הכולל הוא **בערך** של 8.4 ק"ג (ככל הנראה **בערך** 42,000 כדורים)" (**נ/140**, עמ' 2 לתרגום; ההדגשות לא במקור). כמצוין בדו"ח הפעולה, הועברו הכדורים למחלקת הסמים - GDA באנטוורפן. ביום 13.8.04 ערך מר פטריק קסטיל – מפקח ב- GDA דו"ח פעולה ובו מתוארת שקילה של 12 שקיות ובהן כדורי אקסטזי (**ת/1468**). מדו"ח השקילה עולה, כי משקלם הכולל של הכדורים מגיע ל – 8.813 ק"ג וכי "מספר הכולל של כדורי XTC מגיע ל44,065 חתיכות. ... בשמירה על טווח שגיאה של המשקל ... המשלוח מכיל 44000 כדורים" (**ת/1468**, עמ' 1 לתרגום). טענת ההגנה בהקשר זה היא, כי לנוכח הפער בין משקל הכדורים וכמותם בשקילה שנערכה מיום 29.7.04, לבין השקילה מיום 13.8.04, קיים ספק שמדובר באותה החבילה.

21. טענה זו מוקשית בעיני. הנתונים המפורטים ב**נ/140** וב**ת/1468** מלמדים שמדובר באותה החבילה שנתפסה על-ידי החוקרת ליסבט. כך, ב**נ/140**, מציין עורך הדו"ח, החוקר ליסיאן וורט, כי נתפסו 12 בקבוקי קצף, כאשר "כל בקבוק מכיל שקית ניילון זהה עם מספר רב של אותם כדורים" (**נ/140**, עמ' 2 לתרגום). עוד צוין, כי "כמות הכדורים, אישור משלוח וקופסת אריזה נלקחו למחלקת סמים של GDA אנטוורפן שימשיכו את הבדיקות" (שם, שם). קסטיל מציין בדו"ח השקילה, בהתאמה מוחלטת, כי קיבל לידיו "12 שקיות ניילון המכילים כדורי XTC" (**ת/1468**, עמ' 1 לתרגום). זאת ועוד, בשקילה מיום 29.7.04, צוינה הסתייגות מפורשת, כי כמות הכדורים היא "**ככל הנראה בערך** 42,000 כדורים", כאשר "המשקל הכולל הוא **בערך** של 8.4 ק"ג". יתר על כן, החוקר קסטיל נדרש להתייחס לכך בחקירתו הנגדית וביאר:

ש"ש.	באיזה סוג משקל אתה שקלת את זה? איזה מכשיר?
ת.	**זה משקל מאוד מאוד מדויק שיש לנו במחלקה שלנו, משקל חשמלי.**
ש.	איך אתה יכול להסביר את ההפרש ואת השינוי במשקל ששקל עמית שלך שהגיע למסקנה שמדובר ב-8.4 קילו בערך, ואתה מגיע ל-8.8 קילו בדיוק?
ת.	**במסמך נ/140 ב-8.4 קילו כתוב "בערך", ואני שקלתי 100 כדורי אקסטזי של 20 גרם ואת הסכום הכללי, המשקל הכללי אני חילקתי את זה ב-20 גרם ואז הגעתי ל-44,065 כדורים"** (עמ' 5630, ש' 16 – 21 ; ההדגשות לא במקור).

נוכח המקובץ לא מצאתי ממש בטענה.

בדיקת ד"ר קורדוניה

22. כעבור כשמונה שנים, ביום 20.4.12, נבדקו הכדורים על-ידי מומחה בלגי, ד"ר יאן קורדוניה (חוות הדעת - **ת/1475**). ההגנה אינה חולקת על ממצאי הבדיקה הטוקסיקולוגית שערך המומחה, לפיהם "כאשר 26 ו 29 טבליות בהתאמה נמצאו כחיוביים ל MDMA מתוך כמות של 210 ו 42,000 יחידות בהתאמה, ישנה סבירות של 95% שלפחות 90% מהסך הכל יכיל MDMA" (**ת/1475**, עמ' 7 לתרגום). ההגנה מלינה על השיהוי בבדיקת הסמים, כשמונה שנים לאחר תפיסתם, ועל כך שלא הוכח היכן הוחזקו הסמים בשנים אלה "והאם חוו 'שרשרת' כזו או אחרת" (עמ' 311 לסיכומי ההגנה).

23. מהראיות שלפנינו עולה, כי ביום 20.4.12 נתבקש ד"ר קורדוניה על ידי התובע הכללי של אנטוורפן לבדוק כדורי אקסטזי, שנתפסו ביום 29.7.04 בשעה 00:30 (ודוק: כך מתועד במסמך. **בתרגום** המסמך נפלה טעות קולמוס בציון התאריך) בשדה התעופה BRUCARG ZAVENTEM בבלגיה, והוגשו למזכירות בית המשפט באנטוורפן בתיק AN 60.35.108632/04, תחת מוצג מספר OS 14055/04 (**ת/1476**; ראו עדותו של העד על אודות המסמך, עמ' 5635, ש' 12 – עמ' 5637, ש' 3). מחוות הדעת שערך ד"ר קורדוניה, עולה, כי ביום 24.4.12, "הראיה (OS 14055/04) הועברה לידינו אישית על ידי לשכת רישום בית המשפט אנטוורפן" (**ת/1475**, עמ' 2 לתרגום). בהמשך חוות הדעת צוין, כי: "בתוך מעטפה חומה, אטומה באמצעות נייר דבק, של בית המשפט בערכאה ראשונה אנטוורפן עם הכיתוב 'Verd 14055/044' נמצאת מעטפה חומה, סגורה באמצעות סיכות... עם הכיתוב '210 אקסטזי'" (שם, שם ראה בטיוטה בכתב יד; וכן עדותו של קורודניה לעניין זה, עמ' 5640, ש' 16 – 27). קורדוניה העיד גם, כי בסיום

הבדיקה שערך, החזיר את הכדורים למזכירות בית המשפט (**ת/1478**; עמ' 5640, ש' 29 – עמ' 5641, ש' 2).

24. מ**ת/1390** עולה שביום 10.6.15, ניגש מר ואן פול למזכירות בית המשפט באנטוורפן וקיבל לידיו מעטפה שמספרה 14055/04, בתוכה "שני מיכלים עגולים מפלסטיק שקוף עם מכסה אדום ובתוכם 210 כדורי אקסטזי, כאשר כמה מהם מקולקלים..." (**ת/1390**, עמ' 1, המסומן "אנגלית 1"). את המעטפה העביר ואן פול לרשויות בישראל באמצעות קצין הקשר, רפ"ק ברנרד רוזנטל, יחד עם רשימת מלאי ואישור מבית המשפט להעביר את המוצג לרשויות הישראליות (שם, שם). יצוין, כי מספר התיק והמוצג במסגרתם הופקדה דוגמית מהכדורים שנתפסו במסגרת תיק החקירה כנגד ציון אלון **זהים** למספר התיק והמוצג שבדק ד"ר קורדוניה וזיהה ככדורי אקסטזי (ראו **ת/1390**, עמ' המסומנים "פלמית 2" ו"פלמית 3", המציין כי דוגמיות הכדורים "שעוקלו" "אוכסנו כאן" "תחת מספר O.S.14055/2004; וכי "העיקול" (קרי, התפיסה של המוצג) נעשה בשעתו לפי פרוטוקול מה - 29.7.2004 מס' AN.60.35.108632/2004. והשוו ל**ת/1475** ו – **ת/1476**, המפנים אף הם לראיה מס. OS14055/04 בתיק AN6035.108632/04). בעדותו מסר ואן פול, שהיה, כזכור, ראש צוות החקירה הבלגי, כי מתוך 44,000 הכדורים שנתפסו, נבדקה דגימה של 210 כדורים, כאשר שאר הכדורים הושמדו (עמ' 5158, ש' 7 – 10; עמ' 5223, ש' 15 – 24).

25. העולה מן המקובץ הוא, שעם תפיסתה של החבילה ובה כדורי הסם, אפיינו החוקרים את הסם כאקסטזי (**נ/140**, עמ' 2 לתרגום; **ת/1468**, עמ' 1 לתרגום). אולם, בדיקה מעבדתית מקצועית נערכה רק כחלוף כשמונה שנים. חרף השיהוי הניכר בעריכת הבדיקה המעבדתית, לא מצאתי בסיס להטלת ספק בכך, שהכדורים שנבדקו הם אלה, שהיו מצויים בחבילה, שנתפסה ביום 28.07.2014 (ראו, על דרך קל וחומר: ע"פ 987/02 **מדינת ישראל נ' זביידה**, פ"ד נח(4) 880, 896 (2004)).

חלקו של מיכה בן-הרוש ("ירון") בפרשה

26. מהראיות עולה, כי ביום 11.8.04, הורה השופט החוקר MAHIEU למחלקת החקירות במשטרת אנטוורפן (ה – GDA) לבחון קלטת וידיאו שהופקדה בתיק מס' 131/04, כמוצג מס. 10330/04 (**ת/1392**). בעקבות האמור, החוקר רודי ואן פול צפה בקלטת ביום 14.10.04 (**ת/1389**). מדו"ח הצפייה עולה, כי בסרטון ניתן לראות אדם שנכנס ביום 28.7.04 לסניף הדואר בכיכר GROENPLATS, בין השעות 9:28 – 9:49. בדו"ח ציין ואן פול, כי בעת בחינת סרטון הוידאו, נמסר לו, כי השעון במצלמה "פיגר" בשעה (כך שעל-פני הצילום מופיעות השעות 8:28 – 8:49). עוד עולה מהדו"ח, כי מתוך סרטון הוידיאו הודפסו שלוש תמונות (**ת/1389א(1)** – **(4)**), בהן ניתן לראות את אותו אדם, ששהה בסניף הדואר בשעות הנ"ל. האדם, שחובש כיפה לראשו ואוחז בטרולי, זוהה על-ידי החוקר ואן פול "**בוודאות** כעצור **בן הרוש מיכה**", ששוהה בכלא באנטוורפן

(**ת/1389**; ראו עדותו של ואן פול, עמ' 5221, ש' 17 – עמ' 5222, ש' 23). ואן פול העיד, כי הסרטון המקורי הוגש לבית המשפט בבלגיה ולכן לא הועבר לרשויות החקירה בישראל וציין, כי ספק אם הסרטון עדיין קיים (עמ' 5221, ש' 24 – 30).

27. טענת ההגנה היא, כי אין לייחס משקל כלשהו לראיית זיהוי זו. הטיעון הוא כפול. ראשית נטען, כי לא הובאה כל ראיה המאפשרת לבחון את "איכות הזיהוי" של העד ואן פול. זאת, על רקע העובדה שהסרטון המקורי ממצלמות האבטחה לא הוגש, וחלף זאת הוגשו שלוש תמונות, שאיכותן - כך נטען - ירודה. שנית, נטען שאין מדובר בזיהוי ספונטני, אלא בזיהוי ש"זוהם". זאת, לפי שהדעת נותנת, שטרם הזיהוי על-ידי החוקר ואן פול, נחשף ראש צוות החקירה לבן הרוש, כחשוד פוטנציאלי הקשור לציון אלון, לאחר שנעצר ביום 7.9.04 בדירה השכורה על-ידי דודו בן-שטרית. נטען ש"חזקה על פעולת חקירה זו" (המעצר), שהייתה ידועה לואן-פול כראש צוות החקירה. לפיכך, סבורה ההגנה, כי אין מדובר בזיהוי ספונטני ולא ניתן להסתמך עליו.

28. אקדים ואומר, כי שאלת זיהויו של מיכה בן-הרוש היא ערוץ משני בלבד בציר הראיות המרכזי. בליבת הראיות מצויה העובדה, שהחבילה ובה כדורי האקסטזי אותרה בעקבות קבלה ואישור משלוח מעקב אחר חבילה, שנמצאו במהלך חיפוש, בדירתו של **ציון אלון**, כפי שהובהר לעיל. מכאן, לבחינת שני ראשי הטיעון, שהוצגו על-ידי ההגנה.

נוכח עדות החוקר ואן-פול, אשר לא מצאתי לפקפק באמינותה, כי הסרטון המקורי הוגש בהליכים בפני בית המשפט בבלגיה ו"ספק אם הוא קיים" איני רואה מניעה לקבל כראייה את התמונות שהוצגו לפנינו. דין הוא, כי בהיעדר אפשרות להגיש את המקור, ניתן להציג ראייה משנית, כל עוד אין חולק למהימנות ראייה זו (ראו: ע"פ 869/81 **שניר נ' מדינת ישראל**, פ"ד לח(4) 169, 224 (1984); ע"פ 2489/12 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פס' 25 (פורסם ביום 13.8.2012)). ראייה משנית היא, אפוא, ראייה קבילה "מקום שהמסמך המקורי אבד או ... כאשר הגשתו כרוכה בקשיים" (ע"פ 4481/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פס' 21 (פורסם ביום 16.11.2016)). זאת, במסגרת החריגים שהוצבו ל"כלל הראייה הטובה ביותר" (ע"פ 175/10 **חנוכייב נ' מדינת ישראל**, פס' 39 (פורסם ביום 28.7.2011)).

לגוף העניין לא מצאתי ממש בטענת ההגנה, המבקשת לגרוע ממשקל הזיהוי. אכן, ההסתמכות על עדות זיהוי מחייבת זהירות רבה, בשל תעתועי הזיכרון האנושי והיבטים נוספים (ע"פ 5933/11 **איטל נ' מדינת ישראל**, פס' 64 (פורסם ביום 26.6.2014) (להלן: "**עניין איטל**"); ע"פ 3179/13 **ווינר נ' מדינת ישראל**, פס' 54 (פורסם ביום 15.6.2015)). על רקע זה פותח בהלכה הפסוקה המבחן הדו-שלבי, שבה מחויבת לעמוד עדות הזיהוי. תחילה נבחנת **אמינות** העד המזהה ("הבחינה הסובייקטיבית"),

קרי, האם אין מדובר בעדות שקרית שנועדה להפליל את הנאשם. בשלב השני עומדת למבחן **מהימנות "הזיהוי כשלעצמו"** ("הבחינה האובייקטיבית"), היינו האם חרף מהימנותו, נפל העד לכלל טעות כנה (ע"פ 8902/11 **חזיזה נ' מדינת ישראל**, פס' 48 (פורסם ביום 15.11.2012) (להלן: "**עניין חזיזה**")). אף בשלב זה של בחינת מהימנות הזיהוי, נדרש בית המשפט לשני מבחני משנה: האחד, ברובד הסובייקטיבי – "יכולתו האישית של העד להטביע בזיכרונו רשמים חזותיים ולזהות מכוחם בני אדם על פי חזותם" (**עניין חזיזה**, בפסקה 59). האחר, ברובד האובייקטיבי, הכולל את הנסיבות שאפפו את הזיהוי ואת מידת הביטחון של העד בזיהוי (שם, בפסקה 60; וראו גם יניב ואקי **דיני ראיות** כרך ב 1128 – 1130 (2020) (להלן: "**ואקי, דיני ראיות**")). למעשה, טענות ההגנה מתמקדות במהימנות הזיהוי.

כמובא לעיל, רודי ואן-פול, חוקר במשטרת אנטוורפן, זיהה "בוודאות" את מיכה בן הרוש, המוכר לו כמי שנעצר על-ידי המשטרה. בחקירתו הנגדית הוצגה לעד אחת התמונות בטענה "שאי-אפשר להבין ממנה הרבה", והעד השיב: "**זאת תמונה ברורה לטעמי**, היא ברורה אבל המקורית הייתה ברורה יותר" (עמ' 5222, שורות 5 - 6).

התרשמתי באורח בלתי אמצעי מעדות החוקר ואן-פול, שניכר היה שהוא עושה כל שביכולתו לדייק. כך, בנושאים שלא זכר היטב לא היסס לציין זאת (עמ' 5160, ש' 9 – 17; עמ' 5172, ש' 9 – 11; עמ' 5173, ש' 31 – עמ' 5174, ש' 11). עתה נמקד מבטנו בבחינת "הזיהוי כשלעצמו". מקובל עליי, כי התמונות אינן באיכות גבוהה במיוחד. עם זאת, פניו ומבנה גופו של המופיע בהן נראים בתמונות בבירור וניתן לזהותם (**ת/1389 (1)** – **(4)**). ההגנה מעלה חשש, שהקשר בין ציון אלון למיכה בן-הרוש שהיה בידיעת ואן-פול "חלחל" לתודעתו והשליך על הזיהוי "הוודאי" כביכול. אכן, ניסיון החיים מעלה, כי אין להקל ראש בטיעון ההגנה בדבר חשש מהשפעה תת-הכרתית מסיבות מגוונות. על רקע זה הזהירות המופלגת הנדרשת בהרשעת נאשם על-בסיס עדות זיהוי כראייה **יחידה**, כשזו נעדרת תימוכין ראייתיים (**עניין איטל**, בפיסקה 63).

בה בעת, ראוי לזכור כי ככלל, היכרות מוקדמת של המזהה עם המזוהה **מפחיתה** את החשש לקיומה של טעות בזיהוי (**עניין חזיזה**, בפיסקה 51). בענייננו, המדובר בזיהוי ודאי של ירון על-ידי החוקר ואן פול. לאחר שעיינתי בתמונות התרשמתי, כי אין מניעה ליתן משקל ראייתי לזיהוי, המהווה לבנה **נוספת** בתצרף הראייתי. החשש התיאורטי שמעלה ההגנה אינו מהווה הנמקה ראויה שלא ליתן לראייה זו כל משקל.

המאמצים לאיתור החבילה – שיחות הטלפון

29. את התשתית הראייתית למעורבותו וחלקו של נאשם 14 באישום זה, מבקשת התביעה לראות בתוכן שיחות טלפון שנקלטו בהאזנות סתר, מהן עולים, כך נטען, ניסיונותיו של נאשם 14 לאתר את החבילה לאחר שליחתה. הצדדים חלוקים ביניהם הן לעניין הקבילות המהותית של חלק מהשיחות והן לעניין תוכנן. נפנה, אפוא, לבחינת שיחות

הטלפון, שהתקיימו בראשית חודש אוגוסט 2004, **בתכוף לאחר** תפיסת החבילה בבלגיה.

30. שיחות אלה נקלטו במסגרת האזנות סתר שבוצעו בישראל לטלפון של קוקי לצורך חשיפת פעילות פלילית הקשורה ביבוא סמים (ראו צו האזנות הסתר - **ת/1545א**). השיחות הוגשו באמצעות סנ"צ רויטל צפריר, האחראית על האזנות הסתר ביחידת להב 433 (עמ' 5860, ש' 8 – 14), סומנו כ**ת/1545ב1** – **1545ב8**, ואין מחלוקת לקבילותן הטכנית. אשר לקבילות המהותית, חלוקים הצדדים לגבי חלק מן השיחות, כפי שיפורט להלן (ראו גם עמ' 5861, ש' 10 – 17). השיחות נחלקות לשני מקבצים: **האחד**, ארבע שיחות, שבהן נטלו חלק נאשם 14, קוקי ואחד בשם שמעון. שיחות אלה התקיימו בין התאריכים 2.08.2004 – 4.08.2004. **האחר**, שלוש שיחות שבהן נטלו חלק נאשם 14, קוקי ורעייתו של ציון אלון - אתי אלון, שהתקיימו בין התאריכים 5.08.2004 עד 7.08.2004.

מכאן, לבחינת תוכן השיחות.

שיחת נאשם 14 וקוקי

31. השיחה הראשונה ברצף השיחות בין נאשם 14 לקוקי מתקיימת ביום 2.8.04, חמישה ימים לאחר שליחת החבילה בדואר. במהלך השיחה, המהווה המשך של שיחה קודמת, שואל נאשם 14 את קוקי כך:

> "אהרון: אבל תקשיב, **בדקת** מה שאמרתי לך **אתמול באתר**?
> קוקי: לא הצלחתי.
> אהרון: מי שמבין בזה לא הצליח?
> קוקי: לא, לא כל כך מבין.
> אהרון: **צריך מישהו שיבין בזה, שיכנס**.
> קוקי: כן.
> אהרון: טוב ... לתפוס **מישהו שמבין בשפה** והכל.
> קוקי: טוב **תן לי לראות**. **אני אעשה לך טלפון**
> אהרון: טוב בסדר אני פה"
> (**ת/1545ב1**, עמ' 2, ש' 28 - 35 ; ההדגשות לא במקור).

קבילות השיחה

32. אשר לקבילותה המהותית של שיחה זו בין נאשם במשפט לבין מי שאינו עד במשפט, טוענת המאשימה, כי תוכן דבריו של מי שאינו עד במשפט קביל אף לתוכנו, בהתאם להרחבת חריג ה"רס גסטה", שבואר ב**הלכת ז'אפר**:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

> "... יש להכשיר קבילות אמרות ספונטניות כאשר מטעמים אובייקטיביים לא ניתן להעיד את מוסר האמרה, וזאת בדומה להסדר הקבוע ... במשפט האנגלי" (ע"פ 7293/97 **ז'אפר נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(5) 460, 472 (1998)).

מנגד, עמדת ההגנה היא, כי לא ניתן לעשות שימוש בדברי קוקי בשיחה זו, להבדיל מדבריו של נאשם 14, שכן הם מהווים עדות מפי השמועה ולפיכך אינם קבילים, אף לא בהתאם להלכת **ז'אפר**.
בטיעון התביעה קיים קושי מובנה, שכן לא בא בפנינו טעם אובייקטיבי, המונע את העדת קוקי, אשר הופיע ברשימת עדי התביעה (ע"ת 466 בכתב האישום המתוקן מיום 24.11.2016). עם זאת, אין מניעה לעשות שימוש אף בדבריו של קוקי, הגם שלא העיד במשפט, **לעצם אמירתם**, ולצורך הבנת דבריו של בן שיחו, נאשם 14, והקשרם. עמד על כך כב' השופט (כתוארו אז) ריבלין:

> "כעת עומדת למבחן השאלה אם דין הראיה להיפסל בהיותה עדות מפי השמועה. התשובה לשאלה זו היא בשלילה, מטעמים מספר. הראשון להם הוא שאין זו עדות שמיעה. כבר נפסק כי דברים שנקלטו בהקלטה – שהוכחה כדבעי – הם ראיה טובה לכך שהדברים אמנם נאמרו... **על-כן דברים שאמרו בני שיחו של אלקיים, שלא העידו במשפט – אף אם אין בכוחם ללמד על אמיתות תוכנם, הרי יש בהם כדי להעיד על <u>עצם</u> <u>אמירתם</u>. אין למעשה מחלוקת בדבר ערכם הפרובטיבי של דברי המשוחחים האחרים בכל הנוגע לעצם אמירתם באוזניו של אלקיים. די בכך, לדעתי, כדי ללמד על פליליות הדברים שנאמרו מפיו של אלקיים אשר הגיב כפי שהגיב וענה כפי שענה לדבריהם ולשאלותיהם של בני שיחו.**" (ע"פ 5140/99 **וידאל נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(2) 844 (2002), פסקאות 16-15 (ההדגשות אינן במקור) (להלן: "**עניין וידאל**")).

ובהמשך:

> "די לנו שנדע מה נאמר על-ידי בני שיחו של אלקיים באותן שיחות – אף בלי לדעת כי אמת דיברו – כדי שתתחוור לנו משמעות דבריו שלו" (**עניין וידאל**, פסקה 16); כן ראו ע"פ 3669/14 **גולן נ' מדינת ישראל**, פס' 13 (פורסם ביום18.12.2016)).

אמור מעתה, כי אין מניעה לקבל כראייה, לעצם אמירתם, דברים שנאמרו על-ידי מי שאינו עד במשפט, בשיחת טלפון עם נאשם 14 וללמוד מכאן על הקשר הדברים. כך, באשר לשיחה לעיל, מהקשר הדברים, ניתן ללמוד על תוכן דברי **נאשם 14** בשיחת הטלפון; על **היוזמה** הננקטת על-ידו; על מהות הבדיקה המבוקשת **על-ידו**; ועל העובדה, שקוקי מתבקש לבצע את שנידרש ומתחייב לחזור לנאשם 14 ולהשיבו דבר, כאשר השיחה כולה מתנהלת בלשון תמציתית, תוך שימוש בשפת קוד.

תוכן השיחה

33. טענת המאשימה היא, כי עניינה של השיחה הוא בדיקה באתר הדואר של סטאטוס החבילה שנשלחה. ההגנה שוללת את פרשנות המאשימה לשיחה וטוענת, כי מדובר על שיחה בנושא **אחר**, הנוגע לעניין עסקי של נאשם 14 וקוקי עם אחד בשם דני בראון. טיעון זה נסמך על כך שבתחילת השיחה השניים מאזכרים אדם שלישי, שעמו אמור קוקי להיפגש בהמשך אותו היום (**ת/1545ב2**, עמ' 2, ש' 10-27; עדות נאשם 14, עמ' 10593, ש' 26 – עמ' 10594, ש' 13). לטענת ב"כ נאשם 14, אף חלקה השני של השיחה מתייחס לאותו מפגש עם דני בראון.

טענת ההגנה המוצגת בסיכומי נאשם 14 (עמ' 318, פסקה 7) **אינה** יכולה לעמוד. זאת, בראש ובראשונה מפני שטענה זו **אינה** עולה בקנה אחד עם **גרסת** נאשם 14, שהפריד בעדותו בין שני חלקי השיחה וציין, כי בעוד שחלקה הראשון נוגע לעניין משותף שהיה לו עם קוקי ודני בראון, הרי בחלק השני מדבר קוקי על **עניין אחר לחלוטין**, שלא קשור לנאשם 14: "**כנראה שרצה לייבא משהו, להזמין משהו, דבר שלא קשור בכלל אלי, אז אני אומר לו תביא מישהו שמבין את השפה, שיבדוק לך את זה**" (עמ' 10594, ש' 26 – 27).

עם זאת, גרסת נאשם 14, שביקש להרחיק עצמו בכך, ש"**זה לא קשור אלי**" (עמ' 10724, ש' 19) מופרכת, שכן כמובא לעיל, ליבת השיחה היא **הנחיית נאשם 14 לקוקי** "לתפוס מישהו שמבין בשפה" ולבצע בדיקה "באתר", וקוקי מבטיח לנאשם 14 לבדוק את הנושא **ולהחזיר לנאשם 14 תשובה** ("טוב תן לי לראות אני אעשה לך טלפון" **ת/1545ב2**, עמ' 2, ש' 35). בפי נאשם 14 לא היה הסבר של ממש לסתירה בין גרסתו לפנינו לבין תוכן שיחת הטלפון ("אני לא מבלבל, אני לא זוכר" - עמ' 10724, ש' 30).

שיחות קוקי עם שמעון

34. השיחות הבאות ברצף השיחות הן **ת/1545ב2** ו-**ת/1545ב3** מיום 3.8.04, כאשר הדוברים בהן הם קוקי ואדם בשם שמעון. במסגרת **ת/1545ב2**, משעה 17:47, נאמרו הדברים הבאים:

"שמעון: תגיד לי, הבגדים שהייתה איתם בעיה **איפה זה קרה**?

קוקי: **ב"ב".**

...

קוקי: למה? אתה יכול לבדוק לי? יש לך קשרים שם?

שמעון: "לא אני יכול לבדוק פשוט אם הדרך הייתה טובה או לא טובה.

קוקי: "לא אתה יכול לעשות לי אימות? בוא נגיד וידוא?

...

קוקי: כאילו לאמת את הנתונים? אתה יכול?

שמעון: אפשר אני אעשה את זה, עכשיו אשב עם אנשים.

קוקי: יש לך קשר?

שמעון: יש לי" (**ת/1545ב2**; ההדגשות לא במקור).

בשיחה עוקבת מהשעה 22:23 מוסר שמעון לקוקי, כי מבירור שערך "עשו שטות שבאו משם בכלל" (**ת/1545ב3**, עמ' 1, ש' 18 - 19).

35. המאשימה רואה בשיחות אלה כשיחות המשך ל**ת/1545ב1**, במסגרתה ביקש נאשם 14 מקוקי לברר מה עלה בגורל החבילה. נטען, כי בעקבות הנחיית נאשם 14, פנה קוקי לאותו שמעון, על מנת שיסייע לו בבירור. לשיטת המאשימה, נעשה שימוש בקודים במהלך השיחה, כאשר שם הקוד "בגדים" משמעו סמים, ומשמעות "ב" היא בלגיה. מנגד, טוענת ההגנה, כי שיחות אלה, בין שני מעורבים שאינם עדים במשפט כלל אינן קבילות.

36. אשר לשיחות אלה מתעוררת שאלת הקבילות המהותית. אף אם אצא מנקודת הנחה, שהוצגו ראיות לכאורה לקיום קשר פלילי בין השניים, דין הוא, ש"אמרת קושר' כאחד החריגים לעדות שמיעה אינה מוכרת בספרות המשפטית ובפסיקה בישראל, מן הטעם שלא אומצה במשפט הישראלי" (כדבריו החדים של כב' השופט **עמית** בע"פ 7253/14 **פינקלשטיין נ' מדינת ישראל**, (פורסם ביום, 16.11.2015). התביעה מבקשת להיאחז בהערת כב' השופט **רובינשטיין**, שבמסגרת אותה פרשה הוסיף, כי דחיית טיעון התביעה באותה פרשה היא "מבלי לטעת מסמרות לעתיד לבוא" (**שם**, בפס' ו לחוות-דעתו). התביעה, אשר מבקשת לחדש הלכה בנושא זה מיקדה טיעונה בשיחות קושרים **חברי ארגון הפשיעה**– עמ' 55 (סע' 63), עמ' 57 (סע' 75). טיעון זה **אינו** רלוונטי לשיחה שבנדון, שכן אין בפי התביעה טענה, שקוקי ושמעון הם חברי הארגון. כללו של דבר, מקובל עלי טיעון ההגנה, כי שיחות אלה לא חלפו על-פני מחסום הקבילות המהותית. מעבר לכך, אף אם לא היה ניצב בפני שיחות אלה מחסום הקבילות, נמנע הייתי מלייחס משקל לתוכן השיחות שבין קוקי ושמעון על השימוש בקודים המצוי בהם, לפי

שהצדדים לשיחה לא היו עדים בפנינו (הגם שכאמור קוקי הופיע תחילה ברשימת עדי התביעה) ולא שמענו מפי מי מהם את גרסתו או הסברו באשר לתוכן השיחה.

שיחה נוספת בין נאשם 14 וקוקי

37. שיחה נוספת בין קוקי לנאשם 14 מתקיימת ביום 4.8.04 ובה משוחחים השניים על עניין שבו לשניהם צריכה להיות "**משיכה**" בימים הקרובים. נאשם 14 מציין באזני קוקי, כי העניין "לא מסתדר" אך הוא אופטימי:

> "קוקי: על מה אתה מדבר?
> אהרון: בעניין אחר, אמרתי לך, בעניין שאני רץ איתו.
> קוקי: זה שצריך להיות תשובה בימים האלה או בשני?
> אהרון: כן, כן
> קוקי: מה כן? כן בשני או כן בזה שהיה צריך להיות תשובה?
> אהרון: אני לא יודע על מה אתה מדבר אני צריך לקבל תשובה. ברגע שיגידו כן הכל בסדר אז אני מתחיל לרוץ, בינתיים אין תשובה לזה.
> קוקי: אה לא אני דיברתי על זה שצריך להיות **לנו משיכה** בימים הקרובים לא?
> אהרון: נו אז על זה אני מדבר על **המשיכה**.
> קוקי: אהה אז לא מסתדר.
> אהרון: לא, לא מסתדר. אני יודע מה, צריכים להחזיר, עובדים על זה, מחר. לא יודע אני מקווה. בא אופטימי להכל אני" (**ת/1545ב4**, עמ' 1, ש' 19 – עמ' 2, ש' 9; ההדגשה לא במקור).

עמדת המאשימה היא, כי המילה "משיכה" מתייחסת לאפשרות הגעת החבילה לארץ ולכך שצריך יהיה "למשוך" אותה. טענת ההגנה היא, כי מדובר על עניין אחר, הנוגע לנאשם 14, ואינו קשור לקוקי (ראו תשובתו של נאשם 14, עמ' 10729, ש' 23; עמ' 10730, ש' 8 – 9). קו ההגנה נסמך על דבריו של נאשם 14 בשיחה, המציין כי הוא מדבר על "עניין אחר" "**שאני** רץ איתו". בנוסף, לשיטת ההגנה, אין כל הגיון בכך שקוקי **ישאל** את נאשם 14 אם העניין לא מסתדר (ההגנה מפנה לכך, שדבריו של קוקי בהקשר זה הם בנימת שאלה), כאשר יום קודם לכן כבר שוחח עם שמעון וגילה שקיימת בעיה בהקשר לחבילה (ודוק: לצורך טיעון זה בוחרת ההגנה להפנות לשיחת נאשם 14 ושמעון, בעוד שלחלקים אחרים בשיחה טוענת ההגנה לאי-קבילות השיחה, כמובא לעיל).

טיעון ההגנה מעורר קושי. נקל להתרשם, כי נאשם 14 אינו חפץ להשמיע בשיחת הטלפון דברים מפורשים. בחינת מכלול השיחה מצביעה על כך, שקוקי ונאשם 14 משוחחים במהלכה על **עניין המשותף לשניהם**. כמובא לעיל, קוקי שואל את נאשם 14: "אה לא אני דיברתי על זה שצריך להיות **לנו משיכה** בימים הקרובים לא?" ונאשם 14 משיב לו: "**נו אז על זה אני מדבר** על **המשיכה**". נאשם 14, היה ער לקושי שמעורר השיח בינו לקוקי, אך לא היה בידו ליתן הסבר לכך, וטען כי הדברים אינם זכורים לו: "המילה משיכה לא מילה שנשמעת טוב...מה המשיכה? בשביל מה המשיכה? אני לא זוכר" (עמ' 10730, ש' 13-15).

העברת המסר לציון אלון; שיחות נאשם 14, קוקי ואתי אלון

38. עתה נפנה מבטינו לשלוש שיחות טלפון שנערכות בין 5.8.2004 ל-7.08.2004, שאליהן קשורה גב' אתי אלון, רעייתו של ציון אלון.

ביום 5.8.04, שעה 18:51, מתקיימת שיחת טלפון בין **נאשם 14** לקוקי (**ת/5ב1545**), שבה מנחה נאשם 14 את קוקי להתקשר בדחיפות לאתי אלון:

"...

אהרון: **תתקשר עכשיו לאתי**.

קוקי: לאתי?

אהרון: כן.

קוקי: למה?

אהרון: **היא התקשרה. היא שאלה אם היא חולה או השתחררה. <u>אמרתי לה היא חולה</u>** (הדובר צוחק).

קוקי: מה, מה?

אהרון: **היא התקשרה עכשיו משם. היא שאלה לשאול את קוקי אם היא חולה או שהשתחררה.**

קוקי: מי חולה? איזו אתי?

אהרון: תתקשר על האתי, שם. אתי בוזגלו.

קוקי: **אה? השתחררה?**

אהרון: **לא!**

קוקי: מה?

אהרון: **הוא שואל משמה לשאול אותך אם היא השתחררה או שהיא חולה. <u>אמרתי לו היא חולה משם.</u>**

קוקי: נו?

אהרון: **אמרתי לאתי אני עונה לך את התשובה: היא חולה מהבית, היא חולה תגיד לי** (הדובר צוחק).

קוקי: נו?

אהרון: **זהו תתקשר אליה רגע...**" (**ת/1545ב5**, עמ' 2, ש' 3 – 19; ההדגשות לא במקור).

39. קוקי עושה כמצוותו של נאשם 14 ושמונה דקות בלבד לאחר מכן מתקשר לאתי אלון (שיחה **ת/1545ב8**). ניכר לעין, ששפת הקוד בה משתמשים הדוברים בשיחה זו זהה לזו שנעשה בה שימוש בשיחה הקודמת (**ת/1545ב5**):

> "אתי: מה נשמע מה שלומך? השאלה הראשונה של **חברה שלי** תתקשרי ישר לזאתי.
>
> ...
>
> אתי: **אה מה לגבי החולה היא אמרה, מה לגבי החולה?**
>
> קוקי: **החולה לא עברה.**
>
> אתי: **לא עברה** (צוחקת).
>
> ...
>
> אתי: **אהה כן אז להגיד לה? מחר היא תתקשר.**
>
> קוקי: למה, כן בטח, תראי היא לא
>
> ...
>
> קוקי: **היא לא עברה שלב בכלל תגידי לה.**
>
> אתי: אוקיי בסדר.
>
> קוקי: **הכל נתקע שמה ב...**" (**ת/1545ב8**; ההדגשות לא במקור).

40. אתי אלון אישרה בעדותה לפנינו, שקוקי הוא חבר של **בעלה** (עמ' 5479, ש' 3 - 6), וכי בשיחה הטלפונית מיום 5.08.2004, שעה 18:59 **נתבקשה על-ידי קוקי למסור לבעלה ציון אלון** "**שהחולה לא עברה**" (**ת/1545ב8**). היא עצמה "לא יודעת על מה מדובר...אני לא קשורה לכלום" (עמ' 5485, ש' 17; עמ' 5494, ש' 7) והיא רק העבירה את המסר לבעלה: "וכשציון התקשר אני אמרתי לו" (עמ' 5485, ש' 16 -22). לשלמות התמונה אציין, כי ההגנה אינה חולקת על כך, שאתי עורכת את הברור עבור **ציון אלון** (עמ' 325, סעיף 53 לסיכומיה).

41. השיחה האחרונה ברצף שיחות זה, בין קוקי לנאשם 14, מתקיימת ביום 7.8.04. בשיחה זו מוסר נאשם 14 לקוקי, כי דיבר "**עם החברה**" ומסר **לו** שהיא חולה ולא השתחררה מבית החולים (**ת/1545ב7**, עמ' 2, ש' 13 – 17). בעדותו אישר נאשם 14, כי באומרו "**החברה**", כוונתו הייתה ל**ציון אלון**, אך לא ידע להסביר מדוע יש לדבר על ציון בלשון נקבה (עמ' 10597, ש' 29 – עמ' 10598, ש' 3; עמ' 10739, ש' 3 – 17).

42. מבט כולל על שלוש השיחות העוקבות בין הנפשות הפועלות: נאשם 14, קוקי ואתי אלון מעלה, שהשם "ציון" לא נזכר בשיחות וההתייחסות אליו בכל השיחות היא

בלשון **נקבה**. כך, בדומה לנאשם 14, אתי אלון מתארת את בעלה ציון כ"**חברה** שלי" ובהמשך "אז להגיד **לה**? מחר **היא** תתקשר"; וכך, קוקי נוקט את הלשון: "היא לא עברה שלב בכלל תגידי **לה**". נמצא, כי מטעמיהם של הדוברים הם נקטו לשון סתרים, תוך שימוש בכינויים, וכך "בשפת הקוד" ציון זכה לתיאור בלשון נקבה, תוך שהוגדר כ"חברה".

43. טענת המאשימה היא, כי משיחות אלה, בהצטרפן לשיחות שהוצגו לעיל, עולה בבירור הקשר בין נאשם 14 לציון אלון סביב המאמצים לאתר את החבילה שנשלחה בדואר מבלגיה לישראל והכילה כדורי אקסטזי. מנגד, ההגנה טוענת שאין להסיק ממקבץ שיחות זה על מעורבותו של נאשם 14 בעסקת הסמים וכי מהאזנה לשיחות, תוך אימוץ גרסת נאשם 14, ניתן להסיק ששימש אך "צינור" להעברת מידע בין ציון אלון לקוקי, כאשר לא היה מודע לתוכן הדברים שהעביר.

44. ייאמר מיד, שאין בידי לקבל קו טיעון זה של ההגנה, המציג גרסה מיתממת של נאשם 14. אפנה תחילה לבחינת גרסתו של נאשם 14 באשר ל"היא חולה מהבית", המכונה על-ידי הצדדים בסיכומיהם "גרסת הבדיחה". בעדותו הראשית, כאשר הושמעה לו השיחה **ת/5ב1545**, הסביר נאשם 14 את אמירתו, לפיה "היא חולה מהבית", **כמתייחסת לאתי, וציין כי דבריו נאמרו כהלצה על כך שאתי מרבה להתלונן שאינה חשה בטוב.** בלשונו:

> "ת: "... אתי התקשרה היא שאלה לשאול אותך אם היא חולה או... איך שזה פה מוגדר, **אז אמרתי לו היא חולה מהבית, הכוונה שלי היא שזה מכוון לאתי,** תמיד היא חולה, כל פעם ששואלים אותה מה קורה היא משיבה אמא שלי לא מרגישה טוב, אני לא מרגישה טוב, מי שמכיר את אתי מכל השיחות יודע שזו התשובה שלה תמיד, אז זו הסיבה שאני גם צוחק. ... היא חולה מהבית **הכוונה שלי בכלל לאתי** שאני לא יודע על מה מדובר. ...
>
> ...
>
> ש. **מי אמר לך לשאול את זה?**
>
> ת. מי שהתקשר אלי.
>
> ש. מי זה הוא?
>
> ת. **ציון או שאתי.**
>
> ש. שורה 9, היא שאלה לשאול את קוקי אם היא חולה או שהיא השתחררה, מה אתה מבין מהמשפט הזה?

ת. **כנראה שציון אמר לאתי תשאלי את אהרון לשאול אותו <u>אם היא חולה או</u> <u>שהיא עברה</u>.**

ש. עם מי אתה דיברת?

ת. **כנראה שאתי העבירה לי את המסר ושאלה אותי,** ...

...

ת. כנראה שאתי התקשרה אלי ואמרה לי לשאול את קוקי, ... **אני אין לי שום מחשבה ושום כלום,** המצב שם שאני צוחק ממנו שבגלל שאני מכיר את אתי ואת ההתנהלות שלה וגם מי היא וגם קוקי מכיר את ההתנהלות של אתי, שאנחנו תמיד היינו מסתלבטים על זה, היא חולה מהבית, אתה גם רואה שאני אומר לו לא משם, היא חולה מהבית, **פה אני מדבר על אתי בכלל.**

ש. **אז הוספת משהו מעצמך שהצחיק אותך בדבר הזה.**

ת. **כן, לא שאני יודע משהו, ממש לא"**

(עמ' 10595, ש' 26 – עמ' 10597, ש' 13 ; ההדגשות לא במקור).

נאשם 14 כשל פעם אחר פעם, בחקירתו הנגדית, בניסיונו להבהיר את גרסתו התמוהה. זאת, לאחר שהוטח בו, שאין היגיון בכך, שאתי התקשרה אליו על-מנת לבקש ממנו לשאול את קוקי האם היא עצמה (אתי) חולה (ראו עמ' 10730, ש' 18 – עמ' 10738, ש' 30 ; ובפרט: עמ' 10731, ש' 19 – 22, עמ' 10732, ש' 8 – 12, עמ' 10733, ש' 22 – 25). באי-כוחו המלומדים של נאשם 14, אשר ערים לרושם העגום, שהותיר נאשם 14 בעמדו על דוכן העדים, עשו בסיכומיהם כל שביכולתם על-מנת למתן רושם זה, בטענה כי לנאשם 14 "קשיים ורבליים בלתי מבוטלים" וכי במהלך עדותו בא לידי ביטוי מקסימלי "חוסר יכולתו להסביר במילים פשוטות את אשר התכוון לומר" (סיכומי ההגנה, עמ' 321, פסקאות 26 – 27). קשיים ורבליים אלה, כך נטען, היקשו על נאשם 14 להסביר בבהירות, שהעביר לקוקי מידע שנמסר לו מאתי אלון, מבלי להבין על מה מדובר; והוסיף - לאור ההקשר ולאור העובדה שאתי מתלוננת תדיר על מכאוביה - בדיחה, לפיה "היא חולה מהבית" (עמ' 321 – 322, סעיפים 33 ו–41 לסיכומי ההגנה).

קו טיעון זה אינו עומד במבחן הביקורת ואינו עולה בקנה אחד עם ההתרשמות השלילית מעדות נאשם 14. אבאר הדברים. נאשם 14 מסר בעדותו, כי עם חברו קוקי, הוא מרשה לעצמו "לצחוק על" אתי החולה, וכי הבדיחה נאמרה ל**קוקי**, ומובן שלא לגלג על אתי בפניה. וכך תיאר זאת נאשם 14 בעדותו הראשית:

> "**כי אני עם קוקי צוחק איתו** שאתי תמיד לא מרגישה טוב, **בגלל זה עם קוקי אני מרשה לעצמי לצחוק איתו**, היא שאלה אותי, כי אז אתי שאלה אותי, שאתי התקשרה משם לשאול אם היא חולה, אם היא השתחררה מהבית חולים, **אז אני אומר לו כאילו היא חולה מהבית** בלי לדעת על מה, היא חולה בלי אפילו לדעת על מה היא חולה, ואני הכוונה שלי בגלל אתי" (עמ' 10598, ש' 16 – 20; ההדגשות לא במקור).

דא עקא, שדבריו של נאשם 14 ב**ת/1545ב5**, אינם מתיישבים עם הסבר זה. בשלב מסוים בשיחה מבהיר נאשם 14 באזני קוקי: "**<u>אמרתי לאתי</u>** אני עונה לך את התשובה: **היא חולה מהבית**" (עמ' 2, ש' 17). עינינו הרואות, שנאשם 14 מסביר לקוקי, שמסר **לאתי**, בשיחתו עמה, ש"היא חולה מהבית". לפיכך, קורסת גרסת הבדיחה, לפיה הוא וקוקי מלגלגים כביכול על אתי, מאחורי גבה.

45. לא זו אף זו. כך גם מלמדים דברי נאשם 14 ב**ת/1545ב7**, אשר בשיחה עם קוקי ציין שדיבר עם **החברה**, קרי: ציון אלון, ומסר את הדברים הבאים:

> "אהרון: ...דיברתי אתמול עם החברה.
> קוקי: כן הבנתי.
> אהרון: זהו, היא השתחררה מהבית חולים, או שהיא עוד חולה. היא עוד חולה או שהשתחררה מבית חולים, **אמרתי לו שהיא חולה**. זהו" (**ת/1545ב7**, עמ' 2, ש' 13 – 16).

נמצא, שנאשם 14 מעביר לגיסו, ציון אלון, מסר באמצעות שפת הקוד, כי החולה לא השתחררה מבית החולים. קרי, אתי "החולה" כלל אינה בתמונה, ואין מדובר בשיחה בין נאשם 14 לבין קוקי, בה מתלוצץ נאשם 14 על חשבונה של אתי, אלא בדברים הנאמרים על-ידי נאשם 14 לציון אלון. אם נדרשה ראייה נוספת לכך, ש"החולה" אינה קשורה כלל לאתי היא הבהרתו של נאשם 14 לציון אלון, בשיחה עניינית ורצינית, ולא בהלצה כלשהיא, ש"היא חולה".

46. זאת ועוד, גרסת הבדיחה והטענה להיותו של נאשם 14 אך "צינור" להעברת מסרים בין ציון אלון לבין קוקי נשללת מיניה וביה מפיו של נאשם 14 במהלך חקירתו הראשית, בציינו בהתייחס ל**ת/1545ב5**: "כנראה **שציון אמר לאתי תשאלי** את אהרון לשאול אותו **אם היא חולה** או שהיא **<u>עברה</u>**" (עמ' 10596 ש' 19). הלשון "עברה" בה נקט נאשם 14 שלא עלתה בשיחות בהן נטל חלק, תואמת להפליא לנוסח בו השתמש קוקי בשיחתו עם אתי, עת ציין כי החולה "לא **עברה** שלב בכלל" ונותנת אינדיקציה נוספת בפאזל

הראייתי לכך, ש"החולה" **אינה** אתי. לשיטת התביעה, במוקד השיחה מצוי הבירור אם החבילה עברה. ההגנה, העֵרָה למשמעות התבטאותו הנ"ל של נאשם 14 בעדותו בפנינו כשנקט את הלשון "עברה" כ"משיח לפי תומו", טענה כי נקיטת הלשון "עברה" "חלחלה לעדותו מתוך היכרותו את מכלול השיחות". ברם, לאור התרשמותי הבלתי אמצעית מעדות נאשם 14 אומר, שקו טיעון זה רחוק מלהיות משכנע, בלשון המעטה.

47. לשלמות הדברים ייאמר, כי לא מצאתי ממש בטענת ההגנה, שלפיה חלקו של נאשם 14 היה שולי לקוקי. מהראיות שבאו בפנינו עולה, כי נאשם 14 וקוקי שיתפו פעולה, וכל אחד מהם מילא תפקיד משמעותי. אכן, **ת/1545ב5** מוסר נאשם 14 לקוקי שאתי מחפשת אותו ו**ת/1545ב8** קוקי הוא זה שמציין בפני אתי, כי החולה לא עברה שלב. עם זאת, במקביל, משוחח נאשם 14 בעצמו עם ציון אלון ומעדכן אותו, כי "החולה" לא השתחררה מבית החולים (**ת/1545ב7**); לא זו אף זו, הבדיקה באתר נעשתה לבקשת נאשם 14, שהנחה את קוקי לבצע בדיקה זו.

<u>מקבץ הראיות הנסיבתיות – הפן העובדתי</u>

48. בסיכומיה עותרת המאשימה להרשעת נאשם 14 במכלול "התכנית העבריינית", שבה שני פרקים: "רכישת הסם בבלגיה" ובגינה מיוחסת לנאשם 14 עבירת **סחר בסם מסוכן, במסגרת ארגון פשיעה**; "והעברתו לישראל" אשר נכשלה ובגינה מיוחסת לנאשם 14 עבירת **ניסיון לייצוא סם מסוכן, במסגרת ארגון פשיעה.**

49. נוכח מלוא המפורט לעיל, הוכח מעבר לכל ספק סביר, כי חבילה ובה סם מסוכן מסוג אקסטזי נשלחה מאנטוורפן לישראל ביום 28.7.2004. האישור על משלוח החבילה נמצא בביתו של **ציון אלון**. לא זו, אף זו. מיכה בן-הרוש, אשר לן בלילה שבין 27.7.2004 ל-28.7.2004 בדירתו של ציון אלון, זוהה כמי שהיה בסניף הדואר במועד שליחת החבילה. החבילה נתפסה בידי המשטרה ולא הגיעה ליעדה. ימים ספורים לאחר מכן מתנהלות שיחות טלפון קדחתניות, ש**נאשם 14** נוטל בהן חלק מרכזי. תכלית השיחות, כפי שאישר נאשם 14 בחקירתו הנגדית:

> "כנראה ש**ציון** אמר לאתי **תשאלי את אהרון** לשאול אותו **אם היא חולה או שהיא עברה**" (**ת/1545ב5**).

עמדתי לעיל בהרחבה על כך, שהלשון "חולה" היא שפת קוד. הלשון "**עברה**", המושמעת **מפי נאשם 14,** בהקשר הדברים, מלמדת כי "חולה" הוא היפוכה של "עברה", קרי, "**לא עברה**".
מה לא הניח את מנוחתו של ציון אלון? מהו הנושא אשר העיק עליו, שלגביו נערך בירור בשפת הקוד אם היא עברה או לא עברה ("חולה")? נוכח המקבץ הראייתי שסקרתי

לעיל, מתבקשת המסקנה, כי דאגתו של ציון אלון נתונה הייתה לכך, שחבילת הסמים (שנשלחהמטעמו ואשר הקבלה על שליחתה מצויה הייתה בביתו) לא הגיעה ליעדה והוא מבקש להתחקות אחר קורות החבילה. התצרף הראייתי סביב נאשם 14 מתהדק, בשים לב למועדי שיחות הטלפון, הנערכות על-ידו, ימים ספורים לאחר משלוח החבילה, שלא הגיעה ליעדה. כך, ביום 2.8.2004 מאיץ נאשם 14 בקוקי לבצע בדיקה באתר באמצעות מי שבקיא בשפה. כמובא לעיל, נאשם 14 נכשל בניסיונו להסביר שיחה זו, תוך שהציג גרסה מופרכת בפנינו. יתר על כן, בגרסתו המכחישה, מעד הנאשם בלשונו, כאשר ציין בהתייחסותו לשיחה, כי ככל הנראה קוקי "רצה **<u>לייבא</u>** משהו" (המשפט במלואו: "כנראה שרצה לייבא משהו, להזמין משהו, דבר שלא קשור בכלל אלי..." (עמ' 10594, ש' 27-26)). ודוק: בשיחה המוקלטת אין אזכור מפורש לנושא **ייבוא** כלשהוא, והתביעה מבקשת ללמוד על הניסיון לייצוא הסם מבלגיה לישראל, המיוחס לנאשם, מתוך **מכלול** הראיות הנסיבתיות. אזכור נושא "**הייבוא**" ביוזמתו של נאשם 14, "בפליטת פה" בהסברו לשיחה, מהווה נדבך נוסף בתצרף הראייתי המפליל (וראו: ע"פ 10342/06 **צדיק נ' מדינת ישראל**, פס' 17 (פורסם ביום 2.1.2012)). לשיחה זו מצטרפת השיחה הנוספת בה משוחחים השניים על אודות "**המשיכה**" **הצפויה** "**לנו**", שאף אותה לא עלה בידי נאשם 14 להסביר בפנינו.

50. המכלול הראייתי אשר נסקר בהרחבה לעיל מציג, אפוא, שורה של ראיות נסיבתיות, המפלילות את נאשם 14 במאמצים לאיתור חבילת הסמים שנשלחה מבלגיה. שיטת משפטנו מכירה בכך, ש"הרשעה על יסוד ראיות נסיבתיות אפשרית אם המסקנה המרשיעה העולה מהן גוברת באופן ברור והחלטי על כל תזה חלופית כך שלא נותרת כל מסקנה סבירה אחרת" (ע"פ 8279/11 **מור נ' מדינת ישראל**, פס' 57 (פורסם ביום 1.7.2013)). ליבת הדברים מצויה, אפוא, בהתבוננות האינטגרטיבית על המכלול הראייתי. טרם שאעשה כן, אזכיר את מושכלות היסוד, כי יש להקפיד ולדקדק בכל שלביה של הבחינה הראייתית. בחינה זו נעשית במסלול תלת-שלבי:

> " ... **בשלב ראשון** נבחנת כל ראיה נסיבתית בפני עצמה כדי לקבוע אם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי; **בשלב שני** נבחנת מסכת הראיות כולה לצורך קביעה אם היא מערבת לכאורה את הנאשם בביצוע העבירה. הסקת המסקנה המפלילה היא תולדה של הערכה מושכלת של הראיות, המבוססת על ניסיון החיים ועל השכל הישר... אין הכרח כי כל ראיה נסיבתית, כשהיא לעצמה, תספיק להרשעת הנאשם. המסקנה המפלילה עשויה להתקבל גם מצירופן של כמה ראיות נסיבתיות אשר כל אחת בנפרד אינה מספקת להפללה, אך משקלן המצטבר מספיק לצורך כך... **בשלב שלישי** מועבר הנטל אל הנאשם לספק הסבר העשוי לשלול את ההנחה המפלילה העומדת

> נגדו. הסבר חלופי למערכת הראיות הנסיבתיות, העשוי להותיר ספק סביר ביחס להנחת ההפללה של הנאשם, די בו כדי לזכותו. בית־המשפט מניח זו מול זו את התזה המפלילה של התביעה מול האנטי־תזה של ההגנה ובוחן אם מכלול הראיות הנסיבתיות שולל מעבר לכל ספק סביר את גרסתו והסברו של הנאשם..." (ע"פ 6167/99 **בן שלוש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז(6) 577, 587 (2003); ההדגשות לא במקור).

וכך, בסופו של יום:

> "... לאור **מהותן** של הראיות ומשקלן המצטבר, לאור **הסבריו** של הנאשם, אם ניתנו כאלו, וכן לאור כל **היפותיזה סבירה** אחרת, קובע בית המשפט, אם יש מקום להסקת מסקנה חד־משמעית, שהיא ההגיונית היחידה, לפיה לא נותר ספק סביר בדבר אשמתו של הנאשם" (ע"פ 543/79 **נגר נ' מדינת ישראל**, פד לה(1) 113, 141 (1980); ההדגשות לא במקור).

51. **מן הכלל אל הפרט**. עד הנה עמדתי בהרחבה על בחינת קבילותה של כל ראייה וראייה, במסגרת השלב הראשון של הבחינה. בבואי לשלב השני, ההתבוננות היא על המקבץ הראייתי. בית המשפט מצווה להתבונן על מכלול הראיות שלפניו בשום שכל ולבחון האם הערכה מושכלת של הראיות מקימה מסקנה לכאורה בדבר אשמת הנאשם (ואקי, **דיני ראיות**, כרך ב, עמ' 1002 – 1003). בשלב זה עלינו להשתכנע, שקיימת מסקנה מסתברת יחידה, המסבכת לכאורה את הנאשם בביצוע העבירה.

בטבורן של הראיות מצויה חבילת הסמים, שנשלחה מבלגיה לישראל. עובר למשלוח החבילה מרוכזות הראיות סביב ציון אלון ונאשם 6, שהודה בחלקו בפרשה. לאחר המשלוח, התצרף הראייתי מתרכז בשיחות הטלפון התכופות, בשפת הקוד, שנערכו סמוך לאחר משלוח החבילה. נאשם 14 נוטל חלק מרכזי בשיחות אלה, שעניינן הצורך להעביר מידע לציון אלון, אם היא "עברה" או "לא עברה"; מנהל דו-שיח אודות "המשיכה" הצפויה "לנו"; ופונה לסיוע לבדיקה "באתר". לכאורה, המסקנה המסתברת המתבקשת היחידה היא, כי המדובר בחבילה שנשלחה, אך לא הגיעה ליעדה ונאשם 14 פועל לאיתורה. החשאיות הסובבת את השיחות, שבהן הנסתר רב על הגלוי, תוך הימנעות מאזכור ציון אלון בשמו, ובשים לב למועדי השיחות, מהווה מרכיב לא מבוטל בבחינה האינטגרטיבית של הראיות הנסיבתיות, אשר בהצטרפותן מצביעות לכאורה על התרחיש הפלילי, המיוחס לנאשם 14.

עתה מגיעה שעתו של נאשם 14 למתן הסבר. בחנתי בקפידה את גרסתו, שמא יש בידו הסבר, שישלול את המסקנה המפלילה. דא עקא, שכפי שביארתי בהרחבה לעיל, נאשם 14 נכשל בניסיונו לספק הסברים לראיות המפלילות. כך, הניסיון לטעון כי הלשון "חולה" אינה שפת קוד, אלא לגלוג על אתי אלון, הופרך. כך גם הטענה, שלפיה נאשם 14, המהווה בריח תיכון בשיחות, הוא אך מעביר מסרים, שאינו יודע את פשרם. גרסתו המיתממת של נאשם 14 אינה זוכה לאמוני. התמונה הניבטת מחומר הראיות אינה עולה בקנה אחד עם גרסת נאשם 14.

עמדתי לעיל על כך, שקוקי מתבקש על-ידי נאשם 14 לערוך את הבירור ומתחייב לעדכן את נאשם 14 (**ת/1545ב1**, עמ' 2, ש' 28 - 35). כמובא לעיל, אף נאשם 14 היה ער לכך, שיקשה להעניק אמון בגרסתו. כבר עמדתי על כך, שכאשר התבקש לספק הסבר לחילופי הדברים בינו לקוקי אודות "המשיכה", שאמורה להיות "לנו" "בימים הקרובים" (**ת/1545ב4**) – אישר נאשם 14 כי "המילה משיכה לא מילה שנשמעת טוב... מה המשיכה? בשביל מה המשיכה?", אך אין בידו ליתן הסבר: "אני לא זוכר" (עמ' 10730, ש' 13 - 15). כבר ציינתי כי לא התרשמתי, שקשיים ורבליים הם שעומדים ביסוד כישלון הגרסה, אף לא קשיי זיכרון, אלא ניסיון התחמקות ואי-אמירת האמת, תוך כישלון נחרץ למתן הסבר המתקבל על הדעת.

כפי שכבר נאמר:

> "במרכז בחינתו של ההסבר החלופי נמצאים אמינות גרסתו של הנאשם והמבחן אם היא מצביעה על הסבר חלופי הגיוני העולה בקנה אחד עם מארג הראיות הנסיבתיות" (ואקי, **דיני ראיות**, כרך ב 1005; ע"פ 7007/15 **שמיל נ' מדינת ישראל**, פס' 34 (פורסם ביום 5.9.2018)).

לתמונה הראייתית מצטרפת בחירתו של נאשם 14 לשמור על זכות השתיקה בחקירתו במשטרת ישראל. כך, ביום 3.6.2015 הוקדש חלק נכבד מהחקירה במשטרה לשאלת מעורבותו של נאשם 14 "בנוגע למשלוח 44,065 כדורי אקסטזי מבלגיה לישראל" (עמ' 6-11 ל**ת/479א**). נאשם 14 הקפיד למלא פיו מים, בכל שאלה ושאלה: החל בבקשת החוקרים לאשר את זהות הדוברים בשיחה שהוקלטה (**ת/479א**, גליון 8, שורות 213 - 215) ועד לאי-מתן מענה לנושא העומד במוקד החקירה: "ש: אנו טוענים, כי מדובר בבדיקה במחשב בניסיון לאתר את החבילה שנשלחה כביכול מאנטוורפן לישראל אשר הכילה 44,065 כדורי אקסטזי ולא הגיעה לישראל". תגובתך. ת: הנ"ל שותק". (**ת/479א**, גליון 8, שורות 203 - 206).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

נזכיר כי לחשוד נתונה זכות השתיקה, המהווה חלק מהזכות לאי-הפללה עצמית. עם זאת, שמירה על זכות השתיקה עשויה לחזק את ה"יש" הראייתי. סירוב להשיב על שאלות החוקרים, המעמתים אותו עם ראיות מפלילות לכאורה מלמד על התנהגות מפלילה, שכן מצופה מהחשוד לזעוק את חפותו ולהציג מענה או הסבר. כפי שצוין בפרשת **חג'בי**:

> "אולם, מששתק במקום שנתבקש הסבר, אין שתיקתו זו עולה בקנה אחד עם ציפיותיו שיאמינו לו, כאשר יעלה את גרסתו לראשונה בשלב של עדויות הגנה. כאשר נאשם טוען לחפות מוחלטת, והוא מעומת על ידי חוקריו במשטרה עם חומר המעיד על מעורבותו בפשע, כיצד יצפה שיאמינו לו, אם נמנע מלפקוח עיני חוקריו כשמטיחים הם בפניו את העובדות" (ע"פ 230/84 **חג'בי נ' מדינת ישראל**, פ"ד לט(1) 785, 789 (1985))

עמדתי לעיל על הפסיפס הראייתי, אשר הוליך להעברת הנטל לכתפי נאשם 14 להציג הסבר חלופי, שיעורר ספק סביר (על "נטל טקטי" זה ראו: ע"פ 384/80 **מדינת ישראל נ' בן-ברוך**, פ"ד לה(1) 589, 592-593 (1980)). אלא, שנאשם 14 שבחר לשתוק בחקירת המשטרה, מסר לפנינו גרסה כבושה, שלא זכתה לאמון בית המשפט. בכגון דא כבר נאמר:

> "נוכח העוצמה הראייתית של מארג הנסיבות ...עבר הנטל עליהם להציע תרחיש חלופי הגיוני ... שיש בו כדי לעורר ספק סביר בהנחה המפלילה... נאשם אשר שתק בחקירתו ובחר למסור גרסה בבית משפט, שתיקתו בחקירה עלולה להיות לו לרועץ ולחזק את ראיות התביעה נגדו... המערערים שתקו בחקירותיהם ומסרו את גרסתם לראשונה רק בבית המשפט, ואקדים ואומר כי גרסתם הכבושה מהווה עלבון לשכל הישר..." (ע"פ 11068/08 **מדינת ישראל נ' סנקר**, פס' 28 - 29 (פורסם ביום 12.07.2010)).

ודוק: הגם שהנאשם הציג גרסה שאינה עומדת במבחן הביקורת והסתברה כמופרכת ושקרית - לא הסתפקתי בכך. לא פטרתי עצמי מלבחון אם קיים הסבר סביר אחר לעולה מן הראיות. שבתי ובחנתי את המארג הראייתי הכולל, תוך שנתתי הדעת לכך שעל ההסבר החלופי להיות "מתקבל על הדעת, ולא הסבר מאולץ או תיאורטי" וכי "על ההסתברות להתקיימותה של האפשרות האחרת, להיות מהותית ולא זניחה, צריך שתהיה לה אחיזה סבירה בחומר הראיות, ועליה לעמוד במבחני השכל הישר ניסיון החיים" (ע"פ 6392/13 **מדינת ישראל נ' קריאף**, פס' 100 לפסק דינו של כב' השופט

סולברג (פורסם ביום 21.1.2015) (להלן: "**עניין קריאף**"). מצאתי, כי בפן העובדתי הוכחה מעבר לכל ספק סביר מעורבותו המודעת של נאשם 14 במאמצים לאיתור חבילת הסמים שנשלחה מבלגיה על-ידי ציון אלון. עתה נבחן אם הוכחו שתי העבירות הקונקרטיות אשר יוחסו לנאשם 14 באישום התשיעי לכתב האישום.

האישום התשיעי – נוסחו

52. עיון בכתב האישום מעלה, שעל-פי העובדות המיוחסות לנאשם 14 באישום התשיעי "עובר ליום 28.7.04 קשר נאשם 6 קשר **עם נאשם 14**, ציון ועופר (קוקי) אמר לייבא 44,000 כדורי סם מסוג אקסטזי... מבלגיה לישראל והכל במסגרת הארגון...". בעוד שכתב האישום מונה מעשים קונקרטיים המיוחסים לנאשם 6 וציון אלון **אין ולו אזכור קונקרטי אחד בכתב האישום לחלקו של נאשם 14**. לראשונה, בסיכומיה, ציינה התביעה, כי על-פי הנטען על-ידה "תרומתו של נאשם 14 לתכנית העבריינית הייתה במאמציו לאתר את החבילה לאחר שליחתה לישראל" (סעיף 98 לסיכומים בעניין האישום התשיעי). על רקע זה טוענת ההגנה, שלא היה בידי נאשם 14 כל נתון עובדתי להתמודד עימו לאורך ההליך.

53. חובת יסוד המוטלת על התביעה בניסוח כתב האישום היא לתאר בכתב האישום **את** "**העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לברר**" (סעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982, (להלן: "**חוק סדר הדין הפלילי**"). כתב האישום הוא המסמך המכונן של ההליך הפלילי (ראו: רע"פ 2581/14 **יקותיאלי נ' מדינת ישראל**, פס' 26 לפסק דינו של כב' השופט דנציגר (פורסם ביום 12.2.2015) (להלן: "**עניין יקותיאלי**")). המדובר בנקודת הפתיחה של ההליך, ובשים לב אליה נערך הנאשם למשפטו ולפרישת הגנתו (ע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' קליין**, פס' 42 (פורסם ביום 4.9.2007) (להלן: "**עניין קליין**"). כתב האישום מציב, אפוא, את "גבולות הגזרה" ואת "החזית", שבה על הנאשם להתמודד. הקפדה על הוראות הדין באשר לניסוח כתב האישום משרתת את תכליות היסוד של ההליך הפלילי. היא מאפשרת לנאשם להתגונן באורח מיטבי ומייעלת את ניהול ההליך הפלילי. במסגרת כתב האישום, **פרק העובדות** המתואר בכתב האישום הוא "**מוקד ההליך הפלילי**, וסביבו מתגבשים קווי הטיעון של התביעה וההגנה" (עניין **קליין** לעיל, פס' 43). מובן, אפוא, ש"לנוסח של כתב האישום נודעת משמעות ניכרת" (עניין **יקותיאלי**, לעיל, שם).

54. עם זאת, לצד הכלל הרחב, התוחם את הדיון בהליך הפלילי למסגרת העובדות המתוארות בכתב האישום, מצוי חריג. חריג זה מוצא את ביטויו בסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי ולפיו "בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה, שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, **אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום**, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן" (וראו עניין **יקותיאלי** לעיל, פס' 27). מבחן

"**ההזדמנות הסבירה להתגונן**" הניצב במרכז הוראת החוק נועד להבטיח, כי סמכות ההרשעה בעבודות שונות מאלה שפורטו בכתב האישום "אינה כרוכה **בעיוות דין** לנאשם" (עניין **קליין** לעיל, פס' 44). בסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי נתן, אפוא, המחוקק ביטוי לשניים מערכי היסוד של המשפט הפלילי: חובת בית המשפט להגיע לחקר האמת וזכויות הנאשם להליך הוגן (**עניין קליין**, פס' 36).

55. בפסיקת בית המשפט העליון הותוו הקווים המנחים לבחינתה של ההזדמנות הסבירה להתגונן. על מות מידה אלה עמד כב' השופט (כתוארו אז) ברק בפרשת **עוזר**:

> "...**אם קו ההגנה שבנה לעצמו הנאשם כלפי האישום שהופיע בכתב האישום כולל בחובו גם את קו ההגנה אותו היה מציב הנאשם לאישום בו הורשע, אין לומר כי הנאשם הופתע, וכי לא ניתנה לו הזדמנות סבירה להתגונן**... לעומת זאת, אם הנאשם נמנע מלהציב קו הגנה, כגון "סיכון כפול", או תחולתו של חריג לאחריות – משום שקו הגנה זה לא נתבקש על פי **העובדות המקוריות**, אך עלה מתוך **העובדות החדשות** על פיהן הורשע, אומרים כי לנאשם לא ניתנה הזדמנות סבירה להתגונן" (ע"פ 63/79 **עוזר נ' מדינת ישראל**, פ"ד לג(3) 606, 615 - 616 (1979)) (להלן: "**עניין עוזר**"); ההדגשות לא במקור).

המבחן העיקרי מתמקד, אפוא, במענה לשאלה כיצד היה משתנה קו הגנת הנאשם לו ידע על קיומן של "העובדות החדשות" (ראו ע"פ 729/06 **רוטקביץ נ' מדינת ישראל**, פס' 17 (פורסם ביום 8.11.2006)). פשיטא, שבירור העובדות החדשות במהלך המשפט, עשוי לקיים את התנאי בדבר הזדמנות סבירה להתגונן (**עניין קליין**, פסקה 45). על רקע האמור נקבע, כי טענת נאשם שלא ניתנה לו הזדמנות להתגונן מחייבת פירוט במה נפגעה הגנתו, ואין די בהעלאת טענה "ערטילאית" (ע"פ 3929/97 **מדינת ישראל נ' גרידי** (פורסם ביום 18.11.1999)) או "פורמלית גרידא" (**עניין עוזר**, בעמ' 613).

56. שיקול מרכזי בשאלת עשיית שימוש בסמכות הנתונה לבית המשפט מכוח סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי היא מידת הזיקה בין המתואר בכתב האישום לבין העובדות שעליהן מושתת ההרשעה. כך, מקום בו "ניכר קיומו של קשר ענייני ממשי והדוק בין העובדות שעל פיהן הואשם הנאשם לבין העובדות החדשות, שנתגלו במהלך הדיון ושעליהן נסמכת הרשעתו ... עשוי בית המשפט להיווכח, כי אף שהנאשם לא הועמד, מבעוד מועד, על האפשרות שיורשע על-פי תשתית עובדתית שונה מזו שעל פיה הואשם, נמצא הוא מתגונן למעשה ככל שהיה בידו להתגונן – לא רק מפני האישום במתכונתו המקורית, אלא גם מפני האישום במתכונת שהיוותה נושא להרשעתו בדין." (ע"פ 545/88 **בן עזרא נ' מדינת ישראל**, פד מג(2) 316, 323 (1989)). מכל מקום, הסמכות הנתונה לבית המשפט היא "סמכות שבשיקול דעת, שיש להשתמש בה בהתחשב בכלל

נסיבות העניין" (עניין **קליין**, פס' 46); ע"פ 534/84 **אריה נ' מדינת ישראל**, פ"ד מא(3) 561, פס' 8 (1985)).

57. **מן הכלל אל הפרט**. אין להקל ראש באי-העמדת נאשם 14 על מלוא פרטי העובדות והנסיבות המיוחסות לו. אלא, שיישום המבחנים שנקבעו בפסיקה מוליך למסקנה, כי ניתנה לנאשם 14 הזדמנות סבירה להתגונן מפני העובדות שעלו במהלך המשפט וכי הגנתו לא קופחה בשל כך. לאורך הדיונים היו נאשם 14 ובאי כוחו ערים לטענות שהופנו על-ידי המאשימה כלפי נאשם 14 והתגוננו בפניהן. כך, בעדותו הראשית השמיעה ההגנה לנאשם 14 את שיחות הטלפון, שלשיטת המאשימה, מצביעות על מעורבותו והיבטי אחריותו והוא מסר את גרסתו בנוגע אליהן. כך, בא-כוח נאשם 14 חקר בחקירה נגדית את אתי אלון על אודות **ת/1545ב8** (עמ' 5493, ש' 30 – עמ' 5494, ש' 25). נמצא, שבאמצעות קו ההגנה בו נקט נאשם 14 הוא התמודד עם תוכן שיחות טלפון. העולה מן המקובץ הוא, שניתנה בידי נאשם 14 הזדמנות סבירה להתגונן מפני העובדות המגבשות את העבירות המיוחסות לו, הגם שאלה לא פורטו כדבעי בכתב האישום, והוא אכן התגונן בפניהן.

בחינת העבירות המיוחסות

58. המאשימה מבקשת להרשיע את נאשם 14 כמבצע בצוותא, בהיותו שותף של נאשם 6, ציון אלון וקוקי, בעבירות של סחר בסם מסוכן וניסיון ייצוא סם מסוכן שבוצעו במסגרת ארגון פשיעה. מנגד, טוענת ההגנה כי אין בנמצא כל ראיה המעידה על היותו של נאשם 14 חלק מהקשר שקדם לעבירות מושא אישום זה. נטען, כי שיחות הטלפון עליהן מצביעה המאשימה מאוחרות בזמן למועד ביצוע העבירות, ואין בהן תשתית ראייתית הקושרת את נאשם 14 לעבירות אלה. עוד טוענת ההגנה, כי לא הובאה ראיה על אודות קשר פלילי בין נאשם 6 לנאשם 14 ועל כן לא ניתן לייחס לנאשם 14 ביצוע בצוותא של העבירות מושא האישום.

ביצוע בצוותא של עבירת הניסיון לייצוא סם מסוכן

59. ככל שהדבר נוגע לעבירת הניסיון לייצוא סם מסוכן, אין בידי לקבל את טיעון ההגנה. הקשר בין נאשם 14 לציון אלון ונאשם 6 מוכח באמצעות מעשיו של נאשם 14 לאחר שליחת החבילה, עת פעל, בשיתוף פעולה עם קוקי, לאתרה. מטבע הדברים, ככלל, קשר פלילי נערך בסתר, ועל אודות קיומו נלמד מראיות נסיבתיות, שעניינן אירועים שהתרחשו לאחר היווצרות הקשר. עמד על כך כב' השופט שמגר (כתוארו אז) באחת הפרשות:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

> "אחד ממאפייניה של עבירת הקשר הוא, כי היא נרקמת בדרך כלל בסתר ובהיחבא, ולכן רבים יחסית המקרים, בהם נלמד על היווצרותו של הקשר ועל השותפים לו ועל זהות הקושרים מתוך מערכת הראיות בדבר ביצועו של הקשר, כפי שהיא נגולה לפני בית המשפט, היינו מתוך ראיות נסיבתיות. יתרה מזו, בית המשפט רשאי להסיק מסקנות כאמור מפעולות, שהן אליבא דכולי עלמא בגדר שלב מתקדם בביצוע מטרתו של הקשר, ואשר ייתכן שיש בהן כבר משום הגשמתו הסופית, ובלבד שהמאוחר מלמד על המוקדם. היינו, בתנאי שהביצוע או חלק ממנו, כמוכח בבית המשפט, ישקף לפי מהותו והגיונו את אשר קדם לו והוליך אליו." (ע"פ 685/81 **אהרוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד לז(1) 673, 686 – 687 (1983); כן ראו ע"פ 8416/09 **מדינת ישראל נ' חרבוש**, פס' 51 (פורסם ביום 9.6.2010) (להלן: "**עניין חרבוש**")).

בענייננו, פעולותיו של נאשם 14 **לאחר** שליחת החבילה בדואר, כפי שהן באות לידי ביטוי בשיחות הטלפון שנקלטו בהאזנות הסתר ימים ספורים לאחר משלוח החבילה, מעידות על הקשר הפלילי לו היה שותף, שבמסגרתו **נשלחה חבילה המכילה סמים מבלגיה לישראל.**

סעיף 29 לחוק העונשין מגדיר מבצע עבירה בקבעו:

> "29. (א) מבצע עבירה - לרבות מבצעה בצוותא או באמצעות אחר.
> (ב) המשתתפים בביצוע עבירה **תוך עשיית מעשים לביצועה**, הם מבצעים בצוותא, **ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר**.
> (ג)...
> (ד)..." (ההדגשות לא במקור).

הדין רואה את המבצעים בצוותא כגוף אחד הפועל באמצעות מספר זרועות להשגת מטרה פלילית משותפת, כאשר ההתבוננות על כל אחד מהמבצעים היא כאילו ביצע במו ידיו את שבוצע בידי האחרים (ע"פ 2796/95 **פלונים נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(3) 388, 402, 403 (1997) (להלן: "**עניין פלונים**"); ע"פ 4693/01 **מדינת ישראל נ' בביזאיב**, פ"ד נו(5) 580, 587 (2002)). מדובר על "מי שנטלו חלק ישיר בביצוע העיקרי של העבירה. ... יחדיו הם מהווים את ה'גרעין הקשה' של ביצוע העבירה. הם 'המעגל הפנימי' של הביצוע" (ע"פ 2103/07 **הורוביץ נ' מדינת ישראל**, פס' 47 (פורסם ביום 31.12.2008) (להלן: "**עניין הורוביץ**")). מובן, אפוא, כי לא נדרש שכל אחד מהמבצעים

בצוותא יקיים את כל יסודותיה העובדתיים של העבירה (**עניין פלונים**, עמ' 402). מבחינת היסוד הנפשי, נדרש המבצע בצוותא לקיים את היסוד הנפשי הקבוע לעבירה ולהיות מודע לפעילות בצוותא (עניין **פלונים**, עמ' 403 ; עניין **ימיני**, פסקה 22)).

60. ניסיונותיו של נאשם 14 לברר מה עלה בגורל החבילה שנשלחה מבלגיה מלמדים על כך, שנטל חלק ישיר בגרעין הקשה של ביצוע העבירה, שחלקו בא לידי ביטוי בארץ היעד – ישראל, כאשר הוא נוקט מאמצים לאיתור החבילה. שיחות הטלפון שקיים נאשם 14, תוך מגע הדוק עם קוקי ואתי אלון, לצד מתן עדכון על-ידו באורח ישיר לציון אלון, על רקע מכלול התמונה הראייתית כאמור, מלמדים הן על מודעותו לשליחת החבילה המכילה סם מסוכן מבלגיה לישראל, והן על מודעות לפעילות בצוותא.

61. לטענת ההגנה, מעשיו של נאשם 14 לא עולים כדי ניסיון פלילי, אלא מהווים לכל היותר מעשי הכנה שאינם ענישים בדין הפלילי. זאת, לפי ש"דרגת העשייה שלו כה נמוכה עד כדי כך שאינה מגלמת **עבירה בפני עצמה**".

הטענה נדחית. בחינת מעשיו של נאשם 14 נעשית בראי הביצוע בצוותא. מעשיו של נאשם 14, לצד מעשי המעורבים האחרים, בהצטרפם זה לזה, מהווים ניסיון לייצא סם מסוכן מבלגיה ולייבאו לישראל. הניסיון לא צלח, אך בשל תפיסת החבילה בדואר על-ידי רשויות אכיפת החוק בבלגיה. עשייתו של נאשם 14 היא חלק מהעשייה 'הפנימית'. חלקו הוא מהותי וחיוני להגשמת התוכנית המשותפת. עמדתי לעיל על כך, ש"הפסיקה המשילה את המבצעים בצוותא לגוף אחד בעל זרועות שונות" (עניין **ימיני**, פיסקה 22). **אין**, אפוא, כל דרישה בדין כי מעשיו של אחד מן המבצעים בצוותא יעלה, **בפני עצמו**, כדי עבירה או ניסיון לעבור עבירה (ראו : **עניין הורוביץ**, פסקה 49).

פועלו של נאשם 14 לאחר שליחת החבילה, כפי שבא לידי ביטוי בראיות, ובכלל זה יוזמתו לבדיקה באתר, מעיד אף על היסוד הנפשי הנדרש בעבירת הניסיון, קרי כוונה להשלים את ביצוע העבירה (**עניין הורוביץ**, בפס' 92 ; ע"פ 5823/14 **שופרסל בע"מ נ' מדינת ישראל**, פס' סט (פורסם ביום 10.8.2015)).

לאור האמור, הוכח כי התקיימו באשר לנאשם 14 מלוא יסודות העבירה של ניסיון לייצוא סם מסוכן, בצוותא עם נאשם 6 ואחרים.

ביצוע בצוותא של עבירת סחר בסם מסוכן

62. עוד מבקשת המאשימה להרשיע את נאשם 14 בעבירה שמהותה סחר בסם מסוכן. בסיכומיה טענה התביעה בזו הלשון : "**באשר לעבירת הסחר בסם מסוכן** - הרי שלגביה

נאשם 14 הינו מבצע בצוותא, בהיותו שותף הן של ציון אלון והן של הנאשם 6 ונמנה יחד איתם בארגון הפשיעה, כאשר לא ניתן להפריד את מעשיו ממעשי הנאשם 6 והם כולם חלק מאותה תכנית עבריינית, שכל תכליתה – רכישת הסם בבלגיה והעברתו לישראל" (עמ' 920, פסקה 99 לסיכומי המאשימה).

63. בחינת הדברים מעלה, שלא באה בפנינו תשתית עובדתית המוכיחה את אחריותו של נאשם 14 כמבצע בצוותא לעבירת **הסחר בסם מסוכן**. על-פי הראיות שלפנינו, לא מן הנמנע, כי נאשם 14 שולב בתכנית העבריינית רק **לאחר רכישת הסם.** לצורך סיווגו של נאשם כמבצע בצוותא של עבירה, נדרשת מצדו תרומה פיזית כלשהי לביצוע העבירה:

> "מקובלת עלינו העמדה הגורסת כי דרישה של השתתפות פיזית בביצוע העבירה אינה תנאי הכרחי לצורך סיווגו של אדם כמבצע בצוותא, **הגם ש'תרומה פיזית כלשהי, בשלב כלשהו של חיי העבירה – מאז עלתה במוחו של אחד העבריינים ועד לביצועה הלכה למעשה – בוודאי יידרש'**" (**עניין הורוביץ**, פסקה 49; ההדגשות לא במקור).

הפסיקה החריגה כלל זה, עת עסקינן ב"מי שעומד בראש מדרג עברייני ואינו נדרש לפעול פעולה של ממש לצורך השלמת ביצועה של התכנית העבריינית, שכן ישנם מי שסרים למרותו ופועלים להשגת המטרות שהגדיר בעבורם" (**עניין הורוביץ**, שם). זאת, לפי שדרישה נוקשה של מעשה פיזי תוביל לסיווג בלתי מדויק של אותו רב עבריינים כמשדל ולא כמבצע בצוותא, הגם שסיווג זה אינו מתאר נכונה את חלקו העיקרי בביצוע העבירה (דנ"פ 1294/96 **משולם נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(5) 1, 54 (1998) (להלן: "**עניין משולם**")).

מובן, שחריג זה אינו רלוונטי לענייננו. אין טענה כי נאשם 14 עומד בראש המדרג העברייני. מהראיות שבאו לפנינו עולה, כאמור, כי חלקו של נאשם 14 הוא בשלב הגעת החבילה לישראל, והוא בא לידי ביטוי בניסיון לאתרה משלא הגיעה ליעדה. במצב דברים זה, ועל אף הקביעה, לפיה ביצע נאשם 14, בצוותא עם נאשם 6, ציון אלון וקוקי, עבירה של ניסיון ליצוא הסם המסוכן לישראל, **לא הונחה תשתית ראייתית המאפשרת לקבוע, מעבר לספק סביר, את שותפותו של נאשם 14 בשלב רכישת הסם המסוכן.** כך, אין לשלול את האפשרות, ששילובו של נאשם 14 "בתכנית העברייניית" היה רק **לאחר** רכישת הסמים בבלגיה: בין עובר לשליחת החבילה לישראל, ובין לאחר שהסתבר שהחבילה לא הגיעה ליעדה והוחל במאמצים לאתרה. כללו של דבר, אין די בקשר בין המעורבים, כפי שהוכח, לניסיון ליצוא הסם המסוכן לישראל, על-מנת להרשיע את נאשם 14 בעבירת הסחר בסם מסוכן, שקדמה לכך, שכן לא הוכח צל צילה של מעורבות מצדו באותו שלב. התזה של התביעה, שלפיה היה נאשם 14 מעורב "בתכנית העברייניית" מראשיתה היא אפשרית, **אך לא מעבר לכך. כללו של דבר, נוכח המקובץ, לא הוכח בפנינו, מעבר לכל ספק סביר, כי התקיימו יסודות העבירה של סחר בסם מסוכן לגבי נאשם 14.**

ביצוע במסגרת ארגון פשיעה

64. לטענת התביעה, העבירות המיוחסות לנאשם 14 נעברו "במסגרת ארגון פשיעה", המהווה נסיבה מחמירה, בהתאם לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה. ההגנה כופרת בכך. לטענת ההגנה, אין אינדיקציה ראייתית לכך שהעבירות המיוחסות באישום זה בוצעו במסגרת פעילות הארגון. נטען, כי הראיות מצביעות על כך שמדובר בעסקת סמים "עצמאית" שלא קשורה לארגון. טענת ההגנה מבוססת על נימוקים אלה: העובדה שבמועד ביצוע העבירות מושא האישום נעצר ציון אלון, המהווה דמות מרכזית בפרשה, בחשד לביצוע שוד יהלומים, כאשר אין מחלוקת ששוד זה אינו קשור לארגון הפשיעה; נוכחות של לפחות שתי דמויות "חיצוניות" לארגון בביצוע העבירות מושא אישום זה – קוקי ושמעון; העובדה ש"הקישור" לנאשם 14 וקוקי לגבי אישום זה נעשה על-ידי רשויות החקירה רק "בישורת האחרונה" של חקירת פרשה 512 (עמ' 331 לסיכומי ההגנה); כאשר לכל אלה מצטרפת העובדה, שאישום זה לא מיוחס לראש הארגון, אברג'יל.

65. דין טענת ההגנה להידחות.

סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, אשר כותרתו היא "עבירה במסגרת ארגון פשיעה – נסיבה מחמירה", קובע כי "העובר עבירה במסגרת פעילות של ארגון פשיעה, ... דינו-כפל העונש הקבוע לעבירה, אך לא יותר ממאסר עשרים וחמש שנים". מכאן, שביצוע "במסגרת ארגון פשיעה" מהווה נסיבה מחמירה, המתווספת לרכיב הנסיבתי המצוי בעבירה המקורית בגינה עומד הנאשם לדין. על המאשימה להוכיח "כי הפעילות

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

העבריינית בוצעה כחלק אינטרגלי מפעילותו של הארגון" (בש"פ 2557/04 **מדינת ישראל נ' ציון**, פס' 3 (פורסם ביום 22.3.2004)).

מכלול הראיות שבאו לפנינו מלמד, כי העבירה מושא אישום זה בוצעה כחלק אינטגרלי מפעילות ארגון הפשיעה. זאת, נוכח מועד התרחשות העבירה (יולי 2004) וזהות המעורבים בה. **ראשית**, מעורבים מרכזיים בעסקת סמים זו הם דמויות מרכזיות בארגון הפשיעה. כך, **נאשם 6**, שהורשע, על פי הודאתו, בעבירה של סיוע למנהל בארגון פשיעה והינו חברו הקרוב של אברג'יל (ראו עדות אברג'יל, עמ' 7028, ש' 18 – 19, עמ' 7079, ש' 23 - 24); כך גם **ציון אלון**, המקורב אף הוא לאברג'יל ונמצא עמו בקשר רציף (ראו עדות אברג'יל על כך שציון אלון הוא "חבר טוב טוב שלי", עמ' 7170, ש' 25; כן ראו להמחשה את שיחות הטלפון בין השניים – **ת/1199, ת/1200, ת/1704, ת/1201**). **שנית**, נאשם 14, גיסו של ציון אלון, שאמנם לא נטען כי השתייך לדרג הבכיר בארגון, אך היה מקורב לאברג'יל (ראו את השיחה בין השניים **ת/1214**, הממחישה את הדבר; כן ראו את דברי אברג'יל, לפיהם העביר לנאשם 14 כספים לרגל נישואיו – עמ' 7170, ש' 25 – 29). **שלישית**, אינדיקציה משמעותית לכך, שניסיון ייצוא הסם לישראל על ידי המעורבים בוצע במסגרת ארגון הפשיעה, מצויה בחלקו של ירון באישום. נזכיר, כי ירון נטל חלק בביצוע העבירה מושא האישום השלישי. לאחר מכן נשלח לבלגיה, על-מנת שחברי הארגון "ישגיחו" ויפקחו עליו, לבל ייקלע לחקירת המשטרה ויחשוף את הפרשה. ירון, אשר באישום דנן היה זה ששלח את חבילת הסמים בדואר, אינה דמות אקראית, אלא מי שנמצא אותם ימים בבלגיה במסגרת פעילות הארגון ו"בהשגחת" הארגון. **רביעית**, אף העובדה, שכדורי האקסטזי נרכשו על-ידי נאשם 6 מאחד בשם רנה, נותנת אינדיקציה נוספת לכך, שעסקת סמים זו בוצעה במסגרת פעילות הארגון. נזכיר, שמחומר הראיות עולה, כי רנה, שותפו ההולנדי של נאשם 6, שימש כספק הסמים בחלק מהעסקאות שבוצעו על ידי הארגון, כעסקת 90,000 כדורי האקסטזי שנשלחו ליפן (ראו עדות עד המדינה י.מ, עמ' 4523, ש' 1 – 7; עמ' 4535, ש' 12 – 19). התמונה הכוללת העולה ממקבץ הראיות שלפנינו אינה מותירה מקום לספק, כי ניסיון ייצוא הסם לישראל בוצע במסגרת פעילות הארגון, ולא באופן "עצמאי", כנטען על ידי ההגנה. אין צריך לומר, שהעובדה שבאישום זה נטלו חלק גם שתי "דמויות חיצוניות" לארגון – קוקי ושמעון – אינה מעלה ספק שמא העבירה בוצעה שלא במסגרת פעילות ארגון הפשיעה. די שנזכיר, שבעסקאות הסמים המובהקות, שבמסגרת הארגון, הסתייעו חברי הארגון במעורבים שאינם משתייכים לארגון (ראו למשל הדיון באישום **השני**, שם הסתייעו חברי הארגון בסמי ביטון, מוטי חדד ואשר מסעוד; והדיון באישום **האחד-עשר**, שעניינו עסקאות הסמים ביפן).

כללו של דבר, הוכח בפנינו, כי עבירת הניסיון לייצוא סם מסוכן, מושא אישום זה, בוצעה במסגרת ארגון פשיעה.

טענת אכיפה בררנית

66. בסיכומיו העלה נאשם 14 טענה של אכיפה בררנית אשר לה שני ראשים. **האחד**, נטען לקיומה של אבחנה פסולה, בין נאשם 14 לבין קוקי ואתי אלון, כך שלנאשם 14 מיוחס אישום זה, בעוד שקוקי ואתי, אשר מעשיהם לא פחותים, לא הועמדו לדין. **האחר**, נטען כי האבחנה הפסולה בהעמדה לדין, בין נאשם 14 לבין קוקי ואתי מתחדדת, לפי שהמיוחס באישום זה, כך נטען, לא בוצע במסגרת ארגון הפשיעה. ייאמר מיד, כי אין צורך להידרש לטיעון זה, נוכח קביעתי שהעבירה בוצעה **במסגרת** פעילות הארגון.

67. המאשימה פרשה בסיכומיה את הטעמים לכך, שנמנעה מלהעמיד לדין את כל החשודים שנחקרו בפרשה רחבת היקף זו והתמקדה בסופו של יום ב- 18 הנאשמים. נטען, כי נוכח ההיקף העצום של הפרשה, הוחלט להגיש כתבי אישום רק "באישומים המרכזיים שמהותם בלב העשייה הארגונית וכנגד החשודים אשר הייתה כנגדם תשתית ראייתית מספקת להוכחת המיוחס להם והיותם חלק מהארגון" (עמ' 42 לסיכומי המאשימה). כמו כן, המאשימה סיווגה את החשודים שנחקרו במסגרת הפרשה ואשר לא הועמדו לדין, לשלוש קבוצות:

א. החשודים שהינם חלק מהארגון אך אין די ראיות להוכחת ביצוע העבירה.

ב. חשודים אשר ישנן די ראיות לביצוע עבירה אך מהראיות עולה כי הם אינם חלק מהארגון.

ג. חשודים אשר ישנן די ראיות לביצוע עבירה אך אין די ראיות להוכיח כי הם חלק מהארגון.

אשר לחשודים הנכללים בקבוצות ב' ו – ג', נטען, כי משיקולים של הקצאת משאבים ושמירה על האינטרס הציבורי, בחרה המאשימה שלא להעמידם לדין.

68. במסגרת "הטענות המקדמיות" העומדות לנאשם בפלילים מנוייה טענת "הגנה מן הצדק", מקום בו "הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" (סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי). אחת מהעילות המרכזיות במסגרת "הגנה מן הצדק" היא טענה בדבר אכיפה בררנית, שעניינה הפליה בהעמדה לדין בין מעורבים, חרף זהות בין מעשיהם. בפרשת **בורוביץ** נקבע מבחן גמיש לתחולתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק, שכונה מבחן "הפגיעה הממשית בתחושת הצדק וההגינות". בפרשה זו עמד בית המשפט העליון על דרך הבחינה של טענות שעניינן הגנה מן הצדק, באמצעות מבחן תלת שלבי: **בשלב הראשון** בוחן בית המשפט את הפגמים שנפלו בהליך ואת עוצמתם; **בשלב השני** נבחנת השאלה האם בקיום ההליך הפלילי חרף הפגמים האמורים מצויה פגיעה בתחושת הצדק

והההגינות **ובשלב השלישי** מעניק בית המשפט את הסעד ההולם המאזן כראוי בין השיקולים, האינטרסים והערכים העומדים ביסוד ההליך הפלילי, לבין הפגמים שנפלו בהליך" (ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ'**, פ"ד נט(6) 776, 806-808 (2005); רע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' ורדי**, פס' 60 (פורסם ביום 31.10.2018) (להלן: "**פרשת ורדי**")).

עם התפתחות ההלכה נקבע בפרשת **ורדי**, כי הטענה להפליה פסולה בהעמדה לדין בעילת הגנה מן הצדק חולשת גם על מקרים, שבהם נטען לפגם בהעמדה לדין, מחמת מחדל או רשלנות מצד הרשות, אף אם לא הייתה כל שרירות מכוונת או חוסר תום לב. עם זאת, הוטעם כי "רק מקרים נדירים וחריגים בהם נטענה טענה לאכיפה מפלה שאיננה תוצאה של כוונת זדון יקימו לנאשם הגנה מן הצדק" (**פרשת ורדי**, פס' 99).

69. יישום הדין בענייננו מוליך לדחיית טענת ההגנה. זאת, לפי שבענייננו לא מתקיים השלב הראשון במבחן התלת-שלבי. לא מצאתי שנפל פגם בהליך ההעמדה לדין. מושכלת יסוד היא, שלצורך בחינת טענת אכיפה בררנית רלבנטית קבוצת השוויון עליה נמנה טוען הטענה. יש אפוא לאבחן מקרים של אכיפה מפלה פסולה ממקרים של קביעת קריטריונים להעמדה לדין מטעמים ענייניים, ובכלל זה מגבלת משאבים וסדרי עדיפויות (ע"פ 8551/11 **סלכגי נ' מדינת ישראל**, פס' 14 (פורסם ביום 12.8.2012) (להלן: "**עניין סלכגי**"); **הלכת ורדי**, בפסקה 65).
הוסבר על-ידי המאשימה, כי משיקולי האינטרס הציבורי, שבמרכזם הקצאת משאבים, הוחלט שלא להעמיד לדין מעורבים שאין ראיות לכך שהיו חלק מארגון הפשיעה. מדובר בשיקול לגיטימי במסגרת שיקולי ההעמדה לדין. אשר לנאשם 14, הוכח דבר השתייכותו לארגון הפשיעה, כאשר לבד מאישום זה יוחסה לו מעורבות באישומים נוספים, הנמצאים בלב הפעילות הפלילית במסגרת הארגון. מנגד, מעורבות קוקי עלתה אך באישום זה ואין אינדיקציה ראייתית להשתייכותו לארגון הפשיעה. בנסיבות אלה, אין מדובר במי שנמנה על אותה קבוצת שוויון אליה משתייך נאשם 14. לפיכך, אי-העמדתו של קוקי לדין אינה מהווה אכיפה בררנית. הדברים נכונים ביתר שאת בנוגע לאתי אלון, שחלקה באישום זה מצומצם עוד יותר, שכן תפקידה התמצה בהעברת מסרים לבעלה העצור. אף זאת יש לומר: על קבוצת השוויון הרלוונטית נמנה נאשם 6, שכזכור, **עמד לדין בגין אישום זה** בצוותא עם נאשם 14 ועניינו הסתיים בהסדר טיעון. כללו של דבר, הטענה נדחית.

טענת התיישנות

70. טרם חתימת הדיון באישום זה אזכיר, כי בתום פרשת התביעה, העלה בא-כוח נאשם 14 טענה, כי העבירות המיוחסות לנאשם 14 באישום זה התיישנו. בהחלטתנו מיום 27.11.2018 דחינו את הטענה. לאחר מתן החלטתנו חל שינוי בדין, במסגרת חוק סדר

הדין הפלילי (תיקון מס' 87), התשע"ט-2019 (להלן: "**החוק המתקן**"). על-פי הוראת המעבר בחוק המתקן, התיקון חל על העבירות המיוחסות לנאשם 14, שכן העבירות טרם התיישנו ביום התחילה (סעיף 8(ב) לחוק המתקן). בסיכומיה ציינה המאשימה, כי הואיל ובתוך תקופת ההתיישנות בוצעה פעולת חקירה (ביום 30.4.2012), מוארכת תקופת ההתיישנות בשלוש שנים, קרי, ההתיישנות מועמדת על 13 שנים מיום ביצוע העבירה – 28.7.2004 (סעיף 9(ג)(1) לחוק סדר הדין הפלילי, כפי שתוקן). מכאן, שכתב האישום, אשר הוגש בחודש יולי 2015, הוגש בטרם חלפה תקופת ההתיישנות. נאשם 14 לא העלה מצידו כל טיעון נוסף בנושא זה בסיכומיו. לפיכך, ולפי שניתנה על ידנו החלטה מפורטת, כאמור, לא ראיתי צורך לשוב ולהידרש לסוגיה זו. די בכך, שאציין שעיקרי טיעון התביעה, הנדרשים לתיקון בדין, המאוחר להחלטתנו, מקובלים עלי.

71. **סוף דבר**

לאור כל האמור, אציע לחברי:

א. לזכות מחמת הספק את נאשם 14 מהעבירה של סחר בסם מסוכן, במסגרת ארגון פשיעה, אשר יוחסה לו לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים, בצרוף סעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה.

ב. להרשיע את נאשם 14 בעבירת ניסיון לייצוא סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים, בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין וסעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה.

<u>אישום אחד עשר – עסקאות הסמים ביפן</u>

(בהתייחס לנאשמים 1, 4 ו-17)

השופט ירון לוי:

<u>כללי</u>

1. עניינו של האישום האחד עשר, <u>בחמש</u> עסקאות סמים שבוצעו, על פי הטענה, במסגרת פעילות הזרוע היפנית של הארגון, בין השנים 2004-2006, כדלקמן:
   1.1 60,000 כדורי אקסטזי.
   1.2 90,000 כדורי אקסטזי.
   1.3 שלושה שולחנות.
   1.4 שלוש חבילות קוקאין בדואר.
   1.5 משלוחי אייס.

2. במקור יוחס אישום זה אף לנאשמים 5, 6, 15 ו-18 שהודו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, ודינם נגזר.
   לפיכך הכרעת הדין באישום זה מתייחסת לנאשמים 1, 4 ו-17.

3. לנאשמים 1 ו-4 מיוחסות כל העסקאות, בין היתר, מכוח תפקידם הנטען בארגון פשיעה העוסק בעסקאות סמים. לנאשם 17 מיוחסות שלוש העסקאות הראשונות בלבד.

<u>המחלוקת</u>

4. הנאשמים הכחישו באופן גורף, מעורבות באיזו מעסקאות הסמים המיוחסות להם במסגרת אישום זה.

<u>הראיות</u>

5. במרכז ראיות התביעה להוכחת האישום, עדות עד המדינה י.מ, לצד ראיות תומכות, עדויות עדי המדינה ה.צ. ו-א.צ, שיחות שנקלטו בהאזנות סתר, ראיות הנוגעות להעברת כספי רווחי העסקאות אל מחוץ ליפן ועדויות נוספות.

מחמש עסקאות הסמים הנטענות, נתפסו בפועל סמים רק בשולחן אחד מהעסקה המכונה בכתב האישום "שלושה שולחנות", וחבילת קוקאין אחת מהעסקה המכונה "שלוש חבילות קוקאין בדואר".
הנאשמים העידו להגנתם, ולא הובאו מטעמם ראיות קונקרטיות לביסוס גרסתם באישום זה.

<u>הכרעה</u>

6. לאחר שבחנתי את מכלול העדויות והראיות, את טיעוני ב"כ הצדדים ופסיקה רלוונטית, הגעתי למסקנות הבאות, לפיהן אציע לחבריי:

א. לזכות את נאשם 4 מעסקאות הסמים ומהעבירה שיוחסה לו במסגרת אישום זה.

ב. לזכות את נאשם 1 מהעסקאות הבאות:
   1. השולחן הראשון בעסקת "שלושה שולחנות"
   2. משלוח אייס

ג. לזכות את נאשם 17 מעסקאות השולחנות הראשון והשלישי, בעסקת "שלושה שולחנות".

ד. להרשיע את הנאשמים 1 ו-17 בעבירה של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת פשיעה, בגין עסקאות סמים אלה:
   1. 60,000 אלף כדורי אקסטזי
   2. 90,000 כדורי אקסטזי.
   3. השולחן השני

ה. להרשיע את נאשם 1, בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום, אף בגין עסקאות סמים אלה:
   1. השולחן השלישי.
   2. שלוש חבילות קוקאין בדואר.

<u>מסגרת הדיון</u>

7. על רקע האמור, תחילה יפורט האישום המיוחס לנאשמים. לאחר מכן תוצג עדות התביעההעיקרית להוכחת עסקאות הסמים המיוחסות לנאשמים באישום זה, עדות עד המדינה י.מ לאחר מכן, תוצגנה עדויות הנאשמים. בהמשך ייבחנו ראיות התומכות בגרסת י.מ, וביניהן עדויות עדי המדינה ה.צ ו-א.צ, תומס, וראיות נוספות. לסיום, התייחסות נפרדת לעניינו של נאשם 4 ומסקנות ביחס לנאשמים 1 ו-17.

<u>כתב האישום</u>

<u>העובדות</u>

8. ואלה העובדות המיוחסות לנאשמים בכתב האישום:

8.1 במהלך השנים 2004-2006, במסגרת פעילות הזרוע היפנית של הארגון, ביצעו הנאשמים – ביחד עם נאשמים 5, 6, 15, 18, ציון, ה.צ. ו-י.מ – עסקאות סמים ביפן, וזאת בשיתוף עם אחרים נוספים שאינם חברי ארגון, בהם נעזרו לצורך הוצאה לפועל של עסקאות סמים (להלן באישום זה: "**עסקאות הסמים**"), והכול – כמפורט בהמשך.

8.2 בהתאם למוסכם, נאשם 15, הוביל את ההוצאה לפועל של עסקאות הסמים ביפן, והעביר חלק מתמורת כספי הסמים ל-י.מ אשר העביר חלק ל-ה.צ. ולצורך רכישת אמצעי לחיצה עבור קידום פעילות הארגון.

8.3 לצורך קידום עסקאות הסמים ביפן, גייסו הנאשמים 15 ו-**17** מערך אנשים מטעמם, וזאת כדי להוציא לפועל את קבלת הסמים, מכירתם ביפן והעברת כספי תמורת מכירת עסקאות הסמים למעורבים האחרים ומחוץ ליפן, והכול במסגרת פעילות הארגון.

8.4 במסגרת עסקאות הסמים, מכירת הסמים ביפן בוצעה באמצעות יעקב (סוחלה) צאצאשוילי (להלן: "**סוחלה**"), וכספי תמורת המכירה הועברו לחברי הארגון ביפן, וביניהם, נאשם 15, **נאשם 17** ונאשם 18, וכן לנועם (מרטין) סלוצקי (להלן: "**מרטין**"), אשר העביר את הכסף מחוץ ליפן לטובת הארגון, באמצעות בלדרים מטעמו או העברות כספיות בווסטרן יוניון, תוך שימוש בשמות אחרים תמימים.

8.5 באותה תקופה, עלות רכישת כדור סם מסוג אקסטזי באירופה והעברתו ליפן הייתה כ-1 אירו, והוא נמכר ביפן בסך של לא פחות מ-9 דולר אמריקאי.

9. להלן יפורטו עסקאות הסמים המתוארות באישום זה לנאשמים:
אומנם בתיאור העבירה היא מיוחסת לנאשמים בצוותא חדא. עם זאת מתיאור פירוט עסקאות הסמים בכתב האישום עולה שלא כל חמשת העסקאות מיוחסות לכל הנאשמים.

9.1 **60,000 כדורי אקסטזי (מיוחסת לנאשמים: 1 ו – 17)**

9.1.1 במועד שאינו ידוע במדויק, במהלך שנת 2004, פנה יוסי כנפו (להלן: "**יוסי**") המקורב ל**שלום ראובן** (להלן: "**שלום**") לנאשם 15 ול-י.מ והציע להם לעשות שימוש בבלדרית מטעמו, שפרטיה לא ידועים במדויק למאשימה (להלן: "**הבלדרית**" ולהעביר באמצעותה כדורי סם מסוג MDMA, המכונה אקסטזי (להלן בפרק זה: "**הסם**" / "**כדורי אקסטזי**"), **מגרמניה ליפן** ולהתחלק בכספים שיתקבלו בתמורה למכירתם ביפן (להלן: "**תוכנית העסקה**").

9.1.2 בהמשך לכך, רכש **י.מ** 60,000 כדורי אקסטזי בהולנד, העביר אותם לדירת מסתור בבלגיה, בה התגורר באותה עת יחד עם הנאשם משה, **נאשם 17** ורונן (להלן: "**הדירה**"), שם הוסלקו הסמים במזוודה בעלת דופן כפולה (להלן: "**המזוודה**").

9.1.3 המזוודה הועברה לבלדרית בגרמניה באמצעות יוסי שבהתאם לתוכנית העסקה צריך היה ללוותה ליפן. מאחר שיוסי חשש לעלות לטיסה עם הבלדרית, יצר י.מ קשר עם שלום, שהפנה אותו לאחר מטעמו, שפרטיו אינם ידועים במדויק למאשימה, והוא ליווה את הבלדרית בטיסתה עם המזוודה מגרמניה ליפן.

9.1.4 שווי כדור אקסטזי, בתקופה הרלוונטית ביפן, היה כ-40.32 ₪, כך ששווי העסקה עמד על כ-2,419,200 ₪.

9.1.5 **ביפן נמסרה המזוודה לידי סוחלה**, שניסה למכור את כדורי האקסטזי אולם התקשה בכך בשל טיבם.

9.1.6 בעקבות זאת, לא העביר שלום את כספי תמורת העסקה, כמוסכם, לידי י.מ ואף האשים אותו באחריות לטיב כדורי האקסטזי.

9.1.7 בתגובה, פנה י.מ ל-ה.צ. וביקש את עזרתו מטעם הארגון בקבלת הכסף משלום.

9.1.8 ה.צ. יצר קשר עם שלום ודרש ממנו לשלם את הכסף כמוסכם, ובתגובה פנה שלום לעזרתו של חנוך עצמון (להלן: "**חנוך**") ונקבעה פגישת בוררות בביתו של חנוך בראש העין, אליה הגיע ה.צ. יחד עם א.צ. ו-י.מ (להלן: "**הבוררות**").

9.1.9. למחרת, בעקבות הבוררות, העביר שלום לידי ה.צ. סך של 60,000 דולר.

9.2 **90,000 כדורי אקסטזי (מיוחס לנאשמים: 1 ו – 17)**

9.2.1 בהמשך למתואר לעיל, ובעקבות הבוררות, סוכם בין י.מ לבין שלום וחנוך, שימשיכו לשתף פעולה בעסקאות סמים נוספות של העברת כדורי סם מסוג MDMA המכונה אקסטזי (להלן: "**הסם**" / "**כדורי אקסטזי**"), ליפן ויתחלקו במימון ובכספים שיתקבלו בתמורה למכירתם ביפן (להלן: "**תוכנית העסקה**").

9.2.2 בהמשך לכך, **רכש י.מ בשותפות עם ה.צ. נאשם 6, נאשם 15 וציון**, 90,000 כדורי אקסטזי בסכום של 45,000 אירו, אשר חלקו הגיע מסכום התמורה שהועבר משלום בעסקה הקודמת, המתוארת לעיל.

9.2.3 כדורי האקסטזי הועברו לידי **נאשם 17**, והוא הסליק אותם בשתי מזוודות בעלות דופן כפולה (להלן: "**המזוודות**").

9.2.4 **נאשם 17** העביר את המזוודות **לאחר**, שזהותו אינה ידועה במדויק למאשימה, והוא מסר אותן **לזוג בלדרים** שטסו עמן **מגרמניה ליפן ומסרו** אותן ביפן **לשלום וחנוך** לצורך מכירת הסמים ביפן.

9.2.5 שווי כדור אקסטזי, בתקופה הרלוונטית ביפן, היה כ-40.32 ₪, כך ששווי העסקה עמד על כ-3,628,800 ₪.

9.2.6 בהמשך לכך, טענו שלום וחנוך שכמות כדורי האקסטזי שהתקבלה הינה בסך של כ-60,000 בלבד, וסירבו להעביר לידי הארגון את חלקם היחסי.

9.2.7 בעקבות זאת, נערכה פגישת בוררות, בין חנוך ושלום לבין השותפים לעסקה מטעם הארגון, וביניהם י.מ והנאשם משה. כתוצאה מהבוררות, ולאחר שנטען **שנאשם 17 טעה בחישוב מספר כדורי האקסטזי**, נקבע כי שלום וחנוך יעבירו לידי נאשם 15 סך של 600,000 ₪ מתוכם יופחת חלקם של כלל השותפים מטעם הארגון, סך של 100,000 ₪ בשל הטעות.

9.3 **שלושה שולחנות (מיוחס לנאשמים: 1, 4 ו – 17)**

9.3.1 במועדים שאינם ידועים במדויק, במהלך שנת 2004, קשרו הנאשמים – ביחד עם נאשמים 5, 6 ו-15, ציון ו-י.מ – קשר לייבוא מאירופה ליפן כדורי סם מסוג MDMA, המכונה אקסטזי (להלן בפרק זה: "**הסם**" / "**כדורי אקסטזי**"), אותם תכננו להסליק בתוך שולחנות (להלן: "**הקשר**").

9.3.2 במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, מספר חודשים עובר ל-16.07.04, במסגרת הקשר ולשם קידומו, **רכש הנאשם 6**, 40,000 כדורי אקסטזי בהולנד, העביר אותם לבלגיה, בעצמו או באמצעות אחר, שם הוסלקו בשולחן עץ שנשלח ליפן (להלן: "**עסקת השולחן הראשון**").

9.3.3 שווי כדור אקסטזי, בתקופה הרלוונטית ביפן, היה כ-40.32 ₪, כך ששווי הסמים בעסקת השולחן הראשון עמד על כ-1,612,000 ₪.

9.3.4 כשבועיים לאחר הגעת השולחן הראשון ליפן, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, פנה **נאשם 17 ל-י.מ**, מטעמו של נאשם 1, וביקש בשמו כי י.מ ונאשם 15 ישתתפו יחד עם נאשם 6 במימון רכישת כדורי אקסטזי עבור משלוח שולחן נוסף שיישלח ליפן באופן דומה למשלוח השולחן הראשון (להלן: "**עסקת השולחן השני**").

9.3.5 **י.מ הסכים ומסר לידי נאשם 17 סך 15,000 אירו**, עבור **כ-12,000 כדורי אקסטזי, אותם רכש במשותף עם נאשם 15 ונאשם 17.**

9.3.6 לאחר כשבוע, נשלח ליפן השולחן ובו הוסלקו **כ-40,000 כדורי אקסטזי**, שהועברו לידי סוחלה לשם מכירתם ביפן.

9.3.7 בתמורה למכירת כדורי האקסטזי בעסקת השולחן השני, התקבלו לפחות 360,000 דולר, אשר בתקופה הרלוונטית היו שווים כ-1,612,000 ₪.

9.3.8 כעבור שלושה שבועות מהגעת השולחן השני ליפן, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, נשלח מבלגיה **ליפן שולחן שלישי** ובו הוסלקו 60,255 כדורי אקסטזי, שנרכשו על ידי **נאשם 6** בשיתוף עם נאשם 5 (להלן: "**השולחן השלישי**").

9.3.9 ביום 16.07.04 נתפס השולחן השלישי על ידי רשויות המכס ביפן, בעיר קובה שביפן. שווי הסמים בשולחן השלישי עמד על כ-2,429,481 ₪.

9.4 **שלוש חבילות קוקאין בדואר (מיוחס לנאשם 1)**

9.4.1 במועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, במהלך חודש אפריל שנת 2006, או בסמוך לכך, במסגרת ארגון הפשיעה ולשם קידום מטרותיו, קשרו קשר **י.מ, ה.צ., נאשם 18, ביחד עם יניב, שמעון (אכא) יעקב (להלן: "אכא"), ומאיר (מומי) גבריאל (להלן: "מומי")**, לייבוא **מפרו ליפן** סם מסוג קוקאין אותו ישלחו בחבילות בדואר (להלן בפרק זה, בהתאמה, "**השותפים לקשר**" / "**הקשר**").

9.4.2 במסגרת הקשר, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, עובר ליום 18.04.06, או בסמוך לכך, נרכש בפרו חצי ק"ג סם מסוג קוקאין שהוסלק בחבילה בתוך קונוסים של חוטי תפירה ונשלח בדואר ליפן (להלן, בהתאמה: "**הסם בחבילה הראשונה**" / "**החבילה הראשונה**").

9.4.3 שווי חצי ק"ג סם מסוג קוקאין, בתקופה הרלוונטית ביפן, עמד על כ-23,500 דולר, אשר שוויים כ-107,395 ₪.

9.4.4 בהמשך לכך, ובהנחיית **נאשם 18**, העביר **לואי ריימונד** (להלן: "**לואי**"), סך של מיליון ין יפני מיפן לפרו, באמצעות הווסטרן יוניון, וקיבל לידיו את החבילה הראשונה אותה העביר יחד עם שמעון אוחנה, המכונה תומס (להלן: "**תומס**"), לאחר שזהותו אינה ידועה במדויק למאשימה, בתמורה לקבלת סכום שאינו ידוע במדויק למאשימה, אותו העבירו לואי ותומס לידיו של נאשם 18.

9.4.5 מספר שבועות לאחר מכן, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, רכשו השותפים לקשר 3 ק"ג סם מסוג קוקאין נוזלי, אשר נשלח בחבילה מפרו ליפן, כשהוא ספוג בשמיכות (להלן: "**החבילה השנייה**").

9.4.6 בהמשך לכך, בהתאם להנחייתו של נאשם 18, קיבלו לידיהם תומס ולואי את החבילה השנייה באמצעות שליח דואר, והעבירו אותה לדירת מסתור אשר את המפתח אליה קיבלו מנאשם 18 מבעוד מועד (להלן באישום: "**דירת המסתור**").

9.4.7 בהתאם לקשר, בסמוך לכך, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, עובר ליום 4.5.06, שניים שזהותם אינה ידועה במדויק למאשימה, הגיעו לדירת המסתור, והפיקו מתוך השמיכות בחבילה השנייה כ-2.75 ק"ג סם מסוג קוקאין, וכתוצאה מהליך זה נגרמה שריפה בדירת המסתור.

9.4.8 שווי עסקת החבילה השנייה, בתקופה הרלוונטית, הינו 577,747 ₪.

9.4.9 בהמשך לכך, בבית ה.צ. סוכם בין השותפים לקשר, כי מתוך הסם שהופק בחבילה השנייה, יקבל מומי את תמורת מכירת 750 גר' והיתר יתחלק בין יניב לאכא.

9.4.10 בהמשך, במסגרת הקשר, נשלחה חבילה שלישית, ובה 2 ק"ג סם מסוג קוקאין, מפרו ליפן (להלן: "**החבילה השלישית**"). ביום 10.05.06 נתפסו בדואר יפן, תומס ולואי, לאחר שקיבלו לידיהם את החבילה השלישית, בהתאם להנחיית נאשם 18.

9.4.11 שווי החבילה השלישית בתקופה הרלוונטית הינו כ-420,180 ₪.

9.5 **משלוחי "אייס" (מיוחס: לנאשם 1)**

9.5.1 במועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, במהלך שנת 2004, **ייבאו י.מ ונאשם 15** סמים מסוג מתאמפטמין המכונה "אייס" (להלן: "**אייס**") מקנדה ליפן. את האייס העבירו באמצעות שותפים סיניים, שזהותם אינה ידועה במדויק למאשימה (להלן: "**השותפים הסיניים**"), במספר משלוחים של כ-20 ק"ג בכל פעם, ומכרו אותם ביפן.

9.5.2 באותה תקופה עלות רכישת האייס באירופה הייתה של כ-4,000 דולר לק"ג ושווי מכירתו ביפן הייתה לא פחות מ-120,000 דולר לק"ג, כך ששווי כל משלוח, בתקופה הרלוונטית ביפן עמד על כ-10,776,000 ₪.

9.5.3 במהלך יולי 2004, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, **הציע נאשם 1 ל-י.מ לייבא יחד עם נאשם 6, סם מסוג "אייס"** מאירופה לקנדה ומשם להעבירו ליפן באמצעות השותפים הסיניים.

9.5.4 **העסקה לא יצאה לפועל**, מאחר שהנאשם 6 סירב לממן את רכישת האייס וביקש שהשותפים הסיניים יממנו את רכישתו, אולם האחרונים סירבו.

9.6 על פי הנטען בכתב האישום, במעשים המתוארים, הנאשמים, בצוותא חדא, ועם אחרים, ובמסגרת ארגון פשיעה, ייצאו, ייבאו, סחרו וביצעו עסקאות אחרות בסמים מסוכנים שלא כדין (סעיף 7 לאישום האחד עשר בכתב האישום). אף בסיכומיה טענה המאשימה כי מאחר שהנאשמים ביצעו פעולות המשתייכות לשלב הביצוע של העבירה, הרי שיש לראות בהם מבצעים בצוותא וכל אחד מהם אחראי לעבירה בכללותה (כרך ד' לסיכומי המאשימה, ע"מ 961, סעיף 232). כפי שיפורט בהמשך, סבורני שדין טענה זו של המאשימה להידחות, שכן בעוד שבחלק הכללי מיוחסים כל המעשים לנאשמים בצוותא חדא. הרי שטענה זו איננה מתיישבת עם הראיות ואפילו לא עם הפירוט הנטען בכל אחת מהעסקאות המיוחסות לחלק מהנאשמים בלבד.

10. על יסוד העובדות המתוארות יוחסה לנאשמים עבירה של **ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה** – עבירה לפי סעיף 13 לפקודה בצירוף סעיף 3 לחוק.

עדות י.מ

תמצית ממצאי מהימנות עדות י.מ

11. מסקנתי היא כי עדותו המפורטת והעקיבה של י.מ ראויה לאמון וכי היא נתמכת ומשתלבת בעדותו של עד המדינה ה.צ., שהשתתף ביישוב המחלוקות שהתעוררו סביב העסקאות כמו גם בשיחות שתועדו בהאזנות סתר, כי שקרי הנאשמים 1 ו-17 בעדויותיהם משמשים חיזוק
לעדויותיהם של עדי המדינה י.מ ו-ה.צ., ומדגישים את הצורך שחשו הנאשמים להעלות גרסה כבושה וכוזבת כדי להיחלץ מעדויותיהם ה"**נוקבות**" של השניים.
הכל כפי שיפורט להלן.

כללי

ראשית העסקאות

12. י.מ העיד כי עסקאות הסמים ביפן החלו בשנת 2003, עת נפגשו הוא ואחיו נאשם 15 במלון "מלכת שבא" באילת עם שלושה סוחרי סמים: האחים מכלוף ושלום ראובן (שאותו כינה "שלום השמן") (להלן: "**שלום**"). בפגישה הציע שלום לייבא, באמצעות בלדרית, כדורי אקסטזי ליפן כי המחירים שם טובים. סוכם ששלום ישלח נציג ליפן י.מ, ראשית, עמ' 3765, שורות 19–23; עמ' 4076 שורות 27-32, עמ' 4077 שורות 4-8).

השותפים בעסקאות מקרב הארגון

13. מעדות י.מ עולה כי בתקופה הרלוונטית לאישום זה, הוצאו עסקאות הסמים ליפן מבלגיה, שם התגוררו מרבית השותפים לעסקאות אלה מקרב חברי הארגון.

14. לדברי י.מ, באותה תקופה התגורר בדירה באנטוורפן ביחד עם נאשם 17, אותו נאשם 15, רונן סוויסה, שכונה על ידו "**השלוחה החיפאית**".
במרחק מספר רחובות משם התגוררו יחדיו, הנאשמים 1, 5 ו-6 ("**השלוחה האילתית**").
שתי השלוחות, החיפאית והאילתית, שיתפו פעולה ביניהן בחלק מהעסקאות (עמ' 3770, שורות 9-10).

מעורבות נאשם 17 בעסקאות הסמים ביפן לפי י.מ

15. לדברי י.מ נאשם 17 שימש גורם מקשר בין שתי השלוחות (עמ' 3768, שורה 27).

16. י.מ ציין כי ביפן פעלה גם השלוחה הירושלמית, שבראשה עמד אכא, (שנטלו חלק באירועים המתוארים וכללה, בין היתר את נאשם 18, מאיר איפרגן באישום ה-12) וחיים שטרית (עמ' 5140, שורות 2-9).

מעורבות נאשם 1 בעסקאות הסמים ביפן לפי י.מ

17. י.מ העיד שנאשם 1 היה מעורב בכל עסקאות הסמים ביפן, בין השנים 2004 – 2006, גם בהיותו במעצר (עמ' 4075, שורות 24-30).

18. משנתבקש י.מ, בחקירתו הנגדית, להצביע על כספים שנאשם 1 השקיע בעסקת סמים משותפת עמו ועם אחיו נאשם 15, הסביר כי מכח מעמדו של נאשם 1 כראש הארגון, הוא לא היה צריך להשקיע כספים כדי ליהנות מרווחי העסקאות: "**... המעמד של יצחק אברג'יל... בתור ראש הארגון הוא לא היה צריך להשקיע**" (עמ' 5129, שורה 17).

19. עם זאת, לדברי י.מ, נאשם 1 אמר לו, בנוכחות נאשם 17, שהוא מוכן להשקיע כספים, באופן אישי, אם ניתן להפיק רווח נאה וכי לעיתים העביר נאשם 1 כספים, באמצעות חבר הארגון לטובת עסקאות סמים (עמ' 5129, שורות 18-23).
בחלק מעסקאות הסמים ביפן, כשהתעוררו מחלוקות בעניין קבלת כספים מעסקאות אלה, התערב נאשם 1 וקיבל כספים ישירות מהמעורבים בעסקאות הסמים (עמ' 3770, שורות 20-26).

20. י.מ הסביר שהיו עסקאות סמים שבהן נאשם 1 היה מעורב בהן לפרטיהן, והיו עסקאות שבהן היה פחות מעורב בפרטים:

> "**יש עסקאות שיצחק מעורב בהן ברזולוציה גבוהה וידע אפילו מתי הבלדרית עלתה על המטוס, ויש עסקאות שהוא לא היה מעורב בהן ברמה הזאת**" (עמ' 4076, שורות 3-6).

וכן:

"כמו ה-90 אלף, זוג בלדרים שטסו ליפן, יצחק ארבג'יל לא היה בסוד העניינים מתי לשלוח את הסמים, הוא ראש ארגון פשע, אנחנו בסך הכל חיילים שלו, עושים את העבודה, אנחנו הנמלים שאוספים ושולחים". (עמ' 4074, שורות 25-23).

21. משנתבקש י.מ להתייחס לדבריו בחקירתו במשטרה לפיהם היו עסקאות סמים שלא דווחו לנאשם 1, הסביר שמדובר במשלוחי המריחואנה מקנדה ליפן ולמשלוחי האייס, אך בהמשך, בשנת 2005, כשנאשם 15 היה כבר ביפן, הארגון היה מעורב בעסקאות הסמים, י.מ, שהיה חלק מהארגון העביר רווחים ל-ה.צ שאף הוא היה חבר בארגון (עמ' 4073, שורות 19-31, עמ' 4074 שורות 1-13).

מעורבות ה.צ בעסקאות הסמים ביפן לפי י.מ

22. י.מ העיד ש-ה.צ היה גם שותפו לעסקאות הסמים וגם האחראי עליו בארגון, וכי נהג לפנות אליו כל אימת שהתעוררה בעיה עם הארגון, כמו במקרה הבלדרית, או הוויכוח הכספי עם חנוך עצמון ושלום הרמן בעסקת 60,000 כדורי האקסטזי, כפי שיפורט בהמשך (עמ' 3767, שורות 1-13).

23. י.מ הסביר כי אף ה.צ לא היה מעורב בפרטי הפרטים של העסקאות, כך למשל, ה.צ לא היה מודע למועדים המדויקים של משלוח הכדורים בעסקאות 60,000 ו-90,000 כדורי האקסטזי: **"... זה לא ירד לרזולוציות כאלה..."**. עם זאת, כאשר נוצרה בעיה, נהג י.מ לפנות ל-ה.צ ולבקש את התערבותו (עמ' 4072, שורות 18-29 וכן עמ' 3778, שורות 20-22).

24. תימוכין מסוימים לעדות י.מ נמצאו בעדות ה.צ, שמסר כי ידע ש-י.מ ואחיו נאשם 15 היו שותפים בעסקי סמים ביפן ובאירופה, על הפנייה אליו ליישוב סכסוך בעסקת כדורי אקסטזי, אף קיבל חלק מהרווחים (עמ' 2353, שורות 30-31).
על ניסיונותיו של י.מ להתקרב לארגון בענייני סמים, עמ' 2386, שורות 10-12) שהבשילו לפעילות משותפת (עמ' 2386, שורות 8-9, עמ' 2355, שורות 3-22).

25. חיזוק לעדות י.מ בדבר מעורבות נאשם 17 בעסקאות הסמים ביפן ניתן למצוא בעדות שמעון "תומסי" אוחנה שהעיד על היכרותו עם י.מ והנאשמים 17 ו-15, וכי ידע מפיהם שהם עוסקים בעסקי סמים (עמ' 5425, שורות 5-32).

<u>להלן תפורט עדות י.מ ביחס לכל אחת מחמש עסקאות הסמים המיוחסות לנאשמים באישום זה.</u>

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

<u>עסקת 60 אלף כדורי האקסטזי הלבנים</u>

הולדת הרעיון

26. לדברי י.מ בחלוף זמן, בשנת 2004, הגיע שליח מטעם שלום, יוסי כנפו ("יוסי רסטה" בלשונו של י.מ) (להלן: "**יוסי**"), לאנטוורפן, לדירה שבה התגוררו באותם ימים י.מ, הנאשמים 15 ו-17 ורונן סוויסה (להלן: "**רונן**"). י.מ העיד שיוסי מסר להם כי יש לו בלדרית שוויצרית, בעלת דרכון שוויצרי, "[...] **שעשתה כמה עבודות בעבר ושאפשר לשגר אותה עם כדורי אקסטזי ליפן**[...]". כל הנוכחים דחו את ההצעה שהעלה יוסי, להסליק את 60,000 כדורי האקסטזי בכרית שהביא עימו, אליבא די.מ (י.מ, ראשית, עמ' 3765, שורות 23–29).

רכישת הכדורים ומזוודה כפולת דופן

27. במקום זאת רכשו באנטוורפן י.מ והנאשמים 15 ו-17 – קבוצה שכינה י.מ "התא החיפאי" – מזוודה שהייתה בה דופן כפולה ו-60 אלף כדורי אקסטזי. 60 אלף הכדורים, כמו 90 האלף, נרכשו לפי י.מ ברווחי העסקאות שעשה הארגון בסקנדינויה (עמ' 3770, שורה 18). נאשם 17 הוא שנשלח לאסוף את הכדורים (י.מ, ראשית, עמ' 3766, שורות 1–7).

מסירת הכדורים והמזוודה לשליח

28. אחרי שהודיעו ליוסי כי הכול מוכן הוא "[...] **קיבל רגליים קרות**[...]" – החליט שאין ברצונו לעשות את העסקה אלא לחזור לישראל (י.מ, ראשית, עמ' 3766, שורות 9–10).

29. במצב שנוצר פנה י.מ לנאשם 15, אחיו, והוא יצר קשר עם שלום. שלום שלח אדם ששמו אורן, וזה הכיר ל-י.מ ולנאשם 17 אדם שקיבל על עצמו את תפקידו של יוסי, להגשים את התוכנית של ייצוא הכדורים ליפן (להלן: "**השליח**") (י.מ, ראשית, עמ' 3760, שורות 10–13).

30. השליח קיבל לידיו את המזוודה בעלת הדופן הכפולה, ונאשם 17 העביר לו את כדורי האקסטזי. השליח הסליק את הכדורים במזוודה אך לא הצליח לסגור אותה. לכן הצטרפו אליו נאשם 17 ורונן ו"[...] **סגרו את המזוודה הזאת**[...]". השליח קיבל גם כסף כדי לרכוש כרטיס טיסה ולשלם דמי כיס לבלדרית (י.מ, ראשית, עמ' 3760, שורות 13–18).

העברתה של מזוודת הכדורים לבלדרית

31. השליח העביר את המזוודה ובה 60 אלף כדורי האקסטזי לבלדרית (שם).

העברתה של מזוודת הכדורים על ידי הבלדרית ליפן

32. בהמשך נשלחה הבלדרית ליפן עם המזוודה כשהיא מלווה במלווה, שאותו כינה י.מ "**עיניים**" (י.מ, ראשית, עמ' 3760, שורה 19). י.מ תיאר בפרוטרוט את מסלול נסיעתה של הבלדרית: מבלגיה היא נסעה ברכבת לגרמניה וממנה, בטיסה מפרנקפורט, לנמל התעופה של נריטה, הסמוכה לטוקיו. משם אסף אותה אחיו של שלום וכדורי האקסטזי הועברו לסוחלה, נציג הארגון ביפן שהיה אחראי למכירת הסמים שם (י.מ, ראשית, עמ' 3766, שורות 19–25).

הקושי במכירת הכדורים

33. י.מ העיד כי צבעם של 60 אלף כדורי האקסטזי היה לבן, וכי הואיל וזו הייתה הפעם הראשונה שהעוסקים במלאכה ייבאו סמים ליפן, הם לא היו ערים לכך שצרכני הסמים באותה מדינה מבכרים "[...] **כדורי אקסטזי צבעוניים** [...]". סוחלה הסביר כי בשל כך יימכרו הכדורים לאט, או כלשון העד: "[...] **זה ייקח זמן לפרק אותם**[...]" (י.מ, ראשית, עמ' 3767, שורות 15–18).

מחירי הכדורים

34. י.מ העיד שכל כדור נרכש תמורת חצי אירו. בשקלול הוצאות היבוא (התשלום לבלדרית, עלותם של כרטיס הטיסה לה ולמלווה, "**בזבוזים**") עמד המחיר הסופי על כאירו לכדור. ההערכה הייתה שהכדורים יימכרו ביפן במחיר של 7 דולר הכדור, שבו גולם רווח "[...] **מאוד מאוד אטרקטיבי עבורנו כסוחרי סמים**[...]", לדבריו (י.מ, ראשית, עמ' 3766, שורות 27–29).

35. כפי שציינה המאשימה (עמ' 931 לסיכומיה), איש מהסנגורים לא חקר את י.מ על נושא זה בחקירותיו הנגדיות, ואף לא הובאה ראיה כלשהי לסתירת עדותו בעניין.

שווי עסקאות 60 אלף ו־90 אלף כדורי האקסטזי

36. לבית המשפט הוגשו בהסכמה תדפיסים מאתר המרשתת של בנק ישראל. לפיהם, נכון לשנת 2004, היה שוויו של כדור אקסטזי ביפן 31.36 ₪ (ת/1659, עמ' 5). יוצא מזה, לשיטת המאשימה, שההיקף החזוי של עסקת 60 אלף כדורי האקסטזי עמד על כ־1,881,600 ₪, ושל עסקת 90 אלף הכדורים – על 2,822,400 ₪.

העיכוב בקבלת הכספים בעסקת 60 אלף הכדורים ופניית י.מ ל-ה.צ

37. לדברי י.מ, הכספים שב-"**קרן ההשקעה**" ב־60 אלף הכדורים לא הגיעו לכיסי הסוחרים אחרי שהמשלוח הגיע ליפן. הוא פנה לאחיו נאשם 15 ולשלום, וזה מסר לו כי נדרש משלוח נוסף. י.מ סירב לכך ועירב את ה.צ., שמלבד היותו שותפו בעסקה זו היה גם הממונה עליו בארגון (י.מ, ראשית, עמ' 3766, שורות 29–32 ; עמ' 3767, שורה 12).

קבלת התשלום עקב התערבות ה.צ.

38. בעקבות הפנייה אל ה.צ., כך העיד י.מ, הודיע לו ה.צ. כי פגש את שלום, את חנוך עצמון (להלן: "**חנוך**") ואת גיא וברמן. אלה אמרו לו כי הם אחראים לשלום והציעו לו לשגר משלוח נוסף של כדורי אקסטזי ליפן. י.מ התעקש לקבל תמורה לפחות לסכום הכולל שהושקע בייצוא 60 אלף הכדורים. או אז פתר ה.צ. את הסכסוך וקיבל לידיו סכום של כ־54 אלף דולר (י.מ, ראשית, עמ' 3767, שורות 1–13), שמקצתו נשארה בידיו ומרביתו הועברה לאירופה, למימון רכישתם של 90 אלף כדורים נוספים (י.מ, נגדית, עמ' 4927, שורות 1–3).

הרווחים מעסקת 60 אלף הכדורים

39. י.מ מסר כי הוא ושותפיו לעסקה, הנאשמים 17 ו־15 ורונן, הרוויחו בסך הכול כ־210 אלף דולר או אירו (י.מ, נגדית, עמ' 4927, שורות 8–18).

<u>עסקת 90 אלף כדורי האקסטזי הצבעוניים</u>

40. באמצעות הסכום שהעביר ה.צ. נערכו י.מ ושותפיו למשלוח נוסף ליפן, של 90 אלף כדורי אקסטזי. כלקח מהמשלוח הקודם נפגשו י.מ ונאשם 17 עם הנאשם 6 ועם עדי טייב ושאלו "[...] **אם יש לו** (לנאשם 6 – י"ל) **כיוון לכדורים צבעוניים, שיהיו קטנים וחזקים**[...]". נאשם 6 מסר להם כמה כדורים צבעוניים ואף התקשר, בנוכחותם, לשותפו ההולנדי כדי לשוחח איתו על אפשרות של קנייתם (י.מ, ראשית, עמ' 3767, שורות 18–23).

41. בסופו של דבר רכשו י.מ ושותפיו, על ידי הנאשם 6, 90 אלף כדורי אקסטזי צבעוניים. נאשם 17 קיבל את הכדורים והעביר אותם לסוחר סמים רוסי, וזה השיג שני בלדרים. נאשם 17 ורונן ארזו את הכדורים בשתי מזוודות שלהן דופן כפולה, שנרכשו מוקדם יותר. הבלדרים, מלווים במלווה, נסעו ברכבת ללייפציג, טסו לפרנקפורט וממנה טסו לאוסקה. מנמל התעופה שם נסעו ברכבת לטוקיו, ובבירת יפן פתחו את המזוודות (י.מ, ראשית, עמ' 3767, שורות 23–30). לדברי י.מ, בטוקיו הועברו הכדורים לסוחלה. חלקו של נאשם 6 במשלוח היה 12,500 כדורים (י.מ, ראשית, עמ' 3768, שורות 10–12).

השותפים בעסקת 90 אלף הכדורים

42. י.מ העיד כי בעסקה של 90 אלף הכדורים היו שותפים חברי "השלוחה החיפאית", כלומר נאשם 15, נאשם 17 והוא; "השלוחה האילתית" – שעימה נמנו הנאשמים 5 ו-6 – ונאשם 1, שידע על העסקה ודיבר בה איתו כשחזר מישראל לאנטוורפן. שם אמר ל-י.מ כי בא לקחת כסף מנאשם 5 וכי ברשותו סכום פנוי של 100 אלף דולר (י.מ, ראשית, עמ' 3770, שורות 9–12).

43. בחקירה הנגדית טען י.מ שבעסקה היו שותפים: "**אנחנו, אני, יעקב מטיטה, אח שלי משה מלול, רונן סויסה, דודו, בן שטרית, הכנסנו את ישראל אוזיפה, אני הכנסתי אותו ב-5,000 כדורים, הרוסי הביא את הבלדרים, ועוד אנשים, סוחלה מכר, ה-30 האחרים זה היה שלום השמן**" (עמ' 4928, שורות 26-20). כשנשאל אם האנשים שמנה למעט שלום השמן התחלקו ברווח העסקה, י.מ ענה בחיוב (עמ' 4928, שורות 27-26).

המחלוקת על מספר הכדורים

44. כשהגיעו הכדורים ליפן, סיפר י.מ, נתגלה פער בין הכמות שספרו רונן ונאשם 17 – שאותו כינה י.מ "**ה'איינשטיין' שלנו**" – ובין הכמות בפועל. זו הייתה פחותה ב-24 אלף כדורים מ-90 האלף שספרו השניים. דהיינו על פי הטענה, ליפן הגיעו מעט יותר מ-60 אלף כדורים בלבד (י.מ, ראשית, עמ' 3767, שורות 30–31 ; עמ' 3768, שורות 1–6).

הניסיונות ליישב את המחלוקת

45. י.מ תיאר את ניסיונותיו של נאשם 17, עימו ועם רונן, לפתור את הבעיה עם שלום, עם חנוך ועם גיא וברמן (י.מ, ראשית, עמ' 3768, שורות 6–10).

46. בשלב מסוים, העיד י.מ, הוא נפגש עם נאשם 1 באנטוורפן וזה ביקש להתעדכן במצבם של 90 אלף הכדורים. על כך השיב לו י.מ "[...] **שלצערי הרב** [...] **ה'איינשטיין' שלנו, פשוט מאוד טעה**" (י.מ, ראשית, עמ' 3777, שורות 23–26; כפי שפירש בבית המשפט, "**איינשטיין זה יעקב מטיטה**[...]", (נאשם 17 – י.מ, ראשית, עמ' 3777, שורה 28). י.מ הסביר לנאשם 1, לדבריו, כי נאשם 17 שגה בחישוב כשהכניס את הכדורים למזוודות. משכך פסק נאשם 1 כי חנוך וקבוצתו יקבלו את טענת הארגון שלפיה היו 90 אלף כדורים וכי נאשם 17 טעה (י.מ, ראשית, עמ' 3777, שורות 29–32 ; עמ' 3778, שורה 1).

קבלת הכספים בעסקת 90 אלף הכדורים

47. אליבא די.מ, תמורת העסקה החלה להגיע לישראל בסוף שנת 2004 ובתחילת 2005, על ידי גיא וברמן, חנוך ובלדרים ובאמצעות העברות בנקאיות של סכומי כסף קטנים (י.מ, ראשית, עמ' 3770, שורות 12–16 ; עמ' 3778, שורות 1–3 ; נגדית, עמ' 4927, שורות 5–7).

המשא ומתן ליישוב המחלוקת

48. כפי שתיאר י.מ, בד בבד עם קבלתה של תמורת העסקה, וברקע המחלוקת בעניין מספרם המדויק של הכדורים, התנהל משא ומתן בין הארגון, על ידי נאשם 15, ובין הקבוצה של חנוך. במהלך המגעים הללו קיבל נאשם 15 את הפשרה שהציע חנוך והסכים לוותר על סכום של 100 אלף ש"ח, אך י.מ התנגד לכך, לדבריו (י.מ, ראשית, עמ' 3778, שורות 4–7).

49. י.מ ציין כי בשלב מסוים הוא הציע ל-ה.צ. לפגוע בחנוך, וכלשונו: "[...] **אני רציתי לבוא על הראש של חנוך עצמון**[...] **ואמרתי ל**[ה.צ.] **בוא נלך ונפגע בו בחנוך הזה, נמאס כבר**[...]" (י.מ, ראשית, עמ' 3778, שורות 8–10). י.מ הסביר שהרעיון הועלה באוזני נאשם 1, אך הוא דחה אותו (י.מ, ראשית, עמ' 3778, שורות 21–26).

פגישת הבוררות

50. על פי עדותו של י.מ, הדברים הגיעו עד פגישה בביתו של חנוך בראש העין שבה השתתפו הוא, ה.צ., א.צ. וחנוך. מקץ דין ודברים קיבלו י.מ ושותפיו מחנוך נתח מרווחי העסקה בסך 240 אלף ש"ח (י.מ, ראשית, עמ' 3778, שורות 4–16). בחקירתו הנגדית ביאר י.מ שחלק מסכום זה הוא העביר ל-ה.צ., והוא העביר אותו לחברי הארגון האחרים שהיו צריכים לקבלו; נאשם 1 קיבל את חלקו מגיא וברמן, שביקר אותו בערד (י.מ, נגדית, עמ' 4230, שורות 24–26).

הרווחים מעסקת 90 אלף הכדורים

51. י.מ אמד את רווחי הארגון בעסקה זו בסכום ש"[...] **מעל 200 אלף דולר** [...]" (י.מ, נגדית, עמ' 4928, שורות 20–21).

<u>שלושה שולחנות</u>

כללי

52. אף חלק זה של האישום, מבוסס בעיקרו על עדות י.מ שהיה שותף לשליחת אחד השולחנות - השולחן השני - כאשר לטענת המאשימה קיימות ראיות מסייעות לעדותו ובראשן סדרת שיחות בין נאשמים 5 ל-6 לבין מוכרי הסמים ביפן, סוחלה ומשה אדרי, כפי שיפורט להלן.

אין חולק שי.מ לא היה שותף, ולא נטל חלק כלשהו בעסקאות השולחנות הראשון והשלישי, וכי רק שמע עליהן מפי נאשם 17.

העסקה היחידה שבה י.מ היה שותף, לטענתו, היא עסקת השולחן השני.

בסיס ראייתי זה מכתיב את המסקנות המשפטיות שתוארו לעיל.

53. בסיכומיה טענה המאשימה כי עסקה זו, במסגרתה שלח הארגון מאירופה ליפן, שלושה שולחנות בהן הוסלקו סמים, מדגימה את שיתוף הפעולה שבין השלוחה החיפאית של י.מ ונאשם 15, לבין הזרוע האילתית של הארגון, שבראשה עמדו הנאשמים 5 ו-6.
אף אם צודקת המאשימה בטענתה זו, אין בכך כדי לבסס את הרשעת הנאשמים 1, 4 ו-17 בעסקאות הסמים בשלושת השולחנות, המיוחסות להם בחלק זה של האישום, הכול כפי שיפורט להלן.

54. י.מ העיד כי בתקופה שבה התבצעו עסקאות 60,000 ו-90,000 כדורי האקסטזי שתוארו לעיל, נאשם 17 שימש איש הקשר בין השלוחה החיפאית, עליה נמנו, בין היתר, הוא ואחיו נאשם 15, נאשם 17 ורונן סוויסה לבין השלוחה האילתית שבין חבריה היו, בין היתר, נאשמים 5 ו-6 "**כשיצחק אברג'ל כל הזמן נמצא שם...**". לדברי י.מ כל המעורבים ששמותיהם נזכרו לעיל התגוררו באותה עת בעיר אנטוורפן במרחק מספר רחובות זה מזה (עמ' 3768 שורות 13-18).

<u>עסקת "השולחן השני"</u>

דרישת נאשם 1, באמצעות נאשם 17

55. לדברי י.מ, באחת הפעמים הגיע נאשם 17, בשליחות נאשם 1, לביתם בבלגיה ואמר שיצא משלוח של כ-40,000 כדורי אקסטזי בתוך שולחן ליפן וביקש מ-י.מ ושותפיו לשלוחה החיפאית להשתתף בעלות המשלוח למרות שכבר יצא לדרך (עמ' 3768 שורות 27-30, עמ' 4386, שורות 1-10). לדברי י.מ, אמר לנאשם 17 כי אינו מעוניין בכך מאחר שבמשלוחים הקודמים – 60,000 ו-90,000 כדורי אקסטזי – "**הפצצנו את יפן**" באופן שיכול להתעורר קושי במכירת הסמים.

השתתפות י.מ בעסקה

56. לאחר שנאשם 17 התעקש ואמר שנאשם 1 מתעקש על כך שי.מ ושותפיו ישתתפו בעסקה, עוד באותו ערב נתן י.מ לנאשם 17 כ-15,000 אירו, שהם שווי ערך לכ-12,500 כדורים (עמ' 4540 שורה 15), דמי השתתפותם במשלוח, שאותם נתן נאשם 17 לנאשמים 5 ו-6 (עמ' 3769 שורה 1-7, עמד 4386 שורות 11-17). י.מ אישר שמדובר לגרסתו בעסקת "השולחן השני" (עמ' 4386 שורות 4-5, עמ' 4389 שורות 28-29).

57. י.מ מסר כי בחלוף זמן הודיע להם נאשם 17 "**לא רציתם להשקיע והנה השולחן הזה עבר...**" (עמ' 3769 שורות 7-8). בעקבות זאת, נפגש י.מ עם נאשם 6 וביקש ממנו להפעיל לחץ על סוחלה, האחראי על מכירת הסמים ביפן, כדי שיתחילו לקבל חזרה את כספי ההשקעה. הנאשם 6 ענה כי דיבר עם סוחלה שהיה מוכן לשלם אבל במחיר שאינו רווחי ולכן אין צורך למהר (עמ' 3769 שורות 9-13).

בחקירתו הנגדית אישר י.מ כי מדובר, לגרסתו, בעסקת "השולחן השני" (עמ' 4386 שורות 5-4).

58. לדברי י.מ "**מהעסקה של השולחן לא ראינו כסף**" וכי לאחר מעצר הנאשמים 1, 5 ו-17 באנטוורפן עשה מאמצים לקבל את החלק היחסי שלו ושל שותפיו במשלוח וכי אף נפגש עם עדי טייב בערד מספר פעמים לצורך זה אך נאמר לו שיש לחכות לשחרורם של הנאשמים 5 ו-6 מבית הסוהר (עמ' 3769 25-21).

השותפים לעסקה

59. לדברי י.מ השותפים לעסקת "השולחן השני", מלבדו היו נאשם 1, הנאשמים 5 ו-6 וחברי השלוחה החיפאית: נאשם 17, נאשם 15 ורונן סוויסה (עמ' 4386, שורות 8-10, עמ' 4390 שורות 1-2).

60. בחקירתו הנגדית אישר י.מ, שבעסקת שלושת השולחנות היה מעורב בשולחן אחד בלבד, וכי מעולם לא ראה איזה מהשולחנות או את הסמים שהוסלקו בהם (עמ' 4385, שורות 5-11).

<u>עסקאות השולחנות הראשון והשלישי</u>

כללי

61. ראיות המאשימה ביחס לעסקאות אלה מבוססות על עדות י.מ, שלא היה מעורב בצורה כלשהי, באיזו מעסקאות אלה, ועדותו בעניין זה, בנויה כל כולה, על דברים שאמר לו נאשם 17. בחינת עדות י.מ מלמדת כי כל שאמר לו נאשם 17, מתייחס לחלקם של נאשמים 1, 5 ו – 6 בעסקאות אלה וכי אין בעדותו כל בסיס לנטילת אחריות של נאשם 17 עצמו לאיזו מעסקאות אלה, כפי שיפורט להלן.

62. י.מ סיפר כי נאשם 17 אמר לו <u>שלפני</u> משלוח השולחן השני שבו י.מ היה שותף, הנאשמים 5 ו-6 כבר שיגרו בהצלחה שולחן <u>כזה</u> ליפן – דהיינו השולחן הראשון, לטענת המאשימה - וכן שולחן נוסף שנתפס ביפן, השולחן השלישי, לשיטת המאשימה - באופן שמבחינתו היו 3 שולחנות (עמ' 3769 שורות 13-15 ושורות 27-29). מובן שאין בדבריו אלה של נאשם 17 ל-י.מ, נטילת אחריות, לאיזו מעסקאות אלה, אלא תיאור חלקם של נאשמים 5 ו – 6 שעניינם כבר נסתיים.

"ת. אני לפני השולחן הזה שנכנסנו בו שותפים, יעקב מטיטה אמר לנו כבר שדודו בן שטרית ואילן בן שטרית כבר שיגרו שולחן כזה יפה והשולחן הזה באמת עבר" (עמ' 3769 ש' 15-13).

ת. אני יודע משולחן אחד שיעקב מטיטה אמר שעבר, שולחן אחד שאנחנו היינו מעורבים בו, ועוד שולחן שנתפס ביפן שיעקב בן שטרית בא ואמר ששולחן נתפס, אז מבחינתי זה שלושה שולחנות (י.מ, ראשית, עמ' 3769 שורות 29-26).

63. בחקירתו הנגדית חזר י.מ על גרסתו. לפיה נאשם 17 סיפר לו שדודו בן שטרית ואילן בן שטרית כבר שיגרו שולחן לפני עסקת "השולחן השני" (עמ' 4386 שורות 23-21).

64. לשאלת הסניגור, אם לא ראה את השולחנות ואת הסמים, כיצד הוא יודע שעסקאות אלה יצאו לפועל, השיב י.מ תשובה המתייחסת רק לעסקת "השולחן השני"; שבה, לטענתו, היה מעורב:

"אלף לא צריך להיות סוחר סמים כדי להיות שותף בעסקת סמים ולראות את הסמים, זה... כל סוחר סמים יודע. אנחנו במקרה הספציפי הזה נתבקשנו על ידי יצחק אברג'יל, דרך יעקב מטיטה להשתתף, לבוא ולהביא כסף, אז אני כן הייתי שותף בעסקה הזאת, כי נתתי כסף, בעסקאות סמים הרבה פעמים אנשים נותנים כסף לעסקת סמים ולא רואים את הסמים, לא שולחים את הסמים, לא מקבלים את הסמים, מקבלים אחר כך את התגמול של אותה עסקת סמים. אז מה השאלה?" (עמ' 4385, שורות 22-27).

להלן יפורטו התייחסויות י.מ ספציפית לכל אחת מעסקאות השולחן הראשון והשלישי.

<u>עסקת השולחן הראשון</u>

מקור ידיעת י.מ – דברי נאשם 17

65. בהתייחסו לעסקה זו בחקירתו הנגדית אישר י.מ:

"אני לא הייתי מעורב בה... הכוונה לא הייתי מעורב בכלל, לא קיבלתי, לא ראיתי, לא עשיתי, לא נתתי, לא עשיתי כלום" (עמ' 4388, שורות 4-1).

י.מ חזר על גרסתו שכל ידיעותיו על אודות עסקת השולחן הראשון, מקורן, לגרסתו, בדברים ששמע מפי נאשם 17 (עמ' 4388, שורות 8-10 וכן עמ' 4385 שורות 19-17).

חלקו של נאשם 4 בשולחן הראשון

י.מ תאר אירוע שבו הוזמן לראשונה לארוחת שישי בביתו של נאשם 6 בבלגיה שבה נכחו, בין היתר, גם נאשמים 1, 5, 17, עדי טייב ואכא. במהלך הארוחה שמע י.מ, לדבריו, את נאשם 5 שואל את עדי טייב "**כמה יש שם, מה יש לנו שם בכלל**".

66. לדברי י.מ, נאשם 4, שגם נכח בארוחה "**הזכיר משהו כמו 5,000**". בתגובה נאשם 1 כעס על הנאשם 5 "**ואמר לו שלא צריך לדבר על זה... ולא צריך להזכיר עכשיו כמויות**" (עמ' 3769 שורות 31-32, עמ' 3770 1-8, עמ' 4395, שורות 26-29).

67. בחקירתו הנגדית, הדגיש י.מ, ששמע וראה את נאשם 5 משוחח עם עדי טייב על אודות עסקה זו וכי מדובר בעסקה הראשונה, מבין עסקאות שלושת השולחנות (עמ' 4388, שורות 25-31, עמ' 4389, שורות 14-15, עמ' 4391, שורות 28-29).

שיחת טלפון מיום 6.7.04 בין הנאשמים 4 ו-6 (ת/2038)

68. בשיחת טלפון מיום 6.7.04, בין הנאשמים 6 ו-4, שנקלטה בהאזנת סתר, התנהלה בין הנאשמים 4 ו-6 השיחה הבאה (בהשמטות חלקים לא רלוונטיים):

"נאשם 6:	**אתה יכול לסדר לי קבלה פיקטיבית? אני צריך דחוף.**
נאשם 4:	**לא... אני צריך לבדוק. היה אחד אלוף והיום הוא לא פה.**
נאשם 6:	**עללה צריך את זה... לא, לא משהו גדול משהו חפיף, משהו קטן... כאילו לרשום בשביל מי הקבלה את הסכום.**
נאשם 4:	**אני צריך לבדוק את זה נשמה".**

<u>עסקת השולחן השלישי</u>

69. אין חולק שביום 16.7.04 נתפס על ידי הרשויות ביפן, בעיר קובה, שולחן עץ, שהוחבא בו (בחלל שיצרו במיוחס בלוח העליון של השולחן) כמות משמעותית של סם מסוכן מסוג MDMA (נ/117).
ממסמכי תפיסת השולחן עולה כי שם היבואן הוא יפעת נחמיאס, שהוא, ככל הנראה, "**שם של אדם דמיוני**", ולפיכך החשוד בעבירה הוא "**אדם לא ידוע**" (נ/117, עמ' 6).

70. לטענת המאשימה, שולחן זה הוא "**השולחן השלישי**".

71. בהתייחסו לעסקת השולחן השלישי, אישר י.מ כי לא היה מעורב בה (עמ' 4385, שורות 12-14) וכי אינו יודע דבר על אודותיה (עמ' 4393, שורות 11-12).

72. העולה מכל המצורף הוא שאין בעדות י.מ, כמפורט לעיל, כדי לקשור את נאשם 17 לעסקאות השולחן הראשון והשלישי.

<u>שלוש חבילות קוקאין בדואר</u>

73. לטענת המאשימה בסיכומיה, עסקה זו מהווה דוגמא נוספת לכך שעדות י.מ קיבלה אישור מובהק במהלך החקירה. המאשימה ערה לכך שי.מ תיאר גם עסקה זו, שבה לא היה מעורב באופן ישיר, אך עדותו עפ"י הטענה, זוכה לסיוע מובהק בעדותו של שמעון "תומס" אוחנה, אחד המעורבים בעסקה שאישר את עדות י.מ בבית המשפט. נקודה זאת, לצד עדות ה.צ. התומכת אף היא עפ"י הטענה בעדות י.מ – הכול כפי שיפורט להלן:

74. כפי שיפורט בהרחבה במסגרת הדיון באישום ה-12, י.מ העיד כי בשלב מסוים לאחר שהתעורר החשד כי אחיו, נאשם 15, מרמה את הארגון בכל הקשור לעסקאות הסמים ביפן (עמ' 3799 שורות 21-22), הוחלט כי י.מ יסע ליפן מטעם הארגון על מנת להחזיר לו את השליטה על עסקאות הסמים (עמ' 3799 שורות 22-23). י.מ תיאר פגישה בביתו של ה.צ. שבה נכחו בין היתר ה.צ., א.צ., י.מ ונאשם 18 שבמהלכה נתבקש לטוס ליפן ביחד עם נאשם 18 (עמ' 3802 שורות 25-28).

75. לדברי י.מ במהלך הפגישה קרא א.צ. לסוחר סמים בשם מומי גבריאלי שהציע לשלוח מדרום אמריקה לטוקיו בחבילות דואר קוקאין נוזלי טבול בבגדים כ-3 ק"ג לכל חבילה וכי לצורך זה נדרשות כתובות (עמ' 3803 שורות 8-11). במהלך הפגישה עדכן אכא את יניב בן סימון בפרטי העסקה המוצעת. לנאשם 18 נמסרו מספרי הטלפון של הקבוצה בדרום אמריקה שהייתה אמורה לשלוח את חבילות הקוקאין בדואר (עמ' 3803 שורות 10-12 ועמ' 4977 שורות 24-28).

76. י.מ העיד כי בחבילות הקוקאין השקיעו, בנוסף לו, יניב בן סימון, אכא, ה.צ. ומומי גבריאלי (עמ' 3809 – 3810).

77. בעקבות הפגישה בבית ה.צ., טס י.מ לדבריו, יחד עם נאשם 18 ליפן תוך שהוא נעזר בסלוצקי, שהיה בעל חברה ביפן שסיפק הזמנות עסקיות ל-י.מ ולנאשם 18 כדי לאפשר את כניסתם ליפן (עמ' 3802 שורות 21-25). בדרכם ליפן עצרו י.מ ונאשם 18 בהונג קונג שם העביר סלוצקי כסף לנאשם 18 באמצעות הווסטרן יוניון. לדברי י.מ באותו שלב, בבית המלון בהונג קונג שוחח נאשם 18 עם אותה קבוצה בדרום אמריקה שהייתה אמורה לשלוח את חבילות הקוקאין ליפן (עמ' 3803 שורות 23-26).

78. י.מ העיד כי מחיר הקוקאין באותה תקופה ביפן היה מאוד גבוה ועמד על סך של מעל 100,000$ לק"ג, כשהמכירה היא מיד ליד - כלומר לא מפורקת למנות – בסביבות בין 40,000 ל-50,000$ לק"ג קוקאין (עמ' 3804 שורות 11-17). לטענת המאשימה בסיכומיה,

עפ"י תעריף זה היקפה הצפוי של העסקה, הכוללת 6.923 ק"ג קוקאין, עמד על $692,300, שהיו שווים באותה תקופה ל-3,101,504 ₪ (ת/1659, עמ' 5).

79. לדברי י.מ בהמשך לאחר שהוא ונאשם 18 נכנסו ליפן, הגיעו לטוקיו, הם נפרדו. נפגשו הוא נאשם 18 ואיפרגן עם תומס, שהיה פועל של הארגון ומכר ביפן קוקאין במנות (עמ' 3804 שורות 9-10 ועמ' 4997 שורות 12-16). בפגישה זו דווח לנאשם 18 שהחבילה שנשלחה מדרום אמריקה עומדת להגיע ותומס אמר שהולך לאסוף אותה. עפ"י הצעת י.מ נשלח מלווה, להשגיח מרחוק שהכול מתנהל כשורה, שכונה בפי י.מ "עיניים". לאחר שתומס משך את החבילה, אמר כי פתח אותה ומצא בה בגדים וכובע אך לא מצא סמים. י.מ ונאשם 18 צחקו והסבירו לו שהסמים ספוגים בתוך הבגדים וכי הוא אינו אמור לראותם (עמ' 3804 שורות 19-27).

80. לאחר שהתקבלה החבילה כאמור, פנה י.מ, לבקשת נאשם 18, למוני גבריאלי והודיע לו שיכול לשלוח "**את אותו כימאי שיודע איך להפוך את מה שיש בבגדים לקוקאין אבקתי שאפשר למכור**". לדברי י.מ מומי גבריאלי מסר לו שלא כדאי לשלוח את הכימאי עבור חבילה אחת, אלא כדאי לשלוח חבילה נוספת (עמ' 3804 שורות 27-30). י.מ העיד כי ידע כבר באותו שלב שתשלח חבילה נוספת (עמ' 3805 שורות 9-11). י.מ ציין כי באותו מעמד מסר סוחלה לנאשם 18 סכום של כ-8 מיליון ין, ששוויים כ-$40,000, לצורך השתתפות בעסקה זו (עמ' 3804 שורות 31-32).

81. לדברי י.מ תפקידו של נאשם 18 בעסקאות אלה היה להעביר פרטי כתובות בטוקיו לאנשים בדרום אמריקה לצורך משלוח חבילות הקוקאין וכן לתת הוראות מתאימות לתומס (עמ' 3810 שורות 12-16).

<u>משלוחי האייס</u>

82. י.מ העיד כי לאחר ישוב המחלוקת בעניין הבלדרית, ולאחר שנאשם 1 הסביר כי "**אנחנו משפחה גדולה וצריך להתקדם בעסקים**". התחיל להתקדם גם בנוגע למשלוח סמים מסוג אייס ליפן (עמ' 3776 שורות 21-23 וכן שיחה ת/1233 שבה משוחחים נאשמים 1 ו-6 על י.מ והנאשמים 15 ו-17 ועל התכנון לבצע איתם עסקאות).

83. י.מ הסביר כי הסם המכונה "אייס" הוא קריסטל מת' (עמ' 3777 שורה 2) "**זה סם שנראה כמו גבישים של קרח**" (עמ' 3776 שורה 25). וכי הוא היה מאוד פופולארי ומאוד יקר ביפן באותם ימים (עמ' 3776 שורה 31) וכי עלות רכישתו בארה"ב ובקנדה נעה בסכום של 5,500 – 6,500$ וביפן מעל ל-100,000$ לק"ג אייס בתלות באיכותו (עמ' 3777 שורות 6-9).

84. לדברי י.מ אחיו, נאשם 15, שלח בעבר בשותפות עם הקבוצה הסינית, 3 ק"ג אייס ליפן, אלא שאיכותו לא הייתה גבוהה וכי בשיחות עם נאשם 1 ונאשם 6 עלה עניין זה בשל הרווח הגבוה הצפוי ממכירתו ביפן (עמ' 3777 שורות 2-5).

85. בעדותו הפנה י.מ לשיחה מבוקרת שביצע, לבקשת רשויות החקירה האמריקאיות עם רונן סוויסה מיום 18.7.08, במהלכה שוחחו על סוגים שונים של גבישי אייס, תוך שימוש בקודים (פטמות שחורות, לבנות, אוף ווייט) ועל הדרכים להעבירם, שוב תוך שימוש בקודים ואזכור זוג הבלדרים שסופק להם לצורך המשלוח של 90,000 כדורי האקסטזי ליפן (עמ' 3813 שורות 1-14).

<u>גרסאות הנאשמים</u>

<u>גרסת נאשם 1</u>

כללי

86. כזכור, נאשם 1 שמר על זכות השתיקה בחקירותיו במשטרה (ת/271 – ת/289) ואף נמנע ממתן מענה מפורט לכתב האישום.
רק לאחר שהמאשימה סיימה להביא ראיותיה, מסר נאשם 1 לראשונה את גרסתו המתכחשת. המסקנה המתבקשת מהעיתוי המאוחר של העלאת גרסת נאשם 1 היא שמטרתה הייתה התאמת הגרסה לראיות המאשימה.

87. מבחינת תוכן גרסתו הכבושה של נאשם 1, ומהשוואתה לראיות אחרות, ובעיקר שיחות שנקלטו בהאזנת סתר, עולה שמדובר בעדות מגמתית מניפולטיבית ובלתי מהימנה.
נאשם 1 עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו – במגבלות שיחות האזנות הסתר שהכיר והפרשנות המלאכותית והמאולצת שנתן להן – מעיסוקו בעסקאות סמים בינלאומיות, בניגוד לעדותו הוא, מכל אחד מהנאשמים שעסק בסמים בכלל, ומהמעורבים בעסקאות הסמים ביפן, בפרט, הכל, כפי שיפורט להלן.

הכחשת מעורבותו בעסקאות הסמים ביפן

בהתייחסו בעדותו הראשית לעסקאות הסמים ביפן, המיוחסות לו באישום זה, היתמם נאשם 1: **"מה לי וליפן"** (עמ' 7062, שורות 27-29).
בתגובה לטענת י.מ כי היה מעורב בעסקאות סמים אלה, תקף נאשם 1 בחריפות את י.מ בטענה ש**"הוא נוכל, אני לא מכיר אנשים ברמה כזאת של שקר, שקר ועוד שקר ועוד שקר הוא לא יכול להפסיק לשקר..."**. (עמ' 7062, שורה 30, עמ' 7063, שורות 1-2 וכן עמ' 7188, שורות 4-12).

88. נאשם 1 הכחיש באופן גורף קשר או שותפות מסוג כלשהו עם מי מהמעורבים שהזכיר י.מ בעדותו:

> **"ת. תגיד לי אתה יודע עוד כמה אנשים היו ביפן, אתה רוצה שאני אגיד עוד כמה אנשים היו ביפן? עוד איזה 50-60 עבריינים שאני מכיר היו ביפן, אז אני שותף שלהם או אני חבר שלהם? די. די. מה לי <u>ולזכריה</u>? מה לי <u>ולמלול</u>? מה לי <u>ולמטיטה</u>? עם כל הכבוד, ויש כבוד, <u>אין לי כלום אליהם, לא שותף איתם ולא מעוניין להיות שותף איתם והם לא איתי</u>"**
> (ההדגשות אינן במקור – י"ל). (עמ' 7781, שורות 27-31).

הכחשת מעורבות בעסקאות סמים בכלל

89. מעבר לכך, נאשם 1 הכחיש באופן גורף, לאורך כל עדותו, מעורבות בעסקאות סמים וכדבריו: **"אין סמים, אני לא מתעסק בסמים, סמים זה פוטנציאל להיכנס לבית סוהר"** (עמ' 7052, שורות 3-4; וכן עמ' 7156, שורות 14-18; עמ' 7223 שורות 27-28) וכי לא היה מעורב בעסקת סמים כלשהי עם י.מ: **"אני לא עשיתי עם י.מ שום עסקת סמים"** (עמ' 7205 שורות 25-28, עמ' 7404, שורות 8-15).

מהימנות גרסת נאשם 1 ביחס להיכרותו עם עד המדינה י.מ

90. חוסר הגיונה וחוסר מהימנותה של גרסת נאשם 1 ניכרים כבר בהתייחסותו להיכרותו עם י.מ ולהתפתחות הקשרים ביניהם.

91. נאשם 1 העיד כי פגש לראשונה בי.מ, באקראי במחצית השנייה של שנת 2003 ולכל המאוחר בחודש אוגוסט 2003 (עמ' 7046, שורות 26-28) בספרד בביתו של ציון אלון וכי לאחר שי.מ התפאר בקשריו במרוקו, ביקש נאשם 1 להסתייע בקשריו אלה של י.מ לצורך הסדרת חופשה משפחתית במרוקו.

92. לדברי נאשם 1, בהזדמנות זו ביקש ממנו י.מ, להתערב בעניינו של סמי אטיאס, ובעסקת חשיש במרוקו (עמ' 7045, שורות 23-32, עמ' 7046, שורות 1-14).

93. נאשם 1 הסביר כי לאור התנהגות י.מ, שכבר אחרי היכרות קצרה בלבד ביניהם מצא לנכון לשוחח עמו על נושאים פליליים: **"לא התייחסתי אליו יותר"** (עמ' 7046, שורות 23-15).

94. דא עקא שכעבור זמן קצר בלבד, לגרסת נאשם 1, השתנה יחסו ל-י.מ, מהקצה אל הקצה, ולאחר שהבין כי י.מ הוא האחראי לרצח סמי אטיאס, - שאין חולק שהתרחש ב-31.8.03 (עמ' 4104, שורה 7) – בחר להתקרב אליו:

"... זאת אומרת זה בן אדם שיש לו אופציה רצינית, זה לא עוד איזה אחד, צריך להיות בחור מאוד רציני, אמרתי תתחיל להתקדם אליו. כשאני אומר להתקדם אליו אני מתכוון להתחבר אליו" (עמ' 7047, שורות 14-21).

95. משנתבקש נאשם 1, בחקירתו הנגדית, להסביר מה ההגיון שיקרב אליו את י.מ, דווקא אחרי שרצח את סמי אטיאס – שאותו הגדיר נאשם 1, כבנו של חברו הטוב, רמבו חסין, אביו של הנאשם 8 (עמ' 7622, שורות 12-13) – השיב כי י.מ **"... כנראה בן-אדם שהיה לו הרבה אינפורמציות בעסקאות סמים..."** (עמ' 7624, שורות 22-23).

96. זאת ועוד.

לפי גרסת נאשם 1, בתקופת היכרותו עם י.מ, היה כבר בתקופת שיקום, ולא עסק בסמים מסוג כלשהו, ובוודאי שלא ברצח.

בפי נאשם 1 לא היה הסבר של ממש הכיצד דווקא בתקופה זו של חייו, לאחר שהתנהגותו הפמיליארית מדיי והבלתי זהירה של י.מ – בנוסף לכך שהתמחותו בסמים של י.מ הייתה ידועה לו – הייתה לצנינים בעיניו של נאשם 1, מצא לנכון לקרב אליו, לאחר שנודע לו שהוא מעורב ברצח.

97. מעבר לחוסר הגיונה של גרסת נאשם 1, היא עומדת בסתירה מוחלטת לראייה אובייקטיבית, תוכנה של שיחת טלפון, מיום 7/9/03, - כשבוע ימים בלבד לאחר רצח סמי אטיאס – שניהל עם י.מ, ושנקלטה בהאזנת סתר (ת/1198).

מבחינת תוכן השיחה עולה בבירור, קירבה ממושכת בין נאשם 1 ל-י.מ, עוד <u>לפני</u> רצח סמי אטיאס, באופן שהמסקנה המתבקשת היא שהקרבה ביניהם – בניגוד לגרסת נאשם 1 – החלה עוד לפני רצח סמי אטיאס ובלי כל קשר אליו.

כך למשל, לאורך כל השיחה (ת/1198) מכנה נאשם 1 את י.מ בכינויים המצביעים על קירבה מעבר לשבוע ימים (**"צדיק"**, **"נשמה שלי"**, **"אחי היקר"** – עמ' 4, עמ' 5, עמ' 6, עמ' 7. **"אוהב אותך אחי, אני מת עליך"** – עמ' 7).

על מעורבות עסקית הכרוכה בתשלום כספים (**"אמרת לו: "כשנבוא, נביא לך כסף"**, **"מהצד שלנו החזירו את הכסף?"**).

על זהות אינטרסים בין הדוברים (**"צד שלך, שלי, שלנו, זה אותו דבר"** – שאינה מתיישבת עם תחילת ניסיון ההתקרבות – ואף על ההיררכיה הברורה בין נאשם 1, ראש הארגון לבין החייל, י.מ, שנאשם 1 מורה לו: **"... תגידו להם ירדו מהנושא"** (עמ' 6, **"... אל תיסע"** – עמ' 8).

98. בניגוד לגרסת נאשם 1, לפיה, כביכול, בחודש נובמבר 2003, כבר ניתק את הקשר עם י.מ (עמ' 7203, שורות 20-21), נראה שהמשיך לתקשר עמו, אף בהמשך.
בשיחה מיום 7/11/03 מבקש נאשם 1 מציין אלון את מספר הטלפון של י.מ (ת/1875 – ט', בעמ' 4).
משנתבקש נאשם 1, בחקירתו הנגדית, להסביר מדוע, למרות חוסר רצונו בקשר עם י.מ, ביקש את מספר הטלפון שלו, כהרגלו, התחמק מתשובה עניינית:
"**מה אכפת לך? אולי מחשבה עלתה לי כראש, אולי הייתי עצבני...**" (עמ' 7203, שורות 27-31, עמ' 7204, שורות 1-2).

99. מופרכות גרסת נאשם 1 מגמתיותה וחוסר מהימנותה, בעניין קשריו עם י.מ מתחזקים ונוכח שיחה בינו לבין נאשם 6, מיום 29.7.04 (ת/1233) המדווח לו על ניסיון להתקדם בנושא מסוים.
משעומת נאשם 1 עם שיחה זו הגיב כי אינו מעוניין להשיב על נושאים הקשורים בי.מ (עמ' 7204, שורות 10-14).

100. משנתבקש נאשם 1 להתייחס לשיחת טלפון מיום 10.5.04, בינו לבין ציון אלון (ת/1217), שדווח לו ש-י.מ התקשר אליו, סירב נאשם 1 להשיב. (עמ' 7216, שורות 28-31, עמ' 7217 שורות 1-5).

101. בסיכומיה ביקשה המאשימה לקבוע שההסבר היחיד המתקבל עלה דעת להמשך הקשר בין נאשם 1, לבין י.מ, הוא העובדה ש-ה.צ – האמין על הכנת המטענים לרוזנשטיין – הוא זה שעומד מאחוריו ("האבא") ומכאן, המשך הקשר, הכולל הכלה ומחילה לא אופייניים לנאשם 1 על פרשת הבלדרית, ומידת האמון שנותן נאשם 1 בה.צ.

102. אין ספק שמדובר בהסבר הגיוני.
ספק אם מדובר בהסבר היחיד האפשרי לקשר בין נאשם 1 לבין י.מ איני יכול לשלול את האפשרות שהתמחות י.מ בסמים, ורצונו של נאשם 1 לרתום את הידע ואת הקשרים של י.מ בתחום הסמים, לטובת הארגון בכלל ולטובתו האישית בפרט, עמדו לנגד עיניו של נאשם 1 – בנוסף ליחסים בין ה.צ לבין י.מ – הם שעמדו מאחורי המשך הקשר בין השניים.

103. מכל מקום, יהיו אשר יהיו הסיבות להמשך הקשר בין נאשם 1, לבין י.מ, המסקנה העולה בבירור מבחינת העדויות והראיות הרלוונטיות היא שנאשם 1, שהבין את העוצמה המפלילה של עדות י.מ בעניינו, עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו – בדיעבד, ובאופן בלתי מהימן – מהקשר ביניהם, ובמיוחד בהקשר של עסקאות הסמים.

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

מהימנות גרסת נאשם 1 ביחס לנאשמים 5 ו-6 לקשריו עמם

104. נאשם 1 הכחיש מכל וכל שותפות בסמים עם נאשמים 5 ו-6 (עמ' 7899, שורות 3-4).

105. נאשם 1 הגדיר את יחסיו עם הנאשמים 5 ו-6 כחבריים (עמ' 7169, שורות 25-29) ויחסו הם אליהם ניכר לאורך כל המשפט.

106. למרות היכרותו רבת השנים עם הנאשמים 5 ו-6 משנתבקש נאשם 1 בחקירתו הנגדית מיום 30.12.18 להתייחס לעיסוקיהם בחו"ל התחמק ממתן תשובה והפנה את התובע לשאול את הנאשמים 5 ו-6.
(עמ' 7170, שורות 1-6, ביחס לנאשם 6 ; עמ' 7899, שורות 1-2, ביחס לנאשם 5).

107. בהמשך חקירתו הנגדית, ו-6 ישיבות בית משפט לאחר מכן – ועל מנת להרחיק את הנאשם 6 מעסקי סמים כפי שניתן ללמוד משיחת טלפון שהושמעה לו – "נזכר" לפתע נאשם 1, כי הנאשם 6 עסק בייבוא מנגלים מסין (עמ' 7551, שורות 1-6).
נאשם 1 לא טרח אפילו ליתן הסבר לגרסתו הכבושה, שלא הותירה רושם מהימן.
בהמשך חקירתו הנגדית אפילו נאשם 1 עצמו זנח גרסתו זו, שינה טעמו, וטען שכלל אינו יודע במה עסק הנאשם 6 בחו"ל.

108. עיסוקם של הנאשמים 5 ו-6, בסחר בינלאומי בסמים – כפי שעולה אף מהודאתם בכתבי אישום מתוקנים – עולה בבירור משיחות טלפון שנקלטו בהאזנת סתר (ראו נ/211 – 218, נ/220, נ/223, נ/224, נ/224, ת/2237).

109. משיחות טלפון רבות שהוגשו לבית המשפט עולה בבירור שנאשם 1 היה מודע היטב לעיסוקם של הנאשמים 5 ו-6 בסחר בינלאומי בסמים.

110. כך למשל, בשיחה מיום 9.6.04 (ת/1876 – ג) מתועד תיאור, בזמן אמת, של התרחשות בדירת הנאשם 5 בבלגיה, בעקבות מעצרם של נאשמים 4 ו-6 בבלגיה.

מהשיחה עולה כי הנאשם 5 שלח את רפי לדירתו בבלגיה כדי שירוקן אותה מסמים ואקדח. במהלך השיחה העביר רפי את הטלפון לנאשם 1, שהגיע פיסית לדירה (ת/1876-ג', עמ' 3, שורה 69) לבקשת נאשם 1, מסר לו הנאשם 5 הסבר מפורט ביחס למעצר ולמעשי אותו רפי בניקוי הדירה (שם, עמ' 3 משורה 70 עד עמ' 4 שורה 86).

111. יש בתגובותיו המיתממות של הנאשם, לעימותו עם פרטי השיחה, כדי ללמד על המשקל הנמוך, אם בכלל, שניתן לייחס לגרסתו. כך למשל, בתשובה לשאלה הפשוטה, אם נכח במקום, התחמק נאשם 1 מתשובה ענייניות:

"**זה מדינה אחרת וזה מדינה אחרת**" (עמ' 7897, שורות 16-17).
משנשאל, לדירתו של מי הגיע כהרגלו, שוב היתמם נאשם 1:
"**לא יודע של מי, אחד הבתים שנכנסתי..**" (עמ' 7897 שורות 24-25).

ואף כיזב: "**ואילן** (הנאשם 5 – י"ל) **היה שם, והוא מדבר עם מישהו...**" (שם, שורה 25).
מהשיחה עלה בבירור שהנאשם 5, לא נכח בדירה.
וכך נמשכה חקירתו הנגדית של נאשם 1, באופן שעולה בבירור שמטרתו היחידה, היא להתחמק מהתייחסות עניינית כלשהי ולהרחיק את עצמו מכל פרט מפליל, או שיש בו כדי לקשרו בדרך כלשהי למעשי הנאשמים 5 ו-6.

112. נאשם 1 דבק בעקביות בניסיונותיו להרחיק את עצמו מעיסוק כלשהו בסמים ומהנאשם 6. משעומת עם שיחת טלפון בינו לבין הנאשם 6, מיום 2.5.04 (ת/1201), ממנה עולה שהנאשם 6 קשור ל-י.מ שעיסוקו בסמים, סירב נאשם 1 להתייחס (עמ' 7217, שורות 26-17).

113. הקרבה והאינטימיות בין נאשם 1 לנאשם 6 עולה בבירור משיחה בין השניים מיום 14.5.04 (ת/1805). המתנהלת, בין היתר, תוך שימוש בקודים.
כחלק מהטקטיקה שבה נקט, משעומת נאשם 1 עם פרטי השיחה, נמלט כהרגלו, אל מחוזות השכחה, וטען שאינו זוכר אפילו מי הנפשות הפועלות עליהן דיבר הוא עצמו בשיחה (עמ' 7787 שורות 2-18).

מהימנות גרסת נאשם 1 ביחס לנאשם 15 ולקשריו עמו

114. גרסתו הכוזבת של הנאשם וניסיונותיו להרחיק את עצמו מהמעורבים בעסקאות הסמים, מתבטאת אף בהתייחסותו לקשריו עם נאשם 15.

115. בחקירתו הראשית, בתשובה לשאלה איזה קשר היה לו עם נאשם 15, השיב נאשם 1:
"**שום קשר הייתי צריך להיפגש עמו בחו"ל, לא נפגשנו בסוף**" (עמ' 7064, שורות 25-26).

116. אף בחקירתו הנגדית המשיך נאשם 1 לדבוק בגרסתו המתכחשת והכוזבת, באמרו "**עם משה מלול לא נפגשתי**" (עמ' 7218, שורה 22).
רק לאחר שהושמעה לו שיחה בינו לבין נאשם 6, מיום 15.8.04 (ת/ 1644) שינה נאשם 1 טעמו וטען שייתכן שפגש אותו (עמ' 7219, שורה 11).
ב"כ המאשימה לא הסתפק בכך והטיח בנאשם 1 שיחה בינו לבין ציון אלון, שבה נשמע נאשם 1 אומר בקולו, בהתייחסו לנאשם 15, "**איזה שעה שעתיים הייתי אתו ...**" (ת/1682 עמ' 3).

תחילה ניסה נאשם 1 לדבוק בגרסתו "**לא נפגשתי אתו**" (עמ' 7220, שורה 7), אך מיד לאחר מכן שינה טעמו וטען: "**אני לא יודע, לא זוכר, לא זכור לי בראש**" (עמ' 7220, שורה 9). ובהמשך, חזר לחוף מבטחים "**אני לא רוצה לדבר**" (עמ' 7221, שורה 9).
נאשם 1 סיכם התייחסותו לשיחה נוספת זו שבה נתגלו כזביו בהכחשה חוזרת כי לא ביצע עסקת סמים כלשהי (עמ' 7221, שורות 30-32 עמ' 7222 שורות 1-8).

117. הנה כי כן, אף ביחס לנאשם 15, נתברר כי גרסת הנאשם היא גרסת כזה שיש בה כדי ללמד על מהימנות גרסתו הכוללת. שמטרתה העיקרית היא להרחיק את עצמו מעבירות הסמים ומהמעורבים בה.

מהימנות גרסת נאשם 1 ביחס לנאשם 17 ולקשריו עמו

118. בעדותו הראשית טען נאשם 1 כי כל קשריו עם נאשם 17 הסתכמו בהיכרותם בכלא באר שבע וכי בהזדמנות אחת נאשם 17 הסיעו תמורת תשלום לספרד. וייתכן שהייתה אף שיחת טלפון ביניהם. נאשם 1 הכחיש כל קשר פלילי בינו לבין נאשם 17 (עמ' 7065, שורות 3-6).

119. מבחינת שיחות שנקלטו בהאזנת סתר, מרביתן בין נאשם 1 לבין נאשם 17, עולה שאף בעניין זה, גרסת נאשם 1, גרסת כזה היא, וכי עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו גם מנאשם 17.

120. ממקבץ שיחות במהלך חודש יוני 2004 (ת/1794, ת/1795, ת/1796, ת/1797). מתקבלת תמונה של קשר קרוב בין השניים, של שיחות טלפוניות תכופות – ולא שיחת טלפון אחת, בניגוד לגרסת נאשם 1 – וכי בפועל שימש נאשם 17 כנהגו של נאשם 1 בחו"ל.
כך למשל, בשיחה מיום 10.6.04 (ת/1797) אומר נאשם 1 לנאשם 17:

> "**אז אני צריך מחר שתבוא תיקח אותי... יש אוטו, תיקח אותי לבית חולים**" (ת/1797, שורה 15).

מעבר לכך משיחה זו עולה בבירור שאין מדובר אף בנסיעה אחת לספרד שנאשם 17 הסיע את נאשם 1 – בניגוד לגרסת נאשם 1 – הרי שמדברי נאשם 1, עולה שנאשם 17 לא שימש נהג מונית, אלא נהג, שכן את הרכב סיפק נאשם 1 ("**יש אוטו**").
המסקנה בדבר תפקידו של נאשם 17 כנהגו של נאשם 1 מתחזקת לנוכח שיחה טלפונית נוספת באותו יום (ת/1796) במהלכה אמר נאשם 1 לבין שיחו "**תתקשר למטיטה תגיד לו לבוא לקחת אותי מהמלון שהוא הוריד אותי**".

היחסים הקרובים בין הנאשמים 1 ו-17 עולים משיחות טלפון נוספות שבהן משתמש נאשם 1 בביטויי קרבה ונאשם 17 מתעניין בצרכיו "**אתה צריך משהו מבחוץ**" (ת/1744, שורה 9). ובהמשך אף נאשם 1 מבקש ממנו למלאם ("**אני צריך בייסט**" – ת/1795, שורה 16).
משיחה נוספת עולה שנאשם 1 מסר לנאשם 17 את מספר הטלפון של רעייתו (ת/1799, שורה 23).
משיחות טלפון נוספות עולה שנאשם 17 היה בקשר עם חברי ארגון נוספים שעסקו בסמים: ציון אלון (בוזגלו) נאשם 6, נאשם 15, ועד המדינה י.מ (ת/1222, ת/1800, ת/1801).

121. בחקירתו הנגדית דבק נאשם 1 בגרסתו הכוזבת כי ההיכרות בינו לבין נאשם 17 הייתה שטחית, וכי בסך הכל הסיעו פעם אחת לספרד (עמ' 7769, שורות 8-14) והכחיש שנאשם 17 שימש כנהגו וכי היה בניהם קשר (עמ' 7769, שורות 23-30).
משעומת נאשם 1 עם שיחות הטלפון שפורטו לעיל, הגדיל לעשות והכחיש אף חלק מהדברים שנשמעים בבירור מפיו. כך למשל, הכחיש נאשם 1 שביקש מנאשם 17 בייסט: "**לא ייתכן שאני מבקש ממטיטה כסטים**" (עמ' 7770, שורות 9-13).

משהוצגו בפני נאשם 1 שיחות הטלפון מהן עולה שנאשם 17 הסיעו מסר נאשם 1 גרסה מתפתלת – שלא הותירה רושם מהימן בעיני - לפיה נאשם 17 לא שימש נהגו, אך אישר שביקש ממנו להסיעו כיוון שלא הייתה חלופה אחרת (ע"מ 7772, שורות 9-21).
אף בהתייחסו ליתר השיחות שפורטו לעיל, שבחלק מהן הוא הדובר, הסברי נאשם 1 היו רחוקים מלשכנע ולא הותירו רושם מהימן בעיני. (עמ' 7772 – עמ' 7780).

מהימנות גרסת נאשם 1 ביחד לנאשם 18 ולקשריו עמו

122. נאשם 1 הרחיק את עצמו גם מנאשם 18, בטענה שהאחרון מכיר אותו עוד מגיל צעיר, בהיותו חבר של אחיו אייבי (עמ' 7064, שורות 30-32).

מהימנות גרסת נאשם 1 ביחס לאישום האחד-עשר – סיכום

123. לאור כל האמור לעיל, מסקנתי היא שגרסתו הכבושה – שלא ניתן הסבר של ממש לכבישתה – של נאשם 1, במסגרתה עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו מעיסוקו בעסקאות סמים בינלאומיות, מעדות עד המדינה י.מ, ומכל אחד מהנאשמים המעורבים בעסקאות סמים, כלל, וביפן בפרט – גרסה כוזבת היא, שלא מצאתי ליתן בה אמון.

<u>גרסת נאשם 4</u>

124. אף נאשם 4 שמר בחקירותיו במשטרה על זכות השתיקה, ואת גרסתו מסר לראשונה לאחר סיום פרשת התביעה.

125. בעדותו הכחיש נאשם 4 כל מעורבות באיזו מעסקאות הסמים המיוחסות לו באישום ה-11 במסגרת פעילות הזרוע היפנית של הארגון, בשנים 2004 – 2006.
לטענת נאשם 4, במרבית שנת 2004 בכלל שהה בארץ. מחודש ספטמבר 2004 ועד חודש מאי 2005 היה עצור, ולאחר מכן שב ארצה. לדברי נאשם 4 לאחר שובו לישראל, לא היה בקשר עם י.מ וכמעט וכדבריו "**לא היה לי קשר כמעט עם אף אחד**" (עמ' 8942, שורות 3-14).

126. בהתייחסו לקשירת הקשר המיוחסת לו בעסקת "שלושת השולחנות", הכחיש נאשם 4 מעורבות כלשהי (עמ' 8942, שורות 15-22).

127. באשר לטענת י.מ כי בארוחת שישי, בבית הנאשם 6, התייחס לחלקו בעסקת השולחן **הראשון, טען נאשם 4, כי ארוחות שישי נערכו בדרך כלל בביתו, וכי "אין הגיון בזה שישבו בבית של דודו** (נאשם 6 – י"ל) **ביום שישי**", וכי י.מ שקרן וכי לא סביר שתתנהל שיחה מסוג זה שבמהלכה המעורבים מפרטים את חלקם בעסקת סמים, וכלשונו:

> "**רואים כמה הוא** (י.מ – י"ל) **שקרן. אין תיאוריה כזאת שישבו בבית של דודו ויגידו היה לנו שעשינו, ההוא היה לו 5, וזה היה לו 4, מי האידיוט שישב וידבר... מי מדבר דברים כאלה**" (עמ' 8942, שורות 23-29).

128. אף בנאשם 4 ניכר כי עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו מקשריו הפליליים עם נאשם 1 ועם חברי הארגון.
עם זאת בשים לב לחולשת ראיות התביעה בעניינו של נאשם 4 באישום זה, כפי שיפורט בהמשך, אין בממצאי המהימנות בעניינו כדי להטות את הכף לחובתו.

<u>גרסת נאשם 17</u>

כללי

129. האישום האחד עשר הוא האישום הראשון, מבין שלושה אישומים (אישומים 12 ו-13) המיוחסים לנאשם 17 בכתב האישום. נאשם 17 אישר שכינויו היה גם "מטיטה" (עמ' 111097, שורות 5-8). לפיכך, קודם פירוט גרסתו של נאשם 17 יוצגו, בתמצית, קורות חייו, מעמדו בארגון, וקשריו עם חברי הארגון ומנהליו.

קורות חיים

130. בעדותו הראשית סיפר נאשם 17 כי הוא בן 54, למשפחה בת 10 אחים ואחריות, שחלקם היו מעורבים בפלילים, גרוש ואב לילד וכי נולד וגדל בשכונה של פשע ואלימות, תחילה ואדי סאלים, ובהמשך שכונת חליסה (עמ' 11085, שורות 32-33, עמ' 11086, שורות 1-2 ושורות 10-11). לדברי נאשם 17, למד בישיבה חרדית עד גיל 17 ובהמשך התגייס לצה"ל (עמ' 11085, שורות 12-20).

לאחר שחרורו מצה"ל, נדון נאשם 17 למאסר, ביחד עם אחיו, בגין עבירה של הריגה.

נאשם 17 הסביר זאת, בדרך האופיינית לכלל גרסתו, גישה קורבנית והתנערות מכל אחריות: "**לקחתי על עצמי עבירה שלא עשיתי בשביל שאחי הגדול יינצל מזה, ונכנסתי לבית סוהר...**" (עמ' 11086, שורות 23-25).

לדברי נאשם 17, לאחר שחרורו מבית הסוהר, נעצר, "**... ואז הבנתי שאני בארץ לא כדאי לי להישאר האחים שלי עדיין מתעסקים קצת בפלילי...**" ולפיכך, בשנת 2001, עזב את הארץ (עמ' 11086, שורות 13-21).

131. מעדות נאשם 17 עולה כי מאז שחרורו מצה"ל ועד מעצרו, במסגרת תיק זה, בשנת 2015 הוא החליף בקצב מסחרר – בוודאי בהשוואה למהלך חיים של אדם מהיישוב – לא פחות מ-11 ארצות מגורים (ארה"ב, ספרד, צרפת, הולנד, בלגיה (עמ' 11087 – 11088), יוון, תאילנד, יפן, סין, מרוקו, ישראל [עמ'11096 – 11097]).

קצב החלפת ארצות מגורי הנאשם מתחרה, אולי, רק בקצב השקרים בהם הודה, או שהיו גלויים, כפי שיפורט בהמשך.

132. נאשם 17 הרחיב בתיאוריו על אודות עבודתו בפריז כנהג, עבודה שבמסגרתה הסיע פעמים רבות נוסעים מפריז לאנטוורפן, ולבסוף עבר להתגורר באנטוורפן (עמ' 11087, שורות 27-32, עמ' 11088).

133. בהגיעו לאנטוורפן, שהה נאשם 17, כשבועיים וחצי, ללא תמורה באכסניה בבעלות רב, פרסם בבית כנסת את פרטיו כנהג הסעות דובר צרפתית, ומעבודה זו התפרנס. לדבריו, משך כ-4-5 שנים (עמ' 11088, שורות 26-31, עמ' 11089, שורות 1-10).

134. לאחר שהותו באכסניה, התגורר נאשם 17 כחודשיים ימים אצל אדם בשם אבישי איטח. לדברי נאשם 17, במהלך תקופה זו התקשר אליו י.מ, השניים נפגשו ו-י.מ סיפר לו שהוא אינו דובר השפה הפלמית, ובניגוד לנאשם 17 אינו מכיר את אנטוורפן (עמ' 11089, שורות 13-32).

בהמשך ולאחר עזיבת אבישי איטח לקנדה, עבר נאשם 17 להתגורר עם י.מ באנטוורפן (עמ' 11090, שורות 10-14), עד שנעצר בשנת 2004, עם הנאשם 5 (עמ' 11093, שורה 32, עמ' 11094 שורות 1-4). לאחר שחרורו ממעצר עזב נאשם 17 את בלגיה (עמ' 11095, שורות 2-8).

135. בהמשך, בעקבות פניית ראובן זליאט ובחור בשם רונן, אליו, עבר נאשם 17 להתגורר ביפן ועבד בבאסטות בבעלות השניים (עמ' 11097, שורות 10 – 25).

גרסת נאשם 17 בבית המשפט

136. נאשם 17, הכחיש בעדותו כל קשר לעסקאת 60,000 ו-90,000 כדורי האקסטזי (עמ' 11124, שורות 24-32) ולעסקאות השולחנות (עמ' 11124, שורות 15-17).

גרסת נאשם 17 בחקירות במשטרה

137. נאשם 17 נחקר ארוכות במשטרה (ת/504א' – ת/510ג') ובמרבית חקירותיו, לרבות ביחס לשיחות שנקלטו בהאזנת סתר שהושמעו לו, שמר על זכות השתיקה.
בעדותו הראשית הסביר נאשם 17 את שתיקתו במשטרה, בתירוצים מן היקב ומן הגורן, ובין היתר, אופן פניית החוקרים אליו, האשמות שווא שהטיחו בו החוקרים:

"כבר כשהגעתי לשם הם באו אלי בהאשמות שאתה מעורב ברצחים, אתה מעורב ברצח, אתה פה זה, התחילו בהתחלה אתה יודע בא מישהו, דיבר איתי יפה, התחיל זה, ואז הם נכנסו כמה והתחילו לדבר לא יפה ואז התחילו לעלות לי כל מיני: תשמע, אנחנו יכולים לפתוח עליך פה איזה תיבת פנדורה, שהתעסקת עם איזו אישה של מישהו, אין כאלה דברים בכלל, ראיתי שהם באים איתי בכלל בקטע שלא רק שהם מאשימים אותי ואני לא אשם, הם באים אלי גם בקטע שהם הולכים להעליל עלי פה משהו, אמרתי להם תשמעו אני לא מדבר אתכם, חוץ מלהגיד את שמי..." (עמ' 11107, שורות 16-22).

וכן רצון החוקרים שיודה במעשים שלא עשה:

"... אתם רוצים שאני אודה על מה שלא עשיתי ועל מישהו ששלח אותי לרצוח..." (עמ' 11107, שורות 25-26).

138. הסבריו אלה של נאשם 17 אינם משכנעים ולא הותירו רושם מהימן בליבי.
מקורות חייו של נאשם 17, כפי שסיפר בעצמו בבית המשפט, עולה שלא הייתה זו הפעם הראשונה שנחקר במשטרה, ואף לא בעניינים של מה בכך. אותה עת הספיק נאשם 17 לרצות מאסר בגין עבירת הריגה, השתחרר ממאסרו, ולאחר הסתבכויות נוספות בפלילים, נע ונד ברחבי העולם.

התרשמותי היא שאין מדובר אלא בתירוץ קלוש של נאשם 17,שאינו משקף את הסיבה האמתית לשתיקתו במשטרה.

139. ביטוי אופייני לכלל עדות נאשם 17 ולמהימנות הנמוכה שמצאתי לייחס לה, ניתן לראות בהסבריו לשתיקתו, הנעוצה כביכול אף בסירוב החוקרים לבקשתו לבדוק את טענותיו ביחס להתנהלות עד המדינה י.מ ובמיוחד ניסיונו לפגוע באחיו נאשם 15 (עמ' 11108, שורות 1-14).
הסבר זה של נאשם 17 מופרך על פניו שכן, מדברי נאשם 17 עצמו, בחקירה הנגדית, כלל לא פרש בפני החוקרים את טענותיו, אלא שמר על זכות השתיקה, ולחוקרים אמר:
"**אני כל מה שיש לי אומר לשופטים בלבד, רק לשופטים**" (עמ' 11137, שורות 18-20).

גרסת נאשם 17 במענה לכתב האישום

140. אף במענה לכתב האישום, למעט אישור היכרותו עם י.מ, נמנע נאשם 17 מהתייחסות לאישומים נגדו ומסר כפירה כללית.

גרסת נאשם 17 בבית המשפט - גרסה כבושה

141. לראשונה מסר נאשם 17 את גרסתו בעדותו בבית המשפט, לאחר סיום פרשת התביעה.
משנשאל נאשם 17 בחקירתו הנגדית, מדוע לא מסר את גרסתו במענה לכתב האישום, נתן הסבר מלאכותי, מאולץ, ולמעשה ריק מתוכן של ממש:

"... לגבי להגיב לכתב האישום או לא, אני מעולם לא הייתה לי את ההזדמנות, עורכי הדין שלי הם שהגיבו. לא הייתה לי הזדמנות להודות, תמיד אמרתי שרק בבית המשפט אני אגיד את זה ולשופטים...".

142. אף הסברו זה של נאשם 17 אינו משכנע. התרשמותי היא שנאשם 17, השליך את האחריות להימנעות ממסירת גרסתו במענה לכתב האישום, על סניגוריו, כפי שעשה אף בהמשך, ללא כל סיבה מוצדקת, ובאופן שאינו משקף את המציאות.

143. יתרה מזו, משך למעלה משלוש שנות ניהול ההליך המשפטי, נאשם 17 היה מהנאשמים הקולניים והאימפולסיביים ביותר, מבין הנאשמים.
אחד המאפיינים הבולטים ביותר בהתנהלות נאשם 17 לאורך כל שלבי ההליך המשפטי, היה יכולת הריסון והאיפוק הלא גבוהים שהפגין נאשם 17 נטל לעצמו את החירות להביע את דעתו, פעמים רבות אף בצעקות, תוך כדי הדיון, ביחס להתרחשויות שונות במהלך המשפט, גם אם לא נגעו לו ישירות, תוך התעלמות מהסביבה לרבות מסניגוריו.
הדעת נותנת שאילו רצה נאשם 17 להגיב בשלב המענה לכתב האישום, ספק רב אם היה גורם שימנע את זה ממנו.

144. לא זו אף זו, בדרכו האופיינית – הפרחת טענות כלליות בעלמא ללא ביסוס במציאות – לא טרח נאשם 17 להסביר מדוע לא הייתה לו הזדמנות למסור את גרסתו.
המציאות, כפי שיפורט בהרחבה להלן, הפוכה לחלוטין.

145. מסקנתי היא שגרסת נאשם 17 בבית המשפט, היא גרסה כבושה, שלא ניתן הסבר של ממשה לכבישתה – גרסה שנבנתה בהסתמך על חומרי החקירה, בסמוך לעדותו רצופה כזבים וסיפורי מעשיות – באופן שהמשקל שמצאתי ליתן לה נמוך ביותר.

146. זאת ועוד, מהשוואת גרסת נאשם 17 לראיות אובייקטיביות, עולים בבירור שקרים, לעיתים מביכים בבוטותם, שיש בהם לחזק את גרסת המאשימה בכלל ואת עדות י.מ בפרט. כך במיוחד בכל הנוגע לשיחות המצביעות על מעורבות נאשם 17 בעסקאות הסמים המיוחסות לו באישום זה הכל כפי שיפורט להלן.

147. <u>להלן יפורטו הראיות הרלוונטיות בעניין השימוש שעשה נאשם 17 במזוודות בעלות דופן כפולה, והודאתו בכך, באופן המתיישב עם עדות י.מ</u> בעניין השימוש שנעשה, בין היתר, על ידי נאשם 17, במזוודות בעלות דופן כפולה בעסקאות 60,000 ו- 90,000 כדורי אקסטזי, ומחזק את עדותו, הן בעניין עסקאות אלה, בפרט, והן בעניין עסקת הסמים הנוספת ביפן בה היה מעורב נאשם 17, לפי עדות י.מ עסקת השולחן השני.

תמצית עדות י.מ

148. כזכור י.מ העיד, שלצורך עסקאות 60,000 ו- 90,000 כדורי האקסטזי, עשה נאשם 17 שימוש במזוודות בעלות דופן כפולה, שברכישתן ובאריזת הכדורים בהן השתתף.

ממצאי החקירה בבלגיה – הנאשם העביר לאחרים מזוודה בעלת תחתית כפולה

149. מחומר החקירה שהתקבל במסגרת חיקור דין מבלגיה עולה שנאשם 17 העביר לשני ישראלים מזוודה בעלת תחתית כפולה, מחולקת לתאים; פנים המזוודה היה מכוסה בנייר קרטון בצבע כחול, תואם לזה שנמצא בחיפוש בדירת נאשם 17.
בכליהם של הישראלים נמצא סכום כולל של 44,000 אירו (ת/502, עמ' 3-4).

150. מדו"ח חיפוש בדירת נאשם 17 עולה שבדירה נמצאו, בין היתר, נייר קרבון בצבע אדום וכחול ואקדח דבק חם.

גרסת נאשם 17 בבית המשפט

151. בעדותו הראשונה מסר נאשם 17, לראשונה, גרסה כבושה, בלתי מהימנה, ובלתי סבירה עד כדי מופרכת, שבחינתה מובילה למסקנה שהיא בנויה טלאים טלאים, מחלקי שיחות

שנקלטו בהאזנת סתר, תוך שימוש חלקי בקודים ובביטויים שעולים בשיחות, אך אינם מתיישבים עם תוכנן, הכל כפי שיפורט להלן.

תמצית הגרסה

152. נאשם 17 מסר כי לפני נסיעתו למקסיקו סיפר לו אחיו חיים, שיזם ביחד עם דודם יעקב בן שמחון, עסק של מכירת אביזרי מין לקהילה היהודית במקסיקו. לדברי נאשם 17, השניים ביקשו מנו לרכוש בחנות בבלגיה שתי מזוודות בעלות דופן כפולה, על מנת להסליק בהן אביזרי מין, כדי להתחמק ממכס ולמכרם במקסיקו. (עמ' 11113, שורות 32- 27, עמ' 11114, שורות 1-3).
נאשם 17 ציין כי רכש מספר דוגמאות של אביזרי מין והניח אותן באחת המזוודות ברכבו. (עמ' 11115, שורות 22-26, עמ' 11121, שורות 27-31, עמ' 11203, שורות 15-22).

154. שיחות הטלפון עליהן ביסס נאשם 17 את גרסתו, ושהוצגו לו במהלך עדותו הראשונית, הן שיחות שהתקיימו בין התאריכים 14.6.04 – 18.6.04 (נ/211, נ/213, נ/215, נ/218, נ/223 – נ/225), ושיחה נוספת מיום 16.4.04, שהוצגה לו בחקירתו הנגדית (ת/2237).
בחינת תוכן השיחות מלמדת כי הן מתנהלות בשפה חשאית ובקודים.
נאשם 17 אישר התנהלות השיחות בשפת קודים:

"...הם לא רצו להישמע בטלפון. דיברנו על זה <u>בדיסקרטיות</u>, גם אני אומר לו: שני כוונים אתה רוצה את זה? <u>גם אני דיברתי בסיסמאות</u>"
(ההדגשות אינן במקור – י"ל) (עמ' 1114, שורות 22-24).

155. מקובלת עלי עמדת המאשימה בסיכומיה כי ההסבר לגרסה הכבושה שכה בחר נאשם 17, נעוץ בחומרי החקירה שעליהם ביסס את גרסתו – השיחות שהוקלטו בהאזנת סתר, ושפת הקוד שבה נעשה שימוש. כך למשל, בשיחה מיום 15.6.04 נשמע נאשם 17 לחוץ מכך שהוא נע עם דבר מה ברכבו:

"יש לי אוטו עכשיו, ואני לא הולך לטייל עם דב... עם כל מיני אביזרי מין, אתה מבין?" (נ/213, עמ' 3).

156. נאשם 17 העיד כי בחקירתו בבלגיה, לאחר שנעצר מסר גרסה זו: **"... כשנעצרתי סיפרתי על זה, על הכל סיפרתי".** (עמ' 11114, שורה 11).

157. דא עקא, שמבחינת גרסת נאשם 17 בחקירתו בבלגיה, ביחס למזוודות הכפולות עולה שלא זו בלבד שאין כל זכר לטענתו העיקרית של נאשם 17 לפיה המזוודות כפולות הדופן נועדו לצורך הסלקת אביזרי מין, אלא שיש הבדל בכל אחד מיתר פרטי הגרסאות.

158. בחקירתו בבלגיה מיום 12.9.04 הסביר נאשם 17, שכשלושה חודשים קודם, ביקש ממנו דודו, משה שמעון, לאסוף מזוודה שעליה שילם ולמסור אותה לאדם שיתקשר אליו, שאותו לא הכיר קודם וכך עשה לאחר שראה שהמזוודה ריקה.. (ת/502, עמ' 3-4).
בעדותו בבית המשפט, כבר השתנה שם הדוד ליעקב בן שמחון.

159. סתירה משמעותית בין גרסאות נאשם 17 מצויה בטענת נאשם 17 בעניין תכולת המזוודות. בעוד שבבית המשפט עמד נאשם 17 על כך שהמזוודות הכילו מספר דוגמאות של אביזרי מין, ובכך אף תירץ את השימוש בשפת קודים בשיחות, הרי שבחקירתו בבלגיה מסר מפורשות: "**הסתכלתי אם היא** (המזוודה – י.ל) **ריקה. ראיתי שהיא ריקה**". (ההדגשות אינן במקור – י.ל) (נ/502, עמ' 4).

160. זאת ועוד, בחקירתו בבלגיה טען נאשם 17 כי אינו מכיר את האנשים שלהם מסר את המזוודה, וכי מעולם לא פגש מי מהם, וכי אין לו מושג מניין הגיעו ולאן נסעו (נ/502, עמ' 4).
דא עקא, שמבחינת השיחות שקדמו למסירת המזוודות עולה שיש הכרות מוקדמת בין נאשם 17 לבן שיחו שמכנה אותו בכינויי קירבה כגון "אחי", "כפרה" (נ/211, עמ' 1).
כי נאמר לנאשם 17 על ידי בן שיחו שהוא נמצא בשדה התעופה באמסטרדם (נ/215, עמ' 1).

בניגוד לגרסת נאשם 17 בחקירתו בבלגיה, לפיה, כביכול, תמורת המזוודות שולמה מראש, והוא רק היה צריך לאסוף אותן, הרי שבעדותו בבית המשפט, מסר כי היה עליו לשלם לבעל החנות. (עמ' 11114, שורות 12-20).

161. אף הסברי נאשם 17 לשימוש בשפת קודים, לצורך העברת מזוודות המכילות דוגמאות ספורות של אביזרי מין, וחששו מכך, דחוקים, בלתי מהימנים ובלתי סבירים.
לטענת נאשם 17 "**מחמת הבושה, לא רציתי להסתובב עם זה** (אביזרי המין – י.ל) **באוטו**". (עמ' 11203, שורות 23-26)
משנשאל נאשם 17, כיצד מתיישבת טענה "כבושה" שלו עם גרסתו שהסתובב ורכש בעצמו מספר דוגמאות של אביזרי מין, מסר הסבר מופרך:

> "**זה יהודים שמוכרים ואפשר לדבר איתם ב- 4 עיניים.. לא באתי לגוי ואמרתי לו, כי זה חילול השם... לבוא לגוי ולהגיד לו תן לי ויברטור זה חילול השם לפי ההלכה, אבל אם אתה בא ליהודי ואומר לו זה לפחות שלי===, זו האמת שלי**".
> (עמ' 11203, שורות 27-31).

למען הסר ספק, מהסיבות המתוארות, לא מצאתי ליתן אמון בגרסתו זו של

נאשם 17, מתחילתה ועד סופה.

162. זאת ועוד, משנתבקש נאשם 17 להסביר בחקירתו בבלגיה את הימצאותם בדירתו של כל החומרים ליצירת התחתית הכפולה במזוודה, הטיל את האחריות על שני אנשים, דוד ומשה, שלדבריו השכיר להם את הדירה.
לנאשם 17 לא היה הסבר כיצד בדירה נמצא חוזה שכירות על שמו, אך לא נמצא חוזה השכירות הנטען עם שני השוכרים. (ת/502, עמ' 4).

163. מטעמים השמורים עמו, לא הטיח נאשם 17 כ י.מ איזו מגרסאותיו המשתנות: לא את גרסתו הכבושה בבית המשפט (מזוודות כפולות דופן להסלקת אביזרי מין) ולא את גרסתו בחקירתו בבלגיה (מזוודות כפולות דופן ריקות).

164. בניגוד להתחייבותו בעדותו, ומבלי שניתן לכך הסבר, נמנע נאשם 17 להעדת הדוד יעקב בן שמחון (עמ' 12608, שורות 20-21).

165. יתרה מזו, אף עד ההגנה שהעיד מטעם נאשם 17 – אחיו, חיים בן שטרית, שלטענתו יזם במשותף עם הדוד יעקב בן שמחון העברת אביזרי מין במזוודות כפולות הדופן – העיד על שלל נושאים, כפי שיפורט בהמשך, אך לא אמר מילה וחצי מילה בעניין המזוודות הכפולות (עמ' 12598, משורה 23 עד אמ' 12601 שורה 14).

166. הלכה היא שהימנעות צד מהעדת עד שיכול לתמוך בגרסתו, בענייננו, יעקב בן שמחון, פועלת לטובת הצד שכנגד. מובן אף שהעובדה שחיים בן שמחון לא אמר מילה ביחס למזוודות הכפולות אינה פועלת לטובת נאשם 17.

167. מגמתיות גרסתו של נאשם 17 וניסיונו להרחיק את עצמו מהשימוש בפלילי במזוודות בעלות הדופן הכפולה, ומהקשר עם י.מ, מתבטאים אף בטענתו ביחס לעיתוי אירוע המזוודות הכפולות, שאף היא התבררה כטענה כוזבת.
בעדותו טען נאשם 17 כי: "**הסיפור הזה עם המזוודות קורה בערך חודש לפני שנכנסתי לבית של י.מ ...**" (עמ' 1114, שורה 27).

168. דא עקא, שכל השיחות שנקלטו בהאזנת סתר, שאפילו לטענת נאשם 17 מתייחסות למזוודות בעלות הדופן הכפולה – כפי שפורט לעיל, התקיימו באמצע חודש יוני 2004. דהיינו, בעיצומה של התקופה שבה התגורר עם י.מ, כפי שעולה מהסכם השכירות שהוא בין החודשים אפריל לאוקטובר 2004 (ת/1388).

<u>סיכום ביניים</u>

169. לסיכום, יש בהודאת נאשם 17 בשימוש במזוודות בעלות דופן כפולה, המחולקות לתאים, באופן המתאים לייעדן על פי עדות י.מ – אריזת כדורי אקסטזי – ובגרסתו הכבושה הבלתי מהימנה ובלתי סבירה בעליל, והסותרת את גרסתו בחקירתו בבלגיה כדי להוות סיוע בעל משקל משמעותי לעדות י.מ, לשימוש שעשה נאשם 17 במזוודות אלה לצורך העברת 60,000 ו- 90,000 כדורי אקסטזי, בפרט ולהימנעות עדות י.מ בעניין עסקת "השולחן השני", ככל שהיא מתייחסת לחלקו של נאשם 17.

<u>גרסת נאשם 17 על היכרותו עם חברי הארגון</u>

כללי

170. בניגוד להכחשתו בחקירותיו במשטרה את היכרותו עם חברי הארגון, אישר נאשם 17 היכרות עם מרבית חברי הארגון המעורבים באישום זה, לאחר ששמע את גרסאותיהם של מרבית הנאשמים.
בעדותו מסר נאשם 17 גרסה מפורטת להיכרותו עם הנאשמים 1, 4, 5, 6, 15, 18 וכן עם עד המדינה י.מ, תוך הצגת כל אחת מההיכרויות כאקראית ושטחית או תולדה של מקום מגוריו.

171. בחינת גרסתו הכבושה – אף בהקשר זה – של נאשם 17 מול האזנות הסתר וראיות נוספות, מדגישה את ניסיונו הבוטה והבלתי מהימן של נאשם 17, להרחיק את עצמו מחברי הארגון ומעיסוקיהם המשותפים, בעבירות סמים, כפי שיפורט להלן.

ההיכרות עם נאשם 1

172. בחקירותיו במשטרה הכחיש נאשם 17 כל היכרות עם נאשם 1, באופן הנחזה להיות כן ואמיתי, התנהגות שחזרה על עצמה פעמים רבות במהלך עדותו. וכך אמר נאשם 17 במשטרה:

> **"... לא מכיר את יצחק אברג'יל בחיים לא אמרתי לבן אדם הזה שלום... ואם הוא יבוא ויגיד בפנים שלי שהוא אמר לי שלום אני חותך אצבע"** (ת/505ב', עמ' 112, שורות 30-35, ת/505ג', ממונה 17:24:04).

הודאה בהיכרות וההסבר להכחשתה

173. משנתבקש נאשם 17, בחקירתו הנגדית, להתייחס לדבריו אלה – שאין חולק שאינם משקפים את המציאות – השיב בדרכו האופיינית, תשובה מיתממת ובלתי מהימנה, הכוללת רצף מהיר של מילים, שאין מאחוריהן אמת או תוכן של ממש שיש בו כדי להסביר את הפער הקוטבי בין גרסאותיו:

> **"זה בהמשך למה שקורה לי איתם בחקירה, שהם מספרים לי סיפורים, שדיברתי עם אישתו והיה לך אולי משהו עם אשתו וכל מיני סיפורים, אז אני עונה להם בצורה מלגלגת שלהם, חי בפשע זה שטויות, זה בלגלוגים עליהם"** (עמ' 11148, שורות 11-20).

ממצאי מהימנות

174. ראויה לציון עזות המצח של נאשם 17.

אף גרסתו המתוארת – לפיה, בהכחשתו את היכרות עם נאשם 1 בסך הכול "לגלג" על החוקרים – התנפצה מול המציאות. במהלך עדות י.מ בבית המשפט התפרץ נאשם 17 וצעק לחלל האולם – התנהגות שחזרה על עצמה פעמים רבות במהלך הדיון – **"לא פגשתי בחיים את יצחק אברג'ל ואני מוכן לקבל 20 שנה אם פגשתי אותו פעם אחת"** (עמ' 3757 שורה 2).

175. משנתבקש נאשם 17 בחקירתו הנגדית להסביר דבריו אלה בבית המשפט, ניסה תחילה להתחמק, כהרגלו, ממתן תשובה ענייינית (עמ' 11148, שורות 21-26). אך לאחר מכן הסביר שעשה זאת, בניסיון לחלץ את עצמו מהמיוחס לו: **"אני זורק מילה בשביל לצאת מפה, הייתי זורק מילים בשביל לצאת החוצה..."** (עמ' 11148, שורות 27-32, עמ' 11149, שורה 1).

176. יש בהתנהלות חוזרת זו של נאשם 17, מסירת גרסה והיפוכה, מבלי להניד עפעף, תוך יצירת מצג של סערת רגשות ושל דברים כנים היוצאים מהלב – שעה שאין קשר בינם לבין המציאות – כדי ללמד על יכולת "המשחק" של נאשם 17, על גרסתו הכוזבת, ועל המהימנות הנמוכה שניתן לייחס לה, אם בכלל.

הסיבה האמתית לשינוי החזית – הודאת נאשם 1 בהיכרות עם נאשם 17

177. מקובלת עליי עמדת המאשימה בסיכומיה, כי את שינוי החזית בעמדת נאשם 17 ביחס לקשריו עם נאשם 1. ניתן להבין על רקע גרסת נאשם 1 בעדותו בבית המשפט, במהלכה אישר את היכרותו עם נאשם 17, וכי לאור גרסת ראש הארגון, לא נותר לנאשם 17 אלא "ליישר קו" עם גרסתו וגם אכן עשה זאת נאשם 17, תוך שהגביל את ההיכרות למה שממילא עלה מהשיחות שנקלטו בהאזנות הסתר, כפי שיפורט להלן.

התאמת הגרסה לראיות ולגרסת נאשם 1

<u>ניסיונות נאשם 17 להרחיק את עצמו מנאשם 1 ולהתאים את גרסתו לראיות</u>

178. בעדותו הראשית מסר נאשם 17 שהכיר את נאשם 1 בשנים 1993–1994, בכלא איילון (עמ' 11101, שורות 27–32).

המפגש הבא בין השניים, לדברי נאשם 17, התרחש בשנת 2004 בבלגיה, לאחר שנאשם 1 – שאליו התייחס נאשם 17 כ"[...] **מכר שעזרתי לו בשעת צרה**" – התקשר אליו (עמ' 11144, שורות 9–10). על תוכן השיחה הטלפונית העיד נאשם 17 כי נאשם 1 "[...] **מזכיר לי שאנחנו מכירים, ב־04:30 לפנות בוקר**[...] **אמר לי שהוא קיבל את הטלפון שלי ושמע שאני מסיע, אם אני יכול לבוא לקחת אותו לבית חולים**[...]" (עמ' 11102, שורות 6–11).

179. דא עקא, מהאזנה לאותה שיחה, שנקלטה בהאזנת סתר (ת/1797), ומבחינת תוכנה מצטיירת תמונה שונה לחלוטין.

למקרא תמליל השיחה עולה כי ביום 10.6.04, בשעה 4:15, התקשר נאשם 1 לנאשם 17. תוכן השיחה מלמד שגרסת נאשם 17 כוזבת כפי שיפורט להלן. וכך התנהלה תחילת השיחה:

"[נאשם 1]: **הלו.**

[נאשם 17]: **מה המצב.**

[נאשם 1]: **שמע**[,] **אחי היקר**" (ת/1797, שורות 1–3).

כבר מחילופי דברים אלה ניכר בבירור שהיה די במילה אחת של נאשם 1, "הלו", כדי שנאשם 17 יזהה אותו. שלא כגרסת נאשם 17, נאשם 1 לא הזכיר לו שהם מכירים, לא הציג את עצמו ואף לא הזדהה. יתרה מזו, אופן פנייתו לנאשם 17 מייד בתחילת השיחה, "**שמע**[,] **אחי היקר**", מצביע על קרבה ולמצער על היכרות מתמשכת.

בהתנהלות המתוארת יש כדי ללמד על כך שבניגוד לגרסתו של נאשם 17, אין מדובר בקשר שהתחדש אחרי עשר שנות נתק. בחינת המשכם של חילופי הדברים בין השניים מחזקת מסקנה זו:

"[נאשם 1]: [...] **רועי ירד למטה יעלה אותך.**

[נאשם 17]: **אוקיי**[,] **בסדר.**

[נאשם 1]: **אוקיי? במקרה הכי גרוע ככה יהיה לך עוד טלפון תרשום אותו.**

[נאשם 17]: **יש לי"** (ת/1797, שורות 47–50).

היכרות נאשם 17 את אותו רועי, והעובדה שהיה ברשותו מספר טלפון נוסף ליצירת קשר עם נאשם 1, מלמדת כאלף עדים שגרסתו המתוארת של נאשם 17 היא גרסה שקרית.

180. משעומת נאשם 17 בחקירתו הנגדית עם תוכן השיחה (ת/1797), הוא שינה את גרסתו, ושלא כטענתו בחקירתו הראשית ולפיה נאשם 1 הזכיר לו שהם מכירים, טען שלא היה צורך בכך כיוון שלשיחה עם נאשם 1 קדמה שיחה עם הנאשם 5 ערב לפני כן (עמ' 11145, שורות 12–27). מובן שאין בהסבר קלוש זה, שלא מצאתי ליתן בו אמון, להסביר את הקרבה, האינטימית אפילו, העולה מפרטי השיחה כמתואר לעיל.

181. ניסיונותיו הבוטים של נאשם 17 להרחיק את עצמו מנאשם 1, לעיתים עד כדי מבוכה, לא התמצו בבדיות שפורטו עד הנה. נאשם 17 נאלץ להתמודד עם ראיות אובייקטיביות המעידות על קשר קרוב בינו לנאשם 1. כך למשל הוא נתבקש להסביר מסמכים שהתקבלו מהחקירה בבלגיה המלמדים על שכירת רכב משותפת של השניים. נאשם 17 מסר הסבר מעורר השתאות שלפיו נתקל באקראי בנאשם 1 בנמל התעופה, לאחר זמן רב שלא פגש אותו בבלגיה, וזה הסביר לו שנתקל בבעיה עם אשרת השהייה ועם הדרכון וביקש ממנו את רישיון הנהיגה שלו כדי לשכור רכב. לדברי נאשם 17, "[...] **אמרתי מה הב[עי]ה, קח את הרישיון שלי**[...] **נתתי לו את הרישיון שלי, הוא רשם, צילם אותו והלכתי**[...]" (עמ' 11109, שורות 3–14).

182. למען הסר ספק, הסברו זה של נאשם 17 לא עורר את אמוני. זאת, גם בשל כך שניסיון החיים מלמד שככלל בני אדם אינם נוהגים לאפשר לאנשים שאין להם היכרות קרובה ויחסי אמון איתם לרשום רכב שכור בחו"ל על שמם.

יחסי נאשם 17 עם נאשם 1

183. כפי שצוין לעיל, נאשם 17 תיאר בחקירתו הראשית את נאשם 1 כמכר שהוא נדרש לעזור לו בשעת הדְּחק, וסיפר שהקשר ביניהם היה רופף וכלל מפגשים אקראיים ספורים על פני עשרות שנים. השיחות שנקלטו בהאזנת הסתר מפריכות זאת, כזכור. המציאות העולה מתוכן היא של קשר קרוב ורציף ושל דאגה לכלל צרכיו של נאשם 1, ומנגד מתן הוראות של נאשם 1 לנאשם 17. היא מתיישבת עם גרסת המאשימה שלפיה אין אלה טובות שעשה נאשם 1 לאדם רחוק, כי אם פעילות של חבר הארגון עם ראש הארגון.
לדוגמה, נאשם 17 התעניין בשלומו של נאשם 1 ובצרכיו, ואף הציע לו ארוחת בוקר (ת/1799, שורות 8–22); שאל אותו אם הוא "[...] **צריך משהו מבחוץ**[...]" (ת/1794, שורה 9); אמר לו שהוא עורך קניות וביקש לדעת אם נחוץ לו דבר־מה (ת/1800, שורות 8–10).

נאשם 1 מצידו הורה לנאשם 17 להתקשר למישהי כדי שתתקשר לרעייתו (ת/1799, שורות 23–25); הודיע לו שהוא זקוק ל"**בייסט**" (ת/1795, שורות 15–16); אמר לרפי: "[...] **תתקשר למטיטה, תגיד לו לבוא לקחת אותי מהמלון שהוא הוריד אותי**" (עמ' 1796, שורה 4).

184. מובן ששיחה זו משמיטה את הבסיס אף מתחת לגרסתו של נאשם 17 בדבר שתי הפגישות האקראיות עם נאשם 1 בבלגיה (זו בנמל התעופה וזו שמטרתה ההסעה לבית החולים).

185. הינֵה כי־כן, למרות האיחור שבהשמעת גרסתו של נאשם 17 – לאחר שנשמעו כל הראיות מטעם התביעה וכמעט כל העדויות מפי הנאשמים – והניסיונות להתאימה לחומרי החקירה, לא הצליח נאשם זה לבדות גרסה שתסתיר את האמת במלואה.

<u>שקרי נאשם 17 באשר לקשריו עם הנאשמים 4, 5 ו־6, עם ציון אלון ועם י.מ</u>

186. כמו שניסה לטשטש את יחסיו עם נאשם 1 בגרסה כוזבת, כך ביקש נאשם 17 להרחיק את עצמו מהנאשמים 4, 5 ו־6, מציון אלון ומ-י.מ זאת, מאחר שידע כי מדובר בחברי הארגון שעסקו בסחר בסמים בתקופה הרלוונטית להאזנות הסתר.

187. בחינת השיחות בין הללו שנקלטו בהאזנות הסתר מובילה למסקנה ברורה שגרסת נאשם 17 על היכרות שטחית עם השאר, כחברים או כשותפים לעסקים לגיטימיים, היא במקרה הטוב גרסה מיתממת ובמקרה הטוב פחות גרסה כוזבת. בכל מקרה היא לא הותירה רושם מהימן בליבי. הכול – כפי שיפורט עתה.

שקרי נאשם 17 באשר לנאשם 4

188. בעדותו הראשית טען נאשם 17 שהיכרותו עם נאשם 4 שיטתית, וכוללת:

<u>מפגש פעמיים בבית קפה בבלגיה</u>, "**...ראיתי אותו פעמיים ב'למה לא', אף פעם לא דיברתי אתו, ראיתי אותו, לא ידעתי מי זה, לא שם לא כלום...**" (ע"מ 11103, שורות 16-14).

<u>שיחת טלפון</u>: "**...יום אחד <u>קיבלתי</u> טלפון... <u>מתקשר אליי מישהו</u> אומר לי... יש לי פה... דברי חלב באוטו שלא יתקלקל, אתה יכול לרדת למטה? <u>לא ידעתי מי מדבר איתי</u>, ירדתי למטה, ראיתי את האיש הזה ישראל... אני זוכר זה ביום שהחזרתי את יצחק מהבית חולים...**" (ההדגשות אינן במקור – י"ל) (ע"מ 11103, שורות 16-21)

<u>ומפגש נוסף</u>, במסגרתו כוון את נאשם 4 כיצד להגיע לדירתו, מאחר שרצה לפגוש את י.מ, שהתגורר עמו אותה עת. (ע"מ 11103, שורות 21-25).

189. בחינת גרסתו זו של נאשם 17 והשוואתה לראיות חיצוניות מלמדת על מאפייני כלל גרסתו: גרסה שנבנתה בהסתמך על ראייה או ראיות, בחומר החקירה, בניסיון להתאים להם - במקרה זה שיחת טלפון מיום 11.6.04 בין נאשם 17 לנאשם 4 (ת/2235). כשמתוך הראייה עצמה, עולה בבירור שגרסת נאשם 17 כוזבת.
לטענת נאשם 17, כפי שפורט לעיל, נאשם 4 הוא שהתקשר אליו, והוא כלל לא ידע מי מדבר עמו, וכי העיד על השיחה מתוך זיכרונו (ע"מ 11190, שורות 1-2).
דא עקא, שמהשיחה שנקלטה בהאזנת סתר, עולה שנאשם 17 הוא שהתקשר לנאשם 4, באופן העומד בסתירה מוחלטת לגרסת נאשם 17, לפיה, כביכול כלל לא ידע מי התקשר אליו, וכי האירוע זכור לו.

אף בחינת תוכן השיחה מלמד בבירור על היכרות מוקדמת בין השניים, וכי מדובר בשיחה בענייני דיומא, שההסתברות שנאשם 17 זכר אותה בחלוף למעלה מ-15 שנים לאחר מכן אינה גבוהה. משמעומת נאשם 17 בחקירתו הנגדית עם העובדה, שבניגוד לגרסתו, הוא זה שהתקשר לנאשם 4, פצח נאשם 17, כהרגלו, במלל רציף, נרגש ומביך, שאין לו כל קשר לשאלה שנשאל (ע"מ 11190, שורות 15-32).

190. בניסיונו להרחיק את עצמו מנאשם 4 ומהיכרות מעמיקה עמו, הכחיש נאשם 17 כי ידע על כינויו של נאשם 4: "**לא יודע, אף פעם לא שמעתי...**" (עמ' 11189, שורות 10-11).
אף פרט זה בעדותו של נאשם 17, מתברר ככוזב, שכן שבחקירתו בבלגיה מיום 12.9.04 (ת/502) מסר נאשם 17: "**אני מכיר את ישראל הגבוה, הוא ביקש ממני לפני שבועיים לשכור רכב על שמי. אני עושה את זה על מנת להרוויח כסף**" (ת/502 עמ' 5).
משעומת נאשם 17, בחקירתו הנגדית, עם דבריו אלה בחקירתו בבלגיה, לא הסתיר את הפתעתו: "**... ואני לא יודע מאיפה החקירה הזאת צצה**" (ע"מ 11189, שורה 23) ובהתייחסו לתוכן דבריו, היתמם, בטענה שבמונח "הגבוה" לא התכוון לכינויו של נאשם 4, אלא למראהו: "**.. להגיד על ישראל גבוה, המראה שלו זה גבוה, זה לא איזה כינוי...**" (ע"מ 11189, שורה 22) ובהמשך: "**...בגלל שלא ידעתי את שם המשפחה שלו אז אמרתי ישראל הגבוה**" (ע"מ 11189, שורות 30-31).

191. ייאמר מיד, אף בהקשר זה, עדות נאשם 17 הותירה רושם עגום ובלתי מהימן, של גרסה מגמתית ש"נתפרה" בהתאם לחומר החקירה, ושכל מטרתה היא להרחיק את נאשם 17 מנאשם 4, בשל עיסוקיו הפליליים, וביניהם סחר בסמים, שנאשם 4 עצמו הודה בכך.

שקרי נאשם 17 ביחס לנאשמים 5 ו-6

192. אף בנוגע ליחסיו עם נאשמים 5 ו-6 שיקר נאשם 17 בעדותו.
בחקירתו הראשית סיפר הנאשם כי הכיר את נאשם 5, בשנת 1993, בכלא השקמה, היכרות שטחית (עמ' 11103, שורות 31-32, עמ' 11104, שורות 1-5).

לדברי נאשם 17, בחלוף כ-10 שנים, פגש במועדון באמסטרדם את הנאשם 5 שהכיר לו את אחיו הנאשם 6.
בהמשך פגש נאשם 17 את הנאשמים 5 ו-6 בבלגיה (עמ' 11104, שורות 5-13).
בבלגיה סייע נאשם 17 לנאשמים 5 ו-6, במהלך השבעה בעקבות מות אביהם (עמ' 11104, שורות 14-23).
עוד ציין נאשם 17 כי הנאשם 6 הפנה אליו לקוחות, הן לצורך הסעה והן לצורך רכישת כרטיסי טלפון (עמ' 11104, שורות 23-31, עמ' 11105, שורות 1-2).

193. דא עקא, שממצבור שיחות טלפון בין נאשם 17 לבין הנאשמים 5 ו/או 6 עולה שאין מדובר במערכת יחסים חברית ותמימה כפי שתיאר נאשם 17.
במרבית השיחות עושים נאשם 17 והנאשמים 5 ו/או 6 שימוש בשפת קודים, באופן שעולה בבירור כוונת מכוון להסתיר במה דברים אמורים.
למותר לציין שניסיונות נאשם 17 לתאר להסביר כי אין מדובר בשפת קוד אלא בשיחה תמימה, אינו מתיישב עם תכני השיחות, בלתי הגיוני ולא הותיר רושם מהימן בעיני, כפי שיפורט להלן.

194. כך למשל, בשיחה מיום 29.4.04, בין נאשם 17 לבין הנאשם 5 קובעים השניים להיפגש במקום מסוים תוך שימוש בשפת קוד "**... איפה שפעם הכנו סיגריה...**" (נ/207, עמ' 2).
משעומת נאשם 17, בחקירתו הנגדית, עם הטענה כי לא ציין בפשטות את שם מקום המפגש, והשתמש בשפת קודים כדי לחפות על מעורבות פלילית התחמק, כהרגלו, מתשובה עניינית, תוך מסירת גיבוב מילים, שהקשר בינן לבין השאלה לא ברור:

> "**כשאתה עושה עם מישהו משהו פעם אחת ואתה אומר לו איפה שעישנו או איפה שבילינו, והיה לכם בילוי אחד, למה אני צריך לציין שמות? הוא יבוא לשם אני אפגוש אותו, היום יוצא הוא כבר יצא מהבית**" (עמ' 11192, שורות 32-27).

195. תמונה דומה מתגלה אף בשיחת טלפון בין נאשם 17 לבין הנאשם 6, מיום 2.8.04 (ת/2229) שאף בה נעשה שימוש בשפת קודים, "**תקשיב דיברתי עם החבר שלי**" "**הוא צריך להחזיר לי תשובה בקשר לנושא הזה**" "**גם אנחנו נוריד את הבורסה אם צריך, לא**".

196. משעומת נאשם 17 בחקירתו הנגדית, עם הטענה שמדובר בשיחה רצופה בקודים, שלא ניתן להבין ממנה דבר, ניסה לפרש אותה באופן תמים, לפיו:

ת. **"זה סתם, שאומרים מחיר ירד זה סתם זה ביטוי להגיד הבורסה ירדה. זה אומר שהמחירים אולי ירדו של איזה מוצר או משהו כזה, דודו היה נוהג להביא לי בגלל שהוא יודע שאני עובד עם קהילה וזה, להביא לי כל מיני גימיקים, הוא היה מביא לי עטים, במיוחד עט כזה שאתה פותח אותו פה ויש תפילת הדרך, ברכת המזון, כל מיני דברים, וזה נפל כבר בבלגיה, וכמו כן הוא הביא לי מנגל, מנגל שאתה ישר פותח, אבל זה לא מתאים לאירופה למה זה לא ישראל, בישראל עושים מנגל, באירופה אנשים לא מוציאים מנגל ככה, בשביל לעשות מנגל הם מתכננים את זה חודש לפני"** (עמ' 11178, שורות 21-27).

למען הסר ספק, הסבר נאשם 17 רחוק מלעורר את אמוני.

197. בנוסף, ומעבר לכך שמדובר בגרסה כבושה, שהנאשם לא העלה אותה אפילו בחקירתו הראשית בדבר עסקים משותפים עם הנאשם 6), הרי שגרסה זו עומדת בסתירה לעדות הנאשם 6 שטען בעדותו שלא היו לו עסקים משותפים עם נאשם 17 (עמ' 9613, שורות 3-1).

198. משעומת נאשם 17 עם גרסת הנאשם 6, כי לא עשה עמו עסקים, התחמק נאשם 17 כהרגלו, מתשובה עניינית, ומסר הסבר מאולץ מגוחך, בלתי הגיוני ובלתי מהימן בעליל:

"תשמעי, כשאומרים עשיתי איתך עסק זה אחד שמכר לך דברים, אם מישהו בא להציע לך משהו והעסקה הזאת לא התבצעה, היא לא יכולה להיות ספורה בעסק שעשינו ביחד" (עמ' 11180, שורות 10-13).

משנשאל נאשם 17, האם זו הסיבה שהנאשם 6 לא עומת עם טענתו לפיה כביכול עשה עמו עסקים, **"התאים"** נאשם 17 את גרסתו לגרסת הנאשם 6, ומבלי להניד עפעף העלה גרסה הפוכה לפיה, כלל לא עשה עסקים עם הנאשם 6:

"... עסקים בפועל, לא עשיתי איתו..." (עמ' 11180, שורות 14-15).

199. קצרה היריעה מלפרט את תוכן כל השיחות בין נאשם 17 לבין הנאשמים 5 ו/או 6, שבהן נעשה שימוש מובהק בשפת קודים, שברור מתוכן השיחות שכוונת הצדדים לשיחה למנוע מהשומע להבין במה דברים אמורים. ראו לעניין זה שיחות ת/2217, ת/2218, ת/2219, נ/207 – נ/210, ת/2233, ת/2331, ת/2232 ו-ת/2230.

200. מבחינת מצבור השיחות בין נאשם 17 לבין הנאשמים 5 ו-6 עולה כי ברובן המכריע נעשה שימוש שיטתי בשפת קוד. שימוש זה, שנאשם 17 מסר לו הסברים מצוצים מהאצבע, מצביע על כוונה ברורה של הצדדים לשיחות להסתיר את תוכנן, באופן שאינו מתיישב עם גרסת נאשם 17, לפיה היחסים בינו לבין הנאשמים 5 ו-6 היו שטחיים וחבריים בלבד.

שקרי נאשם 17 ביחס למעצרו בבלגיה ביחד עם הנאשם 5

201 על עזות המצח של נאשם 17 ועוצמת נכונותו לסלף את האמת, מבלי להניד עפעף, ולמסור גרסה שקרית, משל הייתה התגלמות האמת, ניתן ללמוד מגרסתו המומצאת, בעניין מעצרו בבלגיה ביחד עם הנאשם 5, כפי שיפורט להלן.

202 בעדותו הראשית מסר נאשם 17 גרסה תמימה לפיה, כביכול, בתקופה שבה התגורר עם י.מ והתקשר אליו הנאשם 5 סיפר לו שאחיו נעצר באמסטרדם וביקש ממנו לאסוף אותו משדה התעופה.
לדברי נאשם 17, הנאשם 5 הגיע מהארץ יחד עם עו"ד שרון נהרי, ושלושתם נעצרו (עמ' 11093, שורות 26-32, עמ' 11094 שורות 1-8).

203. בחקירתו במשטרה מיום 18.5.15, שיקר נאשם 17 בטענה ש"**את כל אלה שהיו עצורים אני לא מכיר אותם**" (ת/504-ב, עמ' 86, שורות 8-11).

204. משהוטחה בנאשם 17 בחקירתו הנגדית הטענה שמדובר בשקר פוזיטיבי נוסף שלו, למעשה, הודה נאשם 17 ששיקר, והסביר את ההגיון העומד מאחורי גרסתו השקרית:

"... אמרתי כל דבר שהוא ראייה, אני לא מתכחש לה, דברים אחרים, חברים, אנשים, הכל רק לשופטים, אני למשטרה לא מוסר".

ובהמשך:

"... לא יודע לא מכיר זה כדי להוריד אותם מעליי...".

נאשם 17 אף הסביר מיהו לדעתו שקרן:

"... שקרן זה אחרי שאתה מכיר מישהו, בן אדם מעליל עליי עלילה, למה שאני אגיד לו מי החברים שלי ואת מי שאני מכיר?" (עמ' 11165, שורות 15-19).

205. בחינת גרסת נאשם 17 בחקירתו במשטרה בלגיה מיום 9.9.04 (ת/503), מחזקת את המסקנה שלנאשם 17 יש קושי ממשי באמירת אמת.
משנשאל ביחס לנסיבות מעצרו, אף לחוקרי המשטרה בבלגיה שיקר נאשם 17, ומסר גרסה מצוצה מן האצבע.

על מנת להתרשם מהשקרים הבוטים, ומעוצמת עזות המצח של נאשם 17, תובא להלן גרסתו כלשונה:

"קיבלתי שיחת טלפון מאישתי שסיפרה לי כי <u>הדוד שלה, עורך הדין, שרון נהרי</u>, מגיע לזאוונטן. <u>אישתי ביקשה ממני שאלך לאסוף אותו</u>. אז נסעתי לשדה התעופה ושם <u>פגשתי את הדוד של אישתי</u>. <u>ראיתי שיש אדם נוסף עם הדוד שלי</u>.

את הגבר האחר פגשתי מתישהו באילת. אני יודע שהשם שלו הוא אין. האילן הזה – יש לו דוכנים על חוף הים. זמן קצר לאחר שפגשתי את שני הגברים, נעצרנו שלושתינו על ידי האנשים שלכם ואני נאסרתי ביחד עם אילן. אני הייתי אמור להסיע את עורך הדין הזה להולנד" (ת/503, עמ' 377).

בחקירתו, הנגדית אישר הנאשם ששיקר:

"אולי בחרתי לספר את זה לחוקרים, הגרמנים האלה משהו, סיפרתי להם משהו, מה אני אגיד להם...?"

והסביר את הסיבה לכך:

"סיפרתי להם כדי שישחררו אותי..." (עמ' 11166, שורות 5-14).

משנשאל האם המציא את הדברים, התחמק נאשם 17 מתשובה ומסר הסבר מתפתל:

"המצאתי את זה? ואמרתי להם סיפור וזהו. מה זה המצאת? ... רציתי להשתחרר..." (עמ' 11166, שורות 15-19).

206. מכל האמור עולה בבירור שנאשם 17 שיקר ביחס לקשריו עם הנאשם 5 וביקש להסתירם. אילו אכן היה מדובר בקשר חברי תמים, כפי שניסה נאשם 17 לטעון, הדעת נותנת שלא הייתה לו כל סיבה לשקר ולהסתירו.
הסבריו הבלתי משכנעים, בלשון המעטה, של נאשם 17 לשקריו הבוטים, בעניין קשריו עם הנאשם 5, ואף עם אחיו – הנאשם 6, מטיב עם הכף לטובת טענת המאשימה, לפיה יש בכך כדי ללמד על העיסוקים הפליליים המשותפים של נאשם 17 עם הנאשמים 5 ו-6.

שקרי נאשם 17 ביחס לציון אלון ולקשריו עמו

207. ניסיון נאשם 17 להרחיק את עצמו מחברי הארגון בכלל, ומאלה שנטלו חלק פעיל בעסקאות הסמים בפרט, לא פסח אף על קשריו עם ציון אלון.

208. משנשאל נאשם 17, בחקירתו במשטרה מיום 18.5.15, מה הקשר שלו לציון אלון והאם הוא מכיר אותו, השיב:

"**לא יודע, לא זוכר. לא זוכר את השם הזה**" (ת/504-ב, עמ' 93, שורות 24-26).
ובהתייחסו לציון אלון, לצד שמות חברי ארגון נוספים עמם הכחיש כל קשר, או שמר על זכות השתיקה, ניסה נאשם 17 לחזק את גרסתו, כהרגלו, בדבר רהב: "**... כל השמות אני רק בעיתונים רואה אותם... אם מישהו פה, אחד מהם יגיד שהוא מכיר אותי אני מוכן... את המכנסיים אני מוריד**" (ת/504-ב, עמ' 95, שורות 20-23).

209. אף בעניין זה לא התקשר נאשם 17 למסור גרסה הפוכה לחלוטין. בעדותו אישר נאשם 17 את היכרותו עם ציון אלון, המכונה "בוזגלו" ואף סיפר על נסיבות חברתיות, כביכול, במסגרתן הכירו בבית קפה, ושוחחו על אודות הצעה עסקית שנאשם 17 קיבל, מ"**חברת סוכריות על מקל**", תוך שציין "**אני זוכר שככה עם ציון הייתה לי היכרות כזאת**" (עמ' 11106, שורות 11-23).
נאשם 17 הסביר שציון אלון "**... היה קצת מקושר בקהילה... הכיר אנשים, גם יש לו דמות של בן אדם מבוגר שמכיר...**" (עמ' 11123, שורות 23-24).

210. משהוטחה בנאשם 17 גרסתו המתכחשת בהודעתו במשטרה (ת/504-ב) היתמם נאשם 17:
"**באמת לא היה מוכר לי האם ציון אלון, בוזגלו אני יודע שקראו לו, לא ידעתי שקראו לו ציון אלון...**" (עמ' 11193, שורות 12-22).

מובן שלאור גרסת נאשם 17 בעצמו, על אודות מעמדו של ציון אלון בקהילה, הייתו דמות מוכרת, והטענה שעשה עמו עסקים. קיים קושי ברור במתן אמון בגרסת נאשם 17, לפיה, כביכול, לא הכיר את ציון אלון בשמו, אלא רק בכינויו.
למען הסר ספק, לא מצאתי ליתן אמון אף בגרסתו זו של נאשם 17.

211. יש טעם בטענת המאשימה בסיכומיה כי דווקא בשיחות שהוגשו מטעם ההגנה (נ/226, נ/227) בהן נשמע נאשם 17 משוחח בשפה פשוטה ומובנת, תוך שימוש בשמות בני אדם, יש כדי ללמד כי מדובר בשיחה בנושאים עסקיים לגיטימיים.
זאת, להבדיל משיחות אחרות שחלקן פורטו לעיל (נ/207, ת/2229, ת/2217 – ת/2219 וכן ת/2236) שבהן מהשימוש בשפת קודים, ניתן ללמוד שמדובר בשיחות בנושאים שנאשם 17 ובני שיחו ביקשו למנוע מהשומעים להבינן, קרוב לוודאי בנושאים פליליים.

<u>שקרי נאשם 17 באשר ביחס להיכרותו עם עד המדינה י.מ ולקשריו עמו</u>

כללי

212. בחינת גרסת נאשם 17 ביחס להיכרותו עם עד המדינה י.מ ולקשריו עמו מלמדת שנאשם 17 עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו ממעורבותו בעסקאות סמים ביחד עם י.מ וחברי ארגון אחרים, מעורבות שהובילה אותו אף לפגיעה בי.מ, כמתואר באישום השנים עשר. כפי שיפורט בהמשך, ניסיונותיו אלה של נאשם 17, עומדים בסתירה לראיות אובייקטיביות, לגרסאות קודמות של נאשם 17 עצמו, ולא הותירו רושם מהימן.

גרסת נאשם 17 בחקירתו במשטרה

213. משנשאל נאשם 17 בחקירתו במשטרה, מיום 21.5.15 (ת/505-ב) ביחס לנסיבות היכרותו עם י.מ תחילה שמר על זכות השתיקה (ת/505-ב, עמ' 67, שורות 10-11).
בהמשך, לאחר שי.מ הוכנס לחדר החקירה נערך עימות בין השניים (ת/505-ב, מעמ' 106, שורה 19 עד עמ' 108 שורה 38) התכחש נאשם 17 ל-י.מ וטען "**הוא נראה כמו שד, מי זה?**"(ת/505-ב, עמ' 108, שורה 31).

ובהמשך:

"**לא יודע, אני לא יודע מי הוא בכלל... לא מזהה, חשבתי הוא משלכם...**"
(ת/505-ב, עמ' 115, שורות 30-32).

גרסת נאשם 17 בבית המשפט

214. משעומת נאשם 17, בחקירתו הנגדית, עם דבריו אלה מסר שלוש גרסאות: תחילה טען כי אמר את הדברים "בלעג" (עמ' 11139, שורות 14-17 וכן שורה 30) בהמשך שינה גרסתו וטען שכלל לא אמר שאינו מכיר את י.מ, וכי אמר "**מי השד הזה, תוציאו אותי מפה**" (עמ' 11139, שורות 28-31).
ולסיום, מסר גרסה שלישית ומיתממת:
"**מה הם לא יודעים שאני מכיר את י.מ?**" (עמ' 11140, שורות 2-3).

215. יוטעם כי בחינת מהלך העימות בין נאשם 17 ל-י.מ אינה מתיישבת לחלוטין עם הסבר "הלעג", כביכול, של נאשם 17.

216. יש בהכחשתו השיקרית של נאשם 17 את היכרותו עם י.מ, כמו גם הסבריו השיקריים והמשתנים לפשר גרסתו המתכחשת, כדי לחזק את המסקנה בדבר רצונו להרחיק את עצמו מעיסוקיו הפליליים בתחום הסמים עם י.מ (אישום אחד עשר) ומהפגיעה בי.מ (אישום שנים עשר).

<u>שקרי נאשם 17 באשר למגוריו עם י.מ</u>

נאשם 17 "התארח" בדירת י.מ

217. בעדותו הראשית טען נאשם 17 כי הוא זה שהתארח בביתו של י.מ, בהזמנתו:

> "[...י.מ] **מה זה התלהב, אמר לי תשמע, אני אארח אותך אצלי בבית, בוא אלי, אתה כמו אח שלי, אני גר לבד בבית, יש לי חדר אחד אמנם**[...]" (עמ' 11090, שורות 12–13).

לעומת זאת, במהלך החיפוש בדירה טען נאשם 17: "**אין לי פה בבלגיה כתובת מגורים קבועה או כתובת מגורים זמנית**" (ת/1388, עמ' 381).

218. עוד העיד נאשם 17 כי חוזה השכירות של הדירה היה על שם י.מ לחיזוק טענתו זו טווה גרסה שלנוכח הראיות האובייקטיביות שיפורטו בהמשך לא ניתן לכנותה אלא מעשייה מצוצה מן האצבע, המתובלת בפרטי פרטים כיד דמיונו הטובה עליו שנועדו להקנות לה אמינות. לילה אחד, סיפר נאשם 17, בהעדרו של י.מ מהדירה וכאשר אחיו חיים שהה עימו בתוכה, הגיע בעל הדירה לביקור. הוא הביע כעס על כך שבדירה מתגורר דייר שאינו מוכר לו. וכך, בלי להניד עפעף, הוסיף הנאשם:

> "[...] **חיים בא אלי, אנחנו יושבים בלילה**[,] **אני שומע את** [ה]**דפיקות, אני פותח את הדלת, אני רואה מישהו אולי 2 מ' גובה**[...] **הוא שאל אותי מה אני עושה פה באנגלית, ואני עניתי לו שאני גר פה. הוא אמר לי: אתה גר פה? מי אתה בכלל? באיזו רשות אתה גר אצלי בבית? אמרתי לו: יש לי חבר ואני גר איתו פה, הוא אמר לי: לא, יש חוק בבלגיה, בוא אני אראה לך את החוזה, בחוזה רשום שאף דייר, כל דייר שגר פה חייב להציג את הפספורט, הצילום שלו, אצלי**[...]" (עמ' 11092, שורות 8–14).

<u>חוזה השכירות בשמו הבדוי של נאשם 17 חיים בן שטרית</u>

219. מתברר שלא ניתן להפריז בהערכת עזות המצח של נאשם 17 וגם ראיות אובייקטיביות אינן מונעות ממנו למסור בטבעיות גרסת כזב, כאילו דובר באמת צרופה.

220. בחומר החקירה שהתקבל מבלגיה נתפס, בין היתר, חוזה השכירות של הדירה. לפי החוזה השוכר הוא נאשם 17, בשמו הבדוי חיים בן שטרית, ותקופת השכירות נמשכה שישה חודשים שתחילתם ב־27 באפריל 2004. לחוזה השכירות צורפו תצלומים של דרכון ישראלי ושל רישיון נהיגה ישראלי על שם חיים בן שטרית, ובהם תצלום פניו של נאשם 17 (ת/1388, וכן ראו עדותו של רודי ואן־פול, קצין המשטרה הבלגי שהשתתף בחיפוש בדירת נאשם 17, בעמ' 5155, משורה 14 ואילך).

221. מספר תעודת הזהות המצוין בדרכון ובריישיון הנהיגה אינו מספר תעודת הזהות של נאשם 17 כפי שנרשם בכתב האישום.

222. גרסאות נאשם 17 בעניין זה הפכפכות, מתפתחות וסותרות זו את זו. אילולא דובר בהליך פלילי ייתכן שאפילו היה ניתן להתפעל מדמיונו העשיר, מהיצירתיות הרבה שבה ניחן ומיכולתו המרשימה להמציא בן רגע גרסה חדשה. הצורך לעשות כן נולד כמובן מהניסיון להתמודד עם הקושי שעוררה גרסתו הקודמת, שגם היא הומצאה זמן קצר לפני כן. הכול – כפי שיפורט להלן.

נאשם 17 לא חתם על חוזה השכירות

223. בחקירתו הנגדית אישר נאשם 17 כי הדרכון שתצלומו צורף לחוזה השכירות הוא שלו (עמ' 11170, שורה 21).

224. כשעומת נאשם 17 עם העובדה שעל פי חוזה השכירות הוא שוכר הדירה, בשמו הבדוי אשר הופיע בדרכון המזויף שצורף לחוזה, ולא י.מ, הוא התחמק ממתן תשובה עניינית:

> **"מה את רוצה שאני אגיד על זה? את רוצה שאני אוכיח שזה שקר? אני אגיד לך למה, בבלגיה ובכל אירופה יש מצב כזה**[...] **באירופה אם אתה משכיר דרך מתווך מתווך לוקח חצי סכום של החודש, איפה יש עדות של מתווך פה? איפה החצי חודש? למה לא הבאתם?"** (עמ' 11168, שורות 27–32 ; עמ' 11169, שורות 1–2).

225. נאשם 17 לא הצליח להסביר את הקשר בין תשובתו זו ובין השאלה, ולמעשה לא הציג הסבר לפער בין טענתו שי.מ שכר את הדירה ובין חוזה השכירות, שממנו עולה כי נאשם 17 הוא השוכר (עמ' 11169, שורות 3–6).

226. נאשם 17 התחמק אף מתשובה ישירה לשאלה אם חתם על חוזה עם בעל הדירה. תחת זה ענה כי אינו זוכר והעלה טענות נגד המאשימה על הימנעותה מהעדתו של עד נוסף – הפעם המשכיר (עמ' 11169, שורות 17–22).
נאשם 17 המשיך בגרסתו המתפתלת. הוא הכחיש כי החוזה מזויף (עמ' 11170, שורות 8–10), וכמה שורות לאחר מכן – כי כלל לא ידע שיש חוזה על שמו (עמ' 11170, שורות 20–23), הגם שהוא נמצא בחומר החקירה והעדים נדרשו אליו.

זיוף הדרכון ורישיון הנהיגה

227. גרסת נאשם 17 על הימצאותם בחומרי החקירה של תצלומי דרכון ורישיון נהיגה מזויפים על שם חיים בן שטרית, שעליהם מתנוססת תמונתו, אינה פחות מפנטסטית.

לדבריו בחקירתו הראשית, הוא לא הציג לפני בעל הדירה את דרכונו משום שהדרכון נשמר אצל דודתו בצרפת והוא נסע ממקום למקום עם תצלומו (עמ' 11092, שורות 26–29). מכל מקום, לדברי נאשם 17 אומנם הוא התחמק מהצגת הדרכון – עינינו הרואות כי למשמע גרסה זו לא ברור מדוע – אבל הבטיח לבעל הדירה שהעניין יסודר בהקדם.
בהמשך, אחרי ש-י.מ חזר לדירה, סיפר לו נאשם 17 על ביקורו של בעל הדירה. בתגובה, אליבא דנאשם 17, הציע לו י.מ לצלם את הדרכון של אחיו, שממילא התכוון לעזוב את בלגיה ולנסוע למקסיקו, ובאמצעות חותמות מזויפות שברשותו לזייף "**צילום**" דרכון שאותו ימסור נאשם 17 לבעל הדירה (עמ' 11092, שורות 16–23). באותו מעמד, כך לפי נאשם 17, הציע י.מ לזייף גם רישיון נהיגה על שם אחיו (עמ' 11092, שורות 29–32).

228. בחקירתו הנגדית שינה נאשם 17 את גרסתו. הוא טען כי לא הציג את תצלום הדרכון לפני בעל הדירה, וכי שיתף פעולה עם י.מ בזיוף הדרכון, הואיל וחפץ להסתיר את זהותו מהמשכיר מחשש לתביעה כספית:

> "[...] **אני לקחתי בחשבון שזו דירה מושכרת, לכי תדעי מה יקרה, אולי פתאום נשבר משהו, באירופה כשנשבר משהו יכולים ישר לתת לך תביעה**[...] **אז ככה עדיף לי שישים את התצלום ושאם יקרה משהו שלא יהיו לי אחר כך כל מיני משחקים ותביעות כי אני הולך לגור שם באירופה**" (עמ' 11158, שורות 1–6).

ובהמשך:

> "**לא נתתי כי לא רציתי שזה יהיה אצל בעל הבית, כי** [י.מ] **בן אדם מפוקפק, אני נכנסתי לו לדירה**[...]" (עמ' 11158, שורות 15–17).

229. מאוחר יותר, משהוטח בנאשם 17 כי גרסתו כולה נועדה להרחיק את עצמו מהדירה שבה התגורר עם י.מ, הוא השיב:

> "**לא הרחקתי את עצמי מהדירה של** [י.מ] [מ]**עולם, אני אמרתי לשוטרים של בלגיה, אם יש בידיך את החקירות, תראי שאני מסרתי לידם את המפתח, שהמפתח היה באוטו, לא היה להם כלום, לא האוטו**[,] **לא כלום, שלחתי אותם לאוטו, היה שם את המפתח** [ל]**דירה, לא התעלמתי מהדירה כי ידעתי שאין שום דבר בדירה, וגם ידעתי שבעל הבית יודע מי השכיר את ה**[די]**רה, גם מסרתי את זה בעדויות, את זה הייתי מצפה שתגידי**" (עמ' 11168, שורות 15–19).

230. ברם בחקירה בבלגיה, כאשר נשאל נאשם 17 על מקום שהותו במדינה, הוא ענה: "**אין לי פה מקום מגורים. הבגדים שלי נמצאים באמסטרדם**" (ת/503, עמ' 377). וכשנשאל למי שייכים שני מפתחות שהוצגו לו, טען: "**אלו הם המפתחות של הדירה שלי בפריז**" (ת/503, עמ' 376).
אף בשאלה היכן דרכונו מסר נאשם 17 גרסה שונה מזו שמסר בעדותו בבית המשפט: "**הדרכון שלי נמצא בשגרירות אוקראינה שבעיר האג**" (ת/503, עמ' 377) – ללמדנו שאם יש צורך להצביע על מאפיין עקיב בגרסאותיו המשתנות, זהו העדר כל קושי להתאימן לצורכי הרגע והמקום ברחבי הגלובוס. העדר הקשר בינן ובין המציאות אינו מטריד את הנאשם כָּל עיקר.

231. בחקירה הנגדית נאמר לנאשם 17 שבשל עיסוקיו הפליליים בארגון הוא ניסה להסוות את זהותו באמצעות המסמכים המזויפים, ושאפילו בחקירתו בלגיה הוא מסר תצלום של הדרכון המזויף. על כך הגיב:

> "**לא מסרתי את הצילום של הדרכון המזויף, היה לי בכיס רישיון נהיגה, ואותו מסרתי ואחר כך... מה זה אחר כך, <u>באותה דקה הזדהיתי שקוראים לי יעקב בן שטרית</u>, אף פעם בחקירות לא אמרתי שם אחר, אמרתי שחיים היה שם נוסף שלי** [כ]**שהייתי קטן**[...]" (עמ' 11158, שורות 25–30 ; ההדגשה אינה במקור).

ובחקירתו הראשית העיד:

> "[...] **אני מסרתי את השם המלא שלי, אף פעם לא העלמתי מי אני, תמיד מסרתי את השם שלי, אנשים בקהילה הכירו אותי רק בשם יעקב, בחיים לא רימיתי על השם שלי**[...]" (עמ' 11094, שורות 29–31).

232. בחינת גרסתו של נאשם 17 בחקירתו בבלגיה מיום 12.9.04 מעלה שהיא שקרית. לאחר שהחוקרים הטיחו בפניו שלפי מסמכי הזיהוי שהציג להם הוא דומה יותר ליעקב בן שטרית, המוכר בכינוי מטיטה, הוא נשאל "**מי אתה באמת?**". כהרגלו שיקר במצח נחושה:
"[...] **אני באמת חיים בן שטרית, את זה אתה יכול לבדוק באמצעות בדיקת DNA, אתה יכול לבדוק את זה במשרד החוץ ואתה יכול לבדוק גם כשהייתי קטן והייתה לי תאונת דרכים וההורים הוסיפו לי את השם חיים. בכל מקום קוראים לי חיים, גם בצבא**" (ת/502, עמ' 3). בעקבות זאת נשאל הנאשם מיהו יעקב בן שטרית, וגם תשובתו לשאלה זו הייתה שקר גס: "**<u>אני לא יעקב, יש לי אח שקוראים לו יעקב</u>. תבדקו גם מה זה השם מטיטה, יש אנשים שמשתמשים בקודים**" (ת/502, עמ' 3 ; ההדגשה אינה במקור).

כשעומת נאשם 17 עם הטענה שדבריו אלה היו שקריים בלא ספק, הוא התבצר בגרסתו, טען כי "**זה לא שקר**[...]" והטיל את האחריות על המתורגמנית:

"[...] **המתרגמת הזאת זו מישהי שבקושי מבינה עברית** [...] **הכל היה מבולבל שם, אתה מוסר דברים והם רושמים דברים אחרים**" (עמ' 11159, שורות 2–28).

233. פעם נוספת יש להדגיש כי תעוזתו של נאשם 17 מרקיעה שחקים. אף שהוכח כי החזיק במסמכי זיהוי מזויפים על שם חיים בן שטרית, הוא הכחיש זאת וכיזב כי "**התבלבלו במשרד הפנים בארץ** [...]" וכי השם שלו ושל אחיו במשרד הפנים הוא חיים יעקב (עמ' 11160, שורות 24–29). למותר לציין כי לא הוצגה כל ראיה מטעם ההגנה לביסוס טענתו זו של נאשם 17.

234. בשיחה שנקלטה בהאזנת סתר מיום 2.8.04 נשמע נאשם 17 אומר לאחר: "**לא, לא** [...] **יעקב, אני שיניתי את ה... שם בתעודת זהות לחיים**" (ת/2226, עמ' 1). כשהושמעה לו השיחה והוא נתבקש להגיב לדברים, הוא העלה שוב גרסה חדשה, שלפיה "**אני שיניתי את זה אבל לא בתעודת הזהות**[...]" (עמ' 11161, שורות 25–26).

235. מופרכותה של גרסת נאשם 17 מתחזקת לאור הראיות, המראות שכאשר שכר רכב בשביל נאשם 1 הוא השתמש ברישיון נהיגה מזויף על שם חיים בן שטרית (ת/1464). מסמך זה מעלה כי בעת החתימה על חוזה ההשכרה היה נאשם 1 "**הדובר, מבין שניהם**" ונאשם 17 עמד מאחור ושתק, וכי לנאשם 1 "[...] **היה את התפקיד של המנהל. הוא נתן הוראות לאדם השני**", כלומר לנאשם 17 (ת/1463).
משה שיאנורוב, מנהל חברה להשכרת רכב, נשאל למה הוא קורא לחיים בן שטרית בשם יעקב, וענה כי הוא "**מכיר אותו כבר זמן רב וכי תמיד קרא לו 'יעקב'**" (ת/1464).

236. ראיות אלה מזימות כמובן את גרסת נאשם 17 בעניין טעויות התרגום של המתורגמנית והשימוש האקראי כביכול במסמכי הזיהוי של חיים בן שטרית לפני בעל הדירה, כפי שפורט בהרחבה לעיל.

237. המסקנה המתבקשת מכל האמור עד כאן היא שגרסת נאשם 17 על זהותו של שוכר הדירה, החזקת המסמכים המזהים המזויפים והשימוש בהם והסבריו המשתנים – הוכחה כשקרית. ניסיון החיים מלמד שהסיבה המסתברת להתנהגות זו של נאשם 17 היא שחפץ להסתיר את פעילותו הפלילית בארגון, ובכלל זה עסקאות הסמים, כנהוג בדרך הפעולה של הארגון.

<u>שקרי נאשם 17 ביחס לעסקים משותפים עם עד המדינה י.מ</u>

238. גרסת נאשם 17 שהכחיש כל עיסוק פלילי עם י.מ אינה מתיישבת עם השיחות שנקלטו בהאזנות הסתר.

239. כך למשל, בשיחה מיום 16.6.04, שוחח נאשם 17 עם אדם אחר, בשפת קוד, על אדם המכונה "הרוסי" (ת/2234, עמ' 2), והזכיר מפורשות את י.מ, באופן המלמד על כך שלשניים היו עסקים משותפים.

המסקנה המתבקשת מהניסיון להסתיר עסקים אלה, באמצעות השימוש בשפת קוד, היא שמדובר בעסקים פליליים:

> **"יעקב: תגיד ל-י.מ שהיה שם רק ארבע ע... שתיים, ארבע, מאה.**
> **גבר: נכון, יש שמה, היה שם יותר ממה שצריך, אני לא יודע איך, אבל.**
> **יעקב: איפה היה יותר ממה שצריך?**
> **גבר: יש שלוש חתיכות יותר (מילה לא ברורה), אחרי זה אני אגיד לך, לא יודע..."** (ת/2234, עמ' 2).

240. בחקירתו הנגדית טען נאשם 17, כי שותפו לשיחה הוא אדם אותו כינה "**ששון תיקים**", שהגיע יום לפני השיחה עם י.מ מישראל ונתן לו לפרוט כסף, ואף נתנו לו בכוונה יותר שטרות כדי להעמידו בניסיון (עמ' 11186, שורות 9-27).

241. מעבר לכך שתוכן השיחה אינו מתיישב עם הסברו של נאשם 17, הרי שאין בו מענה להתנהלות השיחה בשפת קוד.
אם אכן מדובר בעניין כה תמים ופשוט, כמו פריטת כסף, מדוע היה צורך לנהל את השיחה בשפת קוד?
לתמיהה זו לא נתן נאשם 17 מענה כלשהו.

242. גרסתו זו של נאשם 17 אינה מתיישבת עם גרסתו בחקירתו הראשית. בעדותו הראשית טען נאשם 17, כי כשבועיים לאחר שזייף עבורו דרכון בהסתמך על צילום דרכונו של אחיו, חיים בן שטרית, שנכח אותה עת בבלגיה, "נעלם" י.מ
רשימת כניסות ויציאות של האח, חיים בן-שטרית, מלמדת כי התקופה היחידה בשנת 2004 בה שהה בחו"ל הייתה 7 ימים, במהלך חודש מרץ 2004 (ת/2369).
גרסת נאשם 17, לפיה, כביכול, השיחה ת/2234, מתייחסת לפריטת שטרות של אדם שהגיע לבלגיה יחד עם י.מ, אינה מתיישבת עם גרסתו בחקירתו הראשית, שכן השיחה התקיימה ביום 16.6.04, דהיינו, הרבה אחרי שי.מ, לגרסת נאשם 17, "נעלם".

243. חיזוק למסקנה זו נמצא בשיחה נוספת מיום 24.6.04 בין נאשם 17 לבין הנאשם 5 (ת/2082).
בשיחה זו מודיע נאשם 17 לנאשם 5 כי יביא עמו את י.מ לארוחת שישי בביתם של הנאשמים 5 ו-6.
בשיחה זו יש אף חיזוק לגרסת י.מ, כי נאשם 17 שימש כגורם המקשר בין השלוחה החיפאית לשלוחה האילתית (עמ' 3768, שורות 13-18).

244. זאת ועוד, בחקירתו הנגדית התבקש נאשם 17 להסביר מיהו "הרוסי" עליו דיברו בשיחה (ת/2234). נאשם 17 הסביר כי מדובר בי.מ "**... בגלל שהוא אוכל טריפות אז קראו לו הרוסי, ככה זה אצלנו המרוקאים את מישהו אוכל בשר לבן אז אומרים שהוא רוסי...**" (עמ' 11188, שורות 1-2).
דא עקא שהסבר זה אינו מתיישב עם תוכן השיחה, שכן הדוברים מתייחסים ל-י.מ בשמו, ובנפרד מ"הרוסי".

245. זאת מעבר לעובדה שבעדותו העיד י.מ על סוחר סמים שכונה "הרוסי" שסיפק להם זוג בלדרים לצורך משלוח 90 אלף כדורי האקסטזי ליפן (עמ' 3813, שורות 8-14 ; עמ' 3816, שורות 8-10 ; עמ' 3818, שורות 26-28).

246. למותר לציין כי נאשם 17 לא טרח להטיח בי.מ בחקירתו הנגדית את גרסתו זו – לפיה, כביכול "הרוסי" הוא כינויו של י.מ – באופן המחזק את המסקנה שגרסת נאשם 17 כוזבת.

247. למען הסר ספק, הסברו המתואר של נאשם 17 לא הותיר רושם מהימן בעיני, ונותרת בעינה המסקנה שמדובר בשיחה שעניינה עסקים פליליים בין היתר, בין נאשם 17 ל-י.מ שנאשם 17 ביקש להשוותם באמצעות השימוש בשפת קוד.

<u>שקרי נאשם 17 בעניין החלפת טלפונים ומודעותו להיותו מואזן</u>

248. בעדותו הראשית טען נאשם 17 כי עסק בעסוקים לגיטימיים, כנהג הסעות מוכר, שהחזיק בטלפון אחד :

> "**הטלפון שלי הוא טלפון אחד, אולי פעם אחת בכל השנה וחצי שנתיים שהוספתי טלפון...**" לצורך שיחות נכנסות (עמ' 111094, שורות 7-14).

249. כפי שאירע בנושאים אחרים, אף בנושא זה, התמונה המתקבלת מחומר הראיות שונה.

בשיחה מיום 20.7.04 בין נאשם 17 לאחר, אומר הנאשם לבן שיחו, בכעס:

"**אני שורף כל יום... <u>כבר ארבע טלפונים שרפתי בארבע ימים...</u>**" (ההדגשה אינה במקור – י"ל) (ת/2227).

250. בהתייחסו להתבטאותו זו טען נאשם 17 בחקירתו הנגדית כי "**זה היה סתם ביטוי... אבל אף פעם לא שרפתי טלפונים**" (עמ' 11176, שורות 24-28).

251. קיים קושי לקבל הסברו זה של נאשם 17 לאור התבטאותו, בהמשך השיחה:

"**... ולאשה הזאת אני צריך להתקשר מהטלפון שלי, ולך גם, אז מה אני אעשה? זה רק <u>לשרוף אותו</u>. אני, בבוקר, אין לי אותו. אני... אין לי טעם לתת לך אותו. אתה מבין?**" (ת/2227).

252. מספר הטלפונים המוחלפים שבו נקב נאשם 17 (ארבעה) ביחד עם השימוש החוזר במונח "לשרוף" – שמשמעו שלא ניתן להמשיך להשתמש באותו מספר טלפון – והסברי נאשם 17 בעניין לבן שיחו, בעניין אובדן משמעות מספר הטלפון עד הבוקר, מובילים למסקנה שמחשש להאזנות סתר, נהג נאשם 17 להחליף טלפונים בתדירות שאינה מאפיינת אנשים מן היישוב העוסקים בפעילות לגיטימית.

253. חיזוק למסקנה זו נמצא בשיחת טלפון מיום 16.6.04 בין נאשם 17 לאחר, במהלכה אומר לו האחר כי מישהו מנסה להתקשר אליו ללא הצלחה ונאשם 17 אומר לו כי סגר את הטלפון "**איזה שעה**" וכי "**אני ארד לטלפונים, אני אתקשר אליו בטח עוד רבע שעה, משהו כזה, בסדר?**" (ת/2228).

254. בחקירתו הנגדית ניסה נאשם 17 לתרץ את הצורך בשימוש בטלפונים ציבוריים במחיר הגבוה של שיחות סלולריות בשנת 2004 (עמ' 11177, שורות 25.18).

255. הסברו של נאשם 17 אינו מתיישב עם הראיות מהן עולה כי הוא עושה שימוש אינטנסיבי ורציף בטלפון הסלולרי, באופן המלמד על כך שבחירתו לבצע שיחות מסויימות מטלפון ציבורי, נועדה להסוותן ולהקטין את הסיכון להיות מואזן.

256. חיזוק למסקנה שנאשם 17 ידע, או לפחות חשש מכך שהוא מואזן, ניתן למצוא בהסברו בחקירתו הנגדית, לשימוש בשפת קוד "**קרם פנים**", שעשה בשיחה מיום 17.6.04 (ת/2207).

לדברי נאשם 17, "**ב'קרם פנים' התכוונתי לפספורט שתפסו לו פספורט מזוייף**" (עמ' 11119, שורה 14).

לשאלה מדוע השתמש בשם קוד, השיב נאשם 17:

"... אני יודע שאני מדבר בטלפון ואני מואזן, ואין לי בעיה עם זה, אף פעם לא הייתה לי בעיה שאני מואזן..." (עמ' 11120, שורות 1-3).

257. מהשימוש התדיר שעשה הנאשם בשפת קוד בשיחות הטלפון, מהחלפות הטלפונים ומהשימוש בטלפון ציבוריים, עולה שנאשם 17 היה מודע היטב להיותו מואזן, ומאחר שהיה לו מה להסתיר, נהג כפי שנהג.

<u>ממצאי מהימנות - נאשם 17 - סיכום</u>

258. לא לעיתים קרובות נתקל בית המשפט בנאשם, או עד, דוגמת נאשם 17 שנכונותו לכזב אינה יודעת גבול, ואין כמעט ראייה שיכולה למנוע ממנו למסור גרסה שאין לה כל קשר למציאות. שקריו של נאשם 17, שרק חלק מהם פורטו לעיל, רבים מספור.
התרשמותי היא שגרסתו הכבושה של נאשם 17, היא גרסה שקרית ש"נתפרה" למידותיהן של ראיות התביעה, ולגרסאותיהם של הנאשמים האחרים, שכל מטרתה אינה אלא לחלץ את נאשם 17 מהמיוחס לו בכתב האישום.
לפיכך לא זו בלבד שלא מצאתי ליתן משקל של ממש לגרסת נאשם 17, אלא מצאתי שיש בשקריו, המצויים בליבת האישומים, כדי לחזק את ראיות התביעה.

<u>תימוכין לעדות עד המדינה י.מ</u>

259. סבורני שיש בשילוב עדויות עד המדינה ה.צ, עדות שמעון "תומס" אמנה, ובעדות עד המדינה א.צ, כדי לשמש סיוע הנדרש לעדות עד המדינה י.מ, כפי שיפורט להלן.

<u>גרסת עד המדינה ה.צ</u>

260. ה.צ. העיד כי ידע שי-.מ היה שותף באותה תקופה עם אחיו נאשם 15 בעסקי סמים ביפן ובאירופה. בהתייחסו למעורבותו בעסקי הסמים של י.מ ונאשם 15 סיפר ה.צ על עסקה שבמסגרתה מכרו י.מ ואחיו כדורי אקסטזי אך הרוכש לא שילם להם. בעקבות זאת פנו נאשם 15 ו-י.מ ל-ה.צ. וסיפור לו על בעיה שהתעוררה בעסקאות סמים שעשו עם שלום השמן. ה.צ. תאר את מעורבותו במשא ומתן עם שלום ואת מעורבות חנוך עצמו שהתייצב לצידו של שלום ה.צ. סיפר עוד על פגישת בוררות שהתקיימה בביתו של חנוך בנוכחות ה.צ., י.מ ושלום, בעקבותיה הגיעו הצדדים לפשרה (עמ' 2353, שורות 30-32 ; עמ' 2354, שורות 1-20).

261. עוד סיפר ה.צ. כי בביתו התקיימה פגישה בהשתתפות נאשם 18 שקדמה לנסיעתו עם י.מ ליפן וכי במסגרת הפגישה י.מ הוא זה שהביע את רצונו לכך שנאשם 18 יצטרף לנסיעתו ליפן ויסייע לו להשתלט על עסקי הסמים של אחיו, נאשם 15 ביפן. לדברי ה.צ השיים אכן נסעו ליפן ו-י.מ אף סיפר לו שהם מסתדרים לדברי ה.צ. הכוונה לכך שהם "**מוכרים סמים שם, שהכל בסדר שהם הסתדרו**" (עמ' 2366 שורה 10 עד עמ' 2367 שורה 7).

262. מקובלת עלי טענות המאשימה בסיכומיה שאמנם קיימים פערים מסוימים בין גרסאות י.מ ו-ה.צ. בפרטים, אך מבחינת גרעין האירועים הן משתלבות זו בזו באופן המעיד על אמינותן, כי דווקא העובדה שגרסת ה.צ. אינה "העתק מדויק" של גרסת י.מ מלמדת על אותנטיות הגרסה, שנמסרה שנים רבות לאחר האירועים ובהתחשב במגבלות הזיכרון האנושי, ובהתחשב במידת מעורבותם השונה של י.מ ו-ה.צ. בעסקה, בעוד שי.מ הוציא לפועל את העסקה והיה מעורב בכל פרטיה, כפי שעולה מעדותו, הרי ש-ה.צ. מתוקף תפקידו ומעמדו בארגון, התערב באופן נקודתי על מנת לפתור בעיה שהתעוררה.

263. יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון שאימץ את קביעת בית המשפט המחוזי בע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' זגורי**, פסקה נה (פרסום בארי"ש 2.6.2011): "**... מטבע הדברים בחקירות כה ארוכות לגבי אירועים מהעבר תהיינה סתירות, איש לא יכול לזכור לפרטי פרטים לגבי אירועים שהתרחשו שנה קודם לכן... אבל הגרעין הקשה של האמת קיים בעדותו** [...]' [...]".

<u>גרסת עד המדינה א.צ.</u>

264. א.צ. העיד שהסיע את אביו ה.צ. לפגישה בביתו של חנוך עצמון בראש העין. בפגישה נכח, בין היתר, גם גיא וברמן. א.צ. הסביר כי המתין לאביו מחוץ לפגישה ובהסתמך על ניסיון העבר ככל הנראה היה מדובר בפגישה שנועדה לפתור סכסוך שהיה ל-י.מ בהקשר לעסקת סמים (עמ' 3312 שורות 20-30).

265. לטענת נאשם 17, אין בעדות זו כדי לשנות את מאזן הראיות בעניינו. בין אם התקיימה פגישה ובין אם לאו, בין אם פגישה זו עסקה בעברות סמים ובין אם לאו, אין בה כדי להוות ראיה מסייעת בעניינו של הנאשם.

266. אין בידי כדי לקבל את הטענה, סבורני שיש בעדות א.צ. כדי לחזק הן את עדות י.מ והן את עדות ה.צ. הן בדבר קיומה של פגישה בביתו של חנוך עצמון, והן ביחס לחלק ממשתתפיה.

<u>עדות שמעון "תומס" אוחנה</u>

כללי

267. עדות תומס כפי שתפורט להלן, מהווה סיוע מובהק לעדות י.מ בכל הנוגע לעסקת משלוח 3 חבילות הקוקאין בדואר.

268. תומס העיד כי הגיע ליפן בשנת 2005 לצורך מכירת שעונים וחפצים אחרים בדוכנים. במסגרת זו הכיר תומס בעיקר ישראלים ובין היתר את נאשם 18 (עמ' 5412 שורות 14-32) שעמד בקשר עם י.מ, מאיר איפרגן (עמ' 5413 שורות 12-13) ונאשם 17 (עמ' 5413 שורות 25-28).

269. לדברי תומס נאשם 18 סיפר לו שהוא "פותח דרך להעברת קוקאין מפרו ליפן באמצעות הדואר" (עמ' 5415 שורות 16-26) וכי תפקידו היה למשוך את החבילות מהדואר, לאחר ששותף נוסף בשם רמי לואי היה דואג למצוא כתובות מתאימות למשלוחים. בגין חלקו בעסקה, נעצר תומס ונדון ל-8 שנות מאסר (עמ' 5414 שורות 17-32). עוד ציין תומס כי נאשם 18 היה אחראי למכירת הסמים ביפן (עמ' 5416 שורות 23-27).

270. תומס מסר כי בסך הכל היו 3 חבילות שעברו בדרך שתיאר וכי במשיכת החבילה השלישית נעצר (עמ' 5417 שורות 1-4).

החבילה הראשונה

271. תומס סיפר כי קיבל, ביחד עם נאשם 18 ורמי לואי, הודעה בטלפון מפרו שהחבילה נשלחה מפרו (עמ' 5417 שורות 20-31). תומס אסף את החבילה שמשקלה היה 500 גר' פתח אותה וראה שהקוקאין היה "בתוך קונוסים כאלה, קונוסים של חוטי תפירה" (עמ' 5417 שורות 5-13). לדברי תומס את הסמים מסר לסוחר סמים בשם מרטין ההולנדי (עמ' 5418 שורות 6-12) עפ"י הנחיית נאשם 18 (עמ' 5419 שורות 29-31). תומס קיבל ממרטין ההולנדי כסף במעטפה שאותה העביר לנאשם 18 (עמ' 5419 שורות 11-14). תמורת תפקידו בקבלת החבילה הראשונה קיבל תומס סכום של מיליון ין (עמ' 5419 שורות 18-15).

החבילה השנייה

272. לדברי תומס החבילה השנייה הגיעה ליפן כשבועיים שלושה לאחר החבילה הראשונה. תומס נשלח ע"י נאשם 18 לקחת את החבילה מאחת הערים ביפן שאת שמה הוא לא זכר.

עפ"י הנחיה שקיבל הניח תומס את החבילה בדירה בטוקיו שנשכרה לצורך זה (עמ' 5419 שורות 21-32, 5420 שורות 1-4). תומס ציין כי נאשם 18 הנחה אותו להניח את החבילה בדירה ולא לפתוח אותה "כי לא היה הרבה מה לעשות איתה... זה הגיע נוזלי כזה, שמן ספוג בסמיכה היה צריך להפוך את זה למוצק" (עמ' 5420 שורות 9-16). לדברי תומס נאשם 18 אמר לו שהחבילה מכילה כקילו קוקאין (עמ' 5420 שורות 19-29).

273. תומס העיד כי למיטב ידיעתו החבילה השנייה לא הייתה שייכת לנאשם 18 וגם לא לו אלא לאנשים אחרים בשם מומי ודודו שהוא לא ידע לומר את שמותיהם האמיתיים לדבריו וכי תפקידו של נאשם 18 בעסקה של החבילה השנייה היה תפקיד של מתווך (עמ' 5421 שורות 1-12). נאשם 18, לדברי תומס, סיפר לו שמומי ודודו היו צריכים להגיע ולהפיק את סם מהחבילה. בהמשך הגיעו שני אנשים, תומס הראה להם את הדירה ולאחר מכן הם סיפרו לו שהם הגיעו לדירה "הם כנראה ניסו להפוך את זה לקוקאין והסתבכו שם... והדירה עלתה באש" (עמ' 5421 שורות 18-30). תומס מסר כי אינו יודע מה עלה בגורל הסמים (עמ' 5421 שורות 31-32, עמ' 5422 שורות 1-3) ובאותה נשימה כי לא נגרם להם נזק (עמ' 5422 שורות 4-5). אף בעבור תפקידו בחבילה זו, היה אמור תומס לקבל מיליון ין (עמ' 5422 שורות 6-7).

החבילה השלישית

274. פרק זמן שתומס לא ידע לאמוד אותו במדויק, לאחר קבלת החבילה השנייה, הגיעה החבילה השלישית (עמ' 5422 שורות 8-11). לדברי תומס, נאשם 18 אמר לו כי החבילה מכילה 1 ק"ג קוקאין (עמ' 5423 שורות 23-28). עם הגעת החבילה לבניין אקראי בטוקיו, הסתבר לתומס שהחבילה חזרה בדואר. תומס ורמי לואי נכנסו לסניף הדואר, תומס קיבל את החבילה ובצאתו מסניף הדואר נעצר ביחד עם רמי לואי שהמתין מחוץ לסניף (עמ' 5422 שורות 13-25). תומס ידע לספר שבהגיעו לסניף הדואר חשש שייעצר ולכן הסתובב סביב הסניף לבדוק את השטח ובשלב מסוים אף רצה לעזוב את המקום, אך נאשם 18 שכנע אותו שאין לו מה לדאוג (עמ' 5423 שורות 10-22).

275. תומס נעצר כשבכליו החבילה ובה 923.22 גר' קוקאין. בעקבות מעורבותו בעסקה זו הועמד תומס לדין ביפן ונדון ל-8 שנות מאסר אותן ריצה שם (ת/1402 א'). תומס סיפר כי במשפטו ביפן כפר באשמה בטענה שלא ידע שיש בחבילה סמים, אך בסופו של דבר הורשע. לדברי תומס נמנע מהפללת נאשם 18 ומסר לרשויות ביפן שם בדוי, סיסו (עמ' 5424 שורות 16-32, עמ' 5425 שורות 1-3).

276 עדות י.מ תואמת את גרסתו בהודעותיו במשטרה: ת/1313 – הודעה מיום 5.4.12 עמ' 30-26; ת/1321 – הודעה מיום 10.4.12 שורות 32-35.

ראיות מחזקות נוספות

277. להלן יפורטו ראיות מחזקות נוספות לעדות עד המדינה י.מ.

העברת כספי העסקאות אל מחוץ ליפן

278. י.מ העיד כי במסגרת הקבוצה הירושלמית פעל ביפן נועם "מרטין" סלוצקי (עמ' 3830, שורות 6-7 וכן עמ' 3802, שורות 20-22 ועמ' 3804 שורות 2-4).

279. בסיכומיה טענה המאשימה שמדו"ח העברות כספים שבוצעו על ידי סלוצקי, שהתקבל במסגרת חיקור דין (ת/1486) עולה שסלוצקי ביצע העברות רבות של כספים מיפן לישראל, למקבלים שונים המעורבים בפעילות הארגון ביפן וביניהם י.מ, שמעון "תומס" אוחנה, חיים שטרית, מאיר איפרגן ואחרים. המאשימה הפנתה אף למסמך העברת כספים מסלוצקי ל-י.מ יינים יפניים (ת/1016, עמ' 2, 3 ו-4, שורה 8 מלמעלה בכל עמוד).

280. עוד נטען כי היות שמדובר ברווחי עסקאות סמים, על מנת לטשטש את מקורם, הועברו חלק מהכספים ל"אנשי קש" שקיבלו אותם עבור המעורבים בעסקאות. כך למשל בחודש יולי 2006 העביר סלוצקי כספים לרחל אבני, אחייניתו של נאשם 18, אז חיילת משוחררת, שהעידה שהאחרון ביקש ממנה לקבל כספים שיופקדו בחשבון הבנק שלה עבורו ולמשוך אותם במזומן וכך עשתה (ת/1397, ת/1397 א – ב והמסמכים המצורפים להודעות אלה מהם עולה כי מעביר הכספים הוא סלוצקי). בדומה, מהודעת רונית הראל (ת/1398, ת/1398 א-ב) עולה כי הכספים שקיבלה מנועם סלוצקי נועדו לבן זוגה לשעבר שהיה סוחר סמים. שתי המקבלות העידו שכלל אינן מכירות את סלוצקי שהעביר להן כספים.
באותו אופן העביר סלוצקי כספים מיפן לאדם בשם יצחק רביבו, דודו של משה אדרי, שהעיד שבעבר הפקיד כספים במטבע ין השייכים לאדרי (ת/1061 א).

281. בסיכומי נאשם 17 נטען כי אין במסמכי העברת הכספים מסלוצקי ביפן לאחרים בישראל (ת/1460) – ואף בפרטי משלוחי וקבלת כספים ממדינות שונות ברחבי העולם לחלק מהנאשמים ולמעורבים נוספים (ת/967) – כדי לחזק את עדות י.מ שכן אין באיזו מראיות אלה העברה כספית לנאשם 17, או למי מבני משפחתי, ולפיכך אין בהן כדי להוות ראיה מסבכת כלפי נאשם 17.

282. אמנם אין בראיות אלה משום ראיה המסבכת את נאשם 17, אך יש בהן משום חיזוק לגרסת י.מ, הן באשר להתנהלות הארגון בעניין העברת רווחי העסקאות אל מחוץ ליפן.

בנוסף, מבחינת פרטי משלוח וקבלת כספים (ת/967) עולה שמופיעים בו שמות רבים שהזכיר י.מ בעדותו במעורבים בעסקאות הסמים (נאשם 14, נאשם 16 (ואחיו יוסף לוקר), עדי המדינה א.צ, ש.כ ו-י.מ עצמו, גיא וברמן, מוטי אטיאס, משה אדרי) ומדינות שהזכיר י.מ בעדותו (יפן, אוסטרליה, הולנד) – באופן שיש לראות בראיות אובייקטיביות אלה חיזוק משמעותי לגרסת י.מ

רווחי העסקאות שימשו גם לרכישת אמל"ח לארגון

283. י.מ העיד שעסקאות 60,000 ו-90,000 כדורי האקסטזי ליפן שנעשו במסגרת הארגון הניבו רווח של כ-400,000 דולר, ששימש, בין היתר, לרכישת לבנות חבלה, עבור הארגון כפי שנתבקש על ידי נאשם 1 ו-ה.צ (עמ' 4222, שורות 10-29, עמ' 3724, שורות 3-21).

284. בחקירתו הנגדית לב"כ נאשם 1, השיב י.מ שרווחי עסקאות הסמים ביפן חולקו בין השותפים בארגון, כל שותף על י חלקו היחסי.
נאשם 1 קיבל את חלקו.
נאשם 17 – למרות שבאותה תקופה היה בבית הסוהר – קיבל את חלקו שהועבר למשמורת, לידיו של נאשם 15.
בנוסף, לדברי י.מ העביר מדי חודש סכום לרעייתו של נאשם 17 כדי שתוכל לשרוד. עוד העביר י.מ כספים ל-ה.צ ולמרקו (עמ' 4091, שורות 20-30).

מסמכי תיעוד החשבונות שנערכו על ידי י.מ (ת/1249)

285. י.מ העיד כי בעקבות ויכוח שנתגלע ביינו לבין אחיו, נאשם 15, בעניין ההתחשבנות הכספית ביניהם, לבקשת אחיו, החל לתעד את חלוקת הכספים, לדבריו, בסוף שנת 2004 עד שנת 2005.
י.מ הסביר כי מדובר בתיעוד חלוקת רווחים של עסקאות סמים ביפן, סקנדינביה ורכישת אמל"ח (עמ' 3813, שורות 24-30) (ת/1249). י.מ ציין בסרקסטיות כי בבקשתו זו **"מסוחר סמים הוא** (נאשם 15 – י"ל) **הפך אותי למנהל חשבונות"** (עמ' 3813, שורה 31, עמ' 3814, שורות 1-2).

286. כבר במסגרת חקירתו על ידי האמריקאים, ביום 28/4/08 מסר י.מ, תיעוד זה שערך במחברתו (ת/1280 – סעיף 7) ובהמשך מסר אותו לחוקרי משטרת ישראל (ת/1300 מיום 9.7.08).

287. המסמכים נכתבו על ידי י.מ בשפה העברית, בשמות קוד, שאותם פירש י.מ בעדותו בבית המשפט, תוך התייחסות מפורטת להתחשבנות הכספית בינו לבין אחיו נאשם 15 וליתר שותפיו, ביניהם נאשם 17 (עמ' 3814, שורה 3 עד עמ' 3898, שורה 28).

בעדותו הסביר י.מ שהשם "איינשטיין" המופיע בתיעוד (ת/1249) הוא כינוי שניתן לנאשם 17, בשל טעות שעשה בספירת כדורי אקסטזי, וכלשונו הצינית:

"**... בגלל שהוא יודע לספור כדורי אקסטזי טוב**" (עמ' 3814, שורות 26-28).

המשמעות הראייתית של מסמכי תיעוד החשבונות שנערכו על ידי י.מ (ת/1249)

288. הצדדים נחלקו ביחס למשמעות הראייתית שיש ליתן למסמכי תיעוד החשבונות.

289. המאשימה סברה כי מדובר בראייה חיצונית ועצמאית המהווה חיזוק לעדות י.מ, בין היתר, ביחס לעסקאות הסמים ביפן, משום שמדובר בתיעוד מזמן אמת, בטרם פנה י.מ לרשויות, לצורך שאינו נוגע להליך המשפטי דווקא, אלא כחלק מפעולות הארגון.
המאשימה – טענה שמעמדו הראייתי של תיעוד זה דמה למעמד הראייתי שניתן ליומן מתלוננת שנכתב בזמן אמת, טרם הפנייה לרשויות, שנקבע כי הוא מהווה ראייה חיצונית שיכולה להוות חיזוק, להבדיל מסיוע, לעדות המתלוננת (ע"פ 6214/94 **מ"י נ' פלוני**), או למעמד יומנים עסקיים שנערכו באופן פרטי לצורך רישום חובות בשוק האפור (ע"פ 4004/93 **יצחק יעקובוביץ נ' מדינת ישראל**).

290. נאשם 17 חלק בסיכומיו על עמדת המאשימה.
לטענת נאשם 17 אין ליתן לתיעוד זה את המעמד והמשקל שמבקשת המאשימה ליתן לו ממספר טעמים:
ראשית, מדובר בתיעוד שאינו חלק משגרת חייו של י.מ התיעוד נעשה באופן נקודתי לבקשתו של אחר ונמשך תקופה קצרה עד מאוד מבלי שיש בו סדר או ארגון מסויים (עמ' 490, שורה 11).
שנית, התיעוד לא נעשה על מנת להסדיר את פועלו של י.מ בארגון אלא על מנת לבדוק אותו 287.בשל חשד נאשם 15 בדבר חלוקת הכספים. חולשת התיעוד מצויה בכך שנקודת המוצא שלו היא הצדקת התנהלות י.מ בענייני כספים ולפיכך הוא נכתב מתוך פוזיציה מסוימת שנועדה להגן על י.מ
שלישית, התיעוד עצמו חוטא למציאות ואינו עולה בקנה אחד עם העדויות שנשמעו בתיק ובכללן עדות י.מ כך למשל תיעד י.מ שניתן "לאיינשטיין", כינוי המיוחס לנאשם 17, סך 7,500 דולר וזאת למרות שהעיד שהכספים התקבלו לאחר מעצרו (עמ' 4924, שורה 3).
לצד זאת מצא י.מ לתעד מקרים בהם העביר לטענתו כספים השייכים לנאשם 17 לקרוביו. על פי הטענה, משנאשם 17 לא יכל לקבל את הכספים, ספק אם הרישום אודות העברתם אליו משקף את המציאות.
רביעית, גרסת י.מ בדבר העברת כספים לנאשם 15 כנאמן של נאשם 17 (עמ' 4929, שורה 28) אינה מתועדת ברישום, כמו גם סיפור תחנת הדלק שאליה הזרים י.מ מימון עבור הנאשם באמצעות אחיו (עמ' 4936, שורה 16).

חמישית, התיעוד נסתר על ידי עד המדינה ה.צ שהכחיש קבלת כספים המתוארים בתיעוד, ובין היתר, לצורך מימון ענייניו המשפטיים (עמ' 2706, שוררות 14 ו-24), קבלת תגמול בשל חלקו בלכידת הנוכל אדרי (עמ' 723, שורה 16), קבלת כספים לרכישת אמל"ח עבור הארגון (עמ' 1638, שורה 22).

מכל האמור, לטענת נאשם 17, עולה עד כמה לא ניתן לסמוך על התיעוד שיצר י.מ, המוכחש על ידי עד מדינה אחר ה.צ, נסתר בהיבטים של זמן ומבחני השתלבות במציאות, ומשום כך אינו יכול לשמש סיוע אלא לכל היותר המשך עדות י.מ באמצעים אחרים באופן שלא זו בלבד שאינו מחזק את העדות אלא ההיפך.

291. על פי הטענה, אף בנסיבות העברת התיעוד לגורמי החקירה יש כדי להעלות ספק של ממש באשר לאותנטיות הרישום והמועד שבו בוצע. אף במקרה י.מ נאשם 15 לא ביקש לעיין בתיעוד ולא עשה בו שימוש. בנוסף יש בעובדה שהתיעוד הזה היה בין המטלטלין הבודדים שמצא י.מ לקחת לאחר ניסיון הפגיעה בו ולנוס, כדי להעיד על כוונה מקדימה לעשות בו שימוש נגד האנשים שגרמו לו עוול. בנסיבות אלה לשיטת נאשם 17 ובהיעדר ראיה אובייקטיבית בדבר מועד עריכת הרישום, אופן שמירתו והצגתו לאדם נוסף בזמן אמת לא ניתן לייחס לו משקל של ממש, ואין לראות בו אלא המשך ישיר לעדות י.מ

292 במחלוקת בין הצדדים מקובלת עליי עמדת המאשימה.

סבורני שיש במסמכי התיעוד שערך י.מ (ת/1214) חיזוק לעדות י.מ ביחס לעסקאות הסמים ביפן. להלן יפורטו תמצית טעמיי.

מעדות י.מ, המהימנה בעיני, עולה כי ערך את הרישומים במסמכים אלה, לבקשת נאשם 15, בזמן אמת. כחלק מההתחשבנות ביניהם ביחס לשימוש שנעשה בכספי תמורת מכירת הסמים. מבחינת הרישומים עולה כי הם מתייחסים אף לכספים שהועברו למטרות שונות, וביניהן רכישת אמל"ח (עמ' 3814, שורות 6-7, שורות 22-26) השקעה בחוף הדרומי (עמ' 3815, שורות 30-31, עמ' 3816, שורה 1 ושורות 30-31), כספים שהועברו ל-ה.צ (עמ' 3814, שורה 20, עמ' 3818, שורות 12-13) לנאשם 17 (עמ' 3814, שורות 26-28, עמ' 3816, שורה 13), לנאשם 15 (עמ' 3816, שורה 13) ורעייתו (עמ' 3814, שורות 29-30).

ההתייחסות במסמכי התיעוד לעסקאות הסמים ביפן מצויה בכל חלקי המסמך ובחלק אינטגרלי מתיעוד חלוקת הכספים הכוללת, באופן המקנה לרישומים אלה אמינות ומחזק את עדות י.מ בעניין זה.

כך למשל הרישום בעניין התשלום לבלדרים בעסקת 50,000 כדורי אקסטזי (עמ' 3818 שורות 27-28) הכספים שנתקבלו מחנוך עצמון וגיא וברמן בעסקת 60,000 כדורי אקסטזי (עמ' 3816, שורות 24-29, עמ' 3818, שורה 18).

בנסיבות אלה, סבורני שיש לראות ברישומים שערך י.מ, כרישומים שנעשו בחלק משיגרת חייו, במסגרת פעילותו "העסקית".

איני סבור שיש בסתירה בין עדות י.מ לבין עדות ה.צ, לעניין קבלת הכספים, כדי לפגוע במעמד הראייתי של מסמכי התיעוד.

<u>שיחות שנקלטו בהאזנת סתר</u>

293. המאשימה הציגה בפני בית המשפט רצף של שיחות טלפון בין המעורבים בעסקת השולחן השלישי לטענתה, המתארות את מאמצי הנאשמים הרלוונטיים, ובעיקר הנאשם 6, לפתור בעיות שונות שהתעוררו במהלך יבוא השולחן השלישי ליפן.
המאשימה פירטה בסיכומיה שורת שיחות אותן חילקה ל-3 מערכות:
מערכה ראשונה: תקלה במסמכי היבוא של השולחן (ת/2083, ת/2084, ת/2127 עד ת/2131). מערכה שניה: מאמצי הנאשם 6 לספק קבלה פיקטיבית (ת/2085 עד ת/2089 ת/2133, ת/2134, ת/2152, ת/2153).
מערכה שלישית: מילוי הפרטים על גבי קבלה (ת/2146 עד ת/2151 ת/2090, ת/2038, ת/2156, ת/2157, ת/2154, ת/2155, ת/2164, ת/2159, ת/2091, ת/2092, ת/2094, ת/2161, ת/2162, ת/2095, ת/2096, ת/2166, ת/2168, ת/2169. ת/2163, ת/2097, ת/2170 עד ת/2172, ת/2057, ת/2082).

294. מבחינת זהות המשתתפים בשיחות ותוכן השיחות ביניהם, עולה שעיקרן מתנהלות בין הנאשמים 5 ו-6, משה אדרי וסוחלה ואבי אזולאי ובמאמציהם לספק לרשויות המכס ביפן מסמכים, שיאפשרו את העברת השולחן השלישי ליפן. למעט שיחת טלפון אחת, בין הנאשמים 4 ו-6 (ת/2038), לא השתתף באיזו משיחות אלה מי מהנאשמים 1, 4 או 17 שלהם מיוחסת עסקת סמים זו.

295. משמעות ממצא זה הוא שאין בשיחות אלה כדי לסבך את נאשם 17 בדרך כלשהי בעסקה זו.
ביחס לנאשם 4 לאור תוכן השיחה כפי שמפורט בהרחבה במסגרת הדיון בעניינו, הרי שאף בשיחה זו אין כדי להטות את הכף לטובת עמדת המאשימה.
עם זאת, בעניינו של נאשם 1, יש בזהות המשתתפים בשיחות ואף בתוכנן כמפורט לעיל, כדי להצביע על מעורבותו ועל העובדה שהעסקה בוצעה כחלק אינטגרלי מפעילות ארגון הפשיעה. זאת לאור העובדה שמעורבים מרכזיים בעסקת סמים זו, הנאשמים 5 ו-6, שהורשעו עפ"י הודאתם בעבירה של סיוע למנהל בארגון פשיעה והם חבריו הקרובים של נאשם 1 (עמ' 7028 שורות 18-19 עמ' 7079 שורות 23-24), ומעורבים באופן עמוק בעסקאות סמים בינלאומיות שנעשו במסגרת ארגון הפשיעה, שבראשו עמד נאשם 1.

<u>תפיסת השולחן ביפן</u>

296. ממסמכים שהתקבלו באמצעות חיקור דין ביפן הנוגעים לתפיסת השולחן ושהוגשו בהסכמה, עולה כי הפרטים המזהים של האדם שהיה אמור לקבל את השולחן, כפי שמופעים בת/1487 א עמ' 4, זהים לפרטים המופיעים על גבי הקבלה (ת/1605 עמ' 28) באופן המלמד על כך שמדובר באותו שולחן עליו דובר בשיחות שנקלטו בהאזנת הסתר. עם זאת מעובדה זו לא ניתן ללמוד שמדובר דווקא בשולחן השלישי. עוד עולה מהמסמך שנתפסו 7 שקיות כדורים (ת/1487 א – עמ' 57-60), משקלה של שקית שנפתחה נמצא עומד על 2,250 ג' ונמצאו בה 9,932 כדורי אקסטזי (ת/1487 א – עמ' 66-78). נתון נוסף שעולה מהמסמך הוא שמחירו של השולחן, 294.18 אירו (כפי שעולה מהשיחה ת/2168 עמ' 134 פיסקה 1), זהה למחיר המופיע במסמך היבוא (ת/1605 עמ' 128).
לפיכך, מהטעמים המפורטים בסעיפים 205 ו 206 לעיל, יש בראיות אלה כדי לחזק את עדות י.מ בעניינו של נאשם 1 בלבד.

<u>טיב הכדורים שהובחו</u>

297. המאשימה וויתרה על הבאת עדים מיפן לרבות עד שנתן חוו"ד סם באשר לטיב הכדורים, זאת בשל מצבו הבריאותי שמנע ממנו אפשרות להעיד ולו בהיוועדות חזותית (עמ' 6952 שורות 14-21).

298. עם זאת, בסיכומיה טענה המאשימה כי ממכלול הראיות, ובראשן עדות י.מ לפיה מדובר בכדורי אקסטזי – עדות הנתמכת בראיות נסיבתיות רבות וביניהן, אופן הסלקת הכדורים בשולחן, החשאיות וההתנהלות הפלילית העולה מהשיחות, גרסאות הנאשמים ושקריהם – עולה, מעבר לכל ספק סביר, כי אכן היה מדובר בכדורי אקסטזי.

299. יש טעם בטענת המאשימה. הלכה היא שאין כל חובה להוכיח את טיב החומר באמצעות בדיקת מעבדה דווקא וניתן להוכיחו בראיות אחרות (ע"פ 671/79 **שפילמן נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים 18.3.1980]; ע"פ 242/85 **חזן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מא(1) 512 [1987] לא עוסק במעבדות דווקא, אני חושב; ע"פ 639/79 **אפללו נ' מדינת ישראל**, פ"ד לד(3) 561 [1980];

<u>נאשם 4 – דיון ומסקנות</u>

300. מסקנתי כי יש לזכות את נאשם 4 מכל עסקאות הסמים המיוחסות לו במסגרת האישום ה-11 ומהעבירה של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה, המיוחסת לו במסגרת אישום זה, מבוססת על הטעמים שיפורטו להלן:

301 סבורני כי אף בהצטברות כל העדויות והראיות שבהסתמך עליהן ביקשה המאשימה להרשיע את נאשם 4, כפי שפורט בהרחבה לעיל, אין כדי לבסס את הרשעתו מעבר לכל ספק סביר. להלן יפורטו בתמצית טעמיי, בהתייחס לכל אחת מראיות אלה: עדות י.מ; שיחה שנקלטה בהאזנת סתר בין נאשם 4 לבין נאשם 6, מיום 06.07.04 (ת/2038); ראיות שהמאשימה ראתה בהן סיוע: הכחשת נאשם 4 קיום ארוחות שישי בביתו של הנאשם 6; והראיות בדבר קיומו של ארגון פשיעה העוסק בעסקאות סמים.

עדות י.מ

302. אין חולק כי עד התביעה היחיד שהעיד נגד נאשם 4 במסגרת אישום זה הוא י.מ בלעדי עדות י.מ, לא ניתן להרשיע את נאשם 4 בעבירה זו.

303. עוד אין חולק כי עדות י.מ, מתייחסת לשתי עסקות, מתוך חמש עסקאות הסמים המיוחסות לנאשם 4 בכתב האישום: (1) השולחן הראשון וכחלק מעסקת "שלושת השולחנות, (2) עסקת 20,000 כדורי אקסטזי. בעדותו הארוכה לא הזכיר י.מ את שמו של נאשם 4, כמי שנטל חלק, או היה מעורב בצורה כלשהי, באיזו מעסקאות הסמים האחרות המיוחסות לו באישום זה, ואפילו לא בעסקת שני השולחנות הראשונים הנטענים.

304. בחינת תוכן התשתית הראייתית שעליה מבקשת המאשימה לבסס הרשעת הנאשם בכל עסקאות הסמים, מובילה למסקנה, שאין בה, כדי לבסס הרשעה, מעבר לכל ספק סביר, באיזו משתי עסקאות אלה, כפי שיפורט להלן.

עסקת 90,000 כדורי אקסטזי

305. י.מ העיד ארוכות ביחס לעסקת 90,000 כדורי האקסטזי, ולשמות השותפים לעסקה.
י.מ לא הזכיר ולו ברמז, בחקירתו הראשית ואף בחקירותיו הנגדיות עד אז, את שמו של נאשם 4, כמי שהשתתף ברכישת כדורי האקסטזי.
אף בכתב האישום – המבוסס, בין היתר, על עדות י.מ – לא נטען שנאשם 4 השתתף ברכישת 90,000 כדורי האקסטזי.
רק בחקירתו הנגדית, לב"כ נאשם – בתשובה לשאלת הסניגור, מי היו השותפים בעסקה, הזכיר, לראשונה, י.מ את שמו של נאשם 4 באמרו "... אני הכנסתי אותו ב- 5,000 כדורים..." (עמ' 4928, שורות 22-25).

306. בנסיבות אלה, איני סבור שניתן לייחס משקל גבוה לעדות י.מ ככל שהיא מתייחסת לחלקו של נאשם 4 בעסקת 90,000 כדורי האקסטזי.
המצב אינו שונה בהרבה, אף ביחס לחלקו של נאשם 4 בעסקת "השולחן הראשון".

עסקת "השולחן הראשון"

307. בעסקת "שלושת השולחנות" עולה כי נכח בארוחת שישי בביתו של נאשם 6 בבלגיה, במהלכה שאל הנאשם 5 את עדי טייב כמה כדורים יש להם במשלוח השולחן הראשון (עמ' 3770, שורות 2-18, עמ' 4388 שורות 25-29, עמ' 4389 שורות 14-15, עמ' 4395 שורות 26-29) ונענה לטענתי על ידי נאשם 4, כי חלקו הסתכם ב-5,000 כדורים. בתגובה כעס נאשם 1 על הנאשם 5 וטען שאין צורך לדבר על כך ואין צורך להזכיר כמויות (עמ' 4387 שורות 1-8, עמ' 4395 שורות 26-29, עמ' 938 לסיכומי המאשימה).
בחקירתו הנגדית אישר י.מ, כי לא היה קשור לעסקת ,השולחן הראשון", לא היה שותף לה, לא ראה את הסמים המדוברים, ולא ראה כספים שעברו:

> **"בשולחן הראשון, לא. עניתי כמה פעמים, לא קשור לזה, לא הייתי שותף לעסקה הזאת, לא ראיתי, לא ראיתי סמים, לא ראיתי כסף שעבר"** (עמ' 4389, שורות 16-18).

עסקאות השולחנות השני והשלישי

308. מטעם המאשימה לא העיד עד כלשהו ולא הוצגה ראייה ישירה הקושרת את נאשם 4, ל"שולחנות" השני והשלישי.

<u>מסקנה</u>

309. לאור כל האמור, בשים לב לעיתוי המאוחר של העלאת שמו של נאשם 4, בפעם הראשונה, כמי שמעורב בעסקת 90,000 כדורי האקסטזי, ולאור היעדר הקשר של י.מ – לפי עדות שלו – לעסקת "השולחן הראשון", שזיקתו הראייתית היחידה של י.מ לשותפות הנטענת של נאשם 4 לעסקה זו היא, תשובת נאשם 4. לשאלה אקראית ששאל הנאשם 5, מסקנתי היא שבעניינו של נאשם 4 לא ניתן לבסס על עדות י.מ ממצא ברמת הוודאות הנדרשת בפלילים – לא לצורך הרשעתו בשתי עסקאות הסמים (90,000 כדורי האקסטזי ו"השולחן הראשון") ובוודאי שלא לצורך הרשעתו בכל עסקאות הסמים המיוחסת לו במסגרת אישום זה.

310. לאור ממצאיי אלה, מתייתר הצורך בבחינת קיומו של סיוע לעדות י.מ, שנמצא כי חוזקה ואיכותה אינן מספיקות אפילו לצורך זה.

311. למעלה מן הצריך יוטעם, כי בחינת הראיות עליהן הצביעה המאשימה בסיכומיה, כראיות מסייעות, מובילה למסקנה שאפילו ניתן לעדות י.מ המשקל הנדרש, עדיין לא נמצא לעדותו החיזוק הנדרש, לצורך הרשעת נאשם 4 בעבירות הסמים המיוחסות לו במסגרת אישום זה, כפי שיפורט להלן.

שיחה שנקלטה בהאזנת סתר בין נאשם 6 לנאשם 4 (ת/2038)

312. לשיטת המאשימה, במסגרת השיחה פנה נאשם 6 לנאשם 4 בבקשה שיסדר לו קבלה פיקטיבית בדחיפות, ונאשם 4 השיב שיבדוק את העניין, ובמילותיו: "**וואלה אני צריך לבדוק. היה אחד אלוף והיום הוא לא פה**". אין חולק שבסופו של דבר הודיע נאשם 4 לנאשם 6 כי לא יוכל "לסדר" לו קבלה פיקטיבית כזאת (עמ' 943 לסיכומי המאשימה).

313. מובן שאין בדברי נאשם 4 בשיחה זו אף לגופם כדי להוות סיוע, אפילו לעסקת "השולחן הראשון", שכן, אין בהם כדי להצביע על כך שנאשם 4 ידע שהקבלה הפיקטיבית נדרשת לצורך הסלקת סמים בשולחן.

שקרי נאשם 4

314. המאשימה ביקשה למצוא חיזוק לגרסת י.מ בהכחשתו השקרית קיום ארוחות שישי בבית נאשם 6. בעדותו טען נאשם 4, כי "חברי הארגון לא נהגו לעשות ארוחות שישי בביתו של נאשם 6 – זאת על מנת לסתור את גרסת [י.מ] לפיה שמע את נאשם 4 מתבטא בנושא השולחנות במהלך ארוחת שישי אצל הנאשם 6. ואולם – הוכח כי אכן התקיימו ארוחות שישי אצל הנאשם 6, בהן היו מתארחים בין היתר נאשם 17 ו[י.מ] [...]" (עמ' 948 לסיכומי המאשימה).
יוטעם – אף אם הוכח שנאשם 4 לא אמר אמת בעדותו, ואכן התקיימו ארוחות שישי בבית הנאשם 6, הרי שלאור משקלה הנמוך של עדות י.מ, בכל הקשור לחלקו של נאשם 4, בעסקאות הסמים המיוחסות לו באישום זה, הרי שאין מדובר בראייה בעוצמה הנדרשת לחיזוק עדות י.מ.

ראיות סיוע וחיזוקים נוספים לעדות י.מ

315. בנסיבות המתוארות אין בידי לקבל את טענת המאשימה בסיכומיה לפיה ניתן למצוא סיוע וחיזוקים לגרסתה בראיות הסיוע הקיימות נגד נאשם 4 במסגרת האישום השביעי, וראיות הסיוע הרבות נגדו במסגרת האישום הראשון, על היותו מנהל בארגון הפשיעה שבו נעשו העסקאות מושא האישום דנן (עמ' 960 לסיכומי המאשימה) ובשתיקת נאשם 4 בחקירות במשטרה וגרסתו הכבושה.

<u>סיכום – נאשם 4</u>

316. לאחר שבחנתי את העדויות והראיות הרלוונטיות באישום זה, ואת טענות באי כוח הצדדים, מקובלת עלי טענת ב"כ נאשם 4, בסיכומיו, כי אין אף במשקלן המצטבר של כלל הראיות שהציגה המאשימה, כדי להרשיע את נאשם 4 בעבירה המיוחסת לו במסגרת אישום זה.

אף אילו התקבלה עדות י.מ כלשונה, לא ברור ממנה מה חלקו של נאשם 4 ביתר עסקאות הסמים המיוחסות לו באישום זה, אם בכלל, האם השקיע סכום כסף כלשהו, באיזו מהן מה היה הרווח שהיה אמור לקבל, ועוד.

במצב דברים זה יש טעם רב בטענת הסנגור בסיכומיו, ולפיה כדי שתהיה משמעות להתנהלות הנאשם המגבשת תוספת ראייתית, עליה לחזק את ה"יש" הראייתי או לסייע לו. משאין בעדות הדרושה סיוע - בעניינו עדות י.מ - כדי להקים את ה"יש" הנדרש, ממילא אין ביתר התוספות הראייתיות שעליהן הצביעה המאשימה בהרחבה כפי שפורט לעיל, כדי להטות את הכף לטובת הרשעת הנאשם מעבר לכל ספק סביר.

זאת ועוד. לאור זיכוי נאשם 4 מהעבירה המיוחסת לו באישום הראשון, בדבר היותו מנהל בארגון הפשיעה במסגרתו בוצעו העסקאות המיוחסות לו באישום זה, ממילא אין בראיות אלה כדי להוות חיזוק ראייתי כלשהו.

<u>דיון משפטי</u>

<u>הסיוע הנדרש לעדות עד המדינה- הכלל</u>

317. כפי שפורט במסגרת הדיון באישומים קודמים, הלכה היא שככל שהמחלוקת בין הצדדים רחבה יותר, די בראייה מסייעת לאחת מנקודות המחלוקת כדי לספק את דרישת הסיוע (ע"פ 2854/18 **משה נ' מ"י**, נבו 27.8.19, ע"פ 7477 **גץ נ' מ"י**, נבו, 14.11.11).

318. לאור האמור, אף באישום זה, אין לקבל את טענות ההגנה ולא נדרש סיוע לכל פרט בעדות הטעונה סיוע.

319. כפי שצוין במסגרת הדיון באישומים קודמים, טיב ראיית הסיוע נגזר מרוחב חזית המחלוקת שנקבע בשלב המענה לכתב האישום (ע"פ 6813/16 **נחמני נ' מ"י**, נבו, 17.9.18).

320. הלכה היא שראיית הסיוע יכולה להתגבש באמצעות מקבץ ראיות, ואין כל הכרח שראיית סיוע אחת תגלם בחובה את כלל התנאים הנדרשים מראיית סיוע (ע"פ 1361/10 **מ"י נ' זגורי**, נבו, 2.6.11).

מן הכלל אל הפרט

321. מבחינת מכלול הראיות, סבורני שלעדות עד המדינה י.מ, נמצא הסיוע הנדרש, ואף מעבר לכך, בעניינם של נאשמים 1 ו-17, לחלק מעבירות הסמים, כפי שיפורט בהמשך, במקבץ ראיות אלה: עדויות עדי המדינה ה.צ וא.צ, עדות שמעון "תומס" אוחנה, ראיות מחזקות נוספות ושתיקת הנאשמים 1 ו-17 בחקירתם במשטרה, הימנעותם מלהשיב לאישומים נגדם וגרסתם הכבושה, (וראו דיון בעניין זה בהמשך). הכל כפי שפורט בהרחבה לעיל.

<u>שתיקת הנאשמים 1 ו-17, הימנעותם מלהשיב לאשמה וגרסאותיהם הכבושות</u>

הכלל

322. הלכה היא ששתיקת נאשם בחקירתו במשטרה עשויה לחזק את ראיות התביעה (ע"פ 8328/17 **ג'בר נ' מ"י**, נבו, 28.7.19).
אף הימנעות נאשם מלהשיב לאישומים נגדו, עשויה לשמש חיזוק לראיות התביעה (ס' 152(ב) לחסד"פ).

מן הכלל אל הפרט

323. הנאשמים שלהם מיוחס אישום זה – נאשמים 1, 4 ו-17, הכחישו כל מעורבות בעסקאות סמים ביפן, הן במענה לכתב האישום והן בעדויותיהם בבית המשפט, וזאת לאחר ששמרו על זכות השתיקה בחקירותיהם במשטרה, באופן שניתן לראות בכך חיזוק לראיות המאשימה.
בעמדתם זו הציבו למעשה הנאשמים יריעת מחלוקת רחבה מאוד בנוגע לאישום זה כפי שיפורט להלן.

324. נאשם 1 עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו מקשריו ההדוקים עם כל הדמויות הקשורות לאישום זה, כפי שפורט בהרחבה בפרק הדן בגרסתו.

325. נאשם 4 הכחיש כל קשר לעסקת השולחנות (עמ' 8492 שורה 20). לטענת המאשימה אף הסברו ביחס לשיחה שבה נאשם 6 מבקש ממנו להשיג קבלה פיקטיבית (ת/2038), אינה יכולה לעמוד (עמ' 9010 שורה 16).

326. אף נאשם 17 ניסה בכל דרך אפשרית להרחיק את עצמו מאישום זה והכחיש כל מעורבות באיזו מהעסקאות הסמים המיוחסות לו.

327. בעניינו של נאשם 4, נקבע שאין בעדות י.מ את ה"יש" הנדרש ולפיכך מתייתר הצורך בדיון בשאלת הסיוע הנדרש לעדות זו לצורך הרשעת נאשם 4.

328. בעניינם של נאשמים 1 ו-17, סבורני שבנסיבות המתוארות לאור הכחשתם הגורפת של נאשמים אלה את העבירות, הרי שמקום שעדות עד המדינה הטעונה סיוע, מתייחסת לביצוע מספר עבירות ע"י הנאשמים, המוכחשים באופן גורף, די בעדות מסייעת ביחס לאחד מאותם מעשי עבירה בלבד כדי לספק את דרישת הסיוע לגבי כל העבירות המיוחסות לנאשמים (ע"פ 9093/08 נאצר נ' מדינת ישראל, פסקה 50 [פורסם באר"ש 7.12.2011]).

329. הדברים יפים קל וחומר שעה שמדובר בארגון פשיעה העובר עבירות מאותו סוג שהארגון בענייננו עובר, עבירות סמים. כפי שקבע בית המשפט העליון: "[...] **ויוער, כי מקום שעסקינן בעבירות בעלות דפוס שיטתי שבוצעו במסגרת ארגון פשיעה, די בראיית סיוע לעדות עד המדינה ביחס לאחד האישומים כדי לספק את דרישת הסיוע לגבי עבירות דומות שמיוחסות לנאשם** [...]" (ע"פ 3806/16 **בלטי נ' מדינת ישראל**, פסקה 27 לפסק דינה של כב' השופטת ענת ברון [פורסם באר"ש 23.5.2019]).

<u>סחר בסם מסוכן – ביצוע בצוותא חדא</u>

330. המאשימה מייחסת לנאשמים 1 ו-17 ביצוע בצוותא חדא של עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים.

הכלל

331. כפי שצוין לעיל, הלכה היא שמבחינת היסוד העובדתי ניתן להרשיע בעבירת הסחר בסמים, אף אם לנאשם לא היה כל מגע עם הסם המסוכן. מובן שכאשר מדובר בביצוע בצוותא, לא נדרש שכל אחד מהשותפים יקיים את כל היסודות העובדתיים של העבירה.
באשר ליסוד הנפשי, נדרשת מודעות לטיב המעשים, לכך שמדובר בסם מסוכן, ולביצוע העבירה בצוותא.

מן הכלל אל הפרט

332. בענייננו, בחינת כלל הראיות, מובילה למסקנה שנאשמים 1 ו-17 היו מבצעים עיקריים של העסקאות שבהן מצאתי להרשיעם.
בענייננו של נאשם 1, מכח הפסיקה, כמי שעמד בראש מדרג עבריינים, לא נדרשת השתתפות פיסית בביצוע העבירה, שכן יש מי שסרים למרותו ופועלים להשגת המטרות שהגדיר (ע"פ הורביץ).
בענייננו של נאשם 17, הוכח, במידת הוודאות הנדרשת, שהנאשם תרם תרומה פיסית, בשלב כלשהו של כל אחת מעסקאות סמים אלה:
60,000 כדורי אקסטזי
90,000 כדורי אקסטזי
השולחן השני.

<u>ביצוע במסגרת ארגון פשיעה</u>

333. הנאשמים 1 ו – 17 הכחישו קשר לעסקאות הסמים באישום זה ואף טענו כי לא השתייכו לארגון כלשהו.

334. אין בידי לקבל את הטענה.
ממכלול הראיות עולה כי כל עסקאות הסמים שבהם מצאתי להרשיע את הנאשמים 1 ו-17, במסגרת אישום זה נאשמים 1 ו-17: 60,000 ו-90,000 כדורי האקזטזי; **"השולחן השני"**; נאשם 1: **"השולחן השלישי"**, שלוש חבילות קוקאין בדואר) בוצעו כחלק בלתי נפרד מפעילות ארגון הפשיעה, וזאת בשים לב לזהות המעורבים בעסקאות אלה שחלקם דמויות מרכזיות בארגון הפשיעה. עיתוי העסקאות, בין השנים 2004 – 2006.

<u>סיכום – לגבי נאשמים 1 ו-17</u>

335. ממכלול הראיות שהוצגו לעיל עולה מעורבות הנאשמים 1 ו-17 בחלק העסקאות כפי שפורט לעיל, במסגרת ארגון פשיעה, לצורך השגת המטרה המשותפת של השלמת עסקאות הסמים הרלבנטיות וקבלת רווחים מהם, לצורכיהם ולצרכי הארגון.

336. מאחר שכל אחד מהנאשמים 1 ו-17 ביצע פעולות המשתייכות לשלב הביצוע של העבירה – מימון, רכישה, העברה, ייצוא – כפי שפורט בהרחבה במסגרת דיון בכל עסקה ועסקה, הרי שיש לראות בהם מבצעים בצוותא וכל אחד מהם אחראי לעבירה בכללותה (ראו דנ"פ 1294/96 משולם נ' מ"י).

337. אין בעובדה שבמרבית עסקאות הסמים שהוכחו, לא קיבלו הנאשמים את מלוא תמורתם, תנאי להתקיימות נסיבות העבירה המיוחסת להם לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים שכן האחריות לעבירה זו בכל אחת מחלופותיה היא "בתמורה או שלא בתמורה".

338. עוד יצויין שלצורך הוכחת היות העסקאות עסקאות בסם מסוכן, הוכחת קיומו של סם מסוכן אינה כפופה לכלל הראיה הטובה ביותר ואין כל מניעה להוכיח כי מדובר בסם מסוכן באמצעות ראיה קבילה ולאו דווקא באמצעות בדיקת מעבדה, כפי שפורט בהרחבה במסגרת הדיון באישום השני. בענייננו, יש בשילוב הראיות שהוצגו בפני בית המשפט – ראיות ישירות, עדויות עדי מדינה ועדים אחרים וראיות נסיבתיות, העברת הסמים בין מדינות, הסלקת הסמים, התמורה שהתקבלה ממכירתם – כדי להוכיח, במידה הנדרשת שמדובר בעסקאות של סמים מסוכנים.

לסיכום אישום זה

339. לאור כל האמור לעיל, אציע לחבריי:

א. לזכות את נאשם 4 מהעבירה של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה, המיוחסת לו במסגרת אישום זה.

ב. לזכות את נאשם 1 מהעסקאות הבאות:

(1) השולחן הראשון, בעסקת "שלושה שולחנות"

(2) משלוח אייס

ג. לזכות את נאשם 17 מעסקאות השולחנות הראשון והשלישי, בעסקת "שלושה שולחנות".

ד. להרשיע את הנאשמים 1 ו-17 בעבירה של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה, בגין עסקאות סמים אלה:

(1) 60,000 כדורי אקסטזי.

(2) 90,000 כדורי אקסטזי.

(3) השולחן השני.

ה. להרשיע את נאשם 1, בעבירה זו, אף בגין עסקאות סמים אלה:

(1) השולחן השלישי.

(2) שלוש חבילות קוקאין בדואר.

<u>אישום שנים עשר – הפגיעה בעד המדינה י.מ</u>

(מיוחס לנאשם 17)

השופט ירון לוי:

כללי

נאשם 17 מואשם בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה, בכך שבשנת 2006, ביפן, חתך את י.מ באמצעות סכין בצווארו וגרם לו חתך עמוק שבגללו נזקק לטיפול רפואי ול-37 תפרים.

<u>העובדות</u>

1. ואלה העובדות המיוחסות לנאשם בכתב האישום:

1.1. בהמשך למתואר באישור האחד עשר לעיל (להלן באישום זה: "**עסקאות הסמים ביפן**"), במסגרת פעילותה של הזרוע היפנית של הארגון בתחום הסמים, נתגלע סכסוך בין נאשם 15 ובין י.מ על רקע החלוקה של כספי התמורה בעסקאות הסמים ביפן (להלן באישום זה: "**הסכסוך**").

1.2. בעקבות המתואר לעיל, עובר לחודש מאי 2016 ולאחר התערבות בישראל של אנשי הארגון ובהם ה.צ בסכסוך, הוחלט כי י.מ יטוס ליפן עם נאשם 18 כדי להשתלט על חלקם של נאשם 15 ושל מקורביו מטעם הארגון, ובכללם נאשם 17, בעסקאות הסמים ביפן.

1.3. בהגיעם ליפן נפגש י.מ עם נאשם 17 בנוכחות נאשם 18 ומאיר איפרגן (להלן: "**איפרגן**"). עימות התפתח בין י.מ לנאשם 17, ובמהלכו תקף י.מ את נאשם 17. בתגובה הפרידו נאשם 18 ואיפרגן בין השניים.

1.4. בהמשך לכך, ואחרי שנודע ל-י.מ כי נאשם 17 מחפש אותו בעקבות העימות שתואר לעיל, הוא החליט לפגוש אותו שוב עם נאשם 18 ואיפרגן, להתעמת עימו ולפגוע בו.

1.5. לפני הפגישה הצטיידו י.מ, נאשם 18 ואיפרגן בסכינים וסיכמו כי יגיעו יחדיו לבר שבו נהג נאשם 17 לבלות. אז היו נאשם 18 ואיפרגן צריכים לגרום לנאשם 17 לצאת מהבר, ולאחר מכן היו השלושה יחד צריכים לפגוע בו.

1.6. בתאריך 2.5.06 או סמוך אליו הגיעו י.מ, נאשם 18 ואיפרגן לבר, ברכב מסוג שאינו ידוע בדיוק למאשימה. בהמשך לכך, בהתאם לתוכנית, נכנסו איפרגן ונאשם 18 לבר ויצאו ממנו עם נאשם 17, ואיתו ראובן זליאט (להלן: "**זליאט**") ורונן פרץ.

1.7. מחוץ למועדון שוחחו נאשם 18 ואיפרגן עם נאשם 17, ואז התקרב י.מ לנאשם 17 ותקף אותו בידיו. לאחר מכן נסוג י.מ לעבר הרכב כדי ליטול מתוכו את הסכינים שבהם הצטיידו הקושרים, ואולם הרכב היה נעול. על אף צעקותיו של י.מ לעבר נאשם 18 ואיפרגן, הם לא פתחו את נעילת הרכב. אז התנפל נאשם 17 על י.מ וחתך אותו בצווארו באמצעות סכין שהייתה ברשותו, ולאחר מכן נמלטו נאשם 17 ויתר הנוכחים מהמקום. י.מ נותר על הארץ כשהוא מתבוסס בדמו.

1.8. בהמשך לכך הצליח י.מ להתרחק מהמקום בכוחות עצמו, עצר את הדימום בצווארו באמצעות מגבת שנטל מאחת המסעדות, ועצר מונית כדי לנסוע לבית חולים. משהבחין נהג המונית בפצע המדמם של י.מ הוא סירב להסיעו, ו-י.מ נאלץ לצאת מהמונית. בהמשך הוא הזעיק את תומס, וזה הגיע ברכבו והסיעו לבית החולים לקבלת טיפול.

1.9. עקב מעשיו של נאשם 17 נגרם ל-י.מ חתך שתחילתו בלחי השמאלית וסופו מתחת לתנוך האוזן, באחורי הראש. הוא נזקק לטיפול רפואי ול־37 תפרים.

1.10. בהמשך לכך, במועד שאינו ידוע בדיוק למאשימה – לאחר שי.מ דיווח לה.צ על האירוע – התקיימה פגישה בביתו של ה.צ. בפגישה נכחו בין היתר נאשם 1 ונאשמים 5 ו־6, המקורבים לנאשם 15. סוכם בה כי נאשם 15 יוסיף לנהל את עסקאות הסמים ביפן בשביל הארגון, וכי י.מ יקבל פיצוי כספי.

<u>המחלוקת</u>

2. הנאשם כפר באופן כללי באישומים המיוחסים לו, לרבות חברותו בארגון הפשיעה ולמעט היכרותו עם י.מ. ההגנה לא חלקה בסיכומיה על כך שי.מ נפגע ביפן או על כך שהתקשר לה.צ במועד סמוך שלא ניתן להוכיחו. לטענתה, מעֵבר לעובדות אלה כל פרט בעדות י.מ – שהיא ראיית התביעה המרכזית לביסוס אישום זה – מופרך מניהּ וביהּ או נסתר בראיות אובייקטיביות (סעיף 202 לסיכומי נאשם 17). לגרסת נאשם 17, י.מ נפגע על ידי מעסיקיו לשעבר (של נאשם 17) והוא הגיע למקום, רק לאחר שהאירוע הסתיים.

3. מנגד טענה המאשימה בסיכומיה כי גרסתו של נאשם 17 כבושה ושקרית, וכי לא זו בלבד שאין בעדויותיהם של עדי ההגנה כדי לתמוך בגרסתו, אלא שיש בהן לאמת את עדותו של י.מ בחלקים הנוגעים להם.

<u>הכרעה</u>

4. לאחר שבחנתי בקפידה וביסודיות את כלל הראיות הרלוונטיות, שבמרכזן עדות י.מ, הגעתי לכלל מסקנה, שהוכחו, במידת הוודאות הנדרשת, כל יסודות העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) בצירוף סעיף 3 לחוק המאבק, המיוחסות לנאשם 17 בכתב האישום.
להלן יפורטו נימוקיי.

עדותו של עד המדינה י.מ

<u>הרקע לאירוע: הסכסוך בין י.מ לבין נאשם 15</u>

5. י.מ תיאר בפרטי פרטים את פעילותו בפיתוח החוף הדרומי (י.מ, ראשית, עמ' 3794–3798) ותמך את דבריו במסמכים אובייקטיביים (ת/1236–ת/1246). הוא מסר שכבר בתקופה זו של טיפולו בחוף הדרומי "[...] **התחיל בעצם להתגלע סכסוך ביני ובין אח שלי לגבי כספים**[...]" (י.מ, ראשית, עמ' 3794, שורה 16). לדבריו אחיו, נאשם 15, דרש ממנו, כשותפו, לרשום כל הוצאה ו"[...] **גם כל הוצאות שהיו בדיעבד**[...]", ובכלל זה כספים שהתקבלו מעסקאות סמים ביפן (י.מ, ראשית, עמ' 3794, שורות 17–19 ; עמ' 3799, שורות 8–11).
מעדות י.מ עולה כי במהלך השנים 2005 ו־2006 (י.מ, נגדית, עמ' 4097, שורות 4–5) הוא המשיך בעסקאות סמים, בשותפות עם נאשם 15, שהתמקדו באותה תקופה בייבוא אייס, מריחואנה וגראס (י.מ, ראשית, עמ' 3798–3799 ; נגדית, עמ' 4096, שורות 24–26).

6. י.מ העיד כי לימים גילה שאחיו, נאשם 15, "[...] **גונב את הארגון** [...]" (י.מ, ראשית, עמ' 3799, שורה 4). הוא הסביר שבאותה תקופה הניבו עסקאות הסמים ביפן רווחים גבוהים, וכי בשל צו עיכוב יציאה מהארץ שהוצא נגדו, מי שטיפל בעסקאות הסמים ביפן היה נאשם 15 (י.מ, ראשית, עמ' 3799, שורות 5–11).

7. לדברי י.מ באותם ימים הוא נפגש עם נאשם 1 בביתו של ה.צ. י.מ העיד שנאשם 1 אמר לו: "[...] **או שאח שלך גונב אותי ואותך או שבעצם אתה ואח שלך גונבים אותי ותחליט באיזה צד אתה**[...]" (י.מ, ראשית, עמ' 3799, שורות 21–22). זאת, מאחר שהרווחים מעסקאות הסמים ביפן שהעביר י.מ לארגון היו נמוכים מדי (י.מ, ראשית, עמ' 3799, שורות 11–13, 17–21).

8. בעקבות זאת, וכדי לבדוק את נכונותן של טענות הארגון ואף בשביל להיפגש עם נאשם 15, טס י.מ כמה פעמים ליפן (י.מ, ראשית, עמ' 3799, שורות 23–30). י.מ העיד כי אחת מפגישותיו עם נאשם 15 התקיימה ביוון, בגלל פקיעת התוקף של אשרת השהייה של אחיו ביפן (י.מ, ראשית, עמ' 1799, שורות 23–25, 30). לפגישה זו הגיע נאשם 15 עם נאשם 17, שהיה אחראי באותה עת למחסן הסמים בטוקיו ולהעברת הסמים לרוכשים (י.מ, ראשית, עמ' 1799, שורות 25–27, 30). י.מ סיפר לנאשם 15 על טענות נאשם 1 "[...] **שאנחנו גונבים את הארגון** [...]" (י.מ, ראשית, עמ' 3799, שורות 31–32), אך אחיו דחה את הטענות והסביר שהם הרוויחו כסף רב בעסקאות הסמים ביפן ושאינם זקוקים לארגון. הוא הציע ל-י.מ לעזוב את הארגון (י.מ, ראשית, עמ' 3799, שורה 32 ; עמ' 3800, שורות 1–2).

9. חיזוק לטענות המרמה כלפי נאשם 15 קיבל י.מ מ"סוחלה", שסיפר לו כי בפועל כמות הסמים ששלח נאשם 15 היתה גדולה יותר מזו שעליה דווח ל-י.מ (י.מ, ראשית, עמ' 3800, שורות 4–8).

התערבות הארגון בסכסוך וההחלטה להשתלט על עסקי נאשם 15 ביפן

10. י.מ מסר כי נוכח הטענות שהעלה הארגון כלפי נאשם 15 פנו נאשמים 5 ו-6 לנאשם 1 בבקשה ליישר את ההדורים (י.מ, ראשית, עמ' 3800, שורות 8–9 ; נגדית, עמ' 4097, שורות 29–31, עמ' 4098, שורות 1–2).

11. בד בבד דרש אכא, בשם הארגון, בפגישה בישראל מנאשם 15 סכום של חצי מיליון דולר בגין המרמה בעסקי הסמים. (י.מ, ראשית, עמ' 3800, שורות 9–12).

12. בעקבות אירועים אלה התקיימה פגישת בוררות בביתו של ה.צ, שבה השתתפו בין השאר הבורר, נאשם 1, י.מ ואחיו, נאשם 15. נאשם 1 שמע את דברי י.מ ואחיו ופסק כי על נאשם 15 לשלם לי.מ, לה.צ ולאכא סך 30,000 ₪ מדי חודש, וכי י.מ לא ייסע ליפן (י.מ, ראשית, עמ' 3800, שורות 12–16 ; נגדית, עמ' 4097, שורות 7–8).

13. זמן מה לאחר מכן הסבירו ה.צ ואכא ל-י.מ כי "פסק הבוררות" של נאשם 1 נועד ליצור מצג שווא לפני נאשם 15, שלפיו הסכסוך נפתר כביכול. התוכנית, כך תיארו לי.מ, היא שי.מ יטוס ליפן וישתלט מטעם הארגון על עסקי הסמים. בעודו שוהה שם ידאג הארגון לחסל את אחיו (י.מ, ראשית, עמ' 3800, שורות 16–28 ; נגדית, עמ' 4097, שורות 8–15).

14. י.מ פעל לפי התוכנית. הוא טס ליפן והמתין לחיסולו של נאשם 15. מקץ כחודש ימים של שהייה שם הוא שב לישראל, והתחוור לו שהתוכנית לחיסול אחיו לא יצאה לפועל (י.מ, ראשית, עמ' 3800, שורות 28–30, עמ' 3801, שורות 6–9).

15. בהמשך, במוצאי שבת שבה שהה בביתו של ה.צ, הבחין י.מ שא.צ מצייד את אכא, את פטריק הצרפתי ואת יוחאי הגבוה באקדחים ושהשלושה עוזבים את הבית. בחלוף שעות ספורות הם חזרו, ונתברר כי הם ירו על ביתו של נאשם 1 בחיפה, אך הוא התחבא מאחורי אשתו ולא נפגע (י.מ, ראשית, עמ' 3801, שורות 14–24). לדברי י.מ עוד באותו ערב התקשר אליו נאשם 15 וצרח עליו ששלח אנשים לחסלו (י.מ, ראשית, עמ' 3802, שורות 11–12).

16. לאחר ניסיון החיסול של נאשם 15 נתקיימה פגישה נוספת בביתו של ה.צ, שבה סוכם כי לשם השתלטות על עסקי הסמים של נאשם 15 ביפן ייסעו לשָׁם י.מ ונאשם 18 מטעם הארגון (י.מ, ראשית, עמ' 3802, שורות 16–20). מאוחר יותר, כדי לאפשר את כניסתם של השניים ליפן ולהתגבר על שלטונות ההגירה באותה מדינה, הוצאו להם הזמנות עסקיות בדויות מאת אדם ששמו נועם סלוצקי (להלן: "**סלוצקי**"), שעבד בחברה מקומית (י.מ, ראשית, עמ' 3802, שורות 20–25).

17. י.מ העיד כי אכא סיפר לו שלפי התוכנית המתוארת הוא שוחח עם חיים שטרית, והלה הבהיר באופן שאינו משתמע לשני פנים לנאשם 17, המחסנאי של הארגון, "[...] **שהוא לא יכול יותר להעביר סחורות, פשוט להקפיא הכל**[,] **שלא ימכרו יותר סמים** [...]", וכי אף "[...] **לסוחלה נאמר לא למכור יותר סמים**[...]" (י.מ, ראשית 3802, עמ' , שורות 25–28).

התוכנית להשתלט על עסקי הסמים ביפן

18. לדברי י.מ התוכנית להשתלט על עסקי הסמים ביפן, כפי שהסבירו לו ה.צ ואכא, הייתה שהוא יטוס ליפן וישכנע את נאשם 17 לשתף פעולה איתו. אם יסרב נאשם 17, על י.מ ליזום "[...] **קטטה, תגרה** [...]" עימו. או אז יכניסו נאשם 18 ואיפרגן, שיתלוו אל י.מ, את נאשם 17 לרכב ויכריחו אותו להסיעם לדירת המסתור שבה אוחסנו הסמים (י.מ, ראשית, עמ' 3802, שורות 28–32).

19. י.מ העיד כי בהתאם לתוכנית הוא טס עם נאשם 18 ליפן, דרך הונג־קונג. בהיותם בבית המלון בהונג־קונג שוחחו על הסכסוך, ונאשם 18 סיפר כי נאשם 1 אומר שי.מ הוא "[...] **מקור הבעיה** [...]" ואף הציע לפשר. אף כי י.מ נבהל מדברי נאשם 18 – שהיה אמור להשתלט על נאשם 17 – "[...] **פעלתי בטמטום ולא הקשבתי לחושים הטבעיים שלי** [...]". הוא לא סטה מהתוכנית וטס לאוסקה (י.מ, ראשית, עמ' 3803, שורות 20–32).

20. כשנחתו י.מ ונאשם 18 בנמל התעופה הם עוכבו. רק לאחר שסלוצקי, הדובר יפנית, אישר כי הם אורחיו הם הורשו להיכנס ליפן, ונסעו לעיר הבירה (י.מ, ראשית, עמ' 3804, שורות 1–5). למוחרת היום נפגשו עם איפרגן ועם תומס (י.מ, ראשית עמ' 3804, עמ' , שורות 8–10).

פגישתו הראשונה של י.מ עם נאשם 17 ביפן

21. בבר ברופונגי, אזור של טוקיו, נפגש י.מ עם נאשם 17 כשלצידו נאשם 18 ואיפרגן. לדבריו הוא הפציר בנאשם 17 באותו מעמד: "[...] **אני אומר לך אח שלי גונב אותי, סיבך אותי, אח שלי גונב את הארגון**[...]", אך נאשם 17 מיאן לשתף פעולה. הואיל וכך ביקש ממנו י.מ לצאת החוצה ובצאתו, כמתוכנן, נגח בפניו. תוך כדי הקטטה ביקש י.מ מנאשם 18 ומאיפרגן לסייע לו, אך הם לא עשו דבר. בשלב זה, כך העיד, יצא "סוחלה" מבית הקפה וצעק "[...] **יש מצלמות, משטרה**[...]", ובינתיים נמלט נאשם 17 מהמקום (י.מ, ראשית, עמ' 3805, שורות 12–22).

שיחת הטלפון מה.צ לפני הפגיעה

22. לדבריו של י.מ, משך כשלושה ימים לאחר מכן הוא חיפש את נאשם 17 בטוקיו עד שקיבל, בנוכחות נאשם 18 ואיפרגן, שיחת טלפון מה.צ. הלה אמר לו כי הוא נמצא עם אחיו, נאשם 15, ועם נאשם 1. הוא ביקש מ-י.מ להיפגש עם נאשם 17 פעם נוספת, לאחר שסיפר לו כי זה ניאות, בעקבות שיחה של נאשם 1 עימו, לשתף פעולה (י.מ, ראשית, עמ' 3805, שורות 22–27). י.מ השיב לה.צ כי שלא כדבריו, הוא שמע שנאשם 15 שלח ליפן שני "**רוצחים**" – זליאט ואדם נוסף, שהתגורר במגדל העמק ושאותו לא הכיר – כדי לחזק את נאשם 17. ה.צ ניסה להרגיע את י.מ וביקש להחליף מילים עם נאשם 18 (י.מ, ראשית, עמ' 3805, שורות 27–32, עמ' 3806, שורות 1–2).

23. י.מ, איפרגן ונאשם 18 עלו לרכבו של איפרגן ושמו פעמיהם לפגישה עם נאשם 17. בדרך קנו סכינים (י.מ, ראשית, עמ' 3806, שורות 2–3, 14–15 ; נגדית, עמ' 4952, שורות 18–28).

פגיעתו של נאשם 17 בי.מ

24. כשהגיעו לבר יצא י.מ מהרכב וראה את נאשם 17 עם זליאט ועם האדם ממגדל העמק. נאשם 17 ו-י.מ החלו לצעוד זה לעבר זה. לדברי י.מ, בשלב מסוים הפתיע אותו נאשם 17 במכת אגרוף והפיל אותו ארצה. בקומו לאחר שניות אחדות הוא רץ לכיוון הרכב בשביל שיוכל

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

ליטול סכין וצעק לנאשם 18 ולאיפרגן, שהיו מחוץ לרכב, שיפתחו אותו. בעודו מנסה לפתוח את הרכב סימן נאשם 18 בידו לאיפרגן שלא יפתח את הדלתות. עתה, כשי.מ עומד על יד הרכב, התקדם אליו נאשם 17, ובאמצעות סכין שאחז בידו חתך את גופו באזור הצוואר, מכיוון האוזן לאזור הפנים. י.מ ניסה, בידו השמאלית, למנוע מנאשם 17 להמשיך במעשיו. תוך כדי כך חזה בזליאט מזנק על איפרגן ושמע את המילים "**הוא מת**[,] **הוא מת**" ו"**משטרה**". לבסוף, עקב מעשיו של נאשם 17, נפל י.מ על הקרקע ואיבד את הכרתו.

בחלוף זמן מה התעורר י.מ, הבחין בשלולית דם וביקש לפנותו לבית חולים. כפי שהעיד, בתגובה דחף אותו נאשם 18 לכביש הראשי באומרו "**משטרה, משטרה**" (י.מ, ראשית, עמ' 3806, שורות 17–24, עמ' 3807, שורות 14–22 ; נגדית, עמ' 4955, שורות 6–9).

25. עוד קודם שהתפנה י.מ לבית החולים, כשהוא מתחבא מתחת לגרם מדרגות מאחורי מסעדה סמוכה, הוא טלפן לה.צ. כלשונו, "[...]**צעקתי עליו ואמרתי לו: למה ככה? למה עשית לי את הדבר הזה? אני סמכתי עליך, אמרת לי שאתה נמצא**[...]". ה.צ, כך העיד י.מ, הכחיש שידע על התוכנית לפגוע בו. י.מ הביע באוזניו את כעסו הרב והודיע לו על כוונתו לשוב ארצה. אחר כך התקשר לסלוצקי, וזה הסיע אותו לבית החולים. שם הוא טופל בחדר ניתוח והחתך נתפר. י.מ סיפר שכאשר התעורר ברח מבית החולים (י.מ, ראשית, עמ' 3808, שורות 1–9 ; נגדית, עמ' 4954, שורה 27).

החבלה שנגרמה ל-י.מ

26. ממסמכים רפואיים שהוגשו בהסכמה עולה כי ביום 2.5.2006 הגיע י.מ לבית החולים בכוחות עצמו, כשבגופו חתך שאורכו כ-12 ס"מ "**מהלחי השמאלית עד מתחת לתנוך האוזן בצד האחורי של הראש**", שנגרם כנראה מכלי חד. י.מ טופל במחלקת "**טיפול נמרץ ניתוחי**" באמצעות 37 תפרים (ת/1488). עוד נכתב במסמכים שי.מ ציין כי "**בתאריך 12.5 מתכוון לנסוע להונג-קונג, אבל אמר שרוצה לנסוע לישראל מחר**[...]" (שם).

חזרת י.מ לישראל לאחר הפגיעה בו

27. י.מ העיד כי מחששו שהארגון מנסה לפגוע בו הוא החליט לחזור לישראל בהקדם האפשרי, כפי שעולה אף מהמסמכים הרפואיים. לצורך זה התקשר לסוכן הנסיעות שלו, סיפר לו שנחתך וביקש להקדים את תאריך הטיסה לארץ, נמלט מטוקיו ושב ארצה. תוך כדי כך סירב י.מ להיפגש עם נאשם 18 ועם איפרגן (י.מ, ראשית, עמ' 3808, שורות 12–17).

הפגישה בביתו של ה.צ

28. כשבוע אחרי חזרתו לישראל נעתר י.מ לבקשות ה.צ שיגיע לביתו. לדבריו בשל חששותיו מצפוי לו בביתו של ה.צ הוא סיפר לעוה"ד רונן רבי על הפגיעה בו ; הוא גם ביקש ממנו

שיתקשר אליו אחת לעשר דקות כשיגיע, כדי להביא לידיעת הנוכחים שעורך הדין מודע לכך שהוא נמצא שם וכדי לוודא שלא ייפגע שוב (י.מ, ראשית, עמ' 3808, שורות 17–24).

29. בין המשתתפים בפגישה היו נאשם 1, ה.צ, אכא, א.צ ונאשם 8. נאשם 1, לפי עדותו של י.מ, הביע פליאה על כך שאחיו, נאשם 15, "[...] **ניסה לפרק** [...]" אותו וביקש לשוחח איתו. י.מ שמע את נאשם 1 אומר לטלפון: "[...] **מה**[,] **אתה השתגעת לגמרי, מה ניסית לרצוח את אח שלך?** [...]", אך לא ידוע לו אם אכן דיבר עם אחיו (י.מ, ראשית, עמ' 3808, שורות 25–21). י.מ ציין כי באותו זמן הוא לא חשף לפני הנוכחים את כעסו על ניסיון הפגיעה בו ביפן, במה שכינה "**כיפה אדומה**". לשאלתם בדבר תכניותיו לעתיד ענה כי בכוונתו לטוס לקנדה (י.מ, ראשית, עמ' 3808, שורות 31–32, עמ' 3809, שורות 1–2).

30. י.מ העיד כי לאחר הפגישה בביתו של ה.צ, מחשש לחייו, הוא ברח עם משפחתו לקנדה ומשם פנה לרשויות החוק בארצות הברית בהצעה לשמש עד מדינה (י.מ, ראשית, עמ' 3810, שורות 18–21).

<u>טענת ההגנה כלפי עדות י.מ</u>

31. לטענת נאשם 17 בסיכומיו, גרסת י.מ רצופה קשיים וחצאי אמיתות, הנסתרות בראיות רבות. כך למשל, על פי הטענה, עומדת עדות י.מ בסתירה לעדות עד המדינה ה.צ. במספר נושאים וביניהם:

(1) המניע לנסיעה ליפן – על פי עדות ה.צ., הנסיעה ליפן, היתה יוזמה בלעדית של י.מ, על רקע סכסוך אישי בינו ובין אחיו, נאשם 15, בשל בצע כסף, ולא יוזמה של הארגון, ועל מנת להרחיקו מניסיון החיסול של אחיו, שאחיו יזם בעצמו.

(2) היוזמה לצירוף נאשם 18 לנסיעה – לטענת ה.צ., י.מ הוא שביצע זאת (עמ' 2366, שורות 4-8), בניגוד לטענת י.מ לפיה ה.צ. ואכא החליטו על כך.

(3) הכחשת ה.צ. את ניסיון חיסול נאשם 15, הנטען על ידי י.מ, במסגרת הארגון (עמ' 2842, שורה 31).

(4) הכחשת ה.צ. היכרות עם זליאט, העומדת בסתירה להודעת י.מ בחקירתו במשטרה (ת/1348, עמ' 4, שורה 32 ואילך) כי ה.צ. מסר לו את המידע אודות מקום הימצאו של זליאט, ופרץ.

32. גרסת י.מ, לפיה לאחר הפגיעה בו סיפר על נסיבות הפציעה וזהות הפוצע עומדת בסתירה לעדויות עדי ההגנה יניב אלדר ועו"ד רבי.

33. עדות י.מ עומדת בסתירה לגרסה שמסר, כפי שתועדו בדו"ח ה-DNA, משנת 2007, לפיו הותקף על ידי שני אנשים, זליאט ואדם נוסף שאינו מוכר לו (ת/1265, עמ' 5, פסקה 25) בדומה לגרסה שמסר לעו"ד רבי, בשפת אמו.

34. אף ביחס לתיאור אירוע הפגיעה עצמו נטען בסיכומי ההגנה כי גרסת י.מ ביחס לעיתוי השיחה עם ע.צ. במהלך האירוע, אינה עקבית וכי בהודעות קודמות במשטרה, מהשנים 2008, 2012 ו-2015 מסר י.מ גרסאות שונות (סעיפים 179-182 לסיכומי נאשם 17).

35. ההגנה טענה בסיכומיה שיש בהימנעות התביעה מהעדת פלוצקי – שלטענת י.מ פינה אותו לבית החולים – כדי לפעול לחובתה, דהיינו, יש להניח כי הוא אינו מאשר את גרסת י.מ ולפיכך יש לראות בהימנעות זו מעין "סיוע סותר", המפחית ממשקל עדות י.מ (סעיפים 184, 178, 267 ו-276 לסיכומי נאשם 17).

36. העדר הגיון בגרסת י.מ המתבטא, בין היתר, בהסכמתו להגיע לאחר הפגיעה בו, לפגישה בביתו של ה.צ. בהשתתפות האנשים שניסו לפגוע בו.

<u>מהימנות ומשקל עדות י.מ</u>

37. עדות י.מ אינה חפה מקשיים. על מרביתם הצביע בתבונה ב"כ נאשם 17 בסיכומיו. כפי שצוין, י.מ העיד בפנינו, משך למעלה מ-20 ישיבות, במהלכן נחקר חקירות שתי וערב מתישות על ידי ב"כ הנאשמים ועומת עם שלל עדויות וראיות, באופן שניתנה לבית המשפט האפשרות להתרשם באופן מעמיק ובלתי אמצעי מעדותו.

38. לאחר שבחנתי בקפידה וביסודיות את עדות י.מ בכלל, וביחס לאישום זה, בפרט, ואת טענות נאשם 17 כלפי עדותו, כפי שפורטו בהרחבה לעיל, תוך השוואתן לעדויות ולראיות הרלוונטיות, מצאתי שיש ליתן אמון בליבת גרסתו של י.מ ביחס לאירוע הדקירה, ובמיוחד לזהות הדוקר – נאשם 17.

39. י.מ נחקר ארוכות וממושכות על אודות אירוע הדקירה שהתרחש כ-12 שנים לפני מתן עדותו, תוך התמקדות בדקויות של אמירותיו בחקירות קודמות, לפני שנים רבות, ובסתירות הנוגעות לפרטי הפרטים של האירוע, שאין בהן כדי להשליך על השאלות העיקריות שבמחלוקת (כגון השלב המדויק של שיחתו הבלתי מוכחשת עם ה.צ. במהלך האירוע, ועוד).

משך עשרות שנים ניסיון שיפוטי הופיעו בפני חברי המותב עדים רבים מספור. אין ספק שי.מ הוא עד יוצא דופן. ניכר בי.מ שניחן בזיכרון בלתי רגיל וביכולת לשחזר אירועים, בפרטי פרטים. התרשמות זו נכונה ביתר שאת ביחס לאירוע הדקירה, שניכר היטב כי הוא צרוב באופן מיוחד בזיכרונו של י.מ עם זאת לא ניתן להתעלם מכך שעדותו של י.מ נמסרה שנים רבות לאחר האירוע וכי בסופו של דבר, ועל אף מעלות זיכרונו, גם על י.מ חלות מגבלות מסוימות של הזיכרון האנושי.

במצב דברים זה, מרבית הסתירות עליהן הצביעה ההגנה, מצויות בשולי האירוע, ולמרות החקירות הנגדיות, האגרסיביות לעיתים, עמד י.מ על ליבת גרסתו. למרבית הפליאה, בשום שלב, לא הוטחה בי.מ גרסתו הכבושה של נאשם 17.

בנסיבות אלה, בהתווסף לטעמים שפורטו לעיל – מתגמד משקלן של הסתירות בעדות י.מ, וליבת גרסתו מקבלת משנה תוקף.

40. ביחס לדו"ח ה-DNA מיום 16.4.07 שהועלה בסיכומי ההגנה (ת/1265, סעיף 25).

בחינת תוכן הדו"ח מלמדת שנרשם כי י.מ אמר שנאשם 1 <u>שלח שני אנשים</u> – ראובן זליאט ואדם ששמו לא ידוע מישראל לפגוש אותו וכי אחרי שאנשים אלה הגיעו לטוקיו, הותקף י.מ על ידי "**<u>אנשים לא מזוהים</u>**".

מתיאור זה לא ברור האם שני האנשים שנשלחו <u>לפגוש</u> את י.מ, הם גם האנשים הלא מזוהים שתקפו אותו. בתיאור התוקפים לא צוין מספרם ולא זהותם. מנגד, אחד האנשים שנשלחו לפגוש את י.מ מזוהה (זליאט).

זאת ועוד. בדו"חות אחרים של ה-DNA התייחס י.מ מפורשות לזהות הדוקר – נאשם 17. כך למשל, בדו"ח מוקדם מיום 15.3.07 צוין מפורשות כי י.מ מסר שנאשם 17 ניסה לחתוך את י.מ בגרונו (ת/1264, עמ' 2, סעיף 5).

גם בדו"ח מאוחר יותר של ה-DNA מיום 29.3.10, מצוין ש-י.מ מסר מפורשות ש"**הותקף וגרונו נחתך על ידי מטיטה (בן שטרית)**" – נאשם 17 (ת/1290, עמ' 3, סעיף 10).

41. אף בחינת גרסאות י.מ בהודעותיו במשטרה מהלך השנים, מלמדת שליבת גרסתו – ובמיוחד ביחס לזהות התוקף – נאשם 17 – יציבה ועקיבה.

בהודעה מיום 8.7.08 מסר י.מ תיאור זהה, כמעט לחלוטין, של כל שלבי השתלשלות אירוע תקיפתו, החל מנסיעתו ליפן, דרך הונג־קונג, להשתלט על מחסן הסמים, ביחד עם נאשם 18 ואיפרגן, המפגש הראשון עם נאשם 17 שנסתיים בבריחתו, השיחה עם ה.צ. שביקש ממנו להיפגש שוב עם נאשם 17, ההצטיידות בסכינים, אירוע הפגיעה שבו נכחו נאשם 17, זליאט ואדם נוסף, אירוע הפגיעה שהסתיים בכך שיעקב מטיטה, נאשם 17 "**חותך אותי בצוואר**", השיחה עם ה.צ ופינויו לבית החולים (ת/1299, עמ' 9-1).

בהמשך תיאר י.מ, באופן דומה לעדותו, אף את השתלשלות האירועים לאחר שובו ארצה: הפגישה עם עו"ד רבי ובקשתו שיתקשר אליו, הפגישה בבית ה.צ., הפנייה לסוכן הנסיעות יניב אלדר (ת/1299, עמ' 10-12).

ראו גם הודעת י.מ מיום 9.7.08 (ת/1300 א, עמ' 62, שורות 35-6); הודעה מיום 13.4.12 שם מסר י.מ, בין היתר, כי נאשם 17, ביחד עם זליאט, ניסה לרצוח אותו באמצעות שיסוף גרונו (ת/1329, עמ' 34, שורות 35-14); הודעה מיום 14.5.15, שם מסר י.מ שסיפר לאלדר כי נאשם 17 חתך אותו בפניו (ת/1345, עמ' 2, שורות 35-31); בהודעה מיום 24.5.15 חזר י.מ על תיאור הפגיעה בו על ידי נאשם 17 (ת/1347, עמ' 3, שורות 36-19).

אף בעניין הפגישה המקדימה, במהלכה תוכננה ההשתלטות על חלקו של נאשם 15 בעסקי הסמים ביפן, מסר י.מ גרסה דומה ומפורטת בהודעתו במשטרה מיום 11.7.08 (ת/1303, מעמ' 7 שורה 32 ועד עמ' 12 שורה 16).

לעניין השיחות המבוקרות ראו גרסתו הדומה של י.מ בהודעותיו מיום 13.4.12 (ת/1328 א מעמ' 9 שורה 1 עד עמ' 10 שורה 14) ומיום 25.5.15 (ת/1348 א, מעמ' 8 שורה 9 עד עמ' 9 שורה 21).

42. לסיכום, מכל הטעמים המפורטים לעיל, ליבת עדות י.מ, בכל הקשור להשתלשלות הפגיעה בו ביפן, ובמיוחד העובדה שנאשם 17 הוא שחתך אותו באמצעות סכין, כפי שתיאר, הותירה רושם מהימן בליבי ומצאתי ליתן לה משקל משמעותי.

43. לעדות י.מ נמצאו חיזוקים אובייקטיביים ומשמעותיים המהווים סיוע בעוצמה הנדרשת, כפי שיפורט להלן.

<u>חיזוקים לגרסת י.מ</u>

44. חיזוקים בעלי משקל של ממש לעדות י.מ נמצאו בעדויות עדי המדינה ה.צ וא.צ. וכן בעדות תומס, ובעדויות חלק מהנאשמים, לצד ראיות נוספות – הכול כפי שיפורט להלן.

<u>עדותו של עד המדינה ה.צ</u>

הרקע לנסיעה ליפן

45. ה.צ. העיד שי.מ הביע באוזניו את כוונתו לנסוע ליפן בעקבות הסכסוך כדי להשתלט על עסקי הסמים של אחיו, נאשם 15 (ה.צ, ראשית, עמ' 2365, שורות 28–30, עמ' 2366, שורה 22).

הצטרפות נאשם 18 לנסיעה

46. לדברי ה.צ, י.מ רצה שנאשם 18 ייסע עימו ליפן ויעזור לו במימוש תוכניתו (ה.צ, ראשית, עמ' 2366, שורות 14–18). ה.צ מסר כי י.מ ונאשם 18 "**סגרו**" זאת בנוכחותו, בפגישה בביתו (ה.צ, ראשית, עמ' 2366, שורות 18–23).

דיווח י.מ לה.צ בזמן אמת על הפגיעה בו

47. ימים ספורים לאחר נסיעתם של י.מ ונאשם 18 ליפן, כך סיפר ה.צ, טלפן אליו י.מ "[...] **בפאניקה וצעקות ואומר לי: 'הרגע חתכו אותי בפנים, שלחתי את זכריה** [נאשם 18] **והוא עמד בצד ולא עשה כלום'**[...]" (ה.צ, ראשית, עמ' 2366, שורות 25–27; נגדית, עמ' 2763, שורות 17–18, עמ' 2774, שורות 18–20). עוד ציין ה.צ כי י.מ האשים אותו "[...] **שאני עשיתי לו כיפה אדומה ושאני שלחתי אותו בכוונה שיחתכו אותו**[...]" (ה.צ, נגדית, עמ' 2763, שורות 29–30).

זהות הפוגע ב-י.מ

48. ה.צ העיד כי שאל את י.מ "[...] **מי חתך אותך, אז הוא אמר לי בחור שעובד עם משה** [נאשם 15]**, קוראים לו מטיטה**[...]" (ה.צ, ראשית, עמ' 2366, שורות 27–28; נגדית, עמ' 2763, שורות 23–24). לדבריו עד אותו רגע לא הכיר את "מטיטה" (ה.צ, ראשית, עמ' 2366, שורה 28), אך בהמשך שמע את שמו פעמים נוספות (ה.צ, נגדית, עמ' 2764, שורה 12, עמ' 2773, שורות 1–5).

השיחה עם נאשם 18

49. לגרסת ה.צ., בעקבות דבריו של י.מ הוא התקשר ביוזמתו לנאשם 18. נאשם זה אישר את פציעתו של י.מ, אבל סיפר על התרחשות שונה, שבה י.מ "[...] **עבר ונתן למטיטה הזה איזו מכה ברגל וזה התעצבן, קם וחתך אותו, לא היה שום קשר לעבודה שלהם**[...]" (ה.צ, ראשית, עמ' 2366, שורות 28–31; נגדית, עמ' 2764, שורות 14–28).

<u>משקל עדותו של ה.צ</u>

המחלוקת

50. המאשימה סברה כי בעדות ה.צ יש חיזוק משמעותי לגרסת י.מ בדבר הסכסוך והתערבות הארגון בו, ובמיוחד לגרסתו על זהות הפוגע בו – נאשם 17.

51. לטענת ההגנה לא זו בלבד שאין בעדות ה.צ כדי לחזק את גרסת י.מ, אלא שיש בה לפגום ממש במשקלה ובאמינותה. זאת, נוכח סתירות בין הגרסאות כמעט בכל נושא, ובין היתר, המניע לנסיעה ליפן; זהות היוזמים אותה; השאלה אם יזמו אותה למען הארגון ובשמו; ניסיון החיסול של נאשם 15; ההיכרות עם נאשם 18; המסע להחזרת כלי הנשק.

52. לאחר בחינת עדויותיהם של י.מ ושל ה.צ וטענות הצדדים, אין חולק כי אין זהות מלאה בין הגרסאות שהשמיעו עדים אלה (דיון מפורט במשמעות הנודעת לסתירות אלה ראו בפרק העוסק במהימנות עדותו של י.מ). אומנם להתעלם מהסתירות אי־אפשר, ועם זאת בכל הנוגע לשני נושאים שבליבת גרסתו של י.מ – זהות הפוגע בו, נאשם 17, והסכסוך – נמצא בעדותו של ה.צ חיזוק של ממש. בשים לב לנושאים שבהם ישנן סתירות, שמרביתם אינם בליבת המחלוקת, ובמיוחד לאור חלוף הזמן ומגבלות הזיכרון האנושי – המסקנה היא שיש בעדות ה.צ. כדי לחזק את גרעין האמת בגרסת י.מ על הפגיעה בו בידי נאשם 17, על רקע הסכסוך, בשליחות הארגון ולמענו. הכול – כפי שיפורט להלן.

זהות הפוגע

53. ה.צ. מסר גרסה עקיבה לאורך כל עדותו שלפיה י.מ אמר לו זמן קצר אחרי אירוע האלימות כי נאשם 17 הוא שפגע בו. גרסתו בעניין זה הותירה רושם מהימן בעיני. למען הסר ספק, מצאתי ליתן בה אמון. לא נעלמה מעיני טענת ההגנה כי ה.צ. כלל לא זכר את האירוע, כפי שעולה מהגרסה שנתן בחקירתו במשטרה (ת/936א, עמ' 35, שורה 1). עם זאת, בחינה של כלל גרסתו בחקירה מעלה כי הוא זכר את שיחת הטלפון שבה אמר לו י.מ ש"מטיטה" חתך אותו והביע את זעמו עליו, אך לא זכר את פרטי האירוע בכללותם. בהתחשב בכך שה.צ לא השתתף באירוע ולכך שלא נכח במקום שבו התרחש, אלא רק קיבל דיווח בזמן אמת על אודותיו (מ-י.מ ומנאשם 18), ונוכח הזמן שעבר – סבורני שאין בכוחם של דבריו אלה של ה.צ. בחקירתו כדי לפגום במשקל עדותו, או בתרומתה לחיזוק גרסתו של י.מ בדבר זהות הפוגע ועיתוי הדיווח שלו, מעט לאחריו.

54. מאותם טעמים נראה לי שאף השיבוש הקל במסירת כינויו של נאשם 1 בחקירה, "מטטה" במקום "מטיטה", אינו גורע ממהימנות גרסתו של ה.צ. אדרבא, הוא יכול דווקא ללמד על האותנטיות שלה.

55. הואיל ועדות ה.צ. נוגעת לאמרת י.מ, שנאמרה סמוך למעשה האלימות, כי נאשם 17 חתך אותו, מקובלת עליי עמדת המאשימה שלפיה מדובר בחריג לעדות מפי השמועה העומד בכל תנאיו של סעיף 10 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א–1971, ולפיו –

> **"עדות על אמרה שאמר אדם שנעשה בו, לפי הטענה, מעשה אלימות, והאמרה נוגעת לאותו מעשה או לנסיבות־לואי שלו, תהא קבילה אף אם האדם שאמר אותה אינו נוכח כעד ואף אין להביא למשפט משום שהוא נפטר או תשוש או חולה או נעדר מן הארץ, ובלבד שנתקיימה באותה אמרה אחת מאלה:**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

(1)היא נאמרה בשעת מעשה האלימות, או בסמוך לאחריו, או לאחר שהיתה לו ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו;
(2)היא נוגעת למעשה האלימות לפי סדר האירועים עד כדי היותה חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה;
(3)היא נאמרה בשעה שהוא היה גוסס, או האמין שהוא גוסס, בעקבו של מעשה האלימות."

<u>עדות עד המדינה א.צ</u>

56. א.צ. העיד כי י.מ נהג להגיע עם חבריו של אביו לביתם וכי היה שותף עם אחיו, נאשם 15, בעסקי סמים בעולם (א.צ, ראשית, עמ' 3308, שורות 23–28).

57. לדברי א.צ בשלב מסוים הסתכסכו י.מ ונאשם 15. העד זכר כי אחר שובו של י.מ מיפן "[...]**ראיתי אצלו צלקת או פלס**[ט]**ר** [...] **בין הצוואר לפרצוף**[...] **ואני זוכר שהוא סיפר לנו שאח שלו משה שלח בחור בשם יעקב מטיטה לחתוך אותו בפרצוף, לדקור אותו**" (א.צ, ראשית, עמ' 3313, שורות 7–12).

58. סבורני שיש בעדותו המתוארת של א.צ. אימות לגרסת י.מ, שכן הוא שמע את הדברים מ-י.מ בזמן אמת, מייד בשובו לישראל אחרי הפגיעה שספג.

<u>עדות תומס</u>

59. שמעון אוחנה, המכונה "תומס" (להלן: "**תומס**") עסק בתקופה הרלוונטית לאישום בסחר בסמים ביפן (תומס, ראשית, עמ' 5416, שורות 18–19). מעיסוקו זה הכיר את המעורבים באירוע, ובהם נאשמים 15, 17 ו־18, י.מ ואיפרגן (תומס, ראשית, עמ' 5412, שורות 31–32, עמ' 5413, שורות 9–18, עמ' 5426, שורות 3–22).

60. תומס העיד שידע, גם מפי נאשם 15 וגם מפי נאשם 17, כי הם שותפים בעסקי הסמים (תומס, ראשית, עמ' 5425, שורות 23–32).

הסכסוך

61. עוד ידע תומס לספר על סכסוך בין י.מ לנאשם 15 שנבע מעסקי הסמים (תומס, ראשית, עמ' 5426, שורות 13–16) וכי נאשמים 15 ו־17 ביקשו ממנו לומר ל-י.מ לצאת מיפן (תומס, ראשית, עמ' 5426, שורות 17–20, 30–31, עמ' 5427, שורה 1).

האירוע

62. תומס הגיע לבילוי ב"ספורט בר קפה" לאחר שנאשם 17 פנה אליו. בתוך הבר ראה את י.מ, את נאשמים 17 ו־18 ואת איפרגן (תומס, ראשית, עמ' 5427, שורות 2–8). בשלב מסוים יצא החוצה והבין ששניות ספורות לפני כן פרצה תגרה ושי.מ נפגע (תומס, ראשית, עמ' 5427, שורות 16–20).

63. עיקר חילוקי הדעות בין הצדדים ניטש בעניין התרומה שהרימה עדות תומס לבירור השאלה המרכזית השנויה במחלוקת בין הצדדים – עצם נוכחותו של נאשם 17 במקום האירוע. זאת, להבדיל מחלקו של הנאשם במעשי האלימות, שעל הכול מוסכם כי תומס לא היה עד ראייה לו.

נוכחות נאשם 17 במקום האירוע

64. חששו העמוק של תומס ממתן עדות אודות מעורבותם של נאשמים 17 ו־18 באירוע ניכר היטב כל אימת שנשאל בעניין זה. רושם זה, שהיה כה מוחשי, מצא את ביטויו הן בתשובותיו המשתנות הן בשפת גופו, שלא היה ניתן לטעות בה ושנחרטה היטב בזיכרון (ראו את הדברים שאמר ב"כ המאשימה בנושא תוך כדי חקירתו הנגדית של העד ראו בעמ' 5464, שורות 13–16). בראשית חקירתו הראשית, כשנדרש תומס לזהות הנוכחים באירוע, הוא לא הזכיר את נאשם 17 (תומס, ראשית, עמ' 5427, שורות 3–20). משנשאל את מי עוד ראה, השיב: "**שמעתי שיעקב** [נאשם 17] **היה, לא ראיתי אותו**" (תומס, ראשית, עמ' 5427, שורות 21–22). אז רוענן זיכרונו ותשומת ליבו הוסבה לכך שלא ענה לשאלה. על כך הגיב במילים: "**זה מה שאני אומר, שלא ראיתי את יעקב מטיטה בחוץ. בפנים ראיתי אותו**" (תומס, ראשית, עמ' 5427, שורות 23–25). לאחר שתומס אישר כי בהודעתו במשטרה אמר את האמת כאשר העיד על נוכחות נאשם 17 באירוע (תומס, ראשית, עמ' 5431, שורות 4–5), הוא שינה את גרסתו ומסר כי לא ראה את נאשם 17 בפנים (תומס, נגדית, עמ' 5442, שורות 30–32, עמ' 5443, שורות 1–9) וכי לא זכור לו שראה אותו בחוץ (תומס, ראשית, עמ' 5443, שורות 10–11). בחקירתו החוזרת, אחרי שרוענן זיכרונו מהודעתו במשטרה, ענה כך תומס לשאלה איפה ראה את נאשם 17 באירוע: "**בחוץ**[...] **בפנים לא ראיתי אותו, בחוץ כן**" (תומס, חוזרת, עמ' 5466, שורות 2–6).

65. בסיכומיה טענה ההגנה שריבוי גרסאותיו של תומס, השינויים שחלו בתשובותיו והצורך לרענן את זיכרונו שוב ושוב ממחישים עד כמה לא ניתן לבסס ממצא על עדותו. על פי הנטען תומס מסר תשובות שמיקמו את נאשם 17 בכל מקום ובשום מקום, ולא נדרש למועד. הגרסה העקיבה היחידה שמסר, אליבא דהגנה, היא שבזמן התקיפה הוא נמצא בתוך הבר ושאחרי שנגמרה יצא החוצה.

66. ככל שמדובר במקום הימצאו המדויק של נאשם 17 תוך כדי האירוע, בתוך הבר או מחוצה לו, מקובלת עליי עמדת ההגנה שלפיה גרסאותיו המשתנות של תומס אינן מאפשרות לבסס ממצא בעניין זה, ברמת הוודאות הנדרשת, על עדותו. עם זאת, ככל שהדברים אמורים בעצם נוכחותו של נאשם 17 במקום האירוע בעת התקיפה, מצאתי ליתן משקל להתרשמותי הברורה מהאימה שהפילה על העד האפשרות שיקשור את מי מהנאשמים למעשי האלימות. לאור האמור מאמין אני אפוא לתומס שנאשם 17 נכח במקום האירוע וסבור שניתן לקבוע כך על סמך עדותו, במידת הוודאות הנדרשת.

<u>המסמכים הרפואיים</u>

67. במסמכים הרפואיים (ת/1488) יש חיזוק מהותי למהימנות הגרסה שפרס י.מ על הפגיעה בו, בשני היבטים. הראשון מצוי בתיעוד עצם הפגיעה, התואמת את גרסתו. השני נעוץ בתיעוד דבריו לרופאים על אודות רצונו לעזוב את יפן כבר למוחרת, שלא על פי התכנון המקורי – אף זאת באופן התואם את גרסתו.

<u>שיחות מבוקרות</u>

המחלוקת

68. בסיכומיה הפנתה המאשימה לשתי שיחות מבוקרות שקיים י.מ לבקשת גורמי החקירה האמריקאים, האחת עם ה.צ (נ/78) והשנייה עם נאשם 15 (ת/2211). המאשימה סברה כי שיחות אלה מאמתות את גרסת י.מ ומחזקות אותה. ב"כ הנאשם טען בסיכומיו כי דווקא בשיחות אלה יש כדי להחליש את גרסת י.מ, וכי אין ליחס משקל של ממש לדברי י.מ במהלך השיחות שכן, להבדיל מהשיחות שנקלטו בהאזנת סתר בהן לא ידעו הדוברים כי הם מוקלטים, אין מדובר בשיחות אותנטיות ואין לראות בהן אלא המשך עדותו של י.מ באמצעים אחרים.

דיון

69. ביחס לשיחה הראשונה, (נ/78) אין מחלוקת בין הצדדים כי י.מ ו-ה.צ משוחחים על אודות אירוע הפגיעה ביפן. המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בשאלת המשקל הראייתי שיש ליחס לתוכן השיחה. לטענת המאשימה, מתוכן השיחה עולה הכעס של י.מ והאשמה שהוא תלה בה.צ בשל הפגיעה בו, ויש בשיחה כדי ללמד על כך שהאירוע כולו הוא פרי תכנון שנעשה בארץ כאשר י.מ נשלח ליפן יחד עם נאשם 18 מטעם הארגון.
לטענת ההגנה דווקא לדבריו של ה.צ בשיחה יש ליחס משקל ראייתי משמעותי המחליש את גרסת י.מ על פי הטענה, אכן י.מ הותקף ביפן או על ידי שניים אחרים שאותם כינה בעצמו רוצחים, רונן פרץ וזליאט שכבר אינם בין החיים או על ידי אדם אחר שאף הוא אינו עוד בין החיים. על פי שתי אפשרויות אלה הפוגע בוודאות אינו נאשם 17.

יש טעם בטענת ההגנה כי השיחות המבוקרות ככל שהן מתייחסות לדבריו של י.מ, אינן אותנטיות לחלוטין, שכן להבדיל מבני שיחו י.מ היה מודע לכך שהשיחות מוקלטות ולפיכך לא ניתן לשלול את האפשרות שדבריו לא היו בלתי מתוכננים. עם זאת, ככל שהדברים מתייחסים לדברי בני שיחו של י.מ, שלא היו מודעים לכך, שהשיחות מוקלטות, אין לקבל את טענת ההגנה כי הן נטולות משקל ראייתי משום שיש במשמעות של שילוב דברי י.מ ותשובות בני שיחו – ה.צ בשיחה נ/78 ונאשם 15 בשיחה ת/2211 – משום חיזוק מסוים לגרסת י.מ זאת לאור תגובות ה.צ ונאשם 15 לגרסת י.מ בדבר אירוע הפגיעה בו ביפן, שיש בהן משום אישור לדברי י.מ בשיחות אלה.

70. האמירות המרכזיות בשיחה **נ/78** שיש לראות בהן חיזוק למהימנות גרסת י.מ מצויות, בין היתר, בדבריו בשיחה זו – למשל כי כאב לו **"שעלה לשם עם בן אדם וש-ה.צ הבטיח לו שלא תיפול שערה משערות ראשו"** (עמ' 5), ובהמשך שכאב לו על כך שהבן אדם שהכניס עמד ולא עשה דבר (עמ' 16). בעדותו הסביר י.מ שהכוונה לנאשם 18 (י.מ, ראשית, עמ' 3810, 3811).
חיזוק משמעותי יותר לגרסת י.מ נמצא בחלק מדברי ה.צ. בשיחה ובין היתר, דבריו ל-י.מ שרימו ושיקרו אותו כשהמקרה קרה (עמ' 6) וכי השניים מדברים על **"האסבנה"** ועל נאשם 15 ועל כך שהאסבנה אמר לנאשם 15 לא לדבר עם י.מ יצוין כי ה.צ אישר ש"האסבנה" הוא הכינוי של י.מ לנאשם 1 (ה.צ, ראשית, עמ' 2888).

השיחה עם נאשם 15 (ת/2211)

71. בחינת תוכן השיחה מלמדת כי יש בה חיזוק לעדות י.מ בשני היבטים, הן ביחס לנסיבות הפגיעה בו הקשורות בסכסוך בינו לבין נאשם 15 והן באשר לזהות הפוגע, נאשם 17, המכונה "איינשטיין", המקורב לנאשם 15. יצוין כי שיחה זו הושמעה לנאשם 15 במהלך עדותו והוא אישר כי הדובר הוא י.מ

72. לטענת ההגנה, טעם נוסף להימנע ממתן משקל ראייתי לשיחה מבוקרת זו נעוץ כך ששיחה זו לא זכתה להתייחסות כלשהי בחקירתו הראשית של י.מ
אין כל ממש בטענה זו. י.מ נחקר על תוכן השיחה במסגרת חקירתו הנגדית ואף נאשם 15 התייחס אליה בפירוט. אין בידי לקבל אף את טענת ההגנה כי משיחה זו ניתן ללמוד שי.מ החליף בין זליאט לבין הנאשם. מקובלת עליי טענת י.מ שכלל לא ידע על מותו של זליאט עד למועד בו הוצגה לו עובדה זו על ידי הסנגורים (י.מ, נגדית, עמ' 4965).

עדויות הנאשמים האחרים

<u>עדות נאשם 1</u>

73. סבורני שבעדותו של נאשם 1 ניתן למצוא חיזוק מסוים לגרסת המאשימה באישום זה, בכך שאישר את קיומו של סכסוך בין י.מ לבין נאשם 15 שסיפר לו על כך במהלך כליאתם

המשותפת בבית סוהר בארה"ב ושי.מ ניסה לחסלו (נאשם 1, עמ' 7062, שורה 30 ועמ' 7063, שורה 7, עמ' 7780 שורות 27-18) וכן באישורו את הפגישה בביתו של ה.צ, שעליה העידו הן ה.צ והן י.מ, שאליה הגיע י.מ עם חתך בפניו (נאשם 1, עמ' 7782, שורה 25 ועמ' 7783 שורה 13).

74. בעדותו בבית המשפט – למרות הכחשתו במענה לכתב האישום ולאור הראיות – הודה נאשם 15 בקיומו של סכסוך בינו לבין אחיו י.מ אך טען כי הרקע לסכסוך הוא מחלוקת ירושה. ההגנה לא חלקה על עצם קיומו של הסכסוך וביחס לרקע לו ביקשה למצוא חיזוק בעדות ה.צ שטען כי מדובר בסכסוך אישי בין אחים שאין לו כל קשר לארגון.
לטענת המאשימה, טענת נאשם 15 כי מדובר בסכסוך ירושה היא טענת כזב.
במחלוקת זו מקובלת עליי עמדת המאשימה. מכלל העדויות בעניין הסכסוך בין האחים עולה בבירור כי מדובר בסכסוך על רקע "עסקי", חלוקת כספי עסקאות הסמים. בנוסף, לא הוגשהלבית המשפט ולו בדל ראיה לתמיכה בטענת נאשם 15 כי מדובר בסכסוך ירושה. זאת ועוד. משנתבקש נאשם 15 להתייחס לכך סירב למסור פרט כלשהו או להתייחס לתחום עיסוקו ביפן והשיב כי עניין זה לא קשור כלל לכתב האישום (נאשם 15, עמ' 10855 שורות 24 עמ' 10859 – 10860, עמ' 10909 שורות 10-3).
נאשם 15 אישר בעדותו כי ניסו לרצוח אותו בביתו שבבת גלים והאשים בכך את י.מ (נאשם 15 עמ' 10845, שורה 23, עמ' 10846, שורה 9).
בחינת תוכן השיחה המבוקרת עם י.מ (ת/2211) מלמדת כי הסברו של נאשם 15 על אודות הרקע לסכסוך, כביכול סכסוך ירושה, אינו מתיישב עם תוכן השיחה. בנוסף, ובניגוד לטענת נאשם 17, נאשם 15 לא טען כי הכינוי "איינשטיין" מתייחס לזליאט (נאשם 15, עמ' 10949 – 10974).

<u>עדות נאשם 18</u>

הגרסה ביחס לסכסוך בין י.מ לנאשם 15 וביחס לאירוע הפגיעה

75. אומנם נאשם 18 אינו מואשם באישום זה, אך לאור העובדה שלפי גרסת י.מ הוא השתתף באירוע, מסר נאשם 18 את גרסתו לאירוע הפגיעה בי.מ ביפן.
יוטעם כי עדות נאשם 18 בהקשר זה הייתה עדות מתכחשת, שניכר בה כי נאשם 18 עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו מהמעשים המיוחסים לו. כך, למשל, נאשם 18 הכחיש מכול וכול את עיסוקו בסמים, יחד עם י.מ או בכלל באותה תקופה, וטען שעבד ב"באסטות" (נאשם 18, עמ' 11278, שורות 5-1). עם זאת אישר נאשם 18 שהכיר והסתובב בקרבתם של מי שהיו מעורבים בעסקאות סמים באותה תקופה, משה אדרי (עמ' 11279, שורות 16-7), נועם סלוצקי, סוחלה, מאיר איפרגן, לואי ריימונד ותומס (עמ' 11240, שורות 8-7, עמ' 11241, שורות 6-1). ביחס לאירוע הפגיעה בי.מ אישר נאשם 18 שנסע עם י.מ ליפן ואישר את היכרותו עם המעורבים השונים. לדברי נאשם 18, ה.צ שלח אותו לנסוע עם י.מ ליפן על מנת "לעזור לו במשהו" (נאשם 18, עמ' 11235, שורות 29-26).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

נאשם 18 הסביר כי היה צריך "לעלות" ליפן ולכן הסכים לבקשת ה.צ. נאשם 18 אישר את דברי י.מ ביחס להכנת "תיק נסיעה", מסמכים לצורך הצגה לרשויות ההגירה ביפן המצביעים על כך שי.מ ו נאשם 18 הגיעו ליפן לצורך עסקים. עוד אישר נאשם 18 את שהייתם המשותפת שלו ושל י.מ, במלון בהונג־קונג בדרכם ליפן (נאשם 18, עמ' 11235 שורות 32-29 ו-11236 שורה 1).

לדברי נאשם 18, כשבועיים לאחר שהגיע עם י.מ ליפן (נאשם 18, עמ' 11236, שורות 16-14 ועמ'11247 שורות 32-28), ההזדמנות הבאה שראה אותו הייתה ביום הפגיעה, ב"ספורט קפה" כאשר לגרסתו, בזמן הפגיעה, שהה בתוך המועדון (עמ' 11236, שורות 11-10). בהמשך, לדבריו, ראה נאשם 18 את י.מ עם יד על הפנים ו-י.מ האשים אותו שהפקיר אותו ולאחר מכן עלה על מונית ונסע.

נאשם 18 הסביר שגרסתו בחקירתו הראשית, שונה מגרסתו בחקירותיו במשטרה – בין היתר כי אינו יודע דבר על ניסיון הפגיעה בי.מ (ת/511ב, עמ' 3 שורה 24) שאותה נימק: "**אתה מכיר מישהו שבא למשטרה עבריין שישר בא ומספר את האמת מה שהיה ומה שלא היה? לא קיים דבר כזה...**" (נאשם 18, עמ' 11261, שורות 29-26) וכן מסר כי לא רצה לשתף פעולה כדי לא לצאת "עד תביעה" ולכן "הילך בין הטיפות" (נאשם 18, עמ' 11262, שורות 7-4).

נאשם 18 אף לא ידע להסביר את גרסתו לפיה "נשלח" על ידי ה.צ לעזור 'במשהו' ל-י.מ אם כי בהמשך הסביר כי נדרש לסייע לו במציאת בית, מקום לינה וכו' (נאשם 18, עמ' 11270, שורות 18-16).

קיים קושי של ממש ליתן משקל כלשהו לגרסתו זו נטולת ההיגיון של נאשם 18, שאישר כי לא היה דובר אנגלית או יפנית (נאשם 18, עמ' 11272, שורות 32-24) וכי שהה ביפן בסך הכול תקופה של כשישה חודשים במהלכה עבד בבאסטות (נאשם 18, עמ' 11272, שורה 1 ועמ' 11273, שורה 10), וזאת לאור גרסתו של נאשם 18 עצמו שמי שהצליח להכניס את השניים ליפן, לתקשר עם רשויות ההגירה ולטפל במסמכים בשדה התעופה הוא דווקא י.מ בנסיבות אלה לא ברור מדוע י.מ יצטרך את עזרתו של נאשם 18 בעניין כה בסיסי של מציאת מקום לינה ומדוע נדרשת הצטרפותו לנסיעה עמו עד ליפן לצורך זה.

לנאשם 18 לא היה מענה בעניין זה ובסיכומו של דבר אישר שלבסוף לא עזר ל-י.מ בדבר וכי י.מ לא היה זקוק לעזרתו (נאשם 18 עמ' 11270, שורות 26-23 ועמ' 11243, שורות 21-16).

76. ב"כ נאשם 17 טען בסיכומיו כי המאשימה אינה יכולה לאחוז במקל משני הקצוות. מצד אחד לטעון כי גרסתו של נאשם 18 שקרית, ומצד שני לטעון כי היא מחזקת את גרסת המאשימה כשהדבר משרת אותה.

החיזוקים לעדות י.מ

77. כפי שצוין, עדות נאשם 18 בכללותה לא הותירה רושם מהימן וניכר כי נאשם 18 עשה כל מאמץ להרחיק את עצמו מהמיוחס לו בכלל, וממעורבותו באירוע הפגיעה בפרט. עם זאת, אף בגרסתו המתכחשת של נאשם 18 ניתן למצוא חיזוקים לגרסת י.מ, הן בעצם אישורו את

הנסיעה ליפן, ביחד עם י.מ, לבקשת ה.צ הן את אישורו לכך שי.מ האשים אותו בהפקרתו והן בעובדה שלאחר מכן עלה י.מ על מונית ונסע. כמו גם בניסיונותיו הבלתי המהימנים בעליל של נאשם 18 להרחיק את עצמו מזיקתו ההדוקה לאירוע, כך למשל הסבריו באשר לסיבת הצטרפותו של י.מ לנסיעה ליפן. יש טעם של ממש אף בטענת המאשימה כי הגם שגרסתו של נאשם 18 נמסרה לאחר עדותו של נאשם 17, לא בכדי הוא לא אימת בעדותו את גרסת נאשם 17.

גרסת נאשם 17 ביחס לפגיעה ב-י.מ

כללי

78. נאשם 17 הכחיש בעדותו הראשית את המיוחס לו באישום. נאשם 17 הכחיש את עצם חברותו בארגון הפשיעה בראשות נאשם 1 כמו גם כל עיסוק פלילי בתחום הסמים (נאשם 17, ראשית, עמ' 11124 – 11125). בחקירתו הראשית מסר נאשם 17 גרסה חדשה לאירועים, גרסה שלא מסר בהודעותיו במשטרה או במענה לכתב האישום, ושלטענת המאשימה התאימה באופן מפתיע לראיות שהוגשו במהלך המשפט.
נאשם 17 אישר את היכרותו עם חלק מחברי הארגון ובכללם י.מ, נאשם 15, ראובן זליאט, נאשם 18, תומס ועוד. בנוסף אישר נאשם 17 כי בתקופה הרלוונטית לאישום זה, חודש מאי 2006, שהה ביפן.

79. נאשם 17 קשר את עצמו למקום והרחיק את עצמו מהאירוע, בטענה שאומנם הגיע למקום, אך רק לאחר שהאירוע הסתיים ו-י.מ נמלט מהמקום.
ביחס לפגיעה בי.מ, גרסת נאשם 17 בשלמותה, על פי עדותו הוא, היא עדות מובהקת מפי השמועה. תיאור שלדבריו, מסרו לו אחרים, הכול כפי שיפורט להלן.

80. לא מצאתי ליתן משקל של ממש לגרסת נאשם 17, משום היותה גרסה כבושה, שלא ניתן הסבר של ממש לכבישתה; בשל העדר הגיונה הפנימי; ונוכח חוסר מהימנותה וחוסר מהימנותו הזועק של נאשם 17, שלא הניד עפעף עת מסר גרסה והיפוכה, ולא ביסס להודות כי שיקר, באופן שלא מצאתי ליתן אמון בגרסתו. הכול – כפי שיפורט להלן.

תמצית הגרסה

81. בקליפת אגוז, גרסת נאשם 17, היא כי מעולם לא הרים יד על י.מ (עמ' 11125, שורה 26), וכי מי שפגעו בי.מ הם שני מעסיקיו לשעבר, ראובן זליאט ורונן פרץ ז"ל (עמ' 11094).
לדברי נאשם 17, כלל לא נכח במקום האירוע בזמן הפגיעה בי.מ (עמ' 11140 שורות 25-29), אלא הגיע לאחר שהאירוע הסתיים, ושמע על הפגיעה מאחרים: זליאט, פרץ ואדם נוסף בשם יוסי (עמ' 11094, שורות 17-30).

נאשם 17 הסביר שזליאט ופרץ פגעו בי.מ לאחר שהאחרון, ביחד עם שניים אחרים, תקף אותו (עמ' 11094, שורות 1-4), על רקע חשדו של י.מ שנאשם 17 הפליל אותו, כפי שיתואר בפירוט להלן.

<u>הרקע לתקיפת י.מ את נאשם 17</u>

82. לדברי נאשם 17, הסיבה לכך שי.מ תקף אותו היא חשדו של י.מ שבחקירתו של נאשם 17, במהלך מעצרו בבלגיה, מסר נאשם 17 את שמו של י.מ, כמי שהשכיר את הדירה שבה נמצאו חפצים מפלילים (אקדחים, משתיק קול, שלושים כדורים, סמים, חותמות מזויפות) (עמ' 11194, שורות 1-26).
לטענת נאשם 17, על רקע זה החל המרדף חוצה הארצות של י.מ בעקבותיו (עמ' 11095- 11096 ; עמ' 11201 ואילך).
עוד מסר נאשם 17 כי ביקש מאחיו להסביר ל-י.מ "....**את המצב שקרה איתי בבלגיה**" (עמ' 11194, שורה 3), שכן כל החפצים המפלילים שנמצאו בדירה אינם שייכים לו, וכי "...**לא יכול להיות שאני אשב פה חף מפשע, אתי גם שמע אותו, התרגז, הלך אליו, עשה איתו פגישה בבית קפה, הוא בא עם כמה איזה פושטקים, וקרה מה שקרה**" (עמ' 11199, שורות 6-7).

83. לדברי נאשם 17, בעקבות הפגישה המתוארת בבית הקפה י.מ "**ניסה לרצוח את אחי**" (עמ' 11200, שורות 7-8). נאשם 17 מסר את שמו של האח המדובר, משה, שלדבריו אף נכח במהלך העדות (עמ' 11200, שורות 20-28). מסיבות השמורות עם נאשם 17, לא העיד האח לתמיכה בגרסתו.

84. מעבר להיותה של גרסתו זו של נאשם 17 ביחס לסכסוך עם י.מ גרסה כבושה, היא סותרת את גרסתו בחקירותיו במשטרה, שבמהלכן טען, בין היתר, כי הוא כלל אינו מכיר את י.מ.

85. זאת ועוד. נאשם 17 אף לא חקר את י.מ בעניין זה ולא שאל אותו שאלה כלשהי ביחס לטענתו לפיה הסכסוך ביניהם נובע כביכול מכך שנאשם 17 מסר את שמו של י.מ לרשויות אכיפת החוק בבלגיה.

86. בחינת הודעת הנאשם בחקירתו בבלגיה מיום 12.9.2004 במסגרת חיקור דין (ת/502) מעלה שאין כל בסיס אף לטענתו זו של נאשם 17 בדבר הרקע לסכסוך שכן בחקירותיו נאשם 17 כלל לא מסר את פרטיו של י.מ לחוקרים. ההיפך הוא הנכון, נאשם 17 נשאל על אודות הדירה המשותפת שלו ושל י.מ וכך השיב: **האנשים שגרים בדירה הם משה ודוד. דוד ביקש ממני לשכור דירה עבורו. לי אין כסף בעל הדירה הגיע כל חודש על מנת לגבות את הכסף והיה זה דוד ששילם. שמתי שם מזרן וכשהגעתי ישנתי עליו...**" ת/502, עמ' 407).

בהמשך חקירה בבלגיה הנאשם אף מסר את השם המלא "דורון אוחיון" ולא י.מ משעומת נאשם 17 עם גרסתו בחקירותיו בבלגיה, הוא אישר כי למעשה אין בפרטים שמסר שם כדי להצדיק את הסכסוך עם י.מ והודה: "**אני סילפתי, הם שכרו, אני לא השכרתי, הם השוכרים מבעל הבית, לא ממני. הם היו ישנים אצלי ומשלמים לי, אני לא עשיתי חוזה עם אף אחד. בנוסף לכך שתדעי שאם י.מ היה רואה את העדויות האלה הוא לא היה מתקיף אותי ביפן. הוא תמיד חשב שאני מסרתי את השם שלו, אני לא מסרתי, אני אמרתי שזה סילפתי שמות, סתם, העיקר לא למסור את השם שלו. אמרתי שמות...**" (עמ' 11172, שורות 5-9).

בעקבות זאת שינה נאשם 17 את גרסתו וטען שלא מסר את שמו של י.מ לחוקרים אלא רק רק שי.מ חשב כך ללא קשר למציאות.

<u>אירוע הפגיעה בנאשם 17 בבאסטות</u>

עבודת נאשם 17 בבאסטות ביפן

87. נאשם 17 העיד כי לאחר שחרורו ממעצרו בבלגיה הגיע לתאילנד שם הכיר לראשונה אדם בשם ראובן זליאט שפנה אליו בטענה כי "זיהה את קולו" מהיכרותו את אחיו של נאשם 17 (עמ' 11096-11097). לדברי נאשם 17, ביחד עם זליאט היה בחור נוסף בשם רונן והשניים הציעו לו לעבוד ביפן בבאסטות שבבעלותם. הנאשם הסכים, טס ליפן ועבד בבאסטות של השניים (עמ' 11097 שורות 25-10).

כבר בשלב זה של גרסת נאשם 17 ניתן להבחין במאפיין העובר כחוט השני לאורך עדותו – מסירת גרסה שמעורבות בה רק דמויות שכבר עברו מן העולם, כך שלא ניתן לאמתה.

הפגיעה בנאשם 17

88. נאשם 17 העיד כי באחד הימים שבהם עבד בבאסטה ביחד עם בחורה בשם לימור, הגיע י.מ ולדבריו:

> "...**ואז אני רואה שני ויקינגים כאלה גדולים, קודם כל אני רואה את י.מ מול הפנים שלי, עם איזה שני בחורים כל אחד איזה 1.90 מטר, לא יודע אולי הוא שכר אותם, הגיעו בלי שאני אגיד אפילו מה כמה מה זה, קיבלתי פצצות לתוך הפנים, קיבלתי פה דקירה (מצביע על זרוע ימין) אפשר לראות אותה, עד היום, והייתי המום והיא** (לימור – י' ל') **צעקה 'משטרה' והם עזבו את המקום**" (עמ' 11098 שורה 32 עד עמ' 11099 שורה 4).

בחקירתו הנגדית, שינה נאשם 17 טעמו וטען "**את הדקירה קיבלתי מהבסטה**" (עמ' 11222, שורה 6) וכי האירוע נמשך זמן קצר מאוד: "**הם באו נתנו מכות וברחו במיידי, אפילו חצי שניה הם לא היו, כמה שניות נתנו מכות...**" (עמ' 11222, שורות 5–6).

בהמשך חקירתו הנגדית חזר נאשם 17 על טענתו כי נדקר "**מהברזל של הבסטה**" (עמ' 11227, שורות 10–11) ושהפגיעה בו התבטאה בכך ש"**העיפו עלי את הבאסטה, פה ירד לי דם ואז היא צעקה והם ברחו, הם באו ככה רק להשפיל אותי לא נראה לי שהם באו לשבור לי את העצמות...**" (עמ' 11227, שורות 13–17).

בהמשך, משנתבקש נאשם 17 להסביר את פשר הדקירה, הוא התכחש לדבריו בחקירתו הראשית שלפיהם נדקר בזרוע ימין וטען כי כלל לא אמר אותם: "**תקפו אותי וירד לי דם כי נפגעתי מהבאסטה, אף אחד לא הוציא עלי סכינים, אני לא אמרתי שמישהו שלף עלי סכין שהייתי צריך לתאר איזה צבא, זו תקיפה, זה נסיון רצח ובטח שהייתי צריך לתאר את זה פה...**" (עמ' 11227, שורות 27-29).

לדברי נאשם 17, בעקבות התקיפה לקחה אותו לימור לחובש שטיפל בפצעיו, ולשאלתה לזהות התוקף, השיב לה שמדובר בי.מ כפי העיד, לימור מסרה את שמו של י.מ לפרץ ולזליאט – שהכיר את י.מ מאחר ששניהם תושבי אותה עיר בארץ – אשר הגיעו לטוקיו ימים ספורים קודם לכן (עמ' 11099, שורות 9-14).

אירוע הפגיעה בי.מ

89. מאחר שלדבריו, לא היה עד ראייה לאירוע, שיער נאשם 17 כי בעקבות הדיווח שמסרה להם לימור לפרץ ולזליאט הם "**כנראה הגיעו לספורט קפה.... התקשרו אלי.... אמרו לי תעלה לטוקיו דחוף דחוף, תעלה לסגור את העניין הזה עם י.מ הזה**" (עמ' 11099, שורות 14-16).

90. נאשם 17 מסר כי בהגיעו למקום, סמוך לשעה 15:30, פגש אותו בחור בשם יוסי, חבר של לימור, שסיפר לו, בין היתר, שזליאט ופרץ פגעו בי.מ.

לדברי נאשם 17, יוסי אמר לו:

> "**בוא מחכים לך בבית קפה, אל תשאל, היה פה בלגן.. הם** (זליאט ופרץ – י' ל') **באו לדבר עם י.מ בספורט קפה והוא יצא להם עם סכינים וראובן** (זליאט – י' ל') **היה עוצמתי נתן ל-י.מ, פגע בו וההוא ברח מפה, ברח, לא יודע מה הוא עשה, חתך אותו זה, ואיך שאנחנו מדברים, אני עולה לאלמונד קפה, קומה שנייה והם מחכים לי שם, שני הבחורים ראובן זליאט ורונן פרץ**".
> (עמ' 11099, שורות 18 – 24).

לשאלה מה סיפרו לו השניים, השיב נאשם 17:

> **"מספרים לי: תשמע, באנו לדבר איתו, אמרתי למה עשיתם את זה, זה הבן של המציל, לא נעים, איך הגעתם למצב כזה, אז הם אמרו לי, לא התכוונו, באנו לדבר איתו והוא הוציא סכינים, בחניה, הוא ניצל מקום שאין מצלמות, בא עם סכין, בא להפתיע, אתה יודע אני חזק, נתתי לו אחד העפתי אותו לרצפה, לקחתי לו את הסכין שלו ונתתי לו חתך".**
> (עמ' 11099, שורות 26 – 30).

בהמשך חקירתו הראשית הדגיש נאשם 17:

> **"אני אישית לא הרמתי יד על י.מ בשום מצב, אבל אני לוקח אשמה עליו... אולי יכולתי למנוע את זה, אם אני הייתי מגיע לטוקין 20 דקות לפני, אני הייתי מונע את זה, ראובן** (זליאט – י' ל') **היה שומע אותי, הייתי שם אם גופי שהוא** (י.מ – י' ל') **לא ייפגע".**
> (עמ' 11125, שורות 26 – 29).

בהמשך חקירתו הנגדית העיד הנאשם שזליאט סיפר לו כי הוא שפגע בי.מ (עמ' 11229, שורות 1–13), וכי לא הגיע למקום הפגיעה עצמו אלא לאלמונד קפה, המצוי במרחק כ-150 מ' ממנו (עמ' 11229, שורה 20).

לדברי נאשם 17, כל האירוע נמשך כ-20 דקות, והוא הגיע למקום כ-20–25 דקות לאחר מכן (עמ' 11229, שורות 14–18).

נאשם 17 טען שבעקבות האירוע לא נפגע י.מ כלל. לדבריו:

> **"כנראה שעם הסכין שלו הוא** (י.מ – י' ל') **השתפשף... הוא לא נשסף ולא כלום, הוא הלך למרפאה שמו לו איקסים".**
> (עמ' 11228, שורות 12 – 13).

91. מאחר שמגרסת נאשם 17 עצמו עולה שכשהגיע למקום האירוע, י.מ כבר לא היה שם. נראה שאף טענתו זו, שלפיה כביכול י.מ כלל לא נפגע – העומדת בסתירה למסמכים הרפואיים (ת/1488) ולעדויות נוספות, כפי שפורט לעיל – מצוצה מן האצבע, וכמו יתר חלקי גרסתו לא נועדה אלא לשרת את גרסתו המומצאת והמגמתית, שתכליתה הרחקת עצמו מאירוע הפגיעה בי.מ

עזיבת נאשם 17 את יפן בעקבות הפגיעה בי.מ

92. חוסר סבירות גרסת נאשם 17 והעדר מהימנותה בולטים אף בהסברו את פשר עזיבתו את יפן, בעקבות אירוע הפגיעה בי.מ
לדברי נאשם 17, בעקבות האירוע המתואר, ולשאלתו כיצד עליו להתמודד עם המצב, הודיעו לו פרץ וזליאט:

> "**תשמע יש מצב שאנחנו אולי נהיה דרושים פה, תיקח את זה בחשבון, ניתן לך כסף, תעזוב את יפן. ובאמת זה מה שעשיתי, אחרי כמה ימים הם נתנו לי כסף לטיסה, נסעתי לתאילנד**".
> (עמ' 11099, שורות 30 – 32).

יודגש כי רק בשלב זה – ולאחר השמעת השיחה המבוקרת לנאשם 15 (ת/2211) – טען נאשם 17 לראשונה כי כינויו של ראובן זליאט היה "איינשטיין" (עמ' 11099 שורה 14).

93. אם פרץ וזליאט חששו שבעקבות פגיעתם בי.מ הם עלולים להיות דרושים על ידי הרשויות ביפן, מדוע נאשם 17, שלגרסתו כלל לא היה מעורב באירוע הפגיעה בי.מ, הוא שהיה צריך לעזוב את יפן? אם היה לנאשם 17 הסבר כלשהו לתהייה זו, הוא לא טרח לשתף בו את בית המשפט.
חוסר הגיונה הפנימי של גרסת נאשם 17, אף בהקשר זה, זועק לשמיים.

94. חוסר הגיונה הפנימי של גרסת נאשם 17 נסק לגבהים חדשים עת הסביר בחקירתו הנגדית את סיבת עזיבתו את יפן.
לדברי נאשם 17, פרץ וזליאט "**לא היו בטוחים אם המצלמות כן צילמו אותם או לא, בגלל זה גם הם לא יצאו מיפן תקופה אחר כך כי הם פחדו לצאת, אני יצאתי כי אני לא הייתי מצולם ולא הייתי שם אז יצאתי מהר**" (עמ' 11222, שורות 14 – 17).

95. ניסיון החיים מלמד שעזיבתו המיידית של נאשם 17 את יפן – הגם שלדבריו לא היה מעורב באירוע ואף לא צולם – מתיישבת יותר עם האפשרות כי הוא שפגע בי.מ ולכן, ובשל חששו מנקמה, עזב במהירות את טוקיו.
מנגד, העובדה שזליאט ופרץ – שככל הנראה הסיבה היחידה לכך שנאשם 17 קשר אותם לאירוע היא שאינם עוד בין החיים – לא עזבו את יפן, מחלישה דווקא את גרסת נאשם 17, שכן אם הם שפגעו בי.מ, ולדברי הנאשם "הכל מצולם ביפן", הם שהיו צריכים לעזוב בהקדם האפשרי את יפן ולא להישאר בה, כפי שעשו.

גרסת נאשם 17 – גרסה כבושה

96. כפי שצוין, נאשם 17 מסר את גרסתו המתוארת לראשונה בעדותו הראשית בבית המשפט בחודש יולי 2019. נאשם 17 לא מסר גרסה זו לא בחקירותיו במשטרה, בשנת 2015, ולא במענה לכתב האישום. למעשה נאשם 17כבש גרסתו זו, למעלה מ-13 שנים לאחר האירוע. נאשם 17 לא ידע להסביר מדוע כבש את גרסתו עת כה רבה ולא מצא לנכון להעלותה באיזה מההזדמנויות קודם לכן. בנסיבות אלה יש טעם רב בטענת המאשימה בסיכומיה כי נאשם 17 המציא את גרסתו בהסתמך על הראיות והעדויות שהוצגו בפני בית המשפט עד לרגע עדותו ולאחר שהעידו כל הנאשמים. מסקנה זו יפה ביחס למרכיבי גרסתו של נאשם 17 רובם ככולם. דוגמא בולטת לכך היא למשל טענת נאשם 17 שהכינוי "איינשטיין" מתייחס לראובן זליאט. טענה זו עלתה רק לאחר שנאשם 17 שמע את השיחה המבוקרת של י.מ עם נאשם 15 (ת/2211), שהושמעה במהלך חקירתו של נאשם 15 בבית המשפט ובמהלכה נשמעים השניים מדברים על "איינשטיין" בהקשר של הסכסוך ביניהם. לאחר שנאשם 17 הבין שיש בשיחה זו כדי לתמוך בגרסת י.מ ביחס לעצם הכינוי ולמעורבותו עם נאשם 15 בעסקאות הסמים ביפן, המציא הנאשם גרסה גם על השיחה הזו, וכך נולדה הגרסה לפיה "איינשטיין" הוא ראובן זליאט.

97. דא עקא, נאשם 15 טען בעדותו כי את הכינוי "איינשטיין" שמע לראשונה רק במסגרת ההליך בבית המשפט ורק אז ידע שכינוי זה מיוחס לנאשם 17. זאת כאשר מהשיחה שהתקיימה שנים רבות לפני מעצרו, עולה שמדובר בשקר בוטה שנועד להגן על נאשם 17. זאת ועוד, נאשם 15 אישר בעדותו כי הוא מכיר את ראובן זליאט ואם היה מדובר בכינוי של ראובן זליאט סביר שהיה אומר זאת (עמ' 10894 שורות 9 – 27 ; עמ' 10897 שורות 24 – 29).

לא זו אף זו. אף כשנשאל נאשם 15 מפורשות, בהקשר של השיחה, מי הוא "איינשטיין" שעליו מדובר, התחמק נאשם 15 מתשובה ישירה ואמר שמדובר בבן אדם שלא קשור לתיק. כשנשאל נאשם 15 ישירות מה עשה "איינשטיין" ל-י.מ השיב כי מדובר במשהו שקשור לכסף (עמ' 10949 – 10957). אף תשובה זו אינה מתיישבת עם גרסת נאשם 17.

98. מסיבות השמורות עימו לא חקר נאשם 17 את נאשם 15, ולא הטיח בו כי "איינשטיין" הוא כינוי של ראובן זליאט. קרוב לוודאי שההסבר לכך הוא שבשלב זה טרם נולדה גרסתו זו של נאשם 17.

נאשם 17 נמנע מחקירת י.מ על אודות גרסתו

99. עובדה היא שי.מ לא עומת בחקירה נגדית על-ידי ב"כ נאשם 17 עם גרסתו המתוארת, ואף לא התבקש להידרש לגרסה זו. בהעדר טעם של ממש לכך, יש בעובדה זו כדי לחזק את המסקנה שמדובר בגרסה כבושה שהומצאה בשלב מאוחר, וככל הנראה, בשלב בו העיד י.מ עדיין לא באה לאוויר העולם. חיזוק נוסף למסקנה זו נמצא בתשובותיו המתחמקות של נאשם 17 לשאלות החוזרות בחקירתו הנגדית בעניין הימנעותו מחקירת י.מ על אודות כל אחד מנדבכי

גרסתו הכבושה. נאשם 17 תירץ הימנעות זו בהסברים חסרי משמעות כגון "**אני את י.לא היה לי על מה לחקור...**" (עמ' 11213, שורה 20), וכטענת המאשימה בחר "**להסתתר**" מאחורי גלימת סנגורו (עמ' 11214, שורה 26). כן העיד כי י.מ "**לא היה טעם לדבר איתו על כלום, אתה שואל** [או]**תו שאלה והוא עונה לך על משהו אחר. הוא גם מסר על 150 איש**" (עמ' 11201, שורות 19 – 21).

הפוסל – במומו פוסל. בדבריו כי י.מ "**מסר על 150 איש**" הסביר נאשם 17 את הסיבה האמיתית להכחשת גרסת י.מ – העובדה שהפליל אותו ואת חבריו.

100. הגדיל נאשם 17 לעשות בכך שלא הטיח ב-י.מ את הנדבך העיקרי של גרסתו המתכחשת, הכבושה והכוזבת, לפיה כביכול ראובן זליאט הוא שפגע בו. משנתבקש נאשם 17 להסביר זאת, השיב: "**אני אענה לך, אני יש לי קל**[פי]**ם ואותם אני אפתח בבית המשפט, <u>לא איתו</u>, והקלפים שלי זה המשפחה שלי, הבן של ראובן, ועוד עשרים איש שחיו בטירת הכרמל**" (עמ' 11215, שורות 29 – 28). למותר לציין, כי נאשם 17 לא עמד בהתחייבותו ולא זימן לעדות מי מהעדים שכביכול יוכלו לתמוך בגרסתו הכוזבת.

101. במהלך חקירתו הנגדית של ב"כ נאשם 17 את י.מ, הציג הסנגור את התצהיר שכתב אחיהם של י.מ ונאשם 15, רוג'ר חיים מלול, ולפיו י.מ אמר לו שמי שפגע בו הוא ראובן זליאט. י.מ הכחיש את הדברים והסביר כי לרוג'ר חיים מלול היה אינטרס לפעול נגדו מאחר שלאחר עזיבתו של י.מ נכנס רוג'ר חיים מלול לשותפות בעסקי הסמים עם נאשם 15. בנוסף, לא ניתן להתעלם מעיתוי מתן התצהיר בשנת 2015, לאחר מעצר נאשם 17 בתיק זה. מכל מקום, נאשם 17 לא הביא כעד מטעמו את עורך התצהיר, רוג'ר חיים מלול, הגם שאף לדבריו במהלך המשפט שהה בארץ, ובסופו של דבר, התצהיר אף לא הוגש כראיה (עמ' 4962 – 2963).

102. נאשם 17 אף נמנע מזימון עדים לתמיכה בגרסתו. הלכה היא כי הימנעות צד מהבאת עדים היכולים לתמוך בגרסתם, וכן הימנעותו מחקירת עדים בשאלות העיקריות שבמחלוקת, פועלת לחובתו (ע"פ 7621/14 **גוטסדינר נ' מדינת ישראל**, פסקה 23 לפסק דינו של כב' השופט יצחק עמית [פורסם באר"ש 1.3.2017]; ע"פ 1965/14 **אילני נ' מדינת ישראל**, פסקה 60 [פורסם באר"ש 17.8.2016]; ע"פ 1523/05 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 79 [פורסם באר"ש 2.3.2006]).

העדר היגיון פנימי בגרסת נאשם 17

103. גרסת נאשם 17 נטולת כל היגיון פנימי. לגרסת נאשם 17 עצמו, י.מ הגיע אליו לבאסטה ביפן כדי להשפיל אותו ולא כדי לרצוח אותו, וזאת על רקע הסכסוך ביניהם. בנסיבות אלה, מה ההיגיון שי.מ מצא לנכון לתקוף את זליאט ופרץ שאיתם אין לו שום סכסוך, ומגרסת נאשם 17 עולהשכלל אין היכרות מוקדמת ביניהם. חוסר ההיגיון בגרסת נאשם 17 בולט במיוחד על

רקע טענתו שזליאט ופרץ באו ל-י.מ "בדרכי נועם" (עמ' 11299, שורות 1 – 4). עוד לא ברור מגרסת נאשם 17 כיצד ידעו זליאט ופרץ היכן נמצא י.מ אף גרסת נאשם 17 ביחס לסיבת עזיבתו הבהולה את יפן, אף שכלל לא היה מעורב בפגיעה בי.מ, והישארות פרץ וזליאט ביפן שכן היו מעורבים, אינה הגיונית ואינה משכנעת.

סיכומו של דבר, אף בטעם זה יש כדי להחליש את משקל גרסתו הכבושה והבלתי מהימנה של נאשם 17.

<u>התייחסות נאשם 17 לעדי התביעה</u>

אף בהתייחסות נאשם 17 לעדי התביעה תומס ו-ה.צ., יש כדי ללמד על מגמתיות גרסתו וחוסר מהימנותה כפי שיפורט להלן.

<u>תומס</u>

104. בעדותו הראשית התעלם נאשם 17 לחלוטין מתומס, ונמנע מאזכורו בדרך כלשהי.

רק בחקירתו הנגדית, עת נתבקש להידרש לטענת תומס כי ביקש ממנו להעביר מסר ל-י.מ שיֵצא מיפן, הכחיש נאשם 17 את דברי תומס, טען ש נאשם 15 הוא שביקש להעביר את המסר, וטען כי תומס "**נחשב סוחר סמים, אני לא התקרבתי לסוחרי סמים**" (עמ' 11219, שורות 1 – 6), וכי לא הזכיר אותו בחקירתו הראשית כי "**הוא לא עניין אותי אף פעם**" (עמ' 11221, שורות 4 – 7).

105. מקובלת עליי טענת המאשימה שיש בהתנהלותו של נאשם 17 כדי ללמד על חוסר מהימנותו ועל ניסיונו להרחיק את עצמו, ככל האפשר, מעדותו המפלילה של תומס.

אין כל ממש בהסברו של נאשם 17 לפיו, כביכול, התרחק בכל מאודו מסוחרי סמים, וזאת לאור העובדה שאין מחלוקת שגר באותו בית עם י.מ, והסתובב בחברת נאשמים 1, 4, 5 ו-6, שהיו מעורבים באופן עמוק בעסקי הסמים.

106. נוסף על כך סבורני שיש בדברי נאשם 17, בדבר פניית נאשם 15 לתומס שיעביר מסר ל-י.מ לעזוב את יפן, כדי לחזק את גרסת י.מ בדבר הסכסוך בינו לבין נאשם 15.

<u>ה.צ.</u>

107. נאשם 17 הכחיש אף את עדות ה.צ.

לטענת נאשם 17 בחקירתו הנגדית, ל-ה.צ. היו שתי סיבות להפלילו: האחת – היותו עד מדינה, שהחוקרים "השתילו" לו את הגרסה (עמ' 11124, שורות 10 – 13); האחרת – סכסוך ישן בין ה.צ. למשפחת נאשם 17 (עמ' 11124, שורות 14 – 31; עמ' 11125, שורות 1 – 5).

109. לא מצאתי ליתן משקל של ממש אף להכחשתו זו של נאשם 17, מכמה טעמים:

ראשית מדובר בגרסה כבושה, שעלתה לראשונה בעדותו בבית המשפט, מבלי שניתן הסבר כלשהו לכבישתה.

שנית נאשם 17 לא טרח לעמת את ה.צ. עם איזה חלק מגרסתו זו. משנתבקש נאשם 17, בחקירתו הנגדית, להסביר את פשר הימנעותו מעימות ה.צ. עם גרסתו, הוא התחמק בתשובה סתמית: "**אין לי מה לחקור אנשים כאלה**" (עמ' 11126, שורה 1). ובהמשך, משהוצגו לו שאלות בנושאים מהותיים פחות, שהוטחו ב-ה.צ., חזר בו נאשם 17 וטען: "**אני לא יודע עד היום אם זה מניע, אני לא מנגן על זה בתור מניע, ניסינו לתת לו להגיד את האמת**" (עמ' 11126, שורות 11 – 12).

<u>נאשם 17 – סיכום ממצאי מהימנות</u>

108. דומה שהמוטיב המאפיין הבולט בעדות נאשם 17, הוא יכולתו ה"מרשימה" למסור רצף עובדות שהקשר בינן לבין המציאות קלוש, אם בכלל קיים, בקצב של "מכונת ירייה", ומבלי להניד עפעף.
מעדות נאשם 17 עולה כי מאז שחרורו מצה"ל ועד מעצרו, הוא החליף לא פחות מ-11 ארצות מגורים (ארה"ב, ספרד, צרפת, הולנד, בלגיה [עמ' 11087 – 11088], יוון, תאילנד, יפן, סין, מרוקו, ישראל [עמ' 11096 – 11097, 11101]).
קצב החלפת ארצות מגורי הנאשם מתחרה, אולי, רק בקצב השקרים בהם הודה, או שהיו גלויים.
כך למשל, הנאשם הודה בעדותו בבית המשפט ששיקר בחקירתו במשטרה בשנת 2015, עת הכחיש את היכרותו עם י.מ: "**לא יודע, אני לא יודע מיהו בכלל, חשבתי הוא משלכם**" (עמ' 11139, שורות 2 – 13).

הסברו של נאשם 17 לשקר בוטה זה, כי "**זה היה בלעג**" (עמ' 11139, שורות 14 – 15), מלמד רק על עזות המצח שלו.

הנאשם הודה ששיקר בחקירתו במשטרה בטענה "**כל מי שהיה עצור שם אני לא מכיר**".
בעדותו ניסה הנאשם לתרץ שקר זה, תחילה בכך שהיה מדובר בתשאול ולא בחקירה, ובהמשך מסר הסבר שככל הנראה משקף את המציאות "**אני למשטרה לא מוסר**". ובהמשך: "**זה כדי להוריד אותם מעלי**" (עמ' 11165, שורות 1 – 15).

דוגמא נוספת לשקר בוטה נוסף של הנאשם היא הודאתו כי שיקר בחקירתו בבלגיה כשסיפר שהגיע לשדה התעופה, לבקשת רעייתו, לאסוף את דודה, עו"ד שרון נהרי.

לשאלת התובעת אם המציא גרסה זו ניסה נאשם 17 להתחמק: "**המצאתי את זה? אמרתי להם סיפור וזהו, מה זה המצאת?**" וכן: "**סיפרתי להם כדי שישחררו אותי...**" (עמ' 11666, שורות 5 – 19).

תקצר היריעה מלפרט את כל שקרי הנאשם.
עם זאת מבחינת כלל עדותו בבית המשפט, הרושם המתקבל הוא שלאמת, או לקשר בין דבריו לבין המציאות, אין כל חשיבות בעיני נאשם 17. המטרה היחידה החשובה בעיניו הייתה הרחקת עצמו מכל עבירה, הימנעות מהפללת חבריו המצויים בין החיים, והטלת האחריות למעשי עבירה על מי שאינם בין החיים, באופן מיתמם ומעושה. רכיבים חוזרים ונשנים אלה בעדות נאשם 17 הם מאפיינים מובהקים שלה.
לאור כל האמור לא מצאתי ליתן אמון בגרסתו של נאשם 17, ולא מצאתי שיש בה כדי לעורר ולו ספק סביר בגרסת המאשימה.

עדויות עדי ההגנה מטעם נאשם 17

<u>כללי</u>

110. מטעם נאשם 17 העידו ארבעה עדים:
האח, חיים בן שטרית; סוכן הנסיעות יניב אלדר; עו"ד רונן רבי ואבישי איטח.
בחינת עדותו של איטח אינה ממין העניין. בחינת עדויותיהם של שלושת העדים הנותרים מובילה למסקנה שאין באיזו מהן כדי לתמוך בגרסת נאשם 17, ובחלקן יש אפילו כדי לחזק את גרסת י.מ, כפי שיפורט להלן.

<u>עדות האח חיים בן שטרית</u>

111. נאשם 17 הזמין את אחיו חיים בן שטרית (להלן: "**חיים**") כעד הגנה מטעמו, לתמיכה בטענתו בדבר סכסוך קודם בינו לבין י.מ, שבמסגרתו ניסה י.מ לפגוע אף באחיו.

בחקירתו הראשית, סיפר נאשם 17, שלימים ניסה י.מ לרצוח גם את אחיו, וכן ש"**אם אחי ירצה פעם לבוא הוא יספר את זה**" (עמ' 11096, שורות 17 – 22). בחקירתו הנגדית, בחלוף ימים אחדים, סיפר נאשם 17 כי שמו של האח שניסה י.מ לרצוח הוא משה, ולדברי נאשם 17 הוא אף נכח באולם בית המשפט אותה עת (עמ' 11200, שורה 8; שורות 20 – 22).

112. דא עקא, במקום לזמן כעד הגנה מטעמו את האח משה זימן נאשם 17 כעד הגנה את חיים. לא בכדי נמנעה ההגנה בסיכומיה מהתייחסות כלשהי לעדות האח.

113. לא זו בלבד שאין בעדות האח חיים כדי לתמוך בגרסת הנאשם, שכן אין מדובר בעד הנכון, אלא שאף בחינת עדותו לגופה מלמדת שאין בה חיזוק כלשהו לגרסת הנאשם ושלא ניתן ליתן אמון בה.

114. חיים העיד, בחקירתו הראשית, כי במהלך מעצרו של נאשם 17 בבלגיה נפוצה בשכונת מגוריו בת גלים שמועה שנאשם 17 "**יצא עד תביעה**" של י.מ (עמ' 12599, שורות 25 – 33 ; עמ' 12600, שורה 1 ; עמ' 12601, שורה 5).

לדברי העד, באחת ההזדמנויות, במהלכה שהו בנותיו בביתו, הבחין ב"**שתי קבוצות עם מכוניות**" (עמ' 12600 שורות 8 – 9) ואנשים מהשכונה אמרו לו שי.מ בא לפגוע בו (עמ' 12600, שורות 9 – 13).

בהמשך עדותו, הפכו דברי השכנים לידיעה אישית ודאית של העד: "**הוא בא לפגוע בי, זה אני במאה אחוז יודע**" (עמ' 12600, שורות 18 – 19).

בעקבות זאת, לדברי העד, הוא ירד למחתרת. העד הסביר שי.מ ניסה לפגוע בו מאחר שלא היה יכול לפגוע בנאשם 17, ששהה בחו"ל, כי ידע שהוא האדם הקרוב ביותר לנאשם 17 (עמ' 12600, שורות 28 – 34 ; עמ' 12601 שורות 1 – 2).

115. בחקירתו הנגדית, כאשר עומת חיים עם עדות נאשם 17 שלפיה י.מ ניסה לפגוע באח אחר, משה, ושניסיון הפגיעה היה בבית קפה ולא בבית, הוא שלל את האפשרות שנאשם 17 טען זאת: "**הוא לא יכול להגיד דבר כזה**" (עמ' 12605, שורה 24). חיים המשיך במסכת התפתלויות: "**אני לא נכנסתי לזה, אני יודע שבי הוא ניסה לפגוע למה אני מהשכונה ואני מאיפה שהוא היה מסתובב**..." (עמ' 12605, שורות 24 – 25).

116. יתרה מזו – משהוטח בעד, בחקירתו הנגדית, כי מקור הטענה שי.מ ביקש לפגוע בו בשמועות, כפי שהעיד בעצמו בחקירתו הראשית – "נולדה" גרסה חדשה בפי העד, שלא בא זכרה בעדותו הראשית, ולפיה י.מ איים עליו באמצעות הטלפון (עמ' 12606, שורות 11 – 18).

117. יש טעם בטענת המאשימה בסיכומיה בדבר העדר היגיון בגרסת נאשם 17 שלפיה י.מ ניסה לרצוח את אחיו. הרי לפי גרסת נאשם 17 עצמו, י.מ הגיע ליפן והפך לו את הבאסטה כדי להשפיל אותו, אך לא רצח אותו, ולכן אין כל היגיון שירצח דווקא את אחיו.

118. לסיכומה של עדות חיים, מסקנתי היא שלא זו בלבד שאין מדובר באח הנכון לתמיכה בעדות נאשם 17, אלא שאף בחינת עדותה מלמדת שמדובר בגרסה מתפתחת, הבנויה על כרעי תרנגולת, ושלא ניתן ליתן לה משקל של ממש.

<u>עדות יניב אלדר</u>

119. יניב אלדר (להלן: "**אלדר**") העיד כי הוא משמש כסוכן נסיעות זה כ-24 שנים בעיר חיפה, וכי י.מ היה אחד מלקוחותיו לפני יותר מעשר שנים. אלדר סיפר כי במועד שאינו זכור לו במהלך השנים 2008 – 2009 הופיע י.מ במשרדו עם "**חתך גדול על הפנים**" וטען שמקורו בתאונה. אלדר שלל את האפשרות שי.מ סיפר לו שמקור פציעתו באירוע פלילי. לדברי אלדר חוקרי המשטרה ניסו לשכנע אותו שיתכן שי.מ קשר את פציעתו לאירוע פלילי אך לדבריו "**זה לא היה ולא נברא מבחינתי**" (עמ' 12681, שורות 6-1).

120. לטענת המאשימה בסיכומיה מדובר בעד מגמתי. הוא התחמק, היא מסבירה, בטענות כוזבות מהגעה לבית המשפט למתן עדותו ומסר עדות נחרצת וכוזבת שאין לה על מה לסמוך. זאת, משום שבהודעתו במשטרה משנת 2015 (ת/2372) העיד בכנות כי תוכן שיחתו עם י.מ אינו זכור לו. על פי הטענה, חששו של אלדר להעיד על אודות אירוע שבו מעורבים עבריינים המשתייכים לארגון פשיעה בלט עוד בחקירותיו במשטרה בשנת 2015. חשש זה עולה, אליבא דמאשימה, גם מתוכן עדותו בבית המשפט ובהתמהמהות שלו בהגעה לבית המשפט למתן עדות, שנדחתה פעמים מספר באמתלות שונות, ובין היתר – דיונים בבית משפט שעליהם נודע לו ברגע האחרון ושכלל לא היה צד להם (עמ' 12684, שורה 9) ושהייה בחו"ל במועדים שבהם היה בישראל, כפי שהתברר בחקירה הנגדית (עמ' 12684 – 12685).

121. חששו של אלדר להעיד התבטא אף בקושי שלו להשיב לשאלה מטעם מי הוא נותן את עדותו, ובניסיונו להתחמק מתשובה ברורה כי הגיע להעיד מטעם נאשם 17, שממנו הוא אף מצפה לקבל את שכר התייצבותו (עמ' 12682 – 12683).

122. מגמתיות עדותו של אלדר בלטה בניסיונו להרחיק את עצמו מהאירוע ומהדברים שמסר לו י.מ כך, לדוגמא, בבית המשפט טען אלדר כי אינו יודע במה עסק י.מ (עמ' 12691, שורות 7-3), ואף הכחיש מפורשות שידע כי באותה תקופה היה י.מ עבריין (שם, שורות 9-8). זאת בניגוד לדבריו בהודעתו במשטרה, "**שמעתי שהוא עבריין**" (ת/2372 עמ' 4, שורה 15), שאת מסירתם אישר בעדותו בבית המשפט (שם, שורות 15-10).

123. המגמתיות שאפיינה את עדות אלדר באה לביטוי בולט במיוחד בעדותו הנחרצת בבית המשפט, שניתנה בחודש פברואר 2020, כי הוא בטוח שי.מ מעולם לא אמר לו מי פגע בו.

לעומת זאת, בהודעותיו במשטרה משנת 2015 טען שפרטי השיחה עם י.מ אינם זכורים לו וכי הוא העדיף לשכוח אותה לאור הקשרה העברייני: **"לא זוכר שהוא אמר לי מי עשה לו, אני לא זוכר, יכול להיות שזה פרח מזכרוני"** (ת/2372, עמ' 18, שורה 27) ובהמשך: **"מי חתך אותו אני לא זוכר דבר כזה, אני לא יודע, אולי הוא סיפר לי ואני לא זוכר ואני מעדיף לא לזכור גם יכול להיות"** (ת/2372, עמ' 26). משעומת אלדר עם אמרותיו אלה נמלט למפלט הנוח של השערות בעלמא תוך האשמת חוקרי המשטרה בסילוף דבריו: **"... יכול להיות שיש דברים שהם לא מציינים ויכול להיות דברים שהם מוסיפים שם שהם לא קשורים לנושא"** (עמ' 12693, שורות 4-3).

נוסף על כך, בניגוד לדבריו בבית המשפט שלפיהם י.מ אמר לו כי מקור החתך בתאונה, בהודעתו במשטרה אמר אלדר מפורשות: **"זה היה נראה רע, כאילו מישהו חתך לו את הפנים בקטע רע"** (עמ' 12691, שורות 30-28).

124. ב"כ נאשם 17 טען בסיכומיו כי אלדר הוא עד אובייקטיבי שאינו מעורב בעבירות כלל, ושיחסיו עם המעורבים מבוססים על קשר מקצועי בלבד. לפיכך, ביקש להסיק, יש בעדותו כדי ללמד דווקא על חולשת גרסתו של י.מ הסנגור לא מצא שהיסוסיו של העד להעיד בהליך פלילי הם יוצאי דופן, באשר מדובר באדם נורמטיבי, שמערכת האכיפה הפלילית זרה לו. על פי הנטען, עצם העובדה שאלדר הבחין בפציעה בפניו של י.מ, ואף תיאר אותה, אינה מלמדת כי ידע על נסיבות גרימתה. העובדה שבחקירתו במשטרה מסר אלדר כי הפציעה נראתה רע, כאילו י.מ נחתך בידי אחר, אינה אלא סברה בלבד של העד, שאין לתת לה כל משקל ראייתי.

125. לאחר שבחנתי בקפידה את עדות אלדר ואת טענות הצדדים, התרשמותי הבלתי אמצעית היא כי עדותו הייתה כה מגמתית שלא מצאתי ליתן לה משקל של ממש. הטעמים לכך פורטו בהרחבה לעיל.

סיכומו של דבר – מסקנתי היא שאין בעדות אלדר כדי לתמוך בהיבט כלשהו בגרסת נאשם 17.

<u>עדות עו"ד רונן רבי</u>

126. רונן רבי סיפר כי הוא עורך דין במקצועו, וכי בתקופה הרלוונטית עמד בקשרים מקצועיים עם י.מ ועם ה.צ. לדבריו הכיר את י.מ באמצעות ה.צ. ובנו א.צ. (עמ' 12559).

מצבו הנפשי של י.מ

127. עו"ד רבי העיד כי י.מ שב מיפן נסער וביקש לפגוש אותו בדחיפות. לדבריו י.מ ביקש שהשניים ייפגשו במלון שרתון וסירב להגיע למשרדו (עמ' 12559, שורות 29–31).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

פציעת י.מ

128. בפגישה, תיאר עו"ד רבי, הוא הבחין של-י.מ "[...] **צלקת פתוחה בגרון שממש שיספו לו את הגרון**[...] **זה היה נראה לא טוב**[...]" (עמ' 12560, שורות 1–2). לדברי העד, בשל עיסוקו בנזיקין ידע י.מ שהוא מכיר רופאים ורצה המלצה על פלסטיקאי "[...] **שינסה לאחות את זה**[...]" כדי שהצלקת, שהייתה גלויה על צווארו, לא תיראה (עמ' 12559, שורות 29–30, עמ' 12560, שורות 2–3, 9–10).

תיאור אופן הפציעה

129. עו"ד רבי שאל את י.מ כיצד נפגע, וכך העיד על תשובתו: "[...] **נסעתי ליפן ושם פגשתי את מי שדיברתי, הוא לא אמר לי את השמות, ואז התנהל שם קרב סכינים שבמהלכו הוא נדקר, נחתך, אני זוכר שהוא אמר לי שגם הוא דקר אותם והוא מיד ברח מהמקום כי יש שם מצלמות**[...] **ואז הוא הגיע מיד מיד לארץ**[...]" (עמ' 12560, שורות 11–14).

130. בחקירתו הנגדית אישר עו"ד רבי שהתיאור החוזר שמסר במשטרה, שלפיו י.מ סיפר לו כי הוא שהותקף והשיב מלחמה לתוקפיו, משקף את המציאות, ושלא הייתה זו קטטה (עמ' 12578, שורות 9–15, 31–33; עמ' 12579, שורות 1–7).

הרקע לנסיעה ליפן ולפציעה

131. לדברי עו"ד רבי, י.מ סיפר לו כי הגיע ליפן בשביל ליישב מחלוקת עסקית בינו ובין אחיו, נאשם 15. האח, כך סיפר י.מ לעו"ד רבי, כעס עליו מפני שלא עלה בידו לפתח את מיזם החוף הדרומי (עמ' 12560, שורות 20–26).

אישור ה.צ. לנסיעת י.מ ליפן ואכזבת י.מ מ-ה.צ

132. עו"ד רבי הדגיש שי.מ אמר לו כי נסע ליפן רק לאחר שקיבל את אישורו של ה.צ. מבחינת י.מ היה ה.צ. "[...] **כמו האבא, הוא לא היה עושה שום דבר בלי** [ה.צ.][...] **ואז** [ה.צ.] **אישר לו לנסוע לשם ואז הוא הבין שזה בטוח לנסוע לשם, כי הוא לא היה נוסע בלי ש**[ה.צ.] **היה אומר לו שזה בטוח. ואז הוא הופתע לרעה ואז הוא הגיע כולו מדוכדך לא רק מעצם הפציעה אלא מ... נקרא לזה הבגידה, שבגדו בו, כי הוא לא היה עולה לשם אם הוא לא היה בטוח שזה בטוח, שלא יפגעו בו**" (שם, שורות 28–34; עמ' 12561, שורות 1–2).

מספר הדוקרים וזהותם

133. רק במענה לשאלה מפורשת, בחקירתו הראשית, ולאחר שמסר את כל הפרטים שתוארו לעיל, העיד עו"ד רבי שי.מ אמר לו "**ששניים דקרו, ששניים התנפלו עליו**" (עמ' 12561, שורות 11–12) ושלא אמר לו את שמותיהם (שם, שורה 6).

הפגישה בבית ה.צ

134. עו"ד רבי טען שכבר בחקירתו במשטרה לא זכר כי י.מ פנה אליו בעניין הפגישה אצל ה.צ. או כי תיאם איתו שהוא, י.מ, יתקשר אליו אחת לכמה דקות "[...] **כדי לראות שהוא עדיין חי ונושם**[...]" (שם, שורות 21–29). לא ניתן להתעלם מכך שעו"ד רבי לא שלל בשום שלב את גרסת י.מ – כי פנה אליו בנושא הפגישה וביקש להתקשר אליו מפעם לפעם – אלא טען שוב ושוב, למרות חקירה עיקשת בעניין זה, כי איננו זוכר.

135. לא הייתי מייחס לפרט זה משמעות רבה אלמלא שני נתונים, שיש בכוחם להאיר היבט זה של עדות עו"ד רבי באור אחר ולהחלישו עד קִעקוע, בהיותו סותר את עדותו של י.מ.

136. הנתון הראשון הוא עיסוקו של העד, עורך דין שלפי דבריו עוסק אף בפלילים ומשמש גם סנגור (עמ' 12573, שורות 9–13). מתוקף עיסוקו זה, חזקה על עו"ד רבי שהיה מודע היטב להבדל המשמעותי בין "לא זוכר" ובין "זוכר שלא".

137. הנתון המשמעותי השני, שבלט לאורך כל עדותו של עו"ד רבי, הוא חוסר הנוחות הרב שהסבה לו הידיעה כי י.מ ו-ה.צ. הם עבריינים, או בלשון הסרקסטית שבה בחר לתאר את עיסוקם: "[...] **אני ידעתי שהם לא עוסקים במתן בסתר**[...]" (עמ' 12575, שורה 17); "[...] **הם לא הולכים לבתי חולים ועוזרים שם לזקנים**[...]" (שם, שורה 21). בחקירתו הנגדית אישר עו"ד רבי כי חשש ממתן עדות בחקירה בעניינם של עבריינים (שם, שורות 4–15).

138. עד כדי כך הקפיד עו"ד רבי להדגיש כי אינו זוכר – ולא כי הוא זוכר ש-י.מ לא פנה אליו בנושא – שטרח אפילו לספק הסבר מתחום ההיגיון: "[...] **גם היום במחשבה לאחור**[,] **אני מנסה לחשוב על זה גם היום, נגיד שאני לא זוכר את האירוע אבל זה לא הגיוני, גם אם הוא** [י.מ – י' ל'] **היה אומר לי הייתי אומר לו אני לא מבין מה אתה רוצה ממני, כי אם למישהו קורה דבר כזה אז הולכים למשטרה, כך אני מבין, לא מתקשרים לעורך דין או לרואה החשבון**" (עמ' 12562, שורות 20–24).

139. להתרשמותי השילוב בין חוסר זכרונו של עו"ד רבי - להבדיל משלילה מפורשת של דברי י.מ אודות פנייה אליו בעניין הפגישה אצל ה.צ- יחד עם ה"אי־נוחות" הניכרת, בלשון המעטה, שחש מעדותו במשפט העוסק בעבירות כחלק מארגון פשיעה ועם הצורך שחש לתת הסבר הגיוני כביכול לסיטואציה שלטענתו כלל אינו זוכר שהתרחשה – מוביל למסקנה שאין בדבריו אלה של העד כדי להשמיט את הבסיס מתחת לגרסתו, האמינה בעיניי, של י.מ.

שלילת האפשרות שהחוקרים לחצו על עו"ד רבי

140. ב"כ נאשם 17 היה ער למשמעות האפשרית של היצמדות עו"ד רבי לגרסתו כי אינו זוכר את פניית י.מ אליו. בחקירה הראשית הטיח בו, שלא כמקובל, כי תגובתו הראשונה לחוקרי המשטרה הייתה שלילת כל אפשרות ש-י.מ פנה אליו וכי רק בלחץ החוקרים הוא "ריכך" את גרסתו וטען שהדברים אינם זכורים לו. וכך באו הדברים לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון:

> "[...] **והם** (חוקרי המשטרה – י' ל') **אומרים: הוא** (י.מ – י' ל') **ביקש ממך שתהיה איתו בקשר טלפוני כי הוא חש מאוים. ואתה התשובה הראשונה שלך היא: לא, לא היה כזה דבר. ובהמשך ככל שהם לוחצים עליך..."**
> (עמ' 12653, שורות 1–3).

141. בשל התנגדותו המוצדקת של ב"כ המאשימה לשאלה מדריכה זו, לא השלים אותה הסנגור, אך עו"ד רבי הבין היטב את טענתו ושלל אותה חד־משמעית, בהשיבו כי "**הדינמיקה של החקירה הייתה שהם ניסו להזכיר לי מספר פעמים במה מדובר, הם לא נקבו באותה אמרה שזה היה ככה וככה**[...]" (שם, שורות 31–32).

142. בסופו של דבר דבק עו"ד רבי בגרסה שמסר בהודעותיו במשטרה, ולפיה שני אנשים שלא ידע מיהם תקפו את י.מ.

טענות ההגנה

143. מטבע הדברים התמקדה ההגנה בחלקים אחרים של עדותו של עו"ד רבי העומדים בסתירה לגרסת י.מ או אינם מתיישבים עימה. בראש ובראשונה – עדות העד כי אינו זוכר אירוע שבו ביקש ממנו י.מ להיות "תעודת הביטוח" שלו בזמן פגישה בבית ה.צ.; טענתו כי י.מ סיפר לו שהותקף בידי שניים; הכחשתו כי העביר כספים בשם י.מ לגרושתו (עמ' 12565, שורה 3) וכי הושבו לו כספים שלקח י.מ ממנו (עמ' 12566, שורה 1); עדותו כי אינו זוכר כל אמירה או התנהגות המעידה שי.מ חשש לחייו, אם כי עו"ד רבי העיד שהתרשם כי י.מ היה מדוכדך וחש שחבריו בגדו בו. לטענת ב"כ נאשם 17, לאור עמדת המאשימה, שלא הטילה כל דופי בעדותו של עו"ד רבי, לא זו בלבד שאין בעדותו כדי לחזק את גרסת י.מ אלא שיש בה להצביע על חולשתה ועל שקריו של י.מ.

עדות עו"ד רבי – מסקנות

144. לא מצאתי שיש בעדות עו"ד רבי חיזוק כלשהו לגרסת נאשם 17. הטעמים למסקנתי זו, בעניין הגרסה על העדר הזיכרון של העד את דברי י.מ בדבר הפגישה בבית ה.צ., נותחו בהרחבה לעיל ואין צורך לחזור עליהם. אף עדות עו"ד רבי כי י.מ אמר לו ששניים תקפו

אותו, איני סבור שבכוחה לפגום בגרסת י.מ גם לפי עדותו של י.מ, בזמן הפגיעה בו שהו עם נאשם 17 זליאט ואדם נוסף, וייתכן שעו"ד רבי זכר נוכחות של שניים בלבד.

הסתירה בין עדות י.מ ובין עדות עו"ד רבי בענייני הכספים שעברו לגרושתו של י.מ וכספי ההלוואה היא בנושאים הרחוקים מליבת המחלוקת, ועל כן לא סברתי שיש בהם כדי להשליך על מהימנות גרסתו של י.מ באישום זה.

145. בחינה קפדנית של גרסת עו"ד רבי מוליכה למסקנה שיש בה כדי להחליש את גרסתו של נאשם 17 ולחזק חיזוק לא מבוטל את גרסתו של י.מ דווקא. זאת, בין השאר, בכל הנוגע למצבו הנפשי של י.מ לאחר שובו מיפן; לפציעתו של י.מ (בניגוד לטענת נאשם 17 שי.מ כלל לא נפגע); לעובדה שהותקף (גם זה שלא כגרסת נאשם 17); לרקע לתקיפה, הסכסוך בין י.מ לאחיו, נאשם 15; לנסיעת י.מ ליפן רק אחרי אישורו של ה.צ. ואכזבתו הרבה של י.מ מ-ה.צ., באופן המתיישב עם גרסת י.מ; לפנייתו של י.מ לעו"ד רבי מייד עם חזרתו ארצה.

הנדרשת תוספת ראייתית לעדות י.מ?

<u>המחלוקת</u>

146. הטענה המשפטית העיקרית שהעלה נאשם 17 בסיכומיו מצויה במישור הראייתי, והיא – העדר ראיית סיוע לעדות י.מ, באופן שאינו מאפשר את הרשעת הנאשם. זאת, לצד שלל ראיות חסרות וראיות הסותרות, לפי הטענה, את עדות י.מ

147. המאשימה סברה כי מאחר ש-י.מ לא היה שותף למעשה העבירה והעיד כנפגע העבירה ולא כעד מדינה, עדותו אינה דרושה תוספת ראייתית ובוודאי לא סיוע. ההגנה התייחסה לדרישת הסיוע כמובנת מאליה.

148. אין חולק שבאישום זה העיד י.מ כנפגע עבירה. עם זה אי־אפשר להתעלם ממעמדו כעד מדינה, מההקשר הכולל של עדותו ומכך שאף היותו נפגע עבירה קשור קשר הדוק לעבירות הסמים המיוחסות לנאשם 17, שבהן הייתה לו מעורבות עמוקה. במצב זה, ומטעמי זהירות, סבורני שיש הצדקה לדרישה לתוספת ראייתית ברמת סיוע לעדותו של י.מ

149. בענייננו, נוכח התשתית הראייתית שנפרסה לפני בית המשפט, סבורני כי נמצאו תימוכין ראייתיים למכביר שהם בבחינת תוספת ראייתית ברמה הנדרשת. ראיות תומכות אלה פורטו בהרחבה לעיל, ולמען הסר ספק יסוכמו להלן:

א) עדות ה.צ., המחזקת את עדות י.מ במיוחד באשר לזהות הפוגע, נאשם 17, בהיותה אמרה מיידית של י.מ על מעשה האלימות שנעשה בו.

ב) עדות א.צ, המחזקת את גרסת י.מ על הפגישה בביתו של ה.צ. לאחר הפגיעה, ועל הרקע לפגיעה, על הסכסוך בין נאשם 15 ל-י.מ ועל דברי י.מ על זהות הפוגע, נאשם 17.

ג) עדות תומס, המחזקת את גרסת י.מ על הימצאותו במקום האירוע בזמן הפגיעה בו.

ד) עדות עו"ד רבי, כפי שפורט בהרחבה לעיל.

150. ראיות נוספות התומכות בגרסת י.מ:

א) המסמכים הרפואיים ת/1488, המחזקים את גרסת י.מ במיוחד בכל הנוגע לדבריו על רצונו לעזוב את יפן לאלתר, בניגוד לתכנון המקורי.

ב) השיחות המבוקרות, כפי שפורט בהרחבה לעיל.

ג) עדויות הנאשמים 18, 15 ו-1, בהיבטים שפורטו לעיל.

ד) גרסת נאשם 17, שקשר את עצמו למקום האירוע.

<u>דיון והכרעה</u>

151. במחלוקת העובדתית אני מעדיף את גרסת המאשימה. זו נסמכת בעיקרה על עדות י.מ, שליבתה הותירה רושם מהימן בעיניי ושנמצאו לה חיזוקים ראייתיים משמעותיים, גם בעדויות חלק מעדי ההגנה. לעומת זאת גרסתו של נאשם 17 הייתה כוזבת, בלתי מהימנה וכבושה בלא הסבר של ממש. היא לא עוררה בליבי אפילו ספק סביר ולא נמצאו לה חיזוקים ולו בעדויותיהם של עדי ההגנה.

ממצאי עובדה

152. לאור כל האמור לעיל אני קובע שהוכחו, במידת הוודאות הנדרשת, ממצאי העובדה הללו:

א) בשנים 2005–2006 היו י.מ ו נאשם 15 שותפים, בין היתר, בעסקאות סמים ביפן, שאותן ניהל נאשם 15 מיפן ושחלק מרווחיהן הועבר לארגון.

ב) נאשם 17 שימש אחראי מחסן הסמים בטוקיו מטעם הארגון.

ג) בשלב מסוים התעורר חשדו של י.מ כי נאשם 15 מרמה אותו. בהמשך, מאחר שנאשם 1 סבר כי הסכומים שהעביר י.מ לארגון מרווחי עסקאות הסמים ביפן היו נמוכים מדי, הוא סיפר ל-י.מ על חשדו ש נאשם 15, לבדו או עם י.מ, גונב מהארגון.

ד) בעקבות זאת טס י.מ כמה פעמים ליפן, כדי לבדוק אם חשדו וטענות הארגון נכונים. באחת הפגישות, שאליה הגיע נאשם 15 עם נאשם 17, סיפר להם י.מ על טענות נאשם 1 כי הם מרמים את הארגון. נאשם 15 דחה את הטענות והציע ל-י.מ לעזוב את הארגון.

ה) בהמשך שמע י.מ על המרמה גם מפי סוחר הסמים סוחלה, שסיפר לו כי כמות הסמים ששלח נאשם 15 הייתה גדולה מזו שעליה דווח ל-י.מ

ו) נאשם 1 נתבקש ליישב את הסכסוך שנתגלע בין י.מ לנאשם 15.

ז) בפגישת הבוררות פסק נאשם 1 כי על נאשם 15 להעביר כספים ל-י.מ, ל-ה.צ. ולאכא, וכי י.מ לא ייכנס ליפן. בדיעבד התברר כי הייתה זו מראית עין כלפי נאשם 15, וכי התוכנית האמיתית הייתה שי.מ יטוס ליפן כדי להשתלט על עסקי הסמים שם והארגון ידאג למותו של נאשם 15.

ח) הואיל וכך ביקשו ה.צ. ואכא מ-י.מ לטוס ליפן ולהשתלט על עסקי הסמים. הובטח לו שהארגון יחסל את נאשם 15.

ט) על פי התוכנית, י.מ היה אמור לשכנע את נאשם 17 לשתף פעולה איתו. י.מ הונחה ליזום קטטה עימו באמתלה כלשהי אם יסרב. במקרה כזה, כך סוכם, יכניסו נאשם 18 ואיפרגן, שיתלוו אל י.מ, את נאשם 17 לרכב ויאלצו אותו להובילם למחסן הסמים.

י) בהתאם לתוכנית טסו י.מ ו נאשם 18 ליפן דרך הונג־קונג, לאחר שהצטיידו בהזמנות עסקיות פיקטיביות מסלוצקי.

יא) בהגיעם ליפן נפגשו י.מ, נאשם 18 ואיפרגן עם נאשם 17. נאשם 17 דחה את בקשת י.מ לשתף פעולה עימו. כמתוכנן יזם י.מ עימות ונגח בפניו של נאשם 17, וזה נמלט מהמקום.

יב) זמן קצר אחר כך הודיע ה.צ. ל-י.מ שבעקבות שיחה עם נאשם 1 ניאות נאשם 17 לשתף פעולה, ולפיכך ביקש ה.צ. מ-י.מ להיפגש שוב עם נאשם 17.

יג) בדרך לפגישה הצטיידו י.מ, נאשם 18 ואיפרגן בסכינים.

יד) כאשר הגיעו ל"ספורט בר קפה" בטוקיו, מקום המפגש, הבחין י.מ בנאשם 17 עם זליאט ועם אדם נוסף.

טו) בשלב מסוים הכה נאשם 17 את י.מ באגרוף לפניו ו-י.מ נפל ארצה. בחלוף שניות ספורות רץ י.מ לכיוון הרכב כדי לקחת סכין. הוא צעק לנאשם 18 ולאיפרגן, שעמדו מחוץ לרכב, שיפתחו אותו. הם לא עשו כדבריו.

טז) בשלב זה, בעומדו על יד הרכב, התקדם נאשם 17 לעברו של י.מ, ובאמצעות סכין שאחז בימינו חתך את צווארו מכיוון האוזן לעבר הפנים. עקב כך נפל י.מ ארצה כשהוא מתבוסס בדמו.

יז) זמן מה לאחר מכן טלפן י.מ אל ה.צ. וסיפר לו בכעס, בין השאר, כי נאשם 17 דקר אותו.

יח) בהמשך התקשר י.מ אל סלוצקי, וזה פינה אותו לבית חולים מקומי. שם טופל י.מ בחדר ניתוח והחתך נתפר.

יט) תקיפתו של נאשם 17 גרמה ל-י.מ חתך באורך כ-12 ס"מ מהלחי השמאלית עד מתחת לתנוך האוזן בצד האחורי של הראשו. החתך נתפר ב-37 תפרים (ת/1488).

כ) אחרי שהתעורר מהניתוח ברח י.מ מבית החולים, הקדים את טיסתו וחזר לישראל.

דיון משפטי – חבלה בכוונה מחמירה

153. העבירה של חבלה בכוונה מחמירה מוגדרת בסעיף 329(א)(1) לחוק העונשין כהאי לישנא:

> **"העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה**[...] **דינו – מאסר עשרים שנים:**
>
> (1) **פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין**[...]"

סעיף 34כד לחוק העונשין מגדיר "**חבלה חמורה**" ו"**פצע**".

154. בחינת ממצאי העובדה מלמדת כי בענייננו נתקיימו כל יסודות העבירה של חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה, כפי שיפורט בתמצית להלן. יוטעם כי נאשם 17 לא העלה בסיכומיו טענה כלשהי על התקיימות איזה מרכיבי העבירה.

<u>יסוד העובדתי</u>

155. אין חולק כי החבלה שנגרמה ל-י.מ בפניו כמתואר במסמכים הרפואיים (ת/1488) עולה כדי חבלה חמורה ופצע כהגדרתם בחוק העונשין. כפי שנקבע בממצאי העובדה, החבלה החמורה בפניו של י.מ היא תוצאה של דקירת נאשם 17 אותו בצווארו.

<u>היסוד הנפשי</u>

156. לצורך הוכחת העבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין נדרשת "כוונה מיוחדת" שמשמעה עשיית המעשה מתוך מניע או שאיפה להשיג את התכלית המיוחדת שנקבעה בהגדרת העבירה, גרימת חבלה חמורה.

בענייננו, כפי שעולה מאימוצה של גרסת י.מ, ניתן לקבוע שנאשם 17 ביקש לגרום ל-י.מ נזק גופני. אף אם נאשם 17 לא חפץ בכך ניתן לקבוע, מכוח כלל הצפיות, כי צפה – ברמת הסתברות גבוהה – שבעקבות דקירתו את י.מ בצווארו תיגרם לו חבלה חמורה. חיזוק לקיומו של היסוד הנפשי הנדרש נמצא בתכנון המוקדם של נאשם 17, כעולה מממצאי העובדה, שלפיהם במועד האירוע הוא ידע על כוונתו של י.מ להשתלט על עסקי הסמים של נאשם 15, הצטייד מבעוד מועד בסכין והיה מלווה בשניים נוספים.

ביצוע במסגרת ארגון פשיעה

157. לטענת המאשימה העבירה המיוחסת לנאשם 17 נעברה "במסגרת ארגון פשיעה", המהווה נסיבה מחמירה בהתאם לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה. ההגנה לא התייחסה בסיכומיה לנסיבה המחמירה הנטענת. בחינת מכלול הנסיבות מובילה למסקנה שהוכח, במידת הוודאות הנדרשת, שנאשם 17 עבר את העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, במסגרת ארגון פשיעה. להלן יפורטו טעמיי.

158. כפי שפורט במסגרת הניתוח המשפטי באישומים קודמים, ביצוע "במסגרת ארגון פשיעה" מהווה נסיבה מחמירה המתווספת לרכיב הנסיבתי של עבירת המקור. על המאשימה מוטל הנטל להוכיח שהפעילות העבריינית בוצעה כחלק אינטגרלי מפעילות הארגון.

159. מסקנתי היא כל ממכלול הראיות עולה שהעבירה של חבלה בכוונה מחמירה המיוחסת לנאשם 17 במסגרת אישום זה, בוצעה כחלק אינטגרלי מפעילות ארגון הפשיעה. זאת, בעיקר לאור עדות י.מ. לפיה התבקש על ידי ה.צ. ואכא, בכירים בארגון ומקורבים לנאשם 1, לטוס ביחד עם נאשם 18 ליפן, מטעם הארגון, לצורך השתלטות על עסקי הסמים ביפן, ובמיוחד לאור העובדה שפעולותיו של נאשם 17 ביפן, לרבות ניהול מחסן הסמים בטוקיו, היו מטעם הארגון.

לאור כל האמור סבורני שהוכח, במידה הנדרשת, שהעבירה של חבלה בכוונה מחמירה המיוחסת לנאשם במסגרת אישום זה, בוצעה במסגרת ארגון פשיעה.

מסקנה

160. לאור כל האמור, אציע לחבריי לקבוע כי הוכחו כל יסודות העבירה של חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין בצירוף סעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה, המיוחסות לנאשם 17 בכתב האישום, ולהרשיעו בעבירה זו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

אישום שלושה עשר – עבירות המס

(מיוחס לנאשמים 1, 2, 14, 16 ו-17)

השופט שי יניב:

האישום

1. אישום זה מייחס לנאשמים במסגרתו ריבוי עבירות של התחמקות ממס במרמה, עורמה ותחבולה, במסגרת ארגון פשיעה. נטען, כי במהלך השנים 2002–2006 ביצעו הנאשמים, במסגרת ארגון הפשיעה, עבירות של סחר בסמים, בסכום **כולל** של לפחות 225,917,453 ש"ח, כל אחד מהם לפי חלקו. נטען, שהנאשמים פעלו במספר דרכים על-מנת להתחמק ממס:

א. בכך שלא הודיעו לפקיד השומה שבאזור מגוריהם על תחילת עיסוקם בתחום הסחר בסמים; לא ניהלו ספרים לגבי הכנסותיהם ולגבי הכנסות הארגון; לא דיווחו לפקיד השומה על הכנסותיהם ולא שילמו עליהן את המס הנדרש. בכך, בין היתר, גם סייעו ליתר חברי הארגון ולשותפים נוספים לעבירות הסמים להתחמק מתשלום מס על הכנסותיהם מעסקאות הסמים.

ב. בכך שבעת העברת ההכנסות מעסקאות הסמים לישראל, הגורמים שהיו מופקדים מטעם הארגון על העברת הכספים נמנעו מלהצהיר כי הם מכניסים כסף לישראל וכי הנהנים מכספים אלו הם חברי הארגון והשותפים בעבירות הסמים, בניגוד לסעיף 9 לחוק איסור הלבנת הון.

על-פי הנטען, להעברת ההכנסות מעסקאות הסמים לישראל, בחלק מהמקרים נעשה שימוש בבלדרים שאינם חברי הארגון. כן בוצעו העברות כספים בינלאומיות, תוך שימוש בנותני שירותי מטבע, כאשר הפעולות לא נרשמו על שם בעלי הזכויות.

במרבית המקרים, הסכומים הנכבדים של שווי עסקאות הסמים, הועברו בין הנאשמים ויתר המעורבים בעסקאות הסמים במזומן מיד ליד, על-מנת שלא להותיר עקבות רישומיות.

על דבר כל האמור, יוחס לנאשמים ריבוי עבירות של שימוש במרמה, עורמה או תחבולה בכוונה להתחמק ממס או לסייע לאחר להתחמק ממס, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת מס הכנסה**"), בצרוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: "**חוק המאבק בארגוני פשיעה**"). לאחר שחלק מהנאשמים הודו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, **נותרו להכרעתנו עניינם של נאשמים 1, 2, 14, 16, ו- 17.**

ראיות המאשימה

2. המאשימה משתיתה את טיעוניה על כלל הראיות שהוצגו במהלך שמיעת המשפט, המוכיחות לשיטתה את ביצוע עסקאות הסחר בסמים, במסגרת ארגון הפשיעה, שיוחסו לנאשמים בכתב האישום. לצד זאת, הוגשו תעודות עובד ציבור של רשות המיסים, המסכמות את דיווחי הנאשמים על הכנסותיהם לרשויות המס בשנים הרלוונטיות, ככל שנמסרו דיווחים (ראו **ת/1646** – **ת/1647** ו – **ת/1650** – **ת/1653**). ממסמכים אלה עולה, שנאשמים 1, 2 ו-14 דיווחו על הכנסות נמוכות מאד כשכירים, ונאשמים 16-17 לא דיווחו כלל על הכנסות. מנתוני רשות המסים עלה, אפוא, כי הנאשמים לא דיווחו לפקיד השומה על הכנסותיהם מעבירות הסחר הסמים.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

3. עבירת המס המיוחסת לנאשמים במסגרת אישום זה מעוגנת בסעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, שזו לשונו:

> "220. אדם אשר **במזיד, בכוונה להתחמק ממס** או לעזור לאדם אחר להתחמק ממס, עבר אחת העבירות המנויות להלן, דינו - מאסר שבע שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין ופי שניים מסכום ההכנסה שהעלים, שהתכוון להעלים או שעזר להעלים, או שני הענשים כאחד; ואלו הן:
>
> ....
>
> (5) **השתמש בכל מרמה**, ערמה או תחבולה, או הרשה להשתמש בהן;...".

סעיף 220 לפקודת מס הכנסה נדרש למעשים רצוניים ומכוונים של אדם, שמטרתם הקטנת נטל המס שחל עליו (או של אדם אחר שהוא מבקש לסייע לו) באמצעים האסורים על-פי החוק (על"ע 3467/00 **הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל-אביב – יפו נ' צלטנר**, פ"ד נו(2) 895, 902 (2002)). ארבע החלופות הראשונות בסעיף 220 דנות במעשים קונקרטיים, ואילו סעיף 220(5) הוא סעיף סל, שתכליתו לתפוס ברשתו כל מעשה או מחדל, שיש בהם עורמה, מרמה ותחבולה לצורך התחמקות ממס (ע"פ 406/69 **ברנדל נ' מדינת ישראל** פ"ד כד(1) 210, 212-213 (1970)). הוראת סעיף 220(5) לפקודה מוחלת, אפוא, כאשר המעשה או המחדל לא נתפס באחת החלופות הקודמות להוראת החוק (220(1)-220(4)), אך היה בו **מרמה, עורמה או תחבולה** (10736/04 **כהן נ' מדינת ישראל**, פיסקה 42 (פורסם ביום 26.9.2006)). המדובר אפוא בהוראה בעלת "רקמה פתוחה", אין בה הגבלה באשר לאופן ביצוע המרמה במס (**שם**) ועולה ממנה, כי "**כל מרמה**... שבה משתמש אדם כדי להניע את שלטונות המס לשום את **הכנסותיו** בסכום הנמוך מן המגיע, נתפסת על ידי סעיף 220(5)" (ע"פ 109/72 **מדינת ישראל נ' פז** פד כח(1) 93, 99 (1973)). אין צריך לומר, שהיעדרו של רישום חשבונאי בסיסי וטוטאלי מהווה התנהלות במרמה (השוו: תפח (ב"ש) 20623-11-12 **מדינת ישאל נ' גרימברג**, עמ' 583 לפסק הדין (פורסם ביום 26.9.2016)).

4. העבירה לפי סעיף 220(5) לפקודה היא עבירה התנהגותית. כעולה מן האמור לעיל, היסוד העובדתי לעבירה כולל ביצוע כל מעשה או מחדל אשר יש בהם מרמה, עורמה או תחבולה (ע"פ 5529/12 **אוהב ציון נ' מדינת ישראל**, פס' 35 לחוות דעתו של כב' השופט דנציגר (פורסם ביום 9.11.2014) (להלן: "**עניין אוהב ציון**")). קיומה של חבות במס היא נקודת המוצא ורכיב חיוני להתקיימות העבירה. עמד על כך כב' השופט אנגלרד בעניין **הורביץ**:

> "**בהיעדר הוכחה ברורה על חבות המס, חסר רכיב חיוני ליסוד ההתנהגותי של עבירות המס לפי סעיף 220 לפקודה**" (ע"פ 1182/99 **הורביץ נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(4) 1, 119 (2000)) (להלן: "**עניין הורביץ**").

דין הוא, שקיימת חבות במס, אף כאשר מקור ההכנסה נבע מפעילות בלתי חוקית (ע"פ 7593/08 **ריטבלט נ' מדינת ישראל**, עמ' 42 (פורסם ביום 1.9.2009)).

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

באשר ליסוד **הנפשי**, מדובר בעבירת מטרה, הדורשת יסוד נפשי של כוונה מיוחדת להשיג את היעד של התחמקות ממס, לצד מודעות לטיב המעשה ולקיומן של הנסיבות (**עניין הורביץ**, בעמ' 123 ובעמ' 154-155). לשון אחר, בנוסף לדרישת המודעות לרכיבי היסוד העובדתי, אשר מתבטאת במונח "במזיד" (ראו סעיפים 90(א)(1) ו-20 רישא לחוק העונשין), נדרש להוכיח שמטרת הנאשם הייתה להתחמק ממס (ראו: רע"פ 74/13 **חלידו נ' מדינת ישראל**, פס' 15 (פורסם ביום 17.3.13)). היסוד הנפשי נלמד לא אחת מכלל הנסיבות. כפי שבואר בפרשת **אוהב ציון**:

> "... כמובן שהוכחת קיומו של היסוד הנפשי של מטרה, ... מוטלת על התביעה, ... **אלא שעקב אופיין המיוחד של העבירות מתחום המס בפרט**, והעבירות הפיסקאליות בכלל, **לא ניתן במרבית המקרים להוכיחו אלא על ידי הנסיבות, התנהגותו ומעשיו החיצוניים של הנאשם. במקרים אלו עשויות הנסיבות בצירוף התנהגותו של הנאשם להביא אל המסקנה כי הכוונה להתחמק ממס נובעת מעצם המעשה. כך לדוגמא, מקרים שבהם הנאשם ... מסתיר מקור הכנסה שלם... אלא אם יש בפיו הסבר סביר למעשה, שבכוחו לעורר ספק בלב בית המשפט לעניין כוונתו להתחמק ממס**" (עניין **אוהב ציון**, פס' 25 לחוות-דעתו של כב' השופט דנציגר; כן ראו עניין **הורביץ**, בע' 155 לחוות-דעתו של כב' השופט אור).

על נסיון לביצוע עבירת סחר בסם ועל עבירת המס המיוחסת

5. בחינת האישום השלושה-עשר מעלה, שסכומי השמטת ההכנסות שמייחסת המאשימה לנאשמים חושבו על-פי כלל העבירות על-פי פקודת הסמים המסוכנים שיוחסו להם, ובכלל זה אישומים, שבמסגרתם עבירת הסחר בסם לא הושלמה והנאשם הועמד לדין בגין **ניסיון** לביצוע עבירה על פקודת הסמים המסוכנים.

ייאמר מיד, כי מקום בו הורשע נאשם **בניסיון** לביצוע עבירה על פקודת הסמים המסוכנים, אשר כשל, ולא הוכח שהייתה לו **הכנסה**, **לא** נוצרה **חבות במס** (ראו סעיף 2 לפקודת מס הכנסה). כפי שכבר ציינו לעיל: "**בהיעדר הוכחה ברורה על חבות המס**, **חסר רכיב חיוני ליסוד ההתנהגותי של עבירות המס לפי סעיף 220 לפקודה**" (עניין **הורביץ**, סעיף (ט) בפרק הסיכום לקביעות כב' השופט אנגלרד בעמ' 119; וראו הידרשות נוספת לכך בסעיפים 209 ו-213 לחוות-דעתו של כב' השופט אנגלרד; וסעיפים 1, 4, 25, 34-35 לחוות-דעתו של כב' השופט אור). בפסק הדין של בית המשפט המחוזי באותה פרשה זכה הנושא לביאור מפורט מפי כב' השופטת פרוקצ'יה כדלהלן:

"הנאשמים מואשמים בעבירות על-פי פקודת מס הכנסה. האשמה העיקרית המיוחסת להם מתייחסת למעשים המוגדרים כעבירות על-פי סעיף 220 לפקודה. עבירות אלה עניינן במעשים או מחדלים בכוונת מירמה להתחמק ממס או לסייע לאדם אחר להתחמק ממס.

תנאי מוקדם לקיום אחריות פלילית בעבירות מירמה הקשורות בהעלמת הכנסות הוא קיומה של חבות במס על מי שמיוחסת לו האשמה. שהרי בהיעדר חבות ממס, לא תיתכן השמטת הכנסות במירמה, ניהול פנקסים כוזבים ומעשי מירמה מתוך כוונה להתחמק ממס – שהן העבירות המיוחסות לנאשמים בענייננו.

החבות במס נמנית, על-כן, על הרכיב הנסיבתי של העבירה...פקודת מס הכנסה **מטילה מס על הכנסתו של אדם** אם היא נצמחה, הופקה או נתקבלה בישראל, ואם היא נמנית על אחד המקורות הנזכרים בסעיף 2 לפקודה. ...**ביסודו של דבר, המושג "הכנסה" בא לתאר תוספת לעושרו הכלכלי של אדם כתוצאה מאירוע כלכלי מסוים..."** (ת"פ (י-ם) 55/96 **מדינת ישראל נ' פרומדיקו בע"מ**, פ"מ תשנז(2) 1, 112-113 (1998)). (ההדגשות לא במקור).

כללו של דבר, מקום בו ההרשעה היא בעבירת ניסיון בלבד, לא קיימת חבות במס ועל כן לא מתקיים אחד מיסודות העבירה הקבועה בסעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה.

<u>האישום השני</u>

אברג'יל

6. אברג'יל לא הגיש מענה לכתב האישום ואף במסגרת סיכומיו לא ניתנה התייחסות למיוחס לו באישום זה.

במסגרת האישום **השני**, בו נדונה "העסקה הגדולה", הורשע אברג'יל במעורבותו בעסקת קוקאין בייבוא וסחר של סמים מסוכנים, במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 בצרוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003. כפי שנקבע בהכרעת הדין באשר לאישום השני, אברג'יל, בצוותא עם רוחן, נאשם 3 ומעורבים נוספים ייבאו מפרו לקנדה 460 ק"ג קוקאין, כאשר הרווחים ממכירת הסמים חולקו בין הנאשמים 1, 2 ו-3 ובין סמי ביטון, כך שכל אחד מהנאשמים קיבל 30% וסמי ביטון קיבל 10% מהעסקה, תמורת סיועו באחסון המכונה בקנדה. מעדות עד המדינה טולי, אותה מצאתי כמהימנה (כמבואר בהרחבה בסעיפים 31-42 לפרק הדן באישום השני להכרעת הדין) עלה, שהסם נמכר במחיר של 22,000 דולר קנדי לקילו (עמ' 1,796, ש' 17), כך ששוויה הכולל של עסקת הסמים עמד על כ 32,788,800 ₪ (וראו: טבלת שערי המטבע לתקופה הרלוונטית – ת/842). טולי, כאמור, העיד, כי כל אחד

מהנאשמים קיבל 30% מרווחי העסקה. עוד עלה מהראיות שהכספים בגין מכירת הסמים התקבלו במהלך שנת 2003. מכאן, שאברג'יל קיבל בשנת 2003 סך של 9,836,640 ₪, המהווים הכנסה חייבת במס.

7. לשלמות התמונה העובדתית אציין כי לא נעלם מעיניי, שבמהלך שמיעת הראיות, התוודענו לכך שמימון פעילות הארגון נעשה מכספי "העסקה הגדולה" מושא האישום השני, ובפרט מחלקו של נאשם 1 ברווחים (ראו עדות בומבי, בעמ' 721, ש' 3-18; עמ' 776, ש' 15 - עמ' 780, ש' 7; עמ' 1490, ש' 31 – עמ' 1491, ש' 3);
כי חלק לא מבוטל מרווחי העסקה הועברו על-פי הנחיית אברג'יל במישרין למי מאנשיו (עדת טולי, עמ' 1808, ש' 23-25); וכי, ככלל, דרכו של אברג'יל הייתה לנהוג ברוחב יד כלפי אנשיו "חלק מהכסף הוא היה שם על הטלוויזיה בספרד... והוא אמר מי שצריך כסף שייקח" (עדות טולי, עמ' 1826, ש' 3-4).
ברם, לא זו בלבד, שאין לפנינו **ראיות** על אודות **הסכומים** שבהם דובר, לא ניתן להפחית מרווחיו של **אברג'יל** את **הוצאות** הארגון. זאת, לפי שלא נוהלו על ידי אברג'יל ספרים באשר לענף הכנסה זה. ההימנעות מניהול ספרים מוליכה להעדר האפשרות לנכות את ההוצאות או ההפסדים (ע"פ 5529/12 **אוהב ציון נ' מדינת ישראל**, פס' 20 לחוות דעתו של כב' השופט דנציגר (פורסם ביום 9.11.2014) (להלן: "**עניין אוהב ציון**").

רוחן

8. **הטענה לאכיפה בררנית** - במסגרת התשובה לכתב האישום בעניינו של נאשם 2 נטען, כי מדובר באישום "כללי וגורף", אשר לא מאפשר לנאשם להתגונן ועל-כן התבקשה מחיקתו. בהמשך, ביום 9.3.17 הוגשה בקשה שכותרתה: "טענה לאכיפה בררנית באישום השלושה עשר ובקשה בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982". בבקשה זו נטען לביטול האישום מחמת "אפליה פסולה", שכן מבדיקה שערך בא-כוח נאשם 2 עלה, כי "אף נאשם לא הועמד לדין בגין עבירת ייבוא סם מסוכן בצוותא עם עבירה לפי פקודת מס הכנסה שנעברה בשנת 2003" (התקופה הרלוונטית לאישום השני, שהוא היחיד הרלוונטי מבחינתו של נאשם 2) וכי אותם הדברים אמורים אף באשר לחמש השנים שלאחר מכן. לפיכך, עתר בא-כוח נאשם 2 "להורות למשיבה להודיע ... מהו אחוז הנאשמים אשר הועמדו לדין בעבירה של יבוא סם מסוכן ובעבירה על פקודת מס הכנסה בשנת 2003", וכי ככל שיימצא כתב אישום כאמור יומצא לידיו.
נטען, כי הנחיית פרקליט המדינה מס' 2.31, שעניינה "חקירת עבירות מס יחד עם עבירות פליליות 'רגילות' וצירופן יחד בכתב האישום – הוראת שעה", הוצאה אך בשנת 2017 ותחולתה מיום הוצאתה, כך שאין להחילה על עניינו של נאשם 2 באורח רטרואקטיבי. לאחר שנקבע מועד לדיון בטענה המקדמית, מסרו הצדדים הודעה משותפת ביום 16.5.2017, שלפיה "הדיון בטענה יוקפא עד להודעה חדשה ואם יבקשו לחדשו, יחודש"

(פר', עמ' 508, ש' 22 – 24). לאחר מכן, לא הוגשה כל בקשה לקיים את הדיון בבקשה. אולם בסיכומיו, חזר בא-כוח נאשם 2 על טיעוניו.

9. לשיטת המאשימה יש לדחות טענות אלה. אשר לטענת האכיפה הבררנית נטען, כי לא הובאה ולו ראשית ראיה מצד רוחן לתמיכה בטענתו ועל-כן יש לדחותה על הסף. לגוף העניין נטען, כי קבוצת השוויון אליה יש להשוות את רוחן, על-מנת לבחון את טענתו לאכיפה בררנית, היא של נאשמים שהועמדו לדין בגין עבירות מס שהכנסותיהם נבעו ממקורות בלתי חוקיים, וכי הדרישה שמקור ההכנסה הבלתי חוקי יהא דווקא מעבירות סמים, היא זו שפוגעת בשוויון. המאשימה מפנה למספר פסקי דין בהליכים, שבמסגרתם עמדו הנאשמים לדין בגין עבירות מס לצד עבירות פליליות "רגילות". אשר לתחולת הנחיית פרקליט המדינה נטען, כי הנחיית פרקליט המדינה אך עיגנה מדיניות קיימת בה נקטה התביעה ולא חידשה דבר.

10. **טענת ההגנה נדחית**. במסגרת הכרעת הדין עמדנו על המסגרת הנורמטיבית של טענת ההגנה מן הצדק, ובפרט הטענה לאכיפה בררנית בהעמדה לדין ולא נחזור על הדברים. אשר לאישום דנן, **לא הובאה מטעמו של נאשם 2 ולו ראשית ראיה לצורך הוכחת טענתו**. דין הוא, ש"רשות מינהלית המבקשת לאכוף את החוק נהנית, כמו כל רשות מינהלית, מחזקת החוקיות. מי שמעלה נגד הרשות טענה של אכיפה בררנית, ולכן הוא מבקש לפסול את ההחלטה, עליו הנטל להפריך חזקה זאת" (בג"ץ 6396/96 **זקין נגד ראש עיריית באר שבע** פ"ד נג(3) 289, 307 ; ע"פ 8551/11 **סלכגי נ' מדינת ישראל**, פס' 20 (פורסם ביום 12.8.2012)). יתר על כן, מקובלת עלי טענת המאשימה, שקבוצת השוויון הרלוונטית לבחינת טענת האפליה בהעמדה לדין היא נאשמים שהועמדו לדין בגין השמטת הכנסות שנבעו ממקורות לא חוקיים. לעניין זה, אין נפקא מינה לכותרת העבירה של הפעילות הבלתי חוקית שהניבה הכנסות לנישום. המאשימה הציגה רשימה של מקרים בהם הועמדו נאשמים לדין בגין עבירת השמטת הכנסות שנבעו מפעילות בלתי חוקית בה נקטו, כגון ביצוע של עבירות שוחד, ארגון משחקים אסורים ועוד (ראו למשל: ע"פ 7593/08 **ריטבלט ואשר כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 1.8.09); ע"פ 3829/13 **שנייידר נ' מ"י** (פורסם ביום 10.10.13)). על כן, אין יסוד לטענת האכיפה הבררנית.

אף לטענה בדבר החלה רטרואקטיבית של הנחיית פרקליט המדינה אין בידי להיעתר. עיון באסמכתאות שהניחה לפנינו המאשימה (ראו למשל ע"פ 6474/03 **מלכה נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 19.2.04); ע"פ 8702/12 **זאוי נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 28.7.13); ע"פ 3745/17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 10.3.2019)) מעלה, שהמאשימה העמידה לדין
בעבירות מס לצד עבירות "פליליות" אחרות עוד בטרם ניתנה הנחיית פרקליט המדינה.

11. במסגרת האישום **השני**, שעניינו, כאמור, "העסקה הגדולה", הורשע רוחן בביצוע עבירה של ייבוא וסחר בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 460 ק"ג, מפרו לקנדה. כמובא לעיל, בדומה לאברג'יל, הוכח כי גם **קבוצתו** של נאשם 2 קיבלה לידיה, בתמורה למכירת הסמים, סך של 9,836,640 ₪.

12. לצורך קביעת היקף הכנסותיו של רוחן מהעסקה הגדולה, יש להפחית מההכנסות שהתקבלו אצל **הקבוצה** בראשותו את ההכנסות שהוכח, שהתקבלו אצל **חברי הקבוצה האחרים**. יחד עם זאת:

> "אכן, ככלל, על התביעה להוכיח מעל לכל ספק סביר את העובדות והנסיבות המרכיבות את העבירה. עם זאת, אף שהדבר רצוי – הן לתביעה, על-מנת לחזק את ראיותיה ולתמוך את טענותיה, והן לנאשם, על-מנת לכלכל את הגנתו – **אין התביעה חייבת להוכיח את הסכום המדויק של ההכנסה שהושמטה**, ... הדברים נכונים במיוחד **מקום שהנאשם הוא שגרם למעגל השוטה ולכך שלא תספקנה הראיות על-מנת לסווג כראוי את מקורות הכנסתו. זאת, אם במחדל – באי-ניהול ספרים כלל**, כך שלא ניתן יהיה לשייך הכנסה מסוימת לענף מסוים בעסקיו של הנאשם; ואם במעשה – בהשמדת מסמכים שהיו ברשות הנאשם, מהם ניתן היה להפיק את המידע. עם זאת, **יובהר, כי אין בכל האמור כדי לשחרר את התביעה והשופט היושב בדין, מחובתם לבחון את חומר הראיות ולנסות ולדלות ממנו את הפרטים החסרים**" (**עניין אוהב ציון**, פס' 13 לחוות דעתו של כב' השופט דנציגר; ההדגשות לא במקור).

בעניינו, ייערך החישוב על פי הראיות שהוצגו לפנינו, ובהיעדר אפשרות לקביעה מדויקת, החישוב ייטה כלפי מטה, מחמת הזהירות המתחייבת בפלילים, כפי שיבואר להלן.

13. בעדותו מסר עד המדינה טולי על הרווח **הכולל** שהתקבל ממכירת הסמים בעסקה הגדולה וחלוקת הכספים בין המעורבים, כדלהלן:

> "**ש. מה הרווח הכולל שאתה יודע שהתקבל בסופו של דבר מהעסקה הזאת?**
>
> ת. אני עשיתי חשבון שכל גלגל היה בין 60 ל- 62 קילו, היו 8 גלגלים, ... ועשיתי חישוב 6 כפול 8 זה 48, כלומר 480 קילוגרם, לפי 20 אלף דולר לקילוגרם, זה יוצא בסך-הכל 9.6 מיליון דולר, שמזה 10 אחוז עובר לסמי ביטון, והשאר מתחלק לשלושה: **כל אחד בערך 2.7-2.8 מיליון דולר, כלומר לכל קבוצה. מתוך זה אני אישית קיבלתי מעל חצי מיליון דולר. השאר עבר לאבי רוחן, לצ'יקו, לדותן, כל אחד החלק שלו. חוץ מזה, מהקטע של העסקה הזו, זה לא שהלך בפרטי כל הכסף, היו הוצאות, היו טיסות, היו אבטחה, היו דירות למסתור, היה אמל"ח, היו עוד הרבה**

> **הוצאות מסביב, רק הטיסות, אם אני פה מראה בפלט של הטיסות במשך חודש וחצי 4 טיסות לספרד, זה לא מהכיס הפרטי שלי**" (פר', עמ' 1810, ש' 22 – 31).

וראו גם דבריו של טולי באשר לכספים מהעסקה ששימשו אותו ואת צ'יקו במהלך שהותם בקנדה ובאשר לרכישת הדירות על-ידי חברי קבוצתו (עמ' 1796, ש' 24 – עמ' 1798, ש' 21).

מעדות טולי עולה, אפוא, כי קיבל בסופו של יום לידיו "מעל חצי מיליון דולר" וכי הכספים חולקו באורח שווה בין ארבעת חברי הקבוצה. לפיכך, נאשם 2 – רוחן קיבל לפחות חצי מיליון דולר, המהווים כ- 1,800,000 ₪.

<u>האישום השמיני - אברג'יל</u>

14. במסגרת האישום השמיני, הורשע אברג'יל **בניסיון** לייצוא 12 טון של סם מסוכן מסוג חשיש, כאשר בסופו של יום עסקת הסמים לא יצאה לפועל ולאברג'יל לא היתה כל הכנסה מעסקה זו. בנסיבות אלה, כפי שפורט לעיל, **אין** בסיס להרשעתו בנסיבות האישום השני, שכן לא הוכח שצמחה לאברג'יל הכנסה החייבת במס.

<u>האישום התשיעי – נאשם 14 – סוסן</u>

15. במסגרת המענה לכתב האישום כפר נאשם 14 במיוחס לו באישום זה ובכלל זה באשר לסכום הנטען. אשר למיוחס לו באישום **התשיעי** נטען, שמדובר בניסיון לביצוע עסקת סמים שכשל ואשר לא הניב לנאשם 14 רווחים כלשהם. טיעון זה שב והעלה נאשם 14 בסיכומיו.

אכן, במסגרת האישום **התשיעי**, הורשע נאשם 14 בעבירה של **ניסיון** לייצוא סם מסוכן מסוג אקסטזי, כאשר חבילה ובה 44,000 כדורי אקסטזי נשלחה מבלגיה לישראל ונתפסה על ידי רשויות החוק בבלגיה. בנסיבות אלה, בהן לנאשם 14 **לא** היתה כל הכנסה – לא קמה לו חבות במס. **אשר על כן, אין בסיס להרשעתו** בעבירה המיוחסת, בכל הנוגע לנסיבות האישום התשיעי.

מסקנה מסכמת

16. עמדנו בפתח הדברים על יסודות העבירה של השתמטות ממס באמצעות מרמה, עורמה או תחבולה. אשר ליסוד **העובדתי**, היעדרו של רישום חשבונאי ראשוני ובסיסי כלשהו, מהווה התנהלות במרמה:

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

"... סעיפים 220(4) ו-(5) לפקודת מס הכנסה כוללים התנהגות שיש בה שימוש בכל עורמה, מרמה או תחבולה וכן של ניהול פנקסי חשבונות כוזבים, כל אלו במטרה להתחמק או להשתמט ממס.....

לשון הוראות סעיפים 220(4) ו-(5) לפקודת מס הכנסה מביאה למסקנה כי הן חלות על כל שלבי הרישום החשבונאי. בכלל זה, הן חלות על הרישום החשבונאי הראשוני והפנימי שנעשה בעסקו של הנישום, דרך הרישומים המשניים בעסקו, המשקפים את אלו הראשוניים, וכלה בחשבונות התוצאתיים שמגיש הנישום. בכך משתקף יחסו של המחוקק אל הנהלת החשבונות, כרישום שיטתי וקבוע, המורכב ממערכת של פעולות חוזרות, המסתמכות האחת על קודמתה, אשר מטרתה לשקף באופן נכון את פעולותיו ומצבו העסקי של הנישום...

... לטעמי, פרשנות זו של ההוראות דנן מגשימה את התכלית העומדת בבסיסן, שהינה חיוב הנישום לניהול השיטתי של ספרי הרישום החשבונאי, הבנויים נדבך על-גבי נדבך" (**עניין אוהב ציון**, פס' 35-37 לחוות דעתו של כב' השופט דנציגר).

קל וחומר בענייננו, מקום בו השמיטו הנאשמים ענף הכנסה שלם ונמנעו מלדווח כלל על עיסוקם והכנסותיהם מעסקי הסמים, כך שכל פעילותם העסקית נעלמה מעיני רשויות המס.

אשר ליסוד **הנפשי**, עמדנו לעיל על מורכבות הוכחתו. אין לנו אלא לחזור על כך:

"שעקב אופיין המיוחד של העבירות מתחום המס בפרט, והעבירות הפיסקאליות בכלל, לא ניתן במרבית המקרים להוכיחו אלא על-ידי הנסיבות, התנהגותו ומעשיו החיצוניים של הנאשם. במקרים אלו עשויות הנסיבות בצירוף התנהגותו של הנאשם להביא אל המסקנה כי הכוונה להתחמק ממס נובעת מעצם המעשה. **כך לדוגמא, מקרים שבהם הנאשם פועל באחד מן האופנים שלהלן: מסתיר מקור הכנסה שלם** ... **נעדרים מסמכים נאותים או ספרי חשבונות נאותים, שראוי היה שהנאשם יקיים בהתחשב בנסיבותיו.** במקרים אלו עשויה להילמד הכוונה להתחמק ממס ממעשיו של הנישום אלא אם יש בפיו הסבר סביר למעשה, שבכוחו לעורר ספק בלב בית המשפט לעניין כוונתו להתחמק מתשלום מס..." (**עניין אוהב ציון**, פס' 24 – 25 לחוות דעתו של כב' השופט דנציגר).

הוא הדין באשר לנאשמים. לא זו בלבד שהנאשמים לא ניהלו רישום חשבונאי וספרי חשבונות כדין, הם השמיטו ענף הכנסה שלם, שמקורו בעיסוקם בסחר בסמים והסתירו

את כל פעילותם בתחום הסמים מעיני רשויות המס. בהיעדר הסבר המעורר ולו ספק מפי הנאשמים להתנהלותם זו, אין מנוס מקביעה, כי התקיים היסוד הנפשי לעבירה.

<u>סוף דבר לחלק זה באישום</u>

17. **כללו של דבר, הוכחו בפנינו מלוא יסודות העבירה של התחמקות ממס באמצעות מרמה, עורמה ותחבולה, באשר להכנסות מעבירת היבוא והסחר בסם מסוכן, שבמסגרת האישום השני. אציע, אפוא, לחבריי, להרשיע את הנאשמים 1 ו-2 כדלקמן:**

א. נאשם 1 – באשר ל-9,836,640 ₪, הכנסה שהפיק הנאשם במסגרת האישום השני.

ב. נאשם 2 – באשר לחצי מיליון דולר (כ-1,800,000 ₪), הכנסה שהפיק במסגרת האישום השני.

השופט ירון לוי:

<u>פתח דבר</u>

1. אני מסכים לחוות דעתו של השופט שי יניב, ולניתוח המשפטי שנערך בה, בהתייחס לעבירות המס שיוחסו לנאשמים במסגרת אישום זה.
לאור הדיון המשפטי שנערך לעיל, תידון להלן אחריותם של הנאשמים 1, 14, 16 ו-17 לעבירות המס שיוחסו להם, בהתייחס לעבירות הסמים בהן הורשעו במסגרת האישומים השישי, השביעי והאחד עשר.

<u>האישום השישי</u>

נאשם 1

2. במסגרת האישום השישי ("הבלדרית"), הורשע נאשם 1 בכך שבצוותא חדא עם נאשם 14 ועם מעורבים אחרים ייבא כמות לא ידועה של סם מסוכן מסוג קוקאין מפרו ללונדון.

3. כפי שצוין לעיל, נאשם 1 לא הגיש מענה לכתב האישום ואף במסגרת סיכומיו לא ניתנה התייחסות למיוחס לו באישום זה.

4. במסגרת האישום השישי הוכח כי בהנחיית נאשם 1 העביר י.מ לבומבי 80 אלף דולר, בהם השתמש בומבי למטרות הארגון ("אמרתי שיצחק תמיד היה דואג לנו לכסף, במקרה הזה אם קיבלתי כסף אז כאילו הכסף נשאר אצלנו ואיתו אנחנו חיים ומתקיימים [...] כל מה שאנחנו צריכים למעשה באותה תקופה של 'המלחמה'" (עדות בומבי, עמ' 596, ש' 18-26; עדות י.מ, עמ' 3675-3676)). מעדויות י.מ ובומבי עולה ששניהם ראו בקנס כספים

שהועברו לידי בומבי בהנחיית אברג'יל (ראו עדות י.מ, בעמ' 3887, ש' 4-11; עדות בומבי עמ' 594-596; ראו גם עדות ה.צ לפיה אברג'יל, כראש הארגון, היה היחיד שהחזיק בסמכות להתוות פתרון לבעיית הבלדרית – עמ' 2357, ש' 29-31)). זאת, בהתיישב עם התשתית הראייתית הענפה לפיה אברג'יל עשה שימוש בכספי הארגון למימון צרכי חברי הארגון, כפי שפורט לעיל.

מכאן, שכתוצאה מתשלום כספי הקנס צמחה לנאשם 1 הכנסה בסך 80,000 דולרים.

נאשם 14

5. במסגרת האישום השישי ("הבלדרית"), הורשע נאשם 14 בכך שבצוותא חדא עם נאשם 1 ועם מעורבים אחרים ייבא כמות לא ידועה של סם מסוכן מסוג קוקאין מפרו ללונדון.

6. במסגרת המענה לכתב האישום כפר נאשם 14 בעבירת המס שיוחסה לו. הנאשם 14 טען שמחומר הראיות עולה שבמלוא סכום "הקנס" ששולם על ידי י.מ לבומבי נעשה שימוש לצרכי הארגון. הכספים, או חלקם, לא הועברו לנאשם 14, באופן שלא נוצרה לו כל הכנסה החייבת במס במסגרת האישום.

7. עם זאת, לגרסת נאשם 14 עצמו, קיבל מציון אלון כספים בסך 40,000 דולר עליהם לא דיווח ("**ציון היה אמור להעביר לי כסף, 40 אלף דולר**" (עמ' 10572, ש' 31) ובהמשך: "**את הכסף שלי אני קיבלתי המון זמן לפני [...] <u>אני את הכסף קיבלתי מציון</u>**" (עמ' 10585, ש' 2-4)). בסיכומיו חזר הנאשם על גרסתו לפיה מדובר בהכנסה שלא דווחה, והתקבלה על ידו "**ככל שתתקבל גרסת נאשם 14, חלקו העובדתי-כלכלי הסתכם בכסף <u>"שחור"</u> שנשלח לו ע"י ציון, בסך 40 אלף דולר [...]**" (ההדגשות אינן במקור. עמ' 339, סעיף 24).

8. לאור האמור, במסגרת האישום השישי הוכח כי עקב בריחת הבלדרית, לא הפיקו השותפים לעסקה הכנסה כלשהי כתוצאה מהעסקה, למעט קנס בסך 80,000 ₪ ששילם י.מ, בהנחיית אברג'יל, לבומבי. הגם שבחומר הראיות אין אינדיקציה כי כספים אלה מצאו דרכם לידי נאשם 14, הרי שמעדות הנאשם עצמו, ומסיכומיו, עולה שבמסגרת פרשייה זו קיבל מציון אלון 40,000 דולר, שהם כסף "**שחור**", היינו הכנסה שהוסתרה מרשות המיסים.

<u>האישום השביעי</u>

נאשם 1

9. במסגרת האישום השביעי ("עסקת המיליון") הורשע נאשם 1 בכך שבצוותא חדא עם נאשם 16 ומעורבים נוספים ייבא סם מסוכן מסוג אקסטזי מהולנד לאוסטרליה. חלק מהסמים נמכר, אך התמורה בגין מכירת החלק ויתרת הסמים נעלמו.

בעקבות היעלמות הסמים והתמורה בעבור מכירתם לא הפיקו הנאשמים תמורה ישירה מהעסקה. אולם, הוכח כי נאשם 16 קיבל לידיו כ-70 אלף דולר משי סילם.

10. בחומר הראיות לא נמצאה אינדיקציה לכך שהכספים שניתנו לנאשם 16, או חלקם, הועברו לידי נאשם 1, נמצאו בשליטתו, או אף כי נעשה בהם שימוש לצרכי הארגון. בנסיבות אלה, לא הוכח שצמחה לנאשם 1 הכנסה חייבת במס.

נאשם 16

11. במסגרת האישום השביעי ("עסקת המיליון") הורשע נאשם 16 בכך שבצוותא חדא עם נאשם 1 ומעורבים נוספים ייבא סם מסוכן מסוג אקסטזי מהולנד לאוסטרליה. חלק מהסמים נמכר, אך התמורה בגין מכירת החלק ויתרת הסמים נעלמו.
בעקבות היעלמות הסמים והתמורה בעבור מכירתם לא הפיקו הנאשמים תמורה ישירה מהעסקה. אולם, הוכח כי נאשם 16 קיבל לידיו כ-70 אלף דולר משי סילם. הכנסה זו לא דווחה לרשויות המס.

12. במסגרת המענה לכתב האישום כפר נאשם 16 במיוחס לו באישום זה.
בסיכומיו, טען נאשם 16 לקיומה של אכיפה בררנית, המתבטאת בהימנעות המאשימה מייחוס עבירת מס לנאשם 4, כשלטענת הנאשם חלקו של נאשם 4 באישום השביעי אינו פחות מהמיוחס לנאשם 16 באותו אישום. זאת, באופן המצדיק, לפי הטענה, את זיכויו של נאשם 16 מהאישום מן הטעם של הגנה מן הצדק.
לטענת נאשם 16, המאשימה לא עמדה בנטל הוכחת יסודות עבירת הסמים שיוחסה לו באישום השביעי ומכאן שלא עמדה אף הנטל הוכחת יסודות עבירת המס.
בהתייחס לגרסת שי סילם – לפיה מסר העד כספים לנאשם 16 – טען הנאשם שאף אם יעדיף בית המשפט את גרסת סילם על פני גרסתו, הרי שלגרסת סילם עצמו העד לא ידע שמקור הכספים שאבדו הוא בעסקת סמים. סילם מסר שהעביר לנאשם 16 כספים שהועברו על ידי הרב אליהו ועל ידו, ומכאן שלא דובר ברווחים שצמחו מעבירה פלילית.
בנסיבות אלה, טען הנאשם שהעמדתו לדין בגין עבירת מס אינה מתיישבת עם תכלית האיסור הפלילי ש"**לא יצא חוטא נשכר**", כפי שפורט בהנחיית פרקליט המדינה מס' 2.31.
עוד טען נאשם 16 שגובה ההכנסה הנטענת נמוך מסך 500,000 ₪, באופן שלפי סעיף 9 להנחיית פרקליט המדינה, יש צורך באישור פרקליט המחוז לייחוס העבירה לנאשם.

13. לאחר בחינת טענות ההגנה שהעלה הנאשם, הרי שאין בהן ממש.

14. אשר לטענתו לקיומה של אכיפה בררנית בהאשמת נאשם 16 כשהנאשם 4, שלפי הטענה נטל חלק דומה בעסקת הסמים, כלל לא הואשם בעבירת מס, הרי שאין מקום לקבלה. זאת, ראשית בשים לב לכך שנאשם 4 זוכה מחלקו באישום, באופן המצביע באופן ברור על כך שהטענה כי חלקם של הנאשמים בעבירות דומה, אינה עומדת. שנית, הנאשם 4 לא היה תושב ישראל בתקופה הרלוונטית, באופן שאף לו היה חלקו בעסקת הסמים דומה לחלקו של נאשם 16, הרי שלא הייתה קמה בעניינו חבות במס.

15. כמו כן, אין משמעות למודעותו של משלם ה"קנס", שי סילם, ביחס למקור הכספים שהועברו מישראל לאוסטרליה לעצם התגבשות יסודות העבירה בעניינו של נאשם 16.

16. יש טעם בטענת הנאשם כי בשים לב לגובה ההכנסה הנטענת (70,000 דולר) ולהנחיית פרקליט המדינה מס' 2.31, יש צורך באישור פרקליט המחוז לייחוס העבירה לנאשם. ייתכן ומוטב היה אם הייתה התביעה מדייקת ופורטת בניסוח כתב האישום את סכומי העלמת המס המדויקים ביחס לכל אחד מהנאשמים, באופן שהיה חושף את הצורך באישורו של פרקליט המחוז. עם זאת, בשים לב להיקפו של התיק, לניסוח כתב האישום במקור, לכך שבית המשפט אינו מחויב בהנחיה ולכך שאין חולק שניתנה לנאשם הזדמנות להתגונן מפני האישום, הרי שאין מקום ליתן משקל של ממש לטענה זו.

17. לאור כל האמור, הרי שהתקיימו בעניינו של נאשם 16 יסודות העבירה שיוחסה לו בכתב האישום ביחס ל-70 אלף הדולרים שקיבל מידי שי סילם.

<u>האישום האחד עשר</u>

נאשם 1

18. במסגרת האישום האחד עשר ("עסקאות הסמים ביפן") הורשע נאשם 1 במעורבות בייבוא, ייצוא וסחר של סמים מסוכנים, במסגרת ארגון פשיעה, בין השנים 2004-2006, בעסקאות הבאות:

<u>60,000 כדורי אקסטזי</u>

19. נאשם 1 הורשע בכך שבצוותא חדא עם נאשם 17 ואחרים, ייבא 60 אלף כדורי אקסטזי מבלגיה ליפן. על פי עדותו של י.מ, י.מ ושותפיו לעסקה, הנאשמים 17, 15 ורונן סויסה, הרוויחו בסך הכל כ- 210 אלף דולר או יורו (י.מ, נגדית, עמ' 4927, ש' 8-18).

<u>90,000 כדורי אקסטזי</u>

20. נאשם 1 הורשע בכך שבצוותא חדא עם נאשם 17 ואחרים, ייבא 90 אלף כדורי אקסטזי מבלגיה ליפן. י.מ בעדותו אמד את הרווח של הארגון מהעסקה בסכום של כ – 200 אלף דולר (עמ' 4928, שורות 20-21). לגרסת י.מ, הרווח התחלק בין השותפים לעסקה, והם: "**אנחנו, אני יעקב מטיטה, אח שלי משה מלול, רונן סוויסה, דודו בן שטרית, הכנסנו את ישראל אוזיפה [...], הרוסי הביא את הבלדרים, ועוד אנשים, סוחלה מכר, ה- 30 האחרים זה היה שלום השמן**" (עמ' 4928 שורות 20-28).

21. לגרסת י.מ, בחלק מרווחי העסקאות (60 ו-90 אלף כדורים) נעשה שימוש, בין היתר, לרכישת לבנות חבלה (עמ' 4222 שורות 16-21).

22. כאמור, בחומר הראיות אין אינדיקציה ישירה להכנסה שהגיעה לידי נאשם 1 כתוצאה מעסקאות אלה, או לידי הארגון. לדברי י.מ הרווחים חולקו בין השותפים לעסקה, כשנאשם 1 לא נמנה על השותפים אותם פירט י.מ. הגם שי.מ העיד שחלק מהתמורה שימש לרכישת לבנות חבלה, לא ברור מחומר הראיות מחלקו של מי מהשותפים בוצעה הרכישה באופן שלא ניתן לייחס את קבלת לבנות החבלה כהכנסה של נאשם 1. משלא הוכח שהתקבלה בידי נאשם 1 הכנסה חבה במס כתוצאה מהעסקאות הרי שלא קמה בגינן חבות
במס.

<u>השולחן השני</u>

23. נאשם 1 הורשע בכך שבצוותא חדא עם נאשם 17 ואחרים העביר מבלגיה ליפן 40 אלף כדורי אקסטזי. י.מ העיד שבמסגרת עסקה זו: "**לא ראינו כסף**" (עמ' 3679 שורות 22-25). לאור האמור, משלא הוכח שהנאשם הפיק הכנסה כלשהי כתוצאה מהעסקה הרי שלא קמה בעניינו חבות במס.

<u>השולחן השלישי</u>

24. נאשם 1 הורשע בניסיון להעביר סם מסוכן מסוג אקסטזי מבלגיה ליפן, כאשר שולחן ובו 9,932 כדורי אקסטזי נתפס ע"י הרשויות ביפן (ת/1487). מכאן שאף בגין עסקה זו לא התקבלה בידי נאשם 1 הכנסה ולא קמה חבות במס.

<u>שלוש חבילות קוקאין בדואר</u>

25. נאשם 1 הורשע בכך שהיה שותף להעברת 3 חבילות קוקאין מדרום אמריקה ליפן.
אף בהתייחס לעסקה זו לא נמצאה בחומר הראיות אינדיקציה שהתקבלה בידי נאשם 1 הכנסה בגין העסקה, באופן שלא קמה חבות במס בעניינו.

נאשם 17

26. במסגרת האישום האחד עשר ("עסקאות הסמים ביפן") הורשע הנאשם 17 במעורבות בייבוא, ייצוא וסחר של סמים מסוכנים, במסגרת ארגון פשיעה, בין השנים 2004-2006, במספר עסקאות סמים.

<u>המחלוקת</u>

27. לטענת הנאשם 17, אין להרשיעו בעבירת המס שיוחסה לו באישום ה-13 שכן בתקופה הרלוונטית לא היה תושב ישראל.

28. בסיכומיה ביחס לנאשם 17 הסתמכה המאשימה על גרסת עד המדינה י.מ לפיה בין השנים 2004-2006, התגורר הנאשם 17 בבלגיה ולאחר מכן ביפן (עמ' 1265 לסיכומי המאשימה). זאת בהלימה לעדות הנאשם עצמו. יוטעם שהמאשימה לא חקרה בהיבט זה את הנאשם, הכל כפי שיפורט בהמשך.

29. טענת הנאשם 17 לפיה לא היה תושב מדינת ישראל בתקופה הרלוונטית הועלתה לראשונה בסיכומיו בכתב, לא הוזכרה במענה הנאשם לכתב האישום או במהלך המשפט קודם לשלב הסיכומים.

30. המאשימה, שלא התייחסה לשאלת התושבות בסיכומיה, השיבה בשלב הסיכומים בעל פה לטענת הנאשם 17 כי בשים לב למבחנים הקבועים בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה הרי שמשפחת הנאשם, רעייתו ובנו, התגוררו בתקופה הרלוונטית בישראל ונתמכו כלכלית על ידו. בנוסף, טען ב"כ המאשימה שהנאשם לא הוכיח שקשר תושבותו במדינה אחרת וכי שילם מיסים מחוץ לישראל. ב"כ המאשימה טען בעלמא שלא ניתן לפסול את האפשרות שהנאשם 17 נכנס לישראל תוך שימוש בדרכון מזויף אך לא הצביע על ראיה לשהות הנאשם בישראל במהלך תקופה הרלוונטית (עמ' 13137).

<u>ההכרעה במחלוקת</u>

31. לאחר שבחנתי לעמקן את טענות הצדדים, את התשתית הראייתית שהוצגה לבית המשפט ואת החקיקה והפסיקה הרלוונטית, אציע לחבריי לזכות את הנאשם 17 מעבירת המס שיוחסה לו באישום זה. זאת, מהטעם שהתשתית הראייתית, שלא נסתרה על ידי המאשימה, מטה את הכף לטובת טענת הנאשם 17 שלא היה תושב ישראל בתקופה הרלוונטית.
להלן יפורטו טעמיי.

<u>השלמת התשתית הראייתית הרלוונטית להכרעה</u>

32. אין חולק כי הנאשם 17 הוא אזרח ישראלי, משפחתו המורחבת מתגוררת בישראל, כמו גם גרושתו ובנו. הוא שירת בצה"ל והתגורר בישראל עד לשנת 2000 והחל משנת 2014.

33. מעדות הנאשם 17 עולה שבין השנים 2000 ל-2014 לא התגורר בארץ "**יצאתי מהארץ בשנת 2000 וחזרתי בשנת 2014**" (עמ' 11231, ש' 2), כשבעדותו תיאר באריכות את נדודיו במהלך השנים ממדינה למדינה, כשבסופן, בשנת 2014, שב להתגורר בישראל: "**עליתי, עשיתי תושב חוזר**" (בעמ' 11101, ש' 10-12).

34. קודם לבחינת גרסת הנאשם ראוי להקדיש מספר מילים לשאלת מהימנותו. בבחינת עדותו לא ניתן להתעלם מכך שבהיבטים אחרים נמצאה גרסתו שקרית ובלתי ראויה לאמון (ראו דיון במסגרת אישומים 11 ו-12). ואולם, בהקשרו של אישום זה – בשים לב לכך שההגנה לא העלתה טענה בעניין תושבות הנאשם עד לשלב הסיכומים בכתב, וכי בגרסת הנאשם בעדותו לא נמצאה התייחסות ישירה לשאלת תושבותו במישור המיסויי – סבורני כי בתיאור מגוריו לא נתן הנאשם 17 דעתו להתקיימות רכיבי עבירת המס בענייננו ובפרט לעניין מרכז חייו, ובהיבט זה יש לראותו כמי שהשיח לפי תומו, באופן המצדיק מתן אמון רב יותר לדבריו בהקשר זה.

35. לא זו אף זו. תיאורי הנאשם את מגוריו בצרפת (קודם לתקופה הרלוונטית), בבלגיה וביפן (בתקופה הרלוונטית ואחריה), מגובים **בעדויות מעורבים נוספים ובראיות אובייקטיביות רבות**.

36. יוזכר כי המאשימה לא חלקה על גרסת הנאשם שהתגורר מחוץ לישראל בתקופה הרלוונטית, הנאשם לא נחקר בהיבט זה ולא הובאה ולו בדל ראייה לנוכחות של הנאשם בישראל בתקופה הרלוונטית.

37. מהראיה האובייקטיבית הרלוונטית ביותר – תדפיס הכניסות והיציאות של הנאשם 17 לישראל (ת/227(טז)) – לא ניתן להסיק מסקנה ברורה באשר למקום מושבו, שכן בתדפיס רשומה כניסתו לישראל ביום 5.10.2000 ולאחר מכן כניסה נוספת ביום 29.3.2013. יציאתו מהארץ בין מועדים אלה לא תועדה.

לא ניתן לפסול את האפשרות שבתקופה זו יצא הנאשם 17 את הארץ ושב אליה תוך שימוש בדרכון מזויף (ראו עדות הנאשם לפיה החזיק בדרכון מזויף שהכין עבורו י.מ, עמ' 11092). אך באותה מידה לא ניתן לשלול את האפשרות ששגגה שאינה תלויה בנאשם הובילה לרישום השגוי בתדפיס.

38. לאור האמור, לצורך קביעת מקום מגורי הנאשם 17 בתקופה הרלוונטית, התשתית הראייתית העומדת בפני בית המשפט היא גרסת הנאשם 17, עדות י.מ, עדויות נאשמים נוספים (נאשמים 1, 4, ו-15); עדים שפגשו בנאשם 17 מחוץ לישראל (העדים אבישי איטח; שמעון אוחנה המכונה "תומס"; ואחי הנאשם 17, חיים בן שטרית); עדות רודי ון-פול (נציב במשטרה הפדרלית באנטוורפן בתקופה הרלוונטית); והראיות האובייקטיביות המתעדות את מגורי הנאשם 17 מחוץ לישראל ואת מעצרו בבלגיה במהלך התקופה, כפי שיפורט להלן.

<u>גרסת הנאשם 17 והראיות התומכות בה</u>

39. נאשם 17 העיד שבחר להתרחק מישראל, בשל חששו ממעורבותם של חלק מאחיו בפלילים והחשש שיסתבך גם הוא. לדבריו, בשנת 2000 טס מישראל ל**ארצות הברית**, שם שהה כחצי שנה. כשעמדה לפוג אשרת השהייה שלו בארצות הברית טס ל**ספרד**, שם עבד במאפייה בבעלות חבר עמו שירת בצה"ל. זוגתו של הנאשם 17 הצטרפה אליו ל**ספרד**, שם נישאו השניים ונולד בנם (עמ' 11087). לאחר הולדת הבן עברו השלושה להתגורר ב**פריז**, בבית סבתה של רעיית הנאשם, שסייעה לבני הזוג בטיפול בתינוק. בתקופה זו התפרנס הנאשם 17 מהסעת "אנשים שבאים ברכבת מלונדון לאסוף גמ"חים" מ**פריז** ל**אנטוורפן** ובחזרה (עמ' 11087, ש' 30-32).

40. הנאשם 15 העיד אף הוא שפגש בנאשם 17 בתקופה שגר אצל משפחתו ב**צרפת** (עמ' 10897).

41. הנאשם 17 העיד שבקיץ שנת 2003 תקף גל חום קיצוני את העיר פריז, וגבה אלפים רבים של קורבנות בנפש. לדבריו "אני זוכר עד היום איך הייתי לוקח את הילד שלי ומכניס אותו למקפיא ממש, פותח את המקפיא, אין מאוורר בבית, אתה מפעיל מאוורר הוא מוציא חום, מזגנים אין בבית" (עמ' 11088, ש' 11-15). לגרסתו, לאחר גל החום חששה רעייתו מהמשך המגורים באירופה והחליטה לשוב ארצה. בעקבות עזיבתה החליט הנאשם 17 לעבור להתגורר ב**אנטוורפן** (עמ' 11088-11089). בהמשך, התגרשו בני הזוג (עמ' 11096, 11101).

42. בעדויות י.מ והנאשם 17 גרסאות שונות ביחס להיכרות בין השניים. לגרסת י.מ, הכיר את הנאשם 17 ב**אמסטרדם**, כשהאחרון ,שהיה מודע לפרטי כישלון עסקת הבלדרית, הזהיר אותו כי אברג'יל רוצה "לפרק" אותו והציע לי.מ לברוח ל**אנטוורפן** (ראו בעמ' 3673-3672). גרסת הנאשם 17 – שהרחיק עצמו בעדותו ממעורבות בארגון ובעבירות סמים – היא שי.מ פנה אליו טלפונית ובהמשך לכך השניים נפגשו ב**אנטוורפן** (ראו בעמ' 11089). מכל מקום, השניים העידו שתקופה מסוימת התגוררו יחד בדירה ב**אנטוורפן**. לגרסת נאשם 17, י.מ שכר את הדירה והתיר לו להתגורר בה (עדות י.מ, עמ' 3675; עדות הנאשם

17 עמ' 11090-11091). לגרסת י.מ – שנמצאה מהימנה והיוותה בסיס להרשעתו של הנאשם 17 באישום ה-11 – בתקופת המגורים המשותפים ב**אנטוורפן** הוציאו השניים עסקאות סמים מבלגיה ליפן, בשיתוף פעולה עם אנשי השלוחה האילתית, כשהנאשם 17 היה החוליה שקישרה בין השלוחה החיפאית לאילתית (עמ' 3768, 3770).

43. מחומר הראיות עולה שהמגורים המשותפים ב**אנטוורפן** התקיימו בשנת 2004. כך, י.מ העיד שכששמע על מעצרם של אברג'יל והנאשם 6, החליט לברוח ארצה והציע לנאשם 17 להצטרף אליו (עמ' 3675). מחומר הראיות עולה שנאשם 17 **לא עזב** את בלגיה. לגרסת הנאשם 17 – שניכר בעדותו שהתאמץ להרחיק עצמו ממעורבות בדבר עבירה – י.מ "נעלם" מהדירה, באופן שהוביל לכך שהיה עליו לשלם את שכר הדירה. באותה תקופה יצר עמו הנאשם 5 קשר טלפוני, סיפר לו שאחיו נעצר באמסטרדם וביקש ממנו לאספו ולהסיעו משדה התעופה. לדברי הנאשם 17, כשהגיע לאסוף את הנאשם 5 בשדה התעופה, נעצר (עמ' 11093-11094). מהראיות האובייקטיביות המתעדות את המעצר עולה שזה התרחש בחודש **ספטמבר שנת 2004** (ת/502, ת/503). תיעוד המעצר, כמו גם עדותו של רודי ון-פול, נציב במשטרה הפדרלית באנטוורפן בתקופה הרלוונטית (עמ' 5146-5150) ומסמכים נוספים המתעדים את המעצר (ת/1385-ת/1386), תומכים בגרסת הנאשם 17 כי בשנת 2004 שהה ב**בלגיה**. תמיכה נוספת לגרסת הנאשם 17 בהקשר זה מצויה ב**עדות הנאשם 4** שהעיד שביקר בדירה שחלקו י.מ והנאשם 17 ב**אנטוורפן** בשנת 2004, שם "סידר" לו י.מ חותמות על דרכונו המזויף (עמ' 8453; עמ' 8727) ובשיחות שנקלטו ב**האזנות סתר** בין הנאשם 17 לנאשמים נוספים, מהן עולה שהנאשם 17 נמצא מחוץ לישראל בזמן השיחות (למשל: נ/207 מיום 29.4.2004; ת/1797 מיום 10.6.2004). ראו גם עדות עד ההגנה **אבישי איטח** שהעיד שהכיר את הנאשם 17 בבלגיה סביב אותה תקופה והתיר לנאשם 17 להתגורר עמו כחודשיים (עמ' 12580).

44. נאשם 17 העיד ששהה במעצר ב**בלגיה כשבעה חודשים** (עמ' 11095). י.מ העיד שבתקופת מעצרו של נאשם 17 העביר י.מ כספים לעורך דינו של הנאשם 17 והפקיד עבורו כספים בקנטינה. כן העיד שבתקופה זו העביר את חלקו של הנאשם 17 ברווחי עסקאות הסמים למשמורת אחיו, הנאשם 15, שהיה "נאמן" של הנאשם 17, וכי העביר מדי חודש סכומים למימון מחייתה לאם בנו של הנאשם 17 (עמ' 4918; עמ' 4091. ראו גם ת/1249, רישומים שערך י.מ בזמן אמת, בהם נרשם ביום 6.6.2005: "600 – אפי אינשטיין; 1000 ₪ אינשטיין").

45. לגרסת הנאשם 17, לאחר שבעה חודשי המעצר הסתיים התיק בענייני ונקבע שעליו לעזוב בתוך חמישה ימים את אירופה. לדבריו עזב את **בלגיה** ונסע ל**רודוס**, שם שהה כשלושה חודשים ועבד במלון שניהל דודו. מ**רודוס** המשיך ל**תאילנד**, שם פגש מכר שהציע לו לעבוד ביפן בעגלות לממכר תכשיטים, וכך עשה (עמ' 11095-11098).

46. לדברי הנאשם 17 שהה **ביפן** במהלך מלחמת לבנון השנייה, אז – בשל מטחי הטילים על העיר חיפה, לרבות פגיעה סמוך לבית משפחתו המורחבת בבת גלים – הגיעו לשהות עמו ביפן גרושתו ובנו (עמ' 11098). יוטעם כי בניגוד להערכת הנאשם בעדותו, מלחמת לבנון השנייה ומטחי הטילים על העיר חיפה התרחשו בקיץ שנת 2006 ולא בשנת 2005.

47. כפי שנקבע במסגרת האישום ה-12, **בחודש מאי שנת 2006**, בעת ששהה **ביפן**, נדקר י.מ בצווארו על ידי הנאשם 17. הנאשם 17 הכחיש בעדותו שדקר את י.מ, והעיד שהיה זה י.מ שתקף אותו. אולם, לא הכחיש מעורבותו באירוע אלימות בו היו מעורבים הוא וי.מ, בעת ששהה **ביפן** (ראו עדות י.מ בעמ' 3806-3807 ; עדות הנאשם 17 בעמ' 11099. ראו גם עדות תומס, בעמ' 5466). מחומר הראיות עולה שאירוע האלימות התרחש ביום 2.5.2006 (ראו מסמכים רפואיים - ת/1488). לגרסת הנאשם 17, לאחר אירוע האלימות נאלץ לעזוב את **יפן** ועבר להתגורר **בתאילנד**, שם שהה מספר חודשים. בהמשך עבר להתגורר **במרוקו** (עמ' 11099-11100).

48. מהאמור עולה סתירה בגרסת הנאשם 17, שכן גרסתו לפיה גרושתו ובנו שהו בביתו בקיץ שנת 2006, בעת מלחמת לבנון השנייה, אינה מתיישבת עם גרסתו לפיה עזב את יפן מיד לאחר אירוע האלימות בינו לבין י.מ שהתרחש בחודש מאי שנת 2006. ואולם, בשים לב לשאלה הניצבת בפני בית המשפט אין חשיבות לעמוד על המועד המדויק של עזיבת הנאשם 17 את יפן, ודי בתשתית הראייתית הקיימת המצביעה על נוכחותו ביפן בשנת 2006 לצד היעדר ראיה כלשהי להימצאותו בישראל באותה שנה.

49. לגרסת הנאשם 17, בשנת 2014 "ראיתי שזה לא ילך לי להיות בחו"ל **והחלטתי לעלות לארץ**. ב-2014 עליתי, עשיתי תושב חוזר, קיבלתי זכויות של תושב חוזר" (ההדגשה הוספה. עמ' 11101, ש' 10-12).

50. **מהתשתית הראייתית עולה אפוא שבשנים 2004 עד 2006, התקופה הרלוונטית לאישום, שהה הנאשם בבלגיה ובהמשך ביפן**. מהתשתית הראייתית עולה שהנאשם 17 לא החזיק במגורי קבע מסודרים בבלגיה, אלא כי שהה בבתי מכרים וחלק משמעותי משהותו שם היה עצור. התשתית הראייתית אינה חושפת את פרטי מגוריו ביפן. אין בחומר הראיות ביטוי לכך שהנאשם פעל להסדרת מעמד תושב בבלגיה או ביפן או כי שילם מס באיזו מהמדינות. עם זאת, **יוטעם כי אין בחומר הראיות אינדיקציה לנוכחות כלשהי של הנאשם בישראל, ולו יום אחד, בתקופה הרלוונטית, ולמעשה אף מעבר לכך, בין השנים 2000-2014**.

<u>המסגרת הנורמטיבית</u>

51. סעיף 2 לפקודה מטיל חבות במס "על הכנסתו של אדם **תושב ישראל** שהופקה או שנצמחה בישראל או מחוץ לישראל...". בכך אומצה שיטת מיסוי פרסונאלית (להבדיל מטריטוריאלית), כאשר השאלה המרכזית היא שאלת **תושבות** הנישום (ע"א 3328/15 **פלוני נ' פקיד שומה אשקלון**, פיסקה 11 (22.2.2017). סעיף 1 לפקודה מגדיר "תושב ישראל", וקובע כך:

> "(א) לגבי יחיד – מי שמרכז חייו בישראל; ולענין זה יחולו הוראות אלה:
>
> (1) **לשם קביעת מקום מרכז חייו של יחיד, יובאו בחשבון מכלול קשריו המשפחתיים, הכלכליים והחברתיים,** ובהם בין השאר:
>
> (א) מקום ביתו הקבוע;
>
> (ב) מקום המגורים שלו ושל בני משפחתו;
>
> (ג) מקום עיסוקו הרגיל או הקבוע או מקום העסקתו הקבוע;
>
> (ד) מקום האינטרסים הכלכליים הפעילים והמהותיים שלו;
>
> (ה) מקום פעילותו בארגונים, באיגודים או במוסדות שונים;
>
> (2) חזקה היא שמרכז חייו של יחיד בשנת המס הוא בישראל-
>
> (א) אם שהה בישראל בשנת המס 183 ימים או יותר;
>
> (ב) אם שהה בישראל בשנת המס 30 ימים או יותר, וסך כל תקופת שהייתו בישראל בשנת המס ובשנתיים שקדמו לה הוא 425 ימים או יותר;
>
> לענין פסקה זו, 'יום' - לרבות חלק מיום;
>
> (3) החזקה שבפסקה (2) ניתנת לסתירה הן על ידי היחיד והן על ידי פקיד השומה".

52. המבחן המרכזי שנקבע לבחינת תושבותו של אדם לצורך קביעת חבות במס הוא מבחן "**מרכז חייו**" של הנישום. במסגרת הוראת החוק נקבעו מבחני משנה, המסייעים בהתחקות אחר מקום מרכז החיים. כפי שכבר נאמר:

> "מטרת המחוקק היא ללכוד ברשת המס את אותם הנישומים אשר עיקר האינטרסים והזיקות הכלכליים, המשפחתיים, האישיים והקהילתיים שלהם, אכן מצוי בישראל. בהתאם לכך, מרכז הכובד בהגדרת התושבות מונח על פרמטרים איכותיים, כדוגמת מקום ביתו הקבוע של הנישום ובני משפחתו והמקום בו מצויים מירב האינטרסים של הנישום, ולא רק על מדדים

טכניים." (ע"א 3328/15 **פלוני נ' פקיד שומה אשקלון**, פס' 12 (פורסם ביום 22.2.2017) (להלן: "**עניין פקיד שומה אשקלון**")).

53. בנוסף, נקבעה **חזקה כמותית**, הניתנת לסתירה, הקושרת בין מספר ימי השהייה של הנישום בישראל לבין מרכז חייו, כאשר ההנחה היא כי שהייה בישראל לפרקי זמן ארוכים "מעידה באופן חזק" על מרכז חייו של הנישום בארץ (עניין **פקיד שומה אשקלון**, פס'12).

<u>מן הכלל אל הפרט</u>

54. לאור התשתית הראייתית שהוצגה, האם היה הנאשם תושב ישראל – בהתאם למבחנים הקבועים בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה – בתקופה הרלוונטית?

<u>החזקה הכמותית</u>

55. מהתשתית הראייתית עולה בבירור שאף אחת מהחלופות לחזקה הכמותית, הקבועות בסעיפים 1(א)(2)(א) ו-1(א)(2)(ב) לפקודת מס הכנסה, אינן מתקיימות בעניינו של הנאשם 17.

התשתית העובדתית אינה מעלה שהנאשם 17 שהה בישראל בשנות המס הרלוונטיות (2004-2006) ולו יום אחד. כך גם בשנתיים שקדמו לשנת המס 2004. קל וחומר שלא שהה בישראל 183 ימים או יותר בשנות המס הרלוונטיות או 30 ימים באחת משנות המס ו-425 ימים או יותר בשתי שנות המס שקדמו לה.

56. בהקשר זה יוטעם כי חשד או אפשרות שהנאשם נכנס לישראל – בהתבסס על תדפיס הכניסות והיציאות של הנאשם 17 לישראל, ממנו עולה שיציאתו של הנאשם במועד לא ידוע מישראל לא תועדה (ת/227(טז)), לצד עדותו שהחזיק בעת ששהה בבלגיה דרכון מזויף – אינן תחליף לראיה במשפט הפלילי. זאת במיוחד בהינתן האפשרות שמקורו של חוסר הדיוק ברישום הוא שגגה שאינה תלויה בנאשם.

57. בהקשר זה יודגש כי המאשימה לא חקרה את הנאשם 17 באשר לאפשרות ששהה בישראל בתקופה הרלוונטית, ולא הביאה, ולו בדל ראיה, שיש בו לבסס נוכחות כלשהי של הנאשם בישראל (לחובת בעל דין לחקור את יריבו בכל סוגיה של אי הסכמה ראו: ע"פ 4456-14 **קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.15), עמ' 787; יעקב קדמי **על הראיות**, עמ' 1949 (2009)).

אמנם רק בסיכומיו טען הנאשם טענה ישירה בעניין תושבותו אך מחומר הראיות ומעדות הנאשם 17 עלה בבירור שבשנים הרלוונטיות לא שהה הנאשם בישראל.

קשה להלום אפוא את הטענה שהמאשימה הופתעה מטענת הנאשם.

בנסיבות המתוארות, בהכירה את התשתית הנורמטיבית החולשת על העבירה שיוחסה לנאשם בכתב האישום, היה על המאשימה להיערך בשלב הבאת הראיות לאפשרות ששאלת תושבותו של הנאשם 17 בתקופה הרלוונטית תתעורר.

58. מכל מקום, ובהינתן כי החזקה הכמותית אינה מתקיימת בעניינו של הנאשם 17, הרי שיש לבחון את תושבותו במבחן "מרכז החיים" (דורון לוי ואיתן אסנפי **מיסוי בינלאומי: הדין בישראל** עמ' 94-96 (2008)).

<u>מבחן "מרכז החיים"</u>

59. כפי שפורט לעיל, על מנת להכריע בשאלת תושבות הנאשם 17 בתקופה הרלוונטית על בית המשפט לעמוד על "מרכז חייו", תוך בחינת מכלול קשריו המשפחתיים, הכלכליים והחברתיים. בטרם אתייחס לכל אחת מרכיבים אלה לאור התשתית הראייתית שבפני בית המשפט, אתייחס בקצרה לשאלת נטל השכנוע ונטל הראיה להוכחת מרכז חיי הנאשם.

<u>נטל השכנוע ונטל הראיה</u>

60. מושכלות יסוד הן כי בהליך הפלילי מוטל נטל השכנוע על התביעה. זאת "למעט מקרים בהם התביעה הוכיחה קיומה של חזקה שבחוק הפועלת לחובתו של הנאשם, ולמעט הוכחת הגנות אשר הועמדו לטובת הנאשם בהוראות שמחוץ לחוק העונשין ופורשו כך שנטל השכנוע מונח על כתפי הנאשם" (רע"פ 6831/09 **טורשאן נ' מדינת ישראל** (18.7.2011) פס' 23). משמעות הנטל היא שאם יוותר בתום המשפט ספק בלבו של השופט, יוביל זה לזיכויו של הנאשם. כשמוטל נטל השכנוע על הנאשם, מידת ההוכחה בה הוא נדרש לעמוד היא דרגה של מאזן הסתברויות בלבד (יעקב קדמי **על הראיות**, עמ' 1659 (2009)). לצד נטל השכנוע מוטלת חובה משנית, המכונה נטל הראיה, מכוחה על הטוען להציג לבית המשפט את הראיות לביסוס טענותיו.

61. בפסיקת המס בהיבט האזרחי נקבע כי נטל הראיה להוכחה כי נישום אינו תושב ישראלי מוטל על הנישום (להרחבה ראו: גם דורון לוי ואיתן אסנפי **מיסוי בינלאומי: הדין בישראל** עמ' 98-107 (2008)). ואולם, לעניות דעתי, אין דין נאשם בהליך הפלילי כדין נישום בהליך אזרחי. השיקולים המצדיקים את העברת נטל הראיה במישור האזרחי, עליו חולש כלל המוציא מחברו עליו הראיה, אינם חלים בהכרח גם בהליך הפלילי. סבורני כי בהטלת מלוא הנטל על נאשם בהליך הפלילי, בניגוד לכלל הנוהג לפיו מוטל נטל השכנוע על התביעה, לא ניתן מקום מספק לפערי הכוחות המבניים בין המאשימה לנאשם בהליך הפלילי.

62. אף אם תתקבל טענה אפשרית לפיה נטל הראיה על הנאשם להוכיח שלא היה תושב ישראל בתקופה הרלוונטית – סבורני כי בשים לב למבחן "מרכז החיים" ולפרשנות רכיביו בפסיקה, הוכיח הנאשם 17 במידת ההוכחה הנדרשת שמרכז חייו בתקופה הרלוונטית לא היה בישראל, כפי שיפורט להלן.

מקום ביתו הקבוע

63. קריטריון זה פורש בפסיקה כמקום מגורים (לרבות דירה או חדר מרוהט), המהווה "בית קבע" במובן של זמינותו ליחיד – מבחינה **<u>משפטית ופיסית</u>** - בכל עת (ראו: דורון לוי ואיתן אסנפי **מיסוי בינלאומי** 85-88 (2008); ע"א 3328-15 **פלוני נ' פקיד שומה אשקלון**, פסקה 21 לפסק דינו של השופט דנציגר (22.2.2017)).

64. מחומר הראיות עולה שהנאשם לא החזיק נכס כלשהו בישראל. לא הוכח שעמד לרשותו בית קבוע לשימושו (ומכל מקום מחומר הראיות עולה שהנאשם לא ביקר בישראל ולא נדרש לבית קבע בה). בעדותו סיפר הנאשם 17 כי בתקופת מלחמת לבנון השנייה הופצץ בית הסמוך ל"**בית שלנו בבת גלים**", וכי כתוצאה מכך עזבו בני משפחתו את ביתם לאילת ואילו בנו ו"האקסית שלי" הגיעו לבקרו ביפן (עמ' 11098). את דברי הנאשם 17 ניתן לפרש כמתייחסים לבית שבבעלות הוריו או מי ממשפחתו המורחבת, ואין בהם, כשלעצמם, כדי להוכיח זמינות משפטית ופיזית של אותו בית מגורים עבור הנאשם.

מקום המגורים שלו ושל בני משפחתו

65. קריטריון זה מתייחס למקום מגורי הנאשם בפועל, לרבות מגורים זמניים, ולמכלול קשריו המשפחתיים (דורון לוי ואיתן אסנפי **מיסוי בינלאומי** 89-90 (2008)).

66. אין מחלוקת שמשפחתו המורחבת של הנאשם מתגוררת בישראל וכי בתקופה הרלוונטית התגוררה רעייתו (ובהמשך גרושתו) של הנאשם בישראל, ביחד עם בנו, וכי הנאשם תמך בהם כלכלית (ראו בעמ' 11097-11098). האם די בכך שהנאשם נשא בחובתו המוסרית והחוקית לכלכל את בנו שנמצא בחזקת אמו בישראל כדי להצביע על כך שמרכז חיי הנאשם בתקופה הרלוונטית היה בישראל? בהקשר זה נקבע בפסיקת בית המשפט העליון כי הגם שיש חשיבות למקום מגורי המשפחה לצורך קביעת התושבות, הרי שלא מדובר באינדיקציה יחידה או מכרעת:

> **"על פי הנתונים שהוצגו ההיבט המרכזי אשר יש בו ללמד על זיקתו של המשיב לישראל בשנים הרלוונטיות מתמקד בעובדה שאשתו ושתי בנותיו הבגירות חיות בישראל. נתון זה, שהינו ככל הנראה הסיבה לביקוריו התכופים של המשיב בישראל, יש לו אכן משמעות רבה משום שבדרך כלל מרכז חייו של אדם ובית הקבע שלו הוא במקום שבו מתגוררת וחיה משפחתו. אך המציאות מלמדת כי יש משפחות אשר בוחרות לחיות אחרת ועל כן אף שמדובר בנתון משמעותי הנושא משקל ממשי לצורך ההכרעה בסוגיית התושבות, הוא לבדו אינו יכול להכריע את הכף"** (ע"א 4862/13 **פקיד שומה כפר סבא נ' מיכאל ספיר** (20.5.2014) פס' 7).

67. ראו גם: ע"מ 41182-01-19 לדרמן נ' פקיד שומה תל אביב (24.3.2021), שם קיבל בית המשפט את טענת הנישום שלא היה תושב ישראל בשנת המס הנדונה, הגם שזוגתו וילדיו הקטינים, שנתמכו כלכלית על ידו, התגוררו בישראל והוא נהג לבקרם. ראו במיוחד הפסיקה המפורטת בפסק הדין (עמ' 7-11) ואת אבחנת בית המשפט בין זיקת תושבות שמקורה בבחירת הנישום וזיקה שאינה בשליטתו (עמ' 32, 48-52).

מקום עיסוקו הרגיל או הקבוע או מקום העסקתו הקבוע

68. מהתשתית הראייתית עולה שבתקופה הרלוונטית, עיסוקיו של הנאשם 17, בהם העיסוקים החוקיים לגביהם העיד (נהג, עובד מאפיה, מוכר בעגלות) ועבירות הסמים בהן הורשע, התקיימו מחוץ לגבולות המדינה.

69. אמנם עבירות הסמים התבצעו במסגרת הארגון, כשלארגון ולעומד בראשו אינטרסים כלכליים ואחרים בישראל, אך מעמדו של הנאשם 17 כ"חייל" בארגון אינו מצדיק ייחוס אינטרסים אלה של הארגון לנאשם עצמו.

מקום האינטרסים הכלכליים הפעילים והמהותיים שלו

70. לא הוכח שלנאשם 17 אינטרסים כלכליים פעילים ומהותיים בישראל או מחוץ לה.

מקום פעילותו בארגונים, באיגודים או במוסדות שונים

71. הנאשם 17 תיאר בעדותו כי במהלך שהותו מחוץ לישראל נהג להתערות בקהילה היהודית המקומית, לפקוד בתי כנסת, והכיר ישראלים ששהו באותן מדינות. דבריו אלה נתמכים בגרסאות עדים נוספים כפי שפורט. בחומר הראיות אין אינדיקציה שהנאשם 17 היה פעיל בארגונים או במוסדות כלשהם בישראל.

תחושתו הסובייקטיבית של הנאשם

72. לצד הקריטריונים האובייקטיביים המצביעים על זיקות הנאשם למקום תושבותו, ניתן משקל מסוים, אך מוגבל, לכוונתו הסובייקטיבית של הנאשם בעניין תושבותו (ע"א 477-

02 **גונן נ' פקיד שומה חיפה** (29.12.2005)). משקלה של כוונתו הסובייקטיבית, כפי שהיא עולה מהראיות, משמעותי יותר מקום בו מבוטאת הכוונה בעת שהנאשם אינו מודע להשלכת דבריו על ההכרעה בשאלת חבותו במס (ע"מ 19898-03-13 **אמשיקשוילי נ' פקיד שומה תל אביב 4** (15.6.2016), פס' 80).

בעניינו, כפי שצוין לעיל, הועלתה טענת היעדר התושבות לאחר שהנאשם סיים להעיד, וניכר כי בעת מתן עדותו בעניין זה כלל לא היה מודע להשלכות דבריו על אישום זה.

בנסיבות אלה, לא ניתן להתעלם מכוונתו הסובייקטיבית כפי שזו עולה מתיאורו את שובו לישראל כ"עליה" והיותו במעמד של "תושב חוזר".

הנאשם לא פעל לניתוק פורמאלי של תושבותו הישראלית ולא קשר תושבותו במדינה אחרת

73. כאמור, מעדות הנאשם עולה שהתגורר מחוץ לישראל משך למעלה מעשור, בין השנים 2000 ל-2014. בחומר הראיות אין אינדיקציה לכך שבמהלך פרק זמן משמעותי זה פעל הנאשם לניתוק פורמאלי של תושבותו הישראלית, כי שילם מיסים במדינה אחרת או כי קשר תושבותו במדינה אחרת.

74. בחינת הפסיקה מגלה כי מחדלו של אדם להוכיח ניתוק מוחלט של זיקותיו למדינת ישראל אינו מוביל בהכרח למסקנה כי מרכז חייו של אותו אדם הוא בישראל. כך, למשל, בית המשפט המחוזי בירושלים הכיר כתושב חוץ באדם שהמשיך לשלם דמי ביטוח לאומי ודמי חבר בקופת חולים, תוך הכרה בכך שיתכנו לתושב חוץ אינטרסים ארוכי טווח של שימור זכויות לשימוש עתידי, שאין בהם כדי לקבוע מסמרות בשאלת תושבותו בשנת מס מסוימת (עמ"ה (י-ם) 7038/03 **סולר גיורא נ' פקיד שומה ירושלים 3** (4.12.2005)).

75. אין בידי לקבל את עמדת ב"כ המאשימה, לפיה העובדה שהנאשם לא הוכיח שקשר תושבותו במדינה אחרת מהווה אינדיקציה מכרעת לכך שהנאשם נותר תושב ישראל. מבחן "מרכז החיים", על הקריטריונים המנויים בו, מתמקד בזיקותיו של נישום ונאשם **למדינת ישראל**. מדברי כב' השופט הנדל בפרשת אמשיקשוילי עולה כי בית המשפט העליון הותיר את השאלה אם ניתן לקבל מצב בו אדם אינו תושב של אף מדינה לצרכי מס לעיון עתידי:

> **"האם ניתן לקבל מצב בו הוא אינו תושב של אף מדינה לצרכי מס? תשומת הלב מופנית לכך שהפקודה אינה קובעת שאדם חייב להיות תושב במדינה כלשהי. אלא הזרקור מופנה כלפי השאלה האם הוא תושב ישראל. מהצד האחר, בא כוח המשיב השיב לשאלה האמורה בשלילה, תוך הפניה לאמנות בינלאומיות שתכליתן למנוע מצב זה. נדמה כי השאלה מעלה היבטים נורמטיביים, אך בראש ובראשונה – בירורים עובדתיים. בכל מקרה, אין כל**

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

> **צורך להכריע בשאלה זו בענייננו, אך נכון להוסיף כי בשעה שאדם מצביע על תושבותו במדינה אחרת לצרכי מס, הדבר עשוי לתמוך במידה מסוימת בכך שמרכז חייו אינו בישראל. רוצה לומר, הפניה למדינה אחרת בה הנישום טוען שהיה תושב בשנת המס, הינה מאפיין רלוונטי במסגרת הבחינה הכוללת של מרכז חייו"** (ע"א 476-17 **אמשיקשוילי נ' פקיד שומה ת"א**, פסק דינו של השופט הנדל (9.10.18)).

76. המלומדים לוי ואסנפי התייחסו אף הם לאפשרות עיונית זו בספרם:

> **"לפי דין המס הפנימי של ישראל, יחיד מוכרח להיחשב או 'תושב ישראל' או 'תושב חוץ'. זאת מאחר שהגדרת 'תושב חוץ' בפקודה היא הגדרה שיורית, הכוללת את כל 'מי שאינו תושב ישראל'. יחיד המוגדר בישראל כ'תושב חוץ' הנו ברוב רובם של המקרים תושב מדינה זרה, לפי דיניה הפנימיים של האחרונה. נשאלת השאלה, האם ייתכן מצב שבו אותו יחיד לא ייחשב 'תושב' אף לא באחת ממדינות העולם?**
> **אף על פי שבעולם המעשה סיטואציה כזו הנה חריגה ויוצאת דופן, הרי הדבר ייתכן ברמה העיונית. טלו למשל יחיד הפועל בישראל ובשלב מסוים עוקר עם משפחתו וכל אשר להם, ומעתיק את מקום מושבו ואת מקום עבודתו למדינה זרה. סביר להניח כי בהתאם למבחן מרכז החיים ייחשב היחיד כמי שפסק להיחשב תושב ישראל. ברם ייתכן כי המדינה הזרה שאליה היגר, מחילה מבחן שונה לקביעת תושבות, אשר קובע למשל תקופת זמן מינימלית של מגורים במדינה, שרק לאחריה יהא היחיד לתושב אותה מדינה. במקרה זה אפוא עשוי היחיד שלא להיחשב לתושב אף לא אחת מן המדינות, ולו לתקופת זמן מוגבלת. דוגמה אחרת היא יחיד החי עם משפחתו על גבי יאכטה המפליגה בין נמלי העולם. מכל מקום, יש לזכור כי היעדר התושבות אינו גוזר בהכרח כי היחיד לא ימוסה באיזו מן המדינות על הכנסותיו. זאת בשל העובדה כי בשיטת המיסוי הפרסונלית, ובוודאי בשיטה הטריטוריאלית, הכנסותיו עשויות להיות ממוסות במקום הפקתן. קשה לדמיין מצב שבו הכנסותיו של היחיד חסר התושבות האמור, אינן משויכות למקור גיאוגרפי הממוקם במדינה זו או אחרת. לפיכך סביר להניח כי גם במקרה זניח זה, יחוב האדם במס על הכנסותיו"** (דורון לוי ואיתן אסנפי **מיסוי בינלאומי** 118-119 (2008)).

77. שאלת התושבות היחידה היא סוגיה כבדת משקל הראויה להכרעה מעמיקה לגופו של עניין. זאת, במיוחד בשים לב לאתגרי הגלובליזציה, ולאפשרות הזמינה לנוע ממדינה למדינה בקלות רבה, באופן שלא מן הנמנע שאדם ינתק תושבותו הישראלית מבלי שיהפוך תושב מדינה אחרת בה יחוב במס.

ואולם, סבורני שסוגיה זו אינה ניצבת לפתחנו. לצורך ההכרעה בשאלת הרשעתו של הנאשם בעבירת המס שיוחסה לו אין הכרח בהכרעה בשאלה אם היה הנאשם תושב מדינה זרה (בלגיה, יפן או שתיהן) בתקופה הרלוונטית לאישום ואם חלה בעניינו חבות במס במדינות אלה. הסוגיה בה עלינו להכריע היא שאלת **תושבותו הישראלית של הנאשם 17**, היינו אם היה מרכז חייו בתקופה הרלוונטית בישראל או מחוץ לה. הגם שמדובר בשיקול רלוונטי, הפקודה והפסיקה המפרשת אותה לא קבעו על נישום או נאשם חובה פוזיטיבית להוכיח חבות במס במדינה זרה לשם הוכחת ניתוק התושבות הישראלית. לאור האמור, איני מוצא שיש להטיל על הנאשם חובה כזו.

<u>מדיניות שיפוטית ראויה בעבירות מס תחת חוק המאבק</u>

78. לא ניתן להתעלם מהקשרה של הכרעת דין זו ומכך שהנאשם הורשע בעבירות סחר בסמים במסגרת ארגון פשיעה.

יש טעם רב בטענה לפיה המאבק בפשע המאורגן מצדיק העמדתם של סוחרי סמים לדין בגין עבירות המס שמקורן בהסתרת הכנסותיהם מסחר בסמים. המטרה הראויה של בלימת הפשיעה המאורגנת מצדיקה בחינה זהירה של טענות מצד סוחרי סמים מורשעים בדבר היעדר תושבות בתקופה שבה עסקו מחוץ לישראל בסחר בסמים, תוך עמידה דקדקנית על זיהוי זיקותיו של נאשם כזה לישראל.

79. ואולם, בעניינו של הנאשם 17 נסיבות עובדתיות יוצאות דופן כאשר זיקותיו למדינת ישראל בתקופה הרלוונטית אינן משמעותיות, באופן שהוכח כי "מרכז חייו" בתקופה הרלוונטית לא היה בישראל. זאת, לאור **שהותו מחוץ לישראל, ברציפות, למעלה מ-13 שנים**, בהן כשלוש שנים קודם לתקופה הרלוונטית, במהלך התקופה הרלוונטית, ובשנים שאחריה; היעדר בית קבע או נכסים כלשהם בישראל; ומעמדו הזוטר יחסית של הנאשם בארגון הפשיעה, באופן שלא ניתן לייחס לנאשם 17 אינטרס עצמאי בפעילות הארגון בישראל. למעשה, הזיקה היחידה הקושרת את הנאשם 17 לישראל בתקופה הרלוונטית היא מגורי זוגתו (ובהמשך גרושתו) ובנו בישראל, בהם תמך הנאשם כלכלית, לצד העובדה שלא קשר תושבותו למדינה אחרת. איני סבור שיש בזיקה זו להוביל למסקנה שמרכז חיי הנאשם בתקופה הרלוונטית היה בישראל.

80. לא ניתן לפסול את האפשרות שראיות נוספות, שלא הובאו בפני בית המשפט, היו חושפות זיקות נוספות של הנאשם 17 לישראל בתקופה הרלוונטית.

בשים לב לתכלית הראויה של מיגור הפשיעה המאורגנת, ולכך שבנסיבותיו הייחודיות של הנאשם 17 – שהתגורר תקופה ארוכה במיוחד מחוץ לישראל – טענה להיעדר תושבות ישראלית לא הייתה בלתי צפויה, היה על המאשימה להיערך לאפשרות שהנאשם יבסס בראיות כי מרכז חייו בתקופה הרלוונטית לא היה בישראל.

ואולם, המאשימה לא הביאה בדל ראיה המבססת זיקה כלשהי של הנאשם 17 לישראל ואף לא חקרה את הנאשם בהיבט זה.
בנסיבות אלה, בהן התשתית הראייתית אינה תומכת במסקנה שמרכז חיי הנאשם 17 בתקופה הרלוונטית היה בישראל, אין במדיניות שיפוטית ראויה של חתירה למיגור פשע מאורגן תחליף לתשתית ראייתית שיש בה להוכיח כי מרכז חייו של הנאשם 17 בתקופה הרלוונטית היה בישראל וכתוצאה מכך כי הנאשם חב במס.

<u>סיכום</u>

81. לאור כל האמור, ומשהגעתי לכלל מסקנה כי בשנות המס הרלוונטיות לאישום זה, השנים 2004-2006, לא היה הנאשם 17 תושב ישראל, אציע לחבריי לזכותו מעבירת המס שיוחסה לו במסגרת אישום זה.

<u>דיון משפטי</u>

82. מקובל עלי הניתוח המשפטי שערך חברי השופט ש. יניב, ביחס ליסודות עבירת המס שיוחסה לנאשמים באישום זה ולהתקיימות יסודותיה בנסיבות עבירות הסמים בהן הורשעו. ניתוח זה יפה גם ביחס לנאשמים בעניינם הוכחה הכנסה מעבירות מס במסגרת חלק זה של האישום.

<u>סוף דבר לחלק זה באישום</u>

83. לאור המקובץ לעיל, אמליץ לחבריי לזכות את הנאשם 1 מהעבירה המיוחסת לו באישום זה ,בהתייחס לאישומים השביעי והאחד עשר, שכן לא הוכח שהפיק הכנסות חייבות במס במסגרתם; ואת הנאשם 17 מעבירת המס שיוחסה לו בהקשר לאישום האחד עשר, שכן התשתית הראייתית מטה את הכף למסקנה שלא היה תושב ישראל בתקופה הרלוונטית.

84. עוד לאור כל האמור, מסקנתי היא שהוכחו בפנינו יסודות העבירה של התחמקות ממס באמצעות מרמה, עורמה ותחבולה, בהתייחס לנאשמים הבאים, אותם אמליץ לחבריי להרשיע בעבירה שיוחסה להם במסגרת אישום זה:

א. נאשם 1 – ביחס ל-80,000 דולר, הכנסה שהפיק הנאשם במסגרת האישום השישי.
ב. נאשם 14 – ביחס להכנסה בסך 40,000 דולר שקיבל הנאשם מציון אלון במסגרת האישום השישי.
ג. נאשם 16 – ביחס להכנסה בסך 70,000 דולר שקיבל הנאשם משי סילם במסגרת האישום.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 24984-07-15 , 31343-04-19 מדינת ישראל נ' יצחק אברג'יל ואח'

אחרית דבר

השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:

1. "מגה תיק" זה (או שמא נאמר "טרה תיק"), חשף בפנינו פשע מאורגן חובק עולם וחסר תקדים בהיקפו שהחל בראשית שנות ה-2000, עוד בטרם שגובשו כלים משפטיים להתמודדות עם התופעה. לא נפריז אם נאמר שחוק מאבק בארגוני פשיעה משנת 2003 חוקק על רקע המעשים האלימים שביצע הארגון באותה תקופה, שחלקם תוארו בתיק זה. אט אט חלחלה ההבנה אצל רשויות אכיפה החוק שמאחורי ההתנהלות הנ"ל עומדת פעילות מאורגנת שמסכנת את שלום הציבור, וכי יש צורך להתמודד עם ארגון זה ועם דומיו בכלים משפטיים מיוחדים.

2. משך מספר שנים שבהם התנהל התיק לפנינו שמענו עדויות אינספור ונחשפנו לאלפי מסמכים ולשיחות שנקלטו בהאזנות סתר, חלקן כאלה שבוצעו מחוץ לישראל.
לצורך פיענוח העבירות ומבצעיהן, רשויות החוק גייסו 6 עדי מדינה שהיו מבכירי הארגון, שהיו מצויים בלב העשייה העבריינית ושותפים לרזי הפעילות הפלילית של הארגון. שמענו עדויות של שוטרים בארץ ובחו"ל שעמלו רבות בחקירת האירועים השונים. נחשפנו לעדויות (או הודעות) של אזרחים אשר נפגעו אגב פעילותו של הארגון. התרשמנו לא אחת שחלקם חשש להעיד במשפט. עדויות וראיות אלה הציגו לפנינו תמונה של ארגון פשיעה רב עצמה, תאב כוח ושליטה. הוא איגד לתוכו חברים רבים אשר פעלו יחד בתבנית היררכית ושיטתית כבמעין עולם מקביל בעל שפה משלו וחוקים משלו. בצמרת הפירמידה עמד יצחק אברג'יל ותחתיו מנהלים, אנשי אמון ופעילים זוטרים יותר. כל אלה פעלו בקבוצות בערים שונות בישראל ובמקומות שונים בעולם. בכל קבוצה/זרוע עמד מנהל שקיים קשר ישיר עם אברג'יל כדי לקדם את תכניותיהם הפליליות, בעיקר בתחום האלימות והסמים.

3. הארגון התאפיין במנגנון קפדני של משמעת, שימוש בקודים ומתן הוראות ברורות מצד ראש הארגון, אשר שימש לא אחת כבורר ומכריע במחלוקות שהתגלעו במסגרת פעילות הארגון ומחוצה לו. יצחק אברג'יל הכתיב את אופן הפעילות ואף הטיל סנקציות על מי שלא פעל בהתאם להנחיותיו או על פי הכללים המקובלים בארגון. במהלך ניהול ההליך הפלילי ניכרה הדינמיקה המיוחדת שבין הנאשמים, עמידתם כאיש אחד תוך שמירה על קוד ההתנהגות המקובל בעולמם, זאת אף ביחס לקו ההגנה שננקט במשפט.

4. במשך השנים, דמותו הכריזמטית ורבת העוצמה של אברג'יל העצימה את כוחו של הארגון והמוניטין שצבר. רבים בעולם העבריינים ביקשו את קרבתו. קרבה ליצחק אברג'יל "פתחה דלתות" בעולם התחתון. מוניטין זה, שקיבל גם ביטוי תקשורתי, סייע לאברג'יל ולאנשיו ליצור קשרים בארץ ובעולם ולהעצים את פעילותו העבריינית של הארגון, אשר גדל והתרחב עד שהפך לכוח בינלאומי משמעותי שפעל במגוון תחומים כגון: נשק, הימורים, סמים ואלימות. כך, בין השאר, חברו אברג'יל ואנשיו לקבוצתו העבריינית של אבי רוחן (נאשם 2) ופעלו במשותף עמם להוצאות תכניות עבריניות רחבות היקף.

5. כדי לבסס את שליטתם מול יריבי הארגון לא בחלו אנשי הארגון בביצוע עבירות אלימות חמורות שלשמן הצטיידו באמל"ח כדוגמת טילי לאו, אקדחים, רימונים, לבנות חבלה ועוד.

כן הצטיידו בכלי רכב ובאופנועים גנובים והשתמשו בדרכונים מזויפים ובזהויות בדויות. מעשי האלימות שפורטו בהרחבה בפרק על ה"מלחמה הגדולה" וכן באישומים 3 ו-4, נועדו לקטול חיים, לחסל את אויבי הארגון ומתחריו. שמענו מפי העדים על "חיסולים" שבוצעו ותוכננו בארגון כמעט כדבר שבשגרה, כאשר הלך הרוח מצד ראש הארגון ואנשיו לביצוע מעשי רצח היה קר, אדיש ומשולל רסן. מעשי אלימות אלה הגיעו לשיאם באירועים בכיכר פלומר וברחוב יהודה הלוי בתל אביב בהנחת מטעני חבלה רבי עוצמה בליבה של תל אביב במקום סואן והומה אדם. כך, בפיצוץ ביהודה הלוי קיפחו את חייהם שלושה אזרחים חפים מפשע ונפגעו עשרות אזרחים שלרוע מזלם היו באותה עת במקום האירוע, שנדמה לזירת פיגוע.

6. ראש הארגון ובכיריו מימנו את הפעילות האלימה, בין היתר, מריווחי סחר בסמים, עסקאות חוצות יבשות, בכמויות אדירות ובסכומי עתק. היכולת לסחור בכמויות גדולות של סמים ולהעבירם בין מדינות, מלמדים על כך שהארגון בנה תשתית וקשרים. כך למשל באירופה (בלגיה, ספרד, הולנד), באפריקה (דרום אפריקה ומרוקו) בדרום אמריקה, באוסטרליה, ביפן, בקנדה ובארה"ב. לדוגמא נפנה לעסקה של מאות קילוגרמים קוקאין שהועברו מפרו לקנדה והוטמנו בגלגלי ברזל בתוך מכונה גדולה; עסקה של 11 קילוגרם קוקאין שהועברו מפרו לאנגליה באמצעות בלדרית; 44,000 כדורי אקסטזי שיועדו לעבור מבלגיה לישראל בתוך בקבוקי קצף אמבט; 60,000 כדורי אקסטזי ובהמשך עוד 90,000 כדורי אקסטזי שהועברו מגרמניה ליפן באמצעות מזוודות בעלות דפנות כפולות, עשרות אלפי כדורי אקסטזי נוספים שהוטמנו בתוך שולחנות עץ, מיליון כדורי אקסטזי שהועברו מהולנד לאוסטרליה, וכן 12 טון חשיש שנועדו לייצוא ממרוקו לספרד ומשם לקנדה. עסקאות אלה ואחרות, כפי שפורט בהכרעת הדין, נאמדו בהיקפים עצומים של <u>לפחות</u> 225,917,453 ₪.

7. שמענו על התבססות הארגון גם בעסקים לגיטימיים (עסקי צעצועים, ירקות, מחזור בקבוקים, חלפנות כספים וכו'), שהיוו הסוואה לפעילות הפלילית ושימשו לה כסות. פעילות לגיטימית לכאורה זו היוותה גם דרך משחיתה להלבנת הון.

8. השימוש בעדי מדינה לצורך מלחמה בעבריינות מסוג זה –בין בתיקנו ובין במקרים דומים- הינו הכרח בל יגונה. על רקע המבנה ההיררכי שהיה קיים בתוך הארגון, תוך הקפדה על מידור וחשאיות כלפי פנים וכלפי חוץ, היה קושי לחשוף את העבירות ולהתחקות אחר מבצעיהם. לא בכדי מעשי האלימות שתוארו בתיקנו אשר התבצעו בשנת 2002-03 לא פוענחו אלא לאחר למעלה מעשור, רק בשיתוף פעולה בינלאומי ורק לאחר שנמצאו אותם עדי מדינה מתוך הארגון שהסכימו לשתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק.

9. אשר ליצחק אברג'יל ראש הארגון: התוודענו לפנים הרבות של נאשם זה. אברג'יל ניסה לשכנע אותנו בעדותו כי לאחר שחרורו מהכלא הוא שינה את דרכיו וזנח את דרך פשע. הוא תיאר את התובנות שרכש בזכות לימודיו וציין את הריאיון עמו בתכנית הטלוויזיה של דן שילון ואת הבטחתו שם שלא לחזור לפשע. לא ברור עד כמה באמת התכוון אברג'יל לשנות את דרכיו לאחר השחרור, ואולם הלכה למעשה לא כך קרה. כעולה בין השאר מעדותו, חייו האפורים של עובד כפיים במפעל, מקום עבודה שבו הושם לאחר שחרורו, לא הלמו את אישיותו ואת שאיפותיו להערצה, כסף, כבוד ופרסום. המציאות לימדה שלא זו בלבד שלא שינה את דרכיו אלא שגדל, התעצם, שכלל את קשריו ויכולותיו והקים ארגון עברייני רב מעללים, למגינת ליבה של החברה.

10. נסיים דברינו בציטוט מתוך דברי הכנסת ערב חקיקתו של חוק מאבק בארגוני פשיעה (דברי הכנסת מיום 16.7.02) אשר מטיבים לאפיין את הפרשות שבהן דנו משך 4.5 שנים.

"...הפשע המאורגן מעיב כצל על חיינו בבואנו לבנות כאן מדינה צודקת, מדינה ערכית, מדינה שבה ישלטו אמות מידה של מוסר, אמות מידה של חוק ומשפט. בכל חברה יש עבריינים, בכל חברה יש פושעים, בכל חברה יש עוברים על החוק אבל כאשר מדובר בארגון פשע מאורגן, הם נותנים גיבוי, הם לוחצים על עדים, הם מהווים ארגון שאינו רואה בפשע מפלט לאדם בודד אלא הופך את הפשע למקצוע של מוסד ושל ארגון. וכמו כל ארגון, אפילו ארגון חיובי, רוצה לחיות, להתפתח ולהתקדם ולפעמים הגרעין הקטן הופך לתמנון שלא מכירים את יום הולדתו".

<u>לסיכום</u>

<u>השופטת הבכירה גיליה רביד, אב"ד:</u>

אני מסכימה למסקנותיו של השופט **ירון לוי** ביחס לאישומים 6, 7, 11, 12 ו-13.
אשר לזיכויו של נאשם 17 באישום ה-13: אני מסכימה לתוצאה שאליה הגיעה חברי השופט לוי לאור המסד הראייתי שפורט על ידו. איני רואה לצרף הסכמתי לניתוח המשפטי הגלום בחוות דעת חברי בנושא הנטלים השונים להוכחת שאלת התושבות לצורכי מס בהליך הפלילי. מדובר בסוגיה שמחד מגלמת בחובה שאלות עקרוניות, ומאידך אינה מחייבת לדידי ליבון והכרעה במסגרת הכרעת הדין הנוכחית - זאת לאור התוצאה שאליה הגעתי, ובהינתן שהסוגיה לא זכתה להתייחסות בטיעוני הצדדים.

אני מסכימה לחוות דעתו של השופט **שי יניב** לגבי פרק "האזנות הסתר" וכן למסקנותיו ביחס לאישומים 2, 8, 9 ו-13.

גיליה רביד, שופטת בכירה, אב"ד

<u>השופט ירון לוי:</u>

אני מסכים לחוות דעתה של השופטת הבכירה גיליה רביד, כפי שפורט בפרקים הכלליים שבפתח הכרעת הדין וכן בפרק שכותרתו "אחרית דבר", וכן למסקנותיה לגבי אישומים 1, 3 ו-4.
אני מסכים לחוות דעתו של השופט שי יניב לגבי פרק "האזנות הסתר" וכן למסקנותיו ביחס לאישומים 2, 8, 9 ו-13.

ירון לוי, שופט

<u>השופט שי יניב:</u>

אני מסכים לחוות דעתה של השופטת גיליה רביד כפי שפורט בפרקים הכלליים בפתח הכרעת הדין וכן בפרק שכותרתו "אחרית דבר", וכן למסקנותיה לגבי אישומים 1, 3 ו- 4.

אני מסכים למסקנותיו של השופט ירון לוי ביחס לאישומים 6, 7, 11, 12 ו-13.
אשר לזיכויו של **נאשם 17** באישום 13 – נוכח הפן **העובדתי** שלפנינו כמוצג בחוות-דעתו של עמיתי, השופט י' לוי – אני מצטרף **לתוצאה** שאליה הגיע בעניינו של נאשם זה.
ברם, להשקפתי, בפן העקרוני, את היקף הנטל הרובץ על הנאשם בשאלת **תושבותו** יש לבחון, בין היתר, על רקע העובדה, שמירב המידע הרלוונטי **מצוי בידיו**. אין לכך ולא כלום עם נטל השכנוע המוטל בסופו של יום על התביעה. מכל מקום, בעניינו, נוכח התוצאה שאליה הגעתי, ובשים לב לכך שהצדדים לא השמיעו טיעונים בדבר, ניתן להותיר את הצבת הכללים הראייתיים המנחים בסוגיה זו לעת מצוא.

שי יניב, שופט

<u>אנו קובעים אפוא בהתייחס לאישומים 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 כדלקמן:</u>

<u>נאשם 1</u>

<u>זכאי</u> באישום 11 מעבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים, ביחד עם סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, וזאת ביחס לעסקאות השולחן הראשון ומשלוח אייס.

<u>מורשע בעבירות הבאות:</u>
באישום 1 בעבירה של **ראש ארגון פשיעה**, לפי סעיף 2(א) לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 2 בעבירות של **ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן** עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים; **ועשיית פעולה ברכוש אסור**, לפי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, הכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 3 בעבירות של **ניסיון רצח** לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין; **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 449(א) לחוק העונשין; **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329א(1)+(3) (שלוש עבירות) לחוק העונשין, **וחבלה של ממש** לפי סעיף 380 לחוק העונשין; הכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 4 בעבירות של **רצח בכוונה תחילה** לפי סעיף 300(א)(2) בצירוף סעיף 20(ג)(2) לחוק העונשין (3 עבירות); **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין; **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329(א) לחוק העונשין ; **גרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 לחוק העונשין ; **פציעה שלא כדין** לפי סעיף 334 לחוק העונשין וגרם **חבלה של ממש** לפי סעיף 380 לחוק העונשין, הכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי לסעיף 3 לחוק המאבק.

באישום 6 בעבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 7 בעבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 8 בעבירה של **ניסיון ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים+ סעיף 25 לחוק העונשין, ובצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 11 בעבירה של **ייצוא, יבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 13 לפקודת הסמים, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, וזאת בהתייחס לעסקאות 60,000 כדורי אקסטזי; 90,000 כדורי אקסטזי; השולחן השני; השולחן השלישי; שלוש חבילות קוקאין בדואר.

באישום 13 בעבירה **של התחמקות ממס או סיוע לאחר להתחמק ממס במרמה עורמה ותחבולה במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

נאשם 2

מורשע בעבירות הבאות:

באישום 1 בעבירה של **מנהל וממן פעילות בארגון פשיעה,** לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 2 בעבירות של **ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן** לפי סעיף 13 לפקודת הסמים; **ועשיית פעולה ברכוש אסור** לפי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, הכל ב**מסגרת ארגון פשיעה** לפי עם סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 4 בעבירות של **סיוע לרצח במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 300(א)(2) יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין (3 עבירות); **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין; **סיוע לחבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329 (א) +31 לחוק העונשין, **סיוע לגרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 +31 לחוק העונשין, **סיוע לפציעה שלא כדין** לפי סעיף 334 +31 לחוק העונשין **; וסיוע לגרם חבלה של ממש** לפי סעיף 380 +31 לחוק העונשין, והכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 13 בעבירה **של התחמקות ממס או סיוע לאחר להתחמק ממס במרמה עורמה ותחבולה במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה

נאשם 4

זכאי מהעבירות הבאות:

העבירות שיוחסו לו באישום 1 (מנהל בארגון פשיעה, לפי סעיף 2(א)(1) לחוק המאבק).

העבירות שיוחסו לו באישום 4 (סיוע לרצח לפי סעיף 300(א)(2) + 31 לחוק העונשין, **סיוע לפציעה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 334 + 335 (א)(2) + 31 לחוק העונשין; **סיוע לגרימת חבלה של ממש**, לפי סעיף 380 + 31 לחוק העונשין; **קשירת קשר לפשע** לפי סעיף 449(א) לחוק העונשין, והכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה).

העבירות שיוחסו לו באישום 11 (ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק המאבק).

העבירות שיוחסו לו באישום 7 (עבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה).

מורשע

באישום 3 בעבירה של **סיוע לאחר מעשה במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 260 לחוק בצירוף סעיף 3 לחוק המאבק.

נאשם 10

<u>מורשע בעבירות הבאות:</u>

באישום 3 בעבירות של **ניסיון רצח** לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין ; **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 449(א) לחוק העונשין ; **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329א(1)+(3) (שלוש עבירות) לחוק העונשין ; **וחבלה של ממש** לפי ס' 380 לחוק ; הכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 4 בעבירות של **סיוע לרצח במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 300(א)(2) + 31 לחוק העונשין (3 עבירות) ; **סיוע לחבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329 (א) +31 לחוק העונשין ; **סיוע לגרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 +31 לחוק העונשין ; **סיוע לפציעה שלא כדין** לפי סעיף 334 +31 לחוק העונשין ; **וסיוע גרם חבלה של ממש** לפי סעיף 380+31 לחוק ; והכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי לסעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

<u>נאשם 11</u>

<u>זכאי</u>

העבירות שיוחסו לו באישום 4 (רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין בצירוף סעיף 20(ג)(2) (3 עבירות) ; **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין ; **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329 (א) לחוק העונשין ; **גרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 לחוק העונשין ; **פציעה שלא כדין** לפי סעיף 334 לחוק העונשין ; וגרם **חבלה של ממש** לפי סעיף 380 לחוק העונשין ; והכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה).

<u>מורשע</u>

באישום 3 בעבירות של **סיוע לניסיון רצח** לפי סעיף 305(1) + 31 לחוק העונשין ; **סיוע לחבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329(א)(1) + ס' 31 לחוק העונשין (שלוש עבירות) ; **וסיוע לחבלה של ממש** סעיף 380 לחוק העונשין ; הכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

<u>נאשם 12</u>

<u>מורשע</u>

באישום 4 בביצוע העבירות של **רצח בכוונה תחילה** לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין בצירוף סעיף 20(ג)(2) (3 עבירות) ; **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין ; **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329 (א) לחוק העונשין ; **גרם חבלה חמורה** לפי סעיף 333 לחוק העונשין ; **פציעה שלא כדין** לפי סעיף 334 לחוק העונשין ; וגרם **חבלה של ממש** לפי סעיף 380 לחוק העונשין ; והכל **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

נאשם 14

זכאי

העבירה שיוחסה לו באישום 9 (סחר בסמים במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה).

מורשע בעבירות הבאות:

באישום 4 בעבירה של **קשירת קשר לבצע פשע** לפי סעיף 499(א) (רצח) לחוק העונשין **במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 6 בעבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 9 בעבירה של **ניסיון לייצוא סמים במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים, ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, ובצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 13 בעבירה **של התחמקות ממס או סיוע לאחר להתחמק ממס במרמה עורמה ותחבולה במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

נאשם 16:

מורשע בעבירות הבאות:

באישום 7 בעבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

באישום 13 בעבירה **של התחמקות ממס או סיוע לאחר להתחמק ממס במרמה עורמה ותחבולה במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

נאשם 17:

זכאי

באישום 11 מעבירה של **ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף עם סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה זאת ביחס לעסקאות השולחן הראשון והשלישי (בעסקה "שלושה שולחנות").

באישום 13: מעבירה שיוחסה לו לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה.

<u>מורשע בעבירות הבאות:</u>

באישום 11 בעבירה של **ייצוא, יבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן במסגרת ארגון פשיעה**, בגין עסקאות הסמים הבאות: 60,000 כדורי אקסטזי, 90,000 כדורי אקסטזי, עסקת השולחן השני.

באישום 12 בעבירה של **חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה** לפי סעיף 329 (א)(1) לחוק העונשין ביחד עם סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

ניתן והודע היום י"ב בכסלו תשפ"ב, 16 בנובמבר 2021 במעמד הצדדים.

זכות ערעור תוך 45 יום.

גיליה רביד, שופטת
אב"ד

ירון לוי, שופט

שי יניב, שופט